

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших новістей“ виходить во второк і во второк і п'ятницю на переміну разом з „Діпломом“.

Передплату і Inseraty приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діпла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Ольшівського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсмана ч. 3; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dukes, L. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІБ ФРАНКУРТА і ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діпло“ і належність за Inseraty платити у Львові.

ДІПЛО

Передплата на „Діпло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к. на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „

у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламіція неопечатаний вільний вѣдъ порта.

Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. вѣдъ одной стрѣчки Inseratowej або за місяць а вѣдъ рубрици „Надбелане“ по 50 с.

Подяки і інші донесеня приватні числять ся по 80 с. вѣдъ стишка.

Слушний наш обави!

Въ сую суботу д. 12 с. м. урядова Wiener Zeitung оголосила рано іменоване гр. Андрія Потоцького на маршалка галицького сойму, а вже въ полудне об'явив новий маршалок урядоване.

Не будемо широко описувати того акту. Новий маршалок приїхав разом з намісником до соймового будинку; намісник представив его членам краєвого видѣлу; маршалок повитав их, член видѣлу, п. Хамець відповів на повитане; потому промовив маршалок до урядників видѣлу; далше прийшли повитати его урядники краєвого банку, маршалок відповів на те повитане, — і на томъ конець. Розписувати ся нема над чимъ, бо була се цілкомъ банальна парада.

Але на одну рѣчь мусимо звернути увагу. Коли заносило ся на іменоване гр. Андрія Потоцького краєвимъ маршалкомъ, то ми писали, що було бы то провокацією руского народу. Новий маршалок зараз на самомъ вступі потвердив слухи наших обав. Промовляючи до урядників краєвого видѣлу, навизав він до слівъ, виказанихъ передъ двома днями до тыхъ самихъ урядників маршалкомъ уступаючи:

„Его Експ. гр. Стан. Бадені зазначивъ, що Ви не тільки яко урядники, але і яко справдішні і правні громадяне сего краю сповняли завсѣди свои обовязки. Отже і я завсѣгди бувъ того переконання, що ми маємо бѣльшій і тяжшій обовязки вѣдъ иншихъ; бо коли въ иншомъ краю урядники робить те, що ему приказуть, то ми мусимо працювати, щобъ доказати, що т. зв. польска господарка зовсѣмъ не є назвою глумливою, а повинна бути прикладомъ для иншихъ народівъ, і для того повинні ми завсѣгди мати передъ очима те польске становище“

той обовязокъ Поляка. Маю надѣю, що сповняючи свои обовязки, сповняти ихъ будете не лише яко урядники, але заразомъ станете на становищу Поляків і робітників для добра народу.“

Отже коли уступаючи маршалок хваливъ урядників краєвого видѣлу за те, що сповняли свои обовязки, почувачи себе не тільки урядниками, але і громадянами краю: то новий маршалок жадав вѣдъ нихъ таки виразно і недвозначно, щобъ стояли на становищу Поляків і обовязокъ Поляка мали передъ очима. Значить: крій сей уважає новий маршалок за польскій і лише польскій. такъ що въ нѣмъ можуть громадяне бути лише Поляками! Новий маршалок не хоче мѣжъ урядниками краєвого видѣлу знати Русинів (а є ихъ тамъ троха, хочъ не багато), а всѣмъ велить бути Поляками! Новий маршалок не пригадавъ собі на те, що въ сѣмъ краю живе крѣмъ Поляківъ ще і рускій народъ, і то у вѣходній часті въ придавленій бѣльшості; вінъ не пригадавъ собі сего навѣть тымъ, що мѣжъ членами краєвого видѣлу бачивъ такожъ репрезентанта Русинів д-ра Савчака, котрий після статута все ще має право засѣдати у видѣлі та засѣдав въ нѣмъ, а на повитане нового маршалка явивъ ся самъ оденъ у фрак помѣжъ кунтушами. У нового маршалка край сей — се польска „дзельниця“, его насетєне — польске, урядники мають обовязокъ стояти на становищу Поляківъ, — и... баста! Про другій народъ і его права до життя ані чиркь!

Побачимо, якъ далеко заїде новий маршалок, коли такъ само хочє і далше не знати въ краю Русинів і руского народу!

Перегляд часописей.

„Галичанин“ про Божанського. — Czas das namъ відправу! — Dziennik polski про угорскі вибори. — Słowo polskie про польске москвофільство. — Kraj про зміну краєвого маршалка і вибори. — Przyjaciel ludu о повитанні видѣла. — Przegląd i Dziennik polski про стѣ рускихъ студентівъ.

Петербургскій Край подає цѣкаві уваги про зміну краєвого маршалка въ Галичині.

„Нагле уступленє краєвого маршалка гр. Стан. Баденного є випадкомъ дуже недобримъ, об'явомъ симптоматичнымъ, недобре відносячимъ. Годъ об'являти факти въ бавовну. Кого-жъ тутъ манити! Могучість, яку свого часу мала въ Галичині родина Баденівъ, головню потерпіла у Відні въ тыхъ заколотахъ падоцетовыхъ 1897 р., котрихъ Австрія доси не направила. Трагічний упадокъ гр. Казим. Баденного мусивъ ослабити становище его брата і дуже его знеохотити. Примѣрний жовіть, сповнявъ гр. Станиславъ кілька лѣтъ свои обовязки зъ великою хистію і енергією, невтомно, але певно безъ внутрішнього жару. Є се загально знаною тайною, що мѣжъ нимъ а намісникомъ гр. Пиньськимъ сердечности не було. Знаний є антагонізмъ сего противъ Баденівъ. Вѣдъ давна воробцѣ цѣвринкали, що тихій поединокъ мусивъ скінчити ся димісією одного або другого достойника. Чи на такімъ розвизаню загадки край зыскавъ, — покаже ся незадовго. Галичина стратила знаменитого маршалка, не легко буде заступити. Чи прикметы намісника є такі, що зможуть зрівноважити сию страту, не сьмѣмо рѣшати. Однакъ становище намісника въ краю мусить бути дуже сильне, скоро у Відні, де неохотно згоджено ся на димісію гр. Станислава Баденного, вкѣнци таки пожертвовано маршалка.“

Коли бы намъ пришло і вѣдъ себе додати слово, то гадаємо, що при томъ

всѣмъ, о скільки роля гр. Казим. Баденного скінчена разъ на все, то на гр. Станислава при повитані браку людей мѣжъ верховодячимъ сторонництвомъ таки верне ся ще черга.

Про галицькі вибори читаємо въ тій самій часописі не менше скептично.

„Центральний комітетъ виборчий въ Галичині є силою перворядною. Що краєве правительство не робило ему трудности, показує результатъ виборівъ такъ до державної ради якъ і до сойму. Выбори ті відбули ся зъ усѣми позорами легальности (та тільки-жъ зъ позорами! Red.), безъ давнихъ виборівъ (але за те зъ бѣльшимъ вирафіюванємъ! Red.) Чи результатъ виборівъ зъ становища польского і австрійского можна уважати за користний, за щасливий, — такожъ не сьмѣмо рѣшати. Менше wygrana може була бы розсудливіша. Стоячи зъ далека, гадаємо — може хибно, — що таї чудна сила, якої доказало, консервативне сторонництво, викличе проломъ, а у всѣмъ разі підготує грунтъ до великої агітації за загальнимъ голосуванємъ. Що въ столиці мѣст. у Львові, хлопа Войка вибрано бѣльшимъ числомъ голосівъ нѣжъ міністра д-ра Пентана, се знає чєсу і невдоволено середъ ширшихъ верствъ“

Przyjaciel Ludu подає підъ розвагу селанівъ проєктъ п. Стапінського, щобъ повітовий видѣлу цілкомъ скасувати. Повітовий видѣлу — каже п. Стапінскій — зъ выимкомъ кількохъ були і є доси етандичковскими комітетами виборчими і гнѣздами етандичковскіхъ політиківъ. Повітовий маршалки — се фігури, показувані селянамъ черезъ 6 лѣтъ на те, щобъ ихъ можна при виборахъ легше накинати на посѣловъ. Далше виказує авторъ, де і якихъ маршалківъ вибрано послами, і замѣчає, що цілий два мѣсяцѣ майже всѣ повітові видѣлу зъ усѣмъ персоналомъ урядничимъ і службовымъ майже нѣчого не робили, тільки занимали ся соймовими виборами.

Зъ Бразиліа.

Доручено намъ дописъ зъ Бразиліа зъ підписомъ Филипа Шульгана, въ котрій дописуватель пише про свою колонію Прудентополіс і про тамоний водноспини церковний і кутурний мѣжъ нашими поселенцями. Помѣчаємо єи майже дословно зъ незначними пропусками.

Прудентополіс (Парана)
дні 1. вересня 1901.

Слава Ісусу Христу! Щобъ Ви не гадали, що ми тутъ спимо, хочемо показати, що ми живемо і боремо ся за помічю Божою та й при праці нашихъ душастирівъ.

Якъ вѣдомо, передъ шести роками ми сюда прибули до Парани, де насъ урядъ бразилійскій залакувавъ въ непроходимі лѣси, въ околиці межі мѣстечками Купімі і Гуарапуава, о 18 миль вѣдъ зѣзвінцѣ въ Понта Гросса. Мѣсцевість, де насъ осадили, называла ся Санъ Жуавъ де Капанема і ще й до нинѣ часомъ ту назву носить. Якъ мы ту осѣли, ізачали ся стягати по-трохи торговщини і заложили ся середъ нашої колоніи мѣстечко, котре називали Прудентополіс. Якъ мы сюды приїхали, то була тільки одна бразилійска гостиниця та й капличка а бѣльше нѣчо, лише скрѣзъ дикі лѣси, а теперъ въ самбѣ лише наїдомъ мѣстечку є 400 номерівъ. Гинули ту наші люде зъ початку зъ нужди і зъ жагю якъ мухи. На околиці мѣстечка вимѣрили намъ землѣ пересѣчно по сорокъ моргівъ і то надъ вулицями, котрі тягнуть ся въ лѣси въ рѣзній сторони вѣдъ мѣстечка, а то такъ, що кождий господаръ має вѣдъ дороги чверть кілометра широко а кілометръ довго въ глѣбъ лѣса. Улиць всѣхъ є 21 і кожда має

свою назву. Одна называє ся Нова Галиція, одна Івагі (вѣдъ рѣки Івагі, надъ котрою заложена є колонія Прудентополіс). Моя улица называє ся Олівейра. Будинки ставлять звичайно по-при улиці кождий на своїмъ ґрунтѣ, такъ що хата вѣдъ хаты віддалена на півъ кілометра, хіба що деколи поставило ся двоєхъ сусѣдівъ по-при межѣ, то тогды хаты по-при хату; а зъ противной сторони, то сусѣду дѣлять тільки дорога, широка на 20 метрівъ. Ті улицѣ є різної довжини, н. пр. улица Івагъ тягне ся п'ять миль. Межі головними улицями є поперечні улицѣ, такъ що ціла колонія, якъ дивити ся на неї зъ найвищої горы, виглядає якъ бы сѣтъ павутини.

Кожда така улица має свою руску каплицю підъ іменемъ котрого святого і въ той день патрона відправляють оо. Василіане місію, а такожъ кілька разівъ до року збирають дѣтей на науку катихизму тай инші правлять відправи. Головна церковь є въ самомъ мѣстечку; побудовали-сьєи єи за старанємъ о. Кизима і мы всѣ радо ходимо на богослужєня до мѣскої церкви, геї-бы матери нашихъ каплиць, котрі маємо по своихъ улицахъ. Та церковь въ мѣстечку Прудентополіс є невелика, бо заледви може помѣстити до 600 людей, а два рази тільки мусить стояти на дворѣ підчасъ відправи. (Въ цілій колоніі Прудентополіс є 10.000 Русинівъ.) Тожъ наші священники зачали насъ заохочувати до складаня грошей на нову церковь. Зъ початку були тутъ лише самъ одинъ о. Кизима, котрого выславъ намъ передъ чотирма роками бл. п. Кардиналь Сембратовичъ.

Передъ трома роками приїхало сюды двоєхъ Василіанъ: о. Антоній Мартинюкъ і братъ Софронъ Горошукъ. О. Мартинюкъ

заложили заразъ братѣтво. До теперъ того братѣтво має вписанихъ членівъ 5 тисячъ і зъ кождимъ днемъ збѣльшає ся. Члєны братѣтва подѣляють на кружки. Наше братѣтво сильно звязанє любовію християнською, якъ-бы велика машина, а силою порушаючою є нашъ провідникъ о. Мартинюкъ. Кождий кружокъ має свои братске свѣтло, зложено у великій шафѣ зъ багато шуфлядами, котра стоить въ церкві. Братъ Горошукъ умѣє столярство і токарство і робить всѣ роботи въ церкві. Церковь головна въ мѣстечку досить красно украшена; головний вѣстаръ зроблений зъ твердого дерева званою імбуа, окрашений рѣзбамы, по серединѣ є образъ Матери Божої, на котрѣмъ наші жѣнки навѣшали коралѣ. Напроти вѣстара стоить жертвеникъ зъ кедрового червоного дерева, на котрѣмъ стоить Кивотъ зъ чорного дерева въ формѣ церковцѣ зъ пяти копулами, такожъ красною рѣзбарскою роботи, і 12 лѣхтарівъ зъ темного дерева, політуровані, красною роботи токарскою. При боцѣ стоить проповідальниця і криlosen по обохъ бокахъ. Крѣмъ вѣстара головного є ще два бѣчні. Все то робота брата Горошукъ, котрий вышукує въ лѣсахъ всѣляке дерево і виробляє зъ него окрасу до церкви. Церковь має 6 красныхъ хоругвѣ шовковихъ, прекрасні хрестъ процесійний і феретронъ зъ чорного дерева, рѣзблений въ листочки винограду. Словомъ, мы тутъ можемо повелѣчатись величавостію нашого руского обряду, завдяки нашимъ місіонарямъ. За помічю Божою і за старанємъ о. Мартинюка зачали-сьєи складати грошѣ на нову церковь бѣльшу і, хотъ якъ мы ще убогі колонієты, за два роки зъ добровѣльныхъ складокъ зобрало ся по-надъ 8 тисячъ милрейсовъ.

Черезъ часъ збираня грошѣ були въ руху: о. Кизима выножичали за малый процентъ і підпомагали такъ нашихъ початкующихъ купцівъ та й тымъ способомъ теперъ наше мѣстечко має ажъ одинайцять рускихъ купцівъ. Зъ нихъ заможѣйшій: Пантелемонъ Форікевичъ, Іосифъ Огнѣбскій, Іванъ Салашъ, Павло Пундикъ, ті взяли ся зъ початку до купецтва; прочі на доробку: Іосифъ Форікевичъ, Стефанъ Форікевичъ, Іванъ Костъ, Павло Липка, Стефанъ, Павло Тирчъ, Василь Войтовичъ. Декоتری зъ тыхъ нашихъ купцівъ займають ся і рѣзництвомъ, якъ Пундикъ, Липка, Форікевичъ, або скуповуванємъ яєцъ, якъ Тирчъ, Костъ, Стефанъ; по-при томъ займають ся пекарствомъ і продають рѣзній товари господарскій въ своихъ склепахъ.

У насъ мѣжъ людьми ще дуже бѣдно; особливо теперъ настали ту тяжкі часы, бо нема роботи коло гервы мате. [Зъ Парани остерѣгають все, щобъ туды не выбралось селяне, бо згинути мирно. Тожъ ще разъ повтаряємо сию остерогу! Red.] Грошей тяжко де добутти. Годъ було бѣльше грошей узбирати на муровану церковь, тожъ односторонно рѣшили-сьєи будувати деревляну церковь на мурованихъ фундаментахъ, въ видѣ хреста, довгу на 30 метрівъ, ширку 11 м. выску 28 м., зъ 5 копулами, зъ твердого дерева. Робота розпочинає ся, роблять самі наші Русини. Бляху на копулы має привезти зъ собою братъ Горошукъ, котрий поїхавъ ще въ червни до старого краю за декотрыми рѣчами до нової церкви, а такожъ має привезти руску друкарню до Прудентополіс, абы ту выдавати руску газету для бразилійскихъ Русинівъ.

Передъ рокомъ завязало ся тутъ за старанємъ о. Мартинюка товариство народного

Прощу перекопати ся!

де найлѣпше пиво експортовє 1/2 літра по 10 кр., чорный бокъ, вино червоне і бѣле вѣдъ 40 кр. літръ. — КУХНЯ у знаменитомъ власномъ зарядѣ.

Реставрація М. ПОМЕРАНИЦЪ, у Львові, Ринокъ ч. 7.

Вітків наводить ще масу інших фактів і свідчень, а на доказ, що все те правда, накликає також самого Гальфогоро.

„Мы — кончив Вітків — сповняли тільки наше обов'язок супротив суспільності. Може бути, що часом сповняли його недокладно, але вже редактор Рєвакович сказав тут, що праця на нас до розпорядимості таких свідчень не була, як прокураторія. Мы ишли за идеалами людскости може не досить розважно. Мы молоді, а до молодіжці сказав Міцкевич: „*ty nad rozium ulataj*“. Правда, що „*nad rozium*“ значить у нас дуже часто до криміналу, однак мы на се не могли звачати. Мы терпели, и будемо еще богато терпяти, як присутній тут товариш Рєгер, але з дороги идеалу не вольно нам вернути ся, бо після інших слів генія: „И той щасливий, хто упав серед праці, коли своим трупом дав другим один степен до славы“.

В суботу переслухано Бергера, котрого били, ганьбили, а відтак засудили за те, що він не по формі замешдував ся недужим. Свідок потверджує збізння обжалованих в той справі. — Жертва фельдвеля Корчинського, воєв Раїфль, збізнає, що коли упав, стратив свідомість. Коли отворив очі, лежав в пішом м'ясе, а фельдвель пхав його шаблем, аби встав, бо иначе дбаче „*inblinden*“. На питання д-ра Лезера, чи передь вийшов на розправу говорив з ним хто, свідок відповідає: „Капітан з моєї компанії говорив, аби я збізнавав з розвагою, бо стагну на себе еще інші кары и можу потому жалувати ся до Господа Бога“. Коли пнкримінована стаття вийшла ся в Глоз'ї, капітан сказав ему, що він має коншати з редакцією и за се его повісати. — Свідок, котрий збізнавав в користь Корчинського, на питання суду присяжного признає ся, що він має ще раз відбутися вправи в Перемышлі під Корчинським.

Внесеня Вітика о переслухане наведених ним осіб трибуналь відкинувши як такі, що не належать до справи.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Із Стрілпек. (Честі, кому честь!) В неділю 5-ого с. м. пополудні відбули ся надзвичайні загальні Збори членів Читальні „Просвіти“ в Стрілпекських нових, на котрих голова читальні Вп. д-р Володимир Янович здав провід читальні заступникові голови Вєс. о. Фациєвичу, бо по трилітнім тут побуті переносив ся до Станиславова.

Читальня стрілка, основана перед кільканадцять роками, давно заснула була з причини, що не має власної хати і не мала відповідного провідника. Що она наново повстала і красно почала розвивати ся, то виключна заслуга д-ра Яновича. Великий сей патріот, що ідеально вповняючи обов'язки свого стану майже не мав вільного часу, бо від рана до ночі був усе занятий хорими [котрі аж з трьох повітів до него горнули ся], що з фіри на фіру мусів переїждати ся і у него дома все повно було хорих, хотів не раз обеспокоєний був від утоми, таки віддає ся праці народній. Майже кожної неділі заходив він до читальні, тут мав відіти, бесіди, заохочував до вписування в члени, збирав фонди на будову хати читальної і певно був би довів до того, що упавша читальня в Стрілпекських належала би до найкращих, хотів би легко прийти заснувати нову читальню, як упавшу назад до життя і красною розвою побудити. Д-р Янович оснував також касу Раїфайєвську, що під его управу гарно розвиваєсь і великі услуги віддає людям з Стрілпекських Нових, Старих і Кісєла, тож не дивниці, що д-р Янович став ся любимцем народу, він его вибрав своїм заступником в Раді повітової, а коли не був би вимовив ся своїми обов'язками, то і мандат соймовий був би ему повірив. Коли на зборах читальні д-р Янович віддавав рахунки, касу і бібліотеку своему заступникові, коли працював ся з членами закриваючи їх ще раз, щоб до своєї читальні все горнули ся і всіми силами подбали о власну хату, бо „в своїй хаті своя правда“, і коли на ту ціль зложив значнішу жертву грошеву яко пам'ятку від себе, — то не одному стали слізи в очах. Заступник голови і один з членів-господарів в імені всіх подякували ему за труд, кожний тиснув до до свого провідника, щоб ще раз стиснути его руку, а „многая літа“ довго лунали з читальні.

Вечером збирали ся місцеві і околичні Русини в касі, щоб розпрощати ся з д-ром Яновичем. З численних красних промов піднести мусу патріотичну бесіду о. Левицького, котрий промовляв в імені філії „Просвіти“ і також запротестував против висказу при одній нагоді священника твердой закали о. Г-ого, мовби „Просвіти“ вела нарід на дорогу безвірної радикалізму. Також бесіда селянина з Грусич Панька Вереса, що в імені селян дякував д-ру Яновичу за все добро, що для них зробив, виголошена павно, тронула д-ра Яновича до сліз, бо походила від одного з тих, для котрих він так ревно трудив ся а котрі его працю потрафляли очинити. Один з учителів сільських дякував д-ру Яновичеві від тих найкращіших ізд селян, котрих д-р Янович научив ратувати своє здоров'я, і найбільшому миле, до котрих їздив своєю фірою і за свої гроші ліки купував. Кожний з бесідників кінчив промову желанем доброго поведження на новім місці побуту.

Вп. д-р Янович лишив на своїм місці лікаря-Русина д-ра Гриневича, що працюючи ся зі своїм товаришем обіцяв ступати его слідом. Дай Боже, щоб так було! П.

Зъ Борщева. [В справі перенесення свяченики].

Гроном порадила нас вість, що о. Димитрій Курдидик, сотрудник з Борщева, перенесено на Буковину до Раранча.

Се хіба кара за те, що о. Курдидик не вірцевий, на-скрізь чесний священник в праці в церкві, в школі і коло народу взагалі положив неоцінені заслуги, а жертвою свого здоров'я... Его чудові а річеві проповіді ставали тисячі народу до церкви. Его неустрашимість в борбі з ворогами народу еднала ему глибоку любов у того-ж народу а признає честности характеру навіть у найзавзятіших ворогів. Таких людей у нас дуже мало; дай Господи щоб они на камени родили ся!

Ми левні, що наш провідник д-р Михайло Дорудик уже цілого свого впливу і труду, щоб у Вєсєв. Конєсторій вивести полишене о. Курдидика в Борщеві. Се тим лекше, що Вп. жена о. Курдидика тяжко хвора, а перенесенє її на далеку Буковину сполучене з небезпечкою здоров'я і жити.

М. Т. міцанин.

ПОДЯКА.

Українсько-руська університетська молодіж у Львові дякує всім Вп. Землякам, що почули ся до обов'язку будь телеграмми, будь привітним письмом заявити свою прихильність та співчуте борючому ся студенту о свої народні права. Завжди дякуємо тим Вп. Професорам Українцям, що уважали за відповідне лвити ся на нашому вчу.

Вісний Комітет.

ПОДЯКА.

Вп. Д-ру Павенцові, адвокату в Львові, складаємо найсердечнішу подяку, що зволив, прошений в останній хвилі, заступати нас при розправі против „Дзєніна польського“ цілком безітересовно, чисто з патріотичних виглїдів, і своїм знанем фаховим закінчив розправу побідоносно. Тим більше чуюмо ся зобов'язані, що стратив цілий день і в прикрім положенню, позаяк наш заступник не прибув, взяв нас в свою опіку.

С. Манковський парох Босєв.

П. Тємний парох Шидловець.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыністѣвъ! Присимо о жертвы на купно друкарнѣ до Параны.

— **Выдѣлъ Бурсы им. св. Онуфрія въ Ярославѣ** має честь запросити всѣхъ Р. Т. Членѣвъ на звичайні загальні збори, котрі відбудуть ся дня 21 н. ст. жовтня с. р. о 5 год. пополудні в канцелярії гр.-к приходства зъ слѣдующимъ дневнимъ порядкомъ: 1) Відчитанє протоколу послѣднихъ загальнихъ зборѣвъ. 2) Справозданє Выдѣлу: а) секретаря, б) касієра, в) господаря. 3) Справозданє комісії контрольной. 4) Абсолюторіємъ уступаючому Выдѣлові, вибѣръ нового Выдѣлу и комісії контрольной. 5) Справа купна, е-вентуально будови нової хати для бурсы. 6) Внески и интерпеляції. — Зъ огляду на п'яту точку порядку дневного просимо нашихъ доохрестныхъ Р. Т. Патріотѣвъ и Добродѣтѣвъ, чтобы зволили якъ численнѣйше на ті збори прибути. — За Выдѣлъ Бурсы им. св. Онуфрія, *И. Хотимецкій* председатель, *К. Хотимецкій* секретарь.

— **Краєва комісія промисловя** відбула в суботу підъ проводомъ маршалка гр. Андрея Погоцкого засѣданє в радній салі выдѣлу краєвого при участі 21 членѣвъ. На томъ засѣданю полагоджено прошеня о позички и запомогн на цѣли промисловя а такожъ прелімінарь бюджету выдѣловъ фонду краєвого на подпіранє промислу и на школы промисловя и торговельны на рокъ 1902 въ сумѣ 452.142 кор. (около 30.000 кор. болѣе якъ на 1901 рокѣ). Внесенє, чтобы в Галичинѣ закладати школы приготавлючі теоретично до термінованя въ ремѣслахъ, упало, бо такі школы показали ся в іншихъ краяхъ непрактичними. За те комісія ухвалила домагаги ся заведеня взбродово школы ремѣнчичої в Дрогобичі.

— **Повень.** Кѣлькадневна слота пригадала Галичанамъ, що мають неурегулований ріки. Зъ Снятина доносять, що станъ воды на Прутѣ піднісь ся до 4-30 м.; зъ Катуса доносять, що ріки прибули и грозить перерва въ комунікації, а в Галичці Дністеръ прибуває и леда хвиль надѣють ся вилуви.

— **Надзвичайні загальні збори Галицкои Касы щадничої у Львовѣ** відбудуть ся дня 22 с. м. На порядку дневномъ помѣщено справозданє комісії вибраної на загальнихъ зборахъ членѣвъ Касы дня 18 цвѣтня с. р. о внесеню д-ра Тхуржинького. Бєтъ до справозданє окремої комісії для розслѣдження одвѣчальности бывшихъ членѣвъ управы Касы за сповнені неправильности, що довели до міліонныхъ утратъ. Референтомъ тої справи буде д-ръ Іосєфъ Пайоникъ.

— **Заручини внучки цѣсаря.** Зъ Вѣднѣя доносять, що пнѣ відбудуть ся заручини архикнягинѣ Єлисаветѣ Маріі, дочці графинѣ Лѣонаї и бл. н. наслѣдника престола архикнязя Рудольфа, внучки цѣсаря, зъ князєв Отономъ Виндшгремомъ. Архикнягиня познала свого судженого торѣтъ в осєні 1897 року, а вѣдъ разу обоє почули до себе симпатію.

Вѣдъ того часу князь бувавъ дуже часто на цѣсарєвѣ дворѣ и бачено его все близько архикнягинѣ, котра радо перебувала вѣ его товариствѣ. На послѣднѣмъ дворєвѣмъ балі архикнягиня, противъ звичаєви, перегулявши оденъ танецъ зъ княземъ, попросила его ще до кількохъ танцѣвъ. Вѣ архистократичныхъ кругахъ вѣдєнскихъ почали вже тогда говорить о можливости супружя архикнягинѣ зъ кн. Отономъ. Коли вѣдєнська аристократія вернула мнѣ. мѣсяцъ зъ купельѣвъ до Вѣднѣя, кн. Отто почавъ зновъ бувати на дворѣ, вѣднѣя передъ кількома днями архикнягиня удала ся до дѣда [цѣсаря] и вынавивши ему, що любить кн. Оттона, просила чтобы позволилъ ѣй подружити ся зъ нимъ. Цѣсарь позволилъ и пнѣ мають відбутися заручини. Кн. Оттонъ Виндшгрець, вродливый мужчина, роджений 1873 р., єсть шамбеліномъ и поручникомъ полку гузарѣвъ им. архикнязя Оттона, має славу одного зъ найздобѣйшихъ офіцарѣвъ а вѣдъ двохъ лѣтъ перебуває у Вѣднѣ у вѣнчій школі. Батько его кн. Ернєстъ Виндшгрець, котрий передъ кількома днями одержавъ достоинство тайного радника, єсть позаслужбовымъ полковникомъ. Вѣ 1880-ыхъ рокахъ бувъ посломъ до рады державної и належавъ до словѣнського клубу; жена его, померша 1888 р., була зъ дому княгини Етінгенъ. Оба дома князѣвъ Виндшгрецовъ и Етінгенѣвъ належать до родинъ князѣвъ медити-зованныхъ, с. є. рѣвншихъ домамъ пануючимъ. Кн. Оттонъ має старшого брата такожъ поручникомъ и молодшу незамужню сестру. Якъ вѣмець такъ и угорскій дивизионъ величають доброту цѣсаря, що позволилъ на се супружя и высказують ся зъ великими похвалами о судженѣмъ. Мати судженої графиня Лѣонаї має послѣ найновѣйшихъ вѣстей перенестися на статий побутъ до Англії а король Едвардъ має обѣцати надати ѣй титулъ „королевска высокѣсть“, котрого, якъ звѣстно, відмовили ѣй батько, король бельгійскій.

— **О страшной пригодѣ** доносятъ зъ Кутахъ: Вѣ Кобакахъ коєвского повѣту сказавъ ся селянинъ Василь Довгій и рано дня 8 с. м. порубавъ на куєнѣ свою жѣнку, а коли на крикъ дѣтей збѣгли ся сусѣды на ратуноу, порубавъ сокирою сусѣда Гриця Баламанюка и покатычѣвъ тяжко Данила Марфія. Зъ великимъ трудомъ его обезсилено и відтавлено до суду вѣ Кутахъ.

— **Парохієнє евангеличного вѣроисповѣданя** выбрали вчера наслѣдника по бл. п. Емілію Графлю. Парохомъ евангелицкои громады выбрано кс. Павла Помикча, дотеперѣшного пастора вѣ Гериндорфѣ на Шлеску. На 167 управнєныхъ до голосованя а 130 голосувавшихъ одержавъ вѣнъ 110 голосѣвъ.

— **Парламентарный патріархъ** що числится теперъ 88 лѣтъ а 69 лѣтъ уже послуде, то Іосєфъ Мадарашъ, членъ угорского сойму, котрому теперъ припадє честь проводить соймови при его відкрыті. По разѣ першій выбравъ его, 19-лѣтнього молодця [видно тогда же молодой вѣкъ не стоялъ на заваді] вѣ 1832 р. комитатъ феєрварскій (бѣлогородскій) своимъ посломъ и вѣнъ вѣдъ того часу безъ перервы послудє и засѣдає теперъ на лавахъ сторонничаго независимости. Выбѣръ Мадараша, чтобы конче обходить 70-лѣтній ювілей его послования, теперъ выбрали его своимъ посломъ. — Изъ примѣдовъ такихъ „батьковъ парламенту“ можна бы хіба навести, що 17 сѣчня 1898 р. померъ вѣ Лондонѣ посолъ Villiers що послудавъ вѣдъ 1835 р., значить 63 рокі.

— **Тыхъ Всечестнѣйшихъ Отцѣвъ Добродѣтѣвъ**, котрі одержали мѣн „Страстий Проловъди“ а до теперъ не дали ѣйго відповѣди, дуже прошу, чтобы зволили вселаскавѣйше примѣрникъ вернуть, а на случай принятя ласкаво надѣслати 1 кор. 50 сот. — *Киприѣ Хотимецкій* въ Ярославѣ.

— **Складничъ почтовый** вводитъ ся вѣ житє зъ днемъ 16-ого с. м.: вѣ Орѣховѣ належачѣмъ до почты вѣ Хмєлєвѣ; вѣ Воронѣ належачѣмъ до почты вѣ Отиніи; вѣ Мєчислєвѣ належачѣмъ до почты вѣ Бережанахъ.

— **Дрѣбні вѣсти.** Вѣ Чернівцяхъ померъ Іосєфъ Вєселюкскій, радникъ двору и выслуженный директоръ добръ буковиньского православного фонду релігійного, провідникъ Поляковъ на Буковинѣ. — Выборы до рады мѣскої вѣ Дрогобичі затвердило намѣстничество, а уконституованє нової рады відбудє ся сими днями. — Зъ причини шкарлатини замкнено вѣ Дрогобичі школы на 14 днѣвъ, а вѣ Самборѣ мужєску школу выдѣлову. — Вѣ Дрогобичі померъ Мих. Степєнь, управитель скарбѣвского заведеня. — Вѣ Івачевѣ гор. коло Тернополя засыпала глина одного селянина и его жѣнку; селянина добули живого а жѣнку удушену. — Вѣ Коломиѣ відбудуть ся поединокъ на пістолеты межє ветеринаремъ а офіцаромъ іхѣтовъ; офіцаръ небезпечно раненый. — У Ільовѣ померъ Титъ Козоровскій, старшій инспекторъ податковий вѣ Скалатѣ, прожившій 66 лѣтъ. — Вѣ Тарновѣ відбудєть ся дня 17 надолѣста с. р. зѣздъ столловѣвъ. — Вѣ Станиславѣмъ має бути поставлена на Бєльведєрскѣмъ передѣстью нова газѣвня мѣска коштомъ 100.000 зр.

Русини! Памятайте на будову руского театру!

Посмертний ☞ оповѣстки.

Дня 12 с. м. упокоила ся по тяжкой и довгѣй недужѣ Марія Олена Шуровска, жена гр.-кн. священника зъ Липовецъ, вѣ домѣ своего вѣтца о. Петра Крайковського вѣ Литвинѣвъ. Похоронъ відбудє ся вѣ Литвинѣвъ дня 14 с. м. В. в. ш.

Телеграммы.

Вѣдєнъ 14 жовтня. Вчера відбуло ся тутъ вѣче почтовыхъ урядників. — Вѣ суботу відбула ся рада міністрѣвъ; обѣдєля принявъ цѣсарь на аудієнції міністрѣвъ Кербера и Гартли. — Цѣсарь виаджавъ пнѣ до Гєдєла, де забавить около два тѣмѣдѣ. — Палата посольска відбудє вѣ сѣмѣ тѣмѣдѣ лишь одно засѣданє вѣ четверѣ. — Прибули сюда оба президєнты палатъ: гр. Фєтеръ и кн. Виндшгрець.

Будапєштѣ 14 жовтня. Соймъ збирася 7 надолѣста. Правительска жєкає тримѣсячної бюджетової провизоріи. — Вѣсть о заручинкахъ архикняжны Єлисаветы, дочкы лок. Рудольфа, зъ кн. Отономъ Виндшгрецомъ выкликала тутъ дуже добре вражѣнє и якъ найприхильнѣйше приняли єн дивєнки.

Прага 14 жовтня. Narodni Listy заявляють, що прасова новєля не прийдє на порадѣкъ дневній вѣ палатѣ послѣвъ такъ скоро, бо нема на ню згоды вѣ кабинетѣ. — Вызначенъ чєскій посолъ намѣрять скликати провідникѣвъ парламентарныхъ партій рады державної, чтобы відновити давѣйшю правдоу. — Міністеръ д-ръ Рєзекъ неприявъ кандидатуру до рады державної на опороженє по Кайцлю мѣсєдє, оправдуючи відмову своимъ становищємъ вѣ кабинетѣ урядників. — Другій выбѣръ до сойму изъ сѣльскихъ громадъ вѣ чєскихъ округахъ не дали зновъ тѣякого результату, отже прийдє до тѣснѣйшихъ выбѣровъ. Вѣ двохъ нѣмєцкихъ округахъ выбравши: вѣ Іоханнсталь нѣмєцкій поступовєць Іос. Собічка противъ Шєнереронца а вѣ Будєвнцяхъ кандидатъ нѣмєцко поступовый Фольсруберъ 2188 голосами чєскій кандидатъ д-ръ Затка одержавъ 2112 голосѣвъ.

Линцъ 14 жовтня. Горький-австрійскій соймъ ухваливъ односторонє безъ дискусіи законъ о реформѣ выборовѣй, *уводяцій безпосредно готюванє вѣ сѣльскій куріи*. Дискусія розвинулась на комейшымъ внескомъ, жадающимъ увєдєнє І-ѣи куріи загального голосованя зъ 6 мандатами, а меншѣсть жадала щє побольшєнє числа посѣловъ зъ мѣсєтъ о чотирі. Внесеня ті упали.

Оломоуцъ 14 жовтня. Вчера відбуло ся тутъ вѣче Вєсєнѣцѣвъ. Вольфъ не прибувъ. Рѣшено мѣжє иншимъ запротєстувати вѣ радѣ державної, противъ пнѣльшє монашихъ ордєновъ изъ Франції до Австрій.

Загребѣ 14 жовтня. Соймъ хорватскій скликавший на 24 с. м.

Бєрлинѣ 14 жовтня. Проф. д-ръ Момзєнъ обходивъ вчера 50-лѣтній ювілей проф. Вірхова відкрыто новий патологичный музей и вѣ коридорѣ умѣщено бюстъ Вірхова.

Парижѣ 14 жовтня. На радѣ кабинетовѣй ухвалєно скликати парламентъ на 22 с. м. — На представлєнє міністра судѣвничѣго заименовано чотирѣхъ новыхъ членѣвъ почетной легіи на мѣсєдє зрѣвшихъ ся недавно тої почєсти.

Лондонѣ 14 жовтня. На прибувшѣмъ до Глєйгова кораблѣ „Баваріи“ констатовано выпадѣкъ чумы. Захорувавъ морякъ шдѣйскій.

Неаполь 14 жовтня. Станъ здоров'я интєрнованихъ въ шпиталі хорыхъ на чуму получивъ ся. Новыхъ выпадѣковъ сими днями не було.

Пєкинѣ 14 жовтня. Хінскій повновластникъ передалъ деканомъ дипломатичного збору 450 мп. тєстѣвъ яко часть відшкодованя належну державамъ, що брали участь вѣ хінської експедиції.

Мидельбургъ (пол. Африка) 14 жовтня. Команданта Бурѣвъ Лѣтара розстрѣляно, а другимъ пѣтьмомъ наталийникамъ зъ его команды замѣнено кару смерті на дожизнену вѣзничю.

Преторія 14 жовтня. Вѣдъ 15 верєсєня с. р. взято вѣ полонѣ 18 начальниѣвъ бурскихъ и засуджено на прогнанє ихъ зъ подудиевомъ Африки.

Калькута 14 жовтня. Новый ємірь Афганістану повѣдомивъ вѣцєкороли Індіи о смерти батька и о своемъ выбѣрѣ. Ємірь має надѣю, що и дружинъ зноєсны зъ державами заграничними и надальше остануть ся.

Зъ Дирекції ц. н. зєлѣзницъ державныхъ

Назву станції „Линѣнское Гайндорфъ“ на шляху Зігуидсберг-Гайндорфъ в округѣ Дирекції зєлѣзнич. держ. у Вініи змієно а днемъ 1-ого жовтня с. р. на „Лангєншєвє“.

Назву станції „Обєрмольда“ на шляху зєлѣзнич. локальной Вітєрберг-Валлєрє в округѣ Дирекції зєлѣзнич. держ. в Ірлѣи змієно а днемъ 1 жовтня с. р. на Кубєттєн.

Станція „Восєв“ на шляху зєлѣзнич. локальной Вітєрберг-Валлєрє в округѣ Дирекції зєлѣзнич. держ. в Ірлѣи змієно а днемъ 18 верєсєня с. р. для обмеженого руху особового і товарного.

Назва станції „Водохѣ“ на шляху зєлѣзнич. локальной „Раднѣцъ-Злоуїцъ“ в округѣ Дирекції зєлѣзнич. держ. в Ірлѣи змієно а днемъ 1 жовтня с. р. на „Страшнѣ-Водохѣ“.

— **Важно для катихитѣвъ.** Вѣє вѣйшовъ „Підручникъ практичний“, якъ має ся учити релігій в І класѣ, виглєдано на 1 і 2 сѣчєнє пѣуки в школахъ народнихъ. Вѣі, що учать релігій, повинні купити собі туу книжку, котра продає ся по І коронѣ в книгарні Шєвчєнка і Стєвєрнѣйскій, а з перєспєкою о 10 гєл. дорожнє.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годні по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитшихъ повістей“ виходить вв второкъ и вв второкъ и п'ятницю на переїзду разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплата и писарства приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Кайлнського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвіва ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукесъ I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКУРТА і ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належність за писарства платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
вв Австрію: за границею:
на цілий рікъ . . . 32 к. на цілий рікъ . . . 44 к.
на пів рікъ . . . 16 „ на пів рікъ . . . 22 „
У Львові:
на цілий рікъ . . . 28 к. на пів рікъ . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи зберігають ся лише на по-
передні застереження. — Рекламація неопечатаний
волий вѣдъ порта.
Подинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.
вѣдъ одної строчки писарства або еп. мѣсе а вв
рубриці „Надбѣлане“ по 60 с.
Подяки и інші донесення приватні числять ся по
80 с. вѣдъ строчки.

Справа руского університету.

Друга фаза нашої боротьби за власний університетъ вже розпочала ся. Отворило єи послѣднє вѣче нашої академічної молодѣжи.

Постулять самостійного українсько-русского університету, взагалю жадане переведення утравізму на теперішньому львівському університеті, поки не здійсниться ся перший основний постулять, підносила наша суспільність вже вѣдъ давна. Ще вв добі передъ переїздомъ львівського університету вв „утравістичний“ тогдішня наша молодѣжа супротиноставила жадану спільність жадану зрусчену львівського університету. Опісля сєся справа не сходила изъ стовпцѣвъ народовецкои преси, при чомъ и нашъ органъ не разъ и не два забиравъ слово, висказуючи постулять нашого народу вв Галичині, щоби на одинокімъ сяк-такъ свободіи окрайки нашої вѣтчизни створити огнище українсько-русской духовної культури. Та ажъ кінце 1890-ихъ роківъ зробивъ справу українсько-русского університету справді актуальною. Зложило ся на се кілька обставинъ: значний зрѣсть студіюючої рускою молодѣжи на львівському університеті, вироблене середъ неї національне свѣдомлене та одностійність, зрѣсть числа студентѣвъ, що покінчивши рускій гімназіи привили до науки тільки вв рідній мові, скорий розвитокъ нашої науки завдяки Товариству ім. Шевченка, — отсе все довело до того, що основане українсько-русского університету, яке до сего часу було потрібнимъ, стало ся не минучо koniecznymъ, стало певною потребою дня. Чи маю цеголку докинути до розвитку справи и супротиностави стороні: професори-Поляки, студенти-Поляки та польська шовіністична преса. Неприємність до Русинѣвъ на теперішньому університеті, замахи на потнулю рускій катедри, переїзди ставлені при обсаді сѣхъ катедри, шовіністичний настрій польской молодѣжи супротивъ рускихъ співтоваришѣвъ — все те могло тільки ще сильніше переконати Русинѣвъ про потребу якъ найскоршого основаня власного університету.

И вѣдъ кількохъ послѣднихъ роківъ ся справа вже не сходить зъ дневного порядку публичной дискусії та зойде певне ажъ тогді, коли руска наука займе належне їй мѣсе у власній свѣтлиці. Вв 1899 році посоль о. Тавичкевичъ поставивъ вв державній радѣ внесенє на основане самостійного руского університету у Львові а яко підготовлене до сего закладавъ утравізацію теперішнього університету. Вв кілька мѣсяцѣвъ опісля цѣвъ тисячъ нашої молодѣжи, збраної на вѣчу вв сали готелю Belle Vue, підперло одностійно сєй постулять и вислало широкій меморіаль до міністерства. Рівночасно вв тій самій справі внесли вѣдъ себе меморіали Товариства: наукове ім. Шевченка, Просвѣта и Народна Рада. Те саме повторило ся и слѣдуючого, 1900-ого року, а на послѣдній сесійній сесії піднявъ посоль д-ръ Оленікѣвичъ потребу руского університету. Теперъ же молодѣжа перенесла боротьбу вв мурі самого університету, — тамъ, де вона до сего має найбільше право и компетенцію. Тому послѣднє вѣче молодѣжи треба уважати початкомъ другої фази боротьби за українсько-рускій університетъ.

Після послѣднього університетского справозданя число слухачѣвъ рускою народності вв львівському університеті перейшло вже цѣвъ сотокъ, зъ чого тільки на свѣтскихъ факультетахъ маємо повисше 360 слухачѣвъ, се-бѣ-то значно більше нѣжъ мавъ черновицькій або пєсбурдскій університетъ. И тѣхъ 600 академікѣвъ-Русинѣвъ, що становлять третину львівського університету [одного зъ найбільшихъ вв Австріі] — се вже сила, зъ якою кожний мусить числити ся. Фактомъ єсть, що на деякі вѣклади [прим. на математично-фізичну групу філософичного факультету] записало ся вв послѣднімъ курсѣ значно більше Русинѣвъ, нѣжъ студентѣвъ прочіхъ народностей; фактомъ єсть, що на деякі вѣклади права вчащає [не кажемо „записало ся“, але „вчащає“] постійно більше Русинѣвъ, нѣжъ Полякѣвъ зъ жидами разомъ. Звѣстичий намъ навіть фактъ, що на вѣкладѣ одного зъ лѣвѣшихъ професорѣвъ-Полякѣвъ одинокимъ вчащаючимъ слухачамъ були самі Русини; коли-бъ и тѣ були не лѣвѣли ся, приходило бѣ ся хіба польську катедру звинувати! То жъ надъ тими шѣстьма сотками цѣльнихъ слухачѣвъ нѣхто не смѣє

перейти до порядку! И наша молодѣжа зрозумѣвши свою силу, постановила хочъ переїздомъ здобути се, що їй по всѣмъ божимъ и людскимъ законамъ належить ся.

Акція, яку зачала молодѣжа на університеті, певне не скінчить ся на сѣмъ одинокімъ вѣчу. Годоси молодѣжи, якъ се вже зъ теперішнього єи настрою можна вносити, ставати-муть чимъ дасть то більшъ громкими и рѣшучими. Акція єи, коли компетенцій сфери не поспішать ся вдоволити певною потребою руского університету, ставати-ме чимъ дасть то острѣйшою, а се — якъ и зазначивъ оденъ зъ вѣчевихъ бесѣдниківъ — певне не вийде на здоровѣ теперішньому університетові.

По дотеперішній практиці зъ львівськимъ університетскимъ сенатомъ та по настрою більшости польской преси можна на певно сподѣвати ся, що до сесії мѣжъ студентами-Русинами а польськимъ професорскимъ гуртомъ прийде и прийти мусить. Ся панове надто мило показали доси науковий и обєктивний и розумний положення, аби ми могли надѣятися якої змѣни вв ихъ постулованіяхъ. Протинно, множать ся факти, що вказують на що цѣлкомъ протинного. Примѣромъ нехай намъ послужать такі факти, якъ се, що деканъ філософичного факультету Твардовскій аборонивъ професорови Грушевському на засѣданю факультету промовляти по руски а деканъ теологичного факультету кс. Філялекъ вперше відкинувъ по руски вивовнені індекси слухачѣвъ богословія — Русинѣвъ.

А вже прямою провокацією була сегодня пनावгураційна промова ректора д-ра Ридигера. Д-ръ Ридигеръ, ще оденъ зъ найменше шовіністичнихъ професорѣвъ, а однакъ послухаймо, що вінъ говоривъ на актѣ пनावгураційномъ! „My polscy profesorowie“, „my polska młodzież“, „polska nauka“, „polska literatura“ [розумѣє ся „polska“] — такъ и думало що хвила вв єго промовѣ. Ректоръ д-ръ Ридигеръ, говорячи се, не бачивъ, видно, своіхъ товаришѣвъ, професорѣвъ-Русинѣвъ; ректоръ університету, вв якомъ учитъ ся вѣсьше 600 Русинѣвъ, знає вв нѣмъ тільки польську молодѣжу; вв університеті, де є рускій катедри и котрий по закону повинъ бути утравістичний, вінъ знає тільки польську науку; сєй університетъ львівскій має служити тільки Польщі и польському народові, — про Русь-Україну и нашъ народъ нема на нѣмъ и згадки!

Певна річъ, що ми не можемо брати за зло ректорови Ридигерові, що вінъ є польськимъ патріотомъ и бажає відродженя своєї вѣтчизни черезъ науку. Та не можемо стерпѣти, аби на нашій землі, вв інституції, що по закону має служити науцѣ обохъ замешкуючихъ край народѣвъ, нає систематично игноровано, щоби тамъ игноровано шѣсть сотокъ нашого цѣвту. При такімъ стані річей до боротьби — якъ сказано — прийти мусить.

Годъ намъ не висказати свого подиву для сукою и поваги, зъ якими молодѣжа веде доси акцію вв справі університету. То жъ коли сєся супокійна и поважна молодѣжа буде привнесена вв будущий хопити ся острѣйшихъ способѣвъ боротьби, коли провокована все и всюди вона вийде по-за межѣ лѣяльності, коли вона вибухне всею силою свого темпераменту, — то всю одвѣчалність за наслідки будуть мусѣти приписати собі тѣ панове, що глухі теперъ на єи голоси та слѣпи на єи число. И ми певні, що молодѣжа не заважає ся вв разѣ потреби зложити и найбільшій жертви вв боротьбі за свій університетъ. А тогді буде молодѣжа мати повне право назвати єго „своімъ“ університетомъ!

На бачну увагу рускої суспільности!

Зіслав Господь Бог на наред рускій тверду пробу.

Виповіжено нам війну на всѣхъ поляхъ: політичній, суспільно-економічній культурній и церковній.

Се вимагає змобілізованя всѣхъ нашихъ силъ и розумного одностійного плану в ужитю їхъ.

Дотеперішню нашою тактикою боротьби не осягати цѣли, а для нинішньої важної хвилі вона зовсімъ не те безъ вартости, але загубна.

Вона полягала на одностійності, а одностійності мали бути послѣ — генерали и армія в одній особі. Вони мали боронити самі всѣхъ позицій. Вони самі мали добивати ся всього, кричати за всѣхъ.

Ні! оно не може такъ бути! Така боротьба безвиглядна. Сам крикъ послѣ, не підпертий народомъ, лише обезсилює їхъ становище. Вони в очахъ кермуючихъ політикою факторівъ — такъ собі крикуни, котрі кричать не за наред, але за-для своїхъ мандатівъ и більше нічого, а з такими нема що числити ся.

Ні! суспільність цѣла, наред цѣлий мають добивати ся и кричати. А послѣ мають єи домагати, сєй крикъ в користь народу спожиткувати, розумѣє ся політично, с. є. якъ дані обставини їмъ вказують. Треба кричати, нехай кричать, а не треба кричати, но робити безъ крику. нехай роблять. Кожний крикъ, кожний крокъ має бути довершений з цѣлою силою та вагою и так, щоби з тої мукі був хлѣбъ.

Нарід цѣлий має почути ся в своїй силі и гідності. А наші послѣ нехай знають и памятають, що вони цѣлий народ заступають и що мають справді репрезентувати єго силу и єго гідність.

о. Д. Тавичкевичъ.

Де границя межъ „мало“ а „багато“?

Якъ вѣдомо, завдяки великій прихильності п. Божиньского до Русинѣвъ и єго дбальости о добро рускихъ шкѣлъ та о науку руского языка заведено вв шк. році 1899. вв польськихъ середнихъ школахъ Галичини славу реформу науки руского языка. Установлено тогді двоякій планъ науки: оденъ для тѣхъ середнихъ шкѣлъ, до котрихъ ходять лише „мале“ число ученикѣвъ рускою народності, а другій для тѣхъ шкѣлъ, до котрихъ ходять „велике“ число Русинѣвъ. Після першого плану наука трєває лише три роки по 2 годни на тиждень и відбуває ся вв класахъ IV, V и VI; після другого плану відбуває ся наука у всѣхъ класахъ по двѣ годни на тиждень. Головна цѣль тої реформи, якъ виходить ясно зъ обохъ планѣвъ науки, є: улегчити науку рускою мовою польськѣй шкѣльній молодѣжѣ и тѣмъ єи до науки тої захопити.

Мы свого часу основно обговорили и оцінили тую реформу та вказали, що она 1) зъ великою кривдою для рускою молодѣжи и народності обнижає рівень науки рускою мовою и літератури, а 2) цѣли своєї не осягне, польської молодѣжи до науки рускою мовою не захотитъ, а тѣхъ Полякѣвъ, що схотять ходити на єю науку, крѣмъ капского читаня и єще слабшого писаня нѣчого не научить, тѣмъ більше що тѣ, котрі побирають будуть науку після першого плану, опісля по скінченю єи будуть мали ще вв шкѣлѣ досыть часу, щоби цѣлкомъ позабути и тую дробку, яку мали нагоду научити ся. Мы указували такожъ на тую же, просто кажучи, недорѣчність, яка мѣститъ ся вв словахъ „мале“ и „велике“ число ученикѣвъ рускою народності, вѣдъ котрого має залежати, чи наука після першого чи після другого плану має бути удѣляна. Мы висказали при тѣмъ обаву, що така цѣлкомъ загальна постановка може дуже легко дати можливість до самоволі, ще більше кривдячи Русинѣвъ.

И показало ся досыть скоро, що наша обава не була безпідставна. Отъ сего року заведено у всѣхъ польськихъ середнихъ школахъ львівськихъ науку руского языка після першого плану, такъ що відбуває ся она вже лише вв класахъ IV, V и VI. Не згадуючи вже про ученикѣвъ Полякѣвъ, чого може научити ся хочъ-бѣ навіть и Русинъ за три роки, побираючи науку вв двохъ го-

динахъ на тиждень, зъ котрихъ багато и відпадає зъ причини свѣтъ?

Певно вв тѣхъ школахъ „мале“ а ученикѣвъ рускою народності? Отже вв гімназіі Франца Іосифа и вв IV-тій є вв кожній по-надъ 80, а вв V-тій и вв реальній шкѣлѣ вв кожній около 70. Мы сказали бѣ, що се „багато“, навіть дуже багато; хтѣсь мѣгъ бѣ сказати, може и єдино, що се „мале“. Де-жъ є границя межъ „мале“ а „багато“? Варто бѣ поспіяти о се математикѣвъ. Ажъ законна постановка не повинна, не смѣє бути такъ гнучка, такъ хитка, щоби вській мѣгъ єи розумѣти, якъ кому сподобав ся. Нехай бѣ бодай знали, що прим. низше сотки є „мале“, а вище сотки є „багато“, то бодай не смѣли бѣ мы вв одинокімъ випадку кривдувати собі, а вв другімъ знали бѣ, чого маємо право домагати ся. А такъ заведемо першого плану науки руского языка у львівськихъ школахъ мусимо уважати собі за кривду тѣмъ большу, коли згадаємо про науку польского языка вв рускій гімназіі.

Вв рускій гімназіі, де наука польского языка є такъ само надобовизкова, якъ руского вв польськихъ школахъ середнихъ, ученикѣвъ польской народності вв анѣ „мале“ анѣ „багато“, бо ихъ нема вѣсьмѣ. А такі наука польского языка відбуває ся тамъ по двѣ годни на тиждень вв кожній класѣ! „Ale to sąkiem co innego!“ Тамъ зъ початкомъ шк. року записало ся було на науку польского языка 96 ученикѣвъ вв I класѣ 42, вв II — 13, вв III — 19, вв IV — 5, вв V — 6, вв VI — 3, вв VII — 1, вв VIII — 9). При тѣмъ не тільки не запытувано родичѣвъ, чи виразно заявляють, що ихъ сини будуть побирати науку польского языка що-найменше черезъ два роки (якъ се приписано вв польськихъ школахъ середнихъ для науки руского языка), але и зовсѣмъ не запытувано ихъ о те, чи позваляють своїмъ сынамъ записати ся на єю науку; ба навіть ажъ повѣйніше, по запискахъ, черезъ агітацію изъ сторони декотрихъ учителѣвъ (де-хто зъ нихъ посувавъ своєю ревнѣстю ажъ до пологаня ученикѣвъ двійками зъ іншихъ предметѣвъ або до іншихъ аргументѣвъ, вв жадній шкѣлѣ не практикованихъ) по-просту знаєслувано безъ дозволу и вѣдомости родичѣвъ ще 94 ученикѣвъ...

Чи для науки польского языка вв рускій шкѣлѣ нема жадної рѣзниці анѣ межъ межъ „мале“ а „багато“? А друге: чи для збільшеня фреквенції на науку польского языка вв рускій шкѣлѣ дозволено має бути учителямъ вська агітація, навіть тероризмъ?...

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНИЙ.

Сервілісти рады державнои. Рада державна збере ся позавтра, а вже вѣдъ ознаки жахають правительство, що при нагодѣ бюджетной дискусії готовий рѣзний народності черезъ своїхъ заступникѣвъ упбунутися о свои права. Та звѣстно, що бюджетна дискусія, котрої властиво уже вѣдъ кількохъ лѣтъ не було, до того якъ-разъ надає ся.

Правительство затревожене. Та вв тѣмъ труднѣмъ положеню предкладають свою помічъ кабинетови д-ра Кербера сервілісти зъ польского кола, подаючи знаку раду, щоби скоротити бюджетну дискусію „вв способѣ конституційно допускатимий“. Розумѣє ся, що у такихъ лицарѣвъ свобода все є „конституційно допускатимий“, чимъ тільки можна стѣснити свободу слова, хочъ-бѣ навіть прийшло ся представити єму лѣду поліцію зъ парламенту викидати! Знають єи они на рѣзнихъ штучкахъ регуліміновихъ, та коли бѣ вѣсь такъ легко згодивсь на по-

Ф. Корнецкий С-ка
Львів пасажъ Гавсмана

порукають
по
найдешев-
шихъ цінахъ

Молотна і шифони, столове біле, ручники і т. п.

Порукає магазинъ блявнатихъ товарівъ

Ф. Корнецкого і С-ка (Львів пасажъ Гавсмана.)

мисли, що вилягають ся в їх плиткій мозковинці, то з парламентарної свободи ледви би вже тїнь полишилася.

Та в тїмъ видимо, якъ справджується пословиця, що рука руку мие. Якъ же не бути польській делегації вдячною правительству, якъ не піддержувати його! Зъ одного боку хотїла би она оминати немилу для себе критики господарки „польского ржонду“ в Галичинї, а зъ другого боку знають, що і такъ зъ державних фондів пошлунуть средства на польскій університети, академії наукъ та штукъ и т. д. Тому и не соромлять ся они выступати зъ такими проєктами, вь чїмъ ихъ могли би піддержати хїба такі самі, якъ они, задоволені и заспокоєні. Та ба! ситий голодного не знає.

Наші рускі предстатели знають, що центральна власть правительства ще не у Львовї, Львовъ не є ще найвысшою инстанцією; знає и весь рускій народъ, що вь его колишній князьвскій столиці нинї надъ его потребамъ и бажанямъ переходить ся систематично до порядку дневного, то де-жъ піднести прилюдно голосъ тїмъ зъ такимъ трудомъ выбранимъ посламъ, якъ не у Відні и не при бюджетній дискусіі, щоби почуло центральне правительство и почувли предстатели другіхъ народівъ, якъ то свїтъ платить, на що зійшли колишній Tiroles im Osten.

Ситуація парламентарна заповідає ся, якъ уже вїдїть колькохъ лїтъ, дуже неспокійною. Інтервенції и нагличихъ внесенъ що-не мїра. — Вь Затцу переперли всенїмцї до сойму свого кандидата Шалька, та виборча комісія уневажила той виборъ, бо показало ся, що кандидатъ, не належачи до жадної зъ громадъ вь Чехіі, не набувъ тамъ пасивного права вибору. Зъ того поводу намїняють всенїмцї урядити велику авантуру вь радї державній. Внесли они протестъ до намїстництва противъ оречення комісії виборчої и не будуть дождикати, якъ соймъ збере ся, а грозять уже на першїмъ засїданю ради державної урядити таку бучу, якої тамъ ще не видає. — Не лише всенїмцї, но и другі нїмецькі сторонництва заповїдають нагличі внесеня вь справі напильну до Австрій монашихъ орденівъ, що вийшли сими днями изъ Франції.

Перше засїданє ради державної мало би бути коротке, бо вєь сторонництва радї мати вільний часъ, щоби нарадитись мїжъ собою и одий зъ другими. Першого дня такожъ президентъ Петеръ спростить провідниківъ усїхъ клубівъ на нараду, щоби установити дневний порядокъ. — Вь справі обсады віцепрезидентуръ ведуть ся переговори мєжъ правительствомъ а сторонництвами. Нїмцї жадають, щоби мїсце Прадого зновъ було замїщене Нїмцемъ, а Чехи, щоби мїсце I-ого віцепрезидента занявъ теперїшній II-гій віцепрезидентъ Зачекъ, а на мїсце послїднього вибрати Поляка, бо Поляки яко чисельно найсильнїше сторонництва мають вь першїмъ радї право до того.

Продєсь войска зъ дневниками.

Вчєрашній свїдкї потверджують пєтнованє вїдїдїлу офермовъ вь полку Крушїна. Питали, якъ Крушїнъ каравъ за дробній провини, трибуналь усувавъ. Мїмо того одїнъ свїдокъ, єще передъ усунєнемъ питання, потвердивъ, що Крушїнъ дуже строго каравъ за мїтку, що не стояла на своїмъ мїсци, або за не выполкану фляшку зъ оцмъ. Мїжъ вїдчитанямъ войсковимъ засудамъ бувъ засудъ на 30 дївѣвъ касарняка зъ 6 годинами „штангівъ“ за те, що якийсь воєкъ вь вільнихъ хвильхъ заробивъ собі столярствомъ, таку саму кару доставъ другій за не цїлкомъ чистий „льокаль“; 15 дївѣвъ одержавъ воєкъ за те, що на стрїльниці записавъ черезъ похибку до „Schussblatt“у иншого воєка, и т. д.

Заремба и Фастъ бачили, якъ офіцїр Чавдерна мучивъ людей. Оба бачили, якъ на свїжо вышутрованомъ подвїрїю воєки мусїли черезъ довгий часъ робити „Laufschritt“ и „Nieder“. Та виправы вїдбували ся поза шесту годину, а вь компанїі воєки мусїли єще робити „G. wehrgiff“ зъ напильними на багнетахъ бокоцями хлїба. — Офіцїр Чавдерна заперочує бїльшу часть тїхъ зїнань.

Хлопець Гаммель, котрого воєки потрапували кїньми, рїшучо перечить, мовѣ-би воєкъ мавъ у руцїхъ патику и ударивъ нимъ коня. Показує, що праву руку мавъ спаралїжовану и не може нїко послугувати ся посої своєю волею. Присутній лікаръ констатуєть се. Деякі свїдкї потверджують, що Гаммель дїйстно не мавъ патики вь руцї.

Зъ Відня надїшло письмо зъ вїдповїдєю на жаданє виданя актівъ Стемпков-

ского и Соколя. Вїдєньскій судъ войсковий вїдповїдає: „Akten der Unterofficiere Stepkowski und Sokol hier in Revision, können nicht zugewandt werden“. Д-р Ціпперъ ставить внесенє, аби противъ обохъ войсковихъ судівъ внести зажалєне до міністерства краєвої оборони и привалити ихъ до присланихъ актівъ. Трибуналь здержавъ ся зъ рїшенємъ вь тїй справі.

На чергу прїйшла стаття „О що за розкїшъ бути воєкомъ“! Вїтїкъ и Колькевичъ обжаловані тутъ за нотатку, що генералъ Вайгель здержъ воєков на зєлїзничїмъ двірци шапку за те, що она не вїдповїдала приписамъ, вїдобривъ єму картку урїлїопу, зганьбивъ его и вїдбєславъ до Рашєва до арешту. Оборона покликєть свїдківъ на доказъ правди.

Присутєлено до факту 18-ого вь статїі „Ро гусєски“; де офіцїрамъ закинєно, що вїзять роверами по тротуарї, що два офіцїри вїзїхали вь збїжє и пасли конї, а утїкли доперва тогдї, коли явили ся властїтелї; стаття называє се простою крадежїю. Оборона зновъ покликєть свїдківъ на доказъ правди.

Глушка и Регєра обжаловувє прокураторїю за лїстъ „Офіцїрови 58 полку“, вь котрїмъ дякують якомусь офіцїрови за інформаціі. Вь тїй спосібъ обжалованї кинули на офіцїрівъ підозрїнє, що доноєть редакціі о тїмъ, що дїє ся вь войску. Регєр не вїдповїдає, а лише каже, що одвїчальнїсть взївъ бувъ на себе для оборони д-ра Лібермана.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Из Старого-Самбора. (Вибори до старо-самборської ради міської. — Історія п. Костя Гукєвича. — Пересїдованя новоборчі. — Приборженїя таблиці.)

Вибори до громадської ради в Старім Самборі вїдбули ся дня 2 жовтня и закінчили ся погромомъ Русинівъ вьзагалї а поєєбно рускихъ мїщан. На 30 раднихъ вибрано в I. колї: ц. к. инспектора податкового Алексе. Вісьньовского, поборця податкового уряду Людє. Островского, офіціала подат. уряду Райха (жидка), повіт. геометра Цїхановского, лат. пароха кс. Турневича, учителя старо-самборської народної школи Віньковского (той пробувавъ там доперва одїн рік), нотаря М. Владичинського, вїслуж. начальника пов. суду Мотала, одного шевця а тепер підпрїамця и вїслуж. поборця податк. уряду Рогоду. В II. колї вибрано самихъ жидів (10 раднихъ и 5 заступників). В III. колї вибрано 3 жидів, 4 Поляківъ и 3 Русинівъ, мїщан Дмитра Добрянського, Дмитра Волоєвського и Івана Федоровича (кованї). Та й ті три у-вїйшли до ради завдяки деякимъ жидамъ, що вже бачили в тїмъ велику несправедливїсть, коли-би Русини-мїщанє не мали нїкого свого представника в громадській репрезентації.

Ц. к. староста Рїчї завзав ся був зма-сакрувати мїщан при виборі до громадської ради; публично на ринку заявивъ мїщанамъ, що Русинівъ накрїє шапкою и хваливъ ся, що волигъ в радї жидів, якъ мїщан. Руский парохъ мавъ щось около 190 голосівъ, однак сего було за мало. Хотї якъ п. Рїчї пручавъ ся, щоби Русинівъ не допустити до ради, бувъ вїчого не доказавъ, якъ би Русини були добре держали ся. Рускі мїщанє мали в III. колї 400 голосівъ, а жиди и Поляки разомъ щось зо 200. Та навїть розважнїші жиди нарікали на мїщанъ що мїжъ ними було стїлько кандидатівъ на раднихъ, кїлько голосуючихъ. Дві посади за Дністромъ жадали для себе по двоє раднихъ, а мїщанамъ лишили шість мїсць, та мїщанє на се не прїєтали. Такъ вїд теперъ будуть правити мїстомъ старостинські креатури, урядники в службі и ємерити, та залежні жиди, що туди подають ся, вїдки вїтер вїє. Противъ сего вибору внесли мїщанє вїдклик до ц. к. Намїстництва, бо підчасъ вибору бувъ великий натїскъ урядовїй, а такожъ небіжикї поприходили з окопища и голосували...

П. Рїчї вдоволенїй: вєє єму удає ся можна догадуватись, що він уродивъ ся в чєпци. За вїє дотеперїшнї промахи и волює єму з голови не вїзавъ. Одні и другі вибори пішли єму гладко. За одні лиш не похвалили его, коли дуже заіскувавъ ся редакторомъ Реваковитємъ придержавши его в старостів підчасъ вибору з V. курїї 1900 р. [за те діставъ „wytkiście“]. Однак неправе вигнанє Івана Макуха з повіта и зї служби при забудованю потоківъ та неправе вїзненє черезъ 48 годин в старосамборскімъ арештї уйшло єму безкарно.

При забудованю потоківъ бувъ занятий технїк-комїсаръ п. Костъ Гукєвич в Тершєві, Сушиці рїковїй, Стрїлкахъ и Топільниці. Русин, цїра душа, займає ся незавиднимъ положєнемъ руского селянина, радъ бувъ щоби він підїє ся з упадку. Та се озлобило вїспєкувачівъ темнихъ мужиківъ и нуж на него юдїти и доноєти слуги! Такий урядникъ підлягавъ просто міністерству рїльництва. Зї Старого Самбора доносєно до Відня, що п. Гукєвичъ бунтує сєлянъ противъ панівъ и що такого небезпечного чоловіка треба гєть з вїдїти взяти. Однак у Відні не повірили на слово и зажадали фактівъ. Та доносчики не наїшли фактівъ и не могли наїти. Однак свого не занєхали и дотї писали й брєхали, доки невинного чоловіка не вигнали. П. Гукєвича перенєсли до Дальматїї! Якийсь Полякъ мавъ іти на Буковину, а що бувъ слабїй и лікаръ радили єму іхати до Дальматїї лічити ся, то він замїнявъ ся з п. Гукє-

вичемъ. I такъ Русин за свою прихильнїсть до руского народа опинивъ ся в Гурагуморї на Буковині. Повїдають голосно, що деякі рускі хрунї мово-то інтелїгентнї, богато причинили ся до уложєня доносівъ на п. Гукєвича, мабуть бояли ся, щоби народъ не пізнавъ ся на їхъ вочїхъ шкїрі...

Послїднїми часамъ почавъ п. Рїчї докучати тїмъ жидамъ, що не піддають ся безъусловно єго неуправнєнимъ забаганкамъ. Пєвно, ми хотїли би в політичнїмъ, ба в кождїмъ уряднику бачити сторожа права, але п. Рїчї, мало обїзаний із законамъ, думає, що єго забаганки мають силу закона для цїлого повіта, для вєїхъ жителівъ. В часї виборівъ до сойму гостивъ нашъ кандидатъ виборцівъ в торговлі п. Яна Візанца. Теперъ громи єпїлїють ся на него, якъ він ємїмъ прїняти до себе Русинівъ! се, мовляв, обїда пана старости. Звїстний вже Давиша їздивъ зо пать разівъ до Хирова и підмовивъ скєлєпаря Овоча, щоби спровадивъ ся до Старого-Самбора. Вінъ мавъ дістати згоду на отворєнє реставрації и вишїй пива. Візанцъ є в Старім-Самборі щось чотирї роки, а не може допросити ся згоди на отворєнє реставрації. Думає, що Русини патріоти не оустєять Візанца и обернуть ся до него з закупномъ, щоби вороги руского народа не тішили ся. На жалъ найбільша часть Русинівъ їде з закупномъ до Лєрманки, а помїнає христїянина.

По виборі посла до сойму хтось мавъ побити двоє хрунівъ з Туря, а се Осипа Кірча, бувшого дяка, и селянина Фїльварского. Староста велїє арештувати Ілька Лїнїньского (брата радника з Нового-Савча), мїщанина Івана Федоровича, Михайла Грїцака з Лаврова и чотирьохъ иншихъ сєлян. По єписаню протоколу на другїй день рано випущєно їхъ на волю. Дня 10 с. м. вєє сїмъ мали термінъ в карнїмъ судї в Старім-Самборі. Такожъ в тоді доходжєня справа протєсту противъ правиборівъ в Вїлчї. Закїдують, що мово-то підписи протєстующихъ пофальшовано, чи то намовлєно їхъ до протєсту. Такожъ виборчий комїсаръ Райхъ, офіціалъ податкового уряду, чувъ ся обїдженїмъ, бо в протєстї написєно, що в нощі прїїхавъ до Вїлчя поправляти правиборї.

Наконєць ще одно. Громадєска звєрхнїсть Старого-Самбора зладїла новї придорожнї таблицї. На нихъ красує ся польєска напись, а побїч неї руска. За се належить ся їй від Русинівъ признанє.

З краю. (В справі львівської семінарії учительської.)

В справі утравкїзму в львівській жєньскій семінарії учительській подаю де-що знаного менї з оповідань, бувшихъ ученицъ тої семінарії.

Що-до ієщїту вступного з руского язика — то вимоги пп. іспитуватєлівъ и давнїйше не були богато бїльші. Треба було умїти читати [такожъ з Букваря], и розбїрати части мови. Вїдко що й тепер, коли вєє іспити заострєно, по руски досєть умїти читати. Впрочїмъ будьмо справедливи: такі вимоги и євправданї. Коли в львівєкихъ школахъ видїловихъ рускої мови зовєємъ не вчатъ, коли рускі дївчата учать ся з польєкихъ катїхїзмівъ, то треба учити ся читати по руски — в семінарії!

Що-до самихъ викладівъ — то „утравкїзмъ“ виглядавъ ось-як:

Науки природописнї викладала и питала п-а Стїшенєцка по польєски, але, що правда, подавала терміни по руски правильно; крімъ того кїлька разівъ (около шїєть в роцї) пригадавши собі про утравкїзмъ, говорила по руски и вимагала рускихъ вїдповїдїй.

Забавнїйшїй в тїй справі бувъ профєсоръ фізїки п. Жулїньскїй. Сєй правильно традувавъ и питавъ по польєски. Однакъ мавъ на нїдї симпатїї до руского слова. Тогдї бравъ до рукъ підручникъ и переходячи картку за карткою кувавъ терміни по руски. Кажу: кувавъ, бо не мавъ їхъ готовихъ в голові. Нєразъ бїдакъ мусївъ вїдкликувати ся до вїдомостей своїхъ ученицъ. „Wahadło! Jak to będzie po rusku?“ nie słyszalyscie kłoga z pań? Gdzieś ja to czytałem ale tak mi wyleciało z pamięci! В тїмъ одна півголосомъ каже: „мїатнїкъ“. — „Jak? jak?“ — „Мїатнїкъ!“ — „А tak! А więc wahadło po rusku мїатнїкъ! I т. д. Розумїє ся, що ученица учувши разъ термінъ руский, а певнї, що вже профєсоръ про него бїльше не спїтєє пускала его в непамятї.

Історія и гєографія, терєнъ п. Слонєвского [Русина в контуші], були викладанї вєє по польєски лишъ деколи вимагавъ рускої вїдповїдї з гєографїї; при історїї сохрани Господи! русєє слово могло би було обудити „гайдамачку“ жилку в молодихъ сєрцяхъ. Тожъ аби до сего не допустити історїю Русї трактувало ся регъ попъ ens.

Пєдагогїка — се непохитна „дзєлїнїца“ польєської мови.

Одні конференції по лекціяхъ практичнихъ в рускій школі вправъ вїдбували ся євправдї по руски.

Изъ Залїщицкого. (Огонь а сивакки. — „Великодїний“ кїляз).

Дня 6 с. м. повставъ з неспїслїженої причини огонь в Іваню золотїмъ повіта залїщицкого и в одній хвилї знищивъ до тла у троєхъ господарівъ уєї будинки и землєплоди а у четвєртого будинки лишились, але збїжє згорїло. Шкода не обезпечєна.

При згаданїмъ пожарї велику поміч, о-собливо для злїєкалізованя огню, оказала сивакка громадєска. Такї сивакки закупила залїщицка рада повітова для вєїхъ громадъ в

повіті, правда, за громадєскї гроші, але до-бре й того. Громаді самїй тяжко спромогти ся на таку ухаду, а такъ мавъ, хотї за свої гроші, добру и пожиточну річ. Належало би, щоби и другі повіти піїшли за сїмъ примїромъ. Добре обєслугувана сивакка, при достаточнїмъ запасї води, хоронить дальші господарєтва від страшного нещастя. А якъ би в котрій громаді була своя сторожа, огнєва, то ще лїпше би було.

Одєн з погорівшихъ господарівъ удає ся до властїтеля Івана князя Калїєста Поїньского, мїліонєвого пана, з просьбою о даръ кїльохъ латъ; з лїса на покритє хати, але діставъ великаньєське — нїчо. Просьба була у-ложена по вєїї формї на письмі в язїці князя, чувствитєльна, до сєрця промовляюча, але сєрцє князя для людєської нужди зїм-не якъ лїд. Самъ одїнъ на свїті, вдовецъ без-дїтний, властїтель кїльканайцятї сїл и кїль-кохъ камєнїць у Львові, старецъ надъ громомъ, анавъ лишъ себе самого, жїє лишъ для себе, а нужда и нещастє ближнього его не обхо-дять.

Своїхъ правъ патронатєскихъ той князь дужє шїльнує, але обовязківъ зъ патронатомъ сполучєнихъ дужє не любить. Майже кожда на-лєжитїсть конкурєнційна, чи то на цєрковъ чи на школу, безъ єкзєкуції не обїїде ся. Єкзєкуторї політичнї сидїли в „замку“ нє-разъ цїлими тижднями, закимъ князь дїбравъ ся до своєї шкатулї, бо вінъ лишє любить, якъ вона наповнєє ся; але якъ треба вїдати з неї, то страхъ якъ жалувє.

Ой князю, князю! чи бувъ би Ти дуже збїдний, якъ би бувъ дарувавъ кїлька патикивъ зї своїхъ лїєвъ для нещастного погорїльця, що оставъ ся з дїтьми безъ стрїхи и безъ кавалка хлїба? Слава найъ буде Твоєму „мїлосєрд-їю“!

В О Д О З В А.

Русини рудецкого повіта! Сєгорічнї вибори до сойму дня 5. верєснєя показали цїлємоу свїтові, що Рудецкїй повітъ підъ вгльядомъ національнїмъ и політичнїмъ поступивъ значно напередъ. При сїхъ виборкахъ побачили-сьмо, що толь-ко вь єдностї сила. А хотїй нашъ рускій кандидатъ перепавъ незначною меншєстю голосівъ, то ся програма не повинна наєь єражати, а радше загрїти до дальшої працї и остаточної побїдї.

Найбїльша перешкода до успїшної ро-боты вь повітї — партійнї роздоры усту-пили.

Довірочнї збори свєщєниківъ зъ цїл-лого нашого повіта вь Чайковичахъ дня 8 сєрєснєя с. р. рїшили одностєсно, що вєє Русини вь рудецкїмъ повітї безъ вгльяду на партійнї переконаня мають поступати єдностєсно вь борбї зъ нашимъ національнїмъ, політичнїмъ и єкономїчнїмъ против-никомъ, а вєє підчасъ виборівъ 5 верєснєя с. р. ми бачили, якъ сего розумного голосу свєщєниківъ-патріотівъ послушали вєє Русини виборцї, підпорядковувочи нєразъ свою личну амбіцію справі загально-народній.

Но на тїмъ ми не повиннї спочити: ми мусїмо тую нашу єдностє скрїпити и сполучєними силами стати до борбы за нашї права.

Щоби не було закидовъ партійности вь зарядї товариства рїшивъ Вїдѣль політич-ного товариства „Рудецка Руска Рада“ на засїданю 5 верєснєя с. р. зложити свої мандаты вь руки загальнїхъ зборівъ, котрї бы рїшили, кому єрєдъ новихъ обєставїнь вїд-дати провїдъ вь організаційній роботї вь рудецкїмъ повітї.

Вь тїй цїлї скликається надзвичайнїй загальнїй зборъ політичного товариства „Рудецка Руска Рада“ до Бєньковєи Вїшнїй коло Рудокъ на день 24 жовтня 1901 р. о го-динѣ 2 пополудни зъ слїдуючимъ дневнїмъ порядкомъ: 1) вступнєє слово прєдсѣдателя; 2) рєзїгнація и вибори нового Вїдѣлу и го-ловы товариства; 3) політичнїй рєфератъ; 4) внесенє членівъ.

Братя Русини Рудецкого повіта! Вступайте громадою вь члєны „Рудецкого Руской Рады“ (рїчна вкїдка 1 зр., для сєлянъ и мїщанъ знизжена на 20 кр.) и прибувайте якъ найчислєннїйше вь четвєрѣ дня 24 жо-втня с. р. до Бєньковєи Вїшнїй. Тамъ будєте могли розказати такожъ про Вашї кривды, тамъ порадимо ся єдностєю, якъ вибороти со-бї вїшню долю.

Вїдѣль Вїдѣлу „Рудецкого Руской Рады“. Комарно дня 23 верєснєя 1901.

Стефанъ Ошиєвскїй, секретаръ. Івєвъ Косєвоцкїй, голова.

В О Д О З В А.

Товариство Рускихъ Жєнщинъ вь Ста-ниславові просить и звыває станицєвськїхъ и околицнїхъ Русинки, щоби вписувались вь члєны того-жъ Товариства. Єсть се єдиноє жївнєє товариство рускє вь Станиславові, маюєє високо гуманнїй цїль вихованя и об-разованя молодого поколїня нашихъ дїв-чатъ вь дусѣ патріотичнїмъ рускїмъ и мо-рально релїгїєзнимъ, тожъ обовязкомъ кож-дої Русинки єсть належати до него.

Заснованїй передъ трєма роками ин-ститутъ дївочїй, збєстаючїй підъ зарядомъ вїдѣлу нашого Товариства, мавъ задачу спов-нити згадану високу цїль и, мїмо премно-гихъ трудностей, розвиває ся красно на

у Львові, поручавъ вь великїмъ Пивоварстві Пиво Окоцімське, Вина у влас- Ре ставрація С. РАЙХА Рянокъ ч. 5, напїткї, якъ: нїмъ зарядѣ. — Абонаментъ мїсичний прїймає ся. 508

славу имени русского. Щобь однак інститут наш мѣгъ вповнѣ осягнути помѣрену цѣль, а именно, щобь колись мѣгъ стати самостійною науковою інституцією, до того треба конечно власної хати. На жаль Товариство Рускихъ Женщинъ въ Станиславѣ не розпоряджає фондами, котрыми бы могло приступити до закупи водповідної реальності.

Тому звертаємось до нашого патріотичного жінотства зъ умплнымъ прошенемъ, щобь, вступаючи численно въ члены Товариства нашого, старало ся о збільшенні фонду на будову власного дому для нашого інститута, будьто складаючи добровольні дати будьто прислаючи предмети на маючу ся устроити лотерію фантову, будьто врештѣ черезъ уряджуване складокъ при нагодѣ весель, празниківъ або іншихъ зборань. Особливо звертаємось до нашихъ панночокъ, щобь будучи на якій забавѣ не забували, що они Русинки, котѣ еще молоденькѣ, а вже можуть руской справѣ прислужитись — можуть при кожодй нагодѣ зарадити складку на будову нашого інститута.

Маємо надѣю, що нашѣ слова знайдуть водгомѣвъ въ сердцахъ рускихъ патріотокъ. Нехай не закидають намъ, що жінщины обоятні на справы народні, що мы не доросли до справъ поважѣйшихъ и що у насъ нема патріотичного жінотства. Тожъ лучѣть ся зъ нами всѣ Русинки-патріотки, підшпирайте морально и матеріально наше Товариство, вписуйте ся въ члены, доложѣть Вашою працѣ для красной цѣли вихованя рускихъ дѣвчатъ, а мы певні, що сполучеными силами поставимъ власный дѣмъ інститута — туо свѣтлю науку и образованя нашихъ дѣвчатъ, будучихъ рускихъ патріотокъ.

Вѣдъ Видѣлу Товариства Рускихъ Женщинъ въ Станиславѣ.

Відозва.

Родимці! З окраїни буковиньскої Русинъ відзываетъ ся голос до Вас о поміч.

На границі Семигорода а Румунії середъ вічно зеленихъ гір мѣжъ румунсько-німецькимъ населенемъ, в найбільшій мѣстѣ купильнімъ Дорні-Ватрі, живе пару сотокъ Русинъ руско-католиківъ. Они належать до парохій руско-кат. в Кімполонзі, віддаленимъ відъ Дорні около шість миль. Середъ шаліючого моря розбурханихъ филь румунської пропаганди та німецького добре збудованого корабля, несесъ неперво кілька слабкихъ суденъ, що-хвила розбивають ся судна. Они не мають опори противъ сихъ велитнівъ. Русини кождо хвилѣ виставлені на винародовлене, ба що більше, на утрату своєї віри відъ могучої тут румунсько-орієнтальної церкви та сальною елементу німецького. Сотки вірнихъ Русинівъ пропало вже тутъ в філіяхъ чужихъ а намъ противнихъ елементівъ.

Наші люде пізнали вже се своє невідраднє положенє, взяли ся до діла, постановили поставити сильну забору супроти противнихъ филь, то єсть: збудувати руско-кат. церкву в Дорні. Початокъ зроблено: вистарано ся о місце підъ будівлю. Розходять ся о саме побудованє церкви. Люде наші тут самі найбільшійші, не родні довершити сего великого діла власними силами, отже просятъ Вас, дорогі Родимці, о поміч. Причинити ся своїми лептами, не відкажіть намъ помочи! Русь велика, а хотѣ бідна, не відкаже ніколи помочи для спільного добра!

Всякі дати просимо вислати до Руско-кат. Уряду парохіального в Кімполонзі.

[Прочі рускі часосипи просимо о ласкаве перепечатанє сеї відозви.]

За Комітетъ: о. Л. Порубальский парох. Ігнатій Сеістулъ.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыоністѣвъ! Просимо о жертвы на купно друкарнѣ до Параны.

— 3 Товариства „Нлюб Русинскъ“. Повідомляемо отсею дорогою нашихъ членівъ, що дни сходни у Товаристві переименовано зъ середѣ і суботи на вівторокъ і пятницю. При сій нагодѣ звертаємо ся ще разъ до всѣхъ нашихъ Русинскъ зъ просьбою, аби вписували ся до Товариства якъ найчисленійше, коли не належать ще доси, та збільшили тимъ чинною силу Товариства і его діяльність. Місячна вкладка невеличка, бо виносить тільки 30 с. а вписова 2 кор. — се така сума, що не стане нікому на перешкодѣ вписувати ся до Товариства. Кожда Русинка повинна уважати своимъ обовязкомъ належати до свого одного жінотного Товариства у Львові, і дуже сумно, коли є такі, що не почувують ся до того обовязку. Надіємо ся, що нашъ відкликъ не промине безъ наслідківъ та що бодай львівскі Русинки повисують ся до Товариства і схотѣть працювати для его розвою. Нові члени повинні зголошувати ся для впису що вівторка і пятницѣ в Товаристві позавши відъ 5 до 7 години вечеромъ. — Г. Шухевича предсѣдателька, О. Гнатюкова секретарка.

— Комітетъ краєвого вѣча приватныхъ урядниківъ завѣдомлює заинтересованыхъ, що по причинѣ великого числа зголошенѣ будуть ся выдавати карты участі для участниківъ мѣсцевыхъ тільки до дня 18 с. м. включно, а позѣйшій зголошеня не будуть уважлянені. Богослуженє на интентію вѣча водправитъ въ день 20 с. м. о години 9 рано о. пра-

латъ Ленкевичъ въ лат. костелѣ архикатедральномъ, а рѣвночасно водправитъ ся богослуженє въ церквѣ Успенія Пресв. Дѣвы. Міністеръ зѣлѣзницъ не уважлянивъ просьбы о знижку цѣны зады зѣлѣзницею. Замовлений вже участниками білеты на представленє театральне (драма Романовского „Попель и Пястѣ“) выдасть бюро комітету. Ліста вже замкнена и дальшій зголошеня не можуть бути уважлянені. Карты участі на вѣче замѣстѣ членамъ вже выслано почтою вразѣ зъ програмою вѣча и проектомъ закона. Евентуальній реялямаці до 18-ого с. м. Засѣданє виконуючого комітету водбуде ся въ четверъ 17-ого с. м. — Комітетъ.

— 3ъ Чорткова. Заповѣдженій музыкально-декламаторскій вечеръ водбуде ся дня 27 н. ст. жовтня въ сали Рады повѣтрової въ Чортковѣ зъ слѣдуючою програмою: 1) Федьковича-Нижанковського „Гуляли“ хоръ мужескій, 2) а Витвицкого „Variations brillantes“ op. 20, Ліста „Karsodi: hongroise“ op. X. водгограє на фортепьянѣ панна Д. 3) Франка-Лисенка „Незабудъ“ сольно тенорове въ супроводѣ фортепьяна водѣспѣває п. С. 4) Шевченка-Топольничкого „Три пляхи“ хоръ мужескій, 5) Шевченка „Тополя“ воддекламує панна М. 6) Нѣшинского „Закувала та сива загуля“ хоръ мужескій при акомпаняментѣ фортепьяна. По музыкальній часті наступить танцѣвъ. Вступъ за оказаніємъ запрошеня. Цѣна вѣтупу 2 кор. водѣ особы. Чистый дохѣдъ назначеній на добродѣйній цѣли. Запрошеня розсылають ся а хто бы не одержавъ, зволитъ воднести ся до д-ра Ант. Горбачевского адвоката въ Чортковѣ. — Комітетъ.

— Ще в справѣ академічного вѣча. Одержуємо ось-такє писмо зъ просьбою о умѣщенє его въ „Дѣлѣ“:

Писмо Вл. п. проф. Колески в справі академічного вѣча, що появилось в 218 числѣ „Дѣла“, привололо насъ просити Вас, Пане Редакторе, о ласкаве поміщенє слѣдуючихъ кількохъ слівъ вписанихъ:

На вѣче ані не прошено, ані про нього не повідомлявано особно нікого зъ професорівъ тому, що се було академічне вѣче, а §. 10 мініст. роапор. з 13. X. 1849 р. виразно резервує для професорівъ право участі в такому вѣчу. Відъ ваги справи залежать, чи професори схотѣть на вѣче явити ся і своєю присутністю піднести його повагу.

На всякому академічному вѣчу присутність професорівъ усе пожадана, а тимъ більше для насъ була пожадана професорівъ Польнѣ і Украинѣвъ а сподѣвати ся несприятельности професорівъ Украинѣвъ се було-бъ по нашій думцѣ образити, їхъ, бо значило-бъ се підозиривати їхъ о охоту несповнити своего обовязку і непорозуміння цілого своего становища на університеті. І справді проф. Грушевскій, Дістернскій і Студинскій вважали своимъ обовязкомъ бути на вѣчу мимо того, що їхъ не прошено.

Намъ мило прийняти до відомости заяву п. проф. Колески, що вінъ спочувавъ змаганіямъ украинської молодѣжи, хочъ його присутність була-бъ намъ ще милійша, і павѣть теперъ не можемо признати ся, що се наша вина, що п. професор на вѣчу не бувъ, а обмеживъ ся на „хвильні інформації“ про вѣче.

Боген Колески за вѣчий Комітетъ.

— Въ справѣ будовы руской гімназіи у Львовѣ донѣсь онгоды „Галичанинъ“, що будинокъ руской гімназіи стане на Жовківськомъ передмѣстѣ за „мурованымъ мостомъ“ недалеко старої рѣзницѣ на грунѣтахъ Косцінськомъ, бо онгоды делегатъ міністерства просвѣты заключивъ уже контрактъ зъ Косцінськомъ, хотій его грунты зовсѣмъ не водповідній підъ гімназію. — Не знаємо, звѣдикъ „Галичанинъ“ вѣзавъ тую вѣсть, але після нашихъ інформацій рѣчь стоить инакше. Зъ-мѣжъ двохъ грунтовъ, якій мало міністерство до вибору, именно грунту побѣчъ св. Юра и грунту Менцѣнського коло політехніки, делегатъ міністерства выбравъ грунту Менцѣнського. (Грунту коло св. Юра не выбрано диятого, що теренъ нерѣвний.) Насѣ информовано, що делегатъ міністерства павѣть не оглядавъ грунту Косцінського на Жовківськомъ передмѣстѣ. Впрочемъ повинна пояснити сю справу урядова Газета львовска.

— Друга реальна школа у Львовѣ. Пѣчѣя донесенія полѣзкихъ дивеніювъ мають въ слѣдуючомъ роцѣ школьній філію львовскої реальної школы переимити на самостійну, другу реальну школу у Львовѣ.

— Сума пригода въ Любачевѣ. Пішуть намъ звѣдтамъ: Дня 11 с. м. лучила ся тутъ сума пригода. Вечеромъ поїшли два канцелясты судовѣ до Козориса [склепу корѣнного] напийти ся по вечерѣ вина. Коло 8 години комитѣ, ослаблений огнемъ, вѣтромъ та слотою [даху на склѣпѣ нема] упавъ зъ такою силою на суфітъ покинѣвъ припираючого до склепу, що суфітъ заваливъ ся и одного зъ канцелястѣвъ, Юлія Ковальского [Поляка] приваливъ и задушивъ а другого, п. Іосифа Шумиловича [Русина] тяжко потовѣ. Теперъ власне коли се пишу, вернули мѣ зъ похорону пок. Ковальского. Печальний то бувъ видъ: бѣдна вдова вже такъ ослабла зъ жалю, що не могла йти за домовиною, а вѣхала. Їй й не було въ часѣ катастрофы въ Любачевѣ, бо погорѣла та не мала де притулитися зъ чотирма дробными дѣточками, отже мужъ выславъ ии до родины, а самъ замѣшкавъ у свого товарища І. Шумиловича. Шумиловичъ диятого лишъ оставъ ся при житю, що сѣдѣвъ на софѣ підъ стѣною, заставлений столѣмъ, и не мѣгъ утѣкати, коли давъ ся чути гуркотъ надъ нимъ. А покійный Ковальскій встававъ, хотѣвъ утѣкати, та не встигъ и упавъ лицемъ на землю привалений балками, зъ подѣ котрыхъ витягнули его не живою. Въ скле-

пѣ було бѣльше особъ, та падъ склепомъ лишивъ ся суфітъ цѣлый, а заваливъ ся лишъ надъ покинѣмъ. Замѣтна рѣчь, що нещастє трафилѣ на чоловѣка, котрий майже ніколи не ходивъ по шинкахъ; поїшовъ разѣ, та й невѣйшовъ...

— Стало ся! Цѣсаръ надавъ старостѣ въ Косовѣ радникѣвъ наместничѣа Іполитови Сабатови, зъ нагоды [по переведенію вибору до сойму] перенесеня его на сталий станъ супочинку, ордеръ зѣлѣзної короны III класы.

— Въ справѣ змѣнъ въ школьній адміністраціи. Именованє д-ра Плажека вице-президентомъ краєвой рады школьній буде оповѣщено вже въ найблизшихъ дняхъ а урядованє має обняти дня 1 падотнѣста. Поголоски, мовъ бы покликано п. Плажека на се становище мало лишъ перехідний характеръ и мовъ-бы настѣдникъ его зъ горы вже бувъ усмотреній, не мають основ. П. Плажека покликано на нове становище по зрѣлої розвазѣ и по признаню его водповіднымъ кандидатомъ. Такожъ порѣшено вже справу покликани професора університету д-ра Цѣвлинського, на разѣ въ характерѣ дѣйствого радника двору, до міністерства просвѣты. Именованє д-ра Цѣвлинського, хотій неводклично порѣшено, буде оповѣщено ажъ за кілька тиждѣвъ, бо воднѣ не обнимає бюро Плажека, але дѣстане пшиій обягъ дѣлѣвъ, якій для него доперва приготувати ся.

— Инспекція промысловыхъ школь. Міністеръ просвѣты, на внесенє краєвой рады школьній, поручивъ професорови львовскої реальної школы Ант. Стефановичеву водѣ дня 1-ого с. м. провизирочно инспекцію промысловыхъ школь доповняющихъ въ Галичинѣ, удѣляючи ему рѣвночасно водпустку яко професорови.

— Пильнуйте свого! Судъ въ Калуші оповѣщує, що зъ днемъ 15 жовтня с. р. розпочнуть ся доходженя въ цѣли спростованя гіпотечной книги для села Небыловъ калуского повѣта.

— Ювілей журналіста. Онгоды водбувъ ся ювілей 30-лѣтній редакторскої дѣяльности кс. Юрія Винкинѣго, посла сойму дальматиньского и рады державной, що водѣ 30 лѣтъ стоить на чолѣ редакціи Нагодного Листу. Дневникъ тої выданю сразу въ италійськомъ языкѣ, бо така була читаюча публика въ Далматіи, опѣсла ставъ при нѣмъ выходити додатокъ въ языкѣ хорватськомъ. Зъ лѣтами самъ дневникъ выдывано по хорватскі, а додатокъ по италійскі, поки зъ часомъ не переимѣнено его на чисто хорватскій. Такий конецъ тыхъ всѣхъ перемѣнъ є найлучшимъ доказомъ, колько тутъ треба було потрудитися, щобь Далматинъ зъ накиненимъ характеромъ италійськимъ надати властивый характеръ хорватскій, — абы людѣй, читавшихъ лишъ по италійскі, призвачити читати по хорватскі та й почувати ся хорватами. Величезна въ томъ заслуга редактора кс. Винкинѣго.

— Фондъ вѣдовъ и сирѣтъ по священникахъ станиславѣвскої епархіи, выносивъ зъ кінцемъ сего поброку 257.789 кор. 86 сот. 57 тогъ припадало на фондъ корѣнный 248.157 кор. 65 сот. а на розпорядимый 9632 кор. 21 сот. На довжнихъ скриптахъ єсть 80.100 кор., рѣшта въ цѣннихъ паперахъ, на щадничихъ книжочкахъ и въ готѣвцѣ.

— Бзуиты въ Загребѣ розпочали будову свого костела. Онгоды водбулось посвяченє угольного камня въ присутності лише духовенства, бо правительственный властѣ, мило запрошеня, не явили ся. Бзуиты були давнѣйше въ Загребѣ, але въ 1871 роцѣ мусѣли ношно порою утѣкати зъ мѣста, бо мешканцѣ заняли були супротивъ ихъ грѣзну постану.

— Здержливість на янійсь частѣ. Зъ Нового Санча доносятъ: Арендаръ мѣскои пропінанцѣвъ Новѣмъ-Санчи Будингѣръ водвыснѣвъ самовольно цѣну пива, диятого тамашній горожане постановили на скликаныхъ умисно въ тої цѣли зборахъ дотѣ не купувати пива зъ пропінанціи, доки Будингѣръ не спустить цѣны.

— Дробній вѣсти. Президіи наместничѣа розискала доповинчій виборъ посла до сойму краєвого зъ болѣйшихъ пообѣщаней золотѣвского округа на день 20 падотнѣста с. р.; выбраний зъ того округа посломъ г-р. Каз. Бадені зложивъ тої мандатъ, бо рѣвночасно выбрано его въ Краковѣ. — Въ Станиславѣвъ позамикано всѣ школы народній и водѣловѣ, бо богато дѣтей занебудуло на шкарлатину. — Цѣсаръ надавъ промысловцевъ Вильм. Шмідтову въ Демни вынѣній коло Скольшого ордеръ зѣлѣзной короны III класы. — Въ фабрицѣ стрѣнковѣ Липица въ Скольмѣ выбухъ стрѣйкѣ робѣтниківъ; причиною стрѣйку вызыскъ. — Въ Закопанѣмъ упавъ снѣгъ. — Въ Синодѣ померъ выслуженый полковникъ Гневошъ, стрѣичній братъ посла Володом. Гневоша. — Професоръ загребского університету д-ръ Анд. Яковичъ сповинивъ самоубійство въ побѣдѣ зѣлѣзничомъ вѣдучомъ до Рееки. — Въ Козовѣй померъ лѣдъ пробощъ кс. Янъ Одетковичъ въ 54 роцѣ житя.

Наука, штука и література.

— Літературно-Наукового Вістника книжка X. за мѣсяць жовтень мѣститъ въ собі: Нашъ альбомъ (із поезій Сергія Павленка, Сильвестра Ярцевского, С. Грушенка), „Чужа жѣнка“ оповѣданє Петра Шелеста, — „Вирідъ“ оповѣданє Осипа Шпѣтка (далѣ), — „Арсенъ Яворенко“ драма В. Гринченка (коонецъ), — „Трицѣть відъ ста“ оповѣданє Ма-

тілѣди Серао (коонецъ). — Изъ оповѣданъ Мухомѣтѣ (Про притчу, Галагасп, Нависеники зъ салом, конфесіи, Провидіє, Матвія глава XIX, Изъ ідей) — Изъ пересѣвъ Павла Грабовського „Піля Муромецъ (великоруска баллина). — „Сервитутъ і розмежуванє грунтівъ на правобережній Україні“ Ф. І. Немоковського (коонецъ будє). — „Будучістѣ гімназій“ уваги проф. Д-ра Фридриха Паульзена. — Уваги на сучасні темп: І. „Заборона Літер.-Наук. Вістника в Росіи“ Ів. Франка, „Про пашу літературну мову“ А. Кримського, „Московська ластівка на Галичинѣ Русинъ“ Ів. Франка. — Хроніка і бібліографія.

Вѣдѣнского тиждєвника „Die Zeit“ выйшовъ 367 зошитъ и мѣститъ слѣдуючій статѣ:

Das Zufallparlament. Von K. — Der deutsche Kaiser und die Stadt Berlin. Von H. v. Gerlach. — Der neue ungarische Reichstag. Von Arpad. — Der Krieg und die öffentliche Stimmung in England. Von Francis W. Hirst. — Frauenstudium und das Rasseethnizität. Von Prof. Dr. J. Platner. — Goethes Urfpflanze. Von Hofrath Prof. Dr. Julius Wiesner. — Bildungenhallen für Künstler. Von Lothar v. Kunowski. — Ein neohistorischer Roman. Von Max Meyerfeld. — Die Woche: Politische Notizen; Volkswirtschaftliches; Kunst und Leben. — Bücher. — Revue der Revuen. Eine venezianische Nacht. Von Paul Heyse.

Передплата на той тиждєвникъ, четвертьрѣчна 6 К. = 5 марокъ, приймає почта, всѣ книгарнѣ и Адміністрація, Вѣдѣн IX.3. Пододинокє число 60 сот. = 50 pf. — Число на оказѣ gratis и franco.

Господарство, промыслы и торговля.

Зъ Дубецка. („Братская Торговля въ Дубецку“).

Дня 1 липня с. р. скінчивъ ся роцъ водѣ часу, якъ Братство им. св. о. Николая въ Дубецку водкрыло свою Торговлю.

Въ виду обставинъ, що въ членѣ-основателѣ Братства зволитъ приступити значнѣйшій кружокъ и священникѣвъ и мірской интелігенціи зъ рѣзнихъ мѣсцевостей краю, Совѣтъ Братства уважавъ за свой обовязокъ довести до загалного вѣдомости справозданє о станѣ и розвою „Братской Торговли“ за першій роцъ єя пѣтнованя.

Всего товару спродано за готѣвку въ першомъ админістр. роцѣ за квоту 14.561 кор. и 8 сот.; за товары выдано въ томъ роцѣ 13.781 кор. 38 сот.; на удержанє персоналъ, податокъ, асекурацію и т. д. выдано 531 кор. 61 сот. По замкненію отже админістраціонного року осталось готѣвкою 248 кор. 09 сот. Изъ переведеня инвентуры товарѣвъ оказало ся, що ихъ було въ торговлѣ дни 1 липня на квоту 2.343 кор. 04 сот. У довжниківъ, за побраніи на кредитъ товары, мала Торговля претензію 590 кор. 58 сот. Такимъ отже способомъ готѣвка, товары и претенсіи у довжниківъ становили по першомъ админістраціонномъ роцѣ майно: 3.181 кор. 91 сот.

За товары була довжна Торговля постѣ першого админістраціонного року квоту 2105 кор. 13 сот. Вѣдракувавши тую квоту водѣ майна Торговли, осталось чисте єп майно — въ готѣвцѣ, товарахъ и на довжникахъ — 1076 кор. 78 сот., не дочислюючи къ тому урядженя Торговли (шафы, лядя, ваги и т. д.).

Розмѣрно высокая квота 2105 кор. 13 сот. яко довгъ за побраніи у фирмѣ товары толкує ся тымъ способомъ, що Братство, приступаючи до водкрыти Торговли, не вложило на закупно товарѣвъ майже нѣякою готѣвки, бо готѣвку, котру мало, мусѣло дати на купно дому, на его реперацию и на урядженє Торговли, отже Торговля мусѣла оперувати въ першомъ своимъ админістраціонномъ роцѣ выключно кредитомъ, котрий фирмѣ удѣлили въ виду того, що Братство має свой дѣмъ. За меншу зновъ квоту Торговля товарѣвъ не може удержувати, бо єп кавітено становить и зъ помѣжки интелігенціи и мѣщанъ и селянъ — тому не лишъ у всѣхъ потрібній товары, но и всѣхъ розличныхъ ихъ сорты мусѣтъ бути заосмотрена.

За Совѣтъ Братства им. св. о. Николая — свщ. Ром. Пристольскій, предсѣдатель.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На бурсѣ Руского Товариства педагогичного у Львовѣ жертвовали Ва. Добродѣй: проф. Андѣй Амосевичъ у Львовѣ 50 кор.; о. Петро Вилитскій в Заремичи 20 кор.; Філія Руского Товариства педагогичного в Тернополѣ із зібраныхъ датківъ 10 кор.; конференція учительскѣа в Винникахъ на руки п. Яворского 10 кор.; о. Володимиръ Петрикъ в Козарѣ 4 кор.; о. Іосифъ Мильничкой у Львовѣ 2 кор.; п. Оділѣнскѣа в Осемолѣ 2 кор.; Андѣй Батяровичъ в Галинахъ 1 кор.; гримда Підберезні 2 фирмъ озаголівъ. Разомъ 90 корон. — Всѣмъ Ва. Жертвodawцямъ складає Комітетъ бурсы щиро подяку та поручає и на дальнє убогѣ руску молодѣцѣ ласкавій намити Ва. Родимѣи. Датки грошей просить ся прислѣати на руки Маріи Білѣцкой у Львовѣ ул. св. Софій ч. 9 а, а датки в натураліяхъ до Заряду бурсы, ул. Вірменська ч. 2, III поверх.

3 Комарна: Видѣзъ філіи „Просвѣты“ має єоби за мѣсяць обовязокъ зложити сердечнѣ подяку неімъ тымъ, що зложили якоку небудь жертвую причисити ся до утриманя Селянської Бурсы в Комарні. В мѣсци вересні слѣдуючій Н. Т. зложили жертви в коронѣхъ: Товариство задатковъ в Комарні 50, Новаковский іменестор а Городка 3, ч. Р. з Комарна 4, Володимиръ Гнатішакъ зі Львова 1, Ігнатій Це-

Шатера № 4009. Чернышев. 3-й Дружарий Институту Отавропійського подв. зарядом Іосифа Данилюка .

Виходять у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплата і писемат приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „А. Ольшевського ул. Калінінського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсман ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В БІРМІНГЕМі: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за писемат платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Асирії: за границею: на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к. на пів року... 16 „ на пів року... 22 „ у Львові: на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к. на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 п. Редакція, Адміністрація і Експедиція відь ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламация неопечатаній вільній відь порта. Поодинокі число коштують 12 с., на пров. 14 с. Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. відь одной строчки писемат або в місяць а в рубриці „Надбелане“ по 30 с. Подяки і інші доносення приватній числять ся по 30 с. відь стрічки.

Виділь краєвий.

Теперішній виділь краєвий буде урядувати так довго, як довго не буде вибраний новий. О складі будучого виділу краєвого не можь тепер нічого певного сказати, бо є дуже багато кандидатів, а кождий з них має поки-що однак вигляди. Се лише є певною річю, що гаката хоче сити разом відобрати зарезервоване для Русинів місце в виділь. В тій справі Kurjer I. wowski пише:

„Супротив великого числа справ, які має поладити рада державна, соймова сесія здасть ся значно сповізнити ся. Ант Потцій, ант інші ексцеленції не будуть правительству робити клопоту з соймом, а то тым більше, що кліка сама буде мати клопот з вибором нового виділу, котрий грозить заостренням антагонізмів в консервативній унії.

„Кліка має за багато кандидатів на ті масні посади. Краківська станчикерія, роззухвалена покліканем маршалка з викрута, певно схоче всадити до виділу вибраного ad hoc Лясковського і професора Яворського, яко референта різних станчиківських атентатів плянованих против народа. Економ Дембський, приятель краківської кліки, котрий доперва відь недавна є членом виділу, певно не схоче уступити ся. Коли ексцеленція Биджейович відьступити Божинському мандат до ради державнон, то застереже собі, або вже й має застережений вибор до виділу краєвого — се більше як певне. „Подольки“ не дозволять, аби все „обов'яз“ краківська кліка, бо і они мають „своих“. Добрий імь Верещинський, не злий Онискевич, і багато інших потребує 6000 зр. річного доходу.

„Клопот не малий, а то тым більше, що випадає вибрати одного Русина а місце свого мандату не дадуть; Вайтінгер певно буде наново вибраний. Вибір нового виділу виявить змагання між консервою і покоре, що же краву автономію відь Потційським.

„Фактом є також, що Стояловському приречено мандат члена виділу краєвого за виборчі услуги і дальшу поміч в розбиванні народного руху. Отже і з ним мусить щось зробити, бо пнакше готовь потітвати ся.“

Борба.

Нарис Петка Тодорова.*

Старий олень задеревів на місці. — Що то за сумішливий рогац, що закрив ся се-

*) Автор отсього нариса, Петко Тодоров, родив ся 26 жовтня 1876 р. в невеличкім болгарськім містечку Елені, що, як і всі підбананські містечка, мало не мале значіння для болгарської освіти. Діточі літа прожив у родиннім місці посеред чудової балканської природи, яку замальовує дуже гарно у своїх творах. Його батько, Юрдан Тодоров, міністер фінансів за часів князя Батенберга, розчарований тодішньою політичною боротьбою, усунув ся по прогнанню Батенберга від політики, вернув до Елені і звернув цілу свою увагу на вихованє дітний. Він і був першим учителем малого Петка побіч матери, дуже інтелігентної жінки, що походила із знатної болгарської сім'ї Михайловських, яка видала Болгарам таких людей як Іларіон Макаріополський, Никола Михайловський і інші. Юрдан Тодоров не скупив нічого на вихованє дітний. Коли Петкови минуло 15 літ, вислав його до Тулузи, де він і скінчив Lycée National. Там почав він також писати. Перші його нарисі і оповідання, друковані в тодішніх болгарських журналах, були написані під впливом Мопсана, Дюде, Гаршина, Ануїї і Матильди Серао. Рівняк були його літературними учителями. Рівночасно писав він також у політичних газет, і то як французьких (L. Libération de Toulouse, „Progrès Socialiste“), так і болгарських. Вернувши по скінченні наук із Франції назад до Болгарії (1898 р.), брав він живу участь у політиці, був співробітником кількох газет, мав кілька політичних про-

що польська гаката загадала усунути Русина з виділу краєвого, не було для нікого з нас тайною вже на другий день по виборах з сільської курии. Однак, аби передь центральними властями показати, що евентуальний протест Русинів є так само безпідставний, як „безпідставний“ є крик з причини „izekomuch“ надужити виборчих, поліонізацій шкільництва і пишних безправств, носили ся з гадкою впахати до виділу краєвого Поляка греко-кат. обряду. Якійсь чась носив ся з гадкою увійти до виділу краєвого яко „Русин“ Теофіл Мерунович, греко-кат. Поляк. Тепер видвинено кандидатуру Ксенофонта Охримовича, котрий відь Меруновича рзніть ся хіба тым, що якь поділять Врайтер є госпітантом руского клубу в парламенті, такь Охримович був членом клубу інкамерованих Русинів. Вибором Охримовича польська гаката доказувала бы, що Русинам не стала ся ніяка кривда, бо якь перше, такь і тепер вибрано до виділу краєвого одного „Русина“...

Борба з втраками.

Знана є борба Чехів з військовими властями о „zde!“, котра спонукала військову управу до репресалій, такь що на відповідь „zde!“ мовь за злочин несубординації наложено острі карі. Не хочемо видавати суду, о скільки ті репресалії уважаемо за слушні і до ціли ведучі; але признаємо ихь бодай о стільки оправданими, що відповідь „zde!“ прибрала у чеських воєвків характерь демонстрації противь виключности нїмецького языка у військовій управі і команді. Признаємо також радо, що не в кождомь випадку, коли викликаний воєвк відозве ся не приписаным „hier!“, можна на певно і відь разу пізнати, чи зробив воєвк се, забувши ся, чи для демонстрації; але все-таки є випадки, в котрих кождому розумному чоловікові відразу стане ясно, що воєвк „провинив ся“ безь жаднон злом мысли цілкомь мимовільно. А чейже ніякій припис карний, навть у війську, не повинень бути такь безь мысли шаблонний, щобь ти, кому приходить ся ихь виконувати, мали бути цілкомь звільнені відь першої в справах карних розваги: чи той, хто допустив ся забороненого вчинку, зробив се зь наміромь і свідомістю.

Отже лучало вже і в Галичині, що карано воєвків-резервістів, коли, при військовій контролі викликаний, відьзивали ся по руски або по польски. Недавно доношено мабуть чи не зь Городка, що покарано за те якогось простого жидка. Тепер доносять намь зь Рудок, що дня 14 с. м. при військовій контролі відьозвало ся п'ятокь резервістів, хлопів зь Дубаневич, Книгинич і інших сіль, словомь „в“ замьсть „hier!“ та за сей злочинь таки заразь арештував ихь переводивший контролю оберлейтнант і відь ескортою жандарма відьослав до Городка, а дальше до гарнізонного суду. Один зь арештованих заливав ся горькими слезами, бо лишивь дома незаосмотрену жінку зь дрібними дітьми, а верне може аж на весну!

Що за бездушна шаблонність! Чи нашому хлопови сити ся про языкові спори з нїмецькою командою військовою? Чи воєвк бодай розуміє свою „тяжку провину“? Звичайно якь той, що відь довшого часу відьвик відь нїмецької команди, почувши своє назвисько, відьзиває ся такь, якь звикь відьзивати ся що дини, коли его дома на селі кличе воєвк чи сусідь. І в тым его злочинь.

Наші послы у Відні повинні на сю справу звернути увагу парламенту і поставити ся у дотичних властей, щобь і у війську старшина була людьми та по людські собі поступала.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Прилученє Хорватії до Угорщини має такі наслідки, якь в Галичині другий языкь краєвий. Хоть бы прим. в Раяшев, Тарпов, Кракові конскрипція вказала і 10 дітей рускої народности, там в школах нема місця для другого т. є. руского краєвого языка, але натомьсть в найдальшій карпатській закутні, де не було бы і одной польської дитини, безусловно обов'язує і другий краєвий языкь, такь що в цілій Галичині нема ні одной школи, де не учено бы польського языка.

Такь вь прилученій до Угорщини Хорватії завели Мадаври насампередь мадарський языкь на зельзницях, а мало-помалу і вь других ділах адміністрації, та й всіми силами старають ся затерти

окремність Хорватії і замінити вь вьзвичайній комітеті свого мадарсагу. Вь Хорватії обов'язаний знати по мадарски, по-за границями Хорватії вь пайблишомь сусідстві вь Угорщині хорватського языка не учать і на него не зважують. Вь самобь „Кондукторі“, тымь підручнику для почть і зельзниць, вь місцевості вь Хорватії змадарищені. Мадаризація веде ся вь школах усилено, вь стрітніх на мапах і атласах шкільних. Якь то у нас вь Галичині філософи вь роді Барановських, Дзедзичних і Маєрських повимышляли карты географічні, де Галичина не представлена після етнографії, а після порьва Висли і Діетра, то і не дивота, що око дітвори привикає при зручноть руководстві поликуючого педагога, що-ось то такь далеко сягає Польща, а та друга частина руска. На атласах, видаваних вь самій Угорщині, навть вже іі барвою не відьрзніають Хорватії відь Угорщини, а атласів безь змадарищених назв навть не вольно тамь вь школах уживати.

Не дивота, що і Хорватамь, вь котрих серцю ще не замьрла самосвідомість, вже за багато того і починають опозицію, котра, якь звичайно вь такихь разях, вишла відь палкої молодіжкі. Вь Загребі постановили молодіжкь бойкотувати тых купців і промисловців, що на своихь вьвєсках, відьозвах, ціпниках і циркулярах не уживають хорватського языка. Противники паробили зновь собі крику, якь можь культурні языкь мадарскій і нїмецькій аступати некультурнимь хорватськимь, такь якь-бы то торговля і промисль мали яку звязь зь літературою дотичного народа. Та марні ихь выкруты! Хорваты напевно постоять за пошанованє правь своего языка. А і намь бы не забувати, що прим. вь такій „Konsumeujnej spróce urzędniów“, на котрой фірмь красуєть лишь польскій языкь, є і рускої народности урядники, та таки і першій вь голові [Николай Мацьлинський, старший радникь рахунковий] Русинь. Доки-жь намь прийдє ся на примьри другихь указувати, а ихь у себе не выконувати?!

Програма подорожжя грецького пасаждника трону, що обіймає столиці Росії, Франції, Англії і Італії, має стати вь тьсній звязі зь нарадами дипломатичнон конференції, яка відьбуваєть те-

ред ранішнього сумраку і заманив до себе його вірну лану? Чи то волоцюга, що пішов на чужину глядати забави, чи то непростешний гість, що вкрадаєть ся потайки під людську стріху, чи то безголовий пройдишсьвіт, що шукає за славою і борбою?... — Глядить старий олень і не може повірити своїм очам. Сховані на половину у глибоких розколинах під темною накривкою відьвічного дуба вони обоє потонули в поранних мрях. Рогац нахилив ся пристраено над ланею, а вона прижмурила очі, немов упоена його жадним відьдихом. І ніщо — ніщо не переривало їх чарівної любовної дрімоти.

цесів, що й зробили його ім'я популярним у Болгарії. Переконавшись наочно про деморалізаційний вплив політичної боротьби в Болгарії, виїхав до Берліна, де жнє другий рік, і віддав ся цілковито літературі. Минувшого місяця приїхав до Львова, аби зазнайомити ся з гутешними людьми і відноснами, та навчить ся польської мови (українську знав вже), а 13 жовтня говорив у „Руській Бесіді“ про нову болгарську літературу. — Петко Тодоров лише передовсімь образки, нарисі, ідилії, оповідання, яких жанр увів і обробив власне в болгарській літературі. Його літературний дорібок — як на його вік — дуже значний; один том його оповідань має незабавки вийти в нїмецькій перекладі, а приготавляєть ся другий. На нашу мову перекладено доси два його нарисі (Літ. Наук. Вістник, кн. V. 1901); маємо надію, що тих перекладів найдеть ся більше, та що їх видасть хтось окремою книжкою. Воно здало ся хочби тому, що доси болгарська література зовсімь у нас незнана, а всеж вона має такі таланти, на які і в нас належить звернути увагу. — В. Г.

Тамничко мовчать глибокі долини піднесеного до зівзистої висоти Балкана. Ні тінь не плаче над могилою опришка, ні гірські золотоволосі Мавки не гуляють на русальних зборах, ні художавий гірник не хохочеть ся біля берега притисненого сріблестим потоком. Спокійно дрімать дерева, що умучені-жодили одно на одного тіню. Навть трепета шумить ледви чути, як стара чарівниця, що і в сні вичує світові випадки...

Олень тупнув злобно ногою, підніс гордо шию, виправив перед і виш сердито очі в волоцюгу, що насаміваєть ся із його верховинської честі. Схоплені на любовнім сході підскачили відь разу на ноги. Ланя підняла немично голову якь грішниця, немов не сьміє поглинути оленеві в очі. Але рогаць заступив старому дорожю: і змірили ся обидва відь голови до п'ят набіглими кровію очима. Порекнув сердито ніздрями старий олень — його нарушену честь може тільки кров змітити. Показав розкожисті віти рогів заважницький волоцюга — і він хоче постояти лицарськи за припадково найдену любов.

І як горді юнаки, що чекають, аби борба порішила їх юнацьку долю, приступили один до одного і поступились одним крокомь рівнобіжно наперед, аби вийти з бучини і розділити між собою на медвежий пасіці місце для випробованя своїх сил. За ними пішла мовчки і ланя, щобь осудити юнацьку честь... Поколився старий олень головою, пересякою пімстою; підняв бундючно вільні роги швидкий волоцюга... В тій самій тісній підняв

був раз уже старий олень на роги, як трофей, подібного задирливого волоцюгу, що пізнім вечером прикрив ся був до водопою стада. І тоді почала ся була борба на житє і смерть, доки влізливць не гениув мертвий з розпучливим ревом об землю і не вишла його грішна душа з тіла. Орли розторгали його біле м'ясо, хижий медвідь розтьбушив його тонкий жолудок, а лісова Русалка підняла його роги і на білу його кість чоловічю натягла, як на ліру, віщі струни, аби на них вичувати людську долю... Молодий рогаць був жилавіший відь дереву і лекший відь вітру — він сам підбігав під ловецькі стріли і відь колі його мати відьдучали, не було ні долини, ні горба, яких би він не перелігнув...

А тепер прийшла хвиля, аби оба спробували своїх сил.

В дулах ховають ся ще дикі пчолі; тонка островерха трава піднесла ся над застоною водою гірського озера, що розлило ся в колесо по розлогімь долині. Далеко через провали і скелі глядять із висоти, відь сходу, бітосійський балканський верх, немов закамінений бог, що не відьвернув іще очей відь світової борби. Олені виступили один напроти одного, а в верху на спинах стімь береві стала собі ланя. Начий сигнал розбудив борців. Живно мигнули по траві їх тонкі ноги, а в віпєні роги зачепились сильно один за одного. З одного боку змірюють ся один, а з другого боку звертають ся другий; зновь ударюють об себе чола — голосно хрупотять душі роги. Старий підступав, молодий не подаєть ся. Старий ніхи

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплата і писемства приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети А. Ольшеского ул. Килипського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Вухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у Відні: М. Дукес, I Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; в Б'є Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за писемства платити у Львові.

ДІЛО

Польська гаката

у львівському університеті.

В 221 ч. у вступній статті була у нас уже коротка згадка, що при сегорічній виправці до тутешнього університету декан богословського відділу кс. Фіалек відкинув руським богословам вписові книжечки, т. зв. index'y, по руським виповненням, мимомого, що доси звыш 20 лѣтъ львівський руський богослов без вѣякой перешкоды книжечки вписові і родоводы вписові по руськи. Кс. Фіалек очевидно опирає ся на тѣм, що „уржендовымъ взыскемъ“ в університеті є языкъ польскій, а руський богословы опирають ся такъ на правѣ довголѣтнього звичаю якъ и на тѣмъ фактѣ, що нѣякій законъ не обявує ихъ умѣти або хочъ бы тѣмъ розумѣти польскій языкъ, нехай вѣнъ собѣ буде навѣтъ и „уржендовымъ“.

Упертѣсть кс. Фіалка навѣтъ вѣ такъ дробній рѣчи, котра такъ довго не звертала на себе уваги університетськихъ властей, хочъ польскій языкъ не вѣдъ нинѣ ставъ „уржендовымъ“, заостроє справу безъ найменшой потреби и свѣдчить лише, що польскій гакатизмъ добрав ся вже навѣтъ до такихъ поважнихъ институтівъ, якими є університети. Кс. Фіалекъ, якъ зауважимо, мавъ той випадокъ передати університетському сенатові до порѣшення. Не хочемо вѣщувати, якъ се рѣшенє выпаде; але де є такі людцѣ, що на становищі декановъ зважують ся не то студентамъ відкидати виповнені по руськи книжечки вписові, але и товаришамъ-професорамъ відкидати на засѣданьхъ голосъ, коли єй відзываютъ ся по руськи, бо „уржендового взыска“ такі фактично не знають, тамъ мала надѣя, щобъ рѣшенє выпало инакше, якъ по мысли польского гакаты. Дай Боже, щобъ оно выпало инакше!

Тимчасомъ руський богословы стоять твердо при своємъ и постановили у всякомъ разѣ тримати ся солідарно та не усту-

пити. Доси нѣ оденъ еще не вписавъ ся на выклады и не вписавъ ся жаденъ. поки деканъ чі сенатъ не пристає на те, щобъ якъ доси, такъ и далше вѣльно було вписувати родоводы и вписові книжечки по руськи. Вѣ сѣй справѣ достаємо отєе таку:

Заяву руських богословів:

З огляду на се, що від недавного часу стали появляти ся в польскихъ часописахъ зовсімъ неправдиві вѣсти о тѣм, якє становище заныли руські богослови та питомці львівської духовної семінарії в зв'язі афері сегорічного декана богословского відділу кс. Фіалка, — ми вважаємо своїмъ обовязкомъ зложити ширшій громадѣ ось таку заяву:

Вже двацять лѣтъ а накламомъ минає з той пори, якъ руські богослови, горожані львівської Almae matris, виповнювали рікрічно вписові книжечки та родоводы рускою мовою. Було се чимє такъ звичайнимъ, що нікому не могло навѣтъ прийти на думку, щобъ могло бути инакше.

Аж ось при сегорічнихъ зимовихъ випискахъ стрінула нас немила несподіванка. Кс. деканъ Фіалекъ виступивъ з нечуваною завзятостю против рускої мови в родоводахъ та вписовихъ книжечкахъ. — Ми зовсімъ не хочемо підозрівати кс. декана о національну нетерпимість, яка безперечно не лицувала би чоловікові такої науки, якимъ є кс. Фіалекъ; всежъ такі вчинки кс. декана ми вважаємо нехтованємъ нашихъ правъ, усьвяченихъ доволі довгимъ часомъ, вважаємо брутальнимъ нехтованємъ рускої мови, — дарма, що кс. Фіалекъ заступає ся якимись тамъ законами.

Противъ сього ми мусимо застеречи ся з всякою рішучістю. Ми бодро та без трівоги зуміємо постояти за права рідного слова у львівському університеті, хотий би на разѣ — лише на виділі богословскімъ. Ми-жъ недомагаємо ся нічого иншого, якъ лише того, що було черезъ звизъ двадцять лѣтъ, ми хочемо, щобъ руска мова мала бо-дай на богословскімъ відділі львівського університету ті мінімальні права, які мала такъ довгий часъ.

А тимъ часомъ ми закликаємо влжидаче становити. Кс. Фіалекъ виволікъ цілу справу на судъ університетского сенату. Намъ бай-дуже, якъ выпаде сей судъ, хотий ми все такі надіємо ся, що університетскій сенатъ одобрить наші справедливі домаганя... На кож-дий одначе спосібъ ми заявляємо ось тутъ, що ми готові на всякі жертви та не уступимо ані на крок. Во такъ велить намъ наша со-вість, такъ велить обовязокъ та честь руского богослова та університетского горожанина.

Колжъ хто наше слушне поступованє називає „бунтомъ“, у того мабуть піт почути справедливості, у того вигасає в серці лю-бовъ рідного слова.

Руські богослови.

Зъ уваги, що ся справа дотыкає бого-словствъ, переважно питомцівъ духовної семінарії, рѣчь майже не можлива, щобъ не вдали ся в по Епископскій Ординаріятъ — вѣ разѣ, коли би рѣшенє університет-ськихъ властей мало выпасти некористно для нашихъ богословствъ. Маємо всяку надѣю, що Ординаріятъ вѣ такімъ разѣ всею по-вагою своєю попруть слушній, а такъ скромній домаганя руськихъ богословствъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНИЙ.

Зъ парламентарнихъ клю-бѣвъ. Сегодня починаєсь кампанія парла-ментарна. Положенє, якъ звѣстно, неясне, поважне, загадочне. Провідники клубѣвъ вѣ-медкоп лѣвицѣ нараджались надъ справою І. віценпрезидентури. Хотѣли наклонити Пра-дого, щобъ не уступаєть, но вѣнъ рѣшучо зрѣкъ ся того достоїнства. Що-до иншихъ зразѣ згодились тѣмъ клубѣмъ, щобъ скоро-тити бюджетову дискусію и бюджеты на 1901 п. 1902 р. разомъ трактувати. — Вѣ клубѣ вѣмедкоп поступової партіи рѣшено внести кілька інтерпелляцій и нагячихъ внесенє. Молодочехи мають внести нагяче внесенє вѣ справѣ прислѣдєня инвентаріальнихъ ро-бѣтъ вѣ фабрикахъ залѣзного промислу и вѣ

Передплата на „Діло“ зъ літер. додаткомъ

вѣ Австрії: на цілій рікъ... 32 к. на цілій рікъ... 44 к. на півъ року... 16 „ на півъ року... 22 „

у Львові: на цілій рікъ... 28 к. на півъ року... 14 к. на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Гуконисъ звертають ся лише на по-передне вѣстерєженє. — Рескрипції неопечатані вѣдѣль вѣдѣ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенє звичайний приймають ся по 20 с. вѣдѣ одной стрѣнки писематова або сп мѣнє а вѣ рубрицѣ „Надєсланє“ по 50 с.

Подяки и инші донесєня приватній числять ся по 80 с. вѣдѣ стрѣнки.

справѣ нової ценої тарифи вѣ Нѣмеч-чино. Slav-Correspondz доносить, що чєскій клубъ мавъ ухвалити висказати привѣт-ству недовѣри, а то вѣ причини, що оно лишъ для ока бережє національну неутра-льності, а вѣ дѣйствителности вѣсєды єи нарушає. Одвѣтно тому и клубъ буде вѣсти ся вѣгля-домъ правителства и єго предложєнь. — Клубъ центра ухваливъ виразити вотумъ довѣри поє. Катрайнови и стояти незалежно та піддержувати лише таку політику, котра згѣдна зъ інтересами держави. — Чєска феодальна шляхта рѣшила и на будучинѣ поступати солідарно зъ чєскими партіями людowymi вѣ справахъ політичнихъ, еконо-мічнихъ и народнихъ.

Wiener Abendpost оголошує выказъ до-ходѣвъ зъ посереднихъ и безпосереднихъ податковъ за часъ вѣдѣ 1-ого сѣчня до 31-ого серпня 1901. Доходъ зъ безпосеред-нихъ податковъ выносить 181,899,000 кор. [о 10,488,000 кор. бѣльше нѣжъ вѣ тѣмъ са-мѣмъ часѣ 1900 р.] Зъ податку домово-чи-шового доходи бѣльшій о 3,766,000 к., зъ по-датку зарѣбкового вѣдѣ підприємствъ бѣль-шій о 4,263,000 к., зъ лично-доходowego бѣль-шій о 1,567,000 к.; натовѣсть доходъ зъ грунтового податку зменшивъ ся о 704,000 к. Чистий доходъ зъ посереднихъ подат-ковъ выносить 405,904,000 [о 8,445,000 менше нѣжъ 1900 р.] Доходъ зъ податку вѣдѣ гор-ѣвки бѣльшій о 4,410,000, вѣдѣ цукру о 2,737,000 а вѣдѣ пива о 705,000 к. Доходъ зъ лѣтерєи збѣльшивъ ся о 1,339,000 к., а се походить зъ того, що выграні були ма-лий, хотъ доходъ зъ ставокъ бувъ той самъ. Доходы зъ стемплѣвъ и подѣбныхъ належ-ностей були о 17,000,000 коронъ меншій нѣжъ минушого року.

Вѣ наслѣдокъ звѣстѣної прокламації Кіченєра примѣнено вѣ полудневѣй Африцѣ дуже острѣ сѣдєства, змагають до радн-кального подавленє повстанє Бу-рѣвъ и закончєня вѣйны. Кары смерты, кары тѣлеснѣ а вѣдѣнці депортації, выкону-вані на підєставѣ воєнного закона, уведєного

Ювілей Рудольфа Вірхова.

Такъ шанують тільки короля... Десятки тисяч привітнихъ телеграмъ, тисячі писем-нихъ заявъ, сотки великихъ свѣят і мільони-мільони обожателівъ — отєе ювілей короля науки — Рудольфа Вірхова.

Щоби зрозуміти всю єго вагу, щоби розібрати, чимъ ставъ вінъ для науки, — спе-ціальної медицини — треба згадати, який бувъ її станъ передъ Вірховомъ.

Давні се часи. Ювілат скінчивъ саме 80 лѣтъ, вікъ, що рідко кому доводити ся єго до-живати. Вісімдесять роківъ, ще й до того пережитихъ в XIX-імъ столітї — се не аби-який шматъ часу. Тихъ 80 роківъ се одна велика, нездержима та побідоносна революція — революція на вѣхъ поляхъ: культурнімъ, політичнімъ, суспільнімъ і т. д. Се, що передъ 80 роками називаємо наукою, нинѣ викликує поблажливу усмѣшку у насъ. Про що передъ 80 роками ніхто й не смѣвъ подумати, се нинѣ такъ яснѣ, такъ простѣ та природні річѣ, що передъ 80 лѣтами лежало ще в пеленкахъ, се нинѣ розвинуло ся мѣгучо і вкоринило ся разъ на все. А в тѣмъ величїмъ походѣ науки, якъ вождѣ і провідникъ, якъ гої, що першій промочує дорогу, що старє руйнує а новє будує — їде Рудольфъ Вірховъ.

Розкішна вітва сучасної науки — при-родознавство та єго приміненє частинна, ме-дицина — в тихъ часахъ, коли Вірховъ висту-павъ на научну арену, блукали ще коли не в середовищнихъ туманахъ, то бодай в ємер-ку апіорнихъ дедукцій філософії поперед-ного віку. Якъ передъ Копєрниковими часами земля була для людїй руховимъ осередкомъ сєленної, такъ ще в першій половинѣ XIX-ого

віку чоловікъ вважавъ ся осередкомъ та верхомъ всего сотворїня, що міжъ нимъ а прочимъ жи-вотнимъ положєна була непроходима пропасть. Ніхто й не посмѣвъ здогадувати ся одно-цїлїности животної зъ неживотнимъ а думка, що людський організмъ — се мистецький ви-твір хемічно-фізичнихъ процесівъ „мертвої“ матерї, вважавъ ся би непростимою профана-цією чоловічого достоїнства. Якась неозна-чена близьке „животна сила“ була в понятї тогдішности вѣмъ нервомъ житї. А за тимъ і слѣдували дивовижні понятї про хороби і їхъ початки, їхъ жєрєло. Все зводжєно до за-бурєнь викликанихъ ізъ виї у тїй „животній силї“.

Рудольфъ Вірховъ бувъ тимъ, що приложивъ руки до звалєня цілої єєї незугарної будови а в мѣсцє її поставивъ смѣлу та викінчену будівлю справдішного звѣня.

Коли Вірховъ, якъ питомецъ вѣйськового лікарєского институту у Берліні, промчувавъ ся 1843-ого року на доктора медицини і зачавъ свѣхъ лікарєвскій завідъ яко асистєнтъ при шпит-тали, борба вже була розпочала ся. Ново-тасна хемія, фізика і біологія вдарили з у-сею силою в давній природопиєний свѣто-глядъ. Хотъ єї науки що-їно ступили самі на нову дорогу та несли вже зъ собою перево-ротъ. Відкрито органічну клітину (комірочку) яко основу будови всего органічного свѣта вѣхъ органічнихъ витворівъ: ростини, звїратї і чоловіка. Геніальнє відкритє Швана та Шлєйдєна і дослѣди Івана Міллєра звузили границі всего органічного свѣта, злучили єго в одну цїлїсть.

Загроженє старина підняла ся на свою оборону. Нові здобутки загрожуєвали справді не тільки давньому безкритичному неучтєву, але і цілому людському свѣтоглядові...

Смѣлою рукою, узброєний строго ін-

дуктивнимъ, досвѣднимъ методомъ, не позво-ляючи ўмови ніразъ запускати ся на безпутя дедукції, берєть ся вінъ до що-їно відкритої клітини і роз'яснює всесторонно її суть і значєня. Клітинна (цєлєлярна) теорія — такъ, якъ вона тепєръ представляєть ся — се єго дитя. Вінъ виказує, що клітина є основою будови вѣхъ вѣзівъ та костей, якихъ клітин-ного характеру до єго дослѣдівъ не добачєно; вінъ збѣв теорію одного а двохъ першихъ ви-находчівъ клітини — Швана — наче-би клі-тини росли на подобу кристалівъ, а нато-мѣсть поставивъ тезу: „omnis cellula e cellula“ (вєсяка клітина зъ клітини). Тимъ і положи-въ незрушніи основи для дальшого розвитку клітинної теорії та для спожиткованя її у практицї. Свої дослѣди публікуєвавъ Вірховъ в часописи Archiv für pathologische Anatomie u. Physiologie, яку заложивъ 1848-ого року вразъ зі своїмъ приятєлемъ і товаришємъ науко-вихъ дослѣдівъ Райнгардомъ та яку від смерти Райнгарда (1852-ого року) веде самъ до нинї, виробивши її найповажнїйше мѣсцє середъ сєго ряду научнихъ публікацій.

Та головнє діло Вірхова — се єго ре-форма патології, що тѣсно вѣже ся та є ви-пливомъ єго праць надъ клітиною. Зачинає єї Вірховъ 1846-ого року безпощадною крити-кою систєму патології, виданого першимъ на сєй часъ патологомъ, профєсоромъ Рокітан-скимъ зъ Відня, що стоявъ все ще на давнихъ понятяхъ „животної духа“, „кардинальнихъ соківъ“, „гуморівъ“ і т. п.

Коли клітина є основою всего житї, то і єна річъ, що здоров'є організму обу-словлюєть ся здоров'ємъ клітин. Хороби ор-ганізму мають своє жєрєло в хоробѣ клітин. — Такъ розумуєвавъ Вірховъ і ро-зумуєвоня свої попиравъ незбитими ємпірич-ними доказами. А далше, якъ консєквенцію

свого, виводить вінъ і способи лѣченє слабо-стїй. Першою річчю — се оборона клітин відъ хороби, другою — помічъ клітинамъ для побороєня хороби. І на сѣй основі будує вінъ цілу новочасну патологію, вивоує цілі покоління учєнихъ, цілі фашини лікарівъ. На основі патологічної теорії Вірхова могла доперва зродити ся та розвинути ся бактеріо-логія.

В першій уповно новихъ винаходівъ бак-теріології переборили. Бактерія стала в нихъ єдиною причиною вєсїхъ хоробъ і зачало ся справдішнє польованє на бактерії. Знаходжєно їхъ вєсюди. Чоловікъ почувъ ся при-мо заєудженнимъ на смерть відъ їхъ безліччя. То-гді-то підніє ся протєвєзуючий голосъ Вір-хова. Якъ все холодний і критичний, такъ і тепєръ не давъ ся пирвати загальній єтруї бак-теріологічної перєсєди, але признаючи всю вагу відкритї, звівъ рівночасно його кон-сєквенції в належні мѣжѣ, вѣяснивъ, що бак-терії лише о єтільки є жєрєломъ хороби, о єкільки знайдє в організмі пригожї обєта-вини для свого розвитку. Людємъ відітхну-ло, освѣдженє відъ страшного привиду смер-ти. Рівночасно виказує Вірховъ, що коли справді відъ деякихъ помєстїй, якъ чуми або холєри, можна оборонити ся антисептичними єредєствами, то за те єупротивъ иншихъ, о мно-го небезпечнїйшихъ хоробъ, примѣромъ чахотки, така оборона неможлива, а шукати її треба цілкомъ в иншій спосѣбъ.

Дивна річъ, що побіч біології і пато-логії геніальний природознавєць і лікаръ не занєхує і иншихъ наукъ. Етнологія і антро-пология, архєологія і палеонтологія знахо-дять в нїмъ знаменитого дослѣдувача. Озна-ченє расъ первѣстної Європи, антрологічне склєсифікованє Німцѣвъ — се діло Вірхова. Вінъ тежъ зводить на критичну дорогу те-

КУЩАК & ЗУБИК
площа Галицька ч. 1.

порукають по
найнижших
цінахъ

Модні вовни в найкрасшихъ виробахъ і барвахъ.
Шовки, фланєлі, бархани, хустки. Ц

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Діло“ найважливіших повістей виходить во вторник і во вторник і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Олшанського ул. Килийського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: М. Дукес, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додаткомъ

60 Австрія: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к.
на пів рік . . . 16 „ на пів рік . . . 22 „
у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів рік . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи збирають ся лише на переді застереження. — Рекламція неопечатаний волий відъ порта.
Подорожне число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. відъ одной строчки інсератомъ або сї мѣсець в рубриці „Надослане“ по 30 с.
Подяки і інші донесеня приватні числять ся по 80 с. відъ стрічки.

Третій рікъ.

Передъ кількома днями минуло два роки відъ хвилі, коли президентъ Трансвалю Крігеръ відповівъ на ноту Чемберлена виповідженемъ війни. Загнатована імперіялістами Англія вислала своїхъ сиповъ зъ одушевленемъ на війну, по цілому великобританському світі гомоніть тільки одинъ окликъ: війна! Старі війовничо-авантюристі інстинктивні англо-саксонської раси прокинули ся зъ цілою силою і англійський філістеръ, позабувши на всі основні морали і справедливості, на все безправство нападу на чужу землю, кинувъ ся на бистру хвилю воєнного щастя. Світовий величъ двинувъ ся роздавши жмівку полуднево-африканськихъ хлопців. Здавало ся, що англійська повільно прямо заліз малі хлопці республіки, затопить їхъ...

І відъ того часу минуло вже два ціллі роки а Бури якъ були, такъ і є непобідимі, а могутя Англія напружає послідні сили, аби поконати залого противника.

Предвгій рядъ боїв зачавъ ся підъ Дунді, де вступивши до Наталю Бури розбили першу англійську коломну. І відъ того часу йде для Англії понижене за пониженемъ, упокорене за упокоренемъ предвоєюмъ близкою черезъ два роки. Побідниками вийшли Бури і підъ Вельмонтъ і Магерсфонтейномъ, підъ Стромбергъ і Коленсомъ, підъ Спіонскопомъ і Ледісмітомъ. Англія послала регіментъ за регіментомъ, батарею за батарею, не щадила людей і гроша, а Бури були непобідимі. Здавало ся, що ось і сей малий народець підотне ноги колюсови, задасть ему на африканській землі не вильчмий ударъ. Та Бури не використали хвилі і замість кинути ся всіми силами на англійську територію, обмежали ся на обсервованню похованихъ в Ледісміт і Кімберлену Англичанъ. Коли-жъ лівя бурська армія підъ проводомъ Кроного зорієнтувала ся в ситуації, було вже за пізно. Чверть мільйона, огнемъ і зелізомъ плююча навалла котила ся на неї та захопила єї бодай по пятахъ. Кроно доставъ ся в неволю, Жуберъ умеръ, а англійський генераліссімусъ Робертс вмаширувавъ до Преторіи.

Та тутки і скінчили ся короткі та дуже сумнівної вартості тріумфи Англичанъ. Бури розсыпали ся по безмежнихъ просторахъ степової або гористої своєї вѣтчизни і смікають Англичанъ безъ ушину, невтомно, безъ віддыху. Замість одной армії Бурів зродили ся десятки командъ, замість Кроного й Жубера станули на чолі партизантвъ такі пронози, якъ Бота, Деветъ, Деларей, Герцогъ, Круйцігеръ, Шеперсъ і десятки іншихъ. Правительство Бурів, підъ проводомъ нового президента Шалык-Бургера заховало ся в недоступній вертепъ а старий Крігеръ поїхавъ до Європи пастроувати европейську опіцію для бурської справи. І хочъ на око нічого воїн не взыскавъ та опір Бурів зростає і зростає зновъ зъ дня на день.

Робертс — „тріумфаторъ“ — уступивъ а его мѣсце заставъ суданський побідникъ Кіченеръ. Та Бури — се не Нубійці анф суданський Араби. І зелізна рука Кіченера зломилъ ся на їхъ завзятомъ опірѣ.

„Здобута“ країна показала ся нездобутою, в „усмирений“ територію не було „смирно“ і спокійно, призначений для Бурів цивільний англійський влади не мали де урядувати. В мѣстахъ та на зелізнчомъ шляху панувала Англія, а кількасотъ кроківъ по-за сїмъ снували ся безкарно Бури. Минало вже півтора року відъ початку війни — а суданський побідникъ, призываєний мабутъ до легкихъ побідъ, хопивъ ся спосібівъ, годнихъ Атилі і

Джінгісхана, — спосібівъ, що тяжко скаляли англійське ім'я. Ферми спалено, добутокъ зрабовано, жінокъ і дітей згнано до резервованихъ осель на поталу голодowi, холодові, пошестямъ і англійськимъ жолдикамъ. Одинъ великий крикъ обурення вивавъ ся зъ грудей усіхъ, у кого ще не замерло почуте людського достоїнства а Бури зъ закипльмъ серцемъ, стративши все, що людські дороге, тільки зъ тымъ більшою зазлостію стали ся зъ Англичанами. Кіченеръ казавъ ся. Не допомогли пожжѣ і рабунки, не допомогло забранє жінокъ і дітей — то поможе стричокъ! — задекретувавъ генераль-жолдакъ — і зновъ на обуренє всего світа відмовивъ Бурамъ всіхъ правъ воюючою стороною. Міністеръ Чемберленъ проголосивъ їхъ зъ парламентарної трибуни „британтми і розбійниками“.

Відъ сего часу минуло вже доброго півтора мѣсяця а бурскій опір — замість меншати — збільшивъ ся. За стричокъ — стричокъ! і коли Кіченеръ вѣшавъ кожного зловленого зб зброєю в руці Бура, то Бури вѣшавъ всіхъ проленихъ Англичанъ. За рабунокъ — рабунокъ! і Бури розлили єї команди по всій Кампінді і по Наталю. Сїючи пострахъ середъ Англичанъ. Ихъ инвазія в англійську територію скрѣпила ихъ силу в-двоє. Ихъ брати по крові — Африкандери — хопили за оруже в 25.000 люда, платячи Англичанамъ кроваво за кроваві дѣла. Аж до полудневихъ морськихъ берегівъ розлила ся хвиля бунту і війни. В самѣмъ Капштадтѣ, коло котрого крутять ся Бури, оголошено станъ облоги а натальскій губернаторъ утікъ в надморське мѣсто Дурбанъ. Рівночасно на повночч рушили ся Бота і Деларей і в кількохъ бояхъ побили тисячку Англичанъ. Кіченеръ, що такъ недавно обѣщавъ конець війни, просить о новій воєнній підмоги. І ось такі вѣрвало ся.

Англія не може вже виплати вѣ одного рекрута до полудневої Африки. Запалъ народу остигъ, ніхто — хіба остатний волюго — не хоче вже йти на війну. Хочъ це — мимо 300 мільйонівъ щотижневного воєнного выдатка — каси не вычерпані, але середъ народу знало ся загальне невдоволенє. Ряди одушевленихъ воїноу зъ дна на день рѣдшали а теперъ гомонить в Англії оденъ грѣмкий хоръ: „прочъ зъ Чемберленомъ!“ Їго власні прихильники вже опускають его а загальна думка звертає ся до мира — хочъ-би й за ціну свободи обохъ бурськихъ республікъ.

Англичане обчислюють ся, що бурська війна за багато коштує, — коштує стільки, що здобутки єї ніколи не надолужать понесенихъ і ще можливихъ втратъ. Бурска війна — се та колода у нѣгъ Англії, що помогла Росії забрати Манчжурію та відъ своєї впливъ загорнути Персію, що робить Англію безсилною в Афганістані і надъ перекимъ заломомъ, що каже їй мовчати на узурпованє нікарагвайского межморского каналу Американського Унію, що спинає всю свободу єї рухівъ. І мала-бъ ся колода датише пута Англію, то лїпше єї позбути ся! — розумує скоро охолодівший, практичний Англієць та кричить: „прочъ зъ воїною!“

І весь культурний світъ, — всѣ, що зъ безмежнимъ підивомъ глядѣли на героїство жмівки африканськихъ хлопців, скажуть, одиодно: „найвищий до сего часъ!“

Зъ рады державнон.

Вчера по чотиромѣсячнихъ феріяхъ збрала ся державна рада на новий рядъ засѣданъ. На всякій спосібъ передъ австрійськимъ парламентомъ стоить важна задача до виповненя — задача заверненя Австрії зъ тої безпарламентарної дороги, на яку вона по-

слѣднимъ роками вступила. Відъ чотирохъ роківъ не має наша монархія парламентарно ухваленного бюджету, мимо істнованя парламенту жє ладомъ абсолютистичнихъ державъ. Чп тепершній парламентъ піднесе наново повагу конституціоналізму в Австрії, се покаже найближша будучність. Досить, що парламентъ вже функціонує.

Вступні формальности.

Чверть на 12-ту передъ полуднемъ, при дужє численнѣмъ заповненій сали та галерійхъ, отворивъ президентъ палати гр. Феттеръ сесію парламенту вступною промовою, в якій згадавши про заручини архикнягині Єлісаветы Марії та про смерть двохъ визначнихъ членівъ палати, пословъ д-ра Кайндля і д-ра Вайгеля, обѣтивъ, що І-ій віцепрезидентъ посолъ Праде зложивъ своє достоїнство. Опісля прийнявъ посольскій обѣтъ відъ новихъ пословъ.

Наглі внесенє і інтерпеляції.

Зъ ряду відчитано предвгій рядъ нагльхъ внесенє і інтерпеляцій, переважно внесенєхъ молодочехами або соціалістами а дотикаючими приєшнєня инвестиційнихъ робѣтъ — головно в тескихъ краяхъ. Зъ іншихъ внесенє і інтерпеляцій визначають ся: посла Гернера в справѣ імміграції французькихъ конгрегацій до Австрії, посла Дашинського в справѣ надужитъ краківскої поліції і внесенє посла Романчука в справѣ галицькихъ соймовыхъ виборѣвъ. Посолъ Романчукъ вносить менно, аби парламентъ вибравъ зъ поміжъ себе, але зъ виключенємъ членівъ польского кола, спеціальну комісію, яка мала б зѣхати до Галичини і на мѣсці розслѣдити справу надужитъ при послѣднихъ соймовыхъ виборахъ.

Рівно-жъ відчитано кілька судовыхъ писемъ зъ просьбою о выдачу деякихъ пословъ, мѣжъ ними посла Брайтера.

Бюджетове експозе.

По тѣмъ всѣмъ забравъ слово міністеръ скарбу Бемъ-Баверкъ, предкладаючи парламентові бюджетъ на рікъ 1902. Своє експозе зачавъ міністеръ відъ еконетатованя, що мимо загальної економічної депресії, австрійскій бюджетъ на 1902 рікъ выказує деку надвышку. Йснимъ моментомъ въ економічнѣмъ життѣ нашої держави є заппагування инвестиційної політики. Обговорюючи поодинокі часті й позиції бюджету, заакцентувавъ міністеръ підвышенє меліораційного фонду та выдатковъ на проєвѣту. Що-до управлїнєня платъ державнихъ діорністѣвъ, то зависимє воно буде відъ введеня податку на зелізничі білєты (!!).

Бюджетъ на рікъ 1902.

Предложеній Бемъ-Баверкомъ бюджетъ представляє ся ось-якъ:

Сума прелімінованихъ розходѣвъ выносить 1,655,117,000 коронъ, коли минулого року було розходу 1,641,163,000 коронъ. Значить ся, що сегорічний розходъ прелімінований на 43,954,000 коронъ выше, ніжъ торѣкъ.

Сума прелімінованихъ доходѣвъ обчислена на 1,895,966,000 коронъ, — торѣкъ 1,641,997,000 коронъ, о 43,969,000 больше.

Зъ саставленя доходѣвъ зъ розходами остає надвышка 848,000 коронъ. В парламентарныхъ кругахъ говорять, що ся надвышка є дуже сумнівної вартості та що по правдѣ бюджетъ замкне ся значимымъ дефіцитомъ, на якого пократъ підвишить правительство ціну тютюну.

Поодинокі часті бюджету выказують такі зміни:

На сїйний выдатки преліміновано о 2,437,000 кор. менше, ніжъ торѣкъ; за се бюджетъ міністерства внутрїшнихъ справъ збільшивъ ся о 2,313,000 коронъ. Выдатки міністерства кравної оборони зростуть о 1,629,000 кор. а міністерства просвѣты о 3,893,000 кор., зъ чого найбільше принаде

на вышій школи в Інсбруку, Празѣ і Бернѣ. Міністерство торговлѣ потребує о 4,640,000 кор. больше а міністерство зелізничѣ о 3,948,000 кор. менше. Егать міністерства рѣльництва зростє о 2,269,000 кор. а міністерства справедливості о 1,300,000 кор. На державній довгъ призначено о 8,791,000 кор. больше.

Що-до доходѣвъ, то безпосередній податки повинні принєсти о 6,907,000 кор., податки посередній о 23,534,000 кор., консумційні о 21,888,000 кор. больше ніжъ торѣкъ. За те ця онадуть о 11,745,000 кор. низше. Доходы міністерства зелізничѣ зростуть о 1,336,000 кор. а міністерства рѣльництва о 2,257,000 кор.

Яка пайка загального бюджету припадає на Галичину, се подамо в особній статѣ.

Промова міністра президента.

По сухѣмъ бюджетовѣмъ експозе забравъ слово міністеръ - президентъ д-ръ Керберъ. Їго промови выслушала палата зъ великою увагою. Д-ръ Керберъ менше-больше говоривъ ось-що:

„Правительство уважає, що доки національний суперечки в Австрії не полагожені, доти воно мусить стояти по-за сторонництвими, аби не стягнути на себе закиду парціальности. За-для внутрїшнього розладу наша держава остає значно позаду. Положенє виробило ся таке, що мусить ся шукати зъ него выходу, коли будуччина держави не має бути загрожена. Всѣ австрійскі народи інтересовані в тѣмъ, аби Австрія добре розвивала ся. Тому єсть задачію правительства завести в Австрії національний миръ. Та заки се стане ся, мусить парламентъ — доки не поладнає ся економічнихъ справъ і відносинъ до Угорщини — затишити національний суперечки а віддати ся серіозній праці. Супротивъ прочого свѣта мусить Австрія выстунати якъ оденъ народъ.“

„Що до австрійско-угорськихъ відносинъ, звернувъ президентъ увагу на їхъ значїня для австрійского промислу і рѣльництва. Однаковъ, якъ видно навѣтъ зъ промовъ визначнихъ угорськихъ мужівъ, грозить намъ економічна війна зъ другою половиною монархії, а се сумно мусило б відбитися на політичнѣмъ відношеню обохъ злученихъ державъ. Въ найближшихъ торговельно-політичнихъ переговорахъ буде правительство супротивъ Угорщини стояти на етаповиці безусловной лїяльности, на етаповиці інтересѣвъ цілою австро-угорскої монархії, що не виключає належного береженя спеціальнихъ інтересѣвъ Доливанщини.“

„Населєнє обохъ половинокъ монархії повинно зрозумѣти, що найближшимъ торговельнымъ ринкомъ для кожної зъ половинокъ є друга половина. І на тѣй дорогѣ можливе поладнанє зъ Угорщиною. Коли-жъ би се єе вдало ся, то Австрія пографить заппагувати торговельну політику на власну руку, а се певно легше їй удасть ся, ніжъ другій державѣ! [читай: Угорщинѣ].“ (Див. далєе).

Велику надїю покладає міністеръ-президентъ на заключенє трактату торговельного зъ Нѣмеччиною, що дало б Австрії свободїйшу руку. Особливо мусять настати зміни в вєтеринарійній конвенції зъ Нѣмеччиною, бо тепершнє конвенція і єї виконуванє забиває австрійську годівлю товару і безрогъ.

Задачію торговельныхъ трактатѣвъ буде рівножьхоронити слабій австрійскій промиселъ передъ заграничною конкуренцією. В тѣмъ зглядѣ думає правительство поступати рѣшучо і не уступити відъ інтересѣвъ свого населєня ні на оденъ крокъ.

Далєше заповѣвъ міністеръ-президентъ внесенє проєктѣвъ новихъ законѣвъ: прасового, проти пиньства, що убезпечє робѣтниківъ на старѣсть і. т. п. Просивъ пала-

Выходит
нихъ свят
ный додат
стей" вых
на перемѣ

Передп
Администра
А. Ольш
Пасажъ П
Людвика
F. A. Rich
zeile 11;
ВЪ ФРА
& Vogler.

Передп
раты пла

Нагле

Не
подавати
рбѣт" (с
раздѣ з
такъ зв
Мы звер
рѣчь:

Вся
[неразъ
розсѣдѣ
они звер
нующий
на себе
ство "на
не прав
справозд
выходит
вахъ гро
хпа... в

Для
въ парл
не до по
Русины,
трибун
борчи

Зъ
ногдѣшн
слѣвъ у
своѣмъ
разомъ
уажъ,
лицкихъ

От
"В
власти
чинъ п
держав
весь ру
ляньств

буде мати выкладъ "Про великого кївско-го князя Ярослава Мудрого" а дня 27 жовтня проф. Вол. Маслякъ "Про давнихъ Грековъ и Римлянъ". — Початокъ выкладѣвъ о 5 год. вечеромъ. Вступъ безплатный.

— Въ Хотинци, повѣта яворѣвского, вѣдбу-де ся дня 20 с. м. отворене читальнѣ "Просвѣты". Село запущене, нинѣшній войтъ держитъ писаря жидѣ.

— Перевертнѣ середѣ Русинѣвъ. Зъ нагоды смерти Йосифа Вислоцкого, радника двору, б. директра добръ буковинского правоо-правного фонду, проводника Поляковъ черновеч-кихъ, пише "Буковина": "Покійный мавъ 68 рокѣвъ и бувъ, якъ намъ сказано, сы-номъ профессора Русина зъ Перемышля, що [якъ] оговѣдавъ его ученикъ пок. д-ръ Во-лянь" вже тодѣ завзявъ гимназистѣвъ три-матися свего народу. Его сынъ силою об-ставинъ ставъ ся Полякомъ а за нимъ пої-шовъ и его зять, тутешній профессоръ, хотъ родомъ греко-кат. Русинъ-поповичъ".

— Зъ университету Франца Йосифа въ Чер-новцяхъ. Въ реченци звичайныхъ вписѣвъ за зимовий пѣворѣкъ 1901.1902 записало ся на черновецкѣмъ университетѣ 32 теологѣвъ, 322 правникѣвъ, 88 слухачѣвъ философѣвъ и 6 фармацевтѣвъ, всѣхъ разомъ 548. Въ по-рѣвнанню до минушого року зросло число слухачѣвъ о 54. — Вѣдъ 1875 року до нинѣ черновецкѣмъ университетѣ не мавъ ще стѣлько студентѣвъ, скѣлько в Русинѣвъ въ уни-верситетѣ львовскѣмъ. А галицкѣмъ Поляки въ своѣмъ лицемѣрствѣ верещать, що руского университета у Львовѣ "niem dla kog" за-кладають!

— Зновъ за "есемъ" до арешту! Въ Ко-ропей арештовано селянина Стан. Кендра, котрый на котрольныхъ зборахъ резер-вѣвъ водозавѣвъ ся "есемъ" и того самого дня водѣставлено его до войскового арешту въ Перемышль. Въ самѣмъ Перемышлѣ ареш-тованъ за те саме кѣлькохъ селянъ и одного куци

— Вырокъ львовского суда, котрымъ засу-джъ б. управителя "Unio catholica" Тумена на кѣтъ тижкой вязницѣ, уваживъ пайвѣш-шѣ трибуналъ и наказавъ львовскому суду-ви перевести нову розправу. Тумень оставъ въ слѣдѣй вязницѣ.

— Тернопольскій судъ засудивъ Мошка Росса за нахлопозане дѣвчаты до розпуття на чотири роки вязницѣ а кѣлькохъ иншихъ по кѣлѣкъ мѣсяцѣвъ вязницѣ.

— Gazeta narodowa довѣдуе ся, що спра-ва покляканя д-ра Цвѣлиньского до министр-ства просвѣты ще не порѣшена. Правитель-ство, що правда, обѣщае дати д-ру Цвѣ-линьскому ширшій обсягъ дѣлани въ спра-вахъ галицкого школьництва, але не давъ ему на-разѣ вышшой ранги надъ тую, яку мавъ досѣ, нѣмѣсть вѣдбувавъ ему природ-ну свободу, яку вѣтъ мавъ яко профессоръ у-

ниверситету, а крѣмъ того домагае ся, аби на случай принятя посады въ министерствѣ просвѣты зложивъ посольскѣмъ мандатъ до-рады державной зъ мѣста Тернополя. Отже д-ръ Цвѣлиньскѣмъ надумуе ся, чи приняти зроблену ему пропозицію зъ такими у-словьями.

— Лѣчене недуги сердца. Свѣтъ лѣкарскѣмъ заинтересувавъ ся вѣдчитомъ выголошенѣмъ сими днями въ петербургскѣмъ товариствѣ лѣкарскѣмъ, на котрѣмъ одинъ зъ тамош-нихъ вызначныхъ лѣкарѣвъ навѣвъ цѣлый рядъ доказѣвъ о можности лѣченя недугъ сердца при помочи теплыхъ купелѣвъ. Ве-сѣдникъ упевнювавъ, що робленѣ нимъ че-резъ кѣлька лѣтъ пробы выказали дуже у-спѣшний наслѣдѣкъ.

— Цукроварня въ Жучѣ (на Буковинѣ). Святочне посвячене новозаложенѣй цукро-варнѣ въ Жучѣ вѣдбуло ся послѣдними днями. Урядова колядація закончила ся въ пятницю удѣленѣмъ позволеня на отворене. Вѣдъ суботы 12-ого с. м. розпочала фабрика свою дѣяльність.

— Тютюнь и цигара — якъ доносять зъ Вѣдны — мають невдовѣвъ значно подоро-жѣти. Не вже-жъ бы се мала бути правда? Таки Дунаевскѣмъ такъ уже вышрубувать цѣну тютюну въ гору!

— Красве заведење умундурованя скарбовою сторожи мавъ бути цезарѣвъ, заложене въ Галичинѣ. Справу тую порушила окрема депутація функціонерѣвъ сторожи скарбовою, бувши дня 12 серпня с. р. на аудѣнціи у вице-президента Коритовского, а вѣтъ обѣщавъ зайняти ся тою справою.

— Оголошене Чолгошови вырѣку смерти, що вѣдбуло ся дня 26 вересня с. р. о год. по-нозъ, такъ описують американыскѣмъ днѣвникъ: Уже годичу передъ напаченѣмъ часомъ на-повиннае простора сѣли гранітовою палаты мѣскою, въ котрѣй вѣдбувають ся судовѣ розправы, найзвѣснѣйшими личностями, вызначными политиками, адвокатами, що по-засѣдали на окремихъ лавкахъ по обохъ сто-ронахъ трибуналу. Прасу репрезентувало, а по-рядку естерело кѣлѣкнатицѣхъ полицѣ-вѣвъ. Триратнимъ ударомъ булавою звѣ-стивъ возный, що надходить Чолгошь. Убѣй-никъ мавъ звязанѣмъ руки а крѣмъ того при-вязанѣмъ бунъ до дозорѣвъ, що привели его зъ вязницѣ. Чолгошь перейшовъ спокѣйно помѣжъ публикою, очѣ присутѣвъ до землѣ и поѣла звичаю засѣвъ при окремѣмъ столѣ побѣчъ оборонѣвъ, звернений лицемъ до трибуналу. Теперь знято ему зъ рукъ дыбы. На данній знакъ явивъ ся председаватель три-буналу въ звычайномъ чорномъ сурдѣтъ и спитавъ Чолгоша, чи може достатити до-казѣвъ, выключаящихъ вымѣръ кары, чи от-же сповнивъ убѣйство въ нападѣ бжежебѣства, або може що подати на свое выправданѣ.

Чолгошь подѣвѣвъ ся зъ крѣсла и сказавъ слабымъ голосомъ: "Заявляю, що моя роди-на цѣлѣкомъ невинна. Нѣхто мене до зло-чину не наклонювавъ и не маю спѣльничѣвъ. Мои родичѣ, мой братъ и сестры не мають зѣ злочинѣмъ нѣчого спѣльного. Я самъ за-махъ обдумавъ та й сповнивъ его и ще разъ повтарю, що не треба нѣкого подѣржѣвати, бо Мекъ Кинлея я убивъ зъ власного почину и нѣхто менѣ въ злочинѣ не помагавъ". Зъ початку говоривъ тихо, доверва при кѣнци розгорячивъ ся, до лица ударила ему кровь а голосъ подѣвѣвъ ся. — Наступило оголоше-не вырѣку. Суды Вайтъ згадавъ въ кѣль-кохъ словахъ о страшномъ злочинѣ, що по-рушивъ цѣлый свѣтъ цивилизованный а до-котрого Чолгошь признавъ ся, и звертаючись до Чолгоша сказавъ: Дванадцѣхъ честныхъ мужѣвъ признали васъ виннымъ злочину першого есепени. Упевняете, що не маєте спѣльничѣвъ дай се Боже! По силѣ вырѣку трибуналу будете страченѣмъ въ тиждѣни по-чинаючѣмъ ся дня 28 жовтня". Цѣлый актъ трѣвавъ 14 минутъ. Чолгошь вставъ, подавъ руки на вложенѣ дыбъ и давъ ся сунокѣйно завести до вязницѣ.

Дрѣбнѣ вѣсти. Министеръ внутрѣшнихъ справъ г-р. Голуховскѣмъ приѣхавъ вчера по-полудни до Львова и замешкавъ у своѣй палатѣ при улицѣ Мицкевича. — Дня 14 грудня с. р. вѣдбуеся у Львовѣ 12-ий зѣздъ делегатѣвъ руско-украиньской партѣи радикальной. — На зѣльницѣмъ дворѣ у Львовѣ арештовано вчера молодого млынар-чука Влад. Тарнавского до Судовой Вишнѣ, якъ продававъ золотѣмъ дамскѣмъ годинникъ за 20 кор. а не мѣгъ доказати, що то его власнѣсть.

Вѣсти зъ Еп. Перемыской.

Презенту regiae collationis въ Берегахъ долѣшнихъ устрицкого деканата перемыс-кой епархѣи, надало намѣстництво о. Волод. Ольховому, дотеперѣшному пароху въ До-брянахъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

Цѣна рогами худобы на вѣдѣнскѣмъ торгѣ. На торгѣ дѣя 14 жовтня пригнано рога-говъ худобы назначено на зарѣзъ 5297 штукъ, зъжъ тымъ зъ Галичины . . . 486 . . . зъ Буковины . . . 47 . . . Торгъ оживленѣмъ. Галицкѣмъ волаъ плачено: прѣма 72 до 76 К.; секунда 66 до 71 К.; тер-ція 60 до 64 К., вымѣжово плачено по — до — К. — Подгученѣмъ бугаѣвъ и коровы по 55 до 63 К.; — худѣмъ товаръ по 36 до 51 К. за ме-тричный сотнаръ живонъ ваги.

107

1-1 к.
22 "

1-1 к.
40 с.
12 ч. 24
на по-
чтанѣ

14 с.
20 с.
6 в. 12

1 с. 10

нарий-
тацій-
ю се-
рпскою)
85.000
31.000,
зепавѣ
Коло-
тѣ рр-
00, на
убвен-

а вы-
п: на
хъ ра-
гМу-
19.000,
в Сан-
го бу-
крае-
по: на
00, въ
0, въ
5 Ви-
4 п на
Дрого-

крае-
сарѣнъ
0 К, а
.000 К
ури-

мѣ до
бавомъ

ПРОСТАВЛЕНІЕ

ДВОХЪ
на бы
в буде
з. лав-

Русины! Памятайте на агітаційный фондъ
"Народной Рады" у Львовѣ!

Телеграммы.

Вѣдѣнь 18 жовтня. Палата панѣвъ вѣ-бралася вчера о 1 год. по полудни. Прези-дентъ кн. Виндшгрецъ повѣдомивъ о жури-чпахъ архикняжны Елисаветы. Палата при-поручила ему зложити ся именѣмъ благо-желаня. Опѣсля поладжено вѣвъ на днѣвдѣмъ, порядку стоявшѣй справы. — Парламентарна комѣсія чехского кнѣбу рѣшила при выборѣ 1-ого вице-президента вѣддати порожній картъ.

Дебречинѣ 18 жовтня. Зъ нагоды допов-няющихъ выборовъ, изъ котрыхъ вышшѣмъ либераль, обкидали коштувѣвъ войско и по-лицію камѣнемъ, выбили шпы въ ратуши. Войско и полиціа зъ добутими паташами ро-зѣгнали товну, причѣмъ 3 офицерѣвъ и бо-гато войковъ а зъ публики 60—80 пѣбѣвъ в-тяжко раненыхъ. Арештовано кѣлька сотъ особѣ.

Берлинѣ 18 жовтня. Судъ засудивъ Пен-цера, редактора апархѣистичного днѣвника Neues Leben, що захвалювавъ замахъ Чолго-ша, на чотири мѣсяцѣвъ вязницѣ.

Парижѣ 18 жовтня. Грецкѣмъ король вѣд-видѣвъ вчера президента Любета, котрый сейчасъ ревизувавъ королю.

Севіля 18 жовтня. Много работничѣвъ льокалѣвъ позамикано. Власть естѣдѣмъ енер-гично апархѣистѣвъ и головныхъ агітаторѣвъ повязали. Переважна часть работничѣвъ по-вернула до работы.

Петербургѣ 18 жовтня. Ректорѣмъ ри-мо-кат. духовной академіи пменований проф-фесоръ луцко-житомирской семинаріи ге-пралатъ Жарновецкѣмъ.

Мадридѣ 18 жовтня. Въ палатѣ посѣвъ повѣдомивъ министрѣмъ войны, що въ Севіліи привернено спокѣй. Далѣше предложено провѣкъ закона, котрымъ значно зменшавъ контингентъ рекрутѣвъ на 1902 рокѣ.

Царгородѣ 18 жовтня. Мимо запереченя султана вѣдъ доинного часу тяжко хорѣмъ. Заграничній лѣкарѣвъ зѣвляли, що естѣдѣмъ вырѣкова такъ далеко поступили, що й опе-рація нѣчого не помогла бы.

Лондонѣ 18 жовтня. Лордѣ Киченеръ затвердивъ зновъ вырокъ смерти на двохъ буревѣхъ офицерѣвъ.

Напштадѣ 18 жовтня. Численнѣмъ вѣд-дѣвъ Бурѣвъ подѣйшовъ уже на 150 кѣло-метрѣвъ вѣдъ Кашпгадѣ.

Варшава 18 жовтня. Бавитъ тутъ бур-скѣмъ офицерѣмъ Нѣстромъ, обѣщадѣмъ болѣмъ мѣста европейскѣмъ и освѣдомляе о правѣмъ станѣ войны полуднево-африканьской.

Русины! Памятайте на будову церковѣвъ
въ Новѣмъ-Санчи!

лѣ
Рот
Д-р
про
ске
при
тно
ров
—
вне
гор

въ братомъ
о яко судья
уживъ за
мать вы-

Зъ друнариѣ Институту Ставропигійскому подъ зарядомъ Іосифа Даниловича.

Виходить у Львові що дня (крім неділі в руских свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить в вівторок і в вівторок і п'ятницю на перем'яну разом з „Ділом“.

Передплату і писемат приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гансманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Карла Людвіга ч. 28. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за писемат платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додаткомъ

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к. на пів року . . . 18 „ на пів року . . . 22 „

у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція поб. ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламція неопечатаній вільній відь порта.

Поодинокі число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. відь одной строчки писемат або шп. місце в 25 рубль, „Надослане“ по 50 с. Подяки і інші донесення приватні числять ся по 30 с. відь строчки.

Нагле внесене в справу галицьких виборів.

Не хочемо ось-тут по раз тисячний подавати характеристики „галицьких виборів“ (galizische Wahlen), бо і всі ми гаразд знаємо їх, та й ширший світ знає так звані „legale“ вибори з „usterkami“. Ми звернемо нині увагу лише на отсю рбчу:

Всякі протести і жалоби на „usterkі“ [нераз дуже грубого сорта] достають ся до розслідування як-раз тым, противь кого они звернені; і рбчу ясна, що жаденъ вынуждѣний не признає ся до вини и не выдає на себе засуду. Тымъ то краєве правительство „находить усе въ порядку“, а центральне правительство „не може не дати вѣры справозданіямъ правительства краєвого“. И виходить, що кривдженіямъ въ своихъ правахъ громадянамъ або и народамъ остає ся хіба... відькинь до Бога.

Дятого то неразъ уже відьзвали ся въ парламентъ голоси, навіть изъ сторони, не до порівняння менше кривдженыхъ, нѣжъ Русины, що треба установити окремий трибуналъ для розслідування виборчихъ протестівъ.

Зъ такимъ жаданіємъ выступивъ на оногодѣшній першій засѣданню палаты пословъ у Відні посолъ Романчукъ въ своемъ наглядѣмъ внесенію, домагаючись разомъ на першій мѣсяць розслідування надужитъ, якъ позакладали при остатныхъ галицькихъ виборахъ соймовыхъ.

Отсе те внесене:

„Вольше нѣжъ відь 20-ти лѣтъ ц. к. власти и правительственныя органы въ Галичинѣ переводили выборы до сойму и до державной рады зъ тою тенденціею, чтобы весь рускій народъ, а почати и польске селянство, по можности выключити відь правдивой репрезентації и фальшувати правдивый выразъ его воли. Якъ сама тая тенденція в ледаца и зъ конституційнымъ ладомъ нѣжъ не згодна, такъ само ледаця и незаконна, ба неразъ попросту злочинный в уживаніи до неі способы, котры виходять часто на надужитє урядовой власти, фальшование и т. п. Всѣ заходы Русинівъ, чтобы покласти конецъ такой самоволи, всѣ протесты, интерпеляції и внесенія въ законодатныхъ зборахъ, пропавшія письма, депутации до краєвого и центрального правительства, громадна депутация до цѣсаря, донесенія до ц. к. державныхъ прокураторій, не мали доси жадного успѣху.

И сегодѣшній выборы до галицкого сойму переведено такой зъ тою самою тенденціею и тыми самими способами; а хочъ смѣль разомъ не уживано декотрыхъ заходо въ очі выпадающихъ насильствъ зъ лѣтъ 1895 и 1897, то заступлено ихъ вповни болѣшимъ вырафированіемъ, котре осягнуло ть саму цѣль, противни конституції.

Въ интересъ руского народа та польского селянства и маломѣщанства, въ интересъ славы краю и державы, въ интересъ законівъ и конституції, въ интересъ публичной морали муситъ лежати, чтобы такому систематическому поведению галицкихъ властей и такой політиці покласти конецъ. Дятого подписаній подають таке нагле внесене:

Высока Палата zvoliti ухвалити:

Взымає ся ц. к. правительство, чтобы 1) черезъ комисію, зложену зъ людей зъ-поза Галичины, докладно и строго розслѣдило незаконности, якихъ галицкій ц. к. власти и правительственныя органы допустили ся при сегодѣшнихъ выборахъ до галицкого сойму (именно въ округахъ выборныхъ сѣльской куріи въ Борщевѣ, Бохні, Брѣскѣ, Вадовичахъ, Городенцѣ, Гусятинѣ, Домбровѣ, Жидачевѣ, Золочевѣ, Кадуші, Коломиї, Краковѣ, Мостискахъ, Подгайцахъ, Сокалі, Стрию, Цѣшановѣ и Ясѣ); и чтобы винуватыхъ безоглядно покарало;

2) чтобы якъ найскорѣйше внесло до конституційного полагодженія законъ противъ выборчихъ надужитъ;

3) чтобы у відьповідной дорожѣ утворило трибуналъ для розслідування запротестованныхъ выборовъ послѣдъ такъ до державной рады якъ и до галицкого сойму (евентуально также и до иныхъ соймовъ).

Се внесене має бути полагоджене зъ всякою регуляміномъ дозволеною скоростію. У Відні днѣ 17. жовтня 1901.

На сѣмъ внесенію підписались крѣмъ п. Романчука всѣ послы зъ руского клюбу (Василько, д-ръ Король, д-ръ Косъ, Ярославскій [п. Брайтера не було же у Відні], пп. Барвѣнскій, Гладішовскій, Дружанскій и Пігуляк [о. Мандичевского, розумѣє ся, нема у Відні]), далше пп. Бойко, Кремпа, Ольшескій, Кубікъ, Дашинскій и соціальны демократы.

Чи знаютъ наші політичні організації і політичні товариства

що вони мають подбати, чтобы вислапо тисячами петицій тепер до Ради державной а потому до Сойму в справахъ найактуальнішихъ, якъ на-разі: непосредное право голосованія з куріи сѣльской і загальної (як у львів-

скимъ повітѣ) до Ради державной, а з сѣмьской куріи до Сойму (як се ухвалено вже в кількохъ соймахъ иныхъ країв) і всякихъ иныхъ чи то в зачатыхъ чи місцевихъ потребахъ, — а то тому; раз, аби понерти ті справи в заходахъ послѣ; по друге, чтобы пригадувати ся безнастанно, що насъ в богато, бо мійшій; а третє тому, бо ті петиції мають намъ заступити тѣхъ послѣ, котрыхъ намъ не дано вибрати?

Додамъ, що ті петиції, до Сойму передовѣмъ, повинні бути старанно вироблені і основно мотивовані.

Та й ще одна пригадка: Чи не належало би, щобъ наші товариства політичні пригадали новому маршалкови краєвому, що Соймъ de lege, такъ же не польскій але галицкій, і Видіи краєвий такожъ не польскій de lege, але галицкій?

о. Д. Галицький.

Галичина въ державномъ бюджетѣ на рікъ 1902.

Вчера въ справозданію зъ державной рады подали мы загалный чісла державного бюджета на 1902 рікъ. Теперъ не відь рбчи буде подати нашимъ читателямъ и деякій важнійшій дай зъ галицкого бюджета. Перейдемо его по поодинокимъ министерствамъ, при чѣмъ звертаємо увагу нашихъ читателей на непропорціональные трактованія заходной а сѣдной Галичины. И такъ:

Въ бюджетѣ министерства внутрѣшнихъ справъ преліміновано для Галичины: на водні работы при Вислѣ 664.000 К., при Дунайці 650.000, при Сялѣ и Вислоку 258.000, на спеціальныя работы при всѣхъ згаданныхъ рѣкахъ 35.000, на регуляцію Виллы 17.000, на будову порту на Вислѣ 150.000 на купно парохода для регуляції Вислы 50.000, на регуляцію Соли 79.000, на регуляцію Вислоки 105.000 — а рѣвночасно: на регуляцію Днѣстра 461.000, на регуляцію Стрѣлки 31.000, на водні работы коло Журавна и Розадова 85.000, на такі-жъ работы на Днѣстрѣ 367.000, на регуляцію Прута 50.000, Лѣмницѣ 79.000, Буга 19.000. Крѣмъ того мѣститъ сѣй бюджетъ же дотации на дороговій и мостовій работы въ Галичинѣ на загалную суму около 600.000 К.

Въ статѣ министерства проевѣты выначено для Галичины: на адаптациі въ львовскѣмъ университетѣ 32.000 К. (загалный бюджетъ львовского университета выносьтъ 899.000 К.); на адаптациі въ Краковскѣмъ университетѣ 54.405 К. (цѣлый бюджетъ краковского университета выносьтъ

1,038.000 К.). Для політехніки и ветерарійной академіи у Львовѣ выначено адаптациій дотатки 20.000 и 1.000 К. — Що-до сѣднихъ шкѣлъ то на помѣщеніє I-ой (русской) и V-ой гімназіи у Львовѣ встановлено 85.000 К., адаптациі при иныхъ гімназіяхъ 31.000, на умѣщеніє реальної школы въ Ярославѣ 67.000, на умѣщеніє русской гімназіи въ Коломиї (остатна рата) 80.000, на умѣщеніє рускаго паралельно въ Тернополі 50.000, на польскую гімназію въ Тѣшинѣ 36.000 К. субвенціи, и т. д.

Министерство судбвництва выказує що-до Галичины такі позиції: на будову судового будынку въ Ропчицахъ рата 30.000 К., въ Подгуржѣ рата 19.000, въ Мущинѣ рата 20.000, въ Мѣльці рата 19.000, въ Горлицяхъ рата 20.000, въ Новѣмъ Санчѣ рата 19.000, на розширеніє судового будынку въ Новѣмъ Санчѣ 30.000, суду краєвого въ Краковѣ 86.000, — а рѣвночасно: на будову суду и выначі въ Стрию 57.000, въ Сялѣ 16.000, въ Дрогобичі 80.000, въ Бѣричѣ 90.000, въ Болеховѣ 27.000, въ Вишнѣвичку 20.000, въ Мостискахъ 10.000, и на карий заведенія въ Станиславѣ и Дрогобичі 32.000 и 50.000 К.

Въ кѣнци же министерство краєвой обороны выказує на будову касаренъ въ Рахевѣ, Ярославѣ и Стрию 240.000 К., а министерство скарбу около 250.000 К. на адаптациі и будовы податковыхъ урядовъ.

До сего бюджета, якъ и загаломъ до державного бюджета на 1902 рікъ, небавомъ ще повернемо.

Зъ рады державной.

Колѣ-бъ судити по першихъ двоухъ дняхъ парламентарной праці, то можна бы ворожити, что рада державная справдѣ буде функціонувати и полагодитъ до Рѣздва державный бюджетъ. И вчерашне (друге) засѣданіє йшло правильно и безъ перепѣвъ. Дискусія вела ся скоро и безъ обструкціонного характера. Хѣтъ засѣданія буы такі:

Полагодивши ветуній формальности велѣвъ президентъ відчитати наглѣ внесенія и интерпеляції. Мѣжъ интерпеляціями замѣтилъ: посла Шенерера въ справѣ имміграції французскихъ орденовъ до Австрій; Дершаты въ справѣ австрійской интервенції въ полуднево-африканской войнѣ; Шайхера въ справѣ поединковъ и т. п. — По тѣмъ министеръ Гарлемъ відьповѣдавъ на интерпеляції въ школьныхъ справахъ.

Теперъ приступлено до выбора I-ого мѣстопрезидента.

Михайло Яцків.

De profundis.

I. Згадка.

Була ніч, я квапив ся в дорогу і переходив через глухий коридор. При виході тронули мене звуки загадочного співу-музики.

Я станув і напив увагу. Анамнеза? — Ні! Не анамнеза се, ні сон! Се моя давня-давня Муза, яку я колись шпалено любив!

З дитинячою утіхою метнув ся я, забув про свою дорогу і почав шукати її. Крізь матові скла великихъ дверей біліло світло, і відхилив їх, перебіг чекальню і вчував ся до темної залі.

Звуки очарували мене, я станув в куті. Акорди переливали ся каскадами, з на-двору плыло слабе світло і озарювало білу жіночу стѣну.

Вона не замѣтила мене. — Музо моя — шептав я подальк — моя, моя давня Люблю, як-же мавш ся, як живеш?

У відповідь на мою горячу цікавість плыли сумовиті акорди далекі від світа і мене, філювали божественні дігірамби холлоді байдуки на все якъ відвѣчна правда.

Прокліи на себе самого шибнув в душі як чорний птахъ, жалъ, угризні сумління, спомини ідикихъ самотнихъ прометейськихъ хвиля розсаджували мені груди, то приковували ланцюгами несмыслѣности і здавлювали серце страхомъ.

Я учув, що на мене віє клятий холод, але скрадав ся силоміць до неї, переблагати її — видѣрти минувшині своє щастє і зачати нове житє!

В половині дороги я спинив ся, мені

захопило дух... Від неї вѣвъ ще більший холод, вона ставала біліша, і почув удари її пальцівъ на клявішахъ і примѣр.

У нестимі кинув ся я до неї з плачемъ найбіднійшої дитини під сонцемъ і в ту мить відькочив якъ бішеній.

У мертвѣмъ блиску, що плывъ крізь великі вікна з на-двору — уздрів я голій кісткы.

Вищирені зуби гугуували з мене, ямн очий пожерали мене лиховиснимъ пропастямъ, кістки пальцівъ лопали проймаючи по клявішахъ...

З надзємської сили приходивъ я до тьми, успокоїв ся, пригадав собі свою далекую дорогу і вийшовъ.

— Що ж — думав я — нема тутъ у що вірпті. Якихъ машинерій не має сѣвѣт пніі... Такъ пішовъ я — самъ — у свою дорогу.

II. Відміна.

Коли лежу на землі, тоді я найближе правди. Тепер на траві, оглядаю вічне небо над собою, відчуваю свою нищету і цізнаю тайни, про які не снило ся нікому...

Збудила його донечка.

Вігала, цуговувала, дзвобоніла.

Усміхнувся до неї і звернувся до жінки. Дивилась ся меланхолійно на него і мовила:

— Нині три роки якъ ми побрали ся. Зажмурился і думаю.

Три роки, три роки... Нарікають на жіноцтво, але мені дала судьба правдиву товаришку. Інтелігентна, лагідна, правдиве щастє.

Цого тронувъ тайний страхъ і жалъ, якъ би мавъ на віки прощати ся з жінкою і дитиною.

— Упадъ на коліна передъ нею! Упадъ на коліна передъ своєю жінкою! Подякуй їй!

— Що тобі, Оттоне, чого ти такъ кинувъ ся?

— Нічо — нічо — се набилили ся мені слова якоїсь оперетки.

Пригорнувъ руку жінки, цілувавъ і засиплявъ...

Збудивъ ся підъ вѣчѣр. Вертали домів на лавку черезъ ріку.

Оттоп ішовъ смутний і думавъ:

— Найдорожчі — звичайно найслабші; їхъ можна стратити у кожній хвилині...

Взявъ дитину за ручку, жінка за другу, вінъ державъ ся поруча та ішовъ на передъ.

На самій середині хлюпнула глудина, лавка затріщала, якъ би хто вискочив, дитина підняла трігголосъ, вінъ озирнувся і в ту мить гукнула йому жінка в лице:

— Диви! Дитина була би упала!

Здеревівъ якъ відъ грому.

Дитина верещала.

Вийшли на стежку, вінъ взявъ дитину на руки, приходивъ до тьми, наставивъ уха і самъ собі не віриъ. Учувъ дивну зміну в ході жінки. Не мавъ смыслѣности оглянути ся, але чувъ якъ вона тинько і нездарно ступавъ за нимъ. Якъ би хтось чужий ішовъ.

Коло доміу почала дитина хлипати і горнути ся такъ, що бувъ приневолений взяти її до своєї компанії. Поклавъ її на ліжку, утихомиривъ і ходивъ відъ кута до кута. Станувъ коло шафи зъ книгами, переглядавъ довгі ряди, не мігъ ніякої взяти і ходивъ опять сюди і туди. Боявъ ся у перше своєї жінки і не глянувъ би на неї ні за що у світі. Учувъ, якъ говорила у бичній комнаті до слуги. Зновъ вразила його і настрашила подібнієт голосу до попередного. Лягъ, накривъ ся з головою і заснувъ.

Рано заплакала дитина за мамою, вінъ заглянувъ внячку і велівъ піти з дитиною до жінки.

Нянька вернула ся по хвилині — дитина ремсала ще гірше.

— Що жъ стало ся? — спитавъ вінъ.

Нянька видивилась на него з усміхомъ плачемъ.

— Не знаю, дитина чомусь не хоче йти до папї... Кажє, що се не мама...

— Дитина застрашена — думавъ Оттонъ.

— Чогожъ видивилась ся на мене? Возьми її на городъ і бавте ся тамъ... Чекай — що папї робить?

Нянька стояла стовпомъ.

— Ну, що? Онїміла? Питаю, що папї робить?

Нянька шепотіла пришиблено.

— Не знаю... Папї — папї якѣсь позавивавъ, якѣсь слабѣ, чи що... не знаю...

Пішовъ черезъ сальонъ, але не мігъ глинути на жінку. Відхиливъ ся слабимъ, задумчивимъ очима в землю, передъ нимъ мелькнула біла стѣна, пробубоніла щось гнѣвно і опустила склянку. На него ударивъ студений цѣт, тугаръ неспокоего вигнавъ його з доміу.

В науковій лабораторіі сѣвъ вінъ в сумерку. Праця не брала ся.

Що властиво зайшло, що стало ся з жінкою, хто тутъ виненъ — сего не мігъ вінъ збагнути. Чувъ лише, що вона стала наразъ страшна для него і не мігъ ніякъ вибрісти з тої колотечі.

Вийшовъ у місто.

Вино розігріло його і оголомило. Пивъ ще. Потімъ вертавъ домів і усміхавъ ся.

Той голосъ, ті рухи, та стѣна — звідки вони взяли ся наразъ у неї?

Успокоювавъ себе тимъ, що лихо саме перейде.

На другий день не видѣвъ ся з жінкою. Слуга принісъ обѣдъ до його покою. Такъ наставъ новий ладъ. Оттонъ замкнувъ ся у собі, занівавъ ся тайкомъ і омпыавъ жінку.

Одної ночи сидѣвъ вінъ у своїй робітні утомлений, нудивъ собою і викидавъ чарку за чаркою. Улавъ на софу, але не мігъ спати. В груди розколювавъ ся чорний жалъ, Оттонъ за-

СКЛАД ПАПЕРУ

під фірмою

Францішокъ Кравлянеки

у ЛЬВОВІ

при улаці СИКСТУСКІЙ ч. 9

поручає

458

ПАПЕРИ канцелярійні, лі-

стові і рисувкові.

Книги торговельні, білєти візтові

Папери листові і рисувкові

Куверти з наголовками

по дуже приступнимъ цінамъ.

При голосуванні віддано 276 карток, з чого 125 пустих. Зв'язок голосів 120 впадо на ідею проголошення Кайзера, 16 на людовика Гофмана-Велангофа, 11 на соціаліста Пернерсторфера, 2 на Шенерера і 1 на Зайка. Після карти узяла президія за неважкий і оголосила вибраним поета Кайзера. М'єстопрезидент Кайзер по-друкуював за вибори і об'явив бути безсторонним. Поляки, Чехи і Слов'яни під час його промови вийшли з салі а вернули, аж коли він скінчив.

Внесення Форшта и Нафтана.

Тепер приступлено до перерваної на послідній засіданні дискусії надъ нагнимъ внесенемъ п. Форшта в справі неприхильного для австрійського рільництва проекту ценової ідеї тарифу. Промовляли про д-ра Лехера і Козловського, а потім ухвалено переслати це внесення до комісії.

Обсяга так само скоро, по промові п. Кафтана і кількох інших послів, ухвалено надати внесення названого поста, що жадав приєднання інвестиційних робіт.

Внесення Выходіля и концея засідання.

Засідання скінчилося дискусією надъ нагнимъ внесенемъ поста Выходіля, що вимагав правительством знести державний дороговий мита. Не повівши дискусії, засідання перервано і відложено до вівторка.

Пісє бреше, в'їтерє несе!

Фатальне вражєне, яке в Галичині, цїлій Австрії, а навіть по-за границею держави зробили спроневерєня і крадежи в різних краєвих інституціях стоячих під управу членів лануочої польскої кліки, польська преса старає ся ослабити „доказами“, що в руських інституціях ланують не тільки водноспини. Спеціально Dziennik polski, перекручує факти, розбавляючи дрібних личних непорозуміння до розмірів боротьби з підтерє другим кушника хліба з горла а звичайно висесано з палачи брехнею старає ся показувати, що в Русинів ланує протекція, в насєльдох котрої з доходів руських інституцій жинуть не дійсно потребуючі або заслужуючі на се, але протеговані тїх, котрим повоє ся захопити інституції в свої руки. О дефравдаціях, крадежах, фальшивих векселях Dziennik ще не важив ся писати, але вже тепер твердить, що протекція господарка в руських інституціях відбиває ся некористно на їх фінансах і підкопує їх жинєнєсть.

Зв'язкою виступив був Dziennik з різними „відкриттями“ — про „сипекури“ в Дибетрі, напастував Народну Торговлю. — Гадає, що в „відкриття“ нароблять багато крику, згромадять Галицьку Касу шадичу, Банк кредитовий і т. д., а в додатку підб'ють згадані інституції, відбираючи довіру до них у загалу. Тимчасом скінчилося ся „великим плюском на великій воді“ — пісє набрехав, а в'їтерє понїс!

По довгому відпочинку Dziennik копує ондї Товариство імени Шевченка. Зв'язкою, що Dziennik пише, виходило б, що „ствердження постраціє д-ра Шухевича протекція господарка одної фамілії, при котрій м'їж фамілії роздїлювано вє доходи Товариства, довела до того, що Товариство мусить бороти ся з великими недоборами“. Д-р Шухевич, котрий дійсно перевів лїстрацію в Товариствє — а тре-

ба знати, що зв'язкою самого Выходіля — і предложив Выходіля свої спостереження, вєслав до Dziennik'a спростованє, з котрого читателі ознакомять ся з цїлою майже статтею Dziennik'a.

Спростованє се звичить:

Въ ч. 424 Dziennik'a polsk'ogo, в статтє „Ze sfer ruskich“, находять ся не вїдїні зв'язкою уваги о мові діяльності в Товаристві імени Шевченка.

Не правда, що я, як член Выходіля Товариства, в справоздані з лїстраціє, на одиїм із засідань виступив з острєю, на датах опертою критикою против господарки професора Грушевського и его кліки [?].

Передовсім — господаркою в тїм Товаристві не заряджує проф. Грушевський чи его кліка, але Выходіля зложеної з 10 осіб. Я не маю найменшої потреби виступати против Выходіля Товариства, бо я цїлком не сконстатував, аби в Товаристві „роздїляти м'їж себе по фаміліїному вє доходи, давали науковий стипендіє людям, котрі з наукою мають мало що спільного, виплачували по кількє разів гонорар за ту саму роботу и довели до того, що Товариство стоїть майже над пороєм руїни“. — Противно, мушу сконстатувати згідно з правдою, що Товариство під фінансовим виглядом находить ся в повної розвою и з недоборами цїлком не бере ся. Наукову діяльність Товариства вже не раз оцінили мужі науки, висказуючи ся о нїй з високим признанєм.

Під науковим виглядом своєї розвої Товариство завдячує виключно професорови Грушевському и д-рови Франкови, а під фінансовим виглядом головою проф. Громницкому, котрі сьє довголітніми членами Выходіля Товариства.

Львів днє 18 жовтня 1901.

Д-р М. Шухевич, адвокат і контролєр Товариства імени Шевченка.

В хвилі, коли против Русинів сиріє ся все, що не руське, ми по-просту не повинні звертати уваги ані реагувати на се, що про нас пише дїєвний польскої гакати, котрий сам не в'їрить в те, що пише. Ми повинні лиш дивити ся, що м'їж нами дїє ся; повинні пильнувати, аби в нашій суспільности мали добру славу тї наші інституції, котрі на злу славу собі в'їчили не заслужили. За те ми повинні тїм більше пильнувати, аби в нашій суспільности не загнїздила ся деморалізація, на хибі в нашій суспільности очей нам прижмурювати не вольно.

Въ цїлій тїй афері з Товариством імени Шевченка для нас є одна лише сумна річ, котру ми мусимо рїшучо нап'ятувати. Сумне в тїй справі є се, що о домашніх спорах и непорозуміннях м'їж поодинокими Русинами, непорозуміннях пераз зовсім дрібних, хтось из Русинів, що бере участь в нашій життє то-варістві, інформує польських дїєвних кар'єр, котрі так зібрані в'їсти перекручують, дрібними личним антагонізмам дають принципіальний підклад, а знов принципіальним спорам підєвають чисто личні мотиви, найчастіше матеріяльної натурі, з нужденної заплати за величавську (в порівнанні з нею) роботу зробити „фаміліїне роздїлюванє пом'їж себе фондів“ інституції, трохи не „крадіж з вомом“ и т. д. Перші інформації виходять такі водь самих Русинів, а водтак в дїєвних польскої гакати пере-ходять згадані метаморфози. Не маємо підстави підозрївати когось о свідоме інфор-

моває польських дїєвних кар'єр в тїй цїлі, аби сфальшована інформація появил ся в прасі так, як се прим'їром пред-ставляє ся в Dziennik'u; однак грїшити Русини уже й тїм, коли з ворожими Русин журналістами вдає ся в дискусію о руських справах...

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

За Галичиною поступає беззастанно польонізація и Буковини. Ми уже згадували, що давнійше був лиш одиї інспектор для вєх шкіль Буковини, та іменовано водтак окремого для шкіль румунських, а по лїтах ледв того добили ся в Русини для руських шкіль, тепер іменовано уже проф. Скобельського інспектором и для шкіль польських. В найновішій же часі буковинський видїль краєвий на м'їсє помершого Нїмця адвоката Рота назначив из своїх сторони членом краєвої ради шкільного соймового поста и члена краєвого видїля радника суду Захарію Богосевича, бо Нїмцям не удало ся переперти вибори Нїмця Лінгенгана.

Поляки з того дуже радї, що видїль краєвий в першій раз вєслав Поляка до ради шкільної водь себе, та величають п. Богосевича, що вон є членом політичного кола польского на Буковині и представителем родини, котра все берега чувства и традиції польскї, та то все и дає їм повну надїю и поруку, що вон на тїм становищі усуне не одну з крижд (!), які дїють ся польскої дїєвності в шкільництві буковинськом.

Не знати, чи така кваліфікація, вєставлена котрому з дїєвних Русинів, та з горі назначена місія: обстати за криждами руського шкільництва, причинила бы ся много до заіменованя інспектором або до вибору краєвим видїлем в член ради шкільної?

Склад сойму угорского вїшшов в дуже зміненій. Зв'язкою третины входить люде нові, не зв'язний поз своїми окретами виборчим, а тїм менше на арені політичній. Органи таборів Тіє и Ваїфїо, котрі при виборах повєсли чутливий стратї, б'їдають дуже, що з поводу упадку стільки випробувань сьє, втїєнуо ся до сойму багато незв'язних и не маючих в життє політичнєм досвїду нових сил, а се, по їх гадцї, обєзв'язить політичний и моральний ровен законодавчої інституції. — Та б'їдака таї сьє що найменше передчаснї, бо треба держати ся з осудом на позв'їще, аж коли покаже ся, чи тї новикі дійсно гїрші, нї-ж старі випробувані сили. А дальше, як в кожнім організм, так и в нашім є потреба водь часу до часу водєв'їженє сил животиных. — В кожнім разі впадає в очі, що зв'язкою третины дотеперішних послів утратили довіру своїх виборців и мусїли уступити м'їсє новим людям. Однак треба взяти з другої сторони и се на увагу, що до того не мало причинив ся и ухваленї на попередній сєсії закон, що заборонє лучити посольскї мандат з різними урядом, приватними заняттями и підприємствами. То-ж не одиї мабуть з давнїших послів водвє радше зрєч ся мандату, нї-ж уступити з інтратної посади або покинути добре поплатне підприєм-

ство. Отже и тє все не мало причинилось до так значного водновлєня и такої зміни в складі нового угорского сойму.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

З Перемішля. (Свято в руськїм Інституті для дїчат в Перемішлі).

Вже від 1 жовтня перебуває ту наш народний театр. За той час дано десять вистав а всі вишали як найкрасше. Артисти грають бездоганно, режисєри точна, совісна та умітна, виконанє кожної штуки без замїту; поведєне артистів як найпримірнїше; одним словом: о грї артистів можна виразити ся лиш найліпше. Та за се зовсім не мож так сказати о публіці і то о руській публіці. Ходить она до театру не численнїше як польська та жидівська; не інтерєсує ся театром ані руська публіка місцева ані замїсєва, бо з околиці крім трох священників не буває ніхто в театрі. В яких 50% родин, що то може ще й не знають, що в Перемішлі перебуває руський театр, а знайдуть ся ще й такі, що взагалі не знають чи є на свїті який руський театр.

Та не о тїм тепер річ. Я хочу згадати про виставу „Запорожця за Дунаєм“ и „Вечерниці“ днє 14 с. м. в салі Інститута для руських дїчат. Памятний се справді дєнь. Дві народні українські інституції, стремлячі до одної мети хоч різними дорогами, привтали ся взаїмно. Старша привтала молодшу, щоб познакомити молоді серця з нашою народною штукаю. А склало ся воно так. Наш Інститут для дїчат мїстїть в своїм будинку сєго року 150 дїчат. З таким числом учениць їти вєчером на театральну виставу, и не вїдїно ї не складно. Тож Виділ Інститута порозумів ся з Дирекцією театру, чи не можна би дати якої вистави в інститутській салі. Дирекція театру на се згодил ся, визначєно дєнь 14 с. м. и виставлено на сцені інститутської салі „Запорожця за Дунаєм“ и „Вечерниці“.

В просторій, гарно мальованій, акустичній салі, прикрашеній бюстами Шевченка, Котляревського, Лисєнка, Шашкевича, Устияновича и Федьковича, зібрані ся театральні гості. Таких гостей ще не мав наш театр від часу свого істнованя. Сиджєня заняли 150 дїчат и деякі учители та учительки, дєхто из членів Видїля, кількох оо. кришан и достойний, покровитель Інститута Преосв. Еп. Чехович. Гра артистів в „Запорожці“ так и „Вечерницях“ була знаменита и викликала одушевлєнє та ентузіязм у вєх, а на лицах інституткої яєсла радість и одоволєнє щирі, сердєчні, не удаї. Слова пієні „Там за тїхим за Дунаєм... Україно, серцем тї бажаю“ витиснули не одну слїзю з карих очєнат. Се було свято, велике свято Інститута! Дїти виходили з жалєм, що вистава скінчила ся, та питали одо одного, коли буде ще такий вєчєр, а Преосвященний висказав Дирекції театру и артистам найбільше вдоволєнє за так гарний духовий шир.

Чєсть за се Виділю, що старає ся по-при науку та вихованє загріти серця інститутко до любови живого рідного слова в рідній штучі. Та сєго може дозволити собі лиш Інститут переміський, уряджений по європейськи з вєськими вимогами и вигодами а стремлячий до сєго, щоб виховати як найбільше жінок-борців за права и долю свого народу. Так виховані Інститутки ачєї зрозуміють ліпше вагу народної штуки, як теперішнє поколїня, а любов усею, що своє, и свідомість національна усуває вєські запори и доводить скоро діло до кінця.

Гість.

З Гурагумори на Буковині. (Письмо від п. Юстїя Гукєвича).

Прошу ласкаво помістити в Вашій пов. часописі отєє поясненє до статі „Історія п. Гукєвича“ умїщеної в 221 ч. „Дїла“.

Згадана дописє вєдувала мабуть доносчиків та інших моїх „сердєчних“ ворогів зі Старого Самбора, не мов-би они „непогогоу“ але „згогоу“ способом вигризли мене з повіту старосамбірєкого. Ну, але радість їх була даремнієнька, бо історія моя була троха відмінна та й цїлком инний кєнєць взяла, як собі ті панове гадали и до-сє гадають.

Зачував я приватно и то досить голо-сно („оні“ з тим не тайли ся, бо у „них“ чим більший денунцієнт, тим більший „ра-гого“), що деякі підлі індївідуи зі Старого Самбора слали на мене доноси, ба навіть телеграфувати мали до моєї зверхної власти у Відні. Нетерпєливо дожидав я з днє на дєнь дисциплінарного доходжєня в тїй справі и радї в душі, що доведє ся мені зде-масковати тих безличних клеветників. Але сїм разом лиш на радості скінчило ся, бо у Відні — чи пізнали ся вже на наших „erdcsnych“, чи догадали ся, що то лиш мабуть підлі доноси и клевети — та й гайда з ними до коша! Найлучшим доказом сєго є обєтавина, що Міністерство рільництва призначило мене и на рік 1901 про-вадити роботи регуляційні в долині Дні-стра в повіті старо-самбірєким. І на підставі того розпоряджєня провадив я роботи регуляційні в Тершові в цївїтї с. р., аж опорожнило ся подібне місце на Буковині, о котрє я сам просив, бо хотїв єм видїстатися из званого мені під кожним зглядом старо-самбірєкого повіту.

Нехай же знають безличні клеветники,

бажав побачити вже раз жінку, побачити хоч би навіть у сні.

Скинув обув, перейшов через дві залі і остовпів. Місяць свїтив кризь вікна — сальони були одєрті из вєсї обєтанови. На його ліжку спала дитина, коло неї прикучу-нула нянька. Дрожав з дива і жалю, схилив ся до дитини, поцілував її и вєсунув ся далі. Уєдїи було знищенє.

Приволїк ся до дверей жінки, станув и вагував ся.

Учув в її спальні дивний шум. Схилив ся, занєр дух у собі, дилькотів цїлий, дивив ся кризь дірку від ключа, напружив очі, не мїг їх відняти, каменї и дивив ся. Дірка отворила ся як вікєнє — перед Отто-вом стояв обїзаний трун жінки з свим розбурєним волосєм, з палцем на висєкатє нїх зубах и дивив ся на него божевільними очима, задерши голову в гору.

Відорвав ся сплємцї від того страхо-виду, але не мїг підняти ся. Хотїв кричати та горло йому зціпило, хотїв утїкати та лєд-двї повзав по землі.

Показало ся свїтло, до Оттона прибіг слуга з запаланим, вєстрашєним лицєм, ста-нув хвилю, потім підняв його на софу и шєпнув в ухо.

— Панє, тїкаїтє, за вами шукають! Паню знайшли рибакї у глєбєні під клад-кою. Вона вже три тижні там лежала!

Оттон вилїз очі в слуту, виправив ся на пальцях у цїлу довжину як єструна и повалив ся на землю. Двері отворили ся з гримотом, на порозі з'явив ся комісар з жовїрами.

— Аж тепер я знаю, чому глєбєні за-стогнала так страшенно! Небо, пєкло, земля, уєя людєкєстї! Ідїтє там! Там! Дитину даїтє тут мені!

Зайшов ся тїм смїхом, від якого за-мерзають кісткї.

III. Нєсподіванка

Засудили його на смерть и завели до окремої казнї. Сїв при столїку, спєр ся, за-мерзав, то відтавав и не знав, що почати.

Дозорєць стояв на порозі и смотрїв на него. Згодї оглянув ся, відкашєльнув, підїї-шов на пальцях и поставив йому руку на плєчє. Засуджений прокинув ся, дозорєць оглянув ся знов довкола и притис палець до губи.

Пет, тихо — скажу вам новину — лишє ані слова нікому — се тайна — прино-шу вам спасєну вієст.

Дозорєць поблїд, дрожав цїлий, озир-нув ся опити, йому спєрло дух так, що лєд-ви піпїв:

— Через велике нещастє, яке зайшло сими днїми у цїсарєвській родині — цїсар дав знати телеграфічно, щоб вас помилували під самою шабєнцєю —

Засуджений схопив ся на рівні ноги, витріпїв ся і остовпів.

В очєх дозорця закрутили ся слїзєи, він шєпотїв далі.

— Бог змишував ся над вами! В трєох засуджєних на смерть. Тягнули льєси и льєсє випав на вас. Щастє, велике щастє — ви уратовані, тільки нікому ані слова!

Дозорєць вєсунув ся з казнї — засу-джений упав.

Зелєні гаї, безмєжні поля, небо и сонцє змерєхтїли шалєним впрєм и облєтіли вел-иканським перєтєвом землю.

Схопив ся, почав танцювати як боже-вільний, але пригадав собі тайну, сїв на землю и затис п'єстук в зуби.

Дурів з утїхи.

Щє ніколи стілько надїї не шибало на раз в його голові, що тепєр.

Ляг на бік, витягнув руки по-над голо-ву и зціпив пальцї аж затріпїчали.

— На коїнах буду виходити звідєс, и слїзєами змипати чорні слїди.

Повзав на літках... Нараз привидїла ся йому жінка з дитиною.

— Буду грати ся отак з дитиною — на руках буду вас носити з утїхи, що Бог змишував ся надо мною.

Хлипав и лебєдїв чулі слова до дитини и жінки.

Розпростєр ся горілиць.

— Боже — Боже — Боже — удар на мене громом!

Схопив ся як опарєний и сїв опять.

— Що!? Я ще смїю промовляти до Бога!? Я!? Такий мерзєний червак, що не варт лєзти по свїті!?

Бив ся по лиці.

Отєр кров, туна задума присїла його. З під тої задуми як з під каменя добувало ся подуму утїхи.

Зайшов ся дурним смїхом и в ту мить збудив ся и почав на ново карати себе за грїшну дурноту.

Змучив ся, піт кожним волосом про-єскавав... Глипнув на тапчан.

— Ні, я там не варт, ні! Я собі тут, у куті, як пєс, ая. Я гїрш пєса, єто разів гїрший від скажєного пєса.

Качав головою у порєсі, скулив ся в клубок, тиснув ся у кут, стогнав, плакав и лебєдїв кризь сон здрібнілі слова сумїш з монїтєвою.

— Ісусє-Христє — найбільший мучє-нику, змилий ся наді мною...

Заснув першим найчаслївїшим сном...

Чунав по добі, чунав з чорної дрожи перед смертью, освідомовлював себе до жи-ття, вої, а друга и третя доба перелєтїла як дві хвилі.

Спокійно ішов він на площу, давив у собі радієст, щоб не зарєготати ся на увєсь свїт.

Станув на підвєшенє.

Кат справив ся з ним так скоро и зруч-но, що сам найстарший чорт аж припєсєнув з утїхи. —

Реставрація **С. РАЙХА** у Львові, Ранок ч. 5,

порукає вє величєм Правдїве Пиво Окоцїмське, Вина виборї вського рода и М'єдї з першорядних фїрм. — Кужня у влас-напїткї, як: номї зарадї. — Абонамент вєсїчний приймає ся 508

що бодай раз не вдала ся їм штука, та нехай собі і се згадують, сди не знають, що денуційовати — то огидна та підла річ.

Юзеф Гукевич.
[Прим. Редакції. До сего писем додам пару отсіх слів: Намієце п. Кості Гукевича прийняти його товаришів по фаху Войтків Міллерів. Їм, яко Польковим, вольно було бути вибраними на виборці, хотий до сего не мав права, бо воль призначений до Самбора, там бере плату, там має право голосовати, а в Головецьку не замешкав навіть місяць. Навіть би то так Русини!]

Процес війська з днівнярями.

Вч четвер ввдбула ся послдняя перред довшого перервов розправа.

Прокуратор розширив обжаловане против Війська за переступство закона о зборах і за фальшиве мольдоване.

Коли прокуратор зажадав покликати аудітора Вольфа в цілй вишені якогось терміну, оборонці вв дуже острих промовх супротивили ся сему жаданю. Трибуналь і оборонці знають закони і не можуть допустити до того, аби присутність аудітора замкнула уста свідкам. [За напечатане промови д-ра Ціппера против військовог суду поконфісковано львівскі днівники; через те і ми не можемо подати читателям найцікавішого епізоду з цілго розправи]. Оборонці заявили, що коли Вольф буде покликаний, всь оні зложать оборону.

Трибуналь ухвалив не вивати Вольфа, а оборонці Лезероци дав нагану за критику виroku військовог суду і за ужитте вв той критикі слово „ганьба“.

Розправу ввдрочено.

Вчера розпочала ся нова розправа на томь самімь тлі. Обжалованим суть редактор Kurjer'a lwowsk'ogo Ревакович, редактор Narzędz'u адвокатскій конципент д-р Марек і надтратакскі скарбовий Ференс.

Акт обжалованя закладає імь обиду чести 3-го полку уланів вв Самборі, маййора сего полку Новотного і ротмістра Завадского, якь також взагалі підбурюванне до ненависті і погорди арміи. Обжаловані провинили ся тимь, що оголосили під заголовком „Гурту вв війську“ писмо під офіцера Яблоньского, написане безпосередно передь его самоубійством.

Сконфіковано.

— Приятель Яблоньского Ференс постарав ся вв суді о відмованій відписи листу і послав его до Kurjer'a, допучаючи лист ввд себе вв формі статті.

Військове свідство вв той справі мало выказати, що подробиць подані вв листі суть неправдиві. Причину самоубійства Яблоньского військової власті добачують вв страху передь карою за різні малверзації.

Прокураторія закладає, що лист Яблоньского не в автентичний. Оборона старає ся дати докази автентичности. Трибуналь ухвалив покликати львівскіх знатомів писма п-зарекірувати акти писані Яблоньским.

Переслуханий яко свідок ротмістр Завадскій твердить, що Яблоньскій бояв ся кары за дефравдацію і се було причиною самоубійства. Свідок не знає живого его і не може сказати ні чинно. Яблоньскій не міг писати листу, бо на се не мав часу. Водь послднього уминення за дефравдацію до самоубійства не упила більше як 7 мінуть. Шпіцрути свідок ніколи не уживав.

На томь розправу ввдрочено.

Брати Земляки покутекої Русь-України!

Дня 1. н. ст. падоніста 1901. (в пятницю) ввбуде ся в Коломні „Просвітно господарске віче“ з нагоди, що минає 25 літ від заснованя „Коломийскої Філії Просвіти“.

„Двадцять п'ять літ“ минає від того часу, як в Коломні, столиці нашого Покути, аложено філію нашого руско-українського Товариства „Просвіта“. „Двадцять п'ять літ“ минає, як наша філія розпочала свою просвітну діяльність!

Що зробили ми за сїй час?

Не нам самим себе судити! Нехай нас судить історія та безсторонна критика своїх і чужих. Наша філія Просвіти викидає спокійно того суду, бо через ціліх тх 25 літ она по ямозі, але світосно сповняла свою ціл і свою задачу; а що плоди сего нашого спільного труду може не такі світлі, як би собі сего бажали, що онові сїй нашої четвертої дільності може не дорівнують тому, що собі здобули за той час сусідні народи, то винні тому тяжкі обставини, серед яких прокивав в сїм часі весь наш руско-український народ.

Ледво 50 літ минуло, як нарід наш ввзволено з тілесної неволі, а не більше як 30 літ тому, як нарід наш, прочуваний з помілія, забавив просвіти, щоб видобути ся з неволі тми та стати вільним газдою в своїй власній хаті.

В тій борбі не знайшли ми у нікого підмоги, помічч, ми сказані були на свої власні сили.

Борба була дуже перівна! Вороги наші всь сїм докладали, щоб те бажане нашого народа цілком придавити, а бодай тую хвилю, коли наш нарід прийде до самопознання, віддалити в як навалящу будучність. А також знайшли ся межі нами виродині сини Русь-України, котрі, віддавши ся еми в сьому, що рідне, помагали ворогам в тій роботі.

В борбі тій нарід наш, давлений безупину хитримі ворогами а обдурюваний виродинимі синами, трапив нераз довірє до своїх людей, відданих ему душею і серцем, та не підмагав їх як сїд в їх благородних стремленях, а через те ся горстка більше свідомих синів, міщан і інтелігенції, котрі рвали ся до праці для просвіти і добробуту своїх братів, попадали у невєру в свої сили, тратили надію на скору побіду правди і справедливости.

В тих тяжких хвилях одно „Товариство Просвіта“ — не уникло. Оно позакладало численні філії і при їх помічч, без крику але витривало, служило своєму народові.

І наша коломийська філія Просвіти закладанем нас покіжкових, шпиків і крамниць підмагала економічний розвій селян і міщан, закладанем читальне ширла здорове зерно просвіти, а вічамі і людськими відгатами та обходами пам'яті Тараса Шевченка осявідомляла наш народ та додавала ему охоти і сил в змаганнях до лучшої долі.

І сїм поміж згаданих перенос нарід в нашій коломийській округі числиться ся до найбільше просвічених в цілй нашій краю, то се головню заслуга нашої коломийської філії Просвіти, котра через ціліх 25 літ істнованя не мала на меті нічо иншого як лиш просвіту і добробит вільного руско-українського люду.

Про все то, що було і минуло ся, згадаймо собі нашім „просвітню господарским вічу“, щоб з того навчити ся, що нам на будучність робити, а чого нам треба встерігати ся.

І тепер переживаємо тяжкі хвилі!

Та чим раз то красиві розвій товариства „Просвіта“ вказує нам на певно, що наш нарід поступає на перед та що незадовго вже діждемо ся лучшої долі.

Але ся доля не прийде до нас сама, ми мусимо собі на ню заслужити! Ніхто нікому нічого за дурно не дасть, а все треба собі заробити, виборити! Журбою і наріканем не накинчемо собі лучшої долі, а лиш завзятою обороною наших прав. А однією зброєю в тій борбі єсть безпінна праця над нашою Просвітото і над нашим добробитом.

А що кожда праця іде скоріше і легше, коли на ню складаєсь більше число рук ти голов, тому збираймо ся як найчисленніше на спільну наряду, на віче, щоб застановити ся над минулим і розділити межі себе праці на будучність. Як-раз відповідно на се є хвиля, коли минає 25 літ від основаня Коломийскої Філії Просвіти, того осередка, довкола котрого гуртують ся всь наші свідомі люди перейняті щирою любовю вєлого того, що наше рідне що руске!

З той то отже нагоди кличемо Вас на згадане „просвітню господарске віче“ до Коломні, на день 1 падоніста 1901 року. Спішіть на се віче, Брати! всь, що лиш тве в своїх грудях руске серце! Приходіть селяни, міщани, робітники, інтелігенція! Приходіть, кому лиш здоров'є та запитє на се позволити та до кого зайдє сїй наш поклик. А щоб сїй запис зайшов як пайдальне, тож ширіть его по всьх закутках нашої покутекої Русь-України.

Видіи Коломийскої Філії Просвіти доложив вєлого старани, щоб се віче випало як найкраще та щоб его участники віднесли за сїй труд як найбільший пожиток.

В пам'яті сих роковин втворена буде при коломийській філії — „велика бібліотека“ з котрої будуть могли користати селяни цілого повіта, а дістануть там книжки дорожні, на які звичайно не стати наші сільські читальні.

На вічу порадимо ся над нашою недоволю, там знайдемо розраду в наших горю. А що наш нарід переважно управляє рілю, тому сїм разом будуть Вам бесідники говорити о тім, як газдувати, щоб за свою працю мати більше доходу і пожитку з невеличкого звичайно поля. Між иншим буде бесіда і про управу цукрових бурків, котра може Вас рішучо видвинуту з лихого положення.

Спішіть отже всь як найчисленніше, щоб показати як горію любитє се наше товариство, котре стремить виключно до Вашої просвіти і Вашого добробуту.

Біднаймо ся під прапором сего нашого Товариства! На бік всь незгоди і крамоль, котрі нас ослабляють, а ворогам нашим улегнуть побіду над нами. Проч а вєлого байдужности, котра в першій раді єсть причиною нашого лихотіт, — а тепер користаючи з ювілейного обходу нашої філії Просвіти, численною участю в тій горжесті покажи, що в нас єсть сила і могутність, що ми готові до дальшої борби за нашу долю і будучність, що вєще не вмерла Україна!

В Коломні дн 17. жовтня 1901.

Видіи Коломийскої Філії Просвіти: І. Гомик, в. Н. Гринюк, В. Дригач, І. Кузьма, д-р А. Кульчицький, А. Печерський, І. Рокосівський, І. Вареницький, О. Коломийський, А. Покотий.

Увага: Зберемо ся в церкві приходській, де ввбуде ся богослуженне. Відтак о г.

11. зйідемо ся в сали магістратскій на віче, котрого порядок оголосить ся афішам. З полудня о годні 3. ввбуде ся в сали Каса общадоности вечерок співацій, на котрій для селян буде вступ безплатний.

Віче приватных урядників.

Справа примусового обезпечення пенсійного приватных урядників, о котрій і у нас ввлькваритно згадувано, була вчера предметом основног дискусії вв львівській сали ратушевої, де зборалося якх 400 урядників зб всьх закутков краю.

Збори ввдкрив д-р А. Малачинський подією президентскої мєсти за ввдступленє сали, а днівнярям за тепле понертє справ и представив цілй зборів: застановити ся надь проектом правительственных и поробити вв їх зб ементуально потрібній амьли. — Президент мєсти попитав також коротко зборных. — Выбрано президію, вв складь котрог мьж иншими увійшли ин. Верещинський, Макаревич, Шитонь Костецкий, д-р Ярослав Купачковскій и инші.

Ром. Макаревич обьявив президію уділив голос першому референту д-рови Малачиньскому, котрий свої реферат закончив такою резолюцією: Віче приватных урядників, зборных 20 жовтня у Львові, узнає потребу примусового обезпечення и доматє ся якь найскоршого ввведеня его вв життя.

Другій референт п. Стан. Валь реферувал о самімь проєкті правительственном и ссвідчив реферат резолюційм: що проєкт може служити за підставу обряд; що президіи мала бы их якь найскорше выговити; що випадало бы тую інституцію ввєсти провинцій децентралізувати; що випадало бы підвищити вькі, до якого урядники могли бы аскурувати ся а сироты побрати провізію.

Сей реферат и резолюції вызвали живу дискусію. Промовляли „протинь“ ин. Везент і Пахер, бо по их гаді проєкт обнямає лиш „приватных урядників“ а спускає зб ока численні маси других категорій трудящихь та й не розділяє рівномірно тягарів мьж роботодавцєм а робітничь. Онн стоять за выбором комісії, котра бы выговитила новий проєкт и предложила его правительству, якь вразь бажань робітничь. — Другі бесідники спротивились тьм кумуляції справ обезпечення урядників зб справною обезпечення робітничь, при чомь Стефань Малецький пз Тарнобжега поставив цілй рядь поправок, котрі бы увійшли вв новий начерт проєкту.

Забравши при той дискусії слово директор „Дифетра“ д-р Кулачковскій вв гарній рускої промові выказав ся за децентралізацією заридку, та коли воль буде кравьмь, щоб був дійсно такимь, т. е. щоб у всьх зносинах з членами наровіть уживано обох кравьмь языків. Сего бесідник тьм певніше надбєс, коли знає, що и львівска Каса для хорьх ховє тов завєсти, а лиш спротивив ся тому представителю правительства (магістратскій радник д-р Фішер — Ред.) и такім напрямь бесідник завіттив вв комітет, котрий підготує ввншній збори, та що и самі присутній слухачі тому неспротив, коли одобрять его промову.

При голосовані прийато резолюцію п. Валь; другі внесення и поправки передано президіи яко постійному комітету до ужитку, ввдчитано насльвий телеграмы и о 2 год. закрьив п. Макаревич збори подякувавши вєсьм за численну участь, по чомь участники удались на спільний обід.

В справі наук ремєсла и промылу.

Не погоня за масткам, а конечна потреба життя приневолює нас по-за господарством селєксьм оглядатись за иншимь жереломь заробітку. Вв послднихь роках, а іменно при нагоді обходу нїтдесятьлїтнього ювілея знесеня панщини піднесли ми гадку пропандані мьж нашімь народомь, щоб той дїти своє звичь ремєсла та промылу, а не малочі такихь Скарбків та Гіршів, котрі величезними своимі фундаціямі подали Полькам та Жидам поміччу вв томь руку, занували ми у Львові ремєсничу и промыслову бурсу. Бурса тая поставила собі за задачу помагати молодимь хлопцям, що хотять посятити ся ремєслом та промыслов, будь давнємь удєржаня вв інституті, будь запомігати и примігнувати их вв робітничь добрыхь львівскіхь майстрів. Рівномь прийняла та бурса на себе обовязокь допомогати тьм, що вьє науку ремєсла и промылу туть уковичи, до дальшого ихь образования по-за границями нашого краю, або до заснованя власныхь робітєл. Коротко сказавши — наша ремєсничо-промыслова бурса хоче вытворити вв нашомь краю еталє ремєсничий та промысловий, зб котрымь можна бы зб часомь приступити до дальшої роботи т. е. до роботи продукційнои — до фабричного дїла.

Трирочне істнованє нашог ремєсничо-промыслова бурси — поміж найщирїйшихь заходівь єи управы — не могло вь высьє показаньмь напрямь здбати много, а не могло за-дїла браку фондівь потрібныхь до дїла такь важного вв своихь наслїдках. Трирочні накинчуня и просьбы до нашог еспєльности, щобь підняту гадку

піддержали своимі хотїи-бь дробнимь жертвами, не принєсли такого результату, якого надїяно ся постановляючи заснованє бурси. Навіть двохь сотокь членівь по 4 корони річно не осягнуло, а о якихь більшшихь фундаціяхь вв слуху. А невелика була бы се робота, якь бы прим. кожда громада руска ввставляла вв своїй річний бюджет 4 кор. на підмогу нашог ремєсничог и промыслова бурси, до котрог о поміж вголушує ся вєє значне число убогихь молодежи. Рівномь невеликій бувь бы се труд, якь бы Русини члєны радь повітовыхь поставили ся, щобь при укладаню бюджету повітвого бодай що-то ввставлено яко підмогу для нашог бурси. Вв деякихь повітахь минушого року стало ся такь, однакож такихь повітівь було дуже скупє число. Що-бы бодай кожда десята громада та бодай кожда друга рада повітова до кількохь коронь вв хосєнь нашог бурси річно жертвовала та кобы хоть кождий десятый парохь заридив разь вв році складку вв церкві — товариство „Руска Бурса ремєснича и промыслова“ могла бы десятки хлопцівь выслати то до школы промыслова и торговельнои, то приміщувати ихь вв робітничь добрыхь майстрів. На жаль, еспєльность наша за мало сєю справою интересує ся — и то зб кождымь рокомь усьє менше.

Щобь справу выхованя нашого будучного стану ремєсничог и промысловаг похити на передь, треба — крємь еспєльность піддержки згаданог туть товариства — приміщувати молодїхь бакалєру вчити ся ремєсла и промыслу вєсюда, де и тільки дасть ся, некончє у Львові, але и вв иншихь мєстахь ба навіть вв сєлахь. Вв кождомь мєстє вв ремєснич и промысловцѣ, майже вв кождомь сєлє є коваль, мелник, ткач, олійник и пр. Батько, хоть ґрунтовий господарь, маючи більше дїтей, повинєт користати зб кождог нагоди и старатись о приміщенє свого сына хотїи-бь навіть у сєльсого майстра. Хлопєц, котрий має як-тїк початки, може далеко скорше знайти приміщенє у львівскіхь майстрів, де сєвє фаховє образование доповнит вв добрымь вєратєтї и вв школ. Звернути треба увагу прим. на промысл будівничий, котрий у нас, крємь тєселства, зовєсьм не має своихь заступничь. Вєсьлякь більш будівль выконують у нас чужі люде. Не малю вагє є прим. для ковальскь школа куть копей. Уковичившій тую школу коваль одержить дипломь на куть копей, а зб такимь дипломомь у війську може достужити ся оброби посади; а хоть-бы навіть не у війську, то вв дворахь або яко самостійний майстер може гарий зб того мати доходи. Поплатнымь промысломь є прим. масарство, рїзництво, мьлнєрство и т. п. Вєє, чого чоловікь може навчити ся, є добре, а де лиш може вчити ся, нехай вчити ся.

Товариство „Руска Бурса ремєснича и промыслова у Львові“ приймає вєє зголошеня хлопцівь, котрі хотять вчити ся ремєсла, и вв мїру можности буде ихь розміщувати. Звертаємо однакь увагу на се, що уквичєне бодай народнои школы конечно є потрібне та що лекше примістити можна хлопцівь, котрі вв даномь ремєслє мають уже початки.

В. Нагорний.

Судь в справі гал. щадниц.

На завтра скликано загальні збори галицкой щадниц, на котрихь комісія, выбрана для розсїдженя, хто завинив вв знаній катастроф щадниц, здасть справу зб своєї діяльности и подасть свои вєнесеня. Референтомь комісії буде д-р Паїонь.

Отже передовсьм комісія обчислила страты, які щадниця потерїла через катастрофу. И такь 7 мільонівь коронь ввдписано вєє збжучихь рахунківь пок. Щєпановского и зб вєксльв его та Вольского и пок. Оджиловского. Дальше ввдписано 571.470 К 28 сот. и ввставлено вв біліньє на р. 1900 резерву 530.000 К на покрьєте нечєвнихь вєксльв. Крємь сего є ще дальшій немизучий страты, котрыхь вєсоты доси не можна ще означити.

Комісія застановляла ся також, на когь еспаде вина за ті страты, и дійшла до такихь вислїдківь:

Прєсєс д-р Ант. Малецький завинив, що до шконтрованя кась призначувал лиш єдног делегата замѣсть двохь, не скликавав засѣдань видьлє и не спільнував выконуваня статуту и регуляміну. За те пося вєнесеня комісії загальні збори мають высказати жаль до него.

Видьлє повинєт бувь добачити хибь статуту и регуляміну. За те, що ихь не добачив, загальні збори мають высказати жаль до нихь.

Дирекція завинила, що дозволила етєснити собі єи права и обовязки, выплываючи зб регуляміну. За те має їй достати ся такожь высказь жалю.

Начальні директори (пок. Алекс. Ясьнський и пок. Володисл. Зайончковскій) дуже тяжко завинили, що не сповняли аяфь одного свого обовязку, приписаног статутомь. Загальні збори мають признати ихь члєи тє ихь еспєльностьь одвѣчалностьь за страты, які потерїла щадниця.

Делегати прєсєса (д-р Радзішевскій и пок. Пв. Чайковскій) и члєны ревізійнои комісії цілкомь занєдбували ревізію, а при томь вь своихь справозданяхь казали, що

де пайльпше пиво експортовє ½ літра по 10 кр., чорний бокъ, вино червоне и бїлє водъ 40 кр. літръ. — КУХНЯ у знаменитомь власномь зарядѣ.

Рестаурація М. ПОМЕРАНИЦЪ, у Львові, Ринокъ ч. 7.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рушних свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „Ольшанського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstejn & Vogler I. Wallfischgasse 10; В'В. ФРАНКУРТ і ГАНБУРГ: М. Haasenstejn & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за рік 32 к. за границею: за рік 44 к. на пів рік 16 „ на пів рік 22 „

у Львові: за рік 28 к. на пів рік 14 к. на чверть року 7 „ на пів року 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламія неопечатаній вийти не може.

Повищене число коштує 12 с., на пров. 10 с.

Оголошеня зазначай приймають ся по 20 с. відь одного стрічка інсератом або експрессу в 12 рубриці „Надослане“ по 50 с.

Подяки і інші донесеня приватні числять ся по 50 с. відь стишка.

„Fortwürsteln und fortfretten“ У НОВОМУ ВИДАВКУ.

Міністер-президент д-р Кербер, як тільки обняв своє теперішнє становище, показав ся дуже добрим фразесовичем. Таммо ще ту реторську розмашку, з якою д-р Кербер, виголошуючи свою першу президентську промову, складав Ганнібалу присягу — поладати національну справу в Австрії. „Першою моєю задачею буде поладати національний спор“ — так сповідав тогді ученик небощика Таффа, завертаючи мило очима в сторону закукурфчених на себе Нмців та Чехів. Поладане національну справу проголосив тогді д-р Кербер за перше услове дальшого успішного розвитку Австрії. Читаймо-ж тепер вступну промову сего самого д-ра Кербера при отворені теперішньої сесії парламенту! Що за зміна?

Вже не національна справа а економічні реформи заняли у президента міністрів перше місце. „Треба залити на-разі національний суперечки а віддати ся поладженню економічних справ!“ — накликав він тепер та розвивав широкі плани економічної діяльності, що має заспокоїти воюючі національності. Д-р Кербер запевняє при том о безсторонності правительств, о его стоянню по-над націями, о своїм рівном'єрці для всіх народів, що всі рівном'єрно мають бути інтересованими в его економічних реформах.

Тоді нам' уявити собі, як то думає д-р Кербер, усмирити національний спор на час поладки економічних питань. Він думає мабуть, що національний суперечки дадуть ся так якось на якийсь час сховати „до актів“, поки се ему потрібно... Ей! чи не занадто грубо помыляє ся пань міністер-президент, прикладаючи свої бюрократичний шаблон до суспільного життя?

Д-р Кербер хоче заманити ворогуючі нації спільними заангажованем в економічних інтересах і обіццю повну безсторонність правительств. Та, на жаль, ми такі нев'ірні Томи, що нам не може пом'єстити ся в голові, аби при теперішній майоризації одних націй другими була можлива яка рівноправність хоч-би на економічній полі. Економічні реформи при теперішній стані мусять доконче виходити на користь тым націям, що мають більшість в законодавчих тілах, а то коштом національних меншостей.

До невідступних фантазій треба зачислити також і „безсторонне“ правительств. Правительств парламентарне мусить бути партійним, хоч-би тому, бо воно мусить опирати ся на якийсь більшість — а вже тым самим є партійним правительством більшість. Тож Керберові об'їти безсторонності мусимо уважати пустословною фразою. И мы маємо до сего повну підставу. Се-ж Керберове „безсторонне“ правительств переводило і послідній „безсторонній“ галицький вибори і дало нам добру лекцію своєї „безсторонності“.

Ось-так факти та реальне життя йдуть що крок в розр'їз з пустословем п. Кербера. И він, наче той кепекій лікар, що не знає діялізувати хороби та добрати їй ліку, хапає ся разь одного, другий разь другого принципу, заверчує пинь власній вчора сказаний слова. В том скаканню з одного становища на друге, в переступуванню з ноги на ногу, пробиває ся, як не можь ліпше, вся базирогранність та безголове правительств. Покликав монарх п. Кербера зложити кабінет та кермувати Австрією, а п. Кербер встає відь свого давнього бюрка та переходить до другого — міністерського — „полагоджувати акти“. Ніякої програми, ніякого виробленого погляду на державну ситуацію, ніякого плану на

будуче. Таффовщина „fortwürsteln und fortfretten“ в новім накладі.

П. Керберові иде на разь о ухвалені бюджету. Чотири роки функціонує велика монархія безь правильно ухвалюваного бюджету. Латало ся то провізоріям то знов вправлювано в рух § 14. П. Кербер уде тепер великого конституціоналіста та накликає до ухвалені бюджету „делікатно“ висувуючи для погрози мару §-у 14.

Нам' рівнодушнє, чи парламент зликає ся сеп погрози чи ні, и чи п. Кербер видушить зь него бюджетову ухвалу чи ему се не поведе ся. Мы надто вже привыкли до сего, що ти самі панове посты, що инші видують ся роззяреними лъвами, завтра — забувають на свою лъвиність та прокидують ся емпіричними ягнцями. Тож и п. Кербер може сподівати ся, що коли заткав деякими масними позиціями пельку Чехів та Нмців, що и одних и других буде мати за бюджетом, а коли ні, бо бодай усмирить ихь обструкційну охоту.

Однак годі нам' не підняти голосу протесту против того, аби середь того „гидлю“ ми вразь ізь другими меншостями були тым жертвеним козлищем, на якій сеп „гидель“ скропить ся. Панове Нмці, Чехи та Поляки можуть собі на два-три тиждні зав'єсти свою сварку о пановані, коли иде о се, аби в трійку поживити ся коштом прочіх народів. Та нам' се не рівнодушнє. Чи в Австрії кипить відь національної сварки, чи настане хвиловий роз'єм — нас' усе б'ють, ми все послідній, нас' певно не покличуть до співучасті в хвилових користях роз'єму.

Полагаю квестію національну — се у нас' перша і кардинальна річ. И коли-б на міністерських кр'єслах сиділи державні мужі а не „Fortwürstler“, то вони певне знали б, відь чого зачинати австрійську політику. Бо — що політику своєю д-р Кербер недалеко завезе Австрію — найборше ще на м'яну — се певне. Латаги и партачити можна рік и другий та ще третій и пятий — але, як стрим'єло ся в агні, як и стремити ся, тільки зь тою різницею, що це глибоке. Нині д-р Кербер залатає, а завтра ще ліпше прорве ся. И так in dulce initium...

Тож у відповідь на Керберову „програму“ кличемо: „Перш' усе поладати квестію національну дорогою національної автономії!“

О мадярську литургію.

Знані в заході гр. кат. мадяронів на Угорщині, щоби зам'єсти славянську литургію завести мадярську. Більшого розголошу на брала ся справа підчас святкованія тисячлїтї угорської держави, коли то в будапештській університетській церкві відправлено мадярську литургію після гр. кат. обряду. Тоді довідали ся ми мабуть чи не вперше, що славянська литургія давно переведена на мадярську мову и безь дозволу Риму відь давня уведено є в м'єсцях до церкві. Справа оперла ся тогді о Рим: на чолі руху за мадярською литургією стали угорскі рускі єпископи Валій і Фірацк зь членом палати магнатів Євгенієм Сабовим (Szabo — читай: Сабов). Та зь Риму не тільки прийшла заборона відправляти литургію по мадярськи, але и приказ, щоби повищити в'є мадярскі литургійні книги.

Хочь ся заборона виходить на користь рускої народності на Угорщині, бо річ певна, що Мадярам ходити о заведені мадярської литургії лише на те, щоби скріпити мадярскі елементи взагалі, а особливо через тым легше мадярське Русинів: все-ж такі зь другої сторони річ певна, що Римові ані дробку не залежало

при том на обороні рускої народності, а причиною заборони було цілком що иншого, — именно можливі и имовірні наслідки, які скоріше чи позитивіше мусьли бы наступити, коли бы допущено до богослуження мадярську литургію. Бо-ж не треба до того великої бистроты, щоби вгадати, що оп'єли и рим. кат. Мадяри зь тых с'ємх причин и в той самій цілі, щоби скріпити мадярщину, домагали ся бы заведені мадярської литургії також и в рим. кат. церкві, а і, то переходили бы на обряд гр. кат., а зь другої сторони народи славянскі гр. кат. обряду скоріше чи позитивіше стали бы енергійніше лък до сеп домагати ся уведения до церковного богослуження своєї живої рідної мови зам'єсти мертвой и не богато вже зрозумілої славянської мови церковної. Таким чином готовь бы настати живий рух за децентралізацією кат. церкви в національній думі. Хочь такий рух не потребує бы бути небезпечний єдності кат. церкви, бо-ж и тепер безь шкоди для єдності є, особливо на виході, церкви національній: все-ж, такі зь легко зрозумілих причин Рим ані бажати ані тым менше викликати его не може. Тым то треба пояснити и заборону мадярської литургії.

Але заходи мадяронів, поцпрані впроц'єм и угорським правительством, не заспокоїли ся згаданю заборонаю. Дня 10, червня 1898 утворив ся краєвий комітет, котрий дальше ведені справу взяв у свої руки. Він владив об'єднати пропам'ятне писмо, в котрому мотивує потребу заведені мадярської литургії в гр. кат. церкві. Зь історичної сторони указує те писмо, що вже в перших столітх не заведені християнства є слід мадярських церемоній у неповідників гр. кат. обряду, а уведені мадярської литургії було єдине лише нападом татарським, оп'єли турецьким, а дальше протестантизмом. По заведені уніі гр. кат. єпископи боялись, щоби ихь в'єри не переходили на лат. обряд або на шп'єму, позваляли такь єпископам и миріанам уживати мадярської мови при службах Божих и старали ся о добрі мадярскі служебники и молитовники. Пропам'ятне писмо бере мотиви також и зь теперішності та будучности. Кат. церковь може стратити тисячі в'єрих, коли не допустить ся мадярської мови до богослуження, а держава готова бути виетавлена на повні національний спори и борби. Впроц'єм уніі стратили бы свої характер и розминулась зь своєю цілю, коли бы не дозволено гр. кат. Мадярам того, що вольно иншим народностям гр. кат. обряду. До руху за мадярською литургією — кже ся в пропам'ятній п'єсм' — приступили також гр. кат. єпископи и провінція Чина св. В. В., а зь сего видно, що и гр. кат. Русини радо викидають уведені мадярської литургії.

Коли торб'є фадил до Риму гр. кат. богомітників, прийняв ихь пана дуже ласкаво, и при той нагоді вручив ему приятельскій єпископ Валій згадає пропам'ятне писмо. Тепер обговорює ся справа Pester Lloyd (ч. 247 зь 13 с. м.) и уповіає, що папа „melior informatus“ признаєть єлушність виводамь того пропам'ятного писма.

И мы нетерпеливо викидаємо, кже тепер западе рішєнє. Коли-б оно вийшло користно для мадяронів, то мало бы оно наслідники для греко-католиків инших народностей, м'єж ними и для руского народу, якь бы колпє зь сего рішєнє хот'єли добути таку саму користь для себе.

До Вп. Родимців Старо-Самб'єрщини!

Передвиборчі збори звалили дня 6. н. ст. серпня с. р. проголосити єдинодушно кан.

дидатуру мою на пов'єсть Старий-Самб'єр. Не випадало мені яко, безпечно, виїстаршому, бо 29-літньому заточникові, амнітїті, остаетьє глухим на голос сеп труби-завиву; и посишнєт ради на поле борби виборчої. Чи виповниш а в'є об'єднані кандидата, ний осудит Вп. Родимців; підношу лише, що короткій част, до акцій виборчої визначений, а до того жива горячі, єпикуючий що хвиля слотою, не дозволили мені достатись до кожного села в пов'єсть та і представитись неюди, якь належало, Веч. Духовенству, м'єщанам и селянам.

Що-до мене дознав и всюди, почавши відь Хирова єв'єднани на Мшани, такь сердечного прийняті, столько доказів невычайної прихильності и пожертвовані для справи народної, що той час агітаційний запискою до найкращих хвиля в життю моєм. Особливо почувуюсь до милого об'єднані зазначити, що об'єднані зь одноклассиком и повиним довірем и любовию відносивсь до свого кандидата, в'є якь оден стрем'єл до одної мети. Веч. Духовенству, тым неустрашимим оборонцям правди и долі народу, патріотичному м'єщанству старо-самб'єрському и любим селянам складаю щиро-сердечну подяку за понесені жертви и за героїчне переведені цілої акції виборчої.

Поб'єда об'єднані Агоєвичи нам' не зампоновала ані не відобрала нам' охоту до дальшої честної праці, повтарю єстєно і, бо чисті руки наші не прийняли бы мандату єпископського, здохного безправствам, махерствами и підкупствами. Що зробиш п. Агоєвич зь мандатом своїм не вольно хоч-би на хвилю призабути, що на нашій хлопській печі має розложитись на шість л'єт чоловік, котрий не думає по хлопцї. М'єсто безрадно, оттакь собі зь руками заложеними стояти через довгих шість л'єт и ждати на нові вибори, мы мусимо єтарити ся в'єм дозволеними средствами єсунути, и то якь найкраще неірошеного гостя зь нашої печі. А таких способів маємо безь ліку.

Родимці! голосуємь Вашимь доказали Вы, що сердечні бажали мати мене своїмь посломь-єлугою, своїмь заступником вь соїмь. Вы звалили нести вь часі акції виборчої не одну жертву та і ще не одна чекє Вас' напаст зь поцпрані мови кандидатурі. Зь того виходить, що а затягуєт у Вас' чималий довг, котрий сплатити є м'єм об'єднані и правом. Вирад'є и вь соїмь не можь стати вь обороні правь Ваших, за те и повинєт и хочу через нових шість л'єт бути душею и тіломь межи Вами; и повинєт и хочу зь Вами разом працювати вь ц'єт чол'на Вашой ниві, разом зь Вами терп'єти и радувати ся. Кожда протє свободна відь урядових об'єднані хвиля моя до Вас' належати мусить.

В. Достойних Патріотів Старо-Самб'єрщини сердечну прошу, щоби туго пропозицію мою звалили прийняти безь церемоній и старались запрягати мене якь найкращій до ярма, котре має підданими морально и матеріально народ наш. Межи нами просторою не така знов велика; а впроц'єм „до мови неволи не буде далекої дороги“. Особливо при кожній важкій нагоді вь пов'єсть мене не повинно б'єкувати межи Вами.

Родимці! зроб'ємь пробу... може вийде на пожиток справі народній. Коли нам' тригидеа агітації була за коротка, то працюймо неустомно через шість л'єт, а тогді и врата адолі не переможуть нас. Така робота може и другіх кандидатів унаших (socii doloris) захопити до діла.

In hoc signo vinces!

Новий Санч вь день Покрови Пресв. Бог. 1901.

Петро Лилинський.

Процєс в'єйск зь дневниками.

Вь другім процєс — за обиду 3-ого полку уланів — прийшло вь суботу до острон перешалки м'єж обороною а трибуналом. Трибунал уєував питання, котримь оборона хот'єла доказати, що ротмієтр Завадекій зб'єтнував ся надь вояками, не дозволяю згадувати імені Завадекого. Трибунал відкинув навіть жаданє лави присяжних, аби єв'єднів порєснхати на єставину, що неюдеке постуєнованє єтаршні могло бути причиною самоубійства Я. блоньського. Зь трудомь відобула оборона

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 5-й годні по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повстей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Дзвіном“.

Передплата і писерати приймають: у Львові Адміністрація „ДЗВІН“ ул. Баторія ч. 24. Вуко газет. А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 28. — у ВЕДНИ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. ФРАНКОУРТБ і ГАМБУРГ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДЗВІН“ і належність за писерати платні у Львові.

ДЗВІН

Передплата на „ДЗВІН“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на пів року . . . 16 к. на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 к. на місяць . . . 2 к. 40 с. Редакція, Адміністрація і Експедиція в буд. ч. 24 ул. Баторія. — Русини звертають ся лише на попереднє застереження. — Редакція неопечатаний відбиток віддає. Посидимок число коштує 12 с., на пров. 14 с. Оголошення значний приймають ся по 20 с. в день одної сторінки писератом або експрессом а в рубриці „Надбавки“ по 50 с. Подарки і інші донесени приватні числять ся по 30 с. в день стаття.

Ще о науці руского языка в польских середних школах Галичини.

Реформою науки руского языка в польских середних школах Галичини лишив нам п. Божинський таку памятку, що довго і часто ще будемо мусіти за нею згадувати.

В ч. 221., запитуючи, де в границі меж „мало“ а „багато“, донесли ми, що се-го року у львівських польских середних школах заведено пляти науки руского языка, обмежуючи науку на три роки. на класи IV, V і VI-ту. Варто-ж придивити ся сему плану.

Ціль науки: певність в читанні і писанні; вправність у висказуванню гадок в слові і писмі (про історію літератури нема згадки). Поділ науки: наука ділиться на два степені, низший і вищий: кожний степен обіймає три півроки (наука відбуває ся по дві години на тиждень). На низшому степені починає ся наука від читання і писання і відбуває ся в перших двох місяцях без книжки, позніше на подставі рускої читанки для видільових шкіл. Наука граматична (відмінні і найважливіші правила складні) опирає ся на порівнюванню з польскою граматикою. Письменний вправи починають ся водночас з читання; позніше пишуть ученики диктати, списують те, чого вичитали ся з книжки на память; відповідають на питання і т. п. (цілком так само, як на найнижшій степені в народних школах).

И хто-ж на таку науку хоче записати ся? Русини? Коли-ж бо він давно знає те, чого тут має учити ся. Поляки? Коли-ж бо він в IV-тій класі має вже, славити Бога, тільки інтелігенції, що при охоті до науки руского языка за два місяці сам без школи, без помочи учителя, з книжкою шкільних може більше навчити ся, ніж після сего плану за три півроки. Ходило би лише о ту охоту! Отже в тому то і сука, що безправне ушкодження рускої мови в урядках і школах, а до того вплив шовіністичної часті польскої печати, не годий розбудити в польских родинах ані пошанованя для рускої мови ані почутя потреби знати її, а тим самим потреби і охоту учити ся.

Чи охоту до науки руского языка має розбудити може постановка, що зла класа з того предмету не впливає на загальне свідомство ученика? Так; се могло би заохотити деякого дитя, бо давало би нагоду зійти ся в школі на барашковане і пустоване. Тільки-ж тепер навіть дитя так мало мають часу на пустоване, що родичі скоріше пишувати їх мусять перед всякою нагодою до даремної страти часу, ніж малі би їм позваляли записувати ся на надобовязкову науку, котру уважають за непотрібну і не бачать з неї пожитку.

Чи до науки руского языка, безцільно для рускої молоді, нудно і мало пожиточно для польскої, має одних і других заохотити се, що наука відбуває ся в пополудневих годинах? Молодіжє сидить і без того в гімназії що днини до 1 години, у вищих класах кілька разів на тиждень, а в реальній школі що день до 2 години, а тут іди ще другий раз до школи пополудні на науку для аналіфабетів! Кому-ж хоче ся на се тратити час і розривати собі пополудне, призначене на домашню науку обовязкових лекцій?

И вийшло се, що при такому стані речей вийти мусіло: у львівській реальній школі, як доводило ся, не записав ся сего року на науку руского языка ані один ученик, хоч саміх Русинів в тамтешній школі 70, а по польских гімназіях львівських позначувало ся так мало число, що нема в ким починати науку!

Ані слова, не було за що складати п. Божинському на прощаня гарячу подяку „вдів насть“!

Признане патріотичної молодіжї.

Патріотичний поступок руских богословів львівського університету мусів викликати і викликав серед усього загату руского гарячу симпатію для них і для їх борби о право родного языка.

Одною з між численних проявів тої симпатії єсть писмо выслане до львівських богословів з Риги в д. тамтешній громади наших заточенців, а надбаване нам зводти у відпів.

Письмо се звучить:

Высокопоставлені!

Смільмь та ршучимь выступленемь в обороні правь роднои мови на Львівському університеті дали Ви, дорогі Брати, велич Русинам, славний примір и заохоту, як належить боронити правь и честь своего народа. тож велика Вам честь и дяка за се!

Водь Ваших Дідів, питомців рускої духовної семінарії, вийшов колись поклик — будити народ з вікового сну до нового духовного життя. Они, що щиро трудили ся и заходили ся кою придбаним патріотичних правь родної мови, спочивають уже в могилі, а їх імена записані золотими буквами у відчійній паміти народу. Ви їх праві вуйки, що не осквернили імені своїх Дідів.

Та Дідь Ваші були щасливіші водь нас, бо їм світила зоря свободи и правди — а нам померла; їх голосу, голосу Тирольців виходу, слухали, їм приобіцяно сей університет, яко руский — а нам на том самім університеті хотить відобрати и ту одрубину правь нашої мови, яку ми до тепер посідали.

Та честь Вам за те, що Ви, выступили проти сій кривди так, як годить ся выступити будучим пастирям Христового стада и будучим проповідникам слова Божого и Христової правди. Честь Вам за те, що бороните правь роднои мови, се-го дару Божого, идучи за голосом науки Христової и моралі, а не зважаєте на всі прикрати, як Вас стрінути можуть. И тих не страхаетесь, бо

И передже слези плыли
И передже ласав кровь
И передже стоси тліли —
А на стоси йшла любовь...

сигвав бл. п. Николай Устимович, колишній питомец рускої семінарії. Станути и потерпіти за правду — не страшно будучим слугам Христовим, бо їх примір родить поважане до правди Христової и любовь до свого родного. Тож

Боріте ся, поборете —
Вам Бог помагав —
За Вас воля, за Вас сила
И правда свята!

Руска громада з Риги.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Сербська мова тренова. В церемоніальній сали нової королівської палати, замкненої на сего засідань скупщини, відбулось онотди, як ми вже в телеграмах зазначили в присутності міністрів, дипломатичного збору и достойників державних торжество зложени королем приєднати на нову конституцію. По отворенні президентом сенату, се-б-то палати панів, спільного засідання скупщини, удала ся окрема дискусія до королівської пари з записками. Прибувши королівську пару попитано ентузіастичними окликами.

Король відчитав насамперед мову

тренову, одісля мітрополит Пинкоентій відобрав водь король приєднати на втрість конституції и на ненарушимість правь народа.

В мові треновій зазначив король, як радо приєднати на нову конституцію. Одісля подякував за щире прийняте, якого дознав в часі постйдної подорожї по краю. Далше схарактеризував мова тренова відносини до всіх держав и правительство сусідних яко правильні и дружні, а Сербія, вірна своїй традиції народної політики, старала ся и старав ся удержати симпатію и довірє могоучого братнього славянського цесарства та її числилась з інтересами, які лучать є в австро-угорською монархією. Водтань сказано в ній, що мимо руху альбанського, вигнаного против сербского елемента в Старій Сербії, завдяки ввічливості султана відносини між Сербією и Туреччиною все незмінно добрі, а з Чорногорією они тепер такі, як повинні бути між державами одноичемними.

Що-до внутрішньої політики, указує мова тренова на ошадности, пороблені в бюджеті держави, зважає репрезентацію народу до доповнення и усовершення армії, а вкінці дякує правительству за его дотепершню діяльність. — По промові и присязі вийшла королівська пара из сали, а президент кількома словами замкнув се перше спільне засідань скупщини.

Зь ради державної.

Вчорашнє засідань палати пословь за-чало ся о годні 11 мін. 15 перед полуднем. По залагоді деяких формальностей відчитано ряд інтерполяцій и наглых внесенє.

П. Дашинський інтерпелює в справі прокураторських практик при конфіскаціях. — Польскі послы-селіне зважають правительство прислїшити справу примусового обезпечення водь пожару. Посоль Перпетеро-ферь вносить 397 петицій з 575.975 підписами в справі закона о обезпеченні робітників на старість и в справі несподобности до праці. — П. Штайн вносить та-ку-ж петицію з 10.500 підписами. — Той самь посоль запитує президента палати, чо-му він в інавгураційній промові не вказує на згадань про смерть Мек-Кінлія.

Відповідь міністрів.

Зь черги відповідали міністри на внесені попередних засідань інтерполяцій. Президент Керберь відповідав на кілька інтерполяцій, між ними на деякі в галицких справах, між ними на інтерполяцію п. Вілька в справі перепонь ставлених старостами емігрантам; — на інтерполяцію п. Кремль в справі примусового обезпечення, яке — відісля зявля міністра — буде неважком законом управлі-нене, коли тільки покінчат ся підготовляючі праці надь проектом відповідного закона.

Одісля відповідали різним інтерпелі-нтам міністри: зельзниц Вітек и торговль Каль.

Справа знесення мить.

Зь черги приступлено до перерваної постйдного засідань дискусії надь наглым внесенем п. Выходіля, що зважає правительство, аби ухвалений палатою пословь ще 22-ого марта с. р. закон о знесенні державних мить, зь днем 1-ого сьчня 1902 впроваджено в житє. Вєсь бесідник за-лишють ся за внесенем Выходіля. — Забирає слово міністер Бемь-Баверк. Толкує ся зь япон причини не предложив що ухвалила палата пословь в справі мить палаті лавь та цесарської санкції. Кажє, що міністерство не може виконати ухвалы, бо не має чим заповнити прогалини в доходах, яку бы втворило знесенє мить.

Демонстрація против Бемь-Баверка.

Сї зава міністра викликала в палаті шум. Послы кличуть: „против зь митом!“ — „противительство легкомыслия собї парламент!“ — „се безличность!“ — Ческий аграрій Заворка кличе: „Мавте ч роуї на гарматы и карабіны, то знайдѣт в вярв-пале мит!“ — Задля крику и шуму мусів міністер свою промову кілька разів переривати. — По сій бурливій сцені па-

лата одногодочно ухвалила нагале внесенє Выходіля. Вудє се добімакою демонстрація против міністра.

Удержанне зельзниц.

Одісля приступлено до наглого внесення п. Кафтана в справі удержаннє повночно-заходних зельзниць и інших. Пер-ший говорить п. Кафтани мотивуючи словь внесенє. По імь забрав слово міністер Вітек, закінчив, що правительство в о-снові стоить на удержаннє зельзниць, але в сьмь конкретній справі стоить на перепоні не тільки фінансово-політичний але и зельзнично-кредитний згляд. Видици правительство зливає рішєня в сій справі парламенту. — Студуючі бесідники: Кін-дерман, Еммонс, Штайнвердер и Шайхерь промовляли за наглым внесенем — по чомь его и прийнято. — На сьмь де-баты перервано.

Справа імміграції французских конгрегацій.

Тепер відіслав міністер просвіты Гартель на інтерполяції в справі іммі-грації французских конгрегацій. Міністер зазначив, що досі виланули три подани водь французских конгрегацій о призволі поселити ся в Австрії. Позволено до тепер поселити ся в Австрії 25 французским монахиам. Інші подани ще не залагоджені. Міністер зазначив, що при позлагді сє справу буде правительство держати ся як найточітїше и струючых принципів. Нє-одна конгрегація французька не внесла досі просьби о уділенє австрійского громадянства.

П. Айенколь ставит нагале внесенє, зважає правительство до внесення особного закона, котрий обмежав би імміграцію чужих родень та урядивлявав справу оденом петиючих вє в Австрії.

Конець засідань.

На закінченє засідань відіслав пре-зидент Феттерь на занят п. Франка Штайна в справі помени [при отворенні ради державної] згадки про смерть Мек-Кінлія, що він сєчась по замаху на пре-зидента Сполучених Державь лично зло-жив іменем палати зяву спочути в ру-ки американского амбасадора и не вважав уже тепер, за-для передавання справи, від-повідною рвєчо згадувати про неї в пар-ламенті.

На том засідань замкнено. Студуюче засідань назначено на середу на 11. годну перед полуднем.

Програма парламентної роботи.

Між клубами палати що-до програ-ми дальших парламентних праць така умова: До 25-ого с. м. мають залагодити ся дискусії надь наглым внесенням, а 25-ого розпочало би вє перше читанє буж-етового проекту. Бужетова дискусія потре-вала би до кінця с. м. По тридцятій пер-верт розпочались би засіданя 4-ого надо-дєста парадими бужетової комісії, а водь 5-ого надодєста знов засідань би парла-менту и рєно, радичи надь проектомь ор-ганізації ролянчих; в динх 6 и 7 надо-дєста знов засідань бужетової комісії, 8-ого парламенту и т. д. Загаломь праці має бути так управлінена, що в поне-дєлок, середу и четверь кожного тижня засідати-муть по правилу комісії, а в прочі днї відбувати-муть ся планарні засіданя палати. Коли який інтеледент не пе-рерве правильного функціонування палати, то до Радва буде бужеть готовий.

Зь клубів.

Ческий клуб намагав ся відтворити назадь давню славіянську коаліцію. Чехи не дуже числять на се, аби коло польске пристало до сєї коаліції, и тому вь-прєкт сєї коаліції, оголошеномь уже в На-роднєй Лістї, пропонуєт, аби парламен-тарна комісія коаліції, зложеної зь всіх прочих Славних, зисєла ся в кожній конкретній справі зь польскимь коломь. Чехи надіють ся, що вь такому разі коло польске перазь було би морально и фінан-ційно зисєленымь ити зь коаліцією. По-дєл чеського проекту належали би до коалі-ції чотирі клуби: 1) ческий, 2) злуценый полуднєво-славянський, 3) злуценый руский и 4) великий чесько-польскый. Вєсь клуби вєзначили би своїх делегатів до спіль-нои парламентарион комісії.

Коло польске дебатуєло просторо надь внесенемь славіянского демократа Тадея Романовича, аби коло польске поставило до правительства рядь постановь, а вь разі несповнення їх перейшло вь ршучу опо-зицію, евентуально обструкцію, не допустя-ло до ухвалення бужету. Та постановля „краю“ еформував Романович вь 10 точках. — Якь остаточнє вєсь бесідники вь колі польскимь уважали доволенимь

Реставрація С. РАЙХА у Львові, поручає вь великомь Правдиве Пиво Окоцімске, Вина выборь всякого рода и Мѣдъ зь першорядных фирм. — Кухня у влас- наптки, якь: нѣмь заряд д. — Абонаменти вѣсєлний приймає ся

постулатами „краю“, але не годилися на пропоновану демократичну тактику. Дискусія тяглася цілий день, а решту дня ухвалено (всім голосами) против 3-ох! відослати вносення Романовича до... парламентної комісії кола, де вона й знайде свій... гроб. Панове з польського кола не дурні, видно, ризикувати користі, які їм дає спідня з правительством, хочби і для таких постулатів „краю“, які їм пропонує Романович. Але бо й той Романович з своїми грабантими оригінальний політик! Виступити з кола і зачати самостійну опозиційну політику, на це він не пускає — але кивати пальцем в їхню брехню, се-б'є робити комічну опозицію серед кола, — о! до того він перший! Ми певні, що постулати Романовича такі, що їх цілює: дати Русинів Полікам на одне сидіння, та тому й не жаль нам дозволити, яку їм зготовить парламентна комісія польського кола. Все-ж такі ціла сім борба „демократів“ з „консервативними“ має чималу дозу гумористики...

Посольє Николай Василько

перед від'їздом до Відня на сесію ради державної станув в Чернівцях з посольським справозданєм перед спрощеним в той день довіреними людьми з меж виборців. Зібрані упростили констатувати, що Романовича на провідника зборів, а пос. Василько представив свою діяльність в сойм, рад державній і спільних делегаціях.

Посольє пояснює, що становище руських посольств в сойм дуже тяжке, бо їх не викупили з інших посланців спільних інтересів. Давніші перемагали в сойм Румуни одним голосом, то в партію лупилися як против них. Тепер, коли Румуни не мають абсолютної більшості, настали і зміни між партіями та клубами. Настав час, що Німці не можуть уже на Буковині вводити в своїх верховодити, а і між Румунами в дві партії. Оди під проводом Яна Фльондора заперечують навіть існуючі Русинів, а в інших ісповідників православної церкви зачисляють до Румунів. З тим Русинам ніяк не можна було діяти. Дуга румунська партія освоює вже з гадкою, що на Буковині в Русинів, отже коли-б Німці стали лупити їх з румунськими радикалами, випадало б Русинам держати одну руку з румунськими консервативами, бо між нами і ними лише один церковний справу становлять предмет суперечки, а іменно, що до руських св'ят насильно в румунських священників.

В рад державній — мовить посольє — я належу до руського клубу, що поставив собі за ціль: старати ся, аби була справедлива управа в державі, аби кождо народові було його право і аби народи самі собою управляли і кождий народ сам над своїми потребами радить. А там становище руських посольств ще трудніше, бо там найважливішими їх противниками є Поліяки з своїми ексцелленціями, графами, баронами, а у нас лише професори, адвокати та урядники. В рад державній іде борба між Славянами і Німцями. Була і словянська більшість, та Русини не мали з неї користі. Причому ми там не маємо; треба на всі боки кидати ся, аби щось осигнути. Руські посольє — що до Буковини — добивалися руського гімназії і руської школи народної в Чернівцях, регуляції Прута і інших річок; все те мало-помалу осущається.

В делегаціях був я один з цілью Буковини. Там іде рада за високу політику, за справу військову і відносини до других держав. З мовою промовою в справах військових, гадаю, виборці годяться; та не всі Русини одобривали мою промову в справах заграничних. Але-ж ми не маємо права м'яшати в те, як Німеччина або Росія свої домашні справи поладують; ми можемо лише висказати ся, з чим у війні нам одну руку мати. Я старав ся поступати в згод з другими руськими посольськими, бо не хочу в народі робити рожницю. Я роблю свою повинність, заступаю Русинів перед іншими народами щиро.

Відкрите письмо до Его Есц. ц. к. Намісника п. Леона гр. Пінінського.

Від коли настановлено ц. к. старостою для старосамбірського повіту п. Леона Раз. Річного, настали з ним дії міжцарств в Старі-Самборі так тяжкі часи, що неодному тихому, трудолюбивому та спокійному мішанинці приходиться до голови покинути свою рідну загороду та шукати ліпшої долі за морем, щоб уникнути ся від всякого роду шкани та не дивити ся на беззаконня, яких допускає ся майже що дня ц. к. староста. П. Річний став ся загорілим, безпощадним агітатором в хосен кількох можних людей, котрим віддав на прислугу навіть ц. к. жандармерію в повіті. Щоби ж ніхто не смів посудити нас о сторонність або о говорення неправди, ми опішмо переведене виборів до ради громадської в Старі-Самборі дня 2 жовтня с. р. під охороною Річного і конциста Давки, котрі підчас тих виборів повинили на переміну обов'язки правительственного комісара, котрий при суспільній усповідованості населення такого комісара і не було треба.

Не будемо згадувати тутка того, як наш

староста агітував по домах, як наганяв до сали виборчої всі підозрілі індивідуи, як вступав супротив Русинів на улиці, — але-ж бо він тому саму загорілу агітацію вів і в сали виборчій.

1) Голосоване було тайне і відбувалося картками, а прецінь п. Річний отримав віддавати картки і перешити імена, на кого хто віддав свій голос; тим способом змушували голосуючих віддавати свої голоси на людей ним форшований. Ба п. Річний загнав ся так далеко, що коли возний ц. к. староста в Старі-Самборі Іван Каргун, котрий свої обов'язки повинні уже П-ий рік точно і бездоганно, віддав свій голос на лісту мішанинці а ц. к. староста через отворене відданої при голосованні картки о тім переконав ся, вивівши п. Річного Іванови Каргуну службу при ц. к. старості з мести за голосоване. Правдивість згаданого можуть засвідчити Андрей Шемердяк і Дмитро Ролдич.

2) Николай Кудельский з під ч. 427 номер перед роком, о чім дуже добре знав наш староста; а прецінь припущено до урні виборчої чоловіка, котрий за небіжника віддав свій голос на лісту підпрану ц. к. старостою. Се можуть ствердити Василь Синерія і Дмитро Ролдич. — Так само небіжчик Інкель Гравліх голосував і його голос прийняла виборча комісія під надзором ц. к. комісара правительственного і почислила в хосен старостинської лісти. Се беззаконня можуть засвідчити Яков Ярема і Озіас Гальперн. — Авраам Брандештайн, котрий умер ще перед 14 літами, теперка на запис нашого ц. к. старости воскрес із гробу, прийшов з описки до магістратського будинку і голосував на ту лісту, на яку казав ему чудотворець. — Так само Геріон Штарк, що умер перед роком, дня 2 жовтня, яко в день воскресіння мертвих жидів, встав із гробу і віддав свій голос на лісту ц. к. старости. Те саме стало ся з помершим Ароном Шпінером. — За умерлого Шева Шміда голосував добре знакомий нашому старості Мозес Аполло, а за Берлі Варта, сина Мойсея, голосував Берлі Варт, сип Лейзера, котрий навіть не в управленні до голосованя. — Самуїл Айденгайт умер перед кількома літами, та за него станув Вольф Фінк перед виборчою комісією; віддав голос на старостинську лісту. — Берлі Вальцер голосував раз за себе, другий раз за Авраама Вальцера без всякого повномочія. — Ціпа Маєр не дала нікому повномочія до голосованя, а прецінь віддала за нього голос, сфабрикувавши повномочіє.

3) Комісія виборча під протекторатом п. Річного посунула зглядом християн свою ревність так далеко, що не дозволила голосувати навіть з повномочієм Андрею Головедкому за свою жену Юлію з Федоровичів; не приступила в П. колі до голосованя Самуїла Бачинського з повномочієм за хорого Льва Топольницького, Леська Синерича з опікунчим декретом, Івана Вовчка за Марію Бушакову, Антоана Домницького з опікунчим декретом, і других. За те приступили до голосованя тьму жидів з повномочієм за таких людей, котрі в Старі-Самборі постійно не мешкають і не мають права голосованя. І так за Шмула Шегнера, котрий постійно від кількох літ мешкає у Відні, голосував Сендер Ценер, за Ейзика Шварцта голосував Ейзик Гелернгер, за Хану жену Мойсея Шегнера голосував Саломон Глязер. — Самуїл Евіс уже від п'яти літ мешкає постійно в Америці, а прецінь за него віддав голос Авраам Гравліх на основі повномочія виставленого дня 2 жовтня с. р., с. в. того дня, коли відбували ся вибори. Однак ані комісія ані ц. к. правительственный комісар не піддали запитати ся: яким способом се повномочіє могло того самого дня привандувати з Америки?

4) А вже найцікавіше було заряджене п. Давки, котрий урядив собі так вигідно голосоване, що іно ц. к. комісар правительственный відбав до 24 карток на сали від жидів, не читалих лісти виборчої, і не переконавши ся, чи віддаючи є управленні до голосованя. Коли-ж п. Адольф Глішковський звернув увагу ц. к. правительственного комісара, що закон не знає такого способу голосованя, тоді почато оглядати за відданими картками в лісті виборчій; однак окол 10 позицій не знайдено в лісті виборчій. Мимо того кинув правительственный комісар картки до виборчої урни. Се виборче надужити можуть засвідчити п. Адольф Глішковський, Петро Шемердяк і Дмитро Вовчик.

5) Перед вечером комісія виборча замкнула двері від виборчої сали, правительственный комісар поставив при дверех жандарма і той відтручував мішанин від входу, але за те з всякими почестями і вигодами впускав на сали жидів. Ба зглядом жидів посунено вічність і чемність аж так далеко, що відбавлено через вікно картки від жидів, котрі стояли на дворі. Се можуть засвідчити Василь Солтанчик, Іван Лешкович Бачинський і Стефан Вандура.

6) Мусимо і се згадати, що до 100 мішанин і просило ся, щоби припущено їх до голосованя, але на їх прошеня ніхто не звернув навіть увагу і їм не дозволено виконати найважливішого горожанського права. Се можуть ствердити Яков Ярема і Дмитро Вовчик.

7) Вкінці належить і се піднести, що перед розпочатом скрутіній не обчислено відданих карток, хотий один член комісії домагав ся того, аби переконатися, чи картки нема більше, ніж було голосуючих. Однак правительственный комісар Давка спротивив ся тому і так суспільно проголошено „вибраних“ радних. З відки взяло ся в урні таке множество карток, може найліпше пояснити факт, що мішанин Дмитро Вов-

чик бачив, як Сендер Ценер при голосованні віддав ц. к. старості дві картки.

Ми свідчили ся Богом, що в нашій місті свободні вибори належать до історії, бо ц. к. урядники староства, котрі повинні стояти на сторожі закону, старують ся здатити свободний голос народу. Коли-ж які вибори випадають не до впадоби п. Річному, як се стало ся дня 21 серпня с. р. з правлорами в Старі-Місті, тоді зносить ся вибори без всякої правної причини, староста пускає ся в агітаційний випр, меж жидів виспасає ся жандармів на ревізії за фальшивими мірами і вагами, конфіскує ся що тільки можна, ну і розписує ся нові вибори. До нових виборів згавляє ц. к. староста кого подобає, не питаючи, чи має право до голосованя чи ні. Так ми бачили, як на другі правибори 30-ого серпня с. р. пригнав наш староста до голосованя двох малолітніх практикантів уряду податкового Новіцкого і Рехліцкого, казав умістити їх в лісті і відобразити від них голоси; — ми бачили, як жандарми зганяли до виборчої сали жидів, котрі відтиснули ся були свідомо від голосованя; — ми знаємо се дуже добре, як конфісковані дня 25 серпня с. р. жиди фальшиві ваги і міри опісли, по виборі посла, знов віддано властителям і тим способом дозволено і санкціоновано на дальше жидівську безсовістість в торгівлі. Так наш ц. к. староста публічно голосить: „Русині ніс а не а не зг біа; може гоїс, се ми сіє тько зсече“...

Просимо Вас, п. Наміснику, звольте пригнати ся троха ближше урядовій роботі п. Річного в Старі-Самборі, а переконати ся, що з його ославленого урядованя не тільки ми мішанин і цілий старо-самбірський повіт мусимо бути невдоволені, але і самі урядовані, в повіті заселенні майже ціло Русинами, мусять підкопувати віру в справедливість ц. к. правительства та підірвати довірє преданості державі. Просимо Вашу Ексцелленцію о нічо більше, тільки о охорону перед поступованем ц. к. урядника Вам підчиненого.

Василь Володзький заступник начальника громади. Василь Тиховский. Józef Preisner. Дмитро Володзький. Стефан Буцак. Дмитро Волчик Петра. Дмитро Липинський. Григорій Скипакевич. Стефан Заблукевич. Петро Шемердяк.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зъ Гусятинщини. (Письмо п. Мих. Петрицького).

В „Діля“ в статі під заголовком „Самі діє“ подав я був до прилюдної відомості, як староство гусятинське тероризує населення повіта своїми засудами, котрих відтак само соромить ся. Іменно засудило було чотирох господарів з Кошицького, а між ними Костя Пілю за те, що не платив пропінаторови оплати від горівки купованої в наблизкій горальні, хоть після закону пропінаторови жадна оплата не належала ся. Мого брата Миколу засудило ц. к. староство на двіста і сто корон кар; за провини винувані самим ц. к. староством, так, що опісля сам староста личзо просив брата, щоби не вносив віддачу, а кару зменшив на одну корону і ту корону сам староста дасть з своїх кешен. Відтак іко примфур урядового тероризму подав я був, як то староство засудило Федя Мінцюка і Матвія Свергуна господарів з Сухоставу на три доби арешту за обиду чести і сейчас вельно їх замкнути, ммо того, що они жадали вирок до рекурсу.

Нині приходить ся мені занотувати новий факт, чого допустило ся гусятинське староство.

Як ввідомо, я маю в суді процес о обиду чести вичотений мною против ц. к. гусятинського старости п. Діля. Що-ж в виду того робить ц. к. староство? Ото на день 30 вересня взиває оно кільканадцять господарів із Сухоставу — як: Антоана і Миколу Яцишинів, Данила і Миколу Свергунов, Михайла Олійника, Петра Рогатинського, а між ними і моїх свідків Івана Татарина і Павла Нападья і засуджує їх за покотом на чотиринадцять та сьмь доб арешту за обиду чести заступника війта Івана Бугерешты. Треба знати, що староство, уймаючи ся за своїм дупілем, удавало ся до прокураторії, а коли прокураторія нічого не знайшла на р'яч, справа пішла до повітового суду: коли-ж там нічого не знайдено, тоді ц. к. староство убрало ся в тогу судейску і само судить в справі, в котрій не має найменшої компетенції. Але ему ходило о стероризоване селян. Видко се зъ того, що коли прийшла черга на тих селян, що суть моїми свідками против старости то комісар Мірскій котрий судив їх, сказав до них: „Зъ вами буде справа колись познійше, бо зъ вами треба довше; сам староста буде вас судити!“ Се значить: „Ми, вас покличемо сюда до староства а як в суді зложите свідокство, в справі старости...“ А щоби показати ту не ограничену власть старости, то одному засудженому, іменно Миколі Яцишину староста п. Діля в той хвилі подарував кару, скоро лише той его о се попросив. Значить: староство гусятинське урядило вь своїх бур'ях дві інстанції. Комісар засуджує, а засуджений іде до старости і той зносить вирок. Але найцікавіше, що коли засуджений став доминати ся о вирок до рекурсу, п. Мірскій каже, на се одному, іменно Антонови Яцишину: „Як відсидиш, то тоб вирок прийшло!“, а

другому, Данилові Свергнунові, каже: „Доб'янеш вирок на косях!“

В виду того не диво, що селяне на в'їзті в Кошицьких дня 29 серпня тяженько наф'їкали на зазнавані переслїдованя, справд'я вже не винесимі...

Нехай же-ж наші послы в рад державній, хоч як їх там мало, поднесуть енергично голос в обороні Русинів зъ Гусятинщини, аби справд'я не прийшло до такого, що потім гакатистичний польський дневник будуть тріумфувати, що они остерігати перед „адамасузіа“ в Гусятинщині, котра, — як кажуть — „na wulkanie sio“...

Михайло Петрицький.

З Буковини. (Душехвастство.)

Вчитавши допис з Буковини про душехвастство в моїй парохії Кімполонзі-Дорні, прошу Хвальну Редакцію „Діля“ о основніше доповнене сеї вісті, щоб ніхто відтак не міг закинути браку конкретних фактів. Однак заким розкажу про само душехвастство, схарактеризую кількома словами русько-кат. парохію Кімполонзі.

Сея парохія обіймає просторонь цілого повіту, д'ятого є місцевості віддалені від Кімполонзі 12 миль. Русини тутешні — то робітники з Галичини (в часті з Угорщини), люде дуже бідні, бездомні бідаки, заняті при тартах, рубаню дерева по лісах, а найбільше тепер при будові залізничі, що буде ся з Кімполонзі до Дорні. Сотнями в їх тут при сії будові. Разом з нашими людьми працює також дуже багато Мазурів. Управа будови має много Поліяків (інженерів, підприємців і т. д.) і они найбільше розносять польську культуру по Буковині. Руські свята тут не святкують ся. Одна церков руска для цілого повіту! Священник зданий на саму пенсію (619 зр.), з котрої мусить дати 100 зр. на мешкане, бо сьмшшо мале „Quartiergeld“ безумовно не вистарчає. При тім прикрім положенні для священника в просто неможливо частіше вїздити в дальше положені філії парохії, бо се вимагає великих видатків; о покритю їх досі ніхто не подумав, а самі парохіяне не можуть їх покривати, бо, як сказано, они дуже убогі. Яка се фатальна парохія, можна собі представити хоть-би з того, що в обсягу єї є шість латинських священників, оден пастор і пару десятків орієнтальних румунських.

Хоть я тут ще не довго, особливу увагу звернув я на просторонь Якобени-Дорні і т. д., домену польського священника Мосціцького. Сей священник в ту адміністрацію від дванадцять літ, обізнаний добре з відносинами. Маючи дуже мало Поліяків, старає ся він придбати собі взаглядно численних тут Русинів, щоби міг більше, як досі, проповідати та відправляти по польськи. Досі проповіді польські не дуже удавали ся ему, бо Німці, почувши польське слово, громадою опускали костел, лишачи пару Мазурів та Русинів. Д'ятого треба фабрикувати Поліяків із Русинів!

Як безцільно хватає кс. Мосціцький руські душі, най говорять самі факти, які я лише в малім члелі зібрав за короткий час мого тут пробуваня. Зачну від давніших часів. В 1893 році охрестив він греко-католики Василеві Михайлови з Дорні сина на імя Теофіла а в 1895 р. другого сина на імя Іосиф. Отець просив кс. Мосціцького, щоби вислав метрику до руського пароха в Кімполонзі, але він досі сего не зробив а згадані діти вписав в свої метрики, не по відомивши руського священника: 1) сина Софії Смереки Русинки з Цаповець; 2) доньку Михайла Гуміна (обов родичи Русини) і 3) дитину Волощака (обов Русини). Сего року повинчав парн, де молода була Русинка: 1) Казимира Скворонського (лат.) і Анну Цапок (Русинку), 2) Жигмонта Завальницького (лат.) і Михайлину Лебетарчук (Русинку з Микунінець); 3) робив передшлюбний протокол і заповів повинчати Андрея Мазура (мабуть Русина з Хоросткова) і Гву Ярему Русинку з Володині. Як цинічно при тім всім поводить ся сей ксьондз, можна собі представити з его власних писем. Ось они: „Dla m eszalanych małżeństw nie potrzebuje [?] delegacy... proszę p zyć ex offo [?] poświadczanie wygłoszonych zarządzeń...“ і т. д. На мої заміти, що я не позволяю вінчати, бо молода є Русинка, він пише ось-що: „Gdy będą stawiane trudności udam się ze skargą do Konsystorza w Stanisławowie“... Це й грізить, що роблю ему труднощі в загарбуваню моїх парохіян! Як кс. Мосціцький легковажить собі всякі закони при своїй зайлості, най послужить знов факт: Дня 31 мая 1901 пригласив він виголосити оповіді Теодорови Суєті (Русини з Скалата) і Розі Фейбель (лат.), а тимчасом він вже дня 26 мая 1901 сю пару повинчав, отже в тиждень по звінчанню пригласив голосити оповіді!

Не місце тут наводити всі безцільні факти его душехвастства. Цілу справу най судити власть, до котрої я удав ся о охорону. Кс. Мосціцький не ляскає ся вже наперед нічого, а каже цинічно, що й дальше буде загарбувати руські душі... побачимо! о. Л. Порубальський.

З нашого шкільного письменства.

Подав Вас. Вілецький.

І. Виказ найважливіших похибок.

(Дальше.)

54. стор. Тут читаю таке: „Зараз [= 1018. р.] звернув ся Болеслав (Хоробрий) на схід, на Русь, з котрої могутним князем Володимиром... досі удержував (тут опущене слово „досить“) приязні зносини“. Се останнє речення не є прав-

диве. По перше Володимир Вел. умер вже 1015 р. „Досить приязні зносини“ були такі: Володимир виправляв ся вглуб Польщі, потім прийшло межі обома князми до помирення, навіть Болеслав видав доньку за Володимирового сина Святослава. Однак якраз сей Святослав в порозумінні з тестем і за його намовою підготував бунт проти батька, але Володимир задалегідь дізнав ся про ці ворожі заходи і увязнив сина, його жінку і всі духовники, приданого їй Болеславом. В 1013 р. Болеслав пішов на Володимира війною на чолі військ польських, німецьких і печенігських і спустошив рускі землі. (Грушівський, Іосиф. с. 310.) (Про ці „досить приязні зносини“ говорить ся згідно з правдою і в підручнику краєвої історії.) Ось такі були „досить приязні зносини“, котрі пов. перекладач назвав просто — приязнями.

55. стор. 2 ряд. з доп. перед „звернув ся“ опущене: „рівночасно“.

14 ряд. з доп. „але“; має бути: „а“. На тій самій стороні є таке речення: „Поразення... положивши (sic) кінець їх походів“.

Наконець і таке речення: „Св. Стефан... оснував монастирі і спроваджував священників і звернув ся до Риму... та найшов послух“.

56. стор. 9. ряд. з горн по слові „польських“ опущене: „князів“.

57. стор.: „східні марші“; має бути: „саскі“ (-і) марші.

в 9 ряд. з горн по слові „освободив“ опущене: „его“.

„не змагаючи до ніяк неможливого усунення князів“.

„Ободрити“ (ст. 57, 90); ободритих (ст. 90); „ободрити“ (ст. 91).

58. стор.: 15 ряд. з доп.: „ніколи“; має бути: „нігде“. П. совітник взяв „n gdzie“ за „nidy“.

11—12 ряд. з доп.: „за приводом“; має бути: „за приміром“.

59. стор.: „неслухливо“; має бути: „ворохобно“ або „бурливо“.

„користуючи ся цілим (sic) суперництвом“; має бути: „безнастанним суперництвом“. П. совітник взяв „ciągłego“ за „alego“.

60. стор.: після десятилітньої перерви; має бути: „після кількадесятилітньої перерви“.

10 ряд. з горн: замість „розпадала ся“ має бути: „розпала ся“.

61. стор.: „дізнав поразення (kleski) і...вмер, поки вів за ню (sic) відплатити ся“.

„марші незалежної“; має бути: „м. зависимої“ (-і).

62. стор. В оригіналі читаємо (на 60. стор.) про Оттона III: „Korogowanu na krola matem dziekiem, wzrosly pod wplywem greckiej matki Teofano w bizantyjskich pojacia h o do tojenstwie wladzy cesarskiej, odkad sam objal rządu jako 15-letni mlodzienc, czul sie obcy w Niemczech, najchętniej przebywał w łazymie i marzył o urzędzie i o sarslwa na sposób starożytny“ і т. д. зв'язок гадок тут очевидно така: 3 тої причини, що Оттон III. був уже дитиною коронований королем, далше з причини, що був вихований під впливом грецької матері і т. д. з сеї причини він... чув ся чужим в Німеччині і т. д. — П. совітник наведену періоду перевів ось як: „Яко мале дитя коронований королем, зріс під впливом грецької матері Теофано у візантійських розуміннях про достійність царської влади, а відколи сам обняв управу яко 15-літній молодець, чув ся чужим в Німеччині“ і т. д. Зв'язок, о яку ходило автору, в переводі зовсім пропала.

63. стор.: „клянітьками“; має бути: „кляніцями“.

64. стор.: „...доскулював синови Болеслави (sic) Хороброго, Мешкови II“.

По двох походах до Чех новий володар німецький приволодів Бретислава до заведбаня [має бути: „запекання“] замислів про велику славу державу. — „Занехати“ а „запекати“ не є синоніми; видно се наглядно і в сій реченні.

„Погаєство згноблене желізною долонею Болеслава“ — Поляк гнобить долонею, а Русин рукою [або і — ністуком!]

„установив для будучини сеніорат“.

65. стор.: 2. ряд. з доп. без потреби, отже хибно додане слово „так“ по „ся“.

В оригіналі на 64. стор.) читаємо: (Grzegorz VII) Przejety głęboką wiarą, że Chrystus po to uczynił księciem apostołów św. Piotra, aby jego następcą był dla całej ludzkości przewodnikiem na dr. dze do zbawienia wiecznego aby zatem przez duhovenstwo, sobie tylko uległe... kierował wszystkimi świeckimi. — П. совітник поспідне речення перевів ось-так (ст. 64): „щоб отже з підмогою духовенства (тут п. совітник пропустив важне слово: „лише“) собі підляглого... кермував усіма (прошу уважати!) — світськими справами“ (Так!) П. совітник був очевидно того переконаний, що в оригіналі мало бути: „wszystkimi świeckimi sprawami“, отже „поправив“ похибку оригіналу, додаючи слово, яке на его думку, в ній пропущене. Домисл п. совітника, засадило беручи, не можна назвати прямо безмісним; атже в авторі і перекладачі, що калічать рідну мову,

фальшують науку, в недбалі складачі і коректори, тож чому-б не могло бути ся і таке, що в книжці польського ученого одно слово зістало пропущене? Ee-are humanum e-! Слп однак розберемо спокійно польський текст, то прийдемо до сего неопитного перекладця, що домисл п. совітника є рішучо хибний. Автор говорить про „провід на дорожжя до вічного спасення“, а не про справи світські! Слова „wszystkimi świeckimi“ значать „всіма світськими людьми“, а не справами! На тій самій стороні читаємо у автора таке: To zgromadzenie zbawie sobie użycie i duchowieństwa i świeckich. Чи може і тут випало „spraw“? Тут вже п. совітник переведить вірно без „поправки“.

Які були думки пани, про се говорить автор виразно на 68. стор. (в переводі стор. 70): „Папа є одиноким провідником людства в усім, що відноситься до церковних справ (sic), повинні его слухати світські володарі, їм не вільно орудувати нічим, що є власністю Церкви“. Домисл п. совітника вже з чисто граматичних причин дасть ся опростити. Коли-б автор був хотів сказати: „всіма світськими справами“, то був би мусів з огляду на польську граматичну написати: wszytkimi świeckimi sprawami, а не „wszystkimi świeckimi sprawami“. Він знав свою мову, знав обов'язуючу правопис і граматичні і не калічить її після власних „widzi mi se“! П. совітник, перевівши хибно, імпнує великому пані, мовби він в своїй гордості задумав „кермувати усіма світськими справами“!

67. стор.: „приватні війни“; має бути: „У-соби“ або „межусобиці“.

„Гільдебранд... Капелан Григорій XI, з котрим удав ся до Німеччини, а по его смерті сніг ся до Клоні“.

Чи се правильно сказано, нехай рішають грамматики; я лиш замічу, що п. совітник перевів се точно з оригіналу.

(Далше буде)

НОВИНИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших кльоністів! Просимо о жертви на купно Друкарні до Парани.

Справа пологодження! Загальні збори гал. шадниць радили вчера на двох засіданнях над вніснями, котрі ми онорди подали в окремії статті. На ранішнім засіданню явилось членів не багато, на вечірньому ще менше. По рефераті д-ра Паїонка посилали ся то оправданні доктринах внісеним комісії членів то удари на комісію за похвалюючи нбми то мотивовані внісении. В обороні внісень комісії виступили д-р Тадей Піляти і д-р Ярослав Кулакковський; оба виступили також против д-ра Малаховського. Були внісении, щоб справу узяти за пологодження і над внісєними комісії перейшли до дневного порядку. Дискусією замкнено зь великим успіхом і ухвалено вкінці внісєне гр. Метислава Борковського: „Загальні збори 1) приймають до вѣдомости справозданє комісії, вибраної в справі одвѣчальности органів попередньої управы, і висказують той комісії признає; 2) признають слушность висказаних в справозданню комісії поглядів на провини органів управы і контроль і висказують жаль, що мальверзацій, котрих допустив ся директор Зіма, покинутий до сего органы каєм і правительств не спостерегли в част, коли бы це успішно можна розкрити тых мальверзацій запобігти; 3) признають дохідность в справі одвѣчальности органів управы каєм на внісєне п. Тухурницького переведені, повншими ухвалами зь установи ська громадянського за пологодження.“ У внісєню сѣмь пропущено лише на просьбу правительственного комісари слово „правительств“ в 2) точці. Було ще внісєне, щоб правительств за те, що не виконувало контроль в гал. шадниці, увольніло тепер шадницю на 25 лѣтъ вѣдь податків; але за тым внісєнем голосували лише 8 членів. Такь справа вже оконечно пологожена! S hwaum drüber!

3 Тов-ства ім. Котляревського. Заряд артистично-технічної секції просить отену усіх членів Виділу Товариства, членів обох секцій і членів товариства, як також членів, які однак брали участь в аматорських представленнях, щоб зволити прийти в четвер 24-ого с. м. точно о 7 год. вечером до комнати „Львівського Бояна“, щоб там зложити подяку догенеральному режисерови пану Кл і нарадитись над дальшою діяльністю артистичної секції.

Виділ філії „Просвіти“ в Самборі подає до вѣдомости всім своїм членам, що дня 1 н. ст. надоліста відбудуть ся в комнатах „Рускої Бесіди“ о 2 год. пополудни звичайні загальні збори членів філії, на котрих уступаючий Виділ здасть справу із своєї діяльности і вибере ся новий Виділ. О 11 год. перед полуднем відправить ся в прихідський церкві служба Божа. Сподіваємо ся, що як місцеві так і замісєні члени являть ся на сї збори бодай раз в більшим комплекті, ніж се досі було. — За Виділ: о. Дим. Гороньський голова, о. М. Ортинський секретар.

3 Львівського Бояна. Засіданє виділу „Львівського Бояна“ відбуде ся завтра (в четвер) о год. 7 вишмово в комнатах „Просвіти“, а то з причини, що комната Бояна на ту пору занята. Прошу ВП. виділових, щоб з огляду на важність справ, дожида-

ючих пологодження, зібрани ся точно і в комплекті. — В. III.

В справі вписовь руских богословів на львівській університеті був ший одень зь них у декана кс. Філіка зь занятанєм, чи туу справу порівняв уже сенат. Кс. Філікєт насампередь напхтив ся, що до него промовляє ся по руски, заявляючи, що не знає рускої мови, а обещає відповісти, що сими диними вийше справі записавь відповѣдне повѣдомленє, на руки ректорату.

Дома найльпше! Для тых, що шукаючи землі, дають ся туманити агентамь еміграційнимь і подають дуже часто вь еміґрацїю неволю за моремь, подаємо отсю надослану намь оповѣстку: Дня 14 н. ст. Анґло-пада сего року відбуде ся в окрузнім суді в Сташєнавоі ліцїтація общару двірєкого Миловане в повіті товмацім, Обшар 428 морґів, з того по-пад 300 морґів орного, решта ліс. Хто би із сєли хотів при сїй нагоді набути землі, нехай особисто чи поштою зложить по 14 ар. на вадіом від-морґа на руки місцевого пароха Вєч. о. Вачпальєского (Миловане, почта Стриґанці). Гроші на доповненє условій ліцїтаційних маю зпєвнені. Купуючі будуть мусїти половину грошей заплатити готівкою або затигнути позичку на сїй ґрунт, другу половину дїстануть позичку на той ґрунт, що купують. Кождий буде штабульований особно, так що до ґрунту як і що-до позички (самом хто і затигнув), бо ґрунт куплений на ліцїтацій не буде мати ніякого дову. — В сєлїсєтї закупили сєліє общар двірєкий Буківну, (стация залїзничя і почта: Олєшів) на парцїліцію пересїчно по 100 згр. морґ. Бєть там ще на кількя господарств перозїбраного ґрунту. — Тим. Войнарович, парох в Бєльнїцях, п. Гвоздєцї.

До Америки прїїхали дня 8 жовтня мєтрополїтї секретарь о. Жолдань і о. Гр. Бульчинський.

Д-рь Едвінь Плажєнь вже именованій віцепрезидентомь краєвою рады школьної і одержавь ад рєс нам IV-ту ранґу.

Доповняючий вибѣрь одного члена повѣстової рады вь Рогатинї зь ґрупа євєльєських громадь розписала президїт намѣстництв на дєнь 5 грудня с. р. а зь ґруп мѣських громадь на дєнь 10 грудня с. р.

Великий огнь. Вчера ввухь вь мѣстї Яворовь на Вєлькомь передмѣстї огонь і вь одній хвилї захопивь кількадесять будиноків. Близькихь вѣстєй о той пожежї ще нема. — Зь Бобрїкь шшуть намь: Дня 22 с. м. о 12 год. вь полуднє зачало горѣти село Стока (миля вѣдь Бобрїкь) і за годину погорѣло 34 господарств. Наслѣдств вь новь годинахь огнєва сторожа зь Бобрїкь не мала вже що ратувати. — А. В.

О процесѣ противь сєлян зь „погромѣ“ жидѣв у Стрѣльскахь пишуть намь зь Берєжань (зь дня вчєрашнього): Нинї розпачала ся туть передь звичайнимь трибуналомь велика розправа противь 58 (пѣтьдесять і вѣсьмохь) сєлян зь рѣзного роду злочини подчась сєсорѣдного „погрому“ жидѣв на ярмарку вь Стрѣльскахь, зь-сєточку бобрєцкого повѣта. Тая справа була вже либѣнь прєметомь жидѣвской интєрпєліцій вь радѣ державної, тому она і цікава. Розправу вєдє радникь Крипницький, обжаловує засудникь прокуратор Олѣшєвський, боронить адвокат д-рь Андрий Чайковський. Розправа, до котрої покликано аж 120 свѣдѣковь, потреває либѣнь цѣлий тїждєнь. Сєгодня прєсєлухано обжалованихь (вѣсь заперечили обжалованє), двохь жандармѣв, три жидѣвкь і бабу, черезь котру розпачала ся буча. Якь вѣдомо, жидѣвка выдєрла той бабѣ на ярмаркѣ чотирї корони і зєдрала зь неї хустку...

Сильний вѣтерь, ший дотугу вѣдь кількохь днѣв у Львовї, мало що не довѣвь вчера до великого нещастя. На вѣтїрїй трамвай вѣдучий Жовковського улицю упала вярвана вѣтрѣмь величезна тополя, що росла коло цєрквї св. Николая, ударила вь дахь трамвайного воза. Дахь заломивь ся і склѣпчивь вѣзничка Іос. Орляньського вь голову, такь що зь болѣю зомѣтивь. Зь вѣдучихь трамвайкь нѣхє не потерпѣвь ушкодѣ.

Сєнція рєгуляцій Днѣстра і Быстриць має бути утворєна вь Станїславовї. На чолѣ того уряду має стати радникь намѣстництва і буде придѣлєнихь кількадесять пѣшиєрѣвѣ и урядникѣв.

Злодій вь монастирї. До монастиря вь Пискарѣмь Новогородѣ дѣстань ся побѣсєнний опришокь і обдїравь цѣлу монастирєчку касу. Злочинць, убивь архимандрита Аркадія, 66-лѣтнього старцї, котрий хотѣвь перешкодити єму вь крадєжї.

Самодѣйство. Дня 22 с. м. застрѣлєний ся на вартѣ коло вѣйєковихь машинѣв у Львовї на Яновськѣмь артилерїєтѣ Андрий Коваль родомь зь Виниць, що служивь уже другий рѣкь при вѣйєку. Причинна самоубѣйства не звѣстна.

Дрѣбнї вѣсти. Приватній школи дѣтерєкї вь Кутєнбєрѣзѣ і Шумилѣвь яворѣвского повѣта одержали вѣдь мѣпїстерства простѣтї право публїчностї починати вѣдь 19012 року школьного. — У Львовї померь на ударѣ сєрдца вь 63 роцѣ житя пенсїонанний волюковникь Іосифь Бонєвєний. — Изь станїславѣвского заведєня карного утѣсь дня 18 с. м. Юрко Некига засуджений за крадѣжь на пѣть лѣтъ вѣзничѣ. — По Львовї крутить ся якїсь дурнєвѣтѣ, вербуєчий молодикѣв до вѣйєкової службѣ вь анґлїєйскѣмь вѣйєку. — Недалєко Тєрєбовлѣ наѣхала залѣзничя машина на сєлянку Катєрину Косєльєвну, що пасла корову побѣчь залѣзничого шляху, і сєлянку тяжко покалѣчила а корову убила. — Вь Коростѣ-

вичать коло Рогатиня засєлєла цїлина днѣв молодї сєльнєскїй дѣвчата. — Пєшачѣе тїєсєє землѣ дає ся цутї днѣ 19 с. м. вь Люблїнѣ.

Господарство, промисель и торговля.

Цѣна рогатой худобы на вѣдєвськѣмь горѣ. На торгѣ дня 21 жовтня прїгнане роса-той худобы прїзачєной на зарѣзь 6298 штукь, мѣжь тѣмь зь Галичинѣ . . . 526 зь Буковинѣ . . . 94 Торгѣ оживлєний. Галицькї воли плачєно: прїма 70 до 75 К.; сєкунда 64 до 69 К.; тєр-ція 58 до 63 К., вышмово плачєно по — до — К. — Пѣдгучєвь бугѣв вь коровѣ по 52 до 63 К.; — худий товарь по 32 до 52 К. за мє-грїчєний сотарь живої ваги.

Телеграммы.

Вашинґтонь 22 жовтня Бурєкїй заступ-никь прїсѣдѣлєнїя Росєвєльєвѣ писємо Крїґєра. Прїзидєнтѣ довго розгово-рюєвалє зь дєлєґатомь вь прїєстїпности державного сєкрєтаря Гад и высказавь свою сїмпатїю Бурѣмь.

Ню-Йоркь 22 жовтня. New-York Herald пише, що тєпершїй прїзидєнтѣ вь сѣра-вѣ полуднєво-африканьской вѣйєнѣ цѣлкомь дѣлать помысли своєю посєрєдникѣ та що вь той справѣ жадна зь європєйскихь дєр-жавь не робила Сполучєннѣмь Дєржавамь пропозицій о посєрєдництвѣ.

Вѣдєнь 23 жовтня. Рада мѣсєца ухвалєла наложити 480.000 кор. кары на товариства трамвайєвє за недодєржанє вь 72 выпадкахь контрактѣ, і то пѣдь угрозою, що явѣ бы ще лучшєсь якь нарушєня контрактѣ, зѣр-нє его і обѣмє зарѣдѣ вь свои руки. — Вѣн-чанє архимєраньє Марїя Блєсєвєтї, вѣщикь цѣсаря, зь мѣ Вїднїгрєдѣмь, відбудє ся вь другѣй половинѣ сѣчня 1902 р.

Прага 23 жовтня. Голікь наводять роз-мову одного зь євѣмь рєдакторѣв зь гр. Слѣва-Гаруковь, нововыбранымь прєзєсѣмь клубѣ консервативной шадцї. Клубѣ той жадє пѣсєйєннї сїтуацій займє акціємь правительствѣ выжиданчєє стѣновїщє. Енєрг-ичнїй вѣстучь прїзидєнта кабінєту вь обо-ронѣ єкономичныхь справь вь Авєстрїи, такь протївѣ Угорщанинѣ и Пѣмєччанѣ, зрѣ-овѣ вь клубѣ добрє прѣвѣлє. Клубѣ и на будучиємь будє стѣтить вь нѣхь найлучшїхь зносинахь зь клубѣмь чєсєкимь.

Парижь 23 жовтня. Францїя до тєперь голѣвно дѣлєной не вѣстучиє зь євѣмь сѣредєтвѣмь протївѣ Турєччинѣ бѣ обою-вѣла ся, щобѣ тамь не повєстѣли внутрїшній розрухѣ. На жаданє Францїи дєржавѣ на-раджують ся тєперь надѣ євѣльною акцією, якь бѣ змѣстѣ сѣлѣна до точного дєр-жавѣ бєрлїньского трактату вь справѣ Ма-кедонїи и Вѣрменїи. Дєржавѣ будуть на-тєкаєтї, щобѣ тї рєформѣ дѣйствѣо пєрєвє-дєно. Рѣвночасно занимають ся пытанємь урѣвнѣєннѣя вѣднѣсєннѣя на Крєтѣ. Прїпу-сєкають, що вѣсь дєржавѣ згодѣтї ся на те, щобѣ прѣдпрїнятї євѣльну акцію.

Парижь 23 жовтня. Вчера отворєно над-звичайну сѣєню налатѣ посѣлѣ. Пѣсє Баслї поставили пѣсєлѣ внісєнє вь справѣ упор-мованїя 8-годинного часу працѣ і обєзпєчєннї робѣтнїкѣв на старѣсть. Пѣсє Вївїанї за-мѣдѣв, щобѣ зрѣвѣть вѣдѣрѣтї дїєкусїю надѣ тѣмь внісєнємь. Мїністєрь Вальдєкь-Руссѣо не прѣтївѣлѣвь ся налатѣ, либѣ є за вѣдѣрѣ-тєнємь дїєкусїи, на що налатѣ 321 прѣтївѣ 254 голосѣв згодѣла ся. — Внісєнє о знє-сєнє закона о анґрїєтѣхь нѣз 1894 р. вѣд-кѣнєно 402 прѣтївѣ 132 голосѣв.

Софія 23 жовтня. Изь доносѣтѣ, увєдє-на опришкѣмь товаришка мѣбѣнєрѣ Стѣно, жєна пѣсторѣ Зѣлѣкѣ, померла вь полѣнѣ у опришкѣв. — Комїсія, що прєводѣтї сѣдѣ-ствѣо прѣтївѣ б. зѣлѣтѣрѣвѣ Пѣнчєва и Тол-чєва, рѣшила, щобѣ ихь арєштувати або по-дѣлѣтї на вѣлѣлѣй стѣнѣ за злочнєнѣмь за-вѣнї по 50.000 франкѣв.

Бєрлїнь 23 жовтня. Nordd. Allg. Zig. за-порєчєть дѣякѣмь днєвнїкамь подану вѣстѣ, будѣ-то бѣ нѣмєцкє правительствѣ намѣрѣно прѣдѣлѣтї тєпершїй торґѣвєлѣй дѣговѣрѣ цє на єдинѣ рѣкѣ, а прѣтївѣно, правї-тєльствѣо застрѣлѣє сѣбѣ вѣлѣну руку и вѣлѣвѣтѣ дѣговѣрѣ вь дѣдѣлѣмь дѣ сѣбѣ тѣмь.

Кашпѣадѣ 23 вєрсєня. Вь кашпѣадѣкѣй колѣонїи отголѣшєно право вѣсєнє. Нїкомь не вѣлѣно выдѣлѣтї ся нѣз мѣсєца замѣсѣнѣ-вѣ бєзь дозволу вѣлѣстѣй. Зѣказано шпїртїи пѣсємь и днєвнїкѣмь зѣ єтѣтѣмь пѣдѣурѣ-вѣного зѣмѣтѣ; острѣо заказанє вѣсєкє пєрє-мїтїнцїю, бѣобѣмь, не уновѣжєннѣмь до того, не вѣлѣно носѣтї оружѣ, анѣ пєрєхѣ-вувати амуніцію. Лїстѣ и тєлєґрамѣ подѣ-лѣнѣтѣ бѣтѣй цѣнурѣ.

Мїдєлѣбургь 23 жовтня. Кїчєнєрь замѣ-шнѣвь кару сємєртї Івана Бѣтѣ на дозѣмѣнѣ-нїй тѣвѣкѣ рѣботѣ.

Слѣбдїй вѣсти.

Нинї вь радѣ державної цєсє. Барїтѣв-скїй и товаришѣ поставили до мїні-стєрѣ прѣ-сѣтѣи интєрпєліацію вь справѣ пєрєчєннѣя рѣвноуравнєннѣя руського язѣка вь вѣльєвѣмь унївєрситєтѣ и зѣборѣннѣ внѣсєу уєсѣмь бѣ-гословѣмь.

Надоболане.

Спеціаліст недуг шкірних, по-
лових

Д-р Леон Рапп

ординов в дід год. 9-12 в 2-5 ульця Ягай-
лоньська 11 А — II поверх. 83 41-48

Ц. к. нотар у Винниках

пошукує рутинного в справах табулярних
канцеляріст Русина. Згоден купувати ся треба сей-
час письменно з поданням умови і допече-
нем свідомств. 554 2-4

Д-р Станіслав Заблоцький

вернув і ординув в недугах носа, ушей, горла
і гортани від год. 11-12 і від 3-5 по пол.,
ул. Коперника ч. 28, I. п. 558 1-6

Спеціаліст для недуг грудей і горла

Д-р Євген Озаркевич

(в дід лікар заводів дівничого в Шавинці)
ординов в дід початку Жовтня до кінця Мая
стало у ЛЬВОВІ

в камениці „Народного Дому“
Ул. Корнякост ч. 1, II. поверх в дід 3-5.

КОПЕРНИКІЙ І СИНІ

Оптики і Механіки у Львові Гіпоца Га-
лицька ч. 1, протина Бану Гіпотечного і
плантаційна площа Галицька

порукає в кожній
в дід і по дід
найдешиш
окуляр, дигери,
пюржети, бінокли,
далекобачки, бароме-
три, термометри, мі-
крометри, лупи, зо-
паси, районки, зо-
бомні шпильки, пілки, мікс-
максиметри і т. п.

Урядове дивізію актиричків.
Велик напрямки позгоджують ся як зіб-
орше і найдешише

Півець церковний

тверезий і ревний, шукає міс-
ця зараз. Ласкаві зголошення
під адресою: Дмитро Кучер,
539 Бородинці п. Ходорів. 3-4

Глядаю приватної лек-
ції на селі. Можу приго-
товити діти з клас низших
до пенсії публичних. Ласкаві
зголошення: „Анна Д.“ poste
restante Львів (головна пошта). 540 3-3

Яблони і Грушні п'ятилітні зна-
мениті 50 кр
Ромі дволітні 60 кр
Каліфорні до інспектів копа
40 кр.

Букети, Вініці і декорації по-
рукає ШМІДТ Станіславів,
Галицька. 551 1-3

Прійму до служби хлопця
від 12 до 14 літ, за що дістане
харч і одія. По півроці діста-
не відпущення платню. Сирота,
котрий потребує опіки на бу-
дучість, буде мати в приватно
першество. Зголошення: В.
Калинович, Ляшки долішні п.
п. Бориничі. 555 1-3

Новина!

КОВДРИ пухові виробу Йосиф
Шустера заховані для своєї на-
дзвичайної легкості і тепла з во-
няного атласу у всіх барвах по
зр.: 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40. Ковдри
зв'язані на новий ваті почавши
від зр. 4, 5, 6, 7, 8, 10 в найбільш-
ній виборі все на складі. Волокни-
сті матеріали від зр. 14, 16, 18, 20 до
зр. 34. Силики зв'язані і спружнікові,
вовняні, коцьки, подушки і т. п.
найдешише у спеціальній робітні
виробів постелі

ЙОСИФ ШУСТЕР

Львів, ульця Коперника ч. 5.
565 12-20

Віденська філія фабрики у- борів мужеских

Тірінга і Братей

Львів, Ягайлоньська ч. 2
порукає найбільший вибір 30%
488 дешевше ніж „солод-21-81“

А. Кшиштофович

у ЛЬВОВІ
Готель Жоржа

продає в довший магазині:
Ціни в коронках:

- 1 пара портієр . . . 2-70
- 1 „ коронк. фіранок 2- „
- 1 сервета на стіл . . . 3- „
- 1 капа на ліжко . . . 4-25
- 1 коцьки . . . 4-50
- 1 метер хідника . . . 5- „
- 1 диванік перед ліжко 1-60
- 1 диван над ліжко 120/300 3-30
- 1 „ сальонов. 200/300 14- „
- 1 метер матеріал на ме-
блі 120 смт. широт. 1-90
- 1 ковдра ват. на ліжко 8- „
- 1 „ імбрекни до вікон 5-50

Замовлення з провінції відвортно.
504 8-18

МУЖЕСКУ

Безсильності
вишляку іменно страши-
мих наслідками тайних грі-
хів молодості і розпусты,
усуне напівно і надого оди-
нока, розширена в багатьох
видаках ілюстрована книга
Самоохорона д-ра Ретана
Російське видані: 1 зр.
Польське видані: 1 зр.
Німекське видані: 2 зр.
Тисячі людей найшли в
ній полегшення своїх недуг
і направили свої мужескі
сили при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанні франко належ-
ності, вишляє ся франко
книга в куверті маляричній
видається Р. Ф. Бірей в
Ліпсугу. (R. F. Bierer's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Перший руский склад машин
до шиття!

Незрівняно доброти ма-
шини до шиття і гафту
Зінгера

Ножний в дід 27 до 65 зр.
Ручні „ 26 до 48 зр.

Всч. Священникам, пп.
Урядникам продаю на раты
Усього сплати! приступний. Голбо-
жю о 10% дешевше. Науза шиття
і гафту безплатно. Ціники на жа-
488 дає даром. 84-104

ИВАНЬ ЛЯВРУКЬ механік
Львів, Галицька 6.

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львові

має вже готовий

М'як питний, домашнього випробованого виробу
і в дід м'як почавши вишляє в бочках около 100, 50
і 25 літрів в цїні по 120, 124 і 128 сот. за літру
разом з бочкою. 243 23-?

Климентій Федунь

переплетник бібліотеки ц. к. львівск. університету
порукає

своє переплетниче і галіантерійне заведені
у Львові ул. Академічна ч. 8. 866

Подомає ся всяких робіт, особливо переплету Службни-
ков, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг Альбу-
мів, Мат, Діалогів і т. п. по умірених цінах. 56-18

Прощу глядати

Найдешише торговля галіантерійних товарів

АДОЛЬФА РАППА

у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просвіти“.

Примрукає великий вибір мужеского біла, краваток,
рукавичок, парасолів, пальчик, шкіряних виробів, ро-
сійських кальшів, дитячих забавок, воляків альбу-
мів, карт з вадами, м'ял тоалетових і перфумерій. 56-18

Ново-відкритий

склад апаратів і при-
борів фотографічних

Володимира

БОРЖЕМСКОГО

площа Галицька ч. 12 (рог ул. Баторія)
у Львові,

порукає найсвіжійшій

плити і папери, апарати і вся-
кий инший артикули

лише в найбільшій робі по цінах найнижчих. 21-23

ОБЩЕСТВО „ЗАЩИТА ЗЕМЛИ“, общ. зарегистрированное
съ неограниченной порукою во Львові при ульці Краков-
ской число 17, II поверх, принимает вклады щадничин
на 4%, удільяє пожички за итабуляцією на грунт на
першом м'ястці в цїлі закупна землі за оплатою 6 до
7 процентъ отъ ста. Желанний получить пожичку должне
додучити до прошения выгяг ипотечный и аркушъ пос-
лости своего грунта. Вписовое выноситъ 2 короны а член-
скі. вносъ 50 коронъ платимый паразъ или частями по
10 коронъ въ годъ. Общество числитъ 201 членовъ съ 12050
коронъ подписанными членскими вносами. На закупно зем-
ли удільно пожичокъ въ сумѣ 40400 коронъ.

549 2-6 Дирекція.

ТОВАРИСТВО

для

РАЗВОЮ РУССКОЙ ШТУКИ

стотаришне зареєстроване в ограниченой порукою
у Львові, Ринок ч. 34, II. поверх

выконе всякіх праць в обсягу артистичного малярства, рѣз-
барства и золотарства посли композицій своихъ членовъ, а
именно: образы религіійні до иконостафовъ, оларѣвъ, хор-
говъ, на тетраподѣ, плащаницѣ и пр., кивоты, иконоста-
сы, оларѣ, образы и кресты процесійні и т. д.; образы саво-
ж: историчні, портреты въ натурѣ и фотографіи, сравады, и пр.;
разнож украшае внутра церковъ, выготовае планы церковъ,
каплицъ и пр.

Щобы дати можливість переконати ся о со-
вѣстности и артистичности выполнения работъ ури-
нуе Товариство въ комнатахъ своего збокалю

ВЫСТАВКУ ОБРАЗОВЪ

пламбъ, шкідовъ, праць рѣзбарскихъ и пр., котору кожній
заволяющий або потребующій засаженя иформаций що-до
роботъ може щоденно въ годинахъ урядовыхъ в дід 4-8 по-
слуудити збидити безплатно. Для прочоу Р. Т. Публики анте-
реующих ся штукою выставка отверта выключно що зводь-
ка в дід год. 4-8 безплатно.

Замовлення приймає **ВЫКЛЮЧНО** лишь
Дирекція Товариства

и за таий гарантує, а члены, котору работы выконуютъ, одѣчаютъ пе-
редъ Товариствомъ зложенными кассиами. За работы, котору ч-
ны Товариства годять на взаему руку Товариство не бере на
себе жадноу ответственности, тому просямо збидомити
вироситъ до Дирекции.

183 ДИРЕКЦИЯ.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ И ВИНА

ЕДМУНДА РИДЯ

перенесена

на ульцю Театральну ч. 3,
друга камениця, в дід площі Маринькоу порукає:

ЧАЙ

масового збору:

- пбъз клг. Congo зр. 1-60
- Souchong чорна „ 2- „
- мавий вббръ „ 3- „
- Kayow чорна „ 4- „
- Melange de Lon „ 4- „
- Высвьян чавей „ 1-30
- Высвьян найльп-
шихъ чавей „ 1-60

КАВЫ

о чистоті ароматичности вкуса,
котрий росянає оплатно до
кождой почтовой станции 4%
клатр. въ мѣшочку:
Port rico 9-1/2 ктр. —90
Cuba груб. зер. 9-60 „ —90
Ceylon зр. ена 10- „ 1- „
Ceylon „ перед 10-40 „ 1- „
Ceylon „ гр. 3. 10-75 „ 1-04
Ceylon „ перд. 10-75 „ 1-08
Mocca араб. а. 10-75 „ 1-08
Java золота 10-75 „ 1-08

Опакowane не числитъ ся.

Замовлення зъ провінції, вышляє ся в дідвортноу
почтоу. 419 20-44

Иллюстрированный Календарь „Просвѣты“

на рѣкъ 1902.

Дѣстати можна по цѣнѣ 60 сот. а зъ пересылкою по
6 сот., за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Рѣкъ основанія 1892.

ТОВАРИСТВО

ВЗАИМНЫХЪ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДИСТЕРЪ“

Львові, Ринокъ ч. 10 (дѣмъ „Просвѣты“.)

одиноке руске товариство асекураційне,
обезпечає будучи и всѣ предметы движимы противъ
шкідъ огневыхъ.

„Дистеръ“ примрукає Превосищ. ординаріати
Всеч. Духовенству и вѣрнымъ всѣхъ трехъ
Епархій.

Фонды гваранційні „Дистеръ“ зъ днѣмъ 31
грудня 1900

Фондъ резервовый 311.540 к. 11 с.
Резерва премій 171.942 „ „
Резерва спеціальна 6.000 „ „
Фондъ емеритальный 30.924 „ „
разомъ 520.406 к. 65 с.

Тарифы „Дистеръ“ умѣрованы. Невышка рѣчна роз-
дѣлає ся мѣжъ членовъ въ формѣ воротовъ. Зарѣкъ 1900
дѣстатъ члену 8% звороту зъ преміи.

„Дистеръ“ вышляє в дід 31 г. у днѣ 1900 в дідвортноу
дѣстатъ члену 8% звороту зъ преміи.

Поліси „Дистеръ“ примрукає при пожичкахъ гіпо-
течнхъ: Бѣльскій, Красовскій и Каса опашности у Львові, Ко-
домин, Сибирь, Дольскій, Сянтинъ, Гореленцъ, Терезовскій,
Валдичинъ, Геродку, Ярославъ и Богородчанъ хъ

НА ЖИТЕ треба обезпечити только черезъ „Дистеръ“
въ Товариствѣ азъ имъ обезпеч. въ Краковѣ; азъ тажики обез-
печенъ черезъ „Дистеръ“ в дід часть провізій на рускій пу-
бличний добродѣйный цѣли; полиси и кассы выдає Краковскіе
Товариства русскіе

„Дистеръ“ пошукує опытныхъ агентовъ, особливо
бѣльскіхъ, голоподарѣвъ въ окрестностяхъ, де еще нема бѣль-
скихъ агентовъ „Дистеръ“. — Агенты заробляі в дід 274 964 кор.
проевізіи. — Зголошення о агенціи треба выносити до Ди-
рекции у Львові.

Селяне! убѣдите ся только о агенціи „Дистеръ“.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

въ КАЛУШІ

вдѣнана двѣма орѣбными медалями
выконе дзвонны рѣзонъ ваги и примрає ушкодженъ
дзвонны до переливання въ найкоротѣйшій часъ, а та-
кожъ має на складѣ готовъ дзвонны рѣзонъ ваги.

Дакуючи всѣмъ Ви. приходникамъ и фундаторамъ за
всѣ дотепершій замовлення, прошу о ласкаві замовле-
ніи такъ на поодинокій новъ дзвонъ якъ и на цѣлій гру-
пы. За тривалѣсть матеріалу и гармонійный звукъ мо-
ихъ дзвонівъ ручу и дѣлатою осязляю ся примручати
нхъ Ви. П. Т. Публицъ.

Зъ глибокою поважаніємъ
АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.

49

Зелізничні поїзди після середно-європейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночі	Зі Львова відходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночі
з Кракова (281 960 віз)	6 10	8 50	1 35*	5 50	8 40*	до Кракова (840 рано).	4 15	8 30	2 55*	6 20	10 —
з Підволочиска (голова доріж)	8 55	8 —	2 35*	5 55	10 20	до Підволочиска з головною доріж	6 30	9 55	1 55*	7 10	12 45
(на Підзамче)	8 12	7 40	2 20*	5 —	10 02	з Підзамча	6 48	9 42	2 08*	7 35	11 —
з Тернополь-Красно-Брода	9 35	11 45	2 35	5 35	10 20	до Тернополь-Красно-Брода	9 25	11 32	2 35*	7 55	11 32
з Броду Вел.-Григорів-Копичинь	9 35	11 45	2 35	5 35	10 20	до Броду Вел.-Григорів-Копичинь	9 25	11 32	2 35*	7 55	11 32
з Рашова	9 35	11 45	2 35	5 35	10 20	до Рашова	9 25	11 32	2 35*	7 55	11 32
з Чорткова-Ідман (12 15 н)	6 20	11 55	1 45*	5 40	9 20*	до Чорткова-Ідман	6 35	9 55	2 40*	6 10	10 30
з Ходорів-Підзамського	8 10	11 0	1 10	5 10	9 10*	до Ходорів-Підзамського	6 25	9 45	2 45*	6 10	10 30
зі Стрия, Давидового, Будапешту	8 10†	11 0	1 10	4 40	10 50	до Стрия, Давидового, Будапешту	6 35	9 55	2 45*	6 10	10 30
зі Стрия, Хирова, Сухой (†)	8 10†	11 0	1 10	4 40	10 50	до Стрия, Хирова, Сухой (†)	6 35	9 55	2 45*	6 10	10 30
зі Стрия, Станіславова	8 10	11 0	1 10	4 40	10 50	до Стрия, Станіславова	6 35	9 55	2 45*	6 10	10 30
з Бельця	8 10	11 0	1 10	4 40	10 50	до Бельця	6 35	9 55	2 45*	6 10	10 30
з Рави Рускої й Сокаля	8 —	8 15	3 14	5 55	9 40*	до Рави Рускої й Сокаля	9 15	12 5†	8 15	7 25	10 10†
з Янова (9 рано)	7 45	12 55	8 28	9 41*	10 10*	до Янова (9 30 вечер)	9 15	12 5†	8 15	7 25	10 10†
з Брухова	6 46†	8 15	7 36	8 50	9 41*	до Брухова (2 51† в неділі і свята)	5 45†	10 20	2 15†	7 52	8 36
з Замкої Води (7 10 рано)	6 10	9 —	11 15	5 45	8 49	до Замкої Води (3 20†)	4 10	8 45	5 25	6 40	10 50

† Поезіційні поїзди (Schneitzzüge); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дня, а від 1/V. до 15/IX. в неділі і свята; ● від 10/IX. до 10/IX. Близькопоїзди поїзди відходять зі Львова о 8 40 год. рано; приходить до Львова о 8 40 год. вечером. В м'ястці видать білеті агенція дивізіи І. Ст. Соколовської в касажі Гавемана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а звычайні і всякого иншого рода білеті, ілюстровані провідники, розкладі і т. п., інформарійне бюро ц. к. державних залізниць, ул. Красівських ч. 5, в під'їзді, сходи II ч. дивізіи 52, в урядових годинах (8-3, в свята 9-12). Середно-європейський час часівний від львівського о 86 мін.

При закупівлі товарів просимо побикуватися на нашу часопис

Видаєть в одиначний редактор Івань Бейль.

Пастеръ зъ фабр. Черкашенок.

Зъ друкарні Інституту Отавонаційного підъ зарадомъ Іосифа Данилюка

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших поетів“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на перем'яну разом з „Дѣлом“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовский Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвига ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ і ГАМБУРГѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за інсертати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ з літер. додатком

за границею: на цілий рік... 32 к. на півріччя... 16 к. на півріччя... 16 к. на півріччя... 16 к.

у Львові: на цілий рік... 28 к. на півріччя... 14 к. на півріччя... 7 к. на місяць... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рішеннями неопечатані вольні виступи.

Подорожне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день одної сторінки інсертатів або в місяць а в рубриці „Надбавки“ по 50 с.

Подарки і інші донесення приватні числять ся по 30 с. в день статки.

Податковий гнеть.

В своїм часі донесли ми, що анкета під проводом члена видѣлу краєвого д-ра Савчака рѣшила, щоби справу наджити і некоректностей при накладанні і стяганні різного рода податків та оплати порушити в новім соймѣ і спонукати сойм до інтервенції в тій справі. В тій цілі роздѣлено цілий предмет між поодиноких референтів, з котрих кождий має придѣлену йому частку основно обробити. Коли референти справлять ся з матеріалом, видѣл краєвий має знов скликати анкету в цілі обговорення дальших кроків в згаданій справі.

Найбільше інтересувати повинна сесія справа наших селян, і всь тї, що стоять на сторожі селянських інтересів, повинні сею справою щиро зайняти ся і зібравши дотичний матеріал прислати его Народному комітету (Ринок ч. 10), або просто на руки члена анкети д-ра Олесницького.

Справа згаданих некоректностей у нас не нова. Жалоби на податковий гнеть так старі, як старі сує податки і оплати. Причину жалували ся на аномалії під тїм виглядом мали головню селяне і рускі священники, дрібні ремісники та власники домів. Однак тих жалоб ніхто не слухав і не звертав на них уваги, бо ті, що мали оправдану підставу жалувати ся, всь покривджені, не мали і не мають в законодавчих і репрезентативних тілах ніякої сили. З їх парламентарною репрезентацією ніхто не числить ся, тож не числить ся також ніхто з їх найсправедливішими жадами, найбільше оправданими жалобами. З упривілейованою в Галичині кастою постуновано при ухваленню податкових законів, при накладанню податків, а ще більше при їх стяганні дуже делікатно, тож в краю був спокій. Правда, на народних вѣчах і в народних часописях були нарікання, були цитовані факти, що кличуть о месть до неба, але ніякій мфродатний чинник в пальцем не кивнув, аби лихо усунути, ані не подумав, аби лихо придивити ся та й познати, чи „крикуны“ мають рацію.

Справа взяла инший оборот доперва в хвили, коли стяганє податків взяв в свої руки инший вицепрезидент Коритовскій, котрого найбільшою амбіцією з видѣлу з Галичини як найбільше податків. П. Коритовскій осмѣлює ся пригадати обшарникам, що они мають приписаний податок на те, аби [о згозо!] платити. Коритовскій переконав обшарника, що грабжіння установлені не лиш на те, аби брав хлопскі кожухи і корови, але що він має право переступити поріг і шляхотського двора та в примусовій дорозі стягнути від него приписаний податок. Обшарник, котрий за давних добрих польських часів був вільний від податків, — котрий пбзійше відбивав на хлопскій спині те, що мав платити, — котрого відтак податкове законодавство щадило, як могло, — котрий живє з гадукою, що зложено приписаного податку зависить від его доброї волі — бо попередник Коритовского Іоркаш не тисє его, — той обшарник не міг погодити ся з новою практикою в стяганні податків, не міг зрозумѣти того, що податкова власть може з него стягнути податок так само, як з хлоса і з бідного ремісника.

Коритовскій вткнув палець в осяче гніздо. Обшарники цілого краю рушили ся. На численних вѣчах і конференціях зачали говорити о наданні податкових органів, доперва тепер показало ся, що в краю панує податковий гнеть, що панів обшарників страшно кривдять. Справу порушено в шляхотскім соймѣ у Львові, а результатом сєй акції — в дїгворена нами анкета.

Ми маємо більшу причину жалувати ся на податковий гнеть і домагати ся зміни під тїм виглядом. Нас не лиш руйнує не відновляюча обставинами практика скарбових органів, але і иншина система оподаткованя, неувважляючи мінімуму істнованя, або хоч-би не рівний розклад ґрунтового податку між рустикальну а домінікальну посѣдсть [результат нерівномірної класифікації ґрунтів.] Коли вже отже прийшло до того, що справа має бути серйозно обговорена, — коли в анкеті беруть участь наші люди, а справа буде по-

рушена в соймѣ, ми повинні виступити з як найповнѣйшим матеріалом. Плих-та певно не порушити того, що нас болить. Она до податкового гнеть не зачислить факту, що через фальшивий катастер хлоп платить податок не за себе, а за того, котрому поле зачислено до сїножати а сїножати до болота або иншого нежитку. До надужити шляхти не зачислить факту, що послѣдну ревізію ґрунтового катастру переведено в некористь хлопів, т. є. цілком не переведено єи.

Д-р Кость Левицкій в статті „В справі податкового гнеть“ („Дѣло ч. 274“) докладно вже виклав, на що наші люди повинні звертати увагу і які матеріали надсылати. Справою повинні зайняти ся наші правники на провінції, зібрати матеріал, провѣрити его, і надбавити до Львова.

Спеціальну увагу звертаємо на слѣдуючі реферати членів анкети: д-ра Олесницького про скарбові оплати при перенесеннях селянської невіджимости і справу естемплевих карь; Гунки про податковий екзекуції; Абрагамовича про опустє в ґрунтовым податку з причини елементарних нещастє; Кшечуновича і Клим. Дѣдушницького про лично-доходовий податок.

Не знати, яке становище займе супротив порушеної соймом справи податкового гнеть новий маршалок краєвий. Можна побоювати ся, що він, як старенький, схоже убити почату акцію. Він знає, що коли про податковий гнеть буде голосно говорити ся, і маси селянскі готові зголосити ся з своїми жалобами. Отже він готов старати ся не допустити до сего, а буде старати ся заобрити шляхту і спонукати єи, аби сего доходила без крику. задними дверми у панів міністрів. Але справа податкового гнеть, раз уже введена, не дасть ся зам'яти, бо член анкети д-р Олесницькій є також членом сойму, а окрім него в соймѣ є ще кількох инших таких послов, котрі не дадуть собі заткати рота і, як лиш будуть мати достаточний матеріал, громким голосом оббзвуть ся в обороні кривдженого селянина. Аби справі не дати заснути, треба по кождий факт, в котрм хто-небудь поступив собі против припису закона, і в

котрм можна добачити зду волю або легковажне податника, донести дотичним членам анкети, а порекомендувати нашим послам.

Аби наші люди знали, чим руководити ся при збиранні фактів подаємо ще раз уступ згаданой статті д-ра Кости Левицкого:

„При збиранні матеріалів належить з особна звернути увагу на отей кривды податковий:

1. Де не приписано правильно податку ґрунтового, так, що один платить податок за других.

2. Хто платить податок від нежитку.

3. Де не відписано з причини цѣлковитого недороду або пригоди елементарної (вилив воды, градоби).

4. Кому приписано і стягано податок домово-клясовий від хати заваленої і як довго, та від кого побирають той податок після виспів класи, як іранно належить ся.

5. Кому і на якій підставі вимѣрено податок заробковий в квоті безмірно високої.

6. Коли від того самого промыслу вимѣрено і стягано два або більше податків заробкових.

7. Кого оподатковано за виконуванє промыслу домашнього (олѣйні, ткацтва).

8. Хто мусѣв заплатити виконуванє промыслу задля високого податку.

9. Чи відкликував ся до високої власті скарбовий і з яким успіхом.

10. Кому вимѣрено і стягано податок особисто-доходовий від доходу високого як подано в фасі та з помпненєм доходу катастрофального.

11. У кого за податки граблено рѣчи коначні до жити, як одѣж, постѣль, бѣль, одинок корову, наряди рукодѣльні.

12. Як власті скарбові обходять ся з інтересованими податниками, чи удѣляють їм жадавших пояснєнь, чи в час поладжуют відкидки та звертають неправно поборані належності.

Дотичні матеріали належить вылаждувати окремо, то є не мѣшаючи їх з иншими справами, та на вступ зазначувати „в справі податкового гнеть“.

Антін Крушельницький.

Бодай у сні.

Уже підписує умову з директором театру! Перо тремтить у її руці і зворушена, букви укладають ся нерівно. Вже остання — „а“. Яке воно нездаре те „а“! І закруту нема ніякого. Взагалі підпис вийшов до нічого. Не так то вона підписувала ся давнїше. Сьміло, одним розмахом пера. А нині?... як несмѣливий хлопчина з людської школи. Та хто ще знає чи не стрілила якого бѣка? Перепляне ще раз цілий підпис: Софія Іванівна. Всьо добре, лише то „а“... або і „ф“ — яке воно криве, яке нездаре! Як-би не знала, що називаєт ся Софія, то не вгадала би ніколи чи се „ф“ чи „р“. Глянула ще раз на підпис і підвела несмѣло очі на директора, немов вижидуючи похвали чи нагани за сєй підпис. Її здавало ся, що директор не втерпить і зараз таки скаже їй: „Ви й підписати ся не знаєте, пані“. Бо й чого-ж було їй ждати від такого директора? А може сьміяти глумити-мет ся і в неї. Може не скаже нічого, але погляд його очей говорити-ме аж за багато. Вже най би діяло ся що хоч, аби він лиш не сьміяв ся, аби не дивив ся на неї так злобно, як то вже нераз доводило ся їй стрічати і з таким поглядом. Вже най би думав собі про неї, що сам хотів би, коби лиш не дав їй відчуті того. Бо ще, на добру справу, готова вирвати йому папір із рук, помяти його, подерти у дрібні кусні. І умови відречет ся і грошей, аби лиш не чути його глумлих слів, його злобного сьміху, згидливого погляду.

А директор взяв за той час папір, кп-

нув оком на підпис, перевів зір на неї, немов вижидуючи хвилину, чи вона не має ще чого сказати. Їх очі стрінули ся. Її непевні, затривожені, плаксиві — його мертві, спокійні як звичайно. Вони немов питали: „Маєте ще що сказати?“ Коли-ж ніякої відповіді не було на той запит отей, із уст директора вилетѣли слова:

— Дякую вам, пані. Від завтра приходіть на пробу.

Вона мовчала. За що він їй дякує? За підпис? за той нужденний підпис? А хоч-би й який він не мав бути красний, так що дякувати за него? Прєці не вона йому зробила ласку, але він їй. І вона думала давнїше, що артистка робить ласку директору, коли ангажуєт ся до його театру, а нині... яка страшна зміна у її поглядах, яка радикальна перемена! Він їй дякує... яке се сьмішне те „дякую вам, пані“ в його устах. Так се вона повинна припасти до нього і подякувати йому горячо, що ось... змилосердив ся над нею, дав їй кусник хліба, дав їй пристановище...

Дякувати?... Вона йому дякувати? Абож вона не дає йому за се своєї гіркої праці, не є одним із колїсєд в цілій машинерії, яка існує маючи в кишеню директора?... Її гадки перебіли слова директора:

— Може придав би ся вам малий задаток?

Підвела на нього очі.

— Ні, ні, я недумає так — поправити ся директор — не можете мені, пані, взяти сего за зє. Але звичайно перші вступні потребують багато. Гардероба, то знов те, се... Може не маєте як-раз при собі грошей... до щадниці трудно тепер достиснути ся...

Що він? дурень, чи удає дурного? Їй

не треба грошей?... „До щадниці трудно достиснути ся“... Ха-ха! Дурак, сьмієт ся і з неї. Кинь собі. До щадниці!... І він справді гадає, що вона має в щадниці гроші? Але-ж має, має... Стосімдесять тисяч має зложених. Стосімдесять тисяч... Кождому, хто поситає її, чи має які гроші, скаже: Стосімдесять тисяч у щадниці. А може ні?... Най іде провѣрити. Най зрівняєт ся із нею перша-лішня дідичка! Чи-ж се не маєток: стосімдесять тисяч?... Нараз стрілила їй нова думка до голови: Дурна ти, дурна! а хто-ж тобі повірить, що ти маєш такі гроші? Ну? то сто тисяч. Або ні, най не буде вже цілком тої сотки, берімі лише сїмдесять...

— Я перепрашаю ще раз, що поважив ся, але... чоловік привик уже до того, — оправдував ся директор.

Добре, добре, вона не робить йому ніяких викидів. Се таке звичайне в аргументації сьвітї. Вона не уразила ся тим віраз. Навіть вдячна йому за добре його серце. Вдячна до смерті. Не забуде йому ніколи...

Чого?... відозвав ся у ній якийсь голос. За що вона має бути йому вдячна? По що було се говорити, коли неправда. Не може, не може бути йому вдячна. Він замѣсь вилити триста корон, замѣсь заплатити їй цілу платню з гори, виїздити із щадниці. А вона знов лишила ся без нового, знов мусити зичити. Але тепер то що иншого. Тепер має вже за що зичити. Перед нею просторастє ся сьвітла будучність, а як вже не що иншого, то бодай тих трьох корон місячно на разі. Ну, не дїжде він, аби вона сївала йому довго за сих марних три сотки. Хлба сього не хоче. Або сказати йому від разу, що се не на довго. Най знає. Що він думає собі? що кого зловив? Гадає може, що зро-

бив мені ласку. Може хотів, аби й подякувати йому. Упасти на колїна, цілувати по руках. Раз, раз цілувала мужичну по руках — ні, ні, ані разу, бо той, котрого вона цілувала, котрому весела ся до рук, до котрого говорючи давала ся слїзками, не був чоловіком. Се був чорт, або ангел, але не чоловік, ні! Чоловіка вона рушила би своїми слїзками, своїми просьбами, тим горячим поцілунком у руку. А він ні і ні! Кажуть, що се обиджає гідність жінки цілувати мужичну в руку. Ні, брехня! Врехав той, що казав так, або уважав себе такою худобиною, якої не варто й ногою колпнути, не то цілувати, ще й у руку. Той, котрого вона цілувала у руку, стояв тоді так високо в її очех, був такою сьвітлїстю для неї! Тим поцілунком піднесла я, як їй здавало ся, високо, а все-ж такі ріжницї між ними була велика, коли почула із його уст: ні!

— Знаєте пані, коли починаєт ся проба?

— О девятій, здаєт ся. Так, я прийду, прийду точно, бо знаю, як се прикро, коли мусити ся на когось ждати.

— Так, так, прошу. Чи можу чим ще служити?

А чому ж би ні? Грошей, грошей... Але як йому сказати се? Одно слово і мала би триста корон. Не треба ходити, кланятися, прєсити. Але вже тепер хіба не буде кланятися. Тепер уже їй кланятися-муть ся. І жиди поприїтають із грїшми і метелки... Як їх там... дідичі, графи, високі урядники... Всьо на-вколїшхак перед нею. Всьо на її услуги. Її воля буде для них приказом, одно її слово перевертати-ме цілу їх душу. А властиво це душу, бо душі у них Біг має, але кишені — то дном до гори.

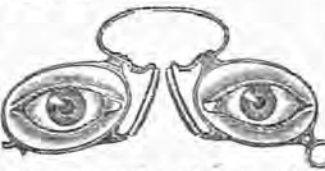
— Панно Зоню! панно Зоню, вставай-

КОПЕРНИКІН І СЫН

Оптики і Механіки у Львові площа Галицька ч. 1., протязь Банку Гіпотечного на планітаріях площі Галицької

Горючість в величезній виборі і по цінах найдешевших окуляри, циліндри, лінзи, бінокли, дальнобачки, барометри, термометри, мікрометри, лупи, компаси, райсони, та інші шкільні, піюки, ліхтарі, наочники і т. д.

Ураджено дивом ослепити. Великі направи позаступають як іноді найкраще і найдешевше.

ПОДЯКА

В тяжкій горі, з причини нашої смерті мужа, донала я з всіх сторін тільки докази щирої співчуття, що не могли ніяк, на самі мій складок сердечну подяку за участь в похороні і слова потіхи Всецесного Духовенства лат. і грецького образи (як і похоронне банкетно-цінне і добровільно прибуло на похорон). Куратори, Раді адміністрацій, Фондаци графа Скарба, Корпуси офіцерів у Дроговижі, як також всім приятелям, сусідам і знайомим померлого.

Дроговиж 18 (10) 1901.

Богдан Степкова.

СВІТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто з фабрики в скринках водъ 30 кильо по чаша по цінъ фабричної а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кильо

II-а по 136 кор. за 100 кильо

кромъ транспорту виносного около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

Народну Торговлю у Львові

Сервіси і опакowane даромъ. 123 65-?

Перше Кравецке Заведення УНІФОРМОВАННЯ

існує від 1873 року під фірмою

В. ЯХІМЕЦЬКИЙ

у Львові при ул. Коперника ч. 5

поручає виконувати в своїй роботі тепер заведені

СТУДЕНТСКІ МУНДУРИ.

Можливе єсть тім фірмі доставити Панами Студентам тих мундурів по дуже приступних цінах і заплату після умови догодних піддати усамім

ЦІНИ:

Блуза від зр. 6 і вище

Сподні від зр. 6 і вище

Плать від зр. 12 і вище

Комплетне вишиване мундурове для Панів ч. і к. однокоричних охотників, вступаю їх до війська, вишиває ся по низьких цінах, як також дає ся після умови, в місячних ратах.

544 2-26

„CONFISERIE UNION“

у Львові,

пар ва фабрика цукрів і чоколад

поручає свої після найно ійших способів і при приміненію

поступових средств вишачи з менті краєві фабрики

співають як:

Англіські, французькі і швейцарські бомби і цукри всякого

виду — атласні бомби — солодкі пр дукти — овочеві кармеліти — солодкі нові 6 мбони Знамениті десертні цукорки в різних д-бних ро ах Dragées, Pralinees. — Десертні печива, бісквіти гербати, медяники — Орієнтальні цукри і печива. — Прирйні святкові артикули на Різдво і Великдень — від простих до най обірійших.

Цукор ледовитий, овоч. кандизовані глазури — пома-ранчеві шкери кандизовані. О атензовані овочеві цукор оу

смажені воші, мармалади, сирні і т. п., які найдешевши

ще дод-т к замість аничайного бу акового цукру. С к до

срав, які найліпше і найдешевше срдство замість масла і ме-ду. Нам не рйні ово сні соки, мармалади і т. п.

Пригадуємо що всі сирі артикули і матеріали, потрібні до наших продуктів, котрі бremo з першодатних жерел,

розслідні і контролює стало оудово запр сяжений хемік.

З'єдинені фабрики сир пу і цукрів у Львові.

Фабрика ул. Замарстинівська 21, Зарядъ Лунаського 4, 415

Склад гол.вний: пл Голухового 9. — Філія: Ринок 12.

В Книгарні Науков. Тов. ім. Шевченка

можна дістати:

Історія України Руси М. Грушевського. Томи I. і II. не-

оправл. на звич. папері по 4 К. на ліпшій папері

Том III. неоправл. на звич. папері по 5 К., на ліп-

шій 6 К. Оправні тома дорожчі о 1 К. 40 сот.

Кобзар Тараса Шевченка комплет в 4 томах, ціна 10 к.

Твори Руданського в 5 томах неоправ. 5 к. оправл. 7 к. 50 с.

Гуцульщина Шухевича, друга часть I. тому 6 кор.

Книгарня ім. Шевченка має також на складі

шкільні книжки.

119

Цѣлковити готівки не вимагає ся.

Підъ догодними умовами

даємъ особамъ, що зъ можности

платити, хсф наші товари на кре-

дять і поручаємъ нимъ диванні саль-

новий, до коммат, стінний цер-

ковий, ходячий, лінолеумъ, церазі,

франки, порти к, капи на стіни

і лобка, вальди, коди, матеріяли

меблз і роздільні други предмети

декорацій.

Меблз селізані і деревяні,

товари льняні і бавовняні, бѣде,

товари футрالی, конфекціи мужес-

ку і дамску, а всі други артикули

можомъ на жедаєне спроводити.

На провіднію вислаємъ ілюстрований цінникъ даромъ і о-

платено. — Листи до насъ адресувати:

Зарядъ вѣдѣного магазину

Au Louvre, Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 (въ Па-

саму).

Філія въ Пережмишлі: ул. Міцкевича ч. 4.

432

Русинки

інтелігентної енер-

гічної гласдає ся до

заряду господарства домового

і кухні. Зголошена під адре-

сою: о. Т. Дзюба п. Руда-

Кохавина. 5-7

Домъ банковый і Кон-

тора вимѣны

Вікторъ Хаєсъ і Спѣлка

у Львові ул. Сикстуска ч. 8.

купує і продає ефекти, лѣсоы і мо-

нети. Лѣсоы на рату зъ правомъ

до выгнанъ по зложено першою

раты. — Календаръ банковый ви-

сдає ся безплатно. 81-80

ВІНЦІ

надгробні

найдешевше

в торговлі

І. СТАХЕВИЧА

Львів, Театральна 8.

556

1-7

Лісово-огородові шкільки

Тадея гр. Лубеньского

в Засові п. п. Іосо, стация зелѣнича Чарна

Поручають на осѣні і весну всякі відміни дерев, кор-

чів до лісових культур, висаджуваня алеє, закладає

парків, режі і корчі оздобні на солітери, деревця ово-

дєві всяких відмін і родів по дуже низьких цінах.

Цінники оплатно і відворотню. 578 1-5

Фабрика парова

Райха і Спѣлки въ Знесѣню

почта Львовъ

поручає свої виробы:

шварцъ і вазеліну до чобѣтъ а такожъ кро-

хмаль до натирания бѣля.

На жедаєне цѣнники даромъ. 113 26-50

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ І ВИНА

ЕДМУНДА РІДІЯ

перенесена

на улици Театральну ч. 3,

друга каменниця, водъ площі Маріацкой поручає:

найлучші роды

ЧАЙ

масового збору:

пѣвъ клі. Сондо зр. 1-60

Souchong чорна " 2-1

мазевый збѣръ " 3-1

Kayson чорна " 4-1

Melange de Lon " 4-1

Высѣвки чаевъ " 1-30

Высѣвки найлуч-

шихъ чаевъ " 1-60

Опакованє не числїть ся.

Замовленя зъ провінціи выслає ся відворотню

почтою. 419 21-44

Зелізничні поїзди цієля середно-європейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:

рано перед по пол вечер вночі

з Кракова (281 9-60 нч)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

з Рашова

з Червонозѣ-Іцкан (12 15 н)

з Ходорѣвъ-Підволочиска

з Стрия. Львовского, Будапешту

з Стрия. Харѣва Сухой (т)

з Стрия. Станиславска

з Белѣца

з Рави Руской і Сокала

з Янова (9 рано)

з Бруховицъ

з Замкоі Води (7 10 рано)

з Кракова (8 40 рано)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

з Рашова

з Червонозѣ-Іцкан (12 15 н)

з Ходорѣвъ-Підволочиска

з Стрия. Львовского, Будапешту

з Стрия. Харѣва Сухой (т)

з Стрия. Станиславска

з Белѣца

з Рави Руской і Сокала

з Янова (9 рано)

з Бруховицъ

з Замкоі Води (7 10 рано)

з Кракова (8 40 рано)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

з Рашова

з Червонозѣ-Іцкан (12 15 н)

з Ходорѣвъ-Підволочиска

з Стрия. Львовского, Будапешту

з Стрия. Харѣва Сухой (т)

з Стрия. Станиславска

з Белѣца

з Рави Руской і Сокала

з Янова (9 рано)

з Бруховицъ

з Замкоі Води (7 10 рано)

з Кракова (8 40 рано)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

з Рашова

з Червонозѣ-Іцкан (12 15 н)

з Ходорѣвъ-Підволочиска

з Стрия. Львовского, Будапешту

з Стрия. Харѣва Сухой (т)

з Стрия. Станиславска

з Белѣца

з Рави Руской і Сокала

з Янова (9 рано)

з Бруховицъ

з Замкоі Води (7 10 рано)

з Кракова (8 40 рано)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

з Рашова

з Червонозѣ-Іцкан (12 15 н)

з Ходорѣвъ-Підволочиска

з Стрия. Львовского, Будапешту

з Стрия. Харѣва Сухой (т)

з Стрия. Станиславска

з Белѣца

з Рави Руской і Сокала

з Янова (9 рано)

з Бруховицъ

з Замкоі Води (7 10 рано)

з Кракова (8 40 рано)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

з Рашова

з Червонозѣ-Іцкан (12 15 н)

з Ходорѣвъ-Підволочиска

з Стрия. Львовского, Будапешту

з Стрия. Харѣва Сухой (т)

з Стрия. Станиславска

з Белѣца

з Рави Руской і Сокала

з Янова (9 рано)

з Бруховицъ

з Замкоі Води (7 10 рано)

з Кракова (8 40 рано)

з Підволочиска (розвѣзъ дѣрєць)

з Галицка Краєва Брода

з Біроч Вел-Гримазів Кошчанецъ

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годіні по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ найзнаменитішихъ повістей“ виходить вѣ вѣторокъ і вѣ вѣторокъ і п'ятницю на перемѣну разомъ вѣ „Дѣло“.

Передплату і инсерати приймають: У ЛЬВОВѢ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети А. Ольшеского ул. Калітського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дуке, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ і ТАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і налєжитость за инсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

вѣ Астері: за границею: на цілий рікъ . . . 32 к. на цілий рікъ . . . 44 к. на півъ року . . . 16 „ на півъ року . . . 22 „

у Львові: на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реплімація неопечатаній вольній вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенє звичайній приймають ся по 20 с. вѣдъ одною стрѣчкою инсератомъ або еп. місце а 25 рубричъ „Надбєсанє“ по 30 с.

Подажи і наші донесєна приватній числитъ ся по 30 с. вѣдъ стрѣчки.

Зъ рады державнои.

Парляментарній горизонтъ, що зразу видававъ ся досить чистимъ, починає зашмарювати ся. Ситуація стає чимъ разъ неяснішою. Позавчєрашній чєско-нѣмєцкї сєни — се мабуть тільки интродукція до нової парламентарної трагікомєдїї. Наглі внесенєа сьмѣють ся що засѣданєа копїями а нарады надъ ними идуть до сьмѣ поволї. Якъ такъ далєше поїде, то годѣ буде парламентарно вѣпорати ся зъ бюджетомъ до Рѣздвєа.

Що ситуація починає бути критичною, на се вказує і сєй фактъ, що завтра (вѣ субѣоту) міністеръ-президентъ виѣздить на до вѣрочну нараду до цѣсаря на Угорщину. Ходять слухи про можливе розв'язанє палати. Якъ би тамъ не було, парламентарна атмосфера стає душаною.

Вчєрашнє засѣданєа начало ся по 11 годїнѣ. Вѣдчитано найперше цѣлий стѣсъ интєрпєляцій і нагліхъ внесенєй мѣжъ якими за мѣстїтїи: интєрпєляція Штайнера вѣ справѣ терміновѣа торговлѣ збожємъ; нагліє внесенєа нѣмєцкихъ людѣвѣвъ вѣ справѣ охорони австрїйского вѣзѣзѣа худѣбы і безрѣзѣа до нѣмєцчини; интєрпєляція Колішєра вѣ справѣ вѣдшкодованя за худѣбу і безрѣзѣа убиваня зъ причини пошєсти, а іменно що вѣластїтєлѣ мусѣть ждати по шѣсто мѣсяцѣвъ на вѣдшкодованєа; интєрпєляція Брайтєра вѣ справѣ девастацийної господарки львѣвского маїстрату, якомъ не спїняє нѣ на мѣстїтїи до нѣмєцкїхъ вѣдѣлѣ.

Епілогъ афєры Странскї-Вєсєнѣмѣцъ.
Зъ черги зголѣсївъ ся до слова молодчєхъ Пацакѣ і заинтєрпєлювавъ президентъ палати вѣ справѣ позавчєрашнєхъ нападѣвъ зъ нѣмєцкихъ лавъ на Странского, котрий промовлявъ якѣ вѣдпоручникъ чєского клубѣа. Коли такъ далєше поїде, то Чєхи не беруть одвѣчальности за правильнє функціонованєа палати. Цѣла палата [говѣривъ Пацакѣ] підпала терорѣви одної фракції, що політичними думками стоїть по-за межами держави а тутъ стоїть поза межами рєгулярної (Чєхи бють бравѣа, Вєсєнѣмѣцъ кричать Штайнѣа: Странскї і Пацакѣа нѣоторичнї дєнунціанти!) Пацакѣа кончачи запитуєа президента, чи і якъ думаетъ вѣнѣ берєчи достѣпнѣства палати.

Президентъ Феттеръ: Дуже менѣ прикро зъ причини вчєрашнєхъ... [Штайнѣа кричить. Феттеръ: Прошу бѣдай менѣ дати гѣворити!] Дуже менѣ прикро зъ причини вчєрашнєхъ подѣй, але я не маю на се нѣ якого лїшого способѣа, якъ вѣзвати до порядку, і я се вчєра кѣлька разѣвъ мусѣвъ зробити. Прошу дуже вѣсѣхъ послѣдовѣ... [Штайнѣа: „...щѣбы жидѣви Странскому не дали тутъ гѣворити...“ Феттеръ:] щѣбы тутъ вѣ парламєнтѣ вѣстерѣгали ся лїчныхъ инвєктивѣа.

По сѣмѣ промовѣхъ се самѣа Странскї при акомпанємєнтѣ дѣтїнѣвъ і крику вєсєнѣмѣцѣвъ. Мѣжъ иншимъ кѣже Странскї: „Шєнерєанє повнїй вѣластїво бутї бѣльше згаїдай для жидѣвъ, бо-жъ і ихъ папа Шєнерєа вѣ вѣнѣкомѣ жєндѣ, що за вѣсѣа Шмѣлѣа Лїбѣа Конѣа, і се доказано актами.“ Вѣнѣдї звертає ся Странскї до Чєрнєрєторфєра зъ просьбѣо вѣяснїти єму, на якѣй основѣ вѣзавъ єго „індївїдуомѣмъ бруднимъ вѣдѣ чубѣа до пѣтѣ“. Коли Чєрнєрєторфєр до кѣже єму якїсь бруднїй учїнокъ, то може звати єго „бруднимъ індївїдуомѣмъ“, якъ жє нѣ, то самѣа вѣнѣ „бруднєа індївїдуомѣмъ“. [Чєхи бють бравѣа.]

Дискусія вѣ лїтѣвской справѣ.
Тєперъ приступлєно до дальшого дискуссїї надъ наглімъ внесенємъ Странского і підчасъ нєй прїйшло до новихъ перепалѣвъ мѣжъ Чєхами а нѣмєцками. Якѣ головнїй бєсѣдникъ про гѣворивъ молодчєхъ Грубї. Бѣльшу частъ промови посвѣтивъ позавчєрашнємъ скандаламъ. „Нѣмѣцъ [говѣривъ вѣнѣ] не повиннї нападати тутъ на жидѣвъ, бо нѣмєцкѣсть на Моравѣа держитъ ся якъ-разъ жидами. Бѣльшѣсть нѣмєцкихъ мѣсѣкихъ радѣа на Моравѣа жидѣа. Коли-жъ вєсѣлѣмѣцъ корєстають зъ ихъ германїзаційної работи і зъ ихъ гѣлѣсѣвъ при вѣборахъ, то зраджують тѣмъ способѣомъ своѣа максїму: Durch Reinheit zur Einheit! (Чєхи бють бравѣа). — По промовѣхъ соціалїста зъ Чєхъ Райхштєдтерѣа, молодчєхѣа Горжїцїа і вєсєнѣмѣца Альбєрта приступлєно до гѣлѣсѣваня. Наглість внесенєа ухвалєно одностѣсно. Що-до мєрїтѣмъ внесенєа — першу гѣа частъ: „аби зраджити тѣчєа сѣдѣство вѣ „Лїтѣвѣа“ прїято одностѣсно, а другу: „аби

по перевєдєнню сѣдѣства строго покарати вѣновнїкѣвъ“ бѣльшѣстю 139 гѣлѣсѣвъ прѣтивъ 122 гѣлѣсѣамъ нѣмѣцѣвъ. — Сєй фактъ вѣкликавъ вѣ палатѣ загальнїй смѣхъ, бо нѣмѣцѣа, що гѣлѣсѣували за „тѣчєнимъ сѣдѣствомъ“ за вѣлїли ся прѣтивъ „строгѣа карѣа для вѣновнїкѣвъ“. — Гѣлѣсѣа зъ помѣжъ молодчєхѣвъ: „Вїдѣно тєперъ до вѣшѣмъ гѣлѣсѣваню, хто побрѣнѣвъ вѣ „Лїтѣвѣа“! — Штайнѣа; Вєсѣа Чєхѣвъ позамїкати бѣ, а нє нѣмѣцѣвъ!“

Справа прїскѣрєня инвєстїційнихъ работѣа.
На порядокъ прїйшло тєперъ нагліє внесенєа соціалїста Зайца, що за-дѣа браку працѣа жадає прїскѣрєня инвєстїційнихъ работѣа: Промѣвляє прїшїй вѣнесѣдаєцѣа, за-кїдѣючи правѣтєльствѣу, що вѣно вѣмѣа тѣлько богѣао балакати про потрєбу економїчного піднєсєня населєня, а коли прїїде до дѣла, то оно вѣкручує ся. Соціалїстѣа гѣлѣсѣували за инвєстїційними работами тѣлько за-дѣа прїскѣрєня працѣа робѣтнїкамъ, а тѣмчасѣомъ до державнихъ підприємствъ спрѣзѣдує ся робѣтнїкѣвъ навѣтъ зъ Македонїю, хочъ наші робѣтнїчїа масѣа голодують. За гѣлѣсѣомъ правѣтєльство поступаетъ лїцємѣрно: н. пр. чєскєа на мѣстїтїи вѣдїкнуло статутъ робѣтнїчного товариства для підмѣоги робѣтнїкамъ остьаючимъ бєзъ занятя зъ мѣтѣву, мѣвъ-то се товариство будє підпирати бєзрѣботѣа.

Заява міністра прїсїдєнта.
Вѣ вѣдповѣдї на закиди Зайца промовѣвъ д-рѣ Керберъ заявляючи, що правѣтєльство не може прїписувати сѣбѣ вїны бєзрѣботѣа. Бєзрѣботѣа настаетъ майжє підъ кождѣа зїму вѣ бѣльшѣмъ або мєншѣмъ стєпєнѣ. Лїпша оргѣнизация посєреднїцѣва працѣа, оргѣнизация публїчнїхъ работѣа і убєзпєчєнєа вѣдѣ бєзрѣботѣа можуть дуже змєншїти нєбєзпєчєнѣства і сумнїй наслѣдкї бєзрѣботѣа, але мабуть не вєспїють єго загальномъ усунути. Далѣа міністеръ запєвняє, що правѣтєльство зробить усє, аби достарчати працѣа і спїянїа нѣжду. До сєго стрємлять инвєстїційнїа работи і т. п.

По промовѣхъ послѣвъ Ганнїха, Акѣмана, Шїлєного і Кїнка одностѣсно ухвалєно вѣдѣслѣно внесенєа до соціально-полїтичнѣа комїсії, почѣмъ прїсїдєнтъ Феттеръ замкнѣвъ засѣданєа.

Зъ клубѣвъ.
Вѣ колѣ польскѣмъ иде борба мѣжъ демократами а шпїхїтїчїами. Д-рѣ Рѣттеръ вѣгѣтовивъ интєрпєляцію вѣ справѣ вѣборчїхъ надѣжїхъ і зѣбравъ на нѣю 12 підпїсѣвъ сєрєдѣ демократичнїхъ члєнѣвъ польского кола. Чи знайдє ще 3 потрѣбнї до 15-тїи вѣмаганѣої рєгулярнѣомъ палати до вѣнесеня интєрпєляції, се рѣчь єумнївна. Якъ бѣ се стало ся, то вѣ колѣ польскѣмъ зновъ була бѣ черезъ кѣлька дєнѣа цѣкава „борба“, докї не потрєбано бѣ справѣ вѣ якѣйсь коловѣй комїсії.

На мѣстѣпрїсїдєнта кола вѣберуть мабуть проф. Цѣвкїлїєского а тѣмъ самїмъ опѣронїти ся мѣсце вѣ парламентарнѣй комїсії кола, о якєа „пѣборють ся“ демократѣа Романѣовїчъ і котрїйсь ізъ консервѣа.

Сєрєдѣ Словѣнцѣвъ настало спѣльне зближенєа. Фузїя обѣхъ словѣнськихъ клубѣвъ (кїлерїального і радїкального) уважає ся кѣвєстїєа часу.

Русини вѣ парламентѣ.
Пѣставлєнєа на першѣмъ засѣданю нагліє вѣнесенєа вѣ справѣ галїцкїхъ вѣборѣвъ вѣдѣложено за згѣдою самого вѣнесѣдаєцѣа п. Романѣука ажъ на часѣа по ухвалєнню бюджету сєбѣ-то на кѣнєцѣ сєсїї.

Кѣвєстїа фузїї рускїхъ клубѣвъ ще не полагѣджєна. Ходить щєа о уладанєа вѣдїносїнѣа бѣвнїхъ угодѣвѣвъ до т. зв. славянського центра.

Прї бюджетѣоїй дискуссїї маєа промовляти іменємъ клубѣа д-рѣ Косѣа.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНІЙ.

Турєчїцїна подѣбна до другїхъ європєйськихъ державъ тѣмъ, що якъ у тамтѣхъ, є і у нєй вѣже нїкѣ консервативна і лїберальна партїї, що по прїятому звичаю називаємо Старѣтуркамї і Молодѣтуркамї. Мѣжъ тѣми партїями, якъ вєсѣду, вєласѣа борба о вєрховѣдєство. Влѣсть остьаєласѣа прї Старѣтуркамъ, а Молодѣтуркїа, запѣдѣзрїнїа о перевѣротъ вѣ державѣа і вѣщеа о заговѣрѣа на жїтѣа султана — мусѣли якъ нєпнїшнїй одного дня остьавити гравїцѣа Турєчїини і вѣносїти ся вѣ свѣтъ за очїа.

Мѣжъ тѣми ємїгрантами, що по волюнѣа остьавили рѣднїй край, находїтїсь і самї бѣльшїі своїкї султана, не гѣворячи вѣже о бѣвнїхъ гєнєрѣлахъ, вєзїрахъ, сєкрєтарїяхъ, мїністрѣхъ, дїрєкторѣхъ і цѣлѣй шєвѣдѣа вѣсокихъ державнїхъ достѣпнїкѣвъ. Така масѣа ємїграція цѣлѣа турєчїої интєлігєнції мусѣла зробити вѣ Турєчїї глѣбокєа вѣражнєа, тожъ постарали ся влѣсть у султана о прїзвѣлѣа поворотѣа до певного означєного рєчєнцѣа.

Влѣсьнєа тєперъ тѣй рєчєцѣа мїнуєвъ, а бѣльша частъ ємїгрантѣвъ не повернула та о прѣщу султана не прѣсила, а надѣзвїчїайнїй, адъ нѣсѣа уконстїтуованїй тѣбуналъ за сѣудивъ 26 що-найвѣзначнїйшихъ члєнѣвъ сєїа молодѣтурєчїої партїї заочно на карѣа сѣмєрти, а ізъ списку іменѣа засѣдѣнїхъ вїдѣно, що тѣй молодѣтурєчїї рухъ обїмаєа що найбѣрѣваннїйшїа єлємєнтѣа турєчїої сѣспѣлѣности, а ихъ прѣвїнна лєжить головнѣа вѣ тѣмъ, що домагѣють ся настѣйчїиво увєдєня копѣстїтуції і вѣзагалѣа бѣльшого лїбералїзму вѣ Турєчїї.

Рухъ вѣ рускїхъ товариствахъ.

Зъ Вѣднѣа пишуть намъ: Дня 18 жѣвнѣа с. р. вѣдѣбули ся у Вїднї вѣ ресторѣнї „Mitzko“ I. Schottengasse констїтууючїа зѣбори товариства рускѣа вїдєнської интєлігєнції „Кружка землѣякѣа“, на якїхъ мѣжъ лїшнїми оснѣватєлѣми явлїли ся: д-рѣ Г. Мисѣла, д-рѣ Кузьмѣовїчъ, инж. Костїшїнъ, адѣюктъ Мазурѣкѣвїчъ, рєвїдєнтъ Дѣякѣа, докторандїа зъ „Августїнеумъ“ і чѣтїрѣхъ послѣдѣа до державнѣаї радїа пп. Ал. Варвїньскїй, Г. Пїгулякъ, В. Яворскїй і д-рѣ Гладїшѣовскїй. Начєрѣа устанѣа товариства, зрєфєрованїй д-ромъ Ол. Кулѣчѣковскїмъ прїялїли зѣбори по довшїй, оживлєнїй обрѣадїа, та рїшнїи прѣдложити політичнїй влѣсть.

Цїлю товариства пїслѣа ухвалєного начєрѣа устанѣа будєа — зблїзїти і зѣдїнїти вѣїхъ интєлігєнтнїхъ Русїнѣа, осєлєнїхъ у Вїднї і т. Долїшнїхъ Ракѣусахъ, вѣ однї сѣвїдѣущїй осєредѣа, плєкати вѣ нїмъ рїдну мѣву і народнїа традиціїа на чужїнїа, підмѣагати народнѣо-культѣурнїа змаганяа землѣякѣа у рїднїй краѣа, посѣловлѣвати незасѣлїнимъ, захѣожимъ землѣякамъ і сѣлїжити їмъ порадою, вїнцїа удержувати товарискїа та родїннїа вѣзѣмнїи сєрєдъ родїнцѣа тутъ осєлєнїхъ, а змагати-мєа до сєїа цїлїа: розбѣдѣжуванєа товариского жїтїа і дружнїхъ зносїн сєрєдъ рїдноїа колѣонїїа вѣ мїсцїа свогѣа осїду, склїкуванєа частїхъ товариськихъ сѣходїн і означєнїа старшїнонѣа днїа постїйнїа та прїнагїдїа, якъ на бѣльшїа сѣвїята рускѣа обрїду і зъ инїшихъ нагодъ, устроюванєа вїдчїтїа, концертїа, спїлнїхъ прогулѣокъ, театрѣальнїхъ вїстѣвъ, товариськихъ ігоръ і т. д., удержуванєа бїблїотєкїа і вѣсїтїхъ инїшихъ подѣбнїхъ способѣа, що і сїлїа розбѣдѣжувати і скрїплїати українсько-руську, народнѣа самѣвїжу. Члєномъ товариства побѣа єго оснѣватєлѣа може стати кождїй интєлігєнтнїй Русїнъ, осєлєнїй у Вїднї, чи на областї архїєпїсѣпѣства Долїшнїхъ Ракѣусъ зъ укінєчєнїемъ акадємїчнїмъ образѣванєа або на одвїтнїмъ єсѣспїлнїмъ станѣовнїцїа.

Дѣсїа приступїло до товариства вѣ харѣактерї оснѣватєлѣа 18 члєнѣа вѣсїякого звѣаня: державнїхъ уряднїкѣа, лїкарѣа, сѣвѣщєнїкѣа і т. д. Ізъ сєго вѣже слїднѣа, що тутєшнѣа українсько-руська интєлігєнція вїдчѣувала потрєбу такоїа оргѣнизации, і справдїа сєй новїй „Кружокъ“ доповнѣяєа загальнѣа вїдчѣутїй недѣстѣа вѣ істѣнуєчїхъ товариськихъ оргѣнизацияхъ у Вїднї, сєрєдъ якїхъ єсть однѣа товариство студєнтѣскєа „Сїч“, робїтнїчєкєа „Рѣдина“ і вїдъ недавнїа другєа такеа товариство „Пѣстѣупъ“ ізъ соціально-демократичнѣо закрѣскою, а лїшъ однѣа интєлігєнціяа вїдъ часу упавшѣа „Грѣмадїа“ не була угѣрѣтована вѣ нїякїмъ товариствѣа. Судячи пїслѣа зачєркнєої гарнѣої мєтїа сєго новѣа „Кружка“ интєлігєнціїа і пїслѣа дѣтєпершнѣаго ходу справїа єа вєсїка надїа, що интєлігєнтнїа нашіа одїнїцїа, маючи такїй поважнїй осєредѣа, не будуть вїдчѣужувати ся і затрѣчувати свїй націѣоналнїй харѣактер на чужїнїа, чѣму вѣ першїй мїрїа залѣбїгати-мєа ново заснѣванїй „Кружокъ“.

Члєн-оснѣватєлѣа.

НОВИНКИ.

Русини! Намѣа нєа пора забувати про нашіхъ кольѣонїѣвъ! Прѣсїмѣа о жєртѣа на купнѣа друкарнѣа до Паранїа.

— Вѣ справѣа прѣтєстѣвъ прѣтивъ вѣборѣвъ послѣвъа до сѣйму звертаємо увагу интєрєсованїхъ повѣтѣвъ, що тїа прѣтєстѣа трєбаа вѣносїти якъ найскѣрше. Акты вѣборчїа Намѣстнїцтѣво вѣже вѣ значнѣй частїа прєрєсталѣа вѣдѣловїа краєвомѣу, а якъ тамъа рєфєрєнтъа дѣстанєа прѣтєстѣа вѣже по уложєнню справѣаозданя, то фактѣвъа, поданїхъ вѣ прѣтєстѣа, не узвѣглядїтїа, а тогдїа і справаа вѣ сѣймѣа поїдеа труднїйше. Прѣтєстѣа трєбаа слѣати до Сѣйму на руки Вѣдѣлу краєвогѣа вѣ тѣй снѣсѣбѣа, що на нашіа поданя (на послѣднѣйа сторѣнїа) маєа стоїтиа адрєса: „До Вѣсокого Сѣйму Корѣлѣвства Галїчїнїа чєрєзъ Вѣсокий Вѣдѣлѣа краєвїй у Львѣвѣа. Прѣтєстѣа... [тѣхъ і тѣхъ] прѣтивъа вѣборуа послѣа зъ сѣльскѣа куїрїа вѣ окурѣахъ вѣборѣвъ... прїа вѣборахъа до Сѣйму зъ року 1901“. Вѣ самѣмъа поданюа налєжитъа навестиа тѣчноа надѣжїа і прїа кождѣмъа податиа доказиа а прїа кѣнцїа жадаїа: „Вѣсокий Сѣймъа зѣвѣлїтьа вѣборѣа... узнатиа за нєаважнїй“.

— Мїтропол. Ординарїатъ львѣвскїй прїпорѣчѣвъа вѣсѣмъа Деканѣатамъа скороа вѣгѣтовити і вѣслѣати до рады державнѣаї пєтїційа вѣдѣ рускѣаа клїраа вѣ цѣлїа полѣченїаа матєрїальнѣаго бѣгу, а іменно: 1) удѣлєняа пѣтї квїнквєпїїа по 400 корѣнѣа; 2) вѣплѣатыа платѣа зъ гѣрѣа; 3) вѣздыа на зєлѣзницїахъа другоюа клїсѣою. Дєякїа деканѣатыа вѣжеа вѣслѣали такїа пєтїційа, а другїаа посѣпѣшають, аби чѣмъа скѣршеа вѣслѣати.

— До вѣдомѣстїа чїталєнѣа „Прѣсѣвїтїа“. Прїагадѣмоа остьмъа Хв. Вїдїламъа чїталєнѣа „Прѣсѣвїтїа“, що на підєставїа ухвалїа Вїдїлу краєвогѣа зъ дня 20 лѣутогѣа 1898 р. 57097 чїталнїа „Прѣсѣвїтїа“ можутьа старати ся о бєзпрѣцентѣовїа позїчкїа зъ фондѣа краєвогѣа на піднєсєнєа своѣїа дїлнїносїїа вѣ напрѣмїа торговельнїмъ і економїчнїмъа вѣзагалїа. До вїношєняа вѣ тїїа цїлїа поданяа Вїдїлѣа краєвїйа пїсьмѣомъа зъ дня 31 сєрпнѣа 1899 ч. 58173 означѣа постїйнїа рєчєнїа, вѣ котрїа тїа поданяа у Вїдїлїа краєвїйа маютьа бутїа полагѣдѣнїа, а то: 1 сїчнѣа, 1 цѣвнѣа і 1 жѣвнѣа кождѣогу року. Кѣждаа отѣжєа чїталнїа, що о такуа позїчкуа намірѣяа старати ся, нєахайа повѣсїтїа рєчєнїа сѣбѣа зѣгаїмѣти і бѣдайа на мїсѣацѣа прѣдѣтїмъа вѣнесєа дѣтїчнєа поданєа до канцєлїарїїа Головногѣа Вїдїлу Товариства „Прѣсѣвїтїа“ у Львѣвѣа (Рїнокъ ч. 10), щѣбыа справуа можнѣа розсїлїдити і Вїдїловїа краєвомѣуа зъ вїдѣповїдїа умотївованїмъа вѣнесєнєа прєрєслати. Зъ тогоа вїходїть, що підъа тєпершнѣа поруа поданяа о бєзпрѣцентѣовїа позїчкїа зъ фондѣа краєвогѣа повнїнїа бутїа надїслѣанїа найдалѣа до 1 гѣруднѣа с. р. — Прїагадѣючиа сєа Хв. Вїдїламъа, звертаємоа увагуа на вєлїкїйа хѣсєнъ, якїйа чїталнїа „Прѣсѣвїтїа“ зъ бєзпрѣцентѣовїхъа позїчокъ можутьа осягнѣти, а тѣмъа самїмъа повнїнїа вѣ тїїа цїлїа поданяа якъа найчїслєннїйшеа вѣносїти. Вїнцїа додаємоа, що на жадаєа прєрєслѣамоа бєзпрѣволочѣноа друковануа інстѣрукцію, якъа поданєа тєа маєа бутїа напїсѣанєа. — Зъ Канцєлїарїїа Товариства „Прѣсѣвїтїа“ у Львѣвѣа.

— Вѣ Снѣатїнѣа завѣзуєа сѣа новєа товариство „Снѣатїнѣскїйа Бѣанъ“. Статутъа ужеа затвєрѣджєнїйа на мѣстїтїицтѣвомъа і дня 1 я. єт. падѣсїєа о 2 год. пополуднїа вѣдѣбудуть ся прѣшїйа загальнїйа зѣбориа вѣ салїа маїстрату, а ранѣоа тогоа дняа вѣдѣправити ся вѣ парѣохъ, цєркѣвнїа сѣлѣужѣа В. вѣ намірєннюа успѣшнѣаго розѣвоуа товариства. Зъ увагїа, що Снѣатїнѣскїйа Бѣанъа поклавъа сѣбѣа цїлюа: мїловѣзучѣо рускѣаа пѣсьмєа розбѣдѣжїтиа дѣрѣмѣчу Снѣатїнїцїну, снѣатїнѣскїа Русїнїа надѣжѣють ся, що вєсѣа доохрєстнаа интєлігєнціяа вїпсѣомъа вѣ члєныа допомѣжеа товариствѣуа спѣванїтиа вѣсокуа єгоа задачу. — С.

— Львѣвскїйа Бѣанъа прїагадѣуєа, що рєчєнѣа до надїслѣаняа творѣа конкурєовїхъа мїнаєа зъ 1-имъа гѣруднѣа с. р. Однѣакоа пожаданѣа бїа було, щѣбыа Вл. компѣозиторїа надїслѣалиа скѣрїйшеа своїа творѣа, абиа Комїсїа конкурєова прєрєстудїовалаа їхъа чѣмъа скѣршеа, а тѣмъа самїмъа абиа прїзнанєа прѣмїїа мѣглоа наслѣгнѣтиа вѣжеа а потѣа чѣмъа гѣруднѣа с. р., що зновъа умѣожнївилѣа бїа вїконанєа прѣмїованнїхъа компѣозїційа вѣжеа на сѣлїдѣуючїхъа Шєвчєнкѣівскїхъа вєчєрнїцѣахъ.

— На конкурс драматичнїйа надїслѣано до Комїсїїа конкурєовїа, крѣмъа прѣдєдѣа поданїхъ 11, щєа 12-їйа тѣврѣа п. заг. „Лѣудѣа! лѣудѣа!“ — До Комїсїїа конкурєовїа запрѣсївѣа Вїдїлѣа краєвїйа, крѣмъа давнїйшїхъа члєнѣа (профєсорїа Грушєвского, Колєсєнїа, Смѣла-Стоцкогѣа, Кѣцовского, Іл. Огоновского, Ол. Варвїньского, В. Шухєвїча, адѣа. Олєснїцкогѣа і д-ра Савѣчака) щєа проф. унївєрситєтуа д-ра Студїнського і профєсѣора рускѣаа гїмн

Виходять у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годіні по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших людей“ виходить во второк і в второк п'ятницю на переміну разом з „Діпломом“.

Передплату і нисерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діпла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети А. Ольшеского ул. Калинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманн ч. 9; К. Бухнітц ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дакс, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІБ ФРАНКУРТА і ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діпло“ і належність за нисерати платити у Львові.

ДІПЛО

Передплата на „Діпло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к. на пів рік... 16 „ на пів рік... 22 „

у Львові: на цілий рік... 28 к. на пів рік... 14 к. на чотирьох роках... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рускописи апертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламія неопечатана відійти від порта.

Посадковне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Головна звичайні приймають ся по 20 с. від одного стрічки нисератом або еп місце в зр рубриці „Надбавки“ по 50 с.

Подати і який доносена приватний часити ся по 80 с. від стишка.

Справа вписів руских богословів.

у львівському університеті вже наконці по- лагоджена на користь Русинів ухвалою бо- гословського деканату. Професори Русини і навіть декотрі поляки не згодили ся з поведенням декана кс. Фіалка, котрий не- оправданым нехотуванем тількитнього авичаю без потреби выступив так про- вокуючо.

Такого звороту справи можна вже було надіятися, коли перед кількома днями появило ся в Przeglądzie писмо ректора д-ра Ридигера такого змісту:

„Прошу о ласкаве спростоване розши- рюваної вѣсти, мов-би ректор універси- тету до нинішнього дня мав яку-небудь у- часте в справі вписів руских богословів; се річ декана богословського ви- дѣлу.“

Ридигер, ректор.

З сего письма видно, що ректор до справи зовсім не мѣшав ся, а кс. Фіалек поступив собі на власну руку.

В справі сій пишуть нам:

„Поведене кс. Фіалка для нас зовсім не дивне. В се характеристика безмежної ароганції і нетерпимости у вихованців єзуїтської школи кс. Пузны до всего руского. Они, чуючи в теперішню пору за со- бою плечі, не перебирають в средствах против нашої церкви і народности. На жаль, школа та бере в польської єрархії галицької чим-раз більше верх, обсаджую своїми вихованцями всі вищі достоїнства і ста- рає ся усувати відь всего впливу давнішого яко-такто умірене духовенство. Визомь сего напружє в сегорочній именовані в лат. єрархії з поминенем людей так заслужених, як прим. кс. Заблоцький і п. Се. вызвало навіть в більшій часті лат. кли- ра велике невдоволене.“

И до чого має вести таке провокаційне поведене? Чи не заострило оно національ- ний антагонізм ще більше? Чи може уда- ти ся нині те, що не удало ся за часів самостійної Польщі? Чей-же нині смѣш- ною вже повинна бути мрія про златинше- не Руса, хоч-би тільки галицької? Коли в- нуки стають жалувати дѣл своїх пред- ков; та чи не буде оно за пізно?..

Зь рады державної.

Вчорашній день був для парламен- тарної ситуації рѣшальним, а коли резуль- тат кризи в користь для міністерства, то заслугу сего може приписати д-р Кербер свій зручний грѣ.

Наглі внесення синали ся як зь рога обильности; дискусія над ними провадил- ка ся та стали переходити в так звичай- ну відь чотирох років в нашім парла- менті сварку. Здавало ся — нема ніякої надѣї, аби бюджет міг справді бути по- лагоджений перед Різдвом. Ситуація міні- стерства була незавидна. Та тут показа- ла ся проворність Таффового ученика.

При помочи прислужної праси пусти- в д-р Кербер вѣстку, що в виду загроже- ний парламентарної ситуації настає криза: або кабінет оголосить свою димісію, або парламент розвяже ся. Си качка мала до- той степені всі признаки серйозности, що весь парламент дав ся на неї зловити. Нова чутка, що міністер-президент на- слухай продовження парламентарної кризи думає сейчас в суботу виїхати до Буда- пешту, де тепер пробує цесаря, тільки укрѣпила посольскі круги в думці, що справді д-р Кербер навмисно зробити рѣшувальний крок. Видно, неспішно було парла- ментови наражувати ся на певну бу- дучину, коли сейчас по появи зручної начки зачав ся

парламентарний торг.

Через сей торг і спозив ся вчєра початок засѣданя о цѣлу годину. Ще пе- редь 11-ого ролю ся вже на парламентар- ний коридорах відь постів та дивни- карів — як рѣдко коли. „Д-р Кербер“ де сейчас найв поплудни до Будапешту“

говорили один. — „Має вже просьбу о димісію в кишень“ казали другі.

О 11-й годіні з'явили ся оба прези- денти, д-р Кербер і гр. Феттер і в президіальній канцелярії зачав ся торг. Передь президіальним бюро з'явив ся натовп, наче на біржі. Посли і міністри снували ся гарячково там і назад. Шо- хвили покинували на конференцію репре- зентантів иншого клубу і так: зь цѣм. людовцв Ерлера і Дершату, зь всѣм- цѣм Айзенколя і Шалля, зь соціалі- стів Пернерсторфера і Ельдерша, зь мо- лодочехов Пацака, зь теских радикалів Черного і Фрессія а зь Русинів Василька, Романчука і Варв'янского.

Ось-так по півторагодинних конфе- ренціях удало ся вкінці обом президе- там різними уступками наклонити послов до відкликаня нагліхх внесенє. Аж тут виступила

Нова перепона.

Коли о год. 12½ пертракції скінчи- ли ся та прикоськано вже й найбільше у- пертых теских радикалів, з'явила ся на- раз нова квестія, що, здавало ся, розбѣ- ує справу. Посол Поганічкі (Слов'янець), що першій мав промовляти при бюджетній дискусії, заявив, що він не сподѣває ся, аби бюджетна дискусія так скоро зачала ся і тому не готов ще зь своєю промо- вою, а коли схотять єго змусити до про- мови, то він поставити знов нове нагліе внесенє, аби тільки відсунути бюджетну дискусію. Другі послы, почувши се, при- бігли знов до президія заявляючи, що в- такомь случай і вони мусять знов під- держувати свої нагліе внесення. Ситуація стала фатальною... Та і тут знайдено ви- хід зь колізії. Посли Фінк і Яворскій заявили готовність сейчас промазати і- тимь способом ситуацію уратовано.

Завава Всенічцв.

Через цѣлий час пертракції все- нічцв, сидючи в сали обряд, урядили зь нудги забаву. Посол Вольф затукав на- цѣм горло буршівку півною а єго товари- ші підхоплюючи послѣдній стріф выгуку- вали зь буршівским завязем.

Визерпавши свій співацький реперту- ар, Вольф став викликувати: „Де-ж до- бѣса президія парламенту? Чи-ж сей торг о корови ще не скінчив ся?“ — Штайн знов кричить: „Се парламентарний торг терміновий!“

Початок засѣданя.

Вкінці около 1-ой год. появили ся в- сали президент Феттер. Всенічцв кличуть іронічно: „Ага! ага!“

Президент, отираючи засѣданє — се- редь невинних замѣток і окликів відь всенічцв — подає до відомости, що за- згодою внескодавцв всі нагліе внесення відпадають а на основі заключеного ком- промісу прийдуть передь бюджетом підь обряди тільки два — скупумовані відь одно — внесення соціалістів і теских ра- дикалів в справі забезпечення робітників на старість і на случай неспособности до праці та забезпечення відь і сирѣт по ро- ботниках.

По відчитаню ряду інтерпеляцій і по відповѣдї міністра судівництва Спенс- Бодена на рібні інтерпеляції, приступлено до сего наглого внесення і по короткій дис- кусії ухвалено відослати єго до соціально- політичної комісії.

Перше читанє бюджету.

Тепер з'являє президент, що зь по- рядку наступає перше читанє бюджету на- рок 1901 і 1902 та бюджетних цѣсар- ских розпоряджень. На лѣвці і середь Поляків заланує телячий восторг — во- ни бють гучне браво!

Рівночасно выслав президент Феттер до одного зь угорських стацій телеграму, де повідомляє будучого вже в дорозѣ до Будапешту д-ра Кербера о отвореню бюджет- ної дискусії.

Першій бесѣдник, аграрій Фінк, про- мовляє ошга. Жалѣє ся на брак рібничої організації, закидає правительству, що оно мабуть і не думає впровадити в житє ухвалений минулої сесії закон о знесеню термінових торговл рібними продуктами, але тільки хоче єго торговлю зреформувати. Коли се дѣйсно правда, то аграріи будуть голосувати противь бюджету.

Промова Яворского.

Яка по тѣм наступила, була визанкою оклепаних фраз, які ми вже стѣлько разь чули зь польско-шляхотських лав. „Регімен- тарий“ польского кола „радує ся дуже“ зь- тої причини, що вже разь розпочала ся бу- джетна дискусія, „бо се важна для Галичи- ни справа“. До того, залагодивши бюджет

буде палата мати можливість управити водносини міжь обома половинами монар- хії та приготувати ся до відновы торго- вельних трактатів. (Поляки бють браво). Далі выступив „регіментарий“ в роли парламентарного педагога, докоряючи по- слам за нагліе внесення, за дискусію надь ними, за сварки і загалом за робленє пе- репонь правительству. Розжалобивши ся надь занепадом австрійского парламента- ризму, высказав ще разь утѣху зь при- чини проясненя парламентарної ситуації і замкнув свою „промову“ поставленем ос- ливих „ясних“ постулатів зь боку „галич- кої репрезентації“: охорона рібничества і піднесенє справедливости та культури. (По- ляки бють браво).

Нова інтерлюдія.

Рівночасно, як засѣданє кінчило ся, д-р Кербер, упоєний утѣхами своєї про- ворности, мусѣв уже дождзати „близку- го“ до Будапешту, признавши мабуть цѣлком на змѣнливость судби. И єго во- на не минула. (Ого підь конець засѣданя посол Пешка виѣсє наново відкликанє вже передше нагліе внесенє, що визнає прави- тельство сейчас предложити проект зако- на противь термінових торговл збожжєм і млывом).

Конець засѣданя.

Як видко, не заповѣдає добра дальшої си- туації. Можлива річ, що инші послы схочуть наново внести свої нагліе внесення і во второк значє ся торг на ново.

Також... внесення.

Посол-антисеміт, механік по званию, Шнайдер, звѣстний изь сѣбѣ неспособи- сти до жидів, поставив иѣ менше, пѣ боль- ше, як ось-такє внесенє: „Взымає ся пра- вительство до виготовленя проекту закона по мысли которого: 1) закладанє нових жидівських громад і будова нових божиць нормувались бы особными приписами; 2) жидівскій конфесійний громади підчинились бы вынмовым нормам, які тепер обо- вязковий для політичних товариств; 3) жидам заборонє ся всяка наука; 4) жиды мають стояти на свияцькій школі; 5) складати передь властями спеціальну при- сягу на конституцію...“

Польска праса про руских послов.

Польскій часопис, доносячи в парла- ментарних справозданях, що правитель- ство пертракувало і зь рускими послами в справі відсунення нагліхх внесенє, та що ті пертракції були доволі тяжкі, — каже, що д-р Кербер і міністер просвіт- ти Гартель обѣдали Русинам гімназію в Станиславові — при чѣм не може здер- жати свого невдоволеня та проявляє єго злобными притыками і замѣтками. Най- больше однак лютиє польских шовіні- стичних писмаків се, що вони не зна- ють докладно, що властиво міністри обѣ- цали руским послам...

Нам пишуть зь Відня:

Посол Романчук дня 23. с. м. зане- дужав. Д-р Гладишевскій сконстатував у єго горячку і казав положити до лѣжка. Небезпечности нема, але через те відволѣче ся справа єго наглагого внесення в справі галицьких выборов. Тимчасом наступит перше читанє бюджету за рр. 1901 і 1902, при котрѣм будуть промовляти бесѣдники всіх клубів: двоє найбіль- ших, польского і теского, по 3 (але По- ляки може зрезигнуть зь одного), серед- них клубів по 2 а зь менших по 1. Відь руского клубу буде говорити (по при- чинѣ недуги п. Романчука) д-р Косє. Пер- ше читанє бюджету обчислено на 4—5 днів; промовляти має 26 бесѣдників відь 16 клубів. Потѣм прийдє на порядок вне- сенє п. Романчука.

Liberum veto!

Живє на свѣті народ, що зве себе руским і почуває свою водрубність відь споріднених сусѣдів Москалів і Поля- ков. Статистика обчислює єго в Европѣ на яких 28 міліонів душ; етнографіи выказує єго питомі окремѣности і озна- чє географічній границі єго осѣдку; літ- евіска давно поришала справу окремѣ- ности єго мови; исторія літератури розка- зує про тисячлітній майже плід єго ду- хової праці і єн розвѣй та розрѣз за о- статню сотку лѣт; єго бувальщина свѣд- чить про єго колишнє самостійнє житє, єго повзійшу долю і борбу за волю; вкінці австрійскі закони докладно означують єго етановиско і права в межах австрійської конституційної держави.

Здавалось бы по тѣм всѣм, що бодай в Австрії всій, кого збере охота порушу- вати руску справу, повинен бы числити ся зь тими безперечними вже фактами. Ажє навіть загорѣлі польскі шовіністы пере- стали осмѣлювати себе давным окликом „Niema Ru-i“

Отже видно, що нѣ! Найшов ся таки ще який Філіп з Коворі, що доси не вѣ- сѣт освоити ся зь наведеними повисше фак- тами і пробує давно отудженого і позабу- того librum veto.

Попалась нам в руки брошура (13 сторіт друк), видана в Новѣм Санчи и. заг.: Wacławski Polacy! Głos z kraju w kwe- ty. uskiej ogółni polskiemu w zęgólnosci redakey i dziennik w polskich bez rożnicy kie- runku politycznego poświęca autor. Безименний авторь закладає своє шлюхотке veto противь истования руского народу, руской мови і літератури, противь рівноправности Рус- ков в Галичині і однимь замахом пера рѣшає руску справу.

До поважного обговореня брошура тал очевидно не надає ся: але цѣкако буде по- знакомити ся зь єн змістом хоч-би для- того, щоби зрозумѣти, які безглузді рус- ковѣй радки може виплоти вь людскій голові читанє польских галатистичнихх дневників, беззастанно уфдаючих на те- мать руского „гайдамацтва“.

Авторь радить загнати вже разь ємгло вь очі рускої справі, тому „зближа- ючому ся четвертому і найближчійшому підьлози Польщі“, і заляти супротивь неі- рѣшуче, невдоволенє становиско.

По ічѣмт неоправданій — каже — сецесії руских послов зь сойму, по их шаленій, пригадує гайдамацкє часи а- гітації вь часѣ выборчої кампанії — ра- дить він покінчити єру уступств і ком- промісів для Русинів, а розпочати добре обдуману, свѣдомою своєю цѣлю акцію цѣлої польской суспільности. Зь того — каже — що ми рівні супротивь Бога і права, не виходити єще „рівногѣрности“ (?) народна, бо лише той самє менше-більше рівень куль- турний і цивілізаційний дає народам рівні права; а що руска мова — то збор- ка народних слів, староєрковичныи і російского языка зь головним підкладом польской мови, то годі Русинам домага- ться рівных прав зь Поляками. Рускій се- ляннин той мѣшаної мови не розумѣє, не- одєт интелігенції рускій єн не уміє: по- що-ж накидувати рускому населєню той штучний, навіть єще не вироблений язык зь єго варварского (не польским абєцалдом — Red.) правописею? Рускій люд, полише- ний самє собі, шовє бы природною доро- гою і принає бы давно вже готовий язык польскій, котрий він розумѣє і легко та- радо собі присвоєє, як є посвѣдчать По- ляки, що мають у себе Русинів вь службѣ. Той пѣб то рускій язык, та вѣдѣнна варварска правопись удержують рускій на- рѣд вь темнотѣ; а користає зь того гор- стка руских проводирів, котрі, покину- ючись на языкову окремѣність, домагають ся руских шкіл, руского університету, руской секції вь крайовій радѣ школьній, руской курії вь соймѣ, ба готови ще зажа- дати руского сойму і руского правительства крайового. Подумайте собі, вѣлько, бы то по- садѣ попало вь рускі руки!

Здавши о тѣм, що Русинів дѣлять відь Поляків єще відмѣнний вь дѣлѣм обряд і календарь, пише дальше авторь, що поміж Русинами є двѣ партії: одна, що гадає про самостійну Русь відь Сяну по Дніпро та Чорне Море, а друга, що уладжує собі тимчасово житє вь Австрії підь якь найкористивішимь умовами, аби зь часом розплести ся вь Россію.

Мрѣ першої партії авторь называє недорѣчним, бо де-ж бы Россія схотѣла віддати те, що посѣдає відь стѣтѣт [по- минаючи дрібну помилку, що Россія посѣ- дає рускі землі далеко довше, запытаємо: чи Польща она скорѣйше віддасть забраній їй землі? — Red.], і править, що народи- цѣ лишє для власної користі, для власного хлѣба пропагують такі плани. Друга пар- тія автором далеко симпатичніша, бо явно признає ся до Россії; а тамтї „обду- рюють нас, обдурюють правительство і смѣють ся вь кулак“, але жадно згоди зь Поляками не хотять, тільки радѣ бы их зь вѣсходни Галичини усеунити, называючи их чужинцями на своїй землі.

Оть до чого — бѣдыкає нещасний ав- торь — дійшли ми при нашої готовости до згоди! „Вонѣ Ляхи зь сего краю!“ — се явний поклик москвофільа а тихій руских народоуцѣв; а ми на се дивимо ся зь самоубійною майже резигнацією. Що

СКЛАД ПАПЕРУ

під фірмою

Францішек Кравяєски

у Львові при уладі СИКУСЬКІЙ ч. 9

порукає

450

ПАПЕРИ канцелярійні, ли- Папери листові і рисункові

стові і рисункові.

Книги торговельні, білети візтові по дуже приступних цінах.

Виходять у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годїні по полудні. Літературний додатокъ „Віблиотека найзнаменитшихъ повѣстей“ виходить во вторникъ и во вторникъ и п'ятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килийского 2; С. Соголовский Пасажъ Гавсманъ ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВЪДНІ: М. Dukes, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсерати платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ
въ Австрії: на цілий рікъ . . . 32 к. на півъ року . . . 16 „
за границею: на цілий рікъ . . . 44 к. на півъ року . . . 22 „
у Львові: на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламация неопечатаній вольній воль портъ.
Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. воль одної стрічки инсератової або єи мѣсцє а въ рубрицѣ „Надблєснє“ по 30 с.
Подяки и инші доносєня приватні чєсєть єи по 30 с. воль єтишєа.

ПИСЬМА ЗЪ ВЪДНІ.

Не зъ великими надѣями збирала ся рада державна на осѣнину сєсїю. Однакж рѣшуча промова президента міністрівъ Кєрберъ на першомъ засѣданю поправила, здавало ся, парламентарну ситуацію. Тільки-жъ илюзія не довго тревала. Австрійскій парламентъ недужий и безсилний, розбитий на множество (16) більшихъ та меншихъ клубівъ и партій, зъ котрихъ кожда має свої окремї інтереси; вѣнъ давъ ся виправдѣ на веснѣ хвилєво запрячи до роботи, але теперъ кожда партія пильнує лише свого інтересу, не оглядаючи ся на інтересъ загальний. Ситуація ту могли бы використати Нѣмцѣ, коли-бъ держали ся разомъ, але ихъ Gemeinbürgschaft, яка була въ часѣ грозячого небезпечєства, розбилась за разѣмъ, скоро небезпечєство минуло, и теперъ лише націоналы, поступовцѣ и либеральна шляхта удержують сяку-таку змизь межє собою, а клєрикалы, христїанскї соціалы и всєлѣмцѣ ведуть и межє собою и зъ тамтїми стороництвами водноріду або зачїну борбу. Такъ само воюють межє собою и послы славянскихъ народівъ, а выгяды на якусь славянську коалїцію, якої де-хто бажає, сьуть дуже малї. Самї Чєхы подѣленї на чотири групы (чи навѣть пять), полудневї Славяне на три, Русины на двѣ, Полякы такожъ. Давнїйшій полуднево-славянскій клубъ, до котрого належали и „у-годовѣ“ Русины, черезъ особу нетолєрантно-го а прїомъ зненавидѣного Сустєршица не може зновъ утворити ся. Рускї-жъ ек-утодовцѣ такъ тѣсно звязали ся зъ д-ромъ Сустєршицомъ, що не можуть — такъ ка-жуть — приступити до руского клубу, хотя та злука теперъ, по сєсєсїї п. Варвїнського зъ соїму и новыхъ выборахъ соймовыхъ, не була бы така неможлива, якъ передъ десятима мѣсяцями при отворєню рады державної.

Д-ръ Кєрберъ на веснѣ потягнувъ весь парламентъ до згѣдної працї приманкою великихъ матеріальнихъ інтересівъ, зєлѣз-ницями и водними будовами; теперъ спр-бувавъ єго зєднати до борбы противъ У-

горщини. Доси ся проба єму не конче уда-ла ся, мнє приманчивости и популярности цѣлї. За-дѣя успѣшного ведєня тої борбы при водновлєню угоди д-ръ Кєрберъ мусить показати ся сильнимъ, мусить опирати ся о зєднаний, однимъ духомъ провѣданий парламентъ, а мѣжъ-тимъ въ парламентѣ партїи на-разѣ бють ся межє собою, замѣсть ладити ся до бою зъ Уграми, и заходять ся коло своихъ неразъ дуже дробныхъ справъ, нѣжъ пильнувати тамтої великої справи. Повага и Кєрберъ и парламенту поднесла бы ся дуже тезємъ ухвалєнє въ часѣ буд-жєту, а сєму станули на перепѣнѣ нагладї вєсєнє. Найбільше такихъ вєсєнє, бо аякъ б, поставили молодѣ-Чєхы, хотя они прї-томъ всє запєвняють, що не хотять прова-дити обструкції; конкуруючи зъ ними, по-ставили нагладї вєсєнє, по одному, такожъ чєскї національнї соціалы и аграристы. Нѣмцѣ выступили лише зъ однимъ вєсє-нємъ, въ справѣ имміграції до Австрії французскихъ монахівъ, и тоє готовї були взяти назадъ, посѣли успокоюючи воднов-дї міністра прєсвѣты, данѣи на подѣну интерпєляцію, але нѣмєцкихъ націоналѣвъ алязували заразъ всєнѣмцѣ. Соціалнї де-мократы поставили два нагладї вєсєнє, а третє додали потѣмъ у водновдѣ на вєсє-нє всєнѣмцѣ. Крѣмъ того, якъ звѣстно, поставили одно вєсєнє Русины. Треба-жъ ще зважити, що многї зъ тыхъ вєсєнє зов-сѣмъ не були ані важнї ані пильнї, и пр. вєсєнє звѣстного Стєраского о бїйцѣ межє Нѣмцями и Чєхами въ однѣмъ мо-равскѣмъ мѣстечку.

Колї-жъ до того дискусїя надъ пооди-нокими нагладїми вєсєнями протягала ся довго, крѣмъ прєвѣсно поставлєнїхъ стали виринати що-разъ новї вєсєнє, и заходила оваба, що навѣть перше читанє буд-жєту водбудє ся не скорше, аякъ коло 5-ого падо-листа, тогды вже и терпєливому та „безпристрастному“ Кєрберови не стало терпѣнї, и вѣнъ збъ всєю енергією взявъ ся до зараджуваня лиху. Въ сєрєду, чєтверъ и п'ятницю велї ся прєговоры міністра-прє-зидєнта и прєзидєнта палаты зъ авторами нагладїхъ вєсєнє, щѣбы спонукати ихъ будѣ до понєхання будѣ бодай до водложєня своихъ вєсєнє на кѣлька днѣвъ по пер-

шѣмъ читаню буд-жєту. Найперше згодили ся молодѣ-Чєхы и взяли одно оставше ся вєсєнє назадъ; потѣмъ соціалнї де-мократы а дальше и всєнѣмцѣ згодили ся свои вєсєнє водложити. Тяжє йшли прєго-воры зъ Русинами. Въ сєрєду прєговѣ-рювали зъ п. Романчукѣмъ д-ръ Кєрберъ и Гр. Феттеръ, щѣбы свои вєсєнє водложивъ на кѣлька днѣвъ; Романчукъ водповѣвъ, що безъ порозумѣнїя зъ своимъ клубомъ не мо-же нїчого рѣшучого сказати. Въ чєтверъ п. Романчукъ зъ причини — легкомъ впрѣчѣмъ — недуги не бувъ въ парламентѣ, а въ п'ятницю прєдѣ засѣданємъ зѣйшовъ ся рускїй клубъ вразѣ изъ прочими Русинами, щѣ подписали нагладє вєсєнє, и рѣшивъ переложити єи свои вєсєнє на часѣ по пер-шѣмъ читаню буд-жєту, сип прочї вєсєнє будуть такожъ водложєнї (сє тогды ще не було доврѣшенє) и сип дєбата буд-жєтова ачїє ся дѣйстно заразъ въ п'ятницю. О тѣмъ рѣшеню повѣдомили прєзидєнта палаты и прєзидєнта міністрівъ дєлегаты рус-кихъ посѣлѣвъ Романчукъ, Василько и Ва-рвїнскїй. Чєскї національнї соціалы не згодили ся вправдѣ на водложєнє свого вє-сєнє, але згодили ся на те, що будуть про-мовляти коротко и не прєтєгати дискусїї, такъ щѣбы перше читанє буд-жєту не про-водило ся. Такъ и дѣйстно стало ся. Щѣ заходила одна труднѣсть, бо Словѣнєць По-гачникъ, котрый мавъ прѣшїй промовляти при буд-жєтѣ (такъ рѣшивъ жєребъ), за-явивъ, що вѣнъ на той дєнь не прїготова-ний, и радше поставити зъ своихъ сторони новє нагладє вєсєнє, нѣжъ щѣбы мавъ го-ворити при буд-жєтѣ; але найшовъ ся за-мѣсть нєго Нѣмєць Фінкъ, и сєй та прє-зєсъ польского „коля“ Яворскїй розпочали буд-жєтову дискусїю. — Рускї послы, годя-чи ся на прєложєнє свого вєсєнє, мали межє иншимъ на увазѣ и те, що въ п'ятни-цю дискусїя надъ нимъ водбула бы ся ли-ше коротка и мало замѣтна; крѣмъ того вєсєнєцѣ Романчукъ, хотъ прїйшовъ на звѣнїю до парламенту, але всє ще бувъ недужий.

Д-ру Кєрберови дуже залежало на роз-початю прѣшого читаня буд-жєту, бо вѣнъ того дня пополуднї йхавъ на Угорщину и тамъ потрѣбно єму було прєдѣ цѣсарємъ,

котрый пробувавъ теперъ въ Гєдєлє, и прє-рєдѣ прєзидєнтомъ угорского міністерства Сєлємъ выказати ся своимъ успѣхомъ, що австрійскїй парламентъ працює и будє пра-цювати. Вѣнъ и згадувавъ прєдѣ декотры-ми послами, що мусить подати ся до димі-сїї, сип нїчого не докажє, тымъ бѣльше, що зарвавъ ся зъ Угорщиною. Въ парла-ментѣ ходила чутка, що цѣсаръ на-разѣ не прїймивъ бы димісїї, але поручивъ бы д-ру Кєрберови розв'язати парламентъ. На вській спѣсѣбъ, хотъ д-ръ Кєрберъ теперъ поставивъ на своихъ, однакжъ труднѣсти тымъ ще не усунєнї зовсѣмъ.

Н.

Відозва.

Для 1. падолиста 1901 р. о год. 3. по полуднї водбудуть ся в комнатахъ „Рускої Ве-сѣди“ в Тернополї прѣшї, конститууючі збори Товариства „Народний Дїмъ“, стоваришєнї зарєстрованого з обмеженою порукою в Тернополї, на котрі підписаний Комїтетъ має отємъ чєстѣ Ви. Земляків за-прєсєнті.

Маємо повну надїю, що зазив наш викличе сєрєд нашѣи сусѣльности щирѣ сим-патїю та що цѣла Тернопільщина безъ рїзни-цї партій и станівъ поспїшить радо з помо-чю до здвїгнєня народного огнища в столи-ци золотого Подїля. Кождїй сьвідомий Ру-син розумїє добре, якє великє значєнє має для нашого національного розвитку — „На-родний Дїмъ“ в Тернополї, де свѣдѣбно и в кождїй порї будємо могли громадити ся та надъ своїми справами народними радити. Тут в хвиляхъ радостї и побїд — будємо грома-дою радїти з цѣлимъ нашимъ народомъ, а в хвиляхъ суму, та нещастѣ — разомъ будємо на дуєї крїпнїти ся та до дальшої борби за нашї права и свободу готовити ся. Нинї, в часї, коли вороги нашї цѣлкомъ не крїють ся зі своїми мерзкими плянами, коли польска гаката беззоромно називає нас на нашїй зе-млї — „garścią rusinów“ а нашї найшляхо-тнїйшї порыви „zakusami szowinistów“, — збє-рїмъ цѣлу свою енергію та з гіднѣстю, зна-менуючою дозрѣлого чоловіка и горожанина,

Питанє про першу славянську азбуку в освѣтлєню російської науки.

Написавъ Ф. Королевскїй.

Питанє, яка була перша славянська аз-бука, ще до нинї, на жалѣ, не рѣшенє. Де-котрі вважають першою азбукою глаголицю, другї зновъ кирилицю, а найшлїсє и такі, що поважали ся сказати, що то першою азбу-кою були славянскї гїєрогліфи!

В нашихъ шкільнихъ підручникахъ об-ясняєть ся та рїч от-такъ:

„В IX та X вїдї приймають Славяны христїанство від Греків. Два брата Кир-ило и Методий проповідують віру серед Сла-вян, а щѣбъ Славяны зрозумїли євѣ. Письмо, придумує Кирило на основї грецкої, семїт-ської та жидівської азбуки питме Славянамъ письмо, що називавсь глаголицею. О-писли Климентїй, єпископъ Болгар, укладає коло 911 року на чисто грецкїй основї пове-письмо, що називавсь кирилицею.“

В найновїйшїмъ підручнику для сєрєд-нихъ класівъ „Оглядъ рускої літератури“ Ол. Барвїнського говорять ся, що найстаршою азбукою є кирилиця, а хто винайшовъ глаго-лицю — не вѣдомо на певно, однакъ пам'ят-ники писанї глаголицею є такъ само давнї якъ и пам'ятники кирилицї“. (Оглядъ стор. IV.)

Д-р Мих. Пачовскїй, поправляючи сє твердєнє, сказавъ, що вже покійний Шафа-рикъ бувъ иншої гадки и що вона в основї додержалась до нинї в поглядї майже всїхъ учєнихъ.

Найважнїйшу працю про глаголицю виготовивъ В. Вондракъ, а видрукувавъ єи проф. Ягїч в Archiv für slavische Philologie п. заг. „Zur Frage nach der Herkunft des gla-golitischen Alphabets“ (в вип. XVIII і XIX)

и тут їде за гадкою Шафарика, кажучи, що вже історично доврѣдено, що глаголи-ця є старшою азбукою від кирилицї и що єї зложивъ дїйстно євѣ. Кирило (стор. 546).

Сє один з авторитетнїйшихъ голосівъ За-ходу, що сплєсєв рїшити єю прєзв'язану загадку. Ми не станемо перечити єсѣму твердєнню, однакъ не безъ користи будє пі-знати нашимъ читачамъ, якъ виглядає сє спїрнє питанє в освѣтлєню російської науки. Росїй-скї учєні інтерєсованї в тїмъ питаню, їмъ вѣ-домї такожъ голоси Заходу, та вони не задо-воляють ся тими висїдїдами, вони старались и старають ся слїдити єю справу на власну руку!

Найперше слїд би знати те важнє пи-танє, якимъ письмомъ покористували ся Сла-вяны, щѣ передъ кирилицею та глаголицею. Про гїєрогліфи нема що й казати, нїякихъ слїдівъ славянскихъ гїєрогліфівъ нема, гїєро-гліфи — письмо старѣго Єгипту и нїхто зъ культурнихъ народівъ не уживавъ по Єгиптянахъ гїєрогліфівъ.

Чогось певного, якимъ письмомъ поко-ристували ся Славяны прєдъ видуманємъ пи-тмомъ славянської азбуки, нїчого сказати не можемо. Дєхто догадує ся тїльки того, що в тїмъ часї правдоподїбно писали Славяны грецкимъ письмомъ; але всь тої здогадъ на-хитїй основї. Щѣ в 1799 р. найдєно в Ве-ликомъ євѣ. Міклоши в угорскїхъ Банатї зо-лотоу часу, якъ догадують ся в IV вїку, на котрїй була вирїзблєна грецка напись. В тїй напись наведєні імена славянскихъ жупанівъ Воїла и Вагаула и сє стало основою вєсєнє згаданѣго твердєнєа.

Хочъ сє темна справа, то такъ дає до-думуватись дєтого позитивного. Оба сла-вянскї письма, кирилиця та глаголиця, по-

сѣть на собі богато слїдівъ давної грецкої азбуки. Навѣть догадують ся, що перша зъ нихъ виробила ся з грецкої великої азбуки (маюски), а друга з одвітної стигїзованої ма-лої грецкої азбуки (мїнуски). Прѣба вивєсти глаголицю з давного національно-альбань-ского письма не повєла ся! Така сама доля стрїнула й инші догади, що глаголиця по-встала зі славянскихъ рунівъ або орієнталь-нихъ азбукъ. Тому ми, поки-що, приймаємо, що прѣототипомъ славянського письма була така грецка азбука.

А теперъ пригляньмо ся самому сла-вянському письму: котрє зъ нихъ старше, ки-рилиця чи глаголиця, и хто піднявъ ся труду виробити Славянамъ письмо? — розумїє ся всєю за росїйскими учєними, бо гадки захїдно-європейскихъ учєнихъ ми вже загально пі-знаємо.

Вже росїйскїй учєний єпископъ Порфи-рій Успенскїй відказувавъ внахїд греко-славянскихъ буквъ євѣ. Кирилови, а припису-вавъ єво. Кирилови Кападокїйскому, що живъ коло 680—685 рр., учивъ в Дамаску и Але-ксандрїї та проповідувавъ христїанську віру навіть македонськимъ Славянамъ. Сєй євѣ. Ки-рило по думцї єп. Порфирія прєрєробивъ для славянської азбуки 24 греко-йоньскихъ буквъ, а прочихъ 11 взявъ із глаголицї.³⁾ Та на якїй основї єп. Успенскїй відносить гєнєзу гре-ко-славянського письма до VII вїку и ви-жає давнїйшою глаголицею, намъ не звѣстно. Хлѣба їде слїдами Пєртца, що на основї ідєнтичности глаголицї з письмомъ Етика такожъ обставивъ за тимъ, що вона давнїша

³⁾ O. L. Geitler. Die albanes. und sla-vische Schrift. Wien 1883.

⁴⁾ Н. Дурново: „Съ какого времени су-ществуютъ славянскїе письмена“. („Славян-скїй Вѣстѣкъ“ 1901, н-р 16).

³⁾ K. Pertz: „De cosmographia Ethici“. Be-rolini 1853: „Glagolizam 520 fere annos ante Cyrillicam esse conditam; S. Cyrillicam ex Glagoliza litterarum desumpsisse ex-cedendum erit...“

⁴⁾ „Извѣстія Русскаго Арх. Института въ Царєградѣ“ (т. IV. в. 3.). Т. Д. Флорин-скїй: „Къ вопросу о древности и взаимныхъ

торг, а уладнає свої орудки так, щоб ми могли погостити їх о оден день пізніше. Тому просить ся не забувати на день 1-ого падолиста і явити ся громадно, щоб нам не роблено закиду, що ми лиш на словах патріоти, а на ділі підколю неспосібні до жадної акції. — Від Відділу Самбірської філії Просвіти.

Зь Тернополя: Виділ Рускої Бурси в Тернополі подає до відомости, що загальні збори членів Товариства відбудуть ся дня 6 п. ст. падолиста 1901 р. о год. 2 1/2 з полудня в комнатах Рускої Бесіди із звичайним порядком денним. — Юлія Лещинський секретар. [Всі другі рускі часописи просить ся о повторені сего оповіщення.]

Зб Стрїя: Дня 11 п. ст. падолиста о 11 год. рано а вь случаю передвидженомь 24 § статута о 3 год. полудня відбудуть ся вь льокалі Руского Касина звичайні загальні Збори Рускої Бурси Стрїйской. Порядок денний: 1) Справозданє уступаючого видьлу зь его діяльности за минулий рік адмін. (вдз 1 вересня 1900 по конець серпня 1901). 2) Справозданє касове. 3) Справозданє комісії ревизійної. 4) Вибір председателя, 8 членів видьлу и 3 заступників. 5) Вибір комісії для провѣреня рахунків. 6) Самостійній внесеня членів. — Того-ж таки дня о 8 год. рано відправит ся вь церкви мѣской помпнальне богослуженє за упокій душ бл. п. кардинала Сильв. Сембратовича и прочих усопшихъ благодѣтелів Товариства. Уважаючи Товариство наше яко одно зь важнишихъ вь нашомь розвою національномь, має Видьл его повну надѣю, що Вп. Родимць, член як и желачий стати ся ним, численною участю вь богослуженю и нарадахъ дадуть доказъ, що доля и розвои сего институту лежать вь нас на серцю.

Вь Стрїю 26. жовтня 1901. Юл. Федусевичь председатель. Андр. Москошз секретарь.

НОВИНИ.

Русини! Нам не пора забувати про нашихъ колыністів! Просимо о жертви на купно друкарнѣ до Параны.

— **При змѣнѣ мѣсяця.** Адміністрація наша просить Вп. передплатників о вчасне відновленє передплати на падолистѣ зглядно на IV. квартал зь пригадкою, що на кредитъ часопис не выслав ся.

— **Вь справѣ конфіскації 225 числа „Дѣла“** зь 19. п. ст. жовтня с. р. подь написею „Процѣс вѣска зь дневникарем, уступу видь слівъ „до сего чѣсма“ до „вѣдобрати собѣ житє“ одержали ми зь п. к. Суду краєвого для справъ карныхъ рѣшенє зь д. 24. жовтня с. р., що згаданий уступ мѣстит вь собѣ знамена провини зь §. 300 з. к. и арт. IV. зь 17/XII 1862 ч. 8. В. з. д. зь 1863 р. Вь поводахъ сказано: „Зміст інкримінованого уступу побуджує читачів до погорди и ненависти против ц. к. австрійської армії, що становить знамена провини зь §. 300 зак. кар. и артикулу IV закона зь 17/XII 1862 ч. 8. В. з. д. зь 1863 р., проте усправедлилена вь зарядженя конфіскації.“

— **Зь Тернополя пишуть нам:** Довіроцні збори виборців до повітової Ради відбудуть ся вь середу 6-ого падолиста о 2 годни по полудни вь комнатах „Рускої Бесіди“ в Тернополі. Просимо всіх виборців нашого повіта, щоб численно на тих зборахъ явили ся, а то в цілі обговореня кандидатур та способу переведеня виборів; рівночасно звизаємо Веч. оо. духовних та людей нам прихильних, щоб тої справи прихильнували, а в особенности, щоб спонукали виборців до приїзду на нараду до Тернополя. — З Виділу „Подільської Рада“ в Тернополі: о. Бест. Цурковський голова, Із. Голубович секретар.

— **Ювілей 25-літнього істнованя філії „Просвіти“ в Тернополі** відбуде ся дня 25 падолиста с. р. На день ювілею назначено віче господарське а ввечерю відбуде ся концерт. Близу програму оголосить ся в часописях.

— **Зб Стрїя пишуть нам:** Дѣлимо ся зь Вп. Родимця Стрїйщини веселою звіскою, що потнууючій видь кількохъ лѣтъ при Рускомъ касинѣ вь Стрїю Кружокъ музичний зорганізував ся яко самостійне товариство подь назвою „Стрїйскій Воїнъ“, а одержавши затверженє статута розпочав свою діяльність подь управою о. Остапа Нижанковского яко дїригента зь початкомъ жовтня. Пробы мѣшаного хору кдбувають ся наразѣ кожної пятницѣ о 8 годни. Хоръ ще молодий, нечисленний, але маємо надѣю, що скрѣпить его охрестнєсть, вь котрій, якъ знаємо, не брасть музикальнхъ людей. Зь кондемъ листопада наш Воїнъ задумує виступити вь память 150-лѣтнього ювілея уродний найславнѣшого нашого композитора Бортнянського зь концертомъ виключно его творівъ. Буде се вь повномъ значѣннѣ слова пиръ духовий для любителівъ свѣду.

— **Посвяченє православном церкви у Львовѣ** відбуде ся вчєра передь полуднемъ. Акту посвяченя довершивъ архимандритъ Калинеську зь Черновцѣ при спѣвочасти шѣстьохъ православнихъ священниківъ межь котрими бачили ми буашого пароха львовської церкви о. бнѣ. Воробкевича. Вь торжествѣ взяли участь представителѣ державнихъ урядівъ, багато войсковихъ рѣзнихъ рангъ зь генераломъ Фідеромъ на чолѣ, цѣлий персоналъ російского консулату у Львовѣ и кілька-десять мужиківъ зь Вуко-

вини и зь повѣтовъ снѣтинського та залѣщицкого. Порядку стерегла поліція а асистенцію зь музикою давъ батальонъ 24 п. п., и вь часѣ богослуженя віддавъ приписані салвы. Передь церквою збѣралось багато цѣбавихъ, аби побачити „Маскаль“, а вступъ до середини дозволеній бувъ лише за білетами. По богослуженю відбув ся вь гостинниці Орловского [вь пасажі Миколая] обѣдъ, на котромъ кромѣ духовенства, представителівъ властей и войска, бувъ такожъ російскій консуль зь Львова. Поднесено два тосты: вь честь цѣсаря и вь честь черновецкого митрополита Аркадія. Обовязки господарствъ сповняли: Морарію, радникъ высшего суду краєвого у Львовѣ, и редакторъ Монтчоловскій, яко старшій братъ церковний. Для мужиківъ уладжено перекуску подь церквою.

— **Сумне оголошенє и ще вь який спосібъ!** Вь 244 ч. урядового Газети lwowskiej читавмо ось-такє „Oświadczenie“: Należy sobie ogłaszać, że słowiarzyszenie Czytelnia Proświtu w Switarzowie [вь Свитазовѣ — Ред.] dla braku członków z koi-ego 1900 r. ku pizełaniu, istnieje. Za były Wydział Czytelnia Proświtu w Switarzowie powiat Sokal: Ka-yun Hayda p. zelowodniaczę. Сетє се лѣво иншого якъ оповѣщенє вь урядовій часописи про добровольне розвязанє товариства приписанє 26 §-омъ закона зь 15. вересня 1867 ч. 134. В. з. д. Сумно оно звучить и тому, що вь селѣ Свитазовѣ, числячомъ по-надъ 1000 душъ, не найшли ся кільканадцять селянъ свѣдомыхъ наг читальнѣ и просвѣты для нашихъ селянъ взагалѣ та що не здужали удержати сей осередокъ просвѣтного руху, а сумно и тому еще, що на подобній оповѣщеня, за котрї платить ся, не знайдєсь у насъ на стѣлбю амбіції народної, щоб ихъ стилізувати вь изыщъ рускомъ. Чи мы все и всюда мусимо собѣ выставити самі свѣдѣнтя убожества? Коли у насъ буде лучше та коли усмѣхне ся запалка мати? — **Комарь.**

— **Именованє кс. Іосифа Теодоровича,** каноніка львовской капитулы вѣрменской, архієпископомъ вѣрменскимъ у Львовѣ оголосила вже урядово Wiener-Zig.

— **Зъявище природи.** На півночномъ заходѣ оглядали Львовяне нинѣ около 8 1/2 год. рано прекрасну дугу. Она видѣла майже десять минутъ а потѣмъ почавъ росити дробный дощикъ.

— **Міністерство просвѣты** відмовило припинанє женщин на львовску політехнику, мотивуючи відмову тымъ, що се не було передвидженє вь організаціїномъ статутѣ для шкѣлѣ політехнічнихъ.

— **Будова школы.** Краєва рада шкѣльна рѣшила выбудувати при помочи підмоги зь краєвого фонду шкѣльного одно-класову школу вь Завадовѣ львовского повіта.

— **Огнѣ.** Вь пятницю 25 с. м. вь полудне выбухъ вь Любелі повіта жовковского огонь и зничивъ 31 домѣвъ вразѣ зь всѣма будинками господарскими. Огонь, якъ кажуть, мавъ повстати зь пустоты дѣтваса, що підпаливъ термѣтъ коло хаты. Згорѣли будинки приходства; церковь и мешканє уратовано. Шкода вь части, обезпечена. Нужда мѣжъ и такъ пужденными жителями пѣсковатои землѣ велика.

— **Чорна година (Видоза).** Дня 25. вересня с. р. выбухъ огонь вь „Оюлку“ коло Божикова вь саме полудне и зничивъ при сильномъ вѣтрѣ 8 селянскихъ загородъ зь всѣми будинками и запасомъ збѣжєвымъ, який зь великимъ трудомъ зь своихъ лихихъ полъ на зиму збѣрали. Закимъ зь Божикова наспѣли сивавки двѣрска и громадска, всѣсєко сполелѣло. Причина огню невѣстна. Заасекурованыхъ вь „Дивстрѣ“ всего два: Филиппъ Василішинъ и Иванъ Кучма. Помѣщи для нещасливыхъ конечна. Тожъ прошу Вп. и Веч. Отцѣвъ узбѣрані жертвы на мою адресу: „Божикѣвъ, почта Литвинѣвъ“ ласкаво надосылати. — За комитѣтъ ратунковый о. Иванъ Дурбакъ парохъ.

— **Зь Бережанъ пишуть намъ:** Коли вже наша церковь горожаньска на укрѣпленю а на-рѣкъ наступитъ посвяченє ея, спровадженю суды за инициативою о. декана Кордубы и о. Кузьова учителя-дирігента п. Петра Д. зь Денисова до школеня мѣшчаньско молодєжи вь свѣтѣ церковномъ зь потѣ. Молодѣжъ горне ся радо до сєн науки вь комнатахъ Мѣшчаньско читальнѣ и робить потунуи конкретній а скорій. Честъ и подана Вп. выконавцямъ сего для насъ такъ величшого дѣла! — **Мичаинѣ.**

— **Проворный обманецъ.** Зь Ярослава доносѣтъ: Селянинъ Вавро Бенько зь Вирчѣ, вѣдучи онгоды зь Перемышля до Ярослава и не маючи дробныхъ, подавъ касієрову зѣлѣзничому банкнотѣ на 100 зр. на заплату палєжнѣности за білетъ фзды. Касієръ не принявъ сотки, а тогды притупивъ до Бенька якийсь жидокъ, позичивъ ему 50 кр. на білетъ а сотку сховавъ, додаючи, що вѣнъ зь нимъ разомъ поѣде до Ярослава и тамъ на дворѣ выдастъ ему рѣшту. Добродушній селянинъ повѣривъ жидювъ и поѣхавъ зь нимъ разомъ, але коли доѣзжали до Ярослава, еврей высочивъ зь поѣзду и шєвъ зь соткою якъ камѣнь у воду. Коли вже нашъ селяне перестануть вѣрити жидамъ?!

— **„Докторатъ техническихъ наукъ.“** Зь початкомъ сего року шкѣльного увоишло вь яктє розпорядженє міністерства просвѣты вь справѣ докторату вь техническихъ высшихъ школахъ и вже є першій зголошеня до ригорозѣвъ. Найважнѣйша постанова вь зарядженю міністра просвѣты вь тал, що кандидатъ, предлагаючи докторску диссертацию, має подтвердити присягою, що се его самостійна работа. Дальше, що диссертация му-

ситъ бути написана вь выкладовій мовѣ технической высшой школы. Вь вышкомыхъ случаяхъ має рѣшати коллегіѣ профессорѣвъ, однакъ еп ухвалы є зависимѣ вѣдѣ одобреня міністерствомъ просвѣты. Формулка обѣту кандидатѣ при промоції така: „Обѣщую торжественно, що я повагу техникумъ высшой школы, котра надѣлила мене академичнымъ степенемъ доктора техническихъ наукъ, буду заведѣды високо держати и все старатись буду по наилучшимъ моимъ силамъ дѣлати о розвоі наукъ техническихъ.“

— **Нещастна пригода на львовскомъ трамваю.** Вчєра около години 7 1/2 ввечеромъ выѣхавъ переносный вѣзъ конного трамваю ч. 48 зь головного двѣрца до мѣста. Фѣрманивъ Илько Романѣвъ. Зѣѣзжаючи зь горы при Городецкой улицѣ, почавъ вѣзъ зь невѣстною причиною дуже скоро ѣхати. Межи ѣздячимъ роздали ся крики: „Конѣ сполосили ся!“ — „Нѣ, то дукъ гамблякъ!“ — „Выскакувати!“ Подорожній почавъ тиснути ся до выходу. Кѣлькохъ мужичинъ высочило. За ихъ примѣромъ поїшли и женщины. Вь кѣлька секундъ, поки фѣрманъ державъ вѣзъ, давъ ся чутти крикъ — двѣ женщины окровавленѣ лежали безъ памяти на землѣ. Вѣзвано чимъ скорше телефономъ лѣкарѣвъ зь ратункового товариства и забрали ся до ратованя женщинъ. Першу зь нихъ Мамку Бравинъ, приведено до памяти; она мала рану на головѣ и лицѣ та кѣлька синяківъ на рукахъ и ногахъ. Другу, котра высочила вь противномъ напрямѣ фзды и зь цѣлои силы ударила головою о брукъ, не можна було привернути до памяти. Перенесено ея до одного дому при ул. Ботковского а трамваева служба розбѣгла ся по лѣкарѣвъ. Лѣкарѣ ствердили вже смерть зь причини пукнея чашки. Доси не знати, хто тая женщина. Выгадала на дѣвчину около 22 лѣтъ, вѣрана була досыть гарно, не мала при собѣ нѣякого пакунку. Былє и хусточку до носа мала позначені буквами К. Т.

— **Кваліфікаційні испьты** передь комісією вь Сокалі здали учителя: Теоф. Цесельскій, Іос. Кокурдзѣ, Мих. Лозинскій, Яковъ Ліхтенъ, Людв. Тарасъ и Іос. Журавель.

— **Немиле розчарованє.** Передь портретомъ природной величныи якопс красавицѣ, помѣщенымъ на выставѣ, стала елегантно одѣта панѣ и пригладячысь ему довго поспытала: „Чи не могла бы я познати ся зь авторомъ сего портрета?“ Артистъ, котрый вымалювавъ портретъ, утѣшеній, що творѣ его звернувъ увагу достойной панѣ, выступивъ на передъ и поклопавшись сказавъ: „То я малювавъ сей портретъ.“ — Будѣть такъ добрый — промовила до него добродѣйка — и подайте менѣ адресу магазину вь котромъ роблено туалету для портретованои вами панѣ, бо она менѣ дуже сподобала ся...“

— **Вынаходы Щепаніка.** Кс. Змартыхвстанцѣ зь Риму помѣстили вь одномъ зь польскихъ дивещикѣвъ ось такую заяву: „Передъ кѣлькома тыжднями донєсѣи дневники, що Щепанікъ вынайшовъ панцирь, забезпечуицій вѣдѣ революверовыхъ куль. Опѣсѣи писано, що цѣсарь Вильгельмъ II. просивъ Щепаніка черезъ окремого высланика о такій панцирь для себе. Насѣ Змартыхвстанцѣвъ зацѣкавило се дуже, бо передъ двома роками вынайшовъ бувъ подобный панцирь зь шовку нашъ „братишокъ“ Казиміръ Жєглєнь зь Чикага. Дошєрва теперъ нашъ кс. Генераль, вернувши зь Чикага, розповѣвъ, що „братишокъ“ Жєглєнь вѣдпродавъ Щепанікови свой вынаходъ, вымолвивъ собѣ половину зыску для монастыря. — Зь того выходило бы, що Щепанікъ чванивъ ся чужимъ вынаходомъ.“

— **Дробні вѣсти.** Намѣстникъ гр. Пінінскій, вертаючи зь Вѣднѣ бувъ вчєра зь краєвымъ маршалкомъ гр. Потодкимъ на визитѣ у архимандрита Кароля-Стефана вь Живци. Завтра намѣстникъ вертає до Львова а вь середу буде удѣляти аудієнцій якъ звичайно. — Вь Вѣднѣ шляхетскій подь Львовомъ померъ вь 54 роцѣ жити кн. Янъ Павло Александрѣ Сапѣга властитель добрыхъ сынъ кн. Евстахія и гр. Ружи зь Мостовскихъ. — Видѣлъ краєвий узглядячицъ пожиточность популярныхъ выкладѣвъ университетскихъ у Львовѣ, ухваливъ предложити соймому внесенє на удѣленє зарядовъ тыхъ выкладѣвъ субвенцій 1000 кор. — У Львовѣ померъ вь 59 роцѣ жити Либєратъ Заіончковскій, литератъ, бувшій редакторъ „Szczutka“ и якийсь часъ Газети lwowskiej, презєсъ товариства польскихъ дневникарьѣвъ. — Вь Дрогобичѣ переѣхала зѣлѣзничка машина 40 лѣтнього століря Франца Возняка, котрый вь самоубійчѣмъ намерѣвъ вергъ ся подь колеса и погнѣвъ на мѣсці. — У Львовѣ застрѣлилъ ся вь готелѣ підприємецъ нафтовый и директоръ копальнѣ въ Рѣвнѣ Теофілъ Здановичъ. — Высшій испьтъ кандидатѣвъ зложили вь львовскомъ высшомъ судѣ краєвомъ Евг. Слюсарчукъ и Мих. Кучерпѣвъ.

(Информация публикация.) Есепедія анжосѣ М. Дукеса наслідниківъ у Вѣднѣ (M. Dukes Nachf. Wien) зладила новый накладедъ своего выдѣлого календаря газетъ, котрый що-нико появляє ся. Обѣщанє дѣло, зредатованє зь найбільшою старанностью, міститъ найновѣйшійє сказѣвкѣ о цѣнахъ и нѣ. всѣхъ газетъ свѣта, що надаетъ ся до оповѣствовъ, мѣжъ ними именно повный перєглядъ крєзѣвхъ и заграничныхъ жєховыхъ дневниковъ, зь котрыхъ названо фірма, итнуща вѣдѣ 30-ти хѣтъ и зачєвляюча ся го найповажнѣйшихъ вь своѣмъ родѣ, вь тѣснѣхъ стоить зносилахъ. Новый каталогъ, що обинаєє своимъ зѣлѣстомъ всѣхъ краєвъ и заграничныхъ дневники и тыжневники єдинимъ подручникомъ и певнымъ порядкомъ для всѣхъ групъ, що зь поблѣжєтєюю же мають дѣло. И самъ вышній видъ гарно презентує ся сєн інформаційнои книжкѣ, котру всѣмъ интересованымъ на жєданє безплатно прєсєлать ся.

Зь Дирекції ц. к. зѣлѣзницѣ державныхъ

Дня 20. жовтня с. р. отворено перестанокъ особовой „Жємєнь“ лежачий помѣи станицями Домбє и Жѣхѣв на шляху зѣлѣзничѣй локальній Дємбичѣ-Розвадѣ-Переворекъ, вь околѣ п. к. Дирекції зѣлѣзницѣй держав. вь Краковѣ, для руху особового и пакукового. Білєти їзди выдєє ся на згаданий перестанку а пакуки принимає ся за оплатою вь станицѣ відбору. — Час відѣзду поѣздѣвъ, задержуючихъ ся на тѣмъ перестанку, подано вь дѣтничѣмъ оповіщеню.

Станцію Бохманінгъ, лежачу на шляху зѣлѣзничѣй локальній Лыбах-Гаагъ и Гавєрукъ, вь околѣ п. к. Дирекції зѣлѣзницѣй державныхъ вь Липу вь урядженю для браку доѣзду тѣлько для руху особового, отворєно днѣ 24. вересня с. р. для загального руху.

Именованя, перенесєня, водзначєня и пр.

Міністерство судѣбництѣва именовало нотарями кандидатѣвъ нотаріальныхъ: Романа Бачиньского изъ Золочева для Подбула а Франца Дембичского зь Медичинѣ для Лютовискѣ.

Міністерство торговлѣ именовало укѣбченѣго слухача правъ Франц. Талента концентомъ практикантомъ дирекції почтъ и телеграфѣвъ у Львовѣ.

Міністеръ рѣшєнцѣва именовавъ управитєля лѣсѣвъ Рин. Ярмольского радникомъ лѣсництѣва.

Субститутомъ нотаріальнымъ вь Свѣявѣ именованый п. Ів. Чеховичъ.

Міністеръ судѣбництѣва именовавъ радника окружного суду вь Станиславѣвъ Івана Шерфа державнымъ прокураторомъ вь Стрїю.

Телеграммы.

Вѣдєнь 28 жовтня. Д-ръ Керберъ повернувъ зь Будапешту. Дневники догадують ся, що предметомъ конференції обохъ президентѣвъ була мѣжъ ними нова автономична тарифа цѣлова, зь котрою хотѣли бы покѣнчити ще вь сѣмъ роцѣ. — Гр. Толуховскій зь нагоды смерти тестя выѣхавъ на похоронѣ до Парижа. Телеграммы спѣвчутья надѣсѣли ему австрійскій и нѣмецкій цѣсарѣ, король румынскій, канцлеръ Вѣдѣвъ, міністеръ Делькасе и другі вызначні личности.

Будапештѣ 28 жовтня. Вь субботу отворено засѣданя обохъ палатъ. Засѣданє сойму отворивъ найстаршій вѣкомъ пос. Мадарашъ короткою промовою и просивъ увѣличити его вѣдѣ того обовязку, отже покпикано на его мѣсцє троха молодшого вѣкомъ бывшого міністра судѣбництѣва Фабиного. Торжественнє принятє сойму цѣсаремъ вѣдѣбуде ся сегоднѣ на замку. Пос. Барабашъ заявивъ именемъ крайной лѣвнѣцѣ, що его сторонництво не возьмє участі вь томъ принятю. — Кардиналъ Васарі обходивъ вчєра десяту річницю своего примасовства.

Люблина 28 жовтня. Померъ тутъ звѣстный патріотъ словѣнскій д-ръ Кльофутаръ вь 82 роцѣ жити.

Торунѣ 28 жовтня. Всѣхъ ученикѣвъ Поляковъ, засудженыхъ ще весною вь процѣсѣ за належанє до тайныхъ товариствъ, выключено зь гімназіѣ.

Казанѣ 28 жовтня. Рада тушетного університету выбрала одностєсно проф. І. Боудуна де Куртанє (Поляка), голосного слависта, котрого выгызєно зь краковского університету, почетнымъ членомъ казаньского університету.

Мадридѣ 28 жовтня. Сагаста заявивъ вь палатѣ послѣдовъ, що декретъ противъ конгрегацій має на цѣли здержати иміграцію францускихъ орденѣвъ до Испаніѣ. Изъ числа 500 монаховъ, що переїшли границу, зѣстає лишє 52 вь Испаніѣ.

Петербургѣ 28 жовтня. Небавкомъ по смерти єміра Афганістану появили ся вь заграничныхъ дневникахъ вѣсти, мовѣ-бы російскій міністеръ войны поробивъ провізорочній приготования на случай, якъ бы вь притыкающихъ до російской територіѣ округахъ Афганістану выбухли розрухи. Всѣ тѣ вѣсти не мають подєставы.

Брисенѣ 28 жовтня. Мѣсто обходило вчєра 1000-лѣтній ювілей своего істнованя при великій участи тирольского люду.

Бомбай 28 жовтня. Потверждають ся вѣсти о відкрытѣмъ заговорѣ на жите шаха перского.

Парижѣ 28 жовтня. Комісія палаты посѣловъ для дорѣгъ водныхъ уложила вь порозумѣнню зь міністеромъ робѣтъ публичныхъ програму, послѣя котрою мало бы выдѣли ся на будову каналѣвъ 503 мил., а на будову портѣвъ 158 мил. франківъ. Интересовані мали бы причинити ся 50% додаткомъ. — Вь биржевыхъ кругахъ ходять слухи, що міністеръ скарбу має намерѣвъ затыгнути позычку 250—280 мил. франківъ, котра бы нашла свое покрьтє вь сподѣваній вынагородѣ военныхъ коштовъ вѣдѣ Хінѣ.

Мадридѣ 28 жовтня. Якъ доносѣтъ Еросъ, на радѣ міністерскѣй, що відбулась подь проводомъ королевѣн-регентки, вызвала ся горяча розправа о станѣ маринарки, зь чо-го повстали непорозумѣня, які можуть вызвати міністерску криву.

Шангай 28 жовтня. Нужда и голодъ страшно шпирять ся. Майже 900.000 люда выставленъ на смерть голодоу. — Цѣсаръ мавъ заплытати вѣцекорольѣвъ полудневныхъ провинцій, якіхъ бы средствѣ ему ужити противъ Россіѣ и еп претензіѣ до Маньчуріѣ, и чи вь даномъ разѣ можна числити на помѣчь Англіѣ и Япану. — Цѣсарєва-вдова зновъ мала писати до Лігунчана, чтобы называвъ пріязній зносины зь Россією, котра бы їѣ заповнила опѣку вь Пекінѣ.

Ф. Корнедкого і С-ка (Львів, пасаж Гавсмана.)

ної нужди. Родичі, аби лекше удержати ся, покидали свої діти, котрі забирали „face-de-roi“, аби їх відтак надуживати до робіт в плантаціях. Богато дівчат мусіло віддати пеморальному життю. В Куритиві правительство перестало в 1899 році давати землю п емігранти мусіли її купувати за власні гроші.

В 1897 році Нодарі звернувся еміграцію до Аргентини при допомозі тисячів циркулярів, котрі спеціально кружили в бучацком повіті. Обцявав золоті гори при допомозі фальшованих листів емігрантів. В той спосіб агітував Нодарі разом з Сіделініком в 1894 році мільйон буковинських селян до еміграції до Канади.

Сіделінік і Нодарі обжаловані ще о се, що удержували еміграцію обов'язаним до військової служби. За інструкції в томі напрямі Сіделінік брав навіть великі суми.

До розправи покликано звыше 100 свідків з Галичини. Зъ тои причини найвысшій трибунал делегував до переведення розправи львівський суд.

Нодаріого боронить д-р Людатто і д-р Лисевич, Сіделінік д-р Солянський. Людатто не розуміє по польски ні по руски, такъ що збання свідків треба перекладати на німець. Нодарі розуміє тільки по італійски. Его збання перекладає знавець італійскои мови дневникарь Скірмунт.

Давні забитки.

[Докончєне*]

§§-и 12, 13, 14, 15 і 16 розпорядження з 20 двісті яко важні мішу в переводі.

§ 12. Як політичні і поліційні органи під строгою одвічальністю обов'язані є в урядових зносинах поводити ся супротив кожного прилично, так рівнож кожний при їх чинностях урядових повинен їм оказувати належне поважанє. Хто отже а) против урядника поліційного або поліційного в виконанню правом приписаних чинностей урядових або против сторожів і слуг начальства, котрі в місцях публичних або помешканях приватних припорученє собі мають виконанє розпоряджень урядових, поступає в спосіб пачальний або обидливий і мимо попереднього умінення не змінє свого достоїнства урядове обиджачого поступованя; б) хто против пачальника громади, виконуючого прикази, припоручені єму в силу закона або наслідком особіного наказу, поступає заведно пачальню і обидливо, або в) хто в поданю до власті, яке виготовив сам або також з его припорученя третя особа, вживає спосіб писаня обиджачого тую власть, або хто виготовляє таке поданє для особи третої, підпадає поступованю карному, приписаному в § 11.

§ 13. Суть чину розсліджена буде в спосіб як найпростійший. В случаях § 12 буква а) і б) за достаточне яко доказ правний уважати може заявленє урядника або слуги поліційного чи поліційного, данє з покликанєм ся на присягу службову; рівнож таке саме зізнанє пачальника громади, о скільки оно через яку обставину не стало ся сумнівним.

§ 14. Виконанє права караня чинів означених в § 11 служить в місцях, де знаходиться ся правительствєна власть поліційна, тій власті, в противім разі власті поліційній повітовій. В случаях же в § 12 наведених вироки карі орені повинен пачальник тої власті поліційної або поліційної, в котрої урядованю зайшло поведєне гідне покараня, а сліх оно стало ся против пачальника громадского, то пачальник тої власті поліційної, в котрої окрузі знаходиться ся дотична громада. Бєли допущєно ся обиди в письменним поданю, а до против власті взагалі або против особи пачальника, тоді власть зверхна відпоручить (делєгує) иншу власть до розслідженя предмету і виданя засуду.

§ 15. Жалоби против розпоряджень або орєчень дисциплінарних, виданих по мысли сліх приписів, має ся вносити до власті поліційної кравєвої, а в дальшім тоді інстанції взагалі до міністерства справ внутрішних. В случаях, в котрих відкликано ся против орєчень дисциплінарного (§§ 9 і 12) власті поліційної (виданого за непослух завізаню, або для збереженя поваги урядової), або внесєно жалобу против поступованя власті поліційної або органу поліційного, жалоба має вноситись до найвысшої власті поліційної (тепер міністерство справ внутрішних). Але такий відклик в случаях § 12 а) не має сили спинаючої виконанє розпорядженя або орєчень і становить для власті вищої о тільки лише предмет розправи, о скільки кожний урядник є одвічальний за законність своїх чинностей урядових. Против орєчень карних, виданих в случаях § 11, також після § 12 букв б) і в), або де в случаях § 12 букв а) орєчено тілесну кару (буки) без огляду, чи орєчення ті видала власть властвива або відпоручена, можна відкликати ся до вищої власті з силою спинаючою, але відклик мусить бути внесєний до власті, котра орєкла, в рєченці приписанім.

§ 16. Що-до виконаня означєного в повисних параграфах права екаєкуції і карі уважати ся на рівні з правительствєним властям поліційним також ті уряди громадскі (магістрати), котрим поручєне в поліційне урядованє в поручєнім крузі на місце правительствєних властей повітових.

* Гл. 222 ч. „Дѣла“ зъ 16 с. м.

Отже сей старосвітський патент битя булами обов'язує і досі в державі конституційній, котра, мовляв, поступає рівним ходом з західною цивілізацією і несе просвіту на захід...

Придивім ся ще, як тоті західники вчать наше мужицтво своєї культурі.

Ото деякі старости, послугуючи ся тим розпорядженєм, секують руске мужицтво в той спосіб, що зазивають їх по кілька або й кільканадцять разів ставити ся в уряді. Що бітьше! — не придержуючи ся приписів наведених в § 9, від разу випіають жандармів в цілі пристаєня людей. Так про одного старосту пишуть нам ось-що:

„Від часу, як зачали громадяне села С. упоминати о розписанє виборів громадских а потім по правиборах до сойму, стягнули они на себе велику неласку і гнів нашого повітового бєя. З початку зачав карати людей арештами, але коли три господарі пізвали его до суду, що неправно їх засудив, отже аби звернув їм утрату за дні праці пересидєні в арешті, тоді той бєй звав ся вже иншого спосіб пересидєня людей, котрі вломнають ся за свої права. Іменно зваєє до староства по кілька а навіть по кільканадцять раз одних і тих самих. Треба знати, що визанний до староства тратьє майже два дні робучи в одєн горячий час робіт. Одних зваєє за свідків, других до переслуханя, і так іде ad infinitum. Тим намагає ся знеохотити їх займати ся справами громадскими. Дас засуди без виroku, грозить криміналами за „lesae majestatis“ на старосту, а він усєво подарує — і т. п.

„Староство засудує без доручєня вироку найліпших господарів і дїятєлів, — в тій цілі, щоб в часі виборів громадских ескортувати їх до повітового міста, звідки певно пустять їх зараз по виборах. Так бувало при виборах до сойму.“

Таке то дїє ся по повітах!

Хотий правило в римскім праві „peto iudicium in causa sua“ находить ся в поступованні карнім з дня 23 мая 1873 В. з. д. ч. 119, а іменно в § 67, — хотий постанововата находить ся також в § 14 згаданого нами повисєне розпорядженя, староста видає вирок в слуха sua. Мимохіть насуває ся питанє: А що-ж на те прокураторія державна?

Вкінці хочє ще вказати на те, що основні поступованя карного з 23 мая 1873 р. мають аналогічне приміненє при розправах карних перед властим поліційним, як се рішило міністерство справ внутрішних розпорядженєм з 31 мая 1869 ч. 5356. А позаяк § 383 поступованя карного признає свідкам право жаданя звороту коштів, тому-то і особи покликані властим поліційним яко свідки мають право жадати звороту коштів.

Підношу се длитого, що наші люди тратьє багато часу і грошей через те, що мусять ставати яко свідки в урядах поліційних, а нігде не могли довідати ся, чи мають право жадати коштів.

А на закінченє відзиваю ся до наших послів в раді державній і в соїмі кравєві, щоб наово піднесли справу знесеня того розпорядженя з 1854 р.

[Після друкарки в першій часті сєї статі в „Дѣла“ в стрічці 2 замість „1850“ має бути „1854“. — В уступі IV: в стр. 3 додати „§ 9.“; в стрічці 14. зам. „природного“ — „природного“; в стр. 27 зам. „удержаня“ — „одержаня“. — В уступі V: в стр. 6. зам. „нарада“ — „пароходах“; в стр. 11 зам. „навіть“ — „ненависть“; в стр. 15. зам. „відданого“ — „від одного“ і в тій самій стрічці по слові „включно“ пропустити слово „аж“].

Справи церковні.

Зъ села пишуть намъ:

До потїшачульчє появъ середі житя нашого духовенства занотувати годить ся заинтересованє більшє, якъ индї, Митрополитичого і Епископскихъ Ординарієвъ долею низшого клира. Правда, рухъ в томъ напрямъ вишшовъ відъ самого клира, котрий мимо своєи терпелюности не може вже выдержати при своїй екупі дотаций, але такъ Митр. Ординарієтъ львівскій якъ і Еп. станиславскій дали директиву тому рухові; безъ сумніву здѣлавъ се такожъ або не бавомъ здѣлавъ і Еп. Ординарієтъ перемиский — і єсть надія, що зъ посереді руско-го парламентарного клубу піднесуть ся не бавомъ голоси в справѣ полїпшеня долѣ того робучого бѣдного а часто запобаваного клира. Країна до того пора, коли хочемъ, щобъ той клиръ не упавъ на дуся а відповѣвъ гідно тої високої задачі, до якої вінъ призначений.

Теперъ черга на наше духовенство взятись енергично до дѣла; наші оо. декані най постарайуть ся, щобъ до тижня петиції були згаджені, духовенствомъ підписані і выслані куда належить, а щобъ авѣ одєнъ деканъ не залишивъ сєго здѣлани. Не зражуймось, Прєч. братя, доєхчасовымъ недоводженємъ, пужаймо, допомогучись того, що намъ такъ дуже належить ся, памятаючи на євангелійного судію і відвою, а такожъ добємось.

Не одна у насъ ще пєкуча справа, котра дала бы ся користно полагодити при солідарній акції всего духовенства, маючи до того Прєос. Ординарієтъ за собою чирядше передъ собою.

Перше мѣсєє займає справа интеркалярій по смерті пароха, особливо при парохіяхъ понизше конгрєгу. Чи не належало бы постаратись, щобъ ґрунтъ ерекціональний могла вдова взглядно сироты, коли не без-

платно уживати до кінця року, то бодай выарєндовувати его по цѣнѣ катастрофічній. При выставленю такого ґрунту на ліцітацію не змусує звычайно фондъ релігійний нічо-го або дуже мало, а вдови і сироты тратьєть много, бо мусять оплатити, неразъ грубо відступниє жидамъ, щобъ не підбивали цѣни. А вже-жъ коли ґрунтъ ерекціональний несе по смерті пароха трохи більшє по-надъ дохѣдъ катастрофічний, то певно тільки завдяки вкладамъ, які покойний неразъ изъ послѣдного починивъ, надбавчєсь полїпшити на будучє долю своєи родні.

Але о тої справѣ познїйше; не належить єи мѣшати до справъ уже порушєнихъ і стоящихъ вже на порядку дневнѣмъ. Кінчїть тамтї, по не засипаймо і другихъ. Vigilantibus jura!

О—ій.

Рухъ вь рускихъ товариствахъ.

Зъ Калуша: Читальня „Ранна Зоря“ в Калуші, хочъ калуська інтелігенція майже покинула єї, якось двигає ся і вибиває ся на верхъ.

Читальня вже купила дїмъ з жидівскихъ рукъ при Салінарній улиці коло жіночої школи за 2.200 кор. Контрактъ будє підписаний дня 30 жовтня. Приступаючи до закупнє власної хати мала читальня всего кілька сотъ корєн. Здавало ся, що бере ся за дїло неможливе. Тимчасом на зборахъ дня 20 с. м. зібрано добровільнимъ датками міщан 156 кор. (між тимъ 20 кор. від пароха о. Петрушевича) а дня 27 с. м. 360 кор. 60 с. Разомъ отже зібрано 516 кор. 60 с.

З великимъ признанємъ треба піднести жертволюбивість міщан-латинників, котрі не пожадували гроша на таку гарну цїль, якъ читальняний дїм. Імена тихъ добродїїв: пп. Казимір і Людвигъ Фельчиньскі, дзєвонарі з Калуша (по 20 кор.), Кароль Коєтецкий (10 кор.), Антін Сєрафим, дзєвонарі з Калуша (6 кор.). З тимъ більшимъ признанємъ піднесмо жертволюбивість пп. Фельчиньскихъ, що то люди молоді, ще на дорібку, а на цїлі рускої читальні жертвували, якъ на їх матеріальні обставини, такъ поважну суму. Тому складаємо їмъ на сімъ місяці сердєчну подяку з жєланямъ, аби Всевисшій благословивъ в їх начатімъ дїлі і винагородивъ сторичєю, а руска єуспїлність нехай на нихъ не забуває.

А. К.

Відозва.

Високоповажані Родимці!

Постєпенний, хочъ повільний розвій Бурси Руского Товариства педагогічного, основаної минушого року виключно для найбїднїшої а польної молодїжи рускої, є получений, такъ якъ кожде важнїйше дїло, з великимъ трудностями і перепонами. Почутє потреби образованя рускої молодїжи і єго плодівъ для нашої єуспїлности показали Внов. Родимці, що жертвували і жертвують на ту Бурсу такъ грошеві датки, якъ і в натуралїях, і тимъ спосібомъ усувають ті недостаті, котрі могли-бъ спинити істнованє сї Бурси. З огляду на се, що з надходячою зимою зростають і видатки, якъ на свѣтло, опал і т. п., звертає ся оцимъ Комітетъ Бурси до Внов. Земляківъ з просьбою, щобъ не забували на убогую руску молодїжъ а прийшли їй в помічъ бодай скромнимъ датками. Жертви грошеві просить ся прислати під адресою: Марія Білеца у Львові, ул. св. Зофїї 9 а, а жертви в натуралїяхъ до Заряду Бурси, ул. Вірменська ч. 2, III. поверх.

У Львові дня 29 жовтня 1901.

Комітетъ Бурси.

НОВИНИ.

Руськи! Намъ не пора забувати про нашихъ кольонїстѣвъ! Просимо о жертви на купно друкарнѣ до Парани.

— При змѣнѣ мѣсєя. Адміністрація наша просить Вп. передплатникѣвъ о вчасне відновленє передплати на надолотєе взгляду на IV. кварталъ зъ пригадкою, що на кредитъ часописъ не выслаєє ся.

— Зъ Риму доносять: Дня 23 жовтня с. р., яко въ першу рѣчницю смерті бл. п. архієп. Іосифа Сембратовича, відбуло ся въ Римѣ въ церквѣ рускопъ колегій поминальне богослужєне зъ панахїдою при сѣбѣ хоръ интимцѣвъ рускопъ колегій. До панахиди становѣ єпископъ болгарскій Лазарь Младєновъ зъ двома рускимъ священникамъ і зъ аєспєто. Крѣмъ того відслужєно того самого дня руску службу Вожу тиху зъ панахїдою на владовищі Кампо Верано въ каплиці Пропаганды, де спочиває тѣло покойного. На богослужєню въ церквѣ, крѣмъ численнои публики, бувъ такожъ грецкій архієпископъ Іосифъ Скіро.

— Вь справѣ рускои адвокатскои присяги пише д-ръ Куликъ, адвокатъ вь Рутахъ: Позаякъ справа языка, вь якѣмъ адвокати можуть складати присягу, не зійшла ще зъ порядку дневного, длятого підношу, що дотичнє рѣшенє найвысшого трибуналу у Вѣднѣ, признає адвокатамъ право складати присягу вь їхъ рѣднѣмъ языкѣ, почитъ дату: 28-ого грудня 1895 р. ч. 15.134. Було оно напечатанє вь юридичнѣмъ дневнику Gerichts-Halle [зъ 1896 р. стор. 81] а оповѣди перейшло вь збірникъ Ліпка [рѣчникъ VIII. томъ XI ч. 4394].

— Митрополитъ Андрей Шептицький верне о коло четверга до Львова а по полагодженю

важнїйшихъ дѣлъ єпархіальнихъ выѣде дн. З падолїста до Вѣднѣ на зѣвздъ єпископѣвъ.

— Програма популярно-науковихъ выкладѣвъ вь Коломыѣ на надолотєе (посля нового стиля) 3-ого проф. В. Маслякъ: „Старинный Греки и Римляне [выкладъ другій]; 10-ого В. Маслякъ: „Старинный Греки и Римляне [выкладъ третій]; 17-ого В. Маслякъ: „Старинный Греки и Римляне [выкладъ четвертый]; 24-ого проф. Иванъ Вѣликъ: „Вода и ее складовый части водень и кисень“. Всѣ водчїти зъ відновднимъ демонстраціямъ будуть відбывати ся вь салі Народного Дому о годнѣ 6 пополуднї. Вступъ безплатный.

— Вп. Паньство Савчани обидили минушєи суботы 25-лїтню рѣчницю свого вѣнчєня. Вь суботу Впр. о. Павлїєвъ відпрачивъ вь Волоскоій церквѣ на їхъ интєнцію богослужєнє а вь пѣдѣлю вечеромъ припимали Паньство Савчани у себе свою родину і найблизшихъ приятєлѣвъ. Зъ тои нагоди одержали они такожъ збъ Львова і провинції численний жєланє.

— О. Вас. Жолданъ, высланникъ Митрополита выѣхавъ дня 10 с. м. зъ Нью-Йорку до Канады. Насампередъ задержитъ ся вь Вініпегу і околиці, а опѣсля поѣде и на другї колѣний.

— Огнѣ. Вь ночи на 21-ого с. м. выбухъ огонь вь Горайцѣ чєшанѣвского повѣту. Згорѣло 5 хатъ, 17 стодѣлъ збѣжємъ, 18 стєнъ і 5 комѣръ. Вь огнѣ погибѣло двоє людей: Иванъ Поличинскій і Мнх. Скіба. Шкода выносить 65.000 корєнъ. — Зъ Ходорова доносять: Дня 14 с. м. о годнѣ 4 1/2 пополуднї выбухъ огонь вь сєлѣ Новосєлєцкихъ коло Ходорова до пѣть годнїи зничивъ 20 сєлянскихъ загѣровъ вразѣ изъ збѣранымъ збѣжємъ. Шкода до 30.000 корєнъ переважно необезпечєна.

— Вь жидѣвскїхъ руни. Панѣ Гойвановичєва ластитєльєна посѣлѣсти Стрѣльєна, бѣбєрєцкого повѣту, прєдала тую посѣлѣсть жидамъ Голєндорфъ, Тавбєсови і Крисови зъ Бѣорки.

— Нову приватну гімназію засновано вь Закопанѣмъ коштомъ тамошної громады. Управу гімназіи обнявъ выслужєний профессоръ гімназіи Свѣдєрскій.

— Залюбленый детективъ. Вь Арадѣ на Угорциій покинула сими днями молодѣ и гарна жѣнка своего чоловіка и забрала єму 1600 К. Чоловікъ зробивъ заразъ донєсєнє до поліції, а тая пєзавдогѣ выслѣдила, що молодѣ жѣнка поѣхала до Вєлїкоп Кікінды. Поліція выслала туды заразъ за нею одного изъ своихъ найзручнїйшихъ детективѣвъ, чтобы єи звѣдѣтамъ привєзти. Детективъ выслѣдивъ дѣйствєно молодѣ жѣнку, але коли єи побачивъ, такъ відъразу вь нѣй залюбивъ ся, що не богато роздумуючи — втѣкъ разомъ зъ нею.

— Вєтєрієнє у Львовѣ. Гуртокъ приклонникѣвъ рєстичнои поживы збѣравъ ся онєгды на нараду і порѣшивъ заснувати товариство „рєстичнѣдѣвъ“ і свою вєтєрієнєску кухню. Крѣмъ того выбрано комітєтъ, що має зайняти ся виготовленємъ статута товариства і обдумати єго пазу.

— Добра рада. Звѣстний изъ своихъ дотєпѣвъ вїтєнбєрскій профессоръ Тавбамъ єсть такъ порадивъ разѣ одному студєнту, що має робити, аби єму выстарчивъ одєнъ сѣгъ дєрева на цѣлу зиму: „Прижжїть зложити дєрєво вь пивниці. Скоро постудєвѣ, запєсѣть вѣждє полїно зъ-окрема на лѣдъ, ажъ загрѣєє ся; коли-жъ зновъ змерзнєтє, зновѣтъ по полїнѣ зъ лѣду назадъ до пивницѣ, и такъ робїть усє, скоро змерзнєтє, а сѣгъ выстарчитъ вамъ певно до вєснѣ...“

— Дрѣбнї вѣсти. Бурмієрєтъ мѣста Перємишля д-ръ Дворєскій зрєзигнувавъ зъ того становища, а рада мѣста призначила єму за 20-лїтнє бурмієрєванє 3.600 кор. пенсію. — Рада мѣста вь Олєську надала почетнє горжанєство тамошному нотарєви д-рови Леон. Райсови. — У Львовѣ номеръ вь 87 роцѣ житя Ів. Бриньковскій, выслужєний старшій комісаръ повѣтовий і бувшій бурмієрєтъ Дробєбича, — Вь Вудалєштѣ номеръ б. мінієрєтъ рѣблїцнїцѣ Шєхєні, братъ мінієрєта а latere. Марієстратъ мѣста Львова за-длѣ невыгасяючєи сжєжєннїи заостривъ выдѣлї приписи на пѣсѣвъ вь сєй спѣсѣбъ, що напордїчки у нихъ мусѣть мати гусєу єткѣ, аби черезъ нє не могли нѣкого кусати. — Вь чєстѣ і памѣть прєзидєнта Мєкѣ Кінєля на-мѣрляють Америкєнцѣ назвати Філіпінскїхъ островы „Мєкѣ-Кінєлєвими островами“.

Звертаєє увагу нашихъ Р. ч. читатєлѣвъ на стару рєчєню вѣнчєзарѣчну пѣчницю ушєй Chicago III. U. S. A. Тѣа завєдєно, що при помѣчєи своего нового выхождѣ выѣвѣло много людєвъ тупого слуху і глухихъ, удѣляє на запытанє дорожє лєєнєнє, чи яєіи случѣє є выѣвѣннїи чи нѣ. Вѣжє єє одно збѣдує доварѣє и можємо тѣа завєдєнє поручити кожєму зъ нашихъ читатєлѣвъ, котрый бы єго услѣгъ потребуєвавъ.

Посмертний ☩ оповѣстки.

Натєрина зъ Горбачєвскихъ Бѣлєцка, вдовѣ по пароку вь Тустани, упокоила ся вь 91 роцѣ житя вь Яєєнѣ, вь домѣ своего сына о. Ємилиїана Бѣлєцкого. В. б. п!

Наука, штука и література.

— Український Альманах. „Літературно-Науковий Вістник“ оголошує:

„Від нашого співробітника, талановитого поета д. М. Вороного одержали ми отсю „Відозву“ з проською помістити її в нашому і в інших галицько-руських виданнях:

Маючи на цілі уложити та видати тут на Чорноморщині, в Катеринодарі, русько-український альманах, який би змі-

розпочав свої виводи прокуратор, який з двомісячними перервами промовляв до години 8-ої вечором, відкладаючи решту на ніч.

Свій вивід доповняв прокуратор характеристикою поодиноких обжалованих, що сталося причиною дуже драстичної сцени, котра лише завдяки безпровадній інтервенції голови скінчилася без сумних наслідків. Коли ж прокуратор обговорював факти закінченні Ретерів, сказав, що Ретер цільно частіше показував тенденцію видавати за герої, котрий в своїм часі взяв був на себе авторство інкримінованих статей, хоч як це виходить із заяв Вятки при розправі, статей писав Вятки.

В той спосіб замотала ця справа. Ретер утворив собі можливість не відповісти на питання відносячі до його особи. Рівночасно показала, що в той хитрості обжалованого, котрий сам мовчав, але за те устами оборонців кидав таку ганьбу на військові та такі ж закладами засуджував військово-судовництво, що йому се більше зашкодить, як допоможе мовчання.

В той хвилині скоїлися з м'яцею всі обжаловані, а за ними оборонці і зачали протестувати. В аудиторії також сходилися крик. Голова трибуналу зарядив перерву. Коли сая утихомирилася, прокуратор заявив, що своїх слів не розумів так, як обжаловані і оборона, і що для умотивованих обжалованих лична характеристика обжалованих в йому доконче потрібна.

О 8-ій годині розправу перервано і далі виводи прокуратора відложено на ніч.

НОВИНКИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших колоністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Парани.

— При зм'яні місяця. Адміністрація наша просить Вп. передплатників о вчасне відновлення передплати на падолиць заглядно на IV. квартал з припадком, що на кредит часопис не вишляе ся.

— **Прецьні уже!** Słowo polskie доносить, що президент вишого суду краєвого д-р Тхуржницький наказав виготовити текст присяги для адвокатів-Русинів в рускомъ язичі.

— **Митрополит Андрей Шептицький** приїхав вчора до Тернополя і замешкав у парохі о. Вол. Громицького. Владика витали начальники властей і численно зібрана публіка. — Дня 25 с. м. Митрополита витали повітові властей теребовельського повіта, коли заставив був до Ілавця.

— В справі загальних зборів "Народний Торговель" одержуємо до уміщення в "Ділі" ось-такі писмо:

Дня 1. н. ст. листопада с. р. відбудуться загальні збори Народного Торговель.

Водь черги л'єть уже не цікавлять членів тої збори та відбудувати ся при дуже малій кількості. Крім членів управи, т. є. управиючого совіта, контрольного комітету і дирекції, явить ся ледво який десяток з прочих членів звичайно з дружних зглядів для управи. Причина того лежить з одного боку в естатуті, котрий вимагає до правосильності рішення на загальних зборах присутності тільки 20 членів, а се число становить майже сама управа, з другого боку в тому, що крім сухого, інсеративного оповіщення про загальні збори нема нізвідки якогось заклику на присутність, а у нас звично, без того — нічого. Вже-ж не так трудно жертувати дві години часу в році так важкої справі. До того обов'язку повинні почувати ся передовсім львівські члени, а в їх вище сотки.

Що така мала участь членів в загальних зборах не в хосен інституції, се не треба доказувати. Нїяка управа сама не буде заставляти ся над своєю цільовою діяльністю, не буде розбирати критично свого власного справоздання, се мусять вийти із виї. Біль-ж на таких, так сказати-б кадовних зборах один або другий член з по-за управи й хотів би розвести ширше як дїло, піднести яку гадку або піддати щось критично, чи то з діяльності управи, чи із справоздання, білинеу і т. п., то рідко природна, при такій складі зборів не вїде нічого. Так і не диво, що хід заг. зборів буває звичайно безінтересовний, стереотипний, без критичного розбору діяльності управи, без ширших гадок про розвід і поступ то-варства і т. д.

Ось н. пр. на торбних заг. зборах висказав ся справоздавець управи. совіта п. д-р Ф., як се стоїть в друкованім справозданні, що дозріло найпатрістичнійший руский родини, зражений якоюсь негодністю, відтінають ся водь складів Нар. Торговель, замість довести адміністрації о том для усунення недостатків. — На розкриті недостатків та недомогань в як-раз м'ясе заг. збори, де і успіх був би повніший, як при випадковій жалобі. Та не тільки недостатки дотикають купуючу публіку, але і в другій важкій, ба жиней справі потребує реформи в цілі осягнення більших успіхів, скріплення інституції, розширення поля її діяльності і т. д. Того рода справи бувають предметом розбору в кругах членів Нар. Торговель, як н. пр. справа організації сільського кривництва і устроєння складів з това-

ром кривництвом, справа будови головного магазину у Львові чи там в Руді, справа участі Нар. Торговель в закладенню фабрики свідла і мила та й ще багато пишних. Деякі з тих справ були порушені в часописях; решення їх вимагає ширшого і основного обговорення як найширшим кругом членів на заг. зборах.

Тож члени повинні почувати ся до обов'язку являтися як найчисленнійше на зборах, а львівські члени без винятку. "Без мене обійде ся" в не на м'яси, нїяке дїло само не зробить ся. Гореті членів управи, в значній частині обтяжених ще працями по пишних товариствах і інституціях, повинні загальні члени ставати до помочи хоч-б подаванем своїх гадок. Отже явїм ся всі львівські члени Нар. Торговель на загальних зборах в дні 1. н. ст. листопада о 4 години пополудни в еп. локалі. — *Кружок членів.*

— **З Монастирськ:** Дня 3. листопада відбуде ся в селі народної школи в Монастирських Концерті. Чистий дохід призначений на погорільців сели Фільварки. Програма концерту: 1) Матюк: "Руска пісня" хор муж. 2) Матюк: "Цыгана дрібна" і "Минули літа молоді" сольно тенорове з супроводом фортепіано, п. Г. В. 3) Шевченко: "До живих і мертвих" декламація п. Г. Г. 4) Копко: "Де Сая пліве" хор муж. 5) Аснер: "Епиграма" сольно фортепіано, п. Ф. 6) Декламація п. С. А. 7) Терцет скрипковий. 8) "L'oiseau o roseuse" і "Na grobie" сольно баритонове з супроводом фортепіано, п. В. В. 9) Воробкевич: "По битві" хор муж. 10) "Замовки торгани" сольно баритонове, п. В. Г. 11) Ніжанковський: "Окрушки" хор муж. — Закінчить образ живих осіб. — Початок о годині 7 вечором. — По концерті відбуде ся в селі міського касина вечорок з танцями. Стрій визитовий. Вступ на концерт і вечорок від особи 2 К., від родини 5 К.; вступ на сам концерт від особи 1 К 20 с. На добровільні дати числит ся також. Просить ся всю руску інтелігенцію о численну участь! — За Комітет: Подалицький З. Гнатів Г. Славський А. Радловський Г.

— В справі будови залізниць Львів-Самбор-Турна-Ужонь до угорської границі скінчилися дні 24-ого с. м. політична комісія обходила свою чинність і рїшила без всяких перепон згодитися на будову лінії з Турки до Ужона. Друга така сама комісія коначить тепер свою чинність на лінії Стрільки-Турка, а на лінії Самбор-Стрільки вже покінчила. На весні буде ся викупляти ґрунти під будову залізниць Самбор-Ужонь і розпочнеться будова, а часті тої лінії межі Львовом і Самбором вже буде ся.

— **Лихварь передь судом.** Великий процес відбуде ся незадовго передь тернопільським трибуналом против лихварів із Залішків: Кона, Ляма, Горніга і їх товаришів, що обмотали в свої сїти молодого поручника ґр. Куденгове (брата намісника Чехів). Їх лихварь брали водь позичку — 1000 процентів.

— **З Бережань** пишуть нам:

Наші селяне уміють щадити, але гроші з користею лїкувати не наважили ся. Все ще практикує ся у них переважно переховок ошадностей, грошей на домовий прожиток не призначені, в скринях на сподь під шматем. На доказ того поазвали собі навести наїй факт, який недавно тому лучив ся при пожежі в селі П.

Коли хата одного маючого селянина згорїла а сторожа огнеза горючу скриню встигла ще вынести на двір і обливши її водою відважила вїко в присутності господаря, щоби охоронити змїст скрині водь тїлючого елемента, вийшов при тій маніпуляції на яву зверху скрині звиток самих баннотів в пятаках і десятиках, а спорий соб, на яких 6.000 копій. Господар, з переляку о можливий крадіж, хопив звиток в руку і почулав з баннотами в поле, щоби вїдай провїрити в самотнім м'яси, чи не хибує чого, а покинув сувої полотна і коралі жінці. То факт.

Час би вже супротивити якийсь переконуючий, реальний а успішний спосіб против такого марнотраства, бо кільки то селянських грошей паперових або мшних або огонь нищать? На мою, впрочом не мїрдатну гадку, було би вказане, щоби передовсім агентів асекураційного Товариства "Дістєр" а потім руский повітовий Касы позичковий, до котрих наші люди в потребі з довірем горнуть ся, прикували переконуючо людей зї села, аби они свои ошадности несли до огнетривалих кас, де єсть безпечність і проценти. *Проекты* табелярний, виказуючі відсотки і користі лїкуваня капіталів, на яких ставе нас, впрочом бідного народу, могли би товариства краєві, як "Союз" і "Дістєр" в брошурах описані выслати на повіти до обдїлення ними невірних Томів. Потреба лише вїзятися до справы по руско-американськи, а буде кредит для Русинів дешевший і о много-много більшій. — *В.*

— **Нешаслива пригода** лучила ся генералови Піну-Фріденталеві, комендантові 30-ої дивізії у Львові. В суботу пополудни на прогульці конь его пошпотає ся і упав приваливши вїзди собою. Генерал, придавлений цілюю вагою коня, склїнчив соб швидко підняти ся, а крім того так потовк ся, що житю его грозить небезпека.

— **Курс науки дїявства і нотного спїву** відкриває з днем 1. н. ст. листопада с. р. в Станиславові Пн. Полотнюк, управитель хору катедр. Найважнійший услво при-

пять: красний голос і добрий музикальний слух. Зголошувати ся можна лично і письменно.

— **З львівського університету.** Лїкар-дентист д-р А. Голька мав у суботу габілітаційний выклад у львівській хірургічній клініці на тему "Вказівки до вытїгання зубів після нїяшого стану науки". По выкладі выдїл лїкарскій рїшив одноголосно именувати его доцентом дентистки на львівському університеті і просити міністерство просвіт о затверджені тої ухвали.

— **Вїче руских робітників у Вїдні.** Комітет рускої партії соціально-демократичної у Вїдні скликає там на день 1 падолиця с. р. на 7 годину вечором в сали "Regensburger Hof, Luge-k", I. Sonnenfeldgasse ч. 2 вїче руских робітників. На порядку деннім: заосмотрене робітників на старість і на случай нездобности до праці і заосмотрене водь і спїрт. Реферувати мають по руски Мик. Ганкевич і Сем. Вятки з Львова.

— **Розпїзнати.** Жінщина, що погинула при панїці на Городецькомъ выскочивши з трамваю конного зовес Олена Крайник і єсть женою власителя магазину, фабричної обуви у Львові при ул. Сикстускїй, а мешкала при ул. Замарстїнськїй ч. 12. Відвїзла она на дворець мужа з дитиною, що вїхали до Станиславова, а з двірця вертала трамваем до мїста. Кажуть, що водь трамвайний вїхав як звичайно, а хтось безпідставно кинув перешлох межі пассажирів...

— **Страчена Чолгоша,** убійника Мекі Кінля, кідбулось 28-ого с. м. о год. 7 м. 12 рано. Вечором передь страченієм розмазав з братом і шуріном, що прийшли попрощатися; жалував дуже, що не прийшов до него батько. Попрощавши ся з ними слав до 6-ої години рано, аж его пробуджено. Дозорці перебрали его в чорне убранє; спокійно дав соб обголити кунєнь голови, де мала прилячи штаб водь електричного проводу, і допытував ся дозорців, чи багато людей буде свїдками его страченя. О 7 год. рано приведено его до комнати, де поміщений був фотель до страченя і електричні апарати. В сали було 26 осіб, в томъ уже 12 судів. Тут водчичано Чолгошеви ще раз вырок і спытано его, чи має як оправданій причини против выконаня вырочу; а коли водь заперечив, посаджено его на фотель і привязано. Тоді промовив водь, що убив президента тому, бо був лїхий для робітників. Хотів ще більше говорити, та в той хвилі наложено ему на голову каптур, пушено ток електричний — і Чолгош перестав жити. Тїло его погребано на подвірї вязниц і всї рїчи по нїм спалено.

— **На шевця неподобний.** Станиславська поліція арештувала якогось панка, котрий подає, що называвсь Роман Станішевський, має 40 лїт, з Росії а з професії швець. Коло него найдено книжочку краківської каси шадничої ч. 11290 на 2000 кор., книжочку почтовой каси шадничої на 100 кор. і готівку 260 кор., а водь не мóg вояснити, звідки все те має.

— **Дрбний вїсти.** Намїстник ґр. Пінінський і маршалок ґр. Потокіи вернули вчора до Львова. — Воак 30 п. ґр. Дмитро Михайлюк здезертирував. — ґр. Генрика Потокіого, арештованого в Будапешті на жадає приватного вїтрїтїлї, котрих водь понатає на значній сумі, вышучено на волю, бо родина сплатила его довг. — В Охмільбах на Буковині помер влститель пошїостей ґр. Богданович. — Полковник Ф. Міхнєвскій, командант 36 п. кр. оборони в Коломиї, одержав ордер зїзною корони III. вляси.

(**Вїдєнське огрївально-добродїє товариство.**) З року ла рїз множить ся число бїзїдї, що глядають із зимових місяцїх зхисту із теплий комнатах, де єсть і тепло і страви подати можна, а товариство, що соб поставило тоє за цїль, лїшь з більшим трудом може одвїтити прийатї на себе задач. Щоби гуманїтарнимъ змїнамъ товариства, помощи, привязало міністерство скарбу урядїа льотерїе дозволє по К. Головини выгрна 40.000 К, а вїзь 2.300. Тягненє відбуде ся 1902 р.

Наука, штука і література.

— **Як чоловік бере ся з природою.** Опові М. В. Берен. Переклад з російського. Комітом і заходом Товариства "Просвіта". У Львові, 1901. 3 друкарні Наук. Товариства ім. Шевченка. Сторін 104, цїна 70 сот. — Є се 8 і 9 книжочка для членів Товариства "Просвіта" за р. 1901. Змїст єв такий: I. Як чоловік нищить дари природи (про нищенє лїсів і вплив его на змїну клімату та урожайности землі). — II. Як чоловік обробляє і переробляє землю. — III. Як чоловік робить землю родючою. — IV. Як чоловік укрїплює і наводнює землю. — V. Як чоловік робить воху землю сухою. — VI. Як чоловік добуває землю (з під озер). — VII. Як чоловік відбирає землю з під рїк. — VIII. Як чоловік відбирає землю водь моря. — IX. Як чоловік змїняє царство рости. — X. Як чоловік змїняє царство звїрїв. — XI. Як люди стикають ся з собою та як роблять рїки і моря придатними до руху. — XII. Пристани. — XIII. Пристань Шербург. — XIV. Як чоловік переходить по сухій землі. — XV. Закапїйска залїзниця. — XVI. Велика сїбїрска залїзниця. — XVII. Як мости люди будують. — XVIII. Як люди проходять

крїз горы (тунелї). — XIX. Як люди вїзїзять на високий горы. Гірскї залїзницї. — XX. Морскї канали (суецкий, папамскій і п.). — XXI. Телеграф і телефон. — XXII. Як сили допомагають чоловікови в боротьбі з природою. — XXIII. Як люди устроюють своє домашнє житє. — XXIV. Як люди змїняють клімат.

Як видно вже з самого змїсту, є се книжочка дуже гарна і поучаюча. Але замїтити треба, що не завадило би було в дечом приновити переклад до наших відносин і до понятї нашого селянина. І так пр. мїж лїшимъ здалось було обчисленя на версти перемїщеня на кілометри (верста = 1066-79 метрів) і аршин на метри (аршин = 0-7112 метра).

Господарство, промисл і торговля.

Цїна рогатої худоби на вїдєнськомъ торгї. На торг дїя 28 жовтня пригнано рогатої худоби призначеної на зарїз 5736 штук, мїж тїмъ з Галичини . . . 405 з Буковини . . . 58 Горг оживлений. Галицькї воли плачено: прїма 70 до 74 К.; секунда 64 до 69 К.; терція 58 до 63 К., вымково плачено по 82 до 86 К. — Підтучені бугаї і корови по 52 до 66 К.; — худий товар по 30 до 52 К. за мєривний сотнар живон ваги.

Телеграми.

Вїдєнє 30 жовтня. Из Будапешту поверне цїсар доперва окол 10 листопада.

Будапешт 30 жовтня. З нагоди торжественного відкриття сойму відбуло ся в двірській каплиці богослужєнє, в котромъ взяли участь: цїсар, двірскї достойники, президент міністрів Сель, члени сойму і палаты магнатів. — По прийнятї на замку сойм і палата магнатів відбули рівночасно свои засїданя, а Сель предложив автентичну водїсь мови тронов.

Бїлград 30 жовтня. В засїданю скупштини поставили 20 послів інтерпеляцію до міністра президента, котрою его вызивають, щоби против тих членів б. кабінету, що взяли изь диспозиційного фонду міністерства справь заграничних 128.000 франків, а ужили на свои приватні цїли, зарядит судовї крок.

Гага 30 жовтня. Внесенє Вуров жадаюче порїшення полуднево-африканського питання мировымъ трибуналомъ в Газь, прийде вмовїрно в буд. мїсяци підь обрады надзорної рады того трибуналу. Припускають, що рада надзора застановить ся перше всего надь своєю компетенцією, і спї узнаєть ся некомпетентною, і зарядит зложєне того внесенє до архїву.

Паринь 30 жовтня. Вчора відбув ся похорон кн. Мурата. В похід жалобомъ взяли участь сын покойного, оба зятї, міністер ґр. Голуховскій і князь Кареле, і много значащихъ личностей изь кругів політичних.

Рїра 30 жовтня. Передь окружнимъ судомъ розпочав ся процес против І. Касовского, б. комісара для справь селянських, о обманство і розграту публичних фондів.

Петербург 30 жовтня. Безпідставнимъ суть вїсти о якихъ будє непорозумїнь між Росією і Францією. Росія до тепер цїлкомъ не мїшалась до турецко-французкого конфлікту.

Лондон 30 жовтня. Вчора по полудни відбула ся рада кабінетова в справі війни в полудневої Африкї при участі всіх міністрів.

Торунь 30 жовтня. Для выдалєних изь шкіль гімназїстів зібрано 4.599 марок.

Именованя, перенесєня, відзначєня і пр.

Президент міністрів именував старшого комісара поштового Людмила Тімасковського і секретарів намїстництва Меч. Стрїльбицького, Вік. Добровольського і Юл. Кадїа старостами, а контсєрїв д-ра Богуслава Амброзенца. Іос. Свїтальського і Янґм. Ретінґера секретарями намїстництва.

Міністерство торговлї именує провизорчїми адїюнтами будівлї для технічної служби дирекції пошт і телеграфів, у Львові: поштового офіціяла укїдєного техника Каз. Лутчинського, елєва будівляного Онефр. Гудя і укїдєного техника Юл. Владиса. Гостинського.

Дирекція пошт і телеграфів у Львові перенєса поштових офіцїалів: Іос. Шипера і Сем. Купчакевича з Тернополя і Тад. Шумальського з Кракова до Львова а Лейбу Влемєра з Тарнобжого до Тернополя і асєнтета Генр. Фінєра з Тернополя до Кракова.

Надболодє.

Спеціалїст недуг шкїрнихъ, по-ловыхъ

Д-р Леонь Ранг

ордиує водь год. 9—12 в 2—5 улєца Ягай-ловська 11 А — II поверхх. 83 42—48

Спеціалїст недуг шкїрнихъ і венеричнихъ

Др. АЛЬ

п. довшихъ студїяхъ в клїнікїхъ проф. Лясоґора і М. Нозєєва в Берлїнї — оєв у Львові і орд. від год. 675 10—12 і від 3—5 Сикстусна ч. 32 і п. 1—25

Д-р Станислав Заблоцкий

вернувшись и оранив в недугах носа, ушей, горла
и гортани від год. 11-12 і від 3-5 по пол.,
ул. Коперника ч. 28, 1. п. 558 4-5

Др. Мечислав Сьвітальський

ординус в хворобах нерві і мозкових
у Львові, улица Академічна 11, партер, від
год. 3-5. 443 4-6

Дентистичне Заведення

Гетманська 12
побит Віденської казарні виконує пильові і ви-
тагані зуби без болю, вставляє штучні зуби в кан-
туку і золоті без витягання корнів або по витягненню
при допомозі техніки англійської школи.
Д-р Ф. Фрунтман.

ВІНЦІ

надгробні
найдешевше
в торгівлі

І. СТАХЕВИЧА

Львів, Театральна. 8.

Б. студент варшавського уни-
верситета даєть у ови рус-
ської мови (російського) по у
мірній ціні. Жульєвського
11 А. кварт. 11. 516 2-3

Юліан бр. Бруницький**ШКІЛКА ДЕРЕВЕЦЬ**

Підгірці коло Стрия

порукає до садження в найвідповідніший тепер часі,
розличні дерева і корчі овочеві — малини (100 черв.
повтарюючих 10 К.) численні корчі окрашають (сорт-
мента 100 штук від 25 до 50 корон).

Висплати є лише здорові, сильні, взірчево
проводжені осязи. Ояковане найдешевше. Обслуга
як найстаранніша, ціни можливо найнижші. Цінник
ілюстрований на жадане даром і оплатно.

Хто з купуючих покликає ся на оголошене в
„Ділі“ дістане в додатку що найменше 10 малин
або 2 корчі оздібні. 509 5-6

Климентій Федунько

переплетник бібліотеки ц. к. львівск. університету
порукає

своє переплетництво і галлантерійне заведення
у Львові ул. Академічна ч. 8. 366

Підіймає ся з кожних робіт, особливо переплету Службови-
х, Фінансових, Державних, Бібліотечних книг Альбо-
мів, Ясків, Давалючих і т. п. по умірній ціні.

Основає в 1848 році.

Давид Шварцвальдський

Львів, площа Напівульна число 3.

Порукає, що він найдешевше цінах своїй в бо-
гачий добір заготовлених складів готових мужеско-
го одягу як:

Зимові бурнуси, плащі, накидки, комплектна гар-
дероба для Всех, духовенства, уніформи для пп.
студентів, убранства і плашки для дітей.
Великий вибір футер до ходу и до подорожи.
Доборосий вибір краєвизь матерій на метри.

КОПЕРНИКІН І СЫН

Оптики і Механіки у Львові площа Гали-
цка ч. 1, протязь Банку Гіпотечного і
Галицьких площі Галицької

Порукає в величезній
виборі в по цінах
найдешевше
окулярів, збирів,
зористів, біноклів,
далекобачів, бароме-
трів, термометрів, мі-
крометрів, лупи, кон-
такти, райоційні та інші форми, піони, вібра-
ційні машини і т. п.

Урядові державні електричні.

Вояк направили помагають ся як в
оптиці і механіці.

Русинки

інтелігентної енер-
гійної глядає ся до
заряду господарства домового
і кухні. Зголошени під адре-
сою: о. Т. Дзюба п. Руда-
Кохавина. 5-7

Фортеця

найновішої
конструкції,
майже новий, за 200 зр. на
продаж. — Близько відомість
в Адміністрації „Діла“.
572 3-3

В Редакції „Комара“

Львів, ул. Куркова ч. 27

можна набути:

Зброшурований річник „Комара“
з р. 1901 2 зр. 20 кр.
Новомодний Сьвітанок 20 кр.
Календар з 1901 р. 10 кр.

Хто пришло разом 2-20 кр.
дістане всі три брошури (вже
з оплатою поштовою). — Про-
симо епіштинсь, бо запас вже
малий! 15

МУЖЕСКУ

Безсильність
вызвану іменно страшним
наслідком тайних грі-
хів молодости і розпусти,
успе напевно и на довго оди-
нов, розширена в багатьох
видаках ілюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана
Російське видання: 1 зр.
Польське видання: 1 зр.
Німецьке видання: 2 зр.

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Тисячі людей найшли в
ній поменшу своїх недуг
і направили свої мужескі
силы при допомозі вказаного
в книжці способу лічення.
По одержанню франко належ-
ности, высылкає ся франко
книга в завузці матианом
выдаєць Р. Ф. Бірей в
Липсу. (R. F. Bier's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Просторе

шешиане фронто-
ве на П. повер-
сі, складаюче ся з 3 компат (дві
з них великі великі), кухні і
приналежностей в домі ч. 7 при
Підвалю зараз до винаймения.
Вода в кухні. Влізати висті-
дає Канцелярія „Просьвіти“,
Ринок, ч. 10 на П. поверсі.

А. Кшиштофович

у ЛЬВОВІ

Готель Жорна

продає в довшім магазині:

Ціни в коронках:

1 пара портпєр . . . 2-70 с.
1 „ коронк. фіранок 2—
1 сервета на стіл . . . 3—
1 кана на ліжко . . . 4-25
1 коци . . . 4-50
1 метер хідника . . . 50
1 диванк перед ліжко 1-60
1 диван над ліжко 1-30
1 „ сальонов. 2-14—
1 метер матерій на ме-
блі 120 см. шпрот. 1-90
1 ковдра ват. на ліжко 8—
Лямбрекни до вікон 5-50
Замовлення з провінції відвортно.
504

До Всечестивішого Ду-ховенства!

Прочь зъ жи�івською блягою

!!!Своі до свого!!!

Выробы ножовничъ, захвалювані
шумными анонсами віденських
фірмъ, продаю о 10% дешев-
ше зъ гарантією на місяць

Бритвы англійскі, власні, со-
дінєнскі і швейцарскі у вели-
чезній виборі в цінах від 80 кр.
до 2 зр. 80 кр. Къ жу бритву не-
редь высалюю самъ виробовую а
на случай, якъ не надає ся до во-
лося, вымѣню охотно безъ доплаты
або звертаю гроші Бритвы безсе-
ченствъ (скажіть выключене на-
вѣть у не умилюхъ годати ся
Генеральськ охоронникамъ, ціна зъ
этоі 2 зр. 20 кр.

Иванъ Ляврукъ

ножовникъ

Львовъ, ул. Галицка ч. 6.

Заразомъ поручаю всякі выро-
лы ножовничъ въ мой роботѣ
выконані.

Вытягъ зъ листѣвъ признанія:
За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

О. Копытальскій зъ Гойску

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

За присланий менѣ підъ ратого
17 (і) 1901 бритвы послано на-
дежно. Бритвы суть дуже добрі,
а прѣ збѣмъ дешевѣ, сьмъ зъ нихъ
удовольнені. 483 89-10

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львові

має вже готовий

Мѣдъ питный, домашнего выпробованого výroбу

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100, 50

и водъ мая почашъ высылкає въ бочкахъ около 100,

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на перемінку разом з „Дѣлом“.

Передплата і інсерати приймають: у Львові: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Вулиця газети „Ольшавського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Тавасана ч. 9; К. Вухицький ул. Кривої Людвиг ч. 23. — у Відні: M. Dukes, I. Seiderstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. ФРАНКОУРТ і ГАНБУРГ: M. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к. на пів року... 16 „ на пів року... 22 „

у Львові: на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к. на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламіди неопечатані вільно від порад.

Подинокне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. від одного стрічки інсертації або в місяць а в рубриці „Надбране“ по 50 с.

Подяки і інші донесення приватні члени ся по 50 с. від стипендії.

Зъ ради державнои.

Як було заповідає, палата послів водбула вчера два засідання, одно в день, що тривало від години 11 передь полуднем до 5-ї по полудні, і друге, що зачалось о 7-й ввечері і протягло ся пізно ввечері. Промовляли речники всіх партій, зъ выимовоу д-ра Коса, що мав промовляти передь Войтхемъ Дѣдушицькимъ а в хвили покликані до голосу не був на сали. Однак повернувши до салъ записав ся в друге до голосу.

Раніше засідане почало ся водчитанемъ ряду інтерпелляцій. Опісля президентъ Феттеръ уділив ех рōst наганы послови Завордъ за деякі выстави ужиті в позавчорашній промові.

Ческі промови.

Посоль Фресель (ческій радикаль) інтерпелює президента, коли вже разъ зачне втигати в парламентарій протоколи ческі промови і інтерпелляції. — Президентъ Феттеръ відкликав ся на свою давнішу заяву в сій справі — і по тōмъ приступлено до порядку дня — се-б-то до бюджетної дискусії.

Перший промовляв посоль Крамарж. Задав вѣдъ критикі бюджету, який не може бесѣдника нѣ трохи вдоволити. Перейшов опісля до політичнихъ виводѣв. Бесѣдникъ в чыкомъ водмѣнній думки, нѣжъ проводникъ польского кола Яворскій, в справі політичної дискусії надъ бюджетомъ і заявляє, що коли польске коло не бажає собі такої дискусії, то се рѣчь его уподобана. Бесѣдникъ цѣкавий, чи би панове Польки не зачали політичної дискусії, якъ би нѣмъ водбраво ихъ языковій розпорядженія для Галичини... Далъ полемізує зъ Нѣмцями, особливо-жъ зъ п. Дершатоу, і днує ся, чому Нѣмцѣ, що „дося стѣлько вина пили, теперъ такъ енергично стоять за воду“. (Веселѣсть.) Закиди Нѣмцѣв, що ся або та позиція бюджету признає Чехамъ колькасотъ коронъ більше нѣжъ Нѣмцямъ, зве дробничковими. Далъ приступає бесѣдникъ до критики програми д-ра Керберъ. Хто хоче керувати державою, не може спускати зъ очей великихъ політичнихъ kwestій, якъ се робить д-р Керберъ. Рѣшучі фрази Керберъ не налякають нѣкого, бо Керберъ опираєть ся на дезорганізованій більшості. Тожъ бесѣдникъ і не вѣрить, аби д-р Керберъ змігъ зазати тую велику війну зъ Угорщиною, яку прокламувавъ. Стоюмъ теперъ на порозѣ великого, не тѣлько кабинетного або парламентарного, але загально-державного перелому, а д-р Керберъ своїми инвестиційними і каналовими проектами вычерпавъ вже увесь свій репертуар, ставъ у верху своєї способности. Бесѣдникъ пригадує парламентарій подѣль зъ послѣдньої п'ятниці і заявляє, що, коли-бъ Чехи хотѣли спинити парламентъ, могли-бъ сейчасъ ввести копію наглыхъ внесенъ. Коли не роблять сего, то тѣлько тому, що бажають отворенія широ-

кої дискусії надъ теперѣшнімъ положенемъ. (Що за охота до дискусії!) Нѣмцѣ черезъ невольничє захоуване регулімну розбиш парламентъ; Чехи мають те саме оружє в рукахъ. Вѣдтакъ ударяє Крамарж на все-нѣмцѣв. Ихъ програма небезпечна для Австрії а навѣть в Нѣмеччинѣ не толерують складокъ на ихъ агітацію подѣ окликомъ „Los von Rom!“ Не лѣпши, по думцѣ бесѣдника, такожъ нѣмцѣй людвѣ; і вѣтъ дивує ся, що правительству не ставъ рѣшучости до смѣлого выступу противъ сихъ партій (Polizei! Polizei!) Опісля бесѣдникъ переходить до ческихъ постулатѣв. Головнымъ изъ нихъ є децентралізація адміністрації і законодавства та перенесенє значного обсягу правъ парламенту на кравий сойми. Доки се не стане ся, Чехи потраплять досадити кождому правительству. Полемізуючи зъ Сильово-Тарукоу заявляє, що Чехи мають такій самі права на рівноправність, якъ Нѣмцѣ, Польки та Італійцѣ [а Русини, і Словѣнцѣ — „svoboda libny“ панє Крамарж...]. На концѣ промови потягнувъ же Крамарж паралелю мѣжъ радикалами нѣмеччинѣ а ческими. Коли першій стремлять прямо до знищенія Австрії, то другий цѣлю є піддержанє держави. (Черезъ увесь часъ Чехи переривали Крамаржову промову гучними оплесками).

Зъ черги промовляв посоль Менгеръ. Обговоривши коротко бюджетъ, перейшовъ до промови Крамаржа і давнійшій промови Странского. Закидає Крамаржови денунціяцію усѣхъ нѣмеччинѣ партій безъ розбору. Знесене языковихъ розпоряджень уважає Менгеръ не кривдою для Чехѣв, але приверненнямъ справедливости для Нѣмцѣв. Нѣмцѣ не хотять борби зъ Чехами а доказомъ сего єсть ихъ програма: подѣлу Чехъ на два краѣ — ческій і нѣмечкій.

Тутъ бувъ записаний до голосу д-ръ Косъ. Коли-жъ его не було в сали, забравъ слово

Войтхъ Дѣдушицькій.

Высказавъ пайперше вѣтъ, що парламентъ працює. Упорядкованє внутрѣшнихъ водносинъ в державѣ лежить в интересѣ краѣ і польского народу. Польске коло готове підпери правительство и при удачно водносинъ до Угорщини. Далъ зновъ проследивъ ся надъ стѣльколѣтнімъ австрійскимъ хаосомъ. А тимчасомъ навѣть в „союзной“ Нѣмеччинѣ впливъ Россії перерѣзъ значѣнь „союзной“ Австрії. Правительство повинно рѣшучо взяти в оборону австрійське рѣшучесть и горюжѣть передъ замѣрами і секатурами Нѣмеччини. Бесѣдникъ стваряє ся рівномъ затерти припрє вражѣнь, якъ в польскихъ кругахъ выкинула водмова підписѣв на інтерпелляцію Дашиньского в справѣ шикавання польскихъ посольокъ і листѣв зъ Австрією на прускихъ почтахъ. Бесѣдникъ вѣ всѣмъ покладає ся тутки на правительство. Далъ переходить до національної справи. Коло уважає своимъ обовязкомъ розв'язати єи на основѣ справедливости (чи такої, якъ супро-

тивъ Русинѣв в Галичинѣ?) Опісля репарувавъ Дѣдушицькій промахъ Яворского що-до живанія ческої мови в парламентахъ. Польске коло не є вороже ческій мовѣ, але не хоче, аби тутъ марновано часъ! На концѣ заговоривъ речникъ кола і про „краѣ“, жадаючи підпирати рольництво (чи не двѣрськихъ обшарѣв?) і огранчєня надужити збѣжевой біржи. Домагає ся поширення промислу в Галичинѣ (чи не горалєнь и пропінанцї?) Дякує правительству за се, що оно свѣдоме своихъ обовязкѣвъ супротивъ „краю“ (мовчати на галицѣй выборы!) Згадавши про галицѣй фискалізмъ (припадѣли его собѣ, якъ ажъ до нихъ добравъ ся!), заповѣдає, що якъ не розвине ся промислу в Галичинѣ, то вона стане новою Ірландією (а наша шляхта — „ляндльордамы“!). Заканчивъ промову жадаємъ побольшити судовий персоналъ в Галичинѣ (по що?) і колькома фразами про піднесенє просвѣты (такъ певне, якъ в Галичинѣ!..)

Дѣдушицькій про Русинѣв.

Обговорюючи національну справу, згадавъ Дѣдушицькій і за Русинѣв, кажучи: „Будемо старати ся о добро всѣхъ нашихъ краєвѣв, отже і о добро Русинѣв, такъ в Галичинѣ якъ і всюды, де тѣлько в значѣйшѣмъ числѣ они єсть, щобъ могли користати зъ правъ, признаныхъ имъ конституцією.“ — На сю опѣку водповѣмо: Казана Феся, що обѣйде ся!

Дальшій бесѣдникъ промовляв вже о много коротше.

Посоль Малъфатті доторкнувъ позавчорашнихъ демонстрацій на публицѣмъ університетѣ, де нѣмцѣй буршѣ в числѣ 200 люда не допустили до выкладу італійской літератури, зъ чого счинилъ ся бѣйка мѣжъ Нѣмцями і Італіянами. Жадає заложєня окремого університету в Трентіно.

По сѣмъ промовлявъ же посоль Шікеръ а далъ всѣмѣць посоль Барайтеръ. Сей заявивъ ся за скороченємъ бюджетной дискусії. Жадає однакъ, аби конституційна комісія здала якъ найскорше справу зъ его внесенє о знесенє §. 14-ого. Вѣдпирє закиди Нѣмцямъ державноу зрадѣ, зробленій Крамаржомъ, і заявляє, що Австрія мусить остати нѣмечкою.

На тѣмъ засѣданє о 5 годинѣ перервано.

Вечѣрне засѣданє

розпочало ся о 7 годинѣ промовою д-ра Керберъ.

Д-р Керберъ

взымає до згуртованя всѣхъ силъ в сѣй хвили, коли держава кладе основу до економічного житя на довгі часи. В сѣй хвили мусить держава выступати на вѣ якъ солідарна цѣлѣсть. Рѣшачимъ тутъ є такожъ водношенє до Угорщини. По сѣмъ водношеню цѣнять і Австрію за границею. Тожъ угода зъ Угорщиною є доконечною рѣчею. Далъ президентъ міністрѣвъ боронить правительство передъ закидомъ, наче-бъ воно не интересувало ся рольництвомъ, і вказує на підвищенє бюджету рольничо-меліора-

ційного. Що-до прасовой новелѣ правительство внесе єи небавомъ в палату. (Timeo Danaos...) Рівно-жъ виготовляє оно проектъ обезпечєня робѣтниківъ на старѣсть и на случай неспособности до працѣ и опублікує его для розбудженя дискусії. Що-до автономіи Трентіна (італійской часті Тиролю) правительство зъ принципу противить ся подѣлові краѣ, але готове признати деякі автономічній реформи в межахъ теперѣшнього правно-державного ладу. В справѣ університетскихъ подѣв в Інсбруку правительство роздѣлить ихъ сейчасъ по надѣсланю телеграфічного справозданя. Правительство думає надъ полагодоу справы італійскихъ університетскихъ студій в Австрії. Що-до руху „Los von Rom!“ правительство є досѣть сильне, аби положити концѣ всякому тероризмови або недозволеній пропагандѣ. Правительство не поспирє всенѣмечкого руху, бо стоить не дѣлѣ партіями і є на-скрѣзь об'єктивне (в галицѣй выборы?) На закиди, що правительство не займає ся національною справою, каже д-р Керберъ, що кабинетъ мусить ратувати Австрію відъ економічного занепаду а то тымъ більше в нѣпѣйшій рѣшачої хвили. Коли партіи і народи сварять ся, правительство мусить стояти на сторожі добра загалу. (Чехи гомонять!) Міністеръ-президентъ дякує тымъ сторонницѣмъ и бесѣдникамъ, що підпирють скору полагоду бюджету, особливо-жъ Яворскому і коло польскому. (Керберъ-коло — два „bratki“). Завернувши ще разъ до економічнихъ kwestій, каже Керберъ, що по ихъ полагоді прийдє черга на національну справу, яка може розв'язати ся тѣлько дорогою взаимныхъ уступокъ. А тогдѣ настане миръ. (Брава і заперечєня. Гомѣнь и шумъ.)

Конєць засѣданя.

По міністрѣ президентъ промовлявъ же послы Зачекъ, Кьлофачъ і Ріцці а потѣмъ засѣданє замкнено и водложено на понедѣлокъ по полудні.

Чи Резекъ уступає

чи нѣ — отєе питанє товче ся теперъ по всѣй австрійской прасѣ. Замѣтна рѣчь, що міністра Резекъ не було на посѣдѣмъ засѣданю палаты. N. fr Presse констатує зъ того, що уступленє Резекъа висить у воздухѣ, а именно Чехи бажають тымъ способомъ приневолити Керберъ до новыхъ уступокъ. — Пештєнскій Magyar Orszag вѣ дописѣ зъ Відня доносить, що Резекѣвска криза заострилася ся. Вину поносить має д-р Керберъ, що роздратувавъ молодочѣвѣв остримъ тономъ, в якомъ вѣвъ зъ ними переговори минулого тиждня.

Въ цѣкаву колізію

вправила польске коло інтерпелляції посла Дашиньского, підписана всѣма соціалістами, польскими подвизими, Русинами і молодочехами, в справѣ шикавань, практикованыхъ прускими почтами супротивъ польскихъ листѣв і посольокъ зъ Австрією. Дашиньскій удавъ ся бувъ о підписѣ и до польского кола, вглядно до „колового рѣгементажа“, але Яворскій заявивъ, що мусить порадити ся зъ парламентарною комісією від усіхъ історичнихъ „шкіл“, не прихильничєв нѣ до одной зъ нихъ. Смылоу рукоує свої історичні силъветки, пересуває перед читачемъ крицеву галєрію старого, воєнного, заборчого, крицево окованого Риму. І коли середъ сучаснихъ нѣмечкихъ поколінь прокинулі ся з нестримною силою заборчі наклони, — коли новочасна нѣмечка держава наче встуває в слѣди старинного Риму, — то безперечно чимала пайка впливів, якихъ наслідкомъ являє ся воєнний духъ сучасної Нѣмеччини — має своє жерело в Момзеновѣмъ пониманю римской старини.

Якъ уже сказано на початку — Момзенъ, подібнѣ якъ і его сучасникъ Вірховъ, бувъ і є горожаниномъ та політикомъ. Ще молодцемъ бере участь в революції 1848-ого року а пізнійше, яко посолъ, засѣдає в прускімъ соймі, де причисляє ся до вольнодумної опозиції.

Та годі намъ тутъ не зазначати і одной з неспілкуватихъ черт у Момзена. Він — воєвоиничній Тевтон — з погордою і шовінізмомъ відносьєть ся до нѣмечкихъ, славянскихъ народѣв. Его то винаходу єсть славетна теза про „менше вартні [minderwertige] нації“ — теза, що має оправдувати панованє одного народу — особливо-жъ Нѣмцѣв — надъ другимъ. Обожатель крицевої сили старинного Риму признає право до житя тѣлько сильнимъ та безогляднимъ. Він і в політиці — старий Римлянин.

Теодор Момзен.

Рівночасно з ювілеємъ велика нѣмечкого природознавства — Рудольфа Вірхова — зійшовъ ся ювілей 50-літньої научної діяльности і другого великого Нѣмця, свѣтославного історика Теодора Момзена.

Якъ і великий его ровесникъ-природознавець, такъ і Момзен належавъ до тѣхъ плеядъ горничѣхъ ідеалістѣв, що в часахъ борби за свободу і поступ не замикали ся в тиши научныхъ кабинетѣв, але брали живу участь в тогдѣшній суспільній роботѣ. Се була генерація вченихъ — такъ відмінна відъ многихъ сучаснихъ „поваг“, що хорують на научну „об'єктивність“ — генерація ученихъ і горожан-борцівъ нараз, що не зашкарлатуновали ся у вузькихъ кружѣхъ верзъ мертвой науки, але жили житємъ цілоу суспільности, страдали єи страданемъ, ликовали єи ликованемъ, — стояли в огні борби. І коли вони стали справді великими вченими, коли їхъ трудъ выдвинувъ людську культуру такъ дуже впередъ, то се якъ разъ треба завдячити сильному почуваню їхъ спільности зъ житємъ прочої суспільности, се треба приписати — такъ сказати-б — „некабінетности“ їхъ науки.

І Теодор Момзен бувъ саме того рода ученимъ. 1849-ого року, якъ непохитного ліберала, замѣшаного в маву дрезденську революцію, прогонюють его зъ липского університету, де вінъ займавъ катедру римского

права. Учений вигнанецъ мусить шукати собі пристановища в швайцарскімъ Цюриху, куда не сягала рука реакції. І опісля, коли з приверненнямъ свободи покликанѣ і его назадъ в Нѣмеччину, стоїть вінъ все в поступовихъ рядахъ, не жахаючи ся ставити чоло і всемогучому Вісмаркову.

Теодор Момзен зачавъ відъ поезії. Се може здивувати неодного, щоби поетъ і то не злий — людина на-скрѣзь суб'єктивна — мігъ стати добримъ історикомъ. А таки такъ стало ся. А се зновъ завдяки тому живому чуттю, яке Момзен-історикъ впливавъ у кравцї дослѣджуваної собою старини. Вєю свою душу, всѣ свої змагання та ідейний свѣтоглядъ відбивъ вінъ паче в зеркалі у своїй історіографії. Наче живі стають передъ очима сучасности великі римскі старини — такъ вони зв'язі і близькі намъ. Момзенъ вдунувъ в нихъ свого духа і вони оживили. Выпливаючий зъ его поетичної вдачі і горожанськихъ симпатій суб'єктивизмъ руководить его перомъ, коли вінъ малює замѣркі таси. Змагання сучасности, що розгортає ся передъ очима ровесниківъ борби, відтворює вінъ в картинахъ старинного житя, роблячи їхъ тимъ способомъ такъ цікавими та живими. Яко учений вінъ бувъ суб'єктивистъ...

Момзенъ бувъ, якъ сказано, властиво професоромъ римского права: 1848—1849 в Липску, 1852—1854 в Цюриху, 1854—1858 у Вроцлаві а відъ 1858-ого у Берліні. Запанувавши тогдѣ в науцї римского права т. зв. історична школа пхнула мабуть і Мом-

зена до історично-правничихъ студій надъ римскою стариною, а небавомъ они перейшли на чистѣ історичні студії. Перші его праці „De collegiis et sodaliciis Romanorum“ і „Die römische Tribus in administrativer Beziehung“ мають ще правничий характеръ. Та вже в дальшихъ творахъ оброблює вінъ різні боки староримского житя, особливо-жъ відъ коли берлинська Академія наукъ вислала его в Італію для збирання матеріялівъ до задуманого великого видавництва „Corpus inscriptionum latinarum“. Плодомъ довголітнихъ дослѣдівъ і колекторської праці Момзена — крімъ великаньского, кільканадцѣ-томового труду підъ вышемъ заглавямъ „Corpus inscriptionum latinarum“, — „Die inscriptions confederationis Helveticae latinae“, „Die Stadtrechte der lat. Gemeinden Salpensa u. Mala-a“, „Die römische Chronologie b. s. auf Cäsar“, „Die Geschichte des röm. Münzwesens“, „Römische Forschungen“, „Römisches Staatsrecht“ — побічъ безлічи меншихъ працѣ. Крімъ того видає Момзенъ памятники римского права, головнѣ-жъ „Digesta“ і „Corpus iuris civilis“.

Та найважнійшою, головною і епохвою працею Момзена єсть его „Римска історія“, якою вінъ поставивъ собі „помяникъ тривкійшій криці“. В тій власнє праці виступає оригінальна індивідуальність в цілій повмоті та з усею силою. Наче велетенський колѣосъ стоїть вінъ самотний оподалѣ

Виходить у Львові що дня (крім неділі і релігійних свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших поетів“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Ольшевського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dnkes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКУРТА і ГАМБУРГА: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

за Австрію: за границею:
на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к.
на пів року... 16 „ на пів року... 22 „
у Львові:
на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к.
на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
передне застереження. — Рекламція неопечатаній
вольній відь порта.
Подинокне число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.
вдв. одної строки інсератів або в місяць в 25
рубл. „Надбавка“ по 50 с.
Подати і інші доносення приватні члестя ся по
30 с. відь штамп.

Справи парламентарній.

Звітна інтерпеляція п. Василя Яворського

и тов. до Г. Е. міністра скарбу д-ра Вем-
Балерка звучить після стенографічного про-
токолу:

Граф Андрей Потоцький посідає в Галичині земельні добра Кшеповіце і Кам-
мьнка струмилова в загальній обшарі
17.000 моргів, Мендзирже в російській
Польщі в загальній обшарі 41.000 мор-
гів і Буричка та Вольковець в Україні
в загальній обшарі 27.000 моргів —
разом 85.000 моргів.

З огляду на обставину, що господарка
в цих земельних добрах, в якій вкла-
дають ся дуже значні капітали, веде ся
дуже інтензивно, що там продукують ся ма-
сово хміль і цукрові буряки та що в цих
добрях знаходять ся дуже багато горалень,
броварів, цегелень, парових та інших
млинів, каменеломів, вуглевих копалень,
тракторів, паркетарень, чиншових каменів
і т. п., можна з цілою певністю прийняти
чирий дохід по 7 зр. відь одного мор-
га, отже з цих добр по-найменше
595.000 зр.

Крім сего гр. Потоцький посідає в ків-
ській губернії дві цукроварні, які по урядо-
вим докождженням вказують річний до-
хід по-найменше 450.000 зр.

Коли отже полішити ся на боці умі-
щених в лондонському банку а — як ка-
жуть — багато мільонів вносячи капі-
тали, то річний дохід графа Потоцького з
поданих у гор, докладно звісних при-
ходів вносить найменше 1,045.000 зр.

На найбільше здивоване та занепоко-
єне обов'язаного до податків населення в
Кракові дов'дано ся з вказаних до пу-
бличного перегляду листів податкового ви-
м'ру, що графові Андреві Потоцькому ви-
м'рено особово-доходовий податок на рік
1898 в такій самій висоті, як прим'ро-
м Іоелеви Бавмінгеру і иншим дроб-
нйшим спекулянтам в Кракові, а и-
менно в сумі ледви 4.460 зр.

На дармо дошукуюно ся довгий час
причин сего, як на Австрію нечувано
низького оподаткування, та ледви послідни-
ми днями витягнуто на денне світло прав-
дивий стан р'ч.

Граф Андрей Потоцький є найбільше
впливовим членом оціночної комісії в
Кракові, котра мала оподатковувати его до-
ходи, и ему вдало ся — частію через свій
авторитет а частію при помочи інших ар-
гументів — склонити більшість оціночної
комісії, що вона признала его податкову
визу, де він цілий свій дохід виявив
ледви на 100.000 зр., в'родостойною и при-
няла ви за основу оподаткування.

Коли-ж зваяти, що в виявленім
на 100.000 зр. дохід м'стити ся вже сума
46.000 зр. ако дохід з капіталів, то на
доходи з прочих жерел лишає ся ледви
54.000 зр. — се значить: по 63%, кр. відь
кождого морга ґрунту, безь ніякого вже
абсолютно доходу з каменів, копалень,
цукроварень и інших дуже зисконосних
підприємств промислових.

Против сего нечувано скандального
вим'ру податкового краківського адміні-
страція податків внесла відклик, и-
кий в першій лінії прийшов до оречення
передь краківську оціночну комісію.

Сея — впрочім, як сказано, підь
безпосереднім впливом графа Потоцького
остаюча комісія заявила в своїм ореченні,
що виявлений та оподаткований дохід
справді не відповідає дійсним відношен-
нам и поставила внесено на поправлене
підпадаючого оподаткованого доходу до ви-
соти яких 430.000 зр. и на підвищене о-
собово-доходового податку на 20.900 зр.

Хоч се внесено було дуже смире и
поправлений, податковий підпадаючий дохід
не внісв навть и половини справдіш-
ного доходу, відкликна комісія у Львові
підвищила підпадаючий податковий дохід
ледви на 226.000 зр. а податок на 10.900 зр.

Тепер краківське населення стануло
знов передь загадкою, як се могло стати
ся, аби в краківській комісії могла застати
так безглузда, інтереси державного скар-
бу в такій висоті степені порушати и
таке оречення викликуюча та так демора-
лізуюча ухвала.

Тепер-же вдало ся на певно сконста-
тувати, що сам граф Андрей Потоцький
зложив протоколярну заяву, що згодив би
ся на оподатковане відь доходу в висоті
226.000 зр. та що краківська відкликна ко-
місія р'шила згідно з сею заявою а в
якій суперечності з справдішними від-
ношеннями.

Дальш довірчий докождження вказали,
що відкликна комісія нам'рала підпадаючий
податковий дохід графа Потоцького піднести
на оден м'ліон зр., однак — на диво
голова сеп комісії, Г. Е. п. віцепрезидент
краков Дирекції скарбу у Львові, д-р
Витовт Коритовський, котрого чей-же обо-
в'язком було берегти передовсім інтерес
державного скарбу, вмішав ся в
справу и доти працював у користь графа
Потоцького а в некорист державного скар-
бу, доки остаточно краківська комісія не згоди-
ла ся нагодити відклик податкової влади
послі птенції графа Потоцького.

Підписані запитують отже Г. Е. п.
міністра скарбу:

Чи В. Екцеленції в'домо про опи-
саний в гор податковий швіндель графа
Андрея Потоцького и чи схоче зарядити про-
тив графа карне постанове за покрив-
дене скарбу на податку а против віце-
президента краков Дирекції скарбу у
Львові, д-ра Витовта Коритовського слід-
ство дисциплінарне?

В'день 25. жовтня 1901.

Василь рицар Яворський. — Никола Ва-
силько, Романчук, д-р Гладшівський, д-р Ко-
роль, Войко, д-р Кос, Заворка, Підулак, д-р
Блаженко, Кубік, Хоць, Вайтерт, Фресль,
Черн, Ав. Сегаль.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Перегляд славянських кра-
їв в. Сойм хорватський як би нарочно
скликано всего на два дні, щоби вибрати
40 делегатів до будапештського союму.
Бань, очевидно полюбив ся неприємно
для правительства дискусій в голосній
справі інститута св. Броніма в Римі, від-
читав зараз по докожданні виборів деле-
гатів рескрипт королівський, розвязуючий
сойм и назначуючий 14-денний реченець
для нових виборів, котрі и відбудуть
в дні 6, 7, 8 и 9 падолиста. Все те впа-
ло на Хорватів несподівано як грім из
погдного неба. Коротким виборчим ре-
шенцем відносно опозиції можність успіш-
ної агітації а правительство як-би вже
обезпечило для себе услужу більшість и в
будущім соймі.

Дневники всіх напрямів забрались
до горячої праці, пояснюючи стан р'ч
виборчим и закликаючи на любовь в'тчи-
ни до згоди. Окликом незалежних кан-
дидатів буде: фінансова незалежність відь
Угорщини, свобода преси и загальне право
голосованя. А що загальне невдоволене з
тепершнього бана Гедерваро дойшло до
високої степені, то такий оклик став ся
популярним. Та коли-ж бо и тут є свого
рода партія, на котру чей стоїть д-р
Франко, що будь-то належить до опозиції а
якетує з баном, и ставляючи своїх кан-
дидатів лише причинити ся до розстрілю-
вання голосів а улекшити побду правитель-
ственным кандидатам.

О Редь як-би і забув бань при
розписанні виборів. Після угоди має Река
выспати двоох послів до хорватського

союму. Дотепер повідомляв усе бань ра-
ду м'ску, та мадарско-италійська рада не
зв'язала ніколи на се; тому тепер навть не
в'звано ви до вибору двоох послів, бо Ма-
дари уважають Реку за свою и не вважають
на ніякі умови угоди.

И Дальматія починає думати о со-
бї. Дня 17 жовтня відбудуть ся в Задарі
з'їзди всіх начальників громад и р'ше-
шено поступати солідарно під окликом
хорватским, а по поводу надужити италій-
ських жадати відь союму, щоби так сойм
як и відь краківський урядували не в За-
дарі, а в якійсь другій м'стї, прим. в
Спліті, положенім в середині Дальматії.

В Празі мають відбутися доповня-
ючі вибори одної третини членів ради
м'ської. Крім компромисової лісти сполу-
ченых старохів и молодечих випи-
нула ліста нових, третьою чеської партії, а
окликамі в том суперництві не языковий и
національний питань, а справи каналізації,
асанаци, и ин.

В Словаччині зібравсь були по-
новобрані послы передь відкриттям угор-
ського союму в Турчанському св. Мартині
порозуміти ся в справі солідарного посту-
пованя. Провідником вибрано літавського
посла д-ра Рузика. З тей нагоди уряджено
пирь, в котрому взяло участь більше чи-
сло словацких патріотів, и подієсно гад-
ку перенести відкриття одного з днев-
ків до Будапешту або таки заложити там
новий словацкій орган.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Из Старосамбірського. (До хри-
стианської урядової староости Річного.)

В відкритті п'сьмі до п. намістника
из Старого-Самбора в 228 ч. „Діла“ було
піднесено, що ц. к. староста Річчї вимовив
службу возного при ц. к. старості Іванові
Каргуну за те, що той не голосував після
волі староости на жидів, але на самих хри-
стіян. Факт сей викликав страшно відража-
юче вражене, просто обурене, не лише серед
міщанства але і серед всеї інтелігенції так
рускої як і польської.

Іван Каргун, найнижшій слуга ц. к.
староства чоловік честний и правий, за оди-
надять літ служив не ставив на себе ні
одного підозріння. Ему кажуть іти голосува-
ти, вимовити ся ніяк було. Положене при-
кре: він знає, яку біду стягне на себе, коли
не піде під команду агітаторів жидівських.
Але правість характеру в нього перемогла:
яко християнин він не може прислати на
сторону жидівську, знов же яко міщанин не
може йти назупротів братів своїх. Він ві-
рить в святість закону, вірить же і в пра-
вість ц. к. урядника, и з переконанем силь-
ним, що задія тайности ніхто не довідаєсь
о его лосованні, приступає до урни вибор-
чої. Та як же грубо завів ся в своїй вірі!
Той сам ц. к. урядник, в котрого правість
він так сильно вірив, найвишшій зверхник
повіту, поставлений не лиш на те, щоби сам
беріг закона але і других ще шльнував,
той сам ц. к. урядник, зять б. міністра, ста-
роста Річчї кшть собі з закона, допче его
самовільно, от впрає зараз по відданні
картки і з тайного голосованя робить собі
яве. Другий ц. к. урядник, яко делегат
власти поставлений до стереження закона,
видить ту незаконність и знає єї законною.
Чи можна-ж собі представити більший глум
из закона?

А тепер який кінець тому? Іван Кар-
гун, найнижшій слуга державний; за те, що
сповнів свій обов'язок горожанський по со-
вісті и честі, дістав відправу зі служби, а
п. Річчї, найвишшій зверхник влади пові-
тової, и підвластний ему п. Давкаша, оба ц.
к. урядники правительственні, здохтали на-
дане тому народови право — а чи потягне
їх хто за се до одвічальности?!

Та коли п. Річчї такий безглядний на-
вть для слуг, що не йдуть під команду его
політики, то з другої сторони знов варто
знати, якого рода люде знаходять в нім
свого добродія.

В селі Стрільбичах в р. 1898 стягав
датки конкурентний дістар ц. к. староства
Станіслав Островський и з зібраної суми ні-
як не хотів зложити рахунків. Комитет па-
рохіяльний може яких десять раз домагав
ся тих рахунків через ц. к. староство, але
п. Річчї, щоби допче парохів о. Яворско-
му, не відповів ані на одне п'сьмо, а надто
казав Островському обжалувати о. Яворско-

го до суду за мнше посуджене его о кра-
діж. Та Островський жалоби не внісв а ц.
к. староство всі прошеня комітету о рахун-
ки складало до коша. Тоді комітет узяв
всіх можливих законних доріг до осигненя
цілі. Найперше відослв ся кілька раз до
ц. к. намістництва и до самої президії, а
коли й те нічого не помогло, удав ся до
посла о. Небиловича. О. Небиловець вніс в
тії справі інтерпеляцію в сойм в р. 1899,
але і інтерпеляція осталась без пожаданого
успіху. Тоді комітет удав ся до о. Таняч-
кевича, яко посла ради державної, щоби
справу предложив міністерству просвіти.
О. Танячкевич відослав ту справу до са-
мого п. намістника и тепер доперва староста
Річчї дістав строгий наказ справу залаго-
дити в означенім реченні. Оттак то у нас
треба доходити залагоди справ у зяті міні-
стра. Переведено отже слідство и показало
ся, що из зібраних Островским грошей кон-
курентних хило около 250 зр.!

Нині той Островський дальше фунгує
при ц. к. старостві яко дістар и звертає по-
троха из забраних грошей, а Іван Каргун за
те, що голосував на лісту міщанську, зраз
на другій день дістав відправу зі служби!..
Прощу-ж собі тепер виробити понятя о на-
шим ц. к. старостві.

Рух в руских товариствах.

Загальні збори співацького товариства
„Львівський Боян“ відбудуть ся в п'ятницю
22-ого н. ст. падолиста из слідуючим поряд-
ком дневним: 1) Справоздане з діяльности
виділу за рік 1900/01. 2) Справоздане кон-
трольної комісії. 3) Вибір виділу. 4) Внески.
— Від Виділу „Львівського Бояна“ у Льво-
ві дня 31 жовтня 1901. В. Шухевич голова,
А. Чайківський секретар.

Виділ товариства „Шкільної Поміч“ в
Самборі складає отсім прилюдну подяку Вп.
п. Феліксів Созанському, властителя Кор-
налович и Гордній, за щедрий дар дубового
матеріалу підвалин и стовпів на новий дім
для бурс „Шкільної Поміч“ в Самборі.
З причини більшого напливу шкільної мо-
лодіжї приступити товариство з весною до
будови нового дому на 60 учеників на за-
куплений сего року реальності. В старім до-
мі поміщено в сім році шк. заледво 32 у-
чеників а то: 6 з гімназії, 6 из семінарії
учит. а 20 из шкіл народних та відьових.
— Всім Вп. Добродіям місцевим и замісе-
вим, що зволіли в минушнім році причини-
ти ся ласкаво датками до удержаня так гу-
манної та пожиточної інституції, складає
Виділ сердечну подяку. Просимо и на даль-
ше о лакаву пам'ять, тим більше, що з бу-
довою нового дому для бурс стас ся ді-
яльність товариства тим труднійшою.
— Від Виділу „Шкільної Поміч“ в Самборі.
о. М. Оршинський предістатель, Т. Вілен-
ський скарбник, Д. Котелко секретар.

Заходомь товариства „Руска Бесіда“ в
Станіславові відбудуть ся в суботу 9-ого
падолиста с. р. вечірниця з танцями в са-
ли того-ж товариства при ул. Соб'ського ч.
28. Комітет що-змога старає ся, щоби ве-
черниця удалась, а для пань пригладив
багато несподіванок, тож сподівсь, що
красний пол не заведе симь разом и ве-
села та щира забава при гучнім звуц
добрної музики та при вмілм аранжерстві
п. Ц. протягнесь аж до рана, тимь боль-
ше, що се послідній вечірниця в с'мь ро-
цї. Окремьх запрошеній не высылає ся.
Вступь відь особи тільки 1 кор. Стрй ві-
антовий. Початок о годині 8 вечеромь.

Еміграція передь судомь.

На вчерашній розправі читано дальше
збіжнє р'шєнь свідків, котрі дали ся
зловити на оголошеня Нодаріях.

М'жк нимь були також обов'язані до
військової служби, а агенти учили їх, як
мають оминити паспортний припсє. Листы
писані головню по слов'янськи, хорватски а
навть по угорски.

Велика маса відчитаних документів
доказує, як густо и широко фірма Нода-
ріх розкинула єть еміграційних агі-
тацій.

Ф. Корнецкий С-ка
Львів пасаж Гавсмана

порувають
по
найдешев-
ших цінах

Матерії вовняні і шовкові, бархани і флянелі.
Порукає магазин блатвних товарів
Ф. Корнецкого і С-ка (Львів, пасаж Гавсмана.)

Виходить у Львові що дня (крім неділі в руських свят) о 5-й годї по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вв'торок в вв'торок в п'ятницю на переміну разом з „Дѣлом“.

Передплату в нисерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшеского ул. Калінінського 2; С. Соколовскій Пасаж Гамсана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВДНІ: М. Дукес I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТЪ в ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ в належитості за нисерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

вв'торокъ . . . 32 к. на члвнй рікъ . . . 44 к.
на півтй рікъ . . . 16 „ на півтй рікъ . . . 22 „

у Львові:
на члвнй рікъ . . . 28 к. на півтй рікъ . . . 14 к.
на члвнй рікъ . . . 7 „ на члвнй рікъ . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація в Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-передне застереженя. — Реклямація неопечатаній вв'лнй вв'дъ порта.

Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. вв'дъ одної стрічки нисератової або ви мнше в вв'дъ рубриці „Надбосане“ по 50 с.

Подяки в нпнй досення приватній числять ся по 80 с. вв'дъ стишка.

Слово на часі — до нового віцепрезидента краю Раді шкільної

Від новоіменованого президента краю Раді шкільної будемо домагати ся знесення, згідно зміни багатьох постанов і невластивостей, якими за часів бувшого польського міністра п. Вобжинського Русинів покрито або упереджено. До тих належить також і справа іспитів кваліфікаційних і виділових.

Починаємо нею тому, що комісія, іменована до тих іспитів, кінчить якраз сего шкільного року свої обов'язки, а краєва Рада шкільна має предложити міністерству пропозицію на іменоване нової комісії.

Для зрозуміння справи, яку тут піднести хочем, мусимо сягнути трохи вгору, іменню в часі, коли презесами згаданих комісій були теперішній інспектор Людв. Дзедзицький а опісля покійні вже директор Мечислав Барановскій і інспектор Северин Дієтрианський. В тих часах відбували ся наради комісій і класифікації кандидатів дуже поважно, проводив їм кождоразовий презес комісії, а призначені в оголошені результатів іспитів відбувалось в присутності цілого збору. Се було би для нас байдуже, коли не вважали ся з ними конференціями справа призначення рускої мови яко викладав.

До іспитованих кандидатів, що хотіли мати право навчати в рускій мові, були призначували екзамінатори-Русини, а коли, і то дуже рідко, екзамінував який Поляк, то той чинив ся усе з оренем екзамінаторів Русинів. Ми не хочемо тим сказати, щоб екзамінатор-Поляк не був в силі дати свого позитивного оренення в тім напрямі, бо-ж прецінь поміж ними бувають — хоч дуже мало — і такі, що не тільки володіють добре рускою мовою, але і знають научні терміни; а підносимо лише, як оно бувало, в ділі порівнянн з тим, як тепер діє ся.

На згаданих конференціях заявляв кождей з екзамінаторів прилюдно, що можна кандидату призначити патент — викладати в рускій мові, чи ні; а коли хто з них противив ся тому, тоді презес комісії як і збір оглядав ся на особу внесодавця, значить — просто застановив ся над тим, чи внесодавець сам є дійсно компетентним рішати о тім, і після того слідувало признаване або відмова.

Що таке бувало, доказом того є звістний факт, що за голосом пок. проф. Ом.

Партійного пішла ціла комісія і не признала викладав мови одній кандидатці, протегуваній на руску посаду. Правда, за те пок. Партійний не удостоїв ся вже іменованн на екзамінатора на слідоучу каденцію, однак о се постарались протекторії кандидатки, а не комісія.

Правда, дійли ся і тут надужитя, і то дуже яркі, однак они сягають часів славного Жигмонта Савчиньського, котрий, приміром, без покликання фахового екзамінатора видав звістний польонізаторці, нині вже емеритоній учительці Махчиньській кваліфікацію з рускої мови, виснувши їй цензурну *bardzo dobitz*, бо вона мала, після орененн п. Савчиньського, не лиш володіти рускою мовою, але і з літературою рускою мала бути обізнана знакоміше [!]. (Інакше була би она за часів перед Вобжинським — хоч як для нашого шкільництва ворожих, бо бувших виключно під опікою славних Тимка Мандибуря і Жигмонта Савчиньського, обох *gente Rutheni, natione Poloni* — не дістала посади в управлітційній звітній семінарії.)

Кандидати, яким тодішні екзамінаційні комісії не признавали рускої мови викладав, мусіли піддаватись другий раз іспитові, котрий відбував ся в присутності фахових екзамінаторів, не тільки володіючих рускою мовою, але і обізнаних докладно з рускою наукою термінологією.

По скінченні іспитів входили ся всі члени комісії на конференцію, яка відбувала ся під проводом презеса. Тут висказував кождей свої погляди на сконстатоване знане кандидатів, а надто вказував на браки знанн і т. д., а Русини мали нагоду уповінати ся, щоб краєва рада поручувала для кандидатів учебники рускі, в міру, як они появлялись ся, з яких кандидати мають вивчити ся терміни руских і придбати собі відповідну вправу при викладах в рускій мові.

Не поминемо тут того факту, що тодішні екзамінатори не ставили великих вимог із знанн рускої термінології до кандидатів, бо прецінь мусіли мати згляд на се, що не було всіх підручників руских, а в так званій утравітційній семінарії у Львові ставив тодішній директор Жигмонт Савчиньскій, за згодою інспектора Тимка Мандибуря, заодно переноси введенню дійсного утравізму, — отже кандидати не мали нагоди обізнати ся докладно з рускою наукою термінологією, тому екзамінатори мусіли вдовольнитись виказанем знанн тих

термінів, які приходили в тодішніх учебниках для шкіл народних.

Так бувало до смерті інспектора бл. п. С. Дієтрианського, по котрім презесом комісії іменовано краєвого інспектора шкіл, п. Болеслава Барановського. Від тої хвилі змінилось багато в комісіях, а то лише в некористь рускої мови яко викладав.

За час трох років відбула ся тільки одна конференція, т. зв. інавгураційна, якій проводив новоіменований презес. Коли п. презес в своїй привітній промові згадав про справу діяльності комісії, забрав слово проф. Вол. Шухевич і домагав ся, щоб в комісіях кладали більшу вагу ніж доси на знане рускої мови і научних термінів, а се з тої причини, що до всіх предметів є вже рускі підручники, отже кандидати не можуть вимагати браком підручників а тим самим руских термінів; також належить домагатись від них, і то з повною строгістю, знанн не тільки розговорної мови, але і книжної: надто замагає від презеса, щоб укладаючи комісії узаглядив і конечність присутності екзамінаторів-Русинів, які би могли орієнтувати о знаню викладав мови. — У відповідь на се жадане дістав п. Шухевич поученє, що коли Русини домагають ся своїх прав, то їм вільно беречи їх, а п. Шухевичеви вільно яко членови комісії бути при іспитах в кожній комісії а опісля при класифікації голос забирати. — Поминемо се, що до пильнованн точного виконання закона покликаній прецінь презес комісії, а не її члени, і що такого згядного обов'язку не може виконати один чоловік, котрий є рівночасно екзамінатором в одній секції, а фунгує пять секцій, — викажемо понизше ще її бездіяльність такої ради.

Від того часу не було ні одної конференції, тому не мав ніхто з екзамінаторів нагоди висказувати свої погляди, свої жаданн, а Русини не могли домагатись, щоб до іспитованих з рускої мови прикладали стільки ваги, як при польській мові. А до такого домаганн мали Русини богато поводів. Вкажемо тут наглядно на деякі більше разчії. І так:

Коли який кандидат, що зголосив ся до іспиту з рускої мови, не відповість вимогам ставленим з того предмету, тоді признає ся ему кваліфікація з польською мовою викладав, а в протокол дає ся в рубриці „Język ruski“ пазву (—), немов-би кандидат зовсім не складав іспиту з руского язика! Але коли-б з будь-якого иншого предмету, от хоч-би з каліграфії, дістав по-

ту недостаточну, то паде при іспиті! Така рівноправність очевидно веде за собою се, що всі кандидати на „chubiy — trafny“ аголосують ся до іспиту з рускої мови! Чи така „рівноправність“ не є дивоглядом в педагогії та чи она не обдумана на пониженє рускої мови, нехай судять люде!

Друга справа: До чинностей при іспитах кваліфікаційних покликано прим. сего року на 28 екзамінаторів усього 5 Русинів, з котрих один (п. Барвінський) з причини своїх занятт мало фунгував. Коли-ж зважити, що іспитовано в п'ятих секціях а на згаданих пять Русинів були три до рускої мови а два до математики і природописних наук, а до історії і т. д. не було ні одного, — то зрозуміємо, що відповіді в мові рускій не могли бути оцінювані як слід, бо не було екзамінаторів — не то вже володіючих рускою мовою і таких, які би були обізнані з рускою термінологією, але навіть таких, що мали би патент з рускої мови такий, який дістала згадана пані Махчиньська!

Щоби однак бодей на позір трактувати руску мову нарівні з польською, то проводіть секціям великі часом кандидатам відповідати по руски. А тоді діяло ся ось-що: Екзамінатор, не вмюючи рускої мови, поставив питанє кандидату по польски і додав: „Proszę to odpowiedzieć po rusku“. Ледаві кандидат зачав відповідати, вмішав ся (як се цілком природно) екзамінатор у відповідь, перебиваючи або поправляючи відповідь по польски, — а наслідок сего був такий, що іспит докінчено в мові польській! Формі „stało się zażość“ — в протоколі записано: „Kandydat odpowiadał po rusku“ і признано ему патент з рускою мовою викладав!

Бувало і таке, що на візанє проводячого ставив екзамінатор питанє по руски, але русиною, яка викликувала сміх в аудиторії, а велід за тим пониженє рускої мови до ряду капральщини... Се відбулось і на екзамінаторі, бо его мову наслідують нпні учителі так, як гумористичні часописи мову воляку — а результатом такого іспитованн був патент з рускою мовою викладав!

Лучалось і таке, що екзамінаторови, не знаючому рускої мови, відповідав кандидат цілком до річі і поправно по руски; але коли екзамінатор, не зрозумівши рускої відповіді, перебив кандидату по польски, то той — боячись, що екзамінатор і в-друге не зрозуміє его, почав від тої хвилі далше відповідати вже по польски!

Колп-ж в наслідок такого іспитованн

Перше повне видане творів Федьковича.

I.

Як звісно вже нашій громадї, Наукове товариство іменн Шевченка у Львові приступило до виготовленн першого повного виданн творів і писань буковинського лірника, Юрія Федьковича. Се сталося можливим по заключеню умови з товариством „Руська Бесіда“ в Чернівцях, яке розпорядком остаточної волі Федьковича одержало в спадку всі його папери і також право наклади його творів. Се товариство зробило пробу покористувати ся тим правом і приступило було перед кількома роками до друкування повної збірки Федьковичевих поезій, але з невідомих нам причин се виданє обмежилось одним випуском. Тепер товариство „Руська Бесіда“ в Чернівцях відступило Науковому товариству ім. Шевченка у Львові право одноразового виданн всієї писемної спадщини Федьковича і переслало рівночасно для використанн всю рукописну спадщину покійного поета, яка особливо в відділі драматичних праць оказалась дуже багатою.

Уладивши се, Наукове товариство ім. Шевченка поручило фільологічній секції розвинути ся в матеріалі і занятт ся самим виданем. Сю працю взяв на себе проф. Ол. Колесса, звісний уже в науці своєю просторою розвідкою про Федьковича. Та коли фахові занятт не дозволили проф. Колесі присвятити виданню творів Федьковича стільки часу, скільки би було треба, а надто ще з уваги на те, що в інтересі Товариства ім. Шевченка лежало випустити виданє як найшвидше в світ, то з порученн секції

взяв ся до сеї праці крім проф. Колесси ще й автор отих рядків: вони оба поділили працю між себе так, що зредагованє першого тома (поезії) взяв на себе л. а проф. Колесса обняв редакцію повістей, полишаючи дальші части пізнішій умові.

Роздививши ся в друкованім і рукописнім матеріалі, я предложив секції осьякий план цілого виданн: „Том I. поезії, т. II. повісті, т. III. драми, т. IV. листи, матеріали до біографії поета, його праці, які не увійдуть у три перші томи (Букварь, Збірка народних пісень, меморіал про шкільництво на Буковині і т. п.), і також відзив про нього сучасних, спомини знайомих, вкінці, біографічна і історико-літературна студія біографія і словарь. З уваги, що повістей Федьковичевих не багато а драм за багато на один том, прийдеть ся мабуть у другім томі крім повістей подати ще дві Шекспірові драми перекладені Федьковичем — „Гамлета“ і „Макбета“.

Так виглядала би зверхна економія виданн. Редакція знайшла ся в щасливім положеню, можучи зробити се виданє не тільки повним, але і критичним в такій мірі, як сього не можна надіятн ся майже для жадного з наших давніших письменників. В основу виданн ухвалено класти воеди перводруки, а коли можна, то й автографі поета. Се дає можливість заховати в дуже значній мірі ті диалектичні окремності Федьковичевої мови, що надують їй особливу принаду, і через те секція поручила редакторам, придержуючи ся загальних норм прийнятої тепер шкільної правописи, берегти пильно всієї фонологічній відтінки мови в Федьковичевих творах, отже такі, як: взелл, не, нн (замість: не), ходит, ходя, і т. п. Багатство автографів із най-

ріжніших часів, починаючи 1861 роком, дає можливість контролювати всякі зміни, роблені в ріжних часах ріжними редакціями в Федьковичевих творах, а декуди доповнювати пропуски, роблені редакторами чи то для якихсь власних уподобань, чи „страха ради юдейска“. Всякі такі зміни, поправки, инколи чужі додатки до Федьковичевого тексту, річеві поясненн чи то самого Федьковича, чи редакторів находять поміщенє в нотках під текстом з докладним означенєм, відки вони взяті. Під кожним твором зазначено по змозі дату його написанн, місце, де був у-перве друкований, або, коли він доси не був друкований, подано опис і місце знайдєня автографу, а надто з автографів листів або з інших жерел подано все, що знаємо про час і обставини написанн даного твору і його дальшу історію. Одним словом — при кожнім творі редактори старають ся зібрати все доступне їм, що може послужити до усталєня найліпшої лекції тексту, до його зрозумінн і оцінки на тлі обставин життє самого автора і суспільности.

II.

Подавши єї preliminarya про загальний план, матеріал і метод виданн, я хочу сказати дещо детальніше про перший том, якого друк задля надзвичайно важкої і складної редакційної праці, а головн за длі багатства матеріалу протягнув ся над сподіванє довго і певно не скінчить ся швидше, як хіба з кінцем сього або з початком слідоучого року. Досить буде сказати, що сей том обійме коло 45 аркушів друку формату такого, як виданє Шевченка проф. Огоновського. Поезії Федьковича творити-муть том коло 720 сто-

рін і зроблять певно велику несподіванку всім тим, хто привик поетичну творчість буковинського лірника мірити тоненькими томиками виданн Дідичького або коломийськими випусками. Збіре виданє покаже дуже цікаві фази в розвою поетичної творчості Федьковича, фази доси не ясні навіть для таких істориків літератури, як пок. Огоновскій, неясні головн тим, що Федьковичів поетичний доробок друкував ся шматочками, розкиданий по ріжних часописах, посаваний і фальшований ріжними дипломатськими руками, а в значній частині лежав недрукований чи то в скрині самого автора (як ось переспів „Слова о полку Игоревім“) чи то в редакційних архівах. Кілько з того розкиданого скарбу пропало на завісгди — не знаємо. В авторових листах не раз знаходимо згадки про твори, які ніколи не побачили світла; натомість случайні нахідки видобувають на денне світло твори, про яких не стрічаємо згадки ніде. І так 1879 р. перекодач по-при лавку якоїсь перекупки на Краківськїм я побачив у неї досить грубий зошит 4-ї писаний виразним руським почерком. Перекупка дерла з нього картки заважаючи в нього черешні. Оглянувши одну таку картку я побачив, що се народні пісні. Я відкупив у перекупки весь зошит за 10 кр. і знайшов у ньому крім кількадесятьох народних пісень переписаних десь у 60-их роках (кулішівкою) незвісно де й ким (перших кільканадять карток зошиту пропало), також копії двох Федьковичевих поем: „Новобранчина“ і „Лукьяна Кобилиця“. Певно тоді, коли писано ось збірку, ті поеми малес у автографах. А тепер автограф „Новобранчика“ маємо тільки один, що до недавна був власністю проф. К. Горбала в Перемшлі (по-

вдво до хвилі, загрівав до просвітл. Потім наступили продукції на переміну то селянського м'яного хору з Балинець то мужського хору коломийського Бояна та деклямації самих таки селян. Особливо Балинець хоръ бдъ проводомъ балинецького учителя п. Варничу чарувавъ вышколенемъ и выкованемъ співовъ якъ и нѣжнми чистими голосами співачокъ та прегарними одягами жѣночими. Мѣжъ деклямаціями визначались особливо одна про похорони горѣвки въ селѣ Пяновцяхъ, выголошена малымъ хлопцемъ зъ Пилипъ, высаженымъ на стобль, и друга про дарованнѣ панцини, выголошена славнымъ въ тамтихъ сторонахъ декляторомъ, старшимъ вже селяниномъ зъ Печевжана. Закнчивъ ся палкою патріотичною промовою проф. Мяслака. Цѣлий обходъ выпавъ величаво и дає подставу до надѣй на живѣйшій поступъ просвітѣ мѣжъ покутекимъ та гудульскимъ селянствомъ.

— Въ справѣ петиції духовенства до рады державнои одержуемо зъ Бучаччини таке письмо: Дня 31 жовтня высила кльрѣ деканата бучацького петицію до рады державнои и до министерства просвітѣ о патильтнй додатки, о выплачуваннѣ конгрессу мѣсячно зъ горы и о зниженнѣ цѣнъ зельзаницями, якъ то мають урядники державни. Було бы пожадано, чтобы деканаты выславшій петицію подавали до прилюднои вѣдомости, чтобы загалъ кльра мѣгъ докладно знати, що въ той справѣ дѣе ся. Буде се заравномъ пригадкою для другихъ деканатовъ. Не завадитъ зазначити, що петиція до рады державнои не стемпюва ся а петицію до министерства належить дати стемпель на одну корону на кождый аркушъ.

— Хто обнидає край болотомъ? Газета палова дуже лютиє ся, що опозиційні галицькі послы пустили въ рухъ машину, що „обнидає край болотомъ“. Такимъ „болотомъ“ обниувъ пос. Василь Яворскій паловъ Коритовского и Андрея Потоцкого, порушивши справу фасии. Вытягавъ такихъ справъ передъ форумъ Нѣмцѣвъ не направитъ справы, а лише зогиджує „край“ и „на-задъ пародовосѣ“ передъ чужими. — На те курьеръ lwowski пытає: Слы замѣты пос. Яворского оправданъ, то до кого-жъ мавъ вѣнъ звернути ся зъ жалобою на ексц. Коритовского? Чи може до електричного або коного трамвая? А що-до „обниданъ краю болотомъ“, — то не той винуватый, що подносить публично огидны справы, а той, що своимъ дѣлами огидитъ край. Мы — каже далъ курьеръ lw. — не провѣрювали замѣтовъ пос. Яворского, но припускаемо, що вѣнъ, ако рутинизованый скарбовый урядникъ, не бувъ бы ихъ легкодушно выводитъ на свѣтло денне. Але бо зновъ, слы замѣты не безподставны, то въ такомъ случаю не пос. Яворскій зогидивъ и обниувъ край „болотомъ“. Кождый чей-же зрозумѣе, що коли магнать, котрый посѣдає колькадесять миліонѣвъ, укыває майно, абы не заплатити належныи податокъ, то въ такомъ разѣ за того магната податокъ той заплатятъ Мацей Врона, Грицько Музика и иншій бѣдаки, бо-жъ правительствомъ мусить мати прѣмїиновану квоту. Мацей Врона и Грицько Музика ще и не умѣють боронити ся, а магнать потрафитъ. Коли-жъ такъ, то хто обнидає край болотомъ — чи магнать, чи пос. Василь Яворскій?

— Пригадуемо, що завтра о год. 7 вечеромъ въ товариствѣ „Руска Бесѣда“ нарада въ справѣ Русинѣвъ параньскихъ.

— Покажевъ штуку. Вчера при закнченню процесу Ретера и тов. змобілізовано въ будынку краєвого суду карного цѣлый водѣль полиціи, по всѣхъ кутахъ увихали ся полиційні агенты, а провѣдъ державъ комисаръ полиціи Лисаковскій. Отже въ томъ самѣмъ часѣ якійсь певный свого „фаху“ злодѣй добравъ ся при помощи вітриха до комнати, де мѣстять ся подручна кася пиквізичина, розбивъ еи и забравъ, якъ кажуть, колька сотъ гульденѣвъ, а опѣся въ такой самый способъ доставъ ся до бюра президента Пшислуского и перешукавши его по своему выйшовъ не замѣкаючи навѣтъ дверей за собою и вынѣвъ зъ палаты справедливости брамою, отворивши собѣ еи такожъ витрихомъ. Найцѣкавше, що все те дѣялось на томъ самѣмъ коридорѣ, де водбувалася розправа, и въ будынку, которого стерего повъ сотки полѣцавъ, зѣ чертъ сотки агентѣвъ и пострахъ злодѣвъ — комисаръ Лисаковскій.

— Глядаєсь чоловіка поважного Русина, котрый бы зъ днемъ 1-ого сѣчня 1902 мѣгъ обняти посаду касіера въ Товариствѣ задатковѣмъ зъ платнею 1600 коронъ рѣчно. Влизшихъ познень (на разѣ лише приватно) удѣляє о. Е. Гарасимовичъ парохъ въ Прусьцѣвахъ п. Зборѣвъ, найдальше до 12-ого н. ст. листопада. Фаховый вѣдомости суть пожаданы.

— Дрѣбнй вѣсти. Въ краковѣмъ урядѣ податковѣмъ, водкрыто дефравдацію на 8000 кор., котрой мавъ допуститись адъюнктъ Іос. Смочинскій и дѣсь подѣвъ ся. — Архикн. Францъ-Фердинандъ, наслѣдникъ престола, прѣйде около 10-ого с. м. разомъ зъ женою до Галичины взяти участь въ ловахъ, аки уряджує гр. Романъ Потоцкій.

До Заряду жерельного заведенія в Коростеньку. Ко, осподствую воду з жерела „Ст. елей“ я уживає въ аналитичнмъ наслідкомъ в не у гахъ нежнату сортакн и дивакомъ, в недугахъ орванъ траденя, вырокъ и терпѣнхъ моченхъ дорѣй. Що-до уеишого діална неуступае отже она в нѣмъ видѣмъ алкалічнмъ водамъ, якъ Гляйхенберска, емска, сельтерска, гальцбургска, а посѣдаючи мильи и від сѣжучий смак, може яко столова вода цілкомъ

заступати чужі столові води, як Гісблберску, бі- лівську, кровдорфську і т. і. і повинна їх у нас на- віть цілкомъ усувати.

Проф. Др. Паренский в. р.

Наука, штука и література.

— Комара ч. 20 появилось — тепер вже не сконфісковане — и визначавъ дже гарними иллюстраціями, якъ рівножъ богатимъ змі- стомъ. Особливо фейлетонъ п. заг. „Fingor chru- plicus“ (розвідка медична) заслугоє на осо- блившу увагу. „Комар“ повиненъ знайти якъ найбільше поперте у руской суспільности.

Посмертнй оповѣстки.

О. Теофіл Налушнякцій, деканъ и па- рохъ въ Забурѣ, ольховецкогъ деканата пе- ремыского епархіи, віце-маршалокъ сянѣцкогъ рады повѣтової, видѣйшій на провинціи членъ т. зв. твердой партіи, улоковъ ся вчера на клініці у Львовѣ, де подѣвъ ся недавно небезпечной операціи, въ 60 роцѣ житя а въ 35-омъ священослуженн. Тѣло по- койного перевезе ся до Забуря въ недѣлю, а въ понедѣлокъ водбудуть ся похорони. В. в. п.

Вѣсти зъ Еп. Станиславѣвской.

До львѣвской дух. семинаріи принятъ: Вол. Галайчукъ, Евст. Гордійчукъ, Мих. Генчикъ, Мих. Корницій, Вол. Костецкій, Мих. Лявровъ, Ів. Павлюкъ, Мпр. Рогошевскій, Стан. Рубчакъ, Ант. Сѣрнцкій, Нпк. Томичъ, Амвр. Турчановичъ, Мат. Черникъ и Стан. Шпитковскій, а сертификаты для учащани на богословскій науки достали: К. Балицкій, Іл. Кливанъ, Ор. Лотоцкій, Мих. Романши- шинъ, Ал. Раставецкій, Левъ Рудничкій и Вол. Сѣнгалевиць. — Резигнацію внесли: о. В. Воеводка зъ парохіи Зелена и о. Ал. Решетилевичъ зъ парохіи Перерѣвъ. — Канон. институтію достали оо. Вас. Гарасимюкъ на Бояни, Ден. Воеводка на Перерѣвъ и Ал. Решетилевичъ на Зелена. — О. Емил. Лопу- шанскій увѣльняный водъ прив. сотруд- ництва въ Олексинцахъ. — Введенъ оо. Іосифъ Сохоръ яко прив. сотрудникъ въ Ко- шилѣвцахъ, Теодоръ Двудѣтъ яко третій систем. сотрудникъ въ Черновцахъ и Ка- ролъ Любимовъ яко завѣдатель въ Зеленой коло Бучача. — Сотрудничтва достали но- вопоставленнй пресвитеры: Лука Иванцѣвъ въ Гнильцѣ, Вол. Малащукъ въ Олексин- цахъ, Евст. Сливинскій въ Острѣ, Вол. Ве- личковскій (четверте) въ Станиславѣ, Мих. Андришинъ въ Ворувлинцахъ, Вол. Анто- новичъ въ Тисменичанахъ, Ів. Купчин- скій въ Воршевѣ и Тарасъ Турчановичъ въ Радчи. — Вѣдущію достали оо. Евг. Са- батъ зъ Тисменичанъ на 3 мѣсяцѣ, Петро Павлюкъ студентъ богословія на 6 недѣль и Ігнатій Щуровскій студентъ богословія на 2 мѣсяцѣ.

Именованя, перенесеня, водзначеня и пр.

Президентъ министровъ яко управитель министр- ства внутрѣшнихъ справъ покликавъ старосту д-ра Франца Ретера въ Золочевъ до служби при наѣ- стничствѣ и поручивъ старшому комисареву повѣто- воу Мих. Хоєцкому управу староства въ Кошбу- шовѣй а секретареву наѣстничства Брон. Загради- кови управу староства въ Косовѣ, — дальше иже- нувавъ повѣтовыхъ комисарѣвъ Володѣл. Гавинского и Бѣд. бар. Брунцкогъ старшими комисарями повѣ- товыми.

Наѣстникъ именовавъ конценістовъ наѣст- ничства: Мариана Ягусинского, Каз. Спалького, Се- вер. Долницкого, Іос. Рибенавера и д-ра Адамъ Бала повѣтовыми комисарями а конценістовъ прак- тикантѣвъ наѣстничства д-ра Лукіяна Завискогого и Володѣл. Менсевича конценістами наѣстничства.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На будову руской церкви въ Новѣмъ- Санчи жертвовали: Въ мѣсяці червню Р. Т.: о. Дим. Куперіи въ Синавъ 6 К; въ день св. Кон- стантина и Ёлены зобрали ученицъ Ирена Константиновичъ и Марія Куріловна подчасъ Богослуженія въ Вѣрхомли водъ мѣсяцевыхъ прихожанъ и зъ Вѣрхомли 25 К; о. крил. Юстинъ Константиновичъ зъ Лося водъ парохіанъ 59 К; а водъ себе 84 К; разомъ 134 К; о. Дим. Хиліжъ зъ Ізѣбъ 8 К. — Въ мѣсяці липню Р. Т.: Анд. Колдра изъ Свят- ковои 50 К; на руки о. Юл. Дуркота зложилъ д. 25 червня на соборнику деканальномъ въ Радочинѣ оо. Іос. Пелеховичъ и Дан. Пирѣгъ по 4 К., Юл. Дур- котъ 2 К., Фил. Кисляковскій, Мих. Юрчакевичъ, Іос. Фекула, Зах. Чеснокъ, Петро Каламуниціи, Іоанъ Мишковскій, Дим. Ядлонъ и Кор. Констан- то 1 К., разомъ 18 К. — Въ мѣсяці серпни Р. Т.: п. Діон. Мохначій 2 К; о. Вол. Ляховскій 20 К; д-ръ Гозеръ адвокатъ зъ Гривова 20 К; о. Петро Цилинскій парохъ зъ Розотки 100 К; Зах. Стан- чакъ зъ Полянъ 2 К; на руки о. Парилоничъ зло- жила п. Сокальска мѣтогъ вѣнды на похоронѣ п. Мохначіи зъ Мохначи 10 К; о. Парилонича па- рохъ зъ Злоцкогъ 10 К; Вол. Хойначій богословъ 2 К; о. Мих. Каровецъ ермохъ Ч. С. В. В. у Львовѣ 10 К; н. Теофіл Кулячича зъ Самбора 3 К. — Вѣсьмъ Р. Т. жертводавцямъ на домъ Бо- жій въ Новѣмъ-Санчи складає сердечну подку цюрускимъ „Богъ заплатъ“ зъ прошеніємъ о дальшу ласкаву подмогу. — Выдѣтъ Динишскій председа- тель, Секунда секретарь.

Телеграммы.

Царгородъ 1 падолиста. Значне число офіцировъ и подофіцировъ маринарки до- магалось передъ домоу адмираліціи вы- латы залеглой пенсіи. Невдоволеньхъ ма- нифестантовъ ледви успокоено.

Буфальо 1 падолиста. Вчера закрыто панамериканську выставу. Выстава принесла дефіцитъ около 4 мил. долларѣвъ, зъ чого о- коло 3 мил. припадає на самыхъ акціона- рѣвъ. Рѣзнй предприемцѣ, котріи стратили около 1 мил., намѣряють позывати дирекцію выставки.

Вѣденъ 2 падолиста. Правительство не намѣряє заснувати повного италійского уни- верситету, натомисть готово водкрыти па- ралельныи выклады италійскій въ университетѣ инсбруцкомъ. — Тутешный рѣзникъ ухва- лили бойкотувати галицкихъ доставцѣвъ безрогъ.

Будапештъ 2 падолиста. Противъ вы- борѣвъ внесено 48 протестѣвъ.

Берно (мор.) 2 падолиста. На нинѣ скли- кано тутъ засѣдане выконавчого комітету молодотескои партіи. Предметомъ нарядѣ буде справа угоды на Моравѣ.

Инсбрукъ 2 падолиста. Арештовано тутъ глядаого листами гончими приватного у- рядника Макса Штаудингера, головного фак- тора въ голосной справѣ бар. Вальбурга, котрый неправно присвоивавъ собѣ право наслѣдства архикн. Эрнеста зъ причини, що (якъ каже) есть сыномъ того архикн.

Царгородъ 2 падолиста. На основѣ уря- довыхъ донесень можна французско-турецкій конфликтъ уважати поладнаннымъ.

Вашингтонъ 2 падолиста. На островѣ Тебу поддало ся Американцямъ 530 Філі- пинцѣвъ, мѣжъ ними 60 офіцировъ.

Преторія 2 падолиста. Полковникъ Ки- кевичъ напавъ на Бурѣвъ коло Рустонбергу и взявъ до неволѣ 79 люда, мѣжъ ними и команданта Клопера.

Русины! Помните на руску Бурсу ремъ- сничо-промислову у Львовѣ!

Надѣслане.

Д-р Василь Дутчак

отворивъ зъ днемъ 1. падолиста с. р. адвокатку канцелярію в Чернівцахъ. ул. Ратушева (Rathausstrasse) ч. 17.

Новина!

КОВДРІ пухові виробу Йосиф Шустера захвалювали для своєї над- звичайнои легкости і тепла з во- зняного атласу у всіхъ барвахъ по ар.: 18, 20, 22, зъ шовкового атла- су по ар.: 22, 28, 35 до 40. Ковдри змѣли на воляний ваті позначи- відъ ар. 4, 5, 6, 7, 8, 10 в найбіль- шімъ виборѣ все на складі. Волощи- ний матеріалъ відъ ар. 14, 16, 18, 20 до 32. Синіи змѣжачи і спружини, воляний, коцки, подушки і т. п. найдешевше у спеціальной робітні виробівъ постелі

ЙОСИФ ШУСТЕР

Львів, улица Коперника ч. 5. 466 15—20 Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбовска 7

Потребу

сейчасъ старшомъ женщины Русини, зѣ сервомыми выметанъ, для мешканя зъ чотирма хлѣ- чниками шклярами въ Коло- мыи, евантуально до домашно- го заряду на селѣ. Вдовы по священнахъ мають першъи- ство. Зголошена зъ услѣв. мѣ- пѣдъ адресою: Свящ. Алек. ан- деръ Осадца, парохъ въ Олѣвѣ п. Городенка, 567 з-ѣ

ТАУТКИ

цигаретовой 1000 штукъ за 1 ар., поручає Ан- 15—20 Мазуркевичъ, Львовъ, Скарбовска 7

Золотой медаль

МАГАЗИНЪ ФУТЕРЪ

Золотой медаль

СТАНИСЛАВА ВРОНЬСКОГО

у Львовѣ ул. Театральна ч. 5

[напротивъ катедрального костела]

поручає по найприступнѣйшихъ цѣнахъ свой щедро заосмотренный магазинъ футеръ, такъ готовыхъ якъ и поодинокій шкѣры, такожъ матеріи на покритыя фу- теръ у великомъ выборѣ. 524 з-5

— Цѣнники на жадає francs. —

Нечувано дешева цѣна. Бѣлый порцеляновыи сервісъ н. 6 особѣ (30 шт.) лише 5 ар. 30 кр. на 12 особѣ (30 шт.) лише 10 ар. 30 кр. Сервісъ зъ декора- цією въ цѣнѣ на 6 особѣ (30 штукъ) 8-90, на 12 особѣ 15 ар. 70 кр. и 17 ар. 50 кр. Бѣла плоска тарѣлка 12 кр., глубока 14 кр., десертная 9 кр. Сер- вісъ для чаю на 6 особѣ лише 2 ар. 30 кр. — Одна пара «Вілі- жановъ» 22 ар. — Сервісъ до чорнои казы на 6 особѣ 7 ар. — Одна пара «Віліжановъ» 20 кр. — «Віліжана» до воды 5 кр., зъ ма- тельною посудомъ 10 кр. — Сильный сервісъ на 12 особѣ (30 шту- ки) только 7 ар. 20 кр. 679 2—23

Казимиръ Левицкій

Головный для Галичины складъ порцеляныи скла и самоварѣвъ Львовъ, Трибунальска (власный домъ).

— Иллюстрированный цѣнникъ высылаю gratis x franco. —

Найчистѣйша алькалічна

GIESSHÜBLER

Вода щавова.

2 вѣстари

2 кивоты

сѣ, котріи були на выставѣ въ Народномъ Домѣ въ р. 1900, має на продажъ Товариство для руской штуки у Львовѣ, Рынокъ ч. 31. 677 2—3

ЛИНІИ

въ реставраціи НАТУРЫ ТЕНФЕРЪ, улица Трибу- нальска ч. 12 домъ власный, можна достаѣти подорож- ные о годнѣ 8-ой разѣ гарачи сѣдѣжъ.

Цѣнники

Пелена вѣспровъ зъ капузою . . . 15 ар.
Вѣспровъ легка . . . 12 „
Фляжки . . . 12 „
Мѣшка телача зъ хрѣномъ . . . 10 „
Ковбаса зъ хрѣномъ . . . 5 „
Кавяръ . . . 15 „
Обѣдъ зъ абонаментъ . . . 40 „
Вѣспровъ напѣтныи зъ майлѣйшихъ родѣвъ по най- умѣ, сѣмѣйныхъ цѣнахъ; для пѣмности, що походить зъ лоскѣ реставраціи, даю водѣбравочныи марка. — Найлѣпшій зѣна по майлѣйшихъ цѣнахъ почавъи водѣ 40 ар. цѣна.

По театріи вѣс сѣмѣи, въ великій выборѣ сѣмѣи и на штибѣвъ зъ оскверненъи зѣна. 79 328—?

3% выкопѣныи позашакомъ

НАТУРА ТЕНФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІИ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Га- ллицкая ч. 1., противъ Банка Гипотечного за- плынаціи площа Галицкая

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ майлѣйшихъ

окулярныи, цѣвковыи, зоретныи, біокулы, дѣлѣковыи, бароме- тры, термометры, ми- крометры, аном., ком- пасы, рѣвѣнціи, тахомъи, жѣрѣжѣ, піомъи, зѣнахъ макетовъ и т. п.

Уряджене дѣлѣвыи оптичнми.

Вѣспровъ напѣтныи позашакомъ зъ зѣна зъ й- оворѣи и майлѣйшихъ.

Фортепья

пайновѣйшой конструкціи, майже повній, за 200 ар. на продаж. — Влизна вѣдомѣсть в Админістраціи „Дѣла“. 572 3—8

А. КШИШТОФОВИЧ

у ЛЬВОВІ

Готель Жорна

продаетъ в допѣшнѣи магазинѣ:

Цѣна в коронѣхъ:

1 пара портлѣр . . . 2-70 с.
1 „ коронк. фіранокъ 2- „
1 сервѣта на стѣл . . . 3- „
1 капа на лѣжко . . . 4-25 „
1 коцик . . . 4-50 „
1 метер хѣдника . . . 50 „
1 диваннъ передъ лѣжко 1-60 „
1 диванъ надъ лѣжко 1 1/2 3-30 „
1 „ сальонов. 2 1/2 14- „
1 метер матеріи на ме- блѣ 120 цѣм. широт. 1-90 „
1 ковдра ват. на лѣжко 8- „
1 ламбреккинъ до віконъ 5-50 „
Замовленя зъ провинціи водворотно. 1 16

ВІНЦІ

надгробніи

найдешевше

в торговліи

І. СТАХЕВИЧА

Львів, Театральна 8.

556 7-7

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Реставрація С. РАЙХА

у Львовѣ,

Рынокъ ч. 5,

поручає въ великомъ Правдиве Пиво Окоцімске, Вина, выборѣ всякого рода и Мѣдъ зъ першрѣднѣхъ фирмъ. — Кухня у влас- номъ зарѣдѣ. — Абонаментъ мѣсячний пріймає ся. 508

НОВИЙ МАГАЗИН ФУТЕР
під фірмою
М. ТАШМАН у Львові
отворено при ул. Синьстускій ч. 2.
Поручаючи ся зглядом Р. Т. клієнтам проху о заставі за-
мовлення, ручаю, що так під зглядом родів як і ціна потрафлю
задовольнити всякі вимоги. бо не щадячи трудів заосмотрів а свій
магазин дуже щедро свіжими товарами, так кравецькими як і за-
граничними та й американськими. Замоулені на готіві футра
приймає. Замітці припоручення виконує як найсовітійше і то-
чно. О членстві замовлення прохує П. Т. відбира-
ти і остане а поважанем **М. Ташман**
534 4-12 у Львові, улица Синьстуска, число 2.

ОБЩЕСТВО "ЗАЩИТА ЗЕМЛИ", общ. зарегистрированное
съ неограниченною порукою во Львові при улиці Краков-
ской число 17. II поверхъ, принимаетъ вклады щадниці
на 4%; удѣляетъ помилки за пятабулліею на грунтъ на
першомъ мѣстѣ въ цѣли закупна земли за оплатою 6 до
7 процентъ отъ ста. Желаній получить помилку должнъ
досудити до прошенія вытѣгъ ипотечный и аркуштъ посѣ-
лости своего грунта. Високо выносите 2 короны а член-
скі вносе 50 коронъ платимый паразъ или частями по
10 коронъ въ годъ. Общество числитъ 201 членовъ съ 12050
коронъ подписанными членскими вносами. На закупно зем-
ли удѣлено помилочк въ сумѣ 40400 коронъ.
549 5-6 **Дирекція.**

Нафта безпеченства.
Головний складъ и Заступство
КРАСВОИ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОИ
И. ВОНДРАЧЕКЪ
Перемышль, ул. Францішканьска ч. 34.
Поручає найлучшу незапальну нафту по най-
приступнійшихъ цѣнахъ, высылка въ боль-
шихъ скѣльностяхъ для краминицъ и торго-
вель за водповіднымъ опустомъ и ручитъ за
найретьлнѣйшу и найточнѣйшу доставку.
Піроліна и лѣхтарнѣ піролінові до ста-
внѣ, варавомъ лампы и всѣ иный артикулы
въ обемъ освѣтленія входячі по якъ найде-
шевшихъ цѣнахъ. 561 3-3
Олива ріпакова, мінеральна и смаровило до возовъ.

Найкрасній китицѣ имя-
ниний, заручинові и ве-
сѣльній
поручає 563 4-20
Заведене огородниче
получене 35
складомъ насѣня и цвѣтовъ
Антонія Климовича и Сына
у Львовѣ
площа Галицка число 14

!! НА ЗИМУ !!
М. А. АВГУСТИН
Львів, улица Театральна ч. 7
поручає свій щедро заосмотренный магазин футер у всѣхъ
возможныхъ родахъ, якъ подорожні футра, крітї матерією, фу-
тромъ, куртки до ловів, містові футра, дамскі пальтоты, Сака,
наймоднѣйші педерия. Коліе боа, ша ки, зарукавки и т. п.
матеріи на верхі у великімъ виборі. Всякі замовлення ви-
конує ся з цілою точностю, совѣстностю и тусомъ, а за
триваєть товару цілковита заорука. — Ціни на жада-
не даром и оплатно 526 4-10

Кожда практична жінка
свого мужа
намавляє, аби всякі потреби в обуві для
цілого дому закупляв лише в філії Ме-
длінської фабрики обуви, котра находить
ся лише під фірмою:
АЛЬФРЕД ФРЕНКЕЛЬ „Медлін“
ул. Францішканьска ч. 16.,
бо в противнім случаю свої гроші
крізь вікно викидає!
540 2-2

Основаво въ 1848 році.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ
Львовъ, площа Капітульна число 3.
Поручають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свой въ бо-
гацій добѣра заосмотренный складъ готовои мужеской
одежи якъ:
Зимові бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна гар-
дероба для Всеч. духовенства, униформы для дѣтей,
студентовъ, убранныхъ и плащики для дѣтей.
Великій виборъ футеръ до ходу и до подорожнї.
Доборовий виборъ кравецкихъ матерій на метры.

До садженія в осени поручаю:
ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ
власної годівлі, в найлучшихъ породахъ
25000 яблунков високопеннихъ по 40 зр. за 100 штукъ
15000 грушъ " 50 " " " "
15000 сливъ " 45 " " " "
5000 вишенъ и черешень " 40 " " " "
Тікільки овочевихъ деревъ.
Людвік Фрееге, Краків.
Продаю лише здорові и під кожнимъ зглядомъ
певні деревця.
Ілюстрований цѣнникъ спеціально для шкільки де-
ревъ высылка на жадане даром и оплатно. 520 7-16
Перекладає в рускій, польскій и німцкій мові.

Термофоры
Огрѣває безъ огню.
Всякі посуды на стравахъ и по-
требні предметы при заходѣ
хорыхъ.
Австро-угорскє підприємство термифоръ у Відни.
Набути можна у Львові:
Хатні и кухонні посуды: Петро Місольскій и Сп. В. Ляндавъ.
Въ Станиславів:
Медицинскіи предметы: Іосифъ Шинельскій, антикаръ.
Хатні и кухонні посуды: Кароль Гавсвальдъ.
Медицинскіи предметы: Антикаръ Рубль.
517 4-6

Магазин і робітня
футер
Фелікса і Юліана
Любельских
у Львові
улиця Валова число 3.
поручають на зимовий сезон всякого
рода футра в шкірках, готіві футра и всякі артикулы
входячі в складъ кушнірства — після найсвѣжѣйшихъ
фасанів, а такожъ приймають покрити и перерѣбки на
5.9 нові фасони, числени по найнижшихъ цѣнахъ. 4-10

Цѣлковитой готівки не вимагає ся.
Підъ догодными условиями
даємъ особамъ, що въ можности
платити, всѣ наші товары на кре-
дитъ и поручаємъ имъ даваны са-
лонові, до комнать, стѣнны пер-
ковні, ходники, ліколеумъ, ператы,
франки, портѣ, шапки на олові
и лѣжки, кофры, коцы, матеріи на
меблѣ и розличніи другіи предметы
декораційніи.
Меблѣ, зеркала и деревяніи,
товары льняніи и бавовняніи, бѣлѣ,
товары футра, конфекцію мужес-
ку и дамску, и всѣ другіи артикулы
можемъ на жадане спроводити.
На провинцію высылкаємъ иллюстрованый цѣнникъ даромъ и о-
платно. — Аскы до насъ адресовати:
Зарядъ вѣдѣньскаго магазину
Au Louvre, Львовъ, ул. Синьстуска ч. 6 (въ па-
сажу).
Філія въ Перемышлѣ: ул. Міцкевича ч. 4.

Полотна, бѣлѣ столове
рушники, хусточки, дре-
ліхи и т. п. власній выробы
поручає по цѣнахъ умѣренныхъ
КРАСВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦКЕ
„ПРЯХА“ зъ Кросна
Замовленія зъ провинцій просимо
надеслати до Кросна.
Почта, телеграфъ и станція зе-
лѣзничнѣ въ мѣсци. — Пробки
и цѣнники присылаемо на жа-
дане даромъ и оплатно.
Заразомъ остерѣгаемо, шоре-
презентантомъ нашомъ зѣрми, подо-
рожуючимъ по Галичинѣ и Буко-
винѣ, с. п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иныихъ
агентвъ анб похатникѣвъ не выно-
лаемо. 528 5-9

МУЖЕСКУ
Безсильность
выпущену именомъ страши-
ми наследиями тайныхъ грѣ-
ховъ молодости и разврату,
уоуче наведено на довго оди-
нока, розширена въ многіихъ
выданыхъ иллюстрована книга
Самосохорона А-ра Ретана
Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.
Тысячъ людей найшли въ
нѣй похонена своихъ недуговъ
и направили свои мужескыи
силы при помощи указанного
въ книжцѣ способу лѣченія.
По одержанію франко належи-
тости, высылкає ся франко
книга въ кувертѣ магазинномъ
выданцѣ Р. Ф. Бірей въ
Липску. (R. F. Bierer's Ver-
lagsbuchhandlung in Leipzig.)

Помолати коидой
господина,
котра изъ пагладу на ошаднѣть,
здоровье и смѣхъ уживає лише
Катрайнера капы солодовецъ.

Лінія Голяндія-Америка Роттердамъ-Нью-Йоркъ.
Найближайшій відѣздъ:
7 падолиста „Статендамъ“ II пер. пол. — 14 падолиста „Рійндамъ“
3 по пол., 21 падолиста „Потодамъ“ 8 год. 30 мин. рано. — 38 по
пол. „Маадамъ“ 2 г. 30 мин. рано.
Пароходы подвійно-шрубові о 12.500
тоннахъ.
Цѣны першихъ каютъ вѣдъ 264 кор. и выше вѣдъ
другихъ каютъ 228 к. и выше (при)
III. класъ 197 к. 40 с. въ Відня. (станіи)
Бюро у Відни: Для каютъ: I. Kolowratring 10; для III. класъ:
IV. Weyringergasse 7 A.
Австрійскій вѣдмъ въ Бернѣ, Цесбруку и Триестѣ. 57

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА
І. ЛЬВОВСКЕ
Photo-Plasticon
(46 развѣт преміюване.)
Вѣдъ 2/10 до 1/11 до побаченія:
Величава подорожъ че-
резъ горѣшну Италію
Вступъ 10 кр. 53

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплата і інсерти приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовский Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у Відні: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteim & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasensteim & Vogler.

Передплата на „Діло“ і напечатання за інсерти платять у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії:	за границею:
на цілий рік ... 82 к.	на цілий рік ... 44 к.
на пів року ... 16 „	на пів року ... 22 „

у Львові:

на цілий рік ... 28 к.	на пів року ... 14 к.
на чверть року ... 7 „	на місяць ... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від порту.

Поодинокі число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день один стрічок літературної або сн мисли в рубриці „Надбране“ по 60 с.

Подяки і інші донесення приватні числять ся по 60 с. в день стишка.

Григорій Врецьона

учитель и бывший заступник управителя руской школы вправ при муж. учительской семинарии у Львові, членъ всѣхъ народныхъ русскихъ товариствъ, директоръ Кравого Союза кредитового, упокою сѣ дня 2 с. м. около 10 год. вечеромъ у Львові въ 62 роцѣ многодѣльного житя.

Пок. Григорій родивъ сѣ дня 8 жовтня 1839 р. у Винникахъ коло Львова. Початковій науки побиравъ въ мѣсцевій школі, а по руски читати та троха писати научивъ сѣ вѣдъ мѣсцевого дяка, у которого учивъ сѣ такожъ церковныхъ ритуалѣвъ. Въ р. 1851 вѣдвезли его родичѣ на далышу науку до Львова и умѣстили въ бурсѣ Ставропигійского Института, де доучивъ сѣ такожъ церковныхъ ритуалѣвъ. У Львові ходивъ напередъ до такъ званої вѣрцевой школы нормальной, потому до академічної гимназіи, званої бернадинской, а вѣдчи на дворѣчній курсѣ педагогічний, такъ звану педагогічну препаранду. Въ нормальной школѣ и въ гимназіи бувъ тогдѣ выкладъ нѣмецкій, а на курсѣ педагогічній нѣмецкій, рускій и польскій. Здавши ыспытъ на учителя школѣ головныхъ (нормальныхъ), ставъ въ р. шк. 1862 школьнымъ практикантомъ у вѣрцевой гр. к. школѣ въ Народномъ Домѣ, а вѣдъ 1 марта того-жъ року именувала его школьна власть, тогдѣ руска митрополита консисторія учителемъ въ селѣ Підгірцяхъ въ золотѣвскѣмъ повѣтѣ.

Мимо неприязнь мѣсцевыхъ обставинъ и прикостей, якихъ зазнававъ за свой патріотизмъ, витривавъ въ Підгірцяхъ 15 лѣтъ зразу на становищі учителя, опѣсѣ управителемъ тамошньої двокласовой школы, а за свою вѣрцеву дѣяльність учительску достававъ що року нагороду и похвалы навѣтъ вѣдъ новыхъ школьныхъ властей. Въ Підгірцяхъ заложивъ вѣнъ школьную читальню для старшої молодѣжи, плекавъ старанно церковный спѣвъ, належавъ до громадской рады та довавъ щиро о добро громады, такъ що лишивъ еи зъ маеткомъ въ готѣвцѣ до 20.000 зр. Опѣсѣ бувъ оденъ рокъ учителемъ въ мѣстечку Лешневѣ въ бродѣвскѣмъ повѣтѣ, завѣвъ тамъ хоральный спѣвъ и вѣчѣрній поучающій вѣдчиці для мѣщанъ та причинивъ сѣ богато до приписѣния будовы нової гарної школы. Бувъ такожъ кодыкъ мѣсцевѣ учителемъ въ Росолній коло Солотвини. Всюды полишивъ по собѣ якъ найкрасшу память у селянъ и мѣщанъ, для котрыхъ бувъ щирымъ дорадникомъ у всякихъ громадскихъ справахъ.

Вѣдъ р. 1877. бувъ пок. Григорій старшимъ учителемъ въ рускій школѣ вправ при муж. семинаріи учительской у Львові. Незвычайно совѣтний и шильный учитель, бувъ вѣнъ любимцемъ дѣтворы и родичѣвъ. Въ останнѣмъ роцѣ школьнымъ заступавъ покойный опороженне мѣсцеве управителя згаданой школы, а вѣдъ вересня с. р. бувъ зъ причины недуги на урльонѣ и подавъ сѣ на емеритурѣ. Якъ довѣдуемось, кравава рада школьна выслала предложене до Вѣдѣи, щобы покойного при нагодѣ его переходу въ станъ супочинку надѣлти золотымъ хрестомъ заслуги зъ короною.

Въ литературнѣмъ руху бравъ покойный вѣдъ дуже давню живу участь, дописуючи до „Надбране“, „Голосу народного“, до „Газеты школьной“, „Зорѣ“, „Письма зъ Просвѣтъ“, до „Слова“, до „Діла“ и иншихъ часописей. Коли въ 1879 р. пок. Ом. Партицкий переставъ выдавати свою „Газету школьную“, ставъ пок. Врецьона на те мѣсцевѣ выдавати „Школьную часопись“ и зѣднавъ бувъ ѣи популярность мѣжъ народными у-

читателями. Выдавецтво сѣ вѣвъ вѣнъ якъ до мая 1890 р., а тогдѣ передавъ его „Рускому Товариству педагогічному“, котре зъ того часу стало выдавати „Учителя“. Кромѣ того покойный написавъ гарне оповѣдане п. заг. „Зосѣ, безплатна учителька“, дозволена школьною властью на преміи школьный, выдавъ „Практичну науку школьной правописи“, бувъ помощнымъ при укладаню книжокъ школьныхъ, и т. п.

Покойный Врецьона належавъ вѣдъ давна до всѣхъ народныхъ русскихъ товариствъ и особливо въ декотрыхъ зъ нихъ бувъ невпинно дѣяльный. Въ товариствѣ „Просвѣтъ“, до которо належавъ вѣдъ еи заложена, бувъ вѣдъ давнихъ лѣтъ постійнымъ членомъ головного выдѣлу и все радо принимавъ кожду працю: чи треба було обнати постійный якій рефератъ въ выдѣлѣ (пр. о читальнихъ або фѣлихъ) чи надзѣръ надъ канцелярією, чи выхатѣ де, неразъ въ слоту або стужу, на отворене читальни, — чѣколи не ухиливъ сѣ вѣдъ нѣчого. Дуже щиро займавъ сѣ и вѣнъ и читальнею при „Просвѣтъ“. Такъ само дѣяльнымъ бувъ покойный въ товариствѣ „Школьной Помочи“, що опѣкуе сѣ дѣтворю русскихъ народныхъ школѣ у Львові; въ „Народной Торговли“ бувъ вѣдъ давнихъ лѣтъ членомъ контрольной комисіи, а въ „Кравомъ Союзѣ кредитовѣмъ“ вѣдъ его заложена директоромъ и касіеромъ.

Въ роцѣ 1885 стративъ покойный двоихъ дорослыхъ сыновъ, зъ котрыхъ оденъ бувъ уже на третѣмъ роцѣ правъ, а другій мавъ сѣдати до пыту зрѣлости, та лишивъ сѣ наразъ зовсѣмъ бездѣтнымъ. Таке горе могло бы и великана подкосити та позбавити всякой енергіи; але покойный мовѣ-бы въ трудахъ для пародной справы глядавъ потѣху въ своѣмъ горю, зъ тымъ болѣею енергією працювавъ для громады. Тымъ то и смерть его мусѣла выкликати загальний жалъ мѣжъ рускою громадою, тымъ болѣе що не легко буде такъ скоро заступити таку робучу силу.

Покойный вже вѣдъ лѣта неадужавъ, але тримавъ сѣ на ногахъ и працювавъ майже до останнихъ хвиль.

Похоронъ вѣдбуде сѣ завтра о год. 3 пополудни зъ дому при улицѣ Личакѣвской ч. 17.

Вѣчная память невеснущому народному труженникови и щирѣй рускій душѣ!

ПИСЬМА ЗЪ ВѢДНЯ.

[Парламентарна ситуація. Чехи. Позиція д-ра Керберъ. Польске „коло“. Рускій клубъ. Дискусія бюджетовъ и нагале енесенє въ справѣ галицкихъ выборовъ соймовыхъ.]

Парламентарна ситуація въ минувшѣмъ тыждни далѣе погѣршила сѣ. Недовга була потѣха д-ру Керберови зъ того, що нагальнѣ внесенє вѣдложено и бюджетова дебата зачала сѣ: Чехи устами д-ра Крамаржа заповѣли, що они перешнятъ ему перевести свои планы, а сѣю грозбу толкуютъ майже загально въ той способѣ, що чеські послы не допустить теперь въ часѣ ухвалити бюджетѣ, а на весну перепровадити угоду зъ Угорщиною. Тота погроза Чехѣвъ спала на парламентѣ досѣтѣ несподѣвано, и другіи сторонничества та ѣи праса вѣденська домиль собѣ голову, щобы найти причину тої будѣ-бы наглої змѣны чеськой политики. Але-жъ вже поставлене ажъ шѣстьохъ нагальнихъ внесенъ на початку сен сесіи казувало, що Чехи хотѣли робити трудности; а коли того ихъ намѣру другіи мовѣ-бы нерозумѣли, они теперь высказали сѣ яснѣе. При томъ же они не хотѣли отверго признати сѣ до обструкціи, бо и не могли-бы еи оправдати та ѣи она вже мовѣ пережила сѣ; противно, промова д-ра Крамаржа була дуже льояльна и обчислена на приєднанє найвысшихъ сферъ, та въ той цѣли посувала сѣ майже до деуниціаторства на Всеѣмѣцѣвъ. Впрочемъ бесѣда тота була вправдѣ вызначна подѣ зглядомъ риторичнымъ, але що-до рѣчи досѣтѣ баламутна и повна суперечностей. Я-

снѣе и щирѣе говоривъ другій чеській бесѣдникъ, д-ръ Жачекъ. Вѣнъ вказавъ на два условія нормальной парламентарной работы: утворене стаіон болѣности въ парламентѣ и змѣну регулярію, а при томъ згадавъ о основаню чеського університету въ Бернѣ. Розясненя тактики Чехѣвъ надѣють сѣ въ понедѣлокъ, коли буде промовляти третій ихъ бесѣдникъ д-ръ Герольдъ, а ще болѣе во второкъ, коли комисія бюджетова стане радити надъ бюджетомъ. При томъ и выхлѣдають, чи чеській міністеръ Резекъ, котрый вѣдъ тыждни оминає парламентъ, появлять сѣ зновъ на засѣданю чи нѣ, зъ чого буде видко, якъ стоить справа зъ его мнимою димісією.

На всякій способъ позиція д-ра Керберъ незавидна. Дворѣскі сфери не дуже его люблять, бо тамъ подобають сѣ болѣе князѣ та графы або люде имѣ вѣдданіи. Мадирѣвъ вѣнъ вызвавъ противъ себе, коли апелювавъ до всѣхъ пословъ въ справѣ угорской угоды, абы дбали о интересѣ австрійскихъ народѣвъ; Чехи стоять противъ него, Поляки ему такожъ не радѣ, хотѣ явно сего не показуютъ. А навѣтъ межи Нѣмцами мавъ противникѣвъ, особливо христіанскихъ соціалѣвъ. Вѣнъ робить, що може: конферуетъ на всѣ стороны, апелюетъ до рѣжныхъ интересѣвъ и чувствъ, але выглядає такъ, якъ коли-бъ вѣнъ самъ уже вже ставъ тратити вѣру въ успѣхъ, тратити свою терпеливу вытривалѣсть и знеохочувавъ сѣ. Перша его вѣдѣзка на першѣмъ засѣданю 17-ого жовтня зробила дѣйстно значне вражѣе, але двѣ далѣйші вѣдѣзвы въ минувшѣмъ тыждни, одна въ вѣдчитанѣй вѣдѣвѣдѣ на интерпеляціи, особливо-жъ друга въ устѣй вѣдѣвѣдѣ на бесѣду Крамаржа вѣне не мала ефекту, а навѣтъ ще гірше роздразнила Чехѣвъ. Своєю дорогою не ясно и непевно естъ, що Чехи осигнули бы черезъ сѣку чи таку обструкцію або ѣи терезъ повалене Керберъ. Длительно богато людей думає, що они только хвѣлюе горѣжѣть сѣ та дадутъ сѣ вѣдтакъ приєднати.

Въ той непевной ситуаціи польске коло поступаетъ справдѣ найкористѣйше для себе, коли не ангажуе сѣ на жадну сторону. Его популярность межи Поляками затрачує сѣ вправдѣ що-разъ болѣе черезъ таке дипломатичне поведење, якъ неподписанє интерпеляціи Дашиньского въ справѣ почтовыхъ шиканъ въ Прусахъ супротивъ польскихъ посылокъ, але становяще его въ парламентѣ скрѣпило сѣ вѣдъ часу, коли вступили до кола Стояловцѣ. Не только зболѣшило сѣ черезъ те число его членѣвъ, але ще болѣе естъ моральный эффектъ. Такъ и повага руской репрезентаціи зросла бы, коли-бы всѣ рускій послы злучили сѣ разомъ; зъ огляду на те рускій клубъ готовъ бы ѣи кинути заслону на минувшѣсть. Та на диво декотріи такі послы, котріи перше найболѣе побивали сѣ за сполученемъ, теперь вѣдѣгають сѣ, мовѣ боячи сѣ „радикалізму“ руского клубу. Буковинскій Русины назирають на н. Пѣгуляка, щобы и самъ вступивъ до руского клубу и щобы теперѣшнихъ своихъ товариштѣвъ до того спонукать.

Перше читанє бюджету скѣнчить сѣ въ понедѣлокъ и якъ тогды приѣде до слова рускій бесѣдникъ, д-ръ Косѣ, котрый мавъ промовляти ще минушой середи. Жеребъ выпавъ такъ, що д-ръ Косѣ мавъ говорити по бесѣднику польского кола гр. Войтку Дѣдушицкѣмъ; але колу залежало на томъ, щобы его бесѣдникъ промовлявъ по д-рѣ Косѣ, абы мѣгъ ементуально вѣдновѣсти. Отже оно постарало сѣ въ останнѣй хвилѣ, що записанный передъ Косомъ Нѣмецъ Пешка зрѣкъ сѣ слова, черезъ що гр. Дѣдушицкѣй прийшовъ бы по Косѣ; д-ръ Косѣ, не знаючи о томъ, власне тогды на хвѣлку выйшовъ бувъ зъ салѣ, коли Пешка мавъ говорити, отже коли его выкликано, вѣнъ стративъ слово. Але вѣдтакъ выписавъ сѣ зновъ и буде промовляти на концѣ. Гр. Дѣдушицкѣй, довѣдавши сѣ о томъ, выписавъ сѣ другій разъ до слова по Косѣ.

Нагале енесенє Романчука о галицкихъ выборахъ соймовыхъ приѣде на днешній

порядокъ заразъ по бюджетѣ, с. е. въ сѣреду. Окрѣмъ внесковдѣви промовляти будуть Дашиньскій, оденъ зъ людовѣвъ и такожъ, здає сѣ, оденъ зъ чеськихъ национальныхъ соціалѣвъ. Розумѣе сѣ, що буде вѣдновѣдати хтосѣ зъ польского кола и такожъ забере слово міністеръ-президентъ Керберъ.

Справы парламентарній.

Интерпеляція посла Бойки до министра войны въ справѣ вѣдѣности въ Галичинѣ.

Въ справѣ надужитѣ у войску вѣнѣсь посолъ Бойко въ радѣ державной интерпеляціи до министерства кравого обороны. Въ той интерпеляціи Бойко подноситѣ, що нинѣ „нема права, нема справедливости для людей, котрыхъ судьба близне звязана зъ войсковостію, а е лише уиште и надужитѣ всякихъ средствъ, якѣ дає привѣлей и могутѣюсть арміи. Се розлучилъ станѣ. Зойкъ катованыхъ войсковъ давить пастуку на касаринныхъ подвѣрхъ; проявы справедливостѣ не вѣдновѣна а неразъ и розпукъ замкає рѣгѣль войсковой тюрьмы; огѣрченє приєднанє сѣ физичною силою. Покликаны круги повинны подумати о томъ, що найперше треба усунути жерело огѣрченя, а доперва опѣсѣ буде можна сказати, що огѣрченє не е справедливѣе.

„Вступачного до войсковой службы о-пановує оправданє почутѣ страху, що не ѣде сѣ служити державѣ, а ѣде сѣ просто на муки, де кождый мавъ право зупинитѣсь надъ простымъ войскомъ, де тайный судъ рѣшає о судьбѣ воика, безъ можности апелляціи. Праса е безсильна супротивъ войсковости и выставлена на такой перестѣдованъ зъ еи стороны, що треба великой силы воли и характера, абы въ оборонѣ бѣдныхъ войсковъ наражуваѣсь на процесѣ и вызнѣцію. Доказомъ сего е судьба часописѣ Głos przemyski та его редакторѣвъ, котрыхъ суды присяжныхъ трицѣть и три разы на подѣставѣ перевѣныхъ доказѣвъ правды увѣльняли, а мимо того войсковостію, спѣльно зъ перемысской прокуратурѣю, здавши часописѣ въ найбрутальнѣйшій способѣ, а редакторѣвъ по нѣмѣйшій день перестѣдує процесами и кодыкамѣйсно вызнѣною. „Kurjer lwowski“ помѣстивъ нотатку „Привизанный до отовна“ та за сѣю зѣвѣтку, оперту на автентичной подѣтѣ, обжаловано редакторѣвъ, а навѣтъ друкѣря. (Въ сѣй справѣ суды стѣдѣчій переслужуваѣсь и нашего редактора, бо и „Діло“ занотувало бую тую зѣвѣтку. — Ред.)

„Друга зновъ просто обурююща подѣя збула сѣ подчасъ постѣдныхъ маневровъ въ Бучачѣ, въ стаціонованѣй тамъ командѣ другого полку драгонѣвъ. Ротмістръ сего полку, гр. Козебродскій, зѣветный зъ брутального поступованя зъ войками, приказавъ дня 3 вересня привести до своихъ кватиръ рядового драгона Гаса, о сѣмъ-то можна було довѣдатѣсь, замкнувъ сѣ зъ нимъ и жмутомъ ремѣня бивъ бѣдѣлоху въ такий страшний способѣ, що ажъ сердце крѣяло сѣ мешканцямъ сего дому и сусѣдамъ зѣвѣрского ротмістра. Четверть години тревала езекуція, четверть години чули було удѣры и зойки мордованой жертвы, ажъ вѣдчи приишовъ капралъ зъ кодыкомъ войками и забрали екатованого воика до арешту, а на другій день страшно окровавленого вѣдѣдали лѣкарской ошѣцѣ. Цѣлу сѣю подѣю можуть подѣ присягою ствердити Кисперъ Пудло, стара жѣнка, у которѣ въ Бучачѣ бувъ заквартированный гр. Козебродскій, еи сѣста Аполонія Сива и внучи Маріи Луцѣва и Іосѣфъ Луцѣвъ. Характеристичный для войсковыхъ вѣдновѣнъ въ Галичинѣ е фактъ, що войки по-просту боять сѣ признаѣть до того, що ихъ катують. Кисперъ Пудло бачивъ на подвѣрю, якъ гр. Козебродскій бивъ жовѣтра по лицѣ, а коли Пудло спытавъ жовѣтра, той казавъ, що его не били. Заразъ сѣдѣющого дня бачили Пудлова служниці, якъ ротмістръ зновъ бивъ того самого драгона, але вже не по лицѣ, а по голови по голови. Правдивый оргѣнъ вироблявъ гр. Козебродскій въ стайнѣ въ дворѣ у пахтарыи Премінгера, де примѣщено шкардону. Приходивъ до стайнѣ и тутъ бивъ войковѣ по черѣ. При такой одной сѣнѣ ротмістръ такъ бивъ по лицѣ драгона, що кровь зъ него бухала. [Тутъ въ интерпеляціи наведенѣй свѣдѣки.] Будчасѣ маршу на фольварокъ Адамѣвѣ коло Бучача ударивъ гр. Козебродскій якогѣсѣ воика въ лице такъ сильно, що ему вылетѣли два передніи зубы. Редакція Kurjer-a lwowsk-ого, що подає сѣ факты не одержала досѣ урядового спровѣданя.

Обговорюючи львѣвскій процесъ войска противъ дневникарѣвъ, интерпелянтъ каже,

Выходитъ у Львовъ що два (крѣмъ недѣль и рускыхъ святъ) о 5-ой годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Вибіотека найзнаменитѣйшихъ повѣстей“ выходитъ во второкъ и во второкъ и пятницу на перемѣну разомъ съ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевскаго ул. Килипского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВЪДНІ: М. Днкес, I Seilerstraße; F. A. Richter, Nihelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРГѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и наложитѣль за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Зъ рады державной.

Рада державная, якъ зачала си о ческѣмъ дѣлѣ, такъ айнъ рушь зъ мѣсяца. Передъ початкомъ вчерашняго засѣданія збрала си въ будинку парламенту рада міністрѣвъ, на котрій явивъ ся такожъ и ческій міністеръ д-ръ Резекъ. Коло годины 3½ почало ся засѣданє палаты пословъ. Миністры поішли по нарадѣ до салъ засѣданя палаты, а д-ръ Резекъ удавъ си до куьбарѣвъ та живо розмалявъ зъ молодоческими посламцѣ. Зъ того, що вѣнъ появивъ ся бодай въ куьбарахъ та переговорювавъ зъ Чехами, вгадувано вже, що непорозумѣня межі правительствомъ и Чехами та Резекомъ погоджені. Але показало ся инакше. Около год. 4½ збрала си въ парламентѣ зновъ рада міністрѣвъ и тревала досыть довго. Тымчасомъ нетерпеливо выжидано въ концѣ, бо припускано, що вѣдъ еи результату залежати буде судьба бюджету. Вконци вернули миністры назадъ на салю. Д-ръ Керберъ по нарадѣ зъ д-ромъ Резекомъ переговорювавъ далше зъ пп. Пацакомъ, Крамаржомъ и Герольдомъ. По тыхъ переговорахъ ходили всѣякі чутки. Однѣ казали, що переговоры зъ Чехами розбили ся, що д-ръ Резекъ, не дѣставши вѣдъ д-ра Кербера сатисфакції, уважає себе за димісіонованаго та лише жде повороту чѣсаря, чтобы внести свою димісію. Говорено навѣтъ, що д-ръ Керберъ телеграфічно звернувъ си до одного вызначнаго чловека въ Празѣ (мавъ бы то бути директоръ краьвого банку и бувшій посолъ Старочехъ Матушь) зъ запытанємъ, чи обявъ бы теку по уступленю д-ра Резека, але дѣставъ нѣтъ до вѣдповѣдъ вѣдомую. Однако далшій перебѣтъ засѣданя палаты пословъ показавъ, що тѣ вѣсти, якъ не цѣлкомъ неправдивы, то у всякомъ разѣ за вчасны.

Переговоры зъ Чехами треваютъ далше и е майже на докончєню. А поки-що Чехи держатъ си невыразно, не справляючи правительству занадто великихъ трудностей, але и не улєкшючи ему ситуації. Взагалъ уважати тепершню ситуацію за погыбшєну. Нинѣ вѣдбуде ся засѣданє молодоческого клубу, на котромъ мають запасті ухвалы що-до тактики въ бюджетовой комисіи.

Зъ добре нѣбы то поинформованои стороны пишуть, що Чехамъ ходитъ о двѣ sprawy: одна е причиною спору мѣжъ д-ромъ Резекомъ а д-ромъ Керберомъ, а друга — се торгъ Чехѣвъ о рѣзніи користи для себе.

Д-ръ Керберъ уложивъ парламентарну програму на цѣлый рокъ и переговорювавъ зъ Чехами та иншими сторонництвami безъ вѣдомости д-ра Резека; се причина спору мѣжъ президентомъ миністрѣвъ а ческимъ миністромъ. А зновъ Чехи, користаючи зъ крутого положенія правительства, старають ся дерти лику, поки оно вѣдѣтає. И такъ домагають ся заложєня ческого університету въ Бернѣ, заведеня ческого языка у внутрѣшнѣмъ урядованю, удержанєня ческихъ шкѣлъ середнихъ та нижнихъ рѣчей на поли экономическомъ и культурномъ, вымагаючиъхъ подѣленя рѣзныхъ позцій въ бюджетѣ. Президентъ миністрѣвъ мавъ въ засадѣ згодити ся на тѣ домаганя, а ходитъ ему лише о те, чтобы зацѣпшючи ческихъ пословъ, не наразити собѣ Нѣмцѣвъ.

Говорять, що провѣдшии лѣвѣ зажадаютъ, чтобы бюджеты за р. 1901 и 1902 полагоджено скорочєнымъ способомъ и чтобы розпорядженя, выдані на подѣставѣ §. 14-ого, придѣлти одному референту, котрымъ буде п. Катрайнъ. Молодочехи жадають, чтобы тѣ розпорядженя покладено на перше мѣсє. Генеральнымъ референтомъ бюджету буде п. Катрайнъ.

Молодоческій комитетъ выконуючій для Моравы мавъ засѣданє подѣ проводомъ п. Шленого. По рефератѣ п. Странского ухвалено резолюцію, домагающую ся найострѣйшой обструкції противъ правительства въ державной радѣ.

По чотиродневной перервѣ збрала ся палата пословъ на далшій засѣданя вчера о 4 годинѣ пополудни. Вѣдчитано найперше **интерпелляция** мѣжъ котрыми замѣтнѣйшій: Брайтера и тов. въ справѣ выдана 600 работничѣвъ зъ причинъ заставленія зѣлѣнничѣвъ робѣтъ въ Перемышлѣ; польского кола въ справѣ польскихъ посылокъ, на прускихъ почтахъ; Дашиньского и тов. въ справѣ Морского Ока и три интерпелляции посла Ку-

біка въ справѣхъ зѣлѣнничѣвъ и касы хорыхъ въ Живци.

Нагана Кльофачеви

Заки приступлено до порядку дневного, президентъ Петтеръ вѣзвѣвъ до порядку посла Кльофача за колька непарламентарныхъ высловѣвъ, ужитыхъ подчасъ промовы на послѣднѣмъ засѣданю.

Бюджетна дискусія

Першій зъ черги промалявъ антисемитъ А. Кеманъ. Вѣсѣдникъ апелює до палаты, абы парламентъ ставъ способнымъ до працѣ. Перейшовши до справы торговельно-цловыхъ трактатѣвъ, зѣ ихъ нещастємъ державы и жадає одноцѣльной экономичной политики всѣхъ державъ середущон Европы. Що-до торговельныхъ переговоровъ зъ Угорщиною жадає вѣдъ правительства рѣшучого поступованя. Вдаряє далъ на Шенеранцѣвъ и на рухъ „oz von Rom“ а вконци заявляє, що его партія буде голосувати за бюджетомъ.

Слѣдуючій бесѣдникъ Бинкинѣи зачинає сразу по хорватски, але далъ говоритъ вже по нѣмцки. Жадає енергично управлєня правно-державного становища Далматинъ, бо дотепершнє еи оставанє при Австрійи вважає неправильнымъ. Домагає ся основанія словѣньско-хорватского університету для полуднево-славянскихъ краѣвъ Австрійи, або нѣ, то признаня важности студій, вѣдучихъ въ університетѣ хорватскѣмъ въ Загребѣ, такожъ для Австрійи. Голосувати буде противъ бюджету.

Промова д-ра Коса.

Теперь забравъ слово д-ръ Косъ, Звѣстно дѣлято уже въ четверъ д-ръ Косъ не приішовъ до слова передъ Дѣдушницкимъ. Радѣтъ дѣякихъ польскихъ газетъ, що мовитъ д-ръ Косъ стративъ слово, не трѣвала довго, бо д-ръ Косъ вписавъ ся ще разъ до слова. Промову д-ра Коса подамо въ цѣлости а теперь зазначимо найважнѣйшій еи точки! Значивши гнѣтъ руского народу польского шляхтоу та розказавши про галицкую систему правлєня, жадає д-ръ Косъ переведєня національной автономіи. Рѣвножъ заявляє ся за выборною реформою, жадаючи загальною беспосередного, рѣвного и тайного права голосованя. Пополємизувавши зъ дѣякими точками промовы Дѣдушницкого, зображає тяжке экономичне положєня нашихъ селянъ, що не можуть здобути собѣ въ тепершнихъ условинахъ навѣтъ minimum existentiae. Вконци заявляє, что рускій народъ не має до правительства до вѣры и что рускій клубъ буде голосувати противъ бюджету.

Вольфъ и Чехи.

Коли потѣмъ зачавъ промаляти посолъ Вольфъ, вызвала ся сейчасъ мѣжъ нимъ а Чехами жива перепалка. — Вольфъ ударяє на правительство кажучи, що перша рѣчь — полагодна национальная справы а потѣмъ вже можна займатися економическо-социальными реформами. Нѣмцѣ мусять зѣстати въ Австрійи першимъ народомъ. Миністерство, що хоче правити безъ нѣякого національного програму, може партачити якійсь часъ, але скоро зломить карть на тѣй политикѣ. Всенѣмъ не е ворагами державы — ихъ програмъ е истинный. Правительство поипрає политикую вымушуваня, яку ведуть Славяне. Ческій Нѣмцѣ жадають занєси школы для ческихъ меншостей въ нѣмецкихъ округахъ. — Коли Вольфъ заговоривъ зъ похвалою про нѣмецкі школы, молодочехъ Вжезновскіи кликнувъ: „Такъ! зъ нѣмецкихъ шкѣлъ злампартованіи студентуи выхадитъ потѣмъ на пословъ!“ — Вольфъ: „Поважаю кожде ремѣсло, але вы не балакайте о рѣчахъ, про які не маєте понятия!“ Вжезновскіи: „Такъ! я е ремѣсникомъ, рукавичникомъ, але гиду си злампартованными студентами!“ — Вольфъ говоритъ далъ, что Нѣмцѣ хочутъ только справедливости, т. е. привєренія ихъ давного стану посѣданя. — Фресль: „Чи-жъ Літомеричъ и Заць не були ческими колѣсѣ?“ Про: „Такъ! але предки вашого Герольда були Нѣмцѣ!“ — Вжезновскіи: „Дурнѣ все терпѣть на маню величїю.“ — Вольфъ переходить далъ до ряду всенѣмцкихъ бажанъ на поли податковѣмъ а вконци вказавши на небезпєку для Австрійи зъ боку федералистичныхъ домаганъ, заявляє ся противъ бюджету.

Проба чесной обструкції.

Теперь мавъ промовляти посолъ Герольдъ. Однако вѣнъ, заявивши, що не диспозованій до промовы, ставитъ внесенє на вѣдложєнє засѣданя. На лѣвнцѣи зрыває ся шумъ. Оклики: „Се противне регуляцинов!“ Президентъ заряджує голосованє и палата 87 голосами вѣдкладає внесенє Герольда, яке здобуло 83 голоса.

Посолъ Герольдъ

промовивъ дуже рѣшучо. Полемизувавъ найперше зъ Вольфомъ а далъ звернувъ ся противъ правительства. Закинувъ правительству, що приготавлиє поволи подѣль Чехи. Тымъ способомъ правительство далеко не зайде. Чехи за нѣяку цѣпу не признають нѣмецкой мовѣ первенства въ Австрійи. Чи парламентъ зможе далъ фунгивати, се залежить вѣдъ правительства. Чехи не жадають вѣдъ правительства нѣчого безправного. Якъ буде треба, зачнутъ Чехи зновъ борбу. Чехи готови боронити рѣшучо своихъ правъ и национальной чести. Осъ правительство вѣзъ и перевозъ! нехай выбирає! (Гучный оплески на правнцѣ).

Конєць дискусіи и засѣданя.

На тѣмъ закнѣчено дискусію надъ першимъ читанємъ бюджету и вѣдослано его до бюджетной комисіи.

Президентъ удѣливши ще ех розѣ вѣзвѣвъ до порядку послови Вольфови за одєтъ зъ высказѣвъ въ его промовѣ вѣдложивъ засѣданє до четверга.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

По вѣдчитаню тронныхъ бесѣдъ въ нагоды вѣдкрѣты парламентѣвъ въ Будѣ, Софійи и Бѣлградѣ, по принятю ачаю, ухвалєно всюды вѣдновѣсти адресами своимъ вѣдѣлѣтелямъ. До теперъ лишь одна сербска скупштина упоралась зъ такимъ адресомъ, принятымъ оногодѣ болышествомъ голосѣвъ.

Въ адресѣ тѣмъ выражає скупштина на королевѣи Александрѣи признанє за мужественну рѣшучость, зъ якою вѣнъ вывѣвъ край зъ неспєности и поладнавъ внутрѣшніи справы наданємъ новой конституції. Зглядомъ заграничной политики край вѣдновѣлъ зъ того, что вѣдновѣшиа до Россіи, Австро-Угорщины и Черногоры суть приязни. Не може того сказати болышѣсть сербской репрезентации что-до вѣдновѣшии зъ Туреччиною. Народній представитель не запѣзнають щирыхъ старанъ правительства и навѣтъ доброй волѣ султана, але все-таки не могутъ погодити ся зъ фактомъ, что Порте не въ силахъ лучше обезпечити личне и матерьяльнє майно одноименнаго Сербамъ населєня въ Старѣй-Сербіи передъ нападками и насиліями Альбанцѣвъ. Було бы дуже пожадано, чтобы Порте заспокоила справедливей бажаня и потребности того сербского населєня въ Старѣй-Сербіи и Македоніи въ справѣхъ церковныхъ и шкѣльныхъ. А се много причинило бы до укрьплєня добрыхъ сусѣдскихъ вѣдновѣшии Сербіи и Туреччины.

Якъ бы въ причинной звязи зѣ змѣстомъ повѣшеного адресу дохадитъ вѣсти зъ Цетиніи, что тамъ вѣдъ проводомъ самого князя Николая мавъ вѣдбути ся дѣлѣио-матична нарада, въ котрой возмуть участвъ представители Россіи, Сербіи, Болгаріи, а можливо навѣтъ и Туреччины. Предметомъ нарадѣ сего миніатурного дипломатичного конгрєсу мало бы бути: поладнанє взаимныхъ вѣдновѣшии балканскихъ державъ мѣжъ собою и точнє означєнє ихъ становища до альбаньского и македоньского пытанія. Та коли-бъ и приійшло до того, то великє пытанє, чи удасть ся имъ успѣшно порѣшити се пытанє.

Еміграція передъ судомъ.

Процєсъ противъ Нодаріого и Сѣделника скнѣчивъ ся вчера засудомъ Нодаріого на три мѣсяца арешту и 500 коронъ (взглядно 50 днѣвъ арешту), а Сѣделника на чотири мѣсяца арешту и 200 коронъ (взглядно 20 днѣвъ арешту). Оба мають такожъ заплатити кошти процесу, дуже великыи.

Свѣдѣки переслушаніи въ повѣдѣлокъ и вчера зѣнавали виболышій части некористно для обжалованныхъ и доказали, что емігрантѣвъ въ агентурѣ Нодаріого дѣйствно вызыскувано та что до скрѣпленія еміграційной горячки наиболыше причинила ся агітація Сѣделника. Одно компромитующє Сѣделника письмо передано знатокамъ письма, бо Сѣделникъ выперъ ся авторства. Знатокъ орекии, что листъ писанный рукою Сѣделника.

Въ поступованю обжалованныхъ трибуналъ добавивъ провину зъ §§. 1 и 2 закона зъ 1897 року, т. е. полегальну еміграційну агітацію и розширюванє брехливыхъ вѣдѣзъ, заохочуючихъ до еміграції. Вѣдъ закиду мовѣ-бы обжалованій подмѣняли до емігра-

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрійі: за границею: на цѣлый рокъ . . . 32 к. на цѣлый рокъ . . . 44 к. на полъ року . . . 16 „ на полъ року . . . 22 „

у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . 28 к. на полъ року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на мѣсяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Админістрація и Экспедиція подѣ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зѣртають ся лише на попереднє застерєженє. — Рекламация неопечатаий вѣлнй вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня звычайай принимаютъ ся по 20 с. вѣдъ однои стрѣчки инсератовъ або еи мѣсє а въ рубрикѣ „Надѣсланє“ по 50 с.

Подяки и нѣмѣи довєсеня приватній числѣть ся до 20 с. вѣдъ стишка.

дѣи обовязанныхъ до вѣйсковѣи службы и улєкшували имъ выгѣдъ, трибуналъ увѣлѣнивъ обохъ.

Въ мотиввахъ назначєно, что обжалованій розвивали въ Австрійи еміграційну агітацію безъ концєсїи и о краяхъ, до котрыхъ поручали еміграцію, розсѣвѣвали вѣсти, не провѣривши, чи они правдивы. Яко обтяжачую обставину трибуналъ принявъ се, что черєзъ карыгѣдну дѣяльність обжалованныхъ потерѣли велику шкоду широкіи круги населєня. Потерѣвъ такожъ самѣи край, котрому забрано такъ богато способныхъ до продуктивной працѣи горожанъ.

Обжалованій застерєгли собѣ три днѣ до намѣску надъ ентуальнымъ внесенємъ зажалєня неважности.

„Народний Дѣм“ в Тернополѣ.

(Письмо з Тернополя.)

Тернопіль — зновъ поступивъ одєи крокъ наперед, зновъ положивъ одну цєгу въ підвалѣи народной організації та далшого нашого національного и экономического розвитку, бо дня 1 падолиста с. р. шієдесять кѣльохъ Русинѣи підписало статутъ „Народного Дѣму“, етоваришєни зарєєстрованого зъ обмеженою порукою, деклариючи рѣвночасно зѣнж ето удѣлівъ по 20 коронъ. Вѣій дѣи вѣдбули ся збори в Вѣсїдї, на котрыхъ явила ся мѣсєва интелігенція и мѣщанство, доохрєстєне духовнєство та кѣлькихъ сєлєи. Зі всѣхъ промовъ выголошєнихъ на зборахъ вѣдно було запал до задуманого дѣла, а найкрасєи и найисключѣиєе вразѣиєи выкликѣла глубоко патріотична промова адвоката д-ра Ст. Чикалока, котрый звизаючи всѣхъ Русинѣи до єднѣости в дѣлахъ народно-экономической організації, до енергичной и жертволюбивой працѣи надъ дѣнєнємъ нашего народу, заявивъ, что Тернопільщина до двохъ лѣтъ здвигнє свое ріднє огнище! Впрочімъ великє одушевленє, яке панувъ міжъ Тернопільцями для засаданого дѣла, та людє, котрі ввійшли до Надзирающей Радѣи и Дирекції, дають повну заповѣру, что при енергичнімъ дѣланю золотє Подієи збудує до кѣлькихъ лѣтъ величавий памятникъ своєи національной зрѣлости, котрий буде будучимъ поколѣиамъ свѣдѣчити про жертволюбность та патріотизмъ сучасныхъ Русинѣи.

Въ присутностіи нотаря вѣбрано до Радѣи надзирающей: д-ра Омєляна Калитовского гѣи. директора з Тернополя, о. Омєляна Чайковского пароха зі Ступокъ, д-ра Северина Даниловича адвоката з Тернополя, о. Ізидора Глиньского пароха з Буцѣева, Івана Самцию господаря з Дєнєсова, о. Юрія Куницкого пароха з Гроувци, Петра Риппийского гѣи. профессора з Тернополя и Мавгѣи Бриквичи мѣщанина з Тернополя. Ново вѣбрана Рада надзирающая, вѣбравши своимъ предѣлєтєлемъ д-ра Омєляна Калитовского и по уконституюваню именувала директорами Народного Дѣму п. Ізидора Мѣдловского совѣтника судового, д-ра Ст. Чикалока адвоката, о. Д. Лопатиньского гѣи. катихита, Ізидора Голубовича кандидата адвокатского и Василя Чумака мѣщанина — всѣхъ з Тернополя.

Заразъ по зарєєстрованю статутѣи рознѣиєи Дирекція своєю дѣяльність, а Тернопільщина певно не остане позаду иншихъ нашихъ мѣст, дє вже відъ давна маютьъ Русинѣи своѣи власні Народніи Дѣми, та жертвами своими и горячою єпѣучастєю в дѣлахъ новооснованого Товариштва допоможе Дирекції до скоршого перевєдєнїя задуманой цѣли. Одно лишєиєи сумно кидѣє ся намъ в очі, а то, что жадна громада, жадна читальня, жаднє братєство церковнєе в повѣтѣи не почувѣи ся на-разѣи в своємъ народнімъ обовязку вєстувити в членѣи Народного Дѣму. А чєй-жє такъ не повинно бутѣи! єи-дєсѣть русскихъ громадъ, трицѣть нашихъ читальнѣи, сорокъ церковъ лишєиєи в нашімъ повѣтѣи — се найменше сто сорокъ удѣлівъ по 20 коронъ, котрі безусловно повинні бути зложєни, бо в такій лишєиєи єпѣсѣи и найбѣишійшій своємъ сотикомъ прииципѣи ся до будови дому, котрий цѣлому народови, безъ рѣяжнїи стѣну и партійи будєи вѣдданій на ужитокъ. Впрочімъ зложєна на удѣл дєсятка не пропадє — она будєи становити майно складающего, майно, котрє для Русинѣи, для повѣту и для цѣлого нашего народу стократно будєи процєнтувати ся. Надѣємо ся, что громади нашѣи, братєства и читальни не лишєиєи з Тернопільщинѣи, але з цѣлого Подієи стануть членами Народного Дѣму, покажутъ, что они свѣдѣи-ми своєюи цѣлєи, что интересъ народу вєстѣи ихъ питомимъ интересомъ, а всѣмъ зѣрхнѣиамъ

Ф. Корнецкий
Львів пасажъ Гавсмана

С-ка

порукають
во
найдешев-
шихъ цѣнахъ

Полотна і шифони, столове біє, ручники і т. п.
Порукає магазинъ блаватныхъ товарівъ
Ф. Корнецкого і С-ка (Львів пасажъ Гавсмана.)

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найважливіших новин“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю в переміну разом з „Діло“.

Передплату і інсерти приймають: у Львові: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Олександровича, ул. Килинського 2; С. Солов'яків, Пасаж Галицький ч. 9; К. Вухналь, ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у ВДНІ: М. Дукес, I. Seilerslätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek, I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler, I. Wallischgasse 10; В. ФРАНКОФУРТ і ГАМБУРГ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсертати платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Астерію: за границею: на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к. на пів року... 16 „ на пів року... 22 „ у Львові: на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к. на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламація неопечатаній копії відь порта. Подорожне число коштує 12 с., на прав. 14 с. Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. відь одной стрічки інсертативної або еп. місце в 25 рубриці „Надбране“ по 50 с. Подяки і інші донесення приватні числять ся по 80 с. відь стрічки.

Судові Einschub'и.

В деяких польських газетах появилася ввесь, що з краківського судового апеляційного округу подано ся кільканадцять — як було писано 16 — судовиків о перенесенні до львівського округу. Засягнувши інформації в тій справі, ми переконали ся, що ввесь подана польською прасою, має фактичну основу та що вже минулого року львівська апеляція прийняла до свого округу кількох компетентів з краківського округу.

Против такого поступованя вважаємо своїм обов'язком р'шучо запротестувати. Досегочасна практика була така, що контингент судовиків як львівського так краківського округу доповняв ся тільки з поміж правників дотичного округу. Засягнувши інформації в тій справі, ми переконали ся, що ввесь подана польською прасою, має фактичну основу та що вже минулого року львівська апеляція прийняла до свого округу кількох компетентів з краківського округу.

Як сказано, урядничий етат кожної судової провінції доповняє ся тільки з правників дотичної провінції. Се й спричинює певний, нераз і дуже знатний, різниця в аванзі між поодинокими провінціями. Де етат не переповнений, там — природна р'ч — умовини аванзу будуть о много л'пшій відь округу переповненого. Тож і всякий Einschub'и з одної провінції у другу тільки обнижають шанси аванзу у загальному судовиків того округу, до якого Einschub'и прибувають. Ясна р'ч, що тям способом мусить почувати себе урядники сего округу покривдженими — і на нашу думку їх погляд єсть цілком оправданим. Коли ся урядники — тут маємо на думці судовиків — по ук'нченню правни-

чих студій р'шили ся вступити в судову а не пишу службу, то певне одним з мотивів їх р'шення був і згляд на л'пшій аванзовій і загальному службовій обставині в їх судовій провінції. Тож і впровадження в їх стані Einschub'ів єсть передбаченим інтерцедентом в їх над'ях і планах, а обнижаючи значно, нераз дуже значно, службовій обставині в дотичній провінції, робить тям самим урядничому станові сего провінції доймаючи кривду. Що-ж доперва сказати, коли тям переведених у нашу судову провінцію Einschub'ів єсть вже до 20 і буде ще яких в двох тільки? Кожний судовий урядник с'час зрозуміє, як значно се число зм'нить аванзові умовини в нашій провінції — розуміє ся — на некористь тутешнього судейського персоналу.

Мотивом, що спонукує тутешню апеляцію шукати судовиків по заходній Галичині, має л'бви бути недостатка судейських урядників в східній Галичині. Але-ж, коли-б се навіть була правда, то на се є простий спосіб: Прискорити аванз в нашій судовій провінції, сотворити тям способом л'пшій обставини для низинних судових рангів, а в тій хвилі браки заповняти ся а навіть переповняти ся контингентом правників з власної таки провінції. Спродажуванє Einschub'ів не єсть на се способом а тільки витворити серед судовиків неприязні і немилі товаришські відносини. Зв'язна р'ч, як дивлять ся товариші на накиненого Einschub'a і які відносини витворюють ся через те в одній нераз бюр'ї. Як шкодно випливає оп'єса се товаришеске відношенє на самі суди, про се не треба довго розводити ся.

Тож думаємо, що ми в голосом усе-го, так руского як і польского судейського урядництва нашої судової провінції, коли протестуємо против заповнюваня львівського судового округу чужими Einschub'ами. Оправдані їх не можна — хіба тільки якимись позаслужбовими аглядами — протекціонізмом або й політичними аспіраціями.

Зв'язна р'ч, що і наші східно-

лицькі судовики-Поляки не можуть пошукати ся потрібним знанєм рускої мови. Св'язний ще факт, як в львівському карному суді не мож було найти через дві години протоколянта (асекюльтанта), що м'г би при розправі прочитати по руски. Та все-ж такі ті судовики-Поляки, виховавши ся на Русі, бодай розуміють по руски, можуть бодай порозуміти ся з рускою стороною, з рускими селянином — хоч і не все потраплять витолкувати селянинові, що треба, в його рідній мові. А що доперва говорити о заходно-галицьких судовиках, котрі н'в в'з зуб по руски не розуміють, н'коли по руски і не вчили ся, навіть н'коли в житті руского слова не чули, так що для них руска мова се одно, що ц-спанська! Яким способом ті люде, без н'якої можливості порозуміти ся з рускими сторонами, потрапляють сповняти свої незвичайно важні обов'язки? Яким способом будуть вони вим'рювати справедливість? Чи може ще треба буде замінувати при них перекладників, що мали б посередничити між стороною а суд'єю? А коли тям перекладників не буде, то може мають вони послугувати ся приватними перекладниками — писарчуками або жидками?

Чи так вим'рювана справедливість — де нераз одно мале слівце, оден нюанс в діалекті єсть р'шальним для справи — чи так вим'рювана справедливість не зойде на прямо турецьку справедливість, на всяку пародію справедливості? Чи так обсажене становище суд'ї не стане оправдано унадати в очах населення? Чи наслідком того, цілком природно не втратить судова власть і ідея справедливості на повазі? — Відповідь на всі ті зап'ята кожний певне має готову, а ся відповідь знов буде протестом против Einschub'ів.

А вкінці остає ще оден згляд — згляд, що виходить вже по-за круг судовництва а дотикає нашого національного становища. Записане східно-галицьких урядів Мазурами і Краков'яками мусимо уважати за нам'рт дальшого колонізованя Русі, за свого рода колонізованє Русі Ма-

зурами. Наводжено нам тут досі податковців, скарбовців, політичних урядників і пишних п'з заходної Галичини, а наших, Русинів, запроторовано в Мазурици. Тепер хотіть наповне з'апеліції „обединити“ і судову дикастерію! І про того ми, яко Русини, мусимо піднести гр'мкий протест. Наші судовики і так все поспішували, они не можуть дохрпатися визначного становища в судовництві, хоч записав ся ними найтяжчий позиції — а тут ще зачинає ся імміграція Protections-kind'ів, що мають забрати л'пшій куєнник хл'ба нашим людем. Против того мусимо боронити ся!

Звертаємо отже до наших постів з'язимом, щоб сеп справи не заплитли, але маючи на розс'длиттє в міністерстві, зробили відповідні кроки в парламенті.

З'рады державної.

Про заповідженє на втера засіданє молодотеского клубу нема ніяких жадних в'стей. За те наспіли докладніші в'сти про параді виконуючого комітету молодотеского сторонництва на Мораві, що відбула ся в неділю в Берні. На той параді ухвалено односторонє, як ми вже втера доносили, відзвати молодотеский клуб в державній раді, щоб витревав в найр'шучішій опозиції против кабінету д-ра Кербера, бо — як каже ся в резолюції — кабінет той, очевидно перенятий п'деєю гегемонії Н'мців, народний і культурний потреби чеського народу о стільки гадє заспокоити, о скільки на се згодять ся Н'мці.

В справі уговоної акції на Мораві ухвалено таку резолюцію: „На останній сесії соймовій Н'мці заняли так р'зке становище, що згода з ним окazuje ся в теперішній хвилі неможливою. Н'мецький сторонництва заявили, що відь деяких жадань безусловно не відступлять. Поминувши те все, матеріальний зміст уговорок внесень не дає ані з національ-

Грицько Завзятий.

Годі, годі... закон!

Я увійшов до класу певним кроком. Не дивив ся як звичайно весело, не усміхав ся до учеників; я відвертав від них свій погляд, бо чув, що не буду в силі знести цікавого їх зору, а такого спокійного, дитинячого.

Та проте я чув той цікавий їх погляд на собі. Вони бачили під пахою у мене пачку своїх подань, які внесли перед тижнем о увільненє їх від шкільної оплати; не знали, по що я приніс їх.

Кажу молити ся. Тут не можу вже не дивити ся на класу. І здаєть ся мені, що вони вже догадують ся, яке значенє мають ці подання. І здаєть ся мені далі, що кожний із них тремтить і мучить себе невпевністю: „А може й м'є відкинули?“ Не знаю — може се лише здавало ся мені, що вони мучать себе такими питаннями; досить, що мене почав дразнити сей мій здогад. І коли скінчила ся молитва, я не ждав довго; взяв усі подання в руку і спокійно, без ніяких зам'ток почав вертати їх власителям. Голос мій, яким я вимовляв кожне ім'я, тремтів. Я бачив, що вони, заскочені, не зрозуміли в першій хвилі того, що стало ся. Я й не пояснював їм: що? чому? Роздав подання і, заки ще хто м'г заскочити мене питанням, сказав, що всі, яким я вернув поданє, а також і всі, що не вносили поданя о увільненє, мають заплатити „чесне“ до кінця падолиста. Так р'шила конференція.

А тут уже й чути плач. Але не той звичайний, буденний плач. Я чую, як душа

рветь ся хлопчині з роспукі, чути у плачу с'м, як усе, все розсунуло ся йому під ногами, як нараз він почув, що мусить забирати ся, мусить кидати школу, не с'міє хотіти більше пити з тої чарівної чаші, що просвітою зветь ся, наукою.

А далі чути в другім місці те саме, і в третім, і нараз пів класу заревіло таким плачем. А з поміж усього гурта вибивали ся три страдні ридани.

Гірко мені стало, так гірко!... Я страє ся. Що робити?... Перший раз я почув себе непорадним. Я не знав, як приговорювати до них, як втихомирювати їх. Я почав бігати по класі, зацілювати всіх, розважувати. І вже не дразнить мене всі — тих три лише приводять мене до роспукі.

— Савчин, Савчин, чого плачеш? Ну, трудно, що-ж я пораджу тобі? що-ж я винен?

— Йой, пане професор, йой, я мушу забирати ся... моя мати не може заплатити... Я знав про се. Я знав, що він спрота. Знав, що за него не заплатять „чесного“. Що-ж я м'г сказати йому?... І вилетіла з уст моїх конвенціональна фраза:

— Учи ся, хлопче, в другім півроці не будеш платити...

А замість успокоїт, мої слова привели його до ще більшої роспукі. Згадка про те, що треба платити, прірвала нову струю жалю.

Я не потішав його вже більше. Не потішав узагалі нікого. Пішов до катедри, обернувшись плечима до класу і вдвигнувшись в каталог.

Савчин... мати вдовиці по шевцеві. Розумієть ся не може заплатити. Дивлю ся

на клас, чому його властиво не увільняли. І хоч знав я дуже добре, що всі його поти добрі, з виімкою одної, хоч підносив я се втера на конференції, я дивив ся ще і ще, і потону в читанні тих нот, аби не чути плачу бідної дитини.

І дивлю ся на сі добрі поти з латини, з німецького, геть із усього, а далі сиплюю свої очі на одній недостаточній ноті з математики. А під нею як засуд смерті стоїть великими буквами виписане обжалованє, за що він дістав її: „писанє чисел“. Я пригадую собі цілу історію тої „третьої“. Не знав хлопчина писати правильно чисел! Я прозив професора, а він обурив ся ще на мене: як хлопець не може уміти писати чисел! Я звертав увагу директора, що хлопець спосібний, пильний, а він здвигнув плечима і р'шив холодноокровно: „Га, каталог не позволяє увільняти...“ А на мою замітку, що мати вдовиці, не в силі буде заплатити, він докорив мені законом: „Годі, годі... закон! — се й так добродійство...“

Перекидаю кілька карток і сиплюю ся мимоволі на імени щасливого увільненого. Син радника. А поти... які вони слабії, які не під міру тим, за які закон не позволяє увільняти Савчина. І згадав я, як той сам професор закривав пальцем лиху ноту, як твердив рішучо, що се розвинений хлопець, велим інтелігентний, і як директор не ждучи на гадку всіх, пішов далі.

І ось бачу сина того радника щасливим школярем, а Савчин виринає перед очима мої душі як одертий вулицник. Бігає на послугах, обштуркуваний, погорджений, темний, а злобою горять його очі на вид щасливих школярів.

І знов на Савчина отв'раю каталог,

дивлю ся на його поступ, а рівночасно велухую ся в роспучний плач його. І так минає хвилини, дві, три — а далі чути, як до очей натікають ся мені слези... такі горячі слези!...

— Прощу, прощу, тихо! в ні, то я вийду з класу! — говорю раз і другий не обертаючи ся до школярів. — Прощу, тихо!...

А далі звертаю ся на класу, перебігаю її сюди й туди з просьбою: „Прощу, тихо!“ І знов стаю на своїм місці.

Ні, не видержу, не видержу... беру книжку, питаю. І де нараз ще тої мій знаєт? де не взяла би зневіра у те, що я зможу зробити щось, що моя праця варт доброго слова.

Не той я вже, від разу не той я! Ті добрі відповіді, що радували би мене пильним разом, такі мені байдужі тепер! Що-ж з того, що Савчин рвав ся так до науки! Що-ж йому з того, або що-ж і мені! Коли йому не судило ся користувати ся більшою школою!

А він так і крикнув на увесь голос: — Моя мати не може хати мені заплатити, а „чесне“...

Зайшов ся плачем.

— ... я мушу покинути школу... Я не ждав уже на новий вибух плачу. Взяв капелюх і механічно, ледви плентаючи ногами, вийшов із класу.

Протверзати ся по своїй культурній місці.

1901.

Реставрація С. РАЙХА у Львові, Рянок ч. 5,

поручає в великом Правдиве Пиво Окодімоске, Вина, вибор'ї всякого рода и М'вд'ї з першорядних фірм. — Кужня у влас- нах, як: н'м зарад'ї. — Абонамент м'сячний приймає ся. 508

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети А. Ольшанського ул. Князівського 2; С. Соколовський Насаж. Гавсманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. ФРАНКОУРТ в ГАНБУРГІ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік... 82 к. на цілий рік... 44 к. на пів року... 18 „ на пів року... 22 „

у Львові: на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к. на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи повертаються лише на попереднє застереження. — Рекламіції неопечатані вільні від пера.

Подорожне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймаються по 20 с. в день одної строки інсератової або експресс-у в рубриці „Надбавки“ по 50 с.

Подяки і листи донесення приватні числять ся по 80 с. в день стишка.

О італійській університетській!

Найважливішою справою національно-культурного характеру, що займає так парламентарний круги як і публіцистику та що стала предметом нового клопоту для Керберового правління, є справа італійського університету в Австрії. Від ряду років основувано на інсбруцькому університеті побачити німецьких рівноправних італійських катедр, так що число їх доведено до шести. В останньому році введено ще одну катедру на правничому факультеті а об'явив її надзвичайний професор д-р Менестріна. Та тут єдиний інтерес, що заострів і так на кінці справу та викликав певне несподівані для авторів сего інтерв'ю наслідки. Ото німецький „бурш“ — „бурені“ на основі нової італійської катедр — явили ся на першому викладі проф. Менестріни в числі яких 200 людей і счинили бучу. Професора, коли він увійшов до салі, повитали німці свистом і тупотом а Італійці оплесками. Д-р Менестріна пробував кілька разів зачати виклад, але німці все перебивали йому тупотом і свистом так, що він мусів уступити з катедр і опустити викладову салю. Наслідком того м'як студентами, німцями і Італійцями, прийшло до завзятої бійки в салі і на коридорах. Та сама історія повторяє ся на університеті інсбруцькому від тижня.

Рівночасно відбули ся й події го-моном у Відні, де студіїв около 300 Італійців. Прийшло до бурливих демонстрацій на університеті і по вулицях, поки не вмішала ся поліція, при чом деяких італійських студентів арештовано.

Ці події були предметом промови посла Мальфатіо при бюджетній дискусії, а що найважливіше — не могло їх збути мовчки правління і мусів про них заговорити міністер-президент. В своїй промові (другого дня бюджетної дискусії) згадав д-р Кербер і про сию справу та заповів, що правління думає над вдоволенням бажань Італійців що-до італійських викладів.

Ось так Італійці потрапили справу свого університету зробити у Відні за одним замком актуальною а за тим і можуть бути певними сповнення своїх по-студентів в найближшій будучості.

Та на том справа не станула. Італійці, як студенти так і професори, а також парламентарні послы та італійська публіка, докладають всіх змагань, аби користне рішення справи для себе прискорити. У Відні відбулось вже трьох соток італійських студентів, на яких явили ся й інсбруцькі італійські професори та італійські послы. По промовах професорів, студентів і посла Мальфатіо ухвалено одноголосно — добивати ся рішучо основана особного італійського університету в Триєсті. Рівночасно відбуло ся засідання італійського парламентарного клубу, на котрому ухвалено зробити становище італійських послів до правління залежним від відповіді, яку міністер Гартель нині має надати на інтерпеляцію в справі італійського університету.

Як сказано, ся справа зацікавила всю публіцистику Австрії. Тож і в польській прасі, яка з малими винятками, майже промовчала вчаша наших студентів в справі руского університету, появили ся просторі статті на тему італійських по-студентів. Характеристичним буде тутки голос шляхоного „Przeglad“.

Ся справа часом, що так скажемо на-кидає ся на наш постулат в справі по-дбл краєвої ради школьній, основана руского університету, і т.п. лише тепер ось-як:

„Недавно саме унеможливлено німецько-італійську угоду під претекстом, що треба доконче заховати одноцільність краю, союму, адміністрації і т. д. Логічно з сего виходило б, що те саме німецьке стороництво, що вороже подблви Тиролю, повинно похвалювати установлюване італійських катедр на інсбруцькому університеті. Та логіка у шовіністичних партій до-писує тільки досі, доки згоджує ся з їх — інтересом. Як ні, то не заважають ся ніколи порушити хоч-би найбрутальніше засади логічного розумованя.“

Що ємь вивод, що его можна бы слово-в-слово прикласти таки до самого „Przeglad“ у в его відношенню до Русинів, пише „Przeglad“, що Італійці домагають ся не утратити інсбруцького університету але заложити особного університету в Триєсті. „Що-до нас — каже „Przeglad“ — то ми не раз вже підносили сю конечність.“

І далі мотивує „Przeglad“ сю конечність фактом, що 414 італійських студентів, що студіюють на австрійських університе-тах, повинні мати свій особний університет, хоч-би і всіх Італійців в Австрії було тільки 600.000 душ. За те — сейчас же в тій статті — відмавляє „Przeglad“ того самого права Слов'янцям, Сербам і Хорватам, котрих в Австрії разом 1,800.000 душ і котрі вживають однакової научної мови, та... Русинам, хоч їх в після статистики самого „Przeglad“ звыш 3,200.000.

Цікава логіка в редакції „Przeglad“! Ту свою логіку старає ся „Przeglad“ оправда-ти ось-якими „аргументами“: Італійці — се высша культурна нація, бо 600.000 їх населеня в Австрії доставляє 600 студен-тів. („Przeglad“ позваляє собі число італій-ських студентів збільшити з 414 на 600, вчисляючи тут около 200 фікційних Іта-лійців, студіюючих по заграничних уні-верситетах). А полудневий Славине і Русини — се „minderwertig Nationen“, бо ось приміром в 95-ом році було польських академиків 2,587 на 4,000.000 польского населеня а руских всего 524 на 3,200.000 Русинів. — Ту „Przeglad“ знов позваляє собі на деякі „статистичні операції“, з одного боку вчисляючи до Польків 800.000 жидів і близько тисячку жидів-студен-тів а з другого боку подаючи число сту-дентів по статистичній з 1895 року і то перекручено! Цікава річ, чому то панове з „Przeglad“ не взяли дати з останнього року, що показують руских слухачів на львівському університеті поверх 650 а з черновецьким, краківським, віденським, градецьким університетами поверх 800 Ру-синів-студентів, отже два рази стільки, що Італійців?!

Та навіть, коли й приймемо статисти-чний дати „Przeglad“, то що з того вий-де? — Вийде, що саме Русинам треба як найбільше університету, аби могли скоро зрівнати ся з іншими культурними на-ціями — хоч-би з Італійцями! А зада-чу „Przeglad“, що тільки горлає про свої симпатії до Русинів, було бы підперти на цілій лінії сї змагання Русинів.

Та йд'єм далі за думками „Przeglad“. Пише він далі менше-більше так: Студентів університету доставляють го-ловно вишні стани (чи де таких, як А-брагамович або Волод. Дідущинський і ма-са інших „світл“ з „высших ста-нов“?), а далі і середній верстем, а най-менше селянство. Тож і націям обдаре-ним „історичними вишними станами“ на-в'ять і „два університети не вистарчає“ а за се „хлопські“ народи обійдуть ся і без одного університету, бо не доставлять слу-хачів навіть на один університет. Ось і вив'язо шляхотско-взутке шило з м'я-ска! Університети для „історичних“ па-нів, а не для хлопів та поповівців!

А що при том за безпечна чи без-глузда логіка! То 414 (по „Przeglad“овій

статистиці 600!) Італійців студентів ви-старчає на один університет, а 800 (по „Przeglad“овій 524) Русинів-слухачів або 726 полудневих Славин вже не вистар-чає! Справді! святі „Przeglad“ові слова з топ самої статті: „Ale logika i slownictwo szowinistycznych dopisuje tylko doroty, dopoki sie zgadza z ich... interesem“.

Ми далі від того, аби 414 Італій-ців відмовити прав на особний універ-ситет! Ми признаємо за ними повне пра-во мати огнище своєї культури і в Ав-стрії, хоч і кілька мають вони універ-ситетів в Італії. Ми отже тільки можемо симпатизувати з Італійцями на тій то-чці як і на точці „подбл краю“. Та як право, мати свій університет, признаємо для 600.000 Італійців, так з другого боку тям рішучіше мемо домагати ся сего права для двохсотів мільона Русинів!

А що-ж правління на те?

Д-р Кербер тямив в своїй промові на 600.000 австрійських Італійців і о-б'явив як найскорше уможливлене най-высшої науки в їх мові, а забув на три й пів-мільоновий народ руский, за-був на 800 студентів рускої народности, що домагають ся власного університету в столиці галицкой Русі, у Львові. А коли д-р Кербер пригадав собі, що для 600.000 Італійців треба своїх універ-ситетських викладів, коли він й одному мільо-нові моравським Чехам в торгах з чеськи-ми послами об'являє утратити бернеського університету, — то дияго, що вони пр-п-неволили его на них собі пригадати. Певне не для гарних очей посла Мальфатіо ані за-для звучної сп'вности італій-ської мови замануло ся д-ру Керберови зро-бити Італійцям таку справедливу об'яв-ку. Зневолили его до сего італійські сту-денти. Коли їх бажань не вислухано по-волі, то вислухано по неволі!

І наші студенти домагають ся свого університету, домагають ся дорогою лега-льною, спокійно пригадуючи свої бажаня в-чаші і меморандами. Тож думаємо, най-высша вже пора їх вислухати, бо і зара-зом думаємо, що найвысша вже нашим студентам пора перестати слати мемора-нда. Італійські студенти говорили досі спо-кійно і д-р Кербер їх не чув. Наша молодіж так же жадає свого спокійно, а д-р Кербер в не чує — не хоче чути. Коли-ж наша молодіж заговорить „по-італійськи“?...

З рад державної.

Комісія бюджетова радила вчера над справою управління платів діорні-стів. Тисячній комітет комісії не при-лучив ся до пропозиції правління, що-би ся справу полагати розпорядженем, а домагає ся, щоби се стало ся вь дорож-законотній. В тій цілі комітет выла-див проект закону. Після сего проекту діорністів має ся именувати на підставі розписуванних конкурсов. Число постій-них діорністів має на разі выносити 8.000, але в м'ру потреби може бути зм'е-нене. Проект установляє чотири класы платів — відповідно до місцевости. В найни-зшій класі платів діорністів має выносити в час від 3—6 л'в служби 900 К, від 6—10 л'в служби 1.020 К, від 10—15 л'в 1.140 К, від 15—20 л'в 1.260 К, по-над 20 л'в 1.380 К. В другій класі так само выносити має плати 960, 1080, 1200, 1320, 1440 К. В третій: 1080, 1200, 1320, 1440 і 1560 К. В найвысшій класі: 1200, 1380, 1560, 1680 і 1800 К.

При центральних властях мож-на поодиноким діорністам з при-чини надзвичайних робіт признати вышу платню. Проект признає діорні-стам право до емеритури, а їх вдо-мам і сиротам пенсію. Л'та служби, від-

буто перед дефінітивним іменованем канцеляріом, мають числитися до емери-туры. Службу можна діорністови выповісти на 6 місяців; по тих 6 місяцях достає діорністі відправу у вышній тримісячний платів і звороті всіх грошей, зложених на емеритуру, з відсотком 4%. Против выповідження має діорністі право рекурсу.

Тисячній комітет ухвалив також резолюцію, щоби правління в разі, коли бы закон сей не міг ввійти в житє з дня 1 січня 1902, управл'нню спра-ву діорністів тимчасово розпорядженем.

В дискусії над тям проектом про-мавив п. Гв. Абрагамович. Він при-хильно витає проект поліпшення долі ді-орністів, але не згоджує ся з резолюцією комітету, щоби стабілізовано податкових екекуторів. Веселінь, будучи судією і маючи стичність з народом, переконав ся не раз, що екекутори поступають з се-лянами дуже брутально і своїм поведенем стають ся попросту не раз причиною зло-чинів публічного насильства і обиди ма-встату, за що опісля селяне покутують по-визначках. Стабілізація екекуторів лише поперта бы ті несправедливости. Дияго до-магає ся бесідник, щоби насамперед за-коном управл'нню поставити податковий екекуції, а аж опісля можна бы присту-пити до стабілізації екекуторів, поста-ривши ся о відповідних людей.

Міністер скарбу Вем-Баверк зая-вив, що для нового видатку, який вийшов бы з проєктованого закону, треба дати по-крыте і що треба усунути труднощі, які виходять з комісії між стабілізацією ді-орністів а законом з р. 1872 о войско-вых сертифікатах. Врешті рішучу заяву правління об'являє міністер дати поз-в'їше. П. Абрагамович відповідає міні-стеру, що звелити розсідити, і пров'їрити випадки падухія екекуторів, скоро бу-дуть ему подані, але генералізувати тям докорів не можна.

П. Абрагамович відповідає міністро-ви, що жалі на падухія екекуторів в крає є загальні; дияго бесідник вносить резолюцію, щоби правління як най-скоріше завело вь законотній дорож ре-форму поступованя для податної екекуції в цілі ульнення від екекуції движ-мостей конечних для хати і господарства і щоби правління постарало ся о л'п-шій персонал екекуційний. — Сю резолю-цію поспирає п. Барфінський.

В дальшій дискусії більша часть бе-сідників промавила против покрити вы-датків, выплываючих зь заведеня сего за-кону, через окремий податок, а особливо через податок від з'їзничних білетів. Врешті домагає ся також, щоби пра-вління виразіше высказало своє ста-новище — в сій справі. — Міністер ще раз повторив, що правління не має нічого против проекту, скоро заразом по-дає буде покрити выдатку. Також указує міністер на труднощі, не усунути про-ектом, що діорністи по трьох, вглядно по 6 роках мають бути дефінітивними у-рядниками і тям способом достаєти м'с-ця, застережений законом о сертифікатах для выслухених войскових.

П. Дершата радить справу звернути ще тисячній комітетови; може далось бы указу міністром трудності усунути тям способом, коли бы замість именувати ді-орністів вь позв'їшних л'тах їх служ-би урядниками, роблено з ними службові контракти, забезпечуючі їм емеритуру і пенсію так само, як урядникам. Внесє п. Дершата прийнято.

Підкомітет економічної комісії, вибраний для проекту закона о підпи-рані промислу, обговорив вчера I. арт. закона. Наступило порозуміє що-до важ-ніших точок сего артикулу. Внесє Ро-мановича, жадаюче підпирания промислу

Реставрація С. РАЙХА у Львові, поручає вь великом Правдиве Пиво Ожогіможе, Вина Рінок ч. 5, виборь всякого рода и М'вд зь першорічних фірм. — Кухня у час-нап'тви, як: ній зарад. — Абонамент місячний приймає ся. 508

Литавковича и пр се лишъ pia desideria делнихъ кружковъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

3 Товариства „Основа“. На звичайнихъ загальнихъ зборахъ „Основа“ товариства сучаснихъ політехніки у Львові, дня 2 с. м. вибрані: головою тов. Франц Тузакъ, заступникомъ головою т. Антін Галька, писаремъ т. Оси́п Гні́цкій, касіеромъ т. Віктор Лужків, бібліотекаремъ т. Осип Таранюк, виділовимъ т. Роман Дудинський, Волод. Лушпинський, Савчук і Мих. Кривенюк, а заступниками виділовихъ т. Стеф. Посадкий і Юліан Гіряк; вкінці до комісії контрольної тт. Витовт Манастирський, Павло Дурбак і Волод. Ремеза.

На дохід „Шкільної Помічі“ відбудуться в суботу 9-ого с. м. в кімнатах „Рускої Весіди“ у Львові вечерниці з танцями. Стрій візитовий. Вступ 1 кор. Початок о 8 год. вечером. — *Комітет.*

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ кольоністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Парани.

— **Виділ Нау. Товариства ім. Шевченка** по теплімъ спомині заст. голови присвяченимъ пам'яті пок. Григ. Врецьони, пожертвував 20 корон на „Шкільну Поміч“ замість вінця на домовину.

— **Оповіді.** Комісія статутова кандидатів адвокатури, вибрана на першомъ зборі, просить насъ оголошити, що загальні збори конципінтентів адвокатами відбудуться в цѣли заснованихъ товариства і ухвалені статутівъ в понеділокъ 11-ого с. м. о 7 годині вечеромъ в сали Палати адвокатской у Львові. Право участі в тѣмъ зборі мають всѣ кандидати адвокатури практикуючі на території Львівського Вишого Суду кравого.

— **Отворене читальнѣ „Просвіти“ в Берлині** брѣдского повіта відбуде ся дни 11 н. ст. надоліста с. р.

— **Збори всіхъ секцій Нау. Товариства ім. Шевченка** відбудуть ся завтра в п'ятницю о год. 4 по полудні в льокалі Товариства.

— **3 Самбора (Ізъ кривдъ Русинівъ в самбірській школі).** В Самборі є дві жіночі школи (чотирокласова і виділова) а в обохъ нема ані одної учительки-Русинки. В „Дѣлі“ було вже писано, що якъ прийде неділя або річне торжество, то нема кому вести рускі діти до церкви, аж самъ катикъ мусить сповняти обовязокъ учителя. Управителька чотирокласової школи не вміє по руски, а на опорожену директуру виділової школи такожъ подала ся учителька, котра не знає буквъ рускихъ. Якъ така учителька може заглушувати школу? Якъ витікне похибка? То такъ, якъ би учитель музики не знав нот... Часъ вже, щобъ в Самборі в шкільництві запанувала справедливість, якої Божиньскій та ксьондзъ Кулішъ не хотіли знати... О се повинні старати ся Русини місцеві, якъ і Русини заєдаючи в кравій радѣ шкільній...

— **Зарядъ Касы хорыхъ мѣста Львова** просить насъ помістити ось-такое оголошення: Передъ кількома днями появилася в часописѣхъ вѣстка, що Зарядъ Касы хорыхъ м. Львова вибравъ комісію, аби прискорити справу рускихъ друковъ, і навіть наведено особу, якій мовѣ-то вибрано до сеп. комісії.

— **Зарядъ Касы хорыхъ м. Львова** аж на засѣданні дня 30 жовтня радивъ надъ ореченнѣмъ магістрату, яке забороняє Зарядові печатати легітимаци в обохъ кравихъ мовахъ. Вѣ виду сего оречення Зарядъ Касы хорыхъ м. Львова порѣшивъ відкликати ся до высшихъ властей і ужити всѣхъ правнихъ способівъ, такъ зъ огляду на саму справу, якъ такожъ для забезпечення автономіи Заряду. Однакъ зъ причини наміреної зміни внутрішньої служби в Касѣ хорыхъ м. Львова кончею потреба напечатати легітимаци. А що черезъ заборону властей не можна теперъ печатати легітимаци в двохъ мовахъ, а рѣшена справа не можна надѣяти ся скоро за для повѣрливости властей (прим. розпоряджене міністерства зъ дня 18 жовтня 1899 що-до обовязкового обезпечення робѣтниківъ в громадѣ м. Львова доручено Зарядові Касы хорыхъ м. Львова вѣ мартѣ 1901, т. е. по 18 мѣсяцяхъ) а книжочки мусить ся доручити членамъ. — Зарядъ порѣшивъ на-теперъ напечатати книжочки лише в польскій мовѣ і думає, що Русини члені Касы зрозуміють, що не зъ вини Заряду мусять на-разѣ прийняти польскі книжочки. — *Филипъ Везенъ, предсѣдатель.*

— **Отворене і посвячене нового дому институту для слѣпихъ у Львові.** Заснований більше якъ передъ 50 роками „Институтъ для слѣпихъ“ у Львові завдячує своє існуванне фундаціи бл. п. Володислава Заремб-Ожвинського. Початки були малі, інституція розвивалася поступово, в мѣру, якъ прибували фонди черезъ жертви і легати. Третімъ зъ черги директоромъ сего институту єсть відъ 1868 року до нинѣшн. Юрій Чарторыйскій, а першимъ управителемъ відъ сего початку аж до смерті бувъ черезъ 44 лѣтъ Марко Марковский. До 1868 року институтъ виховувавъ лише хлопцівъ, а відъ того року засновано і віддѣлъ для дѣвчатъ, котрий веде жена Марковського.

Коли показалося, що будинокъ институту на Личаковѣ вже за тѣсний, дирекція рѣшила вибудувати новий на закупленій грунтѣ при улиці св. Софії. Теперъ буди-

нокъ зъ внутрішнімъ уладженнѣмъ вже готовий, а упорядковане огорода кінчить ся. Посвячене нового дому відбудеся 7-ого с. м. Мѣсце вибрано щасливо: положене високе, воздухъ знаменитий. Будинокъ, окружений огородами, поставивъ побіля плану архітекта Рамулта будівничій Левинський. Цѣлою справою будови займавъ ся дуже циро одинъ зъ членівъ дирекції радникъ Гавришневичъ вразѣ зъ директоромъ кн. Чарторыйскимъ. Внутрішнє уладженє просте а відповідає всѣмъ гігієнічнимъ і педагогічнимъ вимогамъ. 6 спальнъ для 50 вихованцівъ, салъ до шкільнихъ наукъ, до існуючихъ ручнихъ робѣтъ, музики, кошикарства, сани до пошиттєвъ зъ вѣвтаремъ, їдальня, лапня, друкарня, канцелярія, складъ матеріалівъ, мешкання для управителя, другого учителя, надзирательнѣ і т. д. Вѣ чотирохъ кімнатахъ (чого в старімъ будинку не було) є родъ заохоронки чи приготування школи для малыхъ дѣтей слѣпихъ, аби могли бути підъ опікою институту вже передъ шкільнимъ вѣткомъ. Аби уможливити виконченє будови, внутрішнього уладженя і отвореня институту передъ зимою, директоръ кн. Чарторыйскій зъ женою жертвували потрібну на сю цѣль квоту — 60.000 коронъ.

Въ новімъ будинку будуть учити: релігію катикхитъ, шкільнихъ предметівъ у правитель А. Юганъ і учитель Цѣмещей, ручнихъ робѣтъ Амалія Май, співу, гри на органахъ, фортепьянъ і скрипцѣ панѣ Зайхольская і п. Слявечекъ, кошикарства п. Ледвіна. Надзирателькою дѣвчатъ лишає ся п. Новицка. Вѣ мѣру, якъ буде зголошуватися більше чиселъ вихованцівъ, якъ буде прибувати дѣтей до заохоронки, а такожъ вѣ мѣру большихъ субвенцій відъ властей і институтівъ, буде можна збільшити число учительского, помѣщичого і службового персоналу. Сего року шкільного буде вѣ обохъ віддѣлахъ уряджений курєъ шѣткарскихъ робѣтъ. До сѣ пори институтъ одержувавъ відъ краю 4.000 К., відъ мѣста Львова 1000 К., відъ Кракова 200 К. Теперішня дирекція складаєсь зъ директора кн. Юр. Чарторыйского і асесорівъ д-ра Рониского, крп. о. Чанельского, радника Гавришневича і д-ра Екельского; секретаремъ є Володимиръ Райндль. Протекторомъ институту є кождочасний намѣстникъ.

— **Зъ Олеского деканата.** Симъ доповняє ся оголошенє Уряду парохіального вѣ Вышатичахъ (238 ч. „Дѣла“), що тамъ находячі ся відбитки звѣстной петиції в справѣ получення матеріального быту духовенства, походять зъ оригіналу петиції капра деканата олеського. — *Витиницка, Деканъ.*

— **Въ Краковѣ** розпочне ся завтра процесъ противъ редакції *Narzędz*, обжалованої полковникомъ-аудиторомъ Павлохомъ зъ Перемышля, котрому закинено надужитє властей, підбурюванє противъ польского народности, прозвано єго „москалемъ“ і т. п.

— **Вѣнчанє архиняни Елисаветы-Маріи** відбуде ся д. 25 сѣчня (въ суботу) 1902 р. вѣ Гецендорфѣ. При актѣ вѣнчаня буде только найближша родня молодихъ. По вѣнчаню відбуде ся обѣдъ вѣ гецендорфѣмъ замку. Рівножь є вѣ плинѣ обѣдъ у цѣсаря вѣ Шенбрунѣ для нововѣнчанъ і найближшохъ ихъ родичівъ. Архиян. Елисавета на кілька днівъ передъ вѣнчаннѣмъ торжественно зречесть претенсію до престола. Женихъ, оберлейтнантъ кн. Виндигрецъ, що євѣнчанъ недавно воєнну школу, не вступитъ вже до генерального штабу, а служити буде при полку, мабути вѣ Інсбрудѣ. Вѣ міністерствѣ справъ заграничнихъ відбудеся педважно конференція при участі функціонерівъ найвысшихъ урядівъ двѣрскихъ; раджене падъ станова і маєтково-правнымъ вѣстиямъ дотично архиян. Елисаветы. Побѣла волѣ цѣсаря лишити ся архиян. титулъ „цѣсарєка і корольсєка высокѣсть“, а що-до маєтку она буде поставлена на рівнѣ ізъ своими чѣтками архиян. Гизелею і Марією-Валерією.

— **Преосв. Митрополитъ Шептицький** видавъ („Дано при Архикапелѣ. храмѣ св. Юра вѣ Началѣ Индикта року Вожого 1901“) пастирскій листъ „Всестѣпійшому Настоятельству і возлюбленнымъ питомцямъ духовного семинарія у Львові“, приписуючий реформу львівского духовного семинарія. Листъ (въ обѣмъ 6 картъ і в quarto) дѣлится ся на двѣ часті: одна звернена до настоятельствъ, друга до питомцівъ. Изъ змістомъ сего цѣкавого листа постарамось познакомити нашихъ читателівъ.

— **Новый департаментъ вѣ намѣстничествахъ.** Міністерства справъ внутрішнихъ видаючи розпорядженя, о котрыхъ мы вѣ своѣмъ часѣ писали, а котрі нормують відносини службові лѣкарівъ ветеринаріальныхъ вѣ правительственной службѣ, возвало вѣ намѣстничества, чтобы для справъ ветеринаріальныхъ установили, де бы того до теперъ ще не було, окремі департаменты ветеринаріальны підъ самостоятелію управою кравыхъ ветеринаріевъ, котрі відъ теперъ будуть мати титулъ кравыхъ референтівъ ветеринаріальныхъ. До теперъ були сего рода справы підпорядковані референтамъ санитарнымъ. — Нема сумніву, що такий родъ організації, котрымъ віддає ся начальну управу вѣ фаховій руцѣ, буде немалого значѣня, а іменно повинна бы така реформа показати ся користною для нашего краю, де перематанє ролѣництво і годівля худоби, та повинна бы піднести годівлю, большій вывозъ і взагалѣ оживити торговельный рухъ худоби.

— **Россійскій злодѣй.** Зъ Галича привезено до арештѣвъ станиславского суду двоєхъ жидівъ россійскихъ і одного жидѣвку, арештованихъ на тамошнімъ дворцѣ заѣзничѣмъ. Якъ показує ся, установили они злодѣйску шайку, а вѣ послѣднихъ часахъ обокрали

въ Книгининѣхъ підѣ Станиславомъ жидѣ Гальперна на 600 К.

— **Другомъ катедрѣ польской литературы у Львовѣ** домагав ся филозофичный видѣль львівского университета. Сего катедрѣ обнявъ бы проф. Брикнеръ зъ Берлина.

— **Конфедератки...** Комісія мундуrowa львівского магістрату рѣшила предложити мѣсѣкѣй радѣ внесенє, аби відъ 1-ого сѣчня 1902 р. завести конфедератки на катрѣе головы для урядників і служъ магістрату, обовязанихъ до ношеня мундурівъ, а то тому, що польскі строѣ, що-разѣ большє запропащуютъ ся. Та комісія мундуrowa позабрала, що Львовъ не єсть столицєю Польщѣ, а больша часть урядників і служъ магістрату — чистои крови Русини, а они не згодять ся на ношенє конфедератки, такъ якъ н. пр. п. Малаховскій не згодивъ бы ся носити... шабасѣвку, хотъ она ще скорше бы єму до лиця, якъ нашимъ землякамъ рога тѣ шапки.

— **Поясненє.** В справозданні ізъ загальнихъ зборівъ Народної Торговлі наведено неточно мѣсє внесенє. Я домагав ся іменно, чтобы Торговлю перестроїти зъ великой крамничѣ, якою она є тепер, на дійстну торговлю, т. є. щобъ вона занимала ся не лише спродажею товарівъ, но чтобы взяла такожъ в свои руки перепродажъ продуктівъ, якъ н. пр. яйця, повієса і т. п. Таке перестроєнє дасть ся тимъ лєкше перевести, позаякъ воно є можливє на основі обовязуючого теперъ статута. Яко взорець перестрою подаю я єдинкаци рѣшничѣ французей, а о магазинахъ кои-що мови не було. Відтакъ і поставивъ позитивнє внесенє, чтобы совѣтъ управляючий скликавъ в сѣй справѣ анкету і предложивъ її слѣдующимъ загальнымъ зборамъ, або такожъ скликавъ ад hoc надзвичайні збори. *Володимиръ Лаврівскій.*

— **Чи може се бути въ конституційній державѣ?** Зъ Золотівского пишуть намъ: Вѣ недѣлю 3-ого с. м. около 5-ои години пополудни впади до хаты господаря Василя Мартинюка вѣ селѣ Кутахъ войтъ Михайло Гетманчукъ, радникъ Онофрій Бакунъ і жандармъ зъ Соколовки на ревизію. Причинною ревизіи було те, що вѣ 41 члѣмъ „Свободы“ помѣстивъ якийсь Иванъ Козакъ дописъ п. зап. „Що чувати вѣ Кутахъ“, вѣ котрой дотепно і складно намалювавъ вѣзерунки тутешнихъ радныхъ-хрунѣвъ. Розлючений войтъ зачавъ шукати за авторомъ дописъ, чѣпавъ ся всѣхъ вызначѣннихъ членівъ Читальнѣ а вкінці попавъ на здогадѣ, що авторомъ дописъ є Василь Мартинюкъ. Отже въ неприуготовности того-жъ впавъ зъ жандармомъ до єго хаты, перестрашивъ молоду жѣнку і перешукавъ хату, скриню і комору відъ споду ажъ до горы. Самъ господаръ бувъ і мотувавъ тогдѣ вѣ сусѣднѣмъ селѣ і ажъ на другій день рано відѣдавъ ся про тѣ напасть. Отже можна собі уявити, яку почъ бѣдна перестрашена жѣнка пережила. В. Мартинюкъ дождавши ся о всѣмъ, побѣгъ до адвоката Рожанковского вѣ Золотѣвѣ за правною обороною і маємо надѣю, що тѣта напасть войтови, радному і жандармови не вийде на сухо. Але пока-що звертаємо увагу нашихъ вл. пословъ у Вѣдѣ на сей фактъ, чтобы запытали ся, кого належить: чи може таке дѣяти ся вѣ конституційній державѣ? — чи допускатель газетъ підлягають ревизіи войтѣвъ і жандармѣвъ? — *А. С.*

— **Огнѣ.** Дня 3 с. м. згорѣли вѣ Судовій Винни двѣ хаты, зъ нихъ одна обезпечена. Причинною пожару, була заважа дѣтей євриканимъ. — Відъ єскорки машини зельзничного поѣзду товарового, що ѣхавъ межъ 12 а 1-ю год. пополудни зъ Бучада до Чорткова, відбухъ онгоды вѣ селѣ Пѣдзамочку огонь і знищивъ чотирѣ загороди зъ збожжємъ і рѣльничимъ знаряддямъ на шкоду 13.672 К. Пошкодованій повинній домагати ся відшкодованя відъ Дирекції державныхъ зельзницъ. — Вѣ Руданцяхъ львівского повіта згорѣло 15 селянскихъ загородѣвъ вартости 13.241 К. — Вѣ Старѣмъ Лесцѣ богородчанского повіта згорѣло дня 27 м. сѣмъ загорѣдъ селянскихъ; шкода 2.200 К. — Вѣ Дукачинѣ повіта чортковского жѣнка Мадда Нѣмчукова выходячи вѣ поле лишила двоє малыхъ дѣтей вѣ хатѣ а вѣ печі огонь. Відъ єскры заняла ся хата. Люде прибули на рагуюнокъ і вынесли страшно попеченій дѣти зъ хаты; 2-лѣтня дѣвчинка ще таки того самого дня померла, а друга дитина лежить тяжко хора.

— **Дробній вѣсти.** Вѣ Перемышлѣ завязалося товариство, що поставило собі за задачу купувати тютюнъ і цигара лише вѣ христіанськихъ трафікахъ. — Дня 29 жовтня около 8-ои години вечеромъ вертавъ Онуфрей Гузакъ зъ армарку вѣ Горлицяхъ до мѣста до Мѣшаницъ; а що на армарку унівѣ вѣ сѣ, то вернувшись до села унавѣ у ровѣ зъ водою і тамъ утопивъ ся. — Вѣ Межигірцяхъ станиславского повіта засыпала глина на смерть Теклю Керникевичеву і Пв. Витовского. — Вѣ Лопатинѣ коло Бродѣвъ попавъ черезъ неосторожність підъ колеса воза наладованого деревомъ селянинъ Олекса Митулійскій і погибъ тамъ на мѣсци. — У Львовѣ завязує ся консорціумъ вѣ цѣли побудованя крематоріи (на падежѣ тѣла по смерті). — Американскій дневникъ доносить, що докча претендента до испанского престола Донъ Карльоса, княжна Ельвіра, що утѣкла зъ каталаремъ Фольхомъ до Америки, проживає тамъ у великой нуждѣ.

„Газету Господарску“

повиненъ мати кождий поступовий господар. В ній находять ся дуже важні і поучаючі розвідки зъ рѣльничства, богато порадъ, вказівокъ і новинъ економічнихъ, якъ такожъ основні відповѣди на питаня в рѣжнихъ справахъ го-

сподарскихъ і иньше. Річникъ зъ року 1901 (в 12 числахъ) можъ набути по зниженій цѣнѣ 2 корони 10 сотиківъ в Админістраціи „Газету Господарскую“ у Львові ул. Вічна-Крижова ч. 1. Радимо єспішити ся, бо запасъ малій.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Оголошенє.** Всѣ господарѣ признають, що дотеперъ у насъ обходжено ся зъ сѣножатѣми по мачошному і выискувано ихъ вѣ користѣ рѣль. Во коли хемічний засѣбъ рѣль підпомагають ся вѣвнкими погноями, то зъ сѣножатей все лишъ бере ся і бере ся, а вѣ замѣну за се итѣного имъ не віддає ся. Поступовий господарѣ поправляютъ сѣножати боронованнѣмъ на тов, чтобы здерти зъ нихъ мохъ і до кореня допустити воздухъ і свѣтла, і додають еще навозѣвъ чѣхъ вѣ видѣ компостѣвъ, чи каиніту зъ примѣшкою бодай четвертой части томасины. Такъ поступаючи декотрі господарѣ косли сего року сѣно по три разы і взыскали не лишъ кошти выкладу, але і дуже добре сѣно поживѣ. Теперъ въ осені якъ-разѣ є часъ сѣяти каинітъ і томасину, бо чимъ дальше підъ весну, то пожитокъ зъ тыхъ навозѣвъ значно меншій, а на весну каинітъ навѣтъ шкѣдливий.

Товариство „Сѣльскій Господарѣ вѣ Олеську“ спроваджує для своихъ членівъ оба тѣ навозы; цѣна каиніту за 100 кѣло по 1 зр. 30 кр. а томасины (зъ 18% фосфоровыхъ) около 4 зр. Тому Р. Т. члені Товариства зываютъ якъ пайскорше — най-далше до 20. надоліста с. р. — зголосити ся пѣвъ замовленнѣмъ до Вир. о. Ал. Левинского, парѣжа вѣ Олеську, надсилаючи рівночасно: на каинітъ цѣлу готѣвку, а на томасину бодай половину яко задатокъ. Для членівъ зъ повѣта брѣдского, если буде відповѣдне число зголошенъ, спровадитъ ся вгаданій навозѣвъ або до Бродѣвъ або до Заболотцѣ, а для близшихъ Олеська до стаціи Ожпѣдѣвъ. — *Видѣль „Сѣльского Господаря вѣ Олеську“.*

Цѣна рогагои худоби на вѣдѣнськомъ торгѣ. На торгѣ дня 4 над лѣста прыгнано рогагои худоби призначеной на зарѣзъ 3382 штукъ, ажь тѣмъ зъ Галичины . . . 403 зъ Букованы . . . 35 Торгъ оживлений. Галицкѣ воли плачено: прыма 70 до 74 К.; секунда 64 до 69 К.; терція 58 до 63 К.; вымькомъ плачено по 76 до 77 К. — Підтученій бугаѣвъ і коровѣвъ по 52 до 66 К.; — худій товаръ по 32 до 52 К. за метрѣвнѣмъ сотарѣмъ живѣмъ ваги.

Телеграммы.

Вѣдѣнь 7 надоліста. Підъ проводомъ кардинала Группи розпочали ся вѣчера конференціи австрійского єпископату і потребуютъ цѣлый тыждень. — Зѣвѣздъ социалістѣвъ покѣнчивъ вѣчера свои нарады. Принято резолюціи: о загальнѣмъ обезпеченно на старѣсть, загальнѣмъ правѣ выборѣвъ, відлученю церкви відъ державы, приватнѣмъ характерѣ релігій, рівноправности женщинъ підъ зглядомъ політичнымъ, засугупленю поєтѣйной арміи міліцією народною, і иншѣ — Именованє старости Федоровича делегатомъ вѣ Краковѣ наступити неавкомѣмъ.

Инсбрунъ 7 надоліста. Сенатъ академічний рѣшивъ перервати выклады на кілька днівъ. Зъ Градаца вѣ Вѣднѣ прибуло сюда около 100 италійскихъ студентѣвъ. На дворцѣ повитали ихъ инсбрунцѣ товаришѣ. Разомъ удались до университета і урядили демонстрацію противъ академічного сенату. Поліція розгнала демонстрантѣвъ. Студентѣвъ запрѣтестували у ректора і посадили противъ интервенціи поліціи вѣ льокалі университетскѣмъ.

Царгородъ 7 надоліста. Франція поставила ось-такі наданя: Туреччина узнає вѣсь школы, шпиталѣ і релігійній товариства французскій яко правно потнууючі; позваляє наново відбудувати і отворити школы знищенѣ въ лѣтахъ 1895 і 1896 вѣ часѣ вѣрменскихъ розрухѣвъ; узнає нового халкедского патріарха.

Познанъ 7 надоліста. Відъ кількохъ днівъ веде ся тутъ процесъ противъ польскихъ академіковъ, запѣдѣржнихъ о противдержавній агітаціи.

Пѣнінь 7 надоліста. Лігунчанѣ безнадѣйно хорыі.

Берлинъ 7 надоліста. Вѣ тутешнѣмъ университетѣ вписалось зъ початкомъ сего курсу 490 слухачѣвъ, мѣжь ними двѣ дѣтки міністерѣвъ.

Парижъ 7 надоліста. Французска флѣота прибувши до Мітелєне конфіскувала цѣла. Ємприни не наміряє правительство окупувати. — Фігато гадає, що Туреччина зверне ся до Англіи зъ просьбою о помѣчь противъ французской демонстраціи, однакъ безъ выгладу на успѣхъ. — Поданій деякими дневниками вѣсти, мовъ бы султанъ годивъ ся на вѣсь услѣвъ (Франціи, не подтверждаютъ ся урядово.

Парохія Лезайскъ
Єв. Церем. до зашнѣвъ. Желанію зъяслати поровнуєтѣ ся зъ парохіальникомъ вѣ Лезайску. 1-4 561

Пошукує ся
учителя домо-го до хан-ца ІІІ. кл. народнои. Зголошенє на лѣстномъ підѣ адресую о. Даміаніи Сѣлєвонийскій парохъ вѣ Помораняхъ. 1-8 562

Масло І. десерове!
Дешно євѣже десерове масло netto 9 фунтівъ за 8 К. 60 сот. высилає франко за посиланномъ. За найліпшю услугу гучу. — Антоній Ароберъ вѣ Бѣнесу (Галичина). 560 1-1

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руських свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторком і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплата і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Вуко газет А. Ольшавського ул. Килийського 2; С. Соколовський Пасаж Гансман ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к. на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „

у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Реклація, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Реклація неопечатаній вільній від порта.

Подинокне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. від одного стрічка інсератової або в мѣсцѣ а в рубриці „Надбавка“ по 50 с.

Подарки і інші донесення приватні числять ся по 50 с. від стрічки.

Конфіскати у Львові.

Гнѣть, підъ якимъ стогне незалежна політична праса у Львові, бувъ предметомъ інтерпеляції п. Кремпы і товаришівъ въ радѣ державній. Інтерпеляція звучить:

„Водъ нѣкого здаєсь не вимагає ся більше такту, знання людей і відносинъ, якъ водъ ц. к. прокураторовъ держави, котрі мають тяжку задачу — зъ одного боку берегти обов'язуючі закони, а зъ другого захищати безсторонність і якъ найбільшу справедливість. На жаль, навѣть найбільшій приятель львівського прокуратора Гайдерера не лишѣ не мѣгъ бы ему признати всѣхъ тихъ прикметъ, котрими повиненъ відзначати ся такъ визначний урядъ, якимъ є урядъ прокуратора, але мусѣвъ бы відмовити ему найпримітивнѣйшого такту а навѣть безсторонності і справедливості супротивъ рѣзкихъ верствъ, котрі входять въ який-небудь контактъ зъ прокураторівомъ.“

Спеціально львівська поступова праса відчуває панованє Гайдерера въ способъ для неї дуже прикрий і болючий, такъ що ажъ тутъ мусить внести торжественний протестъ противъ прокураторськихъ ексцесівъ у Львові.

Панови Гайдерери не дивують ся поступові елементи, бо то скоєннѣйшій бюрократъ, що вивчивши на університетѣ мертвій формулки права, замкнувъ ся вже на цілѣ життя въ тѣснѣ формалізмъ і въ границяхъ личної своєї кар'єри. Коли до того додати дрібничку злобу, яка лежить въ его характерѣ, а до того ще, що всѣ нитки его кар'єри звязані зъ верховодячимъ въ краю політичнимъ сторонництвомъ, що вѣдъ є вѣрнимъ слугою і речникомъ найобскурнѣйшої въ краю реакції, — то вже можна поняти, якъ оргіи супротивъ заперушеної конституючої свободи слова такій чоловікъ потрафить виправляти.

Гайдерери зовсѣмъ не дивують ся, але дивують ся его верхники, дивують ся ексценції міністри судівництва, котрий того рода нападки минулихъ часівъ абсолютизму держитъ на прокураторскѣмъ урядѣ, а навѣть дає имъ силу і власть надъ прасою. Черезъ те конфіскаційна система дійшла у Львові до небувалихъ розмірівъ прокураторськихъ оргій. Конфіскація, спеціально поступові дивні о противнихъ Гайдерери тенденціяхъ, за будь-яку дрібничку. Хочъ якась вѣсть або який фактъ облетить цѣлий свѣтъ, омине его оловець нѣмецькихъ прокураторовъ вѣ Австрії або краківського прокуратора, Гайдереръ сконфіскує! У Львові дійшло вже до того, що конфіскація ся найменшу навѣть згадує о неправильності поступованю чи то поліції, чи якогось старости галицького; дійшло до того, що зъ

політичною борби і полеміки Гайдереръ робить „підбурюванє противъ суспільнихъ класъ“, а властиво лишѣ противъ одного сторонництва, на котрого ексцеси і прямо мерзке шкалюванє поступовихъ сторонництвъ вѣдъ дивитъ ся цѣлкомъ спокійнимъ окомъ; конфіскація ся всьому критику разнихъ війсковихъ надужитъ въ Галичині, критику рѣчей підлягаючихъ критицѣ въ самѣмъ судѣ, якъ отъ актѣ обжалованя.

Гайдереръ вже витворивъ собі окрему прокураторську школу: має своїхъ учениківъ, котрихъ одинокимъ старанємъ є перевисити свого майстра і зробити більшу вѣдъ него урядничу кар'єру, а то на кошті свободи слова і тої дрібної свободи праси, яка ще існує. Сими діями панъ Гайдереръ занедажує, але конфіскаційна система цѣлкомъ не ослабла, але що більше, доведено є до абсурда. Въ правсѣмъ бюрѣ львівського прокуратора є кількохъ поліційнихъ урядниківъ, а мѣжъ ними знаходять ся молодики, котрі що-лише вийшли зъ університету і о божѣмъ свѣтѣ не мають навіть понятя. Въ ихъ руки зложивъ Гайдереръ свої функції, а они, хоча видко показати, що мають більше поліційну душу, нѣжъ ихъ шефъ, виправляють рѣчи, о якихъ не сніло ся навѣть австрійськимъ прокураторамъ.

Се простий скандалъ, аби можливість конфіскації дивніківъ була въ руцѣхъ незвѣданихъ молодиківъ, котрі для кар'єри чѣпають ся поліційного хлѣба, а практику і поліційний досвѣдъ збъ знання права роблять на дивнікахъ!

[На доказъ, якъ безпідставно львівська прокураторія конфіскає дивніки, інтерпелянтъ наводить деякі уступи сконфісковані въ Kurjer [w]wsk[om].]

Супротивъ такого стану рѣчи — кінчати інтерпелянтъ — пытаємо ексценцію міністра судівництва: що вѣдъ гадає вчинити, аби дивніківъ такими самовільними конфіскаціями не шикавано?

Руска церковь в Паранѣ, а Римѣ.

Ще дня 30 п. ст. вересня с. р. вѣ ч. 208 указали ми на сумний, на страшний станъ рускої церкви і руского народу в Паранѣ. Намъ самимъ ажъ не хотѣло ся вѣрять нати тымъ вѣстямъ, якъ насѣдѣли були до насъ зъ Парани і спонукали насъ порушити єю справу.

Отже вѣ сѣй самѣй справѣ оповѣщує американська „Свобода“ листъ одного Василянина зъ Бразилії, датований д. 22 лютого с. р. Листъ той припадково попавъ въ руки редакції „Свободи“ і звучить такъ:

„У насъ було не але, але теперъ попустило ся такъ, що вже горше бути не може. Намъ до того степеня переслѣдують, що на-

ше жити нѣ хвилѣ не є певне. А знаєте, хто насъ переслѣдує? Римъ, а властиво „Praganda fidei“ чи єи начальникъ кардиналъ Ледоховскій. Рѣчь тому видаєть Ледоховскій розпорядженє, щоби вѣ Бразилії Русинівъ всѣхъ полатишити. Священникамъ рускимъ відобрать власть вѣнчати супружества мѣшані і наказавъ передъ шлюбомъ намавляти, щоби супружці стали лат. обряда і всѣ дѣти ихъ щоби виховували ся вѣ лат. обрядѣ. Священники латинські мають всьому власть надъ Русинами, а священники рускі надъ латинниками не можуть важити ся на яку власть. Причину подаєть тую, що вѣ Бразилії має бути пануючий обрядъ латинський; длятого Русини можуть і мають ставати латинниками, а єсли бы латинники поваживъ ся стати обряду руского, то сѣй переходъ зборований. Вийшло зъ того такє, що всѣ власть духовна кинула ся зъ всьакою заплотію перепродажувати се зарядженє, а польскі священники то такі безъ памяти. Розпочало ся насильє змушуванє Русинівъ на обрядъ лат., а намъ загрожено кулькою вѣ лобъ, єсли поважимо ся відбѣдувати Русинівъ по кольоніяхъ і имъ пригадувати, що они Русини. До дѣла сего уживають масонівъ, протестантівъ, поляківъ і всьому иншу погань. Грозьба не була на жарть. На кольонію Жангада приѣхавъ о. Антоній Мартинюкъ до Русинівъ на місію (бо чей ми місіонариємъ зъ дозволу римского). Ставъ ся бунтъ, що священникъ рускій приѣхавъ і Русини его принижили. Місія скінчила ся на томъ, що вѣ нападѣ на бѣднихъ Русинівъ трѣхъ убито, багато покалѣченихъ, а о. Антоній спасъ ся водъ смерти тымъ, що о першій годинѣ утѣкъ вѣ лѣсы. Сими часами спалили тамъ руску каплицю і оброблене дерево на нову церковь; небщиківъ не позвляють ховати на рускомъ цмитарі, і силою змушуютъ, щоби підписували ся на латинське і давали по 10 мільтрейсѣвъ на будову костела, бо тамъ має бути костелъ і лат. священникъ і всѣ мають бути латинниками.

„Сего року на самѣй новий рікъ виѣхавъ о. Михнякъ на місію на кольонію руску Антонію Оліто. Передъ кольонією зробивъ ся рейвахъ, що вѣдъ рускій священникъ, і постановлено его убити. Бразилієць вистрѣливъ два рази зъ револьвера вѣ о. Михняка. О. Михнякъ ѣхавъ на возѣ, крѣтѣмъ будою; і се его частє куля передѣрнула будою надъ головою о. Михняка, а друга полетѣла по-надъ будою. О. Михнякъ водѣхавъ заразъ на кольонію Люцена і чи верне здоровъ, — Богъ знає.

„Довго було бы оповѣдати о татарскѣмъ тугешномъ переслѣдованю. Додамъ, що разъ вразъ прошу, щоби Римъ знісъ своє розпорядженє і щоби не переслѣдувавъ бѣднихъ Русинівъ. Дѣставъ я таку відповѣдь, що проаганда рѣшила, що зъ сего зарядженя

найменшого винятку не зробить і такъ мусить бути. Ми хотѣли зводѣи вынести єи, та казали сидѣти. А що переслѣдованє збѣлшити ся, то певно. Священниківъ рускихъ допустити не хочуть, хотій прощу безъ водѣху, і, розумѣє ся, не допустять, бо то противило бы ся ихъ цѣлн. Намъ Василіанамъ кажутъ сидѣти лишѣ вѣ Прудентополі і другого дому отворити не можна, — здає ся, такожъ длятого, щоби не поути имъ інтересу. І такъ 60.000 Русинівъ гине, проливаетъ кровъ, стають правдивими мучениками зъ волѣ Риму. І дивуйте ся, люде, що католики лютять ся на переслѣдованє вѣ Росії. Радѣ нема, і я забававъ свого водѣлика до Галичини. Що далше стане ся, я не знаю.

„Середъ сего тяжкого переслѣдуваня ми таки рѣшили ся розпочати будову мурованої церкви; буде 30 мѣдова, 5 м ширина, форма така, якъ наша церковь вѣ Крестиніополі.

„15 сѣчня с. р. митрополитъ Шептицькій засѣвъ у Львові. Епископство станицлавівське, здає ся цѣлий рікъ буде безъ епископа. Хто буде епископомъ, ще не знати. До теперъ головнимъ кандидатомъ о. Філясъ; але вѣдѣй старають ся его не допустити і крутять длятого вже цѣлий рікъ майже, а ще рікъ будуть крутити.

„Надъ північною Америкою і Канадою має бути рускій Протоіерарій Апостольскій. Чи и то не блага? Я кадавъ, щоби до него належали Русини бразилійскі, щоби вызволити ся водъ ярма. На се не хочуть відповѣсти, вѣдѣй длятого такожъ, що вѣ Бразилії Русинівъ не має бути, отже не буде кому належати. — Бразилія то взагалі такий дикій край, що годѣ собі уявити. Наші люде мають себе за цивілізованихъ і Бразиліанівъ вѣ порівнаню до себе называють дикою худобою, що о божѣмъ свѣтѣ не знає. Вѣрѣ ту нема, жадноі; масонізмъ і протестантизмъ — то загальна вѣра. Нема кому сего викорѣнювати і вѣдѣй не потреба, бо більше небезпеченство грозять водъ католиківъ Русинівъ і ихъ насампередъ треба знищити. Така вѣдѣй засада.“

„Свобода“ оповѣщує сѣй листъ п. заг. „Чи мала-бъ се бути правда?“ і додає: „Наші уваги до сего листу додамо вѣ свѣдуючѣмъ листѣ, а тимчасомъ пытаємо галицького митрополита і епископа та угорськихъ епископівъ: 1) Чи правда се, що проаганда видала таке розпорядженє вѣ Бразилії? 2) Чи поробили вы кропи і які, щоби се розпорядженє сѣчасъ скасовано, та щѣ зробите, єсли его скасують? 3) Чи можете дати поруку і яку своємъ вѣрнимъ, що ихъ права обрядові остануть на будуче неварушені? Думаємо, що на сѣ питання повинні бы греко-католицкі епископи, котрихъ паства складаєть зъ Русинівъ, дати збѣрно сѣчасъ ясній і вдоволючий відпо-

Перше повне виданє

творів Федьковича.

III.

Поезії Федьковича, зібрані в першій томі нового виданя, впорядковані хронологічно, на скільки нам на се позволяють документи і інші дати. За підставу до впорядкованя головної маси поезій, якихъ дата написаня незвісна докладно, треба було прийняти першодруки і ті групи, які в нихъ пороблено чи то рукою автора, чи руками редакторів. Ті першодруки починають ся роком 1861, коли то в Чернівцях, накладомъ декого зъ тодішніхъ рускихъ академиківъ вийшла зредгована Антономъ Кобилянськимъ брошурка „Slovo na slovo do redakтора „Slova“. Се була нѣби відповѣдь на записки В. Дідацького до Кобилянського — писати в ново основаній тоді рускій політичний газеті. Але відповѣдь сягнула далеко по за межу особистої виміни думокъ, зробила ся немов манифестомъ нового, народнього і радикального напрямку. Все в ній було сьвіже, нечуване і майже єретиче в тодішній Галичині, починаючи від чесько-латинськихъ черенков та мови підкрашеної підгірськимъ діалектомъ, аж до нападівъ на руску інтелігенцію та поповіство — і до простихъ, співучихъ та ревнохъ поезій Федьковичевихъ, поміщенихъ у додатку до брошури. Кобилянський виставлявъ Федьковича відразу в першій бойовій ряді нового покоління, якъ репрезентанта новихъ ідей, якъ поета саморідного, далекого від шкільного шаблону та за те тимъ ближшого до дійсного життя і народа.

Не тутъ місце говорити докладно про ті часи, про настрої та провідні ідеї тодішніхъ людей; се буде можливе ажъ тоді, коли в четвертій томі отсеого виданя буде зібраний і критично провірений весь той матеріял, який удалося доси й удасть ся ще згромадити любителямъ нашого рідного слова. Тутъ тільки треба зазначити, що Федькович, у ту пору ц. к. офіцеръ у чинній службі, зрештою чоловікъ безъ високої освіти, не бувъ здібний стати ся провідникомъ у духовій боротьбі двохъ генерацій і двохъ політично-національнихъ течій. Певна річ, у нього бувъ талант, незвичайний поетичний талант, було немале знанє людей, особливо низшихъ, робучихъ верствъ, була невичерпана криниця чути — все се прикмети, які давали йому кваліфікацію бути — однимъ із основателівъ великої будови відродженя і підвигнення великого українсько-русского народу. Але ся будова була занадто велика для щоденнихъ потребъ дрібнихъ сучаснихъ людей; ані вони, ані навѣть самъ поетъ не були в силі наразі окинути окомъ усю її велич і зрозуміти її планъ; на се треба було ще кількохъ поколінь і певної історичної перспективи. Отимто не диво, що побачивши себе в першихъ рядахъ якоїсь галастивої а незрозумілої для нього партійної боротьби, Федькович зъразу захитавъ ся. Дідицький поступивъ собі і з брошурою Кобилянського зъ його поезіями дуже тактовно: похваливъ виступъ молодихъ, признавъ талантъ нового поета — і уймивъ тимъ його за серце. І осьъ несподівано, майже безпосередно зъ „табору“ Кобилянського (коли малу групу людей, що стояла довкола нього, можна назва-

ти таборомъ) Федьковичъ переходить до табору Дідицького. І тутъ не можна думати про якийсь москвофільський таборъ в пізнійшій значіню того слова. В редакції тодішнього „Слова“ сидѣли міжъ иньшими дд. Романчук і Заревич, пізнійші корифеї народоцтва. Федьковичъ завязавъ переписку зъ Дідицькимъ (на жаль, з вивкомъ одного повного листу, а одного знаного в виривкахъ надрукованихъ Дідицькимъ у передмові до Ф-чевихъ поезій 1862 р. затратила ся), приславъ йому цілу збірку своїхъ новихъ і давнішихъ поезій і Дідицький, подавши—деякі зъ нихъ ще 1861 р. в „Слові“, з початкомъ 1862 р. випустивъ їхъ у свѣтъ книжечкою п. з. „Поезії Іосифа Федьковича.“ До Ф-чевихъ поезій додавъ Дідицький своє переднє слово, де з великою похвалою говоривъ про його талантъ, хоч не дуже вдатно ставивъ його на одну дошку з нѣмецькимъ Уландомъ, ученимъ професоромъ-германістомъ, і з польськимъ Вінкентіємъ Полем, якого тямучий польський критикъ назвавъ історичнимъ антикваріємъ, співакомъ шляхецької всеможності. В талантѣ Федьковича не було нічого подібного до талантівъ тихъ двохъ поетівъ. Та про те ся книжечка стала ся дійсною основою слави Федьковича. Його пісні, поміщені в тій книжці, розійшли ся по всій Галичині; їхъ співали гімназійні ученики й міщане; вже в 1867 р. я чувъ деякі в Дрогобичі; инші держать ся доси по ріжнихъ полкахъ в устахъ воїнівъ. Та й з інтелігентівъ многі й доси знають Федьковича головою зъ сѣй книжечки. Етимологічна правопись протерла їй дорогу і в такі круги та домп, куди пізнійше не доходила фонетична народовецька публіцистика, не доходили й піз-

нійші, дозрілійші Федьковичеві твори. Треба сказати, що Дідицький видавъ Ф-чеві поезії якъ на той часъ дуже старанно і бережно. Друкарськихъ помплокъ мало; не вважаючи на нѣби етимологічну правопись заховано дилектичні відтінки мови, починаючи від пам'ятного „взели“ заразъ у першій рядку першої поезії. І коли дехто пізнійше висловлювавъ (устно) сумніви, чи Дідицький не робивъ самовільні зміни і поправки в Федьковичевіхъ текстахъ, то сї сумніви теперъ треба вважати зовсімъ безпідставними. Редакція отсеого повного виданя удалося роздобути тогочасні автографи Федьковича, де находять ся деякі зъ тихъ віршівъ, які Ф-чъ рівночасно посилавъ Дідицькому. Порівнанє тихъ автографівъ покаже наглядно, якъ совісно Дідицький державъ ся оригіналу і якъ мало змінъ вінъ позволявъ собі робити в текстахъ його поезій. На жаль, того не можна сказати про більшість тихъ редакторівъ-народовцівъ, з якими Федьковичъ мавъ діло пізнійше. Поезії, що вийшли в брошури „Slovo na slovo“, і поезії з виданя Дідицького разомъ увійшли в першій дві групи нового виданя. Перша група має взагальний із вид. Дідицького титул „Думи і співанки“, а друга „Валяди і оповіданя“. Обі групи разомъ обіймають творчість Федьковича від половини 1858 р. (часъ написаня думки „Нічліл“) до половини 1861 р., коли майже вся збірка була вже в рукахъ Дідицького (друкувала ся в осени 1861 р.). Із цихъ трьохъ роківъ маємо тутъ (вчислюючи варіанти) 57 ліричнихъ і 10 епічнихъ стихотворівъ; міжъ епічними три переклади чи переробки, зрештою твори оригінальні.

Іван Франко.

— **Зв'язок:** Заповіджений вечерець на дохід рускої Бурси ім. св. Онуфрія відбувся при численній участі доохрестород публіки. Всі доходи з вечерець враз із надатками було 698 К 86 с., а розходу 407 К 54 с., отже лишилося для Бурси 286 К 32 с. Виділів Бурси складає всім Р. Т. учасникам і жертводавцям, а з-окрема Вп. паним, котрі зволити причинити ся до буфету, щире спаси-Віг!

— **Зв'язок театру:** Во второк в Самборі руско-народний театр відіграє мелодраму „Подб'яра“.

— **В російському міністерстві просвіти:** розбирає ся тепер питання, чи би не допустити жінок на учительські в низших класах шкіл середніх.

— **Військ і писарь перед судом:** Перед звичайним трибуналом окружного суду в Новом-Самборі ставали онюди військ з Цького Яценції Швайнось з писарем Ігн. Ментусом, обжаловані о здирані людей в урядованю. Свідки доказали, що військ сибно з писарем казали собі платити непажельно за дозвол на будову доми, за виставлені свідоків моральності, убожества, книжочок службових, паспортів на худобу і т. п. Трибунал засудив Швайноса на м'ясох вазинці і звороту неправдо побраних грошей а Ментуса увільнив. Прокуратор зголосив відкликати що-до низького вим'яру кару для Швайноса і що-до увільнення Ментуса.

— **Скарб в Почаєві:** Є давний переказ, що в сусідстві Почаєва лежать закопані величезні скарби: кілька скринь наповнених золотом монетою і дорогими знаряддями церковними. Один з багатих офіцерів баталіону саперів, стоячого у Варшаві постановив — як пише „Волны“ — той скарб добути. Сими днями одержав військ власноручний лист від епископа Модеста з благословенням і удав ся до Лаври Почаєвської, де наміряє безпробовно приступити до розкопок. Говорять, що військ має в руках точний план, де скарби закопані, а одержав його від одного з наслідників особи, що брала чинну участь у закопуванню скарбу. Тайна переходила з відця на сина, аж тепер дійшла до того офіцера, жонатого з дочкою одного з послідних, що переховували ту тайну. Межи офіцерами а монастирем став договір, що третя часть найденного скарбу, а головні церковні знаряддя припадуть монастиреви. Говорять, що вартість закопаних скарбів виносить звыш десять мільйонів рублів.

— **Львівська Дирекція почт** оповіщує: з огляду на жалоби публіки, що дрібні монети валюти коронової, особливо однокоронівки, не знаходять ся в обороті в достаточній кількості, призначає ся рівночасно всім касам і урядам поштовим, щоби під тим виглядом сповняти бажання публіки при виплатах в спосіб як найдалше йдучий.

— **Зв'язок львівського кримінального суду:** По засуді еміграційних агентів Нодаріо і Сфеделика прокуратор вивів відкликати що-до вим'яру кары а оба засуджені внесли жалобу неважності; до часу порішення справи в трибуналі випущено на волю стопу Нодаріо за кавцію 5.000 К., а Сфеделика 2.000 К. — Також рішила палата радна випустити на волю стопу Тумана, управителя товариства обезпечення Unio catholica, однак прокуратор зголосив відкликати до вишого суду кр.

— **Засуджені виборчого комісара:** Дня 7 с. м. відбула ся в Старом-Самборі перед судью д-ром Райсесом карна розправа против голосного Луцкого, комісара староства з Турки, о обиду чести судового ад'юнкта Плянера в Турці. Під час розправи — як пишуть Кіеї „Вісник“ — доказано свідками а вкінці і сам обжалований признав ся, що він дня 13 серпня с. р. підчас соймових прав виборів в Турці частував виборців, межи котрими находив ся і ад'юнкта Плянера, словами: „ти дурно, драбе, лайдак“ і т. п. за те, що голосував не по его волі. По переведеній розправі засуджено комісара Луцкого на десять добв арешту вглядно на 100 К гривни і на заплату коштів процесу.

— **Зв'язок Сянона:** Пишуть нам: Почтовий уряд в Сяноні перенесено з дня 1-ого с. м. до новобудованого дому Шомка. Уважено все з величким комфортом — але не обійшло ся і без одної паскуди, а то: написи дано тільки польські і німецькі (!) а за руску „заропіано“... хоч Сянон лежить на Русі та й почту оплачують Русини не менше як Польки або Німці. Доки буде тривати то безсоромне нехтування Русинів на Русі? Може би о те спитати пана міністра нашій постлі у Відні?..

— **Розпука зведеної дівчини:** До немилосердності прийшло недавно в одному з чеських костелів. До вівчана стаула молоді пара. Ледви розпочав ся акт вівчання, явилась в костел жінчина з двома дітьми і, витрутивши нану молодю з перед престолом, прикинула сама коло молодого і сказала: „Я его суджена, він мені дав слово, онтам сидить двоє наших дітей“. Відтат звертаючись до священника записала: „Ну, чого стоїте! вівчайте нас, отче!“ — Поліція на-силу випроводила тую жінчину з костела, почом молоді пара повівчалась. Зведена дівчина буде відповідати перед судом за заколот викликаний в костел.

— **Польська господарня в будзаківській Насі:** Кс. Ян Турчанський, пробощ з Будзано-ва і член ревізійної комісії тамошньої казначейки Каси позичковон, оголошує в польських дзєвниках, що тая Каса мар-

жена на кілька тисяч коронь страт. Ревізійна комісія розслідила, що бурмістр Ем. Паславський управляє самовільно тою касою, удержуючи кредити особам не заслугоучим на кредит, через що багато позичок не дасть ся стягнути, с сего року Каса, що має удержувати позичок збуожливим м'яшанам і селянам, за-для недостатку готових признала всего лиш сьм позичок а решті мусіла відмовити. Кс. Турчанський жалув ся також, що влади покликали до бережіння майна Каси, доси, мимо явних пенорядків, нічого не зарядили..

— **Дроби в'єсти:** Наслідник трону Франції Фердинанд прибув враз із женою в понеділок до Лангута і будуть гостити у гр. Романов Потопких, де відбудуть ся лови через два дні. — Віцепрезидент краєвої дирекції скарбу д-р Коритовський по перебуті тяжкої недуги в Познані буде мого за кілька днів повернут до Львова. — Віцепрезидент вишого суду кр. д-р Ділевський вихав на візитацію судову. — В фабриці сирників Міншца в Скольмі застрійкувало около 280 робітників по прихиті відправлення кількох робітників з фабрики. — Помершій в Ніці банкір Як. Лявте записав 2 мільйон корон на добродійний ціль в Липску, Дрезні і Гамбурзі. — В Єрусалимі при церкві св. Гробу прийшло онюди до завзятю бійки між католиками а православними; По обох сторонах много ранених; військ, що там все сторожить, не могло дати рады. — У Львові помер в 41 році життя емерит, секретарь суд. Казим. Зданський. — В Крестинополі обокрав хтось касу громадску забравши облигації і книжочки щадничі.

— **Глядає чоловіка поважного:** Русина, котрий б з дня 1-ого с'чня 1902 мого обнати посаду касієра в Товаристві задатковом з платнею 1600 коронь річно. Влізших позвнен (на разі лише приватно) у діля о. Е. Гарасимович парох в Прусовіх п. Зборів, найдалше до 12-ого н. ст. листопада. Фахові відомости суть пожадані.

В'єсти з Апархії Львівської.

Дня 4 с. м. відбув ся устийний іспит конкурсовий а дня 5 с. м. письменний; при устийнім іспиті предс'давав сам Митрополит. — Провізоричними катихитами при львівських школах народних займавала митроп. Консегорія оо: Іосифа Коменду, Микхила Тушєя сотрудників архикадральних п. о. Стефана Мохначкого сотрудника з Кобыловолок.

Телеграми.

Відень 9. падоліста. Міністер справ заграничних гр. Голуховскій конферовав цілу годину з грецьким князем Юрієм, комісарем Крети. — Президент угорского сойму гр. Альберт Апоні одержав достоїнство тайного радника. М'яж слов'янським а німецьким студентами прийшло тут вчора до бійки. Слов'яни домагають ся слов'янского університету в Люблян. — Німецька депутація з Чехії, що була у міністрів Кербера і Гартля, домагавсь відкрити основаню ц'сарем галері гарних шук в Празі з чесько-німецьким характером.

Будапешть 9. падоліста. Кольман Тісса захорував поважно на запалені легких.

Інсбрун 9. падоліста. Італійскі студенти і робітники урядили вчора в полудне демонстрацію перед наместничством. Поліція розгнала демонстрантів, що боронили ся палицями.

Любляна 9. падоліста. Відбули ся тут збори слов'янських студентів в справ заснованя слов'янского університету. Сенат нині буде застановити над постулатами студентів. — Суд рішив не видати бар. Вальбурга, его сестри і Ставдінгера, що на основ фальшивих документів добивалась о спадок по архик. Ернест, властям угореким, а буде их тут судити.

Загребь 9. падоліста. При виборах до сойму перейшло 71 кандидатів правительственных, 11 опозиційних, 2 из „сторонництва права“, а из 4 округів вислід ще не зв'єстий.

Лондон 9. падоліста. Times обговорює смерть Лігунчана пов'дає, що ніхто більше як Росія має за ним жалувати. Покійний мав усе дбати на користь Росії і був тайним противником всяких реформ в Хінах.

Пекін 9. падоліста. Смерть Лігунчана викликала в м'єсті дуже глибоке враж'єне. Его наслідником именовано Яншіка. — Пов'дають, що на годину перед смертю був у него посол російскій і хотів вимогти положені печатки на трактат манджурском.

Шангай 9. падоліста. До ц'саревон-вдовы вистало посланом хінським в Петербург підписану дешеву, котрою пов'дають ся, що Росія наміряє не віддати Манджурії, як Хіна не підписує манджурского договору в послідній его стилізації. Крім того грозить Росія дальшими кроками, які можуть в поважний спосіб наразити незалежність Хінг.

Берлін 9. падоліста. При онюдінних доповнятих виборах до ради м'єскої в 16 округах м'єських вибрано 13 соціалістів і 3 лібералів. Ліберали стратили

5, соціалісти зискали 6 мандатів. Д-р К. Лібнехта, сына помершого недавно голоного проводника соціалістів, выбра по рівночасно в 2 округах. М'яж ліберальним виборним кандидатами е також проф. Р. Вірхов. Знов же з вчєрашних виборів з П. кола вишій вє 17 ліберальні кандидати.

Царгород 9. падоліста. В'єсть, що француска флота усадовилась в Мітолене, викликала тут велику паніку. Довго не в'єрили, що Франція здійстнить свои погрозы. — Султань потвердив виборь нового халдейского патриарха Емануїла Томаса.

Гамбург 9. падоліста. Англія закупила тут тайком 18 великих кораблів транспортных для высылки новых войск до полуднево Африки.

Надб'єлане.

Надіслану Воду з жерела „Стефана“ в Коростенку приймає а уопишним наслідом в шпиталі і приватній практиці в недугах органів дєтких і в лирвовах, при чім годять ся мені агадїя, що під лізничим зглядом не уступає вона в нічим ц'вничій воді „Йосеана“ не також воді сельтерскаї.

528 1-3 Цісарскій радник примар Д-р Крєсєвич

Спеціаліст недуг шк'єрних, половых

Д-р Леонь Рапп

Ординує водь год. 9-12 в 2-5 улїца Ягай-ловська 11 А — П'овєрхъ. 83 45-48

Д-р Олександр Б. Кулачковский

субститут надв. адвоката Д-ра Отмара Райзера і оборонєць в карних справах у Відні, I. Tuchlauben ч. 4 або XIII, 9 Supp'egasse ч. 9. 3-8

Д-р Евгений Пясецкий

власитель заведения для гимнастики лечебной, ортопедии и массажа, повернує з науковом подорожю по Німеччині і Швеції. Ординує водь 2-4 по п'удня. — Площа Смольни ч. 5. 613 2-7

Глядаю конципиента

Близші услїва після умови. Д-р Теофіл Кормош адв. кат в Перемішан. 588 1-8

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТА

Д-ра Вітліна у Львові

перенесена з дому при ул. Сикетускій ч. 37 до дому при улїци Сикетускій ч. 14. 592 1-3

До ПП. Найбергера і С-ки фабричній. Склад машин рілних ч. 1, у Львові ул. Городецька 53.

З правдивим вдволенем стверджуємо отем, що куплена у Вас сего року ручна молотильня з кованим щитом штифовим, металевим пановками і замаховим колесом, показала ся під кожним зглядом в ужитку знаменитою, обертаєсь легко, вимолотивзвичайно чистий і щедрий, ціла будова машини сильна і дуже практична; висказуємо Вам отже нашу подяку і не залишимо поручати всім господарям Ваш вибір.

Вислобони к. Підісок малих, 30 вересня 1901.

Мих. Чайківскій начальник громади, Іл. Шеретилло господар ґрунтовой.

Полотна, б'єле столове рушники, хусточки, дреліх і т. п. власній виробы поручає по цїнах ум'єреных КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТАЦНЕ

„ПРЯХА“ з Крєсна

Замовляє з провинції просимо надіслати до Крєсна.

Почта, телеграф і стація залізничні в м'єсці. — Пробки і цїнники присилаємо на жаданє даром і оплатно.

Заразом остерігаємо, щоре-презентантом нашом фірми, подорожничим по Галичині і Буковині, є п. А. ЛЬОХЕРБ, а инших агентів амь похатників не визнаємо. 523 6-7

А. Кшиштофович

у ЛЬВОВІ

Готель Жоржа

продав в долішнім магазині:

Цїна в коронах:
1 пара портєр . . . 2-70 с.
1 „ „ „ „ „ „ „ „ 2-
1 серветка на стил . . . 3-
1 капа на ліжку . . . 4-25
1 коцик . . . 4-50
1 метер хідника . . . 50
1 диванчик перед ліжком 1-60
1 диван над ліжком 1-80
1 „ „ „ „ „ „ „ „ 14-
1 метер материй на меб-бл 120 смт. широт. 1-90
1 ковдра ват. на ліжку 8-
Лямбрекни до вікон 5-50
Замовляє з провинції відвотро. 504 12-18

Доцент хірургіі Університету львівского

Д-р А. Габришевский

ординує від 8-4 пополудня. — Заведєна ортопедична в'єтворєне від 8-6 попол. ул. Академічна 14, 605 8-10

Уважайте на сей випалений КОРОКЪ!

Дентистичне Заведєне

Гетманська 12

побіч Відєвської казарні виконувє плямбозанє і в'єтєпанє зубів бєз болу, в'єставляє штучні зуби в кавчуку і золоті бєз в'єтєпанє корінів або по в'єтєпанєню при помочи техніки англійської школи.

Д-р Ф. Фрушман.

ВП. І. Найбергєр і С-ка Склад рілничих машин у Львові, ул. Городецька ч. 53.

Закуплена у Вас сїкарня „Польонія“ показалась дуже доброю, тому висказує Вам мою подяку і прошу о надісланє ручної молотильні з в'єтєпанєчєм содом.

Зв'є поважнєм: о. Іван Машєло [в. р.] греко-кат. парох в Яструбичах в. Крєстинополє.

Спровождєний від Вашої фірми млинок до чїпєнє збіжє єсть цїлєвито добрий і а з него дуже вдоволєний. Посилаю фіру по ручну молотильню з ко-дєсом замаховим та з в'єтєпанєчєм содом і пишучєсь з правдивим поважнєм:

О. Євстахій Варшків [в. р.] Сїдлєска п. Романів в. Бібрка. 830 2-3

2 в'єтєрарь

2 кивоты

сї, котрі були на виставцї в Народнєм Домї в р. 1900, має на продаж Товариство для рускої штуки у Львові, Ринок ч. 34. 517 3-

ЛІТІНЬ

в рєстєвраніи НАТУЛЫ ТЕНФЕРА, улїца Трїбу-нїська ч. 12 домъ власний, можє достати щодєню в'єзє о годїнах 8-ой разо горєчє аїтєдєма.

Ц'єнникъ.

Петєра вєпрєва зъ манукою	15 пр.
Сїкарня дєлєк	12 „
Флячки	12 „
Нїжєка тєпєла зъ хрїномъ	10 „
Ковєсєка зъ хрїномъ	8 „
Кавєръ	15 „
Об'єдъ зъ аїтєдємъ	40 „

Вєшій мїлїтїя зъ найлїшних родєхъ по най-ум'єрєвєнїшє цїнахъ; для певнєстї, що походять зъ мєст рєстєвраніє, даю зб'єдєрєжєніє маржє. — Найлїшній вїна по найдєшевїшє цїнахъ почєвєсь водь 40 пр. лїтра.

По театр вєс с'євєна, зъ залєжній вїмбєрє стрєлє и на вїтєбє зъ оїтєвєрєна вїжєна.

79 321-?

Зв'є вїсєвїшємъ поважнємъ

НАТУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ І СЫНЪ

Оптики і Механіки у Львові площа Г'є-адїцїна ч. 1, протївъ Банку Гїпотєчнєго на в'єлїятїцїяхъ площї Гєлїцєвої

воруєтє вє вєлїкомъ амбєрѣ і по цїнахъ найдєшевїшєхъ окуларь, цїєрєкь, дьорїєтє, бієлєжє, дєлєковїдє, сєрємєтєрє, термомєтєрє, мї-крєомєтєрє, лїчєнє, ком-сєсє, рєлєєдїєтє, нєлєжє м'єрїєтє, піємє, зїбєлє мєкємєтєрє і т. п.

Урадєнє дєлєбєлє оєлєрїєтїєхъ.

Вєшій напразє понагодєшєтє сє амь нї-жє оїтєрє і найдєшевє.

4518

Просторе

мєшнє фронт-є вє на П. повєрє-сї, склєдєчєє сє з 3 комнат (дві з нїх вєлїкї вєлїкї), кухні і прїналєжностї в домї ч. 7 при Пїдвалю зараз до вїпаймєнєя. Вода в кухні. Влізшє вїєтє дає Канцєлярїя „Просвїтї“, Рїнок, ч. 10 на І. повєрєсї.

XXXXXXX

Першїй рускїй складъ машинъ до шїтї!

XXXXXXX

Незр'євнєномъ добрєтє ма-шїнє до шїтї и гафту

Зїнгєра

В'єшїй водь 27 до 65 пр.

Ручнїй „ „ 25 до 48 пр.

Вєчє. Св'єщєнєкамъ, шп.

Урадїєкамъ продажє на ратє

Усл'єбє сплатї прїступїє. Рєтє-вєко о 10% дешєвїє. Наука шїтї а гафту бєзплатно. Цїнникє на жє-дєнє дєрємъ. 8-104

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ мєшнїкє

Львєвѣ, Гєлїцїна 6.

XXXXXXX

Передплата на „ДЪЛО“ в чужбина за инсе-
раты платий у Львова.

Реставрація С. РАЙХА у Львовѣ, Ринокъ ч. 5, поручає въ великомъ выборѣ всякого рода напитки, якъ: **Правдиве Пиво Окопимске**, Вина и **Мѣдъ** зъ першорядныхъ фірмъ. — **Кухня** у власномъ зарядѣ. — **Абонаментъ** мѣсячный приймає ся. 598

Они в бунтівниками народу, бо скликають віча та навчають нарід на тих вічах його людських, горожанських, політичних і національних правах. Они ребелянти, бо зводять

хочуть і зазивають нарід, щоб він обетавав за належними йому правами та боронив їх. Они гайдамаки, бо цілу свою силу жертвують, щоб не допустити до того, аби в руских виборчих повітах вибрано на послів шляхтичів польських, заступників інтересів більшої посполитости, але самосвідомих Русинів, заступників народу на послів.

Але до такого бунту і ворохобні, ведених в границях прав божих і державних, они просто поклялися, обов'язані із свого післанництва. Руске духовенство не допустило ся ніколи в тім своїм діланню якого протизаконного поведіння і чину. Найлучшим, не даючим ся нічим опрокінуту свідомством для лояльного поведіння нашого духовенства єсть се, що всі против руских священників з повисших мотивів викликані судові слідства і процеси виказали завжди цілковиту їх невинність. Знаменитий єсть найновіший факт. В львівському краєвм суді карнім відбула ся прасова розправа. Обвинителями були рускі парохі з гусатинського повіта оо. Матковський і Темницький. Обжалуванім був редактор „Дзєніцька польского“. Сей дневник подав був в однім числі статью п. заг. „Najdamascuzka w Husiatynskiem“, в котрій було доведено, що в Гусатинщині плянує ся ворохобня, погром, та що моторами до сего мають бути названі священники. Однак головний свідок обжалованого просто загибав ся в своїх зізнаннях, не могочи доставити ніяких доказів, і не хотів виявити „високої личности“, котра імовірно була властивим мотором того клеветанія. І з тих то причин редактор згадав, що часопис мусів в тоді розправі заявити, що він клевети відкинує яко подані на основі ложної інформації.

Хоч ті всі налади були сильні, они звертали ся головню против поодиноких діяльних личностей руского клира і тому не могли зрушити позиції занятої руским духовенством серед народу. Та тепер наступив новий, найсміліший, найнебезпечніший і в своїх наслідках безперечно найбільше погубний атак. Той атак був звернений супротив стану руского духовенства, супротив цілого его становища, супротив его діяльності становой. До того атак заучили ся всі сили польско-шляхотських і правительственных органів. Вони можливі і неможливі оружі мали бути ужиті.

Коли правительственні органи остерігають нарід: „Не вибирайте священників на виборців!“ — коли в льокалах виборчих прилюдно тих священників понижують, ганьблять ся, осмілює ся, чинно зневажав ся і они за те не дізнають ні найменшої сатисфакції; — коли їх всіх без винятку, навіть найспокійніших межі ними і найдостойніших випроваджує ся согім роріло жандармами з виборчих льокалів, як се діяло ся сего року при правиборах соймових в городеньскім повіті; — коли публично голосить ся народом: „Священники то не ваші провідники, то не ваші заступники; они мають лишне своє власне добро, а не добро народу на думці!“; — коли начальник староства поучає начальників сільських громад: „Ви преціл чось ліпшого, ви вище стоїте, як священники, бо они лиш наші писарі!“ — коли навіть жандармами підкоує ся повагу становища руского духовенства в народі (факт конкретний: жандарми вислани в справі ексекуційній до села Монилівки заявили Василеві Керетеві, тамошньому господареві: „Но-но, коли ви будете з понами тримати, то далеко не зайдете!“); — коли ті органи кожного війта, котрий остає в приязни, гармонійних відносинах до свого душпастири, обесмілюють, обругують публично прозвищами „ти паламар, ти піддачий“, і то все чинить ся з такою отвертостю, без жемани і без резерви з таким розв'язанем язика, що вказує на якесь вище авторитарне жерело, — то все те дотикає священників наших вже не яко індивіду, але їх стану, їх позиції, їх діяльності становой, церкви і релігії. То вже не є штучки виборчі ні сприти виборчі, ні надужити виборчі — тут панує вже руйнуюча все згубна система, на якій опирає ся таке поступованє.

Та се ще не копець. Коли нарід мусить дивити ся на ту масу беззаконности, при кожнім виборі, котрі кожного разу виступають в висшій прогресії, хоч може в змінній формі, а ніколи не наступає кара, — коли до уможливлення чи то до усталення тих беззаконностей мусить ся плекати поетійну деморалізацію в народі, а то через впливову корупцію старшин громадських і писарів громадських, котрі туго отруту дальше несуть, — коли іменно на таких старшин вищує ся і виховує ся згісовані елементи і фаворизує ся їх а усуває ся моральні елементи, — то чи не кермує така система до знищення всякої моралі, всякої етичної підвалини в народі? чи через таку систему не підкоують ся основи суспільности і держави? чи органи, котрі утримують таку систему, не довершають певного рода анархічної роботи? чи така корумпуюча, деморалізуюча система не є цілковито погубна, руйнуюча?

(Колець буде).

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ Ярославъ пишуть намъ: Дня 21 н. ст. жовтня відбули ся загальні збори Бурси ім. св. Онуфрія въ Ярославі. По-при справозданні старого Видьбу і виборъ нового Видьбу раджено надъ матеріальнимъ піднесенемъ Бурси.

Въ справозданні представивъ Видьбу старъ Бурси за минувший рікъ. 16 учениківъ, поміщенихъ въ Бурсі въ другій пов-

роць школьній 1900/901 покінчили дотичний класъ зъ дуже добримъ або добримъ успіхомъ. Всего доходу разомъ зъ доплатою учениківъ (за часъ відъ 1/9 1900 до 31/8 1901) було 2.274 зр. 72 кр., а розходу на удержанє учениківъ, на инвентаръ і пр. було 1.955 зр. 63 кр., отже лишило ся на рікъ слѣдуючий 319 зр. 09 кр. По томъ справозданню удрѣлено абсолютну уступачому Видьбу і вибрано новий Видьбу, въ складъ котрого войшли: о. крип. Іванъ Хотинецький яко предсѣдатель, п. сов. Анто́нъ Твердохлѣбъ і о. Филімонъ Подолінський яко заступники предсѣдателя, п. Осипъ Янівъ, о. Кипрія́нъ Хотинецький, п. Онуфрій Данивичъ, о. Алекс. Паславський і п. І. Кебузянський яко видьбулові, а о. Василь Лицинякъ, п. Прислопський і п. Стефанъ Маслякевичъ яко заступники видьбуловихъ.

Потомъ раджено надъ купномъ ементуально будовою дому для Бурси, бо дотепершню хату Бурси, куплену передъ чотирма роками, спродано за-для негодности такъ що-до єи положена якъ і поміщені Бурси. На продажі не страчено півного, бо вложеный капіталъ 3.612 кор. відобрано і зыскано ще 301 кор. 29 сот. Загальні збори ухвалили вже не купувати готової хаты, але будувати, і въ той цілі вибрано будовляну комісію зъ пяти членівъ, котра має занятися збираннемъ фондівъ на будову. На сей рікъ вынано хату за 832 кор. річно, де поміщено 23 учениківъ зъ загальною мѣсячною доплатою 156 зр. Якъ видно зъ сего справозданія, наше положенє непозавидне. Коли додамо до того, що число всіхъ членівъ Бурси выносьть 63, то не подивуєсь намъ ніхто, що сего дорогою осмілює ся просити Р. Т. публіку, чтобы ласкаво вписувала ся въ члены нашої Бурси, и чтобы наші жертволюбиві Р. Т. патріоты звалили й на дальше мати нашу Бурсу въ своїй опѣці и по можности єи ласкаво допомагати. — *Відъ Видьбу Бурси.*

Езъ Снятинна пишуть намъ:

Дня 1 с. м. відбули ся перші загальні збори співзаконного товариства „Снятинський Боянъ“. О 9 год. рано відправивъ снятинський парохъ о. сов. Ф. Огоновскій вразъ ізъ о. Федоровенкиъ, парохомъ Завалі, и о. М. Проданомъ, катихізито снятинськимъ, соборну службу Богу, підчасъ котрої відсвѣчавъ мужескій хоръ Снятинського Бояна підъ управою п. Шепаровича цілу часть хоральну. О 3 год. пополудні відбулись при участі около 60 членівъ загальні збори підъ проводомъ п. Ф. Огоновскій. На збори прибули зъ Городенки чотирі делегати відъ тамошньої „Бесѣды“, чимъ Русь городеньська показала, якъ високо цѣнить се свято снятинськихъ Русинівъ. По оживленихъ промовахъ і дискусіяхъ приступлено до вибору Видьбу; въ складъ его войшли пп.: о. Ф. Огоновскій яко голова, о. А. Сѣмовичъ яко заступникъ головы, Е. Шепаровичъ яко дирігентъ, А. В. Гумениукъ яко заступникъ дирігента, Е. Глиньскій яко секретаръ, О. Данкевичъ яко касієръ, П. Рубингетъ яко господаръ, а яко заступники пп. И. Маевскій и п-ѣ М. Манулякова. — Делегати въ городеньськихъ чудувала мала участь доохрестныхъ священниківъ и деякихъ мѣсцевыхъ Русинівъ. Отже и сямъ разомъ звертаєсь Видьбу до всіхъ Русинівъ снятинського повіта, чтобы звалили зголосити своє приступленє въ члены Товариства „Снятинський Боянъ“ чимъ скорше, аби молоде Товариство могло якъ найкраще розвивати ся. При томъ не туюмо, що вишове выносьть 2 корони а вклада мѣсячна 1 корону. — *Відъ Видьбу.*

З наукового товариства ім. Шевченка. Засіданє всіхъ секцій відбуде ся в середу 13 падолиста о год. 6 вечером в льокалі товариства.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыноствівъ! Просимо о жертви на купно друкарнѣ до Параны.

— **Зима у Львові.** Відъ вчера потискає у Львові рускій морозець, а дахи покрывъ мокрый снѣгъ, що паронить нині відъ рана.

— **Надзираюча Рада Товариства урядниківъ и священниківъ у Львові.** Підъ проводомъ президента радника суду Ильницького. ухвалила на вишенє о. Фоллса зъ Сквилова, підперте горячо проф. Шухевичемъ и Бѣчаємъ завести у внутрішнємъ урядованю того товариства фонетичну правописъ.

— **Руска переписка.** Два-три минулыхъ роківъ загомонѣло у насъ скрізь по краю — мовъ за часівъ Хмельниччини — про руску переписку до властей. Взято ся до тої справи серіозно и енергично, а передъ все наше духовенство. Та поволи зновъ засмічуєсь, бо лучає ся що-разъ частіише, що навіть личні рекурсы о оуєтъ належитости дрібної квоты въ дорожъ ласки бувають писали не по руски, и то навіть виднми людьми и на незалежисимъ становищі. Та навінь думають, що на польське поданє въ дорожъ ласки оуєтъ певніише наступити, а се неправда. Тому пишмъ усе по руски не лишъ въ краю, але и до Відня! — *В.*

— **Зъ Березань пишуть намъ:** При ловлі рыбы по оуєтъ ставу въ Березаняхъ спіймано метровою шупака ваги 14 кілограмівъ. Въ томъ дні ловля була такъ обильна, що різнородной рыбы, переважно лещівъ, зловлено на звышъ 18.000 коронъ.

— **Доповняючий виборъ одного члена повітотової ради въ Бродяхъ** зъ групи сѣльськихъ

громадъ, розписала президія намѣстництва на день 17 грудня с. р.

— **Обманства на зельзниці.** Якъ мы вже доносили, арештовано въ Підволочискахъ старшого инжинера зельзничного Ольшанського, начальника станції консервації. Дирекція державныхъ желѣзницъ у Львові, довѣдавшись о сповнованихъ тамъ надужитяхъ, зарядила слѣдство, котре майже відъ двохъ мѣсяцівъ переводить на мѣсці инспекторъ консервації зельзничного шляху Марцінкевичъ и секретаръ дирекції Поповичъ. Выслѣдкомъ того слѣдства було, що вже по двотижневыхъ доходженяхъ завѣшено въ урядованю Ольшанського, якъ и трехъ підваленихъ ему банмайстрівъ, котрі въ сполѣ зъ своимъ зверхникомъ дѣлили ся неправдыми доходами. Ольшанскій відъ черги лѣтъ допуская ся обманства въ той спосібъ, що зачислявавъ зельзничні робітниківъ, нѣби занятыхъ при консервації зельзничной дороги и будинківъ, а такі робітники не истнували або помыслили. Остаточно державна прокуратура въ Тернополі мусѣла вмѣшати ся въ тую справу и несовітного урядника узв'язнено. Ольшанскій має мати значне майно, зъ котрого колькадесять тысячъ відступивъ зельзничні на покрьте зробленої їй шкоды. Вѣнь уже старший чоловікъ, въ цілій околиці мавъ до вѣри и поважаня; крімъ свого урядового становища бувъ уповаженимъ инжинеромъ цивільнымъ и мавъ велику клієнтелу на границі, а ретельний его доходи річни выносили що-найшє 8000 кор. Після донесеня интѣшнихъ дневниківъ, узв'язнено въ Краковѣ на передмѣсто Звержинецъ, на жаданє тернопільской прокуратури, одного изъ сполѣнниковъ Ольшанського, банмайстра Конкевича и відставлено его до слѣдчої вязницѣ въ Тернополі.

— **Громадску касу въ Кристинінополі,** сокальського повіту, обокрали онюды невыслѣджені доси злодѣи, забравши скріптъ державного довгу ч. 165.648 на 500 кор. и чотирі книжочки сокальской касы щадничой ч. 814 на 6.986 К 58 с. ч. 1198 на 280 К и 50 К, ч. 1466 на 1000 К и ч. 1565 на 508 К.

— **Злодѣи въ церквѣ.** Онюды въ ночи закрали ся злодѣи до церкви св. Николая при ул. Жовківській у Львові. Розбивши двє дѣвері до закрістїи, порозбивали всѣ скарбонки и забрали готовкою 4 кор., бо больше не було. Шкоды черезъ поломанє замківъ и дѣвері наробили зъ на 80 коронъ. Злодѣи лишили въ церквѣ орчикъ, вагу відъ воза и лошню.

— **Д-ръ Едвінъ Пламень,** віцепрезидентъ краєвої рады школьної, зложивъ въ суботу передъ полуднемъ присягу въ руки намѣстника а нинѣ обнимає урядованє.

— **Въ краківськѣмъ университетѣ** вписало ся сего року 1465 слухачівъ, (мин. року було 1255), зъ того на факультеты: богословскій 63, правничій 566, медицинскій 179, философичный 649. (До философичного факультету зачислені: 47 слухачівъ студій ролнничихъ, 10 фармацевтівъ зъ всякого рода звичайній и надзвичайній слухачки и госпітантки числомъ 145.)

— **Убийство войта.** Зъ Перемышлянщини пишуть намъ: Въ Бѣломъ повітѣ перемышлянського невыслѣджені доси виновникъ ударивъ сокирою або каменємъ поверташого до дому вечеромъ 7-ого с. м. войта Гната Янишевского, зъ мести чи за-для рабунку, въ голову такъ сильно, що войтъ безъ памяти упавъ на дорогу, а дня 9 с. м. померъ. Необицкѣ бувъ енергичнымъ войтомъ и здаєть ся се були причины убийства его. Се вже другій сего року скритоубійчий нападъ въ селѣ Бѣломъ. Перше мавъ упасти жертвою писаръ Матвій Чайковский, котрого въ червні сего року рівножъ вечеромъ, якъ вертавъ до дому, сильно побито. Судъ веде карне слѣдство. — (Прим. Ред. Майже рівночасно, бо 8-ого с. м. постигло подібне нещастє такожъ одного войта въ західній Галичині. Въ рішѣвськѣмъ повітѣ колькохъ селянъ побито войта зъ Милочина смертельно а подвойта тяжко, коли ти вертали зъ ярмарку въ Рашевѣ).

— **Першій донторъ наукъ технічнихъ въ Австріі.** Підъ конецъ сего мѣсяця відбуде ся на політехніці въ Грацу перша въ Австріі промоція инжинера намѣстництва Іоана Лешера на доктора. Лешеръ зложивъ усе приписані ритороза знаменито.

— **На лові до Ланцута.** Маршалокъ краєвий гр. Потоцкій и намѣстникъ гр. Пініньскій выѣхали нинѣ до Ланцута, куда нинѣ аечеромъ прибуде въ гостину до гр. Романа Потоцкого архикнязь Францъ Фердинандъ зъ женою. Маршалокъ и намѣстникъ возьмуть участь въ ловахъ, які тамъ зъ нагоды гостини архикняжонъ пары відбудуть ся завтра и нозавтра.

— **Затѣмне сонця.** Нинѣ рано обсервовано частинне затѣмненє сонця, котре въ другій своїй половинѣ було бачене такожъ въ середній Европѣ. Початокъ затѣмненя розпочавъ ся о год. 5:35. Сонце зойшло около 7 год. вже затѣмненє а скінчилося затѣмненє о год. 11:33 передъ полуднемъ.

— **Ревізія процесу Регера,** засудженого перемышльскимъ судомъ войсковымъ на шість мѣсяцівъ вязницѣ, чѣднчила ся нещасливо для засудженого, бо найвысшій судъ войсковый у Відні затвердивъ вырокъ перемышльского суда.

— **Епілогъ дефравдації въ філіі банку гіпотечного въ Тернополі.** Сестра самоубійчиці вольного Шашкевича, замешкала въ Станиславові, звернула въ четверть мин. тиждня 5.200 кор., кажучи, що таку суму приславъ їй бувъ братъ зъ Тернополя рекомендаційнымъ листомъ. Въ листѣ мало стояти: „Зробѣть зъ тымъ, що хочете“. Поліція перевела ревізію въ домъ сестры Шашкевича и знайшла у єи молодшої сестры чи у дочки въ

панчосѣ 400 коронъ. Зъ причини, що листъ зъ грѣшми прийшовъ бувъ ще въ понедѣлокъ, а відтакъ, що до дефравдованого сумы (700 коронъ) бракує ще около 400 кор., обѣ женщины узв'язнено.

— **Просьба о помѣчь погорѣльцямъ.** Дня 30. жовтня передъ полуднемъ погорѣло на Поториці коло Сокаля сѣмнадцять господарствъ до тла, а всѣ погорѣльці, самі честніи родины селянскіи, остались безъ даху и хлѣба. Прошу о милосерді для нихъ! Ласкаві дятки прийме підписаній — *Орестъ Чесовичъ* поч. крилошанинъ, парохъ Сокаля и Потодѣць.

— **Звертаємо увагу,** що умѣщений нинѣ въ частіи инсеровой складъ обувѣ підъ фірмою Альфредъ Френкель „Медлінгъ“ мѣститься ся при улиці Гетьманській ч. 8 (а не при ул. Францисканській ч. 16, якъ се було напечатано два разы попередно въ такому самѣмъ анонсі).

— **Дрѣбні вѣсти.** Въ суботу рано переѣхали зъ Тергану черезъ Львовъ на науку до Відня два сыны перского шаха и два сыны великого везира въ відѣ відъ 7 до 16 лѣтъ въ товариствѣ гувернера и лѣкаря, а до Підволочиска выѣхавъ на стрѣчу перскій консулъ зъ Відня.

Телеграммы.

Вѣдєнь 11 падолиста. Вчера відбуло ся посвяченє нововыбудованого костела св. Антонія въ присутствіи цѣсаря, архикнязівъ, міністрівъ и начальниковъ цивільныхъ и войсковыхъ властей. Посвяченє доконавъ кардиналъ Груша. По торжествѣ принимавъ цѣсарь особы, що були заняті при будовѣ, и высказавъ їмъ свое признанє.

Будапешть 11 падолиста. Посоль Максъ Фалькъ обходивъ вчера 50-лѣтній ювілей свого докторату. Університетъ надавъ му дипломъ почестный.

Познань 11 падолиста. Въ процесѣ польскихъ студентівъ засуджено 8-хъ на кару вязницѣ відъ чотирохъ мѣсяцівъ и до трехъ тижнівъ.

Ст.-Етієнь 11 падолиста. Збори гірничихъ робітниківъ ухвалили відложити загальній стрейк на позѣйше.

Барцельона 11 падолиста. При вчерашнихъ выборахъ до рады мѣскої прийшло до кровавыхъ розрухѣвъ. Републикане стрѣляли зъ револьверѣвъ. Одинъ чоловікъ забитый, а 40 раненыхъ.

Ерзерумъ 11 падолиста. Дало ся тутъ чути сильне трясєня землѣ. Колька домѣвъ завалилось. Населєнє мимо морозу утѣкає зъ мѣста.

Римъ 11 падолиста. Дальматинскій комітетъ вѣзавъ льокаторѣвъ институту св. Броніа, чтобы не платили чиншу гр. Корониньому, що обявъ его зарядъ, поки суды не рішать остаточню того спору.

Лондонъ 11 падолиста. Times подає автентичный текстъ манджурского договора. Россія въ 2—3 лѣтахъ уступить зъ Манджуріи, сли тамъ все утихомирить ся. Хиньскій войска розмѣстятъ ся тамъ лише въ порозумѣнє зъ російскими войсками. — Англіійске міністерство скарбу оповѣщає, що кошту войны бурской выносили по конецъ марта с. р. 3.791,425.000 франківъ.

Петербургъ 11 падолиста. Міністеръ скарбу Вітте повѣдомивъ царя, що докѣчено будову 2400 верстовъ довгого хиньского зельзничѣ до Владивостока и порту Артура и віддано до публичного ужитку. Царъ Николай одѣтивъ телеграфічно министрови: „Дякую за такъ радѣтну вѣсть и поздравляю насъ зъ укінченємъ найбольшой на свѣтѣ зельзничѣ, выбудованой при небувалыхъ трудностяхъ и въ такъ короткомъ часѣ.“

Царгородъ 11 падолиста. Порта повѣдомила державы обьявникомъ, въ котрѣмъ старая ся оправдати свое становище въ конфликтѣ зъ Францією. Заступника Франції повѣдомлено, що відбудують ся всѣ школы, знищені въ часѣ вѣрменскихъ розрухѣвъ. Справа зъ Францією поладнана, французска ескадра опускає Мітелєне. — Померъ вел. везиръ Галиль Різатъ.

Паризъ 11 падолиста. Амбасадоръ Констансъ вертаєсь небагомъ до Царгороду. Турецкій міністеръ справъ заграничныхъ упевняє, що Порта приняла условія, поставлені Францією, и приступає до ихъ выконаня. — Міністеръ справъ заграничныхъ Делькассъ повѣдомивъ Порту, що Франція наважує на ново дипломатичний зносини зъ Туреччиною и відкинує свою флоту зъ Мітелєне.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ И АДМИНИСТРАЦИИ.

Вн. А. Шм. въ По. Ще 3 К 90 с. — Г. Ва. въ Но. Не можемо. — А. М. въ Мп. До кѣнци року ще 6 К 40 с. — П. Ме. въ Бу. За сей рікъ все. — Ю. Ле. въ Лп. Ще 2 К 80 с. — М. Сл. въ Ба. За липень менше вылачено 40 с., тожъ просимо о додатковѣ вырѣчанє. — І. Вп. въ Ча. За падолистъ ще 60 с. — Е. До. въ Го. За падолистъ ще 80 с. — В. Іо. въ Др. Теперъ вылачено за жовтєнь, а не падолистъ, бо въ серпні передплати не одержали. — М. Лп. въ За. За падолистъ ще 60 с. — П. Ус. въ На. За падолистъ ще 1 К 20 с. — В. Ал. въ Бі. За падолистъ ще 3 К 20 с. — Ст. въ Яс. Теперъ вылачено за жовтєнь а не падолистъ. — М. Ка. въ Яр. Теперъ вылачено за вересєнь а не падолистъ, бо за прѣтєнь, червень и вересєнь мы передплати не одержали. — Хв. Чуг. въ Ка. До кѣнци року ще 40 с. — Зар. шк. мѣ. въ Кам. стр. До кѣнци падолиста ще 80 с., Вп. Ф. Ор. въ Сп. Одержали. — За Ба. въ Вѣ. За сей рікъ все. — І. Не. въ Че. А. сей рікъ прийдє ще 1 К 20 с. — Хв. Чп. Пр. въ Ст. До кѣнци року прийдє намъ ще 40 с.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годні по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найзнаменитішихъ повістей“ виходить во второкъ і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату і писерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшеского ул. Килипського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсманна ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВЪДНІ: М. Дука, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ і ГАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за писерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австрії: за границею:
на цілий рікъ... 32 к. на цілий рікъ... 44 к.
на півъ року... 16 „ на півъ року... 22 „
У Львові:
на цілий рікъ... 28 к. на півъ року... 14 к.
на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіє. — Рекламация неопечатаній вольній вѣдъ порта.
Подинокне число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошенія звичайні приймають ся по 20 с. вѣдъ одной строчки писератовою або еп мѣсе а въ рубриці „Надбране“ по 50 с.
Подяки і вѣсти доносенія приватній числять ся по 80 с. вѣдъ стрічки.

Чудне привитанє

нового віцепрезидента краєвої ради школьної.

Намѣстникъ впровадивъ вчера въ урядованє нового віцепрезидента краєвої ради школьної д-ра Плажека. Актъ сей, а спеціально промови, якими рѣзні достойники витали нового шефа школьництва въ нашомъ краю, мусѣли зробити на нѣмъ чудне вражѣнє, въ его душѣ мусѣло заворушити ся чутє, яке опановує чоловіка, котрий понавь не въ своїй гуртокъ, де его приймають не радо, прямо зъ конечности. Д-ръ Плажекъ мусѣвъ відчути, що его витаютъ такъ, якъ добре вихованє товариство витає небажаного гостя.

Розповідь рѣчь після опісу въ урядовій газеті в ішовскій.

Актъ введення Плажека въ урядованє розпочавъ ся тымъ, що намѣстникъ представивъ его зібранимъ въ президіальномъ бюрѣ членамъ краєвої ради школьної. Намѣстникъ подививъ, що д-ръ Плажекъ въ допершній своїй дѣльности горячо і зъ замишлянемъ займавъ ся справами публичного вихованія, давнійше яко радникъ намѣстництва і адміністративний референтъ въ краєвій радѣ школьної, познѣвши яко урядникъ міністерства просвѣты. Намѣстникъ знає его дуже добре, бо бувъ его товаришемъ въ парламентѣ і співробітникомъ въ рѣзнихъ комісіяхъ. При тій нагодѣ мѣгъ вѣдѣти познати і оцінити его „способности, честный характеръ і замишляне въ публичній работѣ“.

„Въ насѣддокъ уступленія зъ краєвої ради школьної такъ величезної сили, якою бувъ знаменитий попередникъ п. Плажека, пров. Вобжинскій, мы відчули болючу втрату“ — такъ сказавъ далше намѣстникъ, але не додавъ, що д-ръ Плажекъ заступити або хочъ въ часті вѣрвѣває сю страту. Нѣ! Якъ намѣстникъ гадає відбити страту выкишкану уступленємъ Вобжинского, показують далшій его слова. Не буде се рѣчею нового віцепрезидента ради школьної заступити д-ра Вобжинского, сего польоні-

затора руского школьництва, але: „обовязкомъ всѣхъ насъ буде сконцентрувати нашѣ заходи, абы сей щербъ для справъ школьництва не ставъ ся за сильно болючимъ“.

Отже щербъ усе таки буде болючий і д-ръ Плажекъ не буде мѣгъ заступити Вобжинского. Абы-жъ зновъ щербъ і болѣ не були за великий, то не Плажекъ має, може, чи хоче напружати свои сили, але „мы ест“. Чи отже д-ръ Плажекъ має бути малюванымъ віцепрезидентомъ, а школьництво будуть провадити „сконцентровані“ силы консервы?

„Число підъ тымъ взглядомъ — мовить далше намѣстникъ — на помѣчъ всѣхъ членѣвъ краєвої ради школьної, знаючи ихъ замишляне для справъ публичного вихованія. Число такожъ на повну посвяченія і пильности, котрою певно буде відзначати ся дѣльность нового нашого віцепрезидента“.

Віцепрезидентъ краєвої ради школьної є отже послѣдною силою, на котру намѣстникъ числитъ въ работѣ надъ нашимъ школьництвомъ. Чого вимагає намѣстникъ відъ шефа школьництва, до чого той ему потрібный при работѣ въ тій області краєвої адміністрації? Не свои ідеї, не планы акції на поли школьництва має віцепрезидентъ школьництва вкладати въ сю зборну роботу. Сего відъ него не вимагають. Відъ него вимагають лише пильности, якъ відъ першого-лѣшого маніпулянта въ бюрахъ ради школьної.

Якъ бы закінченємъ промови намѣстника була промова члена краєвої ради школьної пралата Ленкевича. Сей бесѣдникъ зазначивъ, що хочъ всѣ члени ради школьної дожили лѣтъ, въ котрыхъ житєвий досвѣдъ робить чоловіка підзорливимъ, то они мѣмо того пойдуть підъ проводъ нового шефа зъ повнимъ довѣремъ, бо сегодѣнь будить дѣла его будучность. Віцепрезидентъ може отже числити на щире і охотне співдѣляне всѣхъ безъ вынѣтку членѣвъ краєвої ради школьної.

Радникъ двора Франке пригадує слова Вобжинского, які той висказавъ працюючи

ся, що краєва рада школьна працювала все въ гармоніі і въ виконаныхъ працяхъ не можъ було відрѣзняти ані ініціатора, ані співробітників. — Коли сей бесѣдникъ укладавъ свою промову въ порозумѣнію зъ другими, то его слова певно значили: „Уважай, абы мѣжъ нами була гармонія. Не смѣйшъ противити ся намъ, вихованкамъ Вобжинского, ані впроваджувати нового курсу, бо сей мѣгъ бы покусувати гармонію...“

На всѣ ті примови д-ръ Плажекъ відповѣвъ:

„Обоймаючи наданий менѣ дѣсаремъ урядъ, уважаю за свой обовязокъ подякувати панамъ за вѣжливі (sic!) слова привѣту і висказати щирю-радѣсть, що я мѣгъ вернути до краю, абы працювати разомъ зъ тими, зъ котрыми вѣрѣсь. При сѣй нагодѣ не буду передъ вами розкладати моихъ поглядѣвъ на справы нашого школьництва. Се виглядало бы на выголушване програмы, а знаємо, якъ часто і якъ близько буває се въ сусѣдствѣ пустої фразы. Нехай менѣ лишъ буде вѣльно зазначити двѣ не нові провѣдні засады, до котрыхъ отверто признаю ся, а котрі може годити ся выголосити въ сѣй хвили.“

„Перша — що школу уважаю за інституцію, котра не терпить наглыхъ новаторскихъ експериментѣвъ. Заслужений і знаменитый мой попередникъ въ урядѣ, дякуючи вашому енергичному співробітництву, пишывъ въ снадичній гарні (!) і величаву (!) палату. Маю тутъ на гадѣ народне школьництво, котрому постѣдній краєвій законъ визначили сталый і розумный напрямъ. Головнымъ моимъ обовязкомъ буде працювати разомъ зъ вами надъ его далшимъ правильнымъ розвиткомъ і утѣшенємъ.“

„Друга засада, котра свое жерело має въ традиціяхъ нашой ради, то переконанє, що краєва рада школьна не лишъ має бути для учительства і для народа тою властею, яку освѣтчує авреоль найвысшой поваги въ справѣ публичного вихованія, але котра повинна бути учительству печальною матѣрю, що розумѣє і відчуває его долю і недолю, его потреби і бажаня, котра пильнуючи точ-

ности въ повиненю обовязковъ, твердої обективности суду безъ огляду на національність, має однаково отворене серце для всѣхъ робѣтниківъ на тяжкій нивѣ публичного вихованія. Зъ твердої школы жита вынѣсь я то переконанє, що лише властива синтеза розуму і серця повинна руководити нашими відносинами до вишнього свѣта. Сей засады я строго придержувавъ ся, буду єи придержуватись і можу єи смѣло поручити вамъ, панове, яко випробовану досвѣдомъ і все ведучу до цѣли. А цѣль маємо високу і велику: двигненє і шпренє просвѣты, яко одинокою підвалины нашого народного петнованія.“

По сѣй промовѣ д-ръ Плажекъ запѣнававъ ся лично зъ членами ради школьної і зъ урядниками, а відтакъ відбуло ся повне засѣданє ради школьної підъ проводомъ намѣстника і при участі д-ра Плажека.

Въ день обнятя віцепрезидентуры краєвої ради школьної д-ромъ Плажекомъ відкрывають польскій дневники исторію его именования. Они пишуть:

„Коли розгравала ся справа обсады віцепрезидентуры по уступленю Вобжинского, намѣстництво предложило міністерству просвѣты ось-такє терно кандидатѣвъ: 1) Ляковскій, делегатъ намѣстництва въ Краковѣ, 2) Дембовскій, радникъ намѣстництва, 3) д-ръ Плажекъ. Утертымъ въ такихъ разкахъ звичаємъ належала ся віцепрезидентура Ляковскому яко поставленому primo loco. Та въ міністерствѣ просвѣты перевѣрили терно горѣ ногами і выслали до Львова п. Плажека... Делегатъ Ляковскій, поминеный при именоваю, свѣтувавъ изъ службъ“. — Мы додамо, що станицьки казали выбрати его посломъ до сойму і дезингували на посаду заступника маршалка станицьки Потоцкого въ краєвомъ видѣлѣ на мѣсеце Хамца, котрого пустили въ... дубину, абы въ палатѣ соймовѣй навѣтъ не пахло духомъ — бадѣнвщныи...“

Грицько Завзятий.

ДУМКИ З ЖИТЯ

I.

Помиритъ ся...

Пришли до мене два мужики.
— Що скажете?...
— А він знеславив мене!
— Та якъ?
— А от ми посварили ся і він обкидав мене поганою лайкою якъ болотомъ...
— Якою?
— Назвав мене якимъ та кажимъ, Богъ би його скаравъ!
— Ну такъ що-жъ?
— Га... я хочу завдати його до суду.
— Та що там! От, помиритъ ся...
Мужикъ почѣвавъ ся въ потилицю, подумавъ і мовить:
— Ей нї, я таки не дарую йому свого...
І пішли на суд.

А на суді вийшло, що оба вони не жалували собі всякихъ прізвизъ. Такъ я і присуdivъ їмъ по три добі арешту. Тоді вони оба наразъ:

— Та ми вже помирили ся...
А дві робучі дѣвчї стратили тягачу ся по суді.

II.

Щасливі.

— Що-жъ, ти оженивъ ся?
— А оженивъ ся, якъ бачишъ.

— Ну і якъ вамъ живеть ся?

— А що-жъ би! Добре.

— Стає вамъ на вѣсь?

— А чому-жъ би нї?

— Ей, мусите скупо жити...

— Скупо?... Нї... Якъ хочеш, послухай.

От хоч-би їда: на сніданє чай а до чаю я жінку поцілую, вона мене; на обідъ росіє, мясо, а на третє поцілуємо ся; на вечерю чайокъ а закусимо поцілунокъ.

А хату маєте гарну?

Ще би нї! Два покій і кухня. А послухай, якъ молъ жінка господарює в них! Ходить неразъ по кімнаті і порядкує: Дивно, мужу мій, які ми пани. Маємо в хаті місце на велике зеркало зъ конзолю, на елєгантку шафу на книжки, на горіховий креденс, на фотелі криті ясно-зеленимъ шовкомъ в золоті цѣвити і на ще, ще ріжні річи місця є в насъ доволі.

По тихъ моїхъ словахъ приятель за закуривъ ся.

— А знаєш, я маю в-трое більшу платню, та маю лишъ довгівъ повно і чую ся вповні нещасливимъ. А жінка вѣчно лишъ нарікає...

— Та бо бачишъ, моя жінка не вмѣє нарікати, хоч-би намъ і не знати якъ зле діяло ся.

III.

Культурні гонителі.

До директора одной гімназії у Східній Галичині прийшовъ доносъ, що міжъ учениками ширить ся радикализмъ, соціализмъ, атеизмъ, що вони читають заборонені книжки, пристають а підозріними людьми.

Директоръ виславъ сѣчасъ трехъ професорів на ревизію по ріжнихъ станціяхъ.

І пішли вони всѣ трѣ, кождий у иньшу сторону, кождий ізъ своїми думками про сю педагогічну місію. Їхъ думка, їхъ ставъ думи відбивавъ ся на їхъ лицахъ.

І такъ лише першого сина радѣстю, доволенємъ; жите пробивавъ ся на нїмъ, незвичайне заінтересованє. Не першїна се йому така задача. Не новина йому така поліцейська нагілка. І знає вінъ, якъ брати ся до неї! О, знає! Його вправне око не пропустило нічого. Вінъ майже величає ся тымъ, що тако-го шпигуна, якъ вінъ... І тымъ величаєть ся, що таке запить — се найдасливішій хвилі в його житю!... Зъ поною гордостю хвалить ся, скільки то плюгавихъ і грїзнихъ одиниць вінъ відсеувавъ відъ упривілейованого стану „інтелігенції“, скільки то накорінківъ революційної зарази впривавъ зъ лона повѣреної своєї опіці молодіжї.

І нинішня його місія повела за собою пять жертвъ.

Іде і другий своїмъ нутемъ, та не такий вінъ уже веселий, не такий щасливий! Ізъ його очей стріляють неразъ дикі іскри, що на сумнімъ лиці відбивають мерзко, гидко... А мовокъ його нуртують ріжні думки: „Може вже відъ нині простелить ся передъ нимъ цвітїстий шляхъ...“ і очі його загорять звѣрьскою жадою. „А нині можна виповити неоднѣ. А потімъ ревною службою, авансѣ, відзначеніямъ...“ Та вразъ і сумомъ залягло його лице: „Чи-жъ досі все не старавъ ся вінъ про те?... чи-жъ досі не бувъ вінъ ревний у сповнюваню „своїхъ обовязківъ“?... І згадавъ жінчині слова: „Нездаро, чому ти не вмієшъ поступати такъ, якъ дївчї? Чому иньші давно вже в горі, а ти

чимъ бувъ, тымъ і є, і я при тобі бідую?“... А самъ споминъ будучої карієри, а поки-що нужди, самъ споминъ жіночого голосу додавъ йому в-трое завзятї. Зъ демонічною усмішкою звѣрьскої жадою, таєнихъ мрії і сподіваного вдоволення пішовъ далі.

Три жертви звеселили його серце підъ вечір.

А третій їде сумний та зажурений і міркує собі: „По що тымъ дурнямъ політикувати? чого їмъ їхати свій нїс, де не спїдъ? чому не пантрувати їмъ того, зъ чого хлїбъ мають їсти!“... А далі несподіваний думакъ: „Га, що-жъ! пропало!... Треба ратувати драбівъ!... Шкода хлопцівъ...“ По хвилі: „А дурні бо, дурні! Ой, шкуру виплунити би їмъ!“

І такъ допівъ ся до одной станції.

Найшовъ і „Вояку“ і „Поділъ Галичини“ і „Рай і поступъ“ і багато киньнихъ річей, якихъ не читавъ вправді, але ізъ заголовківъ додумувавъ ся, що се заказані книжки. Зібравъ їхъ усї і кинувъ у ліч.

А коли скінчивъ сю роботу, призадумавъ ся. Що-жъ такъ ізъ нїчимъ вертати?... Нїяково...

І вибравъ зъ поміжъ решти книжокъ: „Панцину“ Будзиновського. Се-жъ нїщо иньше, якъ славолюбє дѣсареві! І ще „Сімъ казокъ“ Франка вибравъ. Казки преці навіть дїтямъ дають читати. Ну такъ що-жъ великого? А найшовъ! преці найшовъ негїмназїальні книжки...

А конференція прогнала за сї книжки десяткохъ учениківъ.

І радувавъ ся першимъ своїмъ половомъ і жінка його заходила ся реготомъ, коли вінъ

т. зв. „охоронний або виховуючий“ ціла для початкових, слабких галузей промислу. В дискусії надь сею справою показали ся чималі різниці думок, особливо у репрезентантів різних галузей промислу.

Послѣдній день з'їзду заняла справа реформи промислового закону, реферована посломъ Ельдершемъ. Проектована правительствомъ реформа — по думцѣ референта — нѣ до чого! Дробного промислу не вратує нїякий законъ. Дробний промиселъ єсть жереломъ ще більшої нужди робітниківъ, нїжъ фабричний. Нїякий фабрикантъ не викинує робітника такъ, якъ дробний майстеръ. Отже задачею законодавства може бути тільки охорона терміновъ і телядинокъ. Проектованій закономъ промисловий стоварищення будуть жереломъ надужити зъ боку майстеровъ. Треба бы ихъ зорганізувати такъ, аби въ нихъ мали рівний голосъ робітники і т. д. Тожъ і цѣлий правительственный проектъ треба відкинути яко „концесію на рѣчь реакцій“.

Отсе що-важливіше пѣть вѣдѣньского з'їзду,

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

3 Товариства „Академічна Громада“ у Львові. На звичайнихъ загальнихъ зборахъ „Кружка правників“ в Тов. „Академічна Громада“ дня 9 с. м. вибрано: головою т. Івана Комаринського, заступникомъ головою т. Володимира Кобриня, бібліотекаремъ і скарбникомъ т. Миколу Стефановича, писаремъ т. Ізидора Строчко, заступниками віділовихъ т. Льва Гайкевича і Витовта Гошовського.

3 Наукового товариства ім. Шевченка. Окликане на завтра засѣданє всіхъ научныхъ секцій відкладає ся на педілю 17 падоліста о год. 4 пополудни. І. Гриницький заступникъ голови.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

3 Старого Самбора. (Відповідь на спростованє п. Маріана Владичинського і поварини.)

На уміщенє в 228 ч. „Дѣла“ Відкрите писмо до п. намісника в справі пелєгально а властиво шахрайско переведенихъ виборівъ до громадської ради, підписанє міщанами із Старого-Самбора, осміливи ся п. Маріан Владичинський, нотаръ із Старого-Самбора, надіслати спростованє, називаючи наведені факти і надужити зі сторони правительственного комісаря і комісії виборчої — інспуацію.

Ми віримо, що витягненє виборчихъ мальверзацій передъ публичний осудъ дуже неприємне такъ для п. Владичинського якъ і для п. Рогоди, для котрихъ добра ціла виборча пошка була уряджена, ддятого відома се й не задивує, що тогѣ пані, взявши ще собі до помочи лат. księżnia, пустили ся на заперечуванє такої правди, о котрій в Старім-Самборі ніхто не сумніває ся, щоби тільки удержати ся при своїмъ.

Міщанє знали, що пишуть і на що підписують ся, і з сего не можуть они відкинути ані одієньского слова, бо на всі наведені надужити мають докази і свідків. А зрештою — чи-жъ п. Адольф Гілінковський, також член комісії, коли єму подамо до підпису спростованє, яке мало післати ся до дивініків, не сказавъ, що спростовані сего не підписує, бо все, що було уміщенє в „Дѣлѣ“, є правда? Зрештою що то богато балакати? Такъ самъ п. Владичинський передъ розпочатємъ скрутинні бувъ за тимъ, щоби віддані картки обчислити, але коли конценці Давиша пошептавъ єму до уха, що картки більше буде, якъ голосуючихъ, відступивъ від свого жаданя. Чи й се може не правда? А може не правда й того, що комісія виборча доперва восьмого дня по відбудуванні виборівъ зістала завязана до канцелярії староства, коли вже картки належно упорядковано, і тамъ підписала протоколъ виборчий? Чи і се зроблено законно? га? Що ви на те, пане Владичинський? Вкінці тажъ Дмитро Вовчикъ до очей п. Річому сказавъ, що жидъ Ценеръ при голосуваню давъ старостѣ дві картки; староста тихъ дві картки взявъ, а Дмитро Вовчикъ заявивъ охоту на се присягнути. Солцапикъ передъ старостою і комісарємъ сказавъ, що єго жандармъ три рази відтрутивъ відъ дверей салі виборчої і не чувивъ до відданя голосу. А померші жиди не голосували? Такъ на се суть докази в виборчихъ актахъ!

Простувателі кажуть, що се писали тогѣ, котрихъ не вибрано до ради громадської. Та се такожъ чиста блять, бо-жъ прецінь до громадської ради вибрано прецінь Дмитра Волосянского, а вінъ не тільки підписавъ протестъ і їздивъ до ц. к. намісника з жалобою на ц. к. старосту з Старого-Самбора, але і вибору прийняти не хотѣ, бо каже, що по шахрайски вибрано бути не хоче. Вкінці чи-жъ думаєть, ш. Владичинський, Рогода і ви księżnia, що засідати в громадській раді з вами і з товпою жидівъ для міщанина така велика честь? Міщанє виділи ще більшихъ панівъ, якъ ви, — та й на гвалт не кричали і не падали нині, тожъ і передъ вами падали і згинати ся не будуть; міщанамъ ходити найбільше о добро міста, о справедливисть і о честь руского населеня, котре ви нехтуєте, помітуєте і долечте, — заплягши до свого воза ц. к. староство. Урядникъ же повиненъ бути однаковий для всіхъ, бо ми такъ само а може й ліпше платимо податокъ зърови і майна, якъ і ви! При тимъ о що-жъ

тутъ ходить? Міщанє домагають ся, щоби було переведене безсторонне слідство, в котрімъ би переслухано свідківъ наведенихъ і у Відкритімъ писмѣ до намісника і в їхъ протестѣ, бо тогѣ свідки бачили сі славні легальні галицькі вибори і їхъ відчувли на своїй шкірі. Слї они зізнають під присягою в вашу користь, ми васъ публично перепросимо; але з вашого поведєня кождий безсторонний чоловікъ зрозуміє, що ви боїте ся виволікати ваші виборчі діла на звітто денне і радѣ би-сте покрити свої пошючі грїхи виборчі плащикомъ галицької виборчої легальности. Ми-жъ будемо старати ся вашу легальність а особливо легальне поведєне ц. к. урядниківъ староства в Старім-Самборі заслати до Відня передъ найвищою державній сфері, аби в Галичинѣ не знайдемо справедливости.

Старій-Самбір дня 10. XI. 1901.

Василь Волосянский заступникъ начальника громади. Василь Гисовский. Józef Preisner. Дмитро Владичинський. Стефан Витак. Дмитро Волчакъ. Петра. Дмитро Липицький. Григорій Ситишески. Стефан Зибилески. Петро Шемердак.

Справы церковній.

Одержали ми зъ просьбою о уміщенє отсе писмо:

До цѣлого, руского, свѣтского Духовенства въ Галичинѣ!

Подаетъ ся до вѣдомости Загалу нашого свѣтского Духовенства, що власне заявлявъ ся Комітетъ въ нашомъ клирѣ, маючий на цѣли: *решительну оборону пріисъ та строгіе исполненіе чести и интересовъ нашего сана, на виѣ и у виутри, якъ такожъ свідати повсталоє руского клира у всѣхъ справахъ, близше єго дотыкаючихъ.*

Въ тій цѣли видаватись буде, по зрѣлѣй и весторонній розвазѣ, короткій комунікатъ, котрі вказувати мають Всєхъ. Вратіи напярмъ і становиско, яке солідарно заняті ми повинні въ поодинокіхъ квестіяхъ: *скоро, ршительне и одинокіе виконаніе вказовъ Комітету лежить въ добре зрозумѣлѣмъ интересѣ цѣлого нашего сана, окаяє нашу свідому силу, піднесе нашу свідому пошю, — тожъ і кладемо єго горячо на сердце Загалу Вратіи! Єсть се починає до сталовъ нашомъ становищѣ организации въ краю, котра — при доброй волі однихъ — розширяться повинна звільня на всѣ Деканаты всѣхъ нашихъ трєхъ Дієцєзій.*

Складає Комітету позбастє на-разѣ, зъ різнихъ важкихъ причинъ, *тихий, а всѣ писма підписуватись буде, загальною де-візою:*

„Комітетъ рускихъ священъ нѣтъ“

До духовенства Перемысли Епархії. Передъ кількома місяцями велась въ газетѣ дискусія що-до ужити грошей зложенихъ поодинокими Деканатами на руки теперъ уже покійного о. Т. Калужнякого, при чомъ випливали різні пропозиції. Отже Комітетъ ексекутивній рѣшивъ грошѣ тѣ въ сумѣ 237 коронъ зложити на книжку шадичну перемыскоп „Вѣры“, книжку дати на перехованє до каси вдовичо-сирѣтского институту а остаточне рѣшенє що-до ужити тѣхъ грошей лишити найблизшому зъзавданю водпоручниківъ того институту. Подати се до публичной вѣдомости. Комітетъ просить оо. Декановъ Перемысли Епархії, щоби туго справу зъ духовенствомъ на зимовыхъ соборіяхъ обговорили і дотичне рѣшенє подали до вѣдомости wybranымъ на зъзвѣдъ вдовичо-сирѣтского институту водпоручникамъ деканальнымъ. — *Комітетъ.*

Оповіщенє.

В часѣ від 9 до 21 грудня 1901 р. урядить Бюро Патронату з припорученіи Високого Видѣлу краєвого (з дня 5 падоліста 1901 ч. 75575) V-ий Практичний курсъ науки для касиєрівъ і членівъ Заряду Спілокъ ошадности і позичон у Львові.

На курсѣ сѣй можутьъ бути прийнятими кандидати представлєні Зарядами існуючихъ Спілокъ або основательними комітєтами Спілокъ проєктованихъ і зголошенихъ до Бюра Патронату. З одної Спілки можутьъ бути представлєні два кандидати, однакъ треба при тимъ зазначити, котрому з двохъ, після бажаня Спілки, має віддати ся першєнство. Зазначає ся при тимъ, що число учениківъ на курсѣ обмеженє до 25. До кождого прошеня о приняті на курсѣ треба долучити: 1) метрику хрєщення або метричальний витягъ для кождого кандидата і 2) пробу звичайного писма кождого кандидата разом з єго заявою, що єли буде прийнятимъ, зобовязує ся придбати на науку і придержувати ся обовязуючої в часѣ науки інструкції. Кандидати незалежні можутьъ вносити заомоги від Вис. Видѣлу краєвого по 50 Корон — і прошенє о сѣю заомогу треба в поданю о принятіє висказати. Крім того Бюро Патронату готово підперти заходи прийнятихъ на курсѣ кандидатівъ з місцевостяхъ дальше від Львова віддаленихъ о анжженє цѣли їзди залізницею. Врєшті починає Бюро Патронату такожъ заходи, щоби улекшити відповідне номіненє і удержанє прийнятихъ на курсѣ кандидатівъ. — Подати безъ стємилля треба вносити до „Бюра Патронату“ для Спілокъ ошадности і позичон при Видѣлі краєвомъ у Львові *найпізніше до дня 25 падоліста с. р.*

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыоністѣвъ! Просимо о жертвы на купно друкарнѣ до Параны.

— Зъ „Подольской Рады“ въ Тернополи:

Дня 6 с. м. на довѣрочныхъ зборахъ делегатѣвъ уложено лісту кандидатѣвъ зъ курії *свѣтской до Рады повѣстовою* таку: 1) д-ръ Стапиславъ Чикалюкъ і д-ръ Северинъ Даниловичъ, оба адвокаты зъ Тернополя, 3) о. Євстахій Цурковскій парохъ зъ Настасова і голова „Подольской Рады“, 4) о. Юрій Куніцький парохъ зъ Ігровицѣ, 5) п. Стефанъ Гарматій господаръ зъ Купинцѣ, 6) Мацько Дзюбатый господаръ зъ Долижанки, 7) Семко Седата господаръ зъ Віроць великихъ, 8) Михайло Тимочко господаръ зъ Малашовцѣ і 9) Олекса Сцѣбайло господаръ зъ Мишковицѣ.

— Въ справѣ конфіскаты 218 ч. „Дѣла“ одержуємо ось-такє писмо: В Імені Его Величества Цісаря! Ц. к. Судъ краєвий для карнихъ справъ у Львові рѣшивъ на підставѣ §. 489 і 493 з. к. і §. 37 зак. прас. І. що змієть арткулу поміщеного в часописѣ „Дѣло“ ч. 218 з дня 11 Жовтня 1901 під заголовкомъ: „Вунѣ въ Турѣ“ в уступі відъ слівъ: „Во оденѣ“ до слівъ: „въ выборахъ“ міститъ в собі знамена провини з §. 300 з. к., черезъ що є усправедливленє заряжена черезъ ц. к. Прокуратора державного конфіскаты сѣй часописѣ. Задля того має бути зборонєне дальше розширєванє того арткулу а забравий накладъ має бути знищений; II. рѣшивъ відмовити внескови ц. к. Прокуратора державного на орєченє, що змієть арткулу, поміщеного в тій самій часописѣ і з тожъ дати під заголовкомъ „Переглядъ часописѣй“ в уступі відъ слівъ: „і то кривдять“ до слівъ: „не мають права“ міститъ в собі знамена провини з §. 302 зак. кар. і на затверженє конфіскаты. Поводи: Ad I. В інкримінованімъ уступі старєє ся авторъ шидженємъ і приточуванємъ неправдивихъ тверждєнь побудити читачівъ до погорди і ненависті протівъ ц. к. старостѣ в Турѣ з огляду на єго уридову діяльність, що становить знамена провини з §. 300 з. к. а ad II) В інкримінованімъ уступі сєго арткулу твердить вправді авторъ, що галицькопольське населєнє кривдить населєнє руске, в тѣмъ однакъ представлєню взаїмнихъ відносинъ обохъ населєнь не можна добачити побудженя до неприязи протівъ польському населєню, а іменно до ворожбєчї і роздвоєня а тимъ самимъ знаменъ провини з §. 302 зак. кар. — О чѣмъ повідомляє ся з тимъ, що ухваляю ц. к. висшого Суду краєвого у Львові з дня 29 Жовтня 1901 по поводу зажалєня ц. к. Прокуратора державного від другого уступу рѣшеня сѣй II. уступъ з причини тамъ наведенихъ затверждєно. — Львівъ дня 6 падоліста 1901. *Przyluski.*

— Шануймо себе! Зъ Мостєкѣ доносять намъ: Польскій патріотичний наміфрять уладити дня 1 грудня с. р. торжественный обѣдъ „падолістового повстаня“, на котрѣмъ концертувати буде хоръ польскихъ „Соколовъ“, а управу хоръ обнявъ одєнь зъ видѣльщикъ Русинѣвъ д-ръ П. Нашъ рускій хоръ упадає, не маючи управителя, а наші люди управляютъ польскимъ хоромъ. Такъ чей-же не повинно бути! д-ръ П. повиненъ скорше пам'ятати о своихъ, якъ выслугуватєсь чужимъ. — *В. Ш.*

— На засѣданю Видѣлу „Рускої Бєсѣди“ у Львові дня 11 с. м. прийнято до вѣдомости, що делегатъ театру п. Миколу Зячківскій, по уложеню переговорівъ після пентцій Видѣлу, передавъ руско-народный театръ зъ днемъ 2 падоліста с. р. п. М. Губчакови підъ самостійну управу.

— Въ справѣ обсады директуры львовской муж. семинаріи учительской наспѣла зъ Вѣднѣ вѣсть, що міністерство просвѣты звернуло пропозицію краєвою радѣ школьной котра уніє і со предложила на директора кс. Волчя, польского ватихана учит. семинаріи.

— Заручини въ Ланцутѣ. Дневники доносили, що въ часѣ побугу наспѣдника престолоа архикнязя Франца-Фердинанда зъ жєною у графєтва Потоцкихъ въ Ланцутѣ мають відбутись ся заручини графинки Софії Хотєковни, сестры жєны наспѣдника престолоа, зъ княземъ Радзівіломъ, братомъ графинѣ Романови Потоцкой.

— Выборы до долиньской рады повѣстовою, що вже були розписані, заспєтувало намісництво зъ причини протесту, внесеного аромисловцями тамошного округа, котрі добивають ся и для своєї групи чотирохъ мандатѣвъ, якихъ до теперъ не мали. Правительство мало вже згодитись на те и уняло бы по одному мандатови изъ курії болѣшонъ пошлости и мѣсть, а два изъ сѣльскоп курії, котра тогды, замѣсть дотеперѣшнихъ 12, мала бы лише 10 мандатѣвъ. Видѣлъ долиньского політичного товариства „Селянска Рада“ внести протестъ протівъ такого покривдженя селянской курії.

— Общество „Защита Земли“, зарєєстрованє зъ ограниченою порукою, котрого аносєсь мы умієтали кількократно въ часті инсерційній, могло бы чуті ся покривдженємъ мимовольною похибкою, що названо тѣмъ єго „обществомъ зъ неограниченою порукою, бо се рѣзниця міжъ одного а другого рода товариствомъ. Тожъ поправляємо нинѣ сѣю немилу пєхибку и констатуємо прилюдно, що „Защита Земли“ є обществомъ зарєєстрованымъ зъ обмеженою порукою.

— Цѣкавий процесъ. Въ 1890 р. украдено зъ бюра дирекції будовництва войскового въ Краковѣ дуже важкій войсковій пилина фортечній а о сповненє тои крадежи підозривали занятого тѣмъ діорнієста Шелігу и акцєсієста Роберта Штілера. Холѣй слідство що-до Штілера не выказало єго участі въ крадежѣ, все-таки на тѣй підставѣ, що вінъ знавъ, де тѣ пилины сховані и котрі зъ нихъ важивѣйші, посѣджено єго о змову зъ злодѣємъ і засуджено обохъ по чотирі роки вазницѣ. Въ два мѣсяцѣ по вырокъ зло-

вила краковска поліція войскового дезертира Руд. Германа, а той признавъ ся до сповненя тои крадежи, але опѣсьа зѣзнаня своєи відкидавъ. Штілеръ відєдѣвъ присуджену єму кару, а почуваючись невиннымъ, такъ довго убивавъ ся о рєабілітацію, ажъ на внесеній интерпєтаций въ радѣ державной заряжено новє слідство и нинѣ розпочалась передъ львовскимъ судомъ новий розправа. Прокураторія обєтає при попередѣмъ обжалованю. Штілера боронити д-ръ Райтеръ.

— Дробній вѣсти. Д-ръ Божиньскій зложивъ въ руки цѣсаря присягу яко тайный радникъ. — Возній при староствахъ внесли до державной рады пєтицію о позбавленє ихъ платѣи и о забезпечєнє на старобѣ. — Громада Уотрѣки допѣшний надала почтєнє горожаньство львєскому маршицкому повѣтовому Людв. Рамултові. — Бурмістрѣмъ мѣста Перехишли вибрано 21 голосамъ на 34 голосуючихъ д-ра Фр. Долиньского; рєшту голосѣвъ одержавъ б. бурмістръ д-ръ Дворскій, що зрєзигнувавъ зъ того достопиства. — Въ Станиславѣвъ отворєно зъ нинѣшнымъ днемъ народній школы, що були позамікані зъ причини шаркаратины міжъ школярами. — У Львові арештовано б. дієтаря зъ Вурштина Стан. Лискевича, котрій приѣхавъ передъ кількома днями шукати зарбѣку, а не найшовши єго, укравъ въ насажі Гавемана диванъ; купецъ спостєрѣвъ крадѣжѣ и віддавъ Лискевича въ руки поліції. — Дня 10 с. м. умеръ въ Рожискахъ въ повѣтѣ скалатєськомъ дѣдчѣ Романъ Грохольскій, братанокъ Казиміра Грохольского, б. „регіментаржа“ кола польского.

Посмертній ꙗ сповѣсти.

О. Іванъ Нормошъ парохъ Арламѣвскоп Волѣ, відзначений одєною крилошапскою и золотымъ хрєстомъ заєлуги зъ короною, по короткій недужѣ упокоивъ ся дня 10 с. м. въ 77 роцѣ жытя а въ 50-лѣтѣ свідєчєства. Похоронѣ відбудє ся д. 13. с. м. въ Арламѣвскій Волѣ. В. а. п.

Константиъ Дмитрѣвъ, профєсоръ гімназіи въ Тернополи, упокоивъ ся по довгѣй недужѣ въ 46 роцѣ жытя. В. а. п.

Телеграмы.

Кранѣвъ 12 падоліста. Въ процесѣ (Х-го (перемыского) корпуса протівъ редактора Нарзоду Качановского и друкаря Тєльда присяжній заперечєний вини обжалованымъ а трибуналь уловѣннѣ ихъ відъ вини и кары.

Вѣдєнь 12 падоліста. Тутєшнє товариство „Mittelschule“ ухвалило не высылати делегатѣвъ до Кракова на вѣчє учитєльскѣхъ школѣ середнихъ, яке має відбутись въ грудни с. р., бо не видить нѣякои потреби реформъ въ школьничтѣвѣ.

Будапєштѣ 12 падоліста. Міністеръ-прєзидєнтъ Сєль выѣхавъ на два днѣ до Вѣднѣ — Іменємъ комісії адресовонъ предложивъ пос. Фалькѣ начертъ адресы у відповѣдѣ на мову тронову. Проектъ обширно обговорює справу угоды зъ другою частєю монархії, доторкає справъ цѣлово-торговельныхъ, котрі, якъ бы не поладанє о зъ Австрією, Угорщина мусѣла бы самостійно упорядкувати. Такожъ зглядомъ заграицѣ торговельній договоры не повинні бы впливати некористно на пєткуючий союзъ зъ сусѣднимъ державами.

Прага 12 падоліста. Въ школѣ політехнічній відбули ся вчєра многолюдній збори студентѣвъ въ справі ухвалєня резолюції о заснованє чєского університету на Моравѣ а словѣньского въ Люблинѣ. Першій промовлявъ ректоръ політехніки въ языцѣ чєскѣмъ и словѣньскѣмъ и доказувавъ, що жаданя такѣ Чєховѣ якъ і Словѣнцѣвъ управлєній и справедливи. Забирали опѣсьа слово студентѣ въ рѣчаняхъ славянскихъ мовахъ — и ухвалєно вѣзати вѣѣ славянскій клуби до енергічней підпоры тѣхъ жадань.

Римъ 12. падоліста. Пана мавъ выразити французскому амбасадорони при Ватиканѣ своє вдоволенє, що Франції причинилась у Туреччинѣ до затверждєня вибору патріарха халдейского.

Бєрлинъ 12. падоліста. Прибувъ сюди д-ръ Лейдєль и забавить кілька днѣвъ. Заперечують однакъ, щоби вінъ мавъ яку політичну місію.

Люблина 12 падоліста. Рада ухвалила резолюцію, жадючи отворєня словѣньского університету въ Люблинѣ, призначила на туо цѣль изъ своихъ фондѣвъ 100.000 К и выбрала депутацию, що поѣде до Вѣднѣ и вручить туо резолюцію прєзидєнтові міністрѣвъ.

Пілізно 12 падоліста. Померъ тутъ богатій мѣщанинъ Федермаєръ, записавшій мільонъ коронъ на мѣсцевій шпиталі, шпиталѣ мѣскій.

Именованя, переносєня, відзначєня и пр.

Радникъ высшого суду краєвого у Львові Іосифъ Левцикій именованій радникомъ двору въ касационній трибуналѣ.

Цѣсаръ надалъ красному писецторони підліному раднику двору Іови Франкѣ командорскій хрєстъ ордену Франц-Іосифа.

Намѣстникъ именуєть рахунковыхъ офіцїалѣвъ намісництва: Тому Стєрляку, Маріану Крушиньского, Людв. Хмуровича, Каз. Шибіньского и Руд. Мавгєра рахунк. ревизентами; рахунк. офіціяла въ бєвєньско-герцогиньскѣмъ правительствѣ

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руських свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк і во второк і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: У Львові: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшанського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У Відні: М. Дукес, І. Селлерстатт; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. ФРАНКФУРТ і ГАМБУРГ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсератами платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к.
на пів року... 16 „ на пів року... 22 „
у Львові:
на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к.
на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламція неопечатаній вільній від порти.
Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день одної стрічки інсератом або в місяць в 20 рубриць „Надбелле“ по 60 с.
Подарки і інші донесення приватній числять ся по 30 с. в день стрічки.

Галицькі вибори соймові на суді ради державної.

Вчорашнє засідання палати послів зійшло цілком на дискусію надъ наглымъ внесенемъ руськихъ послівъ въ справу галицькихъ виборівъ. Дискусія ще не скінчилася, а займе ще бодай половину засідання, назначено на завтрашній день.

П. Романчук мотивує внесення.

Перший промовляв внескодавець п. Романчук. Крикував він остро галицьку адміністрацію, найгіршу, яка лише може бути, і домагався відъ правительства, щобъ разъ завело въ Галичину адміністрацію, коли вже не європейську, то бодай австрійську, бо, поки хоч оденъ Русинъ буде засідати въ палаті послівъ, потімъ Русини не перестануть протестувати противъ теперішніхъ на-півъ азійськихъ відносинъ въ Галичині. Въ сьмъ випадку ходити о несправедливе поведіння державнихъ властей і органівъ. Намістникъ є одвѣчалний передъ міністромъ внутрішніхъ справъ, отже центральне правительство має обов'язокъ старати ся, щобъ галицька адміністрація була справедлива і легальна. Хочъ при остатніхъ виборахъ не було такъ кровавихъ насильствъ, якъ въ р. 1897. за Баденього, то лишъ зовсімъ не в лѣпшому хижою звѣрюкою водъ ювка. При остатніхъ виборахъ дѣляли ся такожъ великі надужити і несправедливости. Доказомъ того є, що нагле внесення въ справу тихъ виборівъ підписали не лишъ опозиційні послы руські, але такожъ і угодники, прихильні до Поляківъ, а навіть 5 послівъ польськихъ; бо і въ польськомъ коді найшло ся 15 послівъ, котрі бачили себе приневоленими внести інтерпеляцію въ справу виборчихъ надужитъ въ Галичині. Столичне місто Львівъ демонстраційно за-протестувало противъ виборчихъ надужитъ і вибрало посломъ до сойму простого селянина Войка, хочъ місто є осередкомъ інтелігенції і мѣщанства.

Русини — каже бесѣдникъ — не на те жалують ся, що упали при виборахъ, але на те, якимъ їхъ поважають. Правительство робить усе, щобъ руський народъ удержати въ меншості. Русини не жebraють о мандаті, лишъ хотять, щобъ борбу зъ ними ведено справедливо і явно. Польскій центральний виборчий комітетъ чи властиво центральний комітетъ для виборчихъ розбавъ з'єднавъ ся зъ краєвимъ правитель-

ствомъ і зъ того часу водъ намѣстника до найнижшого державного органу все пішло въ службу польского сторонництва, верховного въ краю. Якій властиво інтересъ має центральне правительство такъ безоглядно ширати польську політику? Бесѣдникъ водчитує листъ одного члена окружного комітету виборчого до виборчого комісаря, а дальше справоздає жандарма до староства, де сказано, що кількохъ виборцівъ можна позискати за кілька коронъ.

Опѣси обговорює бесѣдникъ подробиць всѣхъ надужитъ, якъ фальшовані виборчихъ листівъ, затаявані тихъ листівъ і т. и. Начальникъ громади въ бережанськомъ повітѣ не хотѣвъ селянамъ показати виборчихъ листівъ, покликуючи ся на вишій розказъ. Въ густиньськомъ повітѣ староста загрозивъ тымъ, котрі домагали ся виборчого права, що будуть платити податки, хочъ давнійше їхъ не платили. Староста Родеръ въ Золочеві, котрий агітувавъ за виборомъ Яворського, сказавъ до хлопа, котрий не хотѣвъ голосувати на Яворського: „Ти св... і останешъ св...!“ Такі самі надужити лущають ся і при правиворахъ.

Якъ несправедливо поступають собі правительство і Поляки зъ Русинами, показує хочъ бы звѣтний фактъ зъ гімназією станиславською; Поляки не хотѣли навіть говорити зъ Русинами въ сій справі.

П. Романчукъ кончить водкликомъ до всієї палати, щобъ голосувала за його внесення.

Промова президента міністрівъ.

Опѣси забравъ голосъ президентъ міністрівъ д-ръ Керберъ. Вінъ указує на те, що самъ внескодавець признає, що при остатніхъ виборахъ не було разнихъ насильствъ, якъ въ рр. 1895 і 1897. Уже те саме показує, що є значна поправа въ прирвнанню до давнійшихъ виборівъ. Такожъ і експертъ було при сьхъ виборахъ менше, ніжъ давнійше. Властиво лишъ въ двохъ мѣсяцяхъ лущили ся поважійші бучі. Жалобъ, внесенихъ до президента міністрівъ і до намѣстника, було всего 46, а се зовсімъ не велике число на такъ багаті виборівъ, переведенихъ въ сѣльськихъ громадахъ і мѣстахъ. Президентъ міністрівъ заявляє ся противъ внесення п. Романчука, щобъ окрему комісію вислати для розслѣдження галицькихъ виборівъ, бо на те нема жадного адміністраційного права. Приписи о переводженню виборівъ мѣстятъ ся въ ординаціяхъ виборчихъ до сойму. Поки нема повнихъ і докладнихъ доказівъ, що ті

приписи порушено і що урядники нелегально впливали на вибори, потімъ президентъ міністрівъ нічого не може вдѣяти.

Дальше президентъ міністрівъ запевняє, що всѣ жалоби є предметомъ строгихъ розслѣдженъ і що кождий устий або на письмі може подавати свої докази. Що декотрі урядники часто самі мають судити справи, въ котрыхъ противъ нихъ самыхъ звернено жалобу, то намѣстництво достало припору, щобъ въ такихъ разкахъ для переведення слѣдства вислано окремихъ делегатівъ на мѣсце [П. радникъ Піводкій! Ред.]. Ажъ коли насѣють слѣдстві тихъ слѣдствъ, тогдѣ президентъ міністрівъ буде мѣгъ виборити собі судъ о поодинокихъ фактахъ. При доходженяхъ тихъ, ґуевніе д-ръ Керберъ, поступає ся зъ усею строгістю.

Дальше указує президентъ міністрівъ на кару, установлену карнимъ закономъ на виборчі надужити, і каже, що кождому вольно зробити доносы до державної прокуратури, покликуючи ся на карний законъ. Було бы се лѣпше, ніжъ вислати окрему комісію, тымъ більше, що судові розправи є явні, а слѣдства жаданой внескодавцемъ комісії ухилились бы зъ-підъ публичної контролі.

Що-до другої часті внесення п. Романчука, значить, що-до закону о виборчихъ надужитяхъ і другого закону о установленню трибуналу для заперестованихъ виборівъ, президентъ міністрівъ заявляє, що ті справи можна погодити лишъ у звязі зъ иншими конституційними справами, але теперішня хвиля видає ся правительству неводповідною до такої акції.

Бесѣда п. Кльофача.

П. Кльофачъ почавъ говорити по чески, а дальше заявляє по нѣмцѣмъ, що ческій народъ однакоє в прихильний польскому якъ і рускому народови въ Галичині та гавити виборчі надужити. Бесѣдникъ звертає ся противъ польского кола зъ докоромъ, що оно є головною перешкодою славянської солідарности въ палаті послівъ. Дальше обговорювавъ бесѣдникъ такожъ виборчі надужити въ Чехахъ і заявивъ, що буде голосувати за наглостію внесення п. Романчука.

П. Николай Васильов

покликуючи ся на слова д-ра Кербера, мовъ то остатні вибори въ Галичині переведено краще въ порівнанню до давнійшихъ, каже, що давнійше вислано на вибори войско, при чомъ лущало ся багато убитихъ і раненихъ; але досвідъ поучивъ вибор-

чихъ „махерівъ“, що хитрістю можна осягнути тую саму цѣль. Бесѣдникъ промовляє за установленнемъ виборчого трибуналу і не обачує въ тымъ жадного порушення автономії. Въ соймѣ, де сидить 159 послівъ, 13 руськихъ послівъ нічого не вдѣє. Бесѣдникъ звертає ся до Молодохівъ зъ запитанемъ, чи они схотять опустити Русинівъ і дозволити на гнетъ славянського народу, такъ близько зъ ними спорідненого. Польске коло і правительство — се въ Галичині одно і те саме. Коли ті послы такъ часто зуть себе австрійськими патріотами, то повинні прийти Русинамъ въ помічъ. Однакѣ польске коло, котре підчасъ виборівъ допустило ся такихъ насильствъ на рускомъ народѣ, повинно бодай здержати ся водъ голосованія надъ внесенемъ п. Романчука, бо оно являє ся въ ролі ополованого, котрому не лицьов голосамъ своїми переважувати справу. Вкінці бесѣдникъ обговорює раду, щобъ, замѣсть установити виборчий трибуналъ, лѣпше звертали ся въ справахъ виборчихъ надужитъ до звичайнихъ судівъ.

На те замѣчає п. Страпскій, що п. Васильовъ очевидно не мавъ еще процесу въ Галичині, та запитує, де є порука, що виборчий трибуналъ бувъ бы лѣпшій водъ галицькихъ судівъ.

Абрамовичъ безлично бреше.

Зачинає тымъ, що виборчі надужити — се не тільки галицька спеціальність, бо стрѣнути ся можна зъ ними всюди. Та годѣ вѣршити, аби ти жалѣ, що водъ трицяти роківъ їхъ тутъ підносять ся, були правдиві, а то тымъ більше, що галицькій соймъ надає чинно береже пошанованія законівъ, уважаючи се своїмъ найсвятійшимъ обов'язкомъ. Чи-жъ можна припустити — киче цинічно першій махеръ зъ галицькою мафією — аби галицькій соймъ мѣгъ черезъ 30 роківъ терпѣти ти надужити, ба! щобъ вінъ навіть въ нихъ побувавъ ся?! Чи-жъ можна подумати — зъ патосомъ стаючого передъ трибуналомъ битого на чотири конята гошталера киче Абрамовичъ — чи-жъ можна подумати, щобъ всѣ галицькі намѣстники починаючи водъ Голуховського а на Пінінськомъ війнаючи, безкарно пошановали на сѣ надужити?! Чи-жъ можна повірити — гремитъ зъ вузункомъ облудною вѣрменської доробки, — щобъ всѣ австрійскі правительства могли терпѣти ти нелегальности?! Якъ-разъ противно! Треба радше припустити, що причина усеїхъ тихъ жалобъ не лежить у виборчихъ надужитяхъ, але цілкомъ

І се й те.

[Калинина „Жертва“. — О, щаслива Русі! — Пережиский Інститутъ дѣвоцій. — Потреба подібнихъ інститутівъ для хлопців.]

Ой, мулять же мене, мулять від кількохъ уже місяцівъ тая Калинина „Жертва“! А гарно-прегарно вона змальована! Що сама жертва така негарна, сему вже не винна Калина. Ну, що-ж! Якъ довелось бачити, так змальовала; се-ж „скіцъ зъ нашого життя“. І мулять мене вона й досі — не Калина-ж, а тая так гарно списана, а така негарна жертва.

Бачив і я на віку неодну жертву.

Бувало нашимъ Русинкамъ-відданицямъ та їхъ батькамъ-матірмъ і в голову не впадала инша гадка, як... ждати жениха. Навчилася дівчина, часто лише дома, сяк-такъ читати-писати — очевидно лише по польски; придивити ся, привичити ся під рукою мамі хатному ділові та... жде своєї долі. Були й у нихъ свої дівочі ідеали, тільки зъ народнимъ діломъ не мали вони нічого спільного.

Одна, видати тісноту в хаті — а вже найболучійша тіснота булає від дівочої молодості! — зітхала до вінця, лише щобъ не діждати „своєї кося“, готова прийняти, кого Бог пішле; все ж таки ідеаломъ був „питомецъ“, хочъ би перший зъ краю. І приймала першого, хто навинувъ ся, без опору, без нарікань, так, якъ би інакше й не могло бути, а навіть рада, коли се був справді питомецъ.

*) Гл. фейлетон ч. 110 і 111 „Діла“. Жертва. Скіцъ зъ нашого життя. Написала Калина.

Инша, свѣдома свого приданого, а до того ще може й гарного личка, мала вишні ідеали і позваляла собі бодай до часу ждати любого, похожего на свій ідеал. А такі й тутъ бували жертви. Виходила неразъ сердечна за нелюба, хочъ любий стоявъ таки педальчикомъ, може й міжъ друзьми. Дарма! Звѣдѣли батько-маті, бо — кажуть — ліпша синиця в жмени, ніжъ журавель під облаками.

Бували й такі, ще зъ роду вже признані не аби-кому. В браку публичнихъ шкілъ посилали їхъ на рік, на два до „конвікту“ або ще любійше вчено дома при помочи „гувернантки“. І лунала слава далеко-широко, що той а той пан-отець багатиръ тримає до дівчатъ гувернантку! А гувернантка, жінка економа, що сидѣла без хльба — мовлявъ „на бруку“ — вчила дѣтей на фортеп'яні, закупленімъ за дорогі гроші деє в недалекімъ містечку на складі старини (новий коштовувъ би страхъ багатого та й шкода єго до науки — говорила вчителька); вчила, поки за пять-шість лѣт не дійшла до „модѣтви дзевіцъ“, того вершка музикальної штуки, що повисше него нема вже нічого, хиб... небо й сѣрафими! Вчила навіть по французки, — хочъ може зъ молдавська, але хто там на тімъ розумівъ ся; досить, що строго пильнувала, щобъ хартавити р і порядно вугнавити. Згодомъ давала дѣвчатамъ читати повісті Качковського, Корженевського, а навіть Міцкевича Сьвієзичку і Гражину. І чого-жъ більше треба було, щобъ глядіти хочъ би на „обивателівъ“!

Треба було бачити, з якою певністю себе і своєї вѣсности сѣдала така відданиця при госяхъ-суоїдахъ до розбитого фортеп'яну заграти „модѣтву дзевіцъ“, той доказъ скінченної едукатції, з якою гордостію спогля-

дала мама то на доню то на гостивъ, коли концертантка перекладала руки нахвостъ, з якимъ докиданемъ триумфу слѣдила гувернантка — вона-жъ едукує дома ще молодші парістки — палці своєї елевки, коли ся smorgandъ доходила до ферми, щобъ справді завмираючи опустити ручки до остатнього акорду. І знала ся бури завистнихъ оплесків. Панна з сѣяючимъ від щастя лицемъ підвела ся зо стільника, з усміхомъ скромно дякувала за похвалу, в душі собі гадаючи: „абожъ вони на тімъ розуміють ся!“ та особливо зиркала в сторону своїхъ товаришокъ-сусѣдок, наче рада вичитати зъ їхъ лиця, чи дуже їй завидують; а гувернантка й собі дякуючи гостямъ за оплески, розуміючи, що вони і їй належать ся, нахилилася ніби незамітно до щасливої елевки зъ подякою і похвалами: „м'асі! тас блен! пеафектісман!“ Того „бленъ“ не було кому замітити; але якісь хартаві і вугнаві звуки зачули всі і здогадали ся, що воно по французки.

А й у такихъ едукованихъ не обходило ся безъ жертв. Ся справді діждала ся „обивателівъ“; тількижъ він і при помочи полівськихъ, напередъ вичисленихъ тисячівъ не обличивъ своєї фортуни і пішовъ незабаромъ діорнувати — властиво дармувати — до міста. До другої завитавъ купецъ зъ самого Львова; та після вінця показало ся, що се збанкотований крамар, котрого тежъ не в силі були поставити на ноги попіскі тисячівъ; пані купцева у Львові, витрясши зъ своєї і батьківської кишені все чисто до дна, мусіла свого „купця“ утримувати працею рукъ своїхъ, шитвомъ.

Але знаю я і инші ще жертви.

Настали нині часи: озвалася і в руськімъ жіноцтві бодай денеде руска душа; віджили давні дівочі ідеали такої рогащинської

попадники Насті Лісовської, лишъ в новішій та кращій строю, бо крімъ обрядового ще й в народнімъ.

І зітхавъ нині Настя не лишъ до вінця, не лишъ до „доброї партії“, але при тімъ доконче до Русина, до щирого, до такого, якъ і вона сама. От і є вже: знакомились ся в сусѣдстві майже дѣтьми; знакомство веде ся дальше в школі; він кінчить гімназію, вона віділову школу. Не пішовъ на теологію; а шкода, бо було би скорше. Пішовъ на медицину — до Кракова, до Відня.

Шкода багато говорити: часомъ приїде, часомъ напише, а вона жде свого ясного сокола і відправляє другихъ. Але сокіл на медицині забаривъ ся щось за довго; до дня, видно, вичує її; а далі перегоромъ і слухъ по ній загуб. А вона сердечна все жде, бо й нікого вже другого ждати. Він повівъ ся свѣтлимъ і взявъ собі якусь Пімку чи жидівку, а вона вийшла за Поляка, за ад'юнкта від податків зъ недалекого містечка, та колишнє „нічарівъ“.

Оттутъ починають ся жертви, часто похожі на ті новомодні убійства, сполучені зъ самоубійствами.

Калинина патріотка прийняла Поляка „в ім'я жертви для Русівъ“, „для ідеї“, ну, та й „для суспільнихъ вимогъ“, бо „законівъ природнихъ вимпатти не вільно“. Мов-жъ — нехай вже буде — Настя віддала ся за Поляка такъ собі попросту диятого, бо патріот-сокіл, для котрого збувала було другихъ, пропавъ у безвістїхъ, загородивши їй свѣт, а инший вже не явивъ ся.

Є ніби ріжниця міжъ одною а другою, ніби навіть велика ріжниця; а такі справдішної ріжниці на мою гадку нема. Хочъ Калина свою патріотку очевидно ліпше знає

Реставрація С. РАЙХА у Львові, поручає въ великомъ Правдиве Пиво Окоцімське, вина всякого рода и Мѣдъ зъ першоряднихъ фірмъ. — Кухня у влас- налитви, язь: номъ зарадѣ. — Абонаментъ місячний приймає ся. 508

матори спорту веслового можуть уживати приємності до сита, а як схочуть, то і парохом можуть проїхатися. Театр міський, о много менший від львівського, але вистарчаючий для Ціріха. Що головніше — се багато шкільного роду, почавши від початкових а скінчивши на університеті і політехніці. (У Швейцарії не так, як в Галичині, що в шкільництві Поляки неволяють Русинів, — ні, тут в німецьких кантонах лизим німецький в школах, у французьких французький, а в італійських італійський.) А які будинки! Не пізенькі комнати без вентиляції, але величезні комнати; а учитель не має сотки дітей, але найбільше 30—35. Примус шкільний кінчається тут з 15-м роком життя в так званій „Secundär-Schule“. Що до випосажених техніки і університету — також велика різниця в порівнянню з Галичиною. Вправді техніка і університет тут в однім будинку, але коло него зараз доповняють будинки, так величезне Maschinen Laboratorium, Chemisches Laboratorium і Physikalisches Laboratorium, а крім того є ще Collegiumgebäude.

Замітна річ — тутешня техніка зорганізована на взір шкіл нізших — не під зглядом науковим, се ні, тільки під зглядом примусу ходження на виклади. Дятого і офіційна назва — окрім загальної Eidgenössisches Polytechnikum — поодиноких відділів: Ingenieurschule, Mechanisch-technische Schule, і т. д. Примус такий: На виклад, хочеш, прийді, а не хочеш, друге добре; але за те на „Übungen“ і „Repetitoria“ мушиш, бо як ні, то бувай здоров! При репетиторіях викликає доцент чи асистент до таблиці і екзамінує. З кінцем семестра кожний дістає свідоцтво, а хто має пусте, мушиє рік повтаряти. Число слухачів на політехніці було в минулому році 1512, з того регина чужинців з всіх частей світа. Є і руські, але се в найбільшій часті жиди. Є й російські Поляки; галицьких Поляків з цього року було 3, а сего року 5 чи 6. Русинів всього 1. Чи з України є який, не знаю; імовірно нема; впрочім годі їх пізнати, бо студенти-Українці з університету розмовляють по великій часті на „інтернаціональному мові“. Студентки російські також по найбільшій часті жидівки. Мені дуже хотіло іхати з Відня до Ціріха з компанією російською. Між иньшими був один Українець і дві жидівки-студентки з Полтави, одна по нашому ані слова не вміли промовити, а на мій заміт, що прецінь живучи між народом малоруським повинні були при своїй собі его мову, відповіли, що то „некультурний“ язык. Ну, жиди в цілім світі тримають усе з міцнішою стороною против елабшої.

Сказати-б ще де-що про гастрономію Ціріха. Одним словом: дорожжя. Даси франка за обід, то вийдеш голодом з ресторану. Особливо ті, що перший раз приїхали до Ціріха, платять солено, хотий сіль тут о половину дешевша ніж в Австрії. (З тут товариства добродійні, де дістати можна обіді й вечері по дешевшій ціні, по 40 або 60 сантимів.) Хліба 1 кг. коштує 30—38 сантимів, 1 кг. масла 32—35 франків; за те 1 кг. цукру коштує 46—50 сантимів, але о много гірший від австрійського. За артикулами споживчим платять ся дуже дорого прибори до їсання, два і три рази дорожше як у Львові. Одним словом майже все дорожше. Та ті ціни для Швейцарців не високі, бо тут відповідно до сеї дорожнї більше заробляють. Швейцарці добре урядили ся: до них вїзджують з цілого світа чужинці і лишают мільони. Але бо є й на що подивитись! Край о трохи більше як трох мільонах населення має всім університетам! — а Русини о півтреді мільона обходять ся без ніякого! На що їм? — каже „ржонд“... І ще одно. Посилаю Вам реценсію з ту-

тешної почти на посилку грошеву. Урядник, як бачите, відкопіював руску адресу, хоч не знає руских букв. А в Галичині номер „Дзига“ адресований до о. Константиновича, замість до него, вандрує до Констатинно-поля!...

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

З Львівського Бояна. Засідане виділу відбуде ся завтра (в четвер) о год. 7 веч. На порядку деннім відчитане справоздань з діяльності діяльності виділу (реф. ин. секретар і каснер), справа загальних зборів, конферту і адміністраційні. — З огляду на важність справ надто і на те, що мусимо їх на завтрашнім засіданю остаточно полагати, прошу Вп. Виділових, щоби зібрались точно і в компетиті. — Валод. Шугевич.

З „Сокола“. Посланий вечірний з танцями в сїм карнавалі товариства гімн. „Сокол“ відбудуть ся в слідуючу суботу 16-ого падоліста 1901 в комнатах „Рускої „Бесіди“. Сподіємо ся, що всі рускі серця прибудуть численно на ті вечірні, чим дадуть доказ зрозуміння ваги руского Соколяства для народної справи. Комітет докладає всіх старань, щоби ці послідні вечірні випали як найлучше. Запросив крім Соколів також і Товариства академічні до участі, так що зава буде весело вести ся до рана. Стрій вечірковий. Други Соколи мають явити ся в мундурах. Початок о 9 годній. — Комітет.

НОВИНИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ кольоністів! Просимо о жертви на купно друкарнѣ до Паранѣ.

— Завтра въ четверть дня 14 с. м. відбуде въ Товариствѣ „Руска Бесіда“ о годній 7 вечеромъ дальша нарада въ справѣ Русинівъ въ Паранѣ. Просимо о численну участь бо справа дуже важна.

— Замість віня на домовину пок. Григорія Врецьоні жертвували професори академічної гімназії 22 корон на „Шкільну Поміт“ у Львові.

— Про бл. п. Константина Дмитрова, ц. к. професора вищої (польскої) гімназії въ Тернополі, помершого въ 46 роцѣ життя по довгій тяжкій недугѣ дня 10. с. м., памшуть намъ въ Тернополі: Покійний був один з тих людей, що тяжкою працею здобували собі становиче власним силам, через цілу молодість бороти ся мусіти з важкою судобою, а коли вже щасливо дійшли до визначеної собі мети, тоді їх організм, підкопаний борбою в молодих літах, відмовляв їм на дальше услуги. Покійний, професор німецької мови, кільканайцять літ скитав ся на Мазурах, а коли вікниці дістав ся до Тернополя, застав тут певну ситуацію, бо мусів обняти місце по проф. Головацьким, котрий так трагічно закінчив життя. Тож треба було зі стороною покійного великого посвяченія, щоби затерти память трагічного кінця свого попередника та придати собі привязане молодежї. І се вдало ся вповні покійному; его похорони були доказом, яке привязане та яку прихильність мав покійний професор у молодіжї та суспільности. Яко Русин покійний тримав ся троха оподаль від справ руских, а се за-дла надмірної праці і довгої тяжкої недуги; та мимо сего він все щиро й сердечно інтересував ся справами народним, хоч яко учитель-філолог критично відносив ся до заманованої послідніми часами белетристики української. Земля ему пером!

— З Львівського університету. Позавчера відбула ся промоція п. Олександра Грабовського на доктора всіх наукъ лїкарських. П. Грабовський єсть п'ятимъ зъ черги Русиномъ, що промував ся на львівськомъ університетѣ на доктора медицини.

— Пригода Давида Абрагамовича. При вчерашній парламентарній дискусії загальноуважала ся Его Експеленція, подратована дискусією надъ справками галицької мафії, і кинула на адресу п. Николая Василька нерозважне слово „комівоажеръ“. П. Василько відславъ бабобобразному Ворменинови своихъ свѣдківъ пп. Короля і Горжіцу. Перспектива розправи не на жарть — такъ перелудила легкого на слова Давидка, що вінъ, зложивши слухи по собі, взявъ назвадъ свою шлюхоцку еунуціцію а сейчасъ потімъ, якъ кажуть, удавъ ся зъ парламенту до найближшого склепу зъ бляземъ.

— Господарске вчѣ уряджує Товариство „Сѣвський Господаръ въ Олеську“ дня 19 падоліста с. р. (въ второкъ) о 2 год. по полудни, въ Станиславинку (повѣта бродського) въ тамошній читальні зъ слѣдуючими відчитанн: о управѣ пѣсовыхъ ґрунтівъ, о управѣ сѣножатей і пасовищъ, о управѣ хмелю, о плеканю рогатог худоби, деңо о пасѣчництвѣ — і замѣтки та дискусії надъ поодинокими темами. Понеже въ нинѣшнихъ часахъ оплачує ся лише поступове господарство і може нашого хлѣбороба уратувати відъ цѣлковитог руїни, то можна надѣятися, що наші хлѣбороби, особливо довкола Станиславинки, возьмуть численну участь въ тѣмъ вчѣхъ і въ его нарадахъ, що дотикають ихъ нинѣшного буття. — Вѣдъ Виділу.

— Зъ Самбора одержуємо вѣдъ о. Фр. Рабѣя отъ писемъ: На дописи изъ Самбора зъ дня 7 і 8 с. м. заявляю, що въ виборѣхъ посла зъ мѣста Самбора бувъ виборъ межъ жидомъ і Полякомъ. Я яко католицкій священникъ дѣйствію попіравъ кандидата християнського, а то тымъ більше, що той п. Томашевскій бувъ моїмъ професоромъ. — Що-до відношеній въ школѣ дѣвочій въ Самборѣ, то заперечую, мовъ-то би я самъ яко католицкій мусѣвъ вести молодѣжь до церкви, бо я не давъ би такъ легковажати і понижати молодѣжь руску; однак правдою єсть, що на 15 посадѣ учительокъ і на звышъ 125 дѣтей рускихъ нема въ школѣ ані одной учительки-Русинки. При обсадѣ трьохъ посадѣ дня 9 с. м. я лично ходивъ по кількохъ членахъ рады окружної, однак на жалъ Русинка посади не дістала. Сего справа не єсть рѣшучо полагоджена, бо Русини самборскі заспокоєня тої пекучої потреби домагати ся все будуть. — О. Фр. Рабѣй.

— Дирекція Галицького заведенія для слѣпыхъ на Софіївцѣхъ просить насъ оповѣстити, що заведење можна оглядати въ тиждні, а именно въ второкъ і въ суботу вѣдъ 2 до 4-ої годни понолудни.

— Зъ Любачева пишуть намъ: Дня 12 с. м. о 4 годній падъ раномъ одинъ тутешній хорьий на тифъ, въ хвилі, якъ заснули ти, що дозирали его, выбѣгъ у горячѣ зъ хати і утопивъ ся въ поблизкій рѣцѣ. Невдовѣ по его утѣчѣ домашній побудились і кинули ся зъ свѣтломъ шукати хорого — та нашли вже мертвого. Небѣщникъ мавъ доперва 36 і бувъ уже третій разъ женатий.

— „Зде“ а не „hier“! Въ Оломуцѣ ставивъ ся асистентъ шпиталѣ зъ Простѣва д-ръ Острадаль до військової контролѣ. Коли капітанъ Демель прочитавъ назвище д-ра Острадаль, вінъ потакнувъ мовчки. Коли-жъ по разѣ другій его відчитано, вінъ обдзавъ ся голосно зде. Капітанъ, припускаючи, що почитованому випало зде черезъ похибку викликавъ его і по разѣ третій, а почитуваній по разѣ другій повторивъ своє зде.

Тогды поспытавъ его капітанъ, чому вінъ не одвѣчає посла військовохъ приписовъ нѣмецкихъ hier. Д-ръ Острадаль відповѣвъ, що „війскові приписи его не обходять, вінъ не даєть собі заборонити промовляти, коли хоче, языкомъ матѣрнимъ, бо вінъ свободный горожанинъ державы і не підлягає військової дисципліні“. — По такѣмъ дїялоу казавъ капітанъ вѣдѣсти д-ра Острадаль до арешту, а для ческихъ послѣвъ буде новий тематъ до интерпеляцій.

— Вѣйскову касу въ Жовнѣ обдкрдено дня 11 с. м. на 5.000 кор. злѣдѣй користаючи зъ сильного вѣтру, що приглушувавъ его роботу, розбравъ муръ і дѣставши до полкової канцелярії розбравъ маду касу вертаймѣвску і забравъ зложено тамъ готівку. Вѣзваний телеграфічно аґентъ львівської поліції Шпанѣ шукавъ за злѣдѣмъ.

— На друкарню для Русинівъ въ Паранѣ (въ Бразиліи) зложили доси на руки нашог Адміністрації шп.: о. П. Стукачъ зъ Тѣсноп 10 К. А. Корнелія зъ Львова 5 К. А. Гриневецкій зъ Тернополя 5 К. І. Саваринъ зъ Мельба 1 К. о. Т. Ярема зъ Львова 2 К. Пигонцѣ дух. семинарії львівської 7 К 54 с. о. П. Подлясскій зъ Гладішева 2 К. д-ръ Кочиркевичъ зъ Ярослава 10 К. П. Кушнѣръ зъ Суходола 1 К. Ст. Кубікъ зъ Грацу 2 К. о. І. Кмічневичъ зъ Фраги 2 К. Р. Креховскій зъ Рошнова 1 К. о. И. Жукъ зъ Инсбрука 2 К. о. А. Котисъ зъ Телешницѣ синапо 1 К. и Кир. Кахникевичъ зъ Львова 1 К. — Дальшій выказъ помѣстимо „дружимъ разомъ“.

— Нападъ. Вечеромъ 10-ого с. м. вертала зъ Коломыжъ жена пароха зъ Микитинець панѣ Завадска і везла зъ собою рѣзній закупленій для домашної потреби товарѣ. Въ Испасѣ напало на вѣзъ кількохъ парубківъ, забрали закупленій товарѣ і сховались въ корчакъ. Жандармерія шукає за виновниками.

— Високе ц. к. Міністерство внутрѣшнихъ справъ рѣшило постановою зъ д. 29 серпня 1901 ч. 29649 въ жалобѣ цѣсарского радника де Маттоні въ Гісгіблѣрѣ Завербрунъ противъ фабрики содовог воды Ржонцы і Хмурского въ Краковѣ, що побѣла истяного декрету надворної канцелярії зъ дня 11 падоліста 1847 ч. 37869 і розпорядженія ц. к. Міністерства внутрѣшнихъ справъ зъ 24 жовтня 1865 ч. 16295, а такожъ розпорядженія Високого ц. к. Намѣстництва у Львовѣ зъ д. 21 червня 1877 ч. 30521 остро заборонене єсть уживане назвъ: „Штучный Гісгіблѣръ“ або „Штучна вода мінеральная“ о тыхъ самахъ хемічныхъ складникахъ, що „Гісгіблѣръ“ і т. п. Тал несовѣсна конкуренція переставъ отже цѣлковитог, тымъ більше, що слѣдували конфіскації тыхъ штучныхъ продуктѣвъ въ цѣлі охоронени публички передъ похибкою і шкодою.

— Дрѣбній вѣсти. Въ недѣлю (17-ого с. м.) о 10 год. рано відслужити Преосв. митрополитъ Андрей торжественну літургію въ храмѣ св. ВМ. Варвары у Вѣдні. — Архієпископъ Фердинандъ выѣде зъ Ландута дня 14. с. м. передъ полуднемъ. — Высшій судъ краєвий у Львовѣ рѣшивъ выпустити Фел. Тумена изъ слѣдчої вязницѣ безъ кавці. — Въ Варшавѣ померъ въ 72 роцѣ життя професоръ тамошного університету Теодоръ Гѣбера (Чехъ зъ роду). — Въ Стопачовѣ коло Печенѣжинѣ найдено въ скарбовѣмъ лѣсѣ помѣчникѣ лѣсового Мих. Свищука зъ Ключева зъ перестрѣленими грудьми; слѣдство докаже, чи має ся тутъ дѣло зъ самоубійствомъ чи злочиномъ.

Телеграммы.

Познань 13 падоліста. По поводу засудженія польскихъ студентѣвъ постановили Поляки черезъ чотирі мѣсяці носити чорный одягъ і не брати участі въ публичныхъ забавахъ.

Мадридъ 13 падоліста. Зъ нагоди виборѣвъ въ богато мѣсцевостяхъ пришло до розрухѣвъ. Противній собі сторонництва обкидали ся камѣнями.

Берлинъ 13 падоліста. Цѣсаръ принявъ димисію амбасадора нѣмецкого въ Лондонѣ гр. Гацфельдъ-Линденбурга.

Преторія 13 падоліста. Въ таборахъ, въ котрыхъ Англіїцѣ придержувати бурскихъ полонениківъ, смертність доходить 43%. — Англіїська команда оповѣщає, що въ будучности навѣть тыхъ, котрі добровѣльно піддадуть ся, буде уважати полонениками.

Напштадъ 13 падоліста. Мѣскі гвардіи покинуло до чинної службѣ військової.

Пенінъ 13 падоліста. Цѣсарскій двѣрь має повернути сюда ще сего мѣсяця.

Гага 12 падоліста. Начальна рада мирового суду збере ся тутъ 20-ого с. м., щоты застановитись надъ справою Бурѣвъ, котрі сюда внесли меморіяль.

Брукселя 12 падоліста. Президентъ Крігеръ мавъ виразити ся, що Бурі не приймуть автономіи зъ рукъ Темберлена, бо ему не довірять.

Лондонъ 12 падоліста. О промовѣ Сельсберого на бенкетѣу лордѣ-майора высказують ся дневники неприємливо, закидаючи їй оптимізмъ та що не відперто въ нѣй одвѣтно критики веденя війни въ полудневої Африкѣ.

Вашінгтонъ 12 падоліста. Президентъ Рузвельтъ конферує зъ републиканскими проводниками въ справѣ знесенія податковъ, заведенихъ въ часѣ війни зъ Испанією. Мали бы понизити податки вѣдъ пива, горѣлки і тютюну, а остали-бъ ся незмѣнені лише цѣнові тарифы.

З нашого шкільного пѣсьменства.

Подав Вас. Білецький.

І. Виказ найважнѣйшихъ похибок.

(Дальше.)

67. стор.: „під напеским проводом йшла попука до реформи“ (після ориґіналу). „Клюніяки“; має бути: „клюніацкі монахи“; аґне не говоримо: „Кіуїляки, Краковяки“ замість „кїуївскі, краківскі монахи“. П. совітник пішов за візрцем ориґіналу.
68. стор.: „лятеранський собор“ а на стор. 72 „лятеранський с.“ „Церуларій“ (після ориґіналу); має бути: „Неруларій“ (грецька назва).
69. стор.: „звали згідно“; м. б.: „зв. згідно“ (sic).
- „Ляфранка“; м. б.: „Ляфрана“ (Lanfranc).
- „Гіскарда“; м. б.: „Гіскар“ (Guiscard) [69 sq].
70. стор.: „кентуарійський“ а на 103 стор.: „кентуарійський“.
- „новим ладом“; м. б.: „новим л.“ (sic).
71. стор.: „Аґнешка“; м. б.: „Аґнеса“.
- „казав будувати багато гордів з великим обтяженем околичного населеня сими роботизнами“; має бути: „...велими обтяжаючи околичне населеня...“
72. стор.: „такий зробив на мене напір, що...“
- „вислаників; м. б. „вислаників“ або „висланців“.
- „і 73 стор.: „покаянник“; м. б.: „покаяник“.
73. стор.: „в Лѣомбардії, повної (sic) неприятели“.
74. стор.: „вєлавив си походом до Києва, де добив ся слїдом Хороброго“, —

- „за прикладом Хороброго“. — Поляки вправді називають часом Болеслава Хороброго коротко Хоробрим (Chobry), але Русини ніколи. М. павіть Ярослава Мудрого не називаємо коротко Мудрим.
- 2 ряд. з доп.: „неґенди“; м. б.: „негенда“.
- „Озник“; м. б.: „Озія“ або „Осіях“.
- В однім рядку дві похибки.
75. стор. 21 р. з доп.: „визначного“; м. б.: „верховодячого“.
- „уступив під перевагою“; м. б.: „перред...“
76. стор.: „(король) вєсунувъ ему (паці) нового антипапу“.
77. стор.: П. совітник пише за автором: „Славян крім Болгар і Русє входять в склад західного сьвіта“; по „Болгар“ треба було додати „Сербів“. Про їх охрещенє автор не знає.
78. стор. На сій стороні читаю насамперед таке: „стало уягає цїсарям Італія“ а 11 рядків нїжше таке: „не сягає цїсарський вплив ані до Італії“ (sic, має бути: Іспанії) ані до Англії. „визначне становище“; м. б.: „верховодаче...“
79. стор. На 3-ій стор. пише п. совітник: „хрестові походи“, на 76-ій: „хрестові війни“, на 79 (sq): „хрестоносні походи або круцияти“. Се посліднє слово в руській мові лишнє.
- Вагдадскій каліфат Аббасидів до часу Гарун-аль-Рашида занепадає. Се переведено вірно з ориґіналу, однак у нїм хабно сказано: до сзачи замість од сзачи. Фаховий перекладач повинен був єю похибку усунути. Про се говорити ся не лише в кожнім підручнику середньовічної історії для VI. класу гімназійної, але навіть в підручнику для учительських семінарій.
80. стор.: „східні цїсарі пострадали пере-

важну часть Азїї Меньшої по Воспор; має бути: „маїже по Боспор“.

6 ряд. з доп.: замість „Саме...“ має бути: „Бо саме...“

81. стор.: За автором пише п. совітник, що битву під Заліакою зведено 1087 р., тимчасом иньші історики подавають її під р. 1086. Приміром Ранке „Weltges h ehte“ VIII. т., 60 ст., Гіндеї в підручнику шкільному, Асман „Ges h ehte d. Mittelalters“ I. 330, II. 310 (вид. а. р. 1857, 1859); таку дату подає також Т. Корзон в другім виданю свого підручника середньовічної історії (420 ст.) і Лексон Брокгауза в посліднім виданю. Під 1087 р. подає єю битву мабути лише Корзон в першім виданю свого підручника (520 і 533 стор.). Чи не з него взяв проф. Закшевський хибну дату?

„яку (почесть) міг осягнути і нешляхтц“; м. б.: „яку міг осягнути вїм ково і нешляхтц“. Тут бесіда про лицарство.

82 і 95 стор.: „Пляценція“; м. б.: „Пяченца“ (з італ.) або „Пляценція“ (з латиньск).

„трудив ся над его (руху) розкаренем переходом по Франції в ріжнх напрямках“.

Місто Amiens називає п. совітник „Амієною“, коли в иньших підручниках історії і географії его названо „Амієном“.

83. стор.: „Готфрид з Буйону“ (Bouillon) і „Готфрид де Bouillon“ (sic); на 84 стор. знов „Готфрид з Буйону“.

1 ряд. з гори: „таке поражене; має бути: „такі поражена“.

На 83 ст. „Едесса, на 84 і 89 „Едеса“.

(Дальше буде)

Царгород 12 падолиста. Дипломатичний зносини між Францією та Туреччиною установлено наново. Ескадра французької військової флотії в Мителене. — Великим везиром іменований дотеперішній міністер судівництва Абдурмань.

Господарство, промисль і торгівля.

— В Товаристві взаємних забезпечень "Дифтер" прибуло в місяці жовтня с. р. 10.586 важких поліс на суму 10,081.318 кор. забезпеченою вартістю в премію 92.232 кор. 85 сот. Разом вхід 1 січня до кінця жовтня с. р. видано 87.335 важких поліс на суму 87,141.103 кор. з премією 784.430 кор. 07 сот. попереднього року в той самий час було 73.925 важких поліс на суму 75,886.845 кор. з премією 659.847 кор. 26 сот. т. є. сего року о 13.410 поліс, в 124.582 кор. 81 сот. премія більша. — Шкоди в жовтні с. р. прибуло 188; найбільші пожежі були в Любачеві пов. Цьшаньського 14 шкоди, в Меришчеві пов. Перемишлянского 15 шкоди, в Руденцях пов. Львівського 7 шкоди, в Горавці пов. Цьшаньського 13 шкоди, в Кобыловцях пов. Терновельського 9 шкоди і в Креховцях пов. Станіславського (2 пожежі) 29 шкоди. Разом було вхід 1 січня до кінця жовтня с. р. 900 шкоди, котрі вже задоволено в кромі 19 шкоди приключившихся 31 жовтня всі виплачено; з причини правих вдержано на разі виплату 13 відшкодовань (в сумі 8305 кор. 41 сот. Сума всіх тих шкоди разом з коштами ліквідації вносить brutto 489.099 кор. 17 сот., а по потрученню часті реасекурованою лише на власний рахунок 238.255 кор. 77 сот. Попереднього року за той самий час було 782 шкоди на суму 417.522 кор. 26 сот. (на власний рахунок 200.707 кор.). — При відновленні поліс по кінці жовтня с. р. зареєстровано членами титулом 8% звороту 47.764 кор. 37 сот. — Фонд резервовий з кінцем жовтня с. р. вносить 366.739 коронь.

— Ціна рогатим худобі на віденьському торзі. На торзі дня 11 падолиста пригнано рогатим худобі призначеної на зарізок 5266 штук, між тими з Галичини . . . 613 " з Буковини . . . 51 " Торг оживлений. Галицької волі плачено: прима 69 до 74 К.; секунда 63 до 68 К.; терція 58 до 62 К., винимок плачено по 76 до 77 К. — Подручені бугаї і корови по 52 до 64 К.; — худий товар по 32 до 52 К. за метричний сотнарь живих ваг.

Надболоже.

Спеціаліст недуг шкірних, полових

Д-р Леон Рапп

ордує вхід год. 9—12 н. 2—5 у вулиці Ягальонської 11 А — II поверх. 31 43—48

Доцент хірургії Університету львівського

Д-р А. Габришевський

ордує вхід 3—4 по полудні. — Заведене ортопедичне відкрито від 3—6 по пол. ул. Академічна 14, 606 7—10

Д-р Олександр Б. Кулачковський

субститут надв. адвоката Д-ра Отмара Райзера і оборонця в кримінальних справах у Відні, I. Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Supergasse ч. 9, 610 3—3

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТА

Д-ра Вітліна у Львові

перенесена з дому при ул. Сикстускій ч. 37 до дому при вулиці Сикстускій ч. 14, 592 2—3

Перше Кравецке Заведення УНІФОРМОВАННЯ

існує від 1873 року під фірмою

В. ЯХІМЕЦКИЙ

у Львові при ул. Коперника ч. 5

поручає виконувати в своїй роботі тепер заведені

СТУДЕНТСКИ МУНДУРИ.

Можливе єсть тій фірмі доставити Панам Студентам тих мундурів по дуже приступних цінах і за плату після умови догодити піддати усям.

ЦІНИ:

Блуза від зр. 6 і вище
Спідні від зр. 4 і вище.
Платьє від зр. 12 і вище.

Комплетне виконання мундурів для Панів ч. і к. однірих охотників, вступаючих до війська, виконує ся по низьких цінах, як також дав ся після умови, в місячних ратах. 644 6—26

Лісово-огородові шкільки

Тадя гр. Лубеньского

в Засові п. п. Іого, станція залізнична Чарна

Поручають на осінь і весну всякі відміни дерев, корчів до лісових культур, висаджування алеї, закладання парків, рожі і курті оздобні на солітери, деревця ошчеві всяких відмін і родів по дуже низьких цінах.

Цініки оплати і відвотності. 553 5—5

Спеціаліст недуг шкірних і венеричних

Д-р ЯР (Jahr)

по дошках студій в клініках проф. Ляссора і М. Поаса в Берліні — осінь у Львові і орд. від год. 575 10—12 і від 3—5 Сикстуска ч. 32 і п. 2—25

Глядаю конципіента

Близші услія після умови.

Д-р Теофіл Жормон

адвокат в Перемишлі. 568 3—3

Дентистичне Заведення

Гетманська 12

побіч Віденьської каварні виконує пломбование и витатане зубів без болю, вставляє штучні зуби в каучук і золоті без витягання коріння або по витягненню при допомозі техніки англійської школи.

551 Д-р Ф. Фрустман.

КОПЕРНИКІЙ І СИН

Оптика і Механіка у Львові площа І. Ягальонська ч. 1, протязь Банку Гіпотечного плантаційна площа Галицька

поручає в великому виборі і по цінах найдешевше окуляри, циліндри, зоректи, бінокли, телескопи, барометри, термометри, мікрометри, лупи, компаси, рейсфайли, записні книжки, піометри, макетери і т. д.

Урядове дробило електричне.

Всякі напрямки показують ся на зр. і в особі в найдешевше 418

Курсь Львівський

з дня 13 н. ст. Падолиста 1901.

Акції за штуку без купона.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. по 200 ар. а. в.	595	585
Банку для торгівлі і промислу 200 ар. а. в.	350	358
Банку кредит. галиц. по 200 ар. а. в.	—	—
Зел. галиц. Кар.-Люд. по 200 ар. м. к.	426	433
Зел. Львів.-Черков.-Ясень по 200 ар.	518	528

Листи заставні за 100 ар.	Плат.	Жад.
Банку гіпот. галиц. 5% а. в. вхлос. в 10% прем.	109 50	—
Банку гіпот. галиц. 4 1/2% а. в. вхлос. 50 л.	97 10	97 60
" " " " 4% а. в. вхлос. по 200 кор.	89 80	90
" " " " 4 1/2% а. в. вхлос. в 51	99	99 70
" " " " 4% а. в. вхлос. в 57 л.	92	92 70
Товариства кредит. 4% (1. емісія)	98	98 70
" " " " 4% вхлос. в 41 1/2 л.	98 20	98 90
" " " " 4% вхлос. в 56 л.	90 1	90 80

Облиги за 100 ар.	Плат.	Жад.
Галиц. фонду промишляльного 4% а. в.	96 10	96 8
Буков. фонду промишляльного 5% а. в.	101 50	—
Комуніальний Банку крав. 5% (1. емісія)	101	101 70
" " " " 4 1/2% (Шлем)	98 5	99 2
Позички кравец. в 1873 по 6% а. в.	—	—
Позички кравец. в 1893 по 4% а. в.	92 60	93 80
Позичка ж. Львова 4% по 200 коронь	87 30	88
" " " " 4 1/2% 4-ох емісій.	97	97 70

Лісові:	ж. с.	к. с.
Міста Кракова по 20 ар. (40 ж.)	75	80
Міста Станіславова	—	—

Монети:	ж. с.	к. с.
Дукат цесарський	11 17	11 85
20 франківка	18 90	19 5
100 Рубльєв срібний	250	254
100 Рубльєв паперовий	253	255
100 марок німецьких	117 10	117 6

В редакції „Свободи“ у Львові, ринок ч. 10 можна дістати:

ПОРАДНИК ПИСАРСКИЙ

підручник для писарів громадських, містить в собі збори писем і друків а також пошених як їх виповняти і взагалі як вести діловодство і касу уряду громадського.

ВІПУСК I.

уложив

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦКИЙ

адвокат кравецкий у Львові.

Ціна примірника 25 кр., а оплатою почти 30 кр. Хто прише в листі шість марок поштових по 5 кр. дістане на місце вже оплачений порадник.

Просторе мешкане фронто-

ве на II. поверсі, складаючися з 3 кімнат (дві з них величезні великі), кухні і приналежностей в домі ч. 7 при Підвалю зараз до випаймлення. Вода в кухні. Близку вість дав Канцелярія „Просвіти“, Ринок, ч. 10 на I. поверсі.

Потрібний в аразь ін-СТРУКТОР з руским вкладавним язиком, учбачний маторист, для приготування до шкоти маторального. Близша відомість в Адміністрація „Дзла“. 391 1—3

Парохія Лежайська

Бл. Перем до замтні. Желанч звать порозуміти ся з приходником в Лежайську. 581 3—4

А. Кшиштофович

у Львові

Готель Жоржа

продав в дошнім магазині:

Ціни в коронках:

1 пара портієр	2-70 с.
1 коронк. фіранок	2—
1 сервета на стіл	3—
1 капа на ліжко	4-25
1 коцик	4-50
1 метер хідника	—50
1 диван перед ліжко	1-60
1 диван над ліжко	3-30
1 сальонов. 200/310	14—
1 метер матерії на меблі 120 цмт. широт.	1-90
1 ковдра ват. на ліжко	8—
Лямбрекини до вікон	5-50
Замовлення з провінції відвотну.	504 14—18

Артистично-Літературні Новини

Кн. І. В. Щурат: Мої Листи (поетичні)
Кн. П. Е. По-Ле. Петрушев: Новелі.
Кн. П. П. Лінда-В. Щурат: Меліська Венера (драма).
Брошурований примірник 1 коронка, опрацьований 2 коронки. Кн. І—II в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, Кн. III, у переводячів в Перемишлі.

Новина!

КОВДРІ пухові виробу Йосиф Шустера зважували для своєї надзвичайної легкості і тепла з вогняного атласу у всіх барвах по ар.: 18, 20, 22, з шовкового атласу по ар.: 22, 28, 35 до 40. Ковдри зшили на новий ваті почавши від ар. 4, 5, 6, 7, 8, 10 в найбільшій виборі все на складі. Волосінні матеріали від ар. 14, 16, 18, 20 до 32. Синіки звичайні і спруженині, вогняні, коцики, подушки і т. п. найдешевше у спеціальній роботі виробів постелі.

ЙОСИФ ШУСТЕР

Львів, вулиця Коперника ч. 5, 465 18—20

Перший руский склад машин до шиття!

Перший руский склад машин до шиття!

Незрівняно доброти машини до шиття и гафту Зінгера

Пожній вхід 27 до 65 ар. Ручий " 25 до 43 ар.

Вся. Священникам, пш. Урядникам продаю на рату

Удобна сплати приступний. Рогозкою о 10% дешевше. Наука шиття а гафту безплатно. Цініки на за-488 дане даромъ. 88—104

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механік

Львів, Галицька 6, XXXXXXXXXX

Климентій Федунь

переплетник бібліотеки ц. к. львівск. університету

поручає

своє переплетиче і галіантерійне заведення

у Львові ул. Академічна ч. 8. 366

Подобляє ся всяких робіт, особливо переплету Службинь, кнот, Євангелій, Молитовників, Бібліотечних книг Альбумів, Матр, Діалогів и т. п. по умірених цінах.

ПРОШУ ОГЛЯДАТИ

Найдешевша торгівля галіантерійних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просвіти“.

Припорука великий вибір мужского біля, краваток, приручачок, парасолів, пальчик, шкіряних виробів, ро-рукавичок, дитинних забавок, великих альбумів, сінських кальшів, дитинних забавок, великих альбумів, мів, варт з видами, миль туалетових і перфумерий. 65—78 326

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“ у Львові

має вже готовий

Мідь питний, домашнього випробованого виробу

и вхід мая почавша выслає в бочках около 100, 50 и 25 літрів в цінах по 120, 124 и 128 сот. за літру разом з бочкою. 243 26—?

Комната до снідань в складі вуджені

ЙОСИФ КОТОВИЧА

внука Франца Ундерни

при ул. Краківській ч. 15

де в кожій хвилі можна дістати гарячі і зимні перекуски а флячки порція . . . 10 кр. пичена волова . . . 12 " вудженія з кашустою . . . 10 кр. гуляш . . . 12 " ковбаса з кашустою . . . 15 кр. біфос . . . 12 " печена вепрова . . . 15 кр. шинка з кіре . . . 15 " печена теладка . . . 15 кр.

Абонамент на обід в ціні 7, 9 і 12 ар. приймає ся. ЦІВНО

портове 1/4 літра 5 кр.

Прому о численні відвіданні і пишу ся з поважанем

ЙОСИФ КОТОВИЧА

688 властитель комнаты до снідань під двома голубцями. 75—40

Основою в 1848 році.

Давид Шварцвальд і Син

Львів, площа Капітульна число 3.

Поручають по якій найдешевших цінах свої в богатий добір заасортований склад готових мужсков одяж як:

Зимові бурнуси, плащ, накидки, комплетна гардероба для Всеч. духовенства, уніформи для пп. студентів, убранства и плащики для дітей.

Великий вибір футеръ до ходу и до подорожия.

Добровий вибір кравецких матерій на метри.

Нафта безпеченства.

Головний склад и Заступство

КРАСВОЙ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОЙ

И. ВОНДРАЧЕКЪ

Черемышль, ул. Францішканська ч. 34.

Поручає найлучшу незапальну нафту по най-приступніших цінах, высилка в біль-ших скількиностях для крамниць и торго-вель за відповідним опустомъ и ручить за найретельнішу и найточнішу доставку.

Піроліна и лѣхтарні піролінові до ста-влять, варазомъ лампы и всі инші артикулы вь обемъ освѣтлення входячі по якій найдешевших цінахъ. 663 3—3

Олива ріпакова, мінеральна и смаровило до воздѣв.

Піроліна, мило, лѣхтарні.

Забавний поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова прихадять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночь	Зі Львова відхадять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночь
а Кракова (281 360 ніч)	6 10	8 50	1 35*	5 50	8 40*	до Кракова (840 рано)	4 15	8 30	2 55*	6 20	10 —
а Підволочиска (голова двірца)	8 55	5 —	2 35*	5 55	10 20	до Підволочиска з Головного двірца	6 30	9 5	1 55*	7 10	12 45
а Тернополь-Коничинець	8 14	7 40	2 20*	5 —	10 02	до Тернополь-Коничинець	6 43	9 42	2 08*	7 35	11 —
а Бірок Вел.-Грималова Кошчинець	8 35	—	2 35	5 35	10 20	до Бірок Вел.-Грималова	—	9 25	—	—	11 32
а Рашова	—	—	—	—	—	до Рашова	—	9 55	1 55*	—	11 10
а Червоноград-Ідкан (1215 н.)	6 20	11 55	1 45*	5 40	12 15	до Червоноград-Ідкан	6 35	9 55	2 40*	6 10	10 30
а Ходорів-Підвисокого	—	—	—	—	—	до Ходорів-Підвисокого	6 25	10 20	2 45*	—	2 61
а Стрия-Львівського, Будапешту	8 10	—	1 10	—	10 50	до Стрия-Львівського, Будапешту	6 35	9 55	2 45*	—	—
а Стрия-Харова (Сухой (7))	8 10	—	1 10	—	10 50	до Стрия-Харова (Сухой (7))	—	9 55	—	—	—
а Стрия-Станіславова	—	—	—	—	—	до Стрия-Станіславова	—	9 55	—	—	—
а Бездя	—	—	—	—	—	до Бездя	—	9 55	—	—	—
а Рави Рускої й Сокаля	—	—	—	—	—	до Рави Рускої й Сокаля	—	9 55	—	—	—
а Янова (9 рано)	7 45	—	12 55	—	8 55	до Янова (9 рано)	—	9 55	—	—	—
а Бруховиця	6 46?	8 15	—	7 35	8 50	до Бруховиця (2-512 в неділі і святя)	9 15	1 25+	3 15	6 30*	8 55
а Зямної Воля (7-10 рано)	6 10	9 —	11 15	5 45	8 49	до Зямної Воля (3-20?)	4 10	8 45	5 25	6 40	10 60

Посіпні поїзди (Se'palligge): в 1/VI до 31/V, в 16/IX до 30/IX, що дня, а від 1/V до 15/IX в неділі і святя, в 1/VI до 15/IX в неділі і святя, в 1/VI до 15/IX в неділі і святя, в 1/VI до

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рушних свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найзнаменитішихъ повістей“ виходить вв второкъ і вв второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Администрация „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсманъ ч. 9; К. Бухштабъ ул. Карла Людвика ч. 28. — У ВЪДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРГѢ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и напечатаніе за инсераты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

вв Астерію: за границею: на цѣлый рокъ . . . 32 к. на цѣлый рокъ . . . 44 к. на півъ року . . . 18 „ на півъ року . . . 22 „
у Львовѣ: на цѣлый рокъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописъ звертають ся лише на попереднє застереженіе. — Рекламациі неопечатаніи відляй відъ порта.
Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошенія звичайніи принимаютъ ся по 20 с. ввѣдъ одной стрѣчки инсератовъ або вв мѣсцѣ а вв рубрицѣ „Надбѣслане“ по 30 с.
Подяки и иншіи донесенія приватній числять ся по 30 с. ввѣдъ стрѣчки.

Галицькі вибори соймові на судѣ рады державнои.

Наивный Керберъ.

Arbeiterzeitung обговорює становище правительства супротивъ „галицького питання“ и д-ра Кербера супротивъ наглого внесенія рускихъ пословъ. Галицкимъ питаннямъ Arbeiterzeitg. називає проблему: якъ народы рускій и польскій вярвати зъ-підъ панованія кліки, вѣдданихъ їй легкодушно короткозорими австрійскими правительствами. „Се питання — каже она — истнує вѣдъ хвилѣ, вѣдъ коли патріотизмъ польскои шляхты піднесено до значній державнои конечности, за що, той шляхтѣ заплачено выданемъ галицького народу польскому колу. Польске коло підпирало австрійскіи правительства, а правительство зновъ полишило ему панованіе въ краю: не дуже се моральное, але для обохъ сторінъ зысковный интересъ.“

Переходячи до вѣдновѣди Кербера, Arbeiterzeitg. пише: „Що-жъ д-ръ Керберъ сказавъ? Его слова доказують, що бувъ у великомъ клопотѣ. Вѣдъ не мѣгъ позволити собі на таку глупоту, якоу свѣтили Абрагамовичъ и Пацакъ: що ся справа належить до компетенції сойму. Соймъ має верифікувати виборы, але контролѣ адміністрації державнои належить вже до рады державнои. Се, що надужити старостѣвъ дѣлаи ся при соймовыхъ выборахъ, не ратує ихъ вѣдъ одвѣчальности передъ міністромъ внутрѣшнихъ справъ, а міністра не звѣднѣе вѣдъ одвѣчальности передъ парламентомъ. Очевидно, Керберъ не мѣгъ говорити такъ, якъ колись Вадені, котрый мимо кровавой рѣзні, найстрашнѣйшихъ насильствъ и безстыдныхъ подступѣвъ мавъ вѣдвѣду сказати въ парламентѣ, що въ Галичинѣ панує ладъ и законъ. П. Керберъ зробивъ ся отже наивнымъ. Прийшло тільки 46 жалобъ, котрі навѣдъ розсѣдѣть органы намѣстництва, а вѣдъ не знає, що слѣдѣ комісія могла бы зробити; впрочѣмъ противъ карыгодныхъ надужити

выборчихъ истнує законъ. Панъ міністеръ внутрѣшнихъ справъ такий нетямущій, що навѣдъ не знає, що законъ зъ 1862 року карає лише обманство зѣ стороны выборѣвъ, а не обманства урядниковъ и выборчихъ комисарѣвъ! Правда, що Керберъ не бувъ такий безличный, абы боронити галицкую самоволю, але такожъ не мавъ вѣдвѣду осудити еп. Вѣдъ не хоче солідаризувати ся зъ галицкими брѣдами, але не має такожъ смѣлости порѣзніти ся зъ ними. Доказомъ того є именованіе галицького маршалка. Керберъ хоче грати ролю новочасного чоловіка, але тамъ, де се треба доказати, показує ся, що на реформатора Австрій не має нѣ змыслу нѣ силы.“

Мѣдяне чоло Абрагамовича.

N. fr. Presse высказує гадку, що право сойму верифікувати виборѣвъ не може вкорочувати права парламенту до контролѣ поступованія админістративныхъ органѣвъ при выборахъ до сойму. Добру вѣдпирѣву дає згаданий дневникъ такожъ Абрагамовичевъ. „Его зворущуючі запевненія о справедливости Поляковъ супротивъ Русинѣвъ — пише N. fr. Presse — могли що-найбільше выкликати усмѣшку на устахъ слушающѣвъ. Коли польскій речникъ старавъ ся жалобы Русинѣвъ збити и ослабити аргументомъ, що ті жалобы Русины підносили разъ-у-разъ вѣдъ початку конституційнои еры, то осягающъ тымъ щось цѣлкомъ противное. При тѣмъ не пригадуемо собі, абы такі жалобы підносились при выборахъ за Шмерлинга або въ часахъ, які называє ся вѣрноконституційного ерою. Они выривають доперва въ 1879 роцѣ, коли Таффе вже при выборахъ гадавъ формувати зелѣзный перетень. Они мовѣють ся, чымъ більше Галичина вѣдокремляє ся вѣдъ прочои державы и чымъ більше берутъ до службы тыхъ урядниковъ, о котрыхъ Абрагамовичъ каже, що они не чужинцѣ, але вѣрніи сыны краю.“

А вѣдъ чого прокураторія!

Навѣзуючи до рады Кербера, абы въ справѣ надужити звертати ся до прокурато-

ріп, N. fr. Presse пише: „П. Романчукъ вѣдчитавъ рапортъ жандармеріи до старостѣвъ, въ котромъ сказано, що колькохъ выборѣвъ старостѣвъ може зыскати за колька коронѣ. Коли розходитъ ся о выясненіе справы галицкихъ выборовъ, то цѣлкомъ не треба широкыхъ слѣдствъ, які після словъ президента міністрѣвъ веде львовске намѣстництво. Треба тільки ствердити, чи вѣдчитаний Романчукомъ, рапортъ жандармеріи правдивый. Проче вже не належить до намѣстництва, лишь до прокураторіи и карного суда. Прецѣвъ Керберъ вѣдсѣлавъ рускихъ пословъ до прокураторіи! Побачимо, чи якіи прокураторъ Галичинѣ займе ся основнѣйше вѣдчитаномъ Романчукомъ перепискою. Прокураторія має обовязокъ интervenіювати не лишь на жаданіе интересованого; она має обовязокъ переслѣдувати кождый карыгодный фактъ, якіи дойде до ѣи вѣдомости. Абрагамовичъ сказавъ, що польскій урядники не поступають якъ бюрократы, але старають ся зъеднати собі довѣре народу. Въ чѣмъ полягає се небюрократичне поступованіе, зробили мы дивный досѣдъ. Способъ, въ якіи деякіи урядники въ Галичинѣ старають ся придбати собі довѣре народу, пригадує способъ, въ якіи Фридрихъ I старавъ ся мѣжъ Берлинцями розбудити любовь для себе...“

Зъ голосѣвъ польскои прасы.

Що на бесѣды пп. Романчука и Дашиньского польска консерва накинѣ ся мокримъ рядомъ зъ пѣною скаженои злости або зъ циничною брехнею, се можна вгадати напередъ. Промова ексц. Абрагамовича, що мала бути вѣдновѣдею на бесѣду п. Романчука, дала намъ заразъ зразокъ, впрочѣмъ не першій, безмежного цинизму, а въ голосѣ Dziennik'a polsk'ogo вѣдзываетъ ся и скажена бѣшенѣсть и бутный цинизмъ.

Не противъ шляхты польскои и урядниковъ — каже Dziennik polski — выступали Романчукъ и Дашиньскій, а цѣлею тыхъ гайдамаковъ и соціалистѣвъ було: адисредитувати народъ польскій. Такъ — каже — завсѣгды поступали найзавзятѣйшіи гоните-

лѣ вже не польскои идеѣ, не „народовою“ мыслию, а польского майна. Вѣдъ они подѣ позоромъ обороны простого народу передъ шляхтою воювали противъ польскои идеѣ. Такъ само и тіи маліи Катяніны, ударяючи на польску шляхту и интелігенцію, цѣплять „въ сердце народу“! А вже зъ пѣною въ ротѣ вѣзять ся, що, хоть вся печать руска(!) признала, що при остатнихъ выборахъ надужити не було (!), тільки що-найбільше лущали ся тамъ и сямъ деякіи неформальности (!), сейчасъ въ мѣру можности усуваніи (!), — то такіи тіи панове (гайдамаки и соціалисты) такъ збезчестили передъ свѣтомъ польску шляхту и польску интелігенцію, а тымъ самымъ и польскій народъ!

Оно погане, дуже погане, що Dziennik polski такъ безъ памяти лже, але ладно бодай, що залежить ему на славіи и чести польскои интелігенції и шляхты. Поки хтось не цѣлкомъ ще стративъ почуте чести и поки ему залежить бодай троха на доброй славіи мѣжъ людьми, поти не страчена ще надѣя на поправу; и мы не тратимо ще надѣи на поправу Dziennik'a polsk'ogo.

Ну, такъ до безпамяти роззюшеному, бо поцѣленому въ саме сердце, можемо вже выбачити слезу, що тисне ся ему крѣзь злѣсть и буту. Вѣсь — каже, — що Русины мають, завдячують нерозважливѣи великодушности польскои, котрою Поляки выховали собі гадниці, що сѣуть польску грудь! — Цитѣте, цитѣте! Охолонете зъ жалю и злости, то й саміи змѣркуете, що доси Поляки при всякой своѣй великодушности не мають еще нѣчого до роздаванія, а Русины тую дробку, яку мають, завдячують не Полякамъ, а конституції; за то богато-богато зъ того, чого не мають, а після конституційни мати повинні, завдячують Полякамъ, — бо звѣстно, що далеко легше є спияти нѣжъ помагати и давати.

Інакше вѣдзываетъ ся о бесѣдахъ пп. Романчука и Дашиньского Kurjer lwowski. „Що року — каже — зъ точною докладностію повтаряє ся въ австрійскомъ парла-

І се й те.

[Калинина „Жертва“. — О, щаслива Русі! — Переміський Інститутъ дівочий. — Потреба по-дібнихъ інститутѣвъ для хлопцѣвъ.]

(Дальше)

Калинонько, голубонько! Музо моя краснопера!...

Колижъ бо заразъ мені перебиваєте та смієте ся, мовби я сказавъ щось не знати якъ недоладного. А то я зовсімъ не маю на гадці грецької Музи. Теперішнє-жъ жіноцтво такъ залюбки стрѣить ся в пера; то чому-жъ би й новітня Муза не могла бути „краснопера“, не потребувати заразъ бути колібрикомъ або попугаємъ? Будьте-жъ ласкаві слухати, нехай веду свою річъ дальше. Отже

Музо моя краснопера! Пожичъ мені бодай на хвилинку свого красного пера! Душа моя вгадує, що випаде мені доторкнути річій негарнихъ, котрихъ ніяково буде називати звичайними простими словами. Треба би слівъ добирати гарніишихъ, а до сего здаєть ся, що би бодай трошечки якогось поетичного полету. Тимчасомъ я олицетворена тяжка проза, та ще й необстругана, необтесана. Було колись і я рвавъ ся до поезіи, та давно се було. Першій і останній мабуть поривъ підбуди ще мѣжъ своїмъ шпиргалемъ з осені р. 1865. Найшовъ я було десь в Rozmaitości'ахъ сонетъ „Do siostry“, — а я чомусь любивъ ся тогді в такихъ сонетахъ. „Czyż mi buwało się togi w takich sonetach. „Czyż mi wziętna, nie wiem, nie śmieć o to pytać“ — такъ мені припало було до душі, що я до-конечнѣ хотівъ те саме перешпигати по руски, бо по польски за ніщо в свѣті бувъ би не зваживъ ся висказати тайни свого сердца. І не

повело ся! Проба лишилася в „теці“, а тайна в серці. От такожъ жертва, — може навѣдъ і дві; щастє, що скінчили ся вони чи вона не такъ дуже трагічно і — без шкоди для Руси.

Від чого-жъ тіи шкідливі для Руси жертви лучають ся у нас, і то навѣдъ далеко частѣйше, ніжъ думаємо? Може такий бракъ рускихъ женихѣвъ-патріотѣвъ, що мусить лишати ся надвишка патріотокъ, призначена на жертву? Чи може поміжъ рускими вѣдданими-патріотками такъ малий вибір, що патріотамъ-соколамъ трудно дѣбрати собі міжъ ними пари до влюбѣи и потреби, такъ що поневоли сягають поза їхъ гуртокъ, лпшаючи їхъ на поталу судѣби?

Щоби на сі питання відповісти переконуючо, треба би показати статистичні цифри, якихъ нема і майже не може бути. Всежъ таки зважує ся на підставі самихъ довголітнихъ помічень рішучо заперечити оба сі питання.

Кількожъ то молодіжи нашої кінчить що року науки в університеті (лишъ змишуєть ся, не на університеті, бо тамъ учать ся хіба воробці!) львівскімъ і иншихъ австрійскихъ та по якісь тамъ черзі літ доробляє ся хліба і женить ся або може женити ся! Кілько то нашихъ хлопцѣвъ-молодцѣвъ виходить на людий і безуніверситетскихъ наукъ! Гляньмо лише по нашихъ містахъ не то великихъ, а й по містечкахъ, а навѣдъ селахъ: кілько тамъ того нашого цвѣту! А що всі або майже всі патріоти, горячі, завзяті патріоти, в або до недавна були, — то й не казати.

А красунь нашихъ! Тільки глянь по тихъ волякахъ вечерницяхъ, мійскихъ чи сільскихъ, та любуй ся ветхій денемъ, а молодий — вибирай до схочу і до влюбѣи: найдеш на тіій цвѣтистій леваді і рожу і лилею і гвоз-

дичокъ, і маюкъ і фіялку і незабудъ і калину і малинку; а всьо розумно плекає, здорове тіломъ і душею, що не повесидати ся передъ свѣтомъ.

Колижъ бо рускимъ соколамъ, завзятимъ юнакамъ, що жите своє готові віддати за Русь, по більшій частіи Русь-Україну такъ виповняє всю душу і сердце, що нема тамъ уже місця для гарнихъ очей дівочихъ, хочъ би зъ нихъ блискала грань і народнихъ идеалівъ і науки.

Ось жертви для Руси, для идеї! Колибъ у мене Калинина перо, я написавъ би безлічъ „скіпівъ зъ нашего життя“ і кождий назвавъ би „Жертвою“ і кождий кінчивъ би зъ Калиною гіркимъ болючимъ стономъ: „О, щаслива Русі!“

Вечерниця — нехай буде, що у Львові, в сімъ осередку нашого народного життя. Гамірно, весело гуторять, шебечуть наші голубки, ластівочки, перепелчки, шолопотять невинуватливими а гарними строими. Ждутъ, виглядають орлівъ, соколівъ. Дежъ вони слізъ, лезъ забарили ся? Певно десь раду радять, якъ на Ляха, на Москаля встати, ненюку Україну зъ ярма визволяти. Тимъ часомъ щиглики та маліи гурточокъ орлівъ-соколівъ — тамъ на разі дивують ся певно, де вони діли ся — пускають ся в розмову та в танецъ.

„Ви читали останню збірку етнографічну Гнатюка?“ зачулось крізь музику жвавого вальца, і пара пошпила відъ дверей; не чути вже відповіди ні дальшої розмови.

„А що Ви кажете про Франка Ізмараїдъ?“ зновъ чути коло дверей питає щиглика.

„А перекладъ Гавалічка Ви читали?“

Усіла голубка, що може більше читала відъ допитливого щиглика, та шепче своїи товарищицѣ-сусідицѣ:

„Цікавий собі хлопець! Взявъ мене просто зъ моста на іспитъ зъ літератури острѣйше, ніжъ д-р Коцюбинскій! А той що говоривъ зъ Тобою?“

— Ет! Сему зновъ такъ само просто зъ моста зібрало ся на шаленіи любові! Залюблений в мене, каже, на смерть, хочъ вперве й бачимось сьогодні.

„А що вінъ за оде?“

— Мабуть що-йсь теперъ чи передъ рокомъ здав матуру; ходить на філософію.

„Овва!“

Про вѣвка помовка, а вінъ і тутъ; про-сипъ переєкзаменовану до вальца. Перетанцювали. Товаришки пайшли ся зновъ обічъ себе.

— А що?

„Та бо вінъ і в мене залюбивъ ся на смерть!“

— Ха-ха-ха! На маєш!

Не було часу більше говорити; пішли дівчата дальше в танецъ.

Отъ коло півночи надійшовъ зновъ гуртокъ сизихъ орлівъ, ясныхъ соколівъ. Рада, бач, довго протяглась.

„А дежъ Васъ більше?“ питає хтось.

— Андрій, Богданъ, Володзько лишались еще у Центуа; другіи пішли до Велелуї. Може прийдуть пізнійше.

Переглянувшись соколи по салі, то й і сей перетанцювавъ польку зъ якою мужною жінокою, а далі повони, незаметно забарили ся до другої комнати... до віста, хто до англійского, хто до... польского (сей жвавіише йде...)

„Кадриль!... А ходіть же, панове! Богато панъ не має пари...“

Хто рушивъ ся, хто мрукнувъ підъ носомъ „нема дурнихъ!“ і лишивъ ся при вісті.

В КНИГАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

можна дістати: Історія України Руси М. Грушевського. Томи I. і II. неоправні на звичайнімъ папері по 4 К., на ліпшій папері по 5 К. Том III. неоправний на звичайнімъ папері по 5 К., на ліпшій 6 К. Оправні томи дорожчі о 1 К. 40 сот. — Кобзаръ Тараса Шевченка комплетъ, в 4 томахъ, ціна 10 К. — Твори Руданьского в 5 томахъ, неоправні 5 К., оправні 7 К. 50 с. Гуцульщина Вол. Шухевича, I томъ в двохъ частяхъ 10 К., оправний 11 К. 40 с. — Тарас Шевченко Грушевскій. Коняського, Т. I. 3 К., Т. II. 4 К., оправні разомъ оба томи 8 К. 40 с. Книгарня Товариства ім. Шевченка має такожъ на складі: **шкільні книжки.**

СПРАВОЗДАНИЕ ДИРЕКЦИИ БАНКУ ЗВ'ЯЗКОВОГО в СТАНИСЛАВОВІ, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою поручкою за місяць вересень 1901.

А) Стань чинний.

	Стань з кінцем вересня 1901		Вз протягу вбд 1/9 до 31/0 1901		Стань з кінцем жовтня 1901	
	к.	с.	к.	с.	к.	с.
Позички на скряпці	205388	28	5914	35	9690	209163
" " " "	14214	86	3925	—	3416	13715
Кощы адміністрації	2363	54	156	45	236	49
" " " "	904	22	77	80	13	22
" " " "	247	20	—	—	—	—
Рахунок поліції	749	58	200	81	105	10
Цінні папери	2410	—	—	—	—	—
Готівка	7913	25	—	—	—	—
Сума стану чинного	234200	93	10274	41	13460	81

Б) Стань довжний.

	51238 79		904 —		126 08		52011 71	
	к.	с.	к.	с.	к.	с.	к.	с.
Удѣлы членський	51238	79	904	—	126	08	52011	71
Фонд резервовий	14436	—	99	56	—	—	14535	56
" " " "	—	—	—	—	—	—	—	—
Вкладки щадничі	130	94	31	46	26	77	5481	48
Відсотки	8635	13	1689	47	188	95	10135	65
Кредити банків	27800	—	—	—	—	—	27800	—
Обезпечена членська	—	—	336	62	—	—	336	62
Зиск з дѣл минулих	1201	70	—	—	344	40	957	30
Сума стану довжного	23,941	93	7656	42	6140	91	23571	64
До того стань чинний	1941	93	10274	41	13460	81	23571	64
Разом (Капітал обор.)	163401	86	17930	83	13460	81	47143	28
Оборот кассов.								

Загальний річний оборот кассовий вбд 1 січня до 30 жовтня 1901 р. 400379 К 83 сѣт.
Після білансу з р. 1900 вносилися з кінцем року:

Позички на скряпці	178.994	" 70
" " " "	16.144	" —
Вкладки щадничі	132.427	" 92
Сальдо відсотки	8.177	" 80
Загальний оборот кассовий з р. 1900	488.486	" 36
В жовтні 1901 прибуло 22 членів з декларованими удѣлами на 920 кор. — отже з кінцем жовтня 1901 остало 1279 членів з декларованими удѣлами на 58.634 кор.		

Стопа процентова вбд вкладок щадничих 4 1/2%, стопа процентова вбд удѣлених позичок 7 1/2%, плати чверть річно або піврічно з горы.
Станиславів дня 9 падолиста 1901. 43 1—1
Банк зв'язковий в Станиславові, стоваришеня зареєстроване з обмеженою поручкою.
Северинг Торонський. Савинг Левіцький.

До садження в осени поручаю:

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ

власної годівлі, в найлуччих породах

25000 яблук високорослих	по 40 зр. за 100 штук
15000 груш	" 50 " " " "
15000 слив	" 45 " " " "
5000 вишень і черешень	" 40 " " " "

Шкілки овочевих дерев.

Людвік Фреєге, Краків.

Продаю лише здорові і під кожним зглядом певні деревця.

Ілюстрований ціник спеціально для шкілки дерев висилаю на жадане даром і оплатно. 5-10 10-15

Перешика в рускій, польській і німецькій мові.

Ф. ФРІДРІХ і П. НАГОРНІ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кави, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входять в обсяг домового господарства, сьвічки, мило, крохмаль, соду. — Маринади, вудження, сир, горіхви, лікери. Вина, шампань. Коняк кураційний. Пиво пильзеньське, Портав англійський. — Комади до свідань. 490 10-40

Цѣлковитом готівки не вимагає ся.

Під догодними умовами

даєть особам, що в можності платити, всі наші товари на кредит і поручаєть амь даваним сальдою, до комнати, отній церковний, хідники, лінолеуми, церази, євранки, портє, кани на соди і дожки, кодры, коцы, матерії на меблі і розличні други предмети декоративні.

Меблї зєднані в деревяні товари льняні і бавовняні, бѣлє, товари єутраї, конфекцію мужеску і дамску, і всі други артикулы можєм на жаданє спроводити.

На провінцію висилаєть ілюстровані ціники даром і оплатно. — Листи до нас єсвати: 493

Заряд вѣдєнского магазину

Au Louvre, Львѣв, ул. Сикстуска ч. 6 (в пасау).

Філія в Пережмиш: ул. Міцкевича ч. 4.

Цѣс. корол. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика рому, лікерів і оцту

Юлія Миколаяша Наслѣдниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старі горьвки польскі, розалісы, лікери, румы правдиві з Ямаїки, коняки, спиритусъ, "Вон-гонт" на паливи, також правдивий оцетъ спиритусовий. 866

Склады для мѣста: уліца Галицка ч. 1. — у уліцѣ Келерника ч. 9.

Найкрасшій китицѣ иминний, заручинові и вѣсѣльній

поручає

Заведене згородниче

получене з

складомъ насѣвня и цвѣтовъ

Антонія Климовича и Сына

у Львовѣ

площа Галицка число 14

Простіт сн доміано адресувати

Адреса телегр.: Ант. Климович Львов.

Лише тоді правдивий, коли тригранна фляжка вбд замкнена низше поданою опаккою (червоний і чорний друкъ на жовтій папері).

Доен

неперевиснений!!

В. Маггера

правдивий опакований

ТРАПЪ ЗЪ ПЕЧЬКИ

DORSCH

(вз законно обезпеченій опакованій) жовтого фляжка К. 2.— бѣлого " 3.—

в фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МАГГЕРА

у Вѣднѣ

Розсѣдженій першорядними повагами медичними из-дѣл своєї легкой страхнєсти поручений також дѣтям, и заплеуваній у всѣхъ тыхъ случаяхъ, в котрыхъ дѣткарь хоче досягнути скряпленія цього організму, именови грудей и легкыхъ, вбѣдженія выги тѣла, позбавленія сохлѣ, а такожъ вважатъ прочищенія крови.

Дѣстати можна в найбільшій часті Антикъ и Дрогеріи австро-угорскої Монархіи.

W. MAAGER, WIEN

III/3., Neumarkt 3. 535 4-18

Противъ наслѣдувань зяраджує ся судовоє слѣдство.

"ТОВАРИШ"

Ілюстрований календарь на 1902 рік

Фиг. 3.

"Календар в руці"

Вже вийшов з друку "ТОВАРИШ", багато ілюстрований календар на 1902 рік.

Товариш — се перша в тім роді книжка ввагалі в нашім краю. Товариш містять в собі 24 карт зєвѣдшого неба (по дѣи на кожний місяць) і багато ілюстрацій, прим з війни бурекі, хінської, портрети визначниихъ людей і т. ин.

Товариш подає раду, як вибрати собі зване і як радити собі ріжнихъ хвиляхъ і потребахъ життя.

Товариш важний і потрібний для всіхъ, а приступний для кожного, хто лише уміє читати.

Хто собі купить "Товариша", буде мати "Календар в руці" і знати, як робити ся календар.

Хто собі купить "Товариша", буде знати і те, що на небі те, що на землі.

Хто собі купить "Товариша", буде мати справді товариша, котрий стане ему в пригоді в неодній хвилі життя.

Хто собі купить "Товариша", буде мати книжку, котра придасть ся ему не лише на одні рік, але й на ціле життя.

Хто хоче пересвідчитися ся, що те все правда, що тут написано, нехай купить собі "ТОВАРИША", а певно не пожалує. Ціна 1 К. без переслѣд почтової; з переслѣдою 10 сотників більше. Замовляти у Сєня Горука, у Львові, пл. Дембровского ч. 1. 415 4-7

Зєвѣднічі поїзди після середно-європейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова прихѣдять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночі	З Львова відхѣдять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночі
Кракѣв (281 9 60 рѣд)	6 10	8 50	35*	5 50	8 40*	Кракѣв (8 40 рано)	4 15	8 30	2 55*	6 20	10 —
Підволочиск (зєвѣд двірѣд) (на Підзамчє)	8 15	5 —	2 35*	5 35	10 20	Підволочиск з головною двірѣд	6 30	9 25	1 55*	7 10	12 45
Тернопѣль Країна-Брода	8 —	7 40	2 20*	5 —	10 02	Тернопѣль Країна-Брода	6 45	9 42	2 08*	7 35	11 —
Бірок Вєл-Гримацѣв	8 35	—	2 35	5 35	10 20	Бірок Вєл-Гримацѣв	—	9 25	—	—	11 32
Рашѣв	—	11 45	—	—	12 15	Рашѣв	—	9 35	1 55*	—	11 10
Черновѣц-Іцкан (12 15 м)	6 20	11 55	1 45*	5 40	9 20	Черновѣц-Іцкан	—	9 35	3 30	—	11 10
Ходорѣв-Підволочиск	—	—	—	—	10 20	Ходорѣв-Підволочиск	—	9 35	2 40*	6 10	10 30
Стрипа, Лавочного, Будалешту	8 10	—	1 10	—	10 50	Стрипа, Лавочного, Будалешту	—	9 35	2 45*	—	10 30
Стрипа, Харѣва Сухой (†)	8 10†	—	1 10	—	10 50	Стрипа, Харѣва Сухой (†)	—	9 35	—	6 35	—
Стрипа, Станиславѣв	8 10	—	1 10	—	12 15	Стрипа, Станиславѣв	—	9 35	—	7 —	—
Вєднѣ	—	—	—	5 55	—	Вєднѣ	—	9 35	3 05	7 —	—
Рашѣв Руской і Сокаля	6 —	8 15	3 14	5 55	—	Рашѣв Руской і Сокаля	—	9 35	—	7 25	9 10†
Янов (9 рано)	7 45	—	12 55	8 25*	9 41*	Янов (9 30 вечер)	—	9 35	—	7 52	8 35*
Брукович	6 45†	8 15	—	7 35	8 50	Брукович	—	9 35	—	7 52	8 35*
Зимноі Вѣдѣ (7 10 рано)	6 10	9 —	11 15	5 45	8 49	Зимноі Вѣдѣ (8 20†)	—	9 35	—	6 40	10 50

Послѣдні поїзди (Sei nellage); § від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. що дѣя, а від 1/V. до 15/IX. в недѣлі і свѣята, §§ від 1/V. до 31/V. і від 16/IX. до 30/IX. в недѣлі і свѣята; * від 10/IX.

Близькозичний поїзд відхѣдять з Львова о 8 40 год. рано; прихѣдять до Львова о 8 40 год. вечером.

В місті видають білєти агенція дѣнянєв І. Ст. Соколовскій в пасажи Гемана, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а ввѣчѣнє і ввѣчѣнє змѣного рода білєти, ілюстровані провідники, розкладі і т. и., иформаріє бюро ц. к. державнихъ вєзѣдѣцъ, ул. Країцка ч. 5, в подѣдѣ, схода II ч. двѣри 52, в урядѣвхъ годинахъ (8—3, в свѣята 9—12). Середно-європейскій часъ зєвѣднічий від лѣвѣвского о 36 ми.

Виходять у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додатокъ „Вибілка найзнаменитішихъ повістей“ виходить вб второкъ і вб второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевського ул. Килинського 2; О. Соколовскій Пасажъ Гавмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВДННІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ: Г. Гамбургъ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за інсерами платять у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

вб Астеріс: за границею:
на цілий рікъ . . . 82 к. на цілий рікъ . . . 44 к.
на півъ року . . . 16 „ на півъ року . . . 22 „
у Львові:
на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженя. — Рекламація неопечатаній вбійній вбдъ порта.
Поводиноче число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. вбдъ одної стрічки інсераціонъ або вб мѣсяць вб 25 рубриці „Надбране“ по 50 с.
Подяки і інші доносеня приватні числять ся по 80 с. вбдъ стрічки.

Галицькі вибори соймові на судъ рады державної.

Об'єктивний д-ръ Керберъ.

При вчерашній дальшій дискусіі надъ наглымъ внесенемъ рускихъ послѣдъ першій промовивъ президентъ міністрівъ д-ръ Керберъ і сказавъ ось-що:

„Высока палато! Вб часѣ дискусіі надъ наглымъ внесенемъ однихъ зъ бесѣдниківъ [Дашинскій — Ред.] промовлявъ о ц. к. урядникахъ въ тонѣ, противъ якого рѣшучо мущу застеретти ся. Дуже сумніваю ся, чи сей посолъ осягне вб такій спосібъ свою цѣль, коли рѣчеве трактуванє виборчихъ справъ може вб кождѣмъ случаю довести до строгого слѣдства. Я все уважаю за свѣй обовязокъ усувати неправильности, противляю ся всякому прикрашваню якогось случаю, але рѣвночасно противляю ся узагальнюваню обжалуванъ а спеціально киданю клеветъ на несприятельнихъ і безбороннихъ. Противъ такого поступованя мущу взяти урядниківъ рѣшучо вб оборону, спеціально вже для того, що оно може захитати довѣра такъ потрібне для успішної дѣяльности урядниківъ вб интересѣ населеня.

„Позволю собі вказати на се, що дуже часто высказуванє мною твердженє, що я готовъ совѣстно і строго розслѣдити всѣ зажаленя вб виборчихъ справахъ, дѣйстно заслугує на цѣлковиту вѣру. Наведу два случаѣ. Внесокъ давецъ [Романчукъ — Ред.] звернувъ увагу на се, що вб многихъ селахъ тернопільського округа правиворѣвѣ не заповѣдено і вб наслѣдокъ того зайшли тамъ виборчі неправильности. Таке саме зажаленє вилучило звѣднанъ до министерства внутрѣшнихъ справъ. Я безпроблемно заридивъ доходженя черезъ львівське намѣстництво, а намѣстникъ приславъ менѣ справозданє зъ долученемъ справозданемъ старости, вказуюче, що тамъ правиворѣвѣ і самі вибори були після приписѣвъ у водповѣднѣмъ часѣ і мѣсці оголошені а водтакъ переведені. Вб иншій зновѣ громадѣ, котрої назви не пригадую собі, здаєсь менѣ вб Потѣвѣ (?), внесено протестъ зъ причини неоголошеня реченця виборѣвъ. Староста ствердивъ дѣйстийный станъ рѣчи і на подставѣ его доходженя, котрі выказали рацію зажаленя, протестъ узвладнено і дня 24 сержня 1901 вбдбули ся нові вибори. Впротѣмъ зъ тернопільського округа внесено ще два протести, котрі не водноснились до поступованя при виборахъ, але до пасивного

права виборчого. — Иншій бесѣдникъ [Дашинскій — Ред.] подісь, що вб мостискомѣ округа правиворѣвѣ не були на часѣ оголошеня, бо староста мавъ заявити, ии нѣколи не допустити до того, абы виборѣвъ довѣдалися о правдивѣмъ реченці. Вб тѣй справѣ може выс. палатѣ довести, що доходженя рѣшучо ствердили, і то зъ певностію выключуючою всякій сумнівъ, що вб тѣмъ округахъ правиворѣвѣ оголошено на часѣ.

„Зазначую ще, що министерство внутрѣшнихъ справъ вѣзвало вб своѣмъ часѣ намѣстництво, абы такъ при виборахъ до рады державної являть і при виборахъ до сойму старало ся перевести правиворѣвѣ вб приписаный спосібъ, абы реченцѣ правиворѣвъ і виборѣвъ були оголошені вб водповѣднѣмъ часѣ.

„Я предложивъ выс. палатѣ тѣ два случаѣ, а не хотѣти томити васъ дальшимъ вычислюванемъ, могу ще другій разъ зложити запевненє, що внесеня зажаленя будуть вб кождѣмъ часѣ строго розслѣджені. Выс. палата може зъ тѣмъ перекопати ся, що, о скѣлько розходить ся о адміністрацію, мы все стараємо ся поступати такъ, абы загальъ бувъ доволеный“.

Людвекъ пос. Ольшевскій

пояснює насампередъ по польски, для чого польскі людвекъ подіписали внесенє п. Романчука.

„Внесенє п. Романчука — каже — подіписали мы, послы людвекъ сторонництва, лише для того, щоби при сѣй нагодѣ долучити і нашѣ жалоби противъ надужитъ, якихъ при остатнихъ виборахъ допустило ся сторонництво т. зв. станчикѣвскє, верховодяче у насъ вб краю, і — що еще больше заслугує на кару — самі ц. к. урядники на користь тої верховодячої кліки. Польскимъ посламъ не выпадало бы може выводити тутки тѣ докору, бо-жъ гарнѣйше і водповѣднѣйше було бы вб соймѣ упорати ся зъ тими немилыми рѣчами. Але на жалъ маємо приклады і знаємо зъ власного досвѣду, що-нашѣ земляки і брати змушують насъ сюды приходити зъ нашими жалобами і жалями. А скоро они, маючи власть і управу вб рукахъ, допускають ся такихъ вчинківъ, о якихъ вы, панове, тутъ уже чули; скоро они надужити тѣ звертають противъ насъ, своихъ братѣвъ: то і мы не маємо обовязку покрывати ихъ поступківъ і допускати до еще большої безличности зъ ихъ стороны. Паны зъ польского кола вб кождѣмъ випадку виборчихъ надужитъ водкликують ся на те, що судъ о тѣхъ надужитяхъ належить до галицького сойму, бо они дуже добре знають, хто вб тѣмъ соймѣ сѣдає, знають, що судьями тѣхъ надужитъ

будуть тѣ самі, на котрыхъ користь надужити дѣють ся. Мѣй Боже! Нѣби-то мы не знаємо, якъ галицькій соймъ поступає зъ виборчими протестами; нѣби-то не знаємо, якъ зъ засады переходить ся надъ тѣми протестами до дневного порядку, якъ само ц. к. правительство тѣхъ, що допускають ся найбрутальнѣйшихъ надужитъ, за те нагороджує авансами! Коли ходитъ о приклады, то можеть бы ихъ багато навести. Такъ, пр. староста зъ Бжеску довго не авансувавъ, бо не удалося ему переперти правительственного кандидата; ажъ вкѣнци при помочи штучокъ, незгодныхъ зъ повагою его уряду, удалося ему повалити посла д-ра Вернадзковського на користь станчикѣвского кандидата, тогдѣ і номінація незабаромъ зъявилась ся. Нашѣ послы добре тямлять, якъ вб часѣ, коли вб галицькомъ соймѣ розпочато акцію противъ на пѣвъ варіята старости гр. Михаловского, тої самѣ староста сидѣвъ на галеріі і глумливо усмѣхавъ ся, бо знавъ, що ані волосъ зъ головы ему не спаде, а противно вѣдъ дѣстане ще нагороду за свои вчинки. П. Абрагамовичъ вб спосѣбный заперечити найочевиднѣйшому станови рѣчей, і дѣятого знаємо добре, що голоса нашѣ остануть даремні. Але і те, що вы тутъ чули зъ нашихъ устъ, повинно васъ перекопати, що такі надужитя не повинні дѣяти ся. Паны зъ польского кола, що звуть себе сторонництвомъ ладу і порядку, не повинні насъ змушувати до того, щоби мы сюды приходили зъ нашими жалями. Внесенє п. Романчука і рускихъ послѣдъ подіписали мы ще і дѣятого, бо мы, польскі хлопцы, зарѣвно зъ рускимъ народомъ знаємо гнѣту вѣдъ польского шляхты, а коли намъ зло дѣє ся, то не тѣмъ дѣє ся такожъ братному народови рускому. Впротѣмъ не забувайте, панове, що пужда єдинає чоловіка зъ звѣриною, а мы-жъ, польскі і рускі хлопцы, є людьми і бажаємо чимъ разъ большого нашего розвою і просвѣты.“

Одпѣсля сказавъ бесѣдникъ отсею заяву по нѣмецки: „Мы подіписали внесенє п. Романчука, хочъ напередъ знаємо, що оно не буде мати жадного успѣху, хочъ знаємо, що нашъ край выданный на ласку і неласку станчикѣвской кліки. Надужитя на користь верховодячої кліки не мають зовѣмъ національного подкладу, а мають скорѣйше характеръ соціальный.“

Вкѣнци бесѣдникъ вѣзавъ правительство, щоби указаний тутъ жалоби розслѣдити якъ найдокладнѣйше.

Цѣвлинскій речитєує брехнѣ Dziennik'a.

Вб пмєни польского кола д-ръ Цѣвлинскій, професоръ львівского універси-

тету, карієровичъ, кандидатъ на шефа секціи вб министерствѣ просвѣты — вытѣкавъ усѣ безличній брехнѣ зъ рубрики „Hajdamaszyna“ вб Dzienniku polsk'omъ.

Насампередъ „констатувъ“, що надужитя робили Русины. Террору допускали ся рускі священники, котрі не лише выступали вб рѣчахъ агитаторѣвъ, але вб дѣякахъ околпачъ прямо зъ проповѣдницъ і на богослуженяхъ терроризували населенє. Були такі, що хлопамъ, котрі не хотѣли голосувати на руского кандидата, грозили карами на тѣмъ свѣтѣ. Вѣдбировали вѣдъ селянъ присягу, що будуть голосувати лише на руского кандидата, селяне мусѣли навѣтъ підписувати на се реверсы. На опонентѣвъ священники накладали церковній кары. Такимъ хлопамъ казали при мѣромъ лежати черезъ три мѣсяцѣ вб часѣ службы Божої хрестомъ, два разы вб тиждѣ постигати, і т. д. Хлопамъ, котрі не хотѣли сповняти бажанъ священникѣвъ, они водмовлявали духовнои асистенціі при похоронахъ і т. п. Рускі агитаторы розголювали найбѣзпѣйшій небиліхъ. Хлопамъ оповѣдали, що шляхта намѣряє наново впровадити панщину, що наступити загальній подѣлъ грунтѣвъ, навѣтъ показували хлопамъ грунты, котрі они мали выбрати собі. Вмѣсто вб пмѣхъ, що за злочинъ на особѣ політичного противника належить ся найбільше два тиждѣ арешту і т. д. Польскій народъ — мовивъ далѣ сѣй Познаньчій — хоче жити зъ Русинами вб найнѣйшій згодѣ і такъ по найбільшій часті дѣє ся. Романчукъ може самъ признати, о скѣлько вѣдъ, котрий оголошує себе оборонцемъ конституційныхъ законѣвъ, і его прихильники, вб практицѣ при послѣднихъ виборахъ примѣнювали сю публичну мораль, яку все мають на устахъ, бму (Цѣвлинскому) дуже прикро обговорювати тутъ сѣ справы, але Польковѣ спровоковано до сего. Причиною виборчого погрому Русинѣвъ не суть надужитя, але — якъ само „Дѣло“ признало — неагода мѣжъ рускими партіями. [Се брехня! То водносно ся лишь до деякихъ округѣвъ! — Ред.] Такъ отже послѣдній вибори нѣкимъ спосѣбомъ не оправдують потреби якихъ-небудь вынятковихъ законѣвъ, котрі п. Романчукъ хоче сотворити для Галичины. — На выводи Дашинского, Цѣвлинскій „не може водповѣсти, бо не має до розпорядкости такого словаря досѣднихъ слѣвъ, якимъ розпоряджає Дашинскій...“

Друга промова п. Дашинского.

П. Дашинскій промовивъ другій разъ, головнио абы водповѣсти Керберови. Застєрѣгъ ся противъ того, абы критичку негального поступованя урядниківъ предста-

І се й те.

[Калинина „Жертва“. — О, щаслива Русь! — І. ремиский Институтъ дѣвоцый. — Потреба подѣлнихъ институтѣвъ для хлопцѣвъ.]

(Дальше)

Тай от і оженив ся той адвокат чѣ лікар. Взавъ жінку зъ каменницею чѣ каменницею зъ жінкою. Батько жінки швець; але щѣ-ж се має до річи! Русин — демократ; не питає, кто сѣгъ годзі, коби лише честні люди... або, якъ часомъ, коби гроші. А ладна каменниця! Пан! В повозі їздити. Радуй ся, Русин! Маєш і адвоката і заразомъ каменничного пана, що в повозі їздить; ще й село собі колись купити. А патріотъ а него — такий, який бувъ; навѣтъ у видѣлахъ рускихъ товариствъ засѣдає. Вже й сина має; розуміє ся само собою, що охрещений в рускѣмъ обрядѣ. Леонардомъ охрестили; такъ хотѣла мама... в честь тата... Левка. Леонардъ є на імя та-кожъ давнійшому знакомому і приятелєви пані адвокаторѣ, офіціально від почти; знали ся ще, якъ вінъ бувъ практикантомъ, але отець — значить, той швець — розумівъ, що адвокат такий лїпша партія. Але се не має нічого до річи. Малий „Леонцѣ“ — і тато такожъ „Леонцѣ“ — має вже пять лїт; доси ще не уміє по руски — бо й дѣжъ має на-чити ся в місті? — але колѣсь, якъ тато купити село, то може й научить ся. О, щаслива Русь!

Але є і инша порода аргонавтівъ.

Гарне, веселе жите коштує, часомъ навѣтъ дорого коштує. Що-жъ дивного, що прийдє неразъ зажити ся? І такъ безъ гроша

годі женити ся; а сотчина більше, сотчина менше — яку тамъ робити рїжницю! От і замарає ся нашъ патріотъ — нехайъ вже буде симъ разомъ для відмѣни лікаръ — якъ то кажуть, по самі уха. Радъ би оженити ся чимъ боржій, та в місті, підъ рукою, не знає такої грошовитѣвъ, якої ему треба, а їздити свѣтими нема часу, нема і якъ; вінъ жежъ не питомець, щоби їздити відъ села до села, на кождій празникъ, на кождє весіле.

Ниншомъ правду кажучи, вінъ уже провѣдавъ було грошовитѣвъ Русинку, мабуть і не одну, та робивъ заходи. Але батьки, що скла-дали для доньокъ гроші, такожъ не воробцѣ; провѣдали вони і зъ свого боку, якъ річи сто-ять, та не мали охоти платити своєю пра-цею чиньє минуше гарне жите, не маючи до того ніякої поруки, яке тамъ буде будучє жите власної дитини.

І нарайли вкѣнци нашому патріотови обивательку, одиначку; батькамъ її збудилось сѣльське жите, продали село і перебрали ся до міста — властиво до містечка, — де й жите спокійнѣйше а приємнѣйше і доньці легше найти долю. От і оженив ся патріотъ за свѣтими, хоч і не має часу. їздити свѣ-тими. А яке весіле було! Назіздило ся „обивательства“ зъ цілою околлицѣ, що й по-міститись не могли в костелі; а всьо в кун-тушахъ, при карабелкахъ... Ксєндзъ втявъ в ко-стелі довгу промову: звелѣчавъ старинний рідъ панни молодѣй; виложивъ пану молодому, якої вінъ честі удостоївъ ся, що вступавъ в такий рідъ, та визнавъ, щоби сю честь умівъ цїнити.

Показало ся, що пан обиватель продавъ село, бо мусѣвъ, а останки фортуни не ви-старчали навѣтъ на власне жите, такъ що

панна передъ замужемъ убирала в містечку жидѣвкамъ капелюхи, щоби заробити щось на хатні видати.

Але осьъ веселіші картинки:

Иншій молодій адвокатъ — може не такъ дуже великий патріотъ, доспѣвъ, що до-бриш, щирій Русин — глядавъ такожъ жінки не безъ гроша; се річъ, сказано, цілкомъ зро-зуміла. І оженив ся зъ Русинкою, зъ попадаю-чою; не дѣтєвъ, що правда, каменницѣ, але взявъ жінку, Русинку, і гроші, — каментъ навѣтъ, що ладні гроші. Не їздить в повозі, до батьківъ їздить і вінъ і вона третою клі-сою; але добре їмъ веде ся, дѣточки щебе-чуть по руски, і є повна надія, що дѣмъ і рідъ той — і поівеки гроші — не пропадуть для Русини.

І ще одєн молодій Русин, добрий, щирій Русин, на гарнімъ становищі і черезъ те може троха пустий — та се нічого, воно згодомъ перемине — забавляє ще гарнѣйшого становища, а до сего, каже, жінка не може мати менше двадцяти тисячъ (не скажу вже, чи на коронну чѣ ще на австрійську валюту; мабуть, що на австрійську). І, чую, найшовъ таки Русинку!

Показує ся зъ сего (та чѣ разъ воно по-казує ся!), що у насъ є й грошовиті патріот-ки; тїлькѣ треба їхъ глядати, якъ кому вже доконче треба жінки зъ грїшми. А що бать-ки цїнять свою працѣю та, якъ охотно їмъ да-ють для забезпеченя чѣ то вигіднѣйшого жита чѣ будучности своєї дитини, такъ про-тивно не мають охоти кидати грошій в бо-лото, а за грїшми може в додатку й дити-ну, — се річъ цілкомъ зрозуміла і навѣтъ по-хвальна.

Відъ аргонавтівъ перейду до иншихъ типівъ.

Спорідненій зъ нимъ, але такі не арго-навт, онтой сокіл, ясний мѣжъ ясними. Личко, що кровъ зъ молокомъ, вусикъ — а вжежъ ясний; очи лагідні, тихі, що такъ і тягнуться, прищу-скаю, до себе магнѣтичною силою серце дѣ-воче. Питаєте, чѣй патріотъ? Ну, а якъ же! Ще і який! А вчений, розумний, поважний, статочний! До того, хочъ якъ молодій, а вже і не аби-який письменникъ. А бути рускимъ письменникомъ, то вже те саме значить бути патріотомъ. Якъ би не те, чѣмъ би вінъ мігъ бути! Писавъ ся пр. по польскѣ, то мавъ би не марнихъ 80 чѣ 100 зр., а найменше вдвоє тїлькѣ. Або здававъ би які тамъ листи і ставъ би ц. к.-м. Колижъ бо вінъ хоче лишъ одност-панови, одній ідеї послужити, безплатний Неньці-Руси, і в тїй службі хоче бути ціл-комъ независимимъ.

І минає в тїй службі весна одна, друга, третя, багато їхъ минуло. Женились би со-колови, найли собі патріотку та дѣтяти зъ нею і своі ідеї і славу свою. Колижъ бо патріотъ хоче жити лишъ для ідеї. Часомъ то вінъ і розмахне ся до якихъ тамъ карихъ очей, бо не дарможъ у него душа поетична; хвилями па-гадає і прозу, що от і страва була би лїп-ша і сорочку було би кому направити: та вмигъ схамєне ся: „Чи вистало би сего, що маю, на вигідне жите для двоє або згодомъ може й для більше осібъ?.. Ну, нехайъ би й найти таку, щоби мала на себе такъ само, якъ я маю на себе; а якъ і схочу писати, а вона мені лампу згасить? Або, схоче піти па які тамъ вечерницѣ чѣ на балѣ?.. Колижъ такъ мож-на про все напередъ упевнити ся, контрактъ списати!..“

Реставрація С. РАЙХА у Львові, поручає вб великомъ Правдиве Пиво Окоцімске, Вина у Львові, Риночъ ч. 5, вб всякого рода и Мѣдъ зъ першорядныхъ фирмъ. — Кухня у влас-напیتی, якъ: нѣмъ зарадѣ. — Абонаментъ мѣсячний приймає ся. 503

Жидів побіч їх жаргону другого безідою розговорно єсть руска, бо они, стикаючи ся в торгівлі майже тільки з Русинами, то а не иншою бесідою мусять послуговувати ся. Так отже загал дітей, що приходять до школи, то самі Русини, і то не лише католики але (йдути слідом Поляків) також і мейсєвского віросповідання. Та мимо того наука языка руского зіпхнена на пали поспідній і єго учать люде без найменшої кваліфікації. В Старім-Самборі приміром єсть 6-класова школа, до котрої саміх греко-кат. обряду Русинів ходить 276. При тій школі єсть десять сил учительських а межи ними нема ані одного Русина, тільки самі Поляки, а оден навіть єсть з „крулевства польського“ і не має громадянства австрійського. Руского языка вчить пані Шумська, жена управителя школи, знаного ренегата, що оскентацийно всюду маркує себе Полянком, а коли з нагоди уродження єму сина викрило ся руске єго походження, то подав о перехід на обряд латинський і також хлопця дав після обряду латинського охрестити. Прошу-ж собі представити: як така пані може вчити языка руского, скоро она свого мужа так переробила, що не тільки вирік ся своєї народности, але навіть обряд зміняє? До недавна був тут бодай ще оден учитель Русин, п. Крайковський, але пішов до Хирова на управителя, а на єго місце вже не могли ані одного Русина найти! Тепер на тім стало, що нема навіть кому відвести діти до церкви, а відведе який учитель або учителька, то більше скандалу ніж користі. В часі служби Божої не знає ні коли встати ні коли сісти, а в очач дітей і других людей те виглядає навіть на легковажене богослуження. На туо аномалію ми звертаємо увагу краєвої Ради шкільної і просимо, щоби постаралась як найкорше тому лиху зарадити!

Також звертаємо увагу краєвої Ради шкільної на отсю річ: Школа в Старім-Самборі єсть міська і єї утримують міщане головно Русини, бо всі ті патріотичні пенсіоністи не платять і сотика на додаток громадені. Справедливість наказує, щоби чувство національне платити було ушановане бодай в такій дрібниці, як напись на школі. Тамчасом на обох будинках шкільних видіть ся тільки напись польська. А де-ж руска? — питаємо. Чи не належить ся? як? Але де-ж би се стерпів інспектор Заборняк, що за найбільше нещастє для себе уважає едемасковане руского єго походження? Де-ж би на се позволив мандарин старосамбірський, що руске письмо немов шпильками коле єму очі?... Для міщан Русинів позістає навіть одна тільки дорога: за своєї гроші жадати для себе окремої рускої школи. І так а не інакше тая справа мусить скінчити ся.

Mens sana in corpore sano.

„Mens sana in corpore sano“ — отсе зрозуміли всі культурні народи, зрозуміли і ми та йдуци за приміром Чехів і Поляків, о-сновували товариство гімнастичне „Сокол“ у Львові. Було се майже десять літ тому назад, но на жаль товариство се не розвинулось так, як сего надіялись можна було.

Многі причини, а межи ними спір поміж двома рускими партиями, про котрий годі тут говорити, опинили розвій Сокола; одна завдяки декотрим членам, що добре зрозуміли ціль та ідею такого товариства, розвивавсь „Сокол“ уже від трох років чим раз краще.

Яку важну ціль мають товариства гімнастичні, се вже чей кожний знає. Побіч праці умової головної ваги в праці фізична, що творить другу половину нашого життя. Одиноке сего рода наше товариство гімнастичне „Сокол“ подає як-раз можливість працювати фізично, но на жаль тільки дуже мале число користуєт ся сего.

Не шукаймо далеко примірів, але придивім ся польському товариству „Sokol“. Правда, се товариство існує вже звиш 30 літ, але мимо того члени працюють над дальшим розвитком єго. „Sokoly“ діїшли до того, що числять до нині тисячки членів а найкращим доказом сего „gniazda sokole“ по цілій Галичині. Без огляду на партійність та на становище виправляють ся члени разом, чи для здоровля чи для слави, та здобувають перші нагороди на всеславянських злетах сокольських.

Важнійше, бо свйове становище занимають чеські Соколи. Там то вже майже кожний другий чоловік є членом „Сокола“, а се як раз доказ, що нарід поступовий знає оцінити ідею сокольську. Найголовніша річ, чим Чехи здобули свйову славу, се були вправи жєнщин на сєгорічній злеті в Празі.

І всі Славяне мають своїх „Соколів“, „Юнаків“ і т. д., тільки ми лишиниє о много позаду, а тому так ми самі винні. Наша суспільність дуже холоднокровно глядить на ідею сокольську, а многі навіть не знають, що існує у нас руский Сокол.

Коли по майже цілковитім занепаді Сокола взято ся назад до праці, тоді він відродив ся. Старшина, під проводом шп. Нагірного та д-ра Гукевича, зайалась щиро товариством, а що найголовнішє — ввела правильні вправи для членів та для учеників. Від того часу в що дня оживлений рух в товаристві, вправи для членів відбувають ся в вітрик, четверги і суботи від год. 7 до 8, а для учеників, котрих є понад 50, в по-неділки, середі і п'ятниці від год. 6 до 9. Крім того уділяєт ся наука борьби, іст-кує кружок учительський, котрого задачею є образовувати членів на добрих учителів гімнастичних, та завязав ся хор, через що можуть члени користати з науки співу.

З поміж сталих комісій великої ваги є комісія забавова, котрої задачею є устроювати вечірницї та прогулянки товариські. Такі забави відбувались частішє а найбільшю є вечірниця, що відбудуть ся в суботу 16-ого с. м. в комнатах „Рускої Бєсиди“. Крім того „Сокол“ має намір устроїти в салі „Народного Дому“ вечєрок гімнастично-музикаль-ний, котрий яко повинна у нас певно заціка-вити усіх.

На порядку деннім є також справа будови великої салі, де могло би поміститись більше число виправляючих ся.

Однак до повного розвитку товариства та ідеї сокольської потреба все більше та більше членів, диятого випливаєт ся, без різниці віку, стану та пола, як найчисленнішє до „Сокола“, збільшайте наші ряди о тисячки, щоб кожний із нас був Соколом-бор-цем, тоді сполученими силами ставемо пер-ші всі а з грудий загуде одностайно пієнь: — „Як славно колись-то козачки спли-Ворились до смерті — загину,Воротись так будем Соколи всі миЗа Русь, Русь свьату — Україну!“

Один із Соколів.

Рухъ въ русскихъ товариствахъ.

Зъ „Сокола“. Пригадує ся, що Загальні Збори „Сокола“ відбудуть ся в неділю 17-го падоліста) о 4 год. пополудни.

Звичайні загальні збори членів „Институ-тута „Руский Народний Дім“ в Коломиї“ відбу-дуть ся дня 16 н. ст. грудня с. р. о 2 год. пополудни в салі „Народного Дому“ в Ко-ломиї (П. поверх) із слїдуючим порядком деннім: 1) Справозданє уступаючого управ-ляючого Совіта з діяльности за час від по-спідних загальних зборів. 2) Вибір контро-льної комісії. 3) Вибір нового управляючого Совіта. 4) Внесення управляючого Совіта між-пншним в справі затягнення позичок, винай-му мешкань і установаєня слуг. 5) Внесення і інтерпеляцій членів. — За управляючий Совіт о. Миколай Ленкий предсїдатель, Леон-тий Кузьма секретар.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыністів! Просимо о жертви на купно дру-карнѣ до Параны.

— Руска ремісничка і промислова Бурса у Львові віднесла ся сими днями до всіхъ Виділовъ Радъ повітовихъ у всхдній часті краю зъ просьбою о субвенцію зъ фондівъ повітовихъ на цїль згаданой Бур-си. Позаяк тепер як-раз пора, вь якій Виділки повітові укладають свої бюджети, а вь декотрихъ Радахъ повітовихъ засїдає не тільки поважне число Русинів, але межи ними є навіть заступники маршалків, диятого пригадуємо, що тепер найвідпо-віднійшій часъ піднести вь тій справі вь поодинокихъ Радахъ повітовихъ голосъ і підперти просьбу єї потрібної и не тільки для Русинів але й для розвою краю такъ важной институції, якою єсть именю Руска ремісничка і промислова Бурса у Львові, що удержує ізъ своїхъ дуже скром-ныхъ фондівъ 12 пытомцівъ, зъ котрихъ 6 учаєт до промисловон школи, а 6 побирає фахову науку у рѣзнихъ ремісничихъ.

— Впрєосв. митрополитъ Андрей Шептицький бувъ вчера прийнятий цїсарємъ вь загаль-нихъ аудієнціяхъ.

— То пєсє кров... В числї 463 під рубри-кою Ze sleg gaskich помістив Dziennik polski межи иншим довшу звістку про сєгорічні збори Народної Торговлі. В єї статі ста-рав ся автор з деякихъ замітв піднесенихъ поодинокими членами що-до деякихъ хибъ в Народній Торговлі видобути заключенє, що в тій институції не все йде гаразд. До того заключеня послужила єму і моя про-мова на тихъ зборахъ, стремляча до того, щоби ухиленє такихъ помешань хибъ зіставити для нарад заряду чи для довірочнихъ нарад чле-нів, а загальні збори обернути на те, щоби знаходити дальші нові дороги до дальшого розвитку такої великої, такої дорогої намъ институції. Ані думки, ані найменшої по-треби не мав я закривати ті дрібні хибки, котрі ані одробицу умно не впливають на силу і небувалый зріст тої нашої торговель-ної институції, котрої намъ можуть позави-дувати инші богаті і більше розвинуті на-роди. Наша Торговля зглядаю єї заряд мають одну хибу, що вони дбають по-над все о солідність институції і заховують часами в купецкімъ свьіті не конечно виправдану ре-зерву, осторожність, скрупульність. Оі хибки характеризують вєі наші институції економі-чні, як Дійстер, Союз кредитовий. Здає ся, що то цїнні хибки. І ми такими Кулачков-скими, Нагірними, Нічачими, Левицькими, Федькаками, котрі з такимъ самовідреченєм і завязатємъ стоять на сторожі солідности тихъ институцій, можемо лишє повелити ся. І то дає тривкість і силу, нашимъ институ-ціямъ, і се пєсє кровъ усякимъ авторамъ ру-брики „Ze sleg gaskich“. — а. Д. Талачкович.

— Руско-народний театр переїхав до Сам-бора і поки-що заповідає в салі „Готелью Народного“ отсї вистави: Дня 16 с. м. „Дон Цезар“ оперета в 3 актахъ Делінгера; дня 17-ого „Ой не ходи Грицю та на вечерницї“ драма в 5 діяхъ зі співами і танцями Оле-ксандрова і Старицкого; дня 19-ого „Ямари“ оперета в 3 актахъ Целера; дня 21-ого „Чор-

номорці“ оперета народна в 3 актахъ М. Ли-сенка; дня 23-ого „Жидівна вихрєстка“ драма зі співами і танцями в 5 діяхъ Того-бочного; дня 26-ого „Запорожець за Дунаєм“ опера в 3 актахъ Артимовского; дня 28-ого „Невольник“ образ історичний в 5 діяхъ Кропивницького; дня 30-ого „Варон пиянє-ський“ оперета в 3 актахъ Стравса; дня 1-ого грудня по раз першій в репертуарі руского театру „Пієни в лицях“ опера в 3 актахъ Кропивницького.

— Зъ Яворова. Кружокъ аматорскій Мѣ-шаньскон Читальнї в Яворові устроєє вв неділю (17-ого н. ст. падоліста) на довідъ двоборьскіхъ позорильцівъ представленє драматичне. Програма: 1) „Тато на заручинахъ“ вь 1 актї Григорівича; 2) „Іцко свьатъ“ вь 1 актї Трембицкого, 3) монодрама Григорі-вича (пригода вь женитбѣ вьстаха Чинут-кевича). Цїны мѣсь: вь I рядї 2 К., вь II рядї 1 К 40 с., вь III. рядї 80 с., мѣ-сьє стояє 30 с., дня сєлять 20 с. — Про-симо найчисленнішє загостити!

— Берлинскій балъонъ вь Бучацінѣ. Дня 8 с. м. середь великої тучї около 7 год. вечєромъ упавъ на горальню вь Озеринахъ коло Бучаца велїчний балъонъ, а зъ него виїшли два нѣмєцкї учєні — д-рѣ А. Бер-сонъ, управитель берлинського пнститу-та метеорологичного, и єго асистєнтъ. Розлові-ли, що злєтѣли балъонѣмъ зъ Берлина то-го самого дня о 8 год. рано. Спільний вѣ-теръ гнавъ їхъ на передь, а коли побачили, що туча змагавсь, почали поволї спускатись и перелєтѣвши по-надъ Станиславовѣмъ и Манастирисками, обєли на даху вь Озері-нахъ. Дїдичъ Серватовскій прийнявъ їхъ дуже гостинно у себе и опі, спакувавши балъонъ вь пакки, вернуи другого дня до Берлина зелїзницєю. Балъонъ вывернувъ зелїзний компи на горальню и ушкодивъ трохи дахъ, а говорять, що п. Серватовскій намієрє поставити вь Озеринахъ велику таблицю зъ написомъ: „Озеряны, стації зелїзничя, почтова, телеграфична и балъонова. Просить ся не высїдати на даху“.

— Кс. Мардиросевичеві, засудженѣму на пѣвтарѣчну кару визинчї, позволило міні-стерство судѣвництва відсїдѣти тую кару у визинчї при улиці Ваторія, а не вь кар-номъ домѣ (вь Бригїдкахъ), де вѣнъ пови-нєнъ кару відсїдѣти. Є се особливий вип-моєк и велика полєхка, бо визнѣ вь Бри-гїдкахъ бѣдїляють твєрдшимъ условіємъ и острїйшимъ приписамъ.

— Важне для поединковичѣв. Вѣдєнскій судъ засудивъ адвоката д-ра Офєнгайма на мѣсьє тяжкої визинчї за те, що вызвавъ бувъ на поединковѣ посадица д-ра Люєгєра а обєдєла єго заступника Наймаєра.

— Рѣвна мѣрна. Сенатъ львѣвского унївер-ситету радивъ онѣгды, чи звичайнимъ слу-хачкамъ прїслугує право брати стїпендію подобно якъ їхъ товаришамъ. Справу рѣ-шено прихильно для жєнщинъ зъ огляду на те, що слова „образуюча ся молодїкѣ“ су-противъ рѣвноуправнєня жєнщинъ можна припожити рѣвно добре до жєнщинъ якъ и мущинъ. Зъ сєи причинъ звичайнимъ слу-хачкамъ не можна відказати стїпендії.

— Наші ємігранты. На двѣрци зєлїзничѣмъ вь Краковѣ задержала поліція онѣгды зновъ партію ємігрантѣвъ зъ рѣзнихъ повітѣвъ Галичини. Изъ задержаныхъ поимєнно на-звані Василь Пертовичъ и Михайло Роман-чукъ зъ Березова горішнього повіту коло-мийского, що не були ще при бранцѣ.

— За дороге картове. Вь Станиславѣ дуже розповсюдилась газардова гра вь карты по більшимъ и меншимъ чѣнамъ нѣражъ. Поліція удалось переловити вь ка-варни „Габсбургъ“ таке товариство трудо-любивѣ непродуктивної ємкости, на чѣлї котрої стоявъ голосний марнотратникъ Мы-словскій, званый тамъ загально „фрузьомъ“. Справа прийшла передъ судъ и радникъ Максимовичъ засудивъ Мысловского зложити 1.800 коронъ картового за старанну управ-лєня фєрбля.

— Великий транспортъ россійскої табани, що хотѣвъ перевєзти тайкомъ изъ Белза на У-горщину одинъ жидъ, выловєно онѣгды. Вь мѣшку мѣстило ся єи 64 кїльограмѣвъ. Жидъ, здає ся, не буде и вь силѣ заплатити 14.000 коронъ т. з. вь контрabanды, а на-разѣ замзнєно єго вь арєштѣ.

— По черѣ. По недавній крадежї у львѣв-скѣмъ судѣ краєвѣмъ прийшла черга на пєрємєйскій судъ. Онѣгды вь пощ добравъ єя якийсь злодій до судовѣи компаты, вь ко-трої була поміщена инквізиційна каса, але не маючи відповіднихъ знарядѣвъ відѣй-шовъ зъ порожніми руками, забравши лишє стємпєль на 1 кор. и побѣлшаючий скєта.

— Не Будкевичъ але Долубовскій. Показало ся зъ дослідѣвъ, що голосний злодій, ко-трої оббравъ контору банкира Іоана не зовє ся Будкевичемъ, а Фєліксѣмъ Дѣлу-бовскимъ. Вѣнъ мавъ допустити ся вь Рос-єїи морду, влому и другихъ злодѣйствъ, диятого суду рѣзкій зажадали, щоби єго по спѣкутуваню євєнтальної кары вь Га-личинѣ выдано Россіи.

— Управлєнєнє нѣмєцконъ правописи не тільки вь Австрії, але й у Нѣмєччинѣ вже рѣчь довершена. Се управлєнєнє буде за-разѣмъ упрѣщєнємъ вь дусѣ фонетекі, такъ водпаде тѣ на початку и кінци слѣвъ, не буде тільки родѣвъ буквъ ѣ, змєнєно єи і мѣти першєнєстѣю фонетичнє писанє буквами ж и з, и т. д. Небавомъ появи-т ся (пѣсля заявы нашого міністра просвѣты д-ра Гартля на послѣдній конференції пра-вописной анкєты у Вѣднї зъ дня 9 с. м.)

готовый вже показчикъ правописный зъ до-тичнимъ розпорядкомъ міністерства, що на-каже придержувати єя нової ортографіи вь школахъ.

— Огнѣ. Вь Кукизовѣ повіта львѣвского, выбухъ дня 6 с. м. огонь и згорѣли буди-нки господарскї зъ вѣсьмъ добутокѣмъ и зна-рядями властитєля большѣи посѣлѣости Але-ксандра Стїшенецкого, вартѣости 10.000 К. а водтакъ и сєгорічний добутокъ та знарядя господарскї посєсѣра Шулима Радєрмана вартѣости 6.466 К. Причиня огню невѣстна.

— Вѣсти зъ американской Руси. Новї цер-кви будують Русини вь Джєрєї Сіті коло Нью-Йорку и вь Вїндбєрѣ де є копальня ву-гля. Церква вь Джєрєї Сіті має бути най-гарнішшою рускою церквою вь Америкѣ. — Вь Мікєспортѣ, Па., згорѣла до тѣла руска церковь. Шкода выносьєт до 30.000 доллє-рѣвъ. Асєкурація покрьє 12.000 доллєрѣвъ шкоды. — Руска громада вь Оліфантѣ, Па., ставитъ будинокъ, вь котрѣмъ буде мѣсти-ти ся школа, гала на мїтинги, представлєня театральні, вєтерки, читальня и т. п. Буд-инокъ двѣповерхний, буде коштувати около пѣть тысячъ доллєрѣвъ.

— Дрѣбні вѣсти. Вь недѣлю 24-ого н. ст. пздоліста відбудуть ся вь Конюшкахъ ко-ролѣвскихъ вѣнчанє п. Осина Лїєяка, уклѣ-ченого богослова, зъ п-ною Марією Натє-лією Козакєвичъ, донькою тамошнього паро-ха. — Намѣстникъ гр. Пілїньскій и марша-локъ гр. Андрей Потоцкій повернуи пнѣ до Львова зъ Ланцута. — Вѣ вторѣкъ дня 15-ого с. м. померъ вь Чернівцяхъ вь 66-тѣмъ роцѣ житя Євєній бар. Стїрча, дѣдичъ зъ Красной, выслужєный радникъ правитєльственный, довголѣтній посѣл и проводиръ Румунѣв до 1899 року. — У Львовѣ померъ вь 80 роцѣ житяєа. Юєгинъ Шафлєрскій бувшій провинціалъ Бєрнарди-новѣ. — Вь Пєштѣ практикантъ мѣського у-раду податкового Кєчкєметій зѣфравдувавъ 590.000 кор. и втѣкъ. — Вь Жидачєвѣ по-меръ Вїкєнтій Бєрезовскій, посєсєрѣ та-мошньої фундації Єсарѣвского, що бравъ живу участь вь кожній прѣтивруской акції. — Віцєпрєзидєнтъ д-рѣ Далєвскій повер-туєт зъ визїтації судѣв и обьявѣ урадо-ванє. — Кѣнци вь процєсѣ Штїлєра надѣ-ють ся сєгодня вєчєромъ.

Газету Господарєку

повинєнъ мати кожний поступовий господар. В нїї находять ся дуже важні и поучаючі розвідки з рїзництѣва, богато порад, вказі-вок и новин економичнихъ, якъ також основні відповіди на питаня в рїзнихъ справахъ го-сподарєкихъ и иньшє. Річникъ з року 1901 (в 12 числахъ) можъ набути по зниженій цїні 2 корони 10 сотиків в Адміністрації „Газету Господарєку“ у Львові ул. Вічна-Крижова ч. 1. Радимо єспїшити ся, бо запас малый.

Вѣсти зъ Аєпархїи Львѣвской.

Долинська окр. Рада шкѣльна розписала конкурєт на посаду катихити при народныхъ школахъ вь Волековѣ, рогатиньска окр. Ра-да шк. на посаду катихити при народныхъ школахъ вь Рогатинѣ, а бѣрєцка окр. Рада шк. на посади при народныхъ школахъ вь Вѣбріцѣ и Бєрєзѣвцяхъ. — О. Іосифъ За-стїрєць ставъ сталымъ катихитѣмъ при ви-дѣловыхъ школахъ вь Бєрєжаняхъ. — Прє-зєнту на Германѣвѣ дек. львѣвского-заго-родєского дѣставъ о. Іванъ Яблонскій со-трудникъ зъ Печєніє. — Конкурєт розписа-ний на парохію Красѣвѣ дек. щирєцкого. — Сѣтрудництво вь Завалѣвѣ одержавъ о. Лука Побѣзарскій. — Завѣдательство Вѣрокъ великихъ одержавъ о. Млх. Левіцкій зъ Дубковєцъ ex currendo.

Телеграммы.

Франкфурт 14 падоліста. Одвѣчально-го редактора давнякна Volksstimme Макса Кварєка за умѣщєнє статей п. а. Deutsche Bestien, вь котрихъ обидѣвъ нѣмєцку єкс-пєдицію вь Хїнахъ, засуджєно на три тиж-днѣ арєшту.

Лондонъ 14 падоліста. На побережє Англіи и Ирлїдїи лїотивъ єя чєрезъ цѣлу добу єспільний орѣанъ. Много кораблѣвъ за-топилоє и людеи погнѣло.

Вѣдєнъ 15 падоліста. Зъ Галичинѣ на-значєно посєла Колієра членѣмъ прїбѣчнои рады для справъ робѣтничихъ именємъ ро-ботодавцѣвъ; именємъ робѣтничѣмъ має вѣйти вь складѣ рады Гудєць, а фавовимъ дорадиномъ буде д-рѣ Т. Пілєт.

Будапєштъ 15 падоліста. Вь соймѣ на-чалась нинѣ дєбата адресова.

Бєрно (мор.) 15 падоліста. Рада мѣска (Нѣмцѣ) рѣшила єдинодушно выстѣпити прѣ-тивъ основаля чєского а навѣть укрѣп-лєнного унїверситєта вь Бєрнѣ, бо се за-грожуєвало бы спѣковєи тѣи нарушило бы національний стѣанъ посѣдєна Нѣмцѣвъ, и вѣзвала посѣлѣ нѣмєцкихъ зъ Бєрнѣ и Мо-равы, щоби рѣшучѣ супрѣтивли ся тѣмъ змаганямъ, а нѣмєцкїє старали ся о нѣ-мєцкїй унїверситєт вь Бєрнѣ. Вь тѣи справѣ має выснати ся пєтиція до прави-тєльства и до рады державнои.

Любляна 15 падоліста. Сєстру бар. Вальбургѣ, прєтєндєнта до єпады по архїпи. Ернєстѣ, вже выпущєно зъ арєшту. Гово-рять, що такъ само выпустят и бар. Валь-бургѣ та єго жєну и застанѣвають цѣлий процєсъ, щоби дразливу справу не розма-увати.

Зъ друзаритъ Институту Старопрѣтѣнаго 16дѣ зарядомъ Исена Данкларна

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ“ виходить вівторокъ і вівторокъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Ділою“.

Передплату і инсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ: А. Ольшевского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гамсана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Дukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКОУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за инсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ зъ літер. додаткомъ

за Австрію: на цілий рікъ . . . 32 к. на півріччя . . . 18 к. на півріччя . . . 18 к. на півріччя . . . 18 к.

у Львові: на цілий рікъ . . . 28 к. на півріччя . . . 14 к. на півріччя . . . 7 к. на півріччя . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередні застереження. — Рекламация неопечатаній вольній водъ порта.

Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. водъ одної стрічки инсератовою або експ. місце в 27 рубричъ „Надбране“ по 50 с. Подяки і инші донесення приватні числять ся по 80 с. водъ стишка.

Жадаємо руского університету!

Старе се жадане! Підносимо его вже водъ 1848-ого року, водъ коли галицькі Русини въ меморіалі, въ якомъ предложили свої жаданя вїдєньскому правительству, зажадали й основаня особного руского університету у Львові, вглядно поспешенно переміня тогдїшнього нїмецького університету на руский. Водъ 1871-ого року, водъ коли цїсарскимъ розпорядженнямъ нїмецький університетъ переміняно въ засаді на утравкїстичний, руско-польскій, водъ тогдї ж жалоби Русинів зростають, бо въ теорію утравкїстичний університетъ, ставъ въ практицї чистого польскимъ. Цїсарске розпоряджене зъ 1870-ого року застало на свѣтскихъ видѣлахъ університету вже передъ тымъ поспешенно заводженій катедри польскій п. рускій; а то польскихъ 10 (зъ того 3 надзвичайні) а рускихъ 4 (зъ того тільки 1 звичайні). Професорска колегія, зложена въ значній перевазї зъ Поляківъ, намагася теперъ не допустити до дійсної утравкїзації університету а навѣть старася ся ограничити її ся здобутки, якї вже Русини на університетѣ змискали. 1873-ого року, коли уступивъ доцентъ Попушанскій, що викладавъ по руски цивільний процесъ, катедри тої більше не обсаджувано, а до нинї про неї і слухъ загубивъ. Року 1870-ого, дійшло навѣть до того, що цїла польска колегія ухвалила зажадати знесеня всѣхъ рускихъ катедеръ на університетѣ, та скінчило ся наразѣ на добромъ апетитѣ. Пійшли далї поодинокі шикани. Коли померъ д-р Олек. Огоновскій, професоръ цивільного права зъ рускою викладною мовою, передано сю катедру въ руки поляка Доліньского, що стоявъ на основі утравкїзму мовъ кождою хвилѣ зачати зъ рускомъ катедри викладати по польски. Лишь однодушний опіръ правничої молодіжї зломавъ каркѣ тому махіавельскому плану и сенатъ мусѣвъ угнути ся та замѣсть Доліньского обнявъ доцентуру теперішній професоръ д-р Дибстрянскій. Звѣсна рівно-жъ рѣчь, якї перепони роблено передъ тымъ д-рамъ Костеві Левинському і Зобкову а опісля д-ру Франкови для одержаня доцентури.

Протїгомъ тридцяти роківъ утравкїзму на львівськомъ університетѣ тільки оденъ одинокій разъ вибрано руского професора д-ра Омеляна Огоновского деканомъ філософїчного видѣлу, а не було водъ 1871-ого року нї одного випадку, щобъ Русина зъ свѣтскихъ видѣлѣвъ вибрано ректоромъ.

Та поспѣдними, часами повнізмъ поль-

скій вдиравъ ся вже всѣма способами въ львівскій університетъ. Водъ двохъ роківъ деякі деканати стають робити перепони припискахъ въ рускій мові, а водъ минулого року зачинає ся явна та безлічна борба. Деканъ філософїчного факультету поважує ся зборонити проф. Грушевскому промавлати по руски а въ послѣднімъ семестрѣ зачали доказувати кс. Філекъ і инші деканати.

Якъ звѣсно, ректоръ університету д-р Ридігеръ признавъ Русинамъ-академікамъ право домагати ся рускихъ водповѣдей на рускій подана внесеній до університетскої канцелярії. Отже теперъ, водъ того обовязку викручують ся панове деканати всѣляко: одні не удѣляють нїякихъ водповѣдей а про поагоду поданъ водповідляють вывѣшеними на таблиці оповѣщенями, другі выдають не водповіді а порученя прямо до університетскої канцелярії, а се вважає ся за внутрішнє а затымъ польске урядованє.

Ось-такъ чимъ разъ то горячіше стає на львівськомъ „утравкїстичномъ“ університетѣ. Справа окремого руского університету стає пекукою зъ тою самою хвилею, якъ подібне бажанє подіснилі Італійці і Словенці. Тожъ і нашї послы ставлять въ радѣ державній наглє внесенє на основанє руского університету у Львові, а обовязкомъ цїлої суспільности є се внесенє, яко высловъ горячихъ бажанъ всего народу, якъ найспільнѣйше підперти. Черга теперъ на суспільність забрати слово і стосами петицій підперти жаданє нашої репрезентації. Не дрімаймо, бо хвиля теперъ важна! Нехай нашъ голосъ почувають у Відні, щобъ нѣхто не поспѣвъ легковажити постулату нашихъ послѣдъ. Львівскій рускій товариства вносять водъ себе на руки нашихъ послѣдъ петицій до ради державної, а належить сподѣвати ся, що і прочі рускі товариства внесуть водъ себе якъ найборше такі петиції, а то тымъ більше, що справа нашого університету прийде вже скоро подъ обрады палаты.

Петиція „Народної Ради“ звучить:

„Висока Палато!

Артикуломъ 19-имъ основнихъ законівъ признано кождою народоу в Австрії повне право розвивати свою мову і культуру. Тимчасомъ півчетверта міліонний нарідъ руский не має нї одного університету і 800 рускихъ студентів мусить побирати університетську науку на чужихъ мовахъ — на німецькій в Чернівцях, Відні і Градці стпрійскім та на польській у Львові і в Кракові. Ся аномалія тимъ більше вражающа, що в Галичині існують аж два польскі університети, з якихъ оден на

рускій землі у Львові, удержуваний коштомъ руского народу, — по цїсарскому розпорядженю з 1871-ого року мав-би бути утравкїстичнимъ, се єсть польско-русскимъ, однак на правду він є польскій.

Тому жадаємо основаня самостійного руского університету у Львові а на умотивованє нашого жаданя наводимо слїдуюче:

Число руского населеня в Австрії виносить около півчетверта міліона душ, отже майже рівно з Поляками (котрі мають аж 2 університети) і о много більше від Словенців та Італійців (котримъ обіцяно університет).

2) Число руских університетскихъ студентів в Австрії переходить 800, з чого понад 600 студіює на львівськомъ університеті, і число те зростає дуже скоро з року на рік.

3) Професорскихъ научныхъ силъ такожъ намъ не бракує, бо є міжъ молодими Русинами багато такихъ, що способні — або сейчасъ, або по короткихъ заграничнихъ студіяхъ — обійти університетскі катедри. В найгіршій разі можна на се порадити тмъ способомъ, якимъ і доси радять собі польскі університети у Львові і в Кракові, се єсть покликанємъ на рускі катедри професорів-Русинів, що викладають по кількохъ австрійскихъ і майже по усіхъ російскихъ університетахъ і політехнікахъ.

4) Руска научна мова через істнованє кількохъ рускихъ катедеръ на „утравкїстичнімъ“ (а в дійсности „польскімъ“) львівськомъ університеті і черезъ научну працю „Наукового товариства імені Шевченка“ у Львові такъ вже вироблена, що з того боку не може бути нїякої перепони основаню самостійного руского університету.

З тихъ усіхъ причинъ ще разъ поновляємо наше жаданє основаня самостійного руского університету у Львові — що є національно-культурнимъ постулатомъ всего руского народу в Австрії. Львів — і т. д.

Такими петиціями повинні Русини засыпати раду державну і тымъ чинимъ дати підпору жаданю нашихъ послѣдъ.

І се й те.

[Калишніна „Жертва“. — О, щаслива Русин! — Преміський Інститутъ гівоцій. — Потреба подібнихъ інститутівъ для хлопців.]

(Даліше)

Я гадавъ закінчити вже на вчорашнімъ свої замітки на тему „щасливої Русин“, бо й такъ розписавъ ся далеко ширше, ніжъ спершу хотїв. Однакъ се справа занадто важна для насъ, щобъ уважати на те, що фейлетонъ виходить може за довгий.

Пишу в сій справі перший разъ, але говорилось о ній з людьми доси без числа разів. І що-жъ звичайно чую від тихъ, що не у всімъ годять ся зо мною? „Любові — кажуть — сїна: не розбиває, якої хто народности!“

Се я бачу від молодихъ лїт; але, признаю ся, від молодихъ лїт не годенъ сего зрозуміти, хоч і я — мовляв покійничокъ Гомер — „не з дуба упавъ ані не виріс на камені“. Оскільки доводить ся замічати, то навіть у худоби, у безсловесної тварі, любовъ — оскільки може тут бути мова про неї — не буває чн бодай не завісїди буває сїна; а має-жъ вона бути сїна у розумної людини? Сїна, розумію, може вона бути тамъ, де нема вибору. От, коли би на Робінзонівмъ острові появилася була яка жінка, то вінъ, Робінзон, готовъ бувъ залюбити ся в нїї, не розбираючи, що вона за одна. Такъ може бути любовъ часомъ сїна у жінокъ, котримъ „суспільні вимоги“ дають дуже малий вибіръ або й зовсімъ жадного не лишають. Але у мужичин... при здоровихъ змислахъ... сїна любові... що се значить? Чому-жъ вінъ, поро-

зумівши разъ, що з бідною не може женити ся, бо було би се нещастємъ і для него і для неї, минає бідну такъ, що й не дивить ся на ню? Чому вінъ тогдї не одійши? Чому-жъ би такъ само Русини не порозуміли... сего, що оженились ему з Полькою, жидівкою і т. д., було би нещастємъ, коли не для обоїхъ, то в кождімъ разі для него, і було би тяжкою кривдою, заподіяною рускій суспільности? Чому-жъ би ему, порозумівши се, такъ само не мінати Польку, жидівку і т. д., не дивлячись навіть на ню?

Шовінізмъ — скаже хто?.. Е, ні! Се з шовінізмомъ не має нї найменшої звязи! Коли стрїнете ся з придурковатого, котра кождій вашій розумній гадцї буде перечити, в кождій річї і справі буде виявляти гадки і погляди, з котрими ви нїяк не годні погодити ся: чи годні ви залюбити ся в нїї? Чи се шовінізмъ? А якъ же Русин може залюбити ся в Польцї, жидівцї або навіть і в Русинцї, коли вона має цілкомъ инші, противні намъ національні погляди і переконання? Якъ з такою жінкою можна Русини опісля жити, скоро проминуть перші, найсолодші хвилі „гарного життя“, коли прийде подумати і поговорити о чімсь більше крімъ пестощівъ і любові? Ёй Богу, не розумію! Во або в такімъ разі мусу бути приготовленимъ на вічні суперечки і борбу — яке-жъ тогдї життя? — або напередъ зрікаю ся своїхъ переконань, ідеалівъ — який же тогдї у мене характеръ? — або вкінці дурю себе, що вона раніше чн пізнійше зрече ся своїхъ — яке-жъ тогдї мѣсто понате о її характері?

Чи можливе ще щось четвертого? ... Ага! Можна би напередъ згодитись і умотивувати ся, мовляв, контрактъ списати, що ніко-

ли про національні справи не буде міжъ нами бесїди. Якъ то? Ніколи не має бути бесїди міжъ нами о тімъ, що виповняє всю мою душу, безъ чого я мов безъ воздуха жити не годенъ? Чи не треба зсунути ся з глуздів, щобъ уважати таку умову за можливу, — не кажу, що про дотриманє умови? Ба, але поминути, чи будє... о чімсь таки прийде розмовляти на мій? І ти, чоловіче, витримай! Чому-жъ тебе в хаті панувати буде чужа? То ти хіба не Русин! „Будемо говорити...“ по руски і по польски! Ми такъ уже умовили ся, і вона пристала! Та! Може хтось і годенъ дихати на переміну то воздухомъ то духами пачулі; мене би те скоренько убивало. Але, коли ти такий зух, що піднімаєш ся такої штуки, то скажу тобі: дурниш ся небоже!

Я знаю такий випадокъ [могу говорити вже сьміло цілкомъ вірно і мігъ бимъ навіть імена назвати, бо обоє вже давно не живуть та на щастє навіть дітий не лишили]: Женив ся Русин з сиротою по військовімъ Німцеві. Який то мігъ бути польскій дїм, можна погадати по тімъ, що батько бувъ і Німець і військовий. Але доньки були... Польки. [Я-жъ знаю і такі випадки: батько Русин, мати Німка, що ані слова по польски не знає — або й на відворотъ —, а діти... польскі патріоти!] Знакомство тривало довгі літа. Обоє говорили з собою по руски. Коли вінъ відїхавъ на рікъ до Відня, писали до себе листи по руски. Я бувъ на весілї, і то дружбою. До вінчаня обоє розмовляли по руски. Вернули з костела: вінъ до неї по руски — вона до него ані и зубъ инакше,

тільки по польски! Жили, опісля якъ пєс котомъ.

Противъ сего показують на випадки, що Русин оженив ся з Полькою і такі дїмъ веде щиро руский і всі діти виховує по руски.

Правда! Самъ знаю кілька такихъ домів. Тількижъ чи розумний чоловікъ піде безъ колючої потреби до недужого на тиф, холеру, джуму, успокоюючись тимъ, що тамъ бувъ уже той і сей і не заразивъ ся?

не. Отже — ceterum censeo — Русин повиненъ з людиною ся лише з Русинкою, і то не Русинкою, з патрї обряду, а з свідомою

Ба, а якъ таке на не... вже буде — нещастє, що зна... нехай Польцї чи жидівцї?.. Ну, то нехай під... нехай змиває ся зимною водою, а згодомъ воно перемине. Розумний чоловікъ від такої горячки не умиравъ. Прийде часъ, а залюбить ся ще і в Русинцї і тогдї оженисть ся. А коли вже на правду одурівъ невилічимо; га, тогдї жаль нещасливої людини, але на те вже иншої ради нема, лишъ Кульпарківъ, — тільки й їмъ мабуть невилічимо не приймають!...

Треба намъ разъ порозуміти і прийняти за річъ певну — не зважаючи на рідні виїмки, які бувають і бути можуть, — що Русин, женивши ся не з Русинкою, тимъ самимъ переставъ бути Русинкомъ, а власливо ніколи нимъ не бувъ, що колишній патріотизмъ его бувъ хіба хвилими соломинимъ полеміємъ. Треба нашимъ соколамъ-патріотамъ — ні! вже нашимъ хлопцямъ, хлопцямъ — заціпляти те переконання і ту постанову, що всяка жінка не Русинка, хочъ би чудо красоти, доброти, мудро-

они мають шкарлатину у дітей та роже у безрог — але комісар? концепіст? секретар? Ба а на що-ж Бог дав їм розум — і параграфи? Вміють вони з білого зробити чорне а з чорного біле, чому-б не можна знайти способу на побільшене доходів? Тож і винаходять ся всякі нагоди, щоби лиш комісію зробити — та ще причину тих комісій накриває ся рядном справедливості, милосердя і правдивої оцінки над бідним „люддем“.

От прошу! Треба уложити таксі для тих, що до війська не належать. По що має вийти трудити ся аж так далеко — до столичного міста повіта, коли можна оказати милосердя над „хлопами“ і прикликати вийти до сусіднього села, де уложити ся такса для кількох сіл відразу! Що на тім зискують громади? — се порозуміє хіба голова п. старости. Вийти бере „стіжку“ і з собою писаря, числити собі і писареві дісту по короні і дещо на непередвиджені в дорожні видатки, і ще мусить взяти кілька корон на оплачене їзди пана комісара „від такса“ до сусіднього села. Коли-б се укладане такса було на місці в старості, то вийти з писарем були би також звали „стіжку“ і дісти, не стояли би так довго, як не раз лучає ся, в таким вибранім місці — в сусідстві, а каса громади не потребувала би оплачувати — не раз розмірно дуже дорого такса добродійство. Але дістаєть: комісар їхав і зробив комісію — отже і заробив дісти й кількометрове...

Коли нема такса — то знайде ся инший претекст, на примір вибори до ради громади. Хотий в ординації виборчий найдокладніше стоїть, що громада не єсть обов'язана оплачувати комісара правительственного, коли він хоче бути на виборах громадських, то що з того? Чи то хлоп розуміє ординацію? Пан Родер їхав без жеман на вибір звернувшись громадою, а після виборів писав урядово, щоби йому відостати дісти — ні більше ні менше, як 25 гульденів... не корон! І нехай би такий „мурга“ поважив ся не дати пану старості тих мізерних п'яти зелених паперців! Ну!

На сей місяць ц. к. старостів в Бродях виявилось собі иньшю окаянню. Треба вибрати новий комітет церковний. Щоби люди знали, як вибирати, а може і кого вибирати, висилає ся комісар з припорушенням до громад, щоби зладили листу парохіян і 10—14 корон дісти, котрі то корони розрепартує на поодиноких парохіян. Бачите, я-не то добродійство від милосердного уряду? За мізерних кільканайцять корон будете мати комітет! А дурні люде не узнають того добродійства і не хотять платити. Але-ж як вибрати би, они комітет, коли они не вміють вибрати нічого — ні вийти, ні посла, а як в Бродчині, то навіть і кандидата на посла не вміють поставити. Тим то треба лиш відзначити бути за такса добродійство старості, бо хоть оно там коштує, коштує — але за добре не жалі і заплатити...

Та й платити бідний народ — сам не знає за що — таї ані не протривить ся, бо до кого жалувати ся? Зроби рекурс — адвокат возьме за рекурс ще більше, ніж комісар за комітет...

От бачите — і комісарі адміністративні мають свої убічні доходи... бо ніхто зі свого постійного доходу не вижне...

Справи церковні.

Повник: до цілого, руского єврейського духовенства в Галичині, поміщений в 244 ч. „Діла“ від „Комітету руских священників“, появив ся для мене справді несподівано.

Що нинішня доба, як ніяка друга, накладає для охорони наших інтересів, на наше духовенство обов'язок найстрожшого переведення організації — се так ясно, як сонце. Але я не розумію, для якої причини має ся се робити тайно.

Противно, для се має робити ся так явно, як віноги виноді. Ми не маємо причини з чим скривати ся перед світом. А противно, маємо найбільшу причину робити і говорити все як найявініше і найголосніше. І для нашої організації не маємо потреби шукати якихсь тайних доріг.

Деканальні організації дають твердий ґрунт під загальну організацію духовенства. Та й праторів не треба ніхких, нових — вистануть ті давні: з Богом за віру, за народ!

о. Д. Танякевич.

Рух в руских товариствах.

Віче академічної молододи відбуде ся в четверок 19-го с. м. о 12 год. в полудне в III сали на університеті. Порядок нарад: 1) Отворене віча і вибір президії. 2) Справа рівноправності української мови на університеті. 3) Справа самостійного українського університету. 4) Внесення і інтерпретації. Товариств так місцевих як і замісцевих зв'язано до найчисленнішої участі в тім вічу. — Комітет.

НОВИНКИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших нольнобів! Просимо о жертви на купно друкарів до Парани.

— Руский Клюб ставить вже на найближшій засіданні (вв четверок) нагале внесення, жадаючи від правительства основаня самостійного руского університету у Львові.

— Послѣдній нарада в справі Русинів в Парані відбуде ся в понедѣлок дня 18 н. ст. падолиста о 7 год. вечером в комнатах „Рускон Весѣды“. По той нараді вибереть комітет, що займесь справою наших поселенців. Просимо о якій найчисленнішій участі в ньому не повинно хибувати бо справа дуже важна.

— Ходить чутка, що віцепрезидент дирекції скарбу Коритовский має бути именованій управителем цѣсарскихъ посѣлостей.

— Д-р Василь Гукевичь секундарь дитячого шпиталю у Львові, виїхав до Відня в чѣли дальшихъ студій на клінікахъ дитячихъ недугъ.

— В Перемишлі ходить поголоска, що тамошній староста радникъ Дяникевичъ буде незадовго покинутий до міністерства внутрѣшнихъ справ, а управу перемишского старства обійме славний зъ виборівъ мистецкий староста Петруський.

— Зловлено злодѣя, що обкрадавъ військовою касу у Жовквѣ. Се заслужений уланъ Боровий, по званю спосарь, караний вже бо-гато разівъ за крадіжкы. По сповненню крадіжки вонъ утікъ до Щирца, звідки походить, і тамъ его захопивъ поліційний агентъ Шпангъ. При ревизіи знайдено у него 4.500 кор. готівкою а крѣмъ того відобрано відъ одного зъ дітарівъ в Жовквѣ золотий годинникъ, що походивъ зъ крадіжки а подарувавъ ему Боровий.

— Запомога правительственному комісареві. На основі однодушної ухвали дирекції Галицкого Товариства кредитового земского одержавъ п. Володимиръ гр. Лось, ц. к. радникъ двору, комісаръ того товариства, 2.400 кор. запомоги на кошти похорону помершого недавно жени, зъ дому княгині Полинської. Виплату тої квоти переведено такъ, що покритою нею злягаючи ратя на на посѣлости земской, котрої власителемъ є сей радникъ двору, та й ще понижено ему відсотки проволонки зъ 6 на 3%. Kurjer lwowski повідає, що якъ Товариство кредитовое земске буде такъ дальше щедримъ то, то прийде ся ему робити ще декому дарункъ зъ нагоди хрестинъ, весѣля, а навѣть покривати чийсь „пехъ“ при газардовій грѣ вв карты...

— Бойківский виногради а розпоряджене римскої Пропаганды. Завдяки виноградові купленому у бойка попавъ менѣ в руки давній номеръ львівского „Przegledu“ (Масловского) именно 99-ий зъ 30 цѣвтия 1895 р. Смакуючи послѣдній солодкій ягоди кинувъ я окомъ на папѣр, котрий пхъ мѣстивъ вв собѣ, и впало менѣ вв око казане ks. Bobrowiska, яке вонъ мавъ дня 29 н. ст. цѣвтия 1895 р. до виїздаючихъ підъ опікою товариства св. Рафаѣла выселенцівъ. И читаю, що „Ks. Lukasz Bobrowicz, b. unita chełmski“ — яко руский священникъ, бо до Польковъ промовлявъ кс. пралатъ Ігнатевский — почувавъ рускихъ поселенцівъ ось такъ: „...że za tym czasem, który przetrwał, nie będą się już dzielić na Polaków i Rusinów, ale będą się modlić w jednym kościele, wspólnym wspólnymi siłami, i że kto wie, czy z tej wspólnej wędrówki, która ich odrywa teraz od ognisk domowych, nie zechce Pan Bóg powołać do życia nowego narodu na dalekim zachodzie“ (т. е. „Nowy Polskę“ — Ред.)

Ось де жерело и початокъ дикого розпорядження римскої Пропаганды fidei в справі руской церкви в Парані! Пригадавъ я собѣ ті категоричні вѣзвання и погрозы тихъ польскихъ часописей, котрі вивалили Римъ категорично, що не смѣє допустити до Бразилій рускихъ священниківъ и не смѣє зробити другий разъ такої похибки, якъ вв Північній Америці, куды „перозсудно“ допустивъ рускихъ священниківъ. Чи такъ поступоване етичне и чи оно вийде на користь самої польскої нації и католицкой церкви — сумніваємось. На всякій случай сама честь руского народу и руской церкви вимагає, щоби ті дикі розпорядження римскої Пропаганды fidei були сей часъ знесені. Не треба чекати, щоби ажъ православні попи їхъ зносили! — Де-ше-жъ-на-де Іваі.

— Дробний вѣсти. Вѣнчане панни Юлія Гавриловичъ зъ п. Євгеномъ Стрийскимъ, ц. к. авскултантомъ судовимъ, відбуде ся дня 19 падолиста о 7 годинѣ вечеромъ в Станиславовѣ вв тамошній катедральній церкві. — Вв Нижкѣвъ померъ тамошній лат. пробощъ кс. Лась. — Вв Делятинѣ а рештеновано власителю каварчѣ вв Стамбулѣ, Лихтенгалі, котрий підмовивъ двѣ дѣвчани зъ Горденки до виїзда вв Туреччину. — Офіційскій кавчикъ (доси низий) для намірничихъ женичи се офіційскій кравцовою обороною зрѣнано зъ (вышшими) кавчиками офіційскій сталой арміи.

Зъ Дирекції ц. к. залѣзниць державныхъ

Австро-угорско-російскій зв'язокъ залѣзничий. — Зъ днемъ 10 жовтня 1901 увійшла в жите нова тарифна товарна частъ. I. місяця в собі постанови регуляційної.

Галицко-угорскій рухъ євизійний. — Зъ днемъ 1 євизія 1902 увійде в жите додатокъ II до тарифної частъ II злишокъ I зъ 1 грудня 1900.

Русини! Пам'ятайте на агітаційний фондъ „Народної Ради“ у Львові!

Телеграми.

Вѣдєнь 16 падолиста. Д-ръ Керберъ бувъ вчєра на аудієнції у цѣсаря. — Конференція єпископівъ кінчить ся сьогодні. Вчєра приймавъ цѣсарь на аудієнції членівъ конференції (мѣжъ ними митроп. Шептицького, оо. Чеховича и пралата Фацієвича).

Будапєштъ 16 падолиста. На тутєшнімъ університетѣ прийшло до великого скандалу. При правничихъ ригорозахъ пѣзъ 20 кандидатівъ перепало 18. Се до живого обурило присутнихъ вв сали студентівъ. Одинъ зъ нихъ грозивъ комісії револьверомъ. Лайкамъ не було кінца. — Вв соймѣ ведєть дальше адресова дискусіи.

Инсбрукъ 16 падолиста. Ророло доносить, що тамъ 14 резервістівъ зъ полку тирольскыхъ стрѣльцівъ при контролнихъ зборахъ озвалоєсь словомъ presente, а не hier, и військової власті имѣ те проуцятили.

Царгородъ 16 падолиста. Австро-угорского амбасадора бар. Каліче при виїзді его на відпустку прийнявъ дуже ласкаво султанъ вв прощальній аудієнції.

Ню-Йоркъ 16 падолиста. Ворохобня вв Венеції чимъ разъ больше шпирить ся.

Петербургъ 16 падолиста. Правительство хіпське заплатило 500.000 рублівъ за збурену вв 1900 р. церковь російскої амбасады вв Пекінѣ и призволито побудувати великій монастирь православный.

Бруселя 16 падолиста. Мѣжнародне бюро соціалістичне розсѣдало протєстъ противъ поступованя Англіїцѣвъ зъ бурскими положеннями и зыває соціалістичныхъ посѣлѣвъ парламентарныхъ воіхъ краівъ, щоби для большого успѣху одного и того самого дня порушили єю справу вв парламентахъ.

Парижъ 16 падолиста. Дневники домагають ся, щоби якъ найкорше поладнати конфліктъ мѣжъ католиками а православными вв Єрусалимѣ, бо инакше може много утерпѣти повага католицкой церкви вв Туреччинѣ.

Капштадъ 16 падолиста. Зъ порту Елізабетъ доносить о випадку чумы.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ И АДМІНІСТРАЦІЇ.

Вн. І. Лю. вв Ду. Такъ. — І. Вн. вв Ду. Ще І К 40 с. — Т. Яс. вв Ко. За сей рокъ прийде намъ ще 4 К 70 с. — М. По. вв Ли. Ще 4 К. — В. Ча. вв Пе. За сей кварталъ належить ся намъ ще І К 20 с.

Надбославе.

До Заведєня жєрельного вв Коростєнцѣхъ надъ Дунайцємъ.

Зъ приязністю доношу, що воду Коростєнську ординую вв мойї клініцѣ вв випадкахъ нежити, дурбѣ, відлѣжкы, мочевиныхъ и вв случаяхъ надмірної клясєтє соку жолудкового зъ дуже добримъ успѣхомъ. Зъ дотєпершнихъ высѣлѣвъ вв вповнѣ відолєний.

528 а

Проф. Д-ръ Антоній Марє, Директоръ клініки.

Полотна, бѣлє столове, рушники, хусточки, дрєліхи и т. п. власній выробы

порукає по цѣнахъ умѣрєныхъ

КРАСВЕ ТОВАРИСТВО ТНАКЄ

„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провинції просимо надіслати до Кросна.

Почта, телеграфъ и станція зєлѣзничнѣ вв мѣсци. — Пробки и цѣвнички присылаємо на жаданє даромъ и оплатно.

Заразомъ остерѣть, що репрезентантомъ нашої євизії, до роужуємъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ агентівъ анѣ похатниківъ не высѣлаємо.

528 7-7

Цѣвнички даромъ и франко.

Замовленя зъ провинції надішлють ся на жаданє поштою

252

Комната до снідань в складі вудженн

ЙОСИФА КОТОВИЧА

ануна Франца Ундєрки

при ул. Краківскій ч. 15

де в кожій хвилі можна дістати гарячі і зими перекуски як:

євлякы порція . . . 10 кр. печєня волова . . . 12 кр.
вудженна зъ капустою . . . 10 кр. гуляш . . . 12 кр.
ковбаса зъ капустою . . . 15 кр. біфєс . . . 12 кр.
печєня вєпрова . . . 15 кр. шинка зъ вїє . . . 15 кр.
печєня тєляча . . . 15 кр.

Абонамент на обїди в цїні 7, 9 і 12 зр. приймає ся. ПИВО експортное 1/4 літра 5 кр.

Прому о численні відвідини і пишу ся з поважанєм

Йосифъ Нога

588 власителє комнати до снідань під двома голубцями. 6—40

Основано вв 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львовѣ, площа Капітульна число 3.

Поручають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свої вв богатый добіръ заосмотрєний складъ готової мужеской одѣжы якъ:

Зимовѣ бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна гардероба для Всєхъ, духовенства, униформы для пп. студентівъ, убранства и плащики для дѣтей.

Великій вибѣръ футєръ до ходу и до подорожєи.

Доборовий вибѣръ кравецкихъ матерій на мєстри.

Надбославе.

Доцент хірургіі Університету львівського

Д-р А. Габришевский

ординує від 8—4 пополудня. — Завєдєна ортопедична отворєна від 8—6 попол. ул. Академічна 14, 606 8—10

Д-р Олександр Б. Кулачковский

субститут надв. адвоката Д-ра Отмара Райзера і оборонєць в карнихъ справахъ у Відни, I. Tuchlauben ч. 4 або ХП/9 Supregasse ч. 9. 10 3—3

Д-р Євгеній Пясецький

власителє заведєня для гімнастики лѣчничої, ортопедіи и масажу, повернуєть зъ науковою подорожжю по Нѣмеччинѣ и Швеції. Ординує від 2—4 пополудня. — Площа Смольни ч. 5. 518 8—7

Найчистѣйша алькалічна

GLESSHÜBLER

ВОДА ШАВОВА.

вв рєстаураціі ПАТОУЛЫ ТЕНФЕРА, улицы Трабу-Нішєна ч. 12 додѣ власній, можна добати щодєня зъ о годинѣ 8-й разо гарячіє скандла.

Цѣвнички.

Печєня жєпрѣвъ зъ капустою . . . 15 зр.
Печєня жєпрѣвъ . . . 12 зр.
Флячки . . . 12 зр.
Печєня жєпрѣвъ зъ арїзѣмъ . . . 10 зр.
Бєвєрѣвъ зъ арїзѣмъ . . . 5 зр.
Чєвєрѣвъ . . . 15 зр.
Обїдѣ зъ бєвєрѣмъ . . . 40 зр.

Воний мажєтє вв найбѣльшихъ родахъ по ная-умѣ инѣйшихъ цѣнахъ; для поможєтє, що помагаєть зъ жєлє рєстаураціі, даєть відбєрѣвєнихъ марєкъ. — Найбѣльшій вина по найбѣльшихъ цѣнахъ позавѣщає вѣдѣ 40 зр. дѣтра.

По театру вѣсє вѣдѣ, вв власній вибѣрѣ євизії и на мѣсцѣ зъ оо. Оуїлѣ Бѣлѣ.

79 321—2

Вв высѣлѣвъ поважанємъ

ПАТОУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОМЕРЦІАЛІЇ И СЫНЪ

Ритєжєвъ и Мєчєлєвъ у Львовѣ площа Г-м-лєвєна ч. 1, противъ Банку Гіпоєкєного на євизитатѣхъ площа Гєлєвєнє

Воружєє вв вєлєкєнє

вибѣрѣ вв по цѣнахъ

мажєдєшєнихъ

оуларєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євизїєвъ, євизїєвъ,

євиз

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годіні по полудні. Літературний додатокъ „Вісникъ Галичини“ виходить в другоріччя і в другоріччя і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплата і инсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „Ольшеского“ ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасаж Галичина ч. 3; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвіга ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТЪ: ГАНБУРГЪ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і на неї належить за инсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

до Астеріа: за границею: на цілий рікъ . . . 82 к. на цілий рікъ . . . 44 к. на пів рікъ . . . 16 „ на пів рікъ . . . 22 „

у Львові: на цілий рікъ . . . 28 к. на пів рікъ . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламія неопечатаній вільній відъ цѣны.

Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня звычайні приймають ся по 20 с. відъ одного стрічки писаровою або в місяць в 25 рубриці „Надслана“ по 50 с.

Подяки і инші доносеня приватні числять ся по 80 с. відъ статка.

ПИСЬМА ЗЪ ВІДНІ.

[Галицькій тиждень. — Перенесенє судовихъ урядниківъ зъ західної Галичини до східної. — Справа діюристівъ. — Невесела ситуація.]

Въ вѣдєньскімъ парламентѣ вѣдъ якихъ шістьохъ лѣтъ уважавъ ся за усталений звичай і неминучу konieczність, щоби вѣдъ часу до часу бувъ тамъ ein galizischer Tag, с. е. день, въ котрѣмъ говорить ся головно о польско-галицькій господарствѣ въ Галичинѣ. Але симъ разомъ зъ галицького дня зробивъ ся галицькій тиждень, бо зъ двохъ засѣданъ палати послѣдъ, якій въ тѣмъ тиждні вѣдбули ся, одно цѣле а другого більша часть була посвячена галицькимъ справамъ. Анѣ польске „коло“ анѣ правительствѣ анѣ президію палати не надѣяли ся такои дебати: раховано на двѣ-три години, с. е. на півъ засѣданя. Мѣжъ-тѣмъ внескодавць Романчукъ говоривъ першого дня 7 чверть години, Дашинскій пѣвтора години, міністеръ-президентъ мусѣвъ ажъ два рази промовляти, а польске „коло“, замѣсть, якъ загадало було, одного або двохъ, выслапо ажъ сѣмохъ бесѣдниківъ въ бѣй. Що внесена рускихъ послѣдъ не будуть приняты, о тѣмъ, нѣхто зъ нихъ не сумнѣвавъ ся; вийшло навѣть лѣпше, нѣжъ можна було припускати, бо зъ трохъ внесень одно приняте односторонно, а за прочими двома була такожъ більшость, але тѣмъ звичайна, а не двохъ третинъ, якъ регуляризмъ домагавъ ся. Противъ першого и третого внесень голосували вразѣ зъ „коломъ“ Чехи (однакъ чеській радикалы голосували зъ Русинами) і частина лѣвицѣ; Словѣнцѣ і Хорваты усунули ся, щоби приєднати собѣ Поляковъ до голосованя за сдрѣвнскимъ университетомъ, але надармо вислугували ся: „коло“ не хоче имъ вѣдвѣдати ся, бо „бѣтъ ся преценденсу“. Тѣмъ либеральній Словѣнцѣ (група Ферянціца) голосувала зъ Русинами, а зъ-помѣжъ стояловцѣвъ польского „кола“ Вилькъ; людовцѣ симъ разомъ явили ся. Польске „коло“ сразу противило ся всѣмъ трѣмъ внесеньямъ Романчука, і заявило ся выразно устами п. Абрагамовича; але потѣмъ, видѣчи, що оно лишило бы ся само, зрѣйтару-

вало і оголосило нову заяву устами д-ра Цвѣклиньского, що за другимъ внесеньямъ вже й оно буде голосувати. Замѣтно такожъ, що члѣны „кола“ дуже нерадо йшли до борбъ: гр. Войтко Дѣдушицькій, котрый первѣстѣно бувъ назначений, щоби вѣдповѣдавъ Романчуковѣ, вѣхавъ зъ Вѣднѣ, і тѣмъ выделеговано замѣсть него другу ексценцию; Давида Абрагамовича; Дашинскому мавъ вѣдповѣдати Козловскій, але вѣтъ рѣшучо оперъ ся, і стягнуто така гр. Войтка; Цвѣклиньскій тѣмъ подѣ пресією „кола“ станувъ яко другій бесѣдникъ противъ Романчука, коли узнано, що вѣдповѣдъ Абрагамовича не выстарчає. Лише до „фактичного сprostованя“ коловцѣ сѣхили радо.

Въ справѣ спровадження до судовъ схѣднѣи Галичини урядниківъ зъ Мазурщины рускѣ послы поставили двѣ интерпретации: д-ра Гладишевского и д-ра Короля. Рускѣ клябъ черезъ своего голову робивъ и устно представлення въ министерствѣ. Справа такъ стоить: Нова організація судовництва, котра ще въ 1897 роцѣ повинна була перевести ся, у схѣднѣи Галичинѣ не переведена и доси по недостатку вѣдповѣднихъ силъ; отже министерство хоче конче теперъ ви докончити. До обсаждения вѣ ще богато посады: щось зѣ сго адъюнктовъ, 68 секретарѣвъ, 44 (?) радникѣвъ. Въ сѣмъ выимковѣмъ случаю мало бы взяти ся зъ захѣднѣи Галичины: 1 або 2 радникѣвъ, 5 взглядно 7 секретарѣвъ и 10 до 12 адъюнктовъ. Числа тѣ не суть же певны: якъ-бы показало ся, що можна обійти ся же меншимъ числомъ, то прийме ся менше. Се и не мало бы бути преценденсомъ на будущность. Взяти бы ся лише людей зъ найлѣпшими кваліфикаціями. Вѣдъ достали бы припорученя вывѣчти ся руского языка въ якъ найкоротѣмъ часѣ. Представлення руского клябъ не лишили ся безъ впливу.

Наглычъ внесена ще довѣйшъ часть забѣруть палатѣ послѣдъ, бо по зачатѣй вже дебати о французскихъ конгрегацияхъ наступлять дебати о термѣновѣй торговлѣ зѣбѣжа, о словѣньскѣмъ и рускомъ университетѣ и п. Потѣмъ має прийти на дневный порядокъ справа діюристѣвъ. Резолюцію Романчука въ тѣй справѣ, ухвалѣну въ комисіи бюджетовѣй, га-

лицкій дневники подали не цѣлкомъ вѣрно, хотя въ вѣдєньскихъ дневникахъ она подана була дословно. Именно змысль ея такий: щоби обовязуючу теперъ уставу, заповняуючу выслуженымъ пѣдофіцирамъ першенство передъ всякими цивильными кандидатами на посады урядовѣй, змѣнити въ тѣй способѣ, абы зѣстаючій вже въ службѣ діюристы, калькулянты и т. и. при убѣганю о урядовѣй посады не були супротивъ нихъ упослѣдженъ.

Нинѣ власне мѣсяць, якъ зѣбравъ ся парламентъ, а за весь тѣй часъ не зробивъ нѣчого-нѣчогосенько. Навѣтъ въ комисіяхъ нарады йдуть дуже пиняво, особливо въ найважѣйшѣй комисіи бюджетовѣй тратить ся зѣвѣсѣмъ марно часъ на пустѣй балаканинѣ. Причиною всего застою все же нѣмецко-чеська справа. Пессимизмъ що-до будущности австрійского парламенту и парламентаризму зачинає зновъ ширити ся. И въ польскихъ кругахъ и у вѣдєньскѣй журналистѣвъ обговорює ся богато розмова цѣсаря зъ новымъ вице-президентомъ Кайзеромъ и высновують ся зъ неѣ всякѣ комбинаціи.

Н.

Перша промова посла Романчука

при дебати надъ наглымъ внесеньемъ въ справѣ галицькихъ выборовъ.

(Дальше.)

Переходжу теперъ до дальшихъ фактовъ выборовъ, о сѣдѣко они вѣдносять ся до поступованя державныхъ властей и правительственныхъ органовъ.

Выборча акція въ громадахъ, де выборы переводять ся посередно, складає ся зъ трѣхъ частей: зъ уложеня листѣ выборовъ, зъ выбору выборовъ и зъ выбору посла.

Маю тутъ до розпорядимости пребогатѣйшій матеріяль, якъ примѣромъ меморіаль зъ густянского повѣта до ексценциі президента министровъ д-ра Кербера подписанъ 2140 выборами зъ 29 громадъ сего повѣта; маю вѣдписъ другого меморіалу зъ золочевского повѣта, такожъ звернений до ексценциі президента министровъ; маю справозданя зъ рѣзныхъ выборовъ округѣвъ, дневникарскѣ вѣсти и т. д. Коли-бъ я хотѣвъ використати лише частину сего матеріялу, то мусѣвъ бы-мъ выголосити промову, яка

що-до довготы могла бы ривалізувати зъ голосною и звѣстною промовою посла д-ра Лехера. Однакъ я обмежу ся лише на найконечѣйше; подамъ лише пробы на выривки, але я переконаний, що й ихъ выставѣ, абы кинути правдивѣ свѣтло на подѣвъ въ Галичинѣ.

Що-до выготовленя листѣ выборовъ — то уживаю слѣдуючихъ способѣвъ.

По перше: Тѣ листы укладано взагалѣ не вѣрно, бо не втягано въ листы, якъ се ясно и выразно стоить въ законѣ, двохъ третинъ податниковъ, але тѣмъ тѣмъ, котры дають двѣ третинѣ всѣхъ податниковъ, а се велика рѣзниця. [Правда!] Такъ було въ повѣтѣ теревовельскомъ.

По друге: Въ великомъ числѣ громадъ Галичины выборовъ листѣ цѣлкомъ не выложено, хочъ вѣдъ громадскихъ начальниковъ жадаю того. Вѣтъ въ Гиновцахъ въ бережанскомъ повѣтѣ, коли клоны на него наперли заявивъ, що ему прямо забороноено выложити листы выборовъ. [Слушайте! слушайте!]

Третій способъ. — Листы выборовъ переробляю вѣ старостѣвъ такъ, що они доставали цѣлкомъ иншій выглыдъ вѣдъ первѣстного. Примѣромъ: Въ Сухоставѣ, въ густяньскомъ повѣтѣ, втягнуто въ листы 186 правыборовъ, мѣжъ ними 154 христіанъ и 32 жидѣвъ. Перероблена листа выказувала лише 93 христіанскихъ именъ а 70 жидѣвскихъ. [Слушайте! слушайте!] Въ Городницѣ, въ тѣмъ самѣмъ повѣтѣ, выборчій комисаръ Строка дѣнь передъ правыборами втягнувъ у листы 41 правыборовъ, котры не платять нѣякого або дуже малый податокъ. Навѣтъ деякѣ зъ тѣхъ выборовъ звертали его увагу на се, що они не платять нѣякихъ податковъ. Та почули вѣдповѣдъ: „Такъ не платите податковъ? Вѣдъ нинѣ будетъ платити свѣй податокъ!“ [Выбухъ веселости.] И они таки лишили ся на листѣ. Иншого способу уживѣ концептѣй намѣстництва Гошовскій въ Бережницѣ въ жидачевскомъ повѣтѣ, коли переводивъ тамъ правыборы. Дперва въ часѣ голосованя, отже противъ яснои и выразной постановы закона, втягнуто до листѣ выборовъ службу дѣдича, котры зѣвѣсѣмъ не мали права выборчого и того права не рекламували въ свѣмъ часѣ.

По выготовленю листѣ выборовъ, въ часѣ правыборовъ а такожъ пѣзнѣйше, старостѣвъ послугували ся найстрашѣйшимъ терроризмомъ, пострахомъ, грозами и обѣщанками.

Староста въ Золочевѣ, Родеръ, заявивъ вѣйтѣмъ въ старостѣвъ, отже цѣлкомъ офіціально, що ексценциія Яворскій, котрый тамъ выступавъ яко кандидатъ центрального

І се й те.

[Калинина „Жертовъ“. — О, щаслива Русь! — Перемиский Институтъ дівоцій. — Потреба подѣбнихъ институтѣвъ для слонѣвъ.]

[Докінченє.]

До чого здали ся нашѣ заходи около выхованя нашего жіноцтва! — Отсе гадка зъ высказаня уже мною причинъ мучила мене мѣ в лѣтѣ надъ рікою вѣзлявѣ комарѣ, коли я остатній разъ бувъ въ Рускѣмъ Институтѣ дівоцій въ Перемислѣ.

Бувавъ я тамъ уже перазъ, але завсѣгди въ часѣ шкѣльныхъ ферій. Отже хто читавъ про Институтъ сей книжочку, видану проф. Насальскимъ въ Коломиѣ 1897 р., або вѣдзову видѣлу товариства „Рускѣй Институтъ для дівочатъ въ Перемислѣ“, оголошену въ ч. 159. сего річного „Дѣла“, въ котрій подано плянъ науцѣ, уладженю Института і услѣва принята, або хто оглядавъ будинокъ хочъ би найдокладнѣйше въ часѣ шкѣльныхъ ферій, тѣй все ще має лишъ слабѣйшій образъ того, чѣмъ сей Институтъ є, коли, нехай такъ скажу, цѣла машина є въ руху.

Менѣ довелось бути въ Институтѣ въ тѣй порѣ два рази сего року: разъ, коли діти зѣздили ся, другий разъ въ другій половинѣ вересня. Не буду описувати будинку анѣ внутрішнього уладженя, бо се зроблено вже не разъ; за те розкажу де-що про саме житѣ въ Институтѣ.

Приходжу передъ будинокъ въ часѣ зѣзду. Передо мною і за мною фіри, фіякри. Зно сѣтъ куфры і клуны та скидають заразъ при дверяхъ. Разомъ зъ тѣмъ вѣдхѣть батьки, матери,

дѣвчата; про річи їмъ байдуже. Институтска служба вымѣть порыває річи і несе на гору; разомъ біжуть туди й діти. Батьки, матери йдуть на лѣво до канцеляріи дирекціи. Іду і я туди. За невеличкою канцелярѣєю простора гарна гостиння; туди мене просять. Тѣмъ часомъ въ канцеляріи директорка поравъ ся зъ родичами; що одні відійдуть, приходять другі; і такъ безъ перерви до самого темного вечера.

Зо мною же богато иншихъ на вѣльну хвилю директорки; одні зъ нихъ приходять на чергу і відходять, инші появляють ся на їхъ мѣсце. Зачуваю часомъ де-що зъ розмовъ і переконую ся, якъ то у насъ не разъ въ найгорѣйшій хвилю не уміють люди числити ся зъ часомъ — нѣ своімъ нѣ чужимъ. Вкінци повелось і менѣ прийти на чергу. Вачу, директорка утомлена, ледво на ногахъ держитъ ся, але рада, весела, щаслива. Не хочу їй забирати дорогого часу і прошу лише о дозволѣ подивити ся на гору.

Виходжу на другий поверхъ, куди служба зносивъ річи. Тамъ надзирательни відбирають куфры, клуны, записують, значать, а служба упрятую записанѣ і відносять на своє мѣсце.

Дѣвчата за хвилю вже роздягли ся зъ дороги, бігають мѣвъ себе дома, стрѣчаютъ ся знаками, вытѣють ся, щебечуть. Всюду рухъ не до описаня. Чудуєшъ ся лише, якъ на тѣй справдішній армарцѣ тихъ кілько осібъ може удержати такий вѣзрѣвий ладъ і порядокъ.

Скочжу назадъ на долину. Стрѣчаю старшого комисаря п. Матковского. Звѣтавшись, ідемо до гостинної. Радість, щастѣ малює ся на его лицѣ на видъ того руху. „Мало ма-

ємо мѣсця!“ каже зъ жалемъ: „Друге тѣлько могли бы прийняти, коли бы було мѣсце.“ Менѣ спѣшно було до відѣзду; але я не мігъ відказати собѣ же тѣй розкоші, якої я зазнававъ въ розмовѣ зъ тѣмъ щиримъ патріотомъ, що тѣмъ же бажанемъ лѣпшої долѣ народної і працею для неї.

На прощанє каже: „Заїдѣте до насъ колись, якъ уже все буде въ спокою.“ Те саме повторила менѣ директорка на прощанє.

Прийхавъ же я справді зновъ д. 20. вересня вечеромъ. Іду просто до Института. Говоримо въ гостинній зъ директоркою.

„Кілько маєте дѣвчатъ?“ питаю.

— Поки-що 145, а 5 має ще прийхати. Зголосило ся далеко більше, але нема вже мѣсця.

Довѣдавъ ся я, що въ Институтѣ є дѣвчата зъ цѣлої Галичини, навѣтъ зъ найдалѣйшихъ сторінъ, а одна є ажъ зо Шлеска, донька урядника; братъ їй ходять такожъ въ Перемислѣ до руской гімназіи. Отъ вамъ патріотъ, що зо Шлеска шле діти до рускихъ шкѣлъ въ Перемислѣ! А рускѣ патріоти таки зпѣдъ боку волять дітѣй посилати до польской гімназіи та на Шлеск до нѣмецкихъ институтѣвъ!

„Маєте богато праці!“ кажу.

— Славити Бога! Працюємо для своїхъ, отже для себе. — Але де-сѣ намъ комисаръ подѣвъ ся...

„А є тутъ?“

— О, є! Вінъ кілька разѣвъ на день сюди забігає, а вечери то вже цѣлі тутъ проводять. Єдина душа!

Отъ і приходить комисаръ. Вінъ уже оглянувъ, що уважавъ за потрібне, провѣривъ, чи виконано те, що було заряджене. Ми звѣтали ся.

„Ось уже спокій, не такъ, якъ тогдѣ. Побачите, якъ теперъ живемо“ каже до мене.

Пішла розмова, очевидно нѣ о чѣмъ иншѣмъ, якъ о Институтѣ і его справахъ. Розказували менѣ зъ директоркою мѣжъ иншимъ, якъ то торѣкъ одна мама, що привезла доньку, сидѣла въ Институтѣ день, другий, ба й тиждень. Зразу гадали, що вона такъ зъ недовѣри хоче придивити ся, якъ буде тутъ її дитина, то й нѣчого не казали. Ажъ вона описіла просить ся, щоби їй позволено лишити ся довше, бо такъ їй тутъ неказано любо, що й відѣхати годѣ; вона, каже, заплатитъ за себе. І пробула такъ чѣ не цѣлий місяць. Очидивно, платити відъ неї не взяли.

Коли такъ розмаляємо, вбѣгає якась молода пані.

„Добрий вечеръ!“ каже скороговіркою „Ой-ой-ой!“ каже; „Чоловіка покликати до хорого, то велѣ менѣ сюди забігати та спитати, якъ мають ся хорѣ та чѣ нема чого нового. Вінъ може ще зайде, а може й нѣ, то хоче бѣдай знати.“

Я зрозумѣвъ, що се жінка лікарѣ, і мѣ заразъ познакомивъ ся.

„Богато маєте хорихъ?“ питаю.

— Є одна хора на блѣдницю, одна троха на горло, а одна колись ту при молитвѣ чомусь ослабла.

Але за хвилю таки надбѣгъ самъ лікаръ. Задавонили на вечерю.

„Хотѣть“ каже комисаръ: „придивити ся вечерѣ.“

Пішли ми. Дѣвчата вже молили ся. Чудний то видъ, якъ надъ 150 осібъ — институтѣвъ зъ надзирательками і учительками — засѣло до стола! Салѣ прегарна, стѣни обвѣшанѣ образами свѣтѣхъ і зъ исторіи Русѣ.

Реставрація С. РАЙХА у Львові, поручає въ великомъ Правдивѣ Цивѣ Ожодімоске, Вина, выборъ всякого рода и Мѣдѣ зъ першорядныхъ фирмъ. — Кухня у власнѣмъ зарядѣ. — Абонаментъ нѣсчичий приймає ся. 503

польскаго выборчаго комітету і правітэ-
ства, — хоча вонь повиненъ быць кандиду-
вати въ великій пошлости [Очевидно!] —
безусловно мусить быць выбраный. Свободу
выборчыхъ тейс очевидно выключено. Въ Воль-
шаниці сей староста перевівъ самъ правыбо-
ры. Коли одинъ хлопецъ голосувавъ на несим-
патичнаго ему кандидата, староста накинувъ
ся на него і крикнувъ: «Свинея все свинею!»
[Слухайте! слухайте!] Не потребуе вашихъ
голосовъ; мало вже 207 до 208 голосовъ і
панъ Яворскій мусить быць выбраный! —
Той самъ староста наложивъ кару на одного
зъ найбѣшнѣйшыхъ, найчестивѣйшихъ і най-
пильнѣйшихъ вѣрнихъ за те, що той мавъ
заявити якусь донесення. Коли вѣрніе зъ тої
причини жалувалися передъ нимъ, а ка-
завъ, що не заслууживъ на кару, староста
відповѣвъ: «Се правда, вы сповняете свои
обязанки, а мимо того показало ся, що коли
я васъ хочу вхопити, могу васъ вхопити, и
я все могу знайти причину карати васъ, а
кара за кождымъ разомъ буде больша; про-
тивъ того не помогутъ вамъ нѣякія рекурсы,
хочъ-бы навіть до Вѣдья. Але абы оминуть
кару, маєте одно лишъ средство, имен-
но добре перевести правыборы въ вашій гро-
мадѣ. [Слухайте! слухайте! Живіе замѣтки.]

Густиньскіе старосты урядило ся ще
выгоднѣйше. При выборчій акціи вѣрніе е д-
же важными особами. Въ Галичинѣ, специ-
ально въ схѣдній Галичинѣ, старосты те-
роризують і деморализують вѣрнихъ; однакъ
мимо того находяться ся мѣжъ ними одиниці,
що не хочутъ такъ легко поддаватися ся не-
законнымъ заридженнямъ. Абы збуть ся од-
ного такого невыгоднаго вѣрнаго, въ Галичинѣ,
старосты густиньскіе по-просту за-
спендували, а его мѣсце занявъ податливый
старосты заступникъ. По выборахъ певно
переворотъ въ давньому вѣрному але
тымчасомъ цѣль досягнуто.

Въ городенекѣмъ выборчѣмъ окрузѣ
комісаръ Левичскій, котрый заступавъ не-
дужаго старосту, тероризувавъ хлопцѣвъ въ
той способѣ, що доперва въ часѣ выборовъ
до сойму робивъ донесення до прокуратора
на хлопцѣвъ, котріи ще при выборахъ до ра-
ды державнои, отже передъ девятьма мѣся-
цами, мали провинити ся небезпечными
грозбыми противъ жидѣвъ [Слухайте! слу-
хайте!] Жидѣвъ фаворизувавъ вѣрніе всякими
способами і робивъ имъ рѣзкій концесіи. Въ
той самѣмъ повѣтѣ податковий инспекторъ
Козьминскій, отже найбѣльше влиятель-
на і найстрашнѣйша особа, обѣздивъ громады і
агитувавъ за правительственнымъ кандида-
томъ. [Слухайте!]

Въ жидичинѣмъ окрузѣ мѣсцевый ин-
спекторъ шкѣль вѣдывавъ въ часѣ ферій
школы і тероризувавъ учителѣвъ, тыхъ са-
раковъ, котріи въ Галичинѣ е вѣдываю до
нашимъ амбиціямъ бо ихъ въ кождій хвили
безъ нѣякой підставы, підъ позоромъ служ-
бовыхъ заглядѣвъ, можна перенести, і дѣй-
ствено дуже часто переносить. [Слухайте!]
Инспекторъ жадавъ вѣдъ ихъ, абы назвали
себе выбирати на выборчѣвъ, очевидно въ
той цѣли, чтобы свой голосъ вѣддати прави-
тельственному кандидату.

Теперь переходимъ до самыхъ правы-
борѣвъ. При нихъ уживано слѣдующихъ
средствъ:

Реченця правыборѣвъ не оголошувано.
Се дѣяло ся въ величезній масѣ случаяхъ.
Въ калускомъ повѣтѣ староста Вуковичъ
поучивъ вѣрнихъ, що выстане, коли прибу-
ть де-небудь цѣсьменне оголошене, впротѣмъ
реченця правыборѣвъ оголошувати не по-
требують. И дѣйствено нѣхто не знавъ ре-

чеченцѣвъ, зъ вынѣткомъ вѣрнихъ і выборчыхъ
комісарѣвъ. Нѣ! не такъ — знавъ же пра-
вительственный кандидатъ! [Веселѣть.] Че-
резъ те въ многихъ селахъ до правыборѣвъ
ставило ся лише 4 до 5 правыборѣвъ. Въ
одномъ селѣ, въ Ясени, навіть вѣрніе не
знавъ реченця правыборѣвъ. [Слухайте!] До
того села прѣйхавъ выборчій комісаръ, ко-
нечістѣ наместничства Тополянскій, казавъ
прикликати вѣрнихъ та кѣлькихъ жидѣвъ, і го-
лосами вѣрнихъ, громадскаго писаря і 17-охъ
жидѣвъ выбрано сѣмѣхъ выборѣвъ, мѣжъ
ними чотирѣхъ жидѣвъ. [Слухайте! слухайте!]
Въ богатѣ селахъ тернопольскаго повѣ-
та — въ Вѣлѣй, Вудневѣ, Борнахѣ, Островѣ
і иншихъ — равнѣжъ не оголошено правы-
борѣвъ. Въ Вѣлѣй хлопцы, огорченіи тымъ
выборчимъ маневромъ, хотѣли внести
протестъ. Однакъ черезъ нѣхъ надумали ся,
а розумнѣйшій зъ нихъ сказавъ: «Що хоче-
те робити? Чи не бачите, що зъ васъ лише
книжы строятъ? що васъ лише вымѣють?
До школы хотите же наружи? Чи не знаете,
що все те укартоване і ваші протесты нѣ-
чого не помогутъ?»

Инымъ способомъ до переведеня пра-
выборѣвъ въ користь правительства було
услувано невыгодныхъ правыборѣвъ, а се
дѣяло ся въ двѣхъ способѣхъ.

Одинъ способъ бувъ такий, що правы-
борѣвъ на годину правыборѣвъ одержували
урядове вѣдыване, абы явили ся въ старостѣхъ.
Коли досвѣдъ научивъ, що хлопцы вже не
дурні, і мимо гроженя карами не йшли на
вѣдыване, прислано вѣдъ разу жандарма,
абы тыхъ людей приставили до старосты.
Такъ примѣромъ стало ся въ Семакѣвцѣхъ
въ чортковскѣмъ повѣтѣ. Двохъ хлопцѣвъ,
котріи тамъ зорганізували прочіихъ селянъ,
хотѣли проводити имъ при правыборѣхъ,
справдивъ жандармъ до старосты передъ
самыми правыборцами, а то въ слѣдующихъ
двохъ напхъ і не даючихъ ся вѣдывати
справахъ; одинъ зъ нихъ не державъ пса на
ланцуху а другій робивъ въ селѣ крикъ.
Въ иншій громадѣ густиньскаго повѣта
жандармы вѣдвали до старосты вѣдъ разу
дванадцѣ хлопцѣвъ на десять минутъ передъ
правыборцами. Хлопцы просили, абы имъ по-
лишено бодай одну годину часу для вѣд-
даня голосу. Сего имъ не дозволено! По
переслуханю старосты ихъ очевидно сей-
часъ пустило, але тымчасомъ було вже по
правыборѣхъ.

Лекшимъ средствомъ, якимъ такожъ
послугувано ся ще частѣйше, було: при-
сутныхъ выборѣвъ взагалѣ не допускати
до вѣдданя голосу. Наведу лишь два трохи
драстичнѣйшій случая того рода. Въ Сокир-
чинѣ въ городенекѣмъ повѣтѣ переведено
правыборы лише зъ 5 правыборцами — бо
вѣрніе правыборѣвъ зовсѣмъ не оголосивъ;
два зъ тыхъ 5-охъ навіть не мали права
голосованя. Мимо того они выбрали одного
выборѣвъ, хочъ 25 хлопцѣвъ, котріи були дѣй-
ствеными правыборцами і боро-
звали ся, не допущено до голосованя. Люди лишь по-
хитали головами і сказали: «Тамъ все те
лишь жартъ!» Иншій цѣкавыи примѣръ,
якъ роблять правыборы, давъ Гарбузовъ въ
Золотѣвцѣхъ. Тамъ правыборѣвъ такожъ не
оголошено. Хлопцы дождывалися о томъ до-
перва тогды, коли побачили, що надѣждитъ
комісаръ зъ однимъ вѣдывающимъ хло-
помъ. Они сейчасъ збѣрали ся і побѣгли до
канцеляріи, на ихъ чолѣ священникъ. Якъ
лишь священникъ переступивъ порѣгъ, ко-
місаръ спытавъ его: «На кого голосуете?»
Священникъ здивованый відповѣвъ: «Чи вже
голосоване?» «Такъ, вже голосуетъ!» Свя-

щенникъ подавъ имена двоухъ кандида-
товъ. За нимъ хотѣли такожъ хлопцы голо-
сувати, але комісаръ не допустивъ ихъ.
Священникъ заремонструвавъ, сказавъ: «А-
ле-жъ ты люди прийшли разомъ зѣ мною!»
Комісаръ відповѣвъ: «Я ихъ въ громадѣй-
канцеляріи не заставъ. Правыборы скѣнче-
кай! Вѣрніе, дайте початку!» Священникъ ска-
завъ далше: «Але то доперва девѣть годи-
на, а на оповѣщеню, якъ-разъ теперь приби-
то, стоить, что правыборы мають вѣдбути
тогды, стоить о 10 годинѣ!» [Слухайте! слу-
хайте!] На се выборчій комісаръ: «У мене
же десяти!» [Веселѣть.] Тогды сказавъ свя-
щенникъ: «Ну, але-жъ бо нѣхто не вѣдъ кон-
чечістѣ!» — листу голосованя вѣдъ
тролной листѣ! — листу голосованя вѣдъ
самъ комісаръ — а впротѣмъ хочу явити
якій е результатъ голосованя!» Тутъ комі-
саръ мусѣвъ уже вынотити его волю і ска-
завъ: «Голосували чотирі правыборѣвъ.
Вѣрніе, громадскій писаръ і Лобуръ [той]
хлопецъ, що зъ комісарѣмъ прѣйхавъ] голосо-
вали на вѣрнихъ і учителя. Вы одинъ пнаише
голосували Отже тамъ два выбрании трема
голосами противъ вашого!» И баста! справа
скончалася! [Веселѣть.]

Ще однимъ средствомъ послугувано ся
при правыборѣхъ. Они переводились тайно;
однакъ се не значить, что голосовано картка-
ми, але правыборѣвъ допущено до голосо-
ваня поодинокѣ і кождый мусѣвъ безпрото-
чно по вѣдданю голосу вѣдбути. Черезъ
те очевидно выключено контролю явности і
выборчій комісаръ мѣжъ кождѣмъ правыбор-
цѣ до схочу обробляти. [Фальшиво вписувано
голосы!] На се я і сходжу.

По-просту фальшовано і то дуже орди-
нарно фальшовано! Такъ примѣромъ въ Но-
вицѣ, въ калускомъ повѣтѣ, выборчій комі-
саръ, конечістѣ староста Тополянскій не
провадивъ контрольной листѣ, а громадска-
го писаря выгнавъ зъ выборчѣмъ льокалю.
Народный рускій выборѣвъ достали 19 до 31
голосовъ, а правительственный 4 до 11. Мимо
того выборчій комісаръ оголосивъ, что вы-
браніи тѣ послѣдніи. [Слухайте! слухайте!]
Очевидно внесено протестъ, телеграфовано до
наместника і до президента министровъ, вне-
сено такожъ донесення до прокуратора. Въ
Перекосахъ въ томъ самѣмъ повѣтѣ перево-
диль правыборы загаданныи вже окружный
инспекторъ шкѣльный Домбровскій. Тамъ
достали два правительственный кандидаты 7
голосовъ. Шкѣльный инспекторъ дописавъ
тамъ двѣмъ двѣмъ голосы, котріи вѣддано кан-
дидату народному. Коли ему й сего було
за мало, вписавъ ще трехъ правыборѣвъ,
котріи въ томъ часѣ не то въ выборчѣмъ
льокалі, але навіть въ селѣ не були. Слу-
хайте! Слухайте! И тутъ зроблено донесе-
не до прокуратора.

Такихъ фактовъ можна бы навести цѣ-
лій масы, але не хочу васъ томити.

Послѣднимъ средствомъ при правыбо-
рахъ було се, що правыборы, переведеніи
цѣкомъ въ порядку пѣсля законѣ, коли
выпали противъ правительства, по-просту
унавѣжовано і розписувано нові правыбо-
ры, при якихъ очевидно ужито средствъ та-
кихъ, абы они выпали користно для прави-
тельства. Однакъ противно, въ случаяхъ, де
правыборы переведено противозаконно і на-
родный выборѣвъ зъ той причини внесли про-
тестъ, сего протесту не уважливовано.

(Конецъ буде.)

Репортеръ чи хроникеръ *Stowa Polska* со-
павъ въ свою часонну, помѣщаючи въ 16 с. м. справозданя зъ мѣсеч-
нарады на Рускій Бесѣдѣ въ справѣ па-
ранскихъ Русинѣвъ, (въ четвертъ) котра
зовѣмъ не вѣдбула ся за-дѣл ин-
шихъ збѣранъ і засѣданъ. Въ той-смѣшнѣй-
дѣлѣ-потѣчѣ иншо той дужѣ «бѣднѣй-
шій» репортеръ про якусь мнѣму дискусію на
техъ нарадахъ на тему, чи «*stosunki kul-
turalne i geograficzne w Paranie przemawiają za
tem aby tam przesiadła chiłpa ruskiego*», і на-
вѣтъ чѣсь своимъ вѣдывающимъ умомъ мнѣму
«*zdanie ks. Bazylimu Horoszczaka że wazyłko
sprzyja tam osiedleniu naszego chiłpa, który pod
sprzyjem kultury pobija Brazyljczyka*» і т. д.
та й каже, что має завязати ся комітетъ, абы
займити рускими населенцями въ Паранѣ
а навѣтъ въ цѣлѣй Америцѣ. — За *Stowa* зъ
повторивъ ту «вѣщу» писанину *Kurjer* вѣдыва-
вши.

Тымчасомъ — Богу дякувати — Русины
вѣдъ безъ вынѣмки, безъ рѣзничѣй попи-
дѣвъ партійныхъ, о нѣякой темѣ чи «*chiłpa
przesiadła kudy-нибудѣ chiłpa ruskiego*» не
дискутують і не гадають дискутувати, бо
вѣдъ загально унають, что всякій заморскій
переселенчій рухъ русинѣвъ селянъ (на стало)
е шкѣдний, безъ цѣли, і мусѣвъ вже
разъ перестати. Нѣякій комітетъ та-
кѣй не завязуе ся, бо его, Богу дякувати,
чей не треба. Ходить лишь о се, чтобы
прийти зъ помощью нашимъ давнымъ
поселенцямъ въ Паранѣ вѣдъ ихъ
борѣвъ о удержане рѣднои вѣрныи
мовы, а именнѣо о высланѣ до тыхъ гро-
мадинѣхъ русинѣвъ осель священникѣвъ,
учителѣвъ і друкерѣвъ. И въ той то
цѣли має завязатись комітетъ.

Вѣдыва-жъ яка-небудь заморска акція
колонізаційна не для Русинѣвъ. Мы ян не
можемо вести і впротѣмъ, завдяки нашому
положеню географичному въ Европѣ, не по-
требуемо, і тому не думаемо о нѣякой ко-
лонізаціи заморскѣй. Нехай *Stowa polskie*
дискутуе собѣ куды *prze-siadła chiłpa — pol-
skie*. На рускій землі, розлогѣй, чѣй знайде
ся ще землі для рускаго хлопа. Поглядѣ-
нашы на справу колонізаціи бувъ впротѣмъ
только разъ говорений въ «Дѣлѣ» (гл. статью
Я. Селуха «Польска і руска колонізація»
зъ мая 1899, далше численніи статейми Я.
Суходольскаго, Гнатовича і Омеляна Во-
лынського), що вже не будемо его повторя-
ти. Скажемо лишь коротко, что селянѣвъ
нашъ не має безъ зглядѣю о переселюватись
за море, бо бѣдакъ не має за що, а богатѣ-
шій не має по що! Богатшій змарнуе бѣ-
дѣвщину на коштовну подорожъ далеку а
тамъ не знайде такои долѣ, чтобы варто
идти рѣдний край, а часто навіть зовсѣмъ
змарнуе. Тымчасомъ безъ своей економіч-
нои користі *osiedlenie* чѣмъ силу національ-
ну въ краю. Тожъ мы маемо селянѣвъ без-
зглядно здержувати вѣдъ переселюваню за
море (на стало) всякими розпорядимыми
средствами (честными). Справа ся у насъ
уже давно порѣшена!

Лишь не порѣшена же справа помѣ-
нашимъ давнымъ поселенцямъ, освѣдывъ
поважными громадами въ числѣ 30,000, въ
ихъ борѣвъ за рѣдну вѣру і мову — і отѣмъ
не забуваймо!

Омелянъ Волянскій.

Столи уставлені під трема стѣнами в т. зв.
підкову; з четвертої сторони комната кре-
дѣнсова, де вѣдыво витягають з кухні стра-
вѣ і приладжують до роздаваня на стѣл. Я
повитав ся з управителькою і з зачудованемъ
дивив ся, якъ дѣсь в мѣг ока вечера для
вѣхъ станула на столѣ. Описѣя випитувавъ
я управительку про способи, якъ заосмотрюе
свою комору. Повила — дождыва ся і міжъ
иншимъ — варилъ передъ тижнемъ зо сливѣмъ
інститутскаго саду; вѣдрики кормлять одні
на другіи для власнаго ужитку; що дасть ся
приладити на зиму і взагалі на довшій часъ,
те приладжуе ся; щоденні потреби заспо-
коюе ся в мѣстѣ та на торѣй.

Скінчила ся вечера. Помогли ся дѣв-
чата, заспѣвавши набожну пісню до Матері
Божой і рушили відъ стола. І зновъ инша
чудна картина: на серединѣ поміжъ столами
е тѣлько мѣсто, що всѣ в рядѣхъ по кѣль-
ка стали проходить ся свободно по салѣ. Гаміръ,
весела розмова, смѣхъ, а далѣ... народні
піснѣ одна за другою з пѣвора сотки дѣв-
чихъ і дѣточихъ уст. Боже, що за хвиля! Раї,
тай годі!

Тривало се я пів години, опісля вѣчѣрна
молитва і... до спаленъ.

В теплѣйшу пору по вѣчѣрѣ виходять
вѣ погуляти по саду; опісля передъ статуєю
Матері Божой, що стоить в садѣ, помолять
ся, заспѣвають і тогды до спаленъ.

Спальніи, вікнами звернені до сонця,
цѣлий день замкнені на ключі і провѣтрювані,
мають вентиляторы і на ніч. Нічна лям-
па свѣтитъ ся цілу ніч. В кождій спальнѣ
спить такожъ одна надзирателька. О год. 6½
зрана встають на знакъ дзвінка. Довкола в
стѣнахъ е мраморні умывальницѣ; води на-
цѣдять собі кожда сама, бо е водопровѣдъ;
такъ само легко випѣдять воду, піднявши

чопикъ, що е в сподѣ умывальниці. Коли по-
миють ся, надзирательки беруть ся до че-
саня тѣхъ дѣвчаток, що еще не уміють самѣ
чесати ся. Коли позбѣрають ся, ідуть на
молитву до окремої салѣ, на те призначеної.
По молитвѣ до столовой на сѣдданѣ. Опісля
о 8 годинѣ до класъ на науку. О год. 10 дру-
ге сѣдданѣ, і зновъ наука в класахъ до 12 го-
динъ. Тогды вѣдывають підъ доглядомъ надзи-
рательокъ і учительокъ в теплій порѣ до саду,
а в холодній або в слоту на просторѣ широ-
кіи огрѣваніи коритарі. О год. 12½ обѣдъ, по
обѣдѣ зновъ хвиля гуляня, а потому наука в
музѣяхъ підъ доглядомъ і в разѣ потреби при
помочи учительокъ і надзирательокъ. Опісля
зновъ популярна наука в класахъ, підвѣчи-
рокъ, наука в музеяхъ, вечера.

Се порядокъ в будні. Але 21. вересня
було свято. Раденько були институтки на
службѣ Божій, правленій епископомъ, опісля,
мабуть о 10 годинѣ, пішли на прохѣд на за-
мокъ; такъ само було на другій день в
недѣлю.

В понедѣлокъ бувъ день дуже теплий, со-
нѣчний. Підчасъ ранішної науки ходивъ я по
саду. Обѣ недужі — третя вже подужала —
ходили зъ своєю надзирателькою, а вѣдыво
переважно сидѣли собі на сонцѣ.

В обѣдну пору зійшовъ ся я ще в по-
слѣдне передъ відѣздомъ з директоркою і ко-
місарѣмъ. Я дѣлѣвъ ся з ними моїми вражѣн-
нями. Поминувши імпортуючий зверхній ви-
глядъ величезнаго будинку, що за ладъ в се-
рединѣ! Всюди елеганція, — та елеганція,
що чаруе не виставностию, але простотою,
скромностию, чистотою, порядкомъ, а при
тѣмъ всѣмъ всякою можливою выгодою. До того
ідеальна точність у всѣмъ, що складае ся на
цѣлу днину — одна поза другою. А при всѣй
тѣй точности амѣ слѣду подавательніи. Я бачивъ,

якъ дѣти з всякою свободою повертають ся
на кождѣмъ кроцѣ, мовби туля ся у себе дома,
у батька-матері, якъ пошанованемъ, а заразомъ
зъ любовію і свободою етрѣчають ся зъ своїми
учительками і надзирательками, якъ поміжъ
собою поведуть ся, мовъ рідніи. А всюди той
щирый рускій духъ, що справді не хоче ся
відѣси виходити.

Вѣдыви замѣтивъ я, що незвичайно мнѣ
вражѣне робить на мене вся служба, котра
менѣ виглядае, мовъ би просто з села взята.
Такъ е, сказано менѣ. Вся служба, не винма-
ючи кухарки і прачокъ (прачки е постійні і
веруть безъ перерви; що виперуть з одного
тижня, то в понедѣлокъ починають прати на-
ново), е сѣльска. А треба бачити — кажуть
менѣ, — які всѣ вірні, охочі до роботи, при-
хильні, якъ і вони свѣдомі того, що працю-
ють в институтѣ, котрого задача і цѣль —
народне добро. Торѣкъ принято до Институту
малу сестру одной з покойвокъ — розумѣе ся,
що безплатно; дѣтина дуже добре провадить
ся. Хлопцѣвъ до послуги е трѣхъ. Найстаршій
зъ нихъ, що е відъ отворѣня Институту, е не-
звичайно спритный. Вінъ має у себе всѣ ключі
відъ цілого будинку; вони позначені та-
бличками, але вінъ і дивити ся не потребуе
на знакъ, а знае, котрий ключъ відъ котрихъ
дверей. Майстеръ зъ него до всего, такъ що
справді неразъ можна при его помѣчи обійти
ся безъ майстра. Уже в Институтѣ навчивъ ся
читати й писати.

Незвичайно покрѣпленій на дуѣ опу-
стивъ я Институтъ.

Великого діла доконали перемѣни па-
тріоты, що адвигли сей Институтъ, що грѣш-
ми, трудомъ, працею, радою причинили ся
до его здвигненя. Іхъ имена і заслуги запи-
сані в указаній на початку книжочкѣ, запи-
шѣ Іхъ історія наша. Але зарѣвно великіи за-

слуги признати треба й тимъ, що теперъ пра-
цюють в готовімъ уже Институтѣ та опікують
ся нимъ.

Менѣ ажъ нѣяково називати имена, бо
бою ся нарушити спокій тихъ людей, що не
для славы і розголосу, а щиро для ідей тру-
дять ся і працюють. А такіи неможливи рѣ-
ше не указати на нихъ, скоро говорять ся про
Институтъ. Імя епископа Чеховича, котрий
відъ першого початку, відъ завязку Института,
безперервно нимъ опікуе ся, величавъ кожда
дѣтина. Такъ само старшого комісара скарбо-
вой дирекції п. Івана Матковскаго знае
кожда дѣтина в Институтѣ якъ батька і при-
ятеля, а загалъ знае і признае, що се душа
Институту, що безъ него Институтъ не бувъ би
тимъ, чимъ е, хочъ ему самому се ані в гадцѣ.
А директорка п. Примѣва... Чимъ большъ
праця, тѣмъ, що її майже з пѣтъ звертае, тѣмъ,
здае ся, вона бѣльше радѣе. «Для своихъ, для
себе працюемо!» отсе її кличъ. А управитель-
ка п. Кравичева... Хочъ би загадали лише те
одно, що на її головѣ виживлена якихъ надъ
170 осібъ; а якъ тамъ іде все точно, спокійно,
неначе в хатѣ не бѣльше десятии осібъ! А учи-
тельки, надзирательки... лікаръ, ба навіть его
жѣночка, бѣвша институткою... У всѣхъ імпортуюче
почутѣ обовязку, народнаго обовязку. Навѣтъ
послуга імпортую. Такої праці, яку бачить ся
скрізь в Институтѣ у кождого, не оплатити
грѣшми, і за гроші такъ ніхто не працюе.

Се праця тиха, муравлиня, правдиво
для ідей, що єдино в сповненю своего обовяз-
ку бачить найвище вдоволене.

Зъ такими гадками розпроцавъ ся я зъ
Институтомъ. І зновъ обѣли мене томличѣ гад-
ки: Нащо здало ся те все? Нащо здала ся
та праця, те пожертвованѣ тѣлькихъ осібъ, той
вкладъ тѣлького гроша! Нащо воно все здало
ся, если дѣчата, такъ гарно тутъ вихованіи,

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зъ Гусятинщини. (Чиряк пук!)
Гаватицький чиряк Гусятинщини пук!
Мастю, котра прола твердий нашкодок
бокаки були мови дасени до ц. к. прокуратори
держави в справі „усторок“ выборов.
Тя донесени викликали сландство, а
покинаний мною свідки потверджують ихъ
основу въ цѣлости. Такъ отже добуває ся
зъ чиряка сукровица, волюта и мерзак, яку
либа „крайова“ гавата могла вуграти...

Зъ того дня нає наука — кождо рѣчь
доводити до послѣднього щобиля. Чи поможе
чи не поможе, але най кристалиє ся! Наші
люде не хотѣли вносити протестовъ
проти правыборовъ, выправдуючись: „Що
то жалувати ся до староства на староство?“
Однакъ тільки короткозорі можуть такъ
думати, забуваючи, що якъ коса найкорше
на камені щербить ся, ба й уриває ся, такъ
несовѣстний урядники найкорше на своихъ
мадункахъ томлять ся п зъ утоми такъ
мотають ся, такъ чимъ разъ глѣбше гряз-
нуть, що самі собі погнѣблѣ прискорюють...

Въ Сухоставѣ при правыборахъ вели-
ми на три руки контролю голосовани. На-
вѣстий смѣли ся мовлячи: „Що вы зробите
супроти правительства, спл оно скаже на
бѣлѣ, що то чорне, або наводворѣ?“ Та
оно на першій поглядъ нѣбы такъ, бо на
внесений протестъ Сухоставцѣвъ ц. к. ста-
роство відповѣло, розумѣє ся, відмовно.
Але коли має ся незбиті факты, то кѣмъ
то оно напотить ся, заки нѣбы відпові-
ли новимъ фальшомъ, а коли справу попре ся
дальше — черезъ ц. к. прокураторію и судъ
— то вкѣнци такъ показує ся, що все фальшъ,
вѣдь початку до кѣнца.

Сухоставцѣ подали въ своихъ протес-
тахъ до ц. к. староства, що листу сфальшо-
вано; що правыборцѣвъ вписанихъ въ листѣ
не покликано до голосовани; що покликан-
нымъ до голосовани комисарѣ не давъ голо-
сувати — и т. д. На те ц. к. староство рѣ-
шенемъ зъ 31 серпня ч. 23147 відповѣло,
що въ Сухоставѣ відбулось усе въ найбѣль-
шомъ порядку: листа та сама; всѣхъ правы-
борцѣвъ, отже и наведенихъ въ протестѣ
покликувано, тільки они самі не зголосили
ся до віддання голосу; а що-до такихъ по-
менованихъ въ протестѣ, котрыхъ комисарѣ
не допустили до голосовани, то се неправда,
бо на основѣ виказу голосовани отверджено,
що они голосували и ихъ голоса „w wyka-
zie głosowania są uwidacznione“.

Зваживши, що докази Сухоставцѣвъ
непохитні якъ скала, бо правдивость ихъ
отверджує не лише рядъ живыхъ свѣдѣвъ,
але й на три руки писана однозвучна кон-
троля, то зъ наведеного выше рѣшеня до-
вѣдуємось цѣлкомъ рѣчи, а именно, що не
лишь правыборцы фабрикувано, але вже в
самомъ ц. к. староствѣ фабрикувало ся акты
выборчи. Во-жь не лише знайдено въ листахъ
тыхъ правыборцѣвъ, котрыхъ при правыбо-
рахъ пропущено, але знайдено навѣть голо-
сы тыхъ, котрыхъ або не покликувано до
голосовани або, хочъ покликано, то до го-
лосу ихъ не допущено.

Але ще дотѣпнѣшу штучку втѣло ц.
к. староство зъ Трибухѣвцями. Тамашній се-
ляне подали въ протестѣ мѣжъ многими пи-
сьми замѣтани и такіи, що писарѣ писавъ
голосы фальшиво. Именно правыборецъ Ми-
кола Башудкій давъ голосъ на о. Лабѣя,
Качора и Сенька, а вмѣючи читати зава-
жавъ добре, що писарѣ зовсѣмъ инакше пи-
ше, и заразъ сказавъ се комисарѣвы выбо-
рному. Однакъ комисарѣ нагнавъ его, кажучи,
то голосы пише ся добре, такъ, якъ самъ
Микола Башудкій хотѣвъ.

мають може колись діти поневоли на служ-
бу чужій, вороній нам сусѣльности! Чи не
ліпше було би і для нас і для них,
коли би їм оцадили ся внутрішньої бор-
би, яку колись може прийде ся їм звести,
поки розпроцають ся з своїми народними
ідеалами, і того горя, яке мучити їх буде до
віку? Чи по віки вічні має через мішани
подружжя політици ся Русь і рушити ся (?)
Польща, як се виказував з давнини оден з
жовіших істориків польских? Чи нема вже
на се ради, щоби наші патріоти перестали
складати свої народні ідеали в польских че-
рвичках, а то і в кашках?

Г рада. Піддавав їй мені комисар Мат-
ковский, навертаючись в наших розмовах
нілька разів до сеї гадки: подібні інститути,
як перемиский дівочий, закладати такою
для хлопців, і то не надом теперішних бурс,
не іа народних складок, бо їх маємо вже аж
довесходу, а способом пр. Народного Дому
стрийського на уділах. І а цілком годжу ся
з сею гадкою. Але поки воца одягне ся
в плоть, хто знає, чи не пильніша річ за-
кладати більше таких дівочих інститутів,
як перемиский, і то з організацією ліцей
з правом публічності (перемиский Інститут
має теж в найбільшій часі перемінути ся
на такий ліцей); а заразом домашнє вихова-
нє хлопців уже змалку нехай заціпляє в них
всаду, що всяка жінка, не руска патріотка,
повинна для Русина бути лічим більше
як... малюваням обраом.

Дай Боже, щоби мій поклик не був
голосом вопіючого в пустині!

Алек. Ворковський.

При доходженю въ ц. к. староствѣ той
комисарѣ, збиваючи замѣтъ протесту що-до
Миколи Башудкого, сказавъ, що сей замѣтъ
нестѣйний, бо въ протоколѣ такъ за-
писано, що Микола Башудкій голо-
сувавъ на о. Лабѣя, Качора и Сень-
ка, а для більшого доказу комисарѣ по-
казавъ той протоколъ протестую-
чимъ. Они дивились и очемъ своимъ не
хотѣли вѣрити, ажъ блискавкою шибла имъ
гадка — зрозумѣли рѣчь ц. зъ обмерзѣнемъ
вѣдуваючи сей протоколъ, поважно а рѣ-
шучо заявили: „Пане комисарю, то прото-
колъ сфальшований!“

и хто бы припускавъ, що нашъ бѣдний
загалюканий хлопъ, що тремтить передъ
возвнѣмъ судовымъ, дойде до такої відваги,
щоби комисарѣви сказавъ у очі, що урядо-
вий документъ, який ему комисарѣ показує,
є сфальшований... Ба що більше, коли на
замѣтъ протестуючихъ, що выборыі комис-
сарѣ зарядивъ голосованє безъ почитуваня
лість, практикантъ ц. к. намѣстництва Фе-
ліціанъ Строка, котрый переводивъ тамъ
правыбори, заперечивъ имъ той замѣтъ въ
живій очі, — то се такъ ихъ роздѣлило, що
одинъ зъ нихъ, Микола Шмидюкъ, гукнувъ
ему въ ухо: „брехня!“ такъ сильно, що ажъ
вѣнка задзвенѣла; та п. комисарѣ на тую
обиду зовсѣмъ не реагувавъ... Теперъ ма-
бутъ кождий зрозумѣти, чому то зъ кляк-
гаватицькихъ редакцій добувають ся такъ
вонючі выпары гусятинскій... Се, бачите,
гавата каже, она зъ роду не сподѣвала
ся такого... „hajdamaj-twa“. Що більше, еп
до пароксизму скажености доводить обста-
вина, що на нѣждѣ не може свои ганьби
відомѣстити, тожъ на-ослѣвъ обидѣе всю гу-
сятинську Русь брудною пѣною, та тымъ
лишь грунтовѣйше убиває себе... Але вер-
таймо до Миколи Башудкого и его голосу.

Коли отже протестуючі заявили, що
протоколъ правыборѣвъ сфальшований, бо
Микола Башудкій присягне сто разъ, що на
валасній очі видѣвъ, якъ его голоса записы-
вано фальшиво, тогдѣ ц. к. староство —
прошу уважати! — въ своихъ рѣшеню зъ
2 вересня ч. 23584 901 заявляє, що замѣтъ
що-до Миколи Башудкого є безпѣдставний,
бо Микола Башудкій, въ дорозѣ рек-
лямаціи нѣбѣ вычеркнений зъ
лість, зовсѣмъ не голосувавъ!!!

Отже вийшло тако монструмъ, що за-
дѣя одного лишь голосу сповнено ажъ чо-
тири рази носі-носис: разъ — фальшиво
записувано голоса; другій разъ — прото-
колъ виказувавъ, що голоса дотичного пра-
выборця справедливо вписані; третій разъ
протоколъ виказувавъ, що той правыборецъ
не голосувавъ; вкѣнци четвертий... але
поки-що я це тримаю се въ тайні, не хочу,
щоби, завчасу довіддали ся. Досить, що оно
вийшло цѣлкомъ на тую смѣховинку, де то
сынотъ показує татови на гости въ салѣнѣ
и каже: „Тату, тату! який у сего пана ве-
ликій нос!“ — а коли батько остро глянувъ
на сынка, той хотѣвъ поправити свою ве-
чечность, каже: „Нѣ, нѣ! сей панъ маціо-
ненькій носикъ!“ — коли-жь батько не
втерпѣвъ и ставъ добре трѣпати дѣтвѣ, той
ставъ кричати: „Сей панъ безъ носа! тату,
панъ безъ носа!“

Оно було бы смѣшне, якъ бы не такъ
погане. Треба-жь прецѣ зважити, хто то є
въ цѣлѣй той грѣ; треба зважити, що ті
два наведени факты — то не цѣлѣсть, нѣ,
се двѣ краплинки зъ великого гусятинського
багна... Мы добуваємъ се на свѣтло денне,
віддаємо справу ц. к. судови. Своєю доро-
гою, мы знаємо, що якъ до акцій wyborczy
тамъ, де стає братъ міністра Голуховского
а сынъ того Голуховского, котрому що-инѣ
відкривали намитникъ у Львовѣ, взялись
мы єдино тому, щоби высондувати глѣбшій
и змѣрити широчнь того багна, такъ и те-
перъ мы, маючи конкретні дані, віднесли
ся до ц. к. прокураторіи въ той самій ду-
мцѣ... Мы лишь дѣльше сондуємо, мѣримо,
мы експериментуємо. И се доводить гавату
до тої скажености!

П. Ділякъ, сповѣдаючи ся изъ ситуа-
ції передъ учителемъ Струмѣнскимъ, ши-
ро признавъ ся, що думавъ: „отъ, буде въ
радѣ державной одна-дѣ интерпретации и
справа, якъ звичайно, на томъ скончить ся.
А то... они до суду! Ну, я вже покажу!“ —
Видко, видко...

О моѣмъ судовомъ терминѣ зъ нимъ, о
тяганинахъ селянъ до староства безъ кѣнци,
о засадахъ и арештахъ селянъ на підставѣ
патенту зъ 1854 р. (вырокъ — „на косяцо-
въ“) відомо вже читателямъ „Дѣла“. По
цѣлѣмъ повѣтъ тільки й бесѣды: сотрудни-
къ о. Струмѣнскій має бути перенесений;
его братъ, учитель, такъ само; учитель Ку-
жемскій рівножь; хтось обрвѣ чотыри мѣ-
сяцѣ криміналу — и т. д. А за тымъ за-
рахкала гаватицька преса, якъ жабы на ве-
сѣ, закурило зъ тыхъ багонъ такими во-
пючими выпарами на наше духовенство,
учительство, загаломъ на всѣхъ и вся, а на
мене спеціально, що ажъ-ажъ!

Та глупенькій — прости имъ Боже
грѣхъ! — забуваютьъ въ дуру, що нає та
волюта атмосфера не досягає, а самі ще
дуже нею гноять ся; забуваютьъ ся, що
тымъ власне вытворюють красну декорацию
для лашон картины. Имъ дуже було-бъ на
руку и то, „пару мѣсяцѣвъ криміналу“,
котрѣ бы, якъ онѣ бенгальскі, освѣтили
ихъ куртину; только, Бога ради, зручнѣй-
ше берѣть ся, бо такий спосѣбъ, якъ „znajdź
mi rap świadków (на се й се), choćby miało
kosztować sto i dwieście złr., a będzie rap
dozgonu przyjacieleм“ — то зновъ буде но-
ва парфума...

Ражайте дѣльше багна! Оно для насъ
красній концертъ, нѣжь у Мицкевича кон-
цертъ осѣннихъ жабъ, а „тату, тату!“ той
панъ безъ носа“ стане у насъ розвеселяю-

чою пословицею. А вы, хоть-бы за грошъ
шукайте собакъ, щоби вылизували вамъ су-
кровицу зъ ранъ, а нѣ, то самі вылизуйте,
бо ганграна кне ся...

Михайло Петрицький.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Звычайне засѣданє Головного
Видѣлу Товариства „Просвѣта“
відбуло ся вѣторокъ дня 19 н. ст. падолиста
о годни 7 вечеромъ.

Изъ Самбора пишуть намъ:

На загальнихъ зборахъ політичного То-
вариства Самборской Окружной Рады, що відбули ся
дня 14 падолиста выбрано головою того То-
вариства д-ра Данила Стахуру, а до видѣ-
лу увійшли пп.: Иванъ Рудницкій нотарѣ
зъ Луки яко заступникъ головы, о. Дим.
Гордицьскій зъ Кольчичъ яко касирѣ, о.
Вас. Свобельскій зъ Прусь яко секретарѣ,
Иванъ Михась зъ Ланевичъ (? — Ред.), Мих.
Артимовичъ зъ Бискова (? — Ред.) и Иванъ
Пинешкевичъ зъ Торчиновичъ яко члєны
Видѣлу, а о. Петро Погорецьскій зъ Бѣлны
и Николай Воронякъ изъ Ступницѣ яко за-
ступники. Попеже на-разъ розходило ся ли-
шень о реорганізацію, тому обмежено ся
лишень на выборъ нового Видѣлу.

Хв. Видѣли філій „Просвѣти“,
що не прислали ще доси справозданя изъ
своей діяльности за останні два роки (1900
и 1901), звать прислати якъ найкорше, бо
потребуємо їхъ конче до звіту зъ діяльности
Головного Видѣлу „Просвѣти“, котрий має
бути виготовлений зъ кінцемъ сего року. — З
Канцеляріи Товариства „Просвѣта“ у
Львові.

НОВИНИ.

Русины! Намъ не пора забувати про нашихъ
мольностей! Просимо о жертвы на купно дру-
гарнѣ до Параны.

Въ справѣ заснованя руского університету
у Львовѣ відбула ся вчера нарада Русинѣвъ
мѣста Львова. Всѣ бесѣдники выказували
конечну потребу руского університету, а
мѣжъ иншимъ подано яко мотивъ и се, що
коли основано для Буковины окремый уні-
верситетъ вже тогдѣ, якъ тамъ було всего
двѣ гімназіи, то належить ся намъ нинѣ
рускій університетъ тымъ певнѣйше, що у
насъ є теперъ пять гімназій зъ рускимъ ви-
кладомъ, а одна зъ нихъ числить більше
учениковъ, якъ всѣ гімназіи буковинскі
разомъ, а надто, що прецѣнь молодѣжь рус-
кихъ гімназій не є обовязаною умѣти по-
польски, тому и не може користати зъ поль-
ского університету. Вѣнци подано и той
мотивъ, що прецѣнь для рускихъ гімназій
въ Галичинѣ и Буковинѣ та й для утра-
квистичныхъ семінарій, повинні учителя
образувати ся въ рускомъ університетѣ,
а не въ польскомъ. — Въ бесѣдахъ, якѣ були
выказували зъ всею свѣдомостю справы и
рѣшучостю, підношено рівночасно невід-
радий обставини, викликані різномірними
шовіністами въ родѣ кс. Фіалка, пп. Фінкля,
Немтовского (сего на техніцѣ) и иншихъ.
Въ нарадахъ панувавъ незвичайно поваж-
ний настрій, а его результатомъ була ухва-
ла — выслати ось-такъ телеграму на руки
посла Романчука: „Всѣ Русины мѣста Льво-
ва, зібрани нинѣ на нараду, домагають ся
однодушно якъ найкоршого заснованя окре-
мого руского університету у Львовѣ и по-
ручають Вамъ ааяти ся тою справою. —
Шухевичъ.“ Надѣємо ся, що акція въ той
справѣ не обмежить ся лишь на Львовѣ,
але що нею займуть ся ревно всѣ інститу-
ції, товариства, громады и поодинокі лич-
ности.

Нове мѣсце еміграції найшли собі бу-
ковинскі селяне. Ото, якъ намъ доноєть,
выѣхало вже и выѣжджає до Славоніи багато
людей зъ Вашковцѣвъ и околиць, продаючи
свои грунты за безцѣнь. Сеи осєны изъ са-
мыхъ Вашковцѣвъ выѣхало близько 20 ро-
динъ а изъ сусѣднихъ сѣлъ въ четверо
тільки.

Сонѣльскій вечерницѣ устроений въ субботу
въ комнатахъ Руской Бесѣды у Львовѣ, вы-
пали веллчаво. Салъ була переповнена гѣст-
ми такъ зъ Львова якъ и зъ провинції а
танцѣ протягли ся середъ дуже веселого на-
строю до бѣлого дня. Результатъ касовый
зовсѣмъ вдоволяющій.

Зъ Равнины пишуть намъ: Вызначній-
нѣйшій Русины зъ духовенства и селянъ
равского повѣту зійшли ся въ Равѣ-руской
дня 7 жовтня с. р., щоби нарадитись надъ
основанемъ товариства: „Рускій Народный
Дѣмъ въ Равѣ-руской“. Рѣшено оснудати се
товариство яко добродѣйне, отже на підста-
въ закона зъ 15 падолиста 1876 (В. з. д.
ч. 134). Щоби не мати якої супротивности
зъ стороны ц. к. намѣстництва, постановле-
но выгладати на проектъ статута заганого
товариства статутъ вже истнующего такого
товариства, отже статутъ вже принятій до
вѣдомости ц. к. намѣстництва. На проєктъ
статута товариства „Рускій Народный
Дѣмъ въ Равѣ-руской“ выбрано статутъ то-
вариства „Рускій Народный Дѣмъ въ Бор-
щевѣ“, принятій до вѣдомости ц. к. на-
мѣстництвомъ рѣшенемъ зъ 12 падолиста
1896 ч. 91.975. Сей статутъ перенесено па-
тикратно слово въ слово, лише зъ дѣлыми
змѣнами потрібными для такого товари-

ства въ Равѣ-руской. Статуты и поданѣ
пѣдписано и вѣдослано въ ц. к. намѣстниц-
тво. Але ц. к. намѣстництво своимъ рѣше-
немъ зъ 29 жовтня 1901 ч. 110814 такъ
зборонило оснудати товариство „Рускій На-
родный Дѣмъ въ Равѣ-руской“ на основѣ
проектного статута, закидаючи, що про-
ектоване товариство є обчислене на зыски.
— о. І. К.

Побѣда правды. Въ процесѣ войскового
акцисиста Роберта Штілера оголосивъ вчера
предѣдатель трибуналу вырокъ увѣльняющій
его вѣдь вини. Пересидѣвъ вѣнь отже не-
повинно чотыри роки вязницѣ, а по вѣдѣн-
женю стративъ якъ каже около 20.000 злр.
на різні поѣздки добиваючись справедливо-
сти. Противъ вырокъ зголосивъ прокураторѣ
жалобу неважнѣсти.

Почтового экспедитора зъ Гусятина Во-
лодосѣ. Копиткевича, зыває Дирекція почтъ
черезъ Gazetę lwowską, щоби зголосивъ ся
у неѣ до 14 днѣвъ, бо инакже западе про-
тивъ него заочно рѣшенє дисциплінарне.

Въ справѣ парцеляцій въ Купчинцахъ одер-
жуємо слѣдуюче писмо: На многи запитаня
що-до купна грунту взятого в Купчинцахъ
на парцеляцію, заявляємо, що грунтъ дуже
добрий — черноземъ, рівний, високо положє-
ний — надає ся до будівлі. Має 24 моргівъ
ліса, до 20 моргівъ сіножати, а 556 моргівъ
орного поля. Моргъ поля коштує 160, 190,
220, 250 и 300 ар. Єсть хороший двір зъ бу-
дівлями економічними, з садомъ и 10-морго-
вымъ огородемъ. Будинки могутъ бути спро-
дані на будівлю. В Купчинцахъ єсть такожъ
станція залізницѣ и почта віддалена о 2 км.
під назвою Денисѣвъ-Купчинці. — О. В. Му-
шкетеръ парохъ в Купчинцахъ (повіта терно-
пільского).

Зъ причины чумы въ Одесѣ (гляди въ
„Телеграмахъ“) заведено въ Подволочискахъ
строгу карантану. Вѣра интерновано тамъ
одну особу, що прѣїхала зъ Одесы.

Міністеръ на сѣлѣ. Изъ Золотѣвщини
доноєть: Дня 9 падолиста с. р. явивъ ся въ
сѣлѣ Бортковѣвъ золотѣвского повѣта якийсь
дурисѣвъ и заявивъ, що має наказъ яко
міністеръ дочкѣ цѣсаря а такожъ и вѣдь
властей — обезпечити дѣти въ кождѣмъ се-
лѣ, на яку хто хоче суму. Вѣнь закидавъ
вѣдь начальника громады проводирѣ по ха-
тахъ, де є дѣти, щоби ихъ родитѣ обезпе-
чали, и призиравши кѣлькыдесять коронъ
выѣхавъ въ дальшу подорожь.

Дробні вѣсти. Міністеръ справъ загра-
ничнихъ гр. Голуховскій, прѣїхавъ до Льво-
ва. — Другій зѣвѣздъ лѣкарѣвъ окружныхъ
відбудєсь у Львовѣ въ субботу 23. с. м. по-
полудни. — Въ Яворовѣ померъ тамашній
потарѣ Николай Голубѣ. — У Вѣднѣ арешто-
вано б. ротмістра австрійского пѣдъ закидомъ
шпѣгульства въ користи двохъ сусѣднихъ
державъ. — Въ Бродкахъ продовжено замкне-
нє народныхъ шкѣлъ по причинѣ шарла-
тины до 20-ого с. м. — Полковникъ 36 п.
обороны кравонъ Коломыи Фр. Михѣвскій
одержавъ ордеръ залѣзної короны III илєсы.

Посмертний оповѣстки.

Д-ръ Антонъ Фояревичъ, мѣскій лѣкаръ
въ Мостарѣ (въ Герцеговинѣ) и почетный
горожанинъ мѣстечка Ливна (въ Боснѣ) по-
меръ д. 6 с. м. въ Мостарѣ въ 48 роцѣ житя.
Покійный бувъ родомъ зъ Перемышля и
вѣдана чавъ ся правостою характеру. Вѣдь
народныхъ дѣлъ не вѣдтагавъ ся, хоть дово-
лѣтний побувъ на чужинѣ (перешѣ лѣка-
ривавъ въ Тироли) не давъ ему спромож-
ности бути дѣльнымъ патріотомъ. В. а. п.

Вѣсти зъ Еп. Перемыской.

Реченець до рукополаганя въ єрѣѣ на-
значений на 3 грудня с. р.; подана нале-
жить вносити до 26 падолиста. — Сотруд-
ництва одержали оо.: Ів. Цѣцкевичъ въ
Олешинцахъ, Левъ Набакъ въ Мостяхъ вели-
кихъ, Юл. Гумецкій (молодшій) въ Бутинкахъ.
— Презенту на Лѣщавоє одержавъ о. Кир.
Пирожекъ. — До канонічної інституції на
Розбѣръ округный завѣзванный о. Илар. Ту-
на. — Канонічну інституцію на Волковыю
одержавъ о. Мих. Ростовичъ.

Телеграмы.

Вѣдєнь 18 падолиста. Въ субботу від-
була ся рада кабинетова при участі всѣхъ
міністрѣвъ. — Sonn- und Montagszeitung до-
ноєть, що ситуація є безвыхѣдна, бо Чехи
пѣдъ нѣякимъ услѣвомъ не хотѣть вѣдѣсти
тихъ вѣдь своихъ постулатѣвъ. — Грозить
криза парламентарна, а не кабинетова, бо д-ръ
Керберъ має за собою повне довѣра короны.
— Настѣдникомъ гр. Ревертерѣ при Ватиканѣ
буде именованый шефъ секції въ міні-
стерствѣ справъ внутрѣшнихъ гр. Сечєнь,
его мѣсце обійме гр. Ліцѣвъ.

Будапештѣ 18 падолиста. Pesther Lloyd
доноєть, що Чехи абсолютно не вѣдѣстувать
вѣдь своихъ бажанъ, та въ томъ лежить и
цѣла труднѣсть ситуація. Правительство сто-
ить передъ альтернативою: або вдоволати
Чехѣвъ и вызвати противъ себе бурю нѣм-
цѣвъ, або вѣдкнути чеські постулаты и роз-
бити парламентарна. Неминуча криза парла-
ментарна.

Прага 18. падолиста. Nar. Listy пишуть:
Розходитъ ся теперъ, щоби уможливити пе-
ремиру, усунути національнй питаня на
другій планъ, а перевести бюджетъ, угоду,
тарифы цѣловъ и договори. Чехи пѣдъ нѣ-

Зъ дружицею Институту Старописьміскаго іудѣ зарядомъ Іосифа Давидова

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-й годінї по полудні. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитішихъ повістей“ виходить во второкъ і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату і инсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшеского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвіга ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ і ГАМБУРГѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за инсерами платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ
въ Австрії: за границею:
на цілий рікъ . . . 32 к. на цілий рікъ . . . 44 к.
на півъ року . . . 16 „ на півъ року . . . 22 „
у Львові:
на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
передне застереження. — Рекламція неопечатаній
вільній відъ порти.
Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайній приймають ся по 20 с.
вдѣль стрічки инсераціонной або въ місяць 2 в.
рубриці „Надобіслане“ по 50 с.
Подяки і інші донесення приватній числять ся по
80 с. вдѣль стрічки.

КРИЗА.

Досі говорено тільки про „ситуацію“; теперъ вже говорить ся о кризі. „Чимъ глибше въ лѣсъ, тымъ густіше“ — чимъ далі, тымъ гірше. Неясна до послѣднихъ днівъ ситуація перемінює ся зъ кождимъ днемъ і зъ кождою годиною въ чимъ разъ то більше критичну. Перепони копичать ся одна надъ другою а зъ кождою дниною, можна сказати — зъ кождою хвилиною, виростає нова трудність. Д-ръ Керберъ, той зручний, наче смалцемъ вымашений проноза, що такъ проворно вертѣвъ ся мѣжъ Сциллою, а Харидомъ, — той д-ръ Керберъ тратить уже котенанъ та оускає руки. Майстерна ткань его хитрої дипломатії, тканя зъ такою терпеливістю та конвенцією, прорвала ся і прорыває ся чимъ разъ то більше, а черезъ сю дѣру улітають, наче сполоханій воробці, всѣ красні сны і надѣї президента міністрівъ. І теперъ, по двомѣсячній праці а властиво по двомѣсячній крутарстві, вонъ є свідкомъ, якъ уся штучна будова паде до долу.

Водъ коли скликано вперше сей парламентъ, не було ще такъ тяжкого положення. Першій, бурливий днѣ теперішньої палати пословъ не наводили на всѣхъ державныхъ мужівъ такъ часто й такъ уперто сей зморъ, що зове ся кризою, якъ нинішнє положення. Тоді д-ръ Керберъ уживъ зручного оклику: „инвестиційна політика!“ а зацікавлені сторонники поійшли за снмъ кличемъ, якъ рыба на приману.

І для теперішньої сесії знайшовъ д-ръ Керберъ такий спільний окликъ: „оборона водъ Угорщини!“ Оплески палати були водночасъ на сей зазивъ. Та на оплескахъ і скінчило ся! Партиій противенства зростає якъ лавина. Чимъ більше зближає ся рѣшача хвиля, тымъ більше затихає і гомонъ оплесківъ для Кербера, придушений законъ партійної борби.

Виринуло водъ разу ажъ пять національнихъ спорівъ, ажъ чотири університетскі квестіи — і всѣ взяли ся за чуби. Заваля ся метушня, парламентъ майже ставъ нувъ! Чехи затили ся й, зашпилили наради бюджетної комісії. Нѣмці нажили ся за для чеськихъ, словѣнськихъ і італійськихъ постулятівъ та заповѣли, що будуть голосувати противъ диспозиційного фонду. Нѣ одна нѣ друга сторона не хоче уступити і все стануло. Доконаний вже фактъ, що парламентъ до Нового року не ухвалить бюджету, ані не переведе угоди зъ Угорщиною.

Що криза висить у воздуху, що вона грізніша нѣжъ коли-небудь, видно хочъ-бы зъ тыхъ цѣсарскихъ слівъ, які впали на кількохъ послѣднихъ авдієнціяхъ і які теперъ уся праса зъ тривожнимъ битємъ на алармъ голосить всему свѣту. Ще нѣколи монархъ зъ такою рѣшучістю і зъ такою недовизначістю, ба і зъ такою остротою не высказувавъ ся про парламентъ і про ситуацію, якъ на сихъ авдієнціяхъ. „Im Parlamente geht es miserabel“ сказавъ цѣсаръ до поста Іневоша а розмову зъ Жоржомъ Василькомъ закінчивъ словами: „То мусить змѣнитися ся. Такъ даліше йти не може!“

І теперъ вирінає три можливости: або криза парламентарна, або криза кабінетна або... абсолютизмъ.

Та нѣ оденъ зъ тыхъ способівъ не вытѣгне Австрію зъ теперішнього положення. Нѣчого не поможе латанна тамъ, де треба цѣлкомъ нової будови. Розв'яжуть парламентъ — въ новімъ буде ще гірше. Уступити Керберъ — і его наслідникъ певно нѣчого нового не докаже. Остатъ ще одна евентуальність — замахъ, завѣшене конституції.

Намъ Русинамъ все одно, якъ воно ета-не ся. Клопоты правительства, клопоты рѣ-

шаючихъ сферъ — насъ нѣ сверблять, нѣ болять. „Державній конечности“? — Для насъ перша державна конечність — наше право і рівноправність! Що Відень наваривъ, нехай выпле.

А абсолютизмъ?... Мы лишъ те скажемо, що підіомъ бувъ бы той, хто бы думавъ, що абсолютизмъ на довго поможе та що Австрію можна правити абсолютно...

Перша промова посла Романчука

при дебатѣ надъ наглымъ внесенемъ въ справѣ галицькихъ виборцівъ.

[Докладъ.]

Тымъ робомъ і такими способами доведено до того, що въ значній більшості округівъ виборѣ правительственныхъ кандидатівъ бувъ уже зъ гори забезпечений. Однакъ остави ся деякі не цѣлкомъ „певні“ округи і тутъ хошло ся даліше йдучихъ способівъ.

Однимъ такимъ способомъ бувъ виборѣ комісії при виборѣ посла. Наведу лишъ одинъ примѣръ.

Якъ звѣстно, складъ виборчої комісії се важна рѣчь, бо въ многихъ случаяхъ водъ комісії залежить, чи сей або той голосъ має ся узнати важнимъ, або чи сего або того виборця має ся припустити до голосування. Отже въ Жидачеві рускій виборецъ вже зъ гори приготувавъ собі картки до голосування, бо виборѣ комісії мавъ водбути ся картками. Виборчій комісаръ, збравши картки, оголосивъ ось-який результатъ: Кандидаты староства выбраи 71 голосами противъ 64 — загаломъ усеихъ голосівъ 135. Та оцібъ показало ся, що столько голосівъ не було въ сали та що поправдѣ голосувало всего только 133 виборцівъ. Отже вже сповнено одинъ обманъ! Ба даліше — зъмѣжъ тыхъ 133 виборцівъ голосувало на руского кандидата 67 а на правительственного 66. Однакъ мимо того выбранимъ оглосила тотъ цѣлкомъ неправильно зложена комісія правительственного кандидата, уневажнивши рускому кандидату два голоса. Ясно теперъ кождому, що коли було 67 рускихъ виборцівъ, то і на руску лісту виборчої комісії мусѣло впасти 67 а не 64 голоса. Черезъ таку то подвійну шахрайку народній кандидатъ перепавъ.

Въ иншихъ випадкахъ, якъ примѣромъ въ Сокалі або въ Чепановѣ, многимъ виборцямъ не доручено виборчихъ легітимаций, а другихъ зновъ не допущено до голосування. Розумѣє ся, тымъ способомъ „рейшиль“ такожъ правительственный кандидатъ.

Наслѣдкомъ такихъ грубыхъ надужитъ і противзаконностей оппозицій виборцівъ въ чотирьохъ округахъ не взяли участі въ виборахъ пословъ. Такъ стало ся въ Золочеві, Гусятині, Борщеві і въ Коломиї.

Въ Золочевщині около 60 виборцівъ въ день самого вибору, замѣть удати ся до голосування, поїхали до Львова, удали ся до намісництва і черезъ депутацію вручили намісникови протестъ вразъ зъ своими легітимациями картами, зазначуючи при томъ, що при пануючихъ обставинахъ они участі въ виборѣ посла брати не можуть. І въ Гусятині 40 виборцівъ зложило заяву, що они не беруть участі въ виборѣ посла і вийшли зъ виборчого локала. Такъ само стало ся въ Борщеві, де по-надъ 90, і въ Коломиї, де зновъ по-надъ 100 рускихъ виборцівъ полишило виборчій локаль і не голосувало.

Розумѣє ся, въ такихъ случаяхъ виборѣ бувъ односторонній, кандидатъ правительства взглядо польского центрального виборчого комітету вийшовъ односторонно, а се оцібъ представлено въ урядовыхъ справахъ занахъ такъ, наче-бъ не було цѣлкомъ абстїненції рускихъ виборцівъ. Отсе то ті „односторонні“ виборѣ, про які я згадавъ передше.

При томъ всѣ ихъ правительственный власти старались забезпечити ся зъ гори противъ можливихъ закидівъ, а то тымъ чиномъ, що кілька повѣтовъ або значне число громадъ полишено вольнымъ водъ надужити. Ба въ кількохъ случаяхъ, де участь громадянъ при правыборахъ була дуже незначна а до того ихъ голоси не могли мати впливу на загальний результатъ правыборівъ, тамъ комісаръ навѣтъ припропували апатичныхъ виборцівъ ити до голосування.

Щобъ-жъ водвернути водъ себе закидъ

тероризму, кинено на адресу Русинівъ за-мѣть, що то именно они терроризують, і то въ нечуваній способѣ, що они допускають ся найтяжшихъ злочинівъ, мордівъ і т. п. Побѣч иншихъ передовсімъ прибутий органъ галицкого намісництва, Gazeta Narodowa, доносила і трубила, що такого терроризму допускають ся Русини именно въ повѣтѣхъ стрийскімъ, гусятинскімъ і городенечкымъ. Почались навѣтъ слѣдства въ томъ дѣлѣ. І що-жъ показало ся?

Въ повѣтѣ стрийскымъ, де перепавъ правительственный кандидатъ, нашъ товаришъ зъ рады державной графъ Кароль Дѣдушицкий, обвинивъ сей панъ пароха зъ свого села, що той підбуривъ і терроризувавъ людей. Панъ графъ зробивъ се тому, бо навѣтъ въ его власномъ селѣ правыбори выпали въ его некористъ [Слухайте!] — се докажъ, яке велике довѣра мають ті панове у народу! [Справедливо!] Сей панъ мавъ опѣсати чоло — руского пароха, дуже тихомірного чоловіка, що не мѣшавъ ся до політики, обжалувати въ стрийскымъ судѣ. Нащасте ще не всѣ суды въ Галичині піддали ся впливамъ тыхъ послѣдъ і такъ выказало ся, що обжаловане було на-скрѣзь безосновне.

Въ повѣтѣ городенечкымъ розширено чутку, мовъ-бы тамъ розбурена руска товпа замордувала правительственного виборця. І що-жъ зновъ показало ся? Ото, що одинъ двірскій польовый, котрый ані не бувъ виборцемъ, ані не мавъ виборчого права та й взагалі нѣякого не мавъ дѣла зъ виборамъ, посваривъ ся зъ двома парубками, середъ тої сварки парубки его тяжко побили і вонъ зъ того померъ.

Въ гусятинскымъ повѣтѣ кидано систематично на многихъ тамошнихъ Русинівъ зъ интелігенції въ пиншомъ польскымъ чорнѣйшій клеветѣ, мовъ-бы они дѣлзали ся съ страшныхъ преступленій. Оклеветаній обжалували редактора того дневника і передъ судомъ присяжныхъ у Львові водбула ся розправа. А хочъ лава присяжнихъ складала ся зъ самыхъ Поляківъ, правда таки вийшла на верхъ. Редакторъ дневника мусѣвъ зложити передъ судомъ заяву, що его фальшиво поинформовано та що донесеня его дневника були цѣлкомъ безосновні. По сій заявѣ жалобники водступили водъ обжалованія. Та замѣтна рѣчь якъ сю справу представила офіційна часопись, урядова Gazeta lwowska. Она написала: „Обжалуваній подінявъ ся доказъ правды. Коли-жъ жалобники взяли назадъ свою жалобу, трибуналъ у-вѣривъ въ обжалованого“. Отже ані слова про зложену обжалованымъ заяву, такъ що кождий, хто информувавъ ся зъ сего урядової часописи, мусѣвъ набрати перевѣренія, що обжалованому доказъ правды удавъ ся [Притакування.] та що жалобники только дрятого водступили водъ обжалованія. Коли урядова, не офіційна але офіційна часопись въ такий способъ пише, то що треба думати про галицькій водносення?! [Живі притакування.]

Отже то такъ і при ужитю такихъ способівъ стало ся, що выбрано до союму только 13 Русинівъ, а зъ того только 11 оппозиційныхъ. Теперъ чейже не буде васъ дивувати, що се число такъ мале супротивъ повного числа 149 соймовыхъ пословъ, — не буде васъ дивувати, що десять разъ столько Поляківъ выбрано послами въ край, де руске населення що-до числа зовсімъ не уступає польскому, і де Русини, хочъ і якъ несправедлива теперішня ординація виборча, все-таки повинні мати що-найменше 47 своихъ пословъ.

Але, якъ сказано, оно не диво, що вийшло таке дробне число рускихъ пословъ; радше треба дивувати ся, що рускихъ пословъ вийшло такъ багато! При такихъ обставинахъ і при такімъ переведеню виборѣвъ цѣлкомъ легко було і те число зменшити. Та тутъ входить въ гру высша політика! Мѣжъ центральнымъ польскимъ комітетомъ а правительствомъ настаєвъ укладъ, що Русини маютьъ задержати свой дотеперішній такъ званий станъ посѣданія — то значить: менше-більше таке саме число пословъ, яке они собі добули при бадѣвскихъ соймовыхъ виборахъ въ 1895 роцѣ. І водступлене тыхъ 13 мандатівъ Русинамъ польскій повурядовій дневникъ представляєть ще якъ велику великодушність і ласку для Русинівъ! Та мы дакуємо за таку ласку і за такі концесіи!

Мы не жадаемо, абы намъ зъ гори призначувано певну скількість мандатівъ; мы жадаемо, коли вже мусить бути борба, нехай ся борба буде честна, нехай ведеть

рівною зброєю, такъ, щобъ всѣмъ було рівне право та щобъ правительственный власти і органы не ставали въ борбѣ помідчниками по сторонѣ нашихъ противниківъ, але заховували неутраліность і беречь законівъ. І чи мы тогдѣ здобудемо 14, чи 40, чи може только 4 мандаты, мы не будемо обжаловувати правительства. Така великодушність така самѣсьба, якъ у тыхъ розбійникахъ, що обдерши подорожного зъ усего его майна, лишаютъ ему кілька шестокъ або одну корону. Се така сама великодушність, яку проявивъ і графъ Войтко Дѣдушицкий при бюджетній дебатѣ, коли говоривъ, що галицькій можновладцѣ рівногъ „і для братного руского народу жадаєть будуть заховані запорученія ему конституцією правъ“.

То дивна рѣчь, що польскій кліюбъ выбравъ до сеп еуніціи не кого иншого, але якъ-разъ Войтка Дѣдушицкого, того самого чоловіка, що — якъ сказано вже — переводивъ славетній кровавий бадѣвскій виборѣ въ 1897 роцѣ, того самого графа Дѣдушицкого, що ще сего року своимъ махінаціямъ въ галицькомъ соймѣ довѣвъ до того, що розправа надъ жадаємъ Русинівъ — осунути въ Станіславові руску гімназію — не только не дала Русинамъ користного результату, але навѣтъ цѣлкомъ вѣ не було!

А теперъ я поспытаю: Сні воно? — въ якій цѣль веде ся водъ тріпачь роковъ така політика супротивъ Русинівъ?

Що-до становища польскихъ верховодівъ, то ихъ політику можна ще зрозумѣти; виправдати вѣ не можна, але можна вѣ пояснити. Имъ ходить о се, абы були однокимъ і выключнымъ патами Галичини; въ той цѣль они мусѣвъ водвонити Русинамъ всякою репрезентацію, закнеблювати пмъ

ство, австрійське правительство, підпирати сю політику польскихъ верховодівъ? Прѣдѣвъ місією Австріи є — бути забороломъ і охороною для всѣхъ живущихъ въ нѣй націй, а не лише для кількохъ протѣгона-ныхъ. Не Австрія по нѣмецкій правленя, не Австрія зъ польскою або чеською перевагою, але только Австрія, въ якій всѣ народности чують ся добре і якъ въ своей хатѣ, має і може мати рацію петнованія і будущість. [Справедливо!]

Панъ президентъ міністрівъ въ своей широко-заложеній промовѣ при отвореню парламенту вѣзавъ насъ всѣхъ — водложити національні спори. Коли вонъ тымъ розумѣвъ лише національній суперечки въ тѣ-снѣйшомъ змыслѣ, то мущу ему водповѣсти словами поэта: „Найпокорнѣйшій не може жити въ спокою, коли се не сподобавъ ея лихому еусѣдові. [Справедливо!] Коли-жъ вонъ тымъ розумѣвъ такожъ ставлене такихъ національныххъ і політичныхъ домаганъ, котрі евентуально можуть выклимати національній спори, то я на се скажу: То стара пѣсня, яку намъ вже більше якъ передъ десяти роками спѣвавъ гр. Таффе. Ся пѣсня добра для тыхъ, котрыхъ національній потреби заспокоює; але водъ такого котрий гине зъ голоду, не можъ вымагати, абы вонъ свое жадає задоволеня голоду водложивъ до часу, якъ инші справи будуть поладжені, і тогдѣ зачнуть такожъ о пѣмъ думати.

Гадаю, мои панове, що я достаточню оправдавъ наше внесенє, а теперъ лишъ не-многомъ словами зверну вану увагу на само внесенє, именно на его три точки.

Въ першій точцѣ домагає ся, абы комісія зложена зъ позатяжнихъ осібъ докладно і строго розслѣдила всѣ dokonаній безправства. Сє справы не можемо полишити галицькимъ властямъ, бо-жъ цѣлкомъ выключена рѣчь, абы галицькій урядникъ домакувавъ і компромітувавъ свого товариша, котрий бравъ участь въ виборахъ, або навѣтъ свого шефа, намісника краю, безъ которого вѣдомости і волѣ надужити не дѣлясь і не могли дѣяти ся. Тутъ мусѣвъ бутъ ужитій урядникъ зъ пиншихъ, еусѣднихъ краївъ, примѣромъ изъ Шлезка або зъ Вуковины, котрі і розумѣють краєвій мовы, і — хочъ они въ якійсь мѣрѣ такої стѣсненіи бы ся, все-таки розслѣджу-вали-бъ справу не зъ такою неспѣллівістю, якъ галицькій урядникъ.

Въ другій і третій точцѣ предкладаємо рѣчи, котрі въ сій палатѣ вже були предкладані і тутъ ихъ вже обговорю-вано.

Въ другій точцѣ домагаємось виданія закона противъ виборчихъ надужитъ. Надъ проектомъ такого закона палата радила вже

Ф. Корнецкий С-ка
Львів ласаж Гавсмана

порукають
по
найдешев-
шихъ цінахъ

Полотна і шифони, столове білє, ручники і т. п.

Порукає магазинъ блаватнихъ товарівъ

Ф. Корнецкого і С-ка (Львів ласаж Гавсмана.)

трудности технічні, швидко побороні хором, як і „Закувала та сива зазула“ Нб-циньського, а відомі і призначені публіки обивали неусталими оплесками. Хор мусів ще заспівати по-над програму „Сині очі“ Воробкевича і Лисенка „Ой пушу я кониченька“. Артистичний успіх нашого молодого хору завдячує належності в великій мірі В. о. Вилинському з Коцюбинцем, котрий своїм гарним звонким голосом причинився до заокруглення гармонії квартету, не жалуючи труду, щоби прийти хором в поміч. До артистичного поводження концерту причинився знаменитий прибувший нарочно з Тернополя член тамашного „Вояка“ п. Сіян. Їх гарний, м'який і гнучкий баритон з реєстром високих тонів, його знаменита декламація і повне арозуміння твору склали на цю діло, котра публіку чарувала; тож коли скінчився виступ Лисенков „Не забудь“, в сали зняла ся буря оплесків. Дуже добре вивчав ся із своєї задачі також соліст нашого хору п. Дзерович, розпоряджачий гарним ліричним тенором, що якраз надає до виконання „Серенади“ В. Луцка, котру виступав для своїх продюсції. На бажані публіки мусів п. Д-вич доложити ще одну пісню, прийняту як „Серенада“ живими оплесками.

Часть інструментальна концерту спочивала в руках нашої симпатичної п'яністки панни Добромильської. Її інтелігентна і повна артистичного вихнення гра, котрою вона зарівно вірно і з повним зрозумінням рвч відтворювала наш шитий мелодій сноплені Витвицьким, як і передавала характер угорської музики народної підслуханою Лістом, викликала серед публіки велике враження, котрого виразом були ясні оплески супроводивши її з естради.

Програму вечерка доповняла декламація, до котрої уприсовує комітет панну С. Маланюкову. Хто не знав того, що декламаторка виступила перший раз перед публікою, був би не уявляв, що се перший її виступ. Она виступувала старанно прегарний твор нашого забутого кобзаря і перенявшись виконаною в ній фавбу-лою зовсім поправно зілюструвала представлений в оповіданні ситуації. Коли додати до того м'який голос і симпатичну поану самої декламаторки, то зовсім оправданими були ті оплески, якими нагородила її публіка.

Взагалі сей вечерок зробив на всіх зборанні дуже добре враження, а многи навіть з польської публіки виходили з салі концертної говорили: „Як то все гарне! швидко лише, що мало...“

Публіка руска явилася досить численно, хоч, на жаль, не в такій числі, як з огляду на перший виступ наших любительських руских пісень можна було сподіватися. По концерті наступили танці, а проводив їх з вервою п. С. Робак. А найкращим доказом, що учасники добре забавлялися, єсть се, що сали опорожнилася аж щось около 7 години рано.

Із Збаражщини. (Чи часи панщини вертають ся?)

В живня сего року обдарник і ц. к. шамбелян з Воробіївки пан Казимір Вислоцький побив свого, часово на пів року за 50 корон згодженого наймита, ще малолітнього Івана Вітушинського так сильно пужаком, що побитий став на цілім тілі чорний мов земля.

Батько побитого, Василь, удав ся по справедливості до суду в Новім-Селі. Та судья п. Козловський ухвалив обжалованого пана шамбеляна від вини, — як сказав — з тої причини, що побите було впливом влади господаря над наймитом, котрий провадив ся тим, що мав вибиті коневі око. Пан судья не набрав пересвідчення, що господар переступив границю своєї влади над слугою. — „Буду справу судити, як загоїть ся коневі око“ — так закінчив судья справу, ставлячи око панської хатби вище, як здоров'я хлопця.

Що до того ока хатби мала справа мати ся так, що не знати, чи око вабив Вітушинський, чи може Заблоцький, також слуга двірський, бо й той дістав від пана кілька позашників за те саме око. Заблоцький утік зі служби а малолітнього Вітушинського відбрав батько.

Пану Вислоцькому зробило ся жаль за утратою дешевої робочої сили наймитів, отже обжалував обох перед ц. к. старостом в Збаражі за самовільне похищення служби. Старостом ореченом до ч. 1884/1,901 засудило обох обжалованих по п'ять днів арешту і на поворот до служби. („Wzywam — пише ц. к. староста — Ziewicz-hnosc gminia, aby obu bezwzoscnie odstawiła do aresztów SK. Sądu Powiatowego w Nowym-Siele celem odkulowania kary, zaś po powrocie aby ich odstawiła do służbowawcy właściciela dóbr Kazi-mi-gi Wislockiego i aby o tem tutaj do-pisali.“) Старостом не уважало наведеного Вітушинського факту скасування его сина, бо за скасування „не покарано Вислоцького в суді“.

Коментар тут злишній. Та мимохіть касував ся питання: Чи се вертають ся часи панщини?!

М. Гордицький.

Ювілей хорватської літератури.

Минулого тижня відбулось в Загребі торжественне святкування 400-літнього ювілею хорватської літератури, котрої

початок приписують загальнопоетови Марку Маруліччу.

Марко Марулічч родив ся 1450 р. в місті Спліті, що належало тоді до венеційської республіки. Учив ся ввій в Падуї, де посвятив ся переважно філософії, поезії і риторії. Вернувши на родину посвятив ся наукам, жив великим скромно, хоті і не потребував бдливості, перебував навіть через якийсь час в монастирі св. Петра на острові Шольті, і помер в родиннім місті Спліті 1524 р. в 74 році життя.

Яко чоловік образований жив Марулічч в тісних зносинах з гуманістами свого часу, писав багато о етиці, філософії і теології, но всі ті твори его, хоті і голосно слави в своїм часі, писав він в азиці латинськом. Та більшою цивілізаційною слави мали бути его твори в азиці хорватськом, котрими він положив основу народній хорватській літературі.

В 1501 р. укінчив поет свій поема п. заг. „Юдита або історія св. вдови Юдити, стихами хорватськими уложена, як она забилла гетьмана Голоферна серед его військ і освободила люд израильскій від великого нещастя“. В основу тої поеми взято Письмо святе старого завіта, но переплетене багато рефлексіями і порівняннями біблійною долі израильского народу, глобленого Асирійцями, з долею Хорватів, непокоєних беззастанно Турками. Намір автора очевидний: він хотів таким зображенням сен історії піднести і додати воєнного духа своїй нації. І тою то поемою впровадив Марулічч народ хорватскій в круг культурних народів, а з другої сторони сам поет був тям грецьким Тиртеєм, якого було тоді якраз потрібно, щоби удержати народ хорватскій при житю в тих твердих і тяжких умовах, в яких йому судилося жити. Во-ж були оні з Турками в беззастанній боротьбі, а сварки домові, спори з близькими сусідами в Босні, в республіці венеційській і в державі німецької нищили сили народа. — Та пераз буває, що в таких критичних хвилях як-би само Провідне змислає таких мужів, що призвав бути мов-би спасителями свого народу.

Таким мужем уважав ся Хорваті загалом Марулічч. Від того бо часу стала розвиватися хорватська література мимо всяких бід та негодностей політично-історичних. Та іменно з причини тої політично-історичної невинності і неостійності і центр її переносив ся з Далматії до Босни, відсю до Славонії, аж вкінці, перенісши ся до Хорватії, сконцентрувало ся ціле життя літературне і політичне в Загребі. І нині та література дійшла до тої ступені свого розцвітту і сили, що може слугити успішним опором всім політичним чинникам, що напиратимуть із трох боків на внароджену Хорватів. Во-ж з одної сторони Німці, з другої Мадляри, а з третьої Італійці ставлять забори консолідації полудневих Славян, що хотіли би в одну політичну провінцію злучити розділений нині Хорватію, Славонію і Далматію. А що мимо тих всіх перешкод, які ставлять Хорватам їх противники, та ідеї жме і національна самосвідомість крїпшає, до того в значній часті причинила ся народна література, до котрої основи перед 400 літами положив Марко Марулічч.

НОВИНКИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших кольоністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Парани.

— З нагоди імянин бл. п. цесаревим Єлисавети, припадаючих нині, відбулось поминальне богослуження по церквах для шкільної молодіжи, звільненої від науки.

— На авдієнці у цесаря прийняті були вчора, мбж іншими, преосв. єпископ Константин Чехович і пос. Олександр Барв'їнський.

— Преосв. Митрополит Шептицький виїздить до Риму в супроводі свого капелана. В Римі стане 20-ого с. м. і замешкає в рускій легатії на Via Madonna dei Monti, 3.

— Д-р Волод. Ортинський повернув до Самбора з 20-ого с. м. розпочинає по двомісячній перерві практику лікарську.

— Вчте львівськом руском академ. молодіжи мало відбутися нині о 12 год. в полудне в III. сали університету з таким порядком днями: 1) отворене вчте і вибор президії; 2) справа рівноправності української мови в університеті; 3) справа самостійного українського університету; 4) внесення і інтерпретація. — Тимчасом сенат не дозволив відбутися вчту в полудне, а крім того визначив на вчте найменшу салу в університеті, а — що найголовніше — викеркував з програми наради точку о університеті і точку: „внесення і інтерпретація“.

— З Самбора пишуть нам: Артистка драматична пані М. Снободівна-Крушельницька з'їжджає на два гостинні виступи до Самбора і возьме участь в виставах руско-народного театру в суботу 23-ого і в неділю 24-ого падоліста. Першого вечера відіграє ролу Приски в драмі Тогобочного „Жидівка вихрестка“ а другого вечера ролу Наталки в драмі того самого автора „Душогуби“.

— В справі руском церкви в Америці одержав „Русла“ [як пише: звосім певного жерела] ось-такі всти: Церковна справа наших земляків в Америці поступила о один крок наперед. Пертракція австрійського правительства з Ватиканом і конгрегацією de Propaganda fide в цілі вислани двох священників руско-кат. обряду з достоянством єпископським або семі-єпископським, одного до Сполучених Держав, другого до Канади, остаточно покінчили ся. Пропаганда займувала візитатором на всі колонії канадський (з кругом діляни подібним, як має у нас декан в своїм окрузі) В. о. дек. Амвросія Полинського, парох з Любінця, а правительством австрійським вольного переїзду до Канади обов'язало ся платити річно (аж!) 800 зр. титулом удержання (і достойно?) репрезентації; до того Рим надасть номінаційне достоянство пралата домового Его Свято-сти. Так отже пропонувані зразу рускі єпископства в Америці, які перейшли через аламбік всіх декстерій, сходились що-раз на низій достоянства: делегата, то субделегата, то знов вікарія апостольського, аж вкінці Пропаганда звела їх до можливого мінімуму т. є. візитатора, і то вповні зависимого від американських єпископів, а вибраного зовсім з під юрисдикції руского митрополита. Та чи й се не за багато дали Русинам?!. На друге подібне місце з резиденцією в Вашингтоні має бути зазначений один з угорських священників, бо о те усилено старало ся угорське правительство.

— Нова церковь при Народнім Домі у Львові має отворити ся аж на весні слідуєчого року. Поки-що — як говорять — мають перевести ся переговори з правительством, щоб оно взяло на фонд релігійний удержання священників при тій другій городській церкві, так потрібній у Львові.

— Буковинські „економісти“. Перед в'їздом делегатам судом розпочав ся процес о дефракції львівської, доконуваній цілком літми в добрах буковинського православного релігійного фонду. На лаві обжалованих засіли добродії: Шанс Врукнер, Дувид Шафер, Абрам Тішлер, Дувид Ваглер, І. Крайфаль і Абрам Язек. Честна компанія, нема що казати!

— Щасливе супружє. Російській дівчині доносить, що для 7 жовтня с. р. петербургскій м'шанин Ізотів охрестив свою п'ятирічну дитину. Щасливе супружє подружилось перед чотирнадцятьма роками і дождалося доси чотирох синів і одинця дочки, а всі як горіх здорові. Батько — бідний зарбник а мати — швала.

— „Як можна законно увільнити ся від служби військовій“. Такий підручник зладив і дав друкувати п. В. Лавровскій після оголошення в ч. 246 „Діла“ з д. 14 с. м. Я позволю собі звернути увагу так п. В. Лавровського як в рефлексуючих на сей підручник, що саме тепер а найдалше з початком слідуєчого року предложить правительству до ухвалення рад державної (розуміє ся, сн та буд функціонувати) новий закон військовий на місце дотеперішнього з року 1889, котрого десятилітня правосильність найвищими розпорядженнями вже третій рік „продовжує ся. Постанови нового закона що-до увільнення від правильної служби презенційної так само і приписи виконавчі (Wehr-Vorschriften) будуть, здаєсь, значно відмінні від дотеперішніх, тож підручник зладжений на основі теперішнього закона був би по часі і мбж би по виданню нового баламутити людей. — Гр. Гр.

— Преосв. Митрополит Шептицький пожертвував 200 кор. в хосен Рускої Бурси ремісничої і промислової у Львові.

— Нагляда просьба до Вл. членів наших священничих родин! Прошу мені донести без проволочи, по можності найближшою поштою: які становища займають відомі їм (свої чи чужі) члени священничих родин, с. є. сини і дочки наших священників? — що-до дочок: за кого видані? чи може в якім заводі самостійно працюють? Не ходять о визначні лише становища но о всі і найнезначніші, о фактичні. — Другий раз підношу сю припадну просьбу, але снм разом прошу о беззастудне вислухання її. Во зазначую, що сей матеріал не має слугити до якої суспільної студії, але є се війовничий матеріал, котрий має бути зараз спожиткований. Тут руське „лехай по“ не має місця, абсолютно не має місця. — о. Д. Таняк-Кевич в Закармарі п. Ожидів.

— Всі три секції Наукового Товариства імені Шевченка на спільним зібранні дня 17 с. м. вислали до посла Романчука телеграму з заявою, що горячо підпиратимуть его внесення о заснування українсько-руского університету у Львові, бо уважають встановлення такої найвищої школи, одної на цілу Україну-Русь, з розмаїтих зглядів конче потрібним.

— Ремунерація для правительственных комісарів, що сповняють надзорчу функцію в товариствах фінансових. Оногда донесли ми, що Галицьке Товариство кредиторів земське уклало ремунерацію 2400 К радничої двору Володимирів гр. Лосови на похорон его жєни. Дирекція названого товариства, простуючи нбж той факт, стверджує, що гр. Лосов повинен безплатно від 12 літ там функції комісара, а коли „другі товариства ремунерують таких комісарів“, то і ему признають скромну павшальну ремунерацію 2400 К. — Отже виходить на яву цікава рвч, що в Галичині

товариства ремунерують правительственных комісарів! На се справедливо замчає навіть польскій дєвник Nowa Reforma, що нїякі правительственні комісари не повинні своїх функцій „безплатно“, він бо є правительственным урядником і побирає за то пенсію беззглядно на те, де він повинен обов'язки своєї служби. А коли-би ему прийшлося повинити якісь обов'язки позаслужбово, то й за те нехай ему платити правительството, котре на него ті обов'язки вкладає. А вже такі цілком не можна з тям погодити ся, щоби правительственный комісар, обов'язаний контролювати якусь інституцію і стояти по-над нею, від тої інституції побирає ремунерацію за свои чинності, хоті би оні були лиш дуже скромні, хоті би по 2400 К.!

— Виярило ся. Один знаний і поважний артист, переносив ся з Кракова до Львова, продавав свои меблі, а межи иншими краковскій адвокат д-р Г. купив від него бюро. Жєна адвоката, переглядаючи недавно бюро, нашла тайну шфлєду а в ній повно фотографій і листів романсового змісту з підписами знамих в Кракові пань. Недискретна меценасова розтрубила усе по містї а з того прийшло до великих авантур і неприємностей.

— П. Стефан Істеревич, доктор всіх наук лікарських, бувшій член краковскій „Академічній Громади“, по кількаторічній практиці шпитальній і клінічній і по відбуту спеціальних студій на клініках в Берліні осів в Тернополі, яко вольнопрактикуючий лікар і отворив свою канцелярію при улиці Смиковецькій в ново-збудованій камениці Маргулєса. З сн нагоди пишуть нам з Тернополя: По-заяк по виїзді д-ра Мопковича давав ся в Тернополі болісно відчувати брак лікаря, длятого ціла Тернопільщина радо вітала нового, знаного з енергії та відповідного фахового підготовки, лікаря. З тям більшою симпатією вітають его Русини, бо надбють ся, що він побіч своїх фахових занять не відтїгне ся від народної роботи. Поручаючи Вл. Землякам д-ра Істеревича яко совісного молодого лікаря, додаємо, що він відбуде спеціальні курси дєнтистики і в тям напрямі обанакмєнтний він з найновішими добутками науки.

— Тайна убійства в львівській в'язниці котрої жертвою упав арештант Лозовий вже вислана. Убійства допустив ся арештант Войтина [сам до того признав ся], а не [як зпершу думали] Чайковскій. Лозовий помер вчєра в шпиталі.

— Кого слухати? Еміграційному агенту Нодаріому заборонила львівська поліція перебувати в границях Австрії. А знов суд засудивши его на тримісячну в'язницю, поки справа буде остаточно порішена, вишлєтив на вольну стопу за кавцією 5.000 кор. під услов'єм, що під загрозою утрати кавції не вольно ему опускати границі Австрії. Кого-ж тепер має Нодарі слухати?

— Глядаєсь чоловіка поважного Русина, котрий би з днем 1-ого счєня 1902 міг обняти посаду касієра в Товаристві задатковом з платнею 1600 корон річно. Близких позивень (на разі лише приватно) уклєє о. Е. Гарасимович парох в Пруськах п. Зборів, найдалше до 12-ого н. ст. листопада. Фахові відомості сн пожадані.

— Українсько-руська молодіж академічна звиває ось-тим всіх товаришів, що перебувають на провінції, аби сейчас явили ся у Львові.

Русини! Памятайте на агітаційний фонд „Народної Ради“ у Львові!

Рух в руских товариствах.

В 25. літній ювілей філії Товариства „Просвіта в Тернополі відбуде ся в второк, 26-ого падоліста с. р. в великій салі Магістрату віче просвітно-господарське зі слідуємим порядком днями: 1) Отворене віча. 2) Реферат о „молочарстві“. 3) Реферат о „пашчництві“. 4) Розльосованє між учасників віча ріжних предметів і книжок Головним Виділом Товариства на ту ціль кризначених. Початок точно о годині 2. по полудні. Вступ на віче безплатний.

Того самого дня о годині 1/2 до 8. вєтером в салі „Сокола“ відбуде ся Концерт і до вий. Програма: 1) Вступне слово, проф. В. П. 2) Хор мішаний з Івачева гор. 3) Декламація, вигосить Я. О. 4) Хор мішаний з Острова. 5) Солю-сопран, п-ні Е. К. 6) Музика: Bach, das Heimweh, відіграє оркестра з Денисова. 7) Лисенко: Коломийки відіграє „Вояк тернопільський“. 8) Декламація жіноча. 9) Хор мішаний з Івачева гор. 10) Музика: Роп'ронгі з руских пісень відіграє оркестра з Денисова. Ціна місць: перворядне крісло 2 кор., другорядне крісло 1 кор., вступ на салу 40 сот. для міщан і селян 20 сот. Початок Концерту точно о 7/8 вєчером. Прибувайте на Віче і Концерт численно!

ДЪЛО

Подяни и инпий донесеня припатай числеть ся по
80 с. воль ствшка.

Товариші! Чужого не бажаємо, але й свого права готові ми добиватися до краю! Респектуємо всі Ваші культуральні здобутки і права, але проти національної загибелі бороти ми будемо до загибелі!

въ виду адреси більшости. По гадці опозиційного посла тая адреса не відповідає достоїнству угорського народу. Мова тронна не пояснює, чи міжнародне становище монархії відповідає великим жертвам, які на тую ціль народи понесли. Союз трох держав наносить монархії величезну економічну шкоду, а далеко менший дає їй політичний пошток. Двістолітня політика пруска пре Німеччину против Австрії. То єсть таю традиція, котрої не потрапить оперти ся навіть цесарь Вільгельм, о котрого мажоритарних симпатіях можна впрочім сумніватися ся. Відоки відчитав брошуру, видану всенімецьким союзом, въ котрій розвивають ся засади, не згодні з австро-угорськими поняттями державними.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Дня 15 липня с. р. виголосив Веч. о. Михайл Левицький з Вербижа нижного на соборчику деканальний в Молодотині пістийський деканат „Отчетъ о потребѣ и конечности улучшения матеріального положенія Духовенства“, — і той „отчетъ“ у відбитках розіслано по деканатахъ всіхъ трьохъ дієцезій, щобъ духовенство, розглянувши ся в ній, уложило і вислало петицію з кожного деканата до ц. к. міністерії і ради державної.

Як против оправданнихъ мотивівъ того реферату та й самого оброблення не було би що закинути, так зновъ языкъ в ній крайню неможливість! Се прямо карикатура і каліцтво! Де-ж бо то такою мовою говорити ся? Чи в пістийській деканаті? А може бодай у Вербижі? Та й ціла скандаль! І чи не сором, щобъ щось подібного виходило з під пера інтелігентів, та ще духовної? Таж в рефераті говорить ся о високімъ образованію, інтелігентній духовності, а як-раз сам відчитъ свідчить о протині! А чей-же інтелігент не стає виоперекъ поступу; вона йде з духомъ часу, намагає ся всімъ темпами розвинути і прямує до ясного свѣтла — а відчитъ сей заганає духовенство руске в якісь мрачні часи XVIII-ого століття, котре відпавалося якимсь чужим, дивовижно змалюваннимъ язичем. Чи-ж се мала би бути якась ехтасма руского духовенства? Чи-ж руского духовенству не личить порозумівати ся та й заговорити до себе чистимъ ріднимъ словомъ? І дивно, що духовенства се якось не вражає; але сумнішся, що коли той відчитъ проголошувавъ ся на соборчику, не звернено уваги, що в XX-імъ столітті таке язиче — то анахронізм, ба і позволено, щобъ в такімъ виді згаданій рефератъ узрівъ свѣтл Божий! Та поминувши вже своїх! Свої все скорше простять; але коли-б попало ся се писмо в інші руки, а ще не конче намъ прихильнихъ, — що тогді о насъ сказали би? О бідний ти, бідний рускій клире! коли ти аж на таке сироміє ся! З цивілізацією і культурою імовірно нічого спільного не маєш і мати не хочеш... Таж сам референтъ натякає, що якийсь противний вітеръ віє Церкві та й слугамъ її не лиш від чужихъ, але й від своїхъ, а не менше і від нашої інтелігенції. А де-ж сему причина? Коли духовенство, а бодай якась частина его, намагає ся маркувати себе цятномъ заскоружености, ретроградства — то й нічо дивного, що межи нами а свѣтскою інтелігенцією, ба й мужиками, котрій такожъ рве ся до свѣтла і позаду не рад би пристатись, витворює ся провал, з котрого такимъ немилымъ холодомъ віє...

Тож, братчики, пора вже разъ порозуміти, що годі проти води плести; поступу і розвою не годять ся спиняти! Таж ми опці, опікуни і провідники руского народу у всіхъ направахъ! Тож заговорімъ сьміло все і всюди дорожнимъ нашимъ, живимъ рускимъ словомъ, не дуряймо ся нимъ і не калічимо его, а всякъ порозуміє насъ! Пригорнімо інтелігентівъ зарівно як і меншого брата до себе! Проч з мертвечиною і ретроградствомъ! Прапор нашъ най буде дійсно прапоромъ правди, поступу і свѣтла! в кругъ него стануть всі сини рідної неньки Руси, а робота наша на ниві церковній і народній обильні принесє плоди.

Священникъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Львівський Боянъ пригадає своїмъ Членамъ, що в п'ятницю (22-ого с. м.) о 7 год. веч. загальні збори того Товариства, і просить усіхъ Членівъ, зібратись точно і в комплекті, щобъ можна було по зборахъ відбуту вправу мішаного хору а то з огляду на концерт, який припадає в першихъ дняхъ грудня с. р.

З Товариства „Академічна Громада“ у Львові. На загальнихъ зборахъ товариства дня 18. с. м. вибрано: головою п. Євгена Вурачинського, студ. медицини; заступникомъ головою п. Володимира Темницького, студ. прав; бібліотекаремъ п. Романа Цегельського, студ. філософії; касиромъ оборотного фонду п. Льва Гаванського, студ. філософії; касиромъ залогового фонду п. Євгена Сельського, студ. прав; контролеромъ п. Йосифа Чайківського, студ. філософії; писаремъ п. Романа Ковалева, студ. філософії; виділовимъ пп.: Льва Ганкевича, студ. прав; Миколу Щуровського, студ. філософії; Ісидора Строчко, студ. прав; Вітовта Гошовського, студ. прав; Василя Бараника, студ. прав; заступниками виділовихъ пп.: Романа Курбаса, студ. філософії; Івана Ердєнберга, студ. прав; Ни-

кифора Даниша, студ. філософії. і Василя Чайківського, студ. філософії.

При тоці ввесь збори ухвалили вибрати комісію, котра має покінчити справу зі старимъ довжикомъ, до якихъ претензій перейшли на „Академічну Громаду“ з товариствъ „Батра“ і „Академічне Братство“. Друга важна ухвала запала що-до соймової заповіді у діловій шпориці „Академічній Громаді“ в квоті 200 кор. Збори ухвалили дати Виділові товариства право і обов'язок не прийняти допомоги, ели она буде стояти в такъ разячій диспропорції до заповіді у діловій польськимъ товариствамъ академічнимъ якъ сего року. А знаємо, що сего року на всі академічні товариства призначивъ соймъ 2800 корон, а краєвий виділівъ давъ з того 200 кор. „Академічній Громаді“ а 100 кор. „Основа“; прочу квоту 2500 корон розділивъ поміжъ польські товариства.

НОВИНИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колючихъ! Просимо о жертви на купно друкарні до Парань.

— 30 Стрия. На мурахъ міста Стрия появилася ось-такъ (печатана) Водозна:

В четвер, дня 21. п. ст. падолиста сего року відбуде ся в сали „Народного Дому“ о год. 5½ пополудни Вѣче Русинів міста Стрия в справі заснованія руского університету у Львові. Підписаний Комітетъ просить всіхъ Русинів міста до численної участі в тій многоважній справі. — Др. Володимиръ Антонович, о. Олександра Бобикевич, Яків Бойкевич, Іван Вахнянин, Володиславъ Варивода, Іван Гутникевич, Стефан Дубравський, Юліан Костецкий, Іван Мазяк, о. Николай Матковський, Др. Євгеній Олєсницький, о. Константинъ Петрушевич, о. Володиславъ Сельський, Романъ Сосновський, Николай Трешкевич, о. Юліанъ Федусевич, Евстахій Чвартацкий, Антін Яцкевич.

— Українська академічна молодіж у Відні устроює в четвер, 21 с. м., віче в справі заснованія українського університету у Львові з такимъ порядкомъ: 1) Справа національнихъ університетівъ в Австрії — референтъ Михайло Лозинський, студ. права. 2) Справа заснованія українського університету у Львові — референтъ Теофіл Меленъ, студ. філ. 3) Евстахія. — Віче відбуде ся в рестаураційній салі. Regnburger Hof, Wien, I. Sonnenfelsgasse 2. Початокъ о 7 годині вечеромъ.

Невідкладно послідні вечорні сихъ місяцівъ устроює в суботу 23-ого с. м. в комнатахъ „Рускої Вєсїди“ у Львові тов. „Клубъ Русинів“. — Початокъ о год. 8. Вступъ 1 корона. Дохідъ призначений на добродійні цілі. Буфетъ під власнимъ зарядомъ. — Комітетъ.

— В справі Русинівъ въ Парані вибрано на сходящахъ львівськихъ Русинівъ въ комнатахъ „Рускої Вєсїди“ дня 18 с. м. комітетъ, котрий має постаратись о высланє священниківъ учительівъ и о купно малоп друкарівъ для рускихъ колоній въ Парані. — В складъ комітету войшли Ви. пп.: Титъ Реваковичъ, ц. к. радникъ суду краєвого у Львові, яко голова; Романъ Цегельський, професоръ академ. гімназії, яко заступникъ головою; Григорій Грозикъ, директоръ Товариства кредит., яко секретарь; о. Теодозій Лежогубский, катихизъ у Львові, яко касиръ; пятого члена має самъ комітетъ кооптувати. — Руска суспільність чей прийде щедро въ помічъ отсему комітету и не дасть тымъ десяткамъ тисячъ бідняківъ Русинівъ на полудневій півку земскої національно загинути. — Канадійскій Русини мають бодай въ суспільстві сильно зорганізованихъ півночно-американськихъ Русинівъ, а бідний паранський Русини самі собі лишений въ далекой-далекой чужині геть підъ нашими ногами. А шкода рускому народови тратити тоту оазу, тыхъ 30.000 чи навіть 40.000 громадянъ поселенихъ Русинівъ. Нехай они остануть Русинами! — Якъ зауважимо, зайвлю трьохъ мірськихъ священниківъ наміръ вигнати до колоній въ Парані, а на учительівъ зголосило ся сьмохъ кандидатівъ.

— Членомъ буковинської краєвої ради школьної именувавъ цесарь проф. д-ра Стоцко на мѣсце проф. Бротенъ Пугуляка, що аложивъ мандатъ до краєвої ради школьної, бо черезъ посольство перешкоджений бувати на всіхъ засіданняхъ краєвої ради школьної.

— Чи и се справа метричальна? Президія ц. к. Намѣстництва письмомъ зъ дня 23 жовтня 1901 ч. 12827 повѣдомила о. Іосифа Долоншицкого, пароха Добрушина, про затвердженє цесаремъ вибору его на віце-маршалка Ради повітової въ Жовків, а заразомъ вказала его до аложеня въ руки Намѣстника приреченя. — Дотичне писмо написанє польськимъ буквами и польськимъ язикомъ, хотъ ц. к. Намѣстництву добре звѣстно, що о. Долоншицкий єсть рускимъ священникомъ и яко такому належало подалати высьше згаданє писмо по руски. — Слѣдомъ за ц. к. Намѣстництвомъ поійшло и жовківське ц. к. Староство, бо доручило о. Долоншицкому агіт зъ Намѣстництва польською дописую до ч. 27200/1901. — Оттакъ то шанують власти въ Галичині, на нашої рускої землі, права наного язика! А польскі послы смѣють ще говорити у вѣдєньскімъ парламенті, що рускій языкъ въ Галичині користуєть повною рівноправністю, та що Русинамъ не дѣє ся кривда! Прецѣнь актъ, повѣдомляючий руского священника про затвердженє его вибору на ві-

це-маршалка, се-жъ не справа метричальна. На який же основъ написаний вѣнъ по польськи? — А-на Сп-чи.

— Крадѣнь въ судѣ. Зъ Глининя доносять: Дня 14 с. м. невислѣдженій доси злочинцѣ україни по повноті зъ будинку тутешного суду повѣтового зельзну касу вертаймѣвску, въ котрій мѣстила ся готівка 800 К. Дня 15 с. м. найдено касу розбиту въ Ляшкахъ корольовськихъ. Грошей въ нѣй очевидно не було, а за злодѣємъ и слѣдъ пропавъ.

— Нупуйте „Кобзаря“! Твори Т. Шевченка — се найдорожша спадщина, яку вінъ полишивъ українсько-руському народови взагалі а інтелігенції спеціально. Нема мабуть на цїлій Русі-Україні ні одного тямучого Українця який би не познакомивъ ся в більшій або меншій мірі з творами сего генія. Не повинно отже й бути національно свѣдомого Українця, в котрого хаті не находились би твори нашого кобзаря. Та на превеликій жалъ такъ не є! Во кілько-жъ то знайде ся у насъ Галичині українсько-рускихъ домів, де скорше подбати можна, яку-будь иншу руску книжку, лиш не „Кобзаря“. Не говоримо вже про нашу інтелігенцію закордонну... Що більше, мені лучало ся в хаті одного судового урядника-Русина і у одного руского священника бачити „Oziela A. Mickiewicza“, твору иншихъ чужихъ поетівъ і письменників, лиш не твори Т. Шевченка! Се не виімки, бо такихъ случаївъ є много, о чімъ не оденъ з насъ переконавъ ся. Се сумний, але правдивий фактъ, що свѣдчить лиш о браку почуті національної гідности або о рутенській байдужности! — Передъ кількома роками видадо Товариство ім. Шевченка перше повне виданє Шевченка в 4 томахъ, а до тепер ще на складі книгарні Науков. Тов. ім. Шевченка лежать цілі стопи сего виданя, коли тимчасомъ тисячі людцівъ не відчуває обов'язку — коли вже не потреби собі его закупити. Сего не подбале у Чехів, у Польківъ або у якої иншої нації, що дорожить своїмъ культурнимъ здобуткамъ. — Тому кожній Українцѣ-Русині, що дотепер черезъ свою байдужність некупивъ ще, „Кобзаря“ в 4 томахъ а має бодай дрібку національної амбіції, нехай купить его якъ найскорше в книгарні. Наукового тов. ім. Т. Шевченка ул. Чарнецкого, ч. 26. Розуміє ся сего не вимагає ся відъ тихъ, що затратили всяке почутє потреби і обов'язку, бо се національні трупи! — Х. Г.

— По причині чуми въ Одесѣ выделяють лѣдѣвське намѣстництво до Подволочискъ протомедика д-ра Меруновича для починеня водповіднихъ средствъ остожности, котрі бы перешкодили завогнѣню чуми до нашого краю.

— Вдовичо-сиротинський фондъ перемыскаго єпархія, выносивъ зъ днемъ 30 червня с. р. 356.920 въ цѣнныхъ паперахъ и 13.530 кор. 20 сот. въ книжкахъ щадничихъ перемыскаго и самборськихъ касъ щадничихъ и перемыскаго товариства „Вѣра“ а решту въ готівцѣ, що находить ся въ подручній касѣ.

— Дроби въ вѣсти. Міністеръ заграничнихъ справъ гр. Голуковский, вернувшись зъ Янова до Львова, бувъ зъ візитою у памѣтника, почѣмъ відвѣдавъ домъ маршалка гр. Потockого а опѣслю відвѣхавъ до Скалы. — Дочка цесаря архикнягиня Марія Валерія породила вчера дочку. — Въ Чернівцяхъ узвиєно елегантного паніча Етінгера, що підшвищивъ підъ ния проф. Скілього зъ Букарешту надувъ кількохъ легководушнихъ панківъ на значні суми.

Именованя, перенесеня, відзначеня и пр.

Міністеръ судовництва перенѣсь нотаря Дим. Свѣцко зъ Лютовискъ до Устрѣкъ долѣшнихъ.

Зъ Дирекції ц. к. зельзничъ державныхъ

Галицко-угорскій рухъ спільний. — Зъ днемъ 1. січня 1902 увійде в житє додатокъ I до тарифу часті II, злишокъ 4 з 1. січня 1901.

Дня 15. падолиста с. р. отворено на зельзничі львівський Пшебиш-Снапце (шляхъ Суха-Снапце-Серна-Водна) поміжъ станцими Скавце-Водовиці перестанокъ особовий і ладівню „Мукаш“ для руху особовий і накушного, якъ такожъ для руху товарового и ціловозовихъ наборовъ. Білети їзди видає ся в поїзді, а експедиція накушківъ відбуває ся за оплатою належності в станції відбору. — Заложенє і выкладанє товарівъ можливе єсть тільки за порученіємъ а ц. к. Дирекцією зельзничъ державнихъ в Кракові.

Телеграмы.

Вѣдєнь 20. падолиста. На передмѣсто Маргаретевъ прийшло до великихъ авантуръ зъ нагоды контрольныхъ зборівъ резервистівъ. Завѣзаний на 8 годину зрана не могли й до полудня дочекатись, щобъ ихъ відчитано, та коли деякі стали домагатись скорѣйшого звольненя, зареєстровано компанію пѣхоты, щобъ зробила порядокъ, при чѣмъ арештовано кількохъ резервистівъ. — Сенатъ академічний въ виду повторяючихъ ся авантуръ зборонивъ збори студентівъ въ університеті.

Загребъ 20. падолиста. Підъ проводомъ ректора тутешного університету водбула ся манифестація студентівъ славянськихъ въ справі заснованія слов'янського університету въ Люблянѣ. Въ манифестації звали участь такожъ делегаты славянськихъ студентівъ зъ Градца.

Бѣлградъ 20. падолиста. Ходять вѣсти, що тымъ диями цѣлый кабинетъ має подати ся до димісії.

Пекінъ 20. падолиста. Цесарева-вдова именувала директоромъ півночныхъ вѣдѣзничъ мандарина Ву, о котрымъ повѣдають, що є прихильнимъ Европейцямъ.

Гнезно 20 падолиста. Въ процесѣ вже-снѣвськомѣ (опозиція польськихъ родичівъ противъ гімеченя школы) засуджено одну Польку на 2½ року вязницѣ, одного Поляка на рікъ тяжкой вязницѣ, а чотирохъ оскарженихъ на вязницю възглядно на арештѣ водѣ 2 лѣтъ до 4 тиждѣвъ.

Берно (швайц.) 20 падолиста. Женщины швайцарскій звернули ся до англійскихъ вѣдѣ адресою, въ котрій просять, щобъ постарались о улегченє долѣ женщинъ и дѣтей бурскихъ въ неволи англійской та випустили на скорше укрѣченє войни.

Римъ 20 падолиста. На шляху Фльоренція-Пиза напали замаскований злочинцѣ на зельзничній поїздѣ, выкинули изъ поїзду почтового урядника и забрали 6.000 ліръ.

Паринь 20 падолиста. Палата послѣвъ радилася о емісії нової позички рентовой на покритє експедиції хінської. Правительство жадає 265 а комісія предлагає лишє 210 міліонѣвъ.

Градєць 20 падолиста. Розливы рѣкъ наробили много шкоды. Мѣсто Цалєя дуже утерпѣло. Намѣстникъ гр. Клары прибувъ на мѣсце катастрофы.

Барцельона 20 падолиста. Правительство усунуло ректора. Се вызвало велике обурєнє и розрухи. Університетъ замкнено.

Мадридъ 20 падолиста. Розрухи студентівъ не перестаютъ. Около 300 студентівъ перетягуютъ улицами зъ окликомъ: „Най живє свобода!“ Трамвай обкидано камнѣмъ. Кілька особъ ранено.

Лондонъ 20 падолиста. Офіціална ліста стратъ англійскихъ въ битвѣ коло Тверфонтевъ 14 с. м. констатує, що міжъ иншими офіцерами погибъ такожъ кн. Радзівиль.

Преторія 20 падолиста. Лѣордъ Кіченеръ доносить підъ датою 18 с. м., що въ послѣднихъ десятихъ дняхъ убито 43, ранено 16, полонено 241, а подало ся 6 Вурбѣвъ. Надто забрано кілька сотъ коней, 11.500 штукъ худоби, та й багато оружя и амуницїи.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ И АДМИНИСТРАЦИИ.

Ви. О. Ки. въ Мп. к. Га. До кінця року ще 3 К 20 с. — В. 36. въ 3у. За сей рікъ ще 2 К 60 с. — П. Ку. въ Ви. Теперъ за жовтєнь а не за падолистъ. — 6. Ст. въ Па. Одержалъ. — И. По. въ Вр. Т. Го. въ Во. Гл. В. Пв. въ До. А. Се. въ Жп. и Хв. Чит. въ На. Чиселъ за минувшій часъ не можемо підєля бажана вислати, бо накладъ сихъ чиселъ вже вычерпаний. — М. Ми. въ Чер. ру. До кінця року прийде ще 2 К. — В. Ле. въ Чи. За сей рікъ ще 4 К 80 с. — П. Га. въ Ви. До кінця року прийде ще 1 К 58 с. — В. На. въ Го. Одержалъ. — Хв. Чи. въ Вѣ. За IV. кварталъ ще 7 К 20 с.

З нашого шкільного письменства.

Подав Вас. Білецький.

I. Виказ найважнішихъ похибок.

(Дальше)

91. в 16 ряд. з горі по слові „князі“ пропущено слова: „що йшли з собою на перемоги, Генрихъ Лев“.

„видѣвъ велику надію“; м. б.: „...всѣ-ку (sic) надію“. Перекладачъ взявъ „wszelka“ за „wielka“.

„поступавъ на полудні“; має бути: „...на полуднє“.

в 11 ряд. з долу: по „так“ пропущено „від сего часу“.

П. совітникъ пише за авторомъ „Брандєбургія“ (57 стор.) і „Брандєбургскій“ (91 стор.) замість „Брандєбургія, брандєбургскій“, якъ пишуть инші історики німецькі і польскі. Французи пишуть „Brandebourg“. (Колі Т. Корзоповъ в згаданімъ підручнику напечатано „Brandeburgskii“, то він се виказавъ мені „важнішими похибками печатними“).

стор.: На 55. (і 91.) стор. пише п. совітникъ за авторомъ, що Ярославъ Мудрий завіз сеніоратъ, се є уставу, що найстаршій мені князямъ мавъ бути великимъ княземъ кївськимъ. — Тимчасомъ наука нічого не знає про сей сеніоратъ. Що такъ справді є, про се можна дізнатись не лишє з „Історії України-Руси“ проф. Грушевського (II. том, стор. 34—5), але навіть з „Рускої Історії в життєписяхъ вї найголовнішихъ діятелівъ, М. Костомарова“, котру перекладає ще в 1875 р... п. совітникъ Барвінський (I. том, 34 стор.). Коли-б я сказавъ, що авторъ підручника бувъ зобов'язаний познакомити ся з історією Руси такъ, якъ познакомивъ ся з історією иншихъ народівъ, то вінъ може назвавъ би мєє домаганє за надто претенсіональнимъ; для него мабуть одиницомъ „жереломъ“ рускої історії була „Historia Polski i krajów ruskich z pią rożaczonych“ Анато-лія Левицького, професора... польської історії на краківскімъ університеті.*)

В сій книжці справді не знати, на який підставі, подано, мов би Ярославъ М. завіз сеніоратъ. Похибку А. Левицького що-до сеніорату повторивъ авторъ рускої перерібки.

(Конецъ буде).

*) Проф. Закшевскій наводить сей підручникъ під зміненимъ і неможливимъ титуломъ „Zarys historii polskiej i krajów ruskich“.

Надболозне.

Спеціаліст недуг шкідливих, по-
лових

Д-р Леон Рапп

ординує від год. 9—12 в 2—5 ульця Ягай-
лонська 11А — II поверх. 83 49—48

Спеціаліст недуг шкірних і венеричних

Др. Яр (Jahr)

по довших студіях в клініках проф. Ляссора і М.
Позеса в Берліні — ося у Львові і орд. від год.
675 10—12 і від 3—5 Сикстуса ч. 32 і п. 3—25

Доцент хірургії Університету львівського

Д-р А. Габришевський

ординує від 8—4 пополудня. — Заведене ортопедич-
не отворене від 3—6 попол. ул. Академічна 14,
605 9—10

Повананій Р. Т. Публіці поручає ся ново-
заложену

Реставрацію і Пиварню

ополучену з кімнатами до снідань

Каварню і Молочарню

під сямволом „Pelnia“

Кароля Нетушіля

у Львові при ульці Жовківській ч. 65,
зараз за залізничною рампою. — Трамвайний перестан-
ок. Услуга вірцева. — Ціна дуже приступна.
605 2—24

Перше Кравецке Заведене

УНІФОРМОВАННЯ

існує від 1873 року під фірмою

В. ЯХІМЕЦЬКИЙ

у Львові при ул. Коперника ч. 5

поручає виконувати в своїй роботі тепер заведені

СТУДЕНТСКИ МУНДУРИ.

Можливе єсть тім фірмі доставити Панами Студентам тих мун-
дурів по дуже приступних цінах і заплату після умови докідаєм під-
дати усім.

ЦІНИ:

Блуза від здр. 6 і вище

Сподні від здр. 4 і вище.

Плащ від здр. 12 і вище.

Комплетне виконання мундурів для Панів ч. і к. одири-
них охотників, вступаючих до війська, виконує ся по низьких цінах,
як також дає ся після умови, в місячних ратах. 644 7—26

Основано в 1848 році.

Давид Шварцвальд і Сын

Львів, площа Капітульна число 3.

Поручають по як найдешевших цінах свої в 60-
гати добір заосмотренный склад готови мужеско

оджи як:

Зимові бурнуси, плащ, накидки, комплетна гар-
дероба для Всех, духовенства, уніформы для пп.

студентів, убранства и плащики для дітей.

Великий вибор футер до ходу и до подорожи.

Доборовий вибор кравецких матерій на метри.

Прощу оглядати

Найдешевша торговля галантерейних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов,
рукавичок, парасолів, паличок, шкідливих виробів, ро-
сийских нальовів, дитячих забавок, всіляких альбу-
мів, карт з видами, мил тоалетових і перфумерий.
826 68—78

Цар. корол. уприв.

Равіерія спиритусу, Фабрика рому, лікерів і оцту

Юлія Миколая Наследниковъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львові

поручає старі горілки польскі, розали, лікери,
румы правдиві з Ямайи, коньяки, спиритусъ, „Вон-
gant“ на наливки, також правдивий оцетъ спіри-
тусовий. 866

Склады для мѣта: ульця Галицка ч. 1. — у ульці

Коперника ч. 9. 866

На осінній і зимовий сезон

свій щедро заосмотренный

Магазин і Робітню Футер

САМУІЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

поручає всякі роди ФУТЕР у всяких родах і татунках

по найприступніших цінах так готові як і поодинокі

шкіри.

Замовлення з провінцій, за надісланем точної міри, ви-
коную швидко, точно і совістно.

Дано на виплату в місячних ратах.

Приймаю до перерібки старі футра всякого

рода по найдешевших цінах, як також до пе-
реховання через літо. 564 8—12

ПРОМЕСЫ

на 3% Львось австр. кредит. земск. заведеня

Головна wygrana 50.000 зр.

тягнута 5 мая

спродають по 1 зр. і стемпель 50 зр. разом

1 зр. 50 зр.

СОКАЛЬ і ЛІЛЕНЬ

банковий дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Поручена зъ провінція полагоджують ся

вѣдворотною почтою. 207

КОПЕРНИЦКИЙ і СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Га-
лицка ч. 1, противъ Базау Гіноетного и

плантацийъ площа Галицкая

поручає вѣдворотною змѣну и по цѣнахъ

мѣдешовскихъ окуляры, цѣпери,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

дюрети, біоки, дюрети, біоки, дюрети, біоки,

Академик

шукає левці на провінції. —

Зголошена цір В. М. poste re-
stante Любачів. 593 2—2

Русинка интелігентна

въ середнѣмъ вѣдѣ, розумѣюча

ся на кухнѣ и господарствѣ,

глядѣе мѣсяца у вѣдѣ свѣдѣ-

ника або урядника. Може за-

явити ся дѣтми. Вимоги скром-

най, Poste restante „Русинка“

Бучачъ. 605 2—3

Потрѣбный в зарѣзъ ИН-

СТРУКТОРЪ зъ русинкѣмъ вы-

кладовымъ языкомъ, убѣдче-

ный матуристъ, для пригото-

вленя до испиту матуринального.

Близна вѣдомостъ въ Админі-

страціи „Дѣла“. 391 2—3

Просторе мешкане фронто-

ве на II. повер-

сі, складаюче ся з 3 кімнат (дві

з них вельми великі), кухні і

приналежностей в домі ч. 7 при

Підвалю зараз до винаймленя.

Вода в кухні. Влизшу вість

дає Канцелярія „Просвіти“,

Ринок, ч. 10 на I. поверсі.

Першій рускій складъ машинъ

до шитя!

Незрѣваноні доброты ма-

шини до шитя и гафту

Зінгера

Нѣжній вѣдѣ 27 до 65 зр.

Ручнй „ 26 до 45 зр.

Всѣ. Священникамъ, пп.

Урядникамъ продаю на раты

Удѣлы сплати! приступни. Готѣ-

моу о 10% дешевше. Наука шитя

и гафту безплатно. Цѣны на жѣ-

488 дає даромъ. 90—100

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механикъ

Львовѣ, Галицка 6.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрикѣ въ скринкахъ вѣдѣ 30 кѣло по-

чавши по цѣнѣ фабричной а именно:

I-а по 156 нор. за 100 кѣло

II-а по 136 нор. за 100 кѣло

кромѣ транспорту выносаючого около 6 коровъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опаковане даромъ. 123 66—2

Комната до снідань в складі вудження

ЙОСИФА КОТОВИЧА

внука Франца Ундерки

при ул. Краківській ч. 15

де в кожній хвилі можна дістати гарячі і зимні перекуски як:

флячки порція . . . 10 зр. печена волова . . . 12 зр.

вудження з капустою . . . 10 зр. гуляш . . . 12 зр.

ковбаса з капустою . . . 15 зр. бітос . . . 12 зр.

печена вепрова . . . 15 зр. шинка з віре . . . 15 зр.

печена телляча . . . 15 зр.

Абонамент на обѣда в цѣні 7, 9 і 12 зр. приймає ся. Цѣно экс-

портовѣ 1/4 літра 5 зр.

Прому о численні відвіданні і пишу ся з поважанем

ЙОСИФЪ КОТОВИЧЪ

властительъ комнати до снідань під двома голубцями. 7—49

Найлучші російскі

</

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСНИК

ВИДАЄ

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.

Виходить 1 дня кожного місяця с. ст. книжками коло 12 аркушів великої вісімки.

За редакцію відповідає: Володимир Гнатюк.

Редакція і адміністрація: у Львові, ул. Чарнецького ч. 26.
Число телефону 624.

Передплата, платна у Львові, вносить:

В Австрії з пересилкою на чверть року: 5 корон; на першу чверть року передплата не приймається.

В Австрії з пересилкою на шість років 10 корон
" " " цілий рік 16 корон

В інших державах по обчисленню пересилки.

Нові передплатники на 1899 і 1900 р. дістають усі книжки, почавши від I-ої.

I-ого річника (1898) перші чотири книжки вичерпані; за ціну 12 корон (6 руб.) можна дістати кн. 5—12, з додатком початків статей, що їх продовження містять ся в сих книжках.

Поодинокі книжки коштують 2 кор.

З двох перших здекомплетованих річників продають ся поодинокі книжки по 40 сот.

Річна передплата може бути оплачена в трьох ратах: 3 січня н. ст. 6 кор., 3 цвітня н. ст. 6 кор., 3 серпня н. ст. 4 кор.

Книжки висилають ся раз на місяць; хто надсилав передплату по виході книжки, дістає належні книжки при найближчій розсилці.

Всякі вплати для Наукового Товариства імени Шевченка приймає за поквітованем „Книгарня Київської Старини“ (Київ, Безаковська, 14). З усіякими реклямаціями належить звертати ся просто до Наукового Товариства.

З ДРУКАРНІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА
під зарядом К. Бедіарського.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ

НА МІСЯЧНИК

Літературно-Науковий Вістник

ВИДАЄ

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові (ул. Чарнецького ч. 26),

ЗА РЕДАКЦІЮ ВІДПОВІДАЄ Володимир Гнатюк.

В році 1902 Літературно-Науковий Вістник буде виходити в тім самім форматі і обемі, як і доси, не змінюючи ані своїх провідних думок, ані розкладу матеріалів.

Провідні думки, якими кермуєть ся редакція, можна висловити коротко так: не признаючись ні до якої літературної школи, ні до якої політичної партії, ні до якої секти і заховуючи собі всюди право незалежної критичної думки та свободної дискусії, шанувати індивідуальність авторів, цінити талант, де і в якій мірі він би не появляв ся, піддержувати поперед усього оригінальну літературну і наукову продукцію на українсько-руській мові, та при тім по змові знайомити громаду чи то в перекладах, чи в критичних та історико-літературних розвідках з виднійшими появами чужих літератур.

Брутальний удар, який спіткав редакцію в маю 1901 р. — маємо на думці заборону нашого видання в Росії — причинив значний ущерб фінансовій стороні журналу. Через те, щоб не доводити Наукове Тов. ім. Шевченка до надмірних дефіцитів, редакція буде змушена в будучім році поробити деякі обмеження і ощадности,

які одначе, надіємось, не вийдуть на шкоду якості нашого видання. Навпаки, не потребуючи так як доси оглядатись на російську цензуру, ми будемо могли не в однім висловлювати свою думку свободніше, ніж се могли чинити доси.

За чотири роки свого існування Літературно - Науковий Вістник здужав виробити собі признане і прихильність навіть у кругах, що доси не звертали уваги на наше письменство. Він зробив ся дійсним центральним органом української літератури. Всі видніші українські письменники нашої доби належать до його співробітників, а багато з тих, на кого нині українська література глядить як на надійних піонерів будущини, на картках Л. Н. Вістника ставляли свої перші кроки. Дотеперішні 4 річники (16 томів, кождий по 36 аркушів друку, отже разом 576 арк. др.) подали загалом коло 345 оригінальних, а 210 перекладних беллетристичних, 180 наукових, критичних і історико-літературних розвідок і творів, та безліч дрібних заміток, між якими иноді були цінні розвідки, полеміки і т. и.

На жаль, участь публіки не зовсім дописує. Правда, на своїх постійних абонентів наше видане не може жалувати ся: вони платять точно. Так само не можна жалувати ся й на читачів: їх має Літ. Наук. Вістник певно бодай у десятеро більше, ніж абонентів. Але число абонентів мале, за мале, щоб не то що думати про якесь розширенє та уліпшенє видання, але за мале навіть, щоб без значних жертв удержати його хоч би лиш на дотеперішній висоті. Заборона російського уряду, вимірена очевидно на цілковите зруйнованє нашого журналу, якого саме існуванє від самого початку коле в очи всіх обрусителів по той і по сей бік Збруча, — ся заборона вкладає на галицько-руську громаду моральний обовязок показати, що такими пиястиковими аргументами не вбе ся живого слова і не розв'яже ся українського питання. От тим то відзиваємось до всіх щирих Русинів-Українців, кому лежить на серці розвій нашого слова, нашої думки, нашої духової сили:

**Запомагайте Літературно - Наук. Вістник!
Пренумеруйте його!**

Заохочуйте иньших до пренумерати!

В р. 1902 будуть поміщені в нашім журналі крім иньших поменших творів деякі більші. Зараз у перших н-рах появить ся простора повість Ольги Кобилянської „Земля“, де талановита

авторка вступає на новий шлях подаючи широкий малюнок селянського життя, надиханий сердечним ліризмом. Для Л. Н. Вістника виготовлює простору повість В. Стефаник; надто мають ся в редакційній теці твори Л. Яновської, В. Чайченка, ширша повість В. Лаврівського, оповідання Ю. Кміта і многих иньших галицьких і російських Українців. У науковій часті з першою книжкою почнеть ся друк розвідки Ів. Франка „Самостійна Україна в європейській публіцистиці кінця ХІХ віку“, Ѓфремова „Національне питанє в Норвегії“, ряд критичник розвідок про наших молодших і старших письменників, а під спільним заголовком „Уваги на сучасні теми“ підуть що нумеру поменші розвідки, полемічні та критичні уваги про все те, чим займає ся в даній хвилі наша суспільність. До співуділу в тій рубриці редакция запрошує всіх, кого цікавлять справи нашого національного життя.

Редакция зі свого боку не пожаліє праці й заходу і сповнить свій обовязок сумлінно. Чи почуєть ся до того обовязку наша ширша громада?

В її руках лежить тепер будущина нашого виданя.

Редакция.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить во вторник і во вторник і п'ятницю на перемблу разом з „Діло“.

Передплата і інсерти приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Врогазетъ А. Опішевского ул. Кулиньского 2; С. Соколовский Пасажі Галицка ч. 9; К. Вухтабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКОФУРТА і ГАМБУРГА: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за інсерти платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додаткомъ

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к.
на пів рік . . . 18 „ на пів рік . . . 22 „

у Львові:
на цілий рік . . . 28 к. на пів рік . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламія неопечатанъ вольно въ портъ.

Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день одної строчки нисерагою або в місяць з 25 рубриць „Надбелане“ по 60 с.

Подяки і інші домогені приватні числять ся по 60 с. в день стишка.

Нагале внесене п. Романчика и тов. о основані руского університету.

Вже 19-ого марта 1787 р. декретомъ двірської карцелярії основано у Львові, въ сполучені зъ отворенимъ тамъ 16-ого падолиста 1784 р. нѣмецкимъ університетомъ, рускій ліцей для всѣхъ предметівъ філософічного і богословського факультету. Въ 1805 р. переставъ той університетъ існувати, а коли его реактивовано 1817 року, мавъ вінъ уже лишъ нѣмецкі катедри: тільки для польского языка і літератури введено опісля катедру, але обсаджено вѣ ажъ 1822 року.

Въ рускомъ языкѣ отворено насампередъ на богословському факультетѣ 1848 року катедру пасторального богословія, дальше викладано по руски вѣдъ 1848 до 1858 р. догматикку, до того прийшовъ ще рускій викладъ катехитики і методикки. На філософічному факультетѣ отворено 1849 року катедру рускої мови і літератури.

Найвищою постановою зъ 23-ого марта 1862 р. основано на правничомъ факультетѣ двѣ надзвичайні катедри (для права карного і для права цивільного) зъ рускимъ викладомъ, а міністерство припрякло ще розширити рускій викладъ катедрою права торговельного і вексельного. Викладъ въ польскомъ языкѣ міністерство разъ по разъ призволявало, ажъ найвищою постановою зъ 4 липня 1871 р. задекретовано, що „всѣ обмеження дотично польскихъ і рускихъ викладівъ у львівському університетѣ мають водпасти“ і що „на будуче можна буде коликати на катедри лишъ особы уздобнені до викладу въ одномъ зъ тихъ языківъ“. Тимъ перемѣнено львівскій університетъ зъ нѣмецкого на утравістичний — польско-рускій. Однакъ, зъ виняткомъ кількохъ рускихъ катедръ, вѣдъ въ дійсности ставъ польскимъ, а черезъ введенє найвищою постановою зъ 27 цвѣтня 1879 р. польского мови урядовою довершено его сполучення.

Теперъ на правничомъ факультетѣ є обсаджений лишъ двѣ катедри зъ рускимъ викладомъ. Дальша обсада стрѣчає незвичайні трудности, бо навѣть дуже талановиті кандидати рускій не могли осилити величчя legendy, і дилгого они по даремнихъ пробахъ або залишали дальше убогатити, або звернулись до іншихъ університетівъ і тамъ дѣлають зъ успіхомъ. На філософічному факультетѣ викладають по руски рівножъ лишъ три професори.

Та тимчасомъ потреби Русинівъ значно зросли. Руского населення въ Галичинѣ і Буковинѣ є близько півчерверта міліона душъ; въ обохъ тихъ краяхъ є щирѣ пять рускихъ гімназій; рускихъ студентівъ у самомъ львівському університетѣ є понадъ 600; рускихъ урядниківъ, судѣвъ, адвокатівъ, лікарівъ, учителівъ середніхъ шкілъ є значнійше число, а потрібно ихъ ще больше. Руска наукова література, особливо въ послѣдніхъ десяти лѣтахъ, піднесла ся високо, въ дуже многихъ галузяхъ науки виходять наукові розвѣдки і твори, а такожъ періодичні фахові видавництва. Тому-то повний університетъ рускій показуєсь, якъ для практичнихъ такъ і для культурнихъ цѣлей нагло потрібнимъ.

Дилтого вже 20 грудня 1898 р. тогдѣшний посолъ Данило Тянцкевичъ въ интєрєсахъ поставлений въ пататѣ посольства зажадавъ якъ найскорошого введення въ львівському університетѣ всѣхъ катедръ зъ рускимъ викладомъ. Слѣдуючого року, 1899-ого, збрѣвъ 600 рускихъ студентівъ шкілъ вищихъ заявивъ ся за основанємъ окремого університету руского і виславъ дотично пропамятне письмо до міністерства. Въ такому самбѣмъ душѣ повисылали пропамятні письма такожъ рускі товариства. Вкѣнци въ липни 1901 року поставивъ посолъ д-ръ Євгеній Олєсницькій въ галицькомъ соймѣ — не полагаючи зважачою правительство, щобъ оно осунуло окремый рускій університетъ, а до часу введення его въ житє отворило найпо-

трібнѣйшій катедри зъ рускимъ викладомъ у львівському університетѣ.

Въ послѣдніхъ мѣсяцяхъ зайшли въ львівському університетѣ конфлікти, такъ мѣжъ рускими професорами якъ і рускими студентами зъ одної сторони а зъ університетскими властями зъ другой сторони, зъ причини польского языка урядового.

Зъ огляду на всѣ ті наведені обставини, — зъ огляду на права заноручені §. 19-ымъ закона основного всѣмъ народамъ держави, — вкѣнци зъ огляду на те, що не більшій числомъ народъ польскій надѣлено, для культурнихъ его потребъ, двома університетами въ Галичинѣ, — підписані ставлять таке-ось нагале внесене:

Взимавмо ч. к. правительство:

1) По змозѣ якъ найскороше предложити пататѣ посольства проектъ закона дотично основанія руского університету; — а до часу введення его въ житє

2) систематизувати въ львівському університетѣ паралельні і однаково дотовані катедри зъ рускимъ языкомъ викладовымъ для всѣхъ фахівъ, а такожъ урядовий языкъ львівского університету управління въ такій спосѣбъ, щоби права і потреби Русинівъ були уважливѣйшій до достаточной мѣри.

Въ формальномъ зглядѣ вносимо: взяти се внесене сейчасъ підъ наряду а водтакъ водослати его до комісії шкільной.

Вѣдєн 19 падолиста 1901.

Романчикъ, Николай Василько, д-ръ Король, д-ръ Коєвъ, Василь Яворскій, Брайтеръ, Барвѣнскій, д-ръ Гладишевскій, д-ръ Длужанскій, Мандичевскій, Пѣгулякъ, д-ръ Шправхеръ (зъ Буковини), д-ръ Стоянъ, д-ръ Грубанъ, д-ръ Феррі, д-ръ Клевичъ, Повше, д-ръ Житникъ, Погачникъ, Зічкарь, Венцайтъ, д-ръ Фериничъ, д-ръ Гавчаръ, Габришчикъ, Плятанъ, Хоць, д-ръ Пльой, Робичъ, Виявниці, Перичъ, Куберъ, Прашекъ, Емануїль Груби, Ратай.

„Не чужого мы бажаем, А своего то права!“

Позавчєрашній університетскій подѣлъ дійшли голоснимъ гомономъ не тільки по цѣлому краю, але й по цѣлій Австрії. Австрійська преса всѣхъ мовъ і водтѣнківъ приписує простоті, менше або більше збѣдній, зглядно незгодній зъ правдою, інформації а въ польскій прасѣ стала університетска руска справа першою справою, якої призначує ся головну увагу.

Коли въ мурахъ університету залягла мертвечка тишина, тогдѣ середъ усеї польской праси въ виняткомъ органу соціальнихъ демократівъ, краковського Narzod'u, підняла ся скажена завірюха, шалена нагонка на руску молодѣжь, формальний оргін безоглядного, цинічного та брутального до краю заслѣпленого шовінізму, патоксизму безмежної люті та злоби. Якъ оденъ мужъ, вѣдъ найконсервативнѣйшихъ до найпоступѣйшихъ зъ Курґєромъ (Kowalskim) включно, вся польска національна преса накиннула ся або зъ пѣною на устахъ або зъ перфидією на нашъ неоспоримий постулатъ: заложена самостійного університету у Львові.

Чого тамъ не випише ся! Якъ тамъ не лицемірить ся! Якъ не денунціює ся, сли не підбурює ся противъ руского народу руска або зъ пѣною на устахъ або зъ перфидією на нашъ неоспоримий постулатъ: заложена самостійного університету у Львові.

О, бездонна перфидіє! І той безконечний рядъ нашихъ національнихъ кривдъ взагалѣ, і те, що дѣяло ся послѣднімъ часами въ львівському університетѣ — се все глѣба причина? І чого-жъ ще мала ждати руска молодѣжь вѣдъ львівского університетского сенату? Якъ терпеливою могла вона бути, коли тамъ на кождѣмъ кроцѣ стрѣчає ся зъ ворожнечою до всего, що руске, — коли зъ дня на день зъ більшаючимъ шовінізмомъ водношено ся до єя мови, до єя багдань, — коли тамъ, якъ зъ рога обильно-

сти сиплють ся протягомъ одного мѣсяца необивані въ бавовну провокації, що вивели бы молодѣжь кождою иншою народности вже давно зъ рівноваги. І коли молодѣжь руска остаточно не могла вже стерпѣти, коли вона выбухла, то ми вискажемо тутъ отверго наше здивованє, що вона такъ довго терпѣла, що вона такъ довго заховувала спокій і тактъ, коли ті, якихъ судѣба зробила професорами сєї молодежи, вже давно сєй спокій і тактъ втопили въ круговоротѣ шовінізму і політиканства.

„Не було причини до вибуху!“ — кричать зъ побожнимъ мінамі негідній облудники, ті самі, що своимъ скаженимъ уфданємъ, провокованємъ всего руского народу сами доводять до крайного обурєня, сами викликають вѣвза зъ лѣса.

„Русини мають зъ нашої ласки 7 катедръ — більше имъ не треба, бо нема для кого!“ — однимъ хоромъ співає польска праса. Нема для кого? А тихъ 650 рускихъ слухачівъ на львівському університетѣ, що такъ грѣмко дали про себе знати, тихъ 650 слухачівъ — се мало ще на оденъ університетъ?!

„Не можемо згодити ся на рускій університетъ, бо не знати ще, чи не буде вѣдъ огнищемъ ворожого намъ духа, московщини і т. д.“ — співає Курґєр (Kowalski) въ писаній наче професорскою рукою статтѣ. „Не можемо згодити ся на рускій університетъ не тільки въ інтересѣ польского, але і въ інтересѣ руского (!!) народу, що все ще улияє постороннимъ впливомъ“ — лукавить католицкій (Kiedrzycki).

О, облудні! Якъ вони пѣвлюють ся нами! Якъ вони національного духа въ насъ хочуть „выховувати“ польскимъ університетомъ!

„Коли Русини-академики хотѣли зазначити свои бажаня, могла вибрати иншу дорогу“ — смарує Slowa, Kurjer i tutti quanti.

Иншу дорогу! Де-жъ вона була? До кого вони мали удати ся? Чи до дирекції конного трамвая?.. забудувуватъ Курґєра (Kowalski) „Чи не досыть було вѣтъ і меморандѣ, чи не досыть петицій, чи не досыть голосівъ нашої праси і нашихъ посольствъ?!

А скільки брехнѣ, скільки клеветы, скільки підбурюваня въ тихъ органахъ публичной опінії! Врєше ся про напады на педѣтъ, врєше ся про тайні збори і наряды руской молодѣжи, врєше ся про розломъ середъ руской молодѣжи, врєше ся і денунціює ся подло та зъ розвагомъ, наче-бъ є „Академічний Громадъ“ одбурювали ся о вѣсьмакихъ видуманыхъ годинахъ страшний наряды, врєше ся неосвореній рѣчи, мовѣ-бы молодѣжьшла на університетъ узброєна въ палики, щоби „бити“ професорівъ; врєше ся, що п. Романчикъ зателеграфувавъ, наче-бы міністеръ не хотѣвъ при яти денунтації; врєше ся, наче-бъ якийсь тамъ рускій слухачъ (въ одній часонїи писане — члєны „Друга“) хотѣли робити контрдемонстрації і овації Ридігерови і Твардовскому; врєше ся безъ кѣнца, безъ мѣри, безъ застановленя, а зъ злобою, зъ перфидією, декуды ажъ безвѣстидно, виразно зъ денунціаторскимъ замилуванємъ!

Не паша рѣчь брати въ оборону члєновъ „Друга“ — се ихъ рѣчь забрати въ той справѣ слово. Та всѣ ті брехнѣ, всѣ ті клеветы, всѣ ті денунтації мусимо водперти якъ вынесені зъ панца, якъ зъ розвагою выдуманій брехнѣ.

А вже-жъ обурити мусить поступованє Slowa polsk'ого. Ся часонїє, що такъ неразъ горлала про дивенікарку честивѣсть, сєса сама тутляла єзъ обѣзъ денунтації. (бо-жъ паше годъ се пазвати!), наче-бы є „Академічний Громадъ“ єзъ єнѣ або підъ дилго одбурѣли ся чи одбурѣдъ ся збори. Сю денунтацію не водклякало Slowa до сєн хвилѣ, хочъ Вѣдѣль „Академічний Громадъ“ пославъ редакції сєго „совѣтного“ дневника офіціально спростованє. І ся іѣ зерна правды не малоча, вѣсть, пущєна Slowa'омъ, обѣгає теперъ всю розлюбовану въ доносахъ праєу, украшувану всякимъ новымъ причинами!

При тѣмъ всѣмъ не обходитъ ся безъ підбурюваня. Польска молодѣжь заховує ся доси спокійно. Та шовіністичнимъ писмакамъ се не на руку! Вони хотѣли бы борбы, хочъ-бы на нѣжѣ, тожъ і підбурюють, підбурюють, підбурюють дикі помислы, заповѣдають, що молодѣжь польска „покаже“ рускій! Отже ми ловимо тихъ провокаторівъ на горлічѣмъ! Коли-бы въ молодѣжь польскій знаишли послуху єї підбурюваня, то одвѣчатъ-быть за необчислимій послѣдкѣ спадє на — въ першій лінії на Narodowi „Ozenniki“ і другій того рода.

Молодѣжь руска добиває ся свого права, а по чуже не сягає! Молодѣжь руска не выступає противъ Поляківъ, але противъ гнєту одної кліки! Молодѣжь руска не кидє ся на польску науку, але протєстує про-

тивъ каганця для руской науки ба навѣть для самої руской мови:

І — якъ знаємо настрій нашої молодѣжи — такъ можемо остеречи передъ тѣмъ, абы дехто давъ ся порвати екстерінаційнимъ помисламъ шовіністичныхъ писакъ! Юджєна Narodowi „Ozenniki“, та прочого честного хорѣ, доведє хйба до того, що хтѣ знає коли водчиняєть львівскій університетъ, і ми дуже сумнѣваємо, чи те юджєне лєжить въ інтересѣ польскихъ слухачівъ і професорівъ!

Яка ненависть, яку водить шовіністичною польскою прасою зєсно і зъ того розлєреня, зъ якимъ донѣ кинула ся на прихильну для Русинівъ ухвалу жидовского товариства „Ognisko“ (академіковъ-єіоністѣвъ). Ухвала ся звучить: „Вискажуємо симпатію академікамъ, що домагають ся основаня руского університету, бо Вѣдѣль Товариства (Ognisko) принципіально осуджує гнєтъ одної нації другою“.

Въ університетѣ зачало ся дисциплінарне слѣдство, котре водѣть професори Валєисѣ і Фінкель при помощи кѣсторѣ п. Ардана, що фунгує якъ товмачъ, бо оба ті професори по руски „не вѣють“ а рускій академіки жадають перєслуханя въ рускій мовѣ. Перєслухані, якъ оденъ, при-знають що-до себе, що були на вѣчу, але больше пѣвкихъ выяснєнь не дають. Подписками літерами писаныхъ протоколѣвъ не підписують.

І на се слѣдство та его результатъ старєє ся польска праса выплынути ключичи зъ фальшивымъ обурєнємъ, наче-бъ „чогось подѣбно“, якъ позавчєра у Львові, не трафилѣ ся ще въ „нѣжкомъ австрійскімъ“ або і „нѣжкомъ європейскімъ“ вышѣмъ заведєню шкільномъ.

Но-но! А пригадайте сѣбѣ, вы короткотямучі, якъ то ще зовѣмъ недавно, бо передъ рокомъ, обкидано калѣшами професора Тульбого на львівскій політехнічѣ, якъ выважєно двѣрѣ его салѣ, якъ вывєтанєно ректора въ часѣ плавгурації при намѣстникѣ, краєвомъ маршалку, при архієпископѣ і т. д. Пригадайте сѣбѣ великій Курґєр і Slowa, якъ вы тогдѣ брали въ оборону технїчну молодѣжь! Теперъ вы вѣмѣєте нашу. Хочєте довести до згнєтеня нашої молодѣжи, бажаетє єи кривдѣ! Тѣжъ знайте, що прєсія викликає репрєсію і молодѣжь руска потрафить такъ само солідарно боронити ся, якъ боронили ся технічна! Не єй-те вѣтру, абы не збирати бурѣ!

Кѣнчимо зъ польскою прасою польского приказкою „Zie się bawcie!“ та шєртаємо ся теперъ до руской єсѣibility.

На вѣсь, Русини, тянѣть обовязокъ — въ сѣй тяжкій хвилѣ не опустити нашої молодого поколѣня! Все некло злоби і ненависти сприяє ся, абы єи зничити! Хоронѣмъ вѣдъ кривды нашъ молодій цѣвѣтъ! Заявѣмъ, чи солідаризуємо ся зъ патріотичными змаганями сєї молодѣжи, чи нѣ. Заявѣмъ се вѣчами, заявами, телеграмами і петиціями! А такого голосу нѣхто не посмѣє злєгковажити! Часъ на часѣ не стоить, тожъ не закладаймо рукъ, бо випадки скоро розвивають ся. Кѣжда страчена хвилѣ не вертає...

Вѣчє стрийскихъ Русинівъ (зъ мѣста) въ справѣ університету водбуло ся вчєра въ салѣ стрийского „Народного Дѣму“ о годнѣ 5/4, вєчеромъ. Вѣчє отворивъ посоль д-ръ Євг. Олєсницькій, а до президіи вибрано д-ра Вол. Антоновича (гологою) і п. Я. Бойкевича і А. Говніковича (секретарями). Реферату выголосеного д-ромъ Олєсницькимъ вислухало повѣрѣти сотки збранихъ середъ безстаннихъ окликовъ. Д-ръ Олєсницькій поставивъ слѣдуючій резолюції:

„Русини мѣста Стрия:

1) узнати заснованє руского університету у Львові а вже що-найменше проованє рівноряднихъ рускихъ катедръ для всѣхъ предметівъ на всѣхъ видѣлахъ пєтнїчного львівского університету — первою і конечною потребою руского народа, ктотропъ заснованє належить ся рускому народови на основѣ конституційныхъ законѣвъ;

2) прилучують ся єдинодушно до внесеня рускихъ посольствъ въ радѣ державній зъ дня 19 с. м. въ справѣ руского університету;

3) вискажуєть признанє і повну симпатію рускимъ університетскимъ студентамъ, що спрєковані пєтактовнимъ і прємо ворожимъ ставлєнємъ сенату і поодинокихъ професорівъ до ихъ постулатѣвъ, мусѣть вєсти такъ тяжку борбу;

4) виспалють телеграму зъ признанємъ рускимъ посламъ на руки п. Романчикъ;

5) вносить петицію до рады державноі і зывають всѣ рускі товариства та-кі петиції вносити.

Подаячи се до відомости Вп. Родимців, хочу при сій нагоді піднести й подати до загальної відомости кілька радістних об'явів товариского життя серед тутешньої громади Русинів, що пливе повною струвою. Що так дійсно єсть, свідчать факти. Від вересня відбувають ся що неділі популярно-наукові відітиги устроювані заходом інститута „Народний Дім“. Та хотий сі відітиги признаніи головню для коломийських міщан та для селян доохрестних сіл, то, на жалє, досягають онц свою ціль лиш в дуже незначній мірі, а іменно через брак достаточної принуки зі стороні тих, що найбільше могли би тут помочи, т. в. нашого духовенства. Що сему за причина, не розумію, бо приміром польске духовенство агітує цілком отверто, агітує на річ таких сямых польских викладав, ба навіть декотрі ксьондзи самі виголосують відітиги і то в душі крайно шовіністичнім. Та сподівати ся, що тепер новий адміністратор коломийської парохії, що вже в короткім часі виявив неабияку енергію, зрозуміє важність сего

Відозва.

Телеграммы.

З дещого шкільного плем'яства.

Подав Вас. Білецький.

І. Виказ найважніших похибок.

(Дальше)

(Дальше буде).

Надѣстано.

Спеціаліст для недугъ грудей и горла
Д-ръ Євгеній Озаркевичъ

ординувъ вѣдъ початку Жовтня до кѣнца Мая
стало у ЛЬВОВѢ

въ каменници „Народного Дому“
Ул. Корняктвѣз ч. 1, II. поверхъ вѣдѣ 3—5.

[illegible]

Ц Е Н Ы И Н Ы .	
Постель в партере за минуту	15 кр.
Окраши домик	12 "
Фляжки	12 "
Нужна теплица за полчаса	10 "
Борьба за полчаса	5 "
Мелочь	15 "
Обед за полчаса	40 "

Вот эти жалкие и мизерные рынки по количеству и качеству; для человека, что полагает, что все обстоит иначе, для доблестного рыжика. — Найденный вина по жалким ценам денег Почтальон взял 20 кр. а тра.

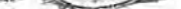
9 324-? Не выдерживать показаний

НАФУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОМПАНИИ И СЫНЪ

Литературный и Механический у Лавровъ площадь Гр-
мская Ч. I., противъ Банку Гипотечного на
Тверской, около Галерей

сборке и по цене
найденомных
пугалы, кнзеры.

Урания в древности считалась...

падку, щоби руского священого признано винуватим, не казати вже, щоби котрого засуджено на кару.

(Далше буде)

„Не бувале“?

„Здичіня, варварство, вандалізм, розбійство, розвудження — взагалі рбч не бувале, подія, якої не виказують аннали ніякого університету в Австрії“ — тота демонстрація руских студентів в львівському університеті! „Палками переконують нас о потребі руского університету! зневажено навіть професорів! магіфіценцію ректора! Одним словом рбч „не бувале“, скандаль до якого спосібна хіба заслїшена в своїй ненависті до всего, що польске, руска дич!“ — Так більше менше характеризує демонстрацію руских студентів польска преса, на том ставивши станув і міністер просвіти Гартель — розуміє ся, сні польскі днівники вбрно оголосили телеграму, яку міністер мав прислати ректорові львівського університету.

„Не бувале“! Се, що польскі днівники набрехали о демонстрації, дійсно не бувале, але не в інших університетах Австрії, лише в львівському університеті, і то як-раз при послідній демонстрації руских студентів. Не бувале, бо дечого, що польска гаката пише о подїях дня 19 с. м., цілком не було. Іменно не було — бувало в інших університетах — бійки на палки. Гаката пише і робить гавать, що рускі студенти побили палками невинних педагогів — і кричить: Се „не бувале рбч“! Тимчасом се рбч бувале, але прикро у Відні, де недавно при студентській демонстрації побито палками портіера університету — михоходом кажучи, більшого пана, як ректор львівського університету, магіфіценція Ридігер. Гаката кричить, що побито педагогів [гавать!], а тимчасом не подає именъ побитих, жадент з них не зголосив ся по visum peritum, сенат навіть се провадить в том напрямі слїдства.

Ще більший крик підноситься гаката з причини, що „зневажено“ професорів, а навіть ректора. Ся зневага полагала лише в том, що ректора і професорів, — з котрих один старав ся розштовхуванєм студентів робити дорогу до салъ набитою людми як бочка седедями — привитано окликами „regeat!“ Се „в Австрії це не бувале“ — кричить гакатистична преса і подає погляд міністра просвіти в такім самім зміслї. Коли се правда, то чи пав Гартель забув уже, що засистував виклады доцента в Інсбруці, бо той не сподобав ся був вбмедким буршам? Та виклады засистовано в наслїдок буршовських „regeat“ — і Італійцям оббцано університет в Триєсті! „Regeat“ в лиш у Львові і в устах Русина здичінем, а в устах нбмедкого бурша в Інсбруці нб. Страх! страх!

Професорів привитали рускі академіки криком — се безперечно „здичіня“, бо окрім зневаги професорів, могли дуже легко дістати бити серця воробцї і галки, що гнїздат ся під стрїхом університету. Але, що студенти всїх націй у Відні урядили були професорови Нотнагелі переконливу демонстрацію, не в мурах університету вбсуєдствї воробцїв, але на клініцї, де на право й на лїво тягли ся салъ з сотками недужих — се не належало до „не бувалых“ рбчї! Правда! що вольно Нбмедцї, до того Русини зає! Там дбє ся таке що кілька дївб, отже се не є скандаль. А Нотнагел так само славний професор, як Ридігер, і так само гофрат, як Ридігер. Але то о іпного, бо Нотнагел Нбмец, а Ридігер Поляк...

Нехай пан Ридігер, нехай пан Гартель, коли кажут, що лише руска дич зробила „не бувалый в Австрії“ скандаль, витяючи ректора — не палками, а окликом „regeat“, нехай они пригадають собі: що то перед десяти роками польска молодїз зробила товаришам ректора Ридігера, ректорови краківського університету Корчиньскому! Там справа не скінчила ся на „regeat“ і на голосных демонстрациях, вбд котрих трисли ся мурї Гайлоньского університету. Не руска дич, але цивілізована польска молодїз поїшла гурмою на клініку, перейшла кілька салъ, де лежали недужі (!!) аж до комнати Корчиньского, там стягнула зб стїни бюст Корчиньского, жертвованї вму колїс „вдичним студентами краківського університету“ вбдтак цїла ватага вернула назад тими самими салями, де недужі переликались думаючи, що в Кракові революція, що за хвили загремлять зб Вавеля гармати і на клініку посягне ся градъ куль, — бюст Корчиньского (дїлятого, що самого ректора не було під рукою) вынесено за мурї клініки, вынесено на публічне місце, розбито его о землю на черенки і подптані ногами!

О вывистаню торб ректора політехніки Нбмедовского підчас інавгурації року шкільного в присутности намбстника, маршала, епископа Ісаковича і інших достойнїкб — мы вже вгадали.

Супротив наведених фактбв нехай намь посмїє хто небудь ще разъ сказати, що регеат, котрым привитано львівських професорів і ректора, то „не бувале“ в Австрії рбч!

О скілько мы поинформовані о демонстрації, то она вбдбула ся гбдно і поважно. Зима кровь молодїжи збвечила плани рускофдбв, котрі бажали скандалу, абы мати оружє против справедливых домагань руского народу. Цблем всїх крикбв о „страшных скандалах“ є — представити руску молодїз як вб найббрбм свбтлї і збнокредитувати єї жаданя.

Яку-ж цбль мало замкнено університету? Коли рускі студенти загрозили демонстрациями на викладах деяких професорбв, то зробили се, що дбє ся майже кожного дня на котрбмсь пбз австрійских університетбв. Та се не оправдує завїшеня всїх ще викладбв. Вб інших університетах засистовують виклады лише тих професорбв, котрым грозить демонстрація. Сенат львівского університету може виправдати що-найббльше завїшенє викладбв професорбв Твардовского і кс. Фіалка, бо ті професори задержали ся з рускими студентами. О демонстрациях на викладах інших професорбв нікому навіть не сніло ся! Коли отже замкнено цблї університету а навіть бібліотеку, то тым очевидно вб страшнбм свбтлї представляє ся акція руских студентбв, кривда польскої молодїжи, котрбї „руска дич“ — принята зб ласки братбв-Полякбв до польского університету — не дав зчїти ся. Вб той спосбб робити ся зб муха вола. Шкода, що сенат не засекуровав цблого університетского будинку против дїпанїту, абы рускі студенти не высидили університету у воздух... Вражбє було бь ще ббльше!...

Привітні телеграми і письма для рускої університетської молодїжи.

Долїна. На землі руско-українськїй виборї свій питомий університет! Щастє Боже, молодї легіви, в повній посвбщеня Вашїй роботї! — Загалїні зборї читальнї „Просвіти“ в Долїні.

Відень. Прилучаєм ся до Ваших домагань і тут за них одностайно постоїмо! — Українська академічна молодїз.

Тернопіль. Не спїняте, аж здобудем свбятїню науки! Ми з Вами — Українцї тернопільської гімназїї.

Залїцїє. Гуртуйсь, руска молодїже, надїє наша! Пітмю прожени, кайдани порви, свбтї рознеси, — рабство само агне і підлога гнила, бо правда руска за Тобю і народна сила. — Русини залїцїйского повїта.

Коломия. Неправду силою та солідарностю ломї! — Посацький, Веселовський, Мельник.

Коломия. „Єднаємось вбї в борбї о наші права!“ — Коломийські Русини.

Коломия. У завзятїй, важкій боротьбї ми поляжем, щоб волю і славу і честь, рідний край, здобути собі! — Др Кульчїцький за Народну організацію.

Тернопіль. Борїте ся — поборете! — Ученики української гімназїї Тернополя.

Бібрка. Не мугчи прибути, шлемо спавним Товаришам дружнє „Щастє Боже!“ — Метислав Сїчинський, Варановський, Гвоздєцький.

Бережани. Борїте ся — поборете! Вам Бог помагє! За Вас сила, за Вас воля і правда свбятал. — Галї і Оля Кордубїни.

Львів. Слава і честь Вам, борцї за наші права! Борїте ся а поборете, бо за Вами цїла Україна і правда! Сором ганьба польським верховодам, що силою і хитростю визискують своїх братів! — Абїтурїанти львівської української гімназїї.

Львів. Честь і слава Влм, старші Товаришї, що так хоробро борете ся за права українського народу. Ганьба польським верховодам за се, що загарбують нам наші права! — Абїтурїанти-Українцї польських гімназїї у Львові.

Львів. Слава Вам, Товаришї Академіки, що борете ся за свбятї права Україн-Русї! — Молодїз львівської семінарїї учительської.

Грац. Вповнї прилучаємось, Товаришї, до Ваших оправданних домагань щодо українського університету у Львові і бажаємо Вам, щоб Ви одностайно витривали в розпочатїй борбї аж до успїшного єї кінця. — Студенти-Українцї в Граці.

Перемісль. Корюсь борцям великої ідеї! — Людмила Левицька.

Краків. Слава борцям за наші найсвбятїї права! — Українська молодїз.

Калуш. Солідаризуєм ся з Вами в справедливм жаданю заснованя руського університету. — Петрушевич, Струтинський, Куровець, Гарасимів, Бачинський, Левицький, Антін Перегїнець, Ярослав Коритовський.

Рудки. Русини рудецького повїта солідаризують ся з руськими академіками, що сьміло боронять прав руської мови і домагають ся свого університету. Честь Вам за те! Витривайте в тїй борбї, бо весь руський нарід з Вами! — З упованнємь многих Онїшкевич.

Динів. Слава академікам, бо за борнею — воля! — О. Савойка.

Калуш. Слава, честь, що не дали сьте на поталу наших прав! Держїте ся! — поборете! За Вами увесь народ! — Калушкі Українцї.

Самбір. Славно! Борїмо ся — поборемо! — Українцї самбірської гімназїї.

Бучач. Віримо, що лишень острою боротьбою видремо від польско-шляхотської

закланности університет і вбї належні національному народови права. — Українські гімназїисти.

Вошанцї: Славно! Борїте ся за народні права! Ми Вам поможемо. — Семен і Емїлія Кульчїцькі.

Лубно (Leoben). W odpowiedzi na odezwę młodzieży rusińskiej wnosimy okrzyk: Niech żyje postępową młodzież rusińska z jej słusznymi żądaniami! — Akademicy Polacy: Gordziakowski, Jurów, Kamiński, Makowski, Minkiewicz, Paderewski, Sienkiewicz.

Єдиний справедливий голос польскїй

зб нагоди подїї в львівському університетї озвав ся вб краківськбм Naprzód.

Зараз по демонстрації руских студентбв Naprzód написав:

„Ingoizm ruski“. Такий титул дав Gazeta narodowa статбї, обговорюючїй демонстрацію студентбв руских. На чолї статбї цїтує знаний стих Грілпарцера: „Der Weg der neueren Bildung geht von der Humanität durch Nationalität zur Bestialität“. Дивно якось звучить той цїтат, коли Gazeta narodowa вб той-же самбїй статбї підбурює молодїж польску против рускої вызиваючи студентбв польских, абы не подавали руки колегам-Русинам! Наводимо до словно той характеристичний уступ: Мы мали нинї нагоду говорити зб многими академіками-Поляками, щоби довїдаться, який середь них панує погляд на вбвбрковий експєс рускїй. Всб згбдно заявили намь, що якь найббстрїше засуджують їх і що кблчїть ся гадка порозумїти ся, абы не подавати жадному зб академікбв-Русинбв руки, доки не заявить, що не брав участї вб тих брутальных (sic!) демонстрациях і не солідаризує ся зб ними! — Слї се, що Gazeta narodowa пише не є здичїне (Bestialität), то Грілпарцєр хіба вже зовсбм не мав радї.

„Праса станычківска загаломь займає супротив рускої молодїжи становище незвичайно брутальне і поліційне. Оплювати противника, підсунути єму найнеморальнїйшї мотиви — се вже вбд давна метода борбї тої гадючої прасї супротив кожного противника.“

„Праса демократична узнає. [? — Ред.] „Дбля“ справедливост руских жадань вб справї університету, але рїшучо засуджує демонстрацію і дав пбзнати, що утворенє руского університету вб нїнїшних услбвях є за передчасне. Мы не можемо узнати сего аргументу за щасливий. Такий аргумент є уживаний також Нбмцям вб борбї зб Чехами і Словбцями. Фразу о „minderwertige Kultur“ повинно ся зб польско-рускою дискусїєю рїшучо усунути!“

„Що-до випадкбв на львівськбм університетї, то мы анб не похваляємо їх анб і не засуджуємо. Бо трудно вытворити собі суд о подбях на основї односторонних справоздань, испрованих властими університетскими. „Дбля“, орган руских народовцїв, представляє цблу рбч вб зовсбм пбнбм свбтлї. [Дуть наводити Naprzód скорочено зміст статбї зб 251 ч. „Дбля“ і кбнчить:]

„Коли повнїший опсьє є бодаї вб частї правдивий, то поведєне рускої молодїжи треба, слї не оправдати, то выголуквати. Коли студенти сповнили щось невластивого, то певно будуть анб надто сурово покаранї. Не єсть же обовязкомь прасї підбурювати власти до драконьской суворости.“

Вб слбдуючбм числї Naprzód, зновь заговоривъ:

„І такь маємо нову аферу, польско-руску, не уступаючу вб нбббм аферамь чеськимь, словбнськимь і италійськимь. Зацало ся вбд дробного [? — Ред.] „Дбля“ спору зб причини нетакту декана кс. Фіалка, а скбнчило ся на застановленю викладбв на всбхх выдблах львівского університету. Не вбдомо, якь дальше поїде цбла справа. Вб хвили загального розгоряченя дуже легко о фальшивий крок зб одною або зб другою стороною, а кожда, хочь-бь найдрбнїйша похибка дблє ошвы до огню.“

„Передовсбм зазначаємо, що жаданє утвореня руского університету, піднесєне молодїжою і суспблностю рускою, є вповнї оправданє і справедливе. Польска суспблност, що борєсь нбз своїми гбобитєями на два фронты, вб Прусках і вб Россїї, безусловно не може противитись жаданю братнього народу, бо могла-бь наразитись на заміть, що вб борбї зб Русинами уживає средств, який само засуджує вб іншихх випадках.“

„Дятого є конечно, щоби наша суспблност не поїшла на вудку накликувань тої частї галицїйской прасї, яка звєла собі за задачу систематичне зриванє всбхх нїток, що вяжуть Полякбв зб Русинами. Шляхт галицїйскїй не залежить на прияньхх зносинахх зб Русинами, зб народомь без шляхт. Отже нбббто „народовымь“ моментомь покритої глїбонїй аїтагонїзмь суспблний, що истнує межї руськимь хлопцямь а шляхтичемь вбсбдно-галицїйськимь. Подбльскїй шляхтич готовь підпирати радше москвофіла, нбжь радикала або соціалїста руского...“

„Що-до подїї на університетї львівськбм, то передовсбм не треба уважати демонструющих студентбв руских за злочин-

цбв і не накликувати до репресалїї поліційних. Дїєнпїкї, Сзась і т. п. ударили вже вб ненавистний тонь поліційний котрий єсть вб провокацію молодєни і не причїняєт ся до успоконєня умбв! Демонстрація молодєни на є такь страшнымь злочинбм, щоби анб є замкнати університет і розпочнати масовий слбдства дисциплїнарїї. О томь повинї памятати професори університету львівского. Толєранцію і вырозумлїстїю можна зробити багато ббльше, нбжь драконьскими карами.“

„Демократія польска не повинна глядбти на польско-рускі вбдносини окулярами заскоруженого обмарника подбльского. Треба памятати, що інтерєсы демократїї польскої і рускої однаковї — вб борбї зб царатомь і людб рускїй, стрємлячи до независимостї України, буде нашимь союзникомь вб борбї о независиму Польшу... Выходячи хочь-бь зб тої точки погляду, не повинї мы вбдноситись ворожо супротивь народу, що змагає черезь основанє університету до ровною своєї культури.“

Славянська „солідарність“ а руські студенти.

(Письмо з Відня.)

Жаданє полудневих Славян — мати словенський університет в Люблянї, найшло сильний відгомін межї полуднево-славянською молодїжою виспих шкїл у Відні, а результатом сего відгому було віче славянської академічної молодїжи, яке відбуло ся тут 13-ого с. м. при участї кількох соток людїи. На тїм вічу, аранжованїм полуднево-славянською академічною молодїжою, обговорювано: 1) справу заснованя словбського університету в Люблянї; 2) відносини студентів-Славян на відєнськбм університетї; 3) справу солідарности славянської академічної молодїжи у Відні. При третїй точцї промавляли і кляли резолюції заступники рїжних національних студентських груп (прим. заступник польської студентської групи поставив резолюцію про утворєнє приватної польської гімназїї в Тїшинї), не промовляв лише ніхто в імєні руської академічної молодїжи, за що навіть „Руськ“ накинув ся мокрим рядом на товариство „Сїч“...

А тимчасом вина зовсбм не по сторонї руських студентів. Два днї перед вічем запросили його аранжєри на нараду новобраного голову „Сїч“, студента філософї Т. Мелєня, а на другїй з таких нарад, день перед вічем сказали йому, що заступник руських студентів має право забрати при третїй точцї віча голос, не згадуючи нї словом про який спеціальний услбв та формальности. Коли однак другого дня на вічу зажадав голова „Сїч“ для заступника руської академічної молодїжи голосу, то „пояснено“ йому найперше, що не можна ставити ніякої резолюції (молодїж думала поставити резолюцію про заснованє руського університету у Львові), бо не подано її день перед тим на письмї вічєвому комітєтові до відомостї. А коли після того „поясненя“ заступник хотїв промовляти, не ставлячи вже резолюції, „пояснено“ в-друге, що взагалї голосу не дадуть, бо промови не зголошено день перед тим офіційно на руки вічєвого комітєту.

Та милав би ся той, хто думав бн, що руська молодїж не дістала голосу із-за таких дрібних формальних причин. Отся формальність була лиш незручним викрутом, а голосу руської молодїжи не дали аранжєри віча тому, бо бояли ся, що коли піднесеть ся домаганє заснованя руського університету у Львові, то снм готова обидитись польска академічна молодїз, через що деклямації про славянську солідарність стратять весь чар. Що така була причина замкненя уст руської академічної молодїжи, признав се навіть голова віча в приватній розмові.

От і маєте славянську „солідарність“! Шляхотськб польскїй газети (прим. Przegląd) заявляють ся рїшучо против заснованя словбського університету в Люблянї, а славянська академічна молодїз для гарних очї студентів тої нації, в котрій такі Przegląd грають першу скрипку в „високїй політїцї“, замкає уста студентам братньої поневоленої нації!

Певна річ, сам факт, що ми не маємо не то університету, але навіть національного народного шкільництва не через Німцїв чи Італїїцїв, на котрих громи кидано на вічу, а таки через „братів-Славян“, є ярким запєченєм усяких деклямацій на тему славянської любови та солідарности, але ті, що хотять тої солідарности, повинї передовсбм напнєтувати насильства, яких допускаєть ся „брат-Славян“, на своїм братї, вимєсти сьміє із своєї хати, а не — мов той трєсований пєс — лизати руку, яка його бє.

Такий нїкчемний поступок „заступників славянської ідеї“ викликає слухне обурєнє серед тутешної руської академічної молодїжи, а виразом сего обурєня є відповідна заява (яку подаємо понаше. — Ред.), ухвалєна на зббрах д. 15 с. м. та розїснана до визначєньх тутешних товариств славянської а-

251? „Історія“ є найлучшим доказом, чого нам ждати від „братів-Славян“ — і тутешна руська академічна молодїз, довіряючи лишє своїм власним силам, постановила скликати сего тїжня власне віче в справї заснованя руського університету у Львові. Безпосередню нагодою до сего є так

Виходить у Львові щодня (крім неділі і рушних свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерти приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „Ольшанського ул. Килийського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Вухмстаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІБ ФРАНКОУРТІ І ГАМБУРГІ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і наліжність за інсерти платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік ... 82 к. на цілий рік ... 44 к. на пів року ... 16 „ на пів року ... 22 „

у Львові: на цілий рік ... 28 к. на пів року ... 14 к. на чверть року ... 7 „ на місяць ... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Руконес звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламісти неопечатані вільні води порта.

Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення зазвичай приймають ся по 20 с. в день однокі інсертовані або в місяць з 25 рубриць „Надбавка“ по 50 с.

Подарки і інші донесення приватні числять ся по 30 с. в день статки.

ПИСЬМА ЗЪ ВІДНІ.

[Парламентарна ситуація. — Безвихідний стан. — Конференція представителів клубів. — Справа руського університету.]

Парламентарна ситуація не перестала бути критичною. О тій ситуації говорив цісар з віцепрезидентом палати послів Кайзером, з послами Гневошем і бар. Васильком (Румуном) та висказував в дуже різні способи своє невдоволення; сї вискази цісари нагадують его слова в Яслі, за остатного пробування в Галичині, що „робить ся ще остатна проба“. Замітно, що о розмові цісари з послом Герольдом не дійшло нічого до публічної відомості; де-хто догадує ся, що она була некористна для Чехів. Та слова цісари зробили вражіння тільки на німцку лівіцію, котра, за припущенням д-ра Кербера, рїшила зробити перший крок до Чехів і предложити їм зав'язати оружжя аж до ухвалення бюджету, додаючи застереження, що зараз потім готова з ними порозуміватись в справі угоди між німцким і чеським народами. Чехи відповіли: „чому се порозумівання не має зараз наступити? впродовж ми до згоди все готові“.

Ту пропозицію німці в і відповіли Чехів Кербер і інші політики уважали за добрий знак, заперечуючий переміру в парламенті на час до погодження бюджету, хотя ще перед місяцем д-р Кербер жадав переміру на довгий час, до покінчення угоди з Угорщиною і заключення торговельних договорів з сусідніми державами. Переміра мало припечатати ся на конференції представителів клубів, котра відбула ся в п'ятницю пополудні а вчорашній ввечері з великим зацікавленням. Однак конференція нічого не розв'язала і ситуація після неї остала ся така сама, яка була перед нею. Німці сказали, що тепер не можна зачинати переговори з Чехами тому, бо попри наради над бюджетом не має на се часу, а Чехи відповіли, що они ніяком обструкції не роблять, але що-до свого поведення мусять лишити собі вільну руку. Як усунути нагальні внесени, котрі досі весь час повної палати забирають, на те конференція не знайшла ради. Слов'янці заявили вправді, що они готові відступити від трактованя в повній палаті їх внесення на заложення слов'янського університету, если се внесене буде прямо передане шкільній комісії, а вступ за тим, на запитаня президента Феттера заявив, з застереженням згоди руського клубу, пос. Романчук подібну готовість що-до свого внесення о руськом університеті, але здає ся, що німцкі послы на те не пристануть, хотя і Кербер і Феттер будуть за тим заходити ся, бо німці хотять особливо справу слов'янського університету відразу порішити негативно. (За-для мнимої консеквенції они будуть голосувати і против руського університету — так вже і порішив клуб німцких лівіцій, — отже на-тепер та справа мусить перепастись.) З цїлою конференції найзамітніше було заявленя президента міністрів, що парламент або мусить бути прадиційним парламентом (с. або мусить бути прадиційним парламентом), в. залагоджувати належачі до него справи), в. або не буде, с. в. буде розв'язаний і або се раз розв'язується нові вибори, або, що правдоподобніше, міністерство буде, що правдоподобніше, державою без бодай який час, управляти державою без парламенту, а потім хіба наступить заоктройованя якоїсь нової конституції.

Результат отже виходить такий: До латинського Різдва може-може скінчитись нарада над бюджетом в комісії, котра буде радити чотири рази на тиждень по 8 годин; прочі два дні в тиждень (понеділок і п'ятниця) лишають ся на наради пов-

нои палати, котра однакже ледви чи зможе цю більшу полагодити, як нагальні внесення і бюджетову провизорію. Деся зарав по Новім році, без огляду на руські свята Різдва, збере ся повна палата для полагодження бюджету, і полагодити его до кінця сїчня. Се стане ся в найлучшійм случаю. Правдоподобніше однак, що бюджетова комісія не скінчить своих нарад над бюджетом до Різдва а повна палата до кінця сїчня, але та справа потягне ся до половини або й до кінця лютого. А при-том все ще можна припускати, що зайде який інцидент, котрий і ту горщу евентуальність ще пошує. Коли-ж відтак, по скоршійм чи позднійшійм ухваленню бюджету, наступять переговори між німцями і Чехами, то після того, як тепер справа стоить, нема вигляду, чтобы ті переговори скінчили ся успішно — отже мусить наступити крах.

І на диво, хочь всі почувають, що таке вийти мусить (хіба би зайшло щось надзвичайне!), то однак все з якимсь музуманським фаталізмом бездільно помагають ся грозачому лиху, а ніхто не здохне ся на енергію, чтобы те лихо відвертати. Надармо висказував на конференції пос. Романчук, що для політики відкладання і латання, котрі досі уживано, пора вже минула; що треба основнішою курацією, і предложив безпівочний вибори неуставної комісії з 37 членів, зложеної з репрезентантів всіх народностей після числа душ кождої народности (отже 13 німців, 8 Чехів, 6 Поляків, 5 Русинів, 2 Слов'янців і по 1 Італіянцеві, Хорватові та Румунові), котра комісія мала би виготовити: 1) закон о народностях, 2) реформу виборчу, 3) зміну регуляції і установленя виборчого трибуналу. Председатель найбільшого німцкого клубу лівіцій д-р Дершатта відповів на се, що нинішня конференція скликана лише за-для полагодження справи бюджету, а при таких дразливих справах, як закон о народностях або реформа виборча, готово все зараз розбити ся. Отже парламент показує ся цілком неміцним і радь, як зискає eine Galgenfrist. Та за таким парламентом ніхто не буде жалувати.

І віденські студенти Русини, котрих має бути сего року до 50, заявляють акцію в справі заложеня руського університету. На четверть у вечері скликали збори до салі одной з реставрацій; явилось до 200 людей, між ними 6 руських послів і п. Брайгер. Привітну промову мав п. Лозинський, а реферат о руськом університеті п. Мелен. Потім промовляли пп. Романчук, П'ягуляк, Барвіньскій і Брайгер, молодий Поляк Рихлинскій і один руський робітник, всі заявляючи ся за заложенням руського університету. Однак одиниця заявила ся при голосованні против руського університету; се якийсь звичний студент, москвофіл, по назвистку Киндїй, котрого поведене намятнував у відповідній спосіб д-р Александер Кулачовскій. П. Киндїй зголосив ся нав'язати до слова, але нагадав ся і узнав за-лучше виснести ся нишком з зборів; председатель зборів взивав его трикратно до промовлення, але его вже не було. Інші москвофіли устами одного студента виразно виперли ся п. Киндїя і заявили свою солідарність з акцією своих товаришів, русько-українських студентів.

На руки руських послів зачинають вже приходити петиції о заложення руського університету. Іменно прийшли петиції, о скілько знаю, з каменецкого повіту, з борщівського, бережанського, рудецкого і станиславського, особливо від просвітих і політичних товариств. Прийшло також немало телеграм і писем до руських послів (іменно п. Романчука), з

признанням, заявленям солідарності або з задоволенням до акції в справі заложеня руського університету. Се послідне о стільки злишне, що послы давно передь всяким задоволенням постановили акцію розпочати. Деякі польські послы старали ся нахилити послів руських, чтобы домагали ся тільки паралельних кафедр руських, і об'являли в том случаю се внесення підпіраті. Руський клуб постановив стояти при своїм сформульованю. Тепер всі явні і тайні противники Русинів старають ся використати демонстрацію на львівськом університеті, чтобы опінію міродатних сфер і загально звернути против руського університету. Се повинно тільки спонукати Русинів до тим інтензивнішої але і вповні тактовної акції за заложенням.

Друга промова посла Романчука,

при дебаті над нагальним внесеном в справі галицьких виборів.

(Дальше)

Тепер переходжу до бесіди зго експ. п. президента міністрів. Вонь виставив хотів викрутити ся. Вонь не радь був за-надто остро выступати против нас, але у всяком раз хотів зачитувати польське коло; та разом одно і друге так йому не пошло ся, і ми можемо лише жаліти надь его водворною бесідою. По перше п. президент міністрів хибив тим, що не перечивав добре нашого внесення; дияволь виступив вонь против него з закладами, котрих був би в иншій раз не робив, бо они вже в самій внесенню наперед водверті. І так пр. зам'їтив п. президент міністрів, що внескодавець сам признає, що сего року не було так великих і так різних насильств і надужит, як давніше. Але вонь поминув попередній і на-ступаючий слова, в котрих сказано, що в річці самій мимо того ніщо не змінило ся. При кожній роботі ходити о дві річч: о результаті і о средствах до досягнення того результату. Отже результат є при сегоднішніх виборах такий сам, як при попередніх, а виставив тепер еще горшій; а средства, ужиті до сего результату, були тепер не тільки від давніших, лише инші; отже вся різниця.

Дальше справляв нас п. президент міністрів на судову дорогу і радить робити донос до карних судів і державних прокуратурій. Але-ж бо в нашом внесенні сказано, що ми на сю дорогу вже пускали ся, та оно не вело до цілі.

П. президент міністрів хотів нас також потроха заспокоїти, кажучи, що такі они тепер ліжше, такі не так уже зле, як при попередніх виборах. Але те саме казав вонь нам уже на весну, коли тут розпирало о вибори до державної ради. Отже прошу порівняти тепершні вибори з попередніми. При виборах до державної ради 1897 р. достали галицькі Русини дев'ять мандатів, при торчнських виборах лише відсім. При виборах соймових в р. 1895 вибрано 14 руських послів, опісля вийшов еще один при доповняючій виборі, отже разом 15. Тепер могли Русини вибрати лише 13 послів до сойму! Отже се є той поступ до лішого, о котром говорить п. президент міністрів. Коли би так дальше мало поступати до лішого, то можемо надіятись, що при наступаючих виборах стратимо знов два-три мандати, і тоді скажуть нам, що еще ліжше иде, ніж давніше; а вкінці мого би прийти час, що мали би ми лише одного або й жадного не мали би посла, тоді вже було би цілком добре, тоді вже дійшли би ми до самого вершка добра! [Веселість і потакуване.]

П. президент міністрів сказав дальше і старав ся се показати на прикладах, що правительству, коли достало якіх за-казаня, розсіджувало их поважно і докладно та зараджувало им, коли оказали ся о-правданими. Але сказав, що тільки 46 прийшло зажален. Не входжу вже в те, чи се число велике чи мале; але я запитаю би ся п. президента міністрів: Чи при торчнських виборах до державної ради було також лише 46 зажален, чи може число жалоб було чотири, п'ять разів більше?

Але коли люде побачили, що всі их жалоби, вислани до міністерства, є даремні, то, розуміє ся, перестали уданити туди з жалобами. Таким способом висторилась по части апатія у виборців, коли видать, що до свого права, до вибору справедливого не можуть дійти. Отже коли число жалоб є сорозмірно мале, то свідчить оно лише о браку довіри виборців до правительства. [Потакуване.] Давніше було у них еще троха довіри, тепер і се мусило стратитись і перемінло ся в повне недовіра.

А переведені доходження, слідства, особливо випадок, о котром згадує п. президент міністрів, — свідчать як-раз против правительства. П. президент міністрів покликне ся на випадок, що зайшов в тернопольськом повіті, де переведене слідство не потвердило того, що подано в за-жаленю. Але-ж прошу лише послухати, яких переслухано людей: воїта, громадського писаря, поліціянта [Слухайте! Слухайте! Веселість], і они потвердили, що все було в порядку. [Сміх.] Цісно, се справді класичні свідки! У нас кажуть на те: „Свідчать ся цигани своїм дівчатам“. [Веселість.] Такий свідки, розуміє ся, завжди так будуть свідчити, як вонь их жадають або жуть. Але я скажу п. президентові міністрів де-що, чого вонь може не знає, як то такі доходження робить ся в Галичині. Переслухав ся, по перше, дуже часто не тих людей, що вносять жалобу, а тих, що самі допустили ся надужити або в справі інтересовані. По друге, жалобникам не дає ся всего говорити, що они мають до сказаня, — чтобы лише не вивила ся правда. Во той, хто провадить доходження, звичайно урядник з намістництва, не радь би своих товаришів, може навіть особистих приятель, выставити на неприємності. Вонь собі каже: а і був старостою, не буду-ж тепер выступати против мого давнішого товариша! [Потакуване.] Бували і інші випадки. З одного повіту — не хочу его тепер назвати — вислано багато жалоб до міністерства. З міністерства прийшов наказ, чтобы все розслідати. Отже намістництво зажадало від старосты чи то від обвинувачених урядників оправданя. Так і стало ся раз, другий, третій раз. Але коли се повторило ся четвертий, п'ятий раз, повітовий урядник складати ті зв'язки по просту до актів і не уважали навіть за потрібне відповідати намістництву чи то міністерству. [Слухайте!] Они-ж знали, що намістництво не буде на них напирати, скоро они лише его волю сповнили, і знають також добре, що намістник Галичини в деяком вигляді більшу має силу ніж президент міністрів. [Слухайте!]

Вкінці п. президент міністрів справляв нас на судову дорогу. Як я вже зам'їтив, ми вже вступали на сю дорогу. Ми-ж дуже добре знаємо указаний зго експеліцію закон з р. 1862, як і на-графу карного закону про надужити урядової власті, і робили з него вже і ужиток. Але п. президент міністрів забував свій хвилі, що крім параграфів закону мусять бути і особи, котрі з закону роблять ужиток. Тими особами є передовсім державні прокуратори. Про-ж робили досі галицькі державні прокуратори? Коли прийшло до державної прокуратури донесення, то або его зложено до актів, або розпочато слідство, але его не доведено до кінця. Наводу випадок, знаний мені з власного досвду.

При виборах до державної ради в р. 1897 було між иншим також багато випадків перекупства. Про один такий випадок донесено мені, і я, а виставив руський центральний комітет виборчий, зробив донесення до державної прокуратури, в котром подано докладно, місце, де зійшло перекупство — оно случилось в урядовім будинку повітвон ради, — хто доконав перекупства — був то урядник топ повітвон ради, — подано докладно день і годину перекупства, названо особи, котрі достали гроші, і суму, яку достали, — выносила она по 20—25 зр., у декотрих виборців навіть більше — і те все донесено державній прокуратурі. І справді заряджено слідство і навіть мене кликано до слідчого суду. Слідчий судья сказав мені сам, що в тій справі вже кілька осіб переслухано, і що справді повишодили на яв компромітуючі річч. Але дальше я пізнав, що не так ходило о те, чтобы розвідати правду, як чтобы дожда-

Ко. Пушотъ, уповореный, лишивъ ся зъ у-
ченнями та не смѣвъ гнѣнути имъ навѣтъ
въ очи. На вѣсть о той пригоди директоръ
гимназіи п. Солтисовъ выславъ до ради
шкѣльною реляцію зъ замѣткою, що такі
сцені думѣ некористно впливають на мо-
лодѣнь зъ педагогічного оляду и понижує
повагу учителѣвъ.

Отъ двѣ пригоди, одна по-при дру-
гой, дали товчокъ до демонстрацій. Въ су-
боту околѣ год. 8 вечеромъ почали въ усѣхъ
сторѣхъ мѣста збирати ся въ ринку грома-
ди молодѣнь, головнѣ зъ середнихъ и про-
мисловыхъ шкѣль та ремѣсничѣхъ. Передъ
памятникомъ Косцюшка почали співати па-
тристичні пѣсни. Опѣсля рушивъ здвигъ пе-
редъ Саскій готель. У войнахъ великою са-
до було темно, мимо того відправлено пе-
редъ готелемъ „нотачу музику“ середъ охлѣ-
вѣвъ: „Геть зъ Прусами!“ Хтось водо-
завѣвъ ся, що Прусакъ певно грають у вой-
сковѣхъ касинѣ. Отже туды рушивъ здвигъ,
але поліція не допустила его до касина. Завер-
нено назадъ передъ Саскій готель и
виправлено тамъ на ново галасы, свисты и
т. п. Передъ редакцію Now. Reformy ви-
кликувано вѣтати. Опѣсля при співѣ пѣсни
„Szczęść wasz magnasi“ удавъ ся здвигъ пе-
редъ палату кардинала Пузины, де выкли-
кувавъ: „Бретіку! Цѣлуй въ руку!“ На
закопчене, обійшовши палату, вернули до
ринку и виправили демонстрацію передъ
наварією Вуйцкевича, де въ остатнихъ
дѣлахъ полисувавъ ся білярдистъ Керкавъ зъ
Верлима. Зъ ринку розійшли ся демонстран-
ты по год. 9½, прощаючись словами: „до
добрата завтра о 7 год. вечеромъ передъ
Сономомъ!“

Демонстрація мусѣла впрочѣмъ відбу-
ти ся спокійно, бо, якъ доносили зъ Кра-
кова, не покинувано анѣ войска анѣ полі-
ційскою резервы, нѣкого не арештовано и
жодного поліціанта не потурбовано.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Звычайне засѣданє Головного
Видѣлу Товариства „Просвѣта“
відбуде ся вѣвторѣ дня 26 н. ст. падолиста
о годни 7 вечеромъ.

3 Товариства ім. Ів. Нотляревского. Засѣ-
данє Видѣлу відбуде ся вѣторѣ 26 ого с. м.
о 7½ год. вечеромъ в комнатахъ „Руской Ве-
сѣди“.

Дня 28 с. м. відбудуть ся въ Копичин-
цяхъ въ сали ради громадскої надзвичайнѣй
загальнѣй зборѣ філіи „Просвѣты“, на котрі
сімъ запрошувє ся. Початокъ 11 годнѣхъ пе-
редъ полуднемъ. На сѣ загальнѣй зборѣ має
вонда Читальня выслати своихъ делегатѣвъ
заосмотреныхъ уповаженемъ потвердженымъ
черезъ Видѣлъ Читальнѣ. Прибувайте най-
численнѣйше Всѣ. ОО. духовнѣй III. мѣщане
и селяне порадились надъ своимъ просвѣт-
нымъ потребамъ та економічнѣмъ положе-
немъ. — За Видѣлъ Гусатињской філіи
Просвѣты о. Северинъ Матковскій.

3 Товариства „Січ“ у Відни: На
звичайнѣй загальнѣй зборѣ товариства, що
відбули ся 9-ого с. м., по справозданю Ви-
дѣлу а діяльности товариства за послѣдній
адміністр. рік та удѣленю уступающему Ви-
дѣловѣ абсолютнѣй, вибрано слѣдующий но-
вий Видѣл: Голова Теодоръ Меленъ, студ.
філ.; заступникъ голови Романъ Перфецьскій,
студ. права; писаръ Михайло Лозинскій,
студ. права; бібліотекаръ Зенонъ Кузеля, студ.
філ.; касиръ Ілля Поповичъ, студ. інж. За-
ступниками видѣловихъ вибрані: Вікторъ Пі-
гулякъ, студ. лісовѣй акад., і Володимиръ Яно-
вичъ, студ. мед. Першому зъ нихъ поручено
функцію господаря, другому архіваря.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ
колоністів! Просимо о жертвы на купно дру-
гарѣ до Параны.

— Зъ Бучача: Въ справѣ заснована руского
університету у Львовѣ відбуде ся вѣче въ
Бучачѣ дня 28 с. м. (четверъ) о 3 год. зъ по-
лудня въ комнатахъ „Весѣды“. Просить ся
о численну участь! — Телишевскій, Оле-
сянскій, Могильницкій, Медвецьскій, Марковъ,
Габрисевичъ, Гецѣвъ, Зарицкій, Рудницькій,
Крижановскій.

— Зъ Черновца заходомъ української моло-
дѣжи в Чернівцяхъ відбуде ся дня 27 падо-
листа с. р. (в середѣ) о 8 год. вечеромъ в „На-
роднімъ Домѣ“, народне вѣче в справѣ украї-
нського університету. — Л. Когутъ, Іл. Лущ-
нянскій, П. Климъ, П. Шухевичъ, А. Сабатъ.

— П. Євгеній Гушалевиць выступивъ въ су-
боту другій разъ въ партіи Елеазара въ
оперѣ „Жидовка“ передъ заповненымъ амфі-
театромъ и вызвавъ ся зъ свого завдання
просто знаменито. Зъ тої нагоды подано
ему два величезнѣй лауровѣй вѣнцѣ, имен-
но „Руской Весѣды у Львовѣ“ и „Вѣдъ
Львовского Воина“. — П. Гушалевиць спів-
авъ въ четверъ „Трубадура“ а опѣсля при-
вѣдъ до Львова на постійній побутъ,
замѣжованій до тутешної оперы на сѣ-
чѣхъ и лютий.

— Справа парцеляційна. Відъ Вл. о. Тита
Войнаровского достали мы слѣдующе письмо
зъ просьбою о опубликованіи:
Дійшло до моєї відомості, що деякі

особи нарікають, ба навіть жалують ся по-за
очи на мене, мов-то я, перепродажуючи
парцеляції, заховаю „в секреті“ спосібъ веде-
ня її і такі, що мабуть теж радѣ би прислу-
хати ся своему народови справою парцеля-
ційною, та не знають тільки, якъ брати ся
до неї.

Супротивъ закиду, немов-би я спосібъ
парцеляції заховаю в тайні — мушу ріш-
учо заперечувати і сему заперечити. Ще
в 1897 р. подавъ я в „Дѣла“ докладний спо-
сібъ перепродажування парцеляцій. Зимою
1900 і 1901 р. сѣя справа була два рази
порухана на зборахъ мужівъ довіри; самъ же
я в тѣмъ самѣмъ часѣ їздивъ до Львова чотири
рази лише в тѣй цілі, аби тамъ завязати пар-
целяційне товариство. Однакъ мої заходи та-
кі й остали ся — в царинѣ мрій, бо, на
жалъ, у Львовѣ не мож було вишукати кіль-
канайцятъ свѣдомихъ і охочихъ до праці лю-
дей, які посвятили-б ся щиро тій такъ важ-
ній роботѣ.

Передовсімъ іде о те, аби даний маютокъ
згодити якъ найдешевше, а ціла тайна пар-
целяції лежить у виробленю собі міжъ селяна-
ми повного довіри, такъ, аби той мужикъ знавъ,
що працює ся не в своїмъ, лиш в его власнімъ
інтересѣ. А довіре селянъ зискує ся в той спо-
сібъ, що відъ властителей маютків, за парцеля-
ції не бере ся нічо і підъ ніякимъ услівемъ;
відъ селянъ же лиш у виїмково добрихъ куняхъ
потручує ся готови видатки. Має ся розумі-
ти, що такому парцелятові треба зъ каждо-
го крайцаря подати якъ найточнѣйшій раху-
нокъ. Що-до адвоката — то такому треба за-
плати. [Звичайно 1½% відъ ціни купна — по-
ловину зъ того платитъ властитель; кромѣ
сего 1½% бере адвокатъ відъ виробленя позн-
чокъ!] Діло се є наскрізь патріотичне і в той
а не пильний спосібъ повинно ся его тракту-
вати. Ось ційлий „секретъ“ перепродажування
парцеляцій! — Балинци в падолисті 1901 р.
Титъ Войнаровскій.

— Суперечнѣй спростованя и логічнѣй нельо-
гичности остануть собі все такими, хоть-би
они печатались въ урядовыхъ дневникахъ
и выходили зъ устъ самыхъ міністрѣвъ.

Поднесена справа обдарованя прави-
тельственного комисаря графа Лоса товари-
ствомъ кредитовымъ земскимъ даткомъ
2.400 К на похоронъ его жены найшла запе-
речене въ львовской газетѣ урядовѣй. Ко-
ли-жъ опѣсля призналось до того таки само
Товариство кредитове земске и цифрово вы-
казало, что другой институтъ польскій ще
большій дають дарунку правительственнымъ
комисарямъ надзорчимъ, спростувала урядо-
ва газета се такъ, что институтъ тѣ не ре-
мунеруютъ комисарѣвъ прямо відъ себе, а
складають певне пашале до касы прави-
тельственной, а зъ неї відтакъ побирають
комисарѣ свои гонорарѣ. А такъ, то що ни-
шого! То вже „віе кієп, а рака!“ Та вже
де якъ де, а въ Галицкій шадниці, по сло-
вамъ львовской газеты урядовѣй, нѣколи
таке не практиковало ся. А мы наведемъ
нѣбѣ-то забудьковатымъ урядовцямъ, що по
смерти доволѣтного правительственного ко-
мисаря Романа Дедикевича тая Галицка
шадница вызначила для вдовы и позоста-
лыхъ по нѣмъ малолѣтнихъ сирѣтъ по 2.000
зр. рѣчно. Якъ видно, не можна вѣрити все-
му, що пише ся відъ фірмою „урадѣвості“!

Друга рѣчь: Пос. д-ръ Король въ ин-
терпеляції внесенѣй въ радѣ державной вы-
разно звернувъ ся до министра войны зъ жа-
лобою, що въ 9 полку нѣхотѣ, що рекрутує
ся въ Стрийщинѣ, отже полку рускомъ,
національнѣй и конфесійнѣй потреби й чувства
воакѣвъ не находять належного пошанованя
и узгледенія. А панъ міністеръ зволнивъ
послови ще выразнѣйше одвѣтити, що все
є въ найльшшомъ порядку, бо-жъ того дѣла,
о котрый послови розходить ся, римо-кат.
священникъ відчитавъ полкову св. літургію,
а другій римо-кат. священникъ мавъ про-
повідь. Найже теперь хто буде мудрымъ
зъ того?!

А отъ еще бы щось! Въ справѣ від-
писаня тысячныхъ податковъ регіментарно-
во Іворскому и дуже совѣстныхъ фасій гр.
Андрея Потоцкого ще не було вѣдного доку-
ментно въ урядовѣй львовской газетѣ „спро-
стовано“, — але отъ примѣромъ Видѣлъ
кравый увѣльняє міліонову фабрику п.
Вайзера въ Сасовѣ відъ всѣхъ кравыхъ
додатковъ — а міліоны нужденныхъ хлѣбо-
робѣвъ все ще чекають, коли о собі такъ
вычитаютъ въ урядовѣмъ дневнику. Пого-
дѣтъ, и вы... не дочекаете ся! Є логіка на
логіку и спростованя на спростованя.

— Крадѣжъ. Зѣ Скалата пишуть намъ:
Дня 23 с. м. о год. 3½, досѣдѣ добыли ся
злѣдѣй до skleпу п. Евг. Кордасевича вы-
лупавши муръ подъ вѣнкомъ. Забрали зъ
касы 20 зр. готѣвки, яку лишивъ тамъ по-
мѣчникъ Звятичѣвскій, розбили бюрокъ и за-
брали два золотѣй перстенѣй вартости 80 зр.
а по дорожъ забрали кольканайцѣй фляшокъ
коняку и горѣвки, кілька фунтовъ чеколад-
ды, мыло, ковбасу и кілька бѣлокъ. За-
гальна шкода околѣ 140 зр. Подѣбнѣй кра-
дежи въ Скалатѣ луютьця ся чимъ разъ ча-
стѣйше, а доси годѣ попасти на слѣдъ зло-
дѣвъ.

— Зъ Буцацкого. Дня 16 с. м. отворено
складницю почтову въ Переволочѣ повѣта
бучацкого. На адресахъ до Переволоки на-
лежить якъ до теперь класти: „п. почта
Бучачъ“.

— За „Zde“. Д-ра Острадала, що обѣзавъ
ся при контрольных зборахъ „Zde“ замѣсть
„hier“, засудивъ войсковій судъ на три мѣ-
сяцѣ гарнізонной вѣзничѣ.

— На другу натедръ польской литературы въ
львовскомъ университетѣ представлено трехъ
кандидатѣвъ въ позбучномъ порядку: проф.
Бринера зъ Берлина, д-ра Петра Хмельов-
ского и д-ра Іос. Каленбаха.

— Дробнѣй вѣсти. Віцепрезидентъ кравѣй
дирекція скарбу д-ръ Коритовскій вернувъ
до Львова и объявъ урядована. — Зъ 19 на
20 с. м. переѣхавъ зъ Россіи черезъ Броды
надзвичайнѣй повѣзъ зъ 51 вагонѣвъ напо-
вненыхъ войнами для Англіїцѣвъ, назначе-
ными на боевище въ Африкѣ. — Профессоръ
вѣденского университета управитель кліні-
ки психіатричной д-ръ Крафтъ-Ебингъ усту-
павъ по причинѣ недуги зъ днемъ 1 цвѣтня
1902. — Новонароджена дочка архієпископѣй
Марія Валеріи одержала при хрещеню іме-
на Марія и Тереса. — Кравѣй инспекторъ
шкѣльнѣй п. Матѣвъ построувъ відъ 20 с. м.
народнѣй школы въ Дрогобычѣ. — Лат. ар-
хієпископъ кс. Вѣльчовскій выдѣвъ пастыр-
скій листъ о потребѣ выдѣтѣйшѣй науки
катихизму; листъ відчитувано вчера по
всѣхъ костелахъ. — Конкурсъ на сендундѣ
загального шпитала въ Затицѣкахъ оповѣ-
щує Видѣлъ кравѣй зъ реченемъ до 1
грудня с. р.; платня 1000 К рѣчно.

Посмертнѣй оповідстки.

О. Антоній Сабатъ, парохъ Залучу надъ
Черемошемъ, упокоивъ ся дня 25 с. м. въ
88 роцѣ жытя (уродженнѣй въ сѣчнѣ 1814).
Похоронъ відбуде ся 27 с. м. (въ середѣ).
В. е. п.!

Телеграммы.

Вѣденъ 25 падолиста. Вчера відбудувались
выборѣ до видѣлу Товариства торговельно-
го. Замѣсть ухѣтити ихъ о 5 год. пополуд-
ни, якъ було означено, замкнувъ ихъ пред-
сѣдатель выборной комисіи Аксманъ (посолъ
рады державной зъ партіи Люефера) уже въ
полудне. Въ наслѣдокъ того счинивъ ся ве-
ликой заколотъ. Соціалисты аранжували ве-
личезну демонстрацію, мусѣла выступити
поліція и арештовано богато особѣ. — Си-
туацію въ Аѣнахъ уважають тутъ дуже
поважно.

Будапешть 25 падолиста. Въ субботу
предложилъ министръ скарбу Лукачъ сой-
мови буджеть и выголосивъ при той нагодѣ
довше ехрѣсѣ. Економічна ситуація вправдѣ
не найлучша, однакъ и не безнадѣйна. Треба
мати вѣдугу и вѣру у власнѣй силы и пра-
цю. Министръ згадавъ такожъ о потребныхъ
реформахъ податковыхъ, о инвестиціяхъ, о
полученю платнѣй урядничѣвъ. Въ палатѣ
веде ся дальше дискусія адресова.

Аѣны 25 падолиста. На суботнѣйшѣмъ
засѣданю палаты посолѣвъ президентъ кабинѣ-
та Теодорисъ на интерпеляцію въ справѣ
розрухѣвъ въ мѣстѣ відповѣвъ, що прави-
тельство не поносити нѣякой одвѣчальности.
Войско до послѣднѣй хвилѣ заховавало змну
кровь, хоть его обидано камфнемъ. Що-до
перекладу св. Євангелія изъ старогрецького
на новогрецькій языкъ, то се зарядила сама
корольова для своихъ родины, переказавши ся,
що раненѣй въ послѣднѣй войнѣ войки не
розумѣли его въ старогрецькій мовѣ. — Па-
лата 109 голосами противъ 87 одобрила по-
ведење правительства, однакъ передъ парла-
ментомъ відбули ся новѣй демонстрації и
цѣльнѣй кабинетъ подавъ ся до димісії. По-
знѣйше выконано замахъ на министра-прези-
дента Теодориса; се выникло въ цѣлѣмъ
краю пригнобляюще вражѣнне.

Паризъ 25 падолиста. Вчера відкрыто
тутъ памятникъ Гайному, поставленнѣй коми-
тетомъ вѣденскимъ.

Нанеа 25 падолиста. Князь Юрій грецькій
прибувъ парохомъ до Суды.

Царгородъ 25 падолиста. Султанъ зая-
вивъ амбасадорови Зиновѣвову, що поручивъ
новоименованому вел. везири, шорѣ зъ
Россією удержувать наилучшій зносены.

Софія 25 падолиста. Американскій кон-
зулъ Дікінзонъ выѣхавъ до Царгорода, що-
бы лично интервенувати въ справѣ місіонар-
ки панѣ Стоне, бо зловивши ен опришки об-
стають при высойкій цѣнѣ выкупу.

Мадридъ 25 падолиста. Въ Барцельонѣ
поновились въ субботу бійки міжъ студен-
тами каталонскими а кастилійскими. Въ
Сарагосѣ обидали студентѣвъ льокаль ре-
дакція, котра помѣстила неприхильнѣй имъ
статѣвъ.

Іоганесбургъ 25 падолиста. Военный
судъ засудивъ Маэра на дожизнену вѣзнич-
ницю, а Бернека на смерть за те, що под-
мовляли другихъ Бурѣвъ до зломаня при-
сяги нейтральности. Вернека розстрѣляно.

3 нашего шкізьного пѣсьменѣства.

Подав Вас. Білецький.

І. Винагъ найважнѣйшихъ похибокъ.

(Дальше.)

94. Авторъ оповѣдаючи (на 90. стор.) про
Фридриха Рудобородого, що панувавъ
1152—1190, каже, що вінъ дістав пісар-
ску корону 1055. р. (sic). Сей lapsus
автора повторивъ перекладачъ в пере-
водѣ.

„відказувавъ видачу“, має бути: „відка-
зувавъ (ліпше: „відмовлявъ“) видачі“.

За авторомъ чинѣ п. совѣтникъ, що 1156.
р. збільшено австрійську мархію „схід-
ною частию Баваріи“ (т. з. зъ того часу
Австрія горішньою). — Тимчасомъ
спеціалісти в австрійській історіи не
лиш не можуть на певно сказати, чимъ
тоді маржію збільшено, але навіть не
можуть зазначити, що взагалі її збіль-
шено тоді. Глядъ примѣромъ Geschichte

Oesterreichs von Dr. F. M. Mayer, I. Band
2. Aufl. 1900 61. стор. А. Гиндѣл в під-
ручнику середновѣчної історіи для VI.
класи держить ся погляду І. Страдта,
що не було збільшеня. (7. вид. 103. стор.
замѣтка).

„Вальдемар І. Великий (даньскій „ко-
роль“) володѣвъ цілимъ побережемъ балтій-
ского моря“ — точно після оригіналу.
Се речене є нелогічне. Балтійське мо-
ре є, якъ звѣстно, середземнимъ моремъ,
отже має не „побережє“, а „4 побере-
жє“. Авторъ певно, мавъ на думцѣ полу-
дневне побережє, однакъ в дійсности „за
Вальдемара зачали єн забори на по-
лудневѣмъ побережѣ Балтійского моря“
(Оск. Grep, Weltgeschichte, II. 323); ці-
лого сего побережя нѣко-д. Данія
не здобула.

(Дальше буде)

Русини! Памятайте на Домъ Товариства
„Зоря“ у Львовѣ!

Газета Господарекъ

повиненъ мати кождий поступовий господар.
В нѣй находять ся дуже важні і поучаючі
розвідки зъ рільництва, богато порадъ, акка-
вѣвъ і новихъ економічнихъ, якъ такожъ основні
відповіді на питання в рѣжнихъ справахъ го-
сподарекъ і инѣше. Річниця зъ року 1901 (въ
12 числахъ) можъ набути по зниженій цѣнѣ 2
корони 10 сотиківъ в Адміністрації „Газету
Господарекъ“ у Львовѣ ул. Вічна-Крижова
ч. 1. Радимо спійштити ся, бо запасъ малій.

— Цѣна безрогѣ. На торгѣ безрогѣй вратна-
но дѣя 12 падолиста с. р. 12.341 штукъ,
мѣжъ тѣми було зъ Галиччана 4.497. Платено
відъ 83 до 85 сот., за галицкій молодѣ 68 до
80 сот. за вѣльгограмъ живѣхъ вѣтъ.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новий выкладъ друкованъ

1. Позовъ въ справѣхъ дробныхъ лібра по 25 кр.
2. Контрактъ купна и продажи I. лібр. по 40
3. „ „ „ „ II. „ по 40
4. „ „ „ „ III. „ по 40
5. Полномочія „ „ „ по 40
6. Подѣл о аксѣ и антабуляцію, азѣръ
7. Навѣкъ до подѣль о антабуляцію лібр. по 30
8. Дневникъ калѣвнѣй лібра по 40
9. Книжка довѣнчѣвъ „ „ „ по 40
10. Книжочка для познѣваючого 100 прѣмъ „ „ „ по 2
11. Скриптъ дожнѣй „ „ „ по 120
12. Книжочка вѣдѣзова (щадѣ) „ „ „ по 8
- III. Друка для прѣвѣнчѣй
13. Книжечка товаровъ лібра по 40
14. Книжечка калѣва „ „ „ по 40
- IV. Друка для читаленъ и школъ рѣжнѣжѣвъ
15. Списъ членѣвъ „ „ „ лібра по 40
16. Грамоты членѣвъ читаленъ „ „ „ по 2

За означеноє и оплату почты доносѣть ся вѣдѣ
житѣль особѣно.

В редакції „Свободѣ“ у Львовѣ, ринокъ ч. 10
можна дістати:

ПОРАДНИКЪ ПИСАРОКІЙ

підручникъ для писарѣвъ громадскихъ,
містять в собі зори писемъ і друку а такожъ поясненя
якъ ихъ выписати і взагалі якъ вести діловѣдѣннѣй і писему
ураду громадского.

ВЫПУСКЪ І.

уложивъ

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦКІЙ

адвокатъ кравѣй у Львовѣ

Цѣна примѣрника 25 кр., а оплатою почтъ
30 кр. Кто пришлѣ в листѣ шість зѣрокъ почто-
выхъ по 5 кр. діставѣ на місцѣ вые оплаченнѣй
порадникъ.

Хвалите Господа зъ небесъ!

Молитвенникъ для руского народа

виданный товариствомъ „Просвѣта“.

В народній новѣй, правописеннѣй шкѣльною на-
ликой і д-гіднѣйшѣй форматѣ, обѣимъ копия 734
сторѣй друку, а не якъ о календарѣ „Про-
свѣти“ на рікъ 1901 п-дано живѣи 234 сто-
ри друку.

ЦѣНА: І. На выкладнѣмъ листѣ а обрѣзкомъ Прѣмъ.
Дѣи Марія:

- 1) Молитвенникъ брѣшурованнѣй 1 к. 40 с.
- 2) опрѣвленнѣй цѣло в полѣтнѣмъ одвѣнчѣмъ
відѣтѣмъ а шабатурнѣмъ 1 к. 40 с.
- 3) опрѣвленнѣй цѣло в шкѣлѣ зъ золотѣмъ
и відѣтѣмъ а шабатурнѣмъ 2 к. 40 с.

II. На калѣвнѣмъ листѣ а чурѣло гарнѣмъ обрѣзкомъ
Іоуса Христа:

- 4) брѣшурованнѣй 1 к. 40 с.
- 5) опрѣвленнѣй цѣло в полѣтнѣмъ одвѣнчѣмъ
лоченѣмъ берѣтѣмъ 1 к. 20 с.
- 6) опрѣвленнѣй цѣло в полѣтнѣмъ одвѣнчѣмъ
лоченѣмъ берѣтѣмъ і гарнѣмъ обрѣзкомъ
[каменѣмъ] 1 к. 60 с.

Сей молитвенникъ можъ дістати в канцелярії
товариства „Просвѣта“ у Львовѣ, ринокъ ч. 10.

Виходять у Львові що дня (крім неділь і руских свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Вуоро газет: А. Ольшевського ул. Килипівського 2; С. Соколовський Пасаж Галицького ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за інсератами платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
до Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к.
на пів рік . . . 16 „ на пів рік . . . 22 „
у Львові:
на цілий рік . . . 28 к. на пів рік . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. Рукописи звертають ся лише на по-
передне застереження. — Рекламі неопечатані
вільні від порга.
Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.
в одній строці інсератової або в місяць в од-
ну рубрику „Надбавка“ по 60 с.
Подяки і інші донесення приватні числять ся по
80 с. в одній строці.

Бесіда сконцентрованого демократа,

виготовлена на віче демократів, котрі дня 24.
падолиста 1901. не відбуло ся через незрозумілі
непорозуміння.

Що за гайдамацтво, паньдзю! Верта-
ють часи Залізняка і Гонті, Умань, коней
св'ята, ба далеко ще гірше: четвертий поділ
ойчизни!

В рускій семінарній святині онотді
ножі; кажуть, сам ректор св'ятий їх, като-
лицкий інфунат [голос: мітрай!] — то
вишестко едно, паньдзю! Питомці, кандида-
ти на католицких капітанів, носять кожний
по два св'ячені, за кожною хольвою по
одному. В Академічній Громаді є повні
скрині св'ячених; там сходять ся гайдамаки
о півночі, розбирають ножі і складають при-
сягу. Поскикували ся з цілого краю, а на-
віть з заграниччя. Яримович, Степик, Коци-
бала, Мартинів [голос: не жін!] — то
вишестко едно, паньдзю! — всі рускі шевці
днями і ночами шпують хольви для тих гай-
дамак, щоб мали де ховати св'ячені, бо
досі ходять в черевках.

Проф. Твардовського, кажуть, проколов
котрийсь з тих розбійник, — проколов у
святій храмі науки! Наш достойний учений
боре ся, кажуть, за смертю. Вчора, коли
наш заслужений професор явив ся в сали
публичних університетських викладів, поль-
ська публіка, зібрана з усіх верств суспіль-
ности, повитала его гримками неумовачи-
ми оплесками, а наша дельна молодь
стерегла его перед рускими гайдамаками,
щоб его не вбили другий раз.

Навіть его магніфіценції ректора не
хотіли ті ворохобники, ті гайдамаки пусти-
ти на своє розбишаче віче; а педелів, що
хотіли его магніфіценції зробити місце, так
побили, що, кажуть, оден з них уже помер.
Такого ще, як Польща Польщею, не бувало
нігде на світі!

І за що? — питаю ся. Чого хотять ті
гайдамаки? Чи ми Русинів не кохаємо, як
мама власну дитину? Чи не співваємо з ни-
ми по кожних виборах Косаїну сіє! Чи не
співваємо навіть з ними їх хлопського „мно-
гая літа“?

Або наш польський сойм... чи жадує їм
польського гроша на рускі товариства, на
рускій театр? Занадто багато нараз, річ
проста, не можна їм давати, поки не дадуть
доказів, що уміють з гримми обходити ся,
орудувати ними. Розуміє ся чейже само со-
бою, що годі їм давати гроші на промисел,
на фінансові інституції і підприємства, ско-
ро їм далеко-далеко ще до того, щоб ви-
дати з поміж себе такого Зіму, Щепанов-
ського, або хочби такого Гурского.

А наш польський театр чи не відступає
руською своєю саті на рускі вистави? Або
в польській Соколі не грають же їх Арго-
навтів? Так в наших театрах як і в Соколі
пускають же і Русинів на вистави, а ми
ходимо теж і до руского театру і до Сокола
на Аргонавти та не жадуємо наших рук до
оплесків. Ми даємо зарплати Народному
Домові і беремо від него салю на польські
концерти. Ми, як слушно замічає Słowo
polskie, польскими гримми дорого оплачуємо
такого Мишуку, Гушалевица, Крушельницьку,
Лопатинську, не щадимо їм оплесків, навіть
вінців, та ще й пестимо їх, називаючи на-
шими славними родакими. Ми й нашим
артистам, такому Ольшанському, Клішев-
ському, Попелям, не боронили й не боронимо
грати в рускій театрі!

І чого хотять? Чи не даємо їм досить
доказів нашої любові, доказів, що не хоче-
мо жадної ріжницї між Русином а Поляком?

Або галицька щадниця — властиво поль-
ська — чи відправляє коли Русина з гримми
до руского Кредитового Союзу, або Фльо-
рианка з асекурацією до Дністра? А наш
обиватель п. Балабан може Русинови не
продати кави та відправити его до Народ-
ної Торговлі? А наш високоповажаний віде-
президент п. Цюхціньський може не зробити
Русинови ванни та відправити его до Даш-
кевича або Чміля? Чи наш брат Пілес-По-
ратинський не видасть Русинови навіть без
рецепти рішногового олію та чи відправити
его може до Котлярчука? Ні, ото разів ні!
Взиваю тут всіх на свідків, чи наші поль-
ські кравці, шевці, купці, наші польські Най-
сарки, Ценгуги, Кольовські, Мусаловичі, За-
дуровичі, не обслуговують Русинів з такою
самою готовістю як і Поляків?

А що вже казати о тім, що ми їм від-
дали на услуги сам цвіт нашої інтеліген-
ції, що найліпших синів нашого народу!
Такий Вілнський, Дідушицький, Діль, Річ,
Родер, Русонцій і багато інших тратають
або страждали вже своє здоров'я у відлюд-
них кутах на службі для їх добра!

Або митрополита, котрого самі так ве-
личають, котрим самі не можуть патіши-
тись, — чиж не ми їм дали? Се вже вер-

шок нашої жертволюбности для них і нашої
любові до них.

А ті невдячні... чи хоч признають се
все? Добре то кажуть: „Масті хлопа медом,
а він усе смердить!“ Тількож добре сказав
також его ексц. Вобжинський [pereat Bob-
zinskiy!]... Мої панове! Sum eunq! Воб-
жинський також польський патріот, хоч і
ексцеленція [pereat Bobzinskiy!]... Пере-
прашаю... Так само каже також Dziennik polski
[pereat Dziennik polski!] і Słowo polskie [vivat!
vivat!], що ми не повинні звикати на вдяч-
ність чи невдячність, так само, як батько-
маті не числять на вдячність дитині. Колись
Русини будуть нам вдячні за нашу велико-
душну працю для їх добра і полюблять нас
так само всі, як люблять нас незабутній па-
м'яті Черкавські, Савчинські, Шемелювські,
Зиблікевичі [vivat!] і як люблять нас і те-
пер всі правдиві Русини [vivat!].

Ми-ж і не зважаємо на їх невдячність,
тільки серце болить дивитись на їх нерозум,
на їх засліплене, на їх ненависть до нас, що
хочуть і губити нашу спільну ойчизну!
[Гайдамаки! На палі з ними! Йрем! Треба
на них!] Ні, мої панове! Се, паньдзю не-
згідне з нашим народовим характером, як
слушно каже Słowo polskie. Ми ніколи наших
коханих братів Русинів на палі не саджали,
ми ніколи їх не кривдили; навіть на дворах
польських королів панувала руска мова. Ліп-
ше берім собі приклад з великодушности
нашого короля Яна Казимира, що по битві
під Зборовом в королівській своїй ласці про-
стив тому опришкові Хмельницькому, через
котрого король ледво виврав ся живий з рук
татарських. Так і ми поступали з Русинами
великодушно досі, поступаймо так само й
далше; не зважаймо на крики невдячних,
засліплених, нерозумних, а робім своє та
дбаймо лиш о спільне народове добро, о до-
бро спільної матки-ойчизни.

Кричать, засліплені, на школи народні.
Що-ж! Рускі діти хлопські й так уміють
по руски; чому-ж не мають научити ся
також нашого виробленого, багатого, гар-
ного азиака польського? Простацких коло-
мийок уміють і без школи досить; чо-
му-ж не мають научити ся також наших
чудових краковиків? А байочок про Краку-
са і Ванду, про Попеля і Паста — правда,
що байочок, та ще й недорічних — чи не
ліпше їм научити ся і вірити в їх правди-
вість, ніж може слухати про Сагайдачного,
Могилу або таких розбійник, як Остриница,
Гуна або ще й Хмельницький? І защо тут
кричати, чого відказувати!

Муну на сім місяці висказати припуд,
но найбільше обурене тієї шляхотської шма-
ти, тієї Gazei i narodowi [Ганьба їй! Pereat!]
за крайній обуряючий нетакт, якого як раз
сьогодні допустила ся, друкуючи розмову
двох Німців. Оден з них, Прусак, між ин-
шим так ніби то парікав на невдячність По-
ляків: „Даємо їм наші найдорожші скарби,
нашу культуру, наш гарний язык; робимо
все, що є в нашої силі, щоб той азиак ува-
жав за свій власний; виціпаємо їм від ді-
тинства любов до нашої мови: все надар-
мо, — всі педагогічні заходи розвивають ся
о їх упір і завистість.“ А другий ніби то
робить на те увагу: „Може то хіба лежить
як раз у виборі тих педагогічних заходів!“
— Сего-ж Русинам тільки й треба! Вони
зараз готові се переписати, змінюючи лише
Німців на Поляків, а Поляків на Русинів, і
будуть нам цвіркати в очи, що ми тут в
Галичині те саме діємо з ними, що в Німеч-
чині Прусак з нами! Крайній, каригідний
нетакт!

Коли я вже згадав, паньдзю, о сій
справі, то мушу також еще виразити при-
людно великий жал, що всі наші дивенки
розголошують і величають патріотизм і від-
вагу польської дівчорі шкільної, особливо
дівчат, в пруских школах. Діти не хотять
мимо ваекого напору і кар відповідати по-
німецьки і співати німецькі пісні, — і діти...
вигравають справу! — Хто-ж таке голосить
перед Русинами! Ану, їмуть ся і Русини
того самого способу! Ану і рускі діти в
руських селах упруть ся не відповідати по-
польськи і не співати польських пісень! І де
тоді наші здобутки сороклітної нашої по-
літики!

Але вертаю до річ. Чи ми у вели-
кодушности нашої не дали Русинам чотири
гімназії? Чогож їм еще хотіти? Що в
тих гімназіях учать ся надобовязково також
і польського азиака? Се-ж для їх власного
добра, і ми мусимо о те дбати, щоб по
можности всі учили ся.

Та добре то каже Czas [pereat Czas!]
i Dziennik polski [pereat!] і Słowo polskie [vivat!],
що en mangeant vient l'appétit, або по нашо-
му: Як з'їш одну польську ковбасу, то аж
тоді почнеш годод.

Отже мов ті бабі печеного леду, так
їм захотіло ся руского університету у
Львові! І нащо? Чи не мають досить сімох

руських катедр? Адже всіх разом в лише
сто й дві! Ми не противні рускому уні-
верситетові; ми з душі ему раді. Але нащо
їм его? Вільнож їм габілітувати ся! Всі
наші професори дуже Русинів люблять і ду-
же раді руским катедрам. Що не прийняв
габілітації такого д-ра Костя Левичкого, не
допустили до катедри такого д-ра Зобкова,
— ну, Воже, деж сі люди для польської на-
уки! В Загребі що нишого; і д-р Левицький
може їти до Загребу, але не у Львові-ж!
Як будуть мати подостатком габілітованих
доцентів та й студентів зо дві тисячі, то
могут з часом добити ся і університету.
Ми дуже прихильні сій справі; але поволи,
не так горячково!

Врешті при вій нашої любові до Ру-
синів і прихильности до справи руского у-
ніверситету, як слушно зазначив онотді на
зборах „Czytelni akademickiej“ п. Мончин-
ський, нам належить ся в польських землях
пять університетів, а маємо лише два; для-
того з тих двох не можемо дозволити ви-
рвати ані одної цегли. А, як сказав на тих
зборах над сій вік розумно п. Стронський
— Поляк Стронський, не Чех, Странський!
— ми не потребуємо в те вхходити, чи уні-
верситет у Львові слушно чи неслухно є
польський, досить, що він польський, і ми
обов'язані боронити стану нашого посе-
даня.

І через що властиво підняв ся той
крик о рускій університет? З чого пішла
аж така гайдамацка ворохобня? Проф. Гру-
шевському, онотому спровадженому Москалеви,
заборонив, кажуть, декан д-р Твардовський
в літі на засіданні промавляти по руски.
Велика річ! Цілоком слушно: раз, що є чо-
ро на білім, що урядовим азиакон у львів-
ським університеті є азиак польський; друге,
як може вчений чоловік — а кажуть, що
проф. Грушевський дуже вчений історик —
та ще історик, професор в польським уні-
верситеті, що їсть польський хліб, не уміти
по польськи! Се-ж тільки для его добра, ко-
ли его прислухає ся навчитись по польськи.

Далше кажуть, що кс. Філек мав там
якусь задирку з рускими богословами, а
д-р Філек з рускими філософами. Алеж
вони так тільки, не з якої неприхильности
до Русинів, до рускої мови; та й зараз же
уступили самі, добровільно, великодушно,
хоч не повинні були, бо сказано, урядовий
азіак — польський.

Отже пішло о марніці; тількож гайда-
маки, як хотять вдарити, то не тільки бука,
а й ножа найдуть!

Ми-ж все таки будемо великодушні і
з цілої сеї страшної пригоди, як каже Słowo
polskie, добудемо для себе лише сю одну
науку: З усіх наших сил стараймо ся ра-
тувати 600,000 душ польських у східній Га-
личині [міліон! міліон! два міліони!], що
без косяцків, без ксьондзів, без шкіл поль-
ських уже з діда-прадіда забули навіть го-
ворити по польськи; їх віднекаати для ой-
чизни мусить стати ся окликом нашої полі-
тики в Галичині. [Славно!]

На закінчене подаю світлому зборови,
паньдзю, отей резолюції до ухвалення:

1) Польський наряд, як взагалі руково-
дить ся горячою любовю до братнього народу
руського, так і справі руского університету є
ціро прихильний, тим більше що, стогнувши
сам в неволі, кождому народному бакає сво-
бодного розвитку національного.

2) З уваги, що Полякам належить ся
в польських землях п'ять університетів, то
вони тих двох, які мають, мусять боронити
всіма силами і безусловно не можуть при-
статки на утравквацию львівського польського
університету.

3) Русинам вільно у львівським універ-
ситеті габілітувати ся, а рускій університет
могут без перешкоди заложити собі в Ка-
наді — або впрочім могут добиватись о
него в Харкові.

4) Покарати як найострішше тих гай-
дамак, що посміли заколотити спокій в
польським університеті у Львові; а передо-
всім

5) всіх питомців рускої семінарії і всіх
руських студентів-богословів після заслуженої
кари перевести до Кретинополя.

6) Заборонити ся польському театрові
продавати Русинам білети; польські щадниці
не сміють від Русинів приймати гримми;
польські купці, ремісники, реставратори іт. д.
не сміють Русинів ні в чім обслуговувати.
Русини нехай удають ся з усіми своїми по-
требами до своїх.

7) Врешті Поляки повинні Русинів по-
бити по давному і все співати з ними при
кождій нагоді Косаїну сіє!

8) Збори висказують догану всім тим
польським дивенкам, що необачно пишуть
про познанський справу і тим лише наводять
Русинів до ненависти і ворохобні против
братнього народу польського.

Ділі.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Концентраційні табори — се
найновіший винахід Англійців у війні
з Бурамі, котрий на завагди окрес
ромом Англію. Правительство англійське ра-
до би на кождий спосіб очистити ся изь
закідів, які ему з різних сторін ро-
блять з причини тих концентраційних
таборів, та все-таки раде-не-раде само кон-
статує, що брак води є найголовнішим
поводом надзвичайно великої смертности.

Одент очевиць такого табору, розпо-
в'дає, що вт'омь витворь вирафінованою
англійської жостокости — що обнімає яких
200 кровей широкій а 800 кровей довгий
просторь — жие 400 осіб, переважно же-
нщин і дітей, а частію мужчик б'льших и
чорних. Всіх держать там уже вийше
чотири місяці и ані одні зь полонених
еще не вийшли з кровомь по-за границь та-
бору. Поживу одержують лиху та ії ескуло.
Буває, що и по дві неділі не видать кус-
ка мяса. Виймрюють п'ль навіть воду. Зь
штраху не моят ані огню розкладати, ані
світити, а варить ся на дворі без огляду
на погоду. Мала часть женщин має сяку-
таку постіль, все проче спить майже на го-
лої землі. Зь таких услубив смертность
межи полоненими величезна, майже всь ді-
ти хорують, а однак англійські власти від-
кинули предложене л'карської помочи водь
л'карств-чужоземц'в. Жінщинамь, котрі
жалують ся, зменшають за кару порцію стра-
ви, а такимь, що енергичніше протестують,
відбирають д'тей, котрых може больше ії
не побачуть, бо діти переведені вь другі
табори умирають без оп'яки и ратунку.

Не дуже гарно пописавсь деякі Евро-
пейці своєю культурою и цивілізацією вь
Хінах та ії ще пописують ся вь полудне-
вої Африці...

Рух вь руских товариствах.

3 Львівського Бояна. Дальший тиг загаль-
них зборів Льв. Бояна відбуде ся в п'ятницю
29-ого с. м. о 7 год. вечером. — По зборах
відбудуть ся вирази хору мішаного, супро-
ти чого прохую всіх Членів, щоб точно і
в комплекті явили ся. — Вол. Шугевич.

НОВИНИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших
кольоністів! Просимо о жертви на купно дру-
нарі до Параны.

— Зь Бродів. Русини міста Бродів: 1)
виражають повне признанє и щиро симпа-
тно руським університетским студентам за
те, що вони з ясною свідомістю домага-
ють ся належного нам Русинам права; — 2)
самі надають разом з руською універси-
тетською молодіжкою заснована руського у-
ніверситету у Львові; — 3) піддержують
одподошно дотичне нагле внесенє руських
послів в парламент і дня 19 с. м. і виспа-
люють їм телеграму призиваю; — 4) скла-
кують в справі заснована руського універ-
ситету у Львові повторе віче до Бродів на
день 2 н. ст. грудня; — 5) вносять петицію
о руській університет до парламенту і за-
ввають всіх інтелігентних Русинів у новітні
зібрати підписи під петицію до дня 2 гру-
дня. — Броди, дня 25 XI. 1901.

— Зь Беренань. Дня 28. с. м. (в' четверт)
відбуде ся тут вь комнатах „Бесіди“ о
12 год. в полудне віче вь справі русько-
українського університету. — При сій наго-
ді доносить намь, що петиції до ради держав-
нои за університетомь вислали бережан-
ські товариства: Воинь, Читальня Просвіти
и Руска Бесіда.

— Зь Дрогобича. Дня 29. с. м. (в' п'ятни-
цю) відбуде ся тут о 2 год. пополудні вь
сали гімназичній м'ської віче вь справі
основана самостоятельного руського університету
у Львові. Управляє ся о пайчиселітійну у-
часть! — За Комітет о. Ник. Пятковскій на-
рох вь Могрич.

— Зь В'дніа. Вь суботу 30-ого с. м. від-
буде ся о 7 год. вечером вь сали Regens-
burgerhof I. Sonnenfelsgasse Nr. 2. віче рус-
ких робітників вь справі основана русько-
українського університету у Львові.

— Буковинська Русь иде вь справі русько-
го університету солідарно зь Галицькою
Русію. Не лишь черновецькі рускі товари-
ства, але і патріоти по краю та громади
вислають петиції до ради державнои.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во вторник і во вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Вуко газет: А. Опішевського ул. Килипського 2; С. Соколовського Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Карла Людвіга ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В'Б ФРАНКОФУРТЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерат платити у Львові.

ДІЛО

В обороні нашої молодіж.

Інтерв'ю з п. Романчука, Барв'янского и тов. до 6-го Експ. п. міністра исповдані и просвіти, введена в державний радн д. 25 падолиста 1901.

Як доносять польські і німецькі дивізиї, мали Ваша Експ. з нагоди застановлення всіх викладів у львівському університеті, запов'язаного з причини подій, які там позакладали в найновішій часі, вислати до ректорату того університету письмо, котрим затверджує запов'язане сенатом застановлення університетських викладів аж до покінчення дисциплінарного сліду і запов'язує ся скорі переведення того сліду. Далі сказано, як доносять, в тому письмі, що „винуватих має ся як найострішше потягнути до одвічальности, п то з уваги, що жалкі виборки руских студентів у львівському університеті перевисають все, що колинебудь лучало ся в подібних випадках в інших вищих школах, бо деінде навіть в хвилях найбільшого заворушення бодай заступників університетських властей особито не обкидувано зневагами и погрозами.“ Відні мали Ваша Експ. запитувати, в якій спосіб гр.-кат. питомці брали участь в згаданих експесах и чи наслідком того компетентні власті церковні видали які розпорядження.

Коли сї вїсти про зміст того письма в вїрній, то була б рїч очевидна, що Ваша Експ. уважали лише на односторонній голос львівських університетських властей, котрі в сїм випадку в сторону, и то стороною тїм менше неупередженою, що як-раз она поведене своїм головною завданням в демонстраціях руских студентів з д. 19 с. м. Давніше нетолерантне и агресивне поведене декана богословського відділу д-ра Фіалка, котре було предметом нашої інтерв'ю, звернено до Вашої Експ. д. 23 жовтня с. р., и продекана філософського відділу д-ра Твардовського супротив студентів и професорів, користаючих з прав рускої мови, инаугураційна бесїда ректора д-ра Рідігера, різним способом цїлком игноруюча руских студентів и руский народ, обидливий спосіб дозволу на вїче руских студентів, вызиваюче поведене підчас того вїча професора Твардовського, найбільше знелюбленого у руских студентів, и який подібні причини попросту спровокували руских студентів и викликали тї „експеси“, надь котрими и ми жалїємо; але експеси тї після описів з другої сторони зовсім не були так великі, за те далеко більше прийшли они на руку тїм, що тепер використують их на шкоду заходів, які роблять ся русинами о заложені руского університету. У всяком разі нїяк не можна о них сказати, мовлять они „перевисають все, що лучало ся в інших вищих школах“, бо-ж прим. в тому самім мїстї Львові що-їно мидушого року в технічній академії, як звїстно, лучили ся далеко більші експеси.

З уваги, що львівський університетський власті самі в сїм разі, як сказано, интересованою стороною, ледво чи потребували Ваша Експ. вивчати их, щоби „винуватих як найострішше потягнути до одвічальности“, а при знавїй боязливій легальности гр.-кат. церковних властей мусить ся також уважати наперед зарїч неможливу, щоби они не видали відповідних запов'язань, скоро будуть мати дійстну до них підставу. Далі потрібним оказує ся, роздивитись в статі рїчей у львівському університеті до дня и тамошні випадки з д. 19 с. м. розслїдити у звязі з усім, що позакладає передь тїм.

Дякую за Вашу Експеляцію:

1) Чи гадає основно и всесторонно поинформувати ся в подїях, які зайшли у львівському університеті, та аж на подставі таких пінформаций видати окончне рїшене в сїй справі?

2) Чи гадає Ваша Експ. розслїдити також основно жалоби руских студентів и взагалі стан рїчей у львівському університеті, о скілько розходить ся именно о національні права русинів и о поведене університетських властей з рускими студентами и професорами?

3) Що гадають Ваша Експ. запов'язати, щоби пануючому у львівському університеті лихови покласти конец и запов'язати основними законами державними рівноправність рускої мови в тому університеті зберегти?

У Відні 25 падолиста 1901.

Романчук, Барв'янский, В. Яввський, Д-р Король, Пигуляк, Д-р Кось, Д-р Гладишевський, Ник. Василько, Плянтан, Д-р Тавчарь, Вайтер, Житник, Беркес, Погачник, Повше, Вендайз.

Державна філософія.

На конференції президії клубів п. Романчук предложив був проєкт стрімчий до погодження національної справи. Сей проєкт однією дуже прихильною віденьською Експресс и посвятила ему вступну статтю п. заг. „Staatsphilosophie“, котру тут в перекладі наводимо:

Одному з міністрів Фрідріха Вільгельма III. приписують висказ, що національність є стійкою силою природи, котру треба доперва спутати „идеєю“ держави, бо в противном случаю она розсидить державу. Така була передь 90 роками пруска філософія державна. Тоді розходило ся спеціально о се, аби загальна німецька гадка національна не переросла прускою идеєю державною. В львів столїти по тому висказі барона Шена пруский політики думали вже инакше и підля того дїляли. Они переняли ся німецькою національною гадкою и при помочи востра меча видвинули єї до нинїшної єї сили.

Однак для Австрії висказ Шена задержав свою повну актуальність. Коли австрійська державна идея не вмїє гамувати слїдних елементарних сил своїх націй, то они будуть дїлати розкладово и то до цїлковитого загибелі. Се звїстало в промові президента міністрів, котрий яко остаточно средство, як ultima ratio против того наводив абсолютизм и поручав парламентови о власних силах розв'язати се питання. Найвиразїшше однак звучить се з промови п. Романчука, котрою він на конференції президії клубів мотивував своє загальне внесенне в національній справі в Австрії.

П. Романчук говорив:

„Заколоті, які в нашій палаті поспів триває вже більше як 4½ лїт, не лише шкідить економічним інтересам всего населення, але може також заквестіонувати істноване нашого парламенту, даліше обезсилить а навіть підкопує істноване нашої держави. А претїм нема сумніву, що всім партіям иде так о істноване парламенту як п о удержане та скріплене держави, очевидно кожній в єї змыслї урядованих парламенту и держави. Не можна також сумнівати ся, що тривалого уздоровлення нашого парламенту и держави не осягне ся частковими угодами ані навіть частковими реформами, як приміром зміною регуляції. Хоч-би они навіть повели ся, чого годі надїятись, вирішили бы нові труднощі, котрі знов могли бы довести до кризи. Також нема сумніву,

що годі рядити даліше політикою з дня на день, як се в Австрії відь довшого часу робить ся, політикою відкладання, латання и клеєння, але треба істнуєчї хиб и безперервно наново вирінаючї труднощі полагоджувати основною и скорою санацією, аби нарешті довести до такого тривалого стану, який бы, не виключаючи рвалізації мїж поодинокими партіями, держави на мирїшній стопі а именно всім націям держави уможливив свободний розвій без тяжких конфліктів.

Доведене до такого стану є рїчею парламенту, коли се не має ся стати без єго сповідлання через октройоване. Аби осягнути єї цїль, потрібні:

1) видане закона о народностях чи закона языкового;

2) виборча реформа в звязі з створенням нового регуляції и трибуналу для справ виборчих.

Аби сотворити тї для Австрії епохальні, але також абсолютне конечні закони, має бути вибрана постійна комісія для національних справ и для виборчої реформи, котра мусить скласти ся із заступників усіх націй держави и по можности з усіх партій кожної нації.

Комісія мала бы скласти ся з 37 членів вибраних посланими всіх націй пропорційально до числа членів кожної нації в державі. Так отже німецькі послы выбрали бы до сеп комісії 13 посиль, чеські 8, польські 6, рускі 5, слов'янські 2, італійські, сербско-хорватські и румунські по одному. Комісія подїлилась бы на три секції по 12 членів, з котрих одна зайняла бы ся уложенням закона о націях або языкового закона, друга виборчою реформою, третя реформою регуляції и основаням трибуналу для справ виборчих.

Аж доки комісія не сповнить вложених на неї обов'язків, має панувати завішене оружжя, заступники поодиноких націй и партій не мали бы подносити в парламенті ніяких національних и політичних спільних питань, а правительство має поводити ся з рівною безсторонністю супротив усіх націй и партій.

Відозва.

Родимці-Русини!

Товариство „Академічна Громада“ оснувало перед п'ятьма роками особий фонд за допомогою, котрого цїлею було-б нести матеріальну поміч членам тогож товариства. Подібні фонди істнують при всіх академічних товариствах.

Звич 600 подань впливає рік-річно з просьбою о позичку чи то на чесне, чи на убрание, чи вкінці на прожити. Всі ті подання заслужують на уважєння, бо всі претендиє є сини незаможних родичів, всі они працюють тяжко на своє, ба часом і других удержане. Неоднї з них удержує крім себе матір-вдовицю, неоднї посилає свого брата до школи.

Та на жалі лиш одну шість часті сих подань можна залагодити прихильно, бо на перешкодї стоїть брак фонду! Так отже 500 претендентів дістати мусить відмову відповіди! П'ять соток студентів мусить терпіти нераз недостатков, голод та холод заглядає до їх хат, де они сидять над книжкою, де они працюють, щоби приготуватись до жити, до праці для загалу, для руско-українського народу! Не один з них мусить заперестати або на довгий час занехати студії, бо не має фонду на заплачене чесного!

Тож звертаємо ся з просьбою до руского народу, звертаєм ся передовсім до рускої інтелігенції:

Русини! Не дайте загинути молодцям, що бажають науки, не дайте загинути людям, котрих серце переповнене любовію до всего, до всего, що руске, не дайте загинути борцям за великі ідеї!

Русини! пам'ятайте, що в молодіжї лежить будучність народу! Посилайте отже хоть-би і найменші пенції, збирайте гроші

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

об Австрії: за границею:
на цїлій рік . . . 32 к. на цїлій рік . . . 44 к.
на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „
у Львові:
на цїлій рік . . . 26 к. на пів року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація и Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застережене. — Рекламція неопечатаній вольній відь порта.
Поодинокі число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. відь одної стрічки инсератової або в місяць в 25 рублїх „Надбавлене“ по 50 с.
Подаки и інші доносення приватній числять ся по 80 с. відь стрічки.

на єї цїль на всіляких зборах та з'їздах, пам'ятні на те, що єїм сповняте велике гуманне діло!

Датки надсилати належить під адресою „Академічна Громада“, Львів, Ринок ч. 10. Вп. М. Гордицькому, потарєв з Нового Села, котрий на єї цїль звольє надіслати 100 К і Вп. Є. Мендїньському з Ходович з надіслане 20 К засилаємо щиро-руске спаси-Віг!

[Всі рускі часописи просим о повторенє сїєї відозви.]

За Виділ товариства „Академічна Громада“
Богдан Бурчинський голова.
Богдан Селський скарбник фонду запомогового.

Друга промова посла Романчука,

при дебаті надь наглым внесеньм в справі галицьких виборів.

[Докончє.]

Тепер перейду до бесїди голови чеського клубу.

Мушу признати, що він промовив до нас симпатичними словами и за тї симпатичні слова мушу висказати єму нашу подяку и симпатію. Правда, що таким лише плитоничним симпатіям нікому не допоможе ся. Однак причина, чому чеський клуб не буде з нами голосувати, лежить здасть ся в найтішїм разі на перорозумїю. Він пменно сказав, що згладди автономіюї натурї мусить чеський клуб здержати відь голосованя за нашими внесеніям. Отже, мой панове, наїй внесеніє не мають зб справою автономії нічого спільного. [Справедливо.] Ми-ж не домагаємо ся, аби рада державна рїшила о важности або неважности соймових виборів, и ми уважаємо се за право єдиної сойму. Ми не їдемо навіть так далеко, аби тут в радї державної обговорювати всі виборчі надужити и безправства, отже приміром тї, з котрих винуватком була сама якась партія. Ми хочемо лиш одного: Скритикувати поведене ч. к. адміністративних урядників и державних властей, — а чеський клуб свого часу завжди се робив. Як то вже часто заступники чеського народу говорили тут против урядників в своїх краях, против своїх намістників, против своїх старостів и т. д. — та й даліше будуть говорити, хоч они також можуть о тїм говорити в своїх сойм. Коли ми нинї подіємо не всі вчинки урядників и державних властей, а лиш одну частину, именно єї, котра відносить ся до их акції при єсгорбних виборах до сойму, то се претїм рїч не зміняє.

На закїнченє мушу ще спростувати висказ поданий тут п. Чайковским, якого я сам не чув, але менї другі сказали. Він мав сказати, що був час, и то не дуже давно, коли я сам користав з услуг центрального польського комітету виборчого. Отже заявляю, що сего пїволи не було! Правда, передь одинацати роками и з припорушення руского виборчого комітету переговорював з польським центральним комітетом виборчим, але тамї переговори можуть відбувати ся навіть мїж найбільшими противниками и ворогами. [Справедливо.] А мушу ще додати, що тї переговори не довели до ніякого цїли, ми розійшли ся без ніякого результату. [Так було!]

Даліше мушу заявити, що я, що-до першої точки, не обстою при первїстїїї стїлізації нашого внесення, бо здасть ся, що се, що гр. Дїдущий піддає нинї против інтерпретації тексту п. Дашинського, полягає на непорозумїю. [Тут бесїдник подав потрібне поясненє.]

Ще раз прошу вас, мой панове, всіх вас и всі партії сеп палати, не вїтерес руского народу, не з симпатії до нас — бо хоч як ми умїємо цїнити симпатії, не можемо єї відь нікого вимагати, але єї маємо право що-небудь відь кого вимагати, то того, аби о кожній справі, отже и о нашій, судити підля права и справедливости, — отже лише з огляду на право и справедливості прошу вас голосувати за нашим внесенєм! [Живі оплески. Бесїдникови гратулюють.]

Робітня позволюшчя
заложена в році 1891

Петра КУХАРСКОГО
у Львові, Пасаж Гавсманна ч. 7.

Виконує всякі роботи входячі в той обсяг
а іменно

Золочене і відновлюване престолів і іконостасів навіть дуже
старих.

Рахує до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.
Направи і наслідування (антиків), старих
бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлення з провінції полагодную зараз. 611 2—10

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитішихъ повстей“ виходить во второкъ і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсерты принимаютъ: У ЛЬВОВѢ Админістрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевскаго ул. Килинського 2; С. Сокотровскій Пасажъ Гавсманъ ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНІИ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ и ГАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и напечатаніе за инсерты платитъ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австріі: за границею:
на цілий рікъ . . . 82 к. на цілий рікъ . . . 44 к.
на півъ року . . . 16 „ на півъ року . . . 22 „
у Львовѣ:
на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редація, Админістрація и Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-передне застереженіе. — Рекламация неопечатаній вольній вѣдь порта.
Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошенія вѣщайши приймають ся по 20 с. вѣдь одної стрѣчки лисератови або ер місяця а въ рубрицѣ „Надсланіе“ по 50 с.
Подати и инші доведения приватній числять ся по 80 с. вѣдь стрѣчки.

До моря кривд народу руского готова вплинути нова. Всѣ шовіністи польскі — не виключаючи й так званихъ демократів і лібералів польскихъ — зайло накликують до безпощадного засуду і як найстрожшого покарання тих, що голосно обізнавали ся за права належні народомъ рускому...

Накликують ті самі, що так зайло кидаютъ ся на пруску гакату за засуд польскихъ родичів, що хотіли для своїхъ дітей науки в польській мові.

„То со іннего!“ — але чи польска чи руска школа, то „wszystko jedno!“

Віль, що его завдадуть нашій молодіж, заболить цілу суспільність, а однак не смуток, тільки радість наповняє наше серце.

Тішить нас, що кінчить ся той тусклій час вічнихъ жалів і нарікань, прошенъ о змилювані, а настає слухна борба на цілій лінії о всі наші ідеали, о все, що становить підставу красної будучности народу руского.

Загально приписуємо kwestіі руских шкіл тільки вартість педагогічну а не кладемо достаточної ваги на її велике значіне суспільне і політичне. А вже-ж просвіта і вихованіє єсть вступом до святині волі. В тім вага борби о наші школи від найнижших до найвищих, тому і радість, що борба зачала ся!

А може обійшлося би без борби? Злощасний то настрій людскої природи, що кождо нову мисль, кожде нове стремліне приймає з трудностю, сказати-б з ненавистію. А чей-же нове стремліне не єсть простою охотою до „wzstąpienia“, але впливом якоїсь моральної або матеріальної потреби суспільности. Оно приноситьъ заспокоєнє тій потребі, єсть отже добродійством для суспільности.

І переходить перед очима нашими похід людей, що, як Христос, окровавлений слідами сповненої на них неправди. Яка вина їх? Дали людям нові мисли, нове житє, нові стремління; не жили для себе, але для ближних.

За одно і за друге треба терпіти! Старі понятія маютьъ за собою власть, силу і купу аргументів — нові стремління тільки віру в себе і надію на побіду правди.

У нас до заострення борби причиняє ся ще факт, що за старимъ ладомъ стоять не тільки свої нападники, але й ті, що в темноті народу нашого видать силу Польщі на Русь, видать одинокую можливість польщеня нас.

Борба закінчить ся побідою правди — так мусить бути! — правда за нами...

Ненависть і напади ворогів нашихъ стремління причиняє ся до їх побіди!

Кождий новий закид викликає новий доказ, відкриває нову сторону ідеї — кождий новий напад, новий удар додає свіжої сили.

Різбар ударяє і калічить камінь, щоб і зробити діло штуки, — так вороги нашихъ стремління, ударяючи на них, против волі своєї додають їм сили, виробляють і вкінчують...

Не бояти ся намъ нападів і шкальовань, дякувати за удари.

І ще одну сторону нападів варто висвітлити.

В борбі о наші ідеали закидають намъ вороги, що ми воюємо негачією.

Сьмільна, недрітніа бесіда!

Певно, кождий рух за новимъ єсть негачивний для старого ладу, — для себе самого він єсть позитивний.

Борба за нашу волю, за право до шкіл, за право до народної самоуправи негачє старє безправє, стару неволю [они називають се „історичними правами“, ми — „історич-

нимъ безправемъ“], але афірмує справедливистъ — волю.

Цілею борби нашої не єсть негачія, ні і сто разъ ні! Най уступитъ безправу, а певно ніхто его не буде поборювати! Цілий нарід не веде борби з вітраками!

Тому ще разъ кличемо: не бояти ся намъ сліпих ударів, котрі принесе, мусить принести борба, — не нарікати на страти при демонстраціях, доходженняхъ свого права, маніфестаціяхъ за правдою.

Мусить хтось задемонструвати, мусить явно доказати, що діє ся эле — не одєя, не сотки, але всі ми до сего обовязані — цілий нарід — міліони...

Зачала молодіж і стало ся добре, — понесли ся, на її поклик сотки тисячъ голосів з народу, як би глухий стон болю душі народу огірченої і наболілої — а понесе ся їх більше й більше, аж заговорить народ цілий. Настане ще більша борба... Мусить настати!

Най борють ся! Борба виробляє силу, будить чувства і мисли, пориває до діл. Хто має правду за собою, той побідить. Побіда лишить ся при тім, кому належить ся.

Для всіхъ єсть місце в людскості — всімъ належать ся рівні права — але дістає їх той, хто не злякає ся борби, хто працює, хто терпить!

Дармо не дають нікому, — трудно, аби без борби уступивъ той, хто закушавъ легкихъ овочівъ безправя...

Тому до своєї молодіжї кличе цілий нарідъ руский:

Боріть ся в добрій вірі і після силъ своїхъ — Ваші діла будуть доказомъ Вашої вартости.

А нагородою за всі терпіня й болі — буде вдячність народу цілого, що его піднесе до оден ступінь вище, бо даєть єму ясно пізнати потребу і konieczність борби за все, що становить суть народного житя — за все, що становить надію красної будучности!

Хочете більшої нагороди?!

Н. Н. членъ „Ради Хлопської“.

Збори польской академ. молодіжї.

Супротивъ того, що въ Cytelnі's akademickій групє єсть дуже малє число польскихъ студентівъ, рѣшила більша часть польской университетской молодіжї скликати въ справѣ подѣй въ университетѣ вѣче всеп. польской молодіжї. Публичне вѣче заборонила поліція а намістникъ, якъ вѣдомо, затвердивъ рѣшенє поліції, бо — якъ казавъ — молодіжъ польска вже сказала своє слово (вороже). Отже вѣчевий комітетъ скликавъ вѣче за запрошеннями. Се вѣче відбуло ся вчера вечеромъ въ Скарбковскѣмъ будинку при дуже численній участі польскихъ студентівъ.

Вже при виборѣ президіи показало ся, що противъ себе станули двѣ партіи: партія Cytelnі, негуюча вѣс права Русинівъ, и партія оправдуюча справедливе жаданє оновленя руского университету у Львовѣ. Русинівъ поставили кандидатуру голови Cytelnі Мошнявского, а ихъ противники — техника Осовского. По довгій сварѣ і торгахъ перейшло внесенє, щобъ оба президували на переміну.

По крикливій дискусіі, аби зъ польского вѣча усунути 30 Русинівъ и жидівъ єсїєвистівъ (бо єсїєвисти, уважаючи жидівъ за окрему націю, не суть Поляками), президія виключила єсїєвистівъ цѣломъ зъ вѣча, а Русинівъ ульковувала на галерію.

Справу руского университету реферувавъ Выростекъ. Зазначивши вагу оцінки, яку польска молодіжъ має видати о правахъ руской нації до свободного інтелектуального розвою въ національнѣмъ дусѣ, бесѣдникъ перейшовъ до становища, яке въ тій справѣ заняла більшість польской прасы. Деякі дзєвники засьмили стѣлкою ненависти, елюкубрації часописей, котрі стягъ антисемітизму змѣнили на програму антирусчини, були такі подѣй, що тяжко зрозумѣти, якъ они могли послужити за тло до

резолуцій на зборѣ Cytelnі, ухваленихъ здаєсь підъ ихъ впливомъ. [Крикъ и свистъ шовіністівъ. Мошнявскій простувє, що резолюцій не мали нічого єдиного зъ Dziennikомъ.] Треба вѣдзати, аби вниѣ выступити зъ иншою гадкою. Завтра безъ сумніву потечуть потоки злости на наші голови. Мимо того мусимо ствердити, що руска справа цѣломъ не стремить до забраня чогонебудь Полякамъ. Русини маютьъ безусловно право до вѣдродження независимой Руси. Закидъ браку потреби руского университету є вѣчимъ. 600 рускихъ студентівъ — се, навѣть по відчисленю теологівъ, бѣльше число, якъ въ черновецкѣмъ университетѣ. Вирѣшѣ на нинѣшнихъ цифрахъ не можна опирати ся. Коли отворено техніку, було 118 студентівъ, теперъ є ихъ 950. Высша наукова школа вѣтворює фреквентантівъ. Браку учительскихъ силъ такожъ не є причиною, бо якъ рускій професоръ будуть лишѣ, то руска молодіжъ поїде по науку до нашихъ. Вирѣшѣ Русини маютьъ ученыхъ, а ихъ Товариство имъ Шевченка выдає такі самі працѣ, якъ наша Академія наукъ. Коли отворено львовскій университетъ, то професорами роблено такихъ людей, якъ Пентакѣ... [Котрийсь изъ польскихъ дзєвниківъ писавъ о Пентаку, що его тому, що бувъ неспосѣбный до политической службы, перенесено до университету на сцену.] — Ред.] Промову Выростка шовіністи перебивали разъ-у-разъ крикомъ. А теперъ выбухла правдива буря. Рыкъ русинівъ заглушивъ бесѣдника. Голова утихомиривъ збори аргументомъ, який вѣдъ разу вѣсьмъ трафивъ до переконаня: „Прощу о тишину!“ — сказавъ. — Бесѣдникъ не буде вычислѣти браку кваліфікації вѣсьхъ професорівъ, бо на се не стало бы єму часу...! Референтъ перейшовъ до „найогиднѣйшой“ статѣ въ руской справѣ Dziennik'a polsk'ogo, въ котрой розбуджвано найнижшій инстинктъ въ способѣ гѣдний лѣока, беручого [linkgeld'ы. [Крикъ.] „Рѣвнодушностъ“ молодіжї [ухвалена зборомъ Cytelnі] въ такой справѣ не даєть ся виправдати; впрѣчѣмъ не є рѣвнодушный, хто офіційно займе хочъ-бы рѣвнодушне становище. Страхъ передъ Россією — то фраза; царєви скорше опрємо ся въ спѣлчѣ зъ Русинами, пѣжъ самі. Жерело ненависти є не на Сходѣ, але у обшарниківъ, шляхтичѣвъ и ихъ экономівъ, противъ котрыхъ борють ся такожъ польскій сторонникъ, якъ отъ лѣовдѣвъ. Мы повинні стеречи ся навѣть тѣни того, що закидаємо иншимъ. Прусакъ вѣдзначають ся тѣмъ, що маютьъ покору супротивъ сильнѣйшихъ, а пѣстукъ супротивъ слабшихъ, мы робимъ на вѣдрѣтѣ: держимъ пѣстукъ противъ сильнѣйшихъ, а любовь и вѣрозумѣлѣсть для слабшихъ. Абы се зазначити, бесѣдникъ вѣсьмъ слѣдуючу резолюцію:

„Выходячи зъ засады, що кождый народъ має право до самостоятельного культурного жития, узнаємо стремліне Русинівъ до посѣдѣнія власного университету за цѣломъ справедливѣ и оправданѣ. Польска молодіжъєть тѣмъ горячѣйше піддѣржає се жаданіє, бо благородне гасло „одній зъ вѣдлыми, равній зъ равными“ не уважає за фразу, але за политичну засаду, котра повинна лѣчити населєніє одной землѣ.“

Противъ сєи резолюцій выступивъ Мончевскій [званный изъ зборѣвъ Cytelnі] и доказувавъ, що не треба носити ся зъ загально-людскимъ сентиментами, але творити синтезу польского розуму черезъ оборону власного стану посѣдѣнія, котрий выборилъ батьки. Жаданє руского университету є дуже далекимъ постулатомъ, котрий теперъ є лише покрывкою иншихъ змагань, є етапомъ до утравкізаціи, до вѣдобрѣня Полякамъ половини университету. На се не вѣдно позволюти! Можемо узнавати змаганя иншихъ народівъ, але для насъ самихъ мы першій и зъ того, що маємо, нічого не вѣдно намъ втратити. Є небезпечностю въ спрѣваджуюваню професорівъ зъ Москвы, Кієва и Харкова. На се не можна позволюти, та ще підъ впливомъ такихъ населѣнь. Русини, доторкнувши ся представителѣвъ науки, заатакували польскѣмъ университету, а намерѣмъ недопущєня ихъ до выкладѣвъ ударяють въ насъ самихъ. Насъ они ненавидять. Гасло ненависти вѣйшло зъ Вѣднѣ, а зъ Петербурга [?] прийшли оплески.

Въ тѣмъ дусѣ промовляли ще Крѣбчій, Краевскій, Матяховскій и инші, вытѣгаючи противъ Русинівъ рѣзній закиди. Ихъ промовы перерывано окликами „гавъ-ба!“, „мовчати!“, свистъ, гамѣръ, такъ, що вѣлька разѣвъ вѣче мало не розбило ся. Академикъ Альбрехтъ викликавъ бурю про-

тєстѣвъ закидомъ, що справа, яка стоить на порядку дзєвнѣмъ, вѣйшла зъ московского табору. Голова вѣча вѣдобрѣвъ єму голосъ.

Въ оборонѣ Русинівъ выступили Топольскій и Дуклясь.

Топольскій выказувавъ, що демонстрація Русинівъ не була вѣчимъ горшымъ, якъ торбѣй розрухи на політехніцѣ. Се выкликало пекельный крикъ мѣжъ шовіністами. Коли-жъ ще бесѣдникъ поступованє противъ жаданъ Русинівъ називавъ справедливо гакатизмомъ, на сали счинивъ ся такой крикъ, що президія лѣдвѣ уратувала вѣче вѣдъ розбитя.

Дуклясь вѣсьмъ резолюцію высказуючу Русинамъ симпатію за акцію въ цѣлій утворѣніи университету и за вѣдрѣзъ умѣщену въ „Дѣлѣ“. Мотивуючи се внесенє, вѣньмъ сказавъ мѣжъ иншимъ, що Москалѣ, не допускаючи Полякамъ польского языка, говорятъ такъ само, що не дадуть взяти собѣ „анѣ цєголки, анѣ зеренца пѣску“. Коли не признаємо жаданъ Русинівъ, мусимо такожъ оправдати поступованє Москалѣвъ зъ нами!

Допущєно до слова Русина Косевича. Вѣньмъ зачавъ промовляти по руски, та шовіністи не позволюли єму. Отже говоривъ по польски: Коли 20 міліонѣвъ Поляківъ має незаперечное право до пѣтьохъ университетівъ, то 30 міліонѣвъ Русинівъ має право жадати сѣмъ университетівъ и пѣвъ. Русини нічого Полякамъ не вѣдбирають. Подѣя на университетѣ не була така, якою противники хотѣли єи зробити; впрѣчѣмъ не було бы нічого дивного, коли-бъ навѣть молодіжъ переступила властивій границѣ. Професоры Твардовскій и Фіалекъ сировокували Русинівъ. Твардовскій, вѣходячи до сѣль, де вѣдбувало ся вѣче, повиненъ бувъ знати, що по справѣ зъ рускими индексамѣ вѣньмъ Русинамъ неспімпатичный. Розрухи були кѣнцемъ довгого ланцуха провокацій. О табілітованю Русинівъ не може бути бесѣды, бо имъ тутъ ставлять такой перешкодъ, що они мусять иги на инній университетѣ. Одному вѣдкінєно тутъ працю, а вѣньмъ за тую саму працю дѣстаєть вѣ-пѣмъ лєдєні въ Загребѣ! Се огорчило Русинівъ, але не навѣсть до польского народу у нихъ нема. Професоры — то не польскій нарідѣ, а Русини домагали ся вѣдъ нихъ лишѣ уважѣнієня своихъ конституційныхъ правъ. Вычисленємъ припѣвъ, котрі се допускають, бесѣдникъ закінчивъ свою красну промову.

Дальша дискусія була що-разъ прѣстрастѣйша. Котрийсь изъ бесѣдникѣвъ сказавъ, що репрезентантомъ польщины не може бути такой Рідігеръ, котрий лиже царскі лапы. [Колѣ передъ роками бувъ зѣвѣдъ лѣварскій въ Москвѣ, д-ръ Рідігеръ бувъ якъ одинъ зъ дѣлєгатѣвъ зѣвѣду на авдѣнцію у царя зъ цѣлѣватѣмъ вѣдъ зѣвѣду и при тѣй нагодѣ моливъ царя о концесіи для Поляківъ въ Россіи; злѣ языки говорили, що при тѣмъ поцѣлувавъ бувъ царя въ руку.]

Окрѣмъ згаданого вже внесеня Выростка и резолюцій Дукляса, акад. Строка поставивъ ще резолюцію слѣдуючого змѣсту: „Польска молодіжъ симпатизує зъ гадкою утворѣня руского университету, але осуджує дотеперѣшнє вороже поступованє руской молодіжї и руского народу супротивъ народу польского; осуджує переговоры рускон молодіжї зъ москѣвѣльскимъ сторонникѣмъ; осуджує способѣ борби и способѣ поступованя зъ репрезентантами польскихъ катєдръ.“

Зновъ же акад. Давидъ поставивъ слѣдуючій резолюцій:

„I. Высказуємо найгѣрѣше обѣрѣє тѣмъ польскимъ дзєвникамъ въ Галицїи, котрі єстєматично вѣодѣтъ роздѣръ мѣжъ польскѣмъ и рускою молодіжєю и викликають розѣдрѣніє мѣжъ двома братними народами.“

II. Польска молодіжъєть засѣдѣнє бюрократичий сѣкѣтѣры молодіжѣвъ рускон євъ львовскѣмъ университетѣ и домагѣє ся, абы національный права рускихъ студентѣвъ достатѣчно шѣловали.

Зъ причинъ послѣднихъ подѣй польска молодіжъєть жєдѣє: 1) безпѣрѣочного отворѣня университету; 2) закінчєня дисциплінарного слѣдствѣя противъ товарищѣвъ Русинѣвъ.“

О 2-й годинѣ въ почѣ приступлено до голосованя. Внесенє Выростка ужало 375 голосами противъ 224. По такѣмъ результатамъ справедлива часть польской молодіжї не ждала вже на голосованє надѣ иншимъ резолюціями, але вѣйшла зъ сѣль єпѣваючи: „О сѣвѣ ваш, равѣмѣе малєси!“ Тѣмъ шовіністична рѣшѣта ухвалила резолюцію Мончевского, майже идентичну зъ резолюціями ухваленими на зборѣ Cytelnі зъ такимъ

Змѣна льокалю! Юліанъ Домбровскій Магазинъ Годяникарскій Ю іерекій, полученный зъ двома работнями, перенесенный уже зъ Театральонъ 7 на Гетьманьску 4, Львовъ.

зборів о. Ник. Івановського а секретарював п. Мискевич.

О. Ант. Рудницький відчитав статут Товариства, а збори прийняли его до відомості без дискусій.

Описав приступлено до вибору управляючого Світа і вибрано пп.: о. І. Мудрака (предсідателем), Вол. Йойка, о. Ник. Івановського, о. Мих. Бачинського, Н. Кулика, В. Коцка, Мих. Качмара, Анатоля Луцка і Н. Кунаця. Відтак на пропозицію управління Світа вибрано до Дирекції пп.: о. Ант. Рудницького, Конст. Мискевича і Ант. Оклиша, а на заступників директорів пп.: Теод. Кулика, о. Вол. Бєсипа і Алекс. Неговича.

Функцію правну сповняв п. к. нотар п. Іван Рудницький з Луки (зовсім безкорисно, за що ему щиро-руське спаси-Біг!) а по скінченню зборів він, вже не яко нотар але яко Русин-патріот, промовив до зібраних. Вказуючи на славних Стрипан, заохочував усіх до безупинної роботи на ниві народній, щоби по наших роботах видні були все сїдї безпастанного поступу, а не хвилеві блиски уривочної праці; тоді ми станемо на такім ступні просвіти й гаразд, як інші народи! Зібрані нагородили сесію красну промову довгим оплеском. — У частині.

Загальні збори тов. „Соколя“ у Львові відбулись д. 17 с. м. в гімнастичній салі при участі 27 членів. Збори отворив в несприятливості голови п. Нагбного першій заступник голови п. М. а привітавши коротко промовою зібраних, і присвятивши кілька теплих слів пам'яті пок. члена Врецьони, покликав на секретаря студента техніки Шухевича.

Секретарь відчитав протокол з попередніх загальних зборів а збори прийняли его до відомості. Потім справник товариства п. Кучика здав справу з діяльності товариства за адмін. рік 1900.1. Показує, що товариство розвиває ся. За починком члена Альфреда Будзінського організовано кружок учительський, в котрім заведено гімнастичні вправи після найновіших правил. Число вправляючих ся членів значно збільшилось. Крім того записалося на вправи около 50 гімназичних учеників а 10 з Бурси ремісничо-промислової. Нових членів випає до товариства 45, а всіх членів сплачуючих точно вкладає було 108. Старшина здавала ся в переговори з приватними підприємцями о вибудованні власним коштом більшої салі на вправи і вості надія, що та ся справа буде незадовго порішана а в данім случаї прийнято бы товариство учеників рускої гімназії на вправи, що пришло бы річно 1200 кор. доходу. Засідань відбулось мин. адмін. року 20, п'ятьма полагожено 87. Заложено також соціальний хор, котрий дуже гарно розвиває ся, і на м'ясе уладити в грудні с. р. концерт гімнастично-вокальний. Велику втрачу потерпіло товариство через від'їзд д-ра Гукевича до Відня, котрий був душею товариства і багато причинив ся до его піднесення.

По прийняттю сего справозданя до відомості відчитав п. Чума касове справозданє: Доходи в 1900.1 адмін. році вносили 1330 К 92 с., видатки 1292 К 65 с.; готівка в касі 38 К 27 сот. — На внесення ревізійної комісії прийнято справозданє касове до відомості, по чом приступлено до вибору нової старшини.

Головою вибрано п. Альфреда Будзінського, першим заступником голови п. Ілію Яремкевича а другим заступником проф. Ів. Воберського; виділовими вибрано пп.: Альсєкевича, Кучика, Семотюка, Доманика, Сіюка, Максимовича, Кисєля. Сполітакевичи а Пащак; заступниками виділових пп. Ніжанковського, Сушка і Леоника, а настоятелями вправ пп.: Альфреда і Леоніда Будзінських і Юрка Семотюка. Уступившим членам старшини ухвалено висказати за их труды письменно подяку і занотувати се в книзі ухвал.

При посідній тоді порядку денного „Внесення і інтерпеліації“ прийшло до оживленої дискусії: в якій спосіб старшину о піднесенє товариства? — П. Вандковський підніс, що академічна молодіж здужє скупо випує в члені і правдиві знати для неї вкладах на 25 кр. місячно. — Нововибраному виділові поручено застановити ся над зміною статутів і регуляції ся також ухвалено прийняти окремо жіноччини на вправи. — П. Альфред Будзінський пояснював справу будови кількох настижної салі, а по прийняттю кількох менше важних справ що-до внутрішнього урядованя в товаристві, коли ніхто більше не забирає слова, замкнено збори о год. 9 1/2.

„Бережанський Боян“ — воскрес! За-дня браку дитиниє спав він два роки. Та ось в падлоїсті прийшов до Бережан на посаду учителя гімназії п. Лукіянович, вправний директор і до життя збудив славного Бояна. Честь п. Лукіяновича, а Ви, Нов. громадо руска, горніть ся до спаву! Нехай лунає слава пісня руска, нехай будить парід з просони!

На звичайних загальних зборах академічного товариства „Союз“ в Чернівцях дня 9 с. м. вибрано ось-такій виді: головою Андрій Сабат, заступником голови Осип Яворський, писарем Панько Клим, касіером Максим Грушевський, контролером Іван Ясєницький, бібліотекарем Лев Токарік, госпо-

дарем Адриян Артимович, членом виділу Іван Ганкевич, а заступниками виділових: Володим. Кобиланський і Ілько Ших.

НОВИНИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших нольоністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Парань.

— При зміні послідного місяця в сьмь році Адміністрація наша просить Ви. передплатників о вчасне відновленє передплати на місяць грудень вглядно на IV. квартал, зь пригадкою, що на кредит часопис не высылає ся.

— **Изъ Золочева.** В справі подій університетских відбудуть ся в Золочеві дня 2 н. ст. грудня с. в. в понеділок з полудня збори. Відомість про годину і місце зборів, як і запрошеня удіяти ся буде в той сам день в Народній Торговлі межі 11-ою а 1-ою годиною в полудне. Просимо Впов. Родимців о численну участь! — о. Д. Тяничкевич. Романковський, свц. д-р Микола Конрад, катих. свц. Корнелій Дудикевич.

— **Изъ Станиславова** пишуть нам: Першу петицію зь нашого міста до ради державнон в справі оснoвaнa руского університету вислало на руки посла Романчука Товариство Руских Жєнщин. Ви. павл. Вигошинська і Чорненкова, одушевлено заявивши збраним підписів, до чотирох, годин мали вже під петицію 79 підписів жєнщин, членів Товариства. Кобы Станиславова Русь (місто і околиця) богато мала таких дівчаток, то за кілька літ в Станиславові красував бы ся такий величавий Інститут дівочий, як в Перемислі...

— **Зь Рожитова** доносять нам, що тамешний честний громадянин вислал до ради державнон на руки п. Романчука петицію о оснoвaнє самостійного університету руского у Львові.

— **Похвальний примір.** Громадська рада в Ключеві великом під Коломєю рїшила на внесенє свого члена Дмитра Сливанюка вєстї члє урядованє виключно в рускомъ язичі. Ухвалу сєю введено в житє зь днєм 1 падоліста.

— **Щедрий дар.** Церковь в Кропівнику старом, драгоценного деканата, одержала від о. крп. Івана Чанєвського, що був там давнійше парохом шість свѣтників гарного вибору і срьбну чапу, все разом вартості яких 600 корон.

— **Земля набута селянами.** Дворський обшар в Галівці, старосамборского повіта, обшармаючи 200 моргов, що належав давнійше до добрь Ломоно а тепер був у руках жидівських, купили селяне, частію такі пав сєла Головка, а частію изъ сусѣдних сѣл. В справі тій потрудив ся місяцевий парох о. Господаревський.

— **Зь Жовтєвського** доносять нам: В сєлѣ Кулява, належачій до парохів Деревня повіта жовтєвського, поставлено сєго року величаву о трєх конулах на підмурованю близько крыту деревляну церковь. Церковь тую поставлено зь дробнихъ крейцаровихъ жертв власнихъ парохієв заходом і трудомъ пароха в Деревні на місцє старом до упадку хилавшє ся маленькою церквю бо це в роцѣ 1642 поставлено. Взявши на увагу, що сєло Кулява малє, лєдєв около 700 душ числїть, і бѣднє, а до того, що церковь поставили безъ конкуренції, безъ примусу, то справдѣ якъ бы чудомъ Божїємъ стала така красна церковь. Честь такимъ людям!

— **Крил. Антоній Петрушевич**, не домагуючї від довшого часу на очі, піддав ся єсим днєм операції і она випала щасливо. Тепер о. Петрушевич запятий порядкованєм і спешуванєм старихъ рукописнихъ і печатнихъ документів і книг, які збрав для музею свого пмєни. Має то бути знаменита збѣрка, що мѣститъ вь собі незвичайно много займливихъ предметів для руского ученого свѣта. Кобы якъ найєкорше можна було нею користуватєсь.

— **П. Сильвестеръ Яричевський** кандидат фїлософї і журналіст замѣшканий досє у Віднѣ, прийняв посаду заступника учителя при рускій гімназї в Перемислі.

— **Міністерство судівництва** звєло сльдуючї зєсновїти систематично висхисати посади судовихъ: Вь Краковѣ і Львовѣ утворєно посади старшихъ прокураторів вь V ранзѣ; — дальше новї посади радників высєшого суду при трибуналахъ і інстанціяхъ по одній вь Краковѣ, Рїшевѣ, Тарновѣ, Черновцяхъ, Коломыжѣ, Перемислѣ, Самборѣ, Стрию, Тернополї, Золочевѣ і Сучавѣ, а по двѣ посади у Львовѣ і Станиславові; крѣмъ того посади прокураторів вь VI ранзѣ вь Краковѣ, Рїшевѣ, Тарновѣ, Львовѣ, Черновцяхъ, Коломыжѣ, Перемислѣ, Самборѣ, Стрию, Станиславові, Тернополї, Золочевѣ і Сучавѣ; — дальше посади заступників старшого прокуратора вь VII ранзѣ вь Краковѣ і Львовѣ і посади заступників прокуратора вь VII ранзѣ вь Краковѣ і Львовѣ. Вьѣнци будуть утворєні пєсєсивє декотрой посады радників высєшого суду при трибуналахъ і інстанціяхъ, а межі тымъ по двѣ вь Краковѣ і Львовѣ.

— **Для Русинів вь Паранѣ.** (вь Бразилї) на друкарню зложили дальше на руки Адміністрації „Дѣла“ Р. Т. пп.: М. Гнатинак зь Дємбїцы 2 К; о. Ів. Маркевич зь Юнашкова 2 К; о. Григ. Паньшин зь Магдадьки (вь повѣтѣ скалатєкомъ) 5 К збранихъ зь соборного акафиста; Русинка зь Бу-

чата 1 К; о. Ник. Івановський зь Модрича 6 К (вѣдъ сєбє 2 К, вѣдъ о. Євгенія Дудкевича зь Нагорянъ 2 К. і вѣдъ п. Василя Коцка зь Млынівъ 2 К); о. Вол. Була зь Володимирецъ 12 К 12 сот. яко складку тамошнихъ громадянъ; о. Юл. Гумєднїй зь Бутинъ 4 К (вѣдъ сєбє 2 К а вѣдъ о. Мих. Шєлемєтка 2 К); о. Ів. Кулицкий зь Маркополя 4 К; о. Вол. Голїнатий зь Шельпакъ вѣдъ сєбє і парохіянъ 3 К; Григ. Федаш зь Олєшчѣ 5 К (вѣдъ сєбє 1 К і вѣдъ п. Мачуги 4 К); о. Миколай Михалєвич зь Чернєлева руского 2 К; о. М. Зарихта изъ Шинхтиньцѣ 2 К.

— **Вь Крилиці** при копаню криниць коло купельового заведеня найдєно жилу минеральну воду, котрої скѣлькѣсть обєсчєнено менше-бѣльше на 47.000 літрівъ денно. Має то бути новий рѣдъ води лѣчищє; дано єи до розбору хємікамъ.

— **Лѣкарський рахунокъ.** Американський лѣкаръ (а було ихъ пѣть) выставили рахунокъ за лѣченє убитого президента Мєкѣ Кінлєя на 50.000 долларівъ (500.000 коронъ). Американський днєвникъ называють той рахунокъ за высокімъ. Кѣлько-жъ були бы зажадали лѣкарѣ, коли-бъ Мєкѣ Кінлєй бувъ поздоровѣвъ? Попередникъ Кінлєя довше хорувавъ, а заплачено лѣкарямъ лишє 25.000 долларівъ.

— **Дрѣбнї вѣсти.** Вь Пѣдгайчикяхъ коло Коломїѣ померъ вь домѣ свого вѣтця, тамошного пароха, Модєстѣ Кархутъ, ученикъ VIII. клася львѣвскої академічної гімназї, вь 21 роцѣ житя. — Дня 22 с. м. померъ вь 61 роцѣ житя Александръ Ковалєвський, профєсоръ пєтербургского університету, європейского славы зоологъ і ємєбрїологъ. — Помершїй вчєра вь Празѣ заступникъ посадника м. Праги, Кавдєртъ, заплававъ 200.000 коронъ на чєску „Матицю шкѣльну“. — Міністеръ зєлѣзничѣ державныхъ пмєнувавъ на внесенє буквинської ради култьуры краєвої бар. Ник. Мустацу членомъ державнон ради зєлѣзничє, а проф. д-ра Смєла-Стоцкого єго заступникомъ.

Наука, штука и література.

— **Збірник фїльологічної секції Наукового Товариства імені Шевченка. Т. IV.** Тарас Шевченко Олександр Копицький. Том II. У Львові, 1901. Накладом Наук. Тов-а ім. Шевченка. (Першїй том вїйшов єго 1898 року.)

— **Зміст сєго II-ого тому:** Переднє слово. — Тарас Шевченко на першому засіданнї (1830 червня 1847 — 1729 жовтня 1850 р.); — на другому засіданнї (1729 жовтня 1850 — 214 сєрпня 1857 р.); — в дорозѣ з засідання (2 сєрпня 1857 — 27 берєзїля 1858 р.); — підчас перебування його в Петербурзі (з 28 берєзїля 1858 до червня 1859 р.); — підчас останньої його подорожї на Україну (3/15 червня — 7/19 верєсєня 1859 р.); — в останній часи свого віку (7 верєсєня 1859 — 26 лютого 1861 р.). — Похоронъ Тараса Шевченка. — Показчикъ ілюстрацій в II томі. — Рєвєстр головїйшихъ жєрєл, з якихъ користовав ся авторъ книжкѣ „Тарас Шевченко-Грушевський“. — Показчикъ імен осіб, історичнихъ і географїчнихъ до обохъ томів. — В тексті II-ого тому мїстїть ся 28 ілюстрацій: 6 портрєтєв самого Шевченка, 2 князин Рєвїної, Жуковського, Врозова, Водяньского, Усєова і Усєовой, гр. Толєтого, Мих. Лазарєвского, Щєкїнна, Катєрїнї Юнгѣ, Суханової, Суханова, Марковича, Варфоломєя Шевченка, Тарновського, Жємчужникова, Кухарєнка, Кушїнхї та Ол. Лазарєвского і Чєстохївського, вїкнцї проєктъ дому Шевченка. — Доглядомъ над друкованємъ і корєктою свого тому займав ся Ол. Варвїнський а показчикъ до обохъ томівъ зладив Мих. Крушєльницький. — Книжка обшєма єторї: VIII+393+4+23. Коштує 4 корони на паперї звичайнімъ а 5 корон на лїпшїм. — Цїну сєю книгу поручаємо горічю: єї справдѣ не повинна хїбувати в патріотичній рускій хатї!

— **Записки Наукового Товариства імені Шевченка** під редакцією Михайла Грушевського. Рїк X. Р. 1901 кн. VI. Т. X.IV. мїстїть вь собі: 1) Паницьке чудо в Корєунї, причиною до єтароруської лєгєндової літератури, подав Др. Іван Франко. — 2) Знадобї для пізнання угорськo-руськихъ говѣрї Говорї з наголосомъ недвїжкимъ, подав Іван Вєрхратєвський (Далї). — 3) Mi-cellaanea: а) Лїст кор. Стефана Баторїа до калїї з р. 1577, под. М. Грушевський; б) Чуб і чуприна, замїтка для ієсториків, маларї і акторів (з рисункомъ), под. З.; в) Микола Савич, біографїчна замїтка, под. Др. Олєксїй Маркович. — 4) Наукова Хронїка: Пробї біографїї і оцїнки діяльности П. Куліша, Івана Стєшенка. — 5) Бїбіографїя (рєцензїї і справозданя). — Сєй томъ обшєма чотирнадцѣ аркушів друку і коштує 3 корони.

— **Калєндарик на звичайний рїк 1902.** Львів 1902. Накладом фїлїї „Руского Товариства педагогічного“ в Коломїї. Цїна 25 єотиків. 3 друкарнї Наукового Тов. ім. Шевченка. — Сє дуже гарно і на гарнїмъ паперѣ выданий калєндарикъ книженний. Мѣстїть вь собі: Стємпельову скалку, калєндарѣ євѣтскихъ рускихъ і римєскихъ і калєндарѣ жидѣвскїй (торжєственный свѣта вѣданаєний червоною краскою); межі мѣсяцїмъ бѣлї картѣчки на записки. Чистий дѣходъ зь розпродажї сєго калєндарїка призначєний на малочїї ся оснoвaнa дѣвочїй інститутъ і жєнєску руску гімназію вь Коломыжѣ. Дятого тымъ бѣльше повиннї Русини той калєндарикъ купувати.

Іменованя, перенесєня, вѣданаєня и пр.

Цєсарь надавъ директорови промислової шкѣ о ам у Львовѣ Ягїм. Гѣргѣлевскому ордеръ вѣзѣнон корони III класєя. (Якъ вѣдомо, пѣсля плану Гѣргѣлевского збудовано польскїй театр у Львовѣ.)

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Выдѣлъ Фїлїї Руского Товариства педагогічного Станиславоѣ складає єтємъ прикладу подяку за щєдрї жертви на Бурсу, удержувану Фїлїєю, єтємъ Добродѣямъ: Свѣтлє Товариство „Дѣтєрѣ“ 130 коронъ, Вир. о. митратъ Туркєвич зь Львова, Вир. о. крп. М. Подолїнський зь Перемисля, о. сов. Ів. Нєгребєцкїй зь Залѣся, Ви. євѣтнїки єудовї Кузїма, Рєвакович і Долїнцкїй, д-рѣ Дам. Савчакъ, д-рѣ Стєф. Федакъ (вѣє пѣть зь Львова), д-рѣ Євг. Олєсїнцкїй зь Стрия, д-рѣ Мих. Король зь Жѣвкїн, Вол. Шухєвич зь Львова, посолъ Іосїфъ Гуричъ, Теодоръ Стахєвич і С. Лєвїнцкїй, директоръ Банку звязкового вь Станиславоѣ — вѣє чотирнадцѣ до 10 коронъ. — За Выдѣлъ о. Ів. Порайко голова, М. Якимєвскїй секретарь.

З львѣвскої школи ім. Марїяна Шашкевича. З початкомъ сєго року шкѣльного жертвуєв Сѣвѣ Ставропїгїйского Інститута 30 корон на шкѣльні книжки для убогихъ дѣтєв рускої школи ім. М. Шашкевича у Львові. За єє величїй дар складає Заряд школи Свѣтлому Сѣвѣтѣ в іменї надлєннихъ книжкамъ дѣтєв єєрєчєну подяку.

Зь Дирекції ц. к. зєлѣзничѣ державныхъ

Авєстро-угорєко-шваїцарєскїй звязокъ зєлѣзничїй — 3 днєм 1. грудня 1901 увїйдє в житє додаток II. до тарири часті IV., вїштокъ 4. з дня 1. грудня 1898.

Телеграмы.

Бєрлїнъ 27 падолїста. Вчєра отворєно парламентъ нѣмєцкїй. Посолъ Басєрманъ вїѣєв інтєрпєляцію вь справѣ повѣнїкѣв ѣфіцїрєскихъ. Зь порядкомъ днєвного рїшєно кѣлько справъ меншого значѣня. Комїтєтъ сєніѣрѣвъ парламенту ухвалївъ приступити д. 2 грудня до дискусїї о тарири флѣовїй. Загальну увагу звернули на сєбє єоціалїстѣ, котрї стоячи вьслухали промови прєзїдєнта, посвяєнонї памѣтї пок. цѣсарєвої-вдовы Фрїдрїхової.

Цєтїнїя 27 падолїста. Князь Нїколай вїхавъ тєрєзъ Тєрєстѣ до Фраціи.

Атєни 27 падолїста. Студєнтѣ опустїли університєтѣ. Выклады зачнуть ся завтра на ново.

Вѣдєнь 28. падолїста. На вчєрашнихъ зборахъ членѣвъ бїржи продуктівъ рїшєно зєвєрнутї сєбє і міністерства торговлѣ зь прєдставлєнємъ прѣтивъ проєктѣвої прѣвїтєльствомъ змѣны закона о рѣльничѣй бїржѣ. — Polit. Correspondenz довѣдєв ся, що вь складѣ рєпрєзєнтатїи Авєстро-Угорїцїи на бруксєльскїй конференції цукровничѣй вѣйдуть давнїйшї дєлєгаты такої-жъ конференції, а іменно: д-р. Кєвєнгїлєр посолъ вь Бруксєлї, бар. Іоркашъ-Кохъ зь авєстрїйского п Тєпкє зь угорского міністерства скарбу.

Краковѣ 28. падолїста. Вчєра вєчєромъ вѣдѣло ся вѣчє університєтєской молодїжї. Вь справѣ вѣєнієвскїй высказано сїмпатїю прєстѣдѣванємъ на погороду гнѣбїлєямъ; а вь справѣ університєту руского у Львовѣ прїзнано, що змаганя до оснoвaнa окремого університєту руского оправданї, але вьступлєнє рускої молодїжї 19-ого с. м. узнано доганнимъ.

Будапєштѣ 28. падолїста. Сѣймъ ухвалївъ значною бѣльшєстю голосѣвъ прєєїти до сїмпєльновѣ дебєты надъ „прѣвѣткомъ адрєсї. Міністеръ-прєзїдєнтъ Сєль вь довгѣй промовѣ вѣдѣвѣдавъ пос. Раковєскому изъ єторонїицтва людѣвогѣ на почїнєній єму личїй і політїчній замїтї. Правїцѣ прїнята оплєскамї оправдуючу промову міністра, а вїкнцї і самѣ прѣвѣт адрєсї до корони.

Бєрлїнъ 28 падолїста. На вчєрашнѣмъ засїданнї парламенту вѣбрано першїмъ вїцєпрєзїдєнтѣмъ 170 голосамъ гр. Штѣльбєргъ; єоціалїстѣ Зїнгєрѣ одєржавъ 46 голосѣвъ. — Потѣмъ вєлєз дискусїю надъ інтєрпєляцією пос. Басєрманъ вь справѣ вѣїєковихъ повѣнїкѣвъ. Міністеръ вѣїєнъ Гѣслєрѣ пояснївавъ єю справу, выказуєв, що мѣжѣ ѣфіцїрєамъ панує згѣднїй і добрый тонъ, вь 1897 р. було вєсєго 4, вь 1898 р. 3, вь 1899 р. 8, вь 1900 р. 4 а вь 1901 р. 5 повѣнїкѣвъ і прѣсїєвъ, щѣбы вь тѣй справѣ вєдєно дискусїєю поважно і єпокойно.

Рїмъ 28 падолїста. Палата посѣлѣвъ збєралася нїнѣ на ново.

Лондонъ 28 падолїста. Лѣрдъ Сєльсбєрї занєдужавъ небєзпєчно.

Нїю-Йоркѣ 28 падолїста. Сполучєній державы рїшили прєрєшкѣдїти бомбардованю Кольѣноу або Панамї, якъ такоїмъ затамованю руху зєлѣзничєго. Коли-бъ колѣумбїйскїй вѣїєска бомбардували Кольѣнонъ, тамувавъ рухъ зєлѣзничїй, або якимъ другимъ способомъ наносили шкѣду інтєрєсамъ америкєнєскимъ, то сїтуація мѣжє єтєти ся дуже грѣзною, бо командантѣ єскадрѣ америкєнєской мєє прїказъ ужитя оружя.

Прєторїя 28 падолїста. Лѣрдъ Кїчєнєрѣ тєлєграфує, що гєн. Кнокъ забравъ до пєвѣлѣ ранєного Жубєрта і 36 людєй зь єго командѣ.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 5-й годіні по полудні. Літературний додаток „Вісникъ найзнаменитішихъ повістей“ виходить во второкъ і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣло“.

Передплату і инсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсманъ ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДП. М. Дука, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ І ГАМБУРГѢ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і належність за инсерації платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Астеріа: за границею:
на цілий рікъ . . . 82 к. на цілий рікъ . . . 44 к.
на півъ року . . . 16 „ на півъ року . . . 22 „
у Львові:
на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламация неопечатаній вільній відъ порта.
Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня звичайні приймають ся по 20 с. відъ одного стрічка инсераціонної або въ мѣсцє а 22 рубриці „Надбране“ по 30 с.
Подарки і інші допосєля приватній числять ся по 60 с. відъ стишна.

Голосъ ученого Поляка

о кривдахъ Русинівъ на поли шкільництва.

Кривды галицькихъ Русинівъ на поли шкільництва є такъ давній, якъ польска автономія, і росли та вирости до нинішніхъ розмірівъ въ той мѣрѣ, якъ крѣпшала і ширшала та автономія, якъ рѣс і крѣпшавъ польскій апетитъ. Дійсно вкѣнци до того, що за одинацятилѣтнього панованя П. Бобжинського переступлено вже всѣ межѣ законности і те, що давнѣйше ще сякъ-такъ могло бодай часомъ найти бодай якийсь порозумѣнє, стало ся очевидно безоглядною цинічною системою польонизації въ имя Ягайлонської идеї.

Що рускї жалѣ на тї кривды не є і не були наслідкомъ якогось лише неоправданого фальшивого апетиту, якъ се торочили і торочать усе шовіністичній польскій часописи, ані підсуваного намъ такъ залюбки бажаня, щобъ поселенихъ середъ насъ Поляківъ виперти ізъ всходньої Галичини, на те доказомъ є такї самї польскї голоси, якї, хочъ рѣдко і випадково, таки відзвучали ся відъ часу до часу зъ признанємъ нашихъ кривдъ і въ оборонѣ нашихъ національнихъ правъ.

До найвишнѣйшихъ і найповажнѣйшихъ Поляківъ, що зъ повною безсторонною справедливою гляділи на нашу справу і мали відвагу погляди свои смѣло і прилюдно висказувати, належавъ оденъ зъ найнеослѣднѣйшихъ — коли не сказати, найнеослѣднѣйший — зъ професорівъ львівського університету пок. д-ръ Фердинандъ Зьрудловскій, звѣстний въ науковомъ свѣтѣ знаменитий учений правникъ. Ще тогдѣ, коли нѣхто навѣть не вгадувавъ, яка его постигне доля (вѣнъ опѣсѣ занедужавъ нервово такъ, що его спенсіоновано), оголосивъ вѣнъ у Лиску (1889 р.) брошуру п. заг. „Das Schulwesen und seine Verwaltung. Reform der Volks-Bürger-Mitte- und Hochschulen“, въ котрій подає свои погляди на справу шкільництва і проекти реформъ науки въ школахъ народнихъ, середніхъ і вищихъ.

Въ хвили, коли домаганє рускою уни-

верситетскої молодіжки і всен, особливо интелігентної рускою суспільности, щоби разъ уже заложено у Львові рускїй університетъ, прибрало такъ актуальне значѣнє, будє якъ разъ на порѣ пригадати, якъ глядѣвъ на цю справу д-ръ Зьрудловскій.

„Въ університетѣ і въ політехніцѣ у Львові — пише д-ръ Зьрудловскій у згаданій брошурѣ — повинні по правдѣ і справедливості для всѣхъ предметівъ бути не лише польскї, але і рускї викладки. Теперъ же є в університетѣ лише кілька рускихъ викладківъ, а въ політехніцѣ нема ані одного. Супротивъ того не можна робити замѣту, що рускимъ кандидатамъ не стоить нічого на дорожѣ до абілітації і викладаючи по руски та що тї кандидати можуть стати доцентами і познѣйше професорами, якъ стало ся выимково на мѣє внесене зъ однимъ доцентомъ въ юридичномъ видѣлѣ. Тутъ ходить именно о те, щоби выразно було постановлено, що викладки всѣхъ предметівъ въ університетѣ і въ політехніцѣ мають бути такожъ въ рускій мовѣ, а не лише, що они мож у тѣ бути, та що обсаженє системизованихъ катедръ мусить наступити, і то зъ початку суплентами, доки не найдуть ся зовсѣмъ вѣдповѣдній силы до дефінітивної обсади. Я не сумнѣваю ся, що въ такѣмъ разѣ найшлись бы до рускихъ викладківъ силы зовсѣмъ рѣвнорядні зъ викладаючими теперъ польскими силами. Але такъ, якъ теперъ є, не може нѣхто свѣдомий обставинъ чудувати ся, що не выринають рускї доцентури. Рѣчь се зовсѣмъ ясна, бо для руского кандидата надѣя досягнути катедру лежить нинѣ въ зовсѣмъ необчисленій далинѣ. Та-жъ і се одно именованє одного доцента професоромъ юридичного видѣлу уважає ся вже актомъ особливої ласки ізъ стороны польскихъ професорівъ.

„Історія львівського університету є надто поучаюча, щоби надъ нею можна перейти до дневного порядку. Въ другій половинѣ шестого і зъ початкомъ сего десятилѣтїя сего столѣтїя переведено польонизацію того університету. Ще въ р. 1870 бувъ се університетъ майже зовсѣмъ нѣмецкїй. Були тогдѣ въ університетѣ такї зна-

менитї сили, якъ Брукнеръ, Рульфъ, Циркель, Цайсбергъ, Реслеръ, Лінеманъ, Кергель, Лінкеръ і Рапапортъ, і не можна сказати, щоби тї сили заступлено рѣвно добрыми. Заведенє польскихъ викладківъ було вправдѣ оправданє, але справедливість домаганє ся такожъ рѣшучо, щоби у вищихъ школахъ у Львові завести рускї викладки. Польонизацію львівського університету переведено въ дуже замѣтний спосѣбъ. Нѣмецкихъ професорівъ заступлено Поляками; однакъ при тѣмъ не сказано до нинѣ, що викладки мають вѣдбувати ся по польски чи то по руски, а сказано лише, що въ університетѣ можуть викладати лише такї професори, котрї зовсѣмъ добре умѣють по польски або по руски. Изъ слѣвъ того розпорядженя міністерства выходило бы, а такъ і толкують его мои товаришѣ, що професоръ, котрий умѣє по польски або по руски, мѣгъ бы навѣть по нѣмецки викладати, коли бы хотѣвъ. Однакъ я розумѣю инакше те розпорядженє, а именно такъ, що викладки у львівському університетѣ можуть вѣдбувати ся лише въ однімъ зъ тыхъ двохъ языківъ, по польски або по руски. Такимъ спосѣбомъ розпорядженє те не обезпечує въ засадѣ ані викладку всѣхъ наукъ въ польскомъ ані въ рускомъ языкѣ. Пѣсля него залежить відъ волѣ професорівъ викладати одні предмети по польски, другї по руски, отже въ засадѣ можлива і така евентуальность, що слухачъ, котрий умѣє лише по польски, не мѣгъ бы зовсѣмъ слухати деякихъ навѣть обовязковихъ предметівъ, коли бы викладано ихъ по руски. Розпорядженє те выдано въ такій формѣ очевидно лише для того, щоби тымъ спосѣбомъ выминутї справедливи жадава Русинівъ що-до заведеня рускихъ викладківъ. І фактично тї професори, котрї умѣють по руски, приневолени нинѣ силою вѣдносити викладати по польски і лише хіба спеціальній колегіі можуть вѣдбувати ся въ рускомъ языкѣ, бо коли бы они, а лѣпше сказати, коли бы вѣнъ — бо є лише оденъ професоръ-Русинъ, що викладає по польски австрійську історію (бувъ се д-ръ Шараневичъ — Ред.), захотѣвъ своїй головний предметъ

викладати по руски, то заразъ установлено бы до того самого предмету другу силу зъ польскимъ викладкомъ. У насъ виходить зъ того погляду, що Поляки не можна приневолити слухати руского викладку, коли тымчасомъ верховодича хвилює польска партія уважає за рѣчь цѣлкомъ природну, щоби Русинѣ, чи хоче чи нѣ, слухавъ польскихъ викладківъ.

„Для того думаю, що якъ давнѣйше въ Галичинѣ Поляки зовсѣмъ справедливо боролися противъ германизації, такъ нинѣ зовсѣмъ справедливо жалують ся Русини на польонизацію. Той станъ рѣчей повиненъ змѣнитися і повинно рѣшучо бути постановлено, що у львівськихъ вищихъ школахъ (въ університетѣ і въ техніцѣ) всѣ обовязковї предмети мають викладатися по руски. Замѣтъ, зъ якимъ часто відзвучають ся Поляки, що нема силъ до рускихъ викладківъ, є при тѣмъ, що сказано выше, зовсѣмъ нестойний. Такихъ силъ не було і мѣжъ Поляками, коли розпочалась польонизація університету; а виробились они зъ часомъ, і то черезъ суплентури, зъ котрыхъ ишли, на доцентівъ і опѣсѣ на професорівъ. Доценти, що въ своїмъ фаху не мали нѣякихъ виглядівъ, перекидали ся черезъ одну нѣчь (якъ занедужавъ смертельно дотичний професоръ) на другий предметъ і ставали потому професорами такого фаху, въ котромъ передъ тымъ зовсѣмъ нѣчого не робили! Нехай же нинѣ тї дороги, котрими Поляки повыводили на професорівъ, не замыкають ся передъ Русинами. Однимъ словомъ: належить систематизувати рускї катедри для всѣхъ предметівъ, а певний, що Русини поставлять своїй контингентъ і скорше чи познѣйше дорівнують Полякамъ. Зъ польскої стороны відзвучають ся голоси, що Русини не мають фахової літератури і для того не можна викладати по руски. А чи є, пытаю ся для всѣхъ наукъ, якихъ удѣляє ся у вищихъ школахъ у Поляківъ, своя вироблена література? Чи не почато найбільшою части зъ галузей наукъ, якї мають Поляки — кромѣ може історіи — управляти доперва відъ часу сполонизованя галицькихъ університетівъ? А впрочѣмъ лежить се вже въ приро-

В. Шурат.

ВІКИ І НАРОДИ.

З Г. І. Коліна.

Спартанна.

Чужинце.

Що се за женщина он там?
На гробі мов скала стоїть,
на щит якийсь глядить.

Спартанець.

Се Лікомедова жена.
Лежить в сїм гробі син єї.
на щит єго, як статуя,
тепер глядить вона.

Чужинце.

Чого-жъ вона бездушно так
глядить на синів щит?

Спартанець.

На сїм щиті ранѣного
єго неслі домів.

Чужинце.

Щаслив же він! У славі впає.
Хороша смерть за вітчину.
Спартанна рада їй.

Спартанець.

Вона-жъ під горем гнѣть ся все.
Схід сонця бачить жалѣ єї,
а захід — сум тяжкий.

Чужинце.

Так не дочка се Спарти вже.
Звичайна женщина!

Спартанець.

Чужинче, ти відклич свій суд!
Се велит-женщина!

Чужинце.

Де-ж тї діла?... прийде хвалѣ.
Спартанець.

Спартанець.

Ій муж поляг на сїм щиті;
на сїм щиті єго жені
до дому принеслі.

Не плакала!

Зростила сина лицарем.
На парня виросло хлопця.

Аж ворогъ появи́вся.
Вона без сліз в очах дала́

єму щит батьків і рекла:
„Вертай назад із ним,
абѣ — на нїм!“

Чужинце.

Дай, друже, подивлюсь на ту,
Що свѣтле слово прорекла.

Спартанець.

Вчує слово те син лицаря.
На нїм! — подумав він,
помчав ся у горячий бій,
і падаючи на щит, благав:

„Поки я жив, до матери
несіть мене тепер!“

Чужинце.

І тишком сина на щиті
до неньки принеслі.

А скоро матір син уздрів,
сказав: „на нїм!“ — і вмер.

Чужинце.

Сердечна! серце рвалося їй.

Спартанець.

Без ропоту дивила ся
на смерть, на похорон єго.

Не плакала!

Тепер що днини досѣита
Линає свій сирітський дїм,
а поспитає хто: „Куди?“ —
то скаже гордо, повагом:

„Щит своєму синові несу;
за вітчину він впає на нїм.“

Чужинце.

Плило сонечко горою
з ясним осміхом, як рідко,
йшло над гаям, над лукою,
аж подибадо сирітку.

Чужинце.

Плаче бідне: „Всему свѣту
свѣтиш, сонечко, ти гарно,

Чужинце.

Плило сонечко горою
з ясним осміхом, як рідко,
йшло над гаям, над лукою,
аж подибадо сирітку.

Чужинце.

Плаче бідне: „Всему свѣту
свѣтиш, сонечко, ти гарно,

Чужинце.

Плило сонечко горою
з ясним осміхом, як рідко,
йшло над гаям, над лукою,
аж подибадо сирітку.

Чужинце.

Плаче бідне: „Всему свѣту
свѣтиш, сонечко, ти гарно,

Чужинце.

Плило сонечко горою
з ясним осміхом, як рідко,
йшло над гаям, над лукою,
аж подибадо сирітку.

Чужинце.

Плаче бідне: „Всему свѣту
свѣтиш, сонечко, ти гарно,

Чужинце.

осміхався з блакиту,
а я в смутках впаю марно.

Хоч кому там в серці тужно,
хоч хто мучить ся журбою,
на все мечет ти байдужно
променистою дугою.

Сонце каже: „Гей, дитятко!
сумно йти й мені по небу,
скоро свѣт візьму на гадку,
свѣта горе і потребу.“

Та спиняти ся не можу,
щоб раз-в-раз над вѣм боліти,
тож у золоті все ходжу,
висші спѣваю завіти.

Пусті жалі! Власне горе
поручивши ласці неба,
треба йти в перед, в простори
і свѣтити там — де треба!

З Віктора Гюґо.

Христос у Вітанії.

Тогдї Христос у Юдеї був.
І всі слїдили,
як тут невісту вирвав
з бісової сили,
там слух вернув глухому,
там лігив проказу.

Зіорадно фарисей
глянули від-разу
на ті діла Христові,
йшли на суд лукавий...

В Вітанії помер був
Лазар честний, правий.
Мав сестри: Марту й ту Марію,
що з дороги
Христу недавно міррою
скропила ноги,

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.

Направи і наслідування (антиків), старих

бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлена з провінції полагоджую заразъ 611 2-10

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.

Направи і наслідування (антиків), старих

бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлена з провінції полагоджую заразъ 611 2-10

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.

Направи і наслідування (антиків), старих

бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлена з провінції полагоджую заразъ 611 2-10

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.

Направи і наслідування (антиків), старих

бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлена з провінції полагоджую заразъ 611 2-10

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.

Направи і наслідування (антиків), старих

бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлена з провінції полагоджую заразъ 611 2-10

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.

Робітня повелитица

заложеня в році 1891

Петра КУХАРСКОГО

у Львові, Пасажъ Гавсманъ ч. 7.

Виконує всякі роботи входячі в той обсяг

а іменно

Золочене і відновлюване престолів і иностанів навіть дуже

старих.

рішній хвили ціла руска суспільність: що Поляки — з малими винятками — відносять ся до Русинів так само ворожо, як пруска гавата супротив них. З межі згаданих безоднін проф. Макарушка дуже гарно умотивував konieczність заснована руского університету з становища педагогічного.

8 огляду на спізнєну пору замкнено дальшу дискусію і передсідатель піддав під голосоване резолюції поставлені референтом:

Русини міста Коломиї

1) визнають перворядною і конечною потребою руского народу, котрої заспокоєне належить ся ему на підставі конституційних законів — засноване руского університету у Львові, а поки-що системізоване в львівському університеті паралельних і однаково дотованих кафедр з руским язиком викладовим для всіх фахів і упорядковане урядового язика львівського університету в такий спосіб, щоби права і потреби Русинів були узагледнені в повній мірі;

2) прилучають ся однодушно до внесення руских послів в раді державній з дня 19 с. м. в справі руского університету;

3) висказують признане і повну симпатію руским університетским студентам, що спротивовані нетактовним і прямо ворожим ставовищем сенату і поодиноких професорів до їх постулатів, мусять вести так тяжку борбу, а кривду нанесену рускій академічній молодіжці будуть уважати за кривду нанесену цілому рускому народові;

4) висказують телеграму з признанем руским послам на руки п. Романчука з просьбою, щоби безпосередно у властивім апараті представили міністрови просьби про ініформації університетских властей щодо послідних подій на львівськ університеті;

5) вносять петицію до ради державної і організують відповідну акцію в цілі вислання петицій з цілого повіту.

Повисші резолюції ухвалено одностано серед великого одушевлення і сейчас приступлено до підписування петицій. Самих підписало ся сейчас около двіста.

Віче закінчилось о 11 годній відспіванем пісень „Ще не вмерла Україна“ та „Не пора“.

Л. П.

Краківський студенти в нашій справі.

В сьреду відбуло ся в Кракові віче польських студентів в справі домагань рускою академічною молодіжці у Львові.

Референт Жулавський в довгій, гарній і часто оплескуваній промові доказував справедливість домагань заснована руского університету у Львові. Сей референт викликав довшу і досить гарячу дискусію. Голова Млодосі Гольдшміт поставив резолюцію, аби краківська молодіжка зосолідаризувала ся в тій справі з ворожками Русинам ухвалами польської молодіжці у Львові. Против того піднесли ся численні голоси. Навіть професор д-р Уляновський зазначив, що молодіжці не повинна погоджувати тепер історичних рахунків з Русинами, але судити справу із засадничого становища. На підставі конституції, дальше з оглядів чисто наукових і національних — Русини мають право домагати ся університету і сего права ніхто не може їм заперечити. — Медик Кошущкий вніс навів резолюцію з нагаданом для польських студентів у Львові за їх ставовище супротив Русинів.

Канув у темні простори
гірляндами зір.
Навіть огнісна глибина
Ада погасла;
запанувала понура тиша,
опустіло на світі,
всіх порівало з собою
загальнее право заглади.
А чоловік із тобою,
Мойро сліпа,
сам полишивсь
над безоднею пустки;
вія при твоїй всемогутости
Тайнами вкритий
сам лиш остав ся невольник
Твоєї тиранії —
оти впливаючи у вічну
загадку свого естівання.
І над руїнами
мрій всіх засвітських своїх
твій лиш неясну твою
мелічезну в блакитах побачив,
що не карав нікого
і не надгороджує теж,
тільки визначає всякому
міру конечної муки
Але й твоя-ж бо управа
покура чей же не вічна.
Бо й против тебе повстане
в будучности раб твій,
вічна помано нічності,
Мойро сліпа!
Струне з вершин безконечности
склою маску твою
неумолиму,
а та падаючи з під блавіту
ясного Бога відслонить,
що у любови
жизне і живе в щаблі на щабель
новеде у відмінах вселену.

По довгій дискусії ухвалено ось-такі резолюції:

„Зібрана дня 27 падолиста на загальній академічній вчю польська академічна молодіжка в Кракові висказує радість з причини поднесення в різні сторони несамоційного славянського світа постулатів утворення національних університетів і гаряче признане ініціаторам тьх домагань у всіх краях, бачучи в тьм фактичний доказ пробудження і усовершення рідного славянського духа.

„Спеціально в справі руского університету у Львові висказує краківська молодіжка польська молодіжці як найгорячіший бажання сповнені їх домагань, так само справедливих, як і для обох націй важних, в тьм сильному переконанню, що коли ті бажання будуть здійснені, рускій народ в братній згоді буде працювати під гаслом спільних обом націям ідеалів“.

Телеграми з Кракова перекурили резолюції сего вчя, доносячи, що краківська молодіжка польська ухвалила висказати руским студентам нагану за їх демонстрацію. Таких ухвал не було, а було висказати нагану польській молодіжці за їх ставовище супротив Русинів.

Зь ради державної.

Парламентарна ситуація не зміняє ся ні в лїше ні в гірше, хоч вчю кольпуртуют поголоски о недалеком розвязаню ради державної. Буджетова комісія радить тепер цїлим днями і вже погодилась більшу часть обох буджетів на рік 1901 п. 1902. Вїсти о розвязаню ради державної навів вже в грудні кольпуртуют півофіційний круг, здає ся лиш на те, аби послов прїперти до муру і спонукати їх до скорого поладження буджету. Деякі говорять, що Кербер самь вигворює що раз нові труднощі, аби мѳг розвязати парламент і розписати вибори вь догодній для правительства хвили, коли чеські і вїмедкї радикали стратять популярність.

Буджетова комісія відкинула внесенє п. Менгера що до высшего прелїмінаря ґрунтового і домового податку. При пенсійномь етатї референт Дулупь домагає ся внесення проекту закона, аби законь о платї з 1896 року розтягнуто також на вдовїц і сирот, котрі беруть платню після давної норми. Міністер Вем-Баверк звертає увагу, що на се треба 7 мїліонів коронь. Треба насамперед знайти покритє. Д-р Ельверт домагає ся, аби платню вдовїц і сирот по військових зрівнати з платнею вдовїц і сирот по цивільних урядниках. Деякі бесїдники домагають ся, аби законь в справі платї вдовїц і сирот ввєсти в палат без огляду на судьбу, яку стрїтити предложєне о податку на зєлїзничї білєти.

П. Романович інтерпелює правительство, чому в дирекції галицьких домен и лїсѳв не переведено досї цїсарского розпорядження о урядовомь изидї в Галичинї. [Забаганка польской гавати.] Абрагамовичь висказує гадку, що рентовности лїсѳв не треба збільшати через форсовну продажь дров; сїльскому населєню треба уможливити закупно дров вь дорожї купна вѳпадків, а великимь торговлимь не треба улекшувати закупно лїсѳв [Чому павь по соль не скаже всего того під адресою приватныхь властителей лїсѳв? Ред.] Скєне вївєс резолюцію прихильну рентовнимь загородамь, а Козловскї старав ся вказати, якимь онц добродїйствомь будуть для бїдного населєня. Сей бесїдникь промовляв також против ґрунтовой спекуляції купецко-дровами з державнихь дѳбр а за уважлєнемь інтересѳв мѳсєвого сїльського населєня.

Д-р Бикь мотивував резолюцію в справі закона о увѳльнюваню гуманитарныхь записѳв вѳд правныхь оплат и о реституції неправн наложєныхь оплат. Міністер Вем-Баверк заявив, що вже ведуть ся вступні працї для закона о оплатѳ вѳдповѳдаючого вѳмь новочаснымь вьмогамь. Що-до вѳдшкодовань за неправн побранї оплат, скаровї властї одержалї вказѳвки, якь мають вь такѳмь случаю поступати.

На засѳданю кола польского мѳж пїтими справами п. Гїжовскї предложив петицію р. кат. духовенства самбѳрского деканату о подїпшенє бѳту. Таку саму петицію р. кат. духовенства тарнѳвского деканату предложив п. Жигульскї. П. Поточекь домагає ся, аби вѳдєппи, якї лишавьт ся по регуляції рѳкь, переходили на власнѳсть сѳсѳднихь господарѳв. Порѳшено вь тѳй справі поставити вь палатї інтерпеляцію, або самостѳйне внесенє. П. Нїментовскї домагає ся заснована вь Тернополи пїлюсарской школи и латинского е-пїскопства. Се послѳдне вїнесєне ухвалєно. Ухвалєно також подѳрти санкціонованє закона о рентовныхь загородахь. П. Меруновичь домагає ся, аби подѳрти управу тютюну вь Винникахь вѳд Львовомь. П. Вїлькь домагає ся управы тютюну також вь дальшихь околицяхь на захѳдї.

П. Роттерь критикує надужити поліцаѳв вь Кракові зѳ службового присягою. Саїѳга домагає ся збільшеня числа урядникѳв вь старѳствї, та аби вь буджетовій комісії ударити найсильнїше на сѳ точку. Романовичь гѳдит ся на збільшенє числа урядникѳв вь старѳствї, але вь фавѳвомь напрямѳ, отже технїчнѳмь, рѳльнїчнѳмь, промисловѳмь и т. и. Тьхь, що роблять вь-бѳры край має доємь. Вїлькь вьступає про-

тивь жадана Саїѳги, бо вь выборѳв не треба ані урядникѳв нї жандармѳв. П. Фїякь стверджує, що урядники бавлять ся на польованяхь, а справы залгають. Побѳльшенє ихь числа не потрібне.

Привітні телеграми і письма для рускої університетської молодіжці.

Перемисьль.

„Тепер народ в Вас має жертви візір і неастанний до посвят підпал;
бо се будучі роди переродить,
вїщїть безсмертну силу — ідеал...“

І. Франко.

За се, що Ви за мїліонову масу поневоленого, кривданого народу, за подоптанї права суспїльної справедливостї, за євѳїї ідеали вольної України підняли грїмкий прѳтест, почали важку борню, — за се, що Ви борнею тою запал понесли по усїй країні, що Ви нею вїщїпили в народ нову віру в його житєву силу, вплили новї бажання житя, нову вїдвагу, що поведє його за Вами в перѳд, в будучину, звїдкїль сїє нам далекий день вїдродженя України, — за се, що Ви з полумям ідеї в серцї і з побїдною пісню на устах перші спїшили трїюмфальний вїз вїтязя нашого і в лице йому кинули усю його неправду, — за се, що Ви не стали фїлїстрами і карєрвїчамп, — за се, що Ви не злякались сєрдешної жертви, щоб народив отворити новї шляхи житя і розвою, — за се чєстє Вам Товаришї! Чєстє Тѳбї, Молода Україно! — Українська молодїж а Перемисьля.

Копичиндї. Встанє Україно! Не уступаїте а поборєте стоголову гїдру! До загину з Вами! — Читальники Калїнївцини.

Бродї. Чєстє і слава молодим борцям за нашї права! А вѳм хортам і гончим псарям ганьба і погорда! — Шурат, Санат і одномїшлєннїки.

Бродї. Лиш витрєвало до мети за народну справу! Вѳї стаємо до борби з Вами на руській землї за руській університет! — Брїдєка Русь.

Лубнѳ (Лебєв). За борбу о нашї права Товаришам слава! — Михайло Безпалко.

Джурїн. Слава руській університетській молодїжці, що так неустрашимѳ борє ся за найсвѳдїйшї права Русї! — Члєви Читальнїї“.

НОВИНКИ.

Русини! Нам не пора забувати про нашихь кольонїстѳв! Просимо о жертви на купно друкарнї до Парани.

— При змїнѳ послѳднього мѳсяця в сѳмь роцї Адмїністрація наша просить Ви. перѳплатникѳв о вчаснє вѳдновленє передплати на мѳсяцї грудєнь вглядїю на IV. квартал, зѳ пригадкою, що на кредит чєсѳписє не висылає ся.

— Силичанє соїму. Вїдѳлєт краєвий одержав зѳ Вїдїя вѳтку, що галицькій соїмь будє скликаний зѳ кѳнєцєм року на три днї т. в. на 29, 30 и 31 грудня. На тѳй трїднєвій сєсїї поладѳтит соїмь буджєтову провїзїю на три мѳсяцї, т. в. по 31 марта 1902, а крѳмь того виберє члєнѳв краєвого вїдѳѳу. Заступникь маршала Хамець уступає вже д. 1 грудня а до соїмової сєсїї будє его заступати Октав Салї. Станьчїки призначили на се становищє бѳвшого краківского старєсту Лясовского.

— Вѳчє мѳщанськє вь Комарнѳ вѳдбудє ся вь недѳлю 1-ого грудня о 4 годїнѳ зѳ полудня вь справі руско-українського університету у Львові. Просить ся о найчислєннїйшу участь! — Комїтет. [по сѳмь вѳчу, мѳщанськѳмь вѳдбудє ся на другїй день, 2-ого грудня, другє вѳчє вь Комарнѳ для Русинѳв зѳ цїлого рудєцкого повѳта, якь се бѳло оголошенє вь 256 ч. „Дѳла“.]

— Вѳчє повѳта городєчного вѳдбудє ся вь Городнѳ 5-ого грудня о 2 годїнѳ зѳ полудня вь справі правь рускої мови на льѳвськѳмь університетї и самостѳйного руского університету у Львові. Запрошенє не розсылає ся. Просимо о найчислєннїйшу участь! — Комїтет.

— Зѳ Берєжань пишуть нам: Берєжаньскї руско-український товариства і майже всї читальнї „Прѳсвїтї“ берєжанського повіту вислали на руки посла Василя Яворского петиції з числєнними підписами Ради до державної з жаданєм основана руско-українського університету у Львові. — Берєжанський Боян розпочав знов живу діяльність: два рази тижнєво вїдбувають ся систематичнї проби спізу при числєнній спізучастї члєнѳв. Гадка урядженя величавого концерту стає ся чим-раз бїльшє конкретною.

— Утеча адвоката. Велику сензацію викликала у Львові утеча адвоката д-ра Ян. Райса. Позатягавь вѳдн дозвѳг на бѳльшє якь 200.000 кор. и драпував до Америк. Д-р Райс, високїй мужичина о довгѳмь торнѳмь вусѳ, належавь у Львові до жидѳвской аристократї, вѳвж житє на велику скалю, сирѳваджувавь собѳ убори зѳ Парижа и плативь за футра по 1000 зр., а за камїзѳвкѳ по 70 зр.

— Свѳточнїй фєрї вь шнолахь. Міністерь прѳсѳвты видаєт до дирекції сєреднїхь школ розпорядженє, що сєгорѳчнїй фєрї Рѳздвѳныхь свѳтѳ розвѳднѳтуть ся вь сєреднїхь школахь 21-ого грудня, вь котрѳмь то днѳ має вѳдбувати ся наука лише передѳ по-луднємь. Фєрї мають потрєвати ажь до 1 зѳчня 1902 вїлючно.

— Дирєкція почтѳ опѳвѳшує: Дѳтєперѳшний книжѳчки и наданя будуть вь наслѳдѳк розпорядженя мїністерства торговлї зѳ дня 24 лїпця с. р. заступлєнї новими книжѳчкѳм почавши вѳд 1 грудня 1901. Та самї книжѳчки мають такожь бутї уживанї вѳд 1 зѳчня 1902 до падаваня переказѳв грошєвихь. Дѳтєперѳшнимь книжѳчѳкѳ можна уживати вь мѳсяцї груднї 1901 лише до падаваня переказѳв. Новї книжѳчки вигѳтовлєнї вь тѳй спѳсѳбѳ, що служать до копїюваня записѳк, зѳ котрыхь перѳвѳзѳв позѳстає вь урядѳ почтѳовѳмь. — Зѳ днємь 26 с. м. увѳдїшли вь житє у вѳсхѳднїй Галичинѳ складнїцѳ почтѳѳв: вь Шєпєтинѳ (спѳлучєнє зѳ урядѳмь почтѳовѳмь вь Корчєвѳ коло Угнѳва) и вь Слѳбѳдѳ конкѳльнїцѳї (спѳлучєнє зѳ урядѳмь почтѳовѳмь вь Болѳшѳвѳяхь).

— До „Щє не бѳувалє!“ Вь 201 числѳ нашѳої часѳпїсї бѳла умѳщєна новїнка, що „гѳспѳдинѳ свѳтїтнїкь Кїпрїанѳ Коцѳвскїй, сїмь руского свѳщєнїка та й ѳженєний зѳ дочкѳю руского свѳщєнїка (крїлошанина, маршалка повѳтового і посла о. Мандїчєвского зѳ Надѳѳрної), ходивь на авѳвѳнцїю до Мїтрополїта Шєпєтїцкѳго зѳ прѳсѳбѳю, щѳбы его сїновї, учєнїки сєреднѳї школи, вѳльнѳ бѳло ходити на рєлігїю рѳмокат. обрѳду.“ — Наслѳдѳмь сєп новїнка вївѳсє сов. Коцѳвскїй актѳ ѳжалѳваня прѳтивь одѳвѳчального редактора нашѳї часѳпїсї о ѳбїду чєстї и на нїнѳ вїзначєно головнѳу розпѳраву передѳ судѳмь присягнїхь. Передѳ почїномь розпѳравы сов. Коцѳвскїй заявивь и заєвѳнєвь нашѳго редактора, що на авѳвѳнцїю до Мїтрополїта Шєпєтїцкѳго нїкѳлї не ходивь и не старавь ся у него о тѳє, щѳбы его сїнѳ ходивь на рєлігїю рѳмокат. обрѳду, — супрѳтивь чѳго оказує ся, що згадана новїнка полягала на хїбнѳї інѳформациї, бо не маємѳ причини не вѳрїти заєвѳнєнєю сов. Коцѳвского. По вїгнѳѳ сїхь заявь вѳдѳгнѳв зѳступнїкь сов. Коцѳвского вѳдѳ ѳжалѳваня.

— Зѳ льѳвѳского університету. Дѳцентѳмь внутрїшнього мєдїцини на льѳвѳвськѳмь університетѳ іменованый д-р Рєнцкїй, дѳтєперѳшний асїстєнт д-ра Гїлѳзїнського. — На цїлѳмь мєдїцїнѳмь вїдѳлѳ нема мѳжь профєсорам и дѳцентам и ані одного Русина!

— Испѳвты фїзїкатнї аложїлї вь наѳѳѳнїцѳмь мѳскїй вєтерїнарѳ: Фр. Ковальскїй зѳ Кѳзовѳ, Іос. Моравєц зѳ Собѳткї (зѳ Чєхїї), Стан. Сїнгалєвїч зѳ Туркї (зѳ вѳдзѳ), Стан. Солєцкїй зѳ Бѳвська и Стан. Вѳщїнскїй зѳ Бѳуча (зѳ вѳдзѳ).

— Дрѳбнї вѳстї. Посѳлѳбѳт Вїшнївчїк вь пѳдгавѳцѳмь повѳтѳ купивь вѳд Краківского товариства ѳбезпєчєнє маршалѳк тѳурєцкѳї ради повѳтѳвої Осухѳвскїй за 650.000 кор. — Вь Мєшїцєвѳ коло Берєжань укралї злѳдѳ зѳ двѳрѳкон горальнѳ зєлѳзну касу зѳ квѳтою 6000 кор., але найдєно ѳї ѳѳбєла пєнарушєнє вь купѳ гнѳю коло стайнѳ. — Вь Фалїшї стрїйского повѳту заѳдушили невѳсѳдѳженї досї вїновнїкї сєлянѳу Марїѳу Шѳвабѳкову, матѳрѳ тамѳшнього вѳїта, а потѳмь пєрєшукѳвши хату забралї трѳх гѳтѳвкї. — Станєслава вѳска поліція прїдержала на двѳрцї зєлѳзничѳмь трї молодї жидѳвкї вь товариствѳ Лїны Вїбєрѳовї зѳ Прѳбѳжнѳ и двѳ жидѳвѳчкї зѳ Мѳнастїрєцкѳ на вїзѳднѳмь до Америк, бо поліція пѳдѳзрѳває, що тѳ вьывѳєно ихь на розпѳсту до Турєччїн. — Цѳсарь надав вѳхмѳйстрѳвї краєвої жандармерїї у Львові Сєм. Вукѳванѳму єрѳбнїй хрєст зѳ заслуги зѳ короною.

Наука, штука и література.

— Комара ч. 21. появилєсь на днѳх і як звїтайнѳ визначавь гуморїстїкою і сатїрою. Руска суспїльність повинна підтримати се виданїцтѳ, що безпѳчноднѳ иїщїть язѳу, якѳ находїть ся на Русї, як рївнѳж вєсѳда у вѳїх лѳкалах публїчнихь домагѳтѳсь „Комара“.

Телеграми.

Вѳдєнь 29 падолиста. Нїнѳ вѳдбудє ся засѳданє обох палат ради державної. Вь палатѳ набѳвѳ стѳять на порядку днєвнѳмь змѳна §§. 59 и 60 закона промисловѳго. — Прєзїдїя зѳжѳвѳнѳ брїжї вручили мїністрамь скарбу и рѳльнїцтѳва петицію прѳтивь прѳєктовакѳ брїжєвѳї реформы.

Зѳгєрѳ 29 падолиста. Вчєра зѳбравь ся новѳвыбранїй соїмь на засѳданя.

Бєрлїн 29 падолиста. Berliner Neueste Nachrichten пишуть о громаднѳхь складѳках вь Познаньскѳмь и Галичинѳ для рѳднѳв засуджєныхь вь прѳцєсѳ вїєснѳнськѳмь, заявляють, що онї не заздѳрѳстѳ бѳгато ѳбдѳрѳванѳмь, лиш пѳдѳзрѳвають що тѳ все послужить до політїчнихь демонстрацій, і тому дѳраджує правительство, щѳбы не змѳнѳло своєї політїки зглядѳмь Полякѳв.

Бѳдапєштѳ 29 падолиста. Соїмь угѳрскїй прїнявь вчєра адрес до трѳну такожь вь спєціальной дєбатѳ.

Рїм 29 падолиста. Італїйскї соціалїстѳ наѳѳрѳють інтерпелювати правительство вь справі насильств, якїхь допѳускають ся Англіїцѳ на Бѳрѳхь и Нѳмцѳ на Полїнахь.

Мадрид 29 падолиста. Панув тѳ велїчєзна снѳжїкѳ при 7° морѳзу. Вь наслѳдѳк тѳго поля дѳже утерѳлїл.

Кѳпєнгага 29 падолиста. Тутєшний університеть прїзнавь д-рови Юрїѳу Врандєсѳв дѳжїзненїй дарѳ гѳнѳровїй вь квѳтѳ 5.000 К рѳчно.

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на першому разі в „Діло“.

Передплату і писемні приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Олександровського ул. Калінінського 2; С. Соколовський Пасаж Гансманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у Відні: М. Дукес, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; в Б. Франкфурт в Гамбург: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і наслідок за писемні платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

до Австрії: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к. на пів рік . . . 16 „ на пів рік . . . 22 „

у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів рік . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зберігаються лише напередні застереження. — Рекламція неопечатаний вільний від праці.

Продовження числа коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймаються за 20 с., а в одній стрічці писемної або в місяць за 50 рубриць „Надбавка“ по 50 с.

Подяки і інші донесення приватні числять за 50 с. в одній стрічці.

Відповідь міністра д-ра Гартля

на інтерпеляцію в справі університетській.

На вчорашньому засіданні палати послов відповість міністер просвіти д-р Гартель на зв'язну інтерпеляцію пос. Романчука, Барвінського і тов. Відповідь ся звучить:

„Послы Романчук, Барвінський і тов. звернули до мене на нинішньому засіданні палати послов в справі експедиції у львівському університеті зь запитанням:

1) чи гадаю докладно і всесторонно поинформувати ся про події в тому університеті та аж на підставі таких інформацій оновити поришати справу?

2) чи гадаю докладно розслідити також жалоби руских студентів і взагалі відносини, пануючі у львівському університеті, а іменню, оскільки вони дотикають національних прав Русинів і поведіння університетських властей зь рускими студентами і професорами?

3) що гадаю заборядити, щоби усунути неправильності, пануючі у львівському університеті, і щоби забезпечити в ньому рівноправність руского языка, запоручену основними законами?

На сі питання маю честь відповісти:

Що до 1) Не лише із справоздань ректорату львівського університету, але також із згодних зь ними реліцій намісника і дирекції поліції у Львові доповідає ся і о тих жалобах подвах, що зайшли у львівському університеті дня 19. с. м., отей подробиць, в котрих що до головних точок згоді в також реліції так польських як і руских дневників.

Д 15. с. м. внесло кількох руских студентів просбу до академічного сенату львівського університету о одну зь викладачів саль на вчє руских студентів, котрі мало бути скикане на день 19. с. м. на год. 12 в полудне для обговорення національних справ. Просбу тую уважливий ректорат зь тим, щоби вчє відложено на 7 год. вечером того ж дні.

Щоби вчє відложено ся в полудне, на те не можна було пристати зь уваги, що о тім часі відбували ся виклади, котрі через вчє мусили би дозвати перешкоди або і цілком не могли би відбутися. Дякую ректор мусив вибрати так позну годину. Греще те спонукало руских студентів, між котрими в більшості були питомці гр. кат. духовної семінарії, до того, що ними ся самопомочи і озваченого дня в полудне зашли по скінченні викладу викладачу саль одного професора богословського видѣлу та зараз приступили до отворення вчє. На вчє о тім самовільно поступку прибавив заріз проректор в товаристві декана богословського видѣлу і, продекана видѣлу філософічного та університетського секретаря і хотів ввійти до саль, щоби іменем академічного сенату розв'язати нелегальне вчє.

Рускі студенти прийняли тих функціонерів академічних окликами „регеа“, тут потім, свистом і зневагами, а продекана філософічного видѣлу, коли хотів зблизити ся до катедри, навів насильно водіерго. Другий раз хотів ректор в аспієнції згаданих професорів достати ся до саль; але не пустили его студенти опорою і гробною поставою, зь галасом і зневажливими окликами боронячи вступу репрезентантам академічного сенату і его вибраному начальникові, а службу університетську, що хотіла им зробити дорогу до саль, билі палицями.

Коли заходи, щоби експедиції накласти до послуху заборядженням властей, оказали ся даремними, мусив ректор вдоволити ся тим, що голосно оповістив, що розв'язує те нелегальне вчє і всіх его учасників вь дорож дисциплінарної потагє до одвічальності.

Цілком свідомі нелегальності свого поведіння і в очевидній суперечності зь приреченням, зложеним при их приїзді на академічних громадах, що будуть жити совістно послі академічних задов і оказувати послух та пошанованє академічним властям, поважали ся рускі студенти против ршучих протестів дозв'язати ся своєю властью академічною дозв'язати вчє і постановити ухвали, вь котрих крім жаданя нового університету руского і паралельних катедр зь руским язиком викладавими у всіх видѣлах львівського університету, зважали ся виражати „свою погорду“ своєю властью, іменню академічному сенатові, деканові богослов-

ського видѣлу і продеканові філософічного видѣлу, заповісти скрайну обструкцію тым двом професорам і виразити „найвищу погорду“ послови до державної ради, радників двору проф. д-рові Цейклинському зь причини его останній бесід в парламенті, при чом здобули ся на водвагу переслати телеграфічно тую резолюцію президіи палати послов зь просбою, щоби вь водчитано вь нової палаті.

Отже не досить, що рускі слухачі безправно заняли саль на збори, що насильно водбули нелегальне вчє, що поганим способом обидили урядову повагу ректора і академічного сенату, що одного члена тої властей академічної зневажили особисто і побили педегів, котрі сповняли свої службовий обов'язок, та ще по мысли ухватили загадали ужити насильства против декана богословського видѣлу і продекана видѣлу філософічного. Ти надзвичайні експеси, котрих головними винуватцями були питомці гр. кат. семінарії, попереджені зборами вь самій семінарії д. 12 і 13 с. м., а ужиті до киданя зневаги на академічній властей львівського університету, вимагали очевидно також надзвичайних заоряджень; дитного сенату, щоби заповівши дальшим наміреним експесам, постановив застановити виклади у всіх видѣлах і тую свою постанову переслав мені до затвердження.

На підставі тих інформацій видав я наведений пп. інтерпелянтами і що до головного змісту врно ними повторений рескрипту зь д. 20 с. м., котрим затвердив я ухвалу академічного сенату та припоручив як найострішше і наискоріше перевести дисциплінарного слідства против винуватих студентів, до чого впрочом зь уваги на тяжку провину руских студентів не треба було окремого зазвичу. Як найскорішого переведення слідства жадав я вже длатого, щоби виклади могли скоро почати ся на ново і відбувати ся без перешкоди. На підставі того, що я тут навів, не виджу тепер причини видавати яке-небудь инше заорядження.

Однако оскільки пп. інтерпелянти будуть могли против надбаваних мені інформацій подати мені инші зь наведеним фактів, котрі на их гадку могли би зміняти повисший опис рчє вь головних точках або доповнити его, то найдуть мене завжди готовим вислухати их і можуть бути певні, що докладно розсліджу их твердження та уважливю их вь мру результатів того розсліджування.

Що до 2) О яких жалобах загалу руских студентів не відомо мені нічого — зь одним лише винятком, котрий дотикає жалоб слухачів богословського видѣлу гр. к., о яких загалу інтерпеляція зь дня 22. с. м., іменню, що теперішній декан богословського видѣлу не приймав водт тих слухачів індексів і родоводів, писаних вь самім лише руском язичі.

О тім жалобі доповідав ся і як зь інтерпеляції, та наслідком оглядності академічного сенату львівського університету стала ся она тым часом безпредметова. Так само нічого о тім не знаю, мов би професори або доценти львівського університету, котрі викладають по руски, мали які-небудь жалби на університетській властей. Дякую за-для браку всякої підстави годі мені починати жаданє пп. інтерпелянтами докладне дохочженє. Оскільки розходиться тут о слухачів богословського гр. кат., котрі посла дотеперішних реліцій мали головну участь вь експесах — а надь сям треба тым більше жаліти, що як раз водь кандидатів духовного стану повинно ся вимагати вь більшій нязь водь инших мист бездоганного поведіння і пошанованє властей — то церковна власть водзано вчє, щоби дала реліцію про участь питомців вь тих експесах і про те, що церковна власть вь сій справі заорядила; при тім ті студенти будуть мали нагоду висказати свої жалі.

Що до 3) Оскільки справді мали би заходити у львівському університеті які неправильності і дійшли до мови відомості, не залишу их розслідити а по совістній оцінці заорядити те, що буде водповідне управленню жаданям вь межах обов'язуючих законів.

Не хочемо на раз розбирати сє водповіді міністра просвіти, оскільки она опирає ся на втрніх, а оскільки на певніших інформаціях. Що ті інформації навів вь дуже важних подробицях не в

втрній, видно хочь бы зь того, що на вчє студентів дня 19. с. м. вь полудне мала більшість учасників складати ся зь питомців! Так само посла інформації п. міністра жалоби руских питомців що до індексів мали вже стати ся безпредметовими; зь того видно, що п. міністер вчє не знає о тім, що кс. Філек наперед уже заповів, що на другій курсь руских індексів безусовно приймає не буде. Так і вь инших еще подробицях інформації п. міністра зовсім не в втрній і безсторонній. Але, сказано, вь тем на раз входить не будемо.

Тут висказуємо лише бажанє і надію, що п. міністер дотримає обітниц і справді вислухає та до слушности оцінить інформації зь другої сторони, а і що ще важніше — розслідить неправильності, пануючі у львівському університеті, заорядити, щоби закони і розпорядження, нормуючі вь том університеті права рускомови, бережено целувано і не коментовано их самовільно. Тым уже самим заповів п. міністер дальшим експесам руских студентів, котрі вь противі ра зь статей ся на жал і шкоду руском суспільності майже невдінерго конечні. Але радикальний і певний якь так на самовольно вь толкованю і виконуваню обов'язуючих законів і розпоряджень, як і на наслідки подібного як досі поведіння університетських властей супротив рускомови і студентів, домагаючих ся признання тій мові прав, — в лише заложене самостійного руского університету у Львові або поки-що бодай повна его утратація.

Посля встїї зь Відня міністер д-р Гартель прийме депутацію руских студентів львівського університету вь понеділок. Депутація вручить міністрові основний меморіаль о львівському університеті.

Нова провокація...

Спровокована шовінізмом університетських властей наша молодіж заорядкувала против тых провокацій одиноком можливым для неї способом — бурливою демонстрацією. А тепер, коли належало бы тактовним поступованям успокоити молодіж, коли належало-б устеречи ся найменшого провну нетерпимости, університетській сенат кидав новий подпал вь горячу молоду громаду, — видає (друкований) „маніфест“, своїм змістом і формою наче-б на викликание нових демонстрацій.

Сенат игнорує і на дальше 650 руских слухачів а звертає ся до молодіж — видко тільки до польскої молодіж — зь виключно польською водзвоню, яку подаємо тут вь дословнім тексті:

Do Młodzieży Akademickiej Uniwersytetu lwowskiego!

Mury naszego Uniwersytetu były dnia 19 b. m. widownią smutnych zaburzeń i wstrętnego bezprawia. Wiadomo bowiem, że pewna liczba słuchaczy, narodowości ruskiej, nie czekając na dozwolony na godzinę 7-mą wieczorem termin, dyla tego dnia wbrew wyrażnemu zakazowi Rektora wiece w godzinie południowej, to jest w porze przeznaczonę na wykłady. Na tym zaś nielegalnym wiece, oprócz rozwołania umieszczenia na porządku dziennym, uchwalono ponadto, „jesz ze inne“, które w najwęższym stopniu uwalniając Władzom akademickim. Gdy Rektor, spełniając obowiązki swojego urzędu, zamierzał wejść z kilku Profesorami do sali, w której zebrał się pomieniony wiec i gloszał rozwiązanie tego bezprawnego zgromadzenia, wtedy przystąpił Jego i towarzyszących Mu Profesorów swistem, dzikim krzykiem, sukanem i obelżywymi wyrazami, asystującą zaś służbę uniwersytecką uderzono kilkakrotnie łaskami.

Senat akademicki przekonał się niebawem, że ten objaw dzikości nie był wybuchem młodzieńczej nierozwagi lecz przeciwnie stwierdził, że to wszystko co na tym samowolnym wiece działo

lano i j. nietylko uchwalone rezolucje, ale także popełnione ekscesy były naprzód z góry obmyślane i zuchwale wykonane. Rozumie się samo przez się, że za tego rodzaju ciężkie i niebывале w naszych Uniwersytetach wykroczenia przeciw ustawom i porządkowi akademickiemu będą wymierzone w nym słuszne i sprawiedliwe kary.

Dotychczas ogłosił je Senat akademicki pięciu sprawcom rozruchów z dnia 19 b. m.

Inne śledztwa są w toku.

Po tych smutnych zajściach wzywamy teraz młodzież akademicką, aby w łączności z władzami akademickimi strzegła powagi i honoru Wszechnicy, która za wolą Miłostiwego Monarchy podaje naukę w obu językach ojczystych, a jest — o czem niech pamięta młodzież ruskiej narodowości — jedyną na świecie Szkołą, w której katedry ruskie istnieją i coraz to rosna (?!) w liczbę.

Zachowanie się Wasze — Panowie — spokojne i poważne, ale zrazem nacechowane stanowczą gotowością do obrony powagi i pryncypów naszej Almae Matris w dniu uroczystych ślubów, złożonych w chwili gdyście otrzymali godność akademickiego obywatelstwa, wzudzi pamięć o obowiązkach posłuszeństwa ustawom akademickim w sumieniu tych Waszych Kolegów, którzy o nich zapomnieli.

Wykłady rozpoczną się z dniem 1 Grudnia 1901 ale jedynie na wydziałach świeckich; wykłady bowiem na wydziale teologicznym pozostają nadal w zawieszaniu aż do dalszego rozporządzenia. We Lwowie dnia 30 listopada 1901.

Z Senatu akademickiego Uniwersytetu lwowskiego.

Rektor Uniwersytetu: Rydygier.

Przemo wtręci się nie chce, щоби се був маніфест університетської властей, коли читає ся сь вь тов. Dzienniku i Narodowi przedawany водзвон. Dziennikow i termy: „wstętnie bezprawie“, „objaw dzikości“, „dziki krzyk“ — так і сыплот ся, як зь рога обильности! А що за выводы! Студентська демонстрація не була — після маніфесту сенату — вибухом молодечої нерозваги, але противно — університетській властей ствердили (де? коли? як? чим?)! що не тільки ухвалені резолюції, але і цілий „експес“ були „наперед зь гори обдумані і зухвало виконані“!

И той сенат такь водзвонє ся до молодіж, коли вимагає водь сєи молодіж для себе послуху, коли говорить о удержанню спокою...

Та не конець на тім. Dziennik polski прямо взывав польську молодіж, аби „прочиала“ Русинів, аби „взяла вь оборону польської університет, польських професорів і польській сенат“. Університетській сенат рівнож зывав молодіж до „gotowości do obony“... Як воль розуміє ся „оборону“?

Сей маніфест сенату — се тільки оден доказ больше, що намь треба особного університету. Се лише оден приченок, болючий приченок до мотивів, які не дадуть замовкнути рускому народові, доки у Львові не стане особний рускій університет!

Вь сенаті львівського університету не засідав ані оден професор Русинь — самий Поляк.

Той сенат звертає ся до молодіж тільки польскою, — игноруючи руску молодіж, немов зь гори звольняє вь водь обов'язку розуміти сей маніфест...

Борба о рускій університет.

Зь Бережан в пишуть намь:

Справа основана руского університету відбилась голосним відгомном в повіті бережанським. Коли часопис рознісли вісти, що наші посла мають поставити в тії справі натиче внесенє в палаті послів, вислали члени чотирох бережанських народних товариств (фільт Просвіти, Рускої Бесіди, Воля і міщанської Читальні) та і кільканиці селських доохрестних читалень петипіті до палати послів з жаданем основаня руского університету. Славна маніфестація львівських університетських студентів розбудила у всіх свідомих людей нашої околиці велику радість і випресала нелицемірний ентузіазм навіть у байдиких і трусливих людей. Бережанці дали вираз своїм чувствам не тільки в телеграмі, висланій до молодіж по її сьмілим виступі, але і постановили голосніше висказати свої погляди на сь справу.

Змѣна льокалю! Юліанъ Домбровскій
Истнуєчій водь 30 лѣтъ подь фирмою

Магазинъ Годинакарскій Юліерскій, полученый зь двома робѣтнями, перенесеный уже зь Театральои 7 на Гельманьску 4, Лзззз.

На 28-ого падолиста скликано до Бережан всенародне віче в справі основи руского університету. Нарід зрозумів вагу справи — явилось ся около 500 людей, головню селян, кількадесят бережанської інтелігенції обох полів. Дуже потішачим є факт, що селяне, довідавшись о вічу з слуху, самі від себе одушевили ся ним і прибули численно.

Вічу проводив катихит о. Соневицький. Реферат виголосив адвокат др. Андрій Чайковський. Представив значні і давніє нашої культури, історію рускої мови на львівській університеті, заті наших ворогів, послідні атаки шовіністичних професорів на нашу язикову рівноправність, описав славу і достоїнну борбу університетської молодіж, опрокцив безпідставні, на ложних фактах оперті заміти против основи руского університету, а віче односторонно і серед оплесків ухвалило отей резолюції:

Русини міста Бережан і околиці

1) визнають засноване руского університету у Львові а вже що-найменше креоване рівнорядних руских катедр для всіх предметів на всіх виділах існуючого львівського університету — перворядною і конечною потребою руского народу, котрої заспокоєне належить ся рускому народови на основі конституційних законів;

2) прилучають ся односторонно до внесення руских послів в Раді державній з дня 19 с. м. в справі руского університету;

3) висказують признане і повну симпатію руским університетским студентам, що спровоковані неадекватним і прямо ворожим становищем сенату і поодиноким професорів до їх постулатів, мусять вести так тяжку борбу;

4) вносять петицію до Ради державної а жаданем заснованя руского університету.

Офіція Тимотей Старух в горячій промові іменем селян заявив, що нарід рішучо постоїть за постулатом самостійного руского університету, бо йому се належить ся, бо він рівно з иншими поносить державні тягари.

По палких промовах студента прав Гошовського і священника Мосори голова замкнув віче а одушевлений нарід відсипав гімном: „Не пора“ і „Ще не вмерла України“.

Петицію, підписану всіми учасниками віча, і ухвалені резолюції вислав ся на руки посла Романчука.

При нагоді віча довідались ми, що сїм громад бережанського повіта вислало петиції о руский університет від рад громадських; инші ради громадські мають також внести петиції.

Зь Бучача пишуть намъ:

Влизько 200 учасниківъ згромадилось на вічу скликаючому на день 28 с. м. до Бучача в справі основи руского університету. Віче відкривъ п. Телишевський, представителемъ, вибрано О. Олесницького, а сей покликавъ на секретарівъ пп. Заричко і Н. Рогозинського. Характеръ віча бувъ дуже поважний і замітне було загальне одушевлення і заинтересоване. Явилось також руский панъ. По довшомъ п. Олесницький представлено цілю справи п. Телишевський і по короткій дискусії прийнято односторонно, серед оплесківъ слідуєть резолюції:

Русини Бучацького повіту:

1) визнають засноване руского університету у Львові — а до той пори креоване рівнорядних руских катедръ для всіх предметів на всіх виділах львівського теперішнього університету — найпершою і конечною потребою руского народу, котрої заспокоєне належить ся рускому народови на основі конституційних законів державнихъ;

2) прилучують ся односторонно до внесення руских послівъ в Раді державній зь дня 19 с. м. в справі руского університету;

3) висказують повне признане і симпатію руским університетским студентамъ, що спровоковані неадекватним і прямо ворожим становищем сенату і поодиноким професорів до їх оправданыхъ жадань, приневолений сьуть вести зь подиву ріднимъ самопожертвованемъ відчайну борбу;

4) вислають признательну телеграму рускимъ посламъ на руки п. Романчука;

5) вносять петицію до Ради державної а вивають всь руский інституції, товариства, читальні, громади, взагалъ всь руский загаль до вношеня громаднихъ петицій вь дїлї заснованя руского університету.

По ухваленю тихъ резолюцій всь присутній підписали петицію до Ради державної а на внесенє О. Волянського зложили суму 41 коронъ 67 копійокъ на фондъ заповомоговий для „Академічної Громади“.

Відтакъ предсідатель закравъ віче.

При сьім нагоді хотіємо, що зь Бучача відійшли до Кракова ось-такі дві телеграми:

1) Впов. Панъ Д-ръ Уляновський, професоръ університету вь Кракові. — За Твої розважний слова, достойний мужу науки,

котрими Ты на вічу студентівъ вь сали Коперніка розжаривъ тїлїючї вь молодихъ серцяхъ чувства правди, свободи і справедливости, будь Тобї відъ Русинівъ Бучацького повіта честь і подяка. — Телишевський, Олесницький, Танчаковський.

2) Czełtnia Akademicka на руки Впов. Казимира Любецкого вь Кракові. — Становище, яке завяла Краківська молодіжъ академічна вь справі руского університету, єсть свѣтлимъ лучемъ нашої спільної лучшої будучности, а прийняті Вами резолюції відкрили Васъ хвалою побѣды свѣтла надъ тьмою, правди надъ ложію і свободи надъ гнетомъ. Русини Бучацького повіта пишуть вамъ за се братню подяку зь окликомъ Вашого генія:

„Pryskaj! nieczule lody,
i przesady światła śmiecia,
Witaj! jutrzeńko swobody,
zbawienia za tobą słonce!“

Телишевський, Олесницький, Танчаковський.

Відповідь руско-української молодіжї університетської — польської шовіністичної.

Наша молодіжъ, якої польська шовіністична молодіжъ ухвалила „помічъ“ вь формі резолюції, звываючої сенатъ, аби „легко каравъ ексцедентівъ“, выдала у відповідь ось-яку заяву:

„Зібрана на довірочнім зборі з 28-ого падолиста 1901 українсько-руська молодіжъ академічна складає слідуєть заяву:

При кінці довірочних зборів польської молодіжї з дня 27 с. м. ухвалено відзив до університетського сенату в цілі як найадекватнішого караня учасників віча з 19-ого с. м.

З огляду на се, що ту резолюцію ухвалено вже в неприсутности симпатичної нам і симпатизуючої з нашими домаганнями часті молодіжї, — що сї резолюції ухвалили ті самі люди, що подібне змістом а на початку обряд поставлене внесенє відкинули, — з огляду на се, що резолюції сї ухвалили ті самі люди, що перед кількома днями на зборах Czełtni отверто висказали супротив нас ворожу неутраляність, осудили наші домагання, налягували події і радували ся надїєю, що „борбіфакси“ понесуть „належну“ остру кару а навіть кинено там слова, щоби нам відмовити товариських прав, — отже люди, в котрих прихильність українсько-руська молодіжъ абсолютну вірити не може, — в виду сего, що сю резолюцію уважаємо тільки нужденною парфразою внесеня поставленого симпатизуючим з нашими постулятами відомом польської молодіжї, котра в повнім значінню поступала після девізи „вилїнь з вільними“ а не воює тільки фразами, — з огляду вкінці на се, що ту резолюцію мусїли би ми уважати верхом ласки для себе, а такої ласки і від таких людей не можемо прийняти і не приймемо —

Руско-українська молодіжъ вважає ті резолюції прямо верженою собі в лице обидою і жадає рішучо, аби академічний Сенат і дисциплінарна комісія в дальшій своїм поступованю безуслонно не оглядали ся на ту резолюцію, але поступали против нам за власним, хоч-би й суворим судом.

За українсько-руську академічну молодіжъ: Василь Чайковський, слух. філ., Роман Курбас, слух. прав, Іван Визанський, слух. прав.

Ся заява — думаємо — є гідною, справді мужеською відповіддю на махлявельську резолюцію станьківського і народово-демократичного нарыбку.

Зь ради державної.

На початку вчорашнього засіданя палати послівъ велику сензацію викликала заява президента палати, що голосний п. Вольфъ зложивъ мандатъ. Президентъ заявивъ, що зложене мандатъ приймає до відомости і зарядить все, що потрібне до переведення доповняючого вибору.

Міжъ інтерпеляціями відчитано також (в відому вже читателямъ „Дїла“) інтерпеляцію руских послівъ вь справі події вь львівському університеті, інтерпеляцію д-ра Коса вь справі громадських виборівъ вь Долині, Меруновича вь справі управи поштовою вь Галичині, Ольшевського вь справі поступованя старости вь Ясїї гр. Міхаловського при виборахъ.

Міністеръ просвѣты Гартель вь відповідь на інтерпеляцію руских послівъ вь справі львівського університету (сю відповідь подаємо повнїше) і на інтерпеляцію Брайтера вь справі краківського доцента Лютославського. Міністеръ заявивъ, що Лютославського не „засуспендовано“, бо вінъ бувъ приватнимъ доцентомъ, лише „увільнено відъ викладівъ аж до дальшого зарядженя, а то зь огляду на задовочний спосібъ, вь який вінъ виконувавъ свою veliam legendi“. Міністеръ майже цілкомъ выразно сказавъ, що Лютославського усунуено зь причини, що у него по-просту „не всь дома“.

Мимо протесту міністра торговлї ухвалено 230 голосами противъ 7 наглость внесеня звываючого правительствѣ зяти назадъ предложеный проектъ закона о реформі біржї і поручаючого економічній комісії зредагованє нового проекту закона, котрий цілкомъ зносить термінову торговлю збїжжємъ і

мльвомъ на біржі і поза біржою. Се внесенє прийнято такожъ in merito зь тымъ, що новий проектъ має бути до 6 тижнівъ предложеный палаті до нашого трактованя.

Сензаційний крокъ Вольфа різно собѣ пояснюють. Всенїмцѣ говорили зразу, що Вольфъ наміряє зяти ся стало редакцією партійного дневника Ostdeutsche Rundschau, а посольство абсорбує за бѣлого часу. Клюбъ Вольфівцѣвъ захоче впрочомъ що до причинъ резігнації Вольфа якъ найбільшу дискрецію. Говорять, що причина зложена мандату була та сама, котра довела до поединку міжъ Вольфомъ а Зайцомъ. Вольфъ мавъ бути „приятелемъ дому“ Зайца і се своє становище мавъ навіть выискувати фінансово, намагаючи свою любовку на різній грошевій квоті.

Шенереръ довшавши ся о всьомъ тѣмъ, сейчасъ по подинку Вольфа зь Зайцомъ скликавъ засіданє клубу. Зь огляду на се, що жінка Вольфа ввела противъ Вольфа скергу о зломанє супружної присяги і клубъ мусѣвъ бы Вольфа выдати судови, цїлий скандалъ бувъ бы выйшовъ на верхъ. Окрімъ того Шенереръ мавъ реверсѣ Вольфа, вь котрѣмъ сей обовязує ся вь кожній хвили зложити на жаданє Шенерера мандатъ. На внесенє Шенерера виключено Вольфа зь клубу. Коли бы Вольфъ не зложивъ редакції Ostd. Rundschau, клубъ буде выдавати иншіи дневники. — Вольфъ зложивъ такожъ мандатъ до сойму.

Дневники доносять, що переговори міжъ Русинами і Словінцями о залишенє дискусії надъ наглыми внесенями о заснованє руского і словїнського університету не повелись, бо Нїмцѣ не хочуть зрезігнувати зь дискусії.

ВІДОЗВА.

Выдѣль товариства „Русна Бурса ремісничя і промыслова“ у Львові розбѣслав на весну сего року своє справозданє за П рѣкѣ адмін. і окремою відозвою звернувъ ся до всьох рускох суспільности зь горячимъ звызовомъ приступати вь члени товариства, або поспішати зь датками на цїлі товариства.

Выдѣль товариства розбѣслав тогды надъ 2.000 чекѣвъ, аби улєкшити патріотамъ посылку датківъ, і выразивъ надїю, що всь руска суспільність збїгне ся муравлищемъ вь несеню помочи той інституції. Се-жъ не такъ трудно, треба тільки доброй волї. Кожный священникъ нехай відступить бодай одній акафістѣ до року, урядникъ маленькій процентъ якось ремунерації, купецъ або промысловецъ якийсь маленькій процентъ відъ добре зробленого інтересу, а вѣрте намъ, що здвигнемо інституцію, якої намъ сусѣди позавидують.

И по тихъ высказаныхъ надїяхъ достали ми 74 чекѣвъ (на 2000!) такъ, що заледви покрили ми кошти розсылки відозви і чекѣвъ, а для питомцѣвъ лишилась на дальше тільки надѣя на патріотичну Русь..

А кілько то чути у насъ при всьхъ нагодахъ нарікань на бракъ промысловцѣвъ і ремісниківъ, кілько то пише ся о нещасливѣмъ дробленю селянськихъ ґрунтѣвъ за дїя браку промыслу і ремесла! Якъ то часто відчувують наші патріоты бракъ той веретви вь народі, тогды богато говорять ся о вытвореню сєй веретви, кидас ся богато фразъ; але якъ приїде ся приложити руку до дїла, тогды насъ нема. Якъ любо покликуємось на 3-мільонову Русь австрійську, а силъ треба, що на 30-мільоновий руский народъ; а коли треба дати жертву на народній цїлі, десь нема тихъ мільонѣвъ, лишають ся одиницѣ або десяткі.

Горко писати ті слова правды вь очі патріотичной нашой Руси, але нѣхто намъ сего не може згнати, якъ бы найшовъ ся вь нашѣмъ положеню, коли ми замкнули П. рѣкѣ адмін. недоборомъ, а теперъ на 2000 чекѣвъ достали ми аж... 74! Відозвы і чеки не промовляють до сердець і кишень Русинѣвъ, намъ кибавъ треба старосвѣтскимъ звычаемъ выслати колектантѣвъ, котрі, правда, більшу половину складокъ зьбѣдять, але принесуть бодай щось.

Не хочемо повѣрити аби вже такъ дуже але було і дїятого звертаємо ся ще разъ сєю відозвою вь часписяхъ до всьхъ Русинѣвъ і просимо о помічѣ не хвиливу, але помічѣ тревалу. Нехай кожний Русинъ поставитъ собѣ за обовязокъ придбати щось для нашой Бурси хоть-бы разъ вь роцѣ, а такъ понятий обовязокъ запевнитъ намъ тревалу помічѣ. Хто не може помочи намъ грїбнимъ, той може ще прислужити ся натуралїямъ, котрі такожъ дуже намъ прийдуть ся. Возьмѣть отже, Родимцѣ, ті слова собѣ до серця і поспішѣть намъ зь помічю, аби ми не потребували станути не вь серединіи дороги, але вже зь самого єи початку.

Зь сегорѣчнихъ датківъ піднести мусимо датокъ Высокого Сойму 100 кор. а радше повиний поставити тутъ на першѣмъ мѣсци Радѣ повѣстови вь Рогатині, котра удѣлила намъ 100 кор. т. є. тільки, що Соймъ кравий; зь Гривовичъ коло Львова достали ми помічѣ вь натуралїяхъ.

Всякі датки просимо присылати або чеками або на адресу п. Ів. Вацпінського,

касієра „Днѣстра“, а кожний датокъ, що дасте Бурсѣ, дасте своій матерї Русї!

Видѣль Видѣль Товариства Руска Бурса ремісничя і промыслова у Львові.

Привітні телеграми і письма для рускої університетської молодіжї.

Заболотів. Руська академічна Молодіж! Зібрана принагідно в Заболотіві, руська інтелігенція з Покутя, заявляє отсим, що солідаризує ся в цілій основі з Твоєю сьмілою і патріотичною акцією піднятою в справі рівноправности рускої мови і самостійного руско-українського університету і висказує Тобі, руська академічна Молодіж, за Твій енергійний і повний пожертвованя виступ найбільше признане і пошану! Узаємно вповні, що де безграничний шовінізм дочке безпощадно найсвятїйші чутя народні і заборучені основними законами права рідної мови, там виступленє з границі формальної легальности єсть не то дозволене, але і вказане. Уважаємо проте Твій виступ за слуханий, справедливий і високо патріотичний, а сли-би Тобі з тої причини прийшлося навіть понести значні моральні й матеріальні жертви, то знай, руська Молодіж, що всь руська інтелігенція і всь руський нарід єсть а Тобою в тїй справі одної думки і одного переконаня, і в них знайдеш Ти в трудних хвилях борби належний Тобі захист, моральну і матеріальну поміч і підпору. Боріте ся — поборете, Вам Бог помагає, за Вас сила, за Вас воля і правда сьвятая! — Зоболотів дня 21 листопада 1901. Єронім Калитовський, о. Василь Залудський, Євсей Ярошинський, Николай Гелюх, о. Василь Калитовський, Осец Шпитко, Генрик Рогожинський, Емілій Гелюх, Євгенія Калитовська, Євгенія Ярошинська, Іванна Залудка.

Вогородчани. Живїше заберѣть ся руське серце в груди, коли читавсь про Ваші груди для рідного слова. Для Русі-Україні борітесь борці! Бог додасть Вам сил! — Вогородчанські Русини.

Журавно. Члени руської читальні, зібрані на загальних зборах дня 24 н. ст. листопада с. р., висказують як найгорячїше признанє руської молодіжї академічній за оборону прав рідної мови і за домаганє основи самостійного руского університету у Львові. Боріте ся — поборете! А в своїй хаті своя правда і сила і воля! — Члени Читальні в Журавні.

Чернівці. Тримайте ся і боріть ся сьміло за Ваші права! Клявдія де Говора. Дрогомирецька.

Тухля. Слава Борцям за наші права! — о. Стефан Крижановський парох.

Тухля. Слава і честь Товаришам борцям за право і правду! — Ольга Січинська, Володимир Шматера, Євген Василевич Давидяк.

Джурин. Честь Вам руські борці! Ми духом з Вами! — Катря і Уляна Лотоцькі, Омелька Павляк з Половець.

Станіславів. Честь Вам, старші Товариші, що боретесь за український університет! Ганьба нашим верховодам, котрі допущають наші найсвятїйші національні права, найсправедливїйші домаганя! — Українці станіславівської гімназії.

Станіславів. Шлем щирий привіт молодим борцям! Слава Вам і честь! — Товариство Руських Жєнщин в Станіславові.

Тернопіль. Де сила, там воля; боріть ся Братя, а поборете! — Українська молодіж учительської семінарії.

Рожнітів. Академікам-Русинам, що сьміло і бодро стоять за своїми правами, шлемо сердечний привіт: Боріть ся, поборете, Вам Бог помагає! — За громадян з Рожнітова Андрій Павлич.

Вь послѣдній хвилі довшуємось о засудѣ нашихъ академіківъ.

Вырокомъ університетского сенату — двоохъ академіківъ, Євгена Косевича і Володимира Темницького, релеговано зь львівського університету на завсѣгды, — одного, Щуровського, на чотири курсы а двоохъ, Пачовського і Євгена Бурачиньського на два курсы.

Засуджені мають право рекурсу до міністерства до 14 днѣвъ і певно скористають зь того права.

Повѣдомленя сенату о релегації не прийняті всь п'ять, бо написані були не вь рускомъ яззыкѣ.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыністѣвъ! Просимо о жертвы на купно друкарнѣ до Параны.

— Звертаємо увагу нашихъ Вп. передплатниківъ, що на опаскахъ нїявнього числа „Дїла“ є выписані рахунки передплати по концѣ мѣсяця грудня с. р.; просимо проте о ласкаве вырѣшанє поданыхъ рахункѣвъ до дня 13 н. ст. грудня, щоби наша Адміністрація могла свои рахунки за папѣръ і друкарню на часѣ поладнати.

— Выклады університетскї почнуть ся на ново 3-ого грудня с. р. і тогды тільки мають професоры удѣлювати підписѣвъ на индексѣхъ.

— **Изъ Збаража.** В понеділок 2-ого грудня с. р. о год. 1 попол. відбуде ся в Збаражі в будинку магістратним велике народне віче в справі основи руско-українського університету. За Комітет вічеви: *Нико Остапчук, Андрій Шмигельский.*

— **Заборона в'їзду в Дрогобич.** Дрогобицьке староство заборонило скликати до Дрогобича на 29 с. м. в'їзду в справі університету. Самі в'їзди відбулися довірочні збори. На зборах зложено 58 кор. 10 сот. на запомоговий фонд академ. молодіжні.

— **Правительство.** комісар розважав в'їзду в Коломию скликати для справи університету, це заки оно почало парад. Натомість відбули ся довірочні збори.

— **В'їзду о скликанню союму в грудні с. р.** розголошено в газетах, називає краківський Сказ неправдивою, бо краківський виділі не одержав досі в тій справі ніякого повідомлення.

— **В Коломию відбуде ся 1 грудня** популярно-науковий відвіду проф. Мих. Іванца п. заг. „Перша поміч в нагалих випадках“.

— **Зъ Перемишляна** пишуть намъ: Д. 24 с. м. відбув ся в Перемишлянах в сали касинової музикально-вокальний вечерок устроений читальнею „Просвіти“. В програму входили хорі мішані дуже добре вишкolenі п. Мих. Бураком і Н. Трофимьяком під умілою диригентурою о. Копертинського, декламції „Топола“ Шевченка, і „Каменирі“ Франка, які віддали ся зрозумілим Марією і Н. Трофимьяки, представлено комедію Григорівича „Тато на заручинах“ і живий образ.

До удачної вистави комедії причинив ся найбільше п. Ів. Вудманюк, що не щадив ні труду ні часу, щоби представлено випало як найсвітлішше, і се при цій охоті артистів вповні ему вдало ся. Честе йому за се від читальні! Публика в числі около 200 людей (всі місцеві інтелігенція без огляду на народність, родинні зв'язки і околиці і багато селян) просто одушевлялась грою наших дебютантів. Що-до артисток, то на переміну подивляючись їх добру гру то красну вроду. Мило врешті згадати і про паню Копертинську, що з припорушеної її сторони декорацийної так добре вивчалась.

— По вечерку відбула ся спільна вечере серед тоасів і співу „Ще не вмерла Україна“. По вечері — танці під проводом знаменитого аранжера п. М. Вільського; мила забава протяглась до 6 год. рано. Перший сей вечерок руский в Перемишлянах, що так світло випав під зглядом артистичним і касовим, бо приїс Читальні 236 K. vngito, нехай буде для таких невиспущих труженників, як п. Бурак, Трофимьяк, Влизнюк і інші, заохотою до дальшої патріотичної праці, а то тим більше, що місцеві руска інтелігенція ніколи не опустить. — *Член Читальні.*

— **Відзначене.** Загально знава фірма Гейльмана Рона і Сынів, посідаюча склад готових одягів мужських при площі Марійській ч. 5, удостоєна честі одержати титул ц. и к. надворних до-стаєць.

— **Зъ „Народної Торговлі“.** Зъ уваги на се, що многи агенти-жиди уживають ся по селах та напихають селянамъ апарати господарські, якъ сичарі, млини і т. д., тожучи їмъ, що они зъ „Народної Торговлі“, ми зъ нашої сторони остерігаємо і заявляємо Вл. Читателямъ, що ми жидних агентів подорожувачих по селах не висилаємо, отже просимо всякі замовлення на машини або прямо до насъ вносити, або через наших місцевих заступників. Машини висилає ся просто зъ Львова. — *Дирекція.*

— **Демонстрації у Львові.** Вчере передъ полуднемъ збравалась коло лат. катедри польська молодіжъ академічна, а по виступанню богослуження відправленого в пам'ять падолісткової революції рушили при ефівах „Gdy narod do boju“ передъ мешкане нмецького консула. Віддівъ поліції зъ добути мишами загороживъ їй дорогу і не допустив до консуляту. Тоді демонстранти рушили улицями Академічною, Каролою Людвикою, Яглонською і Третього Мала передъ пам'ятникомъ родака Голуховського. По дорозі арештувавъ комісаръ Лисаковскій одного техника. За арештованимъ обставили демонстранти і густою лавою потягли за арештованимъ передъ будинокъ дирекції поліції, а коли арештованого по списанню протоколу випущено, розійшлись збори до другої демонстрації. Около 300 студентів політехніки зборалось по виводахъ коло політехніки і четверками рушили улицями Снядецьких через читальню передъ мешкане нмецького консула. Мешкані стертъ одень поліціянтів, а побачивши демонстрантівъ заарештувавъ поліцію. На адресу консуляту посилались гримки оклики „repeat“ і „ганба“ і демонстранти у зворочень перйдували рушили назаді; на площі Академічній зустрінулись зъ віддівомъ поліції підъ проводомъ комісара Лисаковського. Поліція добула шабелі, однакъ молодіжъ технічна заявила, що йде на техніку. В ряди молодіжы вмішавъ ся тайний агентъ Гінсберт і хотівъ робити „порядокъ“, та сему перешкодивъ комісаръ Лисаковскій. Техніки спокійно удались ескортвані поліцією передъ будинокъ політехніки, де відспівали патріотичний гімн і потімъ розійшлись. Поліція стерегла цілу ніч зъ нажежними багнетами нмецького консуляту і пам'ятника родака Голуховського.

— **Атентат в церкві.** Вчашь богослуження в церкві св. Стрельскакихъ новихъ тамошний селянинъ Василь Кибайло, доставши напад божовля, накинувъ ся зъ ножемъ рукахъ на стоячого побіжъ цього селянина

Ник. Поглода і завдавъ ему тяжку рану в шию. Присутні селяне убезпелили божовольного і відвезли его на Кульпарків.

— **Сему рангу надавъ міністеръ просвіти** 257 професорамъ въ Австрії, а мѣжъ ними 15 професорамъ середнихъ шкілъ въ Галичині, а іменно: Едм. Вончальскому, Юліянові Дольницькому, д-ру Т. Гарлицькому, Теофілеви Грушквичеві, Ів. Корницькому, Макс. Криницькому, Тад. Кукурудзові, Володиславові Кульчинському, Кар. Кунцому, Мих. Кусоновичеві, о. Онуфр. Лепкому, К. Раверові, Волод. Респеві, Мих. Шкляреві і Вол. Венжиківському.

— **Засиствоване вердикту.** Передъ станиславівськимъ судомъ присяглись ставъ оногоді 72-літній селянинъ изъ Загвозда Ілько Стасюк, обжалований о злочинъ морду. Передъ двома лѣтами давъ вбѣнъ своїй вину, що вийшла за-мужъ за Андрія Стасюка, кусень поля. Коли винука померла, зажадавъ вбѣнъ звороту поля, але зять спротививъ ся тому. Коли дня 7 вересня с. р. зять почавъ то поле орати, надійшовъ старий Ілько і в скарді ударивъ зятя кілька разівъ сокирою такъ сильно, що той померъ того самого дня в станиславівськомъ шпиталі. Судъ присяглі потвердивъ десятима голосами вину Ілька що-до злочину морду, але председатель трибуналу, президентъ Саганекъ засиствовавъ той вердикт, не добавившись в чині обжалованого намъ ру убити зятя, і відложивъ тую справу до слѣдуючої каденції.

— **Неурожай в Бразилії.** Якъ ми вже доносили кілька разівъ в „Дѣлѣ“, панує се-го року в цѣлій Бразилії неурожай. Вѣсть подана в „Дѣлѣ“ потверджує теперъ листъ поселенця зъ Ріо Кларо до львівського староства, оголошений в „Gazet' Lwowski“. Тамъ читаємо: „Зъ Бразилії (Парага, Курітіба, Ріо Кларо) одержавъ староства львівській радникъ намістництва п. Францъ дуже характеристичний листъ відъ одного зъ селянъ, котрий передъ кількома роками вывандрувавъ зъ Миклашева (коло Винникъ) за море. „Теодоро Р.“ (здаєсь Теодоръ Потоцький, авторъ цѣкавихъ дописівъ в американській „Свободѣ“ і рускій патріотъ зъ Ріо Кларо — *Ред. „Львів“*) жалувъ на великій неурожай, який навѣстивъ в сѣмъ роцѣ Бразилію. Всьо вѣ поля пропало, а до того і роботи коло будови залѣзницѣ завѣшено, отже і зъ того жерела сподіваний заробокъ завѣвъ бѣдаковъ: „яке і шестий роцъ в Бразилії, а ще такого року не було якъ сей роцъ“. — Такожъ зъ Аргентини приходять сумні вѣсти про посуху, а і в Канадѣ не конче добре, тожъ чей нашъ люде вже будуть сидѣти дома. Теперъ у насъ скрѣзь парцеляція веде ся, а такий селянинъ, що має сотки на подорожъ за море і тамъ на початокъ, може тутъ брати парцельовані грунти! — *Омелянъ В-скій.*

— **Борба зъ дикомъ.** Изъ Староміщини, скалатського повіту, пишуть намъ, що тамъ же 29 с. м. середъ бѣлого дня появилъ ся в сѣлѣ величезний дикъ. Наположений пустиль ся бѣгти черезъ замерзлий Збручъ, но не мѣгъ утекти по ховзѣмъ лѣдѣ. Пустивъ ся за нимъ чоловікъ зъ Дорофівки, що йшовъ на термінъ до Подволочиска, та дикъ покачавъ лишь безборонного. Тому підбѣгъ на помічъ Карпъ Лещинський, но п сего поваливъ дикъ на землю. Третій Никола Терчинський ледви скривъ ся передъ лютою звѣрвою до стодоли. Колижъ на крикъ збѣгло ся більше люда зъ цѣлами та сокирами, ледви удало ся прогнати звѣрю, що чмичувъ вѣ поле. Повідомлені стрѣльці і фінансери в Подволочискахъ вибралъсь за слѣдомъ дика, щоби го уловити. Дѣляо ся то все ранкомъ коли дѣтвора спѣшила в школу, та на щасте, що обійшло ся безъ жадного випадку. — *И. К.*

— **Дроби вѣсти.** Зъ початкомъ 1902 р. буде отворений у Львові торговельний консулатъ французскій, а управу его обійме репрезентантъ французскихъ дивизійъ Еразмъ Свѣтчевскій.

Русини! Пам'ятайте на руску Бурсу ремісничо-промислову у Львові!

Найлучший дарунокъ на Рождво для дѣтей. Просто величезний ужити огоруду вѣ-однакъ де ятхъ лѣтъ средъ тѣхъ для забавы і знанія дѣтей на око такъ неказисто, а мѣсто того перешкоджає вѣ дѣтямъ забави, на що оно і повинъ заслугує. Мѣмъ тутъ на радѣхъ вѣстивъ ся ивотинъ зъ каминцями до будови едма Ф. Ад-Гіхтера і Ф-вк. Вѣдвѣ і Орепассе 18 Вѣ лашнѣ чѣмъ поступу на вѣждѣмъ поли техніки в то великий вѣг. щоби уже в дѣтяхъ будити змѣсто для вѣго що єснѣ в естетичне, а не обстав-ся те нѣмѣмъ другими средствами зняти в такий досконалий спосѣбъ, якъ тутъ де на такихъ гарныхъ зѣдѣмъ все вѣдѣ легло о до труднѣшого посту-пакъ ся Каминцями і в лашнѣмъ видѣлѣмъ. Не-уможливлено дѣтямъ ахъ безпечне установлен-ня матовѣжнѣмъ тутъ і тѣ, що скринички не нищать ся збудови каминцѣмъ може все доконати, а і самі ескрипции черезъ докумѣ додатковѣ і козичнѣмъ жостковѣмъ ибѣмъ випадкомъ пооблаштує.

Именованія, перенесенія, відзначенія и пр.

Міністеръ скарбу именовавъ скарбового секретаря д-ра Руд. Флакера і скарбовихъ писецьковъ Ів. Анчаковського, Юл. Жолтанецкого і Волод. Шапковського скарбовими радниками в службѣ першої инстанції для безпосереднихъ податковъ в окрузѣ красной дирекції скарбу у Львові.

Русини! Пам'ятайте на агітаційний фондъ „Народної Рѣди“ у Львові!

Телеграмы.

Парижъ 29 падоліста. Вчере відбувъ ся дорѣчний банкетъ комітету для торговлі і промислу. Президентъ кабинетъ Вальдекъ-Русо піднісъ вѣ промовѣ кончеиѣ сподѣ-луки всѣхъ фракцій републиканскихъ до всѣобщої праці. О заграничнихъ відно-синахъ сказавъ, що піддержує політику ко-лоніальну, але далекимъ вѣ вѣдѣмъ понятъ им-поріализму т. є. не думає о розширенню французского панованія, лише о подѣленню условій торговлі і промислу вѣ посѣло-стяхъ французскихъ.

Брукселя 29 падоліста. Вѣ палатѣ по-сѣловъ прийшло вчере до галасливихъ сѣнѣ. Соціаліста Вандервельдъ по су-переччѣ зъ президентомъ міністрѣвъ заявивъ, що соціалісти і ліберали всѣми способами перешкоджають прийнятю бюджету, поки правительство не прихилить ся до введення права загального голосованія. Коли міні-стеръ справъ внутрѣшнихъ хотѣвъ говорити, товкли соціалісти о пультѣ і такъ гала-сували, що председатель замкнувъ засѣда-нѣ. — Репрезентанта Бурѣвъ, ген. Пірона, що удавъ ся до Америки зъ просьбою Крі-гера о интервенцію, має прийняти президентъ Русевельтъ вѣ недѣлю.

Вѣдѣнь 30 падоліста. Нинѣ відбуде ся велика нарада міністрѣвъ при участі Сѣля підъ проводомъ цѣсаря.

Берлинъ 30 падоліста. Цѣсаръ Вільгельмъ і архикн. Францъ Фердинандъ удали ся на ловы. Voss. Zig. доносить зъ Букарешту, що румунскій наслідникъ трону має розве-стися зъ женою, а зъ тѣмъ вѣ звязѣ сто-ить такожъ справа змѣны наслідства трону.

Будапештѣ 30 падоліста. Правительство вызначило 20.000 кор. премію для того, кому удасть ся переловити дефранданта Кечке-мета.

Монаховѣ 30 падоліста. Палата посѣловъ ухвалила 77 голосами противъ 51, щоби і жидѣвъ допускати до судѣвництва і то вѣ пропорціи жидѣвскихъ мешканцѣвъ до за-галу людности.

Ню-Йоркѣ 30 падоліста. Телеграма изъ мѣста Кольонъ доносить: „На покладѣ а-мериканского канонерки „Маріета“ відбула ся вчере конференція представитѣльвъ сто-ронництва ліберального і консервативного. Результатъ обрадъ не звѣстный, однакъ за-чувати, що ліберали віддадутъ мѣсто Ко-льонъ вѣ руки правительства.“

Лондонѣ 30 падоліста. Міністеръ справъ внутрѣшнихъ высказавъ ся, що правитель-ство не може Бурамъ еще разъ предкласти тѣхъ условій, котрі они уже разъ відкину-ли. Коли бы однакъ котрий зъ бурскихъ генералѣвъ выступивъ зъ пропозицією, що Буры годять ся на репрезентативне прав-ительство, то такий пропозиція могли бы по-служити вѣ основу мирныхъ переговоровъ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИИ и АДМИНИСТРАЦИИ.

Вл. П. Ка. вѣ До. За сей кварталъ прийдѣ ще 20. — З. Ма. вѣ Бо. До кѣнца року прийдѣ ще 1 К 80 с. — П. Ка. вѣ Ку. До кѣнца року прийдѣ ще 1 К 20 с. — В. Гл. вѣ Тл. За грудень налетѣтъ ся намъ ще 2 К 40 с. — Жу. вѣ Ве. Такъ.

Цѣна збѣжи и другихъ продуктівъ.

29 н. ст. Падоліста 1901.

[Цѣна подана вѣ коронахъ за 50 кѣльограмѣвъ.]

Львівъ: Пшеница стара 7-80 до 7-95 ишеница нова — до —, жито старе 6-60 до 6-80, жито нове — до —, овесъ старый 6-60 до 6-80, овесъ новыи — до —, ячмѣнь пашинный 5-65 до 5-80, ячмѣнь броварный 6-50 до 6-90, горохъ пашинный 7-40 до 7-90, до вареня 8-30 до 10-75, вика 6-25 до 6-65, насѣнь льняне — до —, насѣнь ко-ноплине — до —, бѣбѣ — до —, бо-бикъ 5-40 до 5-75, гречка 6-20 до 6-50, коню-шина червова 42-50 до 52-, конюшина бѣла 47-50 до 62-60 конюшина шведска 40- до 60- кукурудза стара — до —, кукуру-дза нова 5-30 до 5-50, рпакъ 13-25 до 13-60, хмѣль старый 53-50 до 62-50, хмѣль новыи за 56 кѣльо — до —, овонита готова за 50 літрѣвъ 35-40 до 35-60, на термінъ — до —.

КИВСКАЯ СТАРИНА

ЕЖЕМѢСЯЧНЫЙ ИСТОРИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛЪ

вѣ 1902 году

(21-ый годъ изданія)

буде выдавати ся вѣсѣла дотеперѣшная программа і при дотеперѣшномъ складѣ спѣробѣжнѣмъ Жур-наль виходить книжками вѣ 12 и больше аркушѣвъ зъ початкомъ кожного мѣсяця, обіймає статѣ: сту-дія зъ исторіи, літературы і етнографіи полудня Россіи, а такожъ цѣний матеріалъ зъ тѣхъ самыхъ областей, окрѣмъ того будувъ друкувати ся велико-

Найвѣснѣ відзначенія від Даремані дѣбр Есо і к. Вал. Цѣсари Франца Йосифа I, від ц. к. Тов. господ. і Ває. Міністерства вѣзвѣ у Віднѣ і під Академіи виходѣмъ в Парижі.

Оригинальнѣ машини різняки F. Wichterleго Modeli, Polonia TH і THA зъ 14 по-кертати і т. л. Машини 8 К, згарды коваль-машини до шитъ зъ першихъ фабрикъ, працѣрують найдешевше.

I. NEUBERGER i S-ka Lwów

Склади у власнімъ домі при ul. Grodeckiej 1. 53, куди всѣмъ замовленія просимо висилати. 330 1—23

русскій і малорусскій бѣлетристичный творы а такожъ бібліографічний вѣсти о книжкахъ і журнальныхъ статѣяхъ, що відносять ся до полудня Россіи.

Рѣчна передплата вѣ мѣсѣцѣ 8 рублѣвъ зъ до-ставкою і пересылкою 10 р., за границею 12 рублѣвъ. Розложѣна на раты можливъ вѣ порѣзѣмъ зъ ре-дакцією. Поодинокій книжки по 1 рублѣви.

Передплату приймає редакція журналу „Кієв-ской Старинѣ“ [Тарасовская Ч. 15].

Выдаєць К. М. Гамалѣй.
Редакторъ В. П. Науменко.

Надоболане.

Дентистичне Заведене

Гетманська 12

побіч Віденської каварні виконує пѣломбованя і ви-тѣганя зубівъ безъ болю, вставляє штучні зуби в ка-вчуку і золоті безъ витѣганя корінівъ або по витѣганню при помѣчи техника англійской школы.

551

Д-р Ф. Фрухтман.

Повананій Р. Т. Публиці поручає ся ново-заложену

Реставрацію і Пиварню

сполучену зъ комнатами до свѣданъ

Каварню і Молочарню

під самозом „Peinia“

Кароля Нетушіля

у Львові при улиці Жовнівскій ч. 65,

заразъ за величезною ринкою. — Трамвайный перестан-окъ. Услуга вѣрѣва. — Цѣна дуже прѣступнѣ.

605

5-21

Найчистѣйша алькалічна

GIESSHÜBLER

ВОДА ЩАВОВА.

81

Яко добру и певну льокадію

поручаємо:

4 1/2% Лѣсты гіпотечнѣй,
4% Лѣсты гіпотечнѣй коронової,
5% Лѣсты гіпотечнѣй преміованѣй,
4% Лѣсты Тов. кред. земского,
4 1/2% Лѣсты Банку краєвого,
5% Облігація Банку краєвого,
4% Позачку краєву,
4% Облігація пропінційнѣй и всѣмъ рѣш-тѣ державнѣй.

Цѣперы ті продаємо и купуємо по най-точнѣйшомъ курсѣ денномъ. 374 [8]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

ЛИНІЯ

вѣ реставраціи НАТУРАЛЬ ТЕНЕРА, улиці Трабу-и Лоскач. 12 домъ власний, можна дѣхати щоденно вѣмъ о годѣхъ 8-ой разо горѣхъ охѣдѣмъ.

ЦѢНИКИ.

Почема вѣзпроза зъ напустомъ 15 кр.
Сѣмѣй лѣгкѣ 13 „
Флячки 12 „
Искѣмъ телѣта зъ хрѣстомъ 10 „
Возовѣмъ зъ хрѣстомъ 5 „
Каварѣ 15 „
Обѣдъ зъ абѣмѣмъ 40 „

Рѣснѣй наикнѣмъ вѣ вѣдѣмъ рѣснѣхъ по мак-умѣрѣмъ цѣнамъ; для певности, що походятъ зъ насъ реставраціи, даю відѣмъмъ марку. — Найвѣшнѣ вина по вѣдѣмъмъ цѣнамъ почавъ вѣдѣ 40 кр. літра.

По театрі вѣсѣмъ, вѣ вѣснѣмъ вѣбѣмъ вѣтрави и на вѣснѣмъ зъ вѣснѣмъ вѣтрави.

79 327—9

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

НАТУРАЛЬ ТЕНЕРА.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львові площа Галицѣя ч. 1.

протѣвъ Банку Гіпотечного на плянѣціяхъ площі Галацкой

поручає вѣ великомъ вѣбѣмъ и по цѣнамъ найдешевшихъ окуляры, цѣкеры, лѣоретѣи, бѣноклѣ далекѣвиднѣ, барометры, термометры, мікроскопы, люны, компасы, райсѣдѣнѣ, тѣсмы мѣрнѣчнѣ, піопы, лібѣлѣ, манометры и т. н.

Урдѣжене давѣноклѣвъ електричнѣхъ.

Вѣснѣй напѣмъмъ полагѣмъмъмъ ся якъ най-скорѣмъ и найдешевше. 4185

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣснѣмъ вѣснѣмъ

вѣ вѣснѣмъ вѣсн

До Всесвітнього Ду-
ХОВЕНСТВА!

Прочь зъ жидівською блягою!

!!!Свій до свого!!!

Вироби побутові, закладовані
шумними анонсами відносних
фірм, продаю о 10% деше-
ше зъ гарантією на місяць.

Братів англійських, власних, со-
літнських і швейцарських у вели-
чому виборі зъ цѣнахъ відъ 80 гр.
до 2 гр. 80 гр. Кожен брату пер-
шого вислідку оми випробовую а
на слухай, якъ не надія ся до во-
доса, вимѣню охотно безъ доплати
або звертаю гроші. Братів безпо-
честства [скажіть вимѣнюче на-
звіть у ме умовичахъ голити ся]
Генеральськѣ охоронникамъ, цѣна зъ
втію 2 гр. 20 гр.

Иванъ Лаврукъ
НОЖОВНИКЪ

Львів, ул. Галицька ч. 6.

Заразомъ поручаю всякі ви-
роби побутові зъ моїмъ робіт-
никомъ.

Витягъ зъ листівъ признаня:

За присланий мѣсяць підъ датою
17 (6) 1901 братів посліжно на-
лежитість. Братів сущъ дуже добрі,
зъ при томъ дешеви, всьмъ зъ нихъ
вдоволеній. 438 96-104

О. Копытницькій въ Гойську

Полотна, бѣле столове
рушники, хусточки, дре-
ліхи и т. п. власний виробы

поручаю по цѣнахъ умѣреныхъ

КРАСВЕ ТОВАРИСТВО ТНАЦНЕ

„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленя зъ провинція просимо

написати до Кросна.

Почта, телеграфъ и стація зе-
лѣницькѣ въ мѣсці. — Пробки

и цѣнники присылаемо на жа-
дане даромъ и оплатно.

Заразомъ остерігаемо, щоре-
презентантомъ нашої фірми, подо-
рожуючимъ по Галичинѣ и Буко-
винѣ, в. п. А. ЛЮХЕРЪ, а иншихъ
агентівъ анъ похатиниѣвъ не вы-
сываемо. 528 8-7

Остерігаю перед закупном від
агентів і чужих фірм перетель-
них, бо найдешевше продає с-
дина ретельна фірма Красва

инструменти музичні.

620 2-4

ЗАВЕДЕНЕ

А. ЗІМАНА

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14

доставляє и виконує зъгъ найде-
шевше и найстараннѣйше:

Стампиль металевий и кавчу-
ковий, гербы, монограммы,
стампильный марки, станцы,
таблицы литы и гравированы и проче.

Цѣнники даромъ и франко

Замовленя зъ провинція

посылать поштою

252

Deutsche, welche auch in

ruthenischer u.

polnischer Sprache unterrichten

kann u. schon 4 Jahre in geist-

lichem Hause war, sucht Stelle.

- A. B. poste restante Grzy-

małow. 616 2-4

Якъ загально звѣстно

Ріхтера скринки до будовы зъ кам'яницями

в найлучшійою забавою дѣт. и найлучшійою рѣшею, яку нѣ можна
подарувати до забавы и знанья. Ріхтера скринка зъ кам'яницями до
будовы преміювано вроду, посѣднѣ г. разу въ Парижі 1900 р. вроду
тою медалю. Черезъ докупно

КОТВИЧОГО МОСТКА

можна старі зъ новими скринками сполучати будуючи величезній
мостки зъ пышными кам'яницями причолками. Та скринка зъ кам'я-
ницями до будовы зъ котвицею можна у всьхъ дѣлшихъ торговляхъ
забавою достати по 0.75, 1.1/2, 3, 3.1/2, 4.1/2 6 до 10 кор. и вьмѣстѣ, а ко-
твичий мостки по 8 корони. Однакъ треба уважати на марку и не
принимати скринкохъ безъ котвиць, бо они є подробленіи.
Новина! Ріхтера игры вимагають терпѣливости, якъ євнѣсь,
чортѣхъ, трюмфовъ и т. п. по цѣнѣ 70 с. Лише зъ котвицею
правдивіи!

Хто хоче дѣтей обдарувати, нехай каже собі чимъ скорше при-
слати новий, богато иллюстрований цѣнникъ, а подписана фірма при-
шле его даромъ и оплатно.

Королевскій придворний доставци

Ф. А. Д. Ріхтеръ и С-пка

перша австро-угорска ц. и к. прив. фабрика скринкохъ зъ кам'яницями

до будовы.

Контроля и складъ: I. Oprengasse 16. Фабрика XIII/1 (Hiet-
zing) Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Швейцарія) Rotterdam, New-York

215 Pearl-Street. 611c 1-3

Нафта безпеченьства.

Головний складъ и Заступство
КРАСВОЙ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОЙ
И. ВОНДРАЧЕКЪ

Перемышль, ул. Францішканська ч. 34.

Поручаю найлучшу незапальну нафту по най-
приступнѣйшихъ цѣнахъ, высылка въ бѣль-
шихъ скѣльностяхъ для крамницъ и торго-
вель за вѣдповѣднымъ опустомъ и ручить за
найрѣтѣльнѣйшу и найточнѣйшу доставку.

Піроліна и лѣхтарнѣ піроліновѣ до ста-
нѣ, варазомъ лампы и всѣ инші артикулы
въ обемъ освѣтленя входячі по якъ найде-
шевшихъ цѣнахъ. 56 8-3

Олива ріпакова, мінеральна и смаровило до воздѣв.

ПРАВДИВІЙ ЧАЙ РОССІЙСКИЙ

з дому торговельного

СЕРГІЯ ВАСИЛЕВИЧА ПЕРЛОВА в МОСКВІ

в орѣдн. опакованяхъ заосмотрѣнихъ россійско-правительствъ печаткою.

фунт	1/4	1/2	3/4	1
1	ар. к.	ар. к.	ар. к.	ар. к.
2	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1 1/2
3	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2
4	3 1/2	3 1/2	3 1/2	3 1/2
5	4 1/2	4 1/2	4 1/2	4 1/2
6	5 1/2	5 1/2	5 1/2	5 1/2
7	6 1/2	6 1/2	6 1/2	6 1/2
8	7 1/2	7 1/2	7 1/2	7 1/2
9	8 1/2	8 1/2	8 1/2	8 1/2
10	9 1/2	9 1/2	9 1/2	9 1/2

Виключний склад чаю россійско-нараванного

А. СЕРАФІН, Львів ул. Академічна ч. 8.

598

Магазин і робітня

Футер

Фелікса і Юліана

Любелських

у Львові

улиця Валова число 3.

поручають на зимовий сезон всякого

рода футра в шкурках, готові футра і всякі артикули

входячі в склад кушнірства — після найвишнѣйшихъ

фасанів, а такожъ приймають покрити і перерѣбки на

нові фасони, числячи по найнижнѣйшихъ цѣнахъ. 8-10

598

Комната до снідань в складі вудженн

ЙОСИФА КОТОВИЧА

внука Франца Ундерки

при ул. Краківській ч. 15

де в кожій хвилі можна дістати гарячі і зимні перекуси як:

флячки порція . . . 10 кр. пичена волова . . . 12 кр.

вудженна зъ капустою . . . 10 кр. гуляш . . . 12 кр.

ковбаса зъ капустою . . . 15 кр. бісес . . . 12 кр.

печена впрова . . . 15 кр. шинка зъ піре . . . 15 кр.

печена теляца . . . 15 кр.

Абонамент на обѣдъ в цѣні 7, 9 і 12 зр. приймає ся. Цѣно ек-
спортовѣ 1/4 літра 5 кр.

Прому о численні відвідини і пишу ся зъ поважанемъ

Йосифъ Нога

владитель комнаты до снідань під двома голубцями. 10-4

588

Основою въ 1848 році.

Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ

Львів, площа Капітульна число 3.

Поручають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свої въ бо-
гатій добірѣ заосмотрѣній складі готовихъ мужескохъ
одѣжъ якъ: 14 8-5

Зимові бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна гар-
дероба для Всеч. духовенства, униформы для пп.

студентівъ, убранства и плащики для дѣтей.

Великій виборъ футеръ до ходу и до подорожи.

Добровольный выборъ краевыхъ матерій на метры.

588

Нечувано

дешевѣ цѣна.

Бѣлый порцеляновый

сервисъ и т. особѣ (30 шт.)

лише 5 зр. 30 кр.

на 12 особѣ (36 шт.)

лише

10 зр. 30 кр.

Сервисъ зъ декора-

цією въ цвѣты на 6

особѣ (30 штукъ) 8 90, на 12 особѣ 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.

Бѣла плоска тарѣлка 12 кр., глубока 14 кр., десертна 9 кр. Сер-

висъ для чаю на 6 особѣ дѣше 2 зр. 30 кр. — Одна пара фѣл-

жановъ 22 кр. — Сервисъ до черной казы на 6 особѣ 7 зр. —

Одна пара фѣлжановъ 20 кр. — Клянка до воды 5 кр. зъ ма-

тровою подоскою 1 кр. — Складный сервисъ на 12 особѣ (36 шту-

к) только 7 зр. 20 кр. 679 10-23

Казиміръ Левицкій

Головний для Галичини складъ порцеляны скла и самоваровъ

Львів, Трибунальска (власний дѣмъ).

Иллюстрованій цѣнникъ высылать аю gratis a franco.

588

Охоронна марка: КОТВИЦА.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ РІХТЕРА аптеки въ Прагѣ,

узнано загально знакомитѣмъ и бѣль гоючимъ нати-

ранемъ, по цѣнѣ 8) с. К. 1 40 и К. 2. на складѣ во всьхъ

аптекахъ.

При купнѣ сего загально улюбленого домашнего

средства треба жадати толькѣ: оригинальнѣхъ

фляшечокъ, въ пуделочкахъ зъ ишою охоронною

маркою „Котвица“ зъ Ріхтера аптеки, щобы

дѣйствіи одержати оригинальный продуктъ.

Ріхтера аптека „подъ Золотымъ Львомъ“

Прага, I. ул. Славетскы 5. 615 1-3

588

Новий магазин футер

під фірмою

М. ТАШМАН у Львові

отворено при ул. Сикстускій ч. 2.

Поручають ся зглядомъ Р. Т. клієнтѣд прому о ласкаві за-
вдовати всякі вигоди, бо не щадячи трудівъ заосмотривъ а свій
магазинъ дуже щедро свѣжими товарами, такъ крамляма якъ і за-
граничними та і амеріканськими. Замовленя на готові футра
приймає. Заміовцѣ припорученя виконує за найсвѣтлѣйшійою і го-
чно. — О численні замовленя просить поважаныхъ Р. Т. відбра-
ти і о стає зъ поважанемъ М. Ташманъ

у Львові, улица Сикстуска, число 2.

584 8-12

„CONFISERIE UNION“

у Львові.

парова фабрика цукрів і чоколяди

поручає свої після найновѣйшихъ способівъ і при примѣненію

поступовыхъ средствъ виконані знамениті Краєві фабри-

кати, спеціальні якъ:

Англіські, французскі і швейцарскі бомбони і цукра вся-

кого рода — атласові бомбони — солод-ві продукты — ово-

чеві кармеліки — сальонові бомбони. Знамениті десертні цу-

корки в рѣзнихъ добірнихъ розахъ (Dragées, Pralines). — Десе-

ртні печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

розі печива, бѣшкоти, гербатыки, медяники. — Орієнтальні

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсе-
раты платнѣи у Пьвовѣ.

ДЪЛО

Подяки и инші донесеня приватні числять ся по
80 с. вѣдъ стишка.

До того брак нам толеранції для других. Ми, демократи раг excellence, а так мало у нас толеранції одного для другого, як рідко в ивнійшій суспільності. У нас нема по над мене, сли другий має в якійсь справі ивнью гадку, або сли на ивнійшій дорозі шукає досягнення ідеалів наших, то зараз він регроград чи запродаєць. Хто до якоїсь гадки не запалює ся сейчас, але її розбирати хоче, се що найменше педант або дивак; бо як прим. не одушевлятися найиновішнюю белетристикою рукою, яким чином можна не годити ся на се, що така література то сам вершок геніяльності, а не проява патологічна? У нас все і всюди критика, підозріванє других, що дійсно трудять ся, о якійсь інтерес в роботі, невпрозумілість молодших зглядом старших, освилів в борбі національній патріотів, одним словом нетолеранція і сварка. Очевидно, против людей, що з дикої партійної ненависті волять усім бути, лиш не Русинами, толеранція є шкідлива і не на місци; як колоду завалюючу дорогу треба усунути, щоби поступати далше, так усунути треба від уділу в праці людей, яких змаганем є тую роботу здискредитувати і придушити. Сєся сумна проява, що в нас все і всюди критикуєсь, — а критика, яка

Реставрація С.

Так і ідеал вільної, свободної і щасливої Русі. Що се Русь вільна, незалежна? Се ми самі, мешканці тої бідної, одуженої землі; се ми, Русини, маємо бути вільні, свободні культурно й економічно. Але щоби ми стали такими, треба віри в се, що оно можливе, треба сконцентровання усіх наших сил в усіх напружках до реалізації нашої свободи. Та, на жаль, ся віра не є така сильна, як повинна бути. Проває се прикра, що у нас найщирші, найліпші робітники, що рвались до діла, що-раз більше попадають в знеохочення, апатію, бо просто не вірять в можливість нашого висвободження культурного і економічного. І годі цілу вину звалити на невідраді зверхніх обставин. Безперечно они є дуже прикрі і тяжкі, і борба з ними абсорбує найліпші наші сили, але власне борба така повинна нас гартувати і скріпляти в тім переконанню, що слухна і справедлива справа, — а такою наша справа є безперечно, — побідити мусить. А однак аневіри, знеохочення, — то у нас хліб насущний. І чому? чому маємо так скоро тратити віру? Мабуть причина тому така, що мимомількадесяти літ нашої праці ми ще не добили ся свободи; тому неодні, не видячи наслідків своєї роботи, тратять до неї охоту й віру. Но нам треба тямити, що по кількостітійній залежності годі відразу добути повної свободи протягом життя одного чоловіка. А тим більше при так слабім матеріяльнім положенню нашої рускої суспільності. Кождий повинен прийти до пересвідчення, що як не нині, то бодай колись пізніше наслідки его роботи виступлять в цілій сумі змагань сотки, тисячки других, як двигнуть нашу громаду. Почуте, що нічо в природі не може пропаяти без сліду, що найменша праця мусить принести ко-

иво Окоцімоке, Вина
ядныхъ фірмъ. — Кухня у влас-
наментъ мѣсячный приймае сѣ. 503

Рівночасно прийняла молодіж, такъ богословська якъ і світська, на довбровичних зборахъ слѣдуючій ухвали:

- 1) Визнає ся всіх товаришів без ріжниць партій до солідарности в сецесії.
- 2) Тих, що зломляють солідарність в сецесії, публікує ся яко зрадників народної справи.
- 3) Товариші зобов'язують ся до солідарности в случаю, коли при нововині вступі на університет, не схоче сенат прийняти кого з товаришів. Тоді і світські студенти і теодологи не вступлять на університет, доки того товариша також не прийме ся.
- 4) Товариші визнають всіх будучих русько-українських кандидатів на студентів університету, до перестерігання ухвал, що отутт зазнач.
- 5) Визнає ся єдність зацікавити ся сим товаришами-громадянами, що досі діставали карч в духовній семінарії, а тепер его певне утратили.

Рівнож і технічна молодіж, підспираючи акцію університетських товаришів, ухвалила слѣдуючій заву:

«Супротив резолюцій українсько-руської академічної молодіж, що відносять ся до опущення львівського університету, ми українсько-руська молодіж політехнічна складаємо слѣдуючій заву:

- 1) Солідаризуємо ся з університетськими товаришами, що вважають за найбільшу нечесть для себе і нашого народу бути даліше записаними в альбом львівського університету;
- 2) тих студентів, що не піддали би ся загальній волі українсько-руської молодіж, вважаємо за найбільшійших зрадників національної справи.

За загаль українсько-руських техніків

Франіск Туляк, Антін Галка, Роман Дудинський, Стефан Чарнецький.

Оскільки до нашої національної мартирології приходить оденъ великий, історичний фактъ більше.

Поновне нині застановлене викладовъ у львівському університетѣ зовсімъ не змѣняє стану рѣч. Сецесія молодіж була справді єдиною можливою відповѣдю на провокацію сенату. Повнове застановлене викладовъ в тольким однимъ знакомъ більше, якъ зрозумѣли сенатську відозву на вѣдні.

Нашою єдністю обов'язкомъ, святымъ обов'язкомъ і національною повинністю є — стати теперъ въ підмогу той молодіж, якою можемо повелѣти ся передъ усѣмъ свѣтомъ, — не опустити ви въ ви вандровцѣ на чужину, скрѣпити ви морально і матеріально.

Знаємо в лиш негативна праця, — переходить з вѣнських веротокъ нашої єдності т. зв. інтелігенції і на низші верстви, се-б-то селянство. Замість вказати селянству, що оно рука в руку йти повинно з старшою братією, замість вказати єму дорогу до двипеня матеріального та морального, замість ратувати его від смерті голодової та утеки в свѣт за очі, переноситъ, на жалъ, на его групъ борби партійні нераз просто смішні. Во що-ж обходять простолюдина «начала», або що сей посол-Русин є псевдорозумовець, а той т. зв. реальний політик, коли він наразі гине з голоду, без вигляду на будуще? Будити самосвідомість народу, будити і серед найнижших верств почути національну єдність, йти в перед враз із селянством стисненою фалією до побіди національно-економічної — се свяятий обов'язокъ нашої інтелігенції; але не повинно ся робити сего в той спосіб, щоб свѣй власний експансизм, своєю нетолеранцією та може нераз і неоправдану зневіру переносити на найширші верстви нашого народу, в якихъ лежить одинока надія нашої єдності і будучности.

І чи в виду такої, з одного боку пересадної амбіції і зовсімъ недемократичної нетолеранції, а з другого боку соломаного запалу до праці — може у нас успішно поступати робота в перед? І чи в виду сего дивно, що найліпші у нас сили марнують ся і не дізнають признання та що треба великого самовідречення, щоб витрепати изъ ад іпені? Час вже сказати собі правду в очі, час завернути з ховської дороги на дорогу широкій, згідній, толерантній роботи єдності.

І сли яке товариство може з'єднати в собі всѣ верстви нашої єдності до єдиної праці, то товариство просвітньо-економічне «Просвіта». І тую задачу сповняє она по змозі євисто: кажу: по змозі, бо на жалъ, товариство не має ані такої моральної та матеріальної підмоги, якъ інші подібні товариства, от хотьби польські. До того конкуренцію їй робить друге просвітнє товариство в краю, конкуренцію шкідливу, бо одержує як-раз на нетолеранції, далекій від просвітнихъ ідей.

Та хотий може нема ще тепер такого вступу, якъ наділи ся патріоти, що засновували «Просвіту», то однак, завдяки лю-

Русько-українська молодіж академічна визнає всіх оставшихъ товаришів-Русинів зльвівського університету, щоб до єдності (6-ого грудня с. р.) зложили заяву свого виступлення з університету і вказали ся тимъ перед підписанимъ Комітетом. Імена не виступившихъ подамо до публічної відомості.

За Комітет: Павло Чайківський, Роман Цегельський, Роман Курбас.

Руські академики у міністра просвѣты.

Якъ вже мы доносили, міністеръ Гартель прийнявъ вчера о 3 годнѣ по полудні депутатів руськихъ академиківъ зложеномъ зъ 4-охъ членовъ пп. Євгена Бурачинського (слух. мед.), Володимира Темницького (слух. правъ), Олександра Мелени (слух. філ.) і Тита Галушинського (слух. богосл.) въ будинку палати пословъ, въ сали президентської палати. Депутацію представили міністрові послы пп. Романчукъ і Барвѣнський. Меморіалъ, який депутація мала предложити міністрові, доручено єму на его власне жадає це въ суботу, такъ що міністеръ мавъ часъ позначити ся зъ его змістомъ.

Резникомъ депутації бувъ п. Мелень. Зобразивши становище правне і фактичне Русиновъ на львівському університетѣ, і розказавши про послѣдній подѣл, зкінчивъ постулятомъ основаня особного університету у Львовѣ.

Міністеръ, відповѣдаючи на сю промову, висказавъ свѣй жалъ зъ причини університетськихъ подѣл, жалъ, що студенти дали ся такъ похвалити своему темпераментові, казавъ, що і вінъ самъ бувши студентомъ такожъ бравъ участь въ бурливихъ демонстраціяхъ, але вони нѣколи не доходили до такого степеня, якъ львівскі демонстрації зъ 19-ого листопада с. р. Далѣ звывавъ міністеръ студентівъ, щобъ впливали на своїхъ товаришівъ успокоюючи та щобъ все вживали толькы легальнихъ дорогъ, а вінъ зъ свого боку вѣнчавъ, що всѣ оправдані зажаленя найдуть у него прихильне приняте.

Що-до справи основаня окремого руського університету у Львовѣ, то міністеръ не може нѣчого позитивного обѣцати, але буде дбати о те, щобъ удѣлюванемъ стипендій і запомогъ причинити ся до виображення спосібнихъ студентівъ на професорскі сили. Що-до жалоби на сенатъ за-для перепонъ габілітованю руськихъ доцентівъ, то въ кождомъ конкретномъ случаю радить міністеръ жалуватись прямо у него.

Ось побіжне справозданє зъ прийняти депутації нашихъ студентівъ. Мы зъ горі зазначували, що міністеръ демонстрації зъ 19. м. м. певно не похвалить. Такъ і стало ся. Мусимо однакъ констатувати, що побіж-

нямъ енергичним, повнимъ доброї волі та інціатив, якихъ на щастє «Просвіта» від самого її засновку не хлило, справа просвітнього а в послѣднихъ часахъ і економічного поступу посунулася сильно в перед. І можна надіятись, що при добрій волі і єї філії жп-війшій та визначнійшій возмуть участь в єїй праці, коли збудемо ся вже раз зневіри та навчимъ ся личні амбіції підпорядковувати під добро загальне, не оглядаючи ся, чи стріне нас за се похвала, чи догана.

В тій живійшій праці повинна провід обіяти геріопільська філія, яко найстарша донька Львівської «Просвіти», та повинна стати осердкомъ якъ найживішого руху на Поділлі. Щоб се стало ся, треба, щоб від пані робота ціла не спочивала на голові одного чоловіка, якъ все до тепер діялось, але щоб кождий, такъ з інтелігенції якъ і просвітненого селянства, взяв на себе частъ роботи просвітньої. Робота ся не потребує бути велика, сполучена з великимъ шумомъ та ще більшою псевдокритикою, але кождий в своїмъ найближшій кружку при добрій волі знайде досить нагоди розвинути діяльність, яку під статутъ «Просвіти» підтягнути можна.

На початку другого чвертьстолѣття істнованя філії, желяю їй, щоб стала розсадникомъ якъ найширшої діяльності просвітньої, щоб сконцентрувала всѣ найліпші, найширші сили нашого Поділля, щоб на вегетувала лиш доброю волею деякихъ одиниць, але щоб дійсно жила широкимъ житємъ на добро Русі подільської та цілого народа. А хотий я нині висказавъ може не одну прикру гадку, може занадто песимістично настроївъ Вп. Громаду, то однакъ думаю, що висказанє цірої правди та щирихъ гадокъ є однимъ способомъ, щоб якусь справу висвітлити та звернути єї на правдиву дорогу. Мені певно не менше якъ всѣмъ присутнімъ добро народа лежить на серці; але власне із-за того вважаю своїмъ обов'язкомъ звернути увагу на всяку аномалію, в переконаню, що гірка правда є сто разъ ліпша, якъ безосновна хвалба і ошукування себе самихъ. В пересвідченю, що все-таки ми, хочъ звільна, але стало їдем в перед, і в надії, що єдність наша буде не лиш критикувати, але і робити і змагання другихъ підпирати, отвиряю нинішній вечерній «Просвіти».

того неминучого епізоду, замѣтне въ міністровій відповѣді зацікавленє справою, а се й було остаточно цѣлю депутатів. А вже-жъ обѣцяно що-до образованя молодихъ професорськихъ силъ потугомо радо якъ заповѣсть користного розвитку нашої університетської справи.

Поновне застановлене викладовъ у львівському університетѣ.

Вчера підчасъ авдієнції руського депутата нашихъ студентівъ у міністра послы Романчукъ і Барвѣнський просили міністра д-ра Гартля, щобъ заповѣджене на нинішній сенатомъ отворенє викладовъ на свѣтськихъ видѣлахъ університету здержавъ, бо руські студенти чууть ся глибоко враженими сенатською відозвою, отже можна побоювати ся новихъ демонстрацій.

Міністеръ мавъ відповѣсти, що се належить до університетського сенату, — але, якъ видно, надумавъ ся і телеграмою до ректора д-ра Ридігера, висланою въноч, зарядивъ поновне застановленє викладовъ.

Въ наслѣдокъ сего телеграми відбула ся вчера нарада сенату — кажу, що въ присутності намѣстника. Нарада мала тривати до третього години въноч, а ви результомъ було нинішнє оповѣщенє, що виклади застановлені ажъ до дальшого зарядженя.

Нині въ околиці університету відъ рана тѣмъ поліцаївъ і поліційнихъ агентівъ. (Въ войско було въ готовності въ касарняхъ.) Въ університетській брамѣ стоявъ декаръ і нѣкого не впускавъ. Польскі студенти зъ партії Dżennika polsk'ogo сунули купами въ сторону університету, готові до «obrony rowagi...» Та зъ підъ дверей Almae matris вертали... Впротомъ і такъ не було бы противъ кого «obronę rowagi...», бо руські студенти на університетѣ уже не являлись, хотий о поновномъ застановленю університету нѣчого не знали...

Якъ то було?

Відъ декана філософичного видѣлу університету львівського одержуємо ось-такє писмо:

На основі припорушення Видѣлу філософичного ц. к. університету у Львові прощу Поважану Редакцію помістити слѣдуюче поясненє:

В описахъ подій що відбули ся у львівському університетѣ д. 19 листопада, піднесли часописи руські і польські між причинами, що причинились до роздрознення умівъ руської молодіж, такожъ і се, що Проф. Твардовський, бувши минулого року шкільного деканомъ, відобраз на засіданю голосъ Проф. Грушевського, коли той промовлявъ по руськи.

Пояснює ся справа сего була предметомъ точної верифікації протоколу засіданя зъ дня 11 липня с. р. на засіданю зъ д. 16 липня с. р. і в протоколі зъ того другого засіданя є поданий станъ справи згідно зъ правдою, — подаю отже відпис уступу, що відносить ся до сего поді в дословній тексті:

«Prof. Hruszewski zabiera głos i przemawia po rusku. Dziekan prosi Prof. Hruszewskiego dwukrotnie, aby przemawiał po polsku. Gdy zaś Prof. Hruszewski prosił, że zażąda nie czyni, Dziekan zwraca się do obecnych na posiedzeniu Prof. języka i literatury ruskiej Dra Studzińskiego o prośbę, by tenże to, co mówi Prof. Hruszewski po rusku, przetłumaczył na język polski, a gdy Prof. Studziński zaczyna (po polsku) przemawiać, Prof. Hruszewski opuszcza posiedzenie, nie podając powodów swego wyjścia.»

Не правдива є такожъ вістка, подана часописомъ Gazeta Narodowa, що Проф. Грушевський виходячи зъ засіданя тріснувъ дверми.

Такий є дійсний станъ сего справи. Львів дня 1. XI. 1901 р.

L. Finkel c. p. декан.

До повисшого писма мы уважаємо за потрібне подати ось-такі два документи:

I.

Листъ проф. Грушевського до декана Твардовського разе по інцидентъ зъ дня 11 с. м.

Високоважаючий Пане Декане!

На засіданю Видѣлу 11 н. ст. липня с. р. Ви перервавши мене не позволили мені говорити по руськи і тимъ виключили мене від участі в нарадахъ факультета, бо хоч потімъ запропонували Ви дру Студинському толкувати мое висловленє, але вінъ натовістю поставивъ своє власне, такъ що я фактично зівставъ безъ голосу, і тому вийшовъ зъ засіданя.

Пригоду єму порушити про futuro. Протягомъ семи літъ своєї професури, я все уживавъ руської мови на конференціяхъ, бо не володѣю такъ польською мовою, аби могти на ній свобідно висловляти ся, тай не маю обов'язку не володіти, ані не бувъ спеціально коли небудь до того зобов'язаний, а що найголовніше — Найвище розпорядженє завадило (В. В. зъ деякими обмеженнями, очевидно — зъ огляду на утратистичний в принципі характеръ нашого університету) польську мову урядовою для властей академічнихъ, нічимъ не виключає уживаня другої кравової мови в дискусії на конференціяхъ, ані в зносінахъ поодинокихъ професорівъ зъ академічними

властями. Колижъ Ви, Пане Декан, маєте які сумніви в тій про futuro, то прошу сю справу поставити на найближшій засіданю факультету, аби раз вона могла бути доведєна до остаточного висновка компетентними інстанціями, і про рішенє факультету ласкаво мене завітудити, аби в разі неприхильного поладженя її мігъ я в тій справі починити дальші кроки.

З глибокимъ поважанємъ
М. Грушевський зв. професор університету.

II.

Volunt separatum проф. Грушевського противъ висше поданої верифікації протоколу изъ засіданя зъ дня 16 липня.

Низше підписаний не може підписати XVI. протоколу зъ засіданя 11 липня 1901, тому, що уступ, де говорить ся про його волю, пропускає деякі деталі, потрібні для відповідного зрозуміння.

І так: підписаний зачавъ говорити по руськи, якъ говоривъ на засіданняхъ факультета весь часъ своєї професури (від р. 1894). Коли декан, просячи, аби підписаний говоривъ по польськи, мотивувавъ се тимъ, що по руськи не розуміє, підписаний пропонувавъ, що буде говорити поволи і незрозумілі слова постараєть ся витолкувати, по польськи жъ говорити не піднімавъ ся, мотивуючи, що то робило йому трудність. Колижъ декан не приставъ на се, підписаний вставъ, щобъ вийти. В тій декан звернувся до проф. Студинського зъ пропозицією перекладати високъ підписаного. Але позаякъ проф. Студинський натовістю почавъ ставити високъ від себе, підписаний вийшовъ.

Зробивъ вінъ се не тільки тому, що фактично зівставъ ся безъ голосу, а і взагалі не можучи пристати на такий спосібъ, де можливість забирати голосъ залежала для нього відъ того, чи котрийсь зъ професорівъ схоче взяти на себе обов'язокъ перекладача.

Не маючи обов'язку уміти по польськи, підписаний мавъ заразомъ те переконанє, що ідея рівноправности обохъ кравовихъ мов на львівському університетѣ (котра лежить в основі Найвишого розпорядженя зъ р. 1871 і для котрої робить певні уступки і Найвище розпорядженє 1879 р., що заволо польську мову якъ урядову на університетѣ, н. пр. застерігає для професорівъ зъ руською мовою викладовою спорядженє руськихъ каталогівъ — що входить уже вповні в кругъ внутрішнього урядованя) не годить ся зъ виключенємъ руської мови відъ уживаня в конференціяхъ і в зносінахъ поодинокихъ професорівъ зъ університетськими властями, і всяке обмеженє в сѣмъ напрямі було кривдою для професорівъ, які займають катедри руські, тимъ більше, що й Найвище розпорядженє зъ 1879 р. такихъ обмеженє не робить.

М. Грушевський зв. професор університету.

Се volunt separatum проф. Грушевського мусѣвъ філософичній деканатѣ відослати вразъ изъ протоколомъ до міністерства. Для того дивно намъ, якъ могъ міністеръ просвѣты д-ръ Гартель въ своїй відповѣді на інтерв'ю руськихъ пословъ, сказати: «... нѣчого о томъ не знаю, мовъ-бы професори або доценти львівського університету, котрі викладають по руськи, мали якъ-небудь жалъ на університетські власти».

ПИСЬМА ЗЪ ВѢДНЯ.

(Парламентарна ситуація. — Грозьба розвязаня парламенту. — Депутація руськихъ студентівъ — Петиція о основанє руського університету. — Вѣча въ Празі і Берні. — Депутація техніківъ зъ Львова.)

Парламентарна ситуація все ще дуже невизначна. Минувшій тиждень зійшовъ такъ само, якъ попередній, въ повній палатѣ на дебатахъ надъ нагалими висновками а въ комісії бюджетовій на широкімъ розтяганю дискусії. Одно стало певнимъ: обструкції нѣхто не робить і не хоче робити, але она робить ся по-неволи сама зъ себе. Тепершній парламентъ зовсімъ незадалий до роботи, а нема сильної руки, щобъ его провадила і крѣпко держала. О томъ, щобъ комісія бюджетова упорала ся зъ бюджетомъ передъ Рздвяними святами, вже й гадки не може бути, а поступити роботи въ ній спинають не опозиційні послы, але правительственні, безконечнимъ говоренємъ о всякихъ потрібнихъ і менше потрібнихъ справахъ. Межи польськими послами відзначає ся особливо п. Козловскій, котрий комісію бюджетову вибравъ собі за поле до попису.

Въ такихъ обставинахъ д-ръ Керберъ що-разъ більше тратить свою «безпристрасну терпеливість» і своій гуморъ. Вінъ мавъ вирахуваний своій часъ: до кінця року, зрештою нехай бы до кінця сѣчня, буджетъ, на весні угода зъ Угорщиною, въ лѣтѣ трактаты торговельні зъ сусѣдними державами — се була его програма, а дальше йшло бы вже все въ порядку. Мѣжъ-тимъ вінъ видить, що того реченця, до ко-

Одержалисьмо

ФІЛІИ

дальматинські кгр. 40 кр.

БРАТА ДІДОЛІЦЬ

Braca Didolic
Львів ул. Чарночного ч. 3.

Вина дальматинські

з власнихъ винниць літр
46 кр. і висше.

трого вб'їть мабуть и зобов'язав ся, вб'їть не годенъ додержати. Въ ниншій порѣ се не була бы ще така дуже важна рѣчь, коли-бъ було больше часу; але тутъ часу нема, се все суть „термінові роботи“!

Коли ходило о те, щобъ палата послѣвъ взяла ся до нарядѣ надъ бюджетомъ, д-ръ Керберъ на всѣхъ сторонахъ робивъ заходи и старавъ ся добримъ способами приєднувати послѣвъ. Теперъ хваивъ ся противного способу: вб'їть грозить и страшити. Найперше погрозили на конференції предсѣдательствъ клубовъ, потѣмъ пб'їть-офіційний або зближений до правительства дневники стали повторяти грозибы майже день за днемъ. Розпочала вб'їть второкъ вѣ-вечеръ Wiener Allgemeine Zeitung, въ четверть рано розписали ся рб'ївночасно Fremdenblatt и Extrablatt; сей послѣдній сказавъ виразно: „Перемудрі панове послы гадають собі, що о розв'язанню палати не думає ся на-серію, тільки грає ся зъ тою гадкою; але они може змѣркують скоро, що ихъ гадка зовсѣмъ фальшива.“ А на другій день Wiener Mittags-Zeitung написала такъ по-просту, що можна „ождати розв'язання парламенту вже въ грудні, если въ палатѣ послѣвъ не змѣнять ся рѣчи дуже скоро и дуже основно“. Та й суботнѣшня праса, особливо Fremdenblatt, хоти въ п'ятицію появили ся деакі, правда, дуже слабкі, ознаки лучшого звороту, зновъ высказує своє, чи радше правительства, невдоволенє. Здає ся, що сей тиждень буде тижнемъ критичнимъ и рѣшити ся въ нѣмъ справа парламенту. Если въ новій палатѣ погодити ся зъ наглыми внесеннями а комісія бюджетова скорше буде порати ся зъ бюджетомъ, то справа може ще пійти спокійною та нормальною дорогою.

Вб'їть двохъ днѣвъ є у Вб'їдні депутатія рускихъ студентѣвъ, зложена зъ заступникѣвъ всѣхъ чотирохъ факультетѣвъ: ип. Бурачинського, Темницького, Меленя и Галуциньского. Завтра (въ понедѣлокъ) послы Романчукъ и Барвильскій представити въ міністрови просвѣты въ парламентѣ. Меморіаль рускихъ студентѣвъ п. Романчукъ вже передавъ міністрови. Є въ нѣмъ представлений станъ львѣвского університету пб'їть взглядомъ правъ языковыхъ, домаганя рускихъ студентѣвъ, секаторы університетськихъ властей въ остатнихъ часахъ, а вб'їдні пояснені подѣвъ зъ 19 надолпста. До меморіалу долучені підписы студентѣвъ самого львѣвского університету, є ихъ до 500.

Петицій о заложенє руского університету приходить значне число: буде ихъ вже до 300, вб'їть товариствъ, громадъ, урядѣвъ (громадскихъ, парохійськихъ, шкільныхъ радъ мѣсцевыхъ) и приватныхъ особъ. Мѣжъ иншими прийшла и петиція богословѣвъ зъ Риму зъ 15 підписами. До петицій ужити суть найбільше друковані бюлєтєны Народной Рады; тільки дуже маленьке число приходить на бюлєтєнахъ Русской Рады або писанихъ.

Нинѣ (въ недѣлю) вб'їдують ся великий вѣча въ справѣ університетѣвъ въ Празѣ и въ Бернѣ. Въ Празѣ має референтомъ бути пос. Герольдъ и обговорити ся має потреба не тільки другого чеського університету въ Бернѣ, але и словѣвського університету въ Люблянѣ. Длїтого побѣхало тамъ и пять послѣвъ словѣвськихъ та хорватскихъ. Такожъ побѣхали, на запрошенє Чехѣвъ, три рускі послы, д-ръ Король, Яворскій и Пѣгулякъ, щобъ зазначити конечну потребу руского університету. Въ Бернѣ має трактувати ся лише справа другого чеського університету. Рускі послы выслали туды телеграму.

Зб'їльова була тутъ ще друга депутатія студентска, именно техникѣвъ, котрі петиціонують о розширенє льокалю длї львѣвского техніку, первѣстно призначеного и виготовленого для 300 слухачѣвъ, а ихъ є теперъ звышъ 900. Депутатія, зложена зъ 3 членѣвъ, двохъ Поляковъ и одного Русина, мала виразне порученє не удавати ся до польского „кола“, лише до независимыхъ послѣвъ, якъ польскихъ такъ рускихъ. Отже говорила зъ польськими людями и зъ п. Романчукомъ (Дашиньского нема теперъ у Вб'їдні, вб'їть хорий, у Краковѣ), а вчера була на аудієнції у міністра просвѣты. Здає ся, що ихъ петиція буде полагоджена користоно.

II.

Нѣкчемность паньской бібулы.

Тая часть польской прасы, що накинута була на руску університетску молодѣжь за єи поставу въ справѣ руского університету, замовкла була на хвилю, скоро вб'їдала те, що вб'їдні хотѣла. Змалювавши

подѣвъ зъ д. 19. надолпста такими, якихъ, вб'їть коли є на свѣтѣ університеты, „нѣгде нѣколи не бувало“, — зобразивши руску молодѣжь мало що не монгольскою дичю а єи домаганя и поведєнє нѣкчемнымъ неоправданомъ напастію на університетскі власти и на станѣ посѣдана Поляковъ, — вб'їзавши наконецъ всѣ силы земні и небесні до якъ найострѣйшого покараня дикихъ розбизакъ, лягли вб'їдні спочити по тяжкой утомѣ.

Та отъ пішли по краю рускі вѣча въ справѣ руского університету, появила ся и класична вб'їдза ректора університету до університетской молодѣжи та перша серія засудѣвъ на „винуватихъ“ и се дав паньскимъ прислужникамъ зновъ нагоду оплывувати Русинѣвъ своєю плюгавою пѣною. Навѣть сума и потребаюча справа Вжеснѣ, котрою переповнені теперъ всѣ польскі часописи, лишає имъ еще на стѣлько часу и мѣсця, що цѣлї стовпѣ присвячують справѣ, котра нашихъ верховодѣвъ показує не въ менше поганѣмъ свѣтлѣ, якъ Вжеснѣ Нѣмцѣвъ.

Укажемо тутъ на намѣстниково бібулку Gazeta Narodowa. Колько-жъ тамъ погани у вчерашнѣмъ числѣ!

Оголошуючи першу серію покараныхъ рускихъ студентѣвъ, додає: „Є се дуже лагодній вымѣръ кары... По сѣмъ выроку чейже Русини не будуть могли жалувати ся на „польскій гнетъ“.

Поминувши „польскій гнетъ“, прип'їтій тутки зовсѣмъ недотечно, зацѣтаємо: чи се справдѣ такъ лагодній вымѣръ кары, коли єго порб'їнати зъ торб'їними провинами и карами львѣвской політехнічної молодѣжи? Чи се справдѣ лагодній вымѣръ кары, коли єго порб'їнати зъ провинами и карами прим. вб'їдєвской університетской молодѣжи? Пригадаємо хочъ-бы справу ректора вб'їдєвского університету д-ра Масена, котрого передъ роками за єго поведєнє въ парламентѣ університетска молодѣжь въ університетскѣмъ будинку не лише звелачала єпітєтами не цѣлкомъ єму любими, але и айцями; чи покаранє єи хочъ-бы найлагоднѣйшою зъ тыхъ каръ, які дѣстали ся теперъ нашимъ студентамъ?

Але се ще нѣчого супротивъ дальшого. Gazeta Narodowa, подаючи справозданє зъ рускихъ вѣчъ стрийского и перемыского, наводити имена референтѣвъ.

Д-ръ Олесницькій въ Стрию мавъ мѣжъ иншимъ казати, що професорѣвъ намъ не бракне, бо въ Петербургѣ, Києвѣ и Москвѣ є досить такихъ, що прийняли бы катедры въ рускѣмъ університетѣ у Львовѣ. До сего намѣстникова бібула замѣчає: „Дѣйствно ганьба, що декотрі проводирѣ рускі хотять рускій університетъ закладати професорскими силами зъ Москвы, Києва и Петербурга!“ Отже доминуючи те, що д-ръ Олесницькій не мѣгъ не указати такожъ на рускихъ професорѣвъ и ученыхъ, котрі є въ краю и въ границахъ Австрії, а на Києвѣ, Москву и Петербургъ указавъ такъ само, якъ и мы неразъ уже указували, що и тамъ маємо ученыхъ Русинѣвъ, — чи-жъ Поляки за ганьбу собі уважають, коли професорскі силы до університетѣвъ въ Краковѣ и у Львовѣ спроваджували и спроваджують зъ Нѣмеччины, Варшавы, Петербурга, зъ Сибіри и зъ усѣхъ кінцѣвъ свѣта? Чи се лише для насъ має бути ганьбою, що и по-за границями Австрії маємо своїхъ ученыхъ земляковъ, выкладаючихъ въ чужихъ університетахъ а способныхъ выкладати по руски въ університетѣ львѣвскѣмъ?

На стрийскѣмъ вѣчу мавъ промовити такожъ секретарь суду п. Сосновскій и мавъ закнѣчити свою бесѣду словами: „Слава рускимъ академикамъ за тоту борбу!“ Въ Перемышлѣ вѣче вб'їдло ся пб'їть проводомъ судового радника п. Шеховича и выразило мѣжъ иншимъ признание руской університетской молодѣжи за єи смѣлїй выступъ въ справѣ руского університету (а такожъ и той части польской молодѣжи, що згоджує ся зъ домаганями Русинѣвъ). Отже, помысливши ся на тї справозданя Gazeta Narodowa на иншѣмъ мѣсці, въ новинкахъ, кличе „Polizei!“ — кажучи: „Независимость судѣвъ лежить въ томѣ, чтобы судѣвъ за свои выроки не могли бути карані, переносені або авансовані, але не въ томѣ, чтобы свое становище выискували для політичної агітації. Въ часѣ остатныхъ выборовъ дуже жалувано ся на агітацію судовыхъ урядникѣвъ; а що о томѣ писано часто въ дневникарскихъ дописяхъ, мали мы надѣю, що власти у водновѣдній дорожѣ положатъ сему конецъ. На жалѣ, зъ нагоды справы руского університету бачимо, що нѣчого въ сѣмъ напрямѣ не зроблено. Въ остатныхъ дняхъ вб'їдну ся въ краю два рускі вѣча, о чѣмъ пишємо вступной статѣ; а хочъ пропагандовано на нихъ гадку спроваджувати

для руского університету у Львовѣ професорѣвъ зъ Москвы, Києва и Петербурга, судові урядники брали въ нихъ участь и похваляли гідкі рускі авантуры у львѣвскѣмъ університетѣ“.

Не хоче ся вб'їрнати власнымъ очамъ, коли читавъ ся єю гідѣ! На подобну дорогу, на дорогу пб'їднихъ доносовъ мы не пускаємо ся навѣть противъ нашихъ найтяжшихъ и найзавѣтѣйшихъ ворогѣвъ, бо розумѣємо, що вб'їть чого-жъ є в поліції, котра чейже не даремно вѣсть хлѣбъ.

Ну, але Gazeta Narodowa мабуть такожъ є у службѣ поліції, то й нема чому дивувати ся!

Въ оборонѣ руской кат. церкви.

Зъ Бучача пишуть намъ:

Дня 28 надолпста по вѣчу въ справѣ руского університету вб'їдло ся вѣчеромъ въ „Рускій Бесѣдѣ“ въ Бучачи довѣрочна нарада, котрой предметомъ було положенє американьскихъ Русинѣвъ и становленє Риму занятє супротивъ исповѣдникѣвъ греко-кат. обряду. Велась довга и оживлена дискусія, а результатомъ єи выйшли слѣдуючі односторонно принятї резолюції:

Мы Русини Бучачского повѣту, на довѣрочныхъ зборахъ на дни 28 надолпста 1901 р., дѣткєнї до живого неимовѣрными и печальными вѣстиями, які въ послѣднихъ часахъ вб'їдну въ Америкѣ, а головно въ Бразилїи оселєныхъ наплывають про ихъ беззащитнє и безвыхѣднє національнє и вѣроисповѣднє положєнє, якъ такожъ огрбченї крайню индиферентнымъ поступованємъ римской курии De propaganda fide, вб'їдуючи нашъ обрядъ на поталу и загладу — що противити ся заперечєнимъ при заключєнїи унии папскими буллами постановамъ, — протестуємо проти сего рода поступованя, а звертаючись до нашего Епископату а въ головной мѣрѣ до одногокого и найвысшого представителя и защитника нашего обряда, до Бго Высокопреосвященства Митрополита галицкого Куръ Андрея Шептицкого, высказуємъ нашъ слѣдуючі бажаня:

1) починєнє успѣшныхъ и рѣшучихъ кроковъ въ цѣли вызволеня Русинѣвъ, якъ и взагалѣ всѣхъ греко-католическихъ исповѣданъ зъ пб'їть власти курии De propaganda fide, позаякъ всѣ обряды католическі суть рб'ївнорядні и мають запереченї одні и тї самї права и привилѣї; а єли латиньскій обрядъ не пб'їдєжить власти курии „De propaganda fide“, то пб'їдєженє греко-католического обряду пб'їть власть той курии на рб'ївнѣ зъ поганамъ и иноувѣрцями, єсть зб'ї стороны католической церкви обиднымъ для насъ понижєнємъ;

2) починєнє успѣшныхъ и рѣшучихъ кроковъ въ цѣли охорони цѣлости, ненарушимости и гд'їности обряду греко-католического въ Америкѣ:

а) черезъ заперечєнє рб'ївнхъ зъ латиньскими правъ на основѣ обовязуючон у насъ Сосновіи и черезъ строгій надзоръ надъ точнымъ выповнюванємъ выданныхъ въ той мѣрѣ постановъ;

б) черезъ высылку достаточного числа душпастирѣвъ и організацію ихъ на основѣ правилъ греко-кат. церкви;

в) черезъ знесенє двоигладного розпорядженя, обороняючого переселєнє въ Америку женатымъ священникамъ — пб'їть претекстомъ шпрєня соблазна мѣжъ непривыкшими до того латиньками;

г) черезъ основанє окремыхъ греко-кат. епископствъ въ трехъ Русинами заселєныхъ дѣльничкахъ американьскихъ именно въ Канадѣ, Сполучєныхъ Державахъ и въ Бразилїи зъ окремою юрисдикцією, и пб'їдєженє ихъ прямо пб'їть юрисдикцію львѣвского Митрополита, а до часу здѣйствєнє сего постулату — выєнїменованя исповѣдникѣвъ греко-кат. обряду зъ пб'їть юрисдикції американьскихъ латиньскихъ епископѣвъ, а пб'їдєженє власти львѣвского Митрополита;

3) починєнє рѣшучихъ кроковъ въ цѣли розсѣдженя докананыхъ до теперъ на исповѣдникахъ греко-кат. обряду въ Америкѣ надужити та кривдѣ и вымѣры повной и справедливой сатисфакції, для усмирєня огрбченя мѣжъ исповѣдниками тогожъ обряду въ материнѣмъ краю;

4) выслаючи въ той мѣрѣ петицію до Преосв. Львѣвского Митрополита, звертаємось до всѣхъ рускихъ институцій и товариствъ, якъ такожъ до нашего краєвого духовєнства зъ горячимъ зазывомъ: забрати въ той справѣ голосъ, котрый бы, якъ односторонній голосъ цѣлого руского народу греко-кат. исповѣданя залучає зично передъ римскимъ Престоламъ.

По ухвалєнїи тыхъ резолюцій участники уповажнїи президію внести именемъ Русинѣвъ збораныхъ на довѣрочныхъ зборахъ дотычну петицію до галицкого Митрополита, а ухвалєній резолюції оповѣстити въ дневникахъ.

Борба о рускій університетъ.

Зъ Перемышля пишуть намъ:

Вѣче в ділі малоруского університету скликанє на 29 надолпста с.р. в Перемышлѣ вб'їдло ся величаво при участіи надъ 300 участниковъ зъ рб'ївного стану и звания. Наряду отворив д-р Никола Желехівскій згадуючи про се, що скликає вѣча и ухвалєнє резолюцій не кінчить справи заснованя універ-

ситету, а є радше починѣмъ борби о університетъ, и пб'їзавъ до поважної праці и до готовости до жертв.

На предсѣдателя вѣчи вб'їрано сов. Шаховича на мѣстопредсѣдателя о. Рипавда на чѣмъ предсѣдатель, покликавши на секретаря о. Менчикова и п. Кліна розпочав вѣче.

Головний рефератъ о значенїи и потребѣ малоруского університету вб'їдержав проф. Ярема. Згадавши про минуній часѣ, коли руска мова була в нашихъ краю, в Литві и Польщі в школахъ и на дворахъ королѣвъ, кнѣзѣвъ ученою мовою, перейшовъ розій културний Русинѣвъ ажъ до сего часу и вб'їзавши, що заводи, пб'їдєженї ворогами, є в кождѣмъ виглядѣ безпѣдєствї, умотивувавъ хорошо потребу малоруского університету в австрійскій Русѣ и поставивъ резолюції:

1) Русинѣ міста Перемышля, перемискихъ земель зб'їрані на всенароднімъ вѣчу дня 29 листопада 1901, жадають від правительства основаня окремого самостійного малоруского університету зъ всѣми видѣлами рускою мовою викладовою и урядоною у Львовѣ;

2) высказують односторонно признание рускимъ посламъ Радѣ державной за внесенє поставленє в радѣ державной дня 19 надолпста с.р. в справѣ того університету и визнають ихъ витривати и старати ся всѣми силами, чтобы жадає Русинѣвъ были засновані;

3) вносить рб'ївночасно петицію до Радѣ державной в тій справѣ и визнають вѣ товариствѣ и всѣхъ Русинѣвъ перемиской землі такі петиції якъ найцѣлєснѣйше вносити.

З черги промовляли представитѣли чотирохъ університетскихъ факультетѣвъ, а именно за Русинѣвъ-богословѣвъ о. Захарясевицъ, за Русинѣвъ-философѣвъ проф. Прийма, за Русинѣвъ-правникѣвъ секр. суду Негребєцкїй и за Русинѣвъ-медики д-р Долгичевскій. Кожній бесѣдникъ із становища своего фаху доказувавъ потребу малоруского університету и именемъ своихъ товарищѣвъ заявлявъ ся за заснованємъ малоруского університету зъ всѣми чотирма факультетами.

Описля отворив предсѣдатель загальну дебагу.

Д-р Никола Желехівскій поставивъ и мотивувавъ дальшу додаткову резолюцію а именно:

„Загальнє руске вѣче перемиской землі высказує свої симпатїи рускій університетскій молодѣжи за борбу о свої народні права“.

Академикъ Косєвичъ в довшій и горячий промовѣ представивъ подѣи останнихъ днѣвъ, особливо-жъ подѣи на університетѣ у Львовѣ, мотивувавъ зъ стороны академічної молодѣжи потребу и бажаня ихъ що-до заснованя самостійного українсько-руского університета у Львовѣ и поставивъ дальшу додаткову резолюцію:

„Загальнє руске вѣче перемиской землі протестує противъ залагодженя справи заснованя руского університету в той спб'їсѣ, щобъ утракнѣувати черновецкїй університетъ або щобъ утворити рускій університетъ в Станиславовѣ, Коломнѣ або Тернополѣ, а домагає ся утворєнє руского університету в столицѣ краю у Львовѣ“.

Академикъ Залітачъ обговорювавъ становище супротивъ домаганъ Русинѣвъ той части польской молодѣжи, котра мала на єтілѣкѣ відваги боронити передъ шовіністами польскими тѣхъ домаганъ Русинѣвъ, и поставивъ резолюцію:

„Загальнє руске вѣче в Перемышлѣ высказує узанє тїхъ части польской молодѣжи, котра боронити справедливихъ домаганъ Русинѣвъ що-до заснованя руского університету“.

Описля забравъ слово академикъ Полякъ Ростєцкїй и заявивъ, що лише шумовини польской сусѣльности не годять ся и противлять ся справедливимъ домаганямъ Русинѣвъ що-до заснованя університету, та щобъ Русинѣвъ лише зъ того погляду оціновали становище польской сусѣльности.

Всѣ повѣшї резолюції ухвалєно односторонно, почімъ вѣчєвникъ розійшли ся.

Вѣче вб'їдло ся дуже поважно, всѣ слова були зъ увагою и одушевленємъ вислухані. Взагалі зробило вѣче велике вражѣнє на присутнихъ Поляківъ и в ділімъ мѣстѣ.

Зъ Самбора пишуть намъ:

В справѣ руского університету вб'їдло ся у насъ д. 28 надолпста зъ полудня в комнатахъ Руской Бесѣди дуже поважно до вѣрочна нарада нашихъ интелігентнѣвъ, мѣсцевой и зъ околици. Явилось около 100 осіб, мѣжъ тѣмъ багато священникѣвъ и кѣлькихъ селян.

Першїй промовивъ [спросившїй на єю нараду] д-р Дан. Стахура. Велике обурєнє викликавъ відчитаний нимъ уступъ зъ 485 ч. Dziennika polsk'ogo зъ 22 надолпста п. заг. „Nacznosc, mlodzieży polska!“ Тамъ русинѣжєрний той органъ нападъ по такатичному на нашу молодѣжь академічну и загально на Русинѣвъ, порікає ихъ за невдячність Полякамъ, бо „єли людъ рускій удержавъ ся при своей мовѣ, звичаїхъ и релігїї, то має за се дякувати лише великодушній опіці польской реті-політи“, а вкінці звиває молодѣжь польську (передъ зборомъ Академ. Читальні 22 м. м.), щобъ не заявила ся за рускимъ університетомъ, не вірила в ширість відозви рускихъ академикѣвъ, бо у нихъ, по візантійски, цѣлї освящуює средства“.

Петицію до ради державной о рускій університетъ підписали всѣ якъ один. Відтѣвъ ухвалєній поставленї д-ромъ Стахурою резолюції: Русинѣ міста Самбора и повіту самбірського: 1) узнають заснованє руского університету у Львовѣ а поки-що креованє рб'ївноряднихъ рускихъ катєдръ для всѣхъ предметѣвъ и на всѣхъ видѣлахъ існуючого львѣвского уні-

— **Справи церковні в Парані.** Русини на колонії Люцені в Парані побудували церкву і купили для священника шавер з готовим мильном та поставили диміт приходський і чекають на прибуте руского священника. Поки що проводять там Русинам мисловий руский патріот джак Прайма, добре вже загосподарований поселенець. — Русинів в в Люцені около 3.000 душ. Оселили они в р. 1895 вкупі на лінійх „Моема“ и „Гросема“ (котру називають „Гарасимово“). Церкву побудована на „Гарасимові“. Та руска часть колонії Люцені лежить в сусідстві великої польської колонії Люцені, де поселились в р. 1891 поляки з Варшавського. Часть рускон ліній Моемы высунена аж до території лютых Індіянь-Вотукудов, на границі Санта-Катаріни, котрі були напали в р. 1896 на крайній руский оселі і убили 19 Русинів. Ліній Гросема не в такій выставлена на напади тих немилых червонокожих сусідів і тому церкву тай священник в там безпечнійшій супроти нападу Вотукудов. Зв усюх руских колоній в Парані лиш одна Люцені лежить в сусідстві лютых Вотукудов; на прочі колонії священник не потребує такої великої водваги, як в Люцені. Однак польскі священники якось не боять ся и нїчого им злого не дїєть тай дуже радо там держать ся, так що Люцені нїколи не в анї хвилі позбавлена польского ксьондза. — О.О. Василянне обнимають дві колонії: дотепершню Прудентопольск (10.000 Русинів) а тепер и Ріо Кларо (8.000 Русинів); мають именно оснувати другий монастирь в Ріо Кларо, куди поїде зв краю двоох отців и оден брат. — О. Никонь Роздольскій з Ріо Кларо має оселі в Курітіб (столиці) для душпастирства над курітібскими Русинами и підотличною колонією Іпіранга. Отже ще потреба конче двох священиків: одного на колонію Агуа Амарелла (де в 4—5000 Русинів) и одного на Люцені у. — Все на тих колоніях має бути готове, и люде чекають на священника. На Жангадї не треба наразі окремого священника. Люде там в той колонії (знаючи зв нападу на місіонари руского и підпадения рускон каплиці) мають намір переселитись до Ріо Кларо або до Прудентополя. Прочі менші рускі оселі обзавдають будуть рускі місіонари зв монастирв Прудентополяского и рікарского. Знає ся, що знайдеть ся на двох свїтских священників, котрі схотять жертвувати, бодай на кілька літ для праці над бідними рускими полїщуками в Парані. Хто из священників має би намір вїхати, нехай однак розвїдає наперед докладаю про тамошній відносини у довголітнього Парані — брата Софрона Горощука, Василянину у Львові, щоби водтак не жалував свого кроку. Кажемо зв горы, що до сего треба правдивого посвяченія.

— **Для Русинів в Парані:** Преосв. Еп. Чехович жертвував для брата Горощука квоту 100 корон на прибори фотографічні до Парани, а о. провінціал Сарницік дав на ту саму цїль 180 корон.

— **Из Станиславова.** Товариство Руских Женщин в Станиславові уряджує дня 19 с. м. о 5 год. вечером *св. Николаевскі вечери для дітей* в сали и приміжних комнатах Рускон Бесїды при ул. Собїского ч. 28. Крім прибути О. Николая и роздавання дарунків дітям приготував видїль з комітетом рїзні забави зв тобою для дітей. Особливі запрошенє не розсилає ся, а просимь о як начисленийшу участь так мїстцевых, як доохрестных Русинів. Вступ для дітей по 20 сот., для дорослых по 1 короні. Родичі звольте прислати дарунки для своїх дітей добре опакowanі и зв виразною адресою на руки комітету межі год. 4 а 5-ю пополуни в дні вечери до Рускон Бесїды. — За видїль *Марія Карановичева*.

— **Товариство Кружон українських дічат** у Львові, уряджує в четвер дн 12 с. м. о годині 8-й вечером *Андрївскі вечери* в комнатах Тов. „Руска Бесїда“. В програму вечерни входять: фантома лїтератури, ворожба и товарискі забави. Весь дохід призначений на одинокі жіночу школу видїлову. Комітет вечерковий просить отсим о як найчистішійшій участі в вечерних, а також просить о жертви в фантах, (котрі можна складати що-дня у служашого Тов. „Руска Бесїда“ у Львові). Вступ від особи 1 корон. Кождий учасник дістає оден лїст. Хто купує більше лїстів, сей може їх набуті по цїні 20 сот. — *Комітет*.

— **Про руский народний театр** пишуть нам из Самбора: Дружина руско-народного театру позістає на загальні домагання ще в Самборі на початок грудня и в сїм часі дає спїлудючі вистави! В неділю 1-ого грудня замість опери Кропивницького „Пісн в лицях“, котрої підготовлене вимагає більше часу, виставляється по раз першій штука в 5 діях Тогобочного и Гольдета п. з. „Загублений рай“, в второк 3-ого грудня „Пташник з Тироля“, оперета в 3 актах Целера; в четвер 8-ого грудня „Шельменко наймит“, комедия в 5 актах Григорія Квіткі-Основаєнєна, а закінчить „Вулиця“, музичне діло Ф. Колесси; в суботу 7-ого грудня „Бідне дїча“, оперета в 6 відсїнах Куна; в неділю 8-ого грудня „Трійка гїлїтай“ Фарса в 5 відсїнах Нестроя; в второк 10-ого грудня „Хата за селом“ драма в 5 діях за Крашевским, в переводі Г. Калитовського; в четвер 12-ого грудня по раз першій „Пісн в лицях“ опера в 3 діях Кропивницького; в суботу 14-ого грудня — на дохід місцевого товариства „Шкільна Поміч“ — „Верховиці“ драма зі співом и танцями в 9 відсї-

нах Корженевського; в неділю 15-ого грудня спїлудючі представлєнє „Власть тьми“ драма в 6 відсїнах гр. Льва Толстого.

— **Телеграми и письма,** які наспїли до університетского молодїжн, мы мїстимо тольк частями. Великого стосу тих телеграм и писем годї подати в волькох числах; приїде черга и на непомїщені досі.

— **Преосв. Митрополит Шептицький** дарував 200 К на двїчїй институт Руского Товариства педагогічного и на двїчїю школу видїлову им. Шевченка.

— **Маніфестація польской школьной молодежи.** В суботу вечером збрало ся около 1000 учеників львівских середних шкіль передь памятником ветеранів зв 1831 р. на Личаківскім кладовищі а по водїтвї польских патріотичных пісєн рушили до мїста, наміряючи демонструвати передь їмїедемсь консулем. Полїція розбігла їх. Така сама маніфестація водбула ся вчєра по полуднї.

— **В руской гімназї** зайшли водь вчєра якісь непорозумїня мїж учениками высшїої гімназї а профессорам нїмецкого языка паном В. Надїятсь, що справа буде невдовзї поладжена без шкоды для заведеня.

— **Против кс. Стояловского.** Всї парох и адміністраторы лат. парохїй в окрузі краковской лат. дієцїзї одержали слїдуючі печатні обїявнїк кард. Пузини зв дня 22 падолиста с. р.: „Кс. Станислав Стояловскій, священник антиварской дієцїзї, водїлкав ся до нас о удїленє ему дозволу на водправлюванє службы Божой в нашой дієцїзї, бо давнїшїй такїй дозвол єму вже вигас. Тимчасом, як нам доносєно, кс. Стояловскій, не одержавши дозволу, передь збраним народом в Яворжї публично хрестї благословив и промавив до народу. Таке легковаженє прав и церковной поваги були причиною, що водкавємо ему дозволу на водправлюванє службы Божой в краковской дієцїзї, о котре просимь. О сїм повїдомляемо всїм парохам и адміністраторам нашой дієцїзї“.

— **Арештовано в Яворжї** підпримчїв Клянга и Оранжа, котрі доставляючи овес и сїно для войска допускали ся обманьства в той спосіб, що водданї войску провіанты підступом усували а опїсля доставляли их другїй раз. Шкода має выносити около 40.000 кор.

— **Судьї мєжи собою.** Судь повїтовий в Новім Санчї засудив радника и начальника суду в Лїмановї Подгурского на мїсяць арешту вгладно 50 кор. гривни за клевету, яко вон допустив ся, обвиняючи судового адїюнта Смаговича о сторонне выданє вирок из політичних симпатїй.

— **Засудженє за підкупство.** Передь трибуналом касациїним в Вїднї водбулась в четвер розправа в спавї одного мешканца зв Бурштина, котрий, аби увільнити свого сестрїнцї водь войскової службы, послав полковому лїкареви в Перемїшлї 100 зр. и дві бутылкї коняку та й просив єго о довїрчїну розмову. Лїкар зробив сейчас доносєнє а перемїський судь засудив выновника на два мїсяцї вїзницї. Трибунал касациїний водкнув внесєну жалобу неважкості и потвердив цїлковито вирок першої инстанції.

— **Д-р Вїнковскій,** бувшїй посол соймовий, перебуваючїй тепер в заведенї лїкарнїчїм д-ра Храма в Закопанїм доїстать в четвер м. т. нападу шалу. Умїщено єго окремо и затєлєграфовано до єго жєны. Хотїл служба стерегла єго, вїдїв вон перерїзати собї жилу на лївої руцї а вь нощі, доставши другїй напад, хотїв повїсїтсь, та служба не допустила. Лїкарї кажуть, що вон терпїть на самоубїчїю манїю.

— **Чи правда? Wiek XX** подає одержану зв Варшави вїстку, про высказь одного из высших достойников російских, що оден великій дїєчїнїк польскїй в Галичї нї побірає субвенцїю водь російского правительства... Котрий то? Чи зголосить ся добровільно — не нїмецким „hier“, але польским „jestem“?

— **Дрбнї вїсти.** На львівскім університеті водбулась габілітація д-ра Юл. Марїшлєра на доцента вєчерних недуг и видїль лїкарскїх. — В Стрижєв застрїлив ся адїюнт тамошнього уряд податкового Михайл Любчинскій. — Полїція в Будапєштї підвищила нагороду за зловленє дефранданта Кечкеметого до суми 20.000 кор. — Вь Полїсїях коло Бучача згорїв млын зв бензиновим мотором вартості 12.000 кор. — Рада мїска в Станиславові ухвалила зрївати платнї всїх урядників магістрату, зв платнями державных урядників.

Посмертний оповїстки.

О. Александр Желеховскій, декань бирчанскій и парох Лубна, вь Еп. перемьской, ювілять, померь дня 1 грудня вь 80 роцї житя а вь 52 священства. В. в. п.!

Вїсти зв Еп. Перемьской.

Презенту на Королеву руску одержав о. Емил Венгрінович а на Лїщини о. Ів. Фекула. — Канон. институцій достали о. Емил Трешневскій на Хоробров и Юл. Гумецкїй (старшїй) на Вербжє. — Завїдательства достали о. Мик. Осїдчє вь Арїамбєской Воли, Григ. Коваль вь Загбрю

дек. ольховецкого и Теодор Крушинскій вь Беньковій Вишнї. — Самостійне сотрудничество вь Вальв дек. дрогобицкого достав о. Ант. Слоньскій. — Намїстництво продовжало на дальшїй одній рїк доцїдїю зв релїг. фонда для сотрудики пароха вь Соколі. — Грамоту водпуски зв перемьской епархїи до львівской одержав укїнчений богослов Волод. Тиховскій.

Господарство, промыслы и торговля.

— **Ц. к. управ. Галиций Банк Гипотечный** оповїщає, що на засїданю Ради надзорной д. 30 падолиста ухвалєно виплату купону сїчного водь акція Банку, платною дня 1 сїчня 1902, по 20 К, водь штуки. — На мїсєне помершого Члена Ради надзорной гр. Вільгельма Сїмєнєного выбрано тимчасово посла на сойм краевый и прєзєса Краковского Товариства обезпечєнїя п. Іосифа Мендїньского, а на мїсєчє члена Ради Самуїла Горовїца выбраный тимчасово адвїкат краевый и посол до сойму д-р Натан Левенштайн. Постойный выборь водбудє ся на найблизшїх загальных зборах акціонарїв Банку.

Телеграмы.

Вїдєн 2 грудня. Вь суботу водбула ся подь проводом д-ра Кербера довша нарада міністерїальна. Дневники догадують ся, що ухвалєно на радї предложити нїнї вь палатї послів бюджетову провїзорїю. — На вчєра скликанє вїче тутешных Чехов вь справах шкільных, ухвалило жадати водь правительства, щоби як найскорше приступлено до выконаня прав, прїслугочных вїдєнским Чехам по мыслї основных законів державных.

Берно (мор.) 2 грудня. Дуже численнї збори, скликанї вь справі заснованя чєского університету вь Бернї, прїняли однодушно резолюцію, домагаючи ся того разом зв протєстом против уопїсїджуваня чєского народа и єго цивїлізаційных змагань.

Прага 2. грудня. Вчєра водбули ся тут громаднї збори при участі чєских, словїнских и руских послів и численных репрезентаций мїських вь справі заснованя полуднево-славянского університету. Імєнем Словїнцїв подїкавав Чехам пос. Пльой за их симпатїї вь той справі. Рускї послї подїснили справу основаня руского університету у Львові. Пос. Горжїца пїтнував поведєнє Прусаків супротив Польшї. Прїнято однодушно резолюцію, зываючи чєских послів рады державной, щоби всєды и беззастанно піддержували заходь полудневных Славян вь справі заснованя університету. Ухвалєно також однодушно додаткову резолюцію, налагаючи на чєских послів такїй же самы обовязок що-до заснованя університету руского. Дрбнї збори чєского академія наук водбули ся вчєра дуже торжєственно при частї свїтских, духовных и войсковых достойників. Проводившїй кн. Юрїй Лїобкович подївсь вь своїй промові, що чєскїй народ не лиш має собї прїсвоїти культурнї добулки других народів, але и трудитись надь тым щоби розвивати и крїпїти свою власну, самостійну, окрему культуру. — Сойм має зобратїсь 7 сїчня для ухвалєня бюджетової провїзорїї.

Любляна 2 грудня. Збране дня вчєрашного вїче ухвалило зв цїлым натиском домагати ся у правительства заснованя словїнского університету.

Труново 2 грудня. Вь окрузі wyborчїм Вольфа зложєнє нимь посольского мандату до сойму и рады державной зробило велике вражїєнє. Мїж всємїдами велика констєрнація.

Лїпск 2 грудня. Leipziger Neueste Nachrichten домагають ся водь правительства, щоби заказало выдавати часопїс вь польскім языкі, заборонило держати польскїй проповїдї, промовляти по польски на вїчах, и усунуло взагалї науку языка польского.

Преторїя 2 грудня. Оповїщено нову лїсту, на котрої находять ся 9 імень проводників бурских, засуджєных на вигнанє изь Африки.

Вїдєн 3 грудня. Вь переїздї изь Імундєн до Петербурга задержалась на дворцї коротко царїца-вдова. На єї привїтє явив ся на дворцї цїсар вь уніформі шефа російского полка гренадіров зв лєнтою ордера св. Андрея.

Прага 3 груднї. Колєгія мїской репрезентации прїняла на вчєрашнїм засїданю однодушно резолюцію за основанєм чєского університету вь Бернї и словїнского вь Любляні.

Інсбрук 3 грудня. Вчєра водбули ся выборы до сойму изь сїльских курїй. Выбрано 13 консерватистів, 9 христїанско-соціальных кандидатів и 12 Італїйцїв. Консерватисты стратили 3 мандаты на користь христїанско-соціальных.

Берно (швайц.) 3 грудня. При отворєню рады звязкової выразив ся прїзидент, що рїзня вольного народу Буров є найсумнїйшим фактом на початку двїцїятого вїку.

Берлін 3 грудня. Reichsanzeiger оповїщає заборону вїдєнским Arbeiter Ztg. вь цїлїй Нїмєччї на два роки. — Lokal Anzeiger доносїть, що Россїя и Нїмєччя зв

їдєнтїчїй мотї зєряулись до держав вь справі вєспільной акції противь анархїстів.

Гага 3 грудня. Королева Вїльгельміна старєє ся о дозвол Англїї перевєзєнї жєнщин и дїтєй бурских до Голандїи. Вь той справі піддержують королеву Франція и Россїя.

Лондон 3 груднї. Westminster Gazette доносїть, що коронаційнї торжєства назначєнї на 26 червня 1902 року.

Познань 3 груднї. Розправа карна противь журналіста д-ра К. Раковского и выдавци тїждєшника Граса Вїдермана начєє ся вь четверь передь трибуналом карным, спєціально для той справы вызначєным.

Выказу складаных жертв.

На Бурсу Руского Товариства педагогічного у Львові зложили вноє. Добротї: Мішань Комарна (з акафісту) на руки о. В. Петрика 6.63 К; Конференція учитель вь Замарєтїнові на руки Ів. Чила 10 К; о. Іосиф Іванєч від священник деканату кулієского на соборчїку в Дорогошєві 18 К; о. В. Петрик з Комарна 6 мїшїв цїбул; панї Ганїлка, жєна свїщенїка з Рудн 4 мїрї барабол; Ів. Вергїпорох від громаднї Лїпск кор. 5 мїшїв барабол; Громада Пїкуавочї 1 1/2 чєрткї фасолї 2 копї капустї и 7 мїшїв барабол; о. Пачовскїй від громаднї в Борїдовчї 7 мїшїв барабол, 20 головок капуст, 3 квартї шпона и 6 бохонів хлїба. — Вєім вноє. Жертводавцї складає Комїтет Бурси щїру щоднї и поручає на дальшє убогу руску молодї заслїпї памятї вноє. Землякї. Жертви грошєвї прїємєт ся прїємляти на адресу: Марїя Вїлєцка у Львові, ул. св. Зофїї ч. 9 а), а жертви в натуралїях до Зарїду Бурси ул. Вїрмєнска ч. 2. III пов.

Спеціалїст для недуг грудей и горла

Д-р Євгеній Озаркевич

(зв лїтї лїкарь заведеня дїтїного вь Шавицї) ординув водь початку Жовтня до кінца Мая стало у Львові

вь каменїцї „Народного Дому“

Ул. Корняктєв ч. 1, II. поверх водь 3—5.

КІЕВСКАЯ СТАРИНА

ЕЖЕМЯСЯЧНЫЙ ИСТОРИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛЪ

св 1902 году

(21-ый годъ изданія)

будє выдавати ся послє дотєпершїх програм и при дотєпершїм складі спїсвобїтжєв Журналъ выхадать книжками зв 12 и больше аркушєв зв початкомь кождого мїсяца, обїявє сть гї: студїя зв исторїи, лїтературы в єгнографї полуднї Россїи, а також цїннї матеріалы зв той самої области, окрімь того будуть друкувати ся великопрускї и малорускї белєтристїчї творы а також бібліографїчї вїстї о книжках и журналных статїях, що водносять ся до полуднї Россїи.

Рочнї передплата вь мїсєц 6 рублєв зв до ставою и пересылкою 10 р., за границєю 12 рублєв. Роздїжєнє на раты можлїй вь пор зумѣнїю зв редакцїє. Подїючїи книжки по 1 рублєва.

Передплати прїймає редакція журналу „Кїевскї Старины“ [Тарасовская Ч. 16].

Выдаєць К. М. Гамалїй.

Редактор В. П. Науменко.

В КАНДЕЛЯРНІ

„Руского Товариства Педагогічного“

при улиці Чарнецкого ч. 26.

можна купити слїдуючі виданя:

О Образовї виданя.

Звїрїнець	10	кр.
Гостїнець	10	„
Забави	10	„
Менажєрїя	10	„
Робїнон	40	„
Кїточка	20	„
Вїнок	20	„
Коблар Тараса Шевченка	30	„
Франко: Лїс Микита, 2-ге цїлком перер. вїд.	50	„
Мїрон: Праготи Дон Кїхота и вїданє	40	„
Нашї звїрїта	40	„
Дїточї вїдаєчї ч. I.	30	„
„ ч. II.	30	„
Забави для дїтїй	40	„
Велика менажєрїя	40	„
Нашим дїтам ч. I.	40	„
„ ч. II.	40	„
Народнї вїзкї ч. I, II, по	25	„
Казкї Андерсєна ч. I, 2, 3, 4 и 5 по	25	„

2) Виданя без образків.

О. Нїжанковскїй: Ватїко и матї, двосїв для дїтїй з єфортеяном	10	„
Леонїда Глїбова: Вайк	5	„
Дїпїрова Чайка: Казка про сонце та єго єнїя; Пїсанє по	5	„
Малє єтнографїчнї Україн-Рускї	20	„
Гордїєнко: Картагенцї и Рамлїян	20	„
Юлїй Вернє: Подорож доквола землї	60	„
Варановскїй: Прїяєс до ісїатї	20	„
Молїтвенник народнїй, а полотно оправлен.	20	„
Д-р. Л. Кельнер: Коротка історїя педагогїі	60	„
Васїлї В-р: Джонатан Свїт. Подорож Гу- лївера до краю великанів	25	„
Васїлї В-р: Джонатан Свїт. Подорож Гу- лївера до Лїліутїв.	25	„
Остан Макарушка: Короткїй огляд руско- українского писменєства	15	„
Малїюга: Без родина	40	„
Вїра Лебєдєва: Протулєка	5	„
„ Гостїнець дїтам	25	„
„ Малї герої	25	„
Д-р. Мандїбур. Олімпїя	35	„
Салє. Непос для III. кл. гімназ.	65	„
А. К. Робїнон неїжєстронованїй	10	„
Kokurewicz Józef: Podręcznik dla kancels. szkół.	50	„
Тарас Шевченко. Коблар для мол. дїтї	120	ар.
Д-р. Пачовскїй Мик. Замїтки до науки рускої мови в середних школах	80	кр.
Д-р. Пачовскїй Мик. Велики и думи	10	„

Всїкї замовленя висїлають ся скоро и точн-

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годіні по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом із „Діло“.

Передплату і інсерти приймають: у Львові: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Олександровського ул. Килийського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсмана ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 28. — у Відні: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; в Бранкфурт і Гамбург: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсерами платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на півріччя 32 к. на півріччя 44 к. на пів року 16 „ на пів року 22 „

у Львові: на півріччя 28 к. на пів року 14 к. на чверть року 7 „ на місяць 2 к. 40 с.

Реклація, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зберігаються лише наперед застереження. — Реклації неопечатані військ. в. д. порта.

Посилюючи число коштів 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймаються по 20 с. в. д. однієї сторінки інсерації або в. д. в. д. рубриці „Надбавки“ по 50 с.

Подати і інші донесення приватні числять по 50 с. в. д. стишка.

В чужину...

Зі своєї рідної землі, зі столиці рідного краю, вибирає ся клькасот молодих людей в чужину. Наші цвіт, наша молодіж, ся патріотична, всім народом улюблена молодіж покидає львівський університет і йде в чужину шукати науки, якої не дозволено їй без пониження личної й національної честі здобувати на власній землі, хоч-би і на тій „утраквістичній“ університеті. Клькасот молодих людей лишають все, з чим досі вказало їх життя, лишають рідну сторону і своїх людей, лишають середовище, серед якого вони зросли і до якого вони звикли, лишають товариську організацію, яку створили й до якої привязали ся, розв'язують товариства, що їм дороги, і йдуть в чужину. Клькасот молодих людей свідомо і рішучо, з повним розважанням початого діла, наражують своє личне поводження, тратьте не одні, не раз дуже значні, матеріальні вигоди, жертвують своїм личним інтересом і йдуть в чужину. Майже половина з них а именно богослови, тратьте всі привілеї злучені з своїм становищем, а однак лишають все — хто може — йдуть в чужину.

Справді! безпримірний в історії новочасної Європи факт! Виділи середній в'їзний сецесію студентства німецького з чеської Праги, бачили давній столітній сецесію академіків краківських — та історія новочасної культурної Європи такого факту не знає.

І як-же то мусіли бути діймаючі причини, що викликали такий факт! Якій напасті мусіли бути стані тої студентської громади, що рішила ся на таке діло! Яка тяжка мусіла бути та обиди, та провокація, що принудила молодіж шукати виходу в сецесію!

Відозва, провокуюча і крайню обидливу відозва сенату була фактом, по якому нашої молодіж не було нічого виходу, як покинути тої університет, де університетський сенат так звертає ся до університетської молодіж. І ми можемо тільки подивляти сей мужеський спокій, з яким молодіж зорієнтувала ся в ситуації тогді, коли так цинічно вивано є до бою. І ми можемо тільки висказати повне признание їй за се, що вона в хвили, як кинено їй тяжку обиду в лице, уміла стати так високо, де певно не досягнути єй лайки сенатського маніфесту. І ми мусимо з пошаною бути для неї, що хоч-би з накладом найбільших жертв, уміла свою і національну честь берегти від повневір'я їй ученими сенатами.

Коли сумно слави сенат оголосив свій маніфест, всякому стало ясно, що він поклавши на сліпо а так по драконськи кількох академіків, решту думає — що так виразитись — копнути ногою та тямь способом закончити свою „добуду“ над „бунівниками“; всякий зрозумів, що по тій відозві не буде спокою, але сподівався ся найгіршого, найсумнішого. Всякий, хто тільки мав нагоду зам'ячати настрої нашої молодіж в першій хвилі по виданню відозви, мусів бояти ся такого вибуху, якого вже справді на н'яком університеті не бувало, як на н'яком ще не бувало такої відозви. Мобілізація польської шовіністичної молодіж, „приготовлена“ сенату і обурена нашої молодіж казали над'їти ся найгіршого... І коли п. Романчук і Барвінський вимогли на міністер Гартлю телеграму, якою в останній хвилі порушено сенатові застановити і на даліше університетські лекції, то тільки за-для тих сумних гороскопів, які отворила відозва сенату.

Та видно, що наша молодіж побільш горячого, молодого темпераменту має і холодний та тверезий суд. Молодіж, мавши 2—3 дні для розваги над провокацією сенату, уважала низше свої і народної честі інакше на неї відповідати, як сецесію. І вона зробила добре! Вона вярвала оруж з рук ворога і востріє его звернула против него. Вона — ся „dzika“ молодіж — станула вище над „учений“ голови університетських політикерів, дала доказ свого високого суспільного вироблення! Сенат певно над'їз ся „wstrętnych bezpraw“ і на сей випадок наготовлено „obronę“ ц. к. поліційну і „чительнячку“. Та тяжко розчарував ся...

Постанова сецесії запала серед св'ятської молодіж — як дов'їдуємо ся — на великом довірчю зборі ще в неділю вечером одноголосно, серед загального одушевлення. — Другого дня рано ся саму постанову прийняли так само однодушно богослови. І ми мусимо се з подивом піднести, яко знак далекосягаючої солідарності й карності, коли серед кількох соток молодих і горячих людей, ся постанова оставала тайною навіть для старшої рускої громади аж до єї виконання — до останнього в'їзника. Супротив того смішно-глухо є випадок офісованого на точці денунціяції Dziennika, наче-б вівторок рано руска молодіж, дов'їдавшись о застановленню викладів, зробила в „Громад“ раду і постановила сецесію. Можемо цілком певно сконстатувати, що такої ані жадної іншої ради вівторок, ще до того в „Громад“ не було, бо така рада була в іншом локалі ще в неділю вечером і на ній крім сецесії постановлено ще і те, щоб в університет вівторок рано н'їхто з Русинів крім депутації студентів не появляв ся. Так і стало ся, а всякий елюкубрації Dziennika, що пише, наче-б вівторок рано спішили на університет узброєні Русини й Поляки, є о стільки правдою, що змобілізована зв'язними кругами „оброга“ справді спішила на університет, і то не на жарт узброєна. Мусимо тутки подати до публічної відомості, що наша молодіж сконстатувала і свідками може доказати два факти, що вівторок рано знакоми їм Поляки, сторонники відомих ухвал Czytelni akademickiej, з погрозами чванили ся показуваними їм револьверами — на Kusińów...

Коли-б не сецесія нашої молодіж, мусіло-б на університеті прийти було до формального обоєстороннього масакру.

Розумів ся, наша молодіж певно з горі знала, що польська шовіністична праска кинє ся на неї за новий єї крок з п'їною на устах. І так, з выимкою Kurjera lwowskiego і Narzodu весь прочий станичківсько-клерикально-народово-демократичний хор зап'їнив ся знов у скаженій злобі, звучи сецесію молодіж „...провокацією, якою та невідяча руска дича водпівла на повну такту і батьківської любови відозву сенату“. Slowo polskie і Nowa Reforma, офісовані на пункті русинофдства: Wiek XX і Dziennik polski, Gazeta narodowa і Przegląd сп'ївають одну п'їсню на рідній тонації. Що б'їле, виходить там чорне, що чорне стає в них б'їлым: сецесія є провокацією а сенатська відозва — то тактовний елябрат по батьківські настроєних професорів!

В своїй сл'їпоті або і свідомій перфідній злобі — шукають вони з голосним криком: „Polizei! Polizei!“ за інсепраторами сего кроку молодіж, які на їх думку не м'їг вийти з голови 20-літніх молодців. Dziennik і Przegląd судять — видно — рівне розвою нашої молодіж по ровні розвою тої частини своєї молодіж, котра не зробить і кроку без про-

фесорско-газетарської суфлерки. Ну! в польска приказка: „kto jada flaki...“ і т. д.

Шовіністично-ретроградний польський писак бачить уряву всего руху то в якойсь... „szalonej i zbrodniczej gęsie“, то знов... в Петербурзі і Москві. П'їсня стара і надто оклепана...

Оригінальним показав ся Wiek XX, бо виступив з новою денунціяцією, наче-б всім рухом кермував оден з руских професорів. Га! „wolno...“ і на Pana Bog - szczeleć — каже польска приповідка.

Та сї скажені голоси певно не зб'ють нашої молодіж з р'їшучої дороги, яку вона вибрала. Наша молодіж взяла на себе велике, всенародне діло! І вона тямить вагу діла, яке зачала, вагу кроку, на якій р'їшила ся. Вона тямить, де честь народу а де его ганьба!

А суспільність руска, як досі з одушевленим підпирала свою молодіж в єї борбі, так тепер з подвоєним поривом підпре єї змагання, дасть опору єї крокови, відозве ся громом на єї голос.

Идучих в чужину синів підпре всіма моральними і матеріальними способами!

Исидор Шараневич

д-р фільософії, емерит. зв'їч. професор австрійської історії в львівському університеті, б. декан фільософичного факультету, зв'їч. член ц. к. Академії наук в Кракові, ц. к. консерватор для пам'ятників штуки і історії східної Галичини, почетний доктор ц. рос. університету св. Володимира в Києві, відзначений папським хрестом „Pro ecclesia et pontifice“, рицар ордену зельзної корони III класу, б. радний м. Львова, довголітній сеніор Станіславського Інститута — упокоив ся д. 3 с. м. по довгій і тяжкій недужі в 73 році життя. Похорони відбудуть ся завтра (в п'ятницю) перенесенням тіла о 10 годінї до церкви приходуєкої, а о годінї 2½, на кладовище Лычаківське.

Б. п. Исидор Шараневич, голосний руский історик, личність загально поважана, родив ся 16 лютого 1829 р. в Козарі, кінчив школи середній в Березані, фільософію і богословіє у Львові і Відні. Докторизував ся в 1864 р. Від 1855 року став учителем і служив в гімназіях в Перемишлі і у Львові. Рок 1871 покликано єго на професора австрійської історії в львівському університеті і з того становища уступив доперва перед двома роками перейшовши в стан спокійну. Сеніором Станіславії був безперервно від 1882 року аж до смерті і заслужив ся для неї особливо основаням археологічного музею. Історичних праць видав много в языках руском, польськом і німецьком.

Галицька Русь тратьте в покійнім заслуженого мужа науки. Земля єму пером і в'їчна пам'ять!

Нині зволив нам надбавити проф. М. х. Грушевський з нагоди смерті б. п. Исидора Шараневича ось-такую свою згадку про покійного:

В ніч під свято Уведення поправа сей світ заслужений діяч Галицької Русі Др. Исидор Шараневич.

Покійник, роджений 1829 р., належав до свідків початків галицького відродження і від тоді брав діяльну участь в наших культурних і суспільних життє. Зв'язаний особистими зв'язками з людьми старшої генерації, опинив ся він в рядках т. зв. старорускої партії, але його патріотизм і ясний зір історика не дали себе ніколи увести партійною загорілістю. Яко близький знайомий покійного, перед котрим не раз він щиро зв'їрав ся, знаю, як щиро інтересував ся він новітнім культурним розвитком Галичини, не вважаючи на те, під якою партійною маркою він вів ся. Покійник щиро тішив

ся науковими, культурними, політичними здобутками українсько-руських сторонників. Маючи на оці все інтереси руського народу, і не раз висловляв своє переконання, що народна мова мусить бути положена в основу культурної роботи на галицьких ґрунті. З рештою сам він до 80-х рр. старав ся писати народним языком.

Як дуже трудючий і плідний історик, покійник полишив глибокий слід в історіографії Галичини. Його курс „Історії Галицько-володимирської Русі“ (1863) довго аістав єї єдиноким і цінним підручником історії краю. Його німецька дисертація Die Hupatios-Chronik als Quellen-Beitrag zur österreichischen Geschichte (1872) аістала ся доєї одного з найліпших монографій до старої історії Галичини. Його Kurs wiewniznych stowunkow Galicyi Wschodniej w drugiej połowie XV w. (1869) ввів в науку великий засіб актового матеріалу з історії середніх часів Галичини. З численних інших праць його піднесу серію робіт до історії св'ятського духовенства і в загальї духовних відносин Галичини в XVI—XVIII в. і другу — до історії Станіславії, котрої сеніором був він кількадесять літ аж до смерті.

Бувши одним, із консерваторів пам'яті в східній Галичині, покійник лишив відану пам'ять по собі своїми численними розвідками і розкопками в околицях давнього Галича (особливо цінна його книга Trzy historyczne opisy Halicza, 1883) і закладенням першого руського археологічного музею при Станіславії.

Смертельна хвороба захопила покійника серед роботи. Стараний догляд родини, зручність лікарів змілі відвести фізичні страждання, і покійник до самого майже кінця не передчував близької смерті. Лежачи вже на смертній постелі дів ся він зі мною плямам своїх праць, позачинаних, задуманих [між ними одна по історії матеріальних обставин св'ятського духовенства має бути вже видрукована і чекала тільки малих змін, щоб вийти у світ]. Сим плямам уже не судило ся сповістити ся — покійник поправа нас, лишивши глибоку і відану пам'ять за стільки літ честної, совісної, талановитої праці...

22 XI (4 XII) 1901.

М. Грушевський.

Так робить сенат?...

З передостаннього числа нашої часописи мали наш читач нагоду пізнати відозву, з якою львівський академічний сенат уважав за відповідне звернути ся до академічної молодіж. З коротких зам'яток, які ми долучили до відозви від першим єї вражінням, не беремо н'ї слова назад. Протино, думаємо, що нині — коли минуло перше поражаюче єї вражіння — можемо і мусимо заговорити про неї тим просторіише і тим об'єктивіише.

Фактом єсть, що наша академічна молодіж устроюючи — впродімі неминуучу — демонстрацію, переступила приписи академічної дисципліни, і сего н'їхто заперечувати не стане. Сего не заперечує і сама академічна молодіж. Тож і н'їхто певно не стане жадати від сенату похвал для вилучу з приписів університетської карності, хоч-би єї вилучу, як іменно було в с'їм випадку, був неминуучим наслідком провокації з боку єї членів таки властей університетських. І ясно було всякому, що по демонстрації сенат ужив в'ї відповідних єї межах прислугуючого собі права кару і права убігнення молодіж, аби вона берегла академічних норм. Кажемо „в'ї відповідних межах“ — і підносимо се з натиском як-раз д'ятлого, що сенат, вглядючи члени сего сенату, були в справі чимало лично занте-ресовані, тому, що то через них дійшло до відомих подій на університеті, як і тому, що в складі сенату входять що до одного самі Поляки — деякі з них знай з'ї ярого шовінізму.

Демонстрація проминула і кождий, без огляду на народність чи сторонництво — коли тільки єго розум і серце не заатаковані галатизмом — м'їг над'їтиє і мав повне право над'їти ся, що сенат, бережучи університетського авторитету, поступити зарозом так, як се відповідав єго виховуючо-опікунчій власті. Н'їхто не м'їг і не смів сумнівати ся, щоб сенат — академічний сенат — сине-дріон учених і поважних єго членів — м'їг поступити інакше, як

Робітня позолотнича
заснована в році 1891

Петра КУХАРСКОГО
у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 7.

Виконує всякі роботи входячі в той обсяг
а іменно

Золочене і відновлюване престолів і іконостасів навіть дуже
старих.

Раки до образів, портретів, фотографій, зеркала, копсолі.
Направи і наслідуюча (антиків), старих
бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлення з провінції полагодну зараз. 611 3—10

К. доводити в Slow's polsk'om, що водно-сильні аванси в далеку гірші в західній північ у східній Галичині, а щоб їх справедливо зрівняти, показують ся такі мфры оправданими. Та мфры способу авансов не доторкали, а наші указували на трудности языков, які кожному мусять заходити мфры руским хлѣборобом а перетранспортованим з Кракова до Коломиї совѣтникомъ.

Та зъ иншого боку вхопивъ ся тон справы Dziennik polski. Вонъ підлымъ де-нуціаторскимъ способомъ кидавъ на загалъ скихъ судѣвъ, зывавъ президію апеляції до дисциплінарно, до суспендованя в Богъ вѣсть якихъ каръ за те, що ось одинъ и другій изъ Русинівъ, належачихъ до судей-ского стану, посмѣвъ явитися на вѣчу, де обговорювалася жизнена нинѣ, на порядку денномъ стояча справа руского університету. Ну, Dziennikowi и тогда не подобало бы ся, коли-бъ на такихъ вѣчахъ не показували ся Русини кінчивші університетъ, а лише самі може аналіфавы. Але-жъ чи польска интелігенція не проводить и не бере удѣли въ справахъ польско-народныхъ и чи може хто йи се за-але бере? О, безлічній фари-сеї!

Не нашими власними, а вже словами Kurjer'a lwowsk'ogo одвѣтимо на ті крайно подій напасти, що самъ фактъ именованя когось урядникомъ не позбавляе его правъ бути горожаномъ краю и не можна чей-же стѣсняти и обмежати чинсь личну свободу. "Власти толерують, коли урядники мѣшають ся до життя політичного, сн се дѣвса на користь партіи верховодячої, тожъ треба бути толерантнимъ и при опозицій-ныхъ маніфестаціяхъ, коли они не пересту-пають границъ законности. Вѣча рускі були именно такою маніфестацією. Подношено зъ признанемъ польскій симпатичній водъ-вы, не посягаю на нѣчии права, не сѣяно роздвоєня. Изъ становивца польскою полити-ки — кінчити згаданий дневникъ — муси-мо выступити противъ дисциплінарныхъ слѣдствъ зъ причини вѣчъ, бо то в крокъ якимъ можна лишь выкидати огорожене се-редъ Русинівъ и штучно піднести и такъ горячу атмосферу, викликану в Галичинѣ борбами о університетъ".

На фондъ руской молодѣжи

зложили:		
На руки Адміністрації "Дѣла":		
Священникъ рускій зъ Львова	10 К	—
Вдова по священнику у Львовѣ	10 "	—
О. Ев. Качмарскій пар. Славска	20 "	—
Иванъ Зарицкій зъ Львова: водъ себе 1 К, водъ Нв. Арс. Зарицкого 1 К, Юліи Зарицкой 50 с, Елены Ненцкой 50 с, Ольги Ненцкой 25 с, Стефана Ненцкой 25 с, разомъ	3 "	50 "
о. Кипр. Ясенский зъ Балчгорода		
о. П. Стукачъ зъ Тѣснои разомъ Читальня Просвѣты въ Краковѣ [складка краковск. Русинівъ]	20 "	—
о. П. Погорелцій пар. зъ Вѣлины зъ допискою: В імени зборівъ Интелігенції повіту самбірского пересилаю сю складку для на-шої славной руской молодѣжи академічної зъ желанемъ "пома-гай-Big!" до такого доброго дѣла, якъ наша власна святина науки	100 "	—
о. Вас. Калитовскій парохъ Трѣй-цѣ зъ допискою: Справа руского університету дуже важна. Академічна молодѣжъ, що боресъ о своїй народу права, потребуе не лиш моральної, но і мате-ріальної підпомогі. — На сю цѣль пересилаю складку: від себе 4 К, від Евгеній Ка. 2 К і від д-ра Броніа Калитов-ского 2 К, разомъ	49 "	10 "
о. Ант. Луцаковскій сотр. зъ Ко-зювны (пов. стрыйского) зъ допискою: "Солідаризуючысь впо-внѣ зъ нашою молодшою бра-твѣю шлю вдовичу ленту на вѣ першій потреби. Дасть Господь Богъ дочекаемось і ми лучшої долі"	8 "	05 "
Марія Борковска зъ Львова	20 "	—
о. П. Гаранюк зъ Остаховицъ	10 "	—
Володимиръ Барановскій въ Пу-ковѣ зъ допискою: Нехай лю-дуютъ ще гірше катъ, а прав-да наша мусить колись встати, коли маємо таку сѣвѣдому сво-їхъ правъ молодѣжъ, що зъ повнимъ пожертвованемъ боресъ о лѣпшу долю Руси-України!	8 "	—
Антонъ Мандрык зъ Калуща водъ себе, водъ Нв. Сенчинъ, Ант. Возняка, Теодора Яков-ского, Мар. Пасацкого, Тере-нтія Сѣмкова, Стефана Сѣмкова, Овифр. Мацейкова	10 "	—
В. Бережничкого и Олекс. Го-лодзиньского по 1 К, разомъ	3 "	—
І. Саваринъ зъ Мельца	3 "	—
Емилія Дольнича зъ Оломуца	10 "	—
Андрѣй Павличъ нотаръ зъ Рож-нѣтова складку на вѣчу дѣя 1 с. м.: о. Теод. Кордуба 1 К, о. І. Гоцкій 1 К, о. Вел. Соїка 1 К, о. Теод. Богачевскій 2 К, Андр. Павличъ 5 К, разомъ	10 "	—
Т. Макухъ сов. с. зъ Старой-Солі	10 "	—

В. Голубовскій нотаръ	10 "	—
о. І. Колянковскій зъ Ходачкова	20 "	—
Н. Перейма зъ Фриштака	5 "	—

(Дальше буде)

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Філія "Просвѣты" в Каменці струмиловій упранає уклібно всі Хвальні Виділи Чита-ленъ Просвѣты і всіхъ членівъ, що не уплати-ли ще членськихъ вкладокъ, щоби на руки Виділу філіяльного чимъ скорше надіслали членські вклади за рік 1901, якъ такожъ давнійші залеглі вклади, бо новий Календаръ вишле ся іно тимъ Членамъ, що вивіривають вклади по концѣ 1901 р. Рівночасно упрана-ємо Вп. організаторівъ Просвѣты каменецкой і другихъ видійшихъ людей в повіті, особливо Всѣхъ оо. Духовнихъ, щоби сею справою в своїхъ громадахъ і найблизшій охрестности ци-ро заняли ся. За Виділ С. Зельскій голова, Кароль Бардинъ, секретар. [Другі рускі ча-совиси просить філія сею оповідку повто-рити.]

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колыністѣвъ! Просимо о жертвы на купно дру-карнѣ до Параны.

— Зъ університету. Выклады въ універси-тетѣ починають ся въ субботу (7-ого с. м.) Черезъ вчерашній день в нинѣшній вы-писували ся академики-Русини зъ свѣтскихъ факультетівъ: богословы почали выписува-тись нинѣ и выписалось ихъ водъ 11 год. до 1-ого 133; многи, не маючи на разѣ такъ на выписъ, не могли ще въ томъ часѣ сего довершити. Всѣхъ Русинівъ, що вже пола-годили формальности выписівъ, в досі по-надъ 250. Завтра выписы йдуть далѣ.

— Для информации нашихъ Читателѣвъ до-стали мы зъ круга богословівъ слѣдуюче писмо: "Заяву выступленія зъ львовского університету, вручену депутаціею нашої молодежи ректорови Ридігерови, підписали всѣ богословы, такъ Русини-Українцѣ, якъ и зъ "русско-народной" партіи, бо въ дѣлѣ університету йдуть въ семинаріи всѣ солі-дарно, безъ рожницъ партій."

— Митрополитъ Шептицькій бувъ дни 3 с. м. на аудієнціи у Папы. — Коли Митрополитъ верне до Львова, досі не вѣдомо. Вчѣра по-полудни надѣславъ зъ Риму кондольнѣйшу телеграму родинѣ бл. п. Исидора Шаране-вича.

— Зъ причины смерти бл. п. Исидора Шара-невича повѣвають чорній хоругви зъ буды-ковъ Ставропігій, Народного Дому, Просвѣ-ты и університету. Планы розвѣлени водъ родины, Ставропігійского Института и університету (лише по польски). Ставропі-гійскій Институтъ сповняючи волю Покій-ника, що не бажавъ мати вѣнцѣвъ на домо-винѣ, ухваливъ основати фондъ стипенді-ній его имени и пожертвувать на ту цѣль 1000 коронъ.

— Заходомъ виділу філії Руского товари-ства педагогічного відбуде ся в Коломиї ці-лий рядъ відділівъ. Дня 4 грудня мавъ читати проф. Сальо про відроджене німѣцкой літе-ратури в XVIII століті, далѣше пійдуть відчити проф. Кузьмъ, Масляка, Іванця, На-ливайка, Билка и п. у відѣтахъ одомісичнихъ. Головнимъ старанемъ виділу в теперъ оснувати діловий институтъ, що зъ всякою певністю бу-де вже отворений зъ початкомъ другого шкіль-ного року.

— Для Русинівъ въ Паранѣ (на друкарню) жертвували на руки адміністрації "Дѣ-ла" далѣше Р. Т.: о. Викторъ Чомке-вичъ зъ Стрыйковецъ 6 К; о. Ник. Куманов-скій зъ Нѣмчина 4 К; о. Мих. Накловичъ зъ Ролева (зъ крейцаровыхъ жертвъ парохі-и) 4 К; о. Ів. Пастернакъ зъ Вадовичъ 2 К; о. Мих. Струмильскій сотрудникъ зъ Кошице 27 К 60 с. зъбранныхъ водъ руской интелігенції, водъ копечичскихъ мѣщанъ та селянъ рускихъ зъ Кутца, Ка-лпівщини и Котівки при богослуженіи [сн жертва тымъ дорожка, що найбільша и найбогатша часть Ваворѣвщины майже нѣ-коли не жертвуе на народній цѣли — Ред.]; о. В. Спротинскій зъ Камѣнки новои 1 К; о. Пларіонъ Лукашевичъ зъ Скоморохъ 1 К; о. Миронъ Коритко сотр. зъ Соснова 8 К 50 с. (на сю суму зложились: п. Гр. Гала-май зъ Семковецъ 3 К, М. К. 1 К а парохі-ане семковецкі 4 К 50 с); о. П. Гіль зъ Тулустого 4 К; о. П. Билинскій изъ Зарва-ницъ 5 К; п. А. Балтаровичъ зъ Глинницъ 10 К; панна Марія Борковска зъ Львова 8 К; о. Кароль Федоровичъ зъ Войславичъ (складку водъ себе и войславичскихъ парохі-анъ) 7 К.

— Зъ Канады, а именно зъ Винніпег (въ Манітобѣ) пишуть до америк. "Свободы": "О. Жолдакъ прихвѣвъ тутъ рано 17 падо-листа, въ пятницю, та заразъ вхоили его "кулявы" [въ Манітобѣ "кулявыми" называ-ють латинскихъ ксьондзѣвъ, бо найбільше знаваидженны Русинами польскій ксьондзъ называвъ ся kulawy] и повезли до французско-го архієпископа въ St. Boniface, де сидѣвъ ажъ до недѣлѣ вечера. Люде дуже погнѣва-лись, що о. Жолдакъ вмѣсто въ недѣлю водправити для нихъ богослужене, сидѣвъ у архієпископа и прийшовъ ажъ у вечеръ на мѣтингъ. На мѣтингу о. Жолдакъ намо-

влявъ людей, щоби записали дерковы на французского епископа, а во второкъ похвѣвъ зъ "кулявыми" на фармы. О. Заклинського нема дома. "Кулявы" теперъ потужили и выкликають въ костелѣ нашихъ Русинівъ, що обстають за своимъ. — До сен дописи додає "Свобода" водъ себе: "Если все те правда, що ч. дописуватель пише, то видно, що о. Жолдакъ ставъ выразно по сторонѣ французскихъ католикѣвъ та працює посяя ихъ вразовокъ" и зыває канадійскихъ Ру-синівъ, щоби обставали при своимъ — "сво-ихъ церквѣхъ, свои кровавой працѣ не вод-дали въ руки нѣ католикамъ, нѣ царослав-нымъ", бо до сего нѣхто не може ихъ зму-сити. — Що и "царославны" долятъ тамъ въ мурній водѣ рыбу, се видно зъ усьмѣнено въ томъ самѣмъ числѣ "Свободы" Пѣснѣ Русинамъ въ Альбертѣ, що перейшли на царославныхъ. Пѣсня зчынає ся: "Ой Канадо, Канадонько, яка ты широка, езуятамъ и ца-реславнымъ розпиравъ боки. Царославны у Россіи не мали де жити, заѣхали до Аль-берты Русинѣвъ дурити. А въ Альбертѣ до-бры люде файно ихъ приняли, за рублѣ та за бороду утримавъ дали. А въ Канадѣ Альбертинцѣ грошей заробляють, межъ ними царославны бороды плекають" и т. д.

— Sic transit. Любезнѣйшій нашъ Dzien-rik polski пригадавъ своимъ читателямъ, о чѣмъ и мы зъ исторіи знаємъ, що въ ре-альности, нинѣшній власности нашої "Про-свѣты", де концентрують ся нинѣ нашъ рус-кой товариства, въ той великій сали, де то колись королѣ польскій радилъ, якъ бы вы-купити польскихъ лицарѣвъ зъ турецко-та-тарской неволѣ та на аухвалыхъ козакѣвъ придумати родъ кары, нинѣ потомки тыхъ козакѣвъ-запекѣвъ вѣдутъ свои парады, та въ цѣлкомъ нинѣшнихъ справахъ и напругахъ. Замѣтка цѣлкомъ справедлива, только опѣ-кунка "гайдамаковъ" забула додати, що про-дававшій тую реальность, беручи послѣд-ныхъ ще 10.000 злр., не безъ рачи зъ жа-лемъ высказавъ ся, що водъ вершковъ поль-ско-декораційныхъ эмблематѣвъ того дому не повѣ больше польска хоругвь та що рускому трудолюбю и совѣтнѣй господарцѣ удалось набути недалеко ще й другу реаль-ность близко старинной Ставропігій. Для розрады додамо инстигаторови "гайдама-ковъ", що христіанска каменница у Львовѣ, передъ котрого стѣю Івана Підкову, давно-давно вже въ жидѣвскихъ рукахъ, що въ старинномъ польскомъ гнѣздѣ Івезнѣ на 80 выборѣвъ рады мѣскои зъ І. кола в 13 По-ляковѣ, 13 Нѣмцѣвъ а 44 "брати мойже-шове" безъ котрыхъ Полякамъ нѣ дав-нѣйше ані теперъ не можъ обійти ся. Вкѣн-ци додамо, що и нинѣшнымъ магистрат-скимъ верховодамъ въ столиці Галицкой Руси, де (пѣдъ управою ославленого Годзі-мира Малаховского) навѣтъ прислужѣ зборо-нає ся говорити по руски, не вѣчне панова-не, бо мусять бути конецъ такой екстермі-наційной політицѣ. Памятайте, що "male arda do zarta".

— Революція польскихъ учениковъ. Вчѣра рано зборало ся кілька сотъ польской мо-лодѣжи гімназіальной въ Домініканьскѣмъ костелѣ, а по богослуженію рушила выспѣ-вующи "Jeszcze Polska nie zginie", "Bartoszu" и т. п. улицями Галицкой, Ваторія, Фредра, передъ нѣмѣцкій консулятъ. Черезъ цѣлу дорогу не сѣдно було ані одного полицѣя, ажъ коли молодѣжъ пѣдѣйшла пѣдъ домъ конзуля, стрѣтила ся она зъ сильнымъ вод-дѣломъ полиціи. Теперь пришло до фор-мальной битвы: ученики почали стрѣляти до полиціи сѣвровымъ кулями а полицѣя въ добутомъ шаблѣмъ кинулась до демонстран-товъ и по одному то за руку то за ногу всаджувала до фіяка и водвозила до поли-ціи. Тамъ по списанію протоколу пущено ихъ за птервенцію кількохъ професорѣвъ до дому.

— Убийство въ Козельникахъ. Вильгельмъ Мосъ, влательскій домкунъ Львовѣ при улиці Кордецкого, помѣнявъ ся за хату зъ б. по-стенфіеромъ жандармеріи Богутувичемъ въ Козельникахъ пѣдъ Львовомъ. Богуту-вичъ переѣхъ ся описи до Станиславова и водъ якогось часу почавъ домагатись водъ Моса нѣбъ належонъ ему сумы 5.000 зр., а якъ не дасть, то грозивъ ему смертію. О-ногды, коли Мосъ снавъ у хатѣ зъ жѣнкою, снломъ и слугою, зывивъ ся Богутувичъ и почавъ добуватись до хаты и стрѣлявъ крѣзь вѣрно зъ револьвера. Присугу до хаты бо-ронивъ Мосъ до послѣдній хвилѣ, а коли вже руки почали ему слабнути, добувъ ре-вольвера и положивъ Богутувича трупомъ на мѣско. Коло Богутувича найдено флашку зъ нафтою и гнѣтъ; видно, що намѣрявъ по вымордованю домѣвничѣвъ пѣдпалити хату.

— Дрѣбнѣ вѣсти. Намѣстникъ и краевній маршалокъ выѣхали вчѣра до Вѣдны. — Въ Подбужѣ закрали ся злодѣи въ ночь зъ 22 на 23 м. м. до уряду податкового и развѣв-ши шугфляду забрали 20 кор. зъ желѣзной ка-сы зъ готѣвкою 20.00 кор. не рухали. — Въ Золочевѣ переѣхавъ зѣлѣзничій поѣздъ ула-на Ник. Салюка, котрый мѣвѣрно самъ по-ложивъ ся на шпы. — У Львовѣ застрѣ-ливъ ся Адамъ Крикевичъ, управитель мѣс-кихъ арештовъ, зѣтъ вице-президента Михаль-ского; причина самоубійства невѣстна. — Вѣдѣньскому органу социалістовъ Arbei-ter-Ztg воднято почтовый дебітъ до Нѣмѣ-чины на два роки.

Русини! Памятайте на руску Бурсу ремъ-нично-промислову у Львовѣ!

Телеграммы.

Вѣдѣны 5 грудня. Vaterland доносить, що австрійскій епископъ ухваливъ заложити въ Инсбрудѣ вѣльній університетъ католицкій и выбравъ въ той цѣли спе-ціальну комісію.

Люблина 5 грудня. Намѣстникъ прѣ-нявъ президію вѣча, ухвалившого резолюцію за словѣнскимъ університетомъ, и заявивъ, що вѣчъ уже высказавъ ся, де треба, за за-сноваанемъ університету въ Люблинѣ, кот-рый бы вдовольнявъ потребамъ зарѣвно Спо-вѣнцѣвъ якъ и Хорватѣвъ.

Софія 5 грудня. Члены болгарского со-брания удадутъ ся грѣмiallyно до Вѣлграда а описи сѣрбска скупштина такъ само еп-мшавъ воддасть візиту своимъ товаришамъ въ Софіи.

Надболене.

Спеціалістъ недугъ шкѣрныхъ, по-ловыхъ

Д-ръ Леонъ Раппъ

орданує водъ год. 9—12 н 2—5 улиця Ягай-лоньска 11 А — II поверхъ. 83 48—50

Дентаст Д-р І. МІНЦ (Mintz)

передъ тимъ Д-р Вайс, Академічна 3

вѣймає зуби безъ боли при помощи наркозы, вѣконецъ такожъ зѣмбѣа зі скла и порцелана. Штучні зуби вставляє безъ плити в фармі корѣн і дѣтків. Ціаі щокі в чачѣку і золоті. Запеченне підъ зглядомъ знаменитости. 638 1—8

Спеціалістъ недугъ шкѣрныхъ и венеричныхъ

Д-р. ЯР (Jahr)

по дѣвшихъ студіяхъ в клінікахъ проф. Лясовъ і М. Позова в Берліні — осія у Львові і орд. відъ год. 575 0—2 і віз 3—5 Синюска ч. 32 і п. 5—25

Дентистичне Заведене

Гетманьска 12

пѣдъ Вѣдѣньскій казарні виконують зѣмбѣоване и вѣ-тягане зубівъ безъ боли, вѣставляє штучні зуби в ка-ву і золоті безъ витяганя корѣнівъ або по витяганію при помощи техника амліійскою шпѣжи.

Д-р Ф. Фрушман.

Повананій Р. Т. Публиці поручає ся ново-заложену

Реставрацію і Пиварню

ополучену зъ комнатами до сѣданъ

Каварню і Молочарню

підъ снмволомъ Peinia

Карска Негушіля

у Львові при улиці Жовнівскій ч. 65,

заразъ за зѣмбѣвкою рампою. — Трамваєвий перестан-окъ. Услуга зѣрѣвца. — Ціна дуже приуготна. 6—24

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлінъ, Парижъ, Лондонъ

выдає

СОКАЛЬ и ЛІЛЕНЪ

банковий дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.

Порученя зъ провинціи выконують ся вѣдворотною почтою. 7 (1.)

Ц. к. уприв. галицкій акційный

Банкъ гіпотечный

Воддѣль депозитовый

принймає вклады и выплачує задатки на бѣ-жучій рахунокъ, принймає до переховаия цѣпыхъ паперы и удѣляє на нихъ задатки. Окромъ того заведено на вѣбръ загра-ничныхъ институцій такъ званій

Депозита сховковій

(Safe Deposits.)

За оплатою 25 до 35 зр. а. в. рѣчѣ, де-позитаръ одержує въ ставѣлѣй паяцпрѣй вѣсь сховокъ до выключенія ужитку и пѣдъ влас-нымъ ключемъ, де безпечно а дискретно мож-на переховувати свое майно або важній доку-менты.

Въ томъ напрямѣ гіпотечный Банкъ по-робивъ якъ найдалѣше йдучій зарядженя. Припнесъ зѣдвоєнячъ ся до того рода де-позитѣвъ можна одержати безплатно въ depo-зитарѣмъ воддѣлѣ. 374 [2]

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гіпотечного на илѣгатаціяхъ площі Галицкой

поручає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ нѣвдѣшевнѣхъ окуляры, цѣнкеры, зѣорнѣты, бѣноклѣ далековидны, баро-метры, термометры, мѣкроскопы, лупы, компасы, райсцѣйги, тасѣмы мѣричій, шпѣоны, зѣбѣзѣ, манометры и т. п.

Уряджене зѣвѣноклѣвъ електричныхъ.

Вся і напѣвѣа и платѣдують ся зѣвъ най-жорше и нѣвдѣшевнѣе. 4185

Реставрація С. РАЙХА Ряхѣтъ ч. 5, поручає въ великомъ Правдѣе Пиво Окоцѣмске, Вина у Львовѣ, выборы всякого рода и Мѣдѣ зъ першорядныхъ фірмъ. — Кухня у влас-нахъ зарядѣ. — Абонаментъ мѣсячный приймає ся. 503

Женщина сирота по свя-
щеннику глядає
місця догляду господарства
домашнього. Жертує правдиву
щирість. Адрес: Яблонська,
Ольшаница post. rest.
632 1-2

Панна з уніченою шн. вид.,
17 літ маюча, глядає
місця приготувати до шкіль-
ного народу. Адрес: Наука poste
rest. Дрогобич. 629 1-2

Студент, виступивши з
верситету, глядає лекції на
сесії або в місті. Зголошена
прошу адресувати: С. Залеский,
Львів, на вулиці Адміністрації
„Діла“.

В Дорі над Прутом
га продаж дім з огородами, два
нової, кухня, спальня і пав-
лиця. Місце купелеве, чудна
пірса околиця. Відомість в І-
ваню пошта Устечко у Іоанні
Велигорської. 631 1-2

Фабрика Трочинського
Пасаж Гавсманна, Львів.
Фунт помадок 30 кр. чоколадок
120 кр., кармеліків 50 кр., гер-
батників 80 кр., цукорків на я-
лилку 1 ар. 632 1-5

Перше Кравецьке Заведення
УНІФОРМОВАННЯ

існує від 1873 року під фірмою
В. ЯХІМЕЦЬКИЙ
у Львові при ул. Копперніка ч. 5
поруває виконувати в своїй роботі тепер заведені
СТУДЕНТСЬКІ МУНДУРИ.

Можливе єсть тій фірмі доставити Пана Студентам тих мун-
дурів по дуже приступних цінах і за плату після умови догідним під-
дати усьовим.

Ціни:
Блуза від здр. 6 і вище
Сподні від здр. 4 і вище.
Плащ від здр. 12 і вище.

Комплетне вквєповане мундурове для Панів ч. і к. одиоріч-
них охотників, вступаючи до війська, виконує ся по низьких цінах,
як також дає ся після умови, в місячних ратах. 644 9-26

ВУГОЛЬ КАМІННИЙ І КОКС
найліпшої якості — продає
Спілка Імпорту вугля камінного
у Львові, ул. Сикстуса ч. 25
[дім Ігнатівича] телефон 324. 614 4-24

Пропу глядати
Найдешевша торгівля галантерейних товарів
АДОЛЬФА РАЙША
у Львові, Ринок число 11.
на против тов. „Просьвіти“.
Припоруває великий вибір мужеского біла, краваток,
рушавичок, парасолів, палачок, шкїраних виробів, ро-
сїйських вальшів, дитинних забавок, вїсїяких альбу-
мів, карт з видами, мїл тоалетових і перфумерїя.
626 73-78

Основає в 1848 році.
Давид Шварцвальд і Сынъ
Львів, площа Капітульна число 3.
Порувають по якъ найдешевшихъ цїнахъ свої вь бо-
гаты добір заосмотренный складъ готови мужескою
одїжї якъ:
Зимовї бурнусы, плащї, накидки, комплетна гар-
дероба для Всєх. духовенства, унїформы для пп.
студентів, убрания и плащї для дїтей.
Великий вибір футеръ до ходу и до подорожї.
Доборовий вибір кравецких матерїй на метры.

Фабрика шарова
Райха и Спѣлки вЪ Знесїню
почта Львѣвъ
поруває свои вырѣбы:
шварцъ и вазелїну до чѣбѣтъ а такожъ кро-
хмалъ до натїранїя бѣла.
На жадає цїны дарѣмъ. 113 29-50

Цвє. верѣз. управ.
Рафінерїя спирїтуса, Фабрика руму, лікерѣвъ и оцту
Юлія Миколая Наслѣдникѣвъ

Якова Шпрехера и С-ки
у Львовѣ
поруває старї горївин польскїй, розолїсы, лікеры,
румы правдивї зъ Ямаїки, конїяки, спирїтусъ, „Вол-
годи“ на вальєви, такожъ правдивї оцѣтъ спирї-
тусовїй. 366
Склады для мѣста: улїца Галицїа ч. 1. — и улїца
Копперника ч. 9.

Приватист VII-ї класи гімн.
глядє лекції на сесї або в
місті зараз. — Адреса: Е. Д.
617 73 poste rest. Львів. 3-3

Deutsche, welche auch in
ruthenischer u.
polnischer Sprache unterrichten
kann u. schon 4 Jahre in geist-
lichem Hause war, sucht Stelle.
— A. B. poste restante Grzy-
malów. 616 3-4

Вже друкує і незабаром
вийде підручна для старших і
молодших: Історія русної літе-
ратури, 8-9 аркушів друку
Замаявляти тепер дешевше ли-
ше по 85 кр. з портом у авто-
ра: Йосифа Застарця, Бере-
жани. 630 1-3

Домъ банковый и Кон-
тора вымѣны

Вікторъ Хаєсъ и Спѣлка
у Львовѣ ул. Сикстуса ч. 8.

купувє и продає ефекты, льѣсы и мо-
неты. Льѣсы на раты зъ правомъ
до выгравныхъ по зложєню першѣхъ
раты. — Калєндаръ банковый вы-
181 сылає ся безплатно. 85-50

ЗНАМЕНИТИЙ
КОНЯК
Фляшка 2 зр
поруває ТОРГОВЛЯ
КАРОЛЯ БАЛЛАБА
наслѣдники
Львѣвъ. 631 а 1-0

Заходом членів академічного
товариства „МОЛОДА УКРАЇНА“
в Чернівцях вийшли в 1901 р.
отсі книжки:

М. Гоголь: „Ревїзор“, переклад Ва-
сїля Сїмовича 60 сот.
Г. Яблончов: „Сїльська учителька“,
переклад Анто́на Крушель-
ницького 60 сот.
Іван Семанюк: „Карбї“, онов. 60 сот.
Геодат Галїн: „Думка та піснї“ (по-
езїя) 20 сот.
Антін Крушельницький: „Серце“, опо-
відана 70 сот.

Замовляти можна в Книгарни
Наукового Товариства ім. Шевчен-
ка у Львові, ул. Чарнецького 26,
або у В. Сїмовича в Чернівцях, ул.
Гусєвська ч. 25.

Epilepsi.

Хто терпить на падаїцю, корчі
и лиши першѣхъ хорѣб, нехай за-
жадає о дїмъ брошурѣ. Достати
можна дарѣмъ и оплатно за посе-
редниктвомъ Schwaben-Apotheke,
Frankfurt a/Main. 147 84-50

„Балабанівку“

стару чисту, житну горївку без цукру і анижу

„Балабанівку“

помаранчеву солоджену, природну, без оїйку,
поруває ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

634 b 1-10

Ф. ФРІДРІХ І П. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корїянихъ товарів, делїкатесів и вин. Складъ кази,
чаю, полудневихъ овочів та й вїсїякихъ артикулів споживачихъ
входячихъ в обсягъ домового господарства, свїчки, мило, крох-
малъ, соду. — Маршати, вуджеванїя, сїри, горївки, лікеры.
Вина, шампанї. Конякъ кураційный. Цвєто пїльзєвєське, Пор-
тер англїйскїй. — Комнати до сїдань. 490 18-40

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики вь скринкахъ вѣдъ 30 кїло по-
чавши по цїнахъ фабричныхъ а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кїло
II-а по 136 кор. за 100 кїло

кромѣ транспорту выносаючого околѣ 6 корѣвъ за 100 К.
замовляти просїмо черезъ

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опакованє дарѣмъ. 123 68-7

На осїаний і зимовий сезѣи

свій щедро заосмотренїй

Магазин і Робітню Футер

САМУІЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

поруває всїякі реди ФУТЕР у всїякихъ родахъ и гатункахъ
по найприступнїйшихъ цїнахъ такъ готовї якъ и поодинокї
шкїри.

Замовленїя зъ провінцій, за надїсланємъ точної мїри, ви-
коную сїльно, точно и совїсно.

Даю на виплату в місячнихъ ратахъ.

Приймаю до перерїбки старї футра всїякого
рода по найдешевшихъ цїнахъ, якъ такожъ до пе-
рехованїя черезъ літо. 564 5-12

Вы може глухїй??

Кождїй рѣдъ глухоты и
тупого слуху улѣчимїй нашимъ
новымъ вынаходѣмъ; лише глу-
хородженїй невѣдчїмїй. Шумъ
вь ушахъ сїчасъ уступає. Опа-
шїть, на що терпїте. Вислѣдъ-
ка вь вѣдповѣдъ безплатно. Кож-
дїй може дома лѣчиться. —
Мїжнародный закладъ лѣченїя
ушногѣ 596 La Salle Ave., Chi-
cago, Ill. 491 10-52

ІЛЮСТРОВАННИЙ КАЛЕНДАР
„ПРОСВѢТИ“
на рік 1902

вийшовъ вже зъ друку і коштує тїль-
ко 60 сотиківъ а зъ пересїлкою 66
сот. Калєндаръ обємнїй, украше-
ний гарними ілюстраціями, богаты
добірнимъ змїстомъ літературнимъ і за-
галомъ, вь порівнаню до иншихъ ка-
лєндарівъ, користнїйшїй змїстомъ.

Змїстъ калєндаря:
1. Часть калєндарєска;
2. Помїнальнїй калєндаръ
славнїхъ Русїнївъ;
3. Уставъ церковнїй;
4. Часть інформацийна — дѣ-
же богата.

5. Часть господарєска і поу-
чаюча. Рослїни європейскї, госпо-
дарєска аптика, висїв насїя на морї
і богато иншихъ кориснїхъ радъ і по-
радъ. Ся часть є найбогатїша, сто-
рінъ 48-96

6. Часть літературна: Віснїй
жид, оповїданє; Ол. Конєсьскїй (з
ілюстраціями); Сонъ рїбакъ, оповїда-
нє; Якъ чоловікъ сѣмъ конємъ, оповї-
данє; Колосєвъ, вісїмъ повїстѣвъ;
Смїшнїє і т. д.

7. Оповїсткї. Сє найдешевнїй
і найпопулярнїйшїй народнїй ка-
лєндаръ у насъ. Тѣмъ повиненъ нахо-
дити ся вїн у кожѣдъ руснїй хатї!

При закупнї бїльшїхъ скїлькостї
калєндарівъ за готівку або за посли-
платѣю даємо значнїй оупустъ. Зъ
цїлєннїмъ замовленїямъ просїмо
звертатисѣ до: Канцєлярїї Тѣва-
риства „ПРОСВѢТА“ у Львові,
Ринокъ ч. 10.

З живого і мертвого

новелї Бєг. Мандичєвского

можє дістати в руснїхъ книгар-
няхъ і у автора: Перемїшѣ, До-
бромїльска ч. 30. Цїна брошу-
рованої книжкѣчкї 1 кор. вь о-
правѣ „сецєссїон“ 1 к. 30 сот.

ПРОЛІНУ
ЛІХТАРНІ піроліновї, нафтовї і олівнї
ТОВЩ згущений до льѣномобїлѣ
РЕМІНЦІ до шїтя пасівъ
ОЛІВИ І ПАСИ до машинъ
КНОТИ до ліхтарєвъ
ОЛІВУ до палєня
поруває
найдешевше
І. ФРІДРІХ & А. ВІКОК — Львів, ул. Гетьманьска 4.
ТРОКАРИ
А М О Н Я Н
СІЛЬ ГЛЯВБЕРСКУ
ЕНЕМІ для худѣби
ПЕРЕТІКАЧІ навчуковї
РУРИ
протївъ здуїа, конєчнї при
нормї волївъ. 605 5-7
Цїннїки на жадає безплатно і оплатно.

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ И ВИНА

ЕДМУНДА РІДЛЯ

перенєсєна
на улїцю Театральну ч. 3,
друга камєниця, вѣдъ площї Марїацкѣи поруває

найдлїшїй родъ

ЧАЙ

масѣвогѣ збору:
пѣвъ вѣл. Congo зр. 1-60
Souchong чорна „ 2-
мєвєзїй збѣръ „ 3-
Kaysow чорна „ 4-
Melange de Lon „ 4-
Высѣвка чаєвї „ 1-30
Высѣвки найдлї-
шєхъ чаєвѣвъ „ 1-60

К А В Ъ
є часто ароматичнѣмъ вѣсѣмъ,
котрї розсїлає оплатно до
кождѣи почтѣвої станціи 4 1/2
кїлгр. вь мѣшѣчкѣ:
Port. rico „ 1-1/2 кїлгр. — 90
Cuba гѣуб. зєр. „ 30 „ — 30
Ceylon ає єна 10- „ 1-
Ceylon „ передї 10 40 „ 10-
Ceylon „ гр. 3. 10 75 „ 10-
Ceylon „ черл. 10-5 „ 10-
Mocca араб. 10-75 „ 10-
Java золота 10-75 „ 10-
Опакованє не числїть ся.

Замовленїя зъ провінцій высїлає ся вѣдворѣтною
почтѣю. 419 23-44

о особѣ (30 штукъ) 8 90, на 12 особѣ 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.
Бѣла плоска тарїлка 12 кр., глѣбока 14 кр., десєрова 9 кр. Сер-
вїсъ для чаю на 6 особѣ лишѣ 2 зр. 30 кр. — Одна пара вїлї-
жанѣвъ 22 кр. — Сервїсъ до чорногѣ казы на 6 особѣ 7 зр. —
Одна пара вїлїжанѣвъ 20 кр. — Скїянка до водѣ 5 кр., зъ ма-
товѣю полѣскою „ кр. — Скїяный сервїсъ на 12 особѣ (3 шту-
кѣ) тѣлькѣ 7 зр. 20 кр. 579 11-23

КАЗИМІРЪ ЛЕВИЦКІЙ
Головнїй для Галичинї складъ порцєляны силѣ и самѣварѣвъ
Львѣвъ, Трибунальска (власнїй дѣмъ).
— Ілїюстрованїй цїныкї высїлає gratїs и franco. —

Нечувано
дешева цїна.
Бѣлїй порцєляновїй
сервїсъ нѣ є особѣ (30 шт.)
лише 5 зр. 30 кр.
на 12 особѣ (68 шт.)
лише
10 зр. 30 кр.
Сервїсъ зъ декора-
цією вь цвѣтѣ на 6

о особѣ (30 штукъ) 8 90, на 12 особѣ 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.
Бѣла плоска тарїлка 12 кр., глѣбока 14 кр., десєрова 9 кр. Сер-
вїсъ для чаю на 6 особѣ лишѣ 2 зр. 30 кр. — Одна пара вїлї-
жанѣвъ 22 кр. — Сервїсъ до чорногѣ казы на 6 особѣ 7 зр. —
Одна пара вїлїжанѣвъ 20 кр. — Скїянка до водѣ 5 кр., зъ ма-
товѣю полѣскою „ кр. — Скїяный сервїсъ на 12 особѣ (3 шту-
кѣ) тѣлькѣ 7 зр. 20 кр. 579 11-23

КАЗИМІРЪ ЛЕВИЦКІЙ
Головнїй для Галичинї складъ порцєляны силѣ и самѣварѣвъ
Львѣвъ, Трибунальска (власнїй дѣмъ).
— Ілїюстрованїй цїныкї высїлає gratїs и franco. —

Цѣлковитѣи гѣтѣвки не вымагає ся.

Пѣдъ дѣгѣдѣыми услѣвами

даємъ особѣмъ, що зъ можнѣстї
платїти, всѣ нашї товары на кре-
дїтѣ и поручаємъ имъ дїяванїя са-
льѣновї, до комнѣтъ, стѣннїхъ цер-
ковнїхъ, хѣдїмїкъ, лїнолеумъ, цєратѣ,
франкї, портє ы, капы на с. олы
и дѣжєкѣ, вѣдлѣры, вѣдлѣ, матерїя на
мѣблї и розлїчнїй другїй предмѣты
декѣраційнїй.

Мѣблѣ зєлѣнїй и дєрєвїяцїй,
товары льнїяный и бавѣвїяный, бѣлѣ,
товары футралїй, конєєкцію мужєсѣ-
кѣ и дамєсѣкѣ, и всѣ другїй артїкулѣ
можємъ на жєданє спровѣдїти.

На провінцію высїлаємъ ілїюстрованїй цїныкї дарѣмъ и о-
плачєно. — Лїстѣ до насъ адресѣвати: 433

Зарядъ вѣдєньскѣи магазїну

Au Louvre, Львѣвъ, ул. Сикстуса ч. 6 (въ Па-
сѣжѣ).
Фїлія въ Перемїшлї: ул. Мїчєвска ч. 4.

ТЯГНЕНЄ НЕВѢДЛІЧНО

16 сѣчня 1092.

Головна выграна

корѣнь **40.000** вартѣстї

ЛЬОСЫ НА ТЕПЛІЙ КОМНАТЫ Льѣсъ по 1 корѣвъ.
порувають: М. Йѣнашѣ, Кїцъ и Штофъ, М. Кларєвѣльдъ, Корманъ и Файгєнманъ,
Самуєлї и Ляндавъ, Вікторъ Хаєсъ и С-ка, Шєллєнбєргъ и Сынъ,
Сѣналь и Лілієнъ, Яковъ Штрѣгъ. 636 1-7

При закупнї товарѣвъ просїмо поклїкуватисѣ на нашу часѣписъ

личности, котрі такий виступ нашої молодіж-ки провокували, були ухвалені, іменні, щоб усунути професорів провокаторів і щоб всі оголошені, вписи і відповіді довершалися для руских слухачів в рускій мові.

III. Зібрані — і т. д.
виражають наші дорогі патріотичні рускій молодіжці за її самопожертвоване для народної справи, для справи самопросвіти рідним словом цілковите признання і найщирішу подяку.

Ворітеся — поборете,
Вам Бог помагає,
За вас воля, за вас сила,
І правда святая!

бажають їй витривалості, одностунності в борбі, але разом і в науці. Той гарт духа, ту козацьку енергію мають вони внести в свою научну працю, при видобуванню скарбів так з народної душі, при освітлюванню глибини і сили рідного слова. Научний за-сіб, практична, спеціальна вдалість, незлом-ний характер має їм отворити всі ті двері, котрі були досі для народу нашого заперті. Сім способом не лише здобудемо най-скорше і найпевніше наш питомий універ-ситет, але і його прослаavimo на весь світ.

IV. Зібрані — і т. д.
ухвалюють віднести ся телеграфічно з жадемом до Его Експ. П. Міністра просві-ти, щоб постарався о найскоріший усуне-ня з львівського університету професорів д-рів Фіалка і Твардовського, котрі цілковитим нехтуванням засади утратили на львів-ським університеті, обидою національного чу-тя нашої молодіжці найгірше уразили ці-лий нарід рускій.

V. Зібрані — і т. д.
виражають тим ніби то репрезентантам польської науки, тим шовіністичним польським професорам, тій шовіністичній польській пра-ці, котрі коррумпували польську молодіж, за-темнювали ідеали свободи і справедливості, що вони всі обидили нашу молодіж за її горячий святий порив в обороні прав свого народу найгіршим болотом, — найвище своє пошукване. Відні, неоправдані люди! Іх навіть Пруси, катуючі їх діти за поль-ську мову, нічого навчити не можуть. Зне-славлюють свою свободу, безчестять своєю а нашої душі, нашої волі нам не видеруть!

За то віддають тричі честь таким про-фесорам польським і тій молодіжці польській, котра зміє оцінити гідно дух і порив нашої молодіжці.

VI. Зібрані — і т. д.
завизають всі громади рускі Золочів-щини, щоб вносили без провокації петиції до Ради державної о заснованні самостійного руского університету у Львові на руки на-ших послів руских, відносячи ся з тим за-ви-вом до наших патріотів, щоб того обов'язку допильнували. Належить народові роз'яс-нити, що тут ходить о найбільшу его славу, щоб те рідне наше слово, котре так довго крило ся перед світом, в курих хатах, за-вести до найвищих хоромів науки, а его дітей вивести в світ для слави нашого на-роду.

Повищені резолюції ухвалено одно-госно серед найбільшого одушевлення.
Віче закінчилося відспіванням „Ще не вмерла“. Пізніше зібрано від декотрих осіб датки на заповомогий фонд молодіжці.

Ухвалено IV-ту резолюцію вислано зараз того самого дня до міністра просвіти д-ра Гартля.

Зь Комарна пишуть намъ:
Були ми свідками величавої маніфе-стації Русинів рудецкого повіта в справі руского університету у Львові.

В неділю (1-ого грудня) по вечірні за-повнило по береги наше комарнянське руске міщанство саяло читальні „Про-світи“ в Комарні, щоб відбутися своє віче. Справу рускої мови на університеті і само-стійного руского університету у Львові ре-ферував студ. прав п. Мих. Калімон. Оду-шевленню для нашої патріотичної молодіжці не було кінця, а наважало з ним може йти хіба безграбичне обурення на академічний сенат, на шовіністичну польську прасу і польських панчиків а „Читальні“.

Другого дня (2. грудня) відбуло ся в тім локалі повітове віче. Простора са-ла читальня вивповнилася руским духо-вством і селянами, але учасників при-бувало на віче що-раз більше, так що не-доводилося замишати комунікацію на суміжній дорозі. На сали бачили ми також міщан і кілька панів яко гостей. Зборам проводив заступник предсідателя „Рудецкої Ради“ о. Яків Косоноцький. Реферат про права і крив-ди рускої мови в львівському університеті і про потребу самостійного руского універ-ситету у Львові виступив о. Стеф. Опішків з Хішевиці. Пояснювали роди шкіл і їх при-значення, вказували потребу вищих заведе-нь наукових для кожного культурного народу, отже і Русинів. — В дискусії промовляли м.м. М. Коє, студ. прав М. Калімон і м.м. Ол. Пелевський з Комарна, Іван Савицький з Хішевиці, о. І. Криницький з Беріза, о. Ко-соноцький з Подолець і п. Радович з Яким-чипці. Збори ухвалили одностунно:

Русини рудецкого повіту: 1), 2), 3); 4) (дословні ухвали віча в Бережанах з дня 28 листопада с. р.), 5) висказують погорду се-нату львівського університету за послідній его маніфест з дня 30 листопада 1901, котрим хоче спровокувати руских студентів і похитати до отчааного кроку.

По зборах підписано петицію до ради державної (на двох аркушах) і враз з пети-цією комарнянських міщан вислано на руки п. Романчука у Відні.

Зь ради державної.

Буджетова комісія погодила вчерашній проект закона о управлінню плат-нів католицьких священників зайнятих в публичних інституціях і духовних урядників в католицьких ординаріатах, консисторіях і єпископських семінаріях. Положено також закон о управлінню платнів гр.-кат. духовенства в Закарпатті і Горлицях.

В дискусії надь етатом почт і телеграфів міністер торговлі обговорював справу поліпшення быту почтових експеди-торів і маніпуляційних діюристів при почтах. Акцію в тій справі вже роз-почато, а труднощі в розв'язанні сьуть фінан-сової натурі; викликає їх також факт, що почтових експедиторів в більше як треба. Предложено в тій справі вже ви-готовлено і подано їх дирекціям до опі-ні. — П. Барв'янский зажадав пере-ведення рівноправності руского языка на галицьких почтах.

Канделярія палати послів розблала послані повідомлення, що засіданя палати послів відбуде ся нині зь слідуючим порядком денним: 1) друге читаня буд-жетової провізії; 2) закон о рільничих заводських спільках; 3) закон о діюри-стах; 4) справа платів аскултантов.

По першій точці наступить здає ся дис-кусія надь наглым внесенем Слов'янців в утворення університету. Русини здержали ся зь своїм внесеном до притязу зь Льво-ва депутата львівських Русинів до міні-стра просвіти в справі руского універ-ситету.

Привітні телеграми і письма для рускої університетської молодіжці.

Вібрка. Ми жінці повного грудно го-лосно кличемо: Слава героям борцям мо-лодим! Не просимо ласки, ми свого лиш-ждем! Університет рускій належить ся нам! — Дзєровичева, Левицка, Соловсь-Вітковицка, Камінська, Телішевська, Че-стинська.

Вібрка. Честь і слава Вам рускі борці! За святую справу пойдіте в борбі! Ми з Вами! — За „Руску Раду“ о. Ште-грин предсідатель, о. Дзєрович секретар.

Вібрка. Не чужого ми бажамо, а свого то права! Так Русь заспівала... Зара-хали жабі півголів в болоті: „Ми тут авто-тони — не маємо права!“ А Русь своє каже: „Успокойтесь жабі! Наша слава не вире, не поляже! В своїй хаті своя правда і сила і воля!“ — о. Іосиф Задєрковий, Александер Вітковицький.

Кімполонг. Славні молодці! Не страшний ворог — з Вами мільони! — Л. Порубальський, Д. Павлович.

Букачівці. Слава і честь Вам рус-ким Русинам! Щастя Воже! — Софія і Оль-га Яновичівні.

Сквильці. Прийми, достойна Молоді-жці, вирази найвищого признання та пошани за так патріотичне, солідарне і рішуче ви-ступлене в обороні найсвятіших прав на-шого народу! „Всі за одного — один за всіх“ — в тім сила наша, в тім найкрасший за-сновок певної перемоги! — За народну ор-ганізацію повіта львівського: о. Фоліс.

Врідщина. Панове Академіки! З ко-зацьким завзятим боретесь за український університет! Слі би лукаві руки послили торкнути Вас, не тратьте бодроти і надії, бо: „За правду, за волю, за наші права“ — Солодка неволя, солодка тюрма; Во вольно-го духа не скути в кайдани: Біда, біда, біда вам тирані!“ — Дівчата-Українки з Врідщини.

Камінна. Славна Молодіжці! Під так серйозну та горячу хвилю рішучого до-магання руско-українського університету при-лучаюся до Вашої рішучої маніфестації та жадаю Вам щасливого успіху. Щастя Во-же! — о. Александер Левицький.

Городенка. Сердечно тішу ся еле-ментарним взривом нашої молодіжці проти гнобителів наших національних прав. Ука-зують они на Прусики та на Москаля, що ті гноблять Польщу, а самі роблять то само, гірш Прусики і Москаля, бо гноблять та й жуть, що они добродії наші, спасителі по-рядку і держави! Радуюсь і дорожу своєю молодіжкою, що не жажнулася перед жертва-ми в таких случаях кончатися та й роз-крила сьмілою молодечею рукою перед всею цивілізованою Європою всю лож та й на-силство над нашою народністю, насилство навіть там, де жаде тямущий себе нарід не позваля собі на такий пустий а шкідли-вий шовінізм — шовінізм у жерел науки. Виграла українська та російська молодіж з сильнішим російським урядом, дасть Біг, виграв і наша з лживою клятвою паную-чих верховодів в краю! — Др. Т. Оку-мєвський.

Яворів. Вповні солідаризуємо ся з домаганнями нашої академічної молодіжці і кличемо: Слава Прометейам, що відважно

заходять ся добути світла для свого на-рода! зором і ганьба всім тим, що яким-небудь робом намагають ся спінити проміня світла. Український народ мусить мати на своїй землі свій університет! — Міщан-ська Читальня в Яворові.

Панасівка. Русини в Панасівці, по-віту бродського, вислали петицію о руско-український університет у Львові на руки посла Романчука, рівнож Молодій Україні, шлють щире признання за гримкий протест против гнобителів Русинів і рускоети, а по-слови Романчукові і клябови руских по-слів висказують честь за борбу о права при-належні Русинам, та й щоб стереглися вся-ких порозумінь з хитрим колом польським. — В імені Русинів в Панасівці о. Ол. Чубатий.

Відень. Ія, слаба жєнщина, шлю сердечний привіт академічній молодіжці, що сьміло і неустрашимо борєсь за свої права. — Галія Ясеницка, учениця консерваторії.

Борщів. В неустрашимім бою за правду, свободу, волю народу, за руский університет стоїмо з Вами, бодрі молодці, готові навіть на жертви. Ваші палкі душі оживляють духа старших, а в єдності і си-ла! — За Борщівських Русинів о. Алексан-дер Левицький, о. Іосиф Балько, о. Ом. Глі-бовицький о. Дмитрій Курдицький, Др. Мих. Дорундяк, Омелян Савиць, Ф. Калиновичева, Антонія Дорундякова, Євгенія Глібовицка, Бронислава Курдицькова, Марія Бальківна, Ольга Левицка, Богдана Глібовицка.

Куликів. Честь і слава Тобі, моло-діжці, цвітє рускої землі, надіє наша, за сьмілу борбу в обороні прав нашої рускої мови. Солідаризуємо ся з Вами в домаганні руского університету в столиці Галицької Руси. — Раставецкий, Радецький.

Ослави Вілі. Славні Товариші Грома-дине! Усі мої школярі числом 174 клічуть отсе до Вас: „Честь Вам славі борці! Ми всі підписалися би на отсему письмі, але ми не вміємо ще писати, но нашими душами бачимо, радше відчуваємо, що довер-шите святого діла. Ми розуміємо, якої ваги є для нас український університет, і наді-ємося учити ся в ньому. Згадку про Вас за-ховуємо в нашії пам'яті!“ Я також прилу-чаюся до їхніх клічів! — Я. Будзиновська.

Чернівці. Щастя Воже в борбі з темними силами! Побіда нашої ідеї! — Черновецькі Українці-селянські.

Чернівці. Воже ся — поборете, а оживе добра слава, слава України! — На-талка і Марта Окумєвські, Дора і Оля Іл-ницькі.

Чернівці. Українці другої черновець-кої гімназії прилучають ся одностунно до жадаю українського університету.

Будзайів. Слава борцям за правду і волю! — Стефа Галуциська, Марилька Перешильська із Звинича.

Судова Вишня. Священники судово-вищенького деканата шлють привіт укра-їнської молодіжці в тяжкій борбі за пра-ва руского народу! — Гр. Левь, Т. Савула, К. Пасьчинський, А. Телєць, Л. Папіть, Ал. Малиркевич, В. Кондрацький, Н. Кушнірь, Л. Тиховський, М. Липинський, А. Жолковський, Р. Кордасевич, С. Васильчак, М. Телєць, А. Бованко, І. Камарський, В. Зававич.

Волчуха. Честь і слава української молодіжці, що домагає ся заснованя укра-їнського університету. — Видьль Читальні „Просвіти“.

Вєрлін. Бажаємо найкрасших успіхів чесній і мужай рускій і польській молодіжці! — Піотровський, Максимов, Беккер, Ко-цовський.

Рухъ вь рускихъ товариствахъ.

Видьль „Шкільної Помочи“ у Львові відбув своє засіданє дна 29 падолиста с. р. На всту-пні посвятив голову о. Стефанович горячу згадку пок. членови і касієрови Григорію Врецьоні. „Покійний, перенятий глибокою любовою для руского народа, церкви і моло-діжці, був правдивим свідком в нашім лю-довім учительстві, найкрасшим взірцем для образуючих ся кандидатів учительської се-минарії і щирим провідником і втім для тої молодіжці, що мала щастє побирати у него науку. Трудячися в рускій відрієвій школі був для неї правдивим ангелом, що беріг її в прикрих хвилях і багато причинив ся до красеної єї розвою. Ведений тою любовою для рускої молодіжці був в р. 1879 першим основателем товариства „Шкільна Поміч“, що поставила собі за ціль помагати бідним дітям в руских людових школах у Львові і уможливити їх науку. Тут і сповнив він обов'язок касієра від основаня єї аж до кінця свого життя. Тому Шкільна Поміч зобов'язана до найбільшої вдячності для покійного і за-пише его імя на своїх картах. Честь его па-мяти!“ — По сїм приступлено до дневного порядку.

Прийнято до відомості відібране п. Хой-надким (яко контролером) каси і книг ка-сових по пок. Гр. Врецьоні (котрі були до послідка ведені в найбільшій порядку) і пе-редано уряд касієрській п. Варварі Липи-нській, учительці при женській учит. семіна-рії. — Каса вказала: а) в кореннім фондї (з котрого побирають ся проценти) 1996 К., 88 с. в тій сумі стоїть нова фундація бл. п. кардинала Спільвестра в квоті 1000 К.; б) в фундації о. Косака, зложеної в Ставропігії,

2000 К. і в) в готівці зложеної на книжочці „Союз“ 59 К., 76 с.

Замість винців на домовину Григ. Вре-цьоні зложили для „Шкільної Помочи“ то-варства: Дністер 50 К., Просвіта 40 К., На-вариста: Дністер 50 К., Руский Союз кред. 25 родна Торговля 30 К., Руский Союз кред. 25 К., Тов. ім. Шевченка, Шкільна Поміч і Рус-ка Бєсїда по 20 К., Сокіл і дирекція руско-го Вєсїда по 10 К., — дальше пані народного театру по 10 К., професори Юлія Врецьона (вдовця) 60 К., професори рускої гімназії 22 К., професори мужескої рускої гімназії 22 К., родина Александра учит. семінарії 22 К., — разом 338 корон. — Виділ рішив, щоб почитати пам'яті Покій-ного, зложити ті гроші на фундацію его імені, сподіваючися що многі приятелі і бывші ученики скинуть свої лєпти для збїль-шеня того фонда. В потребі, для заокругле-ня квоти, додате виділ зі своєї сторони, чого буде недостатку.

В послідних часах зложили для това-риства надзвичайні дари: наш Преосв. Ми-трополит великодушний даток 400 К., др. Крижановський з пушки уміщеної в конси-стрії 32 К., 48 с., о. Іван Рєдкєвич з хра-мової складки в церкві св. Юра 20 К., ака-деміки з доходу вечеркового на „Вєсїд“ 22 К., 30 с., з пушки в Ставропігійській книгар-ні 1 К., 80 с., Львівські купці Абрисовський і Валєх жертвували матерій на одїжї варто-сти 30 К. Крім того зложив др. Коцовський 85 К. для женської школи вправ.

Обув (чобіток і черевиків) замовлено і справджене в добрій якості від п. Дмитра Березюка, майстра шевського в Кутах, 100 пар (по 450 К.) за квоту 450 К. і роздїлено їх на всі рускі школи. — З одїжї зимової справлено 23 бунд для хлопців і 20 плащи-ків для дівчат за 436 К. і рішено закупити ще додатково 8 одїжї для школи ім. Ша-шкевича. — На справленє колад в руских школах визначено 60 К.

На внесенє о. Гузара рішено скликати загальні збори на день 30 січня 1902 і по-ручено виготовити на слідуючий рік для збираня датків новий спис львівських Ру-синів.

Виділ просить прислати всікі дари для „Шкільної Помочи“ на руки п. Варвари Липинської, учительки (ул. Вірменська ч. 8).

3 Відня: Заходом українських това-риств „Поступ“, „Родина“ і „Січ“ відбудуть ся в суботу 7 грудня 1901 р. вечерниці в честь XIII. роковин смерті Юрія Федьковича в сали „Zur Wiener Ressource“ I. Reichs-rathstrasse Nr. 3. Початок точно о год. 7½, ве-чером. Вступ 60 сот., при касі 1 К. По кон-церті офіціальний комерс.

Читальня „Просвіти“ в Ланах устроє музичально-деняматорські вечерниці в честь Тараса Шевченка в неділю 8 н. ст. грудня о 7 годині вечєром після слідуючої програми: 1) Відчит. 2) Хор: Пєсєном Вортняньского „Заступниче усєрдная“. 3) Деклямація „Всі враз“ В. І. Масляка. 4) Хор „Мир вам бра-тя“. „Не згаєйте яєні зорі“. 5) Деклямація: „В світ за очі“ В. Лєпкого. 6) Хор: „Щастє нам Боже“ і „Родимий краю“. 7) Декляма-ція: „Віють вітри“. 8) Хор: „Владико неба і землі“. 9) Деклямація „До хліборобів“ М. Мурави. 10) Хор: Сніданок „Іван мій пан“. 11) Деклямація: „Товариству Просвіта“, Євг. Олєсєнїцкого. 12) Хор: „Крилець“. 13) Деклямація: „Під нинішню хвилю“. 14) Хор: „Ще не вмерла“. — Вступ на вечерниці від особи 60 сот., для сєлян 20 сот. — Від ви-ділу Читальні „Просвіти“ в Ланах. Кароль Барди голова, Ієан Сєреда.

На Загальних Зборах Товариства „Мо-лода Україна“ в Чернівцях, що відбулись дна 1 грудня с. р. вибраний новий Виділ укон-ститував ся в слідуючий спосіб: голова Лев Когут ст. прав, заступник голови Ми-кола Харжєвський студ. фїлос., писар Во-гдаєв Левицький студ. фїлос., писар Во-гдаєв Левицький студ. фїлос., бібліотекар Во-лодимир Воїнаровський студ. прав, касієр Павло Шухевич студ. прав, контролер Пля-тон Душинський студ. фїлос., господар Спиридон Левицький студ. прав, заступники виділових: Василь Сімович студ. фїлос. і Антін Дантул студ. фїлос.

Зь Рудеччини пишуть намъ:
Видьль „Рудецкого Рускої Ради“ у-хвалив на засіданю дна 29 м. м. устроїти вь повітї Рудецькїмь кілька пацят (збрав членов) по мысли § 2 а) свого ста-тута „для обговорєня справь політичньх, культурньх, соціальньх і економичньх“ стаятих вь звязї зь житєм, потребам і амаганням руского народу вь Галичинї“. Вь груднї с. р. відбудуть ся такі збори 16-ого вь Новосєлках гост. а 28-ого вь Рємнї; вь сїчнї 1902 вь Погєрєцях і Бєш-ковїй Вишнї а опєсля по нинїшнїх сєлах повіта.

На загальних зборах акад. техн. зем-ляцтва „Русь“ в Градці, що відбулись 28. па-долиста вибрано слідуючий виділ: голова Ярослав Стефанович студ. інж., заступник голови Лев Прухницький студ. інж., касієр Євген Вєлїчєвський студ. прав. Зібрані у-хвалили внести до ради державної петицію за основанєм самостійного руского універ-ситету у Львові і вислати привітне письмо руским богословам, що розпочали борбу о університет.

Змѣна льокалю!
Истнующий водъ 30 лѣтъ подъ фирмою

Юліанъ Домбровскій

Магазинъ Годинякарскій Юліерскій, полу-ченый зь двома робѣтнями, перенесеный уже зь Театральна 7 на Гетьманську 4, Львовъ

Львів, Пасаж Гавсманна, 618

578 10-12

і тим, що на науку руського язика при класифікації успіхів не зважається; що на неї визначається як найнедогідніший попоудневий години; що й ті попоудневі касується рівночасністю інших занять чи то професорів чи учеників. В виду того, як і в виду перетягання учеників Русинів наукою двох краєвих язиків, зажадав референт такого у правління їх, щоб для Русинів був обов'язковим руський язик, а для Поляків польський, та щоб наука другого краєвого язика стала надобовязковою. В дискусії забрав голос д-р Шурат і зібрані ухвалили резолюцію:

Віче Русинів Бродського повіта жадає для учеників руської народності в Бродській гімназії заведення обов'язкової науки руського язика, а у звільнення їх від обов'язкової науки польського.

Рівно-ж прийнято резолюцію о. Долінського в справі засновання повітової бурси, та вибрано для дальшої акції комітет з 5 осіб.

Цісарським гимном закінчилися наради віча. Наступило підписування петиції з жаганням засновання руського університету.

Против спокійного і поважного ведення вічевих нарад не міг зам'ятити нічого навіть правительственный комісар Пилатовський. Став потувати зразу зміст рефератів, а далше закінчив се, не могучи вилити незгаслих гнів. А Бродська Польща така побачила в вічі тінь Гайдамаччини. Марієрат відмовив своїй салі на віче, а по адресу вічевого референта д-ра Шурата, як саме довідуюсь, посилались анонімні листи з такими епітетами як: „potomku dzikich przodków, Chmielnickich, Bohunów“ і т. д. і з вправами погорди.

Іскра.

Польська молодь поступова.

Часть польської молодьки, котра не могла згодитись на резолюції реакційної групи Czuteh'а в справі руського університету і демонстрації руських студентів, зійшла ся вчора ввечері на довільну нараду в тій справі.

На зборі прийшли також найнебезпечніший противник руської справи, бо такий, що явно признають Русинам рачію, а практичними своїми проектами і софізмами стараються унеможливити здійснення руських домагань. Ой части польської гакати прийшла під проводом делегованого в тій цілі Kurjer'ом lw'wsk'ym pana Студницького. Сей член редакції Kurjer'a, котрий підписав домаганя Русинів, але так, аби Русини побачили скорше своє убого, як руський університет, і котрий спеціально хотів би не допустити до отворення якої нової руської катедри в львівському університеті, виступив против домаганя руських студентів з аргументами ще ніжчезнішими, як ті, які ми чули на зборі сторонництва Dziennika polskiego. Вонь виступив против засновання руського університету, бо его колись „заберуть Москалі“; ті Москалі заберуть також всі інші інституції руські. Найліпшим доказом, що руський університет є водою на млин Москвы, єсть — казав він — факт, що в депутати руських студентів у міністра Гартля був також Мелень, котрий „протестував“ против засновання руського університету, а жадає засновання російського. Сей представителю органу польських лідерів доказував, що гакати не є такий злий, як Поляки собі гадають; вонь злий лише там, де звертає ся против Поляків.

Выводи сего класичного людювця польського збив Русин Косевич. Бесідник звернувся спеціально увагу на се, що не Мелень був тым, котрий на вічу у Відні домагав ся засновання російського університету. Мелень є головою національної „Січі“, а слова згаданого виступу належить ся голові сепаратистично-москвофільського товариства „Буковина“.

З польських бесідників виступили против выводів Kurjer'овця пп. Кахникевич, Мокловський, Дуглас і інші. Студницький, бачучи, що збору не переконає, вийшов з 20 товаришами из салі.

По переведеній дискусії ухвалив збір молодьки слідуєть резолюції:

І. Зваживши, що кождий народ має право до самостійного культурного життя — що виворене у Львові сильного опнища умовного життя Русин-України, яким безперечно став би ся руський університет, загалом би раз на все всі нинішні і будучі проби москвофільства Русинів, — заявляємо ся з всею рішучістю за утворення окремого українсько-руського університету, признаємо і підписуємо хвилеві жагання Русинів до утворення нових, рівноправних руських катедер.

II. Поступова молодька польська уважає віче товаришів Русинів з дня 19 м. м. за результат глибоких причин, котрих треба глядати в обиджених національних чувствах руської молодьки. Не бачучи тої виразності і вгядності, якою повинні руководити ся люди науки у відносинах до молодих умів і горічких їх душ,

Сконфіковано.

Сконфіковано.

III. Против відозви сенату ухвалено видати відозву поступової молодьки польської, в котрій сенатові висказує ся за его не-тант — — —

Письма з Краю.

З Гусятинищани. (Загальні збори Гусятинської філії „Просвіти“.)

Дня 28 с. м. відбули ся надзвичайні загальні збори гусятинської філії „Просвіти“ враз із вічеєм в салі ради громадської в Кошичівцях при участі делегатів центрального Вийдлу п. Короля і п. Горбача, котрі привезли з собою скіопт-коня.

Демонстрація з скіопт-коном при відповідних об'ясненнях показала ся дуже добрим способом обучування наших селян і м'шчан, котрі з великим зацікавленням і цікавістю приглядали ся світляним образам та з увагою прислухувались об'ясненням тих образів. Дятого мусимо виразити в сьмі місяці подяку так центр. Вийдлу як і пп. делегатів, що зготували нам таку милу несподіванку, бо учасники віча не тільки багато побачили і навчилися, але й забавили ся оглядаючи гумористичні образи, кидані п. Горбачем з великою зручністю на стіну. Заразом однак зазначити мусимо нашу просьбу, щоб центр. Вийдл конечно постарав ся о образи з наших історій, так народної як і церковної, а також о портрети наших славних людей і сцен з їх життя та діяльності, бо се причинило-б ся у великій мірі до розбудження самосвідомости народної і любови до свого у нашого, ще на жал, мало освідченого селянства і м'шчанства. Скіопт-кони з такими образами повинні знаходити ся в кождій філії, а се значно улекшило-б и оживило-б відчуття по Читальнях.

На нарадах віча обговорено многи справи, котрі займають тепер Гусятинських Русинів.

Найважливішою з тих справ — то справа руського університету. По промові о. Матковського, Мих. Петрицького і других ухвалено однодушно і з великим одушевленням дотичний резолюції.

Другою справою була доля наших бразилійських емігрантів, котрих значний процент доставив наше повіт. Ліху долю їх представив в теплих словах о. Матковський, а по короткій дискусії постановлено прийти ім з допомогою в той спосіб, щоб просити священників відправляти на ту цілі акафисти а узяврані датки відсылати на руки о. Матковського до Комітету львівського.

Найживішу однак дискусію викликала справа будови власного дому в Кошичівцях, на котру то ціл за куплено вже площу під будову за 1.200 згр. „В своїй хаті своя правда і сила і воля“ повтаряли всі і по довгих та оживлених нарадах ухвалено, щоби: 1) кожда Читальня щорочно відступала на ту цілі частку свого доходу; 2) щоби так члени „Просвіти“ як і Читальні при кождій нагоді збирали на ту цілі добровільні датки; 3) щоби внести петицію до Ради повітової і до Громад в повіт о датки на ту цілі; 4) щоби молодька по Читальнях при нагоді коляди причинялась також до збудовання своєї хати.

Дальші наради вели ся над п'днесеним торговл'ю, як би взяти в свої руки, особливо збжеєм і иншими продуктами рольничими, щоби в той спосіб охоронити наших хліборобів відь ви-зиску.

Віче закінчило ся ввечері. Вкінці треба прим'ятити, що піднесено з усіх сторін жал, що за п'зно дов'дали ся о вічу — на що голова філії заявив, що повідомлення до газет і запрошення роздано в час, бо на дві неділі, однак запрошення дивним дивом ще не подоходили або прийшли в останній хвили, адезь тому, що адресовані були не вгледовим язиком... Правда, у нас і таке трапляє ся, що листи отримують на почт — то що дивного, що можуть і деє заблудити або пропасти...

Учасники віча.

Складки н' потреби академ. молодьки.

На руки Адміністрації „Діла“:

З' переносу	598	К 43 с.
І. Р. з' Поморян	6	—
К. І. з' Львова	2	—
Д-р Андроник Могильницький відь довірчо зібраних Русинів Рогатинщини	303	40
о. П. Погорельський з' Вільни	2	—
о. Ор. Кисельовський з' Незвизь	10	—
Мар. Веселовська з' Богородчан	10	—
Д-р Ст. Чикалюк з' Тернополя	10	—
Гедемин Лисенський з' Садагоры з' допискою: „Подивляю те знамените остоюване наших прав студентами“	30	—

о. Олександра і Ольга Пристаї з' Журова з' допискою: „Честь борцам за рідну мову! Ганьба гасителям русько-українського слова!“	100	—
о. І. П. з' Станиславова	20	—
о. Т. Цегельський з' Струсова складку зібрану в Глинявах; зложили: Стеф. Гарбуз 2 К, Ів. Тимняк, Мих. Тимняк, Данильов, Григ. Булковський, Мих. Тимняк Стефанов, Анд. Туз, Стеф. Шурко, Мих. Галань і Мих. Шульга по 1 К, Теод. Ладичка і Ів. Гарбуз по 40 с. а о. Юліань Зельський і Павло Вациський по 5 К, разом	41	—
о. Т. Левіцький з' Топільниць	5	—
А. Балтарович з' Глиняв складку зібрану в Глинявах; зложили: Стеф. Гарбуз 2 К, Ів. Тимняк, Мих. Тимняк, Данильов, Григ. Булковський, Мих. Тимняк Стефанов, Анд. Туз, Стеф. Шурко, Мих. Галань і Мих. Шульга по 1 К, Теод. Ладичка і Ів. Гарбуз по 40 с. а о. Юліань Зельський і Павло Вациський по 5 К, разом	20	80
Наталія Порайковна из Станиславова	12	—
Вдова по священнику К. З. Н. з' дочкою з' Львова з' допискою: „Слава і честь молодіжці нашій!“	10	—
І. Танчаківський з' Львова	3	—
о. Теофіл Бобикевич	10	—
Юлія Бобикевичева	8	—
Марія з' Підлісєцьких і Юліань Мудрак „замість дякувати за бажання в день їх вінчання, складають на потребу руської академ. молодіж“	20	—
Д-р Дорундяк з' Борщова	6	—
о. Дим. Курдидик	4	—
Осип Мійський з' Львова	20	—
Читальня в Дунаєві	18	76
Лесь Озаркевич з' Городка відь дочка Оксана Озаркевичівна	2	—
Олімпія Л. з' Львова	10	—
Разом	1282	К 39 с.

Щедра складка з' Перемішля: Професори руської перемиської гімназії зложили: Директор Григорій Цеглиньський 100 К, проф. Алексей Ярема 20 К, Андрій Чичкевич 10 К, Ів. Прийма 10 К, о. Омел. Кормош 10 К, о. Ів. Савчин 5 К, Север. Зарицький 5 К, Собчук 3 К, Стеф. Федев 2 К, Денис Коренець 5 К, Вол. Кмицькевич 5 К, Ів. Малиновський 5 К, Дмитро Чеховський 5 К, Дикій 1 К, Стеф. Томашівський 2 К, Дмитро Левкевич 4 К, о. Ем. Мендичський 5 К; — кром'я того: професори з' І-ої гімназії: Г. Бобак 5 К, Ром. Гамчикевич 8 К, Кость Горбаль 3 К; — вкінці: Н. Н. 20 К, купец Ів. Ворис 10 К, офіціаль Строкань 2 К, С. Лобазівна 2 К, Спирідон Губчак 2 К, терціан Стеф. Зьлик 40 сот. — разом 249 К. 40 с.

На книжку вкладкою [число 1800] Товариства взаим. кредиту „Дистер“ (на котру, як ми писали вчора, зложила Руска Бесіда складку 840 К) вилнуло дальше відь сьмох осіб 145 К, отже разом є вже 985 К. — Поименный виказ з' тих жертводавців подамо в понеділок.

Привітні телеграми і письма для руської університетської молодьки.

прислані на руки руських богословів у Львові (ще перед покиненням університету).

Перемішля. Вп. Товариші Богослови! „Виклади на всіх факультетах львівського університету замкнені на необмежений час...“ Ось така вість наспіла з' Львова. А яка причина сьому? Ся, що наша терпеливості і нехотівна наших народних прав вичерпана до дна. Пора й нам сказати наше слово! Ви, Товариші, зробили перший крок в сьому напрямі. Ви острою заявою дали пізнати сьвітови, що перші з'умли Ви постоїти за наш народний прапор! Ви сьміло виступили проти шовіністичних стремлень. Філяка і инших професорів, що сьміли адоптувати п...ю ногою наші права, запоручені нам доволіною традицією! Ви борці за волю і наші права, а ми також лужимо ся з Вами і радо понесемо найбільші жертви, аби вибороти нам належні права, наш народний університет! Честь Вам, борці, що бороните своїх прав! а ми здалека від Вас, не могучи брати чинної участі в сьому ділі, кличемо з повної груди словами нашого незабутного Кобзаря: „Воріте ся, поборете!... За Вас сила, за Вас воля і правда сьвятая! — Руські богослови.“

Честь молодіжці академічній! Стійте кріпко при своїх, боріте ся про сили за народну справу, не уступайте ані на крок ворогам, жадайте свого, що нам слушно належить ся, не позволяйте доплати ідеалів народних, не дайте глумити ся над руською мовою! Ціла руська суспільність дивить ся тепер на Вас, не заводіть єї надій! Не зражайте ся злими противностями, яких завдяки ворогам буде багато! Такий поклик шлю Вам, студенти руські! Покажім ворогам, кличу ще раз, що „ще не вмерла Україна“, що ми рідні єї діти.“ — О. В-івна.

Тигіквіці. Високоповажні Богосло-

ви! Сьміло в перед за справу народно! З Вами Бог і народ! І батьки Ваші в 1864 році бороли ся з деканом факультету богословського, поки за ним не закупило ся! — Ухвали вічеї підписуємо однодушно! — З. Шухевич, Омелана, Ольга.

Славско. В Ваших змаганнях нехай Вам Всевишній допомагає! Ваші подвиги находити щирий відгомін в серцях народу. Нехай вороги наші стеблою піною мечуть, она нас не чіпить ся, а затроїть їх гнилий організм. Вам, брати, нехай Бог додасть сил, відваги, єдності! Гартуйте ся вже від тепер до тяжкої праці на занедбаній народній ниві! Боріте ся, поборете! — о. Качмарський.

Гребенне. „Яко ісчезает дим, тако да ісчезнут“ і пропадуть вороги Руси сьвятої! Вам, многонадійні борці за права руської мови, честь і слава! — Ніль і Марія Ломницькі.

Станиславів. Підпираємо і цінимо чесних проводирів руської самостійности. Боріте ся, поборете! — Єлсавета, Марія і Ізидор Бобикевичі, Тарас і Марія Турчановичі, Антонина Городиска, Клявдія, Стефанія, Марія, Гала, Олександра Чорненки.

Псарі. Честь Вам і слава, руські богослови, що з'умли постоїти за велике народне діло! — Тит Глібовицький.

Перемішля. ВПоважні Руські Богослови! Честь Вам і слава, що перші стали до борби! — Є. Залеска, О. Залеска, В. Залеска, С. Чайківська.

Горошова. Честь Богословам за бордість і витривалість! Дай Боже, щоби всі йшли сьїдом Вашим, тоді знав би сьвіт, хто ми і що ми! — Александер і Лукія Капустинські.

Тисеменичани. Честь Вам борці за правду і волю! Ми духом з Вами. — Володимир і Катря Антоновичі.

Куликів. Кріпите ся в борбі! — о. Іван Карпевич.

Лисець. Найщиріше признанє Вам всім, що так відважно виступаєте! Славно! — Маріяна Абрисовська.

Ягольниця. Честь Вам, Товариші, за борбу о руську мову і руський народ! — І. Волинський, В. Луговий.

Камінька Нова. Честь і слава Вам, що борбу ізняли за наші сьвятоці! — Петро Лучинський.

Сенечів. Славні патріоти богослови! Честь Вам і слава, що твердо стоїте за народні права! Ганьба гнобителям українського слова і народу! З Вашими домаганнями що-до українського університету солідаризуємось повні! — Юліан Охримович, Д-р Вол. Охримович, Коблянський, Марія Охримович, Олена Охримовичева, Олена Охримовичівна, Богуслава Охримовичівна, Степан Баран.

ВІДОЗВА.

„Не добро єсть от'яти хл'б чадом“ Руське Товариство педагогічне розширило сего року бурсу для бідних учеників з тридцяти на сьмдесят. Воля і охота велика помочи бідній руській дітні та спромоза і сила мала; а тут просячих і потребуєть багато-много. Звернулось тому Товариство писемками до всіх Впр. і Веч. Отців львівського повіта і близших коло Львова, щоб зволіли, жертвуючи своєю лепту на бурсу Товариства, проговорити теплим словом до своїх парохіян а і они скинуть ся, хто чим може на підмогу бідній бурсі.

Не відмовлено просьбі, поприслано деякі жертви, а коби більше, то ще більше учеників знайшло би притул і захист. Ба, колиж бо хл'б забирають нашим дітям чужі, іменно наші найсереднієші Приходять сьвята — двері не замикають ся: розличні сіостrzyczki і bractwiska „za jajami і со Bóg da“ а настане осін, то вже від „sporka“ почавши все беруть: бульбу, капусту, бурани, фасолу, крупи, піноно, все а все тягнуть, це й форшпай дай і рогачку заплати! Фірами вивозять з кожного села! Чомуж так? Во ім ніхто не скаже, що ми маємо своїх бідних. Дає сьвященник, оттак для „відчепиє“, дає гадза і гадзани і цілі села — і так виховують ся нашими хл'бом, нашою кравеницею гнобителі нашої віри, нашого народу.

Подумаємо над сим, що робимо. Говорім сьвідомо несьвідомо, не даваймо чужим, а даваймо своїм, а тоді відчеплять ся від наших порогів найзидники, наш хл'б і наша праця полишає ся нашим дітям. За проводом сьвященників і селяне всі охотно і щиро дадуть свою десятину на бурсу педагогічну.

Від Комітету.

Рух в руських товариствах.

Товариство Кругом українських дівчат у Львові устроєє — на дохід жертв польської гакати — дня 12 с. м. (в четвер) о 8 год. ввечері в комнатах Руської Бесіди Андрійовські вечірні сполучені з фантовою лотерією (Тим самим відкинує наразі інакше звістку подану поперед в Ділі). Сподіваємо ся, що всі руські Родини зійдуть ся численно, та що зложеном фактів прилучать ся до урядження лотерії. Хто не міг би прийти, зволить прилучити ся датком для молодіж

Реставрація С. РАЙХА Ринок ч. 5, поручає в великом Правдиве Пиво Окопимске, Вина у Львові, вибор' всякого рода и М'дз з' першорядних фірм. — Кухня у власномъ зарядѣ. — Абонаментъ місячний приймає ся 508

потерпівшої за народню справу. — Рівночасно звертаємось до усіх українських діячів, так членів як і не-членів нашого Товариства, щоби збирали при кожній нагоді та й від себе приносили датки на руки касирки Товариства Ст. Левицької ул. Домбровського ч. 6. — Вступ на вечірницю коштує 1 К. — Миколаївській вечірниці на дохід школи виділеної устроїть Кругок для старших. — *Комітет.*

Руска Бесіда в Перемишлі запрошає на відчит проф. С. Томашівського «Вражнина з побуту на Україні», що відбудеться в неділю (8 с. м.). Початок о 8 г. веч. Вступ 20 сот.

Тернопільський Боян устроює — на дохід академ. молодіжні — в неділю 15-ого с. м. в сали «Сокола» концерт і аматорське представлення. По концерті буде комерс. (Шарп) о тім концерті і програму подамо найближчим разом.)

Кругок мініочий, філії Руского Товариства педагог. в Тернополі устроює в четвер 12-ого с. м. в сали «Рускої Бесіди» Андрійський вечірницю з оцією програмою: 1) Відчит проф. д-ра Вол. Левицького. 2) Томбола, до котрої жерували Вл. Пані сего Товариства прегарні ручні роботи на «фанті». 3) Забави товариські з вороженем і пр. Початок о 8 год. веч. Вступ від особи 20 сот. Дохід з вечірниць призначений до фонду на Інститут діловий в Тернополі. О численну участь в вечірницях просить місцеву і замісцеву нашу інтелігенцію. — Виділ: Марія Солтисова, Т. Стахевичева, О. Вітошинська, Г. Крушельницька.

НОВИНКИ.

— **Похоронь бл. п. д-ра Исидора Шараневича** відбувся вчора при величезній здвизі народу. В час богослуження в церкві вголосив прашальне слово професор богословія о. д-р Комарницький. Коло год. 3 рушники похоронний похід під проводом о. митрата Туркевича і кількадесяти священників. На переді ступав хор питомців духовної семінарії, хор учеників бурен Ставропільської і до двох сотень руских академіків чвдркам. Похід попереджали всі львівські братства церковні з хоругвами. За домовиною ступала родина покійного, академічний сенат а перед ним подел з академічними жезлами. (Для паради чи чого иншого йшли по обох сторонах сенату поліцаї і кількох поліційних агентів). В дальших рядах ступали всі видійші Русини у Львові з родинами, багато учителів середніх шкіл, кількох членів краєвої ради школи, з віцепрезидентом д-ром Плажеком і много почитателів покійного. Серед трогачого співу питомців і бурсаків посував ся похід уличами: Рускою, Ринком, Галицією, через Вернадинську площу і Пекарською на Личаківське кладовище. По відправі похоронних молебнів промовив над св. гробом могилою іменем Ставропільського Інститута д-р Ів. Добрянський, звеличав прикмети покійного і попрацьвав его. Іменем академічного сенату і філософічного факультету, котрого покійний був раз деканом (але на ректора Поляки его ні разу не допустили) а також іменем краківської Академії наук і Круга консерваторів промовив декан філос. виділу д-р Фінкель (по польски) і славив научні труди і невтомну працю покійного. По его промові на знак жалоби похилились покрити чорною крепою жезла... академічні, а сбра землі вкрила заслуженого галицько-русского историка.

— **Жестоне понаране** за «е» а не «hier» Як намъ доносить, Михайла Нирку, паробка з Вельшової Вишні повѣта рудецкого і ще трох з Чайкович того-ж повѣта (імена

ихъ намъ не знає), арештованихъ при кон-трольній зборі в Рудкахъ дни 18 падолиста с. р. за те, що по видіканню ихъ іменем офіцпромъ, переводившимъ контролю, відозвались «е» а не «hier», засудивъ гарнізонувий судъ в Перемишлі кожного по два місяці тяжкої в'язниці.

— **Сумні плоди польского гаянати.** В рускій гімназії у Львові учитель польської мови п. Gawlikowski почавъ оноды в V. класі, зъ причини шепоту кількохъ учениківъ чи пороку в класі, лаяти учениківъ крикомъ: «wy murgostwo», «wy chłopotwo», «do karczm, a nie do szkoły», «nie dżiw, bo nie macie żadnego wychowania», «ale to nie tylko wy, lecz całe szereg Rusinów!» Обидливъ в своихъ найсвятійшихъ народнихъ чувствахъ ученики рѣшили збойкотувати польского гаянати в цѣлій гімназії. Найперше І-а класа урядила «сецесію». Вийшли всі до одного зъ години науки польского языка и удали ся до директора гімназії, щоби або змѣнивъ учителя до польского языка, або позволивъ имъ выписати ся зъ сѣи надобовязковон години. Польска гаяката зновъ піднесе крикъ: «Najdamascy!»... Але ми цѣкаві: що на те скаже власть школьна?

— **Господина Димитрія Вергуна, «Русса»** зъ Городка, стрѣтила в Києві немила пригода. Звѣстний «хохлодъ» проф. Флоринскій спровадивъ Вергуна на «торжественное собрание Славянского благотворительного Общества» в университетскій сали і позволивъ ему держати водичку о Славянахъ австрійськихъ. Ледви Вергунъ почавъ говорити о галицькихъ Русинахъ і сказавъ, що Русини уважають себе а навіть називають себе «Русскими», більша часть публіки свистами перервала ему бесѣду, а водичка дійшла аж до того, що в сали крѣсла лѣтали...

— **Зловили злодѣя!** Dziennik polski — оригінальний тільки шпінковими лайками і клеветами на Русинів — живить ся в прочімъ «позичками», за які йому водъ часу до часу обриває ся позашуникъ, бо «позичаючи», Dziennik анъ не думає нотувати, звідки взявъ «позичку». Останк і в найновѣйшій числі Gazety lwowskiej патує редакція писемківъ зъ Dziennika за перекладъ цѣкавого двошпального артикалу зъ Gazety lwowskiej в Dzienniku і то безъ подання жерела! Видко — Dziennik загальнома водраза до подавання жерель, чи то йде о вкрадений артикаул чи о яку «najdamascy»! Во-жъ то і вигідно безъ цитованя «жерела»? В першомъ разі можна чужимъ коштомъ убрати ся в цѣре, в другомъ разі можна безкарно оббрѣхувати всіхъ і всіхъ.

— **Дрбний вѣсти.** Краєвий маршалокъ гр. Поточний виѣжджає 11 с. м. на люстрацію видѣлу повѣтового в Заліщикахъ і возме участь в повнѣмъ засѣданні тамошної ради; пѣз Заліщикъ поѣде дня 12 с. м. до Бучача на люстрацію тамошного видѣлу повѣтового. — Членъ краєвого видѣлу Домбський вернувъ зъ відпустки і обнявъ урядоване. — Вѣнчане архикняжнѣ Єлисавети Марії зъ кн. Оттономъ Виндшгредомъ водбуде д. 27 сѣчня 1902 вь калішці св. Іосифа вь бургу. — Лѣкаръ кулѣпарковського заведеня узнали убійника служницѣ Іллічиконо, Чайковського, божевольнимъ. — Веб агенти поліційні, выслані за дефравдантомъ Кекеметимъ, вернули зъ нѣчимъ.

Ріхтера скриночки зъ камѣничками до будовы. Ся можна яку заб-ву захвалити котра бы дитну до намыслу побуджала і вправляла ея око і руку, то вжеж певно суть нѣм Ріхтера скриночки зъ камѣничками до будовы, і яко новий додатокъ вгож мѣстковий скриночки зъ камѣничками. Тотъ скриночки зъ камѣничками і мѣстковий скриночки зъ котицею зъ ихъ рѣзными фермама се дійсно вь порівнянню до давнѣйшихъ деревлянихъ скриночокъ є новиною забавкою, і выстатать лишь побѣги до кожного скриночки додані прегарні вод. цѣ. щоби о томъ переконатися. Ізъ малю нѣвѣ скриночки можѣ чудово великій і гарні будови мѣстковъ виконати. Тожъ можѣ сѣбно поручати вѣжъ родичамъ, котрі бы ещѣ сумѣвались, що дѣтямъ на Рѣздѣ выпадѣє купити, що до того надають ся якъ найбільше скриночки

зъ камѣничками і мѣстковий скриночки зъ котицею. Щоби при закупнѣ не попасти на бевартні фальсифікаты, треба бачити, що правдѣй фабрикаты Ріхтера мають охоронну марку «Ягора».

Для поддержанія здоровья все еше найдѣлѣ старѣйшій лѣкаръ. Такъ пише Д-ръ Александръ Сана вь своемъ звѣстномъ дневнику плекая здоровѣ ось що: Транъ зъ печѣники не страгивъ своего знанія навѣтъ вь тѣтерѣшнихъ часахъ критичныхъ медицинскихъ высѣдѣвъ. Вѣжъ і теперъ вь улюбленихъ средствѣхъ, щоби подавати слабовитимъ дѣтямъ і дорослимъ вь вигідній формѣ концентроване средство пожизны. Де коземъ осягнуті получење вь проокриментѣ, тамъ добру прислугу робить транъ, хто его знесѣ, бо такий транъ, що не догає вѣтуту, шкодить. Тожъ дуже важнымъ є, выбирати транъ чистый і легко странный, бо иначе ризикувъ ся цѣлый уеіхъ курѣня. Такымъ легко страннымъ чистымъ траномъ зъ печѣники осязѣ ся зъ давнихъ лѣтъ Маагера дорѣш-транъ зъ печѣники!

Телеграммы.

Вѣдень 7. грудня. До N. W. Tagblatt'у телеграфують зъ Берлина, що переговоры мѣжъ амбасадоромъ нѣмецкимъ гр. Айленбургомъ а гр. Голуховскимъ вь справѣ антирусской агітації Поляковъ вь Галичинѣ еше не понѣченъ. Повурядовй дневники высказують гадку, що спѣльный интересъ вѣжъ трохъ державъ wymagaє того, щоби якою спѣльною акцією положити тому конецъ. — Neue fr. Presse пише, що цѣсаръ Францъ Іосифъ на вѣсть о антирусскихъ агітаціяхъ у Львовѣ приказавъ властямъ львовскимъ дѣбати о удѣржане порядка. — Гр. Антоній Водзіцкій, бувъ вчера на аудієнці у цѣсаря. Ходѣть слухи, що вѣжъ має стати міністромъ рѣльництва на мѣсце Джіованелло, котрого становить дуже захитане.

Софія 7. грудня. На просьбу комитету, що має выставити памятникъ цареві Александрові ІІ-ому, заявивъ князь Фердинандъ, що модель памятника вручить цареві лично до одобрѣня.

Миронъ, сынъ о. Андрея і блѣны зъ Кмичевичѣвъ Бенцѣвъ упокоивъ ся вь 4 роцѣ життя по короткій недѣлѣ дня 4 с. м. Похоронъ водбуде ся 6. с. м. вь Старбѣ-Мѣстѣ коло Лѣжайска.

Надбѣлане.

До Заведѣня жерельного вь Коростенку надъ Дунайцемъ. Зъ прѣятностію доношу, що воду Коростенску орудну вь мѣстѣ кінцѣ вь выпадкахъ чежѣту, д-рѣвъ водлякохъ, мочевыхъ і вь случаяхъ надѣвнѣи kwasoty соку жолудкового зъ дуже добрымъ успѣхомъ. Зъ дотеперѣшнихъ высѣдѣвъ я вповнѣ вѣдолюю. 628 а

Проф. Д-ръ Антоній Марекъ, Директоръ клініки

Фабрика Трочиньского

Пасаж Гавсмана, Львів.
Фунт помадокъ 80 кр. чоколадокъ 120 кр. кармеліківъ 50 кр., гербатниківъ 80 кр. цукорківъ на ліпку 1 кр. 632 2-5

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА
I. ЛЬВОВСКЕ
Photo-Plasticon
(46 развѣвъ прѣмѣлованѣ)

Вѣдѣ 1/11, до 15/12 до побаченя:
Займаюча подорожъ черезъ

Ливанъ.

Вступъ 10 кр. 63

Дѣяств Д-р I. МІНЦ (Mintz)

перед тим Д-р Вайс, Академічна 3

вѣймає зуби безъ болѣу при помѣжъ наркози, виконую такожъ пльомби зі скла і порцеляни. Штучні зуби вставляє безъ боли вь формѣ жорни і лѣстків. Цѣлочи вь чѣвчуку і водѣ. Запевнене підъ вглядомъ знаменитости. 688 2-6

Повананій Р. Т. Публіці поручає ся ново-заложеноу

Реставрацію і Пиварію
сполучену а комнатами до свѣданъ

Каварію і Молочарію
підъ символомъ «Pelia»

Кароля Нѣтушіля
у Львові при улиці Жовнівскій ч. 65,

заразъ за великою рампою. — Трамвайный переосна-нокъ. Услуга вѣрцева. — Цѣна дуже прѣютупні. 7-24

Уважають **на сей** **выпаленный КОРОКЪ!** **!!!**
31 48-0

ЛІНІЯ
вь реставрації НАТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиці Трабу-и, ч. 12. Дѣлѣ власний, можна дѣбати щоденно зъ 8 годѣвъ 8-08 рано горѣчѣ сѣдѣла.

Цѣни нѣмѣтъ.
Качежѣ вѣспра зъ лѣпотоу 16 кр.
Качежѣ вѣспра 12 кр.
Фляжѣ 12 кр.
Качежѣ вѣспра зъ хрѣномъ 10 кр.
Качежѣ вѣспра зъ хрѣномъ 8 кр.
Качежѣ вѣспра 16 кр.
Обѣдъ зъ обѣдомѣтъ 40 кр.
Сѣмѣй капітѣлѣ вь найлѣпшихъ родѣхъ по най-умѣлѣйшѣмъ цѣнахъ; для повнѣжѣ, що походѣтъ зъ нѣмѣ реставрації, даю водѣбярочнымъ маркѣ. — Найлѣпшій вина по найдѣшевѣйшѣмъ цѣнахъ почавѣмъ водѣ 40 кр. літра.
По театрѣ вѣсѣ вѣжѣ, вь великій выбѣрѣ стравъ і на вѣсѣ вь самѣотѣхъ нѣмѣтъ.
9 329-2 Зъ вѣсѣмъ повананіемъ
НАТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галиция ч. 1. протѣвъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площі Галацѣон

поручає вь великомъ выборѣ і по цѣнахъ найдѣшевѣйшѣхъ окуляры, цѣкеры, лѣорнетѣ, бѣноклѣ далекѣвидѣ, барометры, термометры, мѣкроскопы, лѣоны, компасы, райсѣйгѣ, тасѣмы мѣрничѣ, цѣоны, лѣбѣлѣ, манометры и т. н.
Уряджене дѣлѣнѣвъ електричныхъ. Вѣсѣй напѣвѣкъ полагождѣють ся якъ най-корѣше і найдѣшевѣше. 4185

ВУГОЛЬ КАМІННИЙ і КОКС

найлѣпшої якості — продає

Спѣлка Імпортѣ вугля камінного

у Львові, ул. Сикетуска ч. 25

[дѣмъ Ігнатѣвича] телефонъ 324. 614 5-74

„Балабанівку“

стару чисту, житну горѣвку безъ цукру і анимѣ
„Балабанівку“

помаранчеву солоджену, природну, безъ охѣлку,
поручає **ТОРГОВЛЯ**

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

674 b 2-10

Магазин і робітня Футер

Фелікса і Юліана Любелських

у Львові

улиці Валоуа число 3.

поручають на зимовий сезонъ всякого рода футра вь шкірѣхъ, готові футра і всякі артікули входѣчі вь складъ кушнѣрства — після найсѣвѣйшѣхъ фасанѣвъ, а такожъ прѣймають покритѣ і перѣбѣкѣ на нові фасѣны, чисѣлѣчы по найлѣпшѣхъ цѣнахъ. 9-10

Нечувано дешева цѣна.
Бѣлый порцеляновыи сервісѣ нѣ 6 особѣ (30 шт.)
лишь 5 зр. 30 кр.
на 12 особѣ (30 шт.)
лишь 10 зр. 30 кр.
Сервісѣ зъ декорацією зъ цѣты на 6

особѣ (30 штукъ) 8 90, на 12 особѣ 15 зр. 70 кр. і 17 зр. 50 кр. Сер-вѣла плоска тарѣлка 12 кр., глубока 14 кр., десерѣва 9 кр. — Одна пара вѣлі-вѣсѣ для чаю на 6 особѣ лишь 2 зр. 30 кр. — Одна пара вѣлі-жѣнокъ 22 кр. — Сервісѣ до чорной казы на 6 особѣ 7 зр. — Одна пара вѣлі-жѣнокъ 20 кр. — Скѣянка до водѣ 5 кр., зъ ма-тѣвою полѣскою 6 кр. — Скѣяныи сервісѣ на 12 особѣ (30 штукъ) только 7 зр. 30 кр. 679 12-28

КАЗИМІРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головний діля Галичинѣ складѣ порцеляны силѣ і самѣварѣвъ
Львѣвъ, Трибунальска (аласѣный дѣмъ).
— Ілѣстрованіи цѣнѣныкѣ высѣлаю gratis і franco. —

СТЕФАНЪ ЮСКЕВИЧЪ

переплетникъ вь дѣмѣ Народной Торговлѣ вь Тернополі

Нафта безпеченъства.

Головний складъ и Заступство
КРАСВОЙ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОЙ
И. ВОНДРАЧЕКЪ

Перемишль, ул. Францішканьска ч. 34.

Лѣхтарѣй піролінові.

Поручає найлучшу незапальну нафту по най-прѣступнѣйшѣхъ цѣнахъ, высѣлка вь бѣль-шихъ скѣлькостяхъ для кранѣницъ і торго-вѣль зъ водѣвѣднѣмъ опустѣмъ і ручѣтъ за найрѣтельнѣйшу і найточнѣйшу доставу.

Піроліна і лѣхтарѣй піролінові до ста-вѣнъ, зарѣзомъ лампы і всѣ инші артікулы вь обѣмѣ освѣтленя входѣчі по якъ найдѣ-шевѣйшѣхъ цѣнахъ. 66: 8-3

Олива ріпанова, мінеральна і смарѣво до возѣвъ.

має честь повѣдомити Впр. Духовенство, що виготовляє всякі оправы книгъ церковныхъ, бібліотечныхъ, молитвениковъ, и т. н., работы галлантерійніи, паспарту на портреты, рамы пльотевіи. Гарна оправѣ Літер.-Наук. Вістѣнка зъ зол. мап. на хрѣбѣ по 80 сот. водѣ т

ЗНАМЕНИТИЙ
КОНЯК
Фляшка 2 зр
порукає **ТОРГОВЛЯ**
КАРОЛЯ БАЛАБАГА
наслідники
Львів, 631а 2-0

Найбольшой вартости
MAGGI
найліпший в своєм родѣ.

наибольшой вартости для каждой родины.
Магги до за-
крышки
надає росоламъ, бульо-
намъ, сосамъ, яринамъ
и ин. надзвичай силь-
ный приправъ.
Выстатитъ кілька ка-
пель. — Фляшочка почавши водѣ
50 сот.
ЗУПЫ вѣ табличкахъ
Табличка на 2 порціи 15 сот.
Мажого зупы вѣ та-
бличкахъ уможливила
ють скоро, лише за
додавань воды, зваре-
не салыныхъ якъ и лег-
ко стравныхъ, смачныхъ зупъ.
19 рѣжнихъ сорт.
НАПСУЛНИ Consommé & Bouillon
1 Consommé капсулки
на 2 порціи найліпшій
сильно зупы 20 сот.
1 Bouillon капсулки на
2 порціи салыны мяс-
нон зупы 15 сот.
Дав ся сейчасъ зрѣбати залива
ють салыны кипяткомъ безъ даль-
шихъ одатковъ. 79 — ?
Проба переконає лѣпше. нѣмає всяка реклама.
Купити можна у всѣхъ торговляхъ колоніальныхъ товарѣвъ, делікатесѣвъ и дрогеріяхъ.

ПРОЛІНУ
ЛІХТАРНІ піролінові, нафтові і олівні
ТОВЩ згущений до льономобілів
РЕМІНЦІ до шитя пасів
ОЛИВИ і ПАСИ до машин
НЮТИ до ліхтаренъ
ОЛИВУ до паленя
порукає
найдешевше
ТРОКАРИ
А М О Н Я Н
СІЛЬ ГЛІВБЕРСКО
ЕНЕМИ для худоби
ПЕРЕТІНАЧІ навчюнові
РУРИ
противъ здути, конечні при
нормі волів. 606 6-3
І. ФРІДРІХ & А. БІКОК — Львів, ул. Гетьманська 4.
Цінники на жадане безплатно і оплатно.

РІХТЕРА
скринки зъ камѣнцями до будовы
в найлюбішю забаву дѣтей и найліпшою
рѣчею, яку ажь можна подарувати до за-
бавокъ и занятъ. Ріхтера скринки зъ ка-
мѣнцями до будовы преміовано всюды
послѣднього разу вѣ Парижі
1900 р. золотою медалю. Че-
резъ докупно
КОТВАЧОГО МОСТКА
можна старі зъ новыми
скринками сполучати буду-
чи величезні мосты зъ пыш-
ными камѣнними прикраса-
ми. Ті скринки зъ камѣн-
цями до будовы можна у всѣхъ
лѣвськихъ торговляхъ забав-
овокъ достати по 6/75, 1 1/2, 3,
3 1/2, 6-10 к. и выше, а ко-
твичий мосты по 3 корони.
Однѣкъ треба уважати на
марку и не приймати скри-
нокъ безъ котвичѣ, бо они в
гробовѣй.
Новина! Ріхтеръ итра
вымагають терпеливости, якъ
буде 70 с. Лише зъ котви-
цею правдыв!

„CONFISERIE UNION“
у Львові,
парова фабрика цукрів і чоколяди
порукає свої після найновішихъ способів і при приміненю
поступовихъ средствъ виконати знамениті краєві фабри-
кати, спеціальні аи:
Англієскі, французскі і швейцарскі бомбони і цукри всѣ-
ного рода — атласові бомбони — солодові продукти — ово-
чеві кармеліки — салынові бомбони. Знамениті дасерові цу-
корки в рѣжнихъ добірнихъ родахъ (Dragées, Pralinees). — Десе-
розі печива, бішкоти, гербатники, медяники. — Ориєнтальні
цукрові спеціаль. — Преріжні святкові артикули на Різдо и
Великденъ — від простихъ до найдобірнішихъ.
Цукор ледоватий, олові кандизовані, глазурові — пома-
ранчеві ширки кандизовані. Олатентозаний овочевий цукор оу-
смажени овочів, мармолад, соків і т. п., ако найдешевшій
ще додаткъ замість звичайного буракового цукру. Сок до
стравъ, ако найліпше і найдешевше средство замість масла й ме-
ду. Наконецъ рѣжні овочеві сокы, мармолادی і т. п.
Пригадаємо, що всі сврі артикули і матеріали, потрібні
до нашихъ продуктів, котрі беремо в першоряднихъ жерелъ
розсїлджє і контролює отаю судово зарпосланий жємє.
З'єдинєні фабрики сиропу і цукрів у Львові.
Фабрика ул. Замарстинівська 21, Зарядъ Лунасинського 4. 415
Складъ головний: пл. Голуховского 9. — Філія: Ринокъ 12.

!! НА ЗИМУ !!
М. А. ВГУСТИН
Львів, улица Театральна ч. 7
порукає свій щєдро заосмотрєний мѣзини футер у всѣхъ
можливихъ родахъ, якъ подорожні футра крѣтї матерією, фу-
тром, куртки до довів, мѣстові футра, дамскі пальтоты, Сака,
наймоднішї пєдєрєжє. Колія бєвъ, шапки, зарукавки і т. п.
матеріи на верху в великомъ виборі. — Всѣмъ замовленя ви-
конує ся в цілюю точностю, совѣстностю і тєстомъ, а за-
тривѣсть товару цілювита запорукє. — Цінники на жадане
на даромъ і оплатно. 626 8-10

Корольскій придворний доставчѣ
Ф. А. Д. РІХТЕРЪ и С-пка
перша австро-угорска ц. и к. прив. фабрика скринковъ зъ камѣнцями
до будовы.
Контора и складъ: І. Oranienstrasse 16. Фабрика XIII/1 (Hiet-
zing). Rudolfstadt, Nürnberg, Olten (Швейцарія), Rotterdam, New-York,
215 Pearl-Street. 611а 2-3

Цѣлковитой готѣвки не wymagaє ся.
Подъ догѣдывми условіями
даємъ особамъ, що зъ можностю
платити, всѣ нашї товары на кре-
дитъ и поручаємъ аиъ даваны са-
лынові, до комѣнатъ, стѣннихъ цер-
ковнихъ, хѣдѣнихъ, лінолеумъ, цєраты,
франки, портє, и, капы на оловы
и лѣжка, холдры, коцы, матеріи на
меблѣ и розличні другя предмети
декораційні.
Меблѣ зелєзані и деревянні,
товары льняні и бавовняні, бѣлє,
товары футрані, конфєкцію мужє-
ку и дамску, и всѣ другя артикулы
можємъ на жєданє спроводити.
На провінцію высылаємъ иллюстровані цінники даромъ и о-
платєно. — Лєсты до насъ адресувати: 432
Зарядъ вѣдєньского магазину
Au Louvre, Львів, ул. Сикстуска ч. 6 (въ Па-
сану).
Філія въ Перемышлѣ: ул. Міцкевича ч. 4.

ПРАВДИВЫЙ ЧАЙ РОССИЙСКИЙ
з дому торговельного
СЕРГІЯ ВАСИЛЕВИЧА ПЕРЛОВА в МОСКВѣ
в оригін. опакованєхъ заосмотрєнихъ росієско-правительств. печаткою.

фунт	1/4	1/2	3/4	1
1. Фаміліяна	1.35	2.40	3.45	4.50
2. Фаміліяна ліпша	2.10	3.15	4.20	5.25
3. Червона	2.40	3.45	4.50	5.55
4. Червона ліпша	2.60	3.65	4.70	5.75
5. Фаміліяна Шипшю	2.90	3.95	5.00	6.05
6. Чорна знаменита	3.10	4.15	5.20	6.25
7. Чорна Ліансін	3.40	4.45	5.50	6.55
8. Чорна Ліансін найліпша	3.60	4.65	5.70	6.75
9. Цвѣтова фаміліяна	3.80	4.85	5.90	6.95

Винючєний складъ чаю росієско-нараванного
А. СЕРАФІН, Львів ул. Академічна ч. 8. 593

Осєновано вѣ 1848 роцѣ.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынѣ
Львовѣ, площа Напѣтульна число 3.
Поручають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свої вѣ бо-
гаты добѣрѣ заосмотрєний складъ готовон мужєской
одѣжы ажь: 154 15-5
**Зимовы бурнусы, плащѣ, напидки, комплєтна гар-
дерѣва для Всєхъ, духовєнства, униформы для пп.
студєнтѣвъ, убранства и плащики для дѣтей.**
Вєликий вибѣръ футерѣ до ходу и до подорожєи.
Доборѣвий вибѣръ краєвцєкихъ матеріи на мєтри.

Остерєгаю передъ закупномъ видѣ
агєнтѣвъ і чужихъ фїрмъ нерєтєль-
ныхъ, бо найдешевше продає е-
дина рєтєльна фїрма краєва:
„KAPRALIK LWOV“

НОВИЙ МАГАЗИН ФУТЕР
під фирмою
М. ТАШМАН у Львові
отворєно при ул. Сикстускій ч. 2.
Порукають ся аглядамъ Р. Т. клїєнтєлѣ прощу о ласкаві за-
мовленя, ручає, що такъ під аглядомъ родівъ якъ і ціни потребно
вдоволити всѣмъ вимогѣ, бо не щадячи трудівъ заосмотрєніи свій
магазинъ дуже щєдро свѣжыми товарами, такъ краєвими якъ і за-
граничними та й америкєанськими. Замовленя на готові футра
пріймає. Замісєцѣвъ припоручєня виконує аиъ найсовѣтїишє і то-
чно. — О числєнні замовленя проситъ Пѣважаннхъ Р. Т. відбѣра-
тєлѣвъ і оствє вѣ поважанємъ **М. Ташманъ**
584 9-12 у Львові, улица Сикстуска, число 2.

інструменти музичні.
620 3-4
Полотна, бѣлє столове
рушники, хусточки, дре-
лїхи и т. п. власні виробы
порукає по цѣнахъ умѣрєныхъ
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТНАЦНЕ
„ПРЯХА“ зъ Кросва
Замовленя зъ провінцій просимо
надислати до Кросва.
Почта, телеграфъ и стація зє-
лѣзницѣвъ вѣ мѣстѣ. — Пробки
и цѣнники присылаємъ на жа-
данє даромъ и оплатно.
Заразомъ остерєгаємъ, щєре-
презєнтантомъ нашої фїрмы, подо-
рожючимъ по Галичинѣ и Буко-
винѣ, в. п. А. ЛЬОХЕРЪ, а иншихъ
агєнтѣвъ аиъ похатникѣвъ не вы-
сєлаємъ. 528 9-?

Пожелати кождой
господини,
котра нѣзъ вєгладу на оцаднѣсть,
здоровѣе и смачѣ уживає лише
Катрайнера кавы солодовѣн.

Лінія Голандія-Америка Роттердамъ-Ню-Йоркъ.
Найближшї вѣдѣзды:
12 грудня „Статендамъ“ 2 год. по пол., 19 грудня „Рїнддамъ“
6 год. 30 м. рано, 4 сѣчня „Роттердамъ“ о год. і по пол., 16
сѣчня „Амстердамъ“ 5 год. 30 м. по пол.
Пароходы подвійно-шрубѣвъ о 12.500
тоннажѣ.
Цѣны першихъ каютъ зѣдѣ 264 кор. и выше) вѣдѣ
другихъ каютъ 228 к. и выше) при-
III. клєсє 197 к. 40 с. зѣ Вѣдѣ.)станцї.
Бюро у Вѣдѣ: Для каютъ: І. Kolowratring 10; для III. клєсє:
IV. Weyringergasse 7 A.
Австрїєскї вїдїмъ вѣ Вєрѣ, Інсбруку и Трієстѣ. 37

При закупнїи товарѣвъ просимо покликуватисѣ на нашу часописѣ
Издаєць и одѣвчєлєний рєдакторъ Иванъ Болѣй.
Цєнзѣра вѣ фєбр. Чєрдєковєн.
Зѣ лєвуєннѣ Искєтєльнѣ Пєдєвчєлєннѣ

Искєтєльнѣ Пєдєвчєлєннѣ

Найвишємї відзначєня від Дирєкції дѣбр Єго ц. и к. Вєл. Цєсаря Франца Йосєфа І., від ц. к. Тов.
гєспѣд. і Вєл. Міністерєвъ рїдѣи. у Вїдѣи і від Академіи винаходѣвъ в Парижі.
Орєдїнаєльнї машини рїзничї **F. Wichterlego**
Model, Polonia TH і THA в 3 і 4 но-
жєратї і т. п. Млїннѣ
78 К., зяриди коваль-
шннѣ до шитя з першихъ фабрикъ, припоручають найдешевше
в **Prostejovі**, аиъ: знанї сїкарѣвъ **New**
жємї, молотїльнї з жєваннми щїтами, крѣтї
до чищєня збїжа систєми Вєкєра почавши від
сїкї, прєси до оїлю, ваги, сїкарѣвъ огнєві і ма-
шннѣ до шитя з першихъ фабрикъ, припоручають найдешевше
I. NEUBERGER і S-ka Lwów
Склады у власнїмъ домї при ул. Grodeckiej І. 53, нуди всѣмї
замовленя просимо висилати. 330 2-23

Ф. КОРНЕЦЬОГО і СП.
Львів, Пасаж Гавсмана.

„Богъ нехай крѣпите, молодѣ братя, Вашѣ силы! крѣпко стойте за всёъ гды за права русско- го народа!“ разомъ 14 „ 44 „		
о. Д. Луговный зъ Зарѣча 20 „ — „		
о. Ник. Була зъ Дверника складку (зложили: о. Н. Була, Юлія Була, Мирослава и Павлина Будовны и Марія Вібрачнѣ) 10 „ — „		
о. Андр. Тимкевичъ зъ Желдія складку: вѣдь себе 5 К., вѣдь о. Слм. Дуткевича зъ Пѣдду- бець 3 К. и Н. Даниловича зъ Жовквы 10 К., разомъ 18 „ — „		
Д-ръ Вѣлинскій пѣзъ Збаража 10 „ — „		
о. Ал. Зячѣвскій пѣзъ Збаража 10 „ — „		
о. Вол. Петрушевичъ зъ Калуща складку: о. В. Петрушевичъ 10 К., о. Ник. Струтинскій 4 К., Пет. Воднарчукъ 2 К., Ант. Гарасимовичъ 4 К., Ив. Петру- шевичъ 5 К., Антонина Петру- шевичъ 2 К., Л. Бачинскій 2 К., Д-ръ Ив. Куровецъ 8 К., Цецилія Куровцева 2 К., В. Козорѣтъ 1 К., Максимовичъ 1 К., Левицкій 2, Левицкій 10, Каратинскій 5, Щербатюкъ 4, Н. Н. 8 К., разомъ 70 „ — „		
о. І. Коцикъ зъ Щитовець („на гонимыхъ католицкою гака- тою“) пересылає вѣдь своихъ парохіянъ 6 „ 10 „		
Д-ръ К. Кошъ зъ Крукеничъ 10 „ — „		
Товариство взаимн. кредиту „Вѣ- ра“ въ Перемышля 100 „ — „		
Ив. Рудницкій нотаръ зъ Луки Марія Стрѣльбица зъ Наваря (зъ допискою: „И я маю брат- чика, що колись, дасть Богъ, буде потребувати руского у- ніверситету; тому и я посыл- аю ленту на потерпѣвшихъ борьбѣ въ тѣй справѣ“ 10 „ — „		
Хлопы гайдамаки зъ Козяры 10 „ — „		
Хлопы гайдамаки зъ Суховець 10 „ — „		
Хлопы гайдамаки зъ Нового- Села коло Пѣдволочискъ 10 „ — „		
Іоанъ и Євгенія Стоцкій зъ О- гладова (замѣстъ телеграммы) 20 „ — „		
о. Ф. Тарнавскій зъ Манава, Бахталовскій зъ Перепелникъ и Пиличукъ зъ Гарбузова 30 „ — „		
о. Сев. Ступницкій зъ Торговиць Левъ Гузаръ, заст. нотарі въ Стаиславовѣ складку 110 „ 30 „		
о. К. Фацієвичъ зъ Стрѣльскъ и 20 „ — „		
Мих. Губчакъ, директоръ руск. нар. театру пересылає зъ Сам- бора вѣдь себе 40 „ — „		
о. Вол. Микитка Купчинець „для тѣхъ русскихъ студентѣвъ, ко- трѣ зъ львѣвского університе- ту выступають“ 7 „ — „		
К. Лещинскій зъ Теревовль 15 „ — „		
о. Ник. Селезѣйна зъ Яччина 20 „ — „		
Русины Надвѣрнянскій складку: 50 К. для молодежи свѣтской а 50 К. для питомцѣвъ дух. семинаріѣ, разомъ 100 „ — „		
о. О. Воярскій, Новосѣлка Кост. 5 „ — „		
Л. Ворачекъ зъ Перегінська 2 „ — „		
о. Л. Горалевичъ зъ Угерска 10 „ — „		
о. Д. Хоминъ зъ Шульганѣвки Фабрика печей кафелевыхъ и складъ Ивана Левиньского у Львовѣ 51 „ — „		
Складка зъ Куликова 57 „ 30 „		
А. Балтаровичъ зъ Глинянъ но- ву складку 51 „ 96 „		
Додаткова жертва одного Рус- на зъ Рогатинщины до надѣ- сланои д-ромъ Могилянскимъ суми 303 К. 40 с. и выказанои въ 264 ч. „Дѣла“ 8 „ — „		
Григ. Цеглинскій зъ Перемыш- ля 113 „ — „		
о. Алекс. Левицкій зъ Скалы вѣдь себе 30 К. а вѣдь Ч- тальнѣ „Провѣтъ“ въ Скалѣ 100 К. разомъ 130 „ — „		

Змѣна локалю! Юліанъ Домбровскій
 Иснуючий вѣдь 30 лѣтъ підъ фірмою

вний рух панував до пізньої ночі, військовий і поліційний патрулі стояли на постовах. — На закінченні дня відбувся торжественний вечорок в львівських м'ясницьких касинах. Тоастував між іншими, як звичайно, Плятун Костецкий, та саме разом не по руски; не співано також руского „Многая лета“, лише як пралад Плятовский закінчив тоастром: „ко-схайму сіє!“

— **Ne nas jest!** На підставі сфальшованої в користь Поляків статистики професор Гломбінський нарахував у східній Галичині злиш 1,200,000 Поляків. Більша половина тих „Поляків“ такі самі Поляки, як деякі „Polacy nad Nisem“. В 560 ч. Słowa polsk'ogo читаємо: „Кількох Поляків займає визначне державне становище, як пр. п. Більніський, двірський фармацевт хедива“. В 568 числі в статті „Поляки в австрійській дипломатії“ Słowo пише: „Конзулем в Одесі є п. Більніський“. До Поляків зачислено також л'якара при воєнній маринарці д-ра Зарицького. — Оже радимо проф. Гломбінському, щоб, як буде писати статистику „Ne nas jest rosa wschodnia Galicja“ не числив за Slowom, тих осіб до Поляків, бо фармацевт Іосиф Більніський в Русині, сином руского священика з Козьми ко-Тернополя; конзул в Одесі Більніський в Русині, сином крилошанина львівської капітули; д-р Зарицький в Русині, а його отець, священик в Збаражчині, мусів аж спростоване посылати против спольщення сына польським днем-никам. Нехай д-р Гломбінський не зачислить до Поляків руских співачків, котрих польська преса вичисляє між польськими співачками і співачками, а протестує их против той чести прозиває, як н. пр. панну Крушельницьку прозивала — jakaś Włoszka z Mikuliniec...

— **3 Рудон.** Попала ся нам в руки картка записаного паперу, що служила оберткою якогось писма. З одної сторони печатка почтова: Rudki 17. X. 01, печатка староства: c. k. Starostwo w Rudkach і адреса: До Преподобного гр. кат. Уряд... парохіального в... п. п. Рудки Eloffo; з другої сторони сего свистка паперу можна перечитати: „Starostwo! Urząd parafialny donosi, ... III-go kwartału 1901 ... kat. parafial Szolomienice... żaden wypadek natura... danych włoskich;... uderzył się żaden wyr... enia, zawarcie... ani też żaden wypadek ... by dotyczył obywa... kich. ... parafialny... dnia 1 października 1901. — Gerwazy Carowicz, proboszcz, Ojciec Gerwazy z Szolomienice! Чи не встиг Вам, що п. к. Староство в Рудках пише до рус.-кат. Уряду парохіального по руски, а Ви до того староства по польски! Чи мало Вам знаваги, якої дізнали-сте на оборонку деканальним в Рудках від своїх товаришів священиків за польську кореспонденцію з властями? Опам'ятайте ся, бо за ціну... Ваша чесна особа не дістане лишньої парохії.

— Виділ Товариства Русна Бурса в Тернополі складає огнем щиросердечну подяку Виресов. Митрополиту Андрею Шептицькому за щедрий дар 200 кор. для Рускої Бурси. — За Виділ Ар. Омельяна Калитовського голова, Юл. Левинський секретар.

— **3 Товариства ім. Котляревського.** Подаємо до відомости дещо важливішого з ухвал і діяльності Виділу нашого Товариства.

Справа з сціком будучого руско-українського театру вже майже порішена. Виготовлення сціку підняв ся п. Яр. Стефанович техник в Граду. Тимчасом ухвалено на засіданні Виділу виготовити картки з видом будучого руско-українського театру. Видані тих картон занялась особа вибрана Виділом комісія, котрій уділено на початок кредиту в квоті 40 кор. — Далше ухвалено запросити листовно пп. проф. Грушевського, проф. Колесу, проф. Дністрянського, п. Копака, п. Кобринську і н., щоб зволікли ласкаво дати один відит на дохід Товариства ім. Котляревського. Констатуючи факт, що членів наше Товариство числить понад 360 а вкладки членські за сей рік вносять лиш 230 К, звертаємось до всіх тих членів, що залягають з вкладками, з просябою а радше з упійненням, щоб як найскорше полатили.

Се велим прикра обставина, що вже в засісках мусимо домагатись сего. Вкладка так мала, лишень 2 К на рік, а мимо сего деякі члени не можуть і так малої квоти добутти. Далше звертаємось до всіх Ви. Родимців з зазивом, щоб розкупували цілонки на дохід нашого Товариства, бо рішення дозволу збирання складок кінчить ся лям в марцо. — В кружжю аматорські, які де в, визнаємо, щоб яко такі вписувались до нашого Товариства і творили філії Товариства ім. Ів. Котляревського. Буде се користне так для розвою нашої драматичної штуки взагалі, як також для розвою Товариства ім. Ів. Котляревського. — В членів Товариства прийнято: о. Вол. Стернюка, пароху з Пустомит, п. І. Галушак, п. В. Чорного, п. Калинюка, п. Городинського і п. Яр. Небилівця.

Вкінці подаємо до відомости, що націль Товариства зложили датки: Гості на весілля п. Пачовського на руки п. П. Чайківського 20 К, збірка п. Зоні Несайко на пазнику у о. Добрянського в Репуницях 10 К 60 с., збірка п. Ганкевича 90 с., п. Е. Вурачич-

ський 1 К, о. В. Стернюк 4 К, п. В. Чума (збірка) 1 К, 6 с., п. Заяць 20 с., п. Головчук 20 с., п. Вишницький 20 с., п. Винників 20 с., п. Сушко (збірка) 1 К 10 с., п. Ів. Бачинський 3 К 60 с., п. Г. Токар 58 с., п. Вугель-нотар в Краківці 5 К, пані Вуглева 5 К, о. Е. Лукашевич 20 К, о. Е. Цемпінський 4 К, о. Кручковський 5 К, п. Борта 1 К, п. Ворек 1 К, п. Федорович 1 К, п. В. Сінкевич 1 К, о. Крайчик 1 К, п. Мачковський 1 К, о. Сінкевич 1 К, п. Молчек 1 К, п. Гучинський 1 К, з вечерка в касині в Краківці 10 К, з цеголок 3 К 20 с., п. А. Сероичковський 90 с., п. Т. Купчинський (від співачків на вінчанню п. Янкевичівної) 20 К, гості на весілля в Конюшках на руки п. Лисика 13 К 70 с., дохід з вечерниць на Весілі 10 К, дохід з льотерії 108 К 36 с. — За Виділ Г. Б. секретар.

Наука, штука и література.

— Вийшли ліричні поезії Василя Пачовського, книжочка перша, під заг. Розсипані перли. Ціна брош. 1 кор. 60 сот., опр. 2 кор., з пересилкою о 50 сот. більше за реком. посилки. Дістати можна в обох руских книгарнях у Львові. Найскорше наступить висилка, як гроші прийдуть на адресу: Володимир Старосольський, Львів, ул. Личаківська 27.

Именованія, перенесенія, відзначенія и пр.

Міністер просвіти именував Ольгу Барвінську учителькою школи вправ при жіночій семінарії учительської у Львові.

Царь надав секретареві намісництва Брон. Заградникові, заступаючому старосту в Косові, ринарській хресті ордеру Франца-Йосифа.

Міністер судівництва переніс повітових судів: Брон. Вержовського з Товмача до Галича, Стан. Новосельського з Рожнітова до Калуща, Здис. Навоносого з Луки до Добромила, Льва Левинського з Порохника до Скольного; — далше переніс судових секретарів: Иги. Кубе з Добромила до Львова, Юліана Давидовича з Делятина до Бережань, Волдс. Доніха з Косова до Львова, Івана Огоновського з Борщова до Самбора, д-ра Волдс. Гомоского з Кам'янки до Самбора, Вмиз. Кляка з Рыманова до Богородчань, Іллію Френка з Лопатина до Коломиї, Волдс. Катпевича з Бежа до Станиславова и Каз. Бжезінського з Богородчань до Радимира.

Повітовими судьями именував: Юл. Гарлицкий з Волехова до Підгаєць, Стан. Пилицького з Винників до Рожнітова, Меч. Россовського з Шчиря до Шчиря.

Судовими секретарями именовані адвокати: д-р Альфр. Минц з Відня для Стри, д-р Пв. Гофер з Гривова для Львова, д-р Геир. Гортель з Відня для Черновців и д-р Гринг. Демковський з Львова для Сянока.

Перенесені радники суду краєвого: Софр. Фолосевич з Добромила до Перемишля, Теод. Гривовський з Кромержа до Черновців, Анд. Тангез з Мильніц до Станиславова, Фридр. Маєр з Потока золотого до Тисмениці, Фьор. Малиновський з Станиславова до Львова, Ів. Лазорик з Рогатина до Станиславова, Анд. Пискоуб з Тисмениці до Станиславова, Люд. Герасимович з Шчиря до Львова, Руд. Яцковський з Скольного до Самбора, Анд. Нівелінський з Гривалова до Коломиї, Лев. Герасимович з Нового Села до Рогатина, Фил. Дренскер з Тернополя до Львова, Стан. Червинський з Косова до Коломиї, Марк. Фединський з Підгаєць до Золочева, Модест. Каратинський з Калуща до Коломиї, Петро Масимович з Станиславова до Львова, д-р Богд. Криницький з Бережань до Станиславова. — Радник краєвого суду д-р Даміан Савчак одержав систематичну посаду радника суду краєвого у Львові.

Радниками краєвого суду при трибуналі першого інстанції именовані судові секретарі: Леонид Чировський з Сянока для Сянока, Ів. Ярена з Львова для Станиславова, Гіршбуг з Львова для Тернополя, Франц Ксавер Нівінський з Бережань для Бережань, Амерз Орштанг з Перемишля для Перемишля, Вяч. Марковський з Сянока для Золочева, Вяч. Шварц з Самбора для Бережань, заступник прокуратора Франц Бжововський з Вадовців для Сянока, Алекс. Кмидинович з Львова для Львова, судья пов. Феакс Мавський з Печеніжина для Тернополя, секретарь суд. Марк. Гавалій з Львова для Станиславова з призначень до служби в краєвому суді у Львові, Франц Шелінський з Чорткова для Тернополя, д-ра Ів. Дрезнінський з Кракова для Бережань, Анд. Дренгевич з Коломиї для Золочева, Мих. Несвотинський з Перемишля, Емил. Кобринський з Надвірної для Тернополя, Роман Сосновський з Стри для Тернополя, Писд. Децкевич віцепсекретар міністерства для Львова, д-р Волдс. Малачинський з Львова для Золочева з пошпенем у Львові.

Радниками краєвого суду и начальниками повітових судів именовані повітові суді: Иги. Дєрович з Любачев, Конст. Оршкєвич з Снятин, Анд. Воцюрков з Товстог, Адольф Янішевський з Комарів, Маріан Раставецкий з Кутах (вс на своїх дотепершніх мѣсах служб) а Володим. Габля з Радимира для Мильніц.

Русини! Памятайте на руску Бурсу ремісничо-промислоу у Львові!

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Справозданє з діяльности „Краєвого. Союзу кредитового“, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за місяць надоліста 1901.**

I. Стань довжний:

1. Удѣлы членовъ	30.969.70 кор.
2. Фондъ резервовый	977.12 "
3. Вклады: Станъ зъ початк. падоліста 347.250.46 кор. вложено 30.002.90 "	
вынято 11.351.05 "	
Станъ зъ концемъ мѣсяца падоліста 1901 р.	365.902.31 "
4. Сальдо процентовъ	143.590.79 "
5. Спеціальна резерва	127.88 "
6. Дивиденда неоплачена за 1900 р.	702.88 "
Сума	413.040.68 кор.

II. Стань чинный:

1. Удѣленъ позички: Станъ зъ початкомъ мѣсяца падоліста 360.115.72 кор. сплачено зъ падоліст 4.706.50 "	
удѣлено 12.360.00 "	
Станъ зъ концемъ мѣсяца падоліста 1901.	367.809.22 "
2. Движимости	816.70 "
3. Льокація	39.047.20 "
4. Кошты спору	87.39 "
5. Кошты адміністраційны	3.610.03 "
6. Готівка	308.82 "
7. Друка для товариствъ кред.	449.81 "
8. Паперы фонду резервового і резерва	911.51 "
Сума:	413.040.68 кор.

Кредитъ Товариствъ	180.767.00 "
" саришовъ	100.179.32 "
" векселевъ	86.862.90 "
Разомъ	367.809.22 "

Членовъ прибуло 1, убуло —, остало зъ концемъ надоліста 1901 352 зъ 796 декларованихъ удѣлами зъ сумъ 39.800 кор. — Стопа процентова вѣдъ вкладахъ 4 1/2%, вѣдъ позичокъ 5 1/2% — 7%.

Львѣвъ дня 2 грудня 1901.

Дирекція.

Телеграммы.

Познань 7. грудня. Палата карна засудила б. редактора Прагм д-ра Раковского за погорду институту державныхъ и за обиду б. министра Подольского на два роки вазничъ, а другого обжалованого, выдавца того дневника Видермана, на 6-тижневу вазничю.

Смирна 7. грудня. Якійсь Турокъ стрѣливъ зъ револьвера до австро-угорского конзуля Галера и ранивъ его въ шю.

Преторія 7. грудня. Англійцѣ заатакували три бурскі табори и взяли 250 Вурѣвъ въ полонъ.

Берлинъ 7. грудня. Berliner N. Nachrichten пишуть, що треба панами Полякамъ ихъ агітаційне ремесло утруднити, гордість польска повинна бути покарана, и треба звернути увагу Поляків на те, що „властиво станъ облоги в властиво нормальнымъ станомъ конституційнымъ для череды зрадиківъ и агітаторівъ“.

Будапешт 7. грудня. Президентъ апелляційного суду въ Люцернъ Ротъ, выбраний суперарбитромъ въ спорѣ о Морске Око, повѣдомивъ угорское правительство, що складає свій мандатъ.

Римъ 7. грудня. Велику сензацію вызвавъ фактъ, що папа римскій прийме князя Чорногонома на аудієнці въ справѣ коллегіи св. Броніма.

Ню-Йоркъ 7. грудня. Доносять сюда зъ Кольонъ, що начальникъ повстанцівъ Діацъ піддавъ ся.

Вѣдєнь. Царь виѣхавъ вѣчера на ловы до Стри и поверне въ среду. — Въ суботу відбула ся кількогодина нарада міністрівъ.

Линц 9. грудня. Намѣстникъ Горьшном Австрій бар. Путоиъ уступає. Наслѣдникомъ его має зѣстати гр. Віландъ-Рейтъ б. міністеръ просвіты, президентъ сенату въ трибуналѣ адміністраційномъ.

Инсбрунъ 9. грудня. Намѣстникъ Тироля гр. Мервельдъ уступивъ и зѣставъ именованый бар. Шварценавъ, шефъ секціи въ министерствѣ справъ внутрѣшнихъ.

Харнівъ 9. грудня. За обиду професора хеміи релігівано всѣхъ студентівъ І. року въ институтѣ ветеринарійномъ.

Лондонъ 9. жовтня. 8 транспортныхъ кораблівъ одержало приказъ удати ся до полудневои Африки.

Вашингтонъ 9. грудня. Въ палатѣ репрезентантівъ ухвалено 5.000 доллрѣвъ рѣшю пенсії для вдовы по Мекъ-Кінлею.

Зъ Дирекціи ц. к. зельзницъ державныхъ

Північно-німецкий рухъ товаровъ в Галичинѣ и Буковинѣ. — Зъ днем 1. грудня 1901 входить в жите додаток V до тарифа часть II, зшиток 2. Почавши від 1. грудня 1901 до 30. цвѣтня

1902 будуть переходити поїзди мішані а зглядно особові ч. 1054817 і 8181053 на шляху Барцдорф-Галіпердорф і Барцдорф-Лверінгъ тільки в недѣлі і свята.

Північно-німецкий рухъ товаровъ в Галичинѣ и Буковинѣ. — Зъ днем 1. грудня 1901 входить в жите додаток V до тарифа, зшиток 2.

Північно-німецкий рухъ товаровъ в Галичинѣ и Буковинѣ. — Зъ днем 1. грудня 1901 входить в жите додаток IX, до тарифа, зшиток 1.

Русини! Памятайте на агітаційный фондъ „Народномъ Радѣ“ у Львові!

Малый фейлетонъ.

Дівчина з Ліль.

Із Фрідриха Шпільгагена переклав М. Яцків.

Коли Юлій другий — іде повість — носив тїру у святим Римі, найдено при відбудові одної катакомби тїло дівчини, наче би його перед сотнею лїт не дотулила ся студена рука смерти, наче би учера зійшла з свѣта, якого рожевий відблиск, здавало ся, трївав у її ніжнім личку, а свѣтло карих очей-зірок що лиш померкло під солодко-важкими віями, які укривали їх до половини. Винесли любе диво в гору на Капітолъ і положили на катафалку з цвѣтів. І туди на Капітолъ, в гору сходами, ішли на прощу цікаві Римляне яненими громадами: молодий і старий, багат і бідак, ішли та іздїляли ся видом, наче би для них злетїв з високого неба свѣтлий ангел на темну землю. І зійшли ся усі артисти, скілько їх лиш ховав величавий Рим: одні з палєтами, пензлями, красками, з деревом до модельованя, допото, з глиною иньші, аби відобразити ту якої невинний чар принад і солодка краса спили понад усе, що лиш їх очі оглядали коли у гордих царівен, гарних дочок почтенних горожан і контадінів та осмалених від сонця і вітру струнких дївок. І прийшов також найбільшій між ними: Рафаель Санціо, любимець богів — глянїв і побивив і вирвав смерти на все чудовий образ дівчини, відбивши його з любовю у воску, навівши дивними чарами своїх красок.

І далі іде повість: Коли великий мистецє скінчив свій твір, тоді розсипало ся мертве тїло в порох, до якого належало вже від давна. Але остав свѣтлов на потїху майстерний твір великого Урбінцї.

Учені заперечують правду сеї повісти; для мене вона правдива. Далеко скорше сумнівав би ся я про запах рожі, про сяво місяця, про свѣт зір і свѣтло сонця, ніж про те, що се гарне дівча жило і що відтворила його рука найбільшого із усіх майстра, отже що смерть і жите, ворожі зрештою сили уюди, цілують ся як дві влюблені посестри на її личку.

І як смерть і жите тремтять на обличчю у чудових перемиах відтїний, прошибають роскїш ба рівно-ж і жалъ, а дивлю ся в него і в нїм найглибша душа для мене.

Яка роскїш, знати, що сонце оглядало колїсь таку красу у своїм вічнім бігу!

Який жалъ, знати, що такий любий цвѣт став так рано жертвою ночи-смерти!

Раз жалъ боронить розкїш, пригадуючи, як ся одна тїнна жертва в лиш символ жорстокої нищети, який усе гарне на студений земли підняло без найменшого помилуваня.

То знов роскїш бере верх над смутком потїшаючи свѣтою силою краси, котра на вите вовків у метіль усьміхав ся, із найглибшої катакомби свѣжо процвітає.

Так отже не жорстоке ніяке жите земське, так отже не темна нічка земська доля, коли її нераз серед буденної пустелі обавить ся божественне свѣтло краси, хоч би воно вийшло з темної ночи-могили.

Держи тоді свѣтло, чоловіче, той чарівний образ диву! Як ти артист, то в жарі фарб, в спіку, у мarmorі, словах або тонах!

А не дав тобі ніякий бог образувати чи творити, то вбий собі те глибоко у своє квітне серце!

*) У музею в Лїлї (Lille—звідти назва) в оригінальне погрудє, про якого чар купецькі відбитки дають лиш слабеньке виображенє.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дістати можна въ тов. „Просвѣта“, Рянокъ 10

Робітня позолотничя
заложена в році 1891

Петра КУХАРСКОГО
у Львові, Пасааж Гавсмана ч. 7.

Виконує всякі роботи входячі в той обсяг

а іменно

Золочене і відновлюване престолів і іконостасів навіть дуже старих.

Рама до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі.
Направи і наслідуваня (антиків), старих
бронзів, порцеляни і т. п.

Замовленя з провінції полагоджую зараз. 611 8—10

Надболозне.

Спеціаліст недуг шкверних, по-
лових

Д-р Леон Раш

ордує в д. 9—12 п 2—5 уліця Ягай-
лонська 11 А — П поверх. 83 49—60

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. ац.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купе и продіє

всѣх паперы цінні і монети

по найдешевшій курсі деннім не чи-
слачи ніякої провізії. 374 [4]

Дентистичне Заведення

Гетманська 12

побіч Віденської каварни виконує пльомбове і ви-
татане зубів без болю, вставляє штучні зуби в ка-
чку і золоті без витатаня коріння або по витатанню
при допомозі техніки англійської школи.

551

Д-р Ф. Фрушман.

КОПЕРНИЦЬКИЙ І СИН

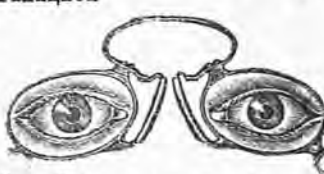
Оптики і Механіки у Львові площа Галицька ч. 1.
проти Банку Гіпотечного на плантаційній площі
Галицької

поручає в величезній
виборі і по цінах
найдешевших

окулярів, циліндрів,
лорнетів, біноклів,
далекоскопів, баро-
метри, термоме-
три, мікроскопи,
люми, компаси, райсфайри, тасми м'ягкі,
шпони, лібелі, манометри і т. п.

Уряджене дзвоником електричним.

Всѣх направи полагоджують ся якъ най-
скорше і найдешевше.

Молочарня Переворська

отворила нову філію

при площі Бернардин-
ської ч. 11. 611 1—3

Совганка Морске Око

отворена. В д. 17 і свята при
музичній військовій. Вступ на д. 17
в тижні по 10 кр.

642 1—5

Іваніцький.

ІОСИФ ІВАНІЦЬКИЙ

Торговля машин до шиття

Львів, Готель Жоржа.

Річна продаж 750 машин.

Рік замовлення 1872.

Продаж, заміна і направи машин
до шиття, складові часті: нитки, о-
ліва, ігла і т. п. Машини справляють
лиш повним вагою і найліпших
фабрик загальної і віденської.
Не викладаю агентів для баламути
Р. Т. Відборців. По домах ходять
агенти тільки з жидівських фабрик
і дістають за продаж машини
10 зр., а ніжні 20 зр., а за те
відборців мають ліхній і дорожні за-
платні товари. Кожда торгова,
маючи добрий товар і мірні ціни, не
може вислати агентів.
200 машин до шиття в с. на
складі до вибору. Найліпші до па-
ртам 77 зр., готією 70 зр.

Іосиф Іваніцький

механік і спеціаліст. — Львів, Го-
тель Жоржа, 269 30—36

Прошу замовити ціннік.

Панна з уніченою ши. вид.
17 літ маюча, гляда-
місця приготувати до шкіль
народа. Адрес: Наука poste
rest. Дрогобич. 629 2—2

В Дорі над Прутом

на продаж д. 17 з огородами, два
покої, кухня, епіжарня і пив-
няця. Місце купелеве, чудна
гирська околиця. Відомість в І-
ваню пошта Устечко у Іоанні
Велигорської. 631 2—2

Вже друнує і незабаром
вийде підручка для старших і
молодших: Історія рускої літе-
ратури, 8—9 аркушів друку
Замовляти тепер дешевше ли-
ше по 85 кр. з портом у авто-
ра: Йосифа Застарця, Бере-
жани. 630 2—3

Виробіть мозаїки в склі, св. Гро-
би, отарі Божого Тіла і гроби
з Лурд св. папою Леонам XIII.
визначені
Призначені католицько-богослов-
ської академії в Петербурзі, на
жидівській місій в Царгороді.
Ілюстровані цінники оплачено.
Доставка під порукою.

Epilepsi.

Хто терпить на падаючій, корчі
і інші нервові хвороби, нехай за-
жадає о том брошури. Достати
можна даром і оплатно за посе-
редництвом Schwaben-Apotheke,
Frankfurt a/Main. 147 35—50

Рідка нагода!

300 штук за 1'80 зр.

Чудовий позолочений годинник
з електричним ланцюжком, добре й-
дучий, з 3-літньою гарантією; 1 ч.-
годині зі східних перед, наймодній-
ша дамська оздоба на рами, шпю
або волоса (пат. замк); 1 електр.
шкіряна механіка; 1 електр. кишеньовий
кишеньовий прилад до шкеля; 1 е-
лектр. дамська брошка (новітня); 1 па-
ра електр. квіток з імітованими бри-
ліантами (дуже аводячі); 1 електр.
шпилька до краватки (аводяча); 1 е-
лектр. гарнітур до манжетів і на-
грудника; 1 електр. кишеньове тоа-
летне зерцало (бельгійське шкло) з
етію; 1 штука пахучого тоалетного
мила; 1 електр. притримувач до
краватки; 35 англійських предметів
до кореспонденції; 30 штук різ-
них річків, все для домашньої потре-
би. Всі 300 штук разом з електр.
годинником, що сам собою ті гроші,
можна дістати за пошлаткою тіль-
ко за 1'80 зр. ще лиш короткий час.
М. В. Браунманн, Краків. Коли
що не подобаєсь, то гроші поверта-
ють ся. 319 5—1

СПРАВОЗДАНО ДИРЕКЦІЇ БАНКУ ЗВ'ЯЗКОВОГО в СТАНИ-
СЛАВОВІ, стоваришені зареєстрованого з ограніченою пору-
кою за місяць падолисть 1901.

А) Стань чинний.

Позначка на скрипті	Стань в кінці жовтня 1901		В протягу в д. 1/10 до 31/1 1901		Стань в кінці жовтня 1901	
	к.	с.	к.	с.	к.	с.
Позначка на скрипті	209163	93	4838	81	3890	—
" " векселі	13715	86	5191	—	4812	—
Кошти адміністрації	2443	58	180	89	478	57
" " спору	839	64	59	36	94	48
" " заснована	247	20	—	—	—	—
Рахунок поліції	653	87	121	42	91	56
Цінні папери	2410	—	—	—	—	—
Готівка	6242	36	—	—	—	—
Сума стану чинного	235716	44	10391	48	9366	61

Б) Стань довжний.

Удѣлы членскій	52011	71	280	—	14	60	52277	11
Фондъ резервовый	14535	56	36	26	—	—	14571	82
» для касъ позич.	—	—	—	—	—	—	—	—
Вклады щадничі	129	39	60	5211	08	6058	88	129031
Вдсотки	10135	65	1296	77	—	7	91	11424
Кредитъ банковый	27800	—	—	—	—	—	—	27800
Обезпеченіе членовъ	336	62	299	28	—	447	42	188
Зыскъ съ лѣтъ минувш.	957	30	—	—	—	61	80	895
Сума стану довжного	25716	44	7123	39	6590	61	236249	22
До того стану чинный	25	16	10391	48	9366	61	236249	22
Разомъ (Капіталъ обор.	47432	83	17514	87	15957	22	472498	44
Оборотъ касов.	—	—	—	—	—	—	—	—
			33472	к. 09 с.				

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годінї по полудні. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитішихъ повістей“ виходить вѣ второкъ і вѣ второкъ і п'ятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату і писераты приймають: у ЛЬВОВѢ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшевского ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсманъ ч. 9; К. Бухтабъ ул. Кароля Людвига ч. 23. — у ВІДНІ: М. Дукесъ I Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТѢ і ГАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ і напечатаність за писераты платити у Львові.

Дѣло

Передалата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії: за границею:
на цѣлый рокъ . . . 32 к. на цѣлый рокъ . . . 44 к.
на півнь року . . . 16 „ на півнь року . . . 22 „

у Львові:
на цѣлый рокъ . . . 26 к. на півнь року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на мѣсяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Гукотисъ авертають ся лише на попереднє застереженіє. — Редакція неопечатаній півнь-півнь-півнь.

Подинокъ число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія зазначай приймають ся по 20 с. вѣдъ одной строчки писератомъ або еп мѣсяць а вѣ рубриці „Надселе“ по 60 с.

Поліки і инші донесенія приватній числять ся по 20 с. вѣдъ строчки.

Гарній слова.

Вернула депутація львівськихъ Русинівъ зъ Відня вѣдъ міністра просвѣты, отже годить ся придивитись сему, що привезла.

Короткій змістъ бесѣды п. міністра д-ра Гартля, котрою принявъ депутацію і пронамятне писмо львівськихъ Русинівъ, подали ми вже вчера, а вѣ вѣдъ такий:

Справа нашої університету і тѣсно зъ нею звязана справа нашої молодѣжи була нѣбѣ то вже на добрій дорогѣ, а поспувало еи уступлене тої молодѣжи зъ університету, бо черезъ те нѣбѣ то цѣла справа стала ся безпредметовою. Щобъ навернути справу назадъ на ту добру дорогу, на якій она вже була, докопче треба, щобъ молодѣжъ вернула назадъ, — значить, щобъ вѣдкликала своє виступлене. Поворотъ до львівського університету — можна було розумѣти зъ бесѣды п. міністра — вѣдъ готовъ нашій молодѣжѣ улегчити.

Передовсімъ придивимъ ся тѣй добрій дорогѣ, на котрій мала нѣбѣ стояти наша справа передъ уступленемъ нашої молодѣжи. Оденъ знакъ тої доброй дороги маємо вѣ тѣмъ, що і на далѣше застановлено університетскій виклады і тымъ запобѣгло ся новимъ бучамъ, якъ завдяки звѣстномъ вѣддозвѣ сенату майже мусѣли бы були скласти ся, коли бы була і руска молодѣжъ повила ся д. 3 с. м. вѣ університетѣ на заповѣдженій вѣддозвою сенату виклады. Коли те поновне застановлене виклады наступило за впливомъ п. міністра, то замѣтити треба, що ему, коли высылавъ дотичну телеграму до сенату і мабутъ до намѣстника, анѣ на гадку не могло приходити, що польска молодѣжъ явить ся вѣ університетѣ узброєна боксерами і револьверами та не застане тамъ руской молодѣжѣ, — значить, не міністра вѣ тѣмъ заслуга, що не прийшло до бучѣ, а заслуга руской молодѣжѣ.

Мала за впливомъ п. міністра вийти нова вѣддозва сенату, котра бы дала сатисфакцію руской молодѣжѣ і руской сусѣльности за тяжку обиду і зневагу, легкодошно і бутно имѣ заподѣяну. Чому-жъ тая вѣддозва не повила ся рѣвночасно зъ дальшимъ застановленемъ виклады? Тогдѣ якъ разъ була для неї пора, щобъ успокоити справедливо обурену молодѣжъ і руску сусѣльність. Скоро не повила ся тогдѣ, коли повили ся повинна була, то вѣ чѣмъ мала молодѣжъ і руска сусѣльність бачити запоруку, що она повили ся познѣйше? Окремо-жъ мы знаємо на певно, що д-ръ Ридігеръ о новій вѣддозвѣ і знати і чути не хотѣвъ.

П. міністеръ заявъ ся вже було розсѣдженемъ жалобѣ молодѣжѣ і нашихъ що-до упосѣджуваня університетскими профессорами і властями правъ руской мовы у львівському університетѣ. І зновъ заходить пытанє: вѣ чѣмъ можна добачити запоруку, що те розсѣджене вийшло бы на нашу користь і довело бы до забезпеченя намъ правъ слухныхъ і вѣ законахъ та дотеперѣшныхъ уже розпоряджень признаныхъ намъ правъ нашої мовы? Чи може вѣдповѣдь п. міністра на интерпеляцію пп. Романчука, Барвѣнського і тов. може намъ дати тую запоруку? Чи вѣдповѣдь тая не веде намъ скорѣйше ждати, що реляція сенату, намѣстництва або й поліції мали бы у него бѣльшу вагу, нѣжъ жалобѣ Русинівъ, покликуючихъ ся на законы і розпорядження?

Або креоване новихъ рускихъ катедръ. П. міністеръ обѣдує помагати визначѣйше способнымъ Русинамъ стипендіями, щобъ могли приспособлювати ся до науковѣ карієры, а вѣ мѣру, якъ поавлились бы середъ насъ нові способні сили, установляти нові рускі катедры, такъ що і безъ наглыхъ

внесенъ вѣ парламентъ, безъ новихъ законівъ, мы могли бы зъ часомъ прийти до свого університету. Ну, і мы, домагаючи ся руского університету, не гадаємо, що вѣдъ може стати черезъ нѣчъ уже вѣдъ разу цѣлий, повный, зъ усѣми выдѣлами і зъ усѣми катедрами; але чимъ дають намъ обѣтницѣ п. міністра запоруку, що прийшло бы намъ заразъ на першу пову руску катедру ждати 10 лѣтъ? Адже-жъ мы і теперъ маємо багато способныхъ людей, що такі вѣдъ завтра могли бы достойно засѣсти на університетскихъ катедрахъ. Чи намъ може ждати, ажъ ихъ сыны, може й ненароджені ще, підховають ся на вченыхъ при помѣчи стипендій п. міністра? Адже вже найвысшою постановою зъ д. 23 марта 1862 приречено отворити чотири катедры зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ для предметівъ, належачихъ до судового испыту державного. І що-жъ зъ того? До нинѣ маємо всего двѣ зъ тыхъ обѣцанныхъ катедръ! Одна зъ нихъ була вже обсажена д-ромъ Ом. Попуханьскимъ та, вѣдкликавъ сей вѣдѣйшовъ до Відня, вже двадцять кѣлька лѣтъ катедра ся не обсажена, хочъ і були способні кандидаты. Чи-жъ багато ваги можемо теперъ прикладати до обѣтницѣ п. міністра? Чи не мусѣть они выглядати намъ лише на солодкій слова для зацѣтканя насъ?

Зъ уступленемъ руской молодѣжѣ зъ львівського університету справа руской мовы і рускихъ катедръ вѣ сѣмъ університетѣ мала стати ся безпредметовою. Якъ то? Насъ выгнано насильно зъ нашої хаты, до котрой посѣдана маємо право природне і конституційне, і черезъ те, що насъ выгнано, що кривдами і зневагами прислужено насъ уступити зъ неї на часъ, мы маємо тратити право до неї? Нѣ! Сто разъ нѣ! Мы не на те платимо податокъ майна і крови, щобъ нашѣ сыны мали тиняти ся по чужихъ далекихъ університетахъ, скоро маємо нашъ університетъ вѣ осередку краю! Обовязкомъ правительства е, зробити поворотъ нашої молодѣжѣ до нашого університету можливимъ. Не молодѣжъ анѣ еи батьки мають ити до сенату, котрый своимъ незаконнымъ і бутнымъ поведенемъ выгнавъ нашу молодѣжъ зъ нашої хаты, а правительство має еи назадъ тамъ впровадити, де-ѣй належить ся мѣсце. Правительство і такъ богато вже завинило, що допустило до того, що нашѣ сыны а разомъ за ними і наша сусѣльність вѣ борбѣ о свое свято признане право, отже вѣ борбѣ, безъ котрой при справедливости правительства могло і повинно було обійти ся, терпѣть теперъ такъ богато і будуть мусѣти ще бѣльше потерпѣти.

Взяти лише на увагу кары, вымѣрені студентамъ за чужий провини, кары тымъ острѣйшій і несправедливѣйшій, коли порѣвнати зъ ними кары, якъ вымѣрено торѣкъ студентамъ політехніки або передъ роками краковскимъ студентамъ за далеко бѣльшій демонстрацій, выправленій д-рамъ Корчиньскому і Ростафінському; взяти далѣше на увагу несамовольну, а поведенемъ університетскихъ властей викликану майже примусову розсылку нашої молодѣжѣ по свѣтѣ та утрату року або вѣ найлѣпшѣмъ разѣ курсу, на яку наша молодѣжъ наражена, далѣше утрату удержанія і т. и.; то легко собѣ обчислити нашѣ жертвы і страты, безъ котрыхъ повинно було обійти ся, коли бы правительство пнакше було взяло ся до полагодженя справы. Але мы пригтовлені хочъ бы і на бѣльшій ще жертвы, а ждемо своего права, ждемо дѣль правительства. Гарній слова п. міністра адовольти насъ не можуть!

Зъ рады державной.

Мѣжъ внесенными на вѣчерашнѣмъ засѣданію палаты послѣдъ интерпеляціями знаходять ся интерпеляціи: Кремпы вѣ справѣ поступованя староства вѣ Живцю при розсѣданію оферты на выарендоване права пользования і ловлѣ рыбѣ, вѣ справѣ поступованя административныхъ властей вѣ Галичинѣ при розсѣданію заповѣдѣ; Брайтера вѣ справѣ билансу Unio Catholica зъ 1901 р. Ся интерпеляція выводитъ, що Unio Catholica вѣ Галичинѣ брала 2% вѣдъ премій для огневыхъ сторожей, але фонды ховала для себе. Удѣлы товариство продає по 100 зр. але не выплачує за нихъ нѣ капиталу нѣ процентівъ, лише вѣдкуповує по 25 зр. і зновъ продає ихъ по 100 зр. Уршукляки у Відні мали тыхъ удѣловъ на 18000 зр.; абы всего не стратити, мусѣли ихъ вѣдпродати товариству за 2000 зр. Unio спродавало тѣ удѣлы зновъ по 100 зр. за штуку. Интерпелянтъ пытає правительство, чи оно разъ вже зробить кѣнець сѣмъ обманствамъ і чи постарасъ ся о се, абы контракты зъ галицкими хлопями поуниверсально, абы билансы товариства оголошено вѣ галицкихъ часописяхъ і нарештѣ, абы се товариство розвязано хочъ бы за се, що оно противъ статута, котрый позволяє асекуровати лише католикѣвъ, приняло окрѣмъ бѣльшого числа жидѣвъ, такожъ коло 1000 православныхъ.

Президентъ міністрѣвъ вѣдповѣдъ на интерпеляцію Романовича і Брайтера вѣ справѣ поступованя львівской поліції вѣ часѣ демонстрацій учениковъ у Львові і вѣ справѣ жалю, якій гр. Голуховскій мавъ высказати супротивъ нѣмецкого правительства зъ причини антирусскихъ демонстрацій у Львові. Д-ръ Керберъ заявивъ, що надужити поліцію не такъ страшний, якъ ихъ предѣставлено; поліція сповняла свой обовязокъ вѣ найтѣжкихъ обставинахъ. Коли дѣйстно були якъ надужити, то они будутъ предметомъ докладного слѣдства. Що до Голуховского, то правительство не позволитъ, абы чужа держава мѣшала ся до нашихъ внутрѣшнихъ справъ і не было найменшой причины, абы міністеръ заграничныхъ справъ мавъ высказати супротивъ нѣмецкого правительства жалъ за львівскій демонстрацій.

Вѣ вѣдповѣди на интерпеляцію п. Барвѣнського вѣ справѣ емиграції зъ Галичины до Босны д-ръ Керберъ заявивъ, що правительство засадничо не хоче спиножати емиграцію поліційными средствами, але набуване ґрунтѣвъ вѣ Боснѣ зависить вѣдъ босаньского правительства. Коли отже емигранты, не одержавши такого дозволу, мусѣть потому вертати до краю, то не можъ вѣдвѣчалности за се складати на правительство.

Зъ черги приступлено до дискусіи надъ бюджетовою провизоріи. При тѣй нагодѣ забравъ голосъ д-ръ Керберъ, абы высказати свой поглядъ на ситуацію.

Президентъ міністрѣвъ заявивъ, що хочѣ дати послѣдъ пояснене о деякихъ справахъ, котры выповняють собою парламентарну атмосферу. Що до грозбы розвязаня парламенту вѣ урядовыхъ дневникахъ, міністеръ заявивъ, що коли бы хто вѣ прасовѣмъ бюрѣ, де теперъ бувають спѣворѣбники оппозиційныхъ дневникѣвъ і де вѣдповѣдає ся на кожде запытане, хотѣвъ довѣдати ся о правдивости сѣй вѣсти, бувъ бы згѣдно зъ правдою одержавъ вѣдповѣдь, що тамъ о тѣмъ вѣчного не знаютъ. Спеціальныхъ новинъ для запрызненихъ дневникѣвъ не держитъ. Що до самой рѣчи, то правительство анѣ на хвилию не вѣдвертає ока вѣдъ подѣй послѣднихъ лѣтъ і парламентарной ситуації.

Палата педанно выбрала і не потребувала бы зачѣпати о спомини зъ послѣднихъ лѣтъ. Однакъ выборѣвъ лишились ся тѣ самі і зъ вѣдѣи може выходити се, що не забути о вѣсѣмъ, що стало ся. Можна бы о тѣмъ подумати і було бы пожиточне, абы послѣ, вернувшись зѣ спѣльныхъ парадѣ зъ репрезентантами вѣсѣхъ частей державы, давали дома инші, ширші образъ ситуації і звязні подѣй, якъ се звичайно выборѣмъ руководячимъ ся домашними интересами е на руку. Однакъ не одинъ зъ послѣдъ не хотѣвъ бы стати вѣ суперечности зѣ своимъ мандатами і руководити ся впливомъ выборѣвъ. Зъ тої причины мусимо еще числити ся зъ многими може подѣями, котры будутъ псувати нашу роботу.

Що до чешко-нѣмецкого спору, бесѣдникъ звертає ся противъ закладу п. Пацака,

що Чехи правительство не можуть уважати за справедливѣ і обективне. Правда, що довѣре не дасть ся вымусити, але поднесеній закладъ мусѣть бути умотивований а тутѣ бесѣдникъ пытає: що правительство зрѣбило, абы его зъ тої причины называти сторонничимъ і несправедливимъ. Чи черезъ цѣлый часъ нашего урядованя мы де небудь назначили станъ посѣдана чешкого народу? Говорите, що именуємо за мало чешкихъ урядникѣвъ, але і зъ другой стороны чуєть каждого дня, що именуємо за мало урядникѣвъ. Зъ того можете судити, якъ то тѣжко вѣсѣхъ вдовольти. Правительство мусѣть передовѣмъ уважати интересы службы, бо населене має право домагати ся доброй администрації, абы отже правительство уважало за свое обовязокъ старати ся о неї, о стѣлько вѣ его ненарушимымъ правомъ покликувати на урядникѣвъ найлѣпшихъ людей.

Бесѣдникъ боронить правительство передъ закладомъ, що вѣ палатѣ промовляє примирительно, а на вѣдъ заслоною административной тайны выступая ворожо противъ Чехѣвъ. Коли тутъ і тамъ стало ся щось, що оправдувало бы яке зажалене, то се ще не выстане до формального обжалованя правительства, а яке найменше до становища загрожуемого сѣму мѣсци, зъ котрого може вийти розвязане всей путаннины.

Що до закладу, що робить правительство сценаріумъ, то сей погромъ правительства не такъ страшний, бо поминувши се, що зъ тої причины стали ся — на превѣликий жалъ міністра — непервинні засѣданя соймѣвъ, рада державна буде мусѣла радити ажъ до лѣта, чого правительство зъ разу не хотѣло.

Вѣдносими правительства до нѣмецкихъ сторонничѣвъ такъ самѣ, якъ до иншихъ великихъ сторонничѣвъ палаты. Правительство вѣдчане вѣсѣмъ сторонничѣвамъ котры підпирають і улекшуютъ працѣ парламенту. Однакъ нѣколи не можемо покидати нашої независимости, котра рѣвночасно е нашою безсторонностію, се значить, що правительство не стоить пѣдъ командою якого небудь сторонничѣва, якъ тутъ говорено. Правительство е вѣольне і вѣрю, що ажъ до законченя своего дѣла лишитъ ся вѣольнымъ. Супротивъ вѣсѣхъ закладѣвъ, якъ поднесено, заявивъ, що мы не лишъ не е противники анѣ вороги чешкого народу, але противно, вѣ повнѣ цѣлнмо его знателе. Мы лише гадаємо, що се, що треба сотворити, повинно само собою дати поруку того, що треба знати цѣну мпра для обохъ сторонѣ. Зъ замѣшаня, яке запанувало вѣ нашихъ внутрѣшнихъ справахъ підноєть ся лише одна ясна і незамарчена цѣль, а тою е будущнѣсть державы. Хотѣмо служити тѣй будущности, знаємо, що мѣръ мусѣтьнастати, знаємо такожъ, що на можъ его здобути безъ намѣслу і умѣркованя. Дятого гадаємо ся вѣдъ вѣсѣхъ сторонничѣвъ бѣльше якъ коли небудь чեսноѣ любови вѣтчинѣ.

Звертаючи увагу на вѣважѣсть великихъ законодательныхъ задачъ, якъ парламентъ має выконати бесѣдникъ еказавъ, що не може закрывати правды і мусѣть ствердити, що палата поволѣ, за поволѣ поступая за змѣганнями правительства. Коли бы бесѣдникъ спробувавъ вѣ части вытолковать собѣ сѣ сумне зѣявѣще, то прецѣнѣ насувая ся ему пытанє, що стане ся, коли сей проєсъ уздоровленя потреває за довго. Конституційна механика поручає средство розвязаня рады державной, анѣ вѣстунѣвъ выборѣвъ иншон, зъ иншими переконаннями і бѣльшою охотою до працѣ.

Однакъ пытає міністеръ — чи і не маю обовязку звернути увагу на небезпечность, якъ лежить вѣ нашихъ вѣдрубныхъ вѣдоснахъ? Чи населене не знертерпѣливъ ся і не зажадалъ радикальной курації? Уже теперъ доходить до насъ голоси того рода, зъ котрыхъ одѣй кажуть, що вѣчного имѣ на парламентѣ не злежитъ, бо имѣ его обѣсѣгъ дѣлава не е на руку; инші суть не вдовольтені зъ выборѣмъ подѣставы сѣго парламенту; треті, хочъ тутъ не приходять до глоссу, мають вѣ головѣ лашу мѣльодию.

Ікѣ се отже було бы, коли бы правительство, хочъ бы найповажѣйше і найсофѣстѣйше, покликуючи ся такъ бажаня і на знертерпѣвлене населеня, нарушило і мусѣло нарушити конституцію? Се правительство буде на вѣсѣмъ унепичнено і исторію передъ засудомъ обезпечено; що бѣльше, оно зъ повнымъ правомъ буде могло уважати ся за спасителя державы. Але якъ пѣде виновникамъ такого акту насильства вѣ зпиченѣмъ парламентѣ?

Одержалисьмо

ФІГІ

дальматинскі кгр. 40 кр.

БРАТЯ ДІДОНЦІ

Bracia Didotie

Львів ул. Чарнецкого ч. 3.

Вина дальматинскі

з власних винниц літр

46 кр. і више.

Они, що правда, можуть викликати в нас певний інтерес, але в тайні закутки все буде звучати: меа сула, меа тахіма сула. Ви вже бачили в тій державі упадаючу конституцію; ми повинні старати ся оминути повторене сею. Правительство зробить все, аби таку катастрофу здержати. Хочемо працювати, аби між народами завести мир, піднести духовний і матеріальний быт населення, підняти великодержавне становище монархії.

Не хочемо також в часах нинішнього збентеження винести далі форми конституції, котра як людській творчій, так і законодавчій діяльності не може бути нічим скінченним, однак просимо вас звернути увагу на об'ємність всіх вогнищ, і на потреби, що не дають ся усунути. Ми повинні! Не кажіть парламентові бути винником.

Румунь п. Ю. Василько промовляв в дусі прихильності для правительства і доказує, що гасло Буковинців *los von Galizien* ще не значить *los von Oesterreich*. Коли бесідники висказували бажання засновати старосту в Дорі, п. Пахерь крикнув: „Випросять собі польського шляхтича на старосту, то ся справа скоро поладиться ся!“

Бесідники заявили, що Румуни не противлять ся жаданню Русинів о заснованні гімназії в Вишніці і в Становцях, однак з свого боку домагають ся, аби рівночасно засновано румунську гімназію в Кімпольові. Бесідники домагали ся також релігійної з львівського вишнього суду краєвого до Чернівців сенату для вишнього судівництва на Буковині.

По промові п. Лінднера засідання перервано. Слідуюче засідання нині.

Борба о рускій університетъ.

З Рогатина.

Дня 5 грудня с. р. мало відбутися в Рогатині віче в справі самостійного-руського університету, та коли ц. к. старосту на се не дозволило, скликав комітет довірчій збори. На зборах являло ся звичайні треті сотки народа, між тим много духовенства і світської інтелігенції; замість була також присутність кількох панів. — Збори отворив посол д-р Могильницький, запрошуючи на на передсідателя о. сов. Городецького.

Реперат о потреби руского університету обняв д-р Могильницький. В присутній для селян бесіді пояснив значіння свого університету для Русинів; висказав дати, що Русини мають право домагатися ся своєї найвищої святині науки; розповів про переслідування, яких Польки допускають ся на Русинах на університеті. Змалювавши ярко послідні події на університеті, поставив резолюції: 1) Русини рогатинського повіта, зібрані на довірчій зборі д. 5 грудня 1901 р. домагають ся від правительства засновання окремого самостійного малоруского університету у Львові з рускою мовою викладковою; 2) поки се наступить, збори домагають ся, щоби в законній дорозі до року заводжено рускій катедри на всіх виділах; 3) збори домагають ся, щоби почасти на університеті були однаково розділювані між Польків і Русинів; 4) збори висказують щире признання і сердечну подяку рускій молодіжці за те, що постійно за права цілого народа. — Вікниці вказав присутніх до складки на потерпівшу молодіж.

О. передсідатель пояснив, що наші данки не будуть милостиннею киненою бідакови, але доказом солідарності і узнання справи; при тім підносить щедрій даток о. Мійського пароха з Клещівки, котрий зложив на сю ціль 80 К.

Академик п. Вирчак в своїй промові представив гінезу питання університету руского і голоси польської праси, при чім поставив висновок: Збори довірчій рогатинського повіта висказують признання тієї часті польської молодіжці, котра боронить справедливих домагань Русинів в справі засновання руского університету, а погорду тієї часті польської суспільности, котра не признає слухання прав рускому народові.

О. Пеленьський поставив резолюції: 1) Русини рогатинського повіта висказують признання і вдячність руским послам в раді державній за внесення з д. 19 надолписта в справі засновання самостійного руского університету. А позаяк посол д-р Валевський на своїм справозданні в Рогатині при порушенні справи проф. Грушевського, обняв уміцнення о справедливій жаданні Русинів, тому: 2) Збори визнають посла Валевського, щоби враз із руским послом жадав засновання руского університету, і заступають його, чп і які кроки поробив він і як гадає поступати в сій справі. Збори визнають його, щоби представленим в колі польським справу рускою спонукав „коло“ до справедливого поступовання зглядом Русинів.

Всі резолюції прийнято серед загального одушевлення. Селянин Романовський сказав пару слів дуже сердечних, висказуючи „найщиршу подяку тим молодим соколам руским, котрі борються за нашу справу руску, бо ми самі не в силі. Нехай Бог їх в тім ділі благословить і помагає, нехай Бог дасть їм прожити многі літа на славу руского народу!“

О. передсідатель зарядив підписувати петиції, котру вислав ся на руки посла Яворського, і закряв віче увагою, щоби з кож-

дого села йшли петиції до ради державної, далі, щоби кожде село складало датки для потерпівшої молодіжці та щоби руска суспільність, особливо селяне паматали і о тім, що треба посилати своїх синів до шкіл, щоби університет рускій коли его вибором, дорівняв числом студентів польському.

Присутні на зборах зложили для потерпівшої молодіжці 311 К 20 с.

Ц. к. инспекторъ податковий на тлі „галицкихъ выборовъ“.

(Лальше)

По переслуханню обжалованого Козьминського що-до факту поданого в першій точці інтерпеляції — приступлено до переслухання покликаних в тій справі обвинителем свідків:

Свідок Михайло Демянчук, оден з оподаткованих ткачів, збзнає: Ткацтвом займав ся ще передь выборами а нїхто не потягав его до оплати податку; доперва по выборах достав вівана до инспектора податкового. Инспектор почав его выпитувати, чи в там більше ткачів; він сказав, що в, але не мають варстатів, а він сам робить ткацтво лише сусьдам, котрі за те помагають ему в господарстві, в орані, садані, живлах и т. п.

Предсідатель водчитує збзнання свідка зложений передь инспектором податковим, з котрих показує ся, що він сам зобов'язав ся до плачення податку. — Свідок заперечує тому, додаючи, що він сего протоколу не читав ані не підписував, хотий писати знає. Податок платив черезь два роки, аж тепер сказави ему в старості, що податок той буде відписаний.

Свідок Гриць Головецький з Ольшави-Корольки по записанню подає, що ткацтвом займає ся від 20 літ, але не для зарбoku, бо має господарство. Податку не платив, аж по выборах вимірено ему его; платив два роки а тепер вже відписаний. Инспектор, завдавши его до канцелярії, сказав: „Я вас знаю добре з часу выборов, ви файні люди!“ Свідок сказав: був передь инспектором, що ткацтвом рідко коли займає ся, та й тепер передь трибуналом божить ся, що за цілий рік не заробить стільки, кільки заплатив податку.

Свідок Ілько Головецький з Ольшави-Корольки збзнає в справі вимір податку, як попередній, а на запытанні предсідателя подає, що „по року йдуть на него едикти на літатию“. Він навів не брав участі в голосованні, а на выборах накидував ся дідич Вельовейський, а що свідок ходив до него на зарбoku, тому бояв ся голосувати против пана, аби не втратити зарбoku, і до голосованя не поїшов.

Свідок Василь Солецкий по записанню збзнає, що у вільних хвилях виконував ковальство і доперва по выборах в 1897 р. вимірено ему податок. В часі правыборов він водчитав був називається, на котрих мали селяне голосувати, а тогди встав Вельовейський і запитав его „А я де?“ Свідок сказав, що громада має своїх людей і не потребує на пана голодувати; а тогди Вельовейський обернувся до обжалованого і сказав: „воні ковалі!“ Инспектор занотував собі его назвище. По выборах зайшов до него жандарм на розвідки, але в кузні застав воні і сміяв ся. Однак мимо того, що свідок не виконував ковальства в зарбokuвний спосіб, вимірено ему податок і доперва наслідком рекурсу податок відписано.

Свідок Войтко Гефьр, зарбоник з Ольшави-Корольки, входить на сали в подертій сердаку і зовсім не виглядає на такого, з котрого можна бы выдушити який шелог на податок, а прещів меж оподаткованими ткачами в Ольшаві ц. к. инспектор не поминув и его. Свідок сам смів ся з того передь трибуналом і каже: „Я не маю на ложку страви, не то на податок!“ Сей свідок в латинського обряду і збзнає по польски.

Свідок Стах Крупа з Ольшави-Корольки, по записанню, збзнає, що хотий ткацтво виконує лиш у вільних хвилях, вимірено ему по выборах в 1897 р. зарбokuвний податок і платив его черезь два роки. Передь выборами пытав его раз дідич Вельовейський, чи дасть на него голод, і радив аби на него [Вельовейського] голосував. Свідок признає, що инспектор, водбараючи від него декларацію до податку, сказав: „Я вас добре знаю, ви файні люди!“

Свідок Михайло Казимирович з Ольшави-Корольки, господар і оподаткований з ласки Козьминського ткач, ткацтвом займає лиш в зпм, а потрафить зарбoku на тиждень найбільше 2 корони.

Свідок Іван Хруник б. начальник громади з Ольшави-Корольки переводив разом з инспектором Козьминським правыборы в 1897 р. По выборах покликав Козьминський селян, котрі уміють ткацтво, а від него закладав, аби потвердив, що он виконує ткацтво в зарбokuвний спосіб. Свідок поясняв инспектору, що то самі бідлахи. — На представленні предсідателя, що він [Хруник] подав був до протоколу, кільки кождий з них зарбokuє, свідок перечити, тому і каже, що нічого не говорив, нічого не підписував, лише на жаданні инспектора дав ему печатку а той прибивав еп, де

сам хотів [межи судьями присяжними велике здивовані] і в такий спосіб сфабриковано опією уряду громадского, на основі котрой вимірено податок всім ткачам олшавським!

Другій день розправи.

Свідок Гриць Харук, тепершній нахатник громади з Ольшави-Корольки, не хоче присягати, бо каже, що складав уже раз присягу яко начальник громади, однак его записанню. Збзнає, що его лікколи не покликано до староства яко знатока о западанні способу зарбokuвання олшавських ткачів. — Предсідатель звертає его увагу, що на урядовых доходженнях, списаних податковим инспектором Козьминським єсть всюды поміщений его підпис. — Свідок ще раз заперечує рішучо. В тій справі ніколи не був переслуханий и нїяких протоколів не підписував. Свідок збзнає далі, що жандарм, котрий на приказ староства справджував, в якій спосіб олшавські ткачі виконують своє ремісло, обмежив ся лиш на справдженні, що кождий з ткачів має варстат, а зовсім не справджуючи, кільки кождий з них зарбokuє річно і черезь який час ремісло виконує. — Обжалований Козьминський поясняє, що „в 1897 р. графіли ся дуже часто случаї, що неприємних знатоків підписувано на урядовых доходженнях“. [Серед присяжних велике здивовані.]

Свідок Мошко Грубер з Городенки потверджує, що він чув, як Ів. Хруник сказав до обжалованого, аби вимірив ткачам олшавським як найменший податок. Свідок Хруника знає добре, бо „Городенка наше місто и мы знаємо всіх з цілого повіту“. Далі подає, що чув, як Хруник сказав до инспектора Козьминського: „Скоро має бути податок, то най буде як найменший“. Мошко, сконфронтований з Хруником, підтверджує свои збзнання, а Хруник рішучо заперечить.

Свідок Мендель Купферман, купец з Городенки, потверджує збзнання Грубера. Хруник заперечує.

Свідок Олександр Перкевич з Ольшави-Корольки передь записанню подає на запытанні предсідателя, що має жаль до обжалованого Козьминського, бо той вимірив ему несправедливо податок. Межи оборонцями прийшо до острого полеміки що-до записання того свідка. Трибунал ухвалив водбрати від него присягу. Свідок подає, що ткацтвом займає ся кількинацять літ, а доперва по выборах в 1897 р. вимірено ему податок, котрий наслідком рекурсу потому відписано.

Свідок Вікентій Іжевский, вислоужений учитель з Дубок, по записанню збзнає, що при выборах в 1897 р. в Ольшаві-Корольці сповняв функції писаря, але тепер не памятає поведення обжалованого Козьминського.

Свідок Ів. Сербинський, помічник ексектора податкового з Городенки, з припорушення обжалованого Козьминського справджував, в якій спосіб олшавські селяне виконують ткацтво. Переконав ся, каже, наочно, що олшавські ткачі виконують се ремісло в зарбokuвний спосіб; але кільки он зарбokuє річно, того не додив и не знає.

Свідок Тома Стефанович, пропінатійний дозорец з Городенки, захвав раз до Ольшави і чув, що селяне признавали вимір податку олшавським ткачам слухним.

Свідок Францішок Бунда, вахмайстер жандармерії з Чернеліць, розсвіджував з припорушення обжалованого Козьминського водносини олшавських ткачів, але обмежував ся лиш на справдженні, що декотрі селяне займають ся ткацтвом, а не додивив, як мають з того зарбoku. На запытанні прис. судья Ямпольського подає, що наказ до того справдженя одержав від староства по выборах в 1897 р.

Водчитанем збзнань кільких менше важних свідків закончено доказове поступоване що-до першої точки інтерпеляції посла Окувського.

Год. 2. Розправа триває даліше.

Складки на потреби академ. молодіж.

На фонд „Академічної Громади“ прислали: Р. Т. о. Мих. Кордуба 12 К. 20 с.; Марія Омелянська 20 К.; Кивелок 10 К.; Др. Горбачевський 25 К.; Думин 2 К.; Пилат 2 К.; Др. Фил. Гвин 20 К.; Ан. Робилецька 2 К.; о. Мельницький 10 К.; Др. Іван Куровець 10 К.; Говинович 18 с.; М. Гордницький 100 К.; Г. Менциньский 20 К.; Вол. Іванець 10 с.; Ольга Купчинська 2 К.; Віче в Вучачі 41 К. 67 с.; о. Ю. Гумецкий 10 К.; о. М. Шелеметко 10 К.; Др. Іван Гробельський 100 К.; Ант. Окшпш 58 К. 10 с.; Сидір Глиньский 50 К.; Ос. Вілньский 10 К.; Русини зі Стріплек 8 К.; Ольга Павлюк 40 К.; о. Алекс. Мійський 20 К.; Ант. Мійська 20 К.; Марія Виханська 20 К.; Зен. Шухевич 10 К.; Григор. Цеглиньский 100 К.; Складка на „Бесіди“ в Перемишлі 65 К.; Учителі руской гімназії в Перемишлі 149 К. 20 с.; о. Вас. Небилець 20 К.; Др. Гнатипак 20 К.; о. Мих. Клюк (складка) 33 К. 26 с.; о. Ю. Петрик (складка) 13 К.; о. Кузьмановський 10 К.; N. N. 6 К.; Громадине з Цеперова 6 К. — разом 1055 К. 71 с.

Комітет для заемоги академичів просить прислати всі датки на адресу: Д-р Ярослав Кулачковский, директор „Дністра“ — або: „Товариство взаим. кредита „Дністер“, книжка виладнова ч. 1.800, у Львові.

Комітет: Д-р Ярослав Кулачковский, Волод. Шухевич, о. Ал. Телмницький, Д-р Кост. Левинський, Д-р Бог. Озаркович, Д-р Сидір Бритман, Д-р Олександр Грабовский, Лопат Цегельский.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Товариство „Клуб Русинів“ у Львові уряджує в навечере сьв. Іоколая в комнатах Тов. „Руска Бесіда“ вечерниці для дітей. В програму входять гри і товариські забави а на конець з'являть ся сьв. Іоколай, що роздасть дітям дарунки. Родичі, котрі мають памір прибути з дітьми на вечерниці зовольть добре опаковані дарунки з виразно написаним іменем і назвиском дитини передати служачому Бесіди. Вступ на сали 30 кр. Чистий дохід призначений для Товариства „Руслан“ і „Шкільна Поміч“. — Комітет.

НОВИНИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ кольоністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Параны.

— Пригадуємо, що дня 12 н. ст. грудня уряджує „Кружок українських дівчат“ в комнатах Тов. „Руска Бесіда“ Андрійські вечерниці, получені з фантового льотерією. Чистий дохід призначений на фонд запомоговий академичної молодіж. Просимо о численну участь і о складанні фантів на тому ціль у служачого Бесіди. Вступ 1 К. Початок о год. 8 ввечером. — Комітет.

— Пращальний концерт бувших членів тов. „Академічна Громада“ відбудеться дня 13. с. м. (в п'ятницю) о 7 год. ввечером в великій сали „Народного Дому“. Програма: 1) Вступна промова. 2) „Калина“ і „Ой діброво темний гаю“ Лисенко-Шевченко, хор міш. 3) Сольо фортепиано. 4) „Что чутіє“ хор муж. 5) Василь Пачовський: „Стогін руїни“ деклямація. 6) Сольо скрипки. 7) „Пливе човен“ Лисенко-Шевченко, хор міш. і „Дніпро реве“ Січинський-Шевченко, хор міш. Ціни місць: крісло першорядне 3 К., другорядне 2 К., треторядне 1 К 50 ст. Вступ на сали 1 К, галерія 50 ст. Добровільні датки на вислупивших академичів приймає ся з подякою. Комітет просить всіх місцевих і замисевих Русинів о найчисленнішій участі. Вікети скорше набути можна в тов. „Руска Бесіда“ і „Народній Торговлі“. Комітет: Остап Людевич. Віктор Лозинський. Василь Пачовський. Йосиф Чайківський. Лев Гаванський.

— Русини станиславівського повіта! Наша академична молодіж підняла борбу о основані руского університету у Львові. Честь і добро народа вимагає від нас, щоби ми підперли молодіж у її змаганях. В тій цілі кличемо Вас Брати до Станиславова на четвер 12-ого с. м. о год. 12 в полудне на народне віче, котре відбуде ся в сали театральній тов. ім. Моношка. Прибувайте всі! Прибувайте тисячами! Покажіть, що жадані студентів є жаданем цілого народа! За Комітет: о. Євронім Барш, о. Йосиф Домбчевський, Др. Лев Алексевич, Йосиф Гурлик, Др. Йосиф Партицкий.

В день сего віча устроює „Станиславівський Боян“ концерт на дохід Бурси станиславівської філії „Руского товариства педагогічного“ в сали п. Розенбергової (ул. Собіського ч. 18). Початок концерту о 8 год. ввечером. Програма дуже богата. По концерті комерс в комнатах „Руской Бесіди“. Вступ: першорядні крісла 1 К 60 с., дальші крісла для панів і вступ для мужчин 1 К, селяне і ученики 40 с.

— Перенесеного ц. н. старосту д-ра Франца Родера изъ Золочева до Львова пращають его приatelj „неза рожегналца“ дня 12 с. м. ввечером, кажучи людям з повіту прислати 15 коронт вкладки на руки секретаря ради повітової. Вкладка такъ висока, бо староста Родер — сказано в запрошенію — „zaslužony“. Межи підписами на запрошенію бачимо побіть Поляків и Жидів також двох Русинів: Виктора Почекалевича и о. Симеона Пташевського пароха з Сасова. Всечестивіший Отче Симеоне! чи Вас підписали безъ Вашої відомости, чи такі Ви самі називаєте Родера „zaslužony“ и кличете Русинів працювати противъ того ворога Руси?... Ждемо на ласкаву відповідь!

— Кс. Фіалекъ а митрополічій именини. До хактеристики сен п'яти, що яко декан богословського факультету найбільше причиняла ся до університетських подій, прибув оден аркій факт. Річ була така: Зь нагоди надходячих іменин митрополита Андрея гр. Шептицького професор богословського відділу о. Комарницький, бачучи, що кс. Фіалекъ ані не думає вибрати ся до митрополита зь жаданням, якъ се доси все було вь зычато, звернувся до него в тій справі зь запытанем. „Wiel: nie myślę iść“ відрубав смірний „księżynio“. Тоді проф. Комарницький звернувся его увагу на традиційний зычай, якого він чей-же не буде помати. „Nie mi o tem nie wiadomo!“ відбурнувся зновъ кс. Фіалекъ. Сего вже було о. Комарницькому за багато. „Але до

Родился в старожитней родословной семье. Отец — Пётр из с.б. Чернышков — 34 летней Институту Сталинской школы 18 лет

Виходить у Львові щодня (крім неділі і рушних свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додаток "Вісник" виходить вівторком і в четвер, а в п'ятницю на переміну разом з "Ділом".

Передплата і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація "ДІЛА" ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Ольшеского ул. Килинського 2; С. Соколовського Пасаж Гавсман ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дука, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollgasse 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. ФРАНКОУРТ і ГАНБУРГ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на "ДІЛО" і належність за інсерами платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на "ДІЛО" з літер. додатком

в Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к.
на пів року . . . 16 " на пів року . . . 22 "
У Львові:
на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 " на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламція неопечатана вільно від порту.
Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. відь одної стрічки інсерації або за місяць з 27 рубриць "Надбране" по 50 с.
Подяки і інші донесення приватні числять ся по 80 с. відь стрічки.

До наших послів.

Ми вже вчора показали, що депутація львівських Русинів привезла від п. міністра просвіт лише пачку гарних слів і нічого більше та що на ті гарні слова анї наша університетська молодіж анї руска суспільність не можуть дати ся зловити.

Ми хочемо ввірити, що п. міністер д-р Гартель в вірно і докладно поінформований про рускі справи, а будучи чоловіком строго науки, що привик глядіти на рвчи предметов та безсторонно, в нашій справедливій справі щиро прихильний. Тільки-ж сего ще за мало. Кілько вон є в силі зробити супротив можних впливів польського кола і польскої шляхти та супротив політики австрійського правительства, відь давна однаково зависимо від тих впливів, найліпший доказ давь своєю відповіддю на звѣстну інтерпеляцію пп. Романчука, Барвінського і тов. А яку вагу рускій народ може прикладати до гарних слів австрійського правительства чи поодиноких его членів, бувь чась переконати ся за послѣдних сего літ. Крім гарних слів рускій народ відь австрійського правительства не достав ніколи нічого більше, хіба дробнички, котрі в ніякомь порівнанню не оставали з тим, що намь слушно і правно належало ся і належить ся, як і з тим, що держава брала і бере відь нас.

Ми разь мусимо собі сказати отверто і ясно, що всій нашій недоли винно австрійське правительство, котре не хоче чи не уміє чи не в силі зробити справедливий ладь в нашомь краю, заселеномь двома народностями. Наш жаль на кривды, якихь систематично зазнає рускій народ в Галичині підь управою австрійського правительства, звертають ся звичайно противь Польков чи то польскої шляхти, та при томь забуваємо, що именно центральне правительство обовязане в дбати, щоби наші справедливі жалі були заспокоєні. Скоро вь

так довгої черзі лять жадне центральне правительство не уміло чи не хотіло чи не могло зробити ладу в нашомь краю, то тимь самимь сама найвища центральна власть видає на державу засудь скорійшого чи пѣзвѣйшого упадку. Уже нині рускій народ в Галичині не знає, чи вонь живе в австрійській конституційній державі, чи в шляхетській польській речісполитой. Такі погляди, гадки і сумніви само центральне правительстве австрійське розбуджує і ширить чимь разь ширше і глибоше між рускимь народомь.

При такімь стані рвчей тимь менше дивно, що гарні слова правительства і пп. міністрів перестали у нась мати вагу і вартість. Гарні слова не в силі нась уже зацікавити; ми жадаємо і ждемо фактів, дѣл.

Доси правительство домагало ся відь нась при кожній нагоді "фактів" на ствердження наших жалоб. А коли ми подавали ему факты хочь-бы якь докладно, хочь бы якь богато, то ажь тогді нічого з того не выходило, бо вѣру находили все ті, на котрихь ми жалували ся, бо переслухувано і вислухувано вже лише вока, на котрого жалують ся вѣць. Вийшло з того, що вже намь обридло подавати факты на те, щоби все оставало по давньому. Теперь ми жадаємо відь правительства фактів, дѣл, не гарних слів.

І дивно намь мусить бути, що наші вѣденські послы могли дати ся опанувати чарови тых гарних слів, хочь навѣть і справді прихильного нашій справі міністра, а все-таки немѣтного супротивь впливів польського кола.

Намь дивно, що наші вѣденські послы не добачають сеп елементарной сили, з якою весь народь наш єдинодушно станув по стороні нашом університетскої молодіж, уважаючи справу єї за свою власну, за справу загально народну. Чи коли-небудь яка инша справа викликала таку безліч вѣць в дѣлѣмь краю, таку тьму телеграмь, таку силу демонстрацій? Бувало

у важних, вь дуже важнихь справахь накликує ся до вѣць статями, відозвами, агітаціє, і ледво денеде збере ся яесь вѣць. Теперь безь зазывів, безь агітації відбувають ся вѣць по дѣлѣмь краю зь небувалими доси одушевленями і однодушністю! А коли дійшло до того, що поведене вченихь змусило нашу молодіжь розсыпати ся за наукою по свѣтѣ, поплили і плинуть складки зь дѣлого краю вь темні у нась небуваломь, вь квотахь у нась нечуванихь на жадну иншу дѣл. А коли переглядаємо имена людей, що спішать зь поважними квотами, подыбуємо заступлені всѣ станы руского народу, всѣ сторонництва, навѣть людей, про котрихь ми доси не чували, бо они не заявляли ся доси Русинами, ба й людьми, котрихь ми доси навикли зачисляти до ренегатів. Однимь словом: ледве чи відь часівь Хмельницького — уважайте, пп. послы, на вагу сего зловѣщего слова! — одушевила коли-небудь яка идея такь однодушно весь рускій народь, якь теперь справа нашом молодіжк и руского університета!

При сѣмь стані рвчей рускій послы не смѣють ити иншою дорогою, не смѣють дати ся зацікавити гарними словами. Рускій послы мусять домагати ся відь правительства дѣл, і то чимь скорійше.

Правительстве нехай намь разь скаже і покаже ясно і отверто, чи рускій народь в Галичині все ще живе вь державі австрійській, чи може вже вь польскої шляхетскої речісполитой.

Намь треба разь се знати, бо пбеля сего і поведене наше мусить бути инакше: вь австрійській державі обовязують же якісь закони, они мусять обовязувати і нась; вь шляхетскої речісполитой исторія показала бы намь дорогу, якь маємо давати собі раду.

Послы наші у Відні не смѣють подавати ся суггестіи, що справа руского університету у Львові, а поки-що справа рускої мови у львівськомь університеті стала зь уступленемь рускої молодіжк безпред-

метовою. Нашь поглядь, дѣлкомь впрочѣмь слушний, ми высказали вже вчора. Черезь поневоленіе, примусове уступленя нашом молодіжк зь львівського університету справа не тільки не стала безпредметовою, але противно заострилась она ще більше і в актуальнійшою, ніжь була коли-небудь. Обовязкомь правительства є, впровадити нашу молодіжь назадь тамь, де їй належить ся мѣсце; а обовязкомь нашихь послів є, спонукати до сего правительство. А зробити се може і повинно правительство не гарними обѣтницями, а лише запорядженнями, котрихь домагав ся зь усєю рѣшучістю наша університетська молодіжь і весь рускій народь вь Галичині.

Запавь нечуваний засудь!

Не піднесено на нѣного зь шкільнихь катівь руки, не було напасти, анї чинівь насильства, а однакь дитѣв тыхь малыхь дѣтій, скагованихь рускою школою, суди прускій укарал довгою вѣзницею за те, що підь впливомь розпуми і милосердя, высказали заголосно слова обуреня противь такої школи і такихь учителѣв. Всюды, де звирѣдѣла культура не перейшла вь стань дикости, навѣть посередь такихь нѣмцівь, що волѣли бы вь исторіи иншу роль, якь роль посяпаків прускихь, засудь сей выклике одинакове обуренє і погорду — а заравомь наповнить серця трѣвою о будуще і зачудуванемь.

Ми один — що відь часу, коли часть народу нашого ввійшла вь складь Прусь, знаємо близше то осередовище — не повинні анї дивуватись анї таконь поперестати на словахь і заламувано руки.

Так! Здивованє не було бы на мѣсци. Таж ихь класний, нѣмцкій писатель высказавь колісь знамениті слова, що маю єсть, щоби неморальна політика могла не збпсувати суспільности і вѣдучихь єї понольн. Стало ся отже, що статись мусѣло.

Відь часівь Фридриха II. і ще давнѣйшихь, політика пруска неперервнымь

Для рускихь академиків.

Три картинки з нинішного лихолітя.

I.

Осьмилітня Зоня, учениця третьої класи, пише лист до мами:

Найдорожші Мамуньцю!

На другий тиждень імянини нашої пані директорки. Ми її так любимо, вона така добра для нас! Вѣ складаємо ся, щоби їй купити який даруночок на імянини. Пришліть же, Мамуньцю, і мені кілька корон для пані директорки — ні, не для пані директорки, тільки на академіка. А пришліть скоро! Цілую руці

Зоня.

Чула сердечна дитина, що пані директорка, довідавшись про складку, не хотіла "даруночку", а призначила гроші на потреби наших бурлак-студентів, — та не уміла сего мамі написати. Але мама й так зрозуміла, о що ходить, та прислала дитині шість корон "на академіка". Але пришле ще й окремо від себе.

Пам'ятай же й ти, академіку, на малу Зоню! Вона тепер має рік девятий, але колись буде мати сімнацять, вісімнадцять; а ти тим часом вернеш на родину і будеш чоловіком. Стрінеш тогді, як не сю, то неодну иншу таку Зоню!..

II.

"Ей, Стефцю, не вереду! Як я була в твоїм віці, то раділа, коли мож було де потанцювати, а ти й чути не хочеш за танець! Так говорила мама до своєї донечки, може п'ятнадцять-, може шіснацятьлітньої ясочки. А

далі додала півголосом ніби до себе, ніби до доньки:

"Які ті діти тепер непослушні! І прощу і намагаю і переконую і гроші даю: ні, не буде учити ся танцювати й не буде!"

— Та бо й не буду, мамочко! Що мені за приємність танцювати! Як мені захоче ся поскатати, то собі поскату чи по саду чи в хаті, сама чи з Оленкою. Се раз охота, приємність! — відказує Стефця та в підскаках і з сміхом обнімає маму, цідує, пестить ся та приговорює: "Оттак, мамочко, так!"

"Ей! Дитина з тебе. Нема що з тобою говорити. Инша річ скакати чи бігати самій чи з Оленкою по саду, а инша танцювати на салі при музиці з..."

І не докінчила мама, бо Стефця, що справді не могла зрозуміти, чим мало би бути приємніше танцювати по салі при музиці з хлопцями-молодцами, ніж самій або з Оленкою бігати чи скакати по саду при веселім сьпіві, перебіла несміло:

— Ліпше дайте ті гроші, мамочко, мені, то собі ще прискладаю і колісь куплю годинничок.

"Так? Хочеш мати годинник?" спитала мама, урадована, що годинником може удасть ся їй звабити Стефцю на науку танців.

"Коли так" додала зараз, "то я тобі дам гроші на годинник, але вперед мусиш научити ся танцювати."

І навчила ся голубочка танцювати та же на годинничок. Жде та не допоминає ся, бо знає, що мамі-вдовиці не так легко здобути ся на обіцяні гроші. Жде терпеливо і наперед тішить ся годинником, бо знає, що мама слова дотримає, хоч і не так може зараз.

Складає вдовиця корону до корони на

годинничок для любі Стефці; наскладала п'ятдесятя корон.

"На, дитино!" каже: "Може буде за мало, то собі ще доскладаєш та купиш троха пізнійше красній."

Підскочила голубка на радішах, обцілувала маму та бігцем побігла простісенько віддати гроші... "на академіків".

III.

В голові їм перевернуло ся з тою нещасною фонетикою! Вже тепер дитина і книжки церковної не перечитає! А відчувать ся молоді покоління від церкви, то з Русі й сліду не остане!

Так старенький свий дідусь відказував спокійним, поважним голосом, без гніву, а з очвидним щирим сумом і жалем, коли, спідати у свого сина, батив в руках внука фонетичний буквар.

Втім побачив на столі петербурську "Ниву".

"А перечитай по що, дівонько, з Ниви! Отсе мені раз правдиво, чисто по руски писане!" звернув ся дідусь до своєї невістки, що виховувала ся була за кордоном.

І стала молодичка читати "Ниву". Та незабаром перебив її сердечний дідусь:

"Що тобі? По якому ти читаєш? Чого перекручуєш? Читай так, як написано!"

— Та я-ж так читаю, як написано! Инакше сего не можна читати.

"Читай по нашому!"

— Так не можна; вийде смішно, нїково. Так в Росії ніхто не читає.

"То дураки, коли так перекручують!"

І вернув дідусь назад до фонетики, ворожив від неї нещастє для Русі, пригадав зі старечим уподобанєм давні часи, зійшов на

свої молоді літа та розказував не вперше про своє колишне бідованє. Три класи граматикальні скінчив було при помочи старшого брата, що був тогді питомцем у львівській семінарії. На четвертий рік прийшлося братови йти до Перемишля; тогді він синтаксису і гуманітори скінчив, послугуючи питомцем при столі в рефектарі. І винхав ся, хоч не в гараздах, у люди; став і сам священником. І нині тішить ся синами, котрих виховав на пожиток і славу Русі; тішить ся внуками, котрих так само виховує сини.

Постигло нас лихолітя. Не Половці, Печеніги, не Обри, Татари женуть Русь з спокійних домівок у ліси, у гори, в яри, в очерети; се в двадцятім столітї вченє варварство приневолює нашу молодіж глядати сьвітла науки по далеких, чужих країнах.

"На, сину!" каже наш сердечний дідусь: "Ти знаєш, що я не люблю фонетики; але вони бідні та ще й за оборону рускої справи, а я й Русин і знаю, що то біда!" І проклянув дідусь слезу, що заблїсла в его старечім оці.

Поет сказав би, що ся слеза варта других сто корон або й тисяч: я скажу, що вона на гроші не має цін; вона варта бути бісером у вінці слави старенького дідуса, а нешим молодим бурлакам повинна бути пригадкою, щоби і вони, зазнавши бід, так само пам'ятали колісь на бідних братів і на руску справу.

Поділував син батька в руку і післяв сто корон "на академіків", а сам від себе взяв одного з них на свою голову — чи властиво на свою кишеню.

В Перемишлі д. 8 грудня 1901.

Александр Борковский.

НА НИКОЛАЯ і ЗВІЗДУ!
НЕЧУВАННО ДЕШЕВО!

Рештки на сукні і блюзки.
Хустки волічкові, пледи і шалі.
Бархани і флянелі і т. п.

Ф. КОРНЕЦКОГО і СП.
Львів, Пасаж Гавсмана. 616 8-9

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рушних свят) о 5-й годінї по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк і во второк і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплата і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшевського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасяк Гавсманя ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТЪ і ГАМБУРГЪ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і намістність за інсерати платять у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додаткомъ

в Асстрії: за границею: на цілий рік . . . 32 „ на цілий рік . . . 44 „ на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „

у Львові: на цілий рік . . . 28 „ на пів року . . . 14 „ на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 „ 40 с.

Реданція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Рекламція неопечатаній війській відъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня звичайній приймають ся по 20 с. відъ одной строчки інсератово або за місяць в рубриці „Надбране“ по 50 с.

Подяки і живі доносення приватній числять ся по 60 с. відъ стрічки.

Інтерпеляція посла Романчука до міністра просвіты в справі громадній сецесії руских студентів з львівського університету.

„Посла вїстей, які надійшли з Львова, виступили в останніх днях мѣся 4 і 9 грудня с. р. всѣ рускі студенти, в числѣ звыш 600 з львівського університету.

Се незвичайне і в історіі університетів відъ столѣть безпримѣрне явище заслугоє на найбільшу увагу і найдокладнѣйше розслѣдженє, а то тымъ болѣше, що оно звязанє зъ величезнымъ зворушенємъ всего руского населеня.

Історія сего явища ось-яка:

Львівскій університетъ, призначений в 1848 роцѣ на руску інституцію і лише переходово обсаджений Нѣмцями, найвысше закордженє зъ 4 липня 1871 перемѣнило на утваркѣстичный польско-рускій. Однакъ в дѣйствості ставъ ся вѣнъ польскимъ і розвиває ся що-разъ болѣше яко польскій. Поминувши перешкоды, які ставлено обсади руских катедръ, старали ся, именно в послѣднихъ рокахъ, поодинокій польскій професоръ і університетскій власти, противъ законныхъ постановъ, права руской мовы що-разъ болѣше обмежити. Такъ в теперѣшнѣмъ шкѣльнѣмъ роцѣ деканъ теологичного факультету Фіалекъ, противъ истинного звичаю, довго не хотѣвъ дозволити на выповненє индексѣт і родоводѣвъ в руской мовѣ а остаточно згодивъ ся на се вымково в першѣмъ семестрѣ сего року. Вже передъ кѣлькома роками хотѣвъ вѣнъ свои, для теологѣвъ призначеній выклады зъ церковной історіі, замѣсть, яко звичайно в латинскѣй, выголошувати в польскѣй мовѣ, хочъ число рускихъ случавъ три разы такъ велике яко польскихъ, а послѣдній, зъ регулы не маючи матуры, навѣтъ не можуть уважатися за студентѣвъ університету. Деканъ филозофичного факультету д-ръ Твардовскій відмовивъ відмату фреквенціі тымъ студентамъ, котрыхъ индексы мали рускій написи, а рускому професорови Грушевскому не позволивъ на засѣданю колегіі професорѣвъ промовляти по руски, хочъ вѣнъ промовлявъ такъ безъ перешкоды відъ семи лѣтъ. Теперѣшний ректоръ д-ръ Ридігеръ говоривъ в сегоднѣшній інавгураційній промовѣ остентативно тільки о польскѣмъ університетѣ, польскихъ професорахъ, польскихъ студентахъ, игноруючи цѣлкомъ студентѣвъ рускихъ. Рускимъ студентамъ прирѣкъ вѣнъ полагоджувати ихъ рускій поданя по руски, але свого слова не додержавъ.

Все те і инші подѣбні рѣчи мусѣли довести до напруженя мѣся рускими студентами і університетскими властями. Дня 15 падолиста кѣлькохъ рускихъ студентѣвъ внесло до сенату поданє о відступленє салъ на зборѣ в цѣлѣ обговореня своихъ національныхъ справъ. Сенатъ давъ имъ салю, але не ту, котра звичайно служила на такі цѣли, а иншу, за тѣсну на численнѣйшій зборъ. Дальше счеркнувъ зъ зголошенихъ трѣхъ точокъ порядку дневного двѣ (внесеня і интерпеляціі), хочъ одну зъ тыхъ точокъ признано зборамъ польскихъ студентѣвъ, які відбули ся кѣлька днѣвъ передъ тымъ. Дальше не означивъ часу збору на 12 годину в полудне, яко сего домагали ся скликуючи, але на 7-му вечерѣмъ, подѣ позорѣмъ, що в полудневыхъ годинахъ відбувають ся выклады, а в дѣйствості в тѣй цѣли, абы в зборахъ не могли взяти участі теологѣ, котрі яко питомцѣ греко-кат. семинаріі, вечерѣмъ не мають вѣльного выходу. Фактично выклады відбувають ся такожъ о 7-й годінѣ вечерѣмъ, а яко-разъ в полудне того дня, зъ причини богослуженя за цѣсаревъ вѣлсавету, не було нѣякихъ выкладѣвъ. Тѣ оставини спонукали рускихъ студентѣвъ відбути зборѣ навѣтъ

безъ дозволу сенату о 12 годінѣ, вѣнъли се такожъ зъ той причини, бо в неприємности своихъ властей могли свободнѣйше выговоритися і безъ перешкоды ухвалювати. В тѣй цѣли обсадили они опорожену кѣрразъ і вѣльну салю, не допускаючи ся при тѣмъ нѣякого насильства, і заповнили ви збитою масою.

Повѣдомленій о тѣмъ прирѣгли проректоръ, деканъ і продеканъ филозофичного факультету в товариствѣ університетского секретаря і старали ся вдертися до салъ, щоби зборѣ, яко нелегальний, розвязати. В безтактный і прямо провокуючий спосѣбъ пхавъ ся на, передъ продеканъ филозофичного факультету, згаданий професоръ Твардовскій, хочъ вѣнъ повиненъ бувъ знати, яко спеціально его рускі студенти „люблять“. Вѣнъ розпихавъ і розгнѣхавъ збитыхъ в купу, щоби проредити ся до катедръ. Що при такихъ обставинахъ его і идучихъ за нимъ університетскихъ функцінарѣвъ принято крикомъ, свистомъ, окликаня регат і иншими, ледви можемо дивувати ся. Д-ръ Твардовскій мусѣвъ остаточно, при такой глотѣ, цѣлкомъ безвыглядный своій плянъ залишити, выпханий покинувъ салю і казавъ прикликати ректора. Теперъ пробувавъ ректоръ, в товариствѣ згаданныхъ професорѣвъ і при асистенціі університетскихъ слугъ, вдерти ся до салъ, причѣмъ професоръ Твардовскій зновъ пхавъ ся першій. Студенты, котрымъ впрѣдѣмъ мусѣло йти о се, щоби закончити розпочату нараду, не впустили академічныхъ функцінарѣвъ. Огѣрчений новымъ выступленємъ Твардовского зновъ зачали кричати і відповѣдали на штовханцѣ і удари роблячи собѣ силою дорогу університетской службѣ такими самими штовханцями і ударами, такъ що остаточно ректоръ і его товаришѣ, не вдѣвши нѣчого, мусѣли відійти. Ректоръ оголосивъ зборѣ за розвязаний, але при тѣмъ крику навѣтъ не мѣгъ нѣхто сего чути. Студенты закончили свои зборы і ухвалили кѣлька внесенѣвъ, в котрыхъ высказано домаганє заснованя самостійного руского університету і обуренє зъ причини поступованя професора Фіалка і Твардовского, яко такожъ зъ причини промовы професора Цѣвклинского в парламентѣ, і заповѣджено найострѣйшу обетрукцію професорамъ Твардовскому і Фіалкові. Опѣсля урядили, однакъ в найбільшѣмъ ладѣ і спокою, масовый похѣдъ черезъ мѣсто, спѣвали патріотичный рускій пѣсни, демонстрували передъ редакціями двохъ спеціально Русинамъ ворожихъ польскихъ дневникѣвъ і розойшли ся.

Нехай, що ся манифестація була противзаконна і карыгѣдна, а рускі студенти, що брали в нѣй участь, стали ся виновниками непослуху супротивъ своихъ властей і иншихъ провинѣвъ, то на всѣкій случай вина въ болѣйшій часті була въ рѣвно нелегальнѣмъ, безтактномъ і прямо провокуючѣмъ поведѣню поодинокыхъ функцінарѣвъ академічныхъ. Однакъ академічний сенатъ, очевидно в наслѣдокъ анимозіі до рускихъ студентѣвъ і ихъ національныхъ змаганъ, яко такожъ в тѣй цѣли, абы вину звалити зъ себе, старавъ ся відъ разу змалювати сѣю демонстрацію в пересадный, перекуренный і тенденційный спосѣбъ та представити ви яко актъ небувалой брутальности і здичѣня, а своими скорыми доносеннями старавъ ся такъ міністерство просвіты, яко і публицину опінію упредити некористно противъ рускихъ студентѣвъ. Таке саме становище супротивъ рускихъ студентѣвъ заняло львівске намѣстничество і дирекція поліціі, котрі то власти прислали здає ся подобній реляціі, хочъ не могли мати власныхъ помѣчѣнь о подѣяхъ в університетѣ, а очевидно здали ся на описъ академічныхъ функцінарѣвъ. Що в иншихъ высшихъ школахъ бывали о много болѣйшій експесі — очевидно польскихъ студентѣвъ — згаданий власти

здає ся забули, хочъ примѣромъ доперва в минушѣмъ роцѣ на львівскѣй техніцѣ були о много гѣршій демонстраціі, а в Краковѣ передъ роками ректоръ Корчинскій бувъ лично загрожений а его бюстъ розбито.

Наслѣдкомъ тыхъ подѣй і урядовыхъ реляціі про нихъ застановлено в університетѣ выклады, а противъ участниківъ демонстраціі зъ д. 19 падолиста с. р. розпочало ся дисциплінарне слѣдство, котре на разѣ дошло до реляціі двохъ студентѣвъ на все, одного на чотири курсы, а двохъ на два курсы. Про сей засудъ не хочемо нѣчого говорить, бо поведѣня студентѣвъ у всякѣмъ разѣ було незаконне і заслугоє на кару, а засудженій, коли уважають вымѣрену имъ кару за острѣ, або коли покарано невинныхъ, можуть внести рекурсъ до міністерства просвіты.

Однакъ академічний сенатъ не вдовольнивъ ся тими засудами, за котрыми мають в прѣтягу слѣдства наступити ще дальші кары, але выдѣвъ і оновѣтивъ лише в польскѣй мовѣ уложену відозву до студентѣвъ львівского університету, в котрой рускихъ студентѣвъ грубо вылаявъ і выгнѣбывъ, зробивъ имъ не лишъ не справедливый, але в сѣмъ разѣ навѣтъ недорѣчный докѣръ упрянованого приготвленя і выкананя експесѣвъ, а польскихъ студентѣвъ вѣзавъ „станути в оборонѣ поваги і привилѣй університету“ супротивъ рускихъ своихъ товаришѣвъ.

О скѣлько лайки в тѣй відозвѣ були неблагороднымъ, нетактовнымъ і несправедливымъ додаткомъ до вымѣренныхъ уже і дальшихъ загрожений каръ, о скѣлько твердженє, мовѣ то сенатъ ствердивъ, що експесы були напередѣ уложені і добре приготвлені, було неправдою, яку в прокламациі університетской власти ледво можна зрозумѣти. А вже зазывъ до польскихъ студентѣвъ, щоби станули в оборонѣ привилѣй університету — певно его польского характеру — загально взято за зазывъ до евентуального насильного выступу противъ рускихъ студентѣвъ.

Тымчасѣмъ рускі студенти пѣсля подѣй зъ 19 падолиста с. р. заховували ся цѣлкомъ спокѣйно і легально, хочъ наслѣдкомъ тенденційного перекучуваня тыхъ подѣй стрѣчали ся всюды зъ ворогованємъ і лайкою. Болѣша часть польскихъ дневникѣвъ і дивнымъ спосѣбомъ найбільше яко разъ тѣ, що найближе стоять до краєвого правительства, яко Gazeta Narodowa і Dziennik polski (перша зъ нихъ є, яко загально вѣдомо, органомъ чи то прирѣчнымъ дневникомъ намѣстника), безнастанно підбурювали польске населенє а особливо польску молодѣжь противъ рускихъ студентѣвъ та довели такожъ до того, що насампередъ товариство польскихъ студентѣвъ Człelnia akademicka, а потѣмъ такожъ болѣйшѣсть польскихъ академікѣвъ у Львовѣ 375-ма голосами противъ 224 заявила ся противъ рускихъ студентѣвъ, хочъ правда, що за те польскій студентъ і декотрі професоры краковского університету станули по сторонѣ руской молодѣжи, домагаючи ся взагалѣ того самого, що мѣститъ ся в моѣмъ наглѣмъ внесеню зъ д. 19 падолиста с. р. Такъ само жидѣвскій студентъ-сіоністы у Львовѣ станули по сторонѣ рускихъ студентѣвъ, заявляючи, що „осуджують гнѣть одной націі другою“. По сихъ моральныхъ успѣхахъ і у вѣрѣ, що найвысша шкѣльна управа розслѣдить ихъ оправданій жалобъ та зарадитъ имъ, успокоили ся рускі студенти і хотѣли завернути ся назадъ на законну спокѣйну дорогу та знести кары, о скѣлько будуть справдѣ заслужені, а противъ не заслуженыхъ або за надто острыхъ удати ся на строго законну дорогу. Нещасна прокламация академічного сенату попоувала все та роздула на ново давнѣйше розъярене до крайности. Теперъ всѣ розрады, всѣ успокоюваня навѣтъ най-

вызначнѣйшихъ приятельѣвъ молодѣжи мусѣли оказати ся даремными.

Пѣдъ вражѣнємъ той прокламациі зѣбрали ся рускі студенти д. 1 с. м. і постановили, щоби запобѣгчи конфліктамъ зъ підбуреними польскими товаришами, выстушити до одного зъ львівского університету, котрый для нихъ справдѣ не є нѣяка alibi mater; се уважають за обовязокъ своихъ академічноі і національной чести. Наслѣдкомъ той постановы не появилися они в університетѣ д. 3 с. м., коли выклады мали розпочати ся на ново, хочъ нѣчого не знали, що тымъ часѣмъ в остатній хвилі заворужденю дальше застановити выклады. В наступующіхъ дняхъ выканали выписи своєю постановою.

За те неприхильный Русинамъ польскій студентъ явили ся згаданого дня передъ університетѣмъ узброены, а се є доказомъ, яко они порозумѣли те мѣсце прокламациі академічного сенату, в котромъ взымає ся ихъ до обороны університетскихъ привилѣй. Фактъ, що польскій студентъ буи узброены боксерами і револьверами, можна не тільки довести богатыми свѣдками, але признає его такожъ Dziennik polski, котрый ще і додає, що „ситуація була грѣзна і що було бы безъ сумнѣву прийшло до проливу крови“.

Але не тільки межі молодѣжею, а і вѣдѣлѣмъ рускомъ населеню Галичины, яко і недавно передъ тымъ тяжко розъяренѣмъ выборамъ, обявивъ ся найбільше огѣрченє зъ причини поведѣня зъ рускими студентами, а розъярене се обявило всѣ круги і версты руского народу. Навѣтъ пайумѣреннѣйшій, найспокѣйнѣйшій, ба і найрѣвнодушнѣйшій Русины є непростѣ обуреній на той малевѣрь, що насампередъ спровоковано рускихъ студентѣвъ, а потѣмъ такъ званій ихъ експесы выкористано противъ заложєня руского університету і противъ правъ Русинѣвъ в теперѣшнѣмъ львівскѣмъ університетѣ. Шовінізмъ противниківъ руского народу зробѣ теперъ незвичайно, давнѣйша колегіальность межі рускими і польскими студентами перервала ся; всюды говорятъ лишъ о рускихъ жаданяхъ заложєня руского університету і о львівскихъ розрухахъ студентскихъ; до теперѣшнє, хочъ не вдовольноче, але в часті мирнє пожитє обохъ народѣвъ в краю є поважно загроженє.

Тымъ часѣмъ рускі студенти, самі бѣдаки, та ихъ родины поносѣтъ найбільшій жертвы. Богато зъ тыхъ студентѣвъ мусѣли навѣтъ у Львовѣ бороти ся зъ найбільшою нуждою, в иншихъ мѣстахъ університетскихъ чи будутъ могли знати удержанє. А рускій народъ, позбавлений своего цѣлѣгу, свои надѣй, відчувѣвъ завданій ему ударъ такъ болѣучо, що навѣтъ подіосѣтъ ся голося о національной жалобѣ. Его болѣ тымъ болѣйшій, що его молодѣжь в свойѣй найважнѣйшій вѣтчинѣ не знаходить для себе мѣсця, але мусѣтъ выноситися в чужій край, выгнѣсена нахальностію тыхъ, котрі до якихъ болѣйшихъ правъ не повинні мати претенсіі.

Супротивъ тыхъ, для всєй руской шкѣльной молодѣжи, для цѣлого руского населеня Галичины, для національного спокою в тѣмъ краю грѣзныхъ і тымъ самымъ для державы небезпечныхъ явищъ, підписаній запытуютъ експедицію міністра просвіты і вѣроповідань:

Чи они готові спонукати галицке краєвое правительство і академічний сенатъ львівского університету до відновдѣннихъ кроковъ, щоби дальшій побутъ рускихъ студентѣвъ у львівскѣмъ університетѣ, а вглядно ихъ поворотъ до того університету зробити можливимъ і улегшити?

А именно:

1. Чи і міністеръ просвіты хоче спонукати академічний сенатъ львівского університету, коли не до відкликаня оноей прокламациі, то бодай до выданя новою по-

исполноточ и примиряючий прокламації до всіх студентів, а окремо також прокламації в рускій мові до руских студентів (так, як і політична власть свої прокламації видає в обох краєвих мовах)?

2. Чи п. міністер просвіты хоче для запобігнення яких конфліктів заборонити, щоб рускі студенти не були змушені слухати викладів проф. Твардовського і Філяка?

3. Чи п. міністер просвіты хоче заборонити, щоб права рускої мови у львівських університеті були шановані університетськими властями, щоб руска мова мала там ті права, які правно має по-при польській урядовій мові в інших галицьких університетах і в судах?

4. Чи п. міністер просвіты хоче подбати о те, щоб у львівському університеті рускі катедри могли без неоправданих перешкод далі закладати ся?

5. Чи п. міністер просвіты готовий подбати о те, щоб рускі студенти в разі свого повороту до львівського університету, як і інші ім'я прихильні студенти того університету не були выставлені на жадні переслідування з боку теперішніх лідерів, як сего можна побачити в не без підстав?

У Відні, 10. грудня 1901.

Романчук, Барвінський, Ник. Василько, д-р Король, Писуняк, д-р Гладковський, Вас. Яворський, д-р Джушанський, д-р Кось, Повше, Пфауер, д-р Штрауер, д-р Житник, Врайтер, Черни.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Берлін і Відень в справі пруско-польській. Тут і там внесено інтерпелляції, в однім і другім парламенті наступили зараз відповіді, а комментуєть ся они, як доносить телеграфічний вѣсти, особливим способом:

Орган канцлера Вільова National Ztg. розписує ся широко про сьогодшній мови д-ра Керберта та г-р. Вільова і порівнюючи їх виводить, що д-р Керберт мав був острівніший виступити против польських демонстрацій зь вагою виразу в процесі гнізіння. Міністер лише застеріг против обговорювання в австрійському парламенті пруских внутрішніх справ, але его промова була бы набрала більшої ваги, як бы був мериторично відперіх "брехливі і фальшиві", підношений Поляками. Дневник робить замѣту г-р. Вейтхави Дядушницкому, що вибраний генеральним бесѣдником до бюджетової провизорії, надужив свого права і обговорював внутрішній справу пруску, хоти они не стояли в нійкій звязі з австрійською провизорією. Nat. Ztg. признає, що в тяжкому положенні, в нійкій знаходиться австрійський парламент, Поляки, піддержуючи правительство, здобули собі поважне становище, но мимо того мав д-р Керберт виступити острівніший против польських підбоджувань. Прийшло бы жалувати, як бы в обох парламентах, австрійському і нѣмецкому, вели ся дискусії о внутрішніх справах другої держави, но сии Поляки тут і там таку дискусію конечно виводять, то нехай не дивують ся, що она вийде тільки им на шкоду.

Wiener Allg. Ztg. виясняє різницю між зливою д-ра Керберта що г-р. Голуховскій не мав причини виражати сожалѣня перед нѣмецким правительством, а виказом г-р. Вільова в нѣмецкому парламенті, що по послѣдних експесах у Львові австро-угорскій міністер виразив нѣмецкому амбасадорови г-р. Вільову своє живе сожалѣня. Пояснює ся се тим, що г-р. Вільов говорив в кльма днѣв побѣйше, коли то у Львові по відкритті паматника Уейского демонстрантам удало ся перервати кордоні поції і обидати війна консулату свѣтовим грудкам, та доцѣра на слѣдуючий день, в понедѣлок, г-р. Голуховскій зложив амбасадорови г-р. Айленбургви своє сожалѣня.

Та чи скорше, чи позѣйше все те стало, конець концев і російскій і австрійскій міністри справі заграничних поладнали зь представителами Нѣмеччини приятим способом справу антипруских демонстрацій Поляків у Варшаві у Львові.

Ц. н. инспекторъ податковий на тлѣ „галицькихъ выборовъ“.

(Далѣше)

Третій день розправи.

Передь розпочаттямъ забравъ слово судья присяжний Янпольскій і просивъ, щобъ приватні обвинителі послугували ся польскимъ азыкомъ, бо багато изъ судѣвъ присяжнихъ не розумѣе по руски.

Въ четвертій тощѣ интерпелляції д-ра

Окуневского було подано, що урядъ податковий не прийнявъ податку вѣдъ Мошка Фидлера і вычеркнувъ его изъ спису оподаткованихъ, щобъ позбавити его вѣ сей сподѣбъ права голосованя при выборахъ. По выборахъ той самъ урядъ податковий стягнувъ вѣдъ Фидлера титуломъ податку 29 злр. 88½ кр.

Козьминскій называє Фидлера денунціантомъ і чоловікомъ дуже непевной кондуги, котрого податку не платитъ, а коли урядъ податковий принявъ вѣдъ него податокъ, то мусѣло се статися черезъ похибку. Далѣше Козьминскій каже, що Фидлерови не хотѣвъ вымѣрити податку, хотѣвъ вѣдъ самъ о се просивъ, бо придержувавъ ся міністерского розпорядження, котре наказує, щобъ вѣ такихъ случаяхъ, коли можна передвидѣти, що податникъ не заплатитъ податку і не має жадного майна, не вымѣривати податку. [Д-ръ Добрянскій: А тѣмъ зъ Олѣвскій?]

Д-ръ Добрянскій предкладає два квіты уряду податкового вѣ Городенці, зъ котрыхъ показує ся, що Фидлеръ заплативъ вѣ 1897 р. податокъ доходовый вѣ квотахъ 9 зр. 88½ кр. і 20 зр.

Свѣдокъ Мошко Фидлеръ зъ Городенки, агентъ торговельный, не хоче говорити по польски, а говорити по нѣмецки. Д-ръ Солянскій противить ся запряженню сего свѣдка, бо вѣнъ бувъ караний за оклеветанє податкової комісії вѣ Городенці, котрій провадитъ Козьминскій, і тому має непавість до него. — Д-ръ Добрянскій жадє запряженя свѣдка, бо вѣнъ бувъ караний за обиду податкової комісії а не Козьминского, тожъ до него жало не має. — Трибуналъ ухваливъ не відбирати присяги вѣдъ Фидлера. — Д-ръ Добрянскій зголошує по причині того рѣшеня жалобу неважності. — Переслуханий безъ присяги Фидлеръ ззнає, що зголошувавъ ся два рази до вымѣру податку а инспекторъ Козьминскій не хотѣвъ ему вымѣрити. Свѣдокъ доказує контрактомъ, що вѣнъ відарендувавъ вѣдъ Гольдбергера вѣ pp. 1897, 1898 і 1899 право побирания консумційныхъ оплат вѣдъ вина вѣ Городенцѣмъ повѣтъ і плативъ вѣдъ того податокъ. Вѣ часѣ выборовъ вычеркнуто его зъ табѣли платничихъ умысно тому, щобъ позбавити его права голосованя. По выборахъ одержавъ карту упоминаючу до заплаченої податку і мусѣвъ заплатити 29 злр. 88½ кр.

Свѣдокъ Мендель Купферманъ зъ Городенки ззнає, що Фидлеръ відгрожувавъ ся на инспектора Козьминского за те, що не хотѣвъ вымѣрити ему податку. Свѣдокъ выставляє Козьминскому дуже красне свѣдоцтво моральности і каже, що вѣнъ „тѣжко“ зъ нимъ, а Фидлеръ за те і на него лютий. Зъ дальшихъ збыванъ показує ся, що Купферманъ веде торговлю збожжємъ, жѣнка его має склєпъ і вѣдъ того плативъ разомъ зъ жѣнкою 3 злр. 60 кр. податку. [Голосъ судѣвъ присяжнихъ: А Олѣвскій тѣмъ платили по 18 злр. !]

Опѣсля приступлено до пятой точки интерпелляції, вѣ котрій сказано, що годинникаръ Шапсе Мінцєрь плативъ передь выборами вѣ 1897 р. 2 зр 10 кр. податку а по выборахъ за те, що голосувавъ противъ правительственного кандидата, підвищено ему податокъ на 8 злр. 40 кр. — Обжалованій Козьминскій поясняє, що Мінцєрь вѣ межичасѣ почавъ виконувати золотництво і тому підвищено ему податокъ. Зъ актѣвъ вымѣру того податку показує ся, що внесене на підвищенє того податку написано вѣ канцеляріі обжалованого а підписавъ его не начальникъ громады, хотѣвъ говорити ся тамъ о опініі уряду громадского, але асесоръ громадскій Германскій. — На жаданє д-ра Добрянского предѣдатель констатує, що цифри вѣ актахъ доходовихъ суть підшкробані. — Козьминскій: Я сего не зробивъ. — Д-ръ Добрянскій: То певно д-ръ Окуневскій вышкробавъ! [На сали гучний смѣхъ. Судѣвъ присяжній цѣкаво оглядають урядові акти зъ підшкробаними цифрами.]

Свѣдокъ Шапсе Мінцєрь, годинникаръ зъ Городенки, ззнає, що вѣ 1897 передь выборами хвалили ся Данкнеръ, що коли вѣнъ [Мінцєрь] не буде голосувати на правительственного кандидата, то підвищать ему податокъ. Выборы були вѣ мартѣ, Мінцєрь голосувавъ противъ правительственного кандидата — і за те вже вѣ цвѣтні того року підвищено ему податокъ зъ 2 зр. 10 кр. на 47 зр. рѣчно. Свѣдокъ подававъ свой дохідъ 200 зр. рѣчно вѣнго, а Козьминскій вымѣривъ ему податокъ вѣдъ квоты 2000 зр. нѣто. Вымѣръ того податку уважає за мѣсть выборчу, бо податокъ підвищено на основѣ доносѣвъ Данкнерѣвъ.

Приступлено до шестой точки интерпелляції, т. є. до зносинъ инспектора Козьминского зъ жидами Данкнерами.

Обжалованій Козьминскій подає, що Озіасъ Данкнеръ єсть запряженнымъ таксаторомъ і бувъ уживаний при екзекуціяхъ податковихъ, а такожъ єсть вѣнъ „infamatus inpektoriatu in podgrępnich sprawach“ і побиравъ за се платно по 1 зр. 40 кр. денно, котру асигнувавъ ему самъ обжалованій. Переходячи до справы підвищеня податку Ашкеназю підвищено, що сего за его урядованя не було. Може бути що передь тимъ підвищено ему податокъ, але обжалованій за се не відповѣдає. Навязуючи до поставленого вчера внесеня о закладанє актѣвъ опуску податку Ашкеназюму

потавши вѣдъ 1892 р., заявляє, що цѣлею того внесеня єсть затемнити справу. [Д-ръ Окуневскій: Менѣ розходить ся о виясненє справы!] На Данкнерѣвъ жалувались городскій урядъ громадскій і поодинокі стороны, що надуживає свого становища, а вѣнъ самъ [Козьминскій] яко референтъ староства полагоджувавъ тѣ жалобы і навѣтъ выткнувъ громадскому урядови, що мѣшає ся вѣ не свои рѣчи. Далѣше подає, що за его урядованя не признавано Ашкеназю жадного опуску вѣ грунтовѣмъ податку, бо не було нѣякой шкоды.

Предѣдатель констатує зъ актѣвъ, що Козьминскій самъ подтвердивъ, що Ашкенази потерпѣвъ вѣ 1898 р. шкоды вѣ поли черезъ мыши. [На сали порушенє.] Зъ дальшихъ актѣвъ показує ся, що Козьминскій по року вымѣривавъ Ашкеназю податокъ вѣдъ доходу 130—170 а вѣ 1893 роцѣ вѣдъ 500 зр. отже майже вѣ четверо побільшено ему дохідъ. Попередникъ Козьминского обчислювавъ дохідъ зъ одного морга поля по 30 кр. а Козьминскій числивъ по 20 зр.

Свѣдокъ Мошко Давидъ Ашкенази зъ Ясенева ззнає, що ему не підвищено податку вѣ четверо і не памятає, чи коли жалувавъ ся, що підвищенє наступило настѣдкомъ доносу Данкнера, котрому вѣнъ відмовивъ хабаря 7 зр.

Предѣдатель відчитує збываня сего Мошка зложені вѣ свѣдѣствѣ. Тогды вѣнъ сказавъ, що Данкнерови оплачувавъ ся рѣчно бо боявъ ся его. Коли-жъ разъ не оплативъ ся Данкнерови і самъ написавъ собі фасію, підвищено ему податокъ майже вѣ четверо. На другій рѣкѣ выговоривъ фасію Данкнеръ і податокъ зновъ зменшивъ ся.

Свѣдка Озію Данкнера, славного „дифформатора“ Козьминского, приватала збрана вѣ сали публича голоснымъ „а-а-а!“ Пани „Озіасъ“ ззнає зъ великою увагою. Вѣнъ придѣлений на екзекутору податкового при фантованю а панъ инспекторъ Козьминскій уживавъ его за доносчика. Зъ Ашкеназімъ не мавъ нѣякихъ зносинъ, хѣба часомъ написавъ ему поданє, за що доставъ кілька гульденѣвъ.

Свѣдокъ Шльома Данкнеръ, братъ Озію, при попередній розправѣ подавъ бувъ, що занятѣмъ его єсть ношенє зафантованихъ екзекуторѣмъ рѣчей; нинѣ подає, що вже авансувавъ на такатора [Видко заслуживъ ся!]. Збыває, що межі Козьминскимъ а сторонами не посередничивъ і за нѣкимъ у инспектора не вставивъ ся.

Свѣдокъ радникъ екаровый Луцкій переводивъ слѣдство дисциплинарне противъ инспектора Козьминского настѣдкомъ интерпелляції, але свѣдѣвъ не переслухавъ лише переглядавъ акти. Переглянувъ і акти вымѣру податку тѣмъ зъ Олѣвскій і тѣмъ зъ Живачева і мельника зъ Ракѣвця і все найшовъ вѣ порядку (зъ актѣвъ очевидно!). П. Луцкій признає, що переводячи люстрацію вѣ Городенці найшовъ вѣ богато случаяхъ за високо вымѣреній податокѣмъ. При задаваннѣ свѣдковѣ питанняхъ вѣнъ дуже мотавъ ся. Вирѣчь признає, що вѣнъ самъ, будучи инспекторомъ податковимъ, передь вымѣромъ податку переслухавъ звичайно двоухъ мужѣвъ довѣря а збываю ихъ мусѣли бути умѣщені на писемѣ вѣ дотычнѣмъ доходженю.

Д-ръ Добрянскій просить о сконстатованє, що обжалованій Козьминскій списувавъ дотычні протоколы вѣ неприсутности мужѣвъ довѣря і підписувавъ ихъ на тѣхъ протоколахъ безъ ихъ вѣдомости.

Д-ръ Солянскій просить о занотованє, що его клієнтови робить ся докорѣ фальшованя підписѣвъ і застерѣгає собі внести вѣ той справѣ жалобу.

На тѣмъ перервано розправу.

Четвертій день розправи.

Свѣдокъ радникъ Луцкій [переслухавъ нинѣ дальше] на питання д-ра Добрянского якъ і судѣвъ присяжнихъ давъ відповѣди вершущу, але признає, що коли переводивъ дисциплинарне слѣдство противъ Козьминского, хотѣвъ лише розглядѣвъ акти, все-таки здавалось ему, що Козьминскій вѣ декотрыхъ случаяхъ вымѣривавъ податокъ за високо. — Вотанъ радникъ Наглікъ пытає Луцкого: чому вѣнъ, читаючи замѣты вѣ интерпелляції що-до тѣмъ зъ Олѣвскіхъ, не переслухавъ ихъ лично? — Луцкій не давъ ясної відповѣди; каже, що „инспекторъ поступивъ легально при тѣмъ вымѣрѣ, бо полагавъ на опініі уряду громадского“. [Голосъ: Але-жъ опінія була сфабрикована вѣ инспекторѣмъ!] Видки Луцкій признає ся, що переводивъ слѣдство противъ Козьминского, самъ радивъ ему старати ся вѣ якийсь способъ очистити себе публично і о-ба сѣбною обдумали, що найліпше буде, якъ Козьминскій помѣститъ спростованє на интерпелляцію вѣ Газетѣ „urzędniczej“.

Свѣдокъ Маркелій Краевскій, поборець податковий зъ Неполомицѣ, бувшій поборець податковий вѣ Городенці, розказує, що за чаєу его урядованя вѣ Городенці вношено дуже багато жалобъ на обохъ Данкнерѣвъ за рѣзніи шахрайства при екзекуціяхъ. Навѣтъ фальшовано за починѣмъ Данкнерѣвъ протоколы ліцитаційні, бо выказувано фанты продані на ліцитації, а тѣчасомъ фанты переходили вѣ руки Данкнерѣвъ. Свѣдокъ, справдивши яко настоятель уряду податкового, що Данкнери допускають ся надужити, відѣвъ ся бувъ до уряду громадского о вызначенє иншого мужа довѣря до екзекуції і повѣдомивъ о тѣмъ старосту; а-

ле за те доставъ изъ староства дуже великіи докоры, що позволивъ собі мѣшати ся вѣ не свои рѣчи.

На запытанє предѣдателя контролѣръ Краевскій ззнає, що відносини Данкнерѣвъ до Козьминского були „występnie“: оба тѣ жидки пересиджували вѣчно вѣ инспекторѣ. Коли свѣдокъ, яко поборець податковий, не позволявъ уживати більше Данкнерѣвъ до екзекуції, одержавъ друге письмо изъ староства повне острѣхъ докорѣвъ і зъ загрозою. Письмо се предложивъ свѣдокъ краевой Дирекції скарбу у Львові до розслѣдження, чи зробивъ добре, а коли не надходило рѣшенє, поѣхавъ самъ лично до Львова а зголо- сивши ся у референта вѣ краевой Дирекції скарбу почувъ вѣдъ него слова: „Poco pan się mieszka w politycznej (?) sprawie“: Свѣдокъ, почувши се, попросивъ сейчасъ о перенесенє зъ Городенки і его перенесено. Свѣдокъ подає далѣше, що селяне зъ повѣту страшно відказували на Данкнерѣвъ. Ба і самъ староста Штрауеръ называвъ Данкнерѣвъ „остатними лайданами“, але незабавомъ самъ підписавъ рескриптъ вѣ оборонѣ Данкнерѣвъ. [Вѣ сали велике зворушенє!] А инспекторъ Козьминскій переслѣдувавъ свѣдка за те, що выступивъ противъ Данкнерѣвъ, і грозивъ ему дисциплинарною. [На сали видиме обуренє.]

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зъ Волехова пишуть намъ:

Зъ нагоды вѣча, що відбулося дня 3 н. ст. вѣ Волехові вѣ справѣ руского університету, збраний народъ представивъ своему послови о Богачевскому свои кривды і балани. И такъ:

Дмитеръ Брикъ зъ Волехова вѣ имени мѣщанъ волеховскихъ жалувавъ ся, що зарядъ камеральный вѣ Волехові не позволяє имъ забирати галузи зъ лѣса, котре они до недавна безъ перешкоды могли забирати; що не мають куды дѣстати ся до своего поля і сѣножатѣ, бо скарбъ збороняє имъ дорогу і не позволяє брати зъ собою сокиры і вѣгалѣ имъ доскулює. Далѣше подѣвъ, що урядъ салінарный вѣ Волехові відпадки соли каже кидати вѣ рѣку а мимо просѣбъ і домаганя не хоче удѣлити ихъ бѣднымъ мѣщанамъ, котрі якъ-бы на глумъ не побірають нѣякон сыровицѣ для худобы. Відтакъ жалувавъ ся, що дѣти зъ Должкѣ, Волоского села, Ванѣ і Саламоновѣ горкі мусѣть неразъ бѣсѣ і вѣ студени ходити дуже далеко, бо звышъ 4 км. до школы якъ до Волехова, отже запитувавъ, чи не можна бы для дѣтей шкѣльных вѣ Должкѣ і иншихъ прилученыхъ до Волехова селахъ заложити окремѣ школы; вѣ шкѣлѣ вѣ Волехові учать нѣмецкому, польского і богато иншого, може навѣтъ і неогрѣбного, а рѣдної руской мовы найменше; вѣ шкѣлахъ народныхъ книжки змѣняють ся занадто часто зъ кривдою і шкодою для родичѣвъ, котрі мають більше дѣтей; вѣ шкѣлѣ при- муєть шкѣльный вѣ Волехові виконує ся дуже жестоко і беззглядно, не уважає ся анѣ на то, що дитина не має вѣ чѣмъ пойти до школы, анѣ навѣтъ на свѣдоцтво лѣкар- ске, котре узнає дитину слабою, безъ пардоу стѣгає ся грошеві кары і вкидає ся родичѣвъ до аршту. Далѣше жалувавъ ся тойже бесѣдникъ, що вѣ Волехові остро збороняє ся брати до полѣжницѣ акушерки приватні; тѣмчасомъ надано тільки одну испытывау для цѣлого Волехова, а тая одна для стѣлько людности, якъ вѣ Волехові, не може выстарчити, а по друге — кромѣ платѣ 120 зр. рѣчно она побиравъ ще вѣдъ партій за высокі таксы, а то 2 зр. вѣдъ богатшихъ а 1 зр. вѣдъ цѣлкомъ бѣдныхъ. Вѣ шкѣлѣ сей бесѣдникъ подѣвъ, що підчасъ ярмаркѣвъ вѣ Волехові побиравъ ся вѣдъ сторожѣ за высокі оплати, а то 24 кр. вѣдъ одної штуки хотѣ-бы то було і найменше тѣля, отже за-для того неонѣн бѣдний не може пѣчного выпровадити на ярмарокъ до Волехова...

Ч. Іосифъ Ивановичъ зъ Должкѣ жалувавъ ся на повторительну науку вѣ шкѣлѣ, яка відбуває ся вѣ ноци а ходити мусѣть дорослѣ парубки і дѣвки зъ небезпеченствомъ для публичной моральности, і запитувавъ, чи може то бути по правді, щобъ вѣ Должкѣ при выборахъ до рады громадской було лише два кола і до другого кола належали всѣ а всѣ громадяне, нѣмѣть до першого круга самъ оденъ жидъ Адлербергъ, фабрикантъ сѣрниківъ вѣ Должкѣ, і щобъ оденъ жидъ вѣзливъ тільки само, що цѣла громада разомъ, щобъ вѣнъ самъ оденъ мавъ право именувати собі чотирохъ, якихъ самъ схоче радныхъ і двоухъ заступницѣвъ?

Ч. Василь Вѣлєцкій зъ Тяны въ жалувавъ ся на шкоду вѣдъ дикѣвъ і иншихъ звѣрѣвъ лѣсныхъ, котрі нищать хлѣпоку працю а всякі поданя і жалобы, якъ до арендатора полѣвова графа Стадницкого такъ і до всѣхъ можливыхъ властей, лишають ся мовѣ голосъ вопіючого вѣ пустині, не лише безъ всякого успѣху але навѣтъ безъ від- повѣди...

Ч. Яць Процакъ вѣ имени громадянъ Гошева жалувавъ ся на то, що рѣка Свѣча страшний робить имъ спустошеня і шкоды: забиравъ хаты, худобу а навѣтъ смерть при- носить людемъ... Що баронъ Поперъ не до- кохує обовязуючихъ приписѣвъ, відпадками зъ фабрики швѣръ на Выгодѣ затроєвъ ры-

Змѣтна льокалю!
Четпуючий вѣдъ 30 лѣтъ подѣ фирмою

Юліанъ Домбровскій

Магазинъ Годинникарскій Ювілерскій, полу- ченый зъ двома робѣтнями, перенесеный уже зъ Театральноя 7 на Гетьманьску 4, Львовъ

бу, пускає коли хоче кляву а також б'є, ще як приписано громаді на решітці дерева, так що решітка конечно прорвати ся мусить. А прецїм не єсть се вь порядку, щоб за-для выгоды и пожитку одного-жидовского барона! терпїло, покутувало и гинуло тільки громада, тільки соль, тільки тысячїв людности! Правда — каже бесїдник — вѣдбував ся у нас вь Гощевї як-сь тамь регуляція, але що зь того? Все то робить ся якь бы для забавки, бе ся як-сь тамь палики при малѣмь станї воды по середїнї рїки, а на запытанє дотичнї „майстри“ вѣдповѣдають: „Мы маємь забезпечити рїку, коли она мала, бо коли вода прибуде, то на се нема радї“... Також жалував ся бесїдник, що при выборахь до рады повѣтрової долиньске староство припучило громадѣ Гощеву выбирати зь рады громадской лишь 1 делегата, хотїй громада Гощѣв числить звыш 1500 людности, отжекь найменше 3 делегатѣв выбирати повинна...

Ч. Симеонъ Фуровичъ зь Волоского села жалував ся, що ще вь 1898 роцѣ вѣдбули ся вь Волоскомѣ селѣ выборы до рады громадской, противь тыхъ выборовъ введено того самого року вь приписанѣмь реченїи через староство долиньске рекурс до намістництва, — три роки минули, стара рада громадска урядувє, нова не вступила, а о рекурсѣ нема ані слуху ані дьху!...

Посоль о. Богачевскїй поясняє, котрї справи до якої власти належать, радїв, щобь покривдженї вь першїй лїнії вносили до вѣдповѣднїхъ властей прошеня й зажалєня и ему доносили, якь кожда власть кожду справу порѣшила, а вѣнь изъ своєї сторони кожду справу де належить вѣдповѣдно порушити.

Складки на потреби академ. молодѣжи.

Нинѣ принесла почта на руки Адміністрації „Дѣла“ (за послѣднї два днѣ) 1.926 К., — разомъ съ попереднїми 8.838 К. Розумѣє ся, якъ часть зь того, що мала йти на адресу „Дѣла“, поїшла вже прямо на адресу вказану Комїтетомъ — та й мы вѣдъ себе просимо дальшї жертвы высылати вже просто Комїтетови.

На нижню вкладку 1.800 Товариства в з. кред. „Дѣлѣ“ вилїнуло дальше на фондъ академичної молодѣжи (на руки Комїтету вѣдъ 7 до 11 грудня слѣдуючї жертвы: Василь Потемилкїй 10 К., Северина Потемилка 10 К., Д. Дѣдицка зь Мостѣв Великихъ 50 К., о. Дам. Гузаръ зь Завалева 20 К., технїки Володимиръ Шухевич и Антонъ Галька 10 К., Левъ Косїрскїй купецъ у Львовѣ 10 К., Иванъ Бѣзай 10 К., А. К. зь „Вѣсѣды“ 5 К., А. Б. зь „Вѣсѣды“ 10 К., Ольга и Зеновъ Шухевичъ зь Тишковицѣ 200 К., Тома Тепишевскїй у Львовѣ 20 К., Кружокъ веселыхъ у „Райха“ 6 К., Читальня „Просвѣти“ вь Скниловѣ 100 К., радникъ Юлянь Сѣчинскїй 10 К., Михайло Дудикевичъ у Львовѣ 20 К., Емїлія Кузьмова у Львовѣ 50 К., Володимиръ Левицкїй нотаръ зь Винникъ 20 К., Левъ и Марїя Левицкїй зь Порохника 10 К., Володимиръ Гватїшакъ зь Львова 10 К., 3 с., Перемїеи Русини зь свого фонду народного 100 К., Читальня „Просвѣти“ вь Комарнѣ 5 К., Дмитро Ольховый зь Комарна 5 К., о. Вол. Петрикъ зь Комарна 5 К., ланна А. С. 1 К., о. крип. А. Василевскїй у Львовѣ 20 К., Валерїя Коцовска 10 К., Вол. Лушинскїй нотаръ вь Косовѣ 100 К., Катерина Гриневичъ 4 К., о. Іоаннъ Дудинскїй зь Отиневичѣ 24 К., Редакція „Дѣла“ передала складки зложєнї на єи руки по днѣ 10 грудня вь квітцѣ 6.055 К., 97 с. — разомъ 6.911 К.; попередъ выказано 985 К., отже всего 7.896 К.

Зь квоты 6.055 К., 97 с., часть именѣ Добродѣѣвѣ подано вже вь попереднїхъ числахъ „Дѣла“, а прочї будуть поименно выказуванї вь „Дѣлѣ“ вь мѣру того, якь буде мѣсце.

Комїтет для запомогї академикѣв просить присилати всї датки на адресу: Д-р Ярослав Кулачковскїй директор „Днїстра“ — або: „Товариство взаимн. кредита „Днїстер“, книжна вїдавковнє ч. 1.800, у Львовѣ.

Комїтет: Д-р Ярослав Кулачковскїй, Волод. Шухевич, о. Ал. Темницкїй, Д-р Костъ Левицкїй, Д-р Бєз. Озаркевич, Д-р Сїдѣр Брилтан, Д-р. Олександр Грїбовскїй, Антонъ Сїгельскїй.

Сторонничїсть властей.

Сторонничїсть властей галицких в поступованї насупротивъ Русинѣв и Полякѣв єсть вже широкому свѣтови знана: для вершихъ они суть мачоками, для другихъ щирїми опікунами. А говорити се, вказувати на се, то винувати душу тїло заперуть, що то неправда, ще и на великодушнїсть свою поклочуть ся, оє-то яке они добро Русинѣв роблять... Аби знова не мовили, що се намъ неправда, то ймаємо їх на горлячїмъ учинку неправда, то ймаємо їх на горлячїмъ учинку виназуємо їмъ їх власнїми розпоряджєнїми.

В однім и тїм самїмъ часѣ дїстали повѣзєне на колекту два комїтєти парохїальнї; рускїй вь Заболотцяхъ в повїтѣ брїдєкїмъ на будову церкви и польскїй вь Закосєцѣ на повїтѣ мостискїмъ на докінченє ко-

стела. Та якъ же рїзнять ся оба тї позволеня від себе! Рескриптъ ц. к. Президїї намістництва з днѣ 9 червня 1901 ч. 6234 пр. позволяє греко-кат. комїтетови парохїальному вь Заболотцяхъ на збиранє складокъ тільки в повїтѣхъ вѣсїднїхъ Галичинъ з сїмїякомъ же до того мїста Львова. Такий же самїй знов рескриптъ ц. к. Президїї намістництва з днѣ 6 червня 1901 ч. 5979 отже о. 3 днї скорше позволяє римо-кат. комїтетови парохїальному вь Закосєцѣ на збиранє складокъ в повїтѣхъ Галичинъ и в сїмїяку мїст Львова и Кракова. В першїмъ случаю потреба заходить більша, бо розходить ся о цілу будову церкви, в другімъ менша, бо лиш о докінченє костела. Для чого-жъ та сама власть для однихъ єсть такою лукавою а для другихъ щирою?

Ми противнї всьмїхъ колектї, з виняткомъ нещасливихъ случаїв; але коли вже дав ся позволенє на нї, то питаємо: на якїй підставѣ Поляки мають мати ширшї права и привїлеї, аніжъ Русини? Котрїй то закон, п. намістнику, управнїя Полякѣв до кишенѣ рускїхъ для будованя „твердз“ полїтичнихъ на Руси, а зновъ Русинѣмъ зборюваня витягнути руку хотѣ до своїхъ братѣв вь захїднїхъ Галичинѣ на будову своїхъ свѣтлицъ? Та й длячого Львів для Русинѣв винятїй а для Полякѣв нї? Ага! „тамто цо інєго а то цо інєго“...

Акъ сторонничѣ поступило собі намістництво, так само поступають и староства. Дивнимъ дивомъ колектанти обохъ тихъ комїтетѣв зайшли майже в однімъ часѣ до повїту старосамбїрєкого и оє-якъ понїяв наведенї рескрипті ц. к. намістництва славнїй наш Рїчїй. В книжочцї для рускїхъ колектантѣв написав: „Zezwalam na zbieranie składek w łuteczyskim powiecie od końca grudnia 1901 z wyłączeniem kwestionaria od domu do domu. Stary Sambor 29/11 1901. C. k. Starosta Ricci.“ В книжочцї знов для польскїхъ колектантѣв оє-такє виписав: „Widziałem i zezwalam na zbieranie dobrowolnych składek w łuteczyskim powiecie na prz ciąg czterech tygodni. W Starym Samborze 18/11 1901. C. k. Starosta Ricci“

І чи треба тут єще коментарѣв? Від голови риба смєрдить — єсьо „за паньов матков“...

Рухъ вь рускїхъ товариствахъ.

З товариства слухачѣв полїтехнїки „Основа“ — Днѣ 11. с. м. уюкєстїтуував ся „Кружокъ научнїй“. В складъ вїдїлу вїїшли товаришї: Стефанъ Чарнецкїй яко голова, Антїнъ Галька яко заступникъ голови и Зеновъ Горницкїй яко секретар.

Жїноча Читальня руского „Народного Дому“ вь Малуши устроїла днѣ 18. с. м. вь вѣчерїє св. Николая Николаївскїй вѣчернїцї вь сали „Сокола“ при ул. Банянскїй. Вступ від родини 1 К., для мїщанъ и сєлян членѣв Народного Дому вступ безплатнїй. Дарункї для своїхъ дїтей, добре опакованї и вїразно надписанї, належить впередъ складати на руки Вп. Курєвцевой. Початокъ о год. 4 1/2.

Заходами Читальнї Просвѣти вь Комарнї відіграють в днѣ св. О. Николая о 6 г. вѣчеромъ мїщанє комарнїанскї в Читальнї одноактїву „Гостина св. Николая“ (вр. Калїтєвского). По представлєню наступить роздача дарункѣв. Родичї, наміряючї зробити своїмъ дїтямъ несподїванку, зволѣть опакованї и надписанї дарунки прислати на руки о. В. Петрика, сотрудника вь Комарнї. Се оповїщенє нїй послужить такожъ за запрошенє. Цїни мїсцѣ: Крієло 1 К., вступ 50 с. Чистїй дохід на маючє оснувати ся Братство св. О. Николая.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ кольтїонїстѣв! Присмо о жертвы на купно друкарнѣ до Парани.

— 640 академикѣв-Русинѣв выписало ся досї зь львѣвского університету. Оєтає ще два-три десяткї невписаныхъ, зь якихъ деякї єспїзняли ся тільки зь выписовымъ формальностями задля рѣзньихъ перепонъ, але нїнѣ-завтра выпїшуть ся. Кількохъ оєтаннїхъ се паршївї вѣдцѣ, якимъ и „публікованє“ не поможе. Все-жъ такї оголоємо ихъ повнїй именами для... ужитку нашихъ землякѣв.

— Зь вѣдєньского університету доноєть, що тамъ приймають нашихъ студентѣв безъ перепон.

— Пращальнїй концертъ нашої молодїжи академичної устроєнїй заходомъ „Львѣвского Бояна“ вѣдбує ся завтра (в пятницю) о год. 7 1/2 вѣчеромъ в великїй сали „Народного Дому“.

— Товариство Ческихъ Медикѣв вь Празѣ надѣсало на нашї руки покликъ до нашихъ студентѣв-сецєсіонїстѣв, зь прошенємъ, аби перенєсли ся на ческїй університетъ праскїй, де знайдуть щирє принятє и всьмїхъ можливу помѣчъ вь товариствахъ академичныхъ и вь ческѣй суспїлности зодотокъ Праги. Письмо вь повнїй основѣ подамо завтра.

— Преосв. Митрополитъ — якъ вѣдѣуємоє — дуже щиро заняв ся справою питомцѣв-богословѣв.

— 3 Львѣвского Бояна. Генеральна проба вѣдбує ся в пятницю (завтра) о год. 1 в полуднє в великїй сали „Народного Дому“.

— 3 Рускої Бєсїди. Сїмъ запрошую Вп. Членѣв „Рускої Бєсїди“ на сходини в суботу 14-ого с. м. о год. 8 вѣч., на якихъ зложать справозданє уповномочнєнї Делегат. — Волод. Шухевич.

— Нашї академики-ємігранты вь Краковѣ. Якъ доноєть краковскїй часопїс, сенатъ Ягїлоньского університету радїв оєгдѣ вь справѣ принятї нашихъ академикѣв и ухвалїє вь завадѣ приймати ихъ и не вѣдказувати їмъкому принятї безъ оправданыхъ правнїхъ причинъ. Сю ухвалу мотавує краковскїй сенатъ загалнїми академичнїми нормами якъ и тымъ зглядомъ, що „петентъ покинуцї львѣвскїй університетъ наче зь доконечного примусу зь причинъ полїтичнихъ и черезъ несприйманє ихъ зострїв бы ся антагонїзмъ мїжъ Русинами и Поляками, коли тымчасомъ є пожаданє заглаянє того антагонїзму. Зь Русинѣв принятю досї 69 слух. правъ и 11 слух. фїлософїа, а рїшенє що-до деякихъ поданѣ свѣтскихъ студентѣв и що-до 50 поданѣ богословѣв, до якихъ ще не долучено свѣдѣствъ вѣдходу зь львѣвского університету, вѣдложено якъ до надбєлєня сїхъ документѣв. Оєстатъ показує ся, що побоюванє міністра, мовѣ-то нашихъ студентѣв-сецєсіонїстѣв не єхотѣть приймати до австрїйскихъ університетѣхъ не сповнѣє ся.

— Зь Малуши пишуть, що при пробнѣмъ глїданю за кінїтомъ вь тамошнїхъ копальняхъ попадає на велїчезнї поклады сїльвїну — найзнаменїтшого средства навозового. И давнїше попадали вь Малуши на сїльвїнѣ, але лише вь малыхъ скѣльностяхъ. Поклады сїльвїну вѣдкрыто до теперъ лише вь Страсбургѣ вь Прусахъ.

— Зь Береманѣ. О. Лопатнїскїй, парохъ вь Бишпахъ, почта Колюхи, взяв бы до себе одного свѣволїбного академика (осѣбна комната, добрый харчѣ, кофѣ до вѣзду). Ставити поступать, чтобы привнїв сїльву церковного за рємунєрацією до высоты 80 коронъ. Згодїшенє заразъ.

— П. Іосїфъ Матвїєв, родомъ зь Карова, одержавъ д. 12 грудня с. р. стєпень доктора правъ вь львѣвскомъ університетѣ.

— Испытї фїзїкатскїй зложили передъ комїєсією у Львовѣ лїкарѣ д-ры Іосїфъ Маркль зь Горожаны великоп., В. Сєрбєнскїй зь Львова и Берг. Гольдштабъ зь Ярославя.

— Иматрикуляція вь Дублянѣхъ. Перша иматрикуляція слухачѣв академїи рѣльничої вь Дублянѣхъ коло Львова вѣдбулась оєгдѣ вь присутности маршалка кравого и членѣв кравого вѣдду, профєсорѣв університету, полїтехнїки, академїи ветеринарїной, школы лѣсової и мнш. Торжество вѣдкрывъ промовою ректорѣ Фромель, по чѣмъ промовлявъ маршалокъ г-р. А. Потоцкїй, а проф. Павлїкъ мавъ вѣдчитѣ о „Подѣлѣ працѣ вь господарствѣ“. Академїя числить 58 слухачѣв, и то переважно Полякѣв зь Россїи.

— Изъ Черновцѣв доноєть, що тамъ на мїждовнїхъ допустѣв ся самоубїйства раднїхъ рахунковѣв при кравомъ правительствѣ Кавтанъ Теодоровичъ, вымѣривши два выстрѣлы зь револьєра вь грудь и вь лице. Самоубїйникъ числїв 45 лѣтъ, а причина самоубїйства неизвѣстна.

— Львѣвскїй ратушевѣв годинникъ, котрымъ черезъ 48 лѣтъ опѣкував ся годинникаръ Іосїфъ Вайєс, переходить зь 1 сѣчня 1902 р. подѣ надѣбръ нового опѣкуна, якимъ на подѣставѣ заключенонъ зь магїстратомъ умо-вы ставъ тутешнїй годинникаръ Конрадъ Шнейкартъ.

— Комїтетъ ратушнїковъ Русинѣв вь Паранѣ складає отєимъ прилюдну подаку щиримъ патриотамъ нашимъ вь Рїшєвѣ за присланє 10 корон на закупно печатї, так само Всєчестїю отцѣ Александрови Кориткови, парохови Богатковецѣ за 4 кор., и Висєкоповажаному пану профєсорови Василєви Вїлєцкому за 2 кор. зложєнї на руки профєсора Цєглнєвского у Львовѣ. При тїй нагодѣ просїмо П. Т. руску суспїлнїсть о дальшїхъ жертвы для нашихъ переселєнцѣв.

— Дрѣбнї вѣсти. Маршалокъ кравнїй г-р. А. Потоцкїй бувъ вчєра вь Залѣщїкахъ на лїюстрації рады повѣтрової, а вѣдѣдавши школу садѣвнїчу и шпиталь, выѣхавъ до Дорогачѣвки. — Вь Пальтѣвѣсѣ на Буковинѣ потѣрѣвъ тартакъ царовїй зь цѣлымъ матерїаломъ; шкода околѣ 200.000 кор. — Выдаєць днєвнїка Deutsche Zeitung и раднїй мѣскїй Венєрѣ померъ вчєра у Вѣднї.

Наука, штука и лїтература.

— Дарунки для дїтей. Зблїжавєсь днѣ св. Николая и сѣвят Рїздѣв Хрїстового. Дїти поводѣть ся чємьо їждуть дарункѣв від євѣ. Николая та деревцї від Ангєла. Найкрасшїмъ и найвѣдповѣднїшимъ подарункомъ для дїтвори є книжки зь образками. О такі книжки достаралосъ Товариство педагогїчєнє и вїдало:

- I. „Дїтворѣ“ вь цїнѣ . . . 1 К — с.
- II. „Звїрѣята домашнї“ . . . — „ 80 „
- III. „Приятели дїтей“ . . . 1 „ 20 „

Тї три книжки з текстами.

IV. „Ахъ яке хороше“ . . . 2 К — с.

V. „Для розривки“ . . . 1 „ 20 „

У всїхъ тихъ виданїяхъ найде дїтворѣ и красу и розривку, а кождїй старшїй, що глїє на єї книжки, скаже дїїтєно: „Ахъ яке хороше!“

Замовляти можна в Товариствѣ педагогїчнїмъ, ул. Сѣв. Софїй ч. 9 а), в Книгарнї товариства ім. Шевченка и в Книгарнї Станїславскїй.

Послѣднїй вѣсти.

На нїнѣшнїмъ засѣданю палаты послѣвѣ вѣдчитано интерполяцію посла Романчука (їку подаємо вь нїнѣшнїмъ числѣ „Дѣла“) и міністерѣ д-рѣ Гартель заравъ вѣдповѣвъ на нїю. Запевняючи Русинѣв о своїй прихильности для нихъ, просївъ, чтобы рускї студентѣв повернули на дорогу легальну.

Телеграммы.

Варшава 11 грудня. На будынїу конзуляту нїмєцкого — тамъ бо зневажено конзулять гѣрше нїжъ у Львовѣ, — вь приєсутности персоналу конзуляту и заступника російского правительства умѣщено на ново хоругвь и державнїй гербъ.

Вѣдєнь 12. грудня. Reichspost доноєть, що міністерѣ рѣльничтва Джіованелї зѣстане президентомъ трибуналу адмїнїстрацїйного, що опорожнїть ся по займєваню Вїландѣ-Рейдта намістникѣмъ Горѣшновъ Австрїи, а теку рѣльничтва обїємѣ по нїмъ б. міністерѣ г-р. Лєдєбургъ. — lavische Correspondenz пишє, що прєдсѣдатель чєскихъ клубѣв протєстували енергїчно у міністра прєзїдєнта противъ того, що не склїчє соїмѣв на достаточнѣ довгїй часѣ для порѣшеня найважнїйшихъ справъ. Д-рѣ Керберъ вѣдѣтївъ, що тому на завадѣ стѣять вѣдноснї вь парламєнтѣ. Кампанїи соїмова вь послѣднїхъ днѣхъ грудня и початку сѣчня будє и ше провїзорична, а соїмѣ зберуть ся на довшу сєсїю вь мартѣ, єли до того часу рѣшнїть ся вь радѣ державнїй бюджетъ на 1902 р.

Прага 12. грудня. Соїмъ чєскїй склїкалїй на 28. грудня, а засѣдана продовжати ся до 17. сѣчня 1902 р.

Будапєштѣ 12. грудня. Вь палатѣ послѣвѣ вѣдповѣдавъ міністерѣ Сєль на интерполяцію п. Шїда вь справѣ вьвозу копей до полуднєвою Африка. Интерпелляцїи выказавъ ся не прихильно для Англіїцѣв, беручи вь оборону Бурѣв. Міністерѣ патѣмѣсть выказавъ, що вь мїжнародномъ правѣ не означєно, чи кофѣ становлять матерїалъ военнїй, та чтобы ихъ доставою нарушало ся неутральность. Англіїцѣ вь своѣмъ часѣ доказали своихъ симпатїй для Угорщїны а и теперъ нема причини зривати добрыхъ зноснїхъ зь нїмї. — Комїсіи фїнансова приняла бюджетъ министерства торговлѣ. Вь справѣ цѣво-полїтичнїхъ перєговорѣвъ заявївъ міністерѣ, що они єще не покѣнчєнї, а резултаты подадутъ ся до вѣдомѣсти палаты. — Кілька сотѣ робѣтнїкѣв безъ занятїя демонструвало вчєра перєдъ парламєнтѣмъ. Опѣсля удалнєс демонстраты передъ мєшканє п. Иванки зь оклїками: „Прочѣ зь парламєнтѣмъ клєєвымъ!“ и „Regeant юнкры!“ Полїція розвїгнала товпу арештувавши 26 особѣ.

Загребѣ 12 грудня. Соїмъ прїнявъ прєдложенїй комїсією проектъ адресѣ. Вь дискусїи прїшїло до бурнїхъ сєнѣв. П. Вїнковичъ закинувъ болѣшность, що она вїїшла до соїму на подѣставѣ нарочно вь тѣй цѣли пофалшованыхъ лїстѣ выборнїхъ. Противнїки домагались уперто, чтобы Вїнковичъ вѣдкїнѣвъ свои обїдливїє слова. По довгѣмъ заколотѣ, перєрвано засѣданє, посїюмъ вѣдобрано голѣсть, но вѣнь своихъ замѣтѣв такї не вѣдкїнѣвъ.

Рїмѣ 12 грудня. Вь кругахъ ватиканскихъ упевнїють, що папа выготѣвївъ нову єнциклїку, чтобы мїжъ хрїстїаньскїми демократами вытворити порозумѣнє и полєнитї деякї уступы послѣднїю єнциклїкѣ. Єи опубликованє наступить неавтомѣ.

Бєрлїнѣ 12 грудня. Вь парламєнтѣ прѣдвѣжавєсь дальша дискусїя о проектѣ тарифѣ цѣвової. Соціалїсты противнїй проектѣв. Секретарѣ державнїй Подбєльскїй указує на те, що тарифа цѣвова деякихъ оплатѣ цѣломъ не змѣнїє, нїнї обнїжав, и лише цѣла збѣжєвї троха подѣаєт. Рѣльничтво не домагав ся нїчѣго не оправданого.

Парїжѣ 12 грудня. Вь палатѣ послѣвѣ прѣдвѣжавєсь дискусїя бюджетѣва. Міністерѣ торговлѣ заявївъ, що наслѣдкомъ воїны полуднєво-африканьскої паує крїза, котру Франція мєнчє вѣдбував, нїжъ други державы.

Лондонѣ 12 грудня. Генералъ Девєтѣ зь 2000 вѣйтѣ обєтупнѣвъ Англіїцѣв подѣ комєндѣю Вїльсона, котрому посѣпнївъ нї помѣчъ Брїмїгтонѣ.

Рєставрація С. РАЙХА Рївнохъ ч. 5. поручавъ вь великомъ Правдївє Пїво Окоцїмске, Вина у Львовѣ, выборѣ всякого рода и Мѣдѣ зь першоряднїхъ фірмъ. — Кухня у власнїхъ напїткїхъ, якъ: нѣмъ заравъ. — Абонамєнтъ мѣсїчнїй прїймає ся. 508

Надболозне.

Дентист Д-р І. МІНЦ (Mintz)

перед тим Д-р Вайс, Академічна 3
вймає зуби без болю при допомозі наркозу, виконує
також пильові зі скла і порцеляни. Штучні зуби
вставляє без плити в формі жорн і дентів. Ціні
щок в чашуку і водоті. Запевнене під зглядом
знаменитості. 633 3-8

Дентистичне Заведення

Гетманська 12

побіч Віденської каварні виконує пильоване і ви-
тане зубів без болю, вставляє штучні зуби в ка-
чуку і золоті без витягання корінків або по витягненню
при допомозі техніки англійської школи.

Д-р Ф. Фрустман.

Яко добру і певну льокацію

порукаємо:

4 1/2% Листи гіпотечні,
4% Листи гіпотечні короневі,
5% Листи гіпотечні преміовані,
4% Листи Тов. кред. земського,
4 1/2% Листи Банку кравового,
5% Облігації Банку кравового,
4% Позичку краву,
4% Облігації пропінційні і всякі ре-
ти державні.
Папери ті продаємо і купуємо по най-
точнішим курсам денним.

374 [3]

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. акц. Банку галиц. гіпотечного.

Фабрика парова Райха і Сполки в Знесенію

порукає свої виробы:

шварць і вазеліну до чоботів а також в ро-
хмалі до натирання об'єд.
На жадане цінники даром.

118 80-50

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ І ВІНА ВІДМУНДА РІДІЯ

перенесена

на вулицю Театральну ч. 3,

друга каміньця, від площі Маріанської порукає:

ЧАЙ

маєвого збору:

півз кт. Congo ар. 1'60
Souchong чорна " 2'—
маєвий збір " 3'—
Kaurow чорна " 4'—
Melange de Lon " 4'—
Высвєк чаєв " 1'30
Высвєк найліп-
ших чаєв " 1'60

КАВЫ

о чистоті ароматичності вкусу,
який розсилає оплатно до
кождої поштової станції 4 1/2%
відпр. в жироку:
Port-risco 9-1/2 кг. —90
Cuba груб. зер. 9'60 " —90
Ceylon зе ена 10'— " 1'—
Ceylon перед 10'40 " 1'04
Ceylon гр. з. 10'75 " 1'04
Ceylon черл. 10'75 " 1'08
Mocca араб. а. 10'75 " 1'08
Java золота 10'75 " 1'08

Опаковане не числить ся.

Замовлена з провінції высылає ся відвотного
почтою. 419 80-44

ПРОЛІНУ

ЛІХТАРНІ піролінові, нафтові і оливні
ТОВЩ згущений до льокомобілів
РЕМІНЦІ до шити пасів
ОЛИВИ І ПАСИ до машин
КНОТИ до ліхтарів
ОЛИВУ до паленя

порукає
найдешевше

І. ФРІДРІХ & А. БІКК — Львів, ул. Гетманська 4.

ТРОКАРИ
АМОНЯК
СІЛЬ ГЛІВБЕРСКУ
ЕНЕМИ для худоби
ПЕРЕТІНАЧІ навчувові
РУРИ

против здути, конечні при
корні волів. 603 8-9

Цінники на жадане безплатно і оплатно.

Цю. корол. уприв.

Рафінерія спиритусу, Фабрика руму, лікерів і оцту
Юлія Миколая Наслєдників

Якова Шпрехера і С-ки

у Львові

порукає старі горілки польські, розсоліси, лікери,
руми правдиві з Ямайки, коньяки, спиритус, „Вон-
гоут“ на надзвичайно, також правдивий оцет спіри-
тусовий. 866

Склад для жадан: вулиця Галицька ч. 1. — у вулиці
Колерняк ч. 9.

Поважаний Р. Т. Публіці порукає ся ново-
заложену
Реставрацію і Пиварню
сполучену з кімнатами до снідань
Каварню і Молочарню
під ексмодом „Pelnia“
Кароля Нєтушїля
у Львові при вулиці Ювілейній ч. 65,
зараз за зеліничною рампою. — Трамвайний переїзд.
Услуга вірцева. — Ціни дуже приступні.
605 8-24

ПРОМЕСЫ

на 3% Льосы австр. кредт. земск. заведеня
Головна wygrana 50.000 зр.
тягнєна 5 мая
спродають по 1 зр. і стемпель 50 кр. разом
1 зр. 50 кр.

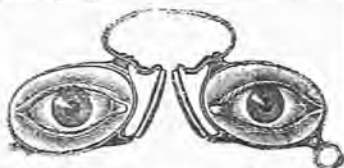
СОКАЛЬ І ЛІЛЕНЬ

банковий дім і контора виміни у Львові.
Порукає з провінції полагоджують ся
відвотного почтою. 207

КОПЕРНИЦЬКИЙ І СЫНЬ

Оптики і Механіки у Львові площа Галицька ч. 1.
против Банку Гіпотечного на плантаціях площі
Галицької

порукає з великим
выбором і по цінах
найдешевших
окуляри, цівкери,
лорнетты, бінокль,
далекосиди, бароме-
тры, термоме-
тры, мікроскопы,
люпы, компасы, райсайги, тасьмы мєринчі,
піюны, лібелі, манометры і т. п.
Уряджене дзвоніть електричних.
Всякі направи полагоджують ся як най-
скорше і найдешевше. 4185

УЧЕНИКА шкіль серед-
них прийме
на мешканє враз з удєржанєм
і доглядом: Ів. Криловський ул.
Вірменська ч. 25, 1. пов. ч. дв.
15. Мешканє здорове і вигідне
до науки.

Вийшли ліричні поезії
ВАСИЛЯ ПАЧОВСКОГО.
КНИЖОЧКА ПЕРША
під заг.:
РОЗСИПАНІ ПЕРЛИ.

9 аркушів друку малої 8-ки на
величезній папері. Ціна брошур.
1 кор. 60 сот. справ 2 кор. 3
пересилкою о 50 сот. більше
за реком. посылки.
Дістати можна в обох руских
книгарнях у Львові. Найскорше
наступить высылка, як гроші при-
йдуть на адресу:
Володимир Старосольський
Львів, ул. Мичаковська 27.

На осінній і зимовий сезон
свій щедро заасотровлений
Магазин і Робітню Футер
САМУІЛА ВАЛЬДМАНА
у Львові, Ринок ч. 16
порукає всякі роди ФУТЕР у всяких родах і гатунках
по найприступніших цінах так готові як і поодинокі
шкіри.
Замовлена з провінції, за надісланем точної міри, ви-
конують сніжно, точно і совісно.
Даю на виплату в місячних ратах.
Приймаю до перерібки старі футра всякого
рода по найдешевших цінах, як також до пе-
рехована через діто. 564 6-12

Вийшли ліричні поезії

ВАСИЛЯ ПАЧОВСКОГО.

КНИЖОЧКА ПЕРША

під заг.: РОЗСИПАНІ ПЕРЛИ.

9 аркушів друку малої 8-ки на

величезній папері. Ціна брошур.

1 кор. 60 сот. справ 2 кор. 3

пересилкою о 50 сот. більше

за реком. посылки.

Дістати можна в обох руских

книгарнях у Львові. Найскорше

наступить высылка, як гроші при-

йдуть на адресу:

Володимир Старосольський

Львів, ул. Мичаковська 27.

На осінній і зимовий сезон

свій щедро заасотровлений

Магазин і Робітню Футер

САМУІЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

порукає всякі роди ФУТЕР у всяких родах і гатунках

по найприступніших цінах так готові як і поодинокі

шкіри.

Замовлена з провінції, за надісланем точної міри, ви-

конують сніжно, точно і совісно.

Даю на виплату в місячних ратах.

Приймаю до перерібки старі футра всякого

рода по найдешевших цінах, як також до пе-

рехована через діто. 564 6-12

Вийшли ліричні поезії

ВАСИЛЯ ПАЧОВСКОГО.

КНИЖОЧКА ПЕРША

під заг.: РОЗСИПАНІ ПЕРЛИ.

9 аркушів друку малої 8-ки на

величезній папері. Ціна брошур.

1 кор. 60 сот. справ 2 кор. 3

пересилкою о 50 сот. більше

за реком. посылки.

Дістати можна в обох руских

книгарнях у Львові. Найскорше

наступить высылка, як гроші при-

йдуть на адресу:

Володимир Старосольський

Львів, ул. Мичаковська 27.

На осінній і зимовий сезон

свій щедро заасотровлений

Магазин і Робітню Футер

САМУІЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

порукає всякі роди ФУТЕР у всяких родах і гатунках

по найприступніших цінах так готові як і поодинокі

Фабрика Трочиньського

Пасаж Гавсман, Львів.

Фунт помадок 80 кр. чокотидок
120 кр., кармеліків 50 кр., гер-
батників 80 кр., цукорків на я-
лину 1 зр. 633 4-5

Вне друкує і незабаром
вийде підручна для старших і
молодших: Історія рускої літе-
ратури, 8-9 аркушів друку
Замовляти тепер дешевше ли-
ше по 85 кр. з портом у асто-
ра: Йосефа Застирця, Бере-
жани. 630 8-8

Просторе мешканє фронто-
ве на ІІ. повер-
сі, складаюче ся з 3 кімнат (дві
з них великі великі), кухні і
приналежностей в домі ч. 7 при
Підвалю зараз до винаймлення.
Вода в кухні. Близьку вість
дає Канцелярія „Просвіти“,
Ринок, ч. 10 на І. поверсі.

До Всечестившого Ду- ховенства!

Прочь з жидівською благою!
!!!Своя до свого!!!

Виробы ножовничий, захвалюваний
шумними анонсами віденських
фірм, продаю о 10% деше-
ше з гарантією на місяць

Братів англійській, власній, со-
дінський і швайцарській у вели-
чезній виборі в цінах від 80 кр.
до 2 зр. 80 кр. Кождо брату пе-
редь высылкою сам випробую а
на случай, як не надє ся до во-
доса, выміною охотно без доплати
або звороту грош. Братів безпе-
ченства (оказанє выключєна на-
вєль у не умовлях годити ся)
Генєраль з охоронокіями, ціна з
єтой 2 зр. 20 кр.

Иванъ Ляврукъ
ножовникъ
Львов, ул. Галицька ч. 6.

Заразом порукає всякі ви-
робы ножовничий в своїй роботні
звычай.

Вытяг з літобъ признаня:
За приклад мені податю
17 (і) 1901 брати посылку на-
лежитъ. Братів сьуть дуже добрі,
а при томъ дешеві, сьмє зь нихъ
вдовольнен.

488 98-106

О. Копытєвскій в Гойску

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНСКИЙ

артіст-малір

мешкає 20 дьтє у Львові, приймає загально, що входить
в украшу церковну і просить уклонно Выс. Пр. Духовен-
ство о заготовленє адресы до дальших услугъ въ искусствѣ

Львовъ, улица Краковска число 20. 205

„Балабанівку“

стару чисту, житну горівку без цукру і анижу
„Балабанівку“

помаранчеву солоджену, природну, без оліїку,
порукає ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

634 b 8-10

Отворена цілий рік.

САНАТОРІЯ

д-ра Євгенія Вайгеля. Львів, ул. Гавснера ч. 11
під адміністрац. управою

Казимира Соседского.

Ново урядженя і перебудована.

Приймає хорих на постійний побут в цілі ліченя
всяких недуг з вышкою заразєвях і умовях.

Проспекти на жаданє вишлє

ЗАРЯД.

637 8 3

Отворена цілий рік.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто з фабрики в скринкахъ відъ 30 кильо по-
чавши по цѣнѣ фабричній а именно:

I-а по 156 кор. за 100 кильо

II-а по 136 кор. за 100 кильо

кромѣ транспорту выносаючого около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

Народну Торговлю у Львові

Скринки і опакованє даромъ. 133 79-?

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXX

Передплата на „ДѢЛО“ и принадлежность за инсе-
раты платны у Львовѣ.

пва и уверенны и. министра можна зобразити в короткит слова: „Вернѣть, голубчики, елида а якое то оно вже буде!“ Та на таке „якое то оно буде“ хибя остатный дуракъ дав сннѣ ловити; мы тыхъ гарныхъ словъ мамо вже досыть!

626 4-10

Але придивіємся ближше тій водновідді п. міністра просвіти.

П. міністеръ признає, що руских катедр у львівському університеті в лише мало; але поминає питання, о скільки и як можна бы их число таки зараз збільшити, а показує намъ грушки на вербѣ, котрі мы вже давно маємо приязність оглядати и тѣшитись ними, що університетскі власти будуть и дальше такъ само, якъ се досі робили, поспирати просьбы рускихъ кандидатів о субвенцію для дальшого свого наукового образования, та додає ще й водъ себе обѣтницю, що такихъ такихъ кандидатівъ буде поспирати. Значить, вольно намъ тѣшити ся надѣєю, що за якихъ 20—30 лѣтъ будемо мати зновъ о одну руску катедру... менше, ніжъ маємо теперъ.

Поки не настане у львівському університеті спокій, неможливо зробити щось для рускихъ студентівъ. Першимъ услівемъ, щоби справедливий жалъ студентівъ розсѣдженю та щоби усунуено похибки, коли справдѣ які позаходили, є поворотъ студентівъ до університету“ каже п. міністеръ. Отже прим. мене вигнали розбѣжати зъ хаты; спокій вѣ хатѣ вже наставъ, бо мене тамъ нема; я жалую ся, що мене такъ а такъ вигнано; а менѣ кажуть: „вертай назадъ до хаты, а тогдѣ мы розсѣдимъ твою жалѣ и усунемо похибки, коли справдѣ які позаходили, а поки не вернешь, нічого, не можемо для тебе зробити!“ І де-жъ на свѣтѣ щось подібного є можливе або навѣть мыслиме! А коли п. міністеръ ще й досі не знає, чи справдѣ позаходили які похибки, котрі дальшій побуть нашої молодѣжи у львівському університеті зробили неможливимъ, то мабуть ніколи вже сего не доведѣає ся, бо пп. професори и університетскі власти чейже самі не схотѣли признати ся до „похибокъ“.

Що університетскі власти готові бы рускій молодѣжи улегчити поворотъ, о сѣмъ мы переконані, бо-жъ годѣ припускати, щоби они самі не змѣркували ся вже, що загнали ся за далеко. Меншу певність можна вже мати щодо того, що они рускихъ студентівъ готові осудити зъ усею нагѣдностію, бо-жъ дотепершній вимѣры кары свѣдчать о вѣснѣйшій скорѣйше, ніжъ нѣчого, не можемо для тебе зробити!“ І де-жъ на свѣтѣ щось подібного є можливе або навѣть мыслиме! А коли п. міністеръ ще й досі не знає, чи справдѣ позаходили які похибки, котрі дальшій побуть нашої молодѣжи у львівському університеті зробили неможливимъ, то мабуть ніколи вже сего не доведѣає ся, бо пп. професори и університетскі власти чейже самі не схотѣли признати ся до „похибокъ“.

„Академічні власти у Львові дали до познання свою готовність заняти прихильне становище въ справѣ порозумѣній, очевидно, о скільки се можливе зъ уваги на збережене ихъ поваги и достоинства“ каже п. міністеръ. Отже намъ вѣдомо, що не вѣдомо о томъ, щоби дали до познання свою згадану готовність. А про збережене своєї поваги и достоинства повинні були академічні власти дати равше, а не ажъ теперъ; тогдѣ було бы не дошло до того, до чого дошло ажъ разъ черезъ те, що академічні власти и професори не поступали згоднѣ зъ своєю повагою и достоинствомъ. Теперъ повага и достоинство властей напашіе тѣмъ збережене ся, коли покаже ся, що не только подвластныхъ стрѣчає за неопановане законѣвъ заслужена кара, але такъ само и власти.

Міністеръ упевняє, що готовъ розсѣдити и прихильно подоготити кождо конкретну жалѣбу на подставѣ обов'язуючого правного стану. Сего мы и жадаємо, а конкретнихъ жалѣбъ п. міністеръ наиде вже досить такъ вѣ интерпретацияхъ нашихъ пословъ, якъ и вѣ проамантнихъ нашихъ пѣсняхъ. Але щоби до сего доконче треба було повороту нашихъ студентівъ до львівського університету, сего анѣ мы анѣ ніхто на свѣтѣ зрозумѣти не вѣ силѣ.

П. міністеръ признає, що звѣстна водозва сенату могла бути инакше устализована, але не бачить вѣ нѣй наміру до зазыву польскихъ студентівъ противъ рускихъ. А що польскі студенти намірѣ тои добачили и для того пришили д. з. с. м. узурпаторъ передъ університетъ, — се на гадку п. міністра не є ніщо більше, якъ лише твердження, мимо того, що руска депутація заявила п. міністрови, що може се доказати свѣдками. Ну, скоро п. міністеръ навѣть у

звѣстѣй водозвъ львівського сенату не добачує нічого більше, якъ лише, що „она могла бути инакше устализована“, то годѣ дальше и говорити що, годѣ навѣть уже й вѣрати вѣ добру интенцію п. міністра, щоби справу сѣк-такъ справедливо поладити.

Ва, не только, що п. міністеръ для гарнихъ очей панівъ зъ польского кола не хоче явно признати, що водозва сенату була обураюча и обиджаюча, але й самъ не вагає ся додати пенсинацію, котра досить заносить обиду, що молодѣжи наша готова записувати ся вѣ иншихъ університетахъ, а не вѣчати на выклады, та грозить, що се йи не удасть ся! Отъ и зновъ вилывъ подшептѣвъ польскихъ панівъ!

Видици радити п. міністеръ нашимъ студентамъ, щоби повернули до львівського університету, де сенатъ не водмовить имъ охорони, а и п. міністеръ прихильно ихъ попре.

Отже маємо те саме, зъ чимъ вернула водъ п. міністра депутація львівскихъ Русинівъ. Наші замѣтки на се высказали мы вже вѣ нашихъ статьяхъ „Гарні слова“ и „До нашихъ послѣбъ“, а теперъ не маємо нічого анѣ додати анѣ уняти.

Напередъ лады у львівському університеті, а обидѣа вже поворотъ нашихъ студентівъ, — а не на водворотъ!

Ц. к. инспекторъ податковий на тлѣ „галицкихъ выборовъ“.

(Дальше)

Свѣдокъ Самуиль Енгельгардтъ посвѣдчывъ оставши, що городеньскі банкаръ Конгерманъ платити менше податку, якъ тѣхъ зъ Ольшвы.

Свѣдокъ Михайло Морозевичъ, коваль зъ Городенки, старавъ ся о знижене податку; инспекторъ водославъ его до Данкнера, бо лише водъ оденъ знає такъ добре написати подане, що податокъ буде знижений.

Важни зознаня зложивъ свѣдокъ Антоній Дарковский, оувиши дѣтартъ вѣ канцелярии инспектора Козьминьского. Сѣ свѣдокъ подавъ, що Данкнеръ мали тѣсни и дуже довѣрені зносини зъ Козьминьскимъ. Цѣлыми днями пересиджували вѣ его канцелярии, а оули сѣчуавъ, що неразъ цѣлыми тыднями не оуали участі при ексекуціи, а инспекторъ Козьминьскій заставлявъ ихъ за явнѣи часъ по 1 зр. 40 кр. деплю. Дальше розказує, що коли до обжалованого зголосила ся яка сторіна, то насампередъ конферувавъ зъ нею Данкнеръ, потому сторона челоа вѣ передкою а Данкнеръ порозумѣвавъ ся самъ-на-самъ зъ Козьминьскимъ при замкненыхъ дверехъ и допирва по томъ конференціи заводивъ сторону до Козьминьского.

Оборонца д-ръ Солянскій старавъ ся ослабити зознаня того свѣдка наводничи, що водъ має злость на инспектора Козьминьского, бо мавъ зъ нимъ судову розправу о явлету. — Свѣдокъ перечуъ тому рѣшучо, додючи, що не злость аоо несправедливості, а лише просте почуѣ справедливості наказує ему зознавати щирю правду.

Свѣдокъ Абрамко Кугельмась, старшій 60-лѣтній жидище, на запытане предсѣдателя: что ему вѣдомо вѣ справѣ, водозвѣвъ, що сказавъ онъ дешево, та оуи ся мѣсти Данкнеровъ. Еконци зознає, що коли передъ дванацятьма лѣтами старавъ ся о знижене податку, пришовъ до него Данкнеръ и зажадавъ 30 зр. Свѣдокъ давъ Данкнерови 30 зр., а Данкнеръ сказавъ, що 10 зр. задержує для себе, а 20 зр. для инспектора податкового. [Іа сѣли велике порушення, и двѣсно податокъ ему знижено.]

Свѣдокъ Никола Ручковский Матѣвъ зъ Городенки по записаню зознає, що передъ чотирма роками просивъ о знижене заробкового податку. Разъ зашловъ до него Данкнеръ зъ ексекуторомъ податковымъ охомъ и зажадали водъ него 10 зр. а по-старавъ ся, що податокъ буде знижений. Свѣдокъ, зночи о зносинахъ Данкнера зъ инспекторомъ Козьминьскимъ, вручивъ имъ ту суму, а коли мимо того податку не знижено, зажадавъ звороту грошей грозича, що донесе о томъ судови. По якомъ часѣ зголосивъ ся до него ексекуторъ зѣхъ и звернувъ ему 10 зр.

Свѣдокъ Абрамко Фридманъ, годинникаръ вѣ Березиці на Угорщинѣ, робивъ яко помічникъ шѣвъ лѣтъ у Миндера вѣ Городенцѣ до 1890 року и пригадує собѣ, що его вѣтцѣвъ замешкалому вѣ Городенцѣ, вымѣрено податокъ водъ торговлѣ зозжа, хоти тои не зароблявъ богато. Данкнеръ зажадавъ водъ отци, щоби доставивъ зъ лѣса дерево оудовольне для инспектора а оуаюше для него самого, за те податокъ ему водшине ся. Свѣдокъ говорить вѣ очі Данкнерови, що такъ доставивъ дерево.

Свѣдокъ Емилъ Сенкевичъ, податковий контролѣръ давнѣше вѣ Городенцѣ, теперъ вѣ Березовѣ, зознає, що Данкнеръ пересиджували вѣ оуорѣ инспектора и за томъ часѣ поспирали вынагороду яко такаторы. Тѣразъ водъ, яко контролѣръ, мусѣвъ чекати, заки Козьминьскій скончить конференцію зъ

Данкнерами. Свѣдокъ разомъ зъ Краевскимъ робивъ донесене на Данкнеровъ, та за те „доставъ носа“ и водъ того часу Козьминьскій пересѣдувавъ его. Хто бы бувъ собѣ зразивъ Данкнеровъ, тѣмъ самымъ зразивъ бы собѣ и Козьминьского. Свѣдокъ чувъ, що Данкнеръ хвалили ся, що мають вилывъ на вымѣръ податку.

Свѣдокъ (покинутый на свѣдка Козьминьскимъ) Стеф. Нодзиньскій, поборецъ податковий вѣ Городенцѣ водъ двоухъ лѣтъ, хвалить Козьминьского але вѣ цѣлѣй справѣ нічого не знає.

Свѣдокъ Станиславъ Кукулка, контролѣръ податковий вѣ Городенцѣ, по записаню зознає, що Данкнеръ берутъ грошѣ, хоти не роблять службѣ. Дня 28 жовтня с. р. свѣдокъ бувъ вѣ Коломиѣ и бачивъ тамъ Данкнера, а прецѣвъ за той день одержавъ водъ 1 зр. 40 кр. Урядники податковий не можутъ нічого спротивитись, бо инспекторъ не стерпѣвъ бы сего. Дальше сѣй свѣдокъ розказує, що ексекуторѣвъ уживавъ Козьминьскій вѣ урядовыхъ годинахъ до своихъ приватныхъ работъ а асигнувавъ имъ вынагороду зъ насѣ. — На домагане оборонца д-ра Солянського заявляє свѣдокъ рѣшучо, що Козьминьскій стоявъ вѣ нечистыхъ зносинахъ зъ Данкнерами. А на запытане д-ра Добрыньского оуовѣдає, що коли Козьминьскій авансувавъ на старшого инспектора, Данкнеръ устроили вѣ его честь балъ и запрошено на той балъ инспектора Козьминьского, урядниковъ податковихъ и ексекуторѣвъ. (Козьминьскій не прийшовъ).

Покликаній обжалованымъ свѣдки Ів. Луговий, ексекуторъ податковий, Адамъ Германъ, помічникъ ексекуторъ и Францъ Павлюковский, податковий адъюнктъ, хвалить Козьминьского яко „дуже честного и справедливого урядника“ (вѣ сѣли веселѣсть), але вѣ самѣй справѣ нічого не знають.

По переслуханю свѣдѣвъ до шестон точки интерпретации повернено до другої точки интерпретации, вѣ котрій докоряє ся Козьминьскому, що переводчи въ 1897 р. правыборы вѣ Михальчу сфальшувавъ листѣ выборовъ и вѣ сѣй способъ уможлививъ выборъ такихъ выборцѣвъ, що подпірали правительство кандидата. Именно зознали Гриць Васильвѣ, Никола Осадчукъ, Максимъ Бабякъ, Иванъ Галабурда, Василь Слободанъ и Федько Драбачъ, що всѣ они зголосували, а голосѣвъ ихъ не вписано до листѣ.

На сѣмъ скончивъ ся четвертый день розправы.

Зъ рады державной.

На поредпосѣдѣнѣмъ засѣданю палаты пословъ пп. Василько и Цыгулякы поставили внесенѣ о утворенѣ руской кафедры для истории сѣхонной Европы на философическомъ выдѣлѣ черновецкого університету.

Дискусію надъ бюджетовою провизорією замкнено и выбрано генеральныхъ бесѣдниковъ: Пляжека, „противъ“ а Войтка Дѣдушицкого „за“.

П. Пляжекъ доказувавъ, що Чехи мають причину жалуватись на кабинетъ д-ра Кербера. Міністерство судѣвництва выдѣа розпорядженя усувати чешскій языкъ зъ урядовани. Президентъ министровъ зо страху передъ Нѣмцами не поступає зъ Чехами справедливо. Чехи будутъ голосувати противъ провизоріи.

П. Дѣдушицкий говоривъ о потребѣ усувани наглыхъ внесенѣ и зломаня обструкци. Згадуючи о погрозахъ (д-ра Кербера), сказавъ, що вѣ сѣй хвилѣ державныи атѣтатъ бувъ бы цѣлкомъ не оправданий. Водъ такъ перейшовъ до „клеветъ“, якими обсычує ся Поляковъ. Говоривъ о перфидіи вороговъ польского имени, о страшиномъ пересѣдуваню Поляковъ прускимъ правительствомъ. „Вѣ осередку Европы закладають колонизацию комисію вѣ цѣли вынѣщѣна Поляковъ. За польскій податки, за польскій грошѣ мѣли выкидати Поляковъ зъ ихъ водъвичныхъ осель. Яке бы то було обурає, коли бы щось подобного хотѣли зробити иншому народови! [А Русинамъ при помочи рентовыхъ загородъ?] Се не Татарѣ, не люде низшой культуры [авторы рентовыхъ посылѣстей вѣ Галичинѣ?] а конституційна держава. Коли-бъ я вамъ розповѣвъ еще, що мы [Русины?] вже вытерпѣли, вамъ бы не черезъ нѣчь волосѣ посивѣло. Безъ выловѣдѣи войны поступоване зъ нами пригадує Гуняковъ [Русины: А вы зъ нами якъ?] Мѣліа великості и гордостѣ суть початкомъ упадку. Однакъ настрашнѣйшою є гордостѣ и наруга зъ правъ етики. [Кльофачъ: Не шкалюи такъ кола польского!] Настане часъ, коли вѣ державѣ побѣдитъ справа справедливости и вничи тѣхъ самыхъ людей, що нинѣ воюють выключноо насильствами, попросу не зрозумѣють тѣхъ подѣй. [П. Штайнъ: Ваше наставѣе буде ще горше, якъ вы самі!] Добре було бы, коли-бъ нѣмецкій мужъ остерегли всѣ народы и спонукали людей культуры шанувати заповѣдь: „не кради, не розумвай“ [Голосѣ: Скажи се колу польскому!] Коли тутъ говорено о насильствахъ зъ нагоды неприхильнои интерпретации регуляину, я неразъ хотѣвъ сказати: цѣдѣ до польскихъ краѣвъ [голосѣ: до Галичинѣ?] а довѣдаєтесь, що є насильство. [Штайнъ: Правда, правда! Зъ вашихъ рукъ ще нинѣ каша кровъ!]

По промовѣ Дѣдушицкого промовѣвъ

коротко д-ръ Керберъ. Покликуючися на свою промову зъ попередного дня, заявивъ, що обговорюване справъ иншой державы повинно бути вѣ австрійскомъ парламентѣ выключене.

П. Дашиньскій забравши голосъ при §. 1. зазначивъ, що вѣ справѣ, котрій переступають границѣ мѣжнародныхъ водноспѣвъ, при котрыхъ вже не розходиться ся о чисто внутрѣшній подѣвъ, але по-просту о справу людскости и цивилизации. Вѣ такѣмъ случаю треба отверго высказати свое обурає. Звертаючися противъ промовы д-ра Кербера, якою водъ грозивъ парламентови, Дашиньскій признавъ, що она є найважнѣйшою зъ промовъ президента министровъ. Розкладовый процесъ нашого парламенту має свое жерело вѣ несправедливыхъ подѣвахъ выборовихъ привилѣѣвъ. Президентъ здаєсь не має вже нинѣ докладного понятя о томъ, цѣо говоривъ вчера. Зъ его промовы, а ще больше зъ дивной мовчанки стѣи, а ще больше зъ буржуазійной рѣиципѣвъ выходитъ, що анѣ буржуазійной сторонницѣвъ, анѣ правительство не дозрѣли на столько, абы зрозумѣти положенѣ, вѣ якомъ парламентъ вѣ сѣй хвилѣ знаходиться, и вытѣгнути водъводѣдѣи консеквенци. Дивна рѣчь, якъ послѣ скоро утихомирили ся тѣмъ, що поки-що ще не прийдѣ до державного атѣтату, и анѣ словомъ президентови министровъ не водповѣли. Они очевидно боять ся, щоби не говорено о справѣхъ выборовихъ реформы и „конституційной механикѣ“. Коли дѣйствию не хочутъ державного атѣтату, то повинні заняти ся внесенемъ социалистѣвъ о введење загального голосованя. Розумныхъ людей грозьба абсолютизму не перепудить, бо одинокимъ выразомъ еднѣсти Австрій є центральній парламентъ. Безъ него самую армию и полицію не дасть ся кермувати такъ скомпликованою державою. Впрѣчѣмъ вже теперъ, вѣ часѣ § 14-ого истѣуе абсолютизмъ. Найсильнѣйшимъ є не Керберъ, але министръ войны, не маѣа парламенту опертого на здоровѣй подставѣ.

П. Кльофачъ назвавъ д-ра Кербера лише мужемъ великихъ словъ и высказує жалъ, що Поляки подпірають правительство, котре гнобить все, що славянське.

По принятю бюджетовой провизоріи вѣ другѣмъ и третѣмъ читаню розпочато дискусію надъ заводовыми рѣльничими спѣлками и по колькохъ промовахъ засѣданѣ водложено.

На вѣтерашнѣмъ засѣданю палаты пословъ, окрѣмъ интерпретации рускихъ пословъ вѣ справѣ рускихъ студентѣвъ и водповѣди министра на сю интерпретацию, зголошено ще кілька иншихъ, менше важныхъ интерпретаций. Водтакъ приступлено до дальшой дискусіи надъ предложенемъ о заводовыхъ спѣлкахъ рѣльничихъ. Закончено загальну дискусію надъ предложенемъ а при спеціальной дискусіи обговорено п ухвалено §§. 1—11 предложѣна.

Слѣдующе засѣданѣ нинѣ.

ПЕРІГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНІЙ.

Польске коло а Словѣнцѣ. Звѣстна намъ уже судьба наглагого внесеня о заосноване словѣнського університету въ Люблянѣ. Противъ наглости голосували всѣ Нѣмцѣ и коло польске, хотѣ и досѣть поломанѣ. Вѣ Славяне, мѣжъ ними польскій послѣ о позиційній, група чешскѣ феодальной шляхты, социалисты Дашиньскій и Цингръ воддали свои голоса за наглостю. За „регіментажомъ“ вѣ сервілістичной службѣ Нѣмцѣвъ пошло лишь 12 коловѣвъ безусловно, а часть подѣ командою д-ра Рошковского спасла ся бѣгствомъ изъ салѣ еще передъ голосованемъ.

Скоро „регіментажъ“ докѣнчивъ свою високо дипломатичну промову, вѣ котрій всего добра желавъ Словѣнцѣмъ, лишь не університета, изъ лавъ чешскихъ, словѣнскихъ и хорватскихъ почувѣсь голосній оклика: „Ганьба Яворскому! Ганьба колови оклика! Пригадайте собѣ Вжесню! Прусаки водплатитъ вамъ за те вѣ Познаньщичѣ!“

Дневники словѣнскій, чешскій, хорватскій и инші дуже неприхильно выражають ся о котѣ, а Яворского называють злымъ духомъ делегаціи польской, що єи запрѣтъ до всенѣмецкого воза. Кѣлько то еще вжеснѣнскихъ лекцій буде потреба, пишутъ Narodni Listy, щоби коло польске поправило ся, сплѣ вѣ загальнѣ може бути бесѣда о поправѣ того клубу! Змѣна на лучше у тѣхъ людей неможлива. Дозрѣли они уже до своєї заглады и мусѣть ихъ змести выборцѣ якъ полозу зъ вѣтрѣмомъ! Вѣ подобно острѣмъ тонѣ выразили ся зъ тои нагоды и консервативніи дневники, якъ: Politik и Hlas Naroda.

Сполучене двоухъ океанѣвъ. Вѣ часѣ, коли малѣ середно-американскій республики ведутъ беззастанну борбу и войны домовѣ, Сполученій державы и Англія готовѣ довершити дѣло, котре буде мати величезній вилывъ на змѣну мѣжнародныхъ водноспѣвъ. Уже сими днями має приступити конгрѣсъ Сполученыхъ державъ до затвердження договору зъ Англією вѣ справѣ будовы каналу Панамского.

Справа то не нова, а угода обоухъ державъ буде уже третѣ зъ черги. Первѣстній плѣпъ обговорювали ти державы еще вѣ 1850 р., та мали той каналъ будувати и надзору-

НА НИКОЛАЯ і ЗВІЗДУ!
НЕЧУВАНО ДЕШЕВІ!

Рештки на сукні і блузки.
Хустки волічкові, пледи і шалі.
Бархани і флянелі і т. п.

Ф. ГОРНЕЦЬКОГО і СП.
Львів, Пасаж Гавсмана.

вати всьоблю об'єднання, а для всьох мав бути неутралітним. Та великанське се діло не доведено до кінця. Не гадше пошло і з другою, уже позитивною, умовою інтересованих контрагентів, бо раз Англія, то знов Америка не находили в договорі достаточної запоруки для себе.

Тепер приходить ся справа по раз третій на порядок денний, і з сторони Американців не стріяти она на позицію, щоб лиш Англія на нь згодилась. В проєкті бо договору узнає ся неутралітет каналу, а запоруку тої неутралітності обймають на себе Сполучені держави, котрим признає ся і збройну его охорону, значить право уфортифікованя каналу. Таким способом був би новий канал під виключною властю Унію, котра в часі спокою полишити всьм народностям свободу руху торговельного, но в противному случаю може доволно використати свій протекторат. Англія, уступаючи в так важкій справі свого морського панованя, поносить велику жертву, а Сполучені держави зискують через такій уклад не лиш виключне право до власности нового каналу, но обймають також і виключний протекторат над тереном каналу. Одні товариства залізничні можуть бути на разі противні тому великанському підприємству, но им не удасть ся супротивитись повзятю ухвали, за котрою обявляє ся рішуча більшість американського загалу. В наслідок укладов Нікарагуа згодилась уже відступити на ту ціль простор землі 10 англ. миль шириною на проведення того каналу.

Буковина для нашої молодіжи.

В 142 ч. черновецької „Буковини“ з дня 13 с. м. находимо на вступі таку красну відозву:

Братя Русини!
Задля подій, які счинили ся на львівській університеті, рускі академики, цілою зверх 600, чули ся приневолени опустити той університет, що став їм з матери мацухой, і мусять тепер шукати пристановища на інших університетах.

А що вони вступили сьміло і відважно за права рускої мови, піднесли рішучо найвищу культурну справу Русі-України, жадане особеного руского університету, заступили ся за святе право руского народу — мати свою власну святиню наук і задлятого потерпіли великі стради а багато з них навіть всякі средства до жити і дальшого образования, то спадає тепер на руску суспільність обовязок, подати сьм молодим борцям за права руского народу всяку можливу поміч, особливо ж дати їм можливість продовжати науку по інших університетах.

І на черновецькій університет вписало ся сими днями з пів сотні сих мучеників за народну справу. Заопікувати ся ними щиро, по батьківськи, прийняти їх як рідних на рідній рускій землі так, щоб чули ся як у себе дома — се обовязок буковинських Русинів.

Черновецька руска громада, зійшовши ся на нараду в тій справі дня 11 грудня, порішила прийняти ся як найревнійше за се патріотичне діло підпомогти рідним дітем і вибрала на се підписаний Комітет, котрий має збирати потрібні на сю ціль фонди і нести поміч безприютним синам Русі-України.

Тому звертаємо ся до всіх руских товариств на Буковині, не виключаючи і сільських читальнь, до всіх Русинів і Русинок, котрі виявили стільки симпатий, сердечних опочувань і небувалої солідарности та подиву для сьмілого і рішучого виступу нашої молодіжи в сій висококультурній рускій національній справі, з горячою просьбою, аби тепер не щадили і матеріяльних доказів свого запалу і патріотизму. Подайте помічну руку нашої рідній рускій молодіжці, многонадійній будущности руского народу! Сповніть свій обовязок так, як сповнила его не вагаючись ні на хвилю руска академічна молодіж! Не гайтесь, бо потреби великі і невідложні, бо двічі дає, хто швидко дає! І найменша лепта пожадана, бо сотик батько золотого. Вже не самих снів, а грошей, як найбільше грошей присилайте на адресу підписаного голови Комітету, в тім переконанню, що Ваша жертва дістане ся гідним синам Русі-України і Ви сповнили у великій хвилі велике діло!

Чернівці, дня 12 грудня 1901.
Др. Ст. Смаль-Стоцький, голова комітету, Олександр Попович, Денис Бремійчук, Др. Бог. Кобрицький, Ор. Гандяк, Гнат Власюк, Мих. Харжевський.

Письма до нашої універс. молодіжи і заявы для неї.

З України.

Оногды подали мы в „Дѣло“ одно письмо вѣдь української студентської громады зь одного університетского мѣста — нинѣ подаємо зь другого, адресоване „До Академічної Громади у Львові“. Письмо се звучить:

Товариші!
З великою радістю почули ми про ваш

активний виступ за потоптані права нашого духового розвою. В новійшій часі Галичина являєть ся культурним осередком України, осередком української науки і письменства, і ми з особливим інтересом прислухаємо ся до всіх сучасних подій за кордоном. Висока школа з українською викладовою мовою — се один із найголовніших кроків в нашому національно-політичному рухові. — Даємо вам, дорогі Товариші, за ваш славний почин і бажаємо повного успіху в вашій важкій боротьбі!

... 25-ого листопада 1901 року.
Українська студентська громада.

З чеською Праги.

Spolek českých mediků в Празі (II, Sokolska třída 35) надіслав ось-такое письмо: *Kolegám Rusinům v uніверситетě Львівському!*

Яко члени народу, котрий рівно якъ вы боресь о основане высшихъ школъ, якими даний бы бувъ належный научный підкладъ его культурнымъ змаганямъ, а щасливійшій тымъ, що маємо бодай одинъ університетъ, подѣляемо тымъ больше Вашей вѣрны оправданій бажанія, чтобы вы, Ваши пылныи и стремлящій до поступу народъ освѣтлювъ черезъ університетъ всѣ просвѣтныи средства, въ якихъ лежить не лишъ жизненна потреба, але и справедливе благо каждого народа.

Довѣдавшись, що вы рѣшили ся замѣнѣти, зъ причинъ загално знаныхъ, дотеперѣшній університетъ університетомъ у Вѣднѣ, просимо васъ зъ сѣе нагоды якъ найсердечнѣйше, чтобы вы, заки выконаете свое рѣшеніе, звернули свою увагу на чеській університетъ в Празѣ. Оба університеты — нѣмецкій у Вѣднѣ и чеській в Празѣ — мають такъ само дуже велике число слушащѣхъ, але при тыхъ рѣвнѣхъ обставинахъ буде для васъ наука въ чеськомъ університетѣ чейже догдливѣйша.

Викладова мовя сего старославного університету, якъ и вѣдносныи его, головне мѣсто корольства чеського Прага — все те далеко лучше вѣдповѣдати буде намірамъ и почуваню Вашому, яко сынамъ народу славянского, мовою близько спорѣдного, анжъ вѣдносныи університету вѣденского зъ нѣмецкою мовою викладовою, зъ осередовищемъ и характеромъ неславянскимъ.

При тосамости нашихъ культурныхъ интересовъ сильно скрѣплятъ ся мѣжъ нами Ваши змаганія. Нашъ фаховый и нефаховый товариства студентскій повитають васъ щиро и радо въ своемъ кружѣ, подадутъ вамъ охотно и по дружному всѣ выгоды жити товариского а зъ чеською интеллигенціею все можливу моральну, а въ потребѣ и матеріяльную підмогу. Ческа суспільность стрѣне васъ зъ подвоимъ заинтересованемъ, яке має для народностей великой родины славянской.

Клѣчемо васъ до себе якъ найдружнѣйше! Вступѣте межъ насъ, межъ чеховъ, на чеській університетъ. станете въ ряды молодѣжи народу, котрый однаково зъ вами чувствуетъ и чувствувае буде, вышлѣте сюда до чеськой Праги своихъ вѣдпоручниковъ, котры бы на мѣсці поинформувались о тутешныхъ вѣдносинахъ, а мы зъ всею охотою выйдемъ вамъ на зустрічъ.

z kolegiálnímu pozdravemъ за Spolek českých mediků v Praze.
MUC. Eduard Čmunt t. c. starosta.
Vladislav Zeman t. c. jednatel.
V Praze 9. XII. 1901.

Зь Липска.

Польска молодіжъ въ Липску ухвалила на зборѣ зь дня 10. с. м. таку резолюцію:

„Młodzież polska z trzech zaborów, studująca w Lipsku, wyraża młodzieży rusińskiej w dążeniachъ jej do utworzenia osobnego uniwersytetu rusińskiego zupełną sympatyę, oraz głębokie współczucie wobec ciar, jakie ponosi w swej słusznеj podjętej walce.“

„Natomiast nie pochwala zachowania się w tej sprawie senatu akademickiego i piętnuje stanowisko pewnego odłamu prasy polskiej, który w cynuacyjnie, w sposób oburzający wznieca nieprawdę ku Rusinom. Wreszcie daje wyraz ubolewaniu swemu nad stanowiskiemъ w tej sprawie lwowskiej Czytelni akademickiej.“

Зь Берлина.

Сердечный привѣтъ борцамъ о независимости украинской мысли!
Болгарское студентство.

Складки на потреби академ. молодіжи.

На нижочку виладкову Тов. в з. кред. „Дністер“ 4. 1800 випустило дня 12 грудня 1901 на потреби академічної молодіжи дальше: Софія Будановська Ворохта вѣдь 7 осібъ 9 К, 20 с., З. Стрѣльчикъ зъ Тисмениць 5 К, Урядъ парохъ Говилѣвъ вѣдь 7 осібъ 13 К, 20 с., Володислава і Антонъ Фолясъ зъ Любичѣ-Князьвѣ 10 К, Елєонора і Ванда Залєскій зъ Перемишля 15 К, М. Чернякъ зъ Львова 4 К, Марія Дінеръ зъ Львова 3 К, о. І. К. [въ честь Преосв. митрополита Андрея зъ желанемъ, чтобы молодіжъ добила ся своего руского університетъ] имени св. Апостола Андрея Первозваного 100 К, Евгения і Володимиръ Шухевичъ зъ Підбєзєць 50 К, Юлія Глиньска зъ Будча 200 К, о. М. Грушкевичъ зъ Боянця 10 К, о. М. Кумановскій зъ Нѣмишина

20 К, о. М. Лазорішакъ зъ Чашина 10 К, О. Гоцькій зъ Опарѣвки 2 К, о. П. Матковскій зъ Перемишля 100 К, П. Матковскій зъ Перемишля 150 К, разом 701 К, 40 с.; попередно выказало 7.896 К, отже випустило загаломъ 8.597 К, 40 с.

Складка в Чернівцях: Тов.-о „Вуков. Боян“ 50 К, проф. Др. Смаль-Стоцький 50 К, радникъ Вол. Ясеницький 50 К, Проф. Ом. Попович 25 К, проф. Бремійчук 20 К, секр. суд. Мих. Коралевич 5 К, купецъ Гнат Власюк 5 К, касієр Вол. Могильницький 5 К, дир. Захаріяевич 2 К, Др. Мир. Кордуба 2 К, о. Добротвір 2 К, учит. Данилюк 1 К, — разом 232 К.

Комітет для заповоги академиків просить присилати всі дані на адресу: Д-р Ярослав Кулачковский директор „Дністра“ — або: „Товариство взаимн. кредита „Дністер“, книжка виладкова ч. 1, 1800, у Львові.

Комітет: Д-р Ярослав Кулачковский, Волод. Шухевич, о. Ал. Телмизкий, Д-р Костъ Левицкий, Д-р Бог. Озаркевич, Д-р Сидір Бритман, Д-р Олекса Грабовский, Лонгин Цегельский.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колоністів! Просимо о жертвы на купно друкарні до Параны.

— Видѣль політичного товариства „Равска Руска Рада“ устроює три народні вѣча зъ програмою: 1) Рефератъ о правахъ руской мовы і письма; 2) рефератъ: справа руского університету у Львові; 3) внесенє вѣчеливѣвъ. Вѣча вѣдбудуть ся: I) въ Угровѣ въ пятницю 20 н. ст. грудня с. р. о 6-й год. въ полудне въ громадскій стражницѣ; II) въ Немировѣ въ недѣлю 22 с. м. о 4-й год. по-полудня въ церковнѣмъ домѣ; III) въ Равѣ-руской въ понедѣлокъ 23 с. м. о 1-й год. зъ полудня на рускомъ приходѣвъ або въ громадскій сали. Веч. руске духовенство равского повѣта зоволить поспѣдомити о тыхъ вѣчахъ своихъ парохіи Русинѣвъ і запросити ихъ до численної участі. — За Видѣль „Равской Руской Рады“ о. І. Киприанъ голова, о. Бог. Горничій секретарь.

— Справа рускихъ богословѣвъ въ Краковѣ представляє ся такъ: Богословскій видѣль університету ухваливъ прийняти зголошуючихъ ся зъ львівского університету рускихъ студентѣвъ богословя підъ услѣвомъ, що кождый предложитъ свѣдоцтво вѣдходу зъ університету львівского и выкаже ся, що не выдаєвый изъ семинаріи у Львові, бо після давнѣйшого цѣсарского розпоряду выдаєвый изъ семинаріи студентѣвъ не дозволено університетови приймати.

— На закупно друкарні для нашихъ колоністівъ въ Паранѣ жертвувало Товариство взаимныхъ обезпеченъ „Дністеръ“ зъ провізіи вѣдь посередництва въ житєвихъ обезпеченяхъ 50 К. За сѣй щедрий даръ складає Комітетъ именемъ паранскихъ Русинѣвъ сердечну подіку Хвальному Товариству. — Т. Реваковичъ, Гр. Грозикъ. Маємо надѣю, що і други наші Товариства й Інституції пойдуть слѣдомъ „Дністра“.

— Вѣдь Вп. проф. о. д-р І. Комарницького одержуємо осьє письмо: Почтенна Редакціє! Прошу о ласкаве помѣщенє въ найближшѣмъ числѣ „Дѣла“ слѣдующего спровозана: „Въ 267 ч. „Дѣла“ помѣщена въ Новинахъ п. заг. „Кс. Фіалекъ а митрополитъ именныи“ нотатка, въ котрой невѣрно представлена моя розмова зъ деканомъ Видѣльу богословского о. Фіалкомъ. Правдою єсть, що я повѣдомивъ о. Фіалка є надходящихъ именныхъ Впреос. Митрополита, о дни имянинъ, бо вѣдь не знаєвъ (и то нѣчо дивного, бо мы еще не мали способности складати желаній въ день Ангела теперѣшному Митрополиту) но не єсть правдою, будто бы о. деканъ не хотѣвъ складати желаній. Вѣдь толькѣ довѣдуваєвъ ся, який звычай бувъ давнѣйше, а коли переконаєвъ ся, що всегда бувъ звычай складати желанія Архієреємъ обохъ образѣвъ, тогда заявивъ: „осъзуиєсь треба рѣшѣ“ и просивъ мене о повѣдомлені, коли Впреос. Митрополитъ буде принимати градуляціи. — Прошу прийняти и пр. О. д-р Іосифъ Комарницький. Львовѣ 11 н. ст. грудня 1901.

— Нова поліційна стражниця буде утворена при ул. Мокнацкого у Львові — якъ доносить Slowo polskie — спеціально для охорони нѣмецкого консуляту. Ведуть ся переговори зъ властителями близько положенихъ реальностей о вынаємъ одвѣтного лѣканоу.

— 3 Старо-самбірского повіта. Дня 3 с. м. відбувала ся вѣтѣвска сесія в ц. к. старостѣ в Старѣ-Самборі. В сѣмъ часѣ була страшна метѣлиница снѣгова, а вѣйти йшли на сесію бродячи по поєхъ в снѣгахъ. Зібранихъ вѣтѣвъ поучав секретаръ староства Солтис. На дневній порядку були двѣ справи. II. секретаръ розповідає, котрого дня приєде в яке село переводити реклямацію обовязанихъ до війсковой служби, а відтакъ закінчивъ: „Впрочімъ про се дістанете на письмі.“ Другу справу такоу пояснивъ вѣтѣмъ: „Ц. к. намістництво випле по селахъ такого пана, що буде перечитувати старі письма, тожъ най кождий, що такі письма має, безпечно дає саму панови читати. Не думайте, мовби се була яка зра-

да“. По сѣмъ вѣдпущивъ їх в мирі. На такихъ сесіяхъ секретаръ відчитує всѣхъ вѣтѣвъ. Якъ кого нема, старостѣ проясить карою. Сі двѣ вѣтѣве подані справи не відповідають цілкомъ тому коштові, який они принесли громадамъ. Вѣтѣвъ є до 60. Коли кождий записавъ у видѣткахъ лишє 2 кор. за свій хід, то буде около 120 кор. Дяєні вѣтѣвъ велять собі давати підводу і кошти на харч, то видатки будуть ще більші. А такихъ ходѣвъ буде 15—20 річно, на що громади складають около 2400 коронъ. За ті гроші можна би купити для громад доброго насѣя або уліпшені господарскі знарядя, А такъ гроші йдуть просто в болѣто, бо і такъ „тамъ вамъ прийде на письмі“...

— На дохід школи видѣлової уряджує товариство „Кружокъ українськихъ дѣвчатъ“ дня 18 с. м. о год. 8 вѣтеромъ в комнатахъ „Руської Бесѣди“ сѣвъ. Николаївскіи вечерницѣ для старшихъ. В програму входять: прихід сѣвъ. Николая та ангелѣвъ з дарунками, товариські забави, монолѣги і т. п. Комітетъ просить о якъ найчисленнѣйшу участь. Дарунки можна складати у служажного Бесѣди. Вступ 30 кр. — Комітетъ

— На залѣзні. шляху Львовѣ-Клепарѣвъ-Янѣвъ застановлено рухъ на два дні зъ причинъ великихъ снѣгѣвъ.

— Для лікарѣвъ. Єсть до обсаженя мѣсте в містечку малім, віддаленимъ три милі від більшого міста, котре може принести 6000 до 8000 К річного доходу. Єсть заразомъ надія на одержанє посади лікаря окружного і міського в тій місцевості. — Близка інформація черезъ Адміністрацію „Дѣла“.

— Дирекція почтѣ оповѣщує: З днемъ 15 грудня 1901 отворена буде в Корчині (повіт Кросно) при існуючій тамъ ц. к. уряді почтовій стація телеграфу з ограниченою службою денною.

— Дробні вѣсти. Інавгураційна вечерниця Товариства поступової молодіжи „Wspólna Nauka“ вѣдбуде въ субѣту дня 14-ого с. м. о год. 7¹/₂ у власнѣмъ лѣканоу „Осодіньськихъ“.

Посмертний ☞ оповѣстки.

Брониславъ Левицький радникъ суду окружного въ Яноцѣ, взорцєвий судья і щирый патріотъ упокоивъ ся нинѣ о 6 год. рано въ 49 роцѣ житя. Похоронъ вѣдбуде ся въ недѣлю въ Яноцѣ. — В. е. п.!

Наука, штука и література.

— Літературно-Науковий Вістникъ, книжка XII. за грудєвъ 1901. року. Зміст: Над моремъ, фрагментъ, П. Карманьского — Московська „каверза“, оповіданє Гр. Коваленка-Кол. — Вирід, оповіданє Осипа Шипітка (конєць). — Міжъ духовними батькамъ, нарисъ Антипа Гонти. — Візнія костей, Л. Т. — За одинъ рік, нарисъ Андрія Верховици. — На півноті, Ю. С. — Передъ досѣгомъ, драма Стефана Вакано (конєць). — Поручникъ Густъль, новела Артура Шніцлера (конєць). — Ізъ пересѣлівъ Павла Грабовського: І. Ілля Муромецъ. — II. Сьвятѣгор. — III. Якъ перевелъ ся богатиръ на святій Русі. — Народо-просвітні книжки, Вільхєвского. — Зі споминѣвъ засланого безъ суду, Миколи Ковалєвского (конєць). — Сервітуті і розмежованя ґрунтѣвъ на правобережній Україні, Ф. І. Немоловского. — Уваги на сучасній темі: VІІІ. Справа українсько-русского університету у Львові, Володимира Гнатюка. — ХІ. Федьковичъ концертант і прелєгент, Івана Франка. — Х. 3 поля народної освітї в Росіі, В. Д. — ХІ. Соті роковани прилученя Грузіі до Росіі, України. — Хроніка і бібліографія.

Телеграмы.

Вѣдень 13 грудня. Цѣсаръ повернувъ изъ Стріи до Шенбруну. — Намѣстникъ гр. Пінінскій бувъ на особній одностодній аудієнціи у цѣсаря.

Тѣшинь 13 грудня. Дєлєгатъ рады школьної въ Опавѣ, директоръ гімназіи въ Вѣльску, Врзаль, госпітувавъ польську гімназію і предложивъ радѣ школьній дуже прихильний звѣтъ о станѣ школы.

Градєць 13 грудня. Словѣнскій студентъ тугешного університету выслалъ депутацію до міністра Гартля і до клубу словѣнського зъ жаданемъ утравізаціи університету въ Градѣцѣ.

Будапешть 13 грудня. Сѣймъ угорскій ухваливъ зъ днемъ заврѣшнимъ святочну перерву. Слѣдуюче засѣданє вѣдбуде ся 16.

Мошкѣ 13 грудня. Въ тугешныхъ касарняхъ пѣхоты показалась епидемія тифуса. До теперъ заболѣло 56 воєнкѣвъ. Заряджено одвѣтнѣй средства охороняи.

Тамбовъ 13 грудня. Погорѣвъ млынъ паровый въ серединѣ мѣста положений, власнѣсть Гѣлорова. Страты обчисляють на 200.000 мил. рублѣвъ.

Гласєвъ 13 грудня. Міністеръ війны Бродірькъ выголосивъ мову, въ котрой выказавъ, що кошта полуднево-африканської війны въ послѣднихъ двѣхъ мѣсяцяхъ значно зменчилися.

Робітня повелитица
заложена в році 1891
Петра КУХАРСКОГО
у Львові, Пасажъ Гавсманна ч. 7.

Виконує всякі роботи входячі в той обсяг
а іменно
золочене і відновлюване престолів і іконостасів навіть дуже старих.

Рами до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолей.
Направи і наслідуваня (антиків), старих
бронзів, порцеляни і т. п.
Замовлення з провінцій полагодную араз. 611 4—10

— Ціна рогатої худоби на в'їзденські торги. На торги дня 9 грудня пригнано рогатої худоби призначеної на заріз 4578 штук, м'якш тмъ зъ Галичини . . . 765
зъ Буковини . . . 150
Торги оживлені. Галицької волі плачено: прима 66 до 74 К.; секунда 60 до 62 К.; терція 52 до 59 К., вишмовко плачено по 75 до 82 К. — Подлучені бугаї і корови по 52 до 66 К.; — худий товаръ по 32 до 50 К. за метричний сотнарь живон ваги.

Ціна збіжжя і другихъ продуктівъ.

13 н. ст. Грудня 1901.

[Ціна подана въ коронахъ за 50 кілограммівъ.]
Львів: Пшениця стара 780 до 795
пшениця нова — до —, жито старе 680 до 690, жито нове — до —, овесъ старий 660 до 680, овесъ новий — до —, ячмінь пашинистий 565 до 580, ячмінь броварний 650 до 690, горохъ пашинистий 740 до 790, до варена 830 до 1075, вика 625 до 665, насѣне льняне — до —, насѣне коноплине — до —, бобби — до —, бобики 540 до 575, гречка 620 до 650, конюшина червова 4250 до 5200, конюшина бѣла 4750 до 6250 конюшина шведка 4000 до 6000 кукурудза стара — до —, кукурудза нова 530 до 550, рѣпакъ 1325 до 1360, хмѣль старий 5350 до 6250, хмѣль новий за 56 кіло — до —, оковита готова за 50 літрівъ 3540 до 3560, на термінъ — до —.

Курсъ Львівскій

зъ дня 13 н. ст. Грудня 1901.

Акція за штуку безъ купона.	Плат.	Жад.
Банку гипот. галиц. по 200 ар. а. в.	585	550
Банку для торговлі а. в. по 200 ар.	350	380
Банку кредит. галиц. по 200 ар. а. в.	—	—
Зелъ. галиц. Кар.-Людв. по 200 ар. м. в.	428	485
Зелъ. Львів.-Чернов.-Яссы по 200 ар.	516	585
Листви заставні за 100 ар.		
Банку гипот. галиц. 5% а. в. вилвоє. зъ 10% прем.	109 50	—
Банку гипот. галиц. 4 1/2% а. в. вилвоє. 60 д.	97 20	97 90
— 4% 60 д. по 200 ар. гор.	89 70	90 40
— 4% 60 д. по 200 ар. гор.	99	99 70
— 4% а. в. вилвоє. зъ 67 д.	92	92 70
Товариства кредит. 4% (I. емісія)	98 30	94
— 4% вилвоє. зъ 41 1/2 д.	98 50	94 20
— 4% вилвоє. зъ 50 д.	80 6	81 30
Облиг. за 100 ар.		
Галиц. фонду промисловості 4% а. в.	96 50	97 2
Буков. фонду промисловості 5% а. в.	101 50	—
Комуніальний Банку кред. 6% (II. емісія)	101	101 70
— 4 1/2% (III. емісія)	98 50	99 20
Позички краєвої зъ 1878 по 6% а. в.	—	—
Позички краєвої зъ 1898 по 4% а. в.	88	88 70
Позичка м. Львова 4% по 200 коронъ	87 30	88
— 4 1/2% 4-ом емісія	97 50	98 20
Львові:		
Мѣста Кракова по 20 ар. (40 к.)	78	74
Мѣста Станиславова	—	—
Монети:		
Дукати цесарскі	11 17	11 85
20 франківъ	18 90	19 5
100 Рублівъ срібнихъ	250	254
100 Рублівъ паперовихъ	252 75	255
100 марокъ нѣмѣцкихъ	117 10	117 60

Найліпші Вина

Дальматинське [Apollo di Lissa] як також Тирольське і полуднево Італійське, старі оригінальні вина на міру і флашки поручає лише

ВИНЯРНЯ ІТАЛІЙСКА

А. Зуліані і Г. Травніера при улиці Домініканській ч. 7, або Філія Городецька ч. 83.
625 (5-10)

Товариство взаимного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

етоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, Львів, ринокъ ч. 10 (дѣмъ „Просвѣты“),

приймає вкладки до опрочентованя на 1%
Позички утѣляють ся членамъ за оплатою 5 1/2% а 1% додатку на в-шта адміністрація, почавши відъ 200 коронъ в выше, до цоловныя вартости гіпотекы на сплату зъ ратахъ до 10 лѣтъ.

Позачки надъ 500 коронъ мусять бути нитабудовані, а до 500 коронъ, або нитабудовані, або зъ поруку 2 ручателівъ зъ повѣднхъ.

Священники не посѣдаючи гіпотекы мусять зрѣш поруку 2 ручателівъ предложити полісу життя; обезпечені на житѣ треба тільки черезъ „Днѣстеръ“ въ Товариствѣ взаимныхъ обезпеченъ въ Краковѣ.

Удѣль членскій выносить 50 кор., емисіе 2 кор. Членомъ бути може тільки членъ обезпеченый въ „Днѣстерѣ“.

Зъ дѣмъ 31 грудня 1900 станъ:
число членівъ . . . 1857
фондъ резервовый . . . 6.919 кор. 48 сот.
вкладений удѣль . . . 708 08
вкладений щадный . . . 808 03
удѣлений позичкамъ . . . 761.777
масовый оборотъ въ 1900 роцѣ . . . 2.421 16

Информация до позичокъ утѣляє Дирекція кредитно або агенты Товариства взаимныхъ обезпеченъ „Днѣстеръ“.

Въ кожній рускій хатѣ повиненъ знаходитись

Иллюстрированный Календарь „Просвѣты“ на рѣкъ 1902.

Дѣстати можна по цѣнѣ 60 сот. а зъ пересылкою по 65 сот., за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Надѣблѣне.

Спеціалістъ недугъ пикорпыхъ, по-ловыхъ

Д-ръ Леонъ Раппъ

ординує вѣдъ год. 9—12 и 2—5 улиця Ягай-лонська 11А — II поверхъ. 83 50—50

Спеціалістъ для недугъ грудей и горла

Д-ръ Евгеній Озарковичъ

(въ лѣтъ лѣкаръ заведена лѣчничого въ Шавинці) ординує вѣдъ початку Жовтня до кѣнца Мая стало у Львовѣ

въ намениці „Народного Дому“

Ул. Корняковъ ч. 1, II. поверхъ вѣдъ 3—5.

„ТОВАРИШ“

ілюстрований календар на 1902 рік.

Ціна 1 кор. безъ пересилки поштової; зъ пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Горюка у Львові, площа Домбровского ч. 1. 515 1—?

ЛИНІНЬ

въ реотавраціи НАФУЛЫ ТЕНФЕРА, улицы Граб-и-пшаска ч. 12 дѣмъ власный, можна дѣстати щодѣнь зъ о годикъ 8-66 рано горѣтъ ошѣдѣ.

ЦѢНИНІНЬ.

Цесаре вѣспрова зъ напутокъ . . . 15 ар
Османъ легки . . . 15
Фляжки . . . 15
Цѣжка теплая зъ хрѣмомъ . . . 10
Ковшовка зъ хрѣмомъ . . . 6
Каваръ . . . 15
Обѣдъ зъ абодомѣхъ . . . 40

Сеня мѣлкимъ въ найбѣльшій роцѣхъ по нѣмъ умѣрѣнѣйшій цѣнахъ; для певности, що поцѣдѣть зъ мѣмъ реотавраціи, даю водѣбравочныи мѣрѣ. Найбѣльшій вина по найбѣльшій цѣнахъ почавши вѣдъ 40 ар. літра.

По театрѣ вѣс ошѣдѣ, зъ великій выбѣра стравъ и на лѣтѣхъ зъ ошѣдѣхъ мѣлкимъ.

79 830—?

Зъ вышесказанъ помѣщаемъ

НАФУЛА ТЕНФЕРЪ.

КОПЕРНИКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гипотечного на плантаціяхъ площа Галицкомъ

поручає въ великомъ выбѣрѣ и по цѣнахъ найбѣльшійхъ

окуляры, цѣкеры, лѣнорѣзъ, бинокль, дѣлководы, барометры, термометры, микроскопы, люпы, компасы, райсѣйгги, тасмы мѣричній, люпы, лѣбѣль, манометры и т. п.

Уряджене дѣлководъ електричныхъ.

Всякій направки полагождуютъ ся якъ най-скорше и найбѣльше.

Котрий Русин (вільный) міг би вызволити Русинку зъ неволі лянкой — „Amnestia“ Львів poste rest. 648

Кождый чоловікъ

розумѣе велику зарѣбѣть повозочного

Годинника зъ ланцускомъ

зъ 3 лѣтною порукою, а до того еще 1385 конечно потребныхъ предметівъ, а то: 1 прегарна париска дамскя брошка зъ имѣтовъ, брилантами, 1 парѣй. гузиковъ для дамъ зъ имѣтовъ, брилантами, 1 парѣй. шиннокъ до сорочкы и манжетовъ зъ патент. замкомъ, 1 прегарный перстень зъ имѣт. камнемъ дорожнимъ, 1 прегарна шпилька до краватки, 1 хороший ножикъ зъ колькома вѣстрими, 1 прегарный прирѣдъ до пѣсали, 1 тоалетное зеркальце въ ету, 3 хусточки до носа, 1 цѣгарничка зъ бурштиномъ, 20 позвоточныхъ предметівъ до пѣсали, и еще 1850 рѣзныхъ потребныхъ предметівъ. Названъ 1386 штукъ разомъ зъ годинникомъ, що самъ одинъ то зъ зарѣбѣ, одержите за 1 ар. 90 кр. за поштылатою прямо зъ жереза.

Р. Кляйнтъ, Краковъ.

За недобуде грошѣ вертуть ся. 624 1—1

Фабрика Трочинского

Пасаж Гавсмана, Львів.

Фунт помадокъ 80 ар. чоколадокъ 120 ар., кармеліківъ 50 ар., гербатниківъ 80 ар., цукорківъ на я-линуку 1 ар. 632 5—5

А. КШИШТОФОВИЧ

у Львові, Готель Жоржа

продас 610

у Долшнімъ Магазині

Ціни в коронахъ:

Серія I.	
1 пара портієр	270
1 парѣй. коронковъ фіранокъ	2—
1 сервета на стіл	3—
1 капа на лѣжко	425
1 метр. хідника	—60
1 диванка передъ лѣжко	80
1 диванъ надъ лѣжко 135/200	280
1 коцка надъ лѣжко 135/200	430
1 коцка надъ лѣжко 135/200	420
1 метр. матерій мебл.	520
1 метр. матерій 120/дм шир	190
1 коцка ватована бордо	750
1 пара дерг на коні 135/200	875

Серія II.

1 пара портієр	450
1 парѣй. коронковъ фіранокъ	3—
1 сервета на стіл	450
1 капа на лѣжко	6—
1 метр. хідника	—70
1 диванка передъ лѣжко	160
1 диванъ надъ лѣжко 135/200	560
1 коцка надъ лѣжко 135/200	8—
1 коцка ват. на лѣжко зъ борд.	625
1 метр. матерій мебл.	250
1 коцка ватована бордо	9—
1 пара дерг на коні 135/200	1180

Серія III.

1 пара портієр	7—
1 парѣй. коронковъ фіранокъ	525
1 сервета ватована на стіл	6—
1 капа ватована на лѣжко	8—
1 метр. хідника	1—
1 коцка на лѣжко ватованій	875
1 метр. матерій мебл. 120/дм шир	3—
1 пара дерок ватованій 135/200	1260
1 коцка ватована зъ сатини шевкової в рѣзнихъ барвахъ	3—

Замовляти зъ провинціи відпоротно.

Диванни	Роди
по ширинѣ	по ширинѣ
на лѣжко	на лѣжко
100/200	25/30
135/200	35/40
160/200	45/50
175/200	55/60
200/200	65/70
225/200	75/80
250/200	85/90
275/200	95/100
300/200	105/110
325/200	115/120
350/200	125/130
375/200	135/140
400/200	145/150
425/200	155/160
450/200	165/170
475/200	175/180
500/200	185/190
525/200	195/200
550/200	205/210
575/200	215/220
600/200	225/230
625/200	235/240
650/200	245/250
675/200	255/260
700/200	265/270
725/200	275/280
750/200	285/290
775/200	295/300
800/200	305/310
825/200	315/320
850/200	325/330
875/200	335/340
900/200	345/350
925/200	355/360
950/200	365/370
975/200	375/380
1000/200	385/390
1025/200	395/400
1050/200	405/410
1075/200	415/420
1100/200	425/430
1125/200	435/440
1150/200	445/450
1175/200	455/460
1200/200	465/470
1225/200	475/480
1250/200	485/490
1275/200	495/500
1300/200	505/510
1325/200	515/520
1350/200	525/530
1375/200	535/540
1400/200	545/550
1425/200	555/560
1450/200	565/570
1475/200	575/580
1500/200	585/590
1525/200	595/600
1550/200	605/610
1575/200	615/620
1600/200	625/630
1625/200	635/640
1650/200	645/650
1675/200	655/660
1700/200	665/670
1725/200	675/680
1750/200	685/690
1775/200	695/700
1800/200	705/710
1825/200	715/720
1850/200	725/730
1875/200	735/740
1900/200	745/750
1925/200	755/760
1950/200	765/770
1975/200	775/780
2000/200	785/790
2025/200	795/800
2050/200	805/810
2075/200	815/820
2100/200	825/830
2125/200	835/840
2150/200	845/850
2175/200	855/860
2200/200	865/870
2225/200	875/880
2250/200	885/890
2275/200	895/900
2300/200	905/910
2325/200	915/920
2350/200	925/930
2375/200	935/940
2400/200	945/950
2425/200	955/960
2450/200	965/970
2475/200	975/980
2500/200	985/990
2525/200	995/1000

Першій рускій складъ машинъ до шитя!

Незрѣваномъ доброты машини до шитя и гафту

Зінгера

Ножный вѣдъ 27 до 65 ар.

Ручной . . . 25 до 48 ар.

Всѣ. Священникамъ, пи.

Урядникамъ продаю на раты

Удѣль сплатѣ прѣступній. Голѣ-кою о 10% дешевше. Наука шитя и гафту безплатно. Цѣныки на жѣ-483 даде даромъ. 95—104

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механикъ

Львовѣ, Галицка 6.

Въ интернатѣ рускомъ

значно розширеномъ на двохъ поверххъ, о 8-хъ покояхъ, зъ тыхъ 4 изолосваніи, — можна выдѣло помѣстити ученикѣвъ, робныхъ вѣсть и змѣздѣвъ, публичныхъ и приватистѣвъ. Бѣльшихъ информаций утѣлѣтъ Ст. Петрицький у Львовѣ улиця Паньсна ч. 9. 668 8—

100 до 300 зр. мѣсячно

можуть зарѣбѣти особы всякого стану зъ кождей мѣсяцѣ въстѣ вѣчно, безъ каштаду и рѣзка, черезъ продажѣ законно дозволеныхъ наперѣвъ державныхъ и львовѣ. Зголосен

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на чергову разом з „Діло“.

Підписати і інсервати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети А. Олшевського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Вухніць ул. Кароля Людовика ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКУРТА і ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за інсератами платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

вд Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к.
на пів рік . . . 16 „ на пів рік . . . 22 „
у Львові:
на цілий рік . . . 28 к. на пів рік . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рускині авансують ся лише на по-
передні застереження. — Рекламція неопечатаній
малій відь порта.
Подинокі число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.
відь одної строчки висловлено або си мітке в 2х
рублиць „Надбавка“ по 50 с.
Подяки і інші донесення приватній числять ся по
50 с. відь строчки.

Оповідка.

Для відомості всіх Добродійців, котрі присилають датки на нашу руку на потреби академічної молодіжці, закликаємо, що для певності і контролю, щоби зібраних фондів користали ті академіки, котрі того правдиво потребують для продовження розпочатих університетських студій, і щоби поміж тая помімо розсыпки нашої академічної молодіжці по різних університетах могла бути уділена скоро і в формі для тої молодіжці найприступнішій а однак зь захованем гарантії, що фонд буде ужитий згідно зь призначенем і відповідно до інтенцій Вд. жертводавців, прийняв підписаний комітет спільний спосіб для розділу складаних датків:

Въ порозумінні зь нами молодіжці сама вибрала на кождім факультеті своїх старших товаришів, до котрих має довіру, і на їх руки зголошує кождий потребуючий товариш, на що і якої помочи потребує, — ті делегати молодіжці, знаючи найліпше відносини своїх товаришів, провіряють зголошений жаданя і потреби і пропонує будуть нам через п. д-ра Олександра Грабовського, бувшого голову Академічної Громади, внески зь поименним виказом, кому в якій квоті і на яку цілль потрібна єсть замога.

Въ виду завви молодіжці, що она не жадає відь суспільности дарового удержання і що — рививши без огляду на обставини, голод і холод, не тратити часу, але кінчити науку на інших університетах, — коли користає зь добродійности суспільности, уважає за свій святой обов'язок все те звернути не лише доженемъ, а і праці для добра нашого народу, але відданемъ всіх коштів, якими тепер користувати ся буде, — комітет постановив, що кождий побіраючий замоги зь узагальнаних датків обов'язаний буде звернути по укінченню університету одержані квоти. Въ той спосіб вертати будуть назад ті суми, які патріоти наші тепер для патріотичної нашої молодіжці складають, і утворять постійний науко-

вий фонд, зь котрого будуть і даліше уділявані замоги спосібним студентам на студії за границею. Силь хоче комітет дати спомогу підготовлені і вироблені сил наукових в усьх напрямках і галузях знання і науки, як на тепер так і на будуче.

У Львові, в день св. Ап. Андрея 13.12.1901.

А-р Ярослав Кіличковський,
Володимир Шухевич.

Против „четвертого поділу Польщі“.

Въ ч. 231 зь д. 13 (26) жовтня с. р. въ статі п. заг. Liberum veti, здали ми справу зь невеличкою брошуркою польскою, що появилася була в Новім Санці, в котрій якийсь безименний Fip z Koporі подає лйк против „зближаючого ся четвертого і найбільшійшого поділу Польщі“, який додає в рускій справі. Здавало в тоді, здавалось би і тепер, що gól polski, a w szczególności redakcyje dzienników polskich bez różnicy kierunku politycznego, котрим безименний автор присвятив свій безглуздий Gł s z kr ju w kwestyi ruskiej, будуть навіть соромити ся згадувати про такий премудрий Gł s z kraju, не то щоби найшов ся хто, хто би брав его поважно. Отже в! Невдано Wiek XX, organ narodowych demokratów (ой ті демократи польські, сконцентровані!) повтаряє цілком поважно безглузді ради того Filipa z Koporі в отенх пяти точках:

- 1) жадати вь петиціях відь соїму і краєвої ради шкільної, щоби убільнено наші дїти відь науки необразованого языка руского і его варварскої правописи (застави писма руского — Red.);
- 2) улажувати популярні виклади зь рускою і нашою минулими, котрі би розяснили справу наших історичних відносин і історичну роль Руси в історії просвіти;
- 3) жадати писма латинського і строгого надзору надь сільськими читальнями, і навіть надь видавництвами ібби то науковими;

4) жадати зрівняння календаря, щоби покласти кінець неробству на селі і руїні сільського господарства, чим збагачає ся обтяжені родинами і ласе на гроші руске духовенство;

5) жадати, щоби правий маршалок у своїх промовах прокує рускій повстанці, а правий інституції щоби уживали лише польського языка.

Треба пам'ятати, що Австрія забрала не Русь, тільки часті республіки польської; длатого справи Руси є нашими домашніми справами і лише ми Подику повинні о них ршати.

На закінчене Wiek XX зам'ячає, що ті жадати заслуговують на поперте, а Содай на поважне їх розсудження.

Зь нашої сторони могли би ми хіба тільки зам'ятити, що справді годилося (и поважно розсудити — не так ті жаданя, як — стан здоров'я тих, котрі зь подібними жаданнями поважно відзивають ся, як і тих, що ті жаданя поважно повтаряють за другими, бо одні і другі кваліфікують ся хіба до Кульнаркова. Ми уважали би за страту часу і місяця поважно обговорювати подібні поважні жаданя.

Але на увагу заслугу відправа, яку тим „народовим“ демократам дає такий польський дневник, орган польських соціалістичних демократів, краківський Narzód.

Під заг. „Moralność i polityka“ так пише згаданий дневник в ч. 342 зь дня 13 с. м.:

„Запытувано разь муріна, що в добре, а що зле. Добре є — відказав той, — коли я комусь забере жінку; але, коли мою жінку забере хтось инший. На том степені етичної культури стоить часті галицької печаті. Вь хвили, коли прускій насильства потрясли цілою Польщею, має та печать відвагу взивати до шаленої набійки против Русинів. Wiek XX, орган „народових“ демократів, формулує в ч. 556 за якимсь провинціональним політиком таку програму акції против Русинів...“

Тут повтаряє Narzód наведену вище програму і додає даліше відь себе:

„Просто очам не хоче ся в'їрити, коли бачить ся таку калюжу перфідичних ісеїстичних вь писмь, котре хоче ухитити за-

поважне. Одиною їх цілєю є хіба заворушити руску суспільність до крайности і улегчити роботу московським агітаторам.“

„І який буде наслідок тої роботи? Московські в доті дрібні і невеличкі горстка серед галицьких Русинів. На 600 прим. руских студентів у Львові в доті 60 московців (так в, хоч демократичне Slowo polskie числить их 300 — Red.); такий самі більше-менше стайє в на цілій галицькій Руси. Відзиваючи Русинам права до національного існування може довести лише до скріплення ворожих Полькам стурій. Кампанія, яку веде вь том напрямі часті галицької печаті, є не лише легкадушна, але просто злочинна.“

„Някий народ не дасть себе без протесту згадити зь лиця землі. Ми Польки знаємо се найліпше. Нагонка против Русинів викличе завзяті польско-руську війну, котрої наслідки будуть для нас фатальні і неощисливі. Вь борбі зь царатом треба нам буде союзників.“

„Всхідно-галицькій шляхті не бачити на том залежить, бо она і так готова поперти радше руских московців ніж народодів. Але інтерес всхідно-галицького обшарника не є інтересом польського народу. Стережись ся ставати на стени етики первісного чоловіка, котрий повині доброго і злого прикладає до своїх хилевих особистих потреб. Така політика не лише є неморальна, але й нерозумна.“

Тільки-ж чи не шкода до ботуного, до божевільного говорити про моральність і про розум?..

Москвофіли а сецесія молодіжці.

Кількома наворотами мали ми нагороду коротко зазначити несе а радше дволично становище москвофільської печаті і молодіжці супротив університетської справи. Вь розг'яв боротьби не ставало нам займати ся повчальним ходом москвофільства, а то тим більше, що вь голосі „Галичанина“, і вь становищі горстки москвофільської молодіжці не змогли захитати акції загальнонашої молодіжці, а вь єдиніти постійного кроку вь той акції — сецесія.

„Перебули ми панщину —

перебудем і конституцію!“

Мій тесть, небажик Яків, мав — лйть тому шість — ось-таку пригороднюку при виборі посла до ради державної:

Привагаю собі як нині, вь день вибору встав раненько, мало не о півночі, вдяг на себе святочну одіж, перевівши через плече табалу, востромив у ню карту легітимациїну і карту голосованя, взяв шапку, палицю вь руки і радий та веселий вийшов зь хати мов на храм який. Дорогою думав собі: „я вольний виборець! дорогою слава Богу конституцію! іду вибирати того, що при боку найяснішого монарха буде радити надь нашою хлопською долею-недолею“. І увалив собі, як вь посередь братів-селян і панів поважно приступити до урни виборчої і свідомо віддасть голос на свого хлопського кандидата.

Та ба! незабавом побачив, що він не такий то вольний виборець, як єму здавало ся.

Коли вчинив ся середь м'єста, задрів на шляху добре знайомого єму виборця зь сусіднього села, зь яким не стрічав ся відь року. Лише що наблизив ся і витягнув дь немо признав руки — аж тут пнав мій ніх, мов яструб, жандарм зь настромленим багнетом і закричав: „Розходьт ся! не вольно агітувати! сей час розходьт ся!“

Яків видивив ся здивований на жандарма і завернувшись на площу передь старо-

ство. А там тма тмenna жидові й наганячів панських, лиш тут і там по с'єракові. Старого зараз обступили жидова. Жиди стали прихвалювати єму пана грабього, який то н'євроку зь него файний посьол буде, бо він зь всіма знає ся, его слово у Відні багато значить, він замогу для громади виробить, він зельзницю пустить вь повіть.

Щоби позбутися жидови, відступив на бок та роззирає ся, кудь поділись наші рускі виборці, що их так мало на площі. А наші виборці, напастовані всякою в'єрою, мов ті небожата громадились вь однім зазидом домі, щоби відтак навою потягнути до голосованя.

Не минуло і пару хвиля а вже знов прицепили ся до Якова якийсь жид-купец і якийсь панок, червоний на лиці, зь пером на капелюш. Щось шепчує об єму вь ухо та крадкі тикають єму вь руки дві десятки. Жандарм, що патрулював вздовж мурів старства, споглядав єкоса і лиш підємхав ся. І доти не мотг старий поспекатись в'їзливих, доти не відвернув ся відь них і не відрубав:

— Не возму! не возму! я не Юда! я не зь тих, що голос продають!

Яків чув за собою проклон. Підійшов ближше до входових дверей старства і вдивив ся вь двокового орла надь дверми. Тимчасом червоний панок-наганяч зайшов єго зь заду і раменем зь такою силою потрутив старого, що шапка злетіла єму зь голови і він заточив ся у юрбу жидів. Жиди стали ним мов

гаманом потручувати і кричати: „паний! паний!“

На кам'яний східць виб'г зь старства комісар виборчий, глянув на виборця, подумав крихту і крикнув:

— Коли паний, відпровадити єго до арешту!

На се прискочили до старого аж два жандарми. Він став боронити ся, клясти ся, що сегодні не мав у роті н'якого напиту — но жандарми, крикнувши „в інієні права! розступити ся!“ потягли невинного за фартку старства. Товна народа зь жомом згядалася на Якова, юрба жидів гнала за ним гостинцем.

Наші виборці під проводом двох в'єтців духовних пішли до старости жалуватися на напаст, жадати убільненя. Пав староста зразу замияв ся, відтак водян очима по кутах сказав: „Я тому не винен, що ваш виборець робить ексцеси... Мусите мені, панове, признати, що до мене належить порядок утримувати... Я не могу сиріть криків і галасів... Як би був спокійно в'їв ся, волос зь голови був би єму не спав...“

За той час Яків опинив ся у м'їсцї арешт. Коли за ним зачинились двері, кидав ся на всі сторони, м'єся собі знайти не мотг, волос на голові мало не рав. Постояв вь одім куті — закивав жидові, постояв у другім — закивав грабьому і его наганячам, постояв у третім — закивав конституції. Відтак опинившись вь середині комнати підяв праву руку вь гору мов-би грозячи: Та я выслужив в'єро ц'єсарви всю калігуляцію

цільних в'єсми лйть, а он зь мене сміх робить?! Ой кобы то він знав, що тої нани зь старства зь мов д'ють, то бы их розб'гнав на всі в'єтри, на всю маму!..“

Одєнь лиш Бог знає, як він усьм потіснитив ся та як тяжкий переїсєт мук... А ми дома дожидаємо старого; не знаємо, що д'є ся! Вже півний вечір, вже півноч, вже третій північ проголосили а єго як нема, так нема!

Рано вчинилась чутка вь селі, що старий Яків сидить вь м'їсцї арешт, вь контурації. Ми зь швагром с'єручили ся, ладимо ся в'їхати вызволити старого. Жиди стали голосити і ми не знали, чи запригати, чи их зацитувати... Лише ми виїхали за ворота, аж бачимо, иде старий, похилений, поштуркуючи палицею напередь себе. Ми поринались, заговорили, но старий нахмурив ся і мовчки перейшов по-при нас.

Увійшовши вь хату, шнуркує шапку на постіль, киує с'єраком об'єстат а сам опустив ся на ослоні понуривши очі вь землю. А виглядав якийсь дуже страшний: волос поприлипло до чола, почорнів, постарів ся за одну ніч... Ми обступили старого та зь-непопєз поспытали, що прец'єв такого зайшло. Тоді Яків підяв на нас слезані очі і заговорив:

„Д'єтеньки, не пытайте! П'єного вам не скажу. Одно лиш нині вам скажу: перебули ми панщину — перебудем і конституцію!“

П. О.

РУКАВИЧКИ

і великий

СКЛАД ГОРСЕТІВ

рукавичники

поручають

І. ЧЕРНИКІЙ і М. ОЛШЕВСКІЙ

Ринок ч. 21.

„Галичаня“ разь заявляв ся вже й за „малорусским“ університетом, унесеній видко переможною течією загальною опінію — то знов накидав ся на ту саму думку жадаючи не „малорусского“ але „руського“ університету, де бы викладали ся на „общерусском“ языкѣ. Таке саме — якъ то кажуть — нѣ въ кутѣ, нѣ въ дверѣ було й поступоване молодихъ москвофілівъ въ „Друга“. До демонстрацій зъ 19 падолиста с. р. они не прилучили ся п заявив се устами „Галичаня“ — „не похвалючы такого способу борбы“. Однакь рѣвночасно въ теоріи заявляли ся за університетомъ „руськимъ“ а навѣть „малорусскимъ“. Хочъ така заява безъ пѣнякои активної підпоры нѣчого не коштує, все-таки мы занотували ея въ своѣмъ часѣ дуже радо.

Та яснѣйше — п міни — стало становище москвофілівъ по дни 2 грудня, се естѣ по сецесіи „Галичаня“ цѣлкомъ недвозначно виступивъ противъ сецесіи, помѣняючи въ 261 числѣ два нѣбы-то „голосы публики“, звернувши противъ сецесіи. Тѣ „голосы“ були властиво, якъ се позитивно знаємо, висказомъ опініи львівського москвофілского штабу, що всеми силами перь свого молодѣжъ не прилучуватисъ до сецесіи и намагавъ ся розбити солідарность богословівъ.

Послухаймо-жѣ, якими аргументами воює „Галичаня“ противъ сецесіи. Перше писмо — „жителя провинціи д-ра П.“ кулямінує въ ось-якимъ уступѣ: „Но які послѣдствія принесеть сецесія? Я самъ знаю многихъ студентовъ, которые имѣють во Львовѣ посторонніи занятія, дающіи имъ содержаніе. Такого содержанія они въ другихъ университетскихъ городахъ не получаютъ. Сколько, однако, потеряетъ вся галицкая Русь, если вся русская молодежь оставитъ Львовъ и Галичину? Видѣ та молодѣжь, безъ взгляду на партіи, оживляетъ нашу національную общественную и политическую жизнь“. — Ну, господине д-р П.! Якъ-бы такъ кождый академикъ дививъ ся на справу сецесіи и якъ-бы кождый академикъ уважавъ толькы на втрату хлѣба, мусѣла-бъ наша молодѣжь выречи ся своєю національною и личною честі, ховаючи ректорку відозву спокійно до кипѣннѣ и кажучи, що се паде дощѣ, коли тимчасомъ плюють їй въ очі.

А що за Колумбъ сей „житель провинціи“ — д-р П.! Вѣдъ відкрывъ навѣть се, що черезъ вихѣдъ молодѣжи зъ Львова буде чимала шкода нашому народови. Ну! ну! разь бистра голова! А мы бѣднѣ недоумы не знаємо сего и зъ легкимъ сердцемъ выправляємо ею молодѣжъ зъ Львова!

А теперъ перейдемъ до другого такого „голосу публики“, подписаного для оригинальности псевдонимомъ: „Старый украинophile“. Свою писанину попереджує сей „старый украинophile“ надушительнымъ вступомъ, де ставши на котурны неприязнаго товпюго пророка, бѣдыкає надъ „ошибкой“ молодѣжи. „Ipsam in us propheta sim“ — киче зъ патетомъ „украинophile“, высказуючи думку, що зъ сецесіи буде для народу толькы шкода. „Господа! вы еще занатдо молоды и мало опыты“ — звертає ся москвофілскій менторъ до нашихъ молодѣжъ — „щобы вы собственнымъ умомъ могли рѣшати мѣры такъ далеко идущія“. Далѣ „требує“ вѣдъ молодѣжи „старый украинophile“, щобы она, позавши борбу, не лишила „поля сраженія и не бѣжала“, якъ се зробила черезъ сецесію. Перше всего треба було жадати вѣдъ ректора чи вѣдъ высшихъ инстанцій відкликана відозвы, а тимчасомъ продовжати демонстрацій, доки відносины не уложатъ ся. Черезъ сецесію выдвали студенты львівскій університетъ на жиръ польскій гакать — такъ кончить „старый украинophile“.

Шкода толькы, що „старый“ и „украинophile“! — скажемо на те цѣле балакани, котре виглядає на таке: говорю Климе, най твоє не гниє! Чи-жъ „старый украинophile“ справдѣ думає, що молодѣжъ задля своєї молодости не має ще виробленого почуття личною и національною честі, абы не арозумѣла, що по ректорскій відозвѣ оставивъ толькы двоякій вихѣдъ: або бѣй до краю, або сецесія? Молодѣжъ, знаючи, що по той сенатскій відозвѣ бѣй може скончити ся майже напевно трупами зъ обохъ бѣдѣвъ (такъ польська молодѣжъ шита на університетѣ зъ революверами!) и що такий бѣй, хочъ-бы й найдовшій, нѣчимъ иншимъ не може завершити ся, якъ толькы впровадженнямъ оружною силою на університетѣ, пачильнымъ зломанемъ руху, розбганемъ молодѣжи на чотпри вѣтры и запечатанемъ нашихъ змаганъ на довгй часъ, — рѣшила ся на сецесію, яка своєю повагою и спокійнымъ дав незрѣвану моральну перевагу нашій молодѣжѣ въ очакъ кождого, — навѣть въ очакъ вороговъ — надъ львівскимъ сенатомъ. „Старый украинophile“ радить бы молодѣжѣ йти переговорювати зъ сенатомъ та процесувати ся до найвысшихъ инстанцій за відозву, а рѣвночасно... робити демонстрації... Отже молодѣжъ, копиезна ногого сенатомъ, мала се вдавати ся въ тымъ сенатомъ въ переговоры...! А вже рады — робити рѣвночасно безперерывнѣ демонстрації — нѣхто чей не волеє на серію...

Накопѣчь ще одна смірна замѣтка до сего „старо-украинофильского“ балакана. Господине „старый украинophile“! Самы се знаєте, що ваша молодѣжъ навѣть выперла ся, щобы вона брала яку-небудь участь въ демонстраціи, отже ще й не выйшла на „поле

сраженія“. Такъ журѣть ся вы нею, абы вона не ховала ся за плѣтъ — а наша молодѣжь сама собѣ безъ вашої порады поможѣ.

Ось такъ представляють ся сѣ „голосы публики“ въ „Галичаня“. Значѣне ихъ стане зрозумѣлымъ, коли возьме ся вѣдъ увагу, що появилисѣ они въ суботу, якъ-разъ кѣлька годинъ передъ довѣрчнымъ зборомъ членѣвъ „Друга“, де мала рѣшити ся справа сецесіи. Ясно рѣчь, що „Галичаня“ бажавъ вплинути на рѣшене своихъ молодѣжъ адгерентѣвъ. Та не все стало ся по его думцѣ.

Молодѣй москвофілівъ зъ „Друга“ арозумѣли — видко — яснѣйше вѣдъ „Галичаня“ прикру ситуацію; вклячи у неодного зъ нихъ відозваля ся ще руска думка и почутѣ чести. И отъ на чередѣ „Галичаня“ рѣшили пятьма голосами большости прелеступити до сецесіи — але... перше выслати до ректорату свое послѣдство зъ жадами. Про се рѣшене, а властиво про першу его часть звѣстиво „заявленіе“ помѣщене въ „Галичаня“. Подлючи се „Заявленіе“. „Галичаня“ звертає увагу своєї публики, яку безмислю осерпачъ (sic!) припнесла москвофілска молодѣжь, рѣшаючи ся вклячи на сецесію... Про депутацію до ректора „Галичаня“ мовчавъ кѣлька днівъ, наче воды въ ротъ набравъ. Доперва коли польскій дневникъ стали зъ подробностями розказувати про долю сен депутатіи, „Галичаня“ мусѣвъ уже выйти зъ мовчальвої резервы и заговорити про высылку депутаціи та про ея результать. Во-жъ справдѣ не повело ся имъ зъ тою депутацією! Операція не повела ся нѣ трохи! Москвофілы пустили ся въ пещисту гру на університетско-политичной биржѣ и... програли.

Выступаючи противъ сецесіи бажали они, въ приприванно до „гайдмакиныхъ“ Украинѣвъ-сецесіонистѣвъ, парадувати нѣбы яко „поряднѣ“, зъ котрыми университетскій власти могли бы войти въ переговоры. На сецесіи бажали они зробити пите-ресъ, що ось-то они ратують запропащену сецесією университетскую справу. Такъ на оба боки, и супротивъ власти и супротивъ народу, будемо „добрыми“ — мудрували „господинове“ — и... перемудрували.

Отже депутація молодыхъ москвофілівъ явила ся у ректора и предложила ему два „заявленія“: одно зъ заповіданьемъ сецесіи а друге зъ постулатами: выдана новои відозвы, рѣвноправности рускои мовы а въ першѣмъ рядѣ заведенія катедры „общерусского литературного языка“. На обохъ „заявленіяхъ“ було ажъ (!) 60 підписѣвъ. — Ректоръ, якъ се можъ було зъ горы надѣяти ся, збувъ депутацію фразами, а знобий языки кажуть, що на жадане выдана новои відозвы ректоръ мавъ сказать: „Ależ moi rano wie! Odezwą była wydana do demonstrantów, a was tam przebież nie było!“ Результать депутаціи бувъ такий, що сенатъ звернувъ оба „заявленія“ на адресу депутатѣвъ зъ допискою: „Звертає ся петенгамъ, бо писема тѣ не надають ся до мериторичного трактованя, бо мѣстятъ высылку обидвѣхъ для сенату и профессорѣвъ“. Ось-такъ „посрамили ся“ москвофілы зъ своєю депутацією, що зъ огляду на справу сецесіи була такъ потрібна, якъ дѣра въ мостѣ.

Характеристичне при томъ жадане, — ще й до того „въ першѣмъ рядѣ“ — катедры великорускои мовы. Кождый разумный и безпристрастный човѣкъ певно не буде въ принципѣ противити ся тому постулату. Однако кождый мусѣтъ такожъ призна-ти, що для нашего народу перша рѣчь — не катедра чужой, хочъ-бы и якъ близькой мовы, але власній науковий катедры. Высуваня такого постулату въ теперѣшній хвилѣ в толькы ослабляванемъ акціи.

Мы й не згадували бы про цѣлый той инцидентъ зъ депутацією, бо-жъ горетка москвофілівъ, що доси стояла остероно вѣдъ акціи, не має права промовляти именемъ загалу, що сецесіюнувавъ, — якъ-бы не обставина, що сей фактъ заразъ подхопила польска шовинистична праса та, стараючи ся ослабити вражѣня сецесіи, розтрубила урби ei orb, що 300 (!) Русинѣвъ зъ москвофілского табору лишаєсь на університетѣ и толькы часть (600 людей) сецесіюнувала. Ся праса нѣ трохи не женує ся збѣлшити число рускихъ слухачѣвъ на 900 [се-жъ сула, яка выходить зъ обохъ чиселъ!], коли їй треба представити розбивающую силу москвофілівъ...

До того, депутація молодыхъ господи-нѣвъ старая ся та праса выкористати для ослабленя вражѣня выкликаного сецесією нашою молодѣжѣ. И справдѣ, москвофілска молодѣжь дала своимъ поступкомъ выгѣдъ збору въ руки польскихъ шовинистѣвъ. Сего ихъ кроку — дорадженого певне „старыми“ головами — не затреп сецесія москвофілскои молодѣжи, яка почала ся доперва по невдачнѣмъ результатѣ „депутаціи“.

Ц. к. инспекторъ податковий на тлѣ „галицкихъ выборовъ“.

Пятый день разправы.

Свѣдокъ Гнатъ Чухрий зъ Михальча голосувавъ при правыборахъ зъ IV. и V. куріи, котрѣ переводивъ инспекторъ Козьминскій. При правыборахъ першій разъ выбрано его выборцемъ по выборы тѣ уне-важнено. При другихъ выборахъ закликавъ

его инспекторъ Козьминскій до канцеляріи и просивъ, щобы вѣдъ вѣдѣстувивъ вѣдъ своихъ кандидатуръ на выборы, а коли свѣдокъ не годивъ ся, Козьминскій сказавъ до комісії: „Ei eo tui będzemy j-go prosie; tui rotatimъ sami zrobie co chcemy, niech sie i nami probuje...“ Свѣдокъ зѣзнає, що вѣдъ огло-слювавъ голоса и мавъ рѣшучо большѣсть, но инспекторъ Кузьминскій оглоосивъ иншого выборцемъ.

Свѣдокъ Юліанъ Шедель, управитель посылостей бар. Романьканы въ Семаковцяхъ, бувъ членомъ комісії выборчої въ Михальчи, а выбрано его тому, бо вѣдъ передъ чотирма роками тамъ мешнавъ. [Въ сали смѣхъ.] Вѣдъ значивъ въ лѣтѣ, хто вже голосувавъ, и робивъ въ лѣтѣ знаки одовѣмъ. — Предсѣдатель констатує що ліста выборца тамъ де записувано, на кого хто голосувавъ, естѣ въ кѣлькынацѣхъ мѣсяцѣхъ підшкробана. [Судѣ присяжнѣ оглядають цѣлаку лісту.] На записаній предсѣдателя: хто вышкробувавъ въ лѣтѣ? — Козьминскій адигає руками и заявляє, що то могло стати ся хѣба въ старѣсть...

Свѣдокъ Григорій Ковальчѣвъ, дѣсничій въ Семаковцяхъ, голосувавъ при правыборахъ въ Михальчи, бо має тамъ кусень поля. При голосованю не достерѣгъ надужитъ, лише чувъ, що декотрѣ выборѣвъ наѣхали на Шедля, що вѣдъ не має права належати до комісії.

Свѣдка Франца Зиха, езекутора податкового зъ Городенки, покликавъ на свѣдка Козьминскій. Оборонецъ д-ръ Добрянскій еспротививъ ся записаню того свѣдка, бо вѣдъ самъ въ справѣ интересованій, тожъ може легко зѣзнати неправду, боронити себе самого. — Зновъ же д-ръ Солянскій просить о записаню езекутора, бо то свѣдокъ „czysty jak bursztyn“. — Трибуналъ ухваливъ відобрати вѣдъ езекутура приє-ря, а д-ръ Добрянскій застерѣгъ собѣ зъ той причинѣ жалобу неважности. — Ковальчѣвъ зѣзнає, що прѣхавъ разомъ зъ Козьминскимъ до Михальча переводити правы-боры. Вѣдъ записувавъ голоса до лісты и свѣдѣчь, що цѣлый актъ выборѣвъ відобувъ ся „leg. inie“. [На сали смѣхъ.] Заперечує, мови-бы его памовлявъ оденъ панъ зъ канцеляріи д-ра Окуневского, щобы при нѣ-тѣшній розправѣ зѣзнававъ въ користи д-ра Окуневского. — На пытане д-ра Добрянского, чи то правда, що вѣдъ взявъ 10 зр. за знижене податку, свѣдокъ не відповѣдає, користаючи зъ прислугующого ему права не відповѣдати.

Свѣдокъ Антоній Харковский бувъ у Михальчу при выборахъ, бо тамъ привѣзъ его Козьминскій яко писари, але потому писавъ уже Зихъ. По выборахъ сказавъ до него Козьминскій, що перевѣвъ выборы такъ, якъ самъ хотѣвъ.

Послѣдній свѣдокъ Петро Левицкій, старшій комисаръ повѣтовій зъ Городенки, по записаню розказує, що вѣдъ полага-джувавъ протестъ внесеный противъ пер-шихъ правыборѣвъ въ Михальчи. Другій правы-боры называє комисаръ Левицкій „leg. allymъ“, а коли предсѣдатель показавъ ему, що въ лістахъ естѣ богато мѣсьць вышк-робаныхъ, комисаръ киває головою, відкашлиує, але такъ, саракан, поспунути того не може... Вклячи свѣдѣчь, що Козьминскій „na czyste palec“.

Одѣсь відчитано ще зѣзнаня двохъ свѣдѣвъ. Свѣдъ о. Соловка зъ Корольки зѣзнає до протоколу, що Козьминскій при голосованю выпросивъ его изъ салѣ, чѣмъ селане були дуже подраженнѣ и мало что не прийшло зъ того до авантюры. — Такъ само о. Вол. Карачевскій зъ Чернѣтина зѣ-знає, що Козьминскій при правыборахъ обиджувавъ его, а самѣ правыборы перево-дивъ такъ по цигански, що коли хто голо-сувавъ: „Володимиръ Карачевскій“, то вѣдъ уневажнѣвъ той голосъ, бо въ лѣтѣ было за-писано „Włodzimierz Karaczewski“.

По відчитаню зѣзнанъ же кѣлькыхъ менше важныхъ свѣдѣвъ замкнено посту-поване доказове а трибуналъ удавъ ся на наряду надъ пытаніями. О год. 1½ відчитавъ предсѣдатель радникъ Філіпъ пытаня и від-ложивъ дальшу розправу до год. 4. по-полудня.

Конецъ разправы.

О год. 4 засѣли трибуналъ и судѣ присяжнѣ на своихъ мѣсцяхъ, салию заповни-ла публика, переважно урядники и адвокаты. До слова зголоосивъ ся д-ръ Окунев-скій и середъ великои тишины выголосивъ ось-таку заяву:

„Высокій Трибунале! Коли я вносилъ яко посоль интерпретацию въ радѣ державной, не розходилось менѣ о особу п. Козьминского, але о коррупцію и систему урядову, яка насъ давить на кождѣмъ кроцѣ. Судовою розправою я хотѣвъ выказати, що опози-ційный послы, подносячи се, не брешутъ, що урядникъ сповняють надужитя и уживають нечестныхъ средствъ противъ кандидатѣвъ оппозиційныхъ. Вы бачили, панове, тутъ цѣ-лый рядъ бѣднѣхъ, обдергыхъ а навѣть слѣпыхъ тѣлѣвъ зъ Олѣвы; терпѣли они немало, бо наслѣдкомъ пануючої у насъ системы вымѣрено имъ податки, хотѣй имъ скорше належала ся підмога за правы-тельственныхъ фондѣвъ. Вы бачили, панове, оподаткованого козала, котрый въ кузни трѣмає вѣдѣвъ. Бачили мелника, що оплачує податокъ, перевысшающій его цѣлорѣчный дохѣдъ. Бачили сфальшованѣ документы вы-мѣру податку, бачили підшкробанѣ акты

выборѣвъ и чули жалобы покривденыхъ го-рожанъ, котрыхъ не допущено до голосова-ня. Вклячи чули Вы, панове, якихъ огид-ныхъ учинѣвъ допускають ся Данкеры припотованій инспекторомъ и яку славу мають они межъ населенемъ. Сѣмдесятилѣтній старецъ Кугельмась по злобеню присяги подѣвъ руки до горы и заявивъ, що має „мойре“ свѣдѣчи противъ Данкнерѣвъ, бо познавъ ихъ силу и бонть ся ихъ мести. Я, доказавши свѣдѣчами, що факта поданѣ въ интерпретации суть правдивѣ, маю повну са-тифакцію. Особа урядника менѣ байдуже, дѣлтого не жадаю покарания Козьминского. Нехай его зверхній власти зробить зъ нимъ, що хотѣть...“

Оборонецъ обжалованого д-ръ Солян-скій заявивъ, що зъ вдѣчностію прѣймає за-яву своего товарища до вѣдомости та що д-ръ Окуневскій поступивъ дѣйствию якъ чѣ-ловѣкъ честный и потрафивъ взнести ся на выше становище вѣдъ звѣчайныхъ проце-совѣвъ. „Я — мовивъ д-ръ Солянскій — боронивъ особу Козьминского, а не систе-му австрійску, котра насъ всѣхъ гнобитъ. Заяву д-ра Окуневского заховаю въ мягкой памяти и коштовѣ розправы не буду лікві-дувати. Я першій вношу окликъ: Слава д-рови Окуневскому!“

Трибуналъ оглоосивъ вырокъ увѣдѣн-ночій и такъ закончилась голосна справа го-роденська.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

До ситуаціи. Міністеръ президентъ Керберъ виступивъ онѣгды въ палатѣ послѣвъ, коли еще справа бюджетовой про-визоріи була дуже непевною, зъ такою енер-гичною заявою, якъ бы леда день мало на-ступити засѣдоване, конституціи. Ключъ фефдальной шляхты конференціи вчера зъ д-ромъ Керберомъ, закладавъ вѣдъ него вы-ясненя въ справѣ той его промовы. Міністеръ зазначивъ смѣсъ разомъ, що его заява пред-ставляла лише въ перспективѣ тожъ конве-квенціи, якѣ мусѣли бы наступити въ разѣ дальшого застою въ парламентѣ и дальшого утрудненя права езекутивы для правитель-ства. До той своєї заявы вѣдъ и теперъ не може аѣтъ нѣчого большѣ додати, аѣтъ зъ не-унытѣ, зазначує лише, що нинѣ ситуація выдає ся ему уже меньше грѣзна и безна-дѣйна.

Конференція продовжалась черезъ цѣлу годину и порушено при той нагодѣ такожъ справу дальшихъ конференцій уговорныхъ. Якъ увѣряють будуча конференція подѣлитъ ся на два окремі комітеты: нѣмецко-чешскій и нѣмецко-моравскій.

Демонстрація студентѣвъ у Вѣднѣ. Въ сали выкладѣвъ профессоръ, радника двору, д-ра Ексерна, прийшло вче-ра до бурныхъ демонстрацій. Именно пой-шло о то, що проф. Ексеръ заявивъ депу-тати медикѣвъ, що вѣдъ не рушитъ, чи предложена медикии профессорскому збору резолюція въ справѣ змѣны нового обо-стреного регулямину для медицинскихъ ригоро-зѣвъ, взагалѣ буде предложена министерству просвѣты. Той одвѣтъ мавъ такий наслѣдки, що на выкладѣ проф. Ексеръ зѣбрало ся около 300 медикѣвъ, привѣтавшихъ профес-ора свѣстомъ и неприличными окликами. Демонстрація тревала такъ довго и не кон-чилась, поки д-ръ Ексеръ не опустивъ салѣ выкладѣвъ. По его вихѣдѣ заинтовнува-ли студенты пропѣчно пѣсьоньску: Ach scheiden, meiden, dich weh!

Чи то такожъ буде еще „не бувальщѣ“ новый матеріаль для пана министра Гартля такъ нашѣй молодѣжѣ еспрѣчного?

Пращальний концертъ для бурлак-академикѣвъ.

„Ой ще, хлопці, не біда!
Бі же в поді лобода.
Ідже, хлопці, лободу,
„Забудайте на біду!“

З вчерашнього концерту „Львівського Бо-яна“, устроєного на пращане руско-україн-ської університетської молодѣжи, так публики як і молодѣжъ можуть бути тільки вдяковані. Не можна вправді сказати, щоби сали „На-родного Дому“ виповнила ся публикою „по береги“, все-жъ таки участь публики була дуже численна, так що за допомоговий фонд академічній молодѣжѣ зросте о якихъ 320 К. „Ветунне слово“, якимъ розпочавъ ся концертъ, виповніс оден зъ релігійованій ака-демикѣвъ, п. Г. Косевичъ. — Чи „гараздъ чи не гараздъ Запорожці вчинили“, що „зруйну-вали Запорожє“ — отсе був початковий мо-тивъ промовы, яку бесідникъ закінчивъ боевимъ кличемъ: „Ми поляжемо, щобъ славу і волю і честь — Рідний краю, добути Тобі!“

Вокальну часть концерту не можемо назвати стереотипнимъ епітетомъ всѣхъ спра-воздавѣвъ — „богатою та оригіальною“. Зложили ся на неї звѣстнѣ вже нашіи пу-блици „Ой діброва“. Велику приємність зробиъ „Боян“ публици черезъ відновлене величного хору Січівського „Дніпро реве“, якого все слухавъ ся зъ однакою піднесенимъ настроємъ. І бова сербска пісня „Что чути“, хочъ якъ вона зѣзнає, припала публици дуже до вподоби, а то тимъ большѣ під нинѣшню

Змѣна льокало! Юліанъ Домбровскій
Истнующій вѣдъ 30 лѣтъ подѣ фирмою

Магазинъ Годинажарскій Ювілерскій, полу-ченый зъ двома робѣтнями, перенесеный уже зъ Театральної 7 на Гетьманську 4, Львѣвъ.

хвилю тяжкої національної боротьби. Коли-б загалом оцінювати вокальну частину концерту, то мусіли-б ми, переступаючи права чужини супротив красною пола, віддати першості хором мужескому. „Что чутіс“ (особливо при повторенні) було відсвідчане бездоганно. Натомість [скажемо шире] невдачно випав перший мішаний хор „Калина“ (Лисенка). Сама композиція вимагала дуже зіспіваного і надзвичайно вправленого хору — чого загалом по трохі хорам обидо. При тім деякі голоси (приміром баси) обсажені в прирівнюванню до цілого хору дуже сильно і подавляють інші голоси. Се й виступило ясно при хорі „Дніпро-реве“. Продукція сего твору вимагала сильного хору, о много сильнішого, ніж виступав на вчорашнім концерті. Тож коли можна дещо закінчити виконання хору, то треба се зложити на низший чисельно від звичайного стан хору. Натомість справді викінчено вийшли два останні хори: „Ой діброво“ і „Пливе човен“ (оба Лисенкові).

Сольових продукцій було дві: спів п-и Орної Шухевичівної і скрипкове солю п. Бережницького. П-а О. Шухевичівна співала дві пісні: Гайне-Лисенка „Тебе моя любко едина“ і Масляка-Нижанковського: „О, не забудь, я молю тя“. Про спів сеї солістки, думавмо, не потребуємо писати. Милі продукції п-и О. Шухевичівної надто звисні нашім публіці, аби ми ще потребували докидати своє слово. Голосні оплески зневолили п-у Шухевичівну появили ся ще раз набагато і докинути одну народну бурлацку пісню: „Атамане, батьку наші...“ Рефрен: „Ой, ще хлопці не біда! / Ще в полі лобода. / Ідьте, хлопці, лободу, / Забувайте на біду!“

супроводжав наших хлопців-бурлак в далеку чужину. Оплескам і окликам не було кінця. Що-ж нам сказати про гру п. Бережницького? Спів похвали годі добути! П. Бережницький вибрав для продукції річ, як то каже! ся — „невдачу“ (Vieux Temps a Revenir). Але грав так, що всіх підбило, всіх одушевлює. В его руках скрипка плаче і сміє ся, співає і говорить — оживає... П. Бережницький справді артист! Викликаній публікою вдруге заграв „козачка — не козачка, а Gri-g'a“ „Норвеський національний танець“. Заплакала сільська скрипка наче з під курної покутевої стріхи, норвеський „козачок“, переплітаний варіаціями дихав чимсь рідним.

Остає ще сказати про авторську декламацію п. В. Пачовського. Привалені Етною Титани-раби, зневолені, закуті, окаяданені, страсують Олімпом, де грають ся у роскошах опалені пани-боги. Глине грізно-сумний Титанів спів, страшенне голосіння і страшна погроза, заповіт бою на життя і смерть, заповіт заглади панам-богам. Пісня лине і стрясє Олімпом. Горить гора, здійсмають ся огні — і в тім пожарі прийде заглада богам-тиранам... Бура оплесків нагородила автора-декламатора, що мусів ще раз показати ся одушевлений публіці.

Концерт, з якого всі внесли дуже миле вражіння, закінчено гимном „Ще не вмерла“.

НОВИНКИ.

— Нині вийшло таке розпоряджене Впресов. Митрополита Кир'я Андрея Шептицького до Ректора Семинарії духовної у Львові: „Зь днем завітряним семинарь заминає ся. О заряженю належить донести властям“. Дано у Львові при церкві катедр. св. Юра д. 14. XII. 1901. — *Андрей Митрополит*.

— Зь В'їдні одержуємо нині телеграфічну в'їсть, що сенат в'їднеського університету приймає 300 академіків-Русинів. Телеграма кінчить ся словами: „Випси в'їдз 7-ого до 15-ого с'їчня“.

— На книжочку виладкову Товариства взаимн. кредиту „Дітстер“ ч. 1800 випустило дня 13 грудня 832 К 12 с., а зь попередню вказану 8.597 К 40 с. — разом 9.429 К 52 с. Надбеланого нам нині вказує годі було пом'їстити за-для недостатку місця. Вказав сикх складок, як і складок, що випливали сего тиждня на руки Адміністрації „Діла“, напечатано пошавши в'їдз понед'їлка сл'їдуючого тиждня. Рівночасно просимо наших Вп. дописувателів, щоб в'їдз бачили нам оповізне печатання их дописей, бо первоважний справл'ї університетської мусіли ми посвятивати по зм'їз як найбільше м'їсця, та й то ще багато річей залягає...

— Товариство русинх рем'їсників „Зоря“ у Львові, уряджує дня 19. н. ст. грудня с. р. „Николаївський вечірниц“ зь комнатах Товариства ул. Краківська ч. 17. Подарки для д'їтей добо опаківани і зь виразно написаною адресою приймає Товариство в'їдз понед'їлка що дня в'їдз год. 7—9 веч., а в'їдз вечірниц в'їдз год. 9 рано до 6 вечером. Початок вечірниц о год. 8 вечером. Просимо о як найбільшій участі. *Ксентія*.

— Зь Коломиї: Заходом тов-а „Руский жіночий Кружок в Коломиї“ відбуде ся у нас д. 18 с. м. (в середу) о 5 год. пополудни в сали „Народного Дому“ д'їточа св. Николаїска забава. Діти відіграють „Суд св. Николая“ відтак буде роздача дарунків чем-нїким дітям і забава для малих а евангелічно великих дітей. (Запрошенє не розсилає ся).

Вступ для старших 60 с., для дітей 40 с. Пани просит ся о полумпекі. Надіятсь, що ніхто не схоче позбавити діточок нагоди до найлюбішої забави. — *О. С.*

— Зь Тернополя одержали ми нині телеграфічну в'їсть, що заповіданий там концерт Воля не відбуде ся, бо „Sokol“ відобрав с'їлю. — До сеї в'їстки ми скажемо в'їдз себе: Нема злого, щоб на добре не вийшло. Не хотять їх за грош'ї відступити с'їль — стане скорше свій — Народний Д'їм!

— „Русса“ зь Городна, господина Дмитрія Вергуна, так само „гостинно“, як в'їдз в'їдз, прийнято і в'їдз Москв'ї. І там, коли почав у водити про „зарубежну Русь“ брехати, що в'їдз Галичин'ї нема „Русинів“, а тільки „Руссы“, загнув його свист зь мекки зібрано публіки.

— Стіпенді. Ставропільській Інституту у Львові оповіщує конкурсі на сл'їдуючі стіпенді: зь фонду бл. п. Анастасія Юркевичевон по 152 кор. річно для учениць жіноської учительської семинарії; зь фонду бл. п. Конст. Кмидкевича по 260 кор. річно для студентів прав; зь фонду бл. п. Кар. Глинецького по 210 кор. річно для студентів прав. Подана вносити треба най-далше до 1-ого с'їчня с. р.

— Красив меліорації. Вид'їл кравчий р'їшавь предіжити соймови проект закона осушенню наддністрянських багат. Проект той обнижає осушенє і наводненє 18200 гектарів землі і буде коштувати 3.800.000 кор., зь чого припадає на державу і край по 1.520.000 кор. а 760.000 кор. на інтересентів. Роботи мають бути виконані в'їдз протягу 19 л'їт.

— Др'їбні в'їсти. Ходять слухи, що львівського і варшавського консулів н'їмецких покликано до Берліна, щоб лично адалі справу зь антипруских демонстрацій. — Понеже п. Плажек не в членом сойму, то буде в'їдз іменованій комісарем правительственным, щоб м'їг піддержувати в'їдз сойму справу ради шкільної. — Радник намістництва Цівоцій пров'їс в'їдз Яс'їл опротестований вибор'ї соймового посла зь м'їст'ї Мело-Горлиць. Ілюстрацію дирекції домен'ї і л'їсов'ї у Львові переводив онгод делегат найвысшом обрахункової палати Гавеншільд-Бавер, а ілюстрацію заведеня обезпечен'ї робітників п. Шніцлер, заступник начальника такого заведеня в'їдз Берлі, делегований міністром справл'ї внутр'їшних. — Ц'їсар позволив радникови суду в'їдз Станіславов'ї Корн. Прокурницкому прияти і носити папський хрест почетний Про Ecclesia et Pontifice. — Нам'їстник гр. Півніський і маршалок гр. Потонцій вернули до Львова. — Віцепрезидент высшого краєвого суду д-р Дилевский вернув зь візитації судів і обняв урядованє. — Преканонізація львівського в'їднеського архієпископа відбуде ся на папському консистор'ї в'їдз понед'їлок 18-ого с. м. — Зь перемьского арешту в'їднеського ут'їк воєк 10 п. піоніров'ї Ів. Якубович остачий зь с'їдств'ї за намірено убийство своєї любови Варвары Копчаківної. — Теодор Сутак, ученик V класу IV-ои гімназії у Львові, упокоив ся д. 12 с. м. по довгій нед'їз горляної в'їдз 25 роц'ї життя в'їдз дом'ї своїх родичів у Варяни.

Зь нагоди Родзінних с'їят'ї менше в'їдзавано б'ї на історію для дітей, а зь б'ї лиш род'їч'ї завдання с'їб'ї труду, та прочтання ілюстрован'ї ц'їніки о дуже займливих Ріктер с'їрничках зь кам'їяками до будови і таких же м'їстках зь з'їдзавою. Там пом'їщені л'їси род'їч'ї і по-м'їжній ученья потверджують однодушно що нема з'їдзаво і триває до с'їдств'ї до забави і л'їси і, як зь той с'їрнички зь кам'їяками і м'їстками до будови. Одн'їх поз'їжний швайц'їскій нед'їз п'їше, що оня з'їдзаво зь кам'їяками забави і к'їч'їть словами: Оня повинні бути в'їдз кожній х'їт, де щ'ї с'їний р'їд'їч'ї проживають! Не по-м'їжній до с'їдств'ї, щоб в'їдз в'їдз Ф. А. Ріктер і С'їнка в'їдз, І. Орег'їска 15 доста-ги оп'їсано ц'їніки. — що по-м'їжній м'їстках до будови і таких же м'їстках зь з'їдзавою. Там пом'їщені л'їси род'їч'ї і по-м'їжній ученья потверджують однодушно що нема з'їдзаво і триває до с'їдств'ї до забави і л'їси і, як зь той с'їрнички зь кам'їяками і м'їстками до будови. Одн'їх поз'їжний швайц'їскій нед'їз п'їше, що оня з'їдзаво зь кам'їяками забави і к'їч'їть словами: Оня повинні бути в'їдз кожній х'їт, де щ'ї с'їний р'їд'їч'ї проживають! Не по-м'їжній до с'їдств'ї, щоб в'їдз в'їдз Ф. А. Ріктер і С'їнка в'їдз, І. Орег'їска 15 доста-ги оп'їсано ц'їніки.

В'їсти зь Апархії Львівської.

В'їдз пропозицію прийняті: на Голобутів оо. Петро Яцишин, Ост. Нижанковський, М. Яцикевич, Вас. Владичин, і Филимон Ковальський; — на Тейсарів оо. Бм. Левічій, Юл. Галькевич, Петро Соловій, Ник. Романюк і Іос. Дикій; на Черницю оо. Ник. Клубок, Кар. Бутринський, Ник. Романюк, Іос. Дикій і Ів. Корольок. — О. Лука Побоярський, сотрудник в'їдз Настасов, одержав трудовітні в'їдз Завалов. — На конкурсі зь реченням до 30 с'їчня 1902 розписаний парохіи: Юнашків рогатинського дек. і Куряни нараївського дек. — О. Теод. Пайкуш одержав презенту на парохію Зарубинців.

Телеграми.

Берлін 13 грудня. О ход'ї розправл'ї в'їдз парламент'ї на спеціальний приказ ц'їс-сари Вільгельма доп'їсано з'їдз що п'їдз год-дини телеграфом і телефоном. Справа ц'їс-сари так з'їдз інтересує, що до парламенту прислано своїх кореспондентів французький, англійський, італійський і російський д'їзники. — Kreuz Zig. п'їше: Із з'їдзави гр. Вільова в'їдз парламент'ї можна на-

д'їятись, що так Россія як і Австрія не будуть дальше піддержувати польско-народових аспірацій, та що потнує згода м'їж трема державами в'їдз напрям'ї придушення всесторонної агітації.

Утрах'ї 13 грудня. Прибув сюда Крігер, прийнятий дуже симпатично мешканцями м'їста.

Гельсінфорс 13. грудня. Генеральний прокуратор в'їдзав прокуратора фінляндського сенату, щоб зарядив карне с'їдств'ї против'ї всіх тих протестантських пасторів, що не хот'їли п'їз проповідниць опов'їстити нового в'їднеського закона, котрым усунуно дотеперішню окремішність фінляндської військової управи.

В'їдз 14 грудня. В'їдзав вечером'ї в'їдзбули ся в'їдзмецкою людскою партією скликані збори на Маргаретен'ї при участі кількох посл'їдв партії. На збори прийшли також численні прихильники християнсько-соціальної партії. В'їдз час'ї промов'ї прийшло до таких криків і замішаних, що комісар мусів розв'їзати збори. — Суд'ї признав адвокатам'ї Блюхови і Лавтерштайнові, що переводили справу спадкову по бар. Гіршу, титулом'ї гонорару 800.000 корон'ї.

Іменованя, перенесеня, відзначеня і пр.

Міністер суд'ївництва іменовує отсикх авескултантів судовими ад'їонктами: Мих. Грабовского для Дрогобича, д-ра Іос. Серковского для Городка, Стан. Таласевича для Нижанкович, Тад. Потонского для Городенки, Ів. Онискевича для округа львівського высшого суду краєвого, Юлія Федусевича для Кам'їнки, Іос. Кляйнедера і Конст. Грабского, обох для округа льв. высш. суду кр., Іос. Мешковского для Густина, Волдсл. Оробкевича для Комарна, Меч. Кобз'їдз для Равы, Леонарда Капустинського для Старого-Самбора, Романа Черпонецкевича для Старо-Солі, Едм. Залевського для Делатина, Стан. Копчинського для Грималова, Кар. Скульского для Лопатина, Ів. Кон-стантиневича для Динова, Вацл. Кольчикевича для Рогатина, Евгена Дзєровича для Тлустого, Алекс. Кшановского для Добро-млія, Андрея Глиньского для Віжниць, Ант. Лопушанського для Угнова, Ів. Заридского для Немрова, Ів. Будного для Зборова, Петра Лєвицького для Підбужа, Франц. Найбара для Луки, Алекс. Робчинського для округа львівського высш. суду кр., Пав. Лянга для Копичинце, Тад. Кис'їлевского для Радехова, д-ра Меч. Постемпского для Снятина, Ів. Цурковского для Лопатина, Іос. Войтовича для Тлустого, Ів. Фіцалевича для округа льв. высш. суду кр., Венед. П'їневского для Кут'ї, Мих. Л'їсевича для Угнова, Ром. Зембу для Печеніжия, Іос. З'їгоральского для Чешанова, д-ра Алфреда Зандера для округа льв. высш. суду кр., д-ра Каз. Вшелятинського для Рудок, Ів. Солтиса для Борщева, Ів. Тайсейр'ї для Куликова, Адама Затея для Янова, Ігн. Менц'їнского для Зборова, д-ра Іос. Роттерсмана для округа льв. высш. суду кр., Тад. Мунка для Радехова, Мар. Кравса для Сокаля, Евгена Янкевича для Дрогобича, Мих. Матушевского для Борщева, Волдм. Жегестовского для Долины, Зен. Баньковского для Сокаля, Волдм. Шілінг-Сінгалевича для Кам'їнки, Іос. Яблоньского для округа льв. высш. суду кр., Ант. Шудловского для Борин'ї, д-ра Адама Босакского для Гв'їздця, Алекс. Сивуляка для Бурштина, Стеф. Качмарка для Товмача, Авт. Крачковский для Густина, Едв. Пракемаера для Заболотова, Каз. Оберского для Велза, Волдсл. Нискозуба для Чорткова, Стеф. Шухевича для округа льв. высш. суду кр., Ром. Крогулецького для Турки, Алекс. Моравского для Перемышля, д-ра Волдм. Сокальского для Борщева, д-ра Ігн. Карча для Рожитова, Стан. Ліндера для Товмача, Волдсл. Маркевича для Рогатина, Як. Дивера для Копичинце, Леоп. Герлінгера для Радехова, Едв. Грубера для Вучача, Тад. Санетру для Комарна, Ів. Гамоту для Солотвини, Дав. Міона і Іосид. Лянде обох для округа льв. высш. суду кр.

Совганка Морске Око

отворена. В'їдз нед'їз і св'їт'ї при-м'їдз'ї війсковій. Вступ на л'їд зь тиждня по 10 кр.

612 4-6

Иваничій.

Полотна, б'їле столове

рушники, хусточки, дре-

ліхи і т. п. власній вироб

поруває по ц'їнах'ї ум'їрненх

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТНАЦНЕ

„ПРЯХА“ зь Кросна

Замовленя зь провінції просимо

надеждати до Кросна.

Почта, телеграф і стація з'їдз-

т'їзниць в'їдз м'їсця. — Пробки

і ц'їніки присилаємо на жа-

данє даром і оплатно.

Зарадом'ї остер'їгаємо, що ре-

презентуємо нашой фірми, подоро-

жуючим'ї по Галичин'ї і Буко-

вин'ї, з п. А. ЛЬОХЕР'ї, а инших

агентів зь похатників не выс-

лаємо. 528 10-9

Дентист Д-р I. МІНЦ (Mintz)

перед тим Д-р Вайс, Академічна 3

в'їдзав з'їдз без болю при пом'їч'ї наркози, виконув-также з'їдз з'їдз і порцелани. Штучні з'їдз в'їдзав з'їдз з'їдз і л'їтків. Ц'їлі з'їдз в'їдз з'їдз. Запевненє під з'їдз з'їдз. 638 4-8

До Заряду заведеня жерельного в Ко-ростенку. Пристана мені вода з жерела „Степа-на“ в Коростенку належить до ряду найуспішній-ших вод алькалічних і надає ся до ужиття в багато-случаях нежиття проводу кормового, дор'ї відлихо-вих як і мочеви. Крім того, єсть она знаменитим-средством до зменшуваня к'їс'ї в жолудку і в м'їж-цях. Д-р В. Яворський

Професор внутр. медицини з Гайльоньскій універ-ситеті. 528 2-3

Найчист'їйша алькалічна

GLESSHÜBLER

Вода щавова. 81

Повананій Р. Т. Публіці поручає ся ново-заложеноу

Реставрацію і Циварню

сполучену з комнатами до с'їдань

Каварню і Молочарню

під символом „Pelnia“

Кароля Нетушіля

у Львові при улиці Жовнівській ч. 65,

зараз зь величюю рамною. — Трамвайний переїста-нок. Услуга з'їдзав. — Ц'їна дуже пр'їступна. 9-21

105

КОПЕРНИЦКІЙ і СЫНЪ

Оптики и Механики у Львові площа Галицна ч. 1. против Банку Гіпотечного на плантаціях'ї площі-Галицкоу

поруває зь величюю

выбор'ї и по ц'їнах'ї

найдешев'їх

окулярів, п'їкеры,

л'їорнеты, бінокл'ї

далекосиди, баро-

метры, термоме-

тры, мікроскопы,

люпы, компасы, райс'їйги, тасмы м'їрнич,

піопи, лібел'ї, манометр п. т. п.

Урядженє д'їдн'їх електричних.

Всякй нап'їсавки полагоджуют ся як най-с'їкорше и найдешев'їе. 4185

105

„NEW-YORK“

ТОВАРИСТВО ОБЕЗПЕЧЕН'ї НА ЖИТ'ї.

Найстарше и найбільше в'їдз св'їт'ї м'їжнародне товариство обезпечен'ї на жит'ї.

Заснованє в'їдз р. 1845. В Австрії відб'ї 1876.

—

Загальна сума обезпечен'ї

„NEW-YORK“

выносить 5932 м'їл. корон'ї

и в'їдз больша, ніж зь котрого будь другого то-вариства життєвих'ї обезпечен'ї на св'їт'ї.

Кавція з'їдзавна в'їдз міністерств'ї справл'ї внутр'їшних зь пуліярних'ї ефектах'ї для обезпечен'ї австрійських обезпечен'ї выносить звыш

22 м'їл. корон'ї.

105

ГЕНЕРАЛЬНА ДИРЕКЦІЯ ДЛЯ АВСТРІЇ:

В'їдз, I., Graben 8

(im Palais der Gesellschaft.)

Генеральна агенція для Галичини и Буковини

Ф. НАТАНСОНЪ

Львов'ї. Сикетуєка ч. 38.

185 1-1

Совганка Морске Око

отворена. В'їдз нед'їз і св'їт'ї при-м'їдз'ї війсковій. Вступ на л'їд зь тиждня по 10 кр.

612 4-6

Иваничій.

Полотна, б'їле столове

рушники, хусточки, дре-

ліхи і т. п. власній вироб

поруває по ц'їнах'ї ум'їрненх

КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТНАЦНЕ

„ПРЯХА“ зь Кросна

Замовленя зь провінції просимо

надеждати до Кросна.

Почта, телеграф і стація з'їдз-

т'їзниць в'їдз м'їсця. — Пробки

і ц'їніки присилаємо на жа-

данє даром і оплатно.

Зарадом'ї остер'їгаємо, що ре-

презентуємо нашой фірми, подоро-

жуючим'ї по Галичин'ї і Буко-

вин'ї, з п. А. ЛЬОХЕР'ї, а инших

агентів зь похатників не выс-

лаємо. 528 10-9

ЗНАМЕНИТИЙ

КОНЯК

оляшка 2 зр.

поруває ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

насл'їдники

Л'їВІВ. 4314 4-9

105

ПАСАЖЪ ГАВМАНА

Як загально відомо

Ріхтера скринки до будови з кам'яними

в найкращій та найкращій якості, яку ми можемо подарувати до будови. Ріхтера скринки з кам'яними до будови преміально всіма, посліди в разі в Парижі 19 р. володіють медаллю. Через докучно

КОТВИЧОГО МОСТКА

можна старі з новими скринками сполучати будуючи водостічні мости з кам'яними прибудовами. Та скринки з кам'яними до будови з кам'яними можна у всіх лінійних торговельних закладах додати по 0.75, 1.1/2, 3/4, 4/4, 6 до 10 кор. в вище, а котвич мостки по 3 корони. Однак треба уважати на марку і не приймати скринки без котвич, бо вони є підірвані.

Повина! Ріхтера приймають терпеливості, як єдині, чортки, промовляють в т. н. по ціні 70 с. Даше з котвичею правдиві!

Хто хоче дітей обдарувати, нехай каже собі чим скорше при-дати новий, багато використаний цінник, а підписана фірма при-дає його даром і оплатно.

Королівський придворний доставець

Ф. А. Д. Ріхтер і С-ка

перша австро-угорська ц. н. к. прив. фабрика скринки з кам'яними до будови.

Контора і склад: 1. Oprengasse 16. Фабрика XIII 1 (Hietzing) Rudolfstadt, Nürnberg, Olten (Швейцарія) Rotterdam, New-York 215 Pearl-Street.

!! НА ЗИМУ !!

М. А. АВГУСТИН

Львів, вулиця Театральна ч. 7

порукає свій щиро заасортований магазин футер у всіх можливих родах, як подорожні футра кріт матерією, футром, куртки до лави, містові футра, дамські пальтоти, Сажа, наймодніші пелерини. Коліа боа, ша ки, закутки і т. п. матерії на верхі у великій виборі. — Всякі замовлення виконує ся з цілою точністю, совістністю і густоту, а за трипівість товару цілковита заплата. — Цінники на жада-не даром і оплатно 626 9-10

„CONFISERIE UNION“

у Львові,

парова фабрика цукрів і чоколяди

порукає свої після найновіших способів і при приміненю поступових средств виконати знамениті краєві фабрика-кати, спеціальні як:

Англієські, Французькі і швейцарські бомбони і цукри всякого рода — атласові бомбони — солодкі продукти — ово-чеві кармеліки — сальвові бомбони. Знамениті десертні цукорки в різних добрих родах (Dragées, Pralinees). — Десер-тові печива, бісквіти, гербатники, медяники. — Ориєнтальні цукрові спеціальні. — Преріжні святкові артикули на Різдо і Великдень — від простих до найкращіших.

Цукор ледоватий, овочі кандировані, глазурові — пома-ражечі широкі кандировані. Опаментований овочевий цукор ол-смажена свочів, мармалад, соки і т. п., яко найдешевший ще додаток замість звичайного буржового цукру. Сем до стра, яко найліпше і найдешевше средство замість масла і ме-ду. Низькоці ріжні овочеві соки, мармалади і т. п.

Пригадуємо, що всі сирі артикули і матеріали, потрібні до наших продуктів, котрі беремо з першорядних жерел розсліджує і контролює стало судово записаний хемік.

З'єдинені фабрики сиропу і цукрів у Львові.

Фабрика ул. Замарстинівська 21, Зарядь Лукашинського 4. 415
Склад головний: пл. Голуховського 9. — Філія: Ринек 12.

НОВИЙ МАГАЗИН ФУТЕР

під фірмою

М. ТАШМАН у Львові

отворено при ул. Сикстуска ч. 2.

Порукаючи ся зглядами Р. Т. клієнтів прошу о даскаві за-мовлення, ручаю, що так під зглядом родів як і ціни потрафлю відовідати всім вимогам, бо не щадячи трудів заасортую і свій магазин дуже щиро свіжими товарами, так кравцями як і за-граничними та і замірянськими. Замовлення на готові футра приймає. Замісцеві припорука виконує як найсовітніше і то-чно. — О численні замовлення прошу Поважаних Р. Т. відбира-ти і в остане з поважанем **М. Ташман**

534 10-12

у Львові, вулиця Сикстуска, число 2.

УЧИТЕЛЬ

орган руского товариства педагогічного дво-тижневника педагогічно-наукового, виходить від 1 червня 1883 у Львові ул. Вірменська ч. 29. Предплата річна 3 зр., піврічна 60 зр., чвертьрічна 80 зр.

Цілковитою готовки не вимагає ся.

Під догодними умовами

даєть особам, що з можливістю платити, всі наші товари на кре-дит і порукають їм диванні са-лонові, до кімнат, стінний цер-ковий, ходники, лінолеуми, цера-мики, фарби, порте ш, капи на стіли і лобки, коздрі, коздрі, матерії на меблі і розличні другі предмети декоративні.

Мебелі зроблені з дерев'яних, товари льняні і бавовняні, бйде, товари футрилий, конфекції муже-скі в дамську, і всі другі артикули можна на желане спровадити.

На провінцію высылаєть ілюстрований цінник даром і о-плачено. — Листы до нась адресувати: 432

Зарядь віданського магазину

Au Louvre, Львів, ул. Сикстуска ч. 6 (в Па-сажу).

Філія в Перемишлі: ул. Міжєвича ч. 4.

ВУГОЛЬ КАМІННИЙ і КОКС

найліпшої якості — пр дав

Спілка Імпортів вугля камінного

у Львові, ул. Сикстуска ч. 25

(дім Ігнатівича) телефон 324. 614 7-4

Основає в 1848 році.

Давид Шварцвальд і Сын

Львів, площа Капітульна число 3.

Порукають по як найдешевших цінах свої в бо-гагий добір заасортований склад готових мужеско-одяга як:

Зимові бурнуси, плащі, накидки, комплектна гар-дероба для Всех, духовенства, уніформы для пп. студентів, убранства і плащики для дітей. Великий вибір футер до ходу і до подорожі.

Доборовий вибір кравецьких матерії на метри.

Охоронна марка: КОТВИЦА.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

з РІХТЕРА антики в Праг,

узнає загально знаменитим і боль гоючим. натп-ранємть, по ціні 8 с. в. К. 150 и К. 2. на складах по всіх аптеках.

При купів сего загально улюбленого омового средства треба жадати тільки оригінального флашочка, в пуделочках з пашою охоронною маркою „Котвица“ з Ріхтера антики, щоба дійстві одержати оригінальний продукт.

Ріхтера антика „Під Золотим Львом“

Прага, 1. ул. Банасетвы 5. 615 2-5

Нафта безпеченства.

Головний склад і Заступство
КРАСОВОЙ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОЙ

И. ВОНДРАЧЕКЪ

Перемишль, ул. Францішканська ч. 34.

Порукає найлучшу незапальну нафту по най-приступніших цінах, высидка в обль-ших скількостях для крамниць і торго-вель за відповіднимъ опустомъ и ручить за найретельнішу і найточнішу доставку.

Піроліна и лѣхтарні піролінові до ста-єнь, варазомъ лампы и всі інші артикули вь обемъ освѣтлення входячі по як найде-шевшихъ цінахъ. 66 3-3

Олива ріпакова, мінеральна и смавило до возовъ.

Магазин і робітня
Футер

Фелікса і Юліана

Любельських

у Львові

вулиця Валова число 3.

порукають на зимовий сезон всякого рода футра в шкурках, готові футра і всякі артикули входячі в склад кушнірства — після найсовітніших фасанів, а також приймають покрити і перерібки на 5.9 нові фасони, числячи по найнижших цінах. 10-10

Артистично-РЕКЛАМНО-ЗАВЕДЕННЯ

А. ЗІМНА

у Львові, ул. Сикстуска ч. 14

доставляє и виконує як найде-шевше и найстаранніше:

Стампіль металеві и кавчу-ковий, герби, монограми, стампільні марки, станцы, таблиць латї и гравіровані и проче.

Цінники даром и франко.

Замовлення з провінції полагоджують ся водворотною поштою.

252

ТУТКИ цигаретові 1000 штук за 1 зр., порукає Ант. Мазуркевич, Львів, Скарбковська 7.

„Балабанівку“

стару чисту, житну горівку без цукру і анижу

„Балабанівку“

помаранчеву соподрену, природну, без оліюку,

порукає **ТОРГОВЛЯ**

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

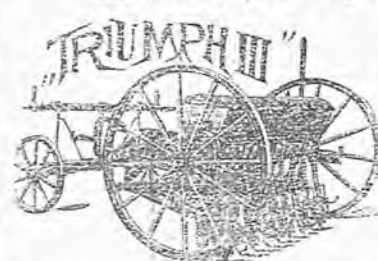
614 6

4-10

ЮСИФ РАЙШЕР

ТЕХНІЧНЕ БЮРО

Львів, ул. Городецька ч. 16 а

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
ГОСПОДАРСКИХ
МАШИН ОРУДІЙ, ТЕХНІЧ-
НИХ ПРИБОРОВ РУ-
ХУ, НАС, СИНАВОНІ
ПОМП. 638 3-3

Порукає ся до проэк-тованія и виготовленія комплетных:

Броваровъ, солодовень, фабрикъ вы-
творовъ спиритусу, крохмалу и сиропу.

Тартаки, целюль, водий и паровий млыны, фабрики дроблєй прасованихъ, електричне освѣтленє, огрѣвальні промислові и фабричні пред-приємства як и предмети до ихъ урядженя.

Нечувано
дешева ціна.
Гітлий порцеляновий
сервіс на 6 осіб (30 шт.)
лише 5 зр. 30 кр.
на 12 осіб (30 шт.)
лише
10 зр. 30 кр.
Сервіс зь декора-цією вь двѣх на 6

осіб (30 штук) 8.90, на 12 осіб 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.
Бѣла плоска тарѣлка 12 кр., глибока 14 кр., десертна 9 кр. Сер-віс для чаю на 6 осіб лаше 2 зр. 30 кр. — Одна пара філі-жазотъ 22 кр. — Сервіс до черни казы на 6 осіб 7 зр. — Одна пара філіжанъ 20 кр. — (Клянка до води 5 кр., зь ма-тровою подоскою 6 кр. — Скляний сервіс на 12 осіб (3 шту-ки) тільки 7 зр. 20 кр. 679 14-23

КАЗИМІРЪ ЛЕВИЦКІЙ

Головний для Галичини складъ порцеляны сила и самоваровъ
Львів, Трибунальська (власний дімъ).

— Ілюстровані цінники высылаю gratis и franco. —

Лінія Голяндія-Америка Роттердам-Нью-Йорк.

Найближшій відъѣздъ:

15 грудня „Рейндамъ“ о 6 год. 30 м. по пол., 9 сѣчня „Роттер-дамъ“ о год. 1 по пол., 16 сѣчня „Амстердамъ“ о 5 год. 30 м. по пол., 28 сѣчня „Гатендамъ“ о 2 год. 30 м. по полудню.

Пароходы подвійно-шрубові о 12.500 тоннахъ.

Цѣны першихъ каютъ вѣдъ 264 кор. и вище } вѣдъ }
другихъ каютъ 228 к. и вище } при- }
III. класъ 197 к. 40 с. зь Вѣдн. } станъ. }

Бюро у Вѣдн: Дія каютъ: I. Kolowratring 10: для III. класъ:

IV. Weyringergasse 7 A.

Австрійскій філія вь Берлї, Інсбруку и Трієстѣ. 57

ТЯГНЕНЕ невідклично

16 сѣчня 1902.

ЛЮСОС НА ТЕПЛІЙ КОМНАТИ Люсоз по 1 коронѣ.

порукають: М. Йонашъ, Кіць и Штофъ, М. Кларфельдъ, Норманъ и Файгенманъ. Самуелі и Ляндавъ, Вікторъ Хаєсъ и С-на, Шелленбергъ и Сынъ, Сокаль и Ліалєнь, Яковъ Штрогъ. 639 5-7

Найвищі віданченя від Дирекції дібр Есо ц. і к. Вел. Цесаря Франца Йосифа I, від ц. к. Тов. господ. і Вис. Міністерствъ рільн. у Відні и від Академії винаходів в Парижі

Оригінальні машини рільнич **F. Wichterlego Modell. Polonia TH і TMA** з 3 і 4 но-вертати і т. п. Машини 8 К, знаряди коваль-щини до шита з першихъ фабрик, припорукають найдешевше

I. NEUBERGER і S-ka Lwów

Склади у власнім домі при ул. Grodeckiej 1. 53, куди всякі замовлення просимо висилати. 330 9-23

При закупів товарів просимо покликуватис на нашу часопись

Видавець и одвітальний редакторъ **Іванъ Белей.**

Папѣръ зь фаб. Черлянської.

Зь друкарні Інституту Ставропигійського підъ зарядомъ Іосифа Данилюка.

Подяки и інші донесення приватній чисель за 19
80 с. вбдъ стишка.

Так отже гаката польська видає нам на цілій лінії війну — ми її приймаємо, а час недалекий покаже, по чийій стороні буде перемога!

Руси тернопільська, сини золотого Поділля, підіймайтеся, єдиніть ся, ставайте в ряди бовів! Перша наша задача — вибудувати в серці Поділля в Тернополі „Народний Дім“ і тим самим визволити ся раз на все від притиску польської гакати. Тепер нема часу роздумувати, нема часу зновітати,

наша велика народна ідея відродження вимагає від кожного Русина жертви! Ограничтим свої потреби, відкиньмо всякий лєксус, а гріш той обернім на Народний Дім в Тернополі. Нехай жінчини віддадуть свої дорогості на будову бовові твердині, нехай мужчини добувають послідню лепту і туго кинуть на жертвенник „вчотного огню“, нехай громади, комітети церковні, товариства і всі народні корпорації зложать всі свої ощадності в підвалини нашої будучої народної святині!

Ми знаємо, що відзив наш віднесе успіх, бо в часі війни не час жалувати жертв, — ми віримо твердо, що не буде на цїлім Поділію свідомого Русина, котрий би лептою своєю не допоміг нам до побіди. З боевим оптимом: „не пора, не пора Москалеви і Ляхови служити“ — з запалом в серці і вірою в будучність народу, віднесемо велику і раз на все побіду над всіми гнобителями українського народу!

**

Зъ рады державной.

Въ сѣмъ тиждні водбудуть ся засѣдана палаты послѣвъ въ понедѣлокъ и во второкъ; въ среду буде мати свои нарады комісія бюджетова, а въ четверъ (19. с. м.) мало бы водбути ся послѣднее засѣдане передъ Рѣздвяными фєрїями. Кромѣ проекту закона о заводовыхъ спѣлкахъ рѣшничъ радѣ бы еще порѣшити змѣны §§. 59 и 60 закона промыслового, дальше проектъ згладомъ поправки шатъ авекултантовъ и дѣстѣвъ, а въ концѣ приняты бюджетового комісією подвышену дотачію на фондъ меліорацийный.

Предложено о поборѣ рекрутѣвъ мав вѣйти на порядокъ дневный першого засѣдана по фєрїяхъ святочныхъ, котре назначуютъ на 14 сѣчня. Опѣсла наступила бы поновна перерва пленарныхъ засѣданъ палаты, ажь комісія бюджетова приладить свой еляборатъ. А мала бы она зобрѣтисъ около 8-ого сѣчня, такъ що покѣднѣла бы свои працѣ до 20-ого, и тогда могло бы начатисъ въ повній палатѣ друге читане бюджету.

Въ тѣмъ тѣмъ мають такожъ водбувати ся, не знати котрый уже разъ, вступный конференцїи въ справѣ чєско-нѣмецкой угоды. Правительство зажадало, чтобы обѣ группы выготвили свои жада на писмѣ. Всенѣмцѣ водмовили свои участи въ конференцїи, однакъ обѣцали не выступати вѣрожо противъ неѣ.

Палата панѣвъ збере ся ще такожъ на засѣдане передъ Рѣздвяными фєрїями, чтобы поладити справы ухвалені палатою послѣвъ, а въ першѣмъ радѣ бюджетову провизорію.

До відомости молодіжи.

подає організаційний комітет слїдуючі інформації:

I. Для записуючих ся в Кракові;

1) Товаришів, що подали ся о приєм в краківский університет а не зложили ще випсогово або чєсного ані не внесли подана до підписаного комітету о позичку на сю цїль — визнає ся в їх власній інтересі, чтобы до трехъ днівъ потребну кошту заплатили на руки підписаного комітету, бо інакше пропаде їмъ куре;

2) Товаришів, що внесли подана а не долучили документів (індексів, свідочств відходу, свідочств матури і т. д.) визнає ся, чтобы до трехъ днівъ сі документи вислали на адресу: *W P Bohdan Szepkij Kraków, Groble 7*, бо інакше їх не визнає ся;

3) Загалом визнає ся Товаришів, чтобы всі орудки, крім визначеної під точкою 2), залагоджували тільки через підписаний комітет (особливо грошеві послїлки), а то для здержаня точної евіденції, ладу, посїху і точнихъ рахунків, що все лежить в інтересі товаришів.

4) Всі грошеві і негрошеві послїлки треба шатти виключно на адресу: *Dr. Olexa Grabowskiy — Львів. Головний шпиталь кравей Хірургічний відділ.*

II. Для записуючих ся у Відні.

1) Товаришів, що до поданъ не долучили документів (індексів, свідочств відходу і матури) визнає ся, чтобы вислали сі документи сѣчасъ виключно на адресу шшого відпоручника: *Zemol Kuzielka Wien, XVIII Standgasse 34 St. II.*

2) Свідочства натуральні і свідочства відходу належить перекласти на нїмєцку мову і залагалізувати переклад у секретаря львівського університету або остаточно у Відні у д-ра Ягіна (се его чємїстї);

3) Товаришів, що надішлють индекс або надіслали индекс невивповнені, визнає ся, чтобы на вшєше подану адресу тов. Кузєлі подали, якими годинами вивповнити їмъ индекс.

4) Хто не має на индексі фотографїї, мусить її сѣчасъ надіслати до тов. Кузєлі;

5) До запису мусять товаришї явити ся самі.

6) Увільнення у Відні нікому не призначали.

7) Адреса „Сїчн“: *Wien, XVII Veronikagasse 37.* — але всі справы почтою полагаджувати треба тільки на адресу тов. Кузєлі.

За комітет у Львові — *Д-р О. Гребовский, Павло Чайковский.*

Складки на потреби академ. молодіжи.

Черезъ Администрацію „Дѣла“.

— На книжочну виладнову Товариства взаимн. кредиту „Дністеръ“ ч. 1800 випушено дальше: дня 14 грудня 1.783 К. 27 с., дня 15 грудня 3.173 К. 24 с. (въ тѣмъ водѣ Адміністрації „Дѣла“ 2.546 К. 93 с., що випусли въ дняхъ 11—15 с. м.), отже на книжочнѣ ч. 1800 було въ дня 15 с. м. 14.386 К. 03 с. Кор. сот.

о. Евст. Бартювъ зъ Седлискѣ [„Справа добра и такъ взнесла выграти мусить, Богъ и люде поможуть“] 5—
о. Ст. Донатовичъ зъ Бориничъ 20—
Кружокъ интелігентныхъ одномышленниковъ зъ Вурштина [„Ворітє ся, жадайте, на Русь-нєньку уповайте!“] 10—
о. Ів. Олєсницькій зъ Переволоки (водѣ себе 10 К., водѣ Олєны Олєсницькой 2 К.) 12—
Конст. Телишевскій за Руску Бєсѣду въ Вучачи складку збрана мѣжъ членами Бєсѣды [„Чимъ тяжша борба“, тымъ солодша побѣда!] 180—
Андрій Корнєль зъ Львова 10—
Іванъ Гапоновичъ 5—
Складка на именинахъ у пп. К. въ Карловѣ (пп. Герві и Брикъ по 5 К., Федоровскій 3 К., о. Попєль зъ Видинова, Попєтєва, К. і Курпачкова по 2 К., п-а Вѣра, Нада, Омєлія, Софія, Юрчикъ и Стефїю П. по 1 К., Вол. 50 с.) 27-50
Панночки зъ Института ОО. Васильяновъ [и Семинаріи учт. у Львовѣ] 30—
І. Л. зъ Львова 5—
Вдова по зєлѣнчѣмъ уряднику у Львовѣ 2—
Іванъ Матѣєвъ зъ Львова 20—
Іванъ Левидкїй 25—
о. Зин. Маркевичъ зъ Вурштина 10—
о. Ів. Маркевичъ зъ Юнашкова 10—
Пет. Корольчукъ учт. 5—
Прок. Трачъ учт. зъ Конюшокъ 2—
о. Касоракъ зъ Вєтиничъ 4—
М. Устѣновскій (богословъ) 3—
Олєна и Остѣпъ Радкевичъ зъ Красова [„Нехай живе наша молодіж! Народ, що має таку молодіж, може сѣмїло глядѣти в будучність!“] 6—
Мих. Слободянь зъ Бялой (водѣ себе 5 К. 20 с. складку Русинѣвъ 17 К. 60 с.) 22-80
Олєна и Корнєло Кузичєвъ зъ Бєска [„Щирый привѣтъ хоробрымъ борцамъ за права св. Руси!“] 6—
І. Проць и М. Волянєць зъ Бжєстка по 2 К. 4—
Д-ръ Волод. Вербєнєць (пробувающій теперъ въ Хїнахъ въ Шангаю черезъ д-ра Яр. Окунєвского зъ Бєрна мор.) 20—
о. Ем. Волянєскій зъ Ходачковамад. 20—
о. Вол. Куницкїй зъ парохїянами зъ Камянокъ [„Всємогущий найкрѣпїть їх сили а вразумить гакату, пока час!“] 8—
Ал. Сальвинскїй зъ Будзанова складку по концертѣ въ Будзановѣ водѣ рускихъ и польскихъ гостей 30-28
Д-ръ Вас. Щуратъ зъ Вродѣвъ складку гостей въ домѣ о. катих. Юл. Дзеровича 10—
Руска молодіжъ гімназїи въ Вєрєжанахъ лепту, старшимъ Братам, що борють ся за чєсть Вітчизни 71-23
Учитель нар. изъ Сїятинщини 4—
Бєг. Стрийскїй нотаръ зъ Вашковичѣвъ [„Чєсть і слава молодимъ борцамъ за свѣту правду!“] 20—
Марїя и о. Іосѣфъ Бабїй зъ Церковной 2—
Марїйка Чапанъ учителька зъ Витвицѣ (водѣ себе 2 К., Наталя Ковалі 1 К., Марїя Якимів и Тит Якимів по 50 с.) 4—
о. Теодос. Паръ зъ Мѣзєуя 5—
о. Іос. Охримовичъ зъ Вєлдѣна 10—
о. Теод. Муровичъ зъ Лодина 2—
Братя священники зъ вѣдєньского „Августїнеумъ“: Семенѣвъ, Урускїй, Куницкїй, Васильєвичъ и Базюкъ „шлють малу лепту. Чєсть і слава русько-українськїй молодїжкѣ!“ 10-10
Іосѣфъ Мышкєвичъ зъ Вадовичъ 12—
Василь Яворскїй, посолъ, зъ Вѣдѣя [„Бодра молодіжъ руска! Прєгарно розпочатє дѣло старай ся допровадити до здѣйсненя, а наша сусѣбность Тобѣ допоможе!“] 50—
Романъ Сембратовичъ писатель зъ Вѣдѣя [„Чєсть нашій славіній молодїжкѣ, що уміє постояти за народні права в справдї героїскїй опосѣб!“] 10—
о. Грин. Гѣрнякъ зъ Винникъ 10—
о. Е. Чирвинскїй зъ Томашовєць 6—
о. Ів. Палїєвъ зъ Перебѣзда 10—
Вѣра и Федора Трусєвичѣвъ учительки зъ Залужки к. Галича 6—
о. Ш. Пєцѣворскїй зъ Винограду Вол. Дорошъ учт. зъ Винограду 10—
о. Титъ Войнаровскїй зъ Валнєцє [„В день храмовий Вовєдєннєя принєсно намъ „Дѣло“ вѣсть про висугупленє нашої молодіжї з університету. Не богато дискутуючи зложили ми в помѣч молодіжї 120 К., з того сєляне 20 К.“] 120—
А. Балтаровичъ зъ Глинєвъ (по разѣ третїй) складку 27-38

о. Высочанскїй зъ Перегєнова 10—
о. Ем. Погорєцкїй зъ Закопаного 10—
о. Ник. Темницкїй зъ Шидловець (водѣ себе 5 К. и водѣ Братєтва 20 К.) 25—
Читальня руска въ Городецькѣ К. Г. зъ Гусанова 6-24
Читальня въ Струтинѣ выжн. 4—
о. І. Щуровскїй зъ Струтина выжн. 2—
водѣ себе и парохїямъ збѣрку зъ акафїста до св. О. Николєя на пѣнєцїю славної, солідарной, вытравалои въ борбѣ о народну идею рускон молодіжї, а такожъ дарѣ водѣ Братєтва мужєского и сєстрїцѣ [„Благословєнїя Божого умоляємъ для нихъ на дорогу въ чужину, куда прѣмуютъ якѣ спроти водѣ мачухи шукати свѣтла. Дастъ Богъ повернуть та послужать на славу Бога, свои Цєркви, своему народови, своей вѣтчїнѣ!“] 22-31
о. Т. Савойка зъ Сєлєскѣ 4—
Гали Головацка зъ Ямєна 10—
о. Ал. Маланюкъ зъ Паушѣвки 10—
Вод. Дудиньскїй зъ Оѣльбѣ бєнєк. складку (водѣ себе 2 К., Гр. Сполитакєвичъ 1 К., Олєга Сполитакєвичъ 2 К., Н. П. 2 К., П. Рудъ и Вєрєтєльничъ по 40 с.) 7-80
о. Ст. Пилипкѣ зъ Сѣльця бєнєк. 40—
о. Ом. Левидкїй зъ Иванѣвки 10—
о. Сєв. Ворачокъ зъ Яйковєць складку зъ окликомъ [„Чєсть і слава молодимъ борцамъ за Русь-Україну!“ (водѣ себе 8 К., Іосѣфа Ворачокъ 2 К., о. Гавр. Майновскїй 2 К., Читальня Просвѣты въ Яйковѣ зъ 5 К., Братєтво тамже 5 К., Іос. Гудзѣ зъ Журавна 5 К. и о. Іос. Логиньскїй зъ Журавна 5 К.)] 34—
А. Тишинскїй зъ Живця 10—
Карлъ Поповичъ зъ Жовтанєць [„Ici, tu te benedices! d'ici, tu te reducal!“] Такой податок народний повинєн кождий Русин охотно, зараз і щєдро давати! 5—
Ірена и Маркїянцѣ Дрогомирєкїй изъ Заболотова 7—
о. Ю. Дорожницкїй зъ Высєцка 20 К. водѣ себе 8 К. и водѣ дочкї священника, котра не хоче, щобъ ей имя оголошувати 26—
Складка зъ Залозєць (Лєвъ Стефановичъ радн. суд. 10 К., Март. Мойсєвичъ нотаръ 20 К., о. Ром. Ляндєрь зъ Залозєць повыхъ 4 К., ч. провизоръ цєрк. Дим. Хроновичъ зъ Залозєць нов. водѣ членѣвъ братєства цєрк. 14 К.) 48—
о. Еп. Роздольскїй зъ Соколова 8-60
о. Мир. Коритко сотр. зъ Соснова зъ жєноу [„На так сильнімъ фундамєнтѣ, який кладє наша молодіж, дастъ Бог, стане руский університет!“] 5—
Урядъ парох. зъ Красносєлєць зъ цєрквї въ Красносєлєцѣхъ и Розношинцѣхъ (по 10 К.) 20—
о. Ал. Зєлєцьскїй зъ Збаража складку (два Русинѣ 20 К., о. Вохєнскїй 10 К., о. Кошєвичъ 10 К., Стрѣльбичкїй 5 К.) 45—
о. Ів. Иванчукъ зъ Зарубинєць 5—
Фєл. Мухкєвичєва зъ Плаучи мал. 4—
Марїя Гидицька зъ Коломѣвъ 14-10
Д-ръ Т. Дємбїдкїй зъ Коломѣвъ 200—
Адольфна Стратичукъ старша учителька зъ Кѣдмаїа 30 К. и Іларїя Стратичукъ ученица І. кл. 3 К. 33—
П. Вєрєстъ зъ Львова 5—
Читальня „Просвѣты“ въ Курѣвцѣхъ [„Сѣмїло в передъ за справу народну! 3 Вами Бог и народ!“] 15-40
Посѣль М. Гиджукъ зъ Боринѣ Анд. Даниловичъ нотаръ зъ Боринѣ Громада Дорогошєва великого и малого [„Крѣпїть ся молоді борці! Народ з Вами!“] 20—
о. Ів. Дурбакъ зъ Вожикова зъ зъ акафїстѣвъ въ Вожиковѣ и Волощєвъ 4—
о. Кипр. Дурбакъ зъ Вєрбѣвичка [„Не дамо загинути молодимъ крѣвкамъ силамъ!“] 6—
Читальня „Просвѣты“ въ Марїамполї [„Помагай-Віг, славна молодіж, а на працѣ приймє вдовичу лепту з жєланємъ: „шасливійшїй долї на чужинѣ!“] 16—
Д-ръ Ів. Струтинскїй зъ Лѣська водѣ Русинѣвъ мѣста Лѣська 146—
Вас. Войко у Львовѣ 10—
Прокураторъ о. д-ръ Вас. Левидкїй зъ Риму [„на першу помѣчъ для патріотичнои нашої молодїжкѣ!“] водѣ себе 25 К., пѣтомцѣ рускон колєгіи для товаришѣвъ 25 К., зарєдъ рускон колєгіи 10 К. 60—
Вѣчєвики въ Сїятинѣ 12—
(Дальше буде)

Комітет для заломги академиків просить присилати всі данні на адресу: Д-р Ярослав Кулачковский директор „Дністра“ — або: „Товариство взаимн. кредита „Дністер“, книжка виладнова ч. 1.800, у Львові.
Комітет: Д-р Ярослав Кулачковский, Волод. Шухевич, о. Ал. Темницкий, Д-р Костя Левицкий, Д-р Бєг. Озарєвич, Д-р Сидір Братман, Д-р Олєкса Грєбовский, Лонгін Цєгєлєскїй.

Віче українських робітників у Відні

в справі українського університету у Львові — відбуло ся в суботу 30 м. м. в „Kegens-

burgerhof“ в присутності около 200 участників.

Реферат про конєчність і слунність національного українського університету вголосив др. Дросєвич і поставив слїдуючу резолюцію, ухвалену одностєсно: Борба національна є одною з причин удержаня старої Австрїї, віддаючи судбѣ австрїйскихъ народів на ласку і нєласку клїки грошевих, уроджєних і духовнихъ магнатів. Національний спокій можє осягнути лиш чєрезъ признанє кождїй народности цїлковитѣй автономїї так, чтобы кождий парїд сам рїшав о своїхъ культурнихъ національнихъ потребахъ. Заложєнє українського університету у Львові є однимъ з конєчнихъ етапів в культурнімъ розвиткѣ народа а тимчасом жадає такого університету є зовсїмъ слуннимъ і будє крокомъ напередъ на дорожї до залагоджєнєя національного питаня в Австрїї, котре наступить аж тогдї, як будє перевєдєна в житє ухвала соціальної демократїї на з'їздї бєрнєськимъ, т. є. як стара Австрїя півконституційна упадє а на її мѣцє прийдє вільна спїлка національностей, опєрта на самовластї люду, чєрезъ заведєнє загальногѣ, бєзпосєредного, рівного і тайного права голосованя при виборахъ до всіхъ тїл установлєнихъ в краю і державі. Чєрезъ міжнародну солідарність пролетарїату, чєрезъ національну автономію народностей стрємїмо до усунєня національного шовїнізму і нєнавістї, до визволєня робучого люду з економїчної нєволї, до виборєня для всіхъ народівъ царєства вільности, рівности і братєрєства.

На вічє явилї ся заслунники польскихъ робітників і в горячихъ промовахъ поспирали жадає нашої сусѣбности. Т. Словїк, Канєр і Галица, а такожъ присутній др. Горнъ з Буковини заохочували до дальшої працї, обїцяючи спільно іти проти шляхти і польскихъ шовїністѣвъ, що уважають сєбє нєправно заступниками цїлого польского люду і гветуть так само Русинів як і поступовихъ Польнякѣ. Польскїй парїд радо поспирає національні і культурні стрємїня Русинів і нє має нічого спільного з польскою шляхтою і вєйськими шовїністичними демократами.

З помїжъ иньшихъ бєсїд визначалє ся бїльшє якъ годїнна промова Т. Мєлєня, що предєставивъ історїю домаганъ укр. університету у Львові, єго конєчність і становищє польскої сусѣбности до тої справї, та палка бєсїда Т. Семанюка, що яркими красками змалювавъ стан і напрямъ нашого шкільництва.

Вічє скінчилось ся о 11 год. відспіванємъ „Щє нє вмерла“, „Не пора“ і „Який то вітеръ“.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Звичайнє засѣданє Головного Відділу Товариства „Просвѣта“ у Львові відбудє ся вівторокъ дня 17 н. ст. грудня о годїні 7 вечєромъ.

Загальний збір членів „Народного Дому“ в Станиславіві, товариства зарєстрованого з обмеженого порукоу, сїсхуємє на недѣлю, 29 н. ст. грудня с. р. на 6-ту годину вечєромъ до салї товариства „Руска Бєсїда“ в Станиславіві, ул. Обєського ч. 28. — Порядокъ дневний: 1) оглядъ дотєпершїної дїяльности, 2) вибіръ ради надзирающей (10 членів) 3) затвердєнє вибору членівъ заряду (трѣхъ директорівъ). — Новихъ членівъ приймє зарядъ передъ загальнимъ зборомъ. Членомъ спїлки можє бути кожда фізична або моральна особа власнѣ вільна. Вписовє 5 К., одинъ удїлъ 25 К.; удїл можна платити за згодоу Надзирающей ради пайками. — За зарядъ: *Д-р Михайло Коцюба, о. Зємон Шєпєрович.*

„Зоря Перемьсна“ подає до вѣдомости, що св. Николєєвскїй вечєрь відбудє ся въ Ромнєтахъ товариства въ самѣй прѣзисний (въ четєрь) о 7 год. вечєромъ. Кружокъ Зѣрянъ аматорѣвъ водогравъ при тѣй нагодѣ сценічний образъ „Святїй Николєй на Русѣ“ І. Я. Луцїка.

3 Станиславова. Повідомляє ся отємъ всіхъ Вп. членівъ „Руської Бєсїди“ в Станиславіві, що звичайні загальні Збори відбудуть ся д. 28 н. ст. грудня о год. 7 вечєромъ в комнатахъ товариства. Копп-б о год. 7 не явилось відповіднє чєсло членівъ, то збори відбудуть ся того самого дня о год. 8 ізъ звичайнимъ порядкомъ дневнимъ.

XII з'їздъ українсько-руськой радикальної партїї відбудє ся вчєра (15 с. м.) в салї „Сокола“ Львові. На сєй з'їздъ крімъ д-ра Даниловича, д-ра Трилєвского, д-ра Макуха і і горєстки студєнтівъ прибуло такожъ 20 сєлян-дєлєгатівъ.

Збори отворивъ д-р Макух короткою бєсїдою, в котрій зазначивъ, що першою і найважнїшою рїчєю з'їзду будє застановити ся, чи партія має дальшє істнувати чи нї. — Потімъ вибрано головою зборівъ д-ра Даниловича, заступниками сєлян Івана Вєроданєвича і Павла Лаврука, а секретарємъ тєхніка Романа Дудиньского. На з'їздъ прибуло 6 привітнихъ писемъ (котрі сєйчєй відчитали) а то: від п. Мих. Павлика, з Бучача, з Озерян, від черновєцкихъ радикалівъ, від Михаса з Самбірщини і від радикалівъ з Коломїи.

Першїй забравъ слово сєд. Лаврукъ з Коломїищани і зазначивши, що цїлу організацію завдячують радикали Драгоманову і Павликови, поставивъ вєсєнє, чтобы збори подакували Павликови за дотєпершню дїяльність і попросили єго, щобъ і на дальшє на нихъ нє забувавъ. Сє вєсєнє вразъ з додатко.

повинен мати кожний побутовий господар. В ній знаходять ся дуже важні і поучаючі розвідки з рибництва, багато порад, вказівок і нових економічних, як також основні відомості на питання в різних справах господарств і півше. Річник з року 1901 (в 12 числах) мож набути по зниженій ціні 2 корони 10 сотників в Адміністрації "Газети Господарскої" у Львові ул. Вічна-Крижова ч. 1. Радимо спішати єс, бо запас малий.

Надболомне.

Вне вийшов
КАЛЕНДАР „КОМАРА“
на рік 1902.

Всякі замовлення просимо надсилати до
Редакції і Адміністрації „Комара“: Львів ул.
Куркова ч. 27. — Ціна 30 кр.

Дентистичне Заведення

Гетманська 12

побіг Віденської каварні виконує пломбозане і ви-
тагане зубів без болю, вставляє штучні зуби в ка-
чку і золоті без витягання корінців або по витягненню
при допомозі техніки англійської школи.

551 Д-р Ф. Фрустман.

в ресторані НАФУЛИ ТЕНФЕРА, у Львові, Гетманська ч. 12, домі власника, можна дістати щоденно
вже о годині 8-й ранку гарячі сніданки.

ЦЕННИКЪ.

Печена верхова з макухом	15 кр.
Смажені курки	12 „
Фляжки	12 „
Піска теплая з хлібом	10 „
Каварь	15 „
Обід з абораном	40 „

Великі напівки з найкращих родок по най-
уважливійшій ціні; для певності, що походять
з мого ресторану, даю відбіраючі марку. —
Найкращий вина по найменшій ціні почавши
вже 40 кр. літра.

По театрі все свіжа, з великої вибори естра-
ди і найкращі зорювання музик.

79 382-2? Зв'язується позашахем

НАФУЛА ТЕНФЕР.

КОПЕРНИКІЙ І СИНІ

Оптики і Механіки у Львові площа Галицька ч. 1.
проти Банку Гіпотечного на плантаціях площі.
Галицької

порукає в величезній
виборі і по цінах
найменшійшій
окулярні, циліндри,
лінійні, біноклі,
далекоскопи, баро-
метри, термоме-
три, мікроскопи,
люпи, компаси, райсони,
тасми м'ягкі, тасми
лінійні, лінійні, манометри,
і т. д.

Уряджене дзвоників електричних.

Всякі направи погоджують ся з най-
швидше і найдешевше.

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

4185

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-й годіні по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк і во второк і п'ятницю на переміну разом з „Ділою“.

Передплату і писарські приписки: у Львові Адміністрація „Діло“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „Ольшівського ул. Килийського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у Відні: М. Дукес, І. Сеілершутте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; в ФРАНКФУРТІ в ГАМБУРГІ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за писарські платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком

в Асстрія: на цілий рік . . . 32 к. на пів року . . . 16 к. на чверть року . . . 7 к. на цілий рік . . . 32 к. на пів року . . . 16 к. на чверть року . . . 7 к.

у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 к.

Редакція, Адміністрація і Експедиція в Львові ул. Баторія. — Русини записують ся лише за попереднє застереження. — Редакція несе відповідальність за зміст своїх статей.

Поодинокі число коштують 12 с., на гров. 14 с.

Оголошеня звычайний приймають ся по 20 с. в день, а в спеціальних випадках по 30 с. в день. Надіслані до редакції матеріали не повертаються.

Подати в ній доносення приватної власності по 50 с. в день.

ПИСЬМА ЗЪ ВІДНІА.

Парламентарна ситуація. — Вигляди на будучність. — Справа руского університету.

Австрійський парламент працює. В комісії бюджетовій Чехи не виходять вже довгих бесід обструкційних, навіть п. Козловський і Горський зъ одною а д-р Менгер зъ другою сторони перестали писувати ся факховими відомостями, а повна палата залагодила на двох засіданнях провізорію бюджетову, хоч президент признав був для тої справи аж чотири засідання, тепер кончить вже нараду над довшою уставою о заводових стоваришенях робльничих, а нарешті має перед святами залагодити ще деякі менші справи, як зміну §§-ів 59. і 60. закона про мислового, закон о системізованю посад діурністів, підвищення платні для авскультантів і т. п. Отже парламент працює так, як працював за найлучших часів і як взагалі можна собі тільки бажати.

Однакож кождий, хто дивить ся здорово, мусить признати, що се не жива робота здорового організму, але висиле сухотника, засудженого на смерть. Тепершній парламент мав би що-найбільше в звичайнім часі жити; до нормального життя він неспосібний. Д-р Кербер трактував его як нормального а львівського коня: перше давав подостатком вівса, але се лише на часинку помогло; тепер став уживати батога а вкінці обкладав вже й буюком. Та дарма: шкала вправді знов здрала ся на хвилю, але довго она не потягне, бо не може, не в силі.

Остатня, нечувана в подіях парламентаризму погроза, чи — як офіційно ви називають — пересторога д-ра Кербера, погроза замаху на конституцію, не зворушила парламенту навіть на стільки, щоб сейчас реагував на ню, хоч пора була дуже догодна, бо веда ся дискусія над провізорією бюджетовою. Парламент вже і на стільки не має сили! Творці тепершньої конституції, німецька партія поступова, записані до слова при тій дискусії, пови черкували ся і тільки вислали депутацію до д-ра Кербера зъ проханням о пояснене его слів, а зъ інших бесідників лише Дашинський ширше відповів д-ру Керберові. Аж в кілька днів потім обізвали ся ще Всеніцькі, коли показали ся, що помимо повороту парламенту до праці гробна ситуація не змінилась і цесарь провідникови фєвдалов сказав: „як зъ парламентом не поїде ся, то поїде тань“; отже вчера Всеніцькі, покинувши ся на сі слова, поставили інтерпеляцію.

Справа має стати так, що д-р Кербер не хотів би замаху на конституцію і вон диятого пробував усіх способів, щоб парламент оживити і скріпити, але вишні сфери уважають замах конетним і неминучим, не тільки зъ огляду на важні справи бжжучі (угоду зъ Угорщиною, трактати торговельні), але і на дальше надходячі справи: підвищення числа війська, видатки на нові гармати і т. п. Не знати тільки, чи замах на конституцію має виконати ще д-р Кербер, чи, що правдоподібно, на се усмотрений вже инший чоловік. Впрочім бюджет має ще ухвалити тепершній парламент, потім зачнуть ся переговори між німцями і Чехами в справі німецько-чеської угоди, а коли ті переговори — як вє припускають — розб'ються, тогди наступить замах. Так стоить справа в тепершній хвили. Чи оно вє дійсно так стане ся, хто в Австрії годен сказати?

Рускі послы постановили нагліче внесенє на заложенє руского університету у Львові, застерігаючи со-

бь однакож піднести его в кождій догодній порі. Тепершній пора була бы для тої справи найдогоднішою. Зъ одною сторони результат подібного внесення Словенців і Хорватів показав, що и внесенє Русинів не знайшло бы навіть звичайної абсолютної більшості, а не то більшості двох третин голосів, як вимагає регуляція. Зъ другою сторони послы всіх народностей і всіх егороніц бажають конче перед святами залагодити тої справи, які стоять тепер на деннім порядку, отже як-би дискусія над руским університетом мала залагодити ся справі спинити, то се звернуло бы весь загальний послів прогнів Русинів. За те рускі послы поставили дві інтерпеляції в справі руского університету і руских студентів, на котрі дістали сейчас відповідь. Може поставити ще і третю до иншого міністра, як покаже ся потреба і можливість. — Петиції о заложенє руского університету все напливають. Всіх их в може зъ 800 або й більше.

II.

П. міністер просвіти і університетська справа.

[Голос з рускої суспільності.]

I.

Польоній: Що ви читаєте, принце? Гамлет: Слова, слова, слова.

Сі Шекспірові слова певно прийшли на гадку неодному при читанні відповіди міністра Гартля на другу інтерпеляцію руских послів. Знов винув ся міністер, кинувши пачку слів. Наші послы мовчки прийняли сі викрути а добродушні Русини, розважаючи міністерську відповідь, розправляють дальше про щіру прихильність п. Гартля для рускої справи, мимо котрої він ані рух не годен для Русинів щось зробити. Ну, видно, крепко прогрішила перед Господом Богом наша Рутенія, що навіть особисто прихильний для неї міністер нічим не може сеї своєї прихильності на ділі показати.

В своїй відповіді зазначив п. міністер на самім початку, що після найвишого розпорядження з 1871 р. львівський університет єсть утравістичний. П. міністер не уважав потрібним сягати в попередні часи та згадувати, що перед тим, від 1848 року, львівський університет і в правительствених і в університетських кругах уважав ся інституцією належною Русинам, і тільки крайнє недбалство австрійського правительства, що ані пальцем не кинуло, аби допомогти Русинам приготувати наукові сили для її обсаження, дало Полякам можливість положити свої лапки на се руске добро. Все ж таки і ся заява п. міністра про утравістичний характер львівського університету по стількох літах голошених Поляками заяв urbi et orbi, що львівський університет — то університет польський, була зі сторони п. міністра немалім актом цивільної відваги супроти польського кола — і за сю відвагу належить ся ему, розумієсь, всяке признанє.

П. міністер згадав далі про ущерб зроблений в утравістмі львівського університету Найвищим розпорядженням з 1879 р., що признавало польську мову урядовою в університеті, але ні словом не згадав про міністерське розпорядженє з 1882 року виданє з пагоди іменованя звычайний професором Олександра Огоновського, де міністерство заявляло, що при теперішнім стані львівського університету всі професори in der Regel мають викладати по польськи, з виїмком випадків, коли правительство дало або дасть до котрої-небудь катедри спеціальне розпорядженє на користь рускої мови. Се міністерське ореченє, що на-нічо зводило утравістмі львівського університету, доси уважає ся яко потале в дотичних кругах і яко таке фігурує в урядовім збірнику законів і розпоряджень для австрійських університетів

Таа і Schweickhardt'a стор. 758 (сл. урядову історію львівського університету, II, с. 53).

П. міністер не згадав про се ореченє, хоч мусів его знати, бо то міністерське ореченє, Чому не згадав, можемо зрозуміти. Захадто воіуючою безправністю було се міністерське ореченє, що уневажнєло цесарську постанову з 1871 р. Захадто проречистією пам'яткою лишилось воно для нужденної ролі, яку відіграло міністерство в історії прав Русинів на львівський університет. Міністер, обов'язаний бути сторожем прав, не заважав ся в данім разі віддати на жир Полякам рускі права на університет, заперечені Найвищою постановою, і признати фактичний стан польського володіння за правило на будуче для львівського університету. І що найцікавіше, се своє ореченє на користь польського стану володіння видав міністер боронячи від польських аспірацій руску катедру цивільного права (тогді одинокую на правничій факультеті), і мабуть в своїй бюрократичній короткозорості уважав свій поступок актом прихильності для Русинів, не менше, як мабуть уважав п. Гартель доказом прихильності се, що кинув пачку фраз у відповіді на здержливі (аж захадто здержливі!) представлення руских послів. І коли п. міністер серед своїх фраз мовчки поминув те міністерське по-тале, річею наших послів єсть допомогти короткій пам'яті п. міністра, а заразом зажадати, щоб міністерське ореченє з 1882 р. було заступлено новою заявою, котра би виразно означила рускій мові належні права на утравістичнім львівським університеті. Бо хоч те ореченє з 1882 р. не може мати правного значення супроти Найвишого розпорядження з 1871 р., але яко фальшива інтерпретація дотичної власті оно мусить бути усунене, і се мусить бути першим кроком п. міністра на дорозі до повернення Русинам належних їм в львівським університеті прав.

Громадянин.

Відповідь міністра просвіти д-ра Гартля на інтерпеляцію п. Романчука в справі громадянської руских студентів зъ львівського університету.

[Після стенографіч. протоколу.]

П. послы Романчук і тов. звернули ся до Їго експ. п. президента міністрів і до мене зъ інтерпеляцією в справі знаних подій у львівським університеті, а особливо в справі громадянської руских студентів зъ того університету. На сю інтерпеляцію позволю собі поки-що отсе відповісти:

На основі найвищої постанови зъ д. 1 липня 1871 р. львівський університет, в котроім до часу, о скільки мав ся на увазі світський виділ, об'єднє німецької мови лише для поодиноких катедр була в уживанню руска і польська викладава мова, улаженно утравістично і то так, що на будуче мали займати катедри тих виділів лише ті легальніми способом габілітовані люди, котрі би були цілком спосібні до викладів вь однім зъ обох краєвих язиків, вь польським або руском.

Зміна зайшла вь тьм наслідком найвищої постанови зъ д. 27 цвітня 1879, котрою у львівським університеті заведено польський язык до урядованя (Schulssprache) академічних властей вь мѣр розпорядження міністерства зъ д. 5 червня 1869 і заразом до испытів при ригорозах, — се, що правда, зъ тьм обмеженєм, що кандидатом дозволено здавати испыті також вь німецькій або рускій мові, вли професори, після постанови ригорозових приписів покликаний до участі вь тьх испытях, знають дотичну мову. Академічний сенат домагав ся ще дальшого розширення прав польського языка вь тьм університеті, але тому жадано відмовлено.

Отсе законні основи устрою львівського університету, котрі доси є вь силі.

На сих основах поступав розвій польських і руских катедр у львівським університеті. Коли дивитись на тепершній стан, то у всяком разі признати треба, що Русини тепер мають лише мало ка-

тедр, бо на правничом виділї в Русинам обсаджений і вь рускій мові засуджений лише дві катедри, для австрійського цивільного права та для австрійського жарного права і карион процедури, а на філософичном виділї три катедри, а то для рускої мови і літератури і одна для історії. Але дорога до осягненя дальших катедр в тьм для Русинів отверта, очевидно після разі прийнятого правного стану лише через ворота габілітації.

Коли декому жалоби Русинів видають ся не неоправданими, що належачим до их народности справляти ся труднощі при габілітації, так що имь відбивав ся охоту габілітувати ся; то на те треба зазначити, що вьд першю габілітації Русина на правничом*) виділї львівського університету вь р. 1874 зъ п'яти руских габілітантів відікинено лише двоє, а зъ 10 польських десятиох, зъ чого певно не можна виснувати жадного упередження до рускої народности.

Тому-ж я і не сумніваю ся, що вь разі, коли появлять ся спосібні рускі кандидати до академічного університету, факультет не залишить евентуальний прохання о субвенції на их дальше наукове образованє розсудити і посприяти, як се робить та-кож уже й доси; а і я заявляю виразно, що я готовий всяким способом помагати спосібним кандидатам рускої народности вь их приготуванню до академічних посад.

По сих словах маю честь відповісти на поодинокі питання інтерпеляції:

Передовімь що-до заняття, зверненого до п. президента міністрів і до мене, мушу заявити, що, поки не настане у львівським університеті спокій, поти неможливарь зробити що-небудь для руских студентів; поворот до обов'язку в першім усьовімь, щоб оправдані жалоби газати розсудити і можливі неадекватності (etwa de ehelsland) усунути. Си моя заява, надію ся, буде могла успокоити розважний елемент між рускими студентами. Академічний власті і без того, щоб их виразно до сего упоминати, будуть певно готові перозважний кроки молодіжи зъ усього можливою лагідністю осудити і узвечити їй поворот до того університету, тьм більше що вь такь неспокійномь часі година ви-на звычайно спадає на елементи, котрі самі не богато або й зовсімь нічого не мають до страчання.

А що-до заняттів, звернених окремо до мене, і то вь 1) точці (читав):

„Чи п. міністер просвіти єхоче експонити академічний сенат львівського університету коли не до відкинення своєї прокламації, то бодай до видання нової пояснюючої і примиряючої прокламації до всіх студентів, а окремо також прокламації вь рускій мові до руских студентів (як гакож і політична кравва власть свои прокламації видає вь обох краєвих мовах?“ то могу зам'ятити, що я вже робив кроки, щоб на академічній власті у Львові вь указаньм примиряючым дуєт виланувти, і могу сказати, що они дали до познаня свою готовність до уступчивості (wie einst Ent-genkommen), о скільки се омаже ся можливе без нарушения их поваги і достоїнства; бо они є не ті, що зачинили, а противно зачлиши.

Що-до 2) (читав):

„Чи п. міністер просвіти єхоче для запобігання якимь конфліктамь заборонити, щоб рускі студенти не були принесені слухати викладів проф. Твардовського і Фіалка?“

Б повна свобода науки і жадного студента не можна силувати, щоб слухав викладів певного якогось професора, о скільки є по-при ньмь друга катедра для того самого предмету. Разуміє ся само собою, що о таку другу катедру годі вь нині на завтра поставити ся, а це менше може школьна управа самовільно зміняти обов'язуючі закони, котрі приписують слуханє певних викладів, або противь закону цілком звільнити від тихих викладів.

При тьм жаданю п. інтерпеляції певно не задоволили ся, як пагубний наслідки для порядку і свободи науки вь у-

*) Давно, що п. міністер указує лише на самі виділы правничі, а поминає філософичний. Вчерашній зам'ятки наші вказали ми на подставі стенограму не парламентарного, зъ котрого отсе подаємо переклад, а стенограму віденської газети, котрі ми дістали ще вь неділю.

НА НИКОЛАЯ і ЗВІЗДУ!
НЕЧУВАНО ДИШЕВО!

Рештки на сукні і блюзки.

Хустки волічкові, пледи і шалі.

Бархани і флянелі і т. п.

Ф. КОРНЕЦЬКОГО і СП.

Львів, Пасаж Гавсманна.

615

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во вторник і во вторник і п'ятницю на переміну разом з „Ділом“.

Передплату і ксерати приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24, Бюро газет А. Ольшеского ул. Килийського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у Відні: М. Дукес, I. Seilersgasse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Франкфурт і Гамбург: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за ксератами платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
до Австрії: за границею:
на цілий рік . . . 32 к. на півріччя . . . 16 к.
на півріччя . . . 16 к. на півріччя . . . 16 к.
у Львові:
на цілий рік . . . 28 к. на півріччя . . . 14 к.
на півріччя . . . 7 к. на півріччя . . . 7 к.
Редакція, Адміністрація і Експедиція обл. ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи вносять, як і літер. на по-
передню застереження. — Решення неопечатані
вільно від порту.
Подинокне число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.
вдв. одної стрічки писарською або як мішені в 20
рубриць „Надбавка“ по 20 с.
Подяки і інші донесення приватні числять ся по
20 с. відь стипенді.

П. міністер просвіти і університетська справа.

[Голос з рускої суспільності.]

П.

В 1882 р. міністер просвіти міг в противність Найвищому розпорядженню з 1871 р. признати за норму польський стан посіда на на львівському університеті, за те нинішній п. міністер такий законник, що для у-нормованя національних відносин на львів-ським університеті не видить иншої дороги окрім узенької стежки нормальної академіч-ної практики. П. міністер не хоче тямити, що ся нормальна практика добра для нор-мальных відносин, а коли власть своїм ве-дбальством і повільністю для польських аспі-рацій дала утворити ся на львівському уні-верситеті таким безвихідним обставинам, то повинна взяти ся і до надзвичайних средств їх санації.

Попередні міністри і нинішній п. Гар-тель були глухі, коли рік-річно з різних сторін підносили ся голоси, що вказували на аномальні відносини на університеті, або збували їх порожніми фразами. Прецінь справа ся не така нова. Від провокації, яку задав Русинам в 1895 р. університет, габілітувавши на руску катедру цивільного права доцента Поляка з поминенем петента Русина, рік-річно в парламенті, в сеймі, на академічних вічах, в петиціях товариств не-устанно вказувало ся на неможливість пола-годження рускої справи в рамках академічної практики львівського університету, в сфері і впливах его автономії. І от коли всі ці о-стереження справдили ся як найгірше, коли національне роз'ярєне дійшло до того, що студентам-Русинам була приготівана фор-мальна баня кровава в день відновлення ви-кладів, коли університетські власті своїми секатурами і в кінці своєю відозвою зовсім виразно показали свою сторонність, коли рускі студенти до одного забралися з львів-ського університету на чотири вітри, не ува-жаючи можливим віддавати ся науковій ро-боті в таких обставинах, п. міністер заявля-ючи свою „повну готовність“ до розширення круга рускої мови на університеті, як і его попередники не бачить для того иншої до-

роги, як тільки те, щоби здібні рускі кан-дидати звертали ся з поданнями о стипендії до факультетів, котрі їх будуть підпирати, як се робило ся і дотепер (то вже раз будемо мати, а він, міністер, склонний всяким способом підпирати сі старання до приготівання, тільки тимчасом не знає ин-шої дороги для обсади Русинами львівських катедр, окрім габілітації розуміти треба — на львівському університеті. Він не сумніває ся, що подання о габілітації будуть справед-ливо оцінювані факультетами (львівськими). На випадок же якихось підозрін він дасть дотичну диссертацию до оцінки „безсторон-ним фаховцям“. „Доси, але не далі йде після обов'язуючих законів моя компетенція“ за-мічає „особисто прихильний“ нам п. міні-стер.

Чи се бюрократична короткозорість, чи гіпокрізія навіяна безмежним страхом перед мандаринами з польського кола?

Хто говорить се? Може який недосвід-ний панок, канпримом фортуни впаданий на міністерський фотель? Ні, каже се довго-літний професор віденьського університету, що довгі літа потім був секційним шефом в міністерстві просвіти, заки став міністром. І він не вміє вказати иншої дороги для привернення рускій мові належних їй прав, як тільки те-ж ягнине ухо, котре показу-ють у відповідь на всі нарікання й домагання і панове з львівського університету.

Сі панове кажуть: „Ми дуже раді бу-дем помноженню руских катедр, але най бу-дуть відповідно кваліфіковані — габілітова-ні кандидати“. „Коли хто хоче дістати ся на катедру у Львові, — кажуть сі пані, як не словами то ділами, — він мусить переї-ти нашу власну університетську фільтру; як хто хоче дістати ся дорогою околнюю і нам не буде під лад, ми потрафимо ему зломити ноги.“ І пан міністер повторяє та-кож: „Я дуже прихильний справі руских катедр, тільки не дам вам иншої ради, му-сять ваші Русини пролазити через львівську університетську фільтру, а коли в ній хто застрягне, то я вже, як міністер, можу вам заручити, що та польська фільтра в міністер-стві буде завжди признана правильною і доброю.“ Такий сенс мають адевення п. мі-

ністра, коли взяти їх на розум, а при тім знажити, що вийшли вони з уст чоловіка добре обанакмененого з університетською практикою.

Річ прецінь загально звісна, що про-фесорські колеції не комплетують ся з самих першорядних капітетів. Звичайно колеція числить (або її не числить) кількох людей з іменем в науці, а по-при них людей, що го-лосними працями на науковім полі не ви-значають ся, а проте з користею працюють, як професори, навчаючи та приготівляючи студентів до їх фахів. Середні університет-ські вимоги мусять бути і обчислені на се-редні професорські здібності, а коли мова йде про габілітаційну ірацію, мусить бути все вагляд на те, що се єсть перша, звичайно, більша самістійна праця петента, котрий бу-де мати час ліпше себе показати по кількох літах, коли буде старатись о катедру над-звичайну чи звичайну. Середня габілітацій-на праця, цілком природно, може мати біль-ше слабих сторін, як добрих, і при неупе-редженій оцінці підносять ся добрі сторони, що обіцяють в кандидаті відповідного про-фесора, а зрештою дає ся ему час ті надії справити або завести. Та нема й нічого лежкого референтови, коли він габілітації неприхильний, піднести замість того слабі-сторонні праці, котрі в ній, о скільки йде о середню габілітаційну роботу, конечно му-сять бути, і ніхто їх не в стані буде запереч-ити. На вписаня референта факультет, звичайно, відкине працю, а якби міністер і хо-тів дати їй до переоцінки иншому фаховце-ви (що було би незвичайно рідким випад-ком), то і сей, в дев'ятнадцяти випадках на два, орієнт би певно, що перший рефе-рент мав певні підстави в своїй неприхиль-ній оцінці праці; що иншого, що сам сей фаховець працю був би прийняв, але про се ніхто его не питає і він не потребує сего заявляти.

Так виглядає практика. Як бачимо, справа обертає ся коло прихильності або неприхильності референтів — в другій лінії дотичних колецій. При принципіальній не-прихильності їх можуть переходити хіба люди геніяльні (та й генія можна спалити) або особи зі спеціальними шансами; всякий

инший буде засуджений на спалення і ніхто ему в тім не допоможе. П. міністер, пустивши на сю дорогу Русинів, потім майже не в стані чим-небудь помочти, бо може не затвер-дити габілітації арибленої, але не має спро-моги направити поспіваної т. е. відкиненої.

І от на таку совеску дорогу поспіває нас тепер в своїй прихильності п. міністер. Всею небезпечністю її він прецінь, як фа-ховець, мусить розуміти далеко ліпше, ніж я, чоловік з публіки. Він збивав жалю-би на труднощі при габілітації Русинів на львівському університеті сим доводом, що Поляків у Львові розмірно палить ще більше ніж Русинів. Сим, треба признати, дуже слаба потіха, дотикає правильного фа-культету (слова п. міністра тут [після тексту в Wiener-Z.] стилізовані так неясно, монби дотикали всіх факультетів), а правничий фа-культет дійсно мав славу неприступності, що на ній дуже трудно дістати вендан до-сєнці не маючи спеціальних шансів. Але при тім п. міністер забув згадати, що на фі-лософичнім факультеті, котрий не має такої грізної слави і числить три рази тільки доцентів що правничий, від коли університет перестав бути німецьким, ще відносно руска габілітація не приїш-шла в діло. Якби і були на ній професори-Русини, ніде з них не був га-білітований за польських часів сего уні-верситету, габілітували ся перед тим або по ин-ших університетах, а хто пробував габілі-туватись у Львові — як д-р Мількович, д-р Студинський — перепали тут і дістали ве-піам досєнці на инших університетах. Оден тільки д-р Франко перейшов в факультет, та за те не затвердив его міністерство, давши ще оден раз доказ своєї прихильно-сті для Русинів. Як бачимо, рускій кан-дидат те мусів бути як не з дозволу під-різаний то з гори утятий, але таки ціло вий-ти не потрафив.

П. міністер не підіє в своїй відповіді такою того цікавого факту, що в чотирьох відкинутих руских кандидатів трох заре-же на підставі тих самих праць були габі-літовані на инших університетах: д-р Міль-кович, д-р Студинський, д-р Зобнів (четвер-тий, д-р Кость Левіцький, на жаль, не ро-

З послідних днів.

Часопис з поражаючою вісткою, з великим заивом прийшла в середу. Я що іно вернула домі. Мама читала. — „А що?“ — питаю з порога. Від тихня витали ся ми тим одним словом, бо від тихня одна тільки думка вертіла мозок, одне питання палило уста. Мама подала мовчки часопис. Не роздаючи, вхопила ся за неї. Великі, гор-ячі слова простягли ся довгими стрічками, як ряди сьмільних героїв, що йдуть у бій... на смерть. І в міру як читала, стали коліна піді мною вгнати ся, веначе хотіли вкла-кнути перед чимсь то великим і гарним, не-наче хотіли віддати поклін якийсь то не-звичайній силі духа, якомусь чистому, мо-лодечному, святагому подвигу. Але се ве-лике було далеко-далеко — і я тільки поп-хана непоборимою силою влякнула перед мамою, а припавши лицем до її колін, довго-довго так мовчки клячала. Не гово-рили ми ні словечка — та в тій мовчанці нашої звеніла ціла історія пригнобленого народу — та в тій мовчанці чуло було, як тихими каплями таяло і спливало у серці все те, що запікало ся роками де-там у найглубших закутках душевних. І все те прорвало ся тепер і хлинуло горячою струєю сліз. І плли стиха ті наші слози — і мої каналі мамі у долоні, а мамині мені на во-лосах. І був в тім плачу і жаль розпущи не-вільницького народу і гордість невільників, що і в кайданах не піддають ся...

Сіра, понура була днина — сіро про-минула нам, як тим, що мерця з дому ви-несли. Біль вишком торочив перви, давши душу, цєпять клав на губи.

Четвер. Іду до школи — до польської школи в колишній столиці Червоної Русі. Стрічаю свою товаришку, сердечну, щирю

людину. Не витаємо ся словами, тільки мовчки глядячи собі в вічі як ті, що зійшли ся при домовині дорогої особи. Аж осьгом одні слова: „Знаєте? як страшно, а як сьмільно!“ — мов по змові вилітають нам з уст. І чогось то нам непомірно жалко, а враз чогось то ми дуже горді! І наш ще гор-достно палаючий погляд синіє ся на ді-творі перед нами. Ми переглянули ся. Саме місяць тому мали їх карати за те, що не прийшли до костела на польські Задушки. Рускі діти за польські Задушки! Але опи-таки не прийшли, і не сьміли їх покарати і они не будуть ходити...

І сила ще других споминів з нашого учительського життя під польською системою промайнула перед душею, але всі они блід-ніли попри величній події послідних днів. І дивна річ! ми чули в отсій хвилині, що наші сили чогось то кріпшають і могутніють і що на будучнє ми ще сьмільвініше від-премо всяке насильє на нашу народність — відпремо, не дамо ся! Ми не говоримо того, але у наших душах почуваломо обі, що нам тепер ще ревноіше треба трудити ся і стояти на своїй стійці і ні кроком не посту-пити з неї, хіба... у могилу.

Під вечер іду на сусіднє село до моїх товаришок. Три їх сестри: Віра, Дора і Ма-рійка — прегарні, сердешні дівчата для нас всіх — москалі, радикали, нігілісти для інспектора, котрий знать добачає аналогію у тих трьох поняттях. Застаю ціле живоцтво, сидять у вечірніх сумерках і мовчать — думають певно про те, що палить у сю хви-лю мозок мільонів. Сідаю і я. Не свѣтимо, бо так краще сидить ся.

І що з того буде? — починає перша їх мама. — Що буде, не знає жадна з нас, але всі думаємо, що так, як є, прегарно, і ми обожаємо тих наших хлопців за їх гор-де поведєне.

Ба, гарно! але з чого жити тим героям на чужині?

Помочи їм! — викикує палка Марійка — як се? 30 мільонів Русинів не в силі у-держати соток своїх дітей!

Та на таке треба соток тисячів...

Так збираймо тисячі! А Народний Дім, а Ставропігія, а Торговля, а другі товариства не можуть хоч-би й тисячами у такий хви-ли допомогти? Так їх ратувати — се рату-вати весь нарід руский, се ратувати славу і честь руского імені. І на віщо нам тепер чого другого? Нічого вже нам тепер не треба, як найліпші сини вийдуть з краю і змарнують ся може де на чужині. Ах! коли-б у мене тепер хот кілька тисяч!

У нічній темряві тихесенько пронесли ся чотири зітхненя. Я і собі зітхнула і всьміхнула ся: я знала, що коли-б кожда з нас мала тепер і по кількадесять тисяч, то без надуми зложила би усе на річ тих наших коханих емігрантів. Але, на жаль, ми належали до тих численних, котрі іво на „коли-б“ дуже багаті

А знов Віра: — А передовсім повинні тепер перестати всякі балі, усіні вечерніці. А місто того комітет товариств най зладить спис усіх, що звичайно брали участь в ве-черках. І най оголошує в ради-годи: тої а тої днини відбуде ся вечєрок, значить ся: відбудь би ся за днів щастя, а нині мають давні гості зложити в комітеті тільки гроша, кілько коштують би їх по совістним обчисленю вечєрок. Білеті коштують родину пересічно не більш 6 К., але потицисять жіночу то-алету і всі дрібниці і усе, усе, вийде се безмал на 100 К. А кілько гроша придбає-мо, коли всі родини ту сотку віддадуть ко-мітєтові! А вечерків ні балів нам не треба! Чого веселити ся деревині, котрої найкрас-ший цвіт вітри сьвітами розвіяли? Чого втішати ся невільницькому народови, що все ще позвоноє кайданами? При звуках кай-данів гуляти, чи-ж не глум се? не боже-вільство? не сором? — Гуляти тут,

коли там сотки наших хлопців тужити-му-ть за рідним словом, дрожати зі стужи, умі-вати з голоду! Чого окликати ся на ворож-бу, коли доля давно вже нагнє своє слово у-повіла: вперед борба велика, завзята — а там коліє побіди йде нас хвала!

І знов тихо у наших кружках... кожда хотіла би ще якусь велику пораду з арсе-налу свого серця добути.

І знов Дора: І Миколаї треба зашпунти у сім році, невільницькі діти най за молоду вчать ся терпіти. Не розпещувати нам бу-дучих героїв, котрих вже нагнє своє слово у-повіла — не розпещувати, а гартувати! А місто дарунків най кожда мати положити дівчакові у ту ніч під подушку великими буквами вписану відозву української мо-лодежи. А коли ранком прокине ся дитина і жадно ручкою сягне під подушку, най проведе її мати місто мова сего відозви і положити на дрібну долоню гроші на да-рунок і скаже: Шістьсот хлопців покинуло недавно свою маму дуже дорогу і дуже сьвітлу — покинуло і пішло далеко-далеко, мусіло піти, щоб тій мамі щастя роздобути. І дуже їм там сумно і дуже їм там сумно і дуже їм там сумно. Миколаї нічого не приїє, але ось тут гроші: чи купити за них дарунки, чи післати тим хлопцям у чужину?

І знов тихо... А прийде Сьвятій Вечєр — несе ся з темряви дрожаний голосок, — кілько то по-рожних місць застане він сего року... Кіль-ко! кілько! І кожда родина повинна поли-шити в сей день при столі вільє одно мі-сце, і замість ялики прикрашеної зложити там вітку тернову і малу суму грошеву, а мати повинна повісти дітам: Ось тут місце одного з наших героїв, що самітно прово-дить де-там на чужині нинішній вечєр. Згадаймо его днєсь, а не забуваймо на бу-дучнє!

Тепер у першій одушевленю спісати всі радо з вкладками, але як промине вра-

Змѣна локалю! Юліанъ Домбровскій
Истпуючий вѣдъ 30 лѣтъ подъ фирмою

Магазинъ Годинакарскій Ю Іерскій, полу-ченый зъ двома работниками, перенесеный уже зъ Театральон 7 на Гегъ и въську 4, Азъ въ

бав, о скілько знаємо, в тім напрямі старань).

П. міністер висказуючи своє переконане, що львівські факультети будуть підпирати подання о стипендії руских претендентів, як і до тепер те робили, забув додати, що до тепер з сего добродійства скористали, скілько знаємо, аж — цілий оден руский кандидат, а з тих, що діставали свої стипендії просто з міністерства, хто потім хотів дістати ся на львівській університет, поломив собі ноги при габілітації. Обставина цікава, котрої значення треба розважити, оцінюючи заяву п. міністра, що він з свого боку буде підпирати старання Русинів о стипендії.

П. міністер переконаний, що польські колеги львівського університету будуть і далі так само прихильно, як і до тепер, відносити ся до старань руских кандидатів коло академічної кар'єри. Ми також маємо те саме переконане — і тому і всі вказівки та заповнення, які п. міністер в своїй прихильності до нас зволів нам дати, уважаємо нічого не вартими.

Громадянин.

Зъ рады державной.

На вчерашньому засіданні палати пословъ міністеръ фінансовъ відповівъ на інтерпеляцію п. Василя Яворського въ справѣ фасіи г-ра Андрея Потоцкого виявленою нимъ для лично доходу податку. Міністеръ насампередъ висказавъ найглубшій жалъ [?] зъ причини, що черезъ карыгодне порушене тайни, наказаною 246 параграфомъ закона, денки, вирокомъ не у всіхъ точкахъ точної дати фасіи дійшли до відомости інтерпелянтівъ и що они ті вѣсти дальше розширили.

При нарадахъ надъ закономъ о лично доходу податку — мовивъ міністеръ — найбільшу вагу покладено на те, що близькі подробиці фасіи о маетковихъ відносинахъ оподаткованихъ осібъ, якъ такожъ переговори що-до фасіи мають бути безуслонно удержані въ найстрожшій тайні и що лише тогдѣ можна надѣятися, що будуть предкладаві дійсно львівській фасіи, коли інтересовані особи не будуть потребувати зъ той причини боїти ся матеріальною страхи для своїхъ інтересовъ. Сен засади береже правительству якъ найсовѣтнѣше и мусить берегти такожъ супротивъ интерпеляцій внесенон въ сій палатѣ, бо наикше цілий обовязокъ тайни мѣгъ бы дорогою интерпеляцій стати ся цѣлкомъ иллюзорнимъ, а въ кождомъ разѣ мѣгъ бы захитати довірѣ обовязанихъ платити податки. Зъ тихъ принципіальнихъ причинъ міністеръ не може входити въ засадничі подробиці сен интерпеляцій, а обмежаєть лише — по перестудованю цѣлого актового матеріалу — заявою, що аѣ поступоване обовязаного платити податокъ, аѣ поступоване голови президента апелляційної комісії не давъ причини до зарядженя жаданихъ интерпеляціями доходу жень въ цѣли цѣлковитого выясненя сего незвичайно скомплікованого случаю.

Зъ одного боку — мовивъ дальше міністеръ — треба уважати правномаетковий відносини поодинокихъ членѣвъ ро-

дини мѣжъ собою; зъ другого великій маетковий комплексъ, котрий въ більшій часті складає ся зъ маетковъ положенихъ за границею, де господарство веде ся підъ рѣзкими умовами. Сварбова адміністрація зарядила якъ найдокладнѣйшій інформацій-ний дохождженя, а спеціально голова апелляційної комісії взявъ сю справу въ способъ дійсно гідний похвалы въ овоп руки и перевѣвъ еи енергично, зъ тактомъ и львовляно. Спеціально зробивъ такожъ ужитоку зъ припису закона, який дає ему право лично переслухати сторони, а тая зъ цѣлюю готовостію явила ся, дала львовляно жаданій близькій поясненя и згодила ся на відповѣдне доповнене фасіи.

Осигненнй у всіхъ тихъ переговорахъ результатъ подано, згідно зъ приписами, до відомости спеціально для того случаю скляканомъ анкети и президій чотирьохъ підкомітетѣвъ апелляційної комісії а водтакъ повний апелляційної комісії, а тая односторонно ухвалою полагодила фасію г-ра Потоцкого. Отже тверджене интерпелянтівъ, що апелляційна комісія згодила ся була на установе высшего доходу и що тільки въ наслідокъ заходѣвъ президента залишила виконане постанови, є абсолютно неправдиве и мѣститъ въ собі инсинуацію противъ голови апелляційної комісії. Мущу се рѣшучо відперти тымъ болше, що сю инсинуацію звернено противъ урядника, підъ кождымъ взглядомъ знаменитого.

Відповѣдь — дипломатична!

На початку засідання п. Романчукъ вѣствъ до президента міністрѣвъ интерпеляцію въ справѣ способу стягання повѣствовъ додатковъ до податковъ въ Городенцѣ и Обертинѣ.

П. Барайтеръ зложивъ заяву, що его сторонництво не є задоволене зъ відповѣди д-ра Кербера на интерпеляцію въ справѣ приготаванъ до намереного державного атентату, и поставивъ внесенє, щоби надъ відповѣдою міністра отворити на слѣдуючомъ засіданню дискусію. Внесенє Барайтера упало 203 голосами противъ 23.

Зъ черги приступлено до дискусіи надъ закономъ о рѣзничихъ спѣлкахъ и законѣно ви. Цѣлий законъ прийнято зъ додаткомъ, що о розвязаню заводовихъ рѣзничихъ спѣлокъ рѣшає соймъ краевий.

Дискусія надъ змѣною §§ 59 и 60 промыслового закона була коротка. Змѣну прийнято такъ, якъ еи ухвалено въ палатѣ панѣвъ. При сій нагодѣ міністеръ торговлѣ заявивъ, що правительству годить ся на резолюцію, щоби власти поспішили приписомъ о управленню до похатництва. Управненими куцкими треба розумѣти лише тихъ, котри мають спеціальний дозволъ на похатництво зъ львовскими и польскими виробами. Хто виконує торговлю за стальнимъ ордѣлкомъ, же не є управлений до торговлѣ-товарами, при допомѣги похатництва. До сего потрібно окремої пѣнциі.

Зъ черги ухвалено такожъ въ другомъ и третомъ читаню законъ о полєсахъ при оплатѣхъ для краєвихъ, повѣстовихъ и громадскихъ позитковъ на публичній цѣли.

Прийнято такожъ законъ о підвищенню дотацій на меліораційній фондъ и законъ управлѣній конзулярній оплати.

Безъ дискусіи прийнято въ другомъ читаню проектъ закона о управлѣнню фінансовихъ відносинъ г-рат. священниковъ въ Горинцѣ и Задарѣ и католицкихъ душпастирѣвъ занятыхъ при духовнихъ институтѣхъ

жине хвилі, чи пам'ятати-муть на молодіж? — каже розважаюча усе мама.

Вудуть! — викликаємо всі чотири мов у змови. Прегарно було би, щоб котра часопея подавала точно місце пробування нашихъ героїв, щоб завязав ся комітетъ, котрий остава би в нерозривній звязи зъ нашими емігрантами, щоб чули они невинно тепло братніхъ сердець, щоб не забракло їмъ там, далеко, ні матеріальної підмоги, ні моральної. Най не стануть они втіюю, що на вік від матернього пня відорвана ніколи в рідну землю не поверне.

А добре буде — каже мама — коли таки всі, хто йно може, зобов'язуть ся складати правільну місячну вкладку на руки такого комітету. Правда, між нами вельмож нема, але ми багато тратимо гроша може й несвідомо на зовсімъ не потрібні річі. При малій ошадності зможе чей-же кождий пересічний Русин жертвувати на місяць 2 К, а взимомъ лиш 1 К, то вже місячно будемо мати тисячі!

Ось і ми приступім до гурту тих, що місячно помагати хочуть нашій хоробрій молодіжці! — кличе Марійка.

Прегарно! і завтра виплемо сю заяву. І будемо жити так у саможертві, у тихімъ труді, у смутку і борбі й дожидаемо, аж прийде день, коли...

Коли панями станем у власній хаті, — кінчать пані Т. — і нашихъ дітей ніхто і нічо не прожене у чужину...

Я стала пращицати ся, час домів! Ще не пізно, а темрява сповила вже все кругом. Студенний вітер смалив лице, осушав слези на вѣках. Серед вічної глупі пронесли ся гримкі слова гримкої пісні: „Не пора, не пора Москалеви, Гляхови служить...“ І перед очима стає думка того товариша, по званю. І за ту пісню, і за те, що брав ся промовувати правди путі, і за те, що Україні хотѣв служити, за те все прийшло ся і єму покидати рідний куток і за Черемошемъ гадати долі. І пішов він, та пісню по нѣмъ зістала і звенить так що вечера, і розбухує приспанихъ і кличе голоснѣйше грому: Не пора!

І друге прийшло на думку — і згада-ла другою, що в зневірі покидати хоче шляхъ праці і тягне під прапор „людейъ статочнихъ...“ І власний биль страшний, приспаний на часочок, сипати став знову душу...

Та ось асійскій гостинець передо мною розповивав ся в якусь то безмежну площину. А снігъ сипле, сипле, килимомъ вкриває все довкола Сибір! десть далеко летить кибітка зъ нашими, над Неву везуть Полуботка — під Уралемъ горить Шевченко. А там по другий бікъ тягне по своїгові дорозі довга валка: одна сотка, дві... три... чотири... п'ять... шість. Рекрути чи паломники? Ні — герої-мученики! А в кождого клуноу у рукахъ, а в кождого слези під вѣями, а в кождого камінь на грудехъ. А йдуть — не обзирають ся, а мовчать — не говорять... А за ними земля стогонить жалібну пісню, а за ними дерева повивають чорними хоруговми, а за ними лунає мільонівъ покликъ: верніть ся! — Ні, не вернутъ! не кличте, жалю не завдавайте! не вернутъ!

Аж мине зима, аж розтають сніги, аж сонце правди засяє весняне, тоді приймуть соколи — гими воскресеня заспаваюти, кайдани ледові пирвати! Тоді їхъ ждѣть, дожді-дайте! Але нині мусять йти, мусять і цовивати!

Честь їмъ!

І зновъ вгивають ся коліна підмоною, щоб поклонити ся довгий-предовгий валцѣ молодихъ героїв. Та на гостинці нічого вже не бачу перед собою. Сіра-пресіра темрява обгортає увесь світ. І власний биль розсо-вує ся у тій нічливій і власне горе розли-ваєсь у тій безмежній горю цілої країни, якъ капля крові тоне-чезає у мори-океані.

І душа простує ся, і око висушує сьмі-ливості жар палкий, а уста дошхвнують гор-ду пісню:

Во пора то великая естъ,
У завзятій, важкій боротьбі
Мы поляжемъ, щобъ щастѣ і волю і честь —
Рідний краю, добути тобі.

Віра Лебедева.

и урядѣхъ, католицкихъ ординаріѣхъ, кон-систеріѣхъ и епископскихъ семинаріѣхъ.

П. Шенереръ застерѣгъ ся противъ на-мѣреныхъ чѣско-нѣмѣцкихъ угодо-выхъ конференцій, котри причинились бы до ослабленя Австрій. Вонъ пытає президента палати, чи той знає щось близ-шого о сихъ конференціяхъ и чи скоче по-дѣлити ся своїми відомостями зъ палатою. — Президентъ заявивъ, що на се питання не може відповісти, и замкнувъ засѣданє.

Слѣдуюче и здасѣ послѣднє передъ свѣтатми засѣданє палати відбуде ся нинѣ.

Відповѣдь міністра просвѣты д-ра Гартля на интерпеляцію п. Романчука въ справѣ громаднои сецесіи рускихъ студентѣвъ зъ львівского уні-верситету.

(Конецъ.)

Що-до 5) (чимає):

„Чи п. міністеръ просвѣты скоче о те подати, щоби руски студенти въ разѣ по-вороту до львівского університету, а такожъ иншімъ прихильнимъ студентамъ не були на-ражені на переслѣдованя зъ причини тепе-рѣшнихъ подѣй, до чого теперъ є оправда-ний обавы?“

Що-до обавы, высказанон въ сѣмъ за-пытаню, що руски студенти, котри мають охоту вернути до львівского університету, могли бы бути выставлені на переслѣдова-ня, позволю собі замѣтити, що менѣ моти-вованє тои обавы, відносячой ся до відозвъ ректора, выдає ся безпідставнимъ (unfounded). Не хочу заперечувати, що тая відозва могла може бути такъ устализована, щоби була за-безпечена передъ всякою, навѣтъ въ кон-цѣмъ еи реченю, котре звучить: „Спокой-не и поважне поведєне, заравномъ рѣшучо го-товѣ до охорони поваги и привѣствъ нашомъ аѣмъ мѣгъ въ дуѣхъ урочного обѣту, аки вы зложили приймаючи становище акаде-мичныхъ громадянъ, пригадає обовязки по-слуху для академичныхъ законовъ и въ совѣ-сти тихъ замихъ товариштѣвъ, що позабули на ті обовязки“ — навѣтъ въ томъ реченю годѣ при неувередженомъ розумнѣ до-бачи намерѣ, щоби часть студентѣвъ, имен-но польскихъ, вызвати до борѣвъ зъ Русина-ми, а твердженє, що польски студенти яви-ли ся навѣтъ зъ оружѣмъ, щоби рускихъ по-бити, є лише твердженемъ (заперечуваня), ко-грому зъ одної сторони зъ тою самою рѣ-шучостію заперечують, зъ якою стоять при-авѣтъ зъ другої сторони.

Отже насучає ся здогадъ, що громадне выступленє рускихъ студентѣвъ в свѣдо-мымъ, може вытисненіи впливами ведєнимъ продовженемъ тихъ експедицій, що-до ко-рихъ сама интерпеляція признає справдѣ, противне законамъ и брутальне поведєне; и я на жалѣ не можу припустити, що безъ ро-ководивъ жальни рухъ бувъ бы дожицѣмъ ся.

Коли руски студенти въ такъ великомъ числѣ опускають львівскій університетъ и старають ся о додатковий пѣнзійний записъ въ иншомъ університетѣ, то я не можу ни-нѣ высказати ся о становищѣ академичныхъ властей, котри самѣ є компетентны до при-ниманя студентѣвъ; але на випадокъ, коли бы такыхъ студентѣвъ поприймаю, звертаю вже теперъ въ ихъ интересъ зъ усьмъ при-тискомъ на те увагу, що въ разѣ, коли бы ходило лише о позорный записъ, щоби у-ратувати семестеръ безъ слуханя выкладѣвъ, а академичнымъ властямъ якъ найострѣйше припоручу, щоби такимъ студентамъ водка-зали подтвердженя семестру.

Дякуючи въ интересъ тихъ рускихъ студентѣвъ можу лише радити, щоби свои въ пристрастномъ розворушеню зробленні крокѣ завернули и старали ся назадъ о при-няте до львівского університету, а власти академичны, якъ я твердо переконаний, не водакуютъ имъ своєи ошкѣ. Мови прихиль-ной помочи можуть бути певні скоро по-дуть закономъ дорогою. (Признанє.)

Причини до історії русько-української молодіжї із львівського університету

зібравъ Василь Калишинъ.)

Прикрі, ба й обиджалочі для богословівъ рускихъ сцени зъ деканомъ кс. д-ромъ Фіалкомъ почали ся зъ того, що дня 12 жовтня 1901 заявивъ д-р Фіалекъ кількомъ екстерністамъ-Русинамъ, що индексъ виповнєнихъ по русько-українськи не прийме. 14 жовтня с. р. зане-сли питомці пп. Байко Пилип, Бачинський Іван і Решетилко Петро частъ вже готовихъ индексѣвъ до канцелярії теологічного декана-ту, а що не застали тамъ кс. Фіалка, лишъ професора богословія д-ра Кс. Сарницкого, тожъ лишили индексъ на столі і пішли на ви-кладки. За хвилю кличе кс. Фіалекъ всіхъ семи-нарійскихъ педѣлѣвъ до деканальной канцеля-рії. Явили ся богослови пп. Байко Педѣль III р., Ганкевичъ Сидір з IV р., Федівъ Володи-мир з I р. і Зелинський Іван педѣль з II

*) Факты, які викликали небувале дотеперъ обурєне нашомъ академічною молодіжю и спонукали еи громадно выступити зъ університету, не є ще достаточномъ освѣщеніи и опубліковані. Отже Василь Калишинъ хотѣвъ публікувати дещо въ „Руслані“. Подаємо звѣдкамъ (за уповажненємъ Вп. автора) нинѣ разавъ першу статю.

**) Ректоръ духовного семинарія вибравъ на кождімъ році богословівъ по двохъ педѣлѣвъ (по одному зъ львівської і зъ перемської епархіі). Такі педѣлѣ-товариши є посередниками у всіхъ справахъ ректорату духовної семинарії зъ університетомъ. Они записують богословівъ на університетъ, дають описи питовѣвъ, дають вѣдѣки неприсутнихъ на викладахъ.

року. Тоді почавъ їхъ кс. Фіалекъ зъ гори наба-рати, чому они єму вже давно не предста-вили ся; що обовязкомъ кождого слухача, а передовсімъ педѣля є: представити ся не лишъ деканови, але і кождому зъ професорівъ; а відтакъ насѣв ся на нихъ, на що они лишили в его неприсутності индексъ; хтось може пократи, а вінъ відповѣдавъ лишъ за ті индексъ, що власноручно відберє. Одинъ зъ явив-шихъ ся заявивъ, що хотѣли кс. Фіалкови пе-редъ хвилею представити ся, але его не за-стали. А що-до индексѣвъ, то трудно педѣле-ви цілий день тататись зъ цілою купою ін-дексѣвъ; отже зложили индексъ на столі в канцелярії, будучи певні, що они всімъ мі-сци вповнѣ безпечні. Відтакъ др. Фіалекъ по-записувавъ всіхъ явившихъ ся по назвѣску на картці, причімъ богословъ Ганкевичъ освѣдчивъ, що лише заступає хорого педѣля з IV року.

Якъ прийшли згадані чотири богослови, др. Фіалекъ бувъ ще досить спокійний, але коли почувъ перше русько-українське слово, вийшовъ зъ рівноваги, цілий трясъ ся зі злости, сопів, пальці скакали судорожно, на лиці пробивалась злість, крутивъ ся, вѣшталъ ся по цілій канцелярії — не знаючи, якъ зачати. По хвилі розсѣвъ ся на крисі і зъ удаванимъ спокоємъ, прибравши урядову повагу, почавъ непевнимъ, дрожащимъ голосомъ говорити: „Wezwaliśmy pp. pedlow z wszystkich lat, ażeby oświadczyć, że ja absolutnie nikogo nie zapiszę, czyj indeks będzie wypełniony po rusku. Nie wchodzi w to, jak było dawniej za moich poprzedników; ja siebie tylko pilnuję i za siebie jedynie odpowiadam. Są rozporządzenia cesarskie i ministerialne, więc podług nich postępuję i postępować będę!“ А коли богословъ Зелинський Іван кс. Фіалковъ пояснивъ, що такъ від давна було, — що все по руски випов-нювало ся, сипталъ ся его др. Фіалекъ, чи вінъ уміє по польски. Зелинський відповівъ, що вміє по польски, але не добре, бо ходивъ до русько-української гімназії в Перемшлі; врешті думає, що неприємно би було о. де-канови, коли би вінъ кайчивъ польську мову. — В тімъ перервавъ др. Фіалекъ бесѣду Зе-линському і каже: „Indeksu przysięgę i przed-ł że w przyszłości j. senatowi d roz-trzygnięcia“. Wiecez powiemy musza czekać i zastawiać się do ogłoszenia senatu!“ Відтакъ від-бравъ від кождого индексъ і питавъ ся, кіль-ко їхъ є. Але видко не довірювавъ, бо по-кілька разівъ перераховувавъ и записувавъ. При-тимъ переглядавъ кождий индексъ і бешено на-кипує ся на кождого зъ явившихъ ся; чому нема фотографій; що кождий педѣль обяза-заний прищипувати кождого богослова по-томці і т. д. А коли побачивъ, що імена до-центівъ писані русько-українськими буквами, то ще болше накинувъ ся, кажучи: „Pomniawszy, że nie są studentami, jest pisane po rusku i to błądnie, chociaż i to nieprawda i ja go nie zapiszę, ale imiona profesorów muszą być wy-pisane takimiż literami, jak w spisie wykładowców“. Pierworo chcecie sobie wykladowić i pokazują явившимъ ся нидіє — кажучи: „Jak to napri-śnie? komatnicki, zepiawski łacińskimi lite-rami, nie ruskimi!“ — Не допомогли предста-влення явившихъ ся, що імена професорівъ пи-сано ся до теперъ лишъ по русько-українськи. Грєсучи ся із злости, почавъ шпирати по ін-дексѣхъ. Знайшовъ кілька такихъ зъ попереднихъ лѣт, де імена доцентівъ були писані латинь-ськими буквами, і утишений доказувавъ, що не всі писали по руськи. „Nie wolno zmieniac!“ — каже — tu bardzo dużo pisało: „semester akademicki“, to musi tak być, a nie inaczej! — Дальше показує на рубрику: „Sprawie szesnego stwierdza kwestor“ і напосівъ ся: „Dlaczego nie napisane zamiast kwestor — „dzekan“? Не допомогли представлення, що то небувало, — кидавъ ся, що такъ мусить бути, і взагалі о-бшишовъ ся в явившимъ ся гірш, якъ зъ сторо-жамп. У тихъ богословівъ вже тоді бурпила ся кров; та ще погамували себе.

Всі до теперъ наведені обставини мо-гутъ посвідчити свѣдківъ гори наведені, а го пп.: бувший педѣль III р. Байко Пилип з Яблонці, Ганкевичъ Сидір з Покутя, Фе-дівъ Володимир з Мопатина і Зелинський І-ван з Красноі.

*) Др. Фіалекъ не предкладавъ справи сенатови, бо то до сенату не належало. Вінъ мігъ самъ богосо-лівъ приймати і записати, тымъ болше, що богослови согласили ся в час до запису. Але др. Ф. не хотѣвъ зогословівъ писати на факультетъ теологічний для-бого, бо индексъ були писані по руски. Др. Ф. здер-гувавъ виписи майже місяць, до сенату справи не жидавъ, і повідомивъ ректорату русько-кат. духовної семинарії, ажъ 14 жовтня с. р., що богослови „w przyszłości przysięgę, bo termu sprózniony; ale na przyszłość będzie inaczej“ Чи не є то обидо молодіжї в єї свѣтлахъ почуваняхъ народнихъ? Чи не є се провокація молодіжї?

Складки на потреби академ. молодіжї.

— На книжочку владову Товариства взаимн. кредиту „Днѣстеръ“ ч. 1800 виплынуло даль-ше: Дня 16 грудня 1.680 К 51 с. а дня 17 грудня 756 К 09 с. — всего по день 17 груд-ня 16.822 К 63 с.

Въ выказѣхъ датковѣхъ на фондъ академіч-ный присланныхъ на книжочку вкладковъ ч. 1800 Тов. вз. кред. „Днѣстеръ“ дня 12 груд-ня с. р. помѣщеніємъ въ „Днѣлѣ“ ч. 269 по-дано черезъ похобку данокъ 200 коронъ водѣ Вп. панѣ Юліи Гилнської въ Чернѣловѣ руськомъ; датокъ сей 200 кор. зложивъ Вп. о. Ізидоръ Гилнскій зъ Вулицы вѣдѣ себе — що сѣмъ простуюємо.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“.

Ольга Коритовска учит. зъ Сту-дѣнки („Мученикъ України в зне- Кор. сот.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділою“.

Передплата і п'єрати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „Ольшанського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманна ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвига ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, І. Селлерстатте; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Naassenstein & Vogler I. Wallischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТЪ: Г. ГАМБУРГЪ: М. Naassenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і належність за інсертати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додаткомъ

в Австрії: за границею: на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 14 к. на пів рік... 16 „ на пів рік... 22 „

У Львові: на цілий рік... 28 к. на пів рік... 14 к. на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередні застереження. — Рекламация неопечатаній вільній відъ порта.

Подинокне число коштує 12 с., на пр. 14 с. Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день одної строчки впершого або в місця в 25 рубриці „Надбавки“ по 50 с.

Подати і інші доносення приймають ся по 50 с. в день стаття.

Загальний збір Народної Ради

зачне ся дня 25 с. м. у Львові в приміщенні Рускої Бесіди о 10-й годині перед полуднем.

Делегати на „Народний З'їзд“ возмуть участь в парадах яко члени „Народної Ради“.

За Виділ Народної Ради

Олександр Борковський заст. голови.

Д-р Беген Озаркевич секретар.

П. міністер просвіти і університетська справа.

[Голос з рускої суспільності.]

III.

П. міністер радить даліше нашим кандидатам старати ся пролізти через польську університетську фільтру, бо, каже, нема иншої дороги для утворення руских катедр на львівській університеті, як тільки габілітація.

Я не розпоряджаю більшим запасом відомостей, як кожний чоловік з дублики, що нашою університетською справою цікавив ся — з того, що друкувало ся про сю справу, та з припадкової стичности з людьми з професорських кругів, — але таки знаю, що не єсть оно так зле, як представляє п. міністер, вказуючи на те иганне ухо, як на одинокую дорогу для помноження руских катедр.

Габілітація не є одиноким способом до іменованя професорів. Відомо мені, що між кандидатами, котрих львівський філософічний факультет предложив міністерству на місце пок. Ліського, був проф. П. Кубала, учений поважний, але без габілітації. Проф. Грушевський був відразу іменованій звичайним професором, хоч не мав габілітації, а разом з ним факультет предложив і д-ра Мильковича, тоді також ще не габілітованого. Чоловік більше обізнаний з університетською практикою міг би навести без порівняння більше фактів на доказ того, що факультети можуть пропонувати на кафедри людей, котрі працями доказали своє наукове приготування, хоч і не були габілітовані.

Як факультет може пропонувати, так само і міністер може й без предложеня факультету іменувати таких людей професорами, бо-ж звісна річ, що міністер не є зв'язаний пропозицією факультету і має право ініціативи. Так на кафедру по пок. Ліським міністерство ммо пропозиції факультету іменувало проф. Дембінського, а ще новіший факт — іменоване проф. Студинського против виразної волі факультету.

Але якби не знайшло ся для якої кафедри вповні пригатованого кандидата, і на се єсть рада. Розкриваю історію львівського університету (том II. ст. 6) і читаю історію утворення перших руских правничих катедр. Тоді міністерство, не чекаючи пропозицій факультету, очевидно — на підставі інформацій пильною дорогою зібраних, іменувало сукупством цивільного процесу конципіента прокураторії скарбу, д-ра Попушанського, а сукупством карного права практиканта прокураторії скарбу д-ра Сроковського, телеграфічно увільнивши їх від предложеня наукових праць. Так поступав ся, коли хоче ся щось зробити, а не умивав ся рук і не вишукчує ся пустими словами, як то робить „особисто прихильний“ нам п. Гартель.

Як бачимо, п. міністер має розмаїті дороги до утворення зараз таки найпотрібніших руских катедр. Коли він справді як сам каже, вповні до того готовий, то най почне від самого утвореня катедр. Деякі з них він зараз може обсадити Русинами, габілітованими на інших австрійських університетах (як славнозвістний проф. Горюбачевський для хемії, д-р Зобків для римського права, і т. д.), а також Українцями, габі-

літованими на різних російських і заграничних університетах. Коли в яком фаху бракує вповні пригатованого кандидата, най буде розписаний конкурс на суплентуру. Але безсловно справа обсади руских катедр мусить бути винята з рук польських колегій львівського університету. Міністерство мусить взяти її в власні руки, а для засягнення наукової оцінки має предіти професорів Русинів на різних університетах і руске Наукове Товариство ім. Шевченка. Тоді справді довідаємо ся, чи маємо ми чл не маємо відповідних кандидатів, а і адібітійні люди з академічної молодіжи будуть радо спосібити ся до наукової кар'єри, коли будуть певні, що обсада катедр буде залежати від безсторонної наукової оцінки та що польські політики не будуть над кожною катедрою переводити ліцитацію руских душ, шукаючи — не здібнішого, а повільнішого до услуг польському шовінізму.

На сю дорогу повинен іти п. міністер, коли хоче дати рускій науці і руским ученим відповідне місце на львівській університеті. До сего як найбільше рішучо мають виставити его рускі послі. Інші в цілій рускій суспільності на першій плані стоїть руска університетська справа, она є справою чести для Руси і мусить бути тепер же полагоджена. Ціла руска суспільність конечно жадає від своїх послів в парламенті і в соїм, щоби — відложивши ту традиційну, надмірну здержливість — з цілою рішучістю наставали на правительство, взиваючи до полагодження її і не даючи себе баламутити софізмами „особисто прихильних“ до нас міністрів.

Громадянин

„Mówmy z ludem po polsku!“

Ось ще оден лїкх против „четвертого подїлу Польщі“: „Mówmy z ludem po polsku!“

Въ Тернополі появили ся дві вѣдзвы до Поляків, щоби зъ „польскимъ“ народомъ у всходній Галичині, що его проф. Гломбінський обчислив на 1,200.000 душ, завсѣгды говорили лише по польски. Въ одній зъ тыхъ вѣдзвъ пише ся:

„Польска мова у польского люду всходной Галичини дїлкомъ виїшла зъ уживаня на користь рускои, а нашъ людъ у всходній Галичині въ щоденнімъ житю, дома и по-за домомъ, въ родині і въ сусѣдах не знає и нїколи не уживає иншою мовою, лише рускою, а вже більше нїжъ черезъ половину навѣть не розумїє польскою мовою анї въ проповѣдяхъ анї въ катехизаціяхъ анї въ молитвахъ, хїба лише поодинокі слова, спільні и польскої и рускої мови. Зъ сего виходить, що нашъ польскій людъ затравив тутки и почутє сердечной прихильности до костела и лат. обряду и почутє своєї польскости та польского патріотизму на користь тыхъ, котрихъ мову приняв, значить, на користь рускости.“

Даліше каже вѣдзва, що пани дїдичі и вся служба двѣрка говорять до хлопа и до челяди лише по руски. А коли пани навѣть и заговорить до хлопа по польски, то радо приймає вѣдъ него вѣдповѣди въ рускої мові. Дятого „людъ нашъ польскій“ уважає руску мову за свою, за хлоску, а польску за паньску, та встїдає ся говорити по польски, особливо зъ родиню и зъ иншими селянами. Дятого вѣдзва домагає ся вѣдъ дїдичів и офіціалітѣвъ „присяги передъ Богомъ и власною совѣстію, присяги передъ вѣтчиною, єи минуштістю и будучістю, присяги передъ костеломъ и вѣрою батьківъ, що нїколи до польского люду и до тыхъ, котрі зъ ихъ опіки мають удержанє, котрі остають підъ ихъ правнимъ зверхництвомъ, не будуть говорити по-

руски анї не будуть позволяти рівнодушно дивитись, коли би они межі собою уживали рускои мови.“

Друга вѣдзва накликає до береженя польскою народности у всходній Галичині и уважає за найлїпши до сего способи ось ті: 1) уживати лише польскою мовою дома, зъ родиню и службою, и по-за домомъ зъ своими; 2) лїцати ся Полякамъ при працї и забавахъ; 3) строго заховувати вѣрність вѣрї и обрядамъ римо-кат. церкви; 4) строго заховувати старопольскій релігійно-національний звичай, якї костелъ окремо лише въ польскихъ провінціяхъ и въ лат. обрядї для Поляківъ установивъ (горжкє жалє, рорати, оплатокъ и т. д.); 5) въ подружжя лїцати ся лише зъ польськими особами, бо инакше попереднихъ точокъ годї буде виконати, а польске почутє, котрого тутъ и такъ дуже мало, до нащадку мусить змарївти; 6) вѣдчи свою польскість треба визнавати и заявляти громадянамъ и торжественнимъ обходомъ національнихъ пам'ятокъ въ костелї, на товариськихъ и народнихъ зборахъ.

Отсе ті дві тернопільскі вѣдзвы. Новихъ лїкхъ для ратованя — чи властиво для будованя Польщі на Руси нема въ тыхъ вѣдзвахъ; все те Поляки роблять у насъ уже вѣдъ давна. Одно лише є для насъ нове: ото Поляки самі признають явно и ясно те, о чомъ мы давно знали и писали, що той „польскій людъ“, недавно Поляками вѣдкритий а проф. Гломбінськимъ на 1,200.000 душъ обчислений, не знає, не уживає и не розумїє иншою мовою крѣмъ рускои та й не почуває себе навѣть польськимъ, тѣлько рускимъ, — значить, его польскість має опирати ся єдино на тѣмъ, що вѣдъ належить до римо-кат. церкви! Доси Поляки завсѣгды проповѣдували, що обрядъ не рїшає ще о народности. Та шкода часу, о се спорити.

Що-до самихъ лїкхъ, до якихъ ті вѣдзвы взивають, то Полякамъ, чи дїдичамъ чи економамъ чи урядникамъ, вѣльно говорити по польски вѣсуды, де лише законъ не велить имъ уживати иншою мовою. Се вѣльно имъ такъ само, якъ и намъ. Нїхто не збороняє имъ и такихъ рїчей, якъ вѣрність для римо-кат. церкви, свѣтанє горжкихъ жалїв и т. и. О скільки вѣдъ ті лїкхъ будуть въ силі рускій народъ лат. обряду повернути до Польщі, о те насъ голова не болять.

Але далеко більшу вагу мають згадані дві вѣдзвы для насъ зъ иншого боку. Ото руска суспільність, котрої анї въ головї выступати агресивно противъ Поляківъ, котра має ажъ надто тяжку, часто єи сили перевишпаючи задачу боронити природнихъ правъ рускої народности та здобувати права конституційні, котрі у великій часті є для неї лише на папері, — та руска суспільність на жалѣ ажъ надто часто легковажить собѣ ті правила, якї у згаданихъ вѣдзвахъ кладуть ся за обов'язокъ Полякамъ въ ихъ агресивній роботї противъ народности рускои.

У насъ не часто єще лучає ся, щоби Русинъ, купуючи щось въ склепї, промовляв по руски, хочъ тутъ не о те ходити, щоби купця зрусчити, а о те, щоби вѣдъ за нашї грошї привикъ чути и поважати нашу мову. Мы, особливо по мѣстахъ, часто навѣть зъ Русинкою служницею говоримо по польски, коли она вѣдъ першою хвилі въ польскої мові до насъ заговорить, — хочъ тутъ ходити передовсїмъ о те, щоби въ нашомъ рускомъ домі не псувати гармонію що-до єєи рускости. Въ товариствахъ нашихъ дуже часто перерываємо руску розмову и змѣняємо єи на польску, коли лише з'явиться ся мѣжъ нами оденъ Поляк, — навѣть такий, котрий по руски добре умѣ

говорити, а лише въ упорї євоїмъ не хоче умѣти.

А що вже казати о тѣмъ, що навѣть въ урядахъ, де ходитъ о те, щоби черезъ невиконуванє права, признаного намъ въ законї або розпорядженю, але не радо признаного намъ въ практицї, не загіржувати легкодушно того, пераць тяжкою боротьбою здобутого права, — отже навѣть въ урядахъ зъ легкимъ сердцемъ уживаємо мови польскою замѣсть рускою!

Кілько-жъ то такихъ випадківъ, що одинокі вѣдмлюють ся навѣть зъ солідарности, до котрої зобов'язали ся словомъ честю, доходить що хвиля до вѣдомости загалу; а кілько ихъ є, про котрі мовити єи або й не знає ся!

Що прим. може въ пинївськихъ часахъ бути звичайнішимъ и такъ вѣдлого вѣдъ, всякихъ, навѣть найменшихъ трудностей, якъ рускій кїтї до державної каси? А кілько-жъ то Русинів урядниківъ, свѣтчиківъ, учителівъ, не казати вже про народнихъ, инше кїтї по польски! Знаємо навѣть пенсіоністѣвъ, оттутъ таки у Львові, навѣть визначнихъ, що иншутє кїтї по польски, хочъ уже анї авше не можуть надѣяти ся анї деградації бояти ся. Мы грозили имъ навѣть уже, що оголошимо ихъ имена; та дарма! Однѣ зъ такихъ уже навѣть тымъ часомъ упокоєв єи, инші живє и зъ загрози нїчого собѣ не робити. Ждемо на поправу, а даліше таки оголошимо.

Оттакє доносимъ намъ такожъ зъ Варшави, що рускій парохъ зъ Троєщини, хочъ має парохію дуже добру и на лїпшу подавати ся певно вже й не гадає, инше кїтї по польски, що анї самі урядники-Польки зъ пожалуванємъ насмѣвають ся зъ такого заясєрдїи чи лїзуєства. Той самъ парохъ випиєє такожъ слово p łskie, хочъ рускихъ газетъ є тѣлько, що має ихъ на шкѣрї до якого-небудь свого смаку. А при тѣмъ вѣдъ вѣдъ не тѣлько хоче ухадити, але й ухадить навѣть за патріота!

Чейже-жъ ті дві вѣдзвы тернопільскі користно впливають и на руску суспільність; а намъ таїкъ казана що-до береженя рускои народности и руского духа не до порівняння потрібнішимъ, нїжъ Польськимъ!

Бюджетъ краєвий на рік 1902.

Ухваленій надїдкомъ краєвими провѣсть бюджетъ фонду краєвого на рік 1902 представляє єи такє:

Видатки 23,265,158 К (майже 2 мільїони коронъ) більше, якъ въ роцї 1901 а доходи, вже зъ уваженємъ доходу зъ краєвихъ консумційнихъ оплатъ, обчисленого на 6,200,000 коронъ, претїмновано на 8,845,642 К. Не до бѣ рѣ вивисити, отже 14,419,516 К (о 743,923 К більше, якъ въ 1901 р.)

На покритє недобору ухвалений вѣдлѣ краєвий предложити єинові надїженє податківъ на рік 1902: а) по 60% вѣдъ приписаного податку (грунтового); б) по 62% вѣдъ приписаного домового податку зъ виникомъ вѣднихъ домов; в) по 71% вѣдъ безпосереднихъ личнихъ податківъ зъ виникомъ податку личного-доходного; г) по 71% вѣдъ податку приписаного вѣдъ вѣднихъ домов. — Для єиодаткованихъ въ Краковѣ и въ повѣтахъ краковскімъ и хшановскімъ податкова єиова буде: при а) 49%, при б) 51%, при в) и г) по 60%.

Зъ ради державнои.

Въ середу вѣдбуло ся послѣдне заєфданє палати послѣвъ передъ свѣтани. Ухвалено въ третѣмъ читаннї законъ о заєфдовихъ єпѣлахъ рѣдничихъ и въ другѣмъ та й третѣмъ читаннї законъ, що адвокатскимъ кандидатамъ дав право заєфтувати адвокатѣвъ въ справахъ о переступства.

Одержалисьмо

ФІІІІ

дальматинські кгр. 40 кр.

БРАТА ДІДОНЦЬ

Bracia Didonic

Львів ул. Чарнецького ч. 3.

Вина дальматинські

з власних винниць літр

46 кр. і вище.

Въ дискусію надъ закономъ о дію рні-
стахъ міністеръ фінансівъ Вемъ-Ваверкъ
заявивъ ся за упрощеніємъ сеп справи
дорогою розпорядження а не закона, зъ огля-
ду на трудности черезъ законъ о цертifi-
катахъ війсковихъ. Правительство годить
ся на выдане розпорядження заповняющего
дію рністамъ службовимъ контрактами право
урядниківъ и платно для вѣдѣнъ и сирѣтъ.
Правительство буде могло полагодити сю
справу доперва тогдѣ, коли палата ухвалить
потрѣбніи на се средства, т. е. 5 1/2 міліона
коронъ. Мнмо сен заявы міністра законъ
ухвалено въ третѣмъ читанію.

По дошій дискусію ухвалено такожъ
въ другѣмъ и третѣмъ читанію законъ о
полѣщенію платнѣ судовыхъ ав-
скултантовъ, хочъ міністеръ фінансівъ
заявивъ, що правительство зъ фінансовихъ
причинъ на сей законъ згодитися не може.

По ухваленю закона о охоронѣ впно-
градниківъ засѣдане замкнено.

Слѣдуюче засѣдане вѣдбудесе здасть ся
доперва за чотири тиждѣ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНІЙ.

Нова швайцарска президе-
нтура. Сими днями вѣдбувъ ся виборъ пре-
зидента и его заступника сполученихъ швай-
царскихъ кантонівъ.

Президентомъ выбранъ управитель справъ
заграничнихъ д-ръ Земпъ, котрый уже за-
нимавъ те достоинство въ 1894 р. Новый
президентъ родивъ ся въ 1834 р., кінчивъ
студію правничу, бувъ адвокатомъ въ Лю-
цернѣ. Въ лѣтахъ 1871—1873 належавъ до
рады державнои, вѣдъ 1873—1877 до рады
національнои, де репрезентувавъ католицко-
консервативну партію. Зъ причини занятъ
адвокатскихъ довгій часъ не принимавъ по-
сольского мандату, доперва въ 1880-хъ ро-
кахъ вступивъ наново до рады національнои,
де репрезентувавъ католицко-консервативну
партію. Зъ причини занятъ адвокатскихъ
довгій часъ не принимавъ посольского ма-
ндату, доперва въ 1880-хъ рокахъ вступивъ
наново до рады національнои и тамъ зани-
мавъ мѣсце прѣсѣдателя до 1886 р. Въ
пять лѣтъ позѣйше, въ грудни, выбрано
его президентомъ Рады звязковои, та най-
важѣйшимъ его дѣломъ на томъ новѣмъ
становищі було удержаніе головнихъ зе-
лѣнничихъ лѣній.

Его товаришъ віцепрезидентъ Дайхеръ,
уродивъ ся 1841 р. въ мѣстечку Штекборнѣ,
кінчивъ студію медичну и освѣтъ яко лѣкаръ
практикуючій въ родинній мѣсцевости. До
рады національнои належавъ вѣдъ 1869 до
1872 р. Въ 1879 р. бувъ выбранъ членомъ
кантональной управы въ Тургау, до Рады
звязковои увѣйшовъ 10 цвѣтня 1883 и вѣдъ
того часу понеремѣнно стоявъ на чолѣ де-
партаменту рѣльництва, торговлѣ и про-
мыслу. Дайхеръ має бути радикальныхъ по-
глядѣвъ и вже теперъ назначений кандида-
томъ на достоинство президента въ 1903
роцѣ.

Незгодавъ комитетъ македон-
скимъ и мѣжъ клубами номінально вѣдъ
него залежнимъ, доведуть имовѣрно до кри-
зы, не позбавленои ширшого політичного
значѣня. Именно новий комитетъ централь-
ний зобов'язавъ ся здержати підчиненій ему
комитетъ філіяльний вѣдъ всякої акції, яка
могла бы законотити спокій въ сусѣднихъ
державкахъ. Однакъ почальники філіяльнихъ
комитетівъ не хотять ся тому безусловно
піддатъ, а деки, якъ примѣромъ софійскій
выповни послухоу центральному софійского
комитету домагавъ ся, щобъ скликало кон-
гресъ всѣхъ македонскихъ комитетівъ, на
котрѣмъ бы запади ухвали такъ що-до всѣхъ
питанъ спѣрнихъ, якъ и що-до способівъ
дальшой пропаганды македонской. На случай
якъ бы центральний комитетъ того не зро-
бивъ, грозить комитетъ софійскій, що скли-
че такий конгресъ 27 грудня на свою руку
и застановить дальшій вкладки до фонду
центрального комитету.

Письма до нашої університ. молодіж.

Зъ Києва.

Глубоко співчуваючи боротьбі припн-
ченій національностей проти гнобителівъ,
боротьбі слабихъ проти міцнихъ — ми шлемо
братерський привіт товаришамъ-Українцямъ,
студентамъ у Львові, і від щирого серця ба-
жаємо повного успіху в їх славній боротьбі
за свободу національности.

Київська сільсько рада з'єднає землі
і організації. (Печатка).

[Ся заява зредогована въ двохъ мо-
вахъ: українській и великорускій, походить,
якъ зазначено вѣдъ "спѣлковои рады" кїв-
скихъ земліцтвъ і організацій. Нашимъ чи-
тачамъ мусимо пояснити, що слухачѣ ви-
сшихъ російскихъ шкілъ групують ся въ
"земліцтва" після того, де хто покінчивъ
гїмназію, се єсть менше-більше послѣ адмі-
ністративного подѣлу державы. Бувають
отже примѣромъ земліцтва українскі: кїв-
ське, волынське, полтавське, чернігівське
и т. д., и неукраїнскі: тамбовське, сара-
товське, півночнокавказське, полудневокавказське
и т. д. Земліцтво дає о самоосвѣту и са-
мопомощѣ "земляковъ". Коже земліцтво має
установъ, де находитъ виразъ и політичній
цѣли земліцтвъ. Черезъ те земліцтва ма-
ють и революційний характеръ. На чолѣ

земліцтвъ стоять "представники", а пред-
ставники всѣхъ земліцтвъ разомъ творять
"спѣлкову раду" (союзный совѣтъ). Спѣлко-
вий рады ведуть підземне, жите и тільки въ
часакъ студентскихъ розрухівъ выступають
на чолѣ руху. Останними роками спѣлкові
рады пробувають уряджувати "студентскій
звѣздъ" зъ усенъ Россіи — розумѣя ся тай-
ни. Передъ двома роками вывила поліція
такий звѣздъ въ Одесѣ и участниківъ по-
розсылала по найдальшихъ закутинахъ дер-
жавы.]

Зъ Берлина.

Польска молодіжъ зъ Шарльоттенбургъ
пѣдъ Берлинномъ и зъ Берлина вѣдбула
вѣче, на якомъ ухвалила слѣдуючій резо-
люцію:

1) Młodzież polska wszystkich zabogów,
kszałca się w Berlinie i Charlottenburgu, na
zebraniu dnia 5 grudnia 1901 w Berlinie, uchwa-
la wyrazi sympatyi kolegom Rusinom w dą-
żeniach ich do utworzenia odrębnego uniwersyte-
tu rusińskiego we Lwowie. Polacy pamiętają o
tem, że nie wolno żadnemu narodowi, tembar-
dziej pobratymczemu, stawiać na drodze do kul-
turalnego rozwoju. [Ся ухвала запала одно-
голосною.]

2) Równocześnie odpieramy z oburzeniem
odezwę "Czytelnia akademickiej" we Lwowie w
sprawie ruskiej, jako jezuicką i wykretną. [Ся
друга ухвала запала більшостию голосівъ,
бо часть студентівъ усунула ся вѣдъ голо-
сованя въ сій матеріи за-для необознаком-
леня зъ львівскими відносинами.]

Вѣдъ Украинцівъ...ского университета въ Россіи.

До студентівъ-Українцівъ львівського у-
ніверситету!

Ми студенти-Українці університету
в... , твердо переконавшись, що лиш
той виправ справу, хто завзято бореть ся,
щиро житимъ нашимъ братамъ успіху в бо-
ротьбі за право українського народу до
освѣти на рідній мові, як шлях до осягненя
найвищого розвѣтту народнихъ силъ и народ-
ної культури на ґрунті вселюдськихъ ідеалівъ.

Примусені бореть ся за теж саме при
умовахъ російського політичного ладу, ми
об'являємось тримати прапоръ боротьби проти
утиеску та гнобленя як особи, так і нації —
свѣдомі, що чоловікъ певенъ тільки того пра-
ва, яке він може взяти збройною рукою.

(35 підписівъ.)

Зъ Ціріха (въ Швайцаріи.)

Студенти ціріхского університету, ро-
домъ зъ Австріи, Россіи, Польщі, Нѣмеч-
чины и Швайцаріи, въ числѣ 112 людей,
вразѣ зъ 11-ми доцентами сего університету,
мѣжъ якими подыбуемо имена кількохъ
всесвѣтнихъ научныхъ свѣтилъ, выслали до
нашої молодіжы зайну симпатію, яку освѣ-
туть подаємо въ ориґиналѣ и перекладѣ:

Kollegen!

In Anbetracht der jahrhundertlangen Unter-
drückung, unter welcher das ruthenische Volk
in Ostgalizien so schwer gelitten hat, und trotz
aller politischen Wandlungen auch heute noch
leidet;

in Erwägung, dass jede Nation ein volles
Recht auf Erhaltung und Pflege ihrer Mutter-
sprache und auf eine selbständige Entwick-
lung hat;

in Erwägung, dass die vier Millionen Ru-
thenen in Oesterreich-Ungarn ein unbestreitba-
res Recht auf ein ihrer Volkszahl entsprechen-
des nationales Bildungswesen haben und somit
auch auf eine eigene Universität;

in Erwägung, dass die ruthenischen Stu-
denten, indem sie für diese gerechte Forderung
eintreten, auf den Widerstand eines ebenso
kurzsichtigen, wie brutalen Chauvinismus sto-
ßen, und dass dieser Widerstand eine nach-
drückliche und energische Gegenwehr durchaus
rechtfertigt;

sprechen die unterzeichneten Züricher Aka-
demiker den ruthenischen Studenten zu Lemberg,
welche für die Errichtung einer ruthenischen
Universität kämpfen, ihre unumwundene Sympa-
thie und Hochachtung aus und fordern sie auf,
in ihrem gerechten Kampfe, der ein Kultur-
kampf im edelsten Sinne des Wortes ist, stand-
haft auszuharren bis zum endlichen Sieg.

Professor Dr. A. Dodel; Dr. K. Fürrer;
Professor Dr. Gaule; Professor Dr. H. Herkner;
Professor Dr. I. Platter; Professor Dr. Schröder;
Dr. A. Fick; Dr. Fr. W. Förster; Dr. R. Höber;
Dr. R. Willi; Professor Dr. Eismann.

Дальше підписи 112 студентівъ.

[Въ рускомъ перекладѣ ся заява зву-
чить:]

"Товариш! Зъ уваги на столѣтня грѣва-
ючій угнѣтъ, вѣдъ якого рускій народъ
східнои Галичини такъ тяжко терпѣвъ, и
мнмо всякихъ політичнихъ змѣнъ до нинѣ
ще терпѣть; — зъ уваги, що кождый на-
родъ має повне право на удержане и на
плекане своєї матернои мовы и на само-
стійный розвѣй; — зъ уваги, що чотири
міліони Русинівъ въ Австро-Угорщинѣ ма-
ють неоспориме право на відповідне ихъ
числу національне шкільництво а затымъ
такожъ на власний університетъ; — зъ
уваги, що рускій студенти, выступаючи за
симвъ оправданымъ жадаемъ, наткнули на
опѣръ рівно короткозорого, якъ и брутал-
ного шовінізму, та що той опѣръ цѣлкомъ
оправдує рѣшучу й енергичну оборону; —
підписаніи академики въ Ціріху высказують
Русинамъ-студентамъ зѣ Львова, котрі бо-
роть ся за утворенє власного руского уні-
верситету, свою щирю симпатію и поважанє
и визнають ихъ — выдержати въ той пра-
ведливѣй борѣ, що єсть культурною борбю
въ найблагородѣйшѣмъ сего слова значѣ-
ню, непохити ажь до остаточной побѣды!"

Голос в сираві запрошенія нашихъ студентівъ чеськимъ студентами.

Ческі студенти, якъ звѣсно, запросили
дуже сердечными словами нашихъ академи-
ківъ-бурлак на університетъ золотой Праги —
оказати-б первоцвѣту австрійского славян-
ства. Що ті записани щирѣ, безъ всякой гад-
ки, се видно зъ цѣлого змѣсту письма; що
чеські студенти виконали би до йоти свое
приреченє и поспішили би зъ всякою помо-
чею для запрошенихъ, о тѣмъ тежъ нема сомнѣ-
нїю. Отже треба лишъ подумати объ тѣмъ, чи
стоять які перепони до виконаня того плану, аби
наші розбиті сѣтовки ввійшли тежъ до чеськой
almae matris.

Мігъ би хто закинути, що до Праги за-
далека дорога, що в Празі жите дорожше
ніжъ у Відні або Кракові, що викладава
чеська мова справлять деки трудности в сту-
дахъ. Здає ся менѣ, що більше причинъ contra
не найде ся.

Зъ нихъ хіба перша мала би дещо за со-
бою, та хто зна, чи воно дуже дальше до
Праги якъ до Відня, а впрочімъ виданий на
кошти дороги грѣш може принѣсѣ би більший
пожитокъ, ніжъ се на першій поглядъ здавалосьъ
би. Що-до другого, то годі припускати, щобъ
у Празі жили самі богачі; в там і біднійші
люде, а певно жите достаточнѣйше а дешев-
ше якъ у Львові. Впрочімъ можна числити на
певно, що практичні чеські студенти, об'яв-
ляши занятіе долею нашихъ бурлак, вкажуть
імъ такі жерела, де би можна жите достатно
а не дорого. — Що-до викладової бесѣди, то
зі вгляду на той доведений фактъ, що Рус-
нови зъ поміжъ усіхъ Славянъ найлегше вивчи-
лись другої бесѣди, я думаю, що за три мі-
сяці Русин побувши в Празі вивчить ся че-
ської мови такъ, що мігъ би сідати до іспиту.

Зъ другого боку годі не видѣти тихъ ко-
ристей, які би ввійшли зъ того не лишъ для
нашихъ академиківъ, але і для цѣлого народа.

Насампередъ треба признати, що Чехи
можуть служити за взір для всѣхъ Славянъ в
борбі на поли народнихъ правъ и національної
свободи. Поможинъ міжъ такими закаленими
борцями кілька лѣтъ, набравъ ся такого завзя-
та, що стане на цѣлий вікъ. А при тѣмъ зъ та-
кой школи годі некористати у всѣхъ практич-
нихъ напругахъ. Наші академики були би в
Празі нашою народною делегацією міжъ Че-
хами. Вони освѣдомлювали би їхъ особливо
на точці москвофільства.

Чеській загал видко не може зрозу-
міти, чому ми Українці-Русини не можемо
і не смѣємо бути москвофілами. Сю справу
треба Чехамъ пояснювати нераз і не два, а се
би гарно перевели палкі освѣчені молодецкі
голови, до чого ми поки що не мали спро-
можности, аби се робити систематично.

Чехи понимаютъ москвофільство на свій
ладъ зъ застереженіемъ salva rei substantia своєї
народности. У насъ таке москвофільство —
хочъ, думаю, можна би на него згодити ся —
не значить нічого. У насъ москвофільство
рівнає ся цѣлковитій негачіи самого себе, а
чей-же сего розумний чоловікъ від жадного
народа вимагати не може. Таке фальшиве
може і несвѣдомо пониманє річи можна
усунути лишъ постійнимъ, систематичнимъ
відчитамъ, викладамъ, розговорами приват-
ними про нашу національність, історію, зма-
ганя, здобутки и т. д. Сего ми не в силі на-
разі перевести, не маючи своїхъ речниківъ на
місці. А коли-б се поже пониманє річи да-
лось усунути, коли-б чеській загал мігъ насъ
ближе пізнати, тогдѣ-б він уяв ся за нами
і сказавъ би своє слово. А що у Чехіхъ послѣ
выбрані по волі виборцівъ, а не іменовані пра-
вительствомъ, тимъ самимъ мусять числити ся зъ
волею своїхъ виборцівъ — тогдѣ можна би при
помочи чеського освѣдомленого про насъ за-
галу наперти на чеськихъ послівъ в парламенті,
щобъ ніхто не посмѣвъ оправдувати галицко-
го правительства, якъ се зробивъ свого часу
посолъ д-ръ Странскій. Тогдѣ би і послѣ чеські
мусили підперти наші змаганя в здобуваню
національнихъ правъ.

Такъ отже усе промовляє за тимъ, щоби
зъ тихъ щирихъ запросинъ скористати і бодай
якусь часть нашихъ бурлак післати до Пра-
ги. О однімъ я лишъ не згадавъ; чи вже не за-
пізно. Надъ сѣмъ нехай подумаютъ ті, що при-
ступлять до виконаня того плану.

Вережани 16 грудня 1901.

А-р Андрей Чайковский.

Причини до історіі сесесні русько-української молодіжы із львівського університету

(зібравъ Василь Калинин.)

II.

В кілька днівъ пізнійше приносить пе-
дель П. року богословія п. Зелінський Іванъ
до канцелярії геологічного декадату індекси
з П-го року. Лишъ п. Зелінський заговоривъ
по русько-українськи, що приносить індекси,
перервавъ ему яс. др. Фіалекъ бесѣду і, цілий
дрожачи зі злости, каже: "Jak? jak? jak? Nie
rozumiam po rusku!" П. Зелінський повто-
ряє те разъ, якъ попереднього разу, що вінъ
з руської гїмназіи, що непременно би було
деканомъ слухати, якъ би вінъ калічивъ по русь-
ко-українськи. Кс. Фіалекъ відвернувся нерво-
во, ніби за чимъсь глядає, а за хвильку
відвертаєсь: "Aha, pan przyniósł indeksy! Ile
ich jest!" П. Зелінський відповідає: "Пятьде-
сятъ шість!" Кс. Фіалекъ: "Nie? ile? Nie roz-
umiem!" П. Зелінський каже зновъ: "Пятьде-
сятъ шість!" О. проф. др. Комарницький —

присутній сій сесіі — перебиває: "Pięćdzie-
siąt sześć!" Кс. Фіалекъ записавъ і ставъ пере-
глядати індекси. Зновъ накинувъ ся на п. Зе-
лінського за фотографію, за імена професо-
ривъ писані по руски, за родоводи. "To wszyst-
ko gęsz pedla przyniósł pan za ręką; ja tego
dalej nie zniosę!" і т. д. А коли п. Зелін-
ський зачавъ представляти, що до теперъ не
скій зачавъ представляти, що до теперъ не
вматано фотографій, що о нихъ постаравъ ся,
хотѣло хвильку переривавъ его бесѣду кс. Фіа-
то що хвильку переривавъ его бесѣду кс. Фіа-
лекъ словами: "Nie rozumiem!" — то зновъ:
"Mnie nie nie obchodzi, jak dawniej było! ja się
trzymam przepisów i tylko siebie pilnuję."

Відтакъ мавъ п. Зелінський майже що
другий день діло до кс. декана Фіалка —
і кожного разу повторяла ся та сама історія.
Якъ лишъ кс. Фіалекъ почувъ русько-українське
слово, тративъ зі злости притомність і попа-
давъ в страшний аністъ.

Одного разу кс. Фіалекъ трохи охолонувъ
і каже майже просіянимъ голосомъ до п. Зе-
лінського: "Proszę pana, tak pan wie, że ja po-
rusku nie rozumiem"; dalszego pan mówić pe-
rusku nie pozwolę! Коли на то п. Зелінський заявивъ, що
по польски говорити не буде, від того часу
ще більше кидавъ ся на него кс. Фіалекъ і
прямо ігнорувавъ его. Дуже часто стоявъ п.
Зелінський в канцелярії геологічного дека-
дату цілий чверть години, а деканъ нарочне
балакавъ зъ першимъ-ліпшимъ Полякомъ — навітьъ
про приватні справи, щобъ лише п. Зелін-
ський допустити. Разъ пр. розпирявъ кс. др.
Фіалекъ цілий пів години зъ якимсь Полякомъ
"z Królestwa" за "mieszczaników" і т. п., а пе-
дель Зелінський ждавъ.

Поляка-педля кс. Фіалекъ все скорше
приймавъ, хочъ той Полякъ прийшовъ разомъ зъ
педелемъ-Русиномъ п. Зелінськимъ. Зъ Полякомъ
обходивъ ся якъ найчужнійше, а п. Зелінського
в присутності Поляка ще більше зъ гори
набривъ за найменшу неточність, а найча-
стѣйше зовсімъ неслухно.

Дѣточе свято.

Святой Николай! Скільки то приман-
чивихъ та солодкихъ мрій викликає се
слово въ маленькихъ головкахъ дѣтворі!
Ждуть на него такъ, якъ молода вѣдданни-
ця на хвильку вѣнчаня. Ждуть на него и
мрѣють. Коже зъ нихъ має свою "велику"
мрѣю та звѣрює ся зъ нею передъ мамою
та передъ татомъ. "Менѣ святой Николай
принесе щось гарного! правда?" — "Прине-
се дитинко!" каже мама. "А що принесе?"
— "Не знаю це! А ты чого хотѣла бы?"
пытаетъ мама. — И мала потѣхонька щечебе
свои бажаня, розвивавъ свои "мрѣї" про
ляльку, "таку велику, що рухавъ руками и
вѣсь сидѣти", а малый козакъ сгяє уявою
по "коника" та "стрѣльбу". Надходить вѣнчан-
сей, святой Николай — и бажаня та мрѣї
дѣточі перемѣняють ся въ менше або біль-
ше вдоволюющу дійствність.

"Руска Бесѣда" отворила въ середѣ дѣ-
тичь свои комнаты. Вечерницѣ розпочались
о годъ 5 по полудни при участі майже пов-
тора сотки дѣтей. Цѣлий трудъ забавити
молоде поколѣнє прийняла собі за обов'язокъ
п-на Ольга Барвѣнська и вивязала ся совѣст-
но изъ сепъ задачъ а труды и подѣляла п-а
Шухевичѣвна. Розбавленіи личка дѣтвори
розяснювали поволі засумовані послѣдніи
ми подѣями лица родичівъ а користъ зъ того
припала товариствамъ "Русланъ" и "Шкіль-
на Помощь"; котрі подѣлили ся чистимъ до-
ходомъ зъ буфету. Въ програму входили
спѣвы, товариські забавы, магичні образи
старанемъ п. Дуткевича, котрий мѣжъ ин-
шимъ показувавъ нашимъ дѣтямъ портреты
просвѣтителівъ Руси; Шевченка, Пашке-
вича и т. а, закончила промова св. Николая,
котрий щедро обдарувавъ молоду генера-
цію пъ заохотивши ея до всего доброго.

Въ четверть уладило въ великій салъ
Народного Дому таке саме свято Руске То-
вариство педагогічне для дѣвчатъ, учаю-
чихъ до школы при женській семинарії и
на курсы науки руского языка. Сяла за-
повнила ся вже около 4-ои години молоды-
ми школярами и гореткою школяріковъ.
Дѣтей збралось кілька сотъ. Щобъ зъ сѣ-
нь та доньокъ свѣщеніковъ и урядниківъ стали
до забавъ дѣти ремѣсниківъ и бідныхъ зарѣб-
никівъ. Дѣточе свято звеличавъ запрошенийъ
панями учительками Преосв. Митрополитъ
Шептицькій своєю присутністю и даромъ
(200 кор.) Управа вечерка спочивала въ ру-
кахъ панъ: Бѣлецкой, Паньківской, Барвѣн-
ской, Шухевичѣвнои, Ігнатівнои и помѣч-
ницѣ. Владыку, коли появилъ ся на салѣ въ
товариствѣ о. крил. Чапельского, прийнято
красно вѣдѣванимъ дѣвчатами "Многая
лѣта" а при вѣдходѣ мусѣвъ Преосвященныйъ
перевѣдати ся посередѣ рядівъ дѣтворі, що
тиснула ся уцѣлювати его руки. Забавы об-
дарованои ласочами молодежи протягли ся
до 7-ои год.

Рускі ремѣсники, що групують ся въ
товариствѣ "Зоря", обходили такъ само тор-
жественно свято Николай въ своимъ льока-
ли а законченє припало въ участі "Кружко-
ви українскихъ дѣвчатъ", що урядивъ Ни-
колаївскій вечерницѣ о 8 год. вечеромъ въ
комнатахъ "Бесѣды". "Дѣтей" въ вѣдѣ вѣдъ
15 лѣтъ въ гору появилъ ся такъ багато,
якъ рѣдко. "Св. Николай", уфракований
"чортъ" и такий самъ "ангелъ" забавляли
сю "дѣтворю" своимъ позаземскими и зем-
скими пригодами та роздѣлили небесній да-

*) При кінці отсеї хроніки докажемо,
що кс. др. Фіалекъ, умѣ читати по русько-
українськи і друкованє і писанє, і що мову
русько-українську розуміє.

Реставрація С. РАЙХА

Рянокъ ч. 5,

порука въ великомъ

выборѣ всякого рода

напитки, якъ:

Правдиве Пиво Окоцімске, Вина

и Мѣдъ въ першорядныхъ фирмъ. — Кухня у влас-

номъ зарядѣ. — Абонаментъ мѣсячний приймає ся. 508

ручки. Бридкому половині дбала ся гора... рбозок. Середь товаришських и горь, лютерин, зь якого перша wygrana — живий когутъ — доставъ одбои зь красавичокъ, и т. п. протигнула ся забава поза півночъ — *Витовт Д.*

НОВИНИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ мольоністів! Просимо о жертвы на купно друкарнъ до Параны.

— На книжочку виланову Товариства взаимн. кредиту „Дністеръ“ ч. 1800 випустило дальше: Дня 18 грудня 1.522 К 64 с., дня 19 грудня 480 К 54 с. и 1.000 вбдъ одной особи не бажаючої названя ед, разомъ 1.480 К 50 с. По день 19-ого грудня зоббрало ся складокъ на сесю книжочку 19.825 К 27 с.

— Товариство „Народна Торговля“ призначила на фондъ допомоговий для академічної молодіжи 500 К.

— Черновецький університетський сенатъ остаточно по довгихъ коровадахъ водкинувъ подана нашихъ академіківъ о вписъ на тамошний університетъ, мотивуючи своє рѣшене „опбзненемъ“ поданъ. Однакъ той мотивъ не выдержуе критики, бо нашъ молоді емігранты внесли тамъ подана ще кілька день передъ 13-ымъ грудня, який бувъ остаточно реченцемъ до вношеня поданъ. Властивого мотиву водмовного рѣшеня сенату треба шукати цѣлкомъ де инде, а певно не въ сферѣ обективности! Въ сѣмъ переконанію мусить утвердити кождою и тая обставина, що цѣла професорска колегія була за принаемъ нашихъ студентівъ а тільки кілька одиниць, що якъ-разъ засѣдають въ сенатѣ, спротивили ся сему, побоюючись руского переваги на черновецькомъ університетѣ. Черезъ сю незгоду середъ професорской колегіи и протигнула ся справа такъ довго. — Та неприяты студентъ не втратять нічого, бо кільканацятьохъ зъ нихъ принято вже на краковскій університетъ а прочихъ кілька десятківъ обѣцявъ принято ректоратъ ческого університету въ Празѣ. Туда и поѣхали вже делегаты молодіжи для внесеня поданъ. Ческі студентъ обѣцяли имъ всяку підмогу.

— Нашихъ богословівъ прийняли всѣхъ, університеты краковскій и вѣдєньскій. Въ Краковѣ уже всѣхъ вписано, а для принаемъ сенатомъ вѣдєньского університету вызначено для личныхъ вписовъ якъ реченець день 10-ого н. ст. сѣчня 1902. Для увольненя вбдъ такъ и т. зв. „чесного“ треба мати: перифікаль конекторіи, свѣдоцтво убожества (затверженого урядами громадскимъ, парохіальнымъ и староствомъ), свѣдоцтво зрѣлости и водходу въ нѣм. перекладѣ и індексѣ зъ фотографією.

— Преосв. Еп. Константинъ Чеховичъ приѣхавъ сегодня ранѣшнимъ поѣздомъ до Львова и гостить въ митрополитичѣй палатѣ.

— Краевый маршалонъ розбѣславъ до соймовыхъ послбъ запрошене на перше засѣдане сойму, котре водбуде ся д. 28 с. м. Рано водбудеся богослужене въ церквѣ св. Юра о год. 9-ой, а въ латинской катедрѣ о год. 10-ой. На порядку дневномъ першого засѣданя сойму буде: 1) бюджетова провизорія, 2) верифікація выборовъ 110 послбъ, 3) удѣлене позволеня на побиране митъ и оплатѣ громадскихъ.

— Билеты вступу на засѣданя сойму выдавати буде соймова канцелярія (будинокъ соймовый I. поверхъ) дня 27 с. м. мѣжь 11 а 1 годину въ полудне на перше засѣдане, а на дальшій засѣданя все днемъ попередъ мѣжь 6 а 7 годину вечеромъ.

— Достойнство руского архимандрита яке приолугувало Игуменамъ монастыря оо. Василіянъ въ Жовквѣ, але вбдъ смерти бл. п. Хомчиньского мовѣ-бо пошло въ непамять — одержавъ вбдъ папы — якъ доносить нинѣ органъ намѣстника — о. д-ръ Климентій Сарниціи. Якъ звѣстно, архимандритови приолугують такъ вишній водзнаки, якъ и владицѣ, т. е. хрестъ, митра и жезлъ. [Треба знати, що кождочасный настоятель монастыря ксс. Домінікановъ въ Жовквѣ е инфулатомъ.] О. Сарниціи е вбдъ звышъ трицять лѣтъ професоромъ львовского університету, выкладае св. Писмо старого завітту и языки оріентальны та й писавъ въ томъ напрямѣ. Газета Narodowa, подаючи вѣсть о именованю о. Сарниціи, додае вбдъ себе: „Знаменитою его заслугою естъ, що давъ починъ и успѣшно поддерживавъ реформу Василіянъ, который то чинъ числитъ теперь 190 членовъ. За тую то голову заслугу надавъ ему папа се найвысше достоинство. О. митрополитъ Шептицкій самъ вчера въ монастыри оо. Василіянъ львовскихъ оповѣстивъ о. Сарниціи се папске именоване, а церковно-обрядовый актъ тои всталиціи

водбуде ся небавомъ. Изъ сердца радуемо ся зъ нагоды такого водзначеня о. Сарниціи, который умѣвъ поглотити науку зъ побожностю, любовь Польщѣ зъ любовью Руси и того ордена, которого давній традиціи и заслуги намагае ся воскресити. Воже допомагай ему!“

— Календаръ стінний на рін 1902 розбѣслано въ среду зъ „Дѣломъ“ лише въ 800 доставленыхъ намъ примѣрникахъ, диятого не всѣхъ Ви. передиплатили „Дѣла“ могли его одержати. Нотуємо се для оминеня можливыхъ рекламаций.

— 1-ий концертъ львовской „Лютнѣ“ за рѣкъ 1901/2 водбуде ся въ недѣлю 22-ого с. м. въ сали „Народного Дому“ при участіи баритониста Адама Подвѣга и капельмайстра К. Ролля зъ оркестромъ 30 п. п. Програма, якъ звычайно, богата и добора. Початокъ о 7 год. веч. Вступъ на сали 3 К (крѣсла для пань и старшихъ мужичинъ), галерія 1 К.

— Зъ „Народномъ Торговлѣ“. Звертаемо увагу интересованыхъ на оповѣщене конкурсу на посады инспектора и старшого бухгалтеря въ нашомъ товариствѣ, додаемо, що компетуючі о тѣ посады мають кромѣ наведеныхъ тамъ грамотъ, предложити всѣ свѣдоцтва водбутыхъ наукъ школьныхъ и практикы и подати такожъ референціи. — Дирекція „Народномъ Торговлѣ“.

— Авансъ мѣстъ. Розпорядженемъ цѣлого кабинету перенесено на основѣ послѣднего списку населеня мѣста Яворовъ, Вохню, Хшановъ зъ IV. до III. класъ додатковъ активальныхъ для урядниківъ державныхъ. Урядники одержать еще въ сѣмъ мѣсяцѣ той підвищенийъ додатокъ за цѣлый 1901 рѣкъ. Правительство намѣрае ще кілька ишнихъ мѣсяцевъ, въ котрыхъ пануе ноторія дорожня, безъ взгляду на число населеня, перевести до вышней класы активальныхъ додатковъ.

— Пригода Англіиця у Львовѣ. Непила пригода лучила ся Англіицѣи Гартлиеви. Бдуци до Баку задержавъ ся у Львовѣ, а що вымѣвъ говорити лишь по англійски, то понавъ у сварку зъ трамвайнымъ кондукторомъ а той казавъ его арештувати. Англіицѣ опраравъ ся полиціи и клявъ безъ мѣры а спровадженый на инспекцію полиціи понавъ выкрикувати и водпрожувати ся. Прикинаний лѣкарь узнавъ его боевойнымъ, тожъ полиція водставила его до кулпаркѣвского заведеня. Доперва по десятиохъ дняхъ зголосивъ ся до него якийсь крапанъ, що мешкае у Львовѣ, и ему удало ся выдобути розлученое, але на умѣ зовсѣмъ здорового Англіиця зъ дому боевойныхъ. Добре вѣнъ затамить столицю Галичины!

— Обманство. Станиславска полиція арештувала рѣзника зъ Лысця Кольмана Бала, що доставлявъ сѣкане мясо для войска, бо показало ся, що вѣнъ мѣшавъ до волового такожъ коньске мясо, а помагали ему въ томъ рѣзники Розінеръ и Шнаперъ, оба зъ Лысця.

— Важне для учителѣв. Відомо кождому зъ учителѣв, що наука історіи природописной осягае найскоршій и наилучшій успѣхи тогды, коли тракутъ ся ѣи при помощи оказивъ входячихъ вачеркъ тожъ науки. Тому кождый учитель а взгляду кождый зарядъ школы, который такой збѣрки не посѣдае, повиненъ о нѣ постаратись. Такі збѣрки, в склад котрыхъ входятъ найрѣзороднѣшій оказы минералогіичні, ботаничні и геологіичні, можна дістати и то за дуже низку ціну у Иосифа Петрушевича, емер. учителя в Новици ад Калущ, почта лосо.

— 1801—1901. Населене Европы выносило въ р. 1801 около 175 миліонѣвъ мешканцівъ а послѣ сегорѣчного списку числитъ по-надъ 392 миліонѣвъ.

— Дробній вѣсти. Намѣстникъ гр. Пінінскій повертае завтра за Гримахова до Львова. — Вѣдєньска політехника ухвалила надати архик. Райнерови и министрови Гартлеви почетный доктораты наукъ техничныхъ. — Святочній феріи въ львовскомъ університетѣ тревати будутъ вбдъ завтра до 15 сѣчня, а въ політехніцѣ до 14 сѣчня 1902 р. — Въ півночній Америцѣ пануе страшна студія. Декуда морозъ доходить до 48°. Въ Чикаго вбдъ двѣста лѣтъ такой студіи не затамилі. — Рада мѣста Дрогобича надала почетне горожанство намѣстникови гр. Пінінскому и презесови польского „кола“ Яворскому. — Нова каденція розправъ карныхъ передъ трибуналомъ львовскихъ судѣвъ при сяглыхъ розпѣчѣхъ се 20 сѣчня 1902. — Секретаремъ повѣстовой рады въ Збаражи именований Дашинскій, братъ краковского посла. — Дня 13 с. м. померъ Ферд. Гернъ почтмайстеръ въ Залучи коло Статина. — Въ Загребѣ дало ся оногды чути дуже сильне трясене землѣ, що тревало пять секундъ; богато домѣвъ е uszkodженыхъ. — Трибуналъ касацийный у Вѣднѣ увольнивъ вбдъ вини и кары ведучого жидѣвскій метрику въ Станиславѣ Мака Вибрица засудженого тамошнимъ судомъ на 14 дѣвъ арешту за

обманство. — Львовскій кандидатъ нотаріальный на довѣрочныхъ нарадахъ ухвалили внести петицію до министерства судѣвництва о утворенѣ другого нотаріату въ Ярославѣ. — Редакцію Przeglądu обнимаютъ зъ днемъ 1 сѣчня 1902 д-ръ Конечны и гр. М. Милецкий. — Въ Загѣцкахъ померъ тамошній нотаръ и б. бурмістръ Ант. Гросъ. — Въ Комарнѣ въ нѣчѣ зъ 17 на 18 с. м. не выслѣдженъ доси злочинцѣ вломилі ся до блаватного склепу Салъ Минцеръ и забрали товарѣвъ на 4.000 К.

Комітетъ для запомоги академикѣв проситъ присилати всѣ датки на адресу: Д-р Ярослав Кулачковскій директоръ „Дністра“ — або: „Товариство взаимн. кредиту „Дністеръ“, книжка виланова ч. 1, 1800, у Львовѣ.

Комітетъ: Д-р Ярослав Кулачковскій, Волод. Шухевич, о. Ал. Темницький, Д-р Костъ Левицкій, Д-р Бог. Озаркевич, Д-р Сидір Бритман, Д-р Олекса Грабовскій, Лонгин Цегельскій.

Русини! Памятайте на агітаційный фондъ „Народномъ Рады“ у Львовѣ!

Телеграммы.

Вѣдєнь 20 грудня. Прибувъ сюда угорскій президентъ министровъ Сель. — Зъ нагоды царскихъ именинъ водбудъ ся вчера обѣдъ въ палатѣ цѣсарскѣй. Присутній були цѣсаръ, архикнязь Францъ Фердинандъ, гр. Каппишъ зъ персоналомъ амбасады, гр. Голуховскій, д-ръ Керберъ, кількохъ министровъ и высокихъ достойныхъ. Цѣсаръ вѣствъ тоаствъ на честь царя.

Берно (мор.) 20 грудня. Торговельно-промысловій палаты въ Бернѣ и Оломуцу розвизуютъ ся зъ днемъ 26 с. м. и на основѣ нового закона мають до трехъ мѣсяцѣвъ перевести ся нові выборы членѣвъ тыхъ палатъ.

Будапешть 20 грудня. Репрезентація мѣска ухвалила водзвати правительство выдати законъ противъ поведінковъ.

Дрезно 20 грудня. Въ польскій и чеській товариства въ Саксоніи одержали приказъ, чтобы въ будучности ихъ члены на загалныхъ зборахъ промовляли лише по нѣмецки.

Царгородъ 20 грудня. Тутешній дневникъ, обговорюючи справу кретенську, увѣняють, що интересованій державы запоручили status quo на Кретѣ и верховну власть султана.

Лондонъ 20 грудня. Министерство войнъ зарядило нову высылку войска до полудневои Африки. Въ сѣчнѣ мае туда водѣйти шѣсть баталіонѣвъ милиціи.

Фрайбергъ 20 грудня. Студенты тутешной академіи горничой запротестовали противъ приниманя чеськихъ студентѣвъ до академіи.

Прага 20 грудня. Выдѣль краевый ухваливъ предложити соймови провизорію бюджетову до конца марта 1902 р., полишаючи додатокъ до податковъ въ дотеперѣшній высотѣ 55%. Дальше предложитъ той выдѣль затягнене позички въ краевомъ банку въ сумѣ 5 мил. К. и то не на покрытие бюджетового недобору, который выноситъ 4.300.000 К., але на побыльшене запасѣвъ кассовыхъ, чтобы ихъ можна ужити въ разѣ потреби.

Берлинъ 20 грудня. Ректоръ университету не позволилъ на зборы нѣмецкихъ студентѣвъ въ справѣ, польскѣй, отже зборы скликали давѣшній студентъ. Критиковано поведене Поляковъ, що они дробній справы подносятъ до великого значѣня; запротестовано противъ антирусскихъ демонстрацій Поляковъ у Львовѣ и Варшавѣ и водзвано нѣмецкихъ студентѣвъ, чтобы на польскій зачѣнки умѣли дати водповідѣ по нѣмецки. (Такъ само, якъ львовскій сенатъ, въ своѣй водозвѣ до польского молодіжи! — Ред.)

Петербургъ 20 грудня. Великій князь наслѣдникъ престола назначеный до службъ морскон. Вицеадмиралъ Каснаковъ, членъ адмираліи Триета и управитель министерства маринарки именований адмиралами.

Конкурсъ.

Отсымъ розписуемо конкурсъ на стѣдуючі посады:

I. Инспекторъ складѣвъ другого степеня службовыхъ зъ платою по 2800 кор. рѣчно зъ правомъ побираня пяти пилѣтнихъ додатковъ службовыхъ: два першій по 300 кор. а три дальшій по 400 кор., числячи вбдъ дня заименованы статымъ инспекторомъ черезъ Совѣтъ управляючий.

II. Начальній бухгалтеръ II. класъ третого степеня службового зъ платою 2400 кор.

рѣчно и зъ правомъ до пяти чотирѣхъ додатковъ службовыхъ: два першій по 200 а три дальшій по 300 кор., числячи вбдъ дня заименованы статымъ начальнымъ бухгалтеромъ черезъ Совѣтъ управляючий. До больше якъ тыхъ пяти чотирѣхъ додатковъ службовыхъ бухгалтеръ права не мае. По пяти рокахъ водрѣсовъ службы може Совѣтъ управляючий заименовати начального бухгалтера II класъ, начальнымъ бухгалтеромъ I. класъ III. степеня службового зъ платою по 2800 кор. рѣчно, що не нарушае дальшого бѣгу пяти чотирѣхъ додатковъ службовыхъ.

Зголошеня зъ долученемъ свѣдоцтва хрещеня, свѣдоцтва лѣкарского, опису житя (curriculum vitae) и грамотъ выказуючихъ его уздобнене належитъ предложити Совѣтові управляючому на руки Дирекціи Товариства найпозѣшше до 31 н. ст. грудня 1901 р.

Львовъ дня 14 грудня 1901 р.
Вбдъ Совѣта управл. „Народна Торговля“.

Надболане.

Спеціалістъ недугъ шкурныхъ, половыхъ

Д-ръ Леонъ Раппъ

ордану вбдъ год. 9—12 и 2—5 улицы Ягальоньска 11 А — II поверхъ. 83 52—50

Спеціалістъ для недугъ грудей и горла

Д-ръ Євгеній Озаркевичъ

(въ лѣтъ лѣкарь заведеня лѣчничого въ Шанивѣ) ординуе вбдъ початку Жовтня до конца Мая стало у Львовѣ

въ каменици „Народного Дому“
Ул. Корнякѣвъ ч. 1, II. поверхъ вбдъ 3—5.

Дентистичне Заведене

Гетманьска 12

побѣ Вѣдєньской казарнѣ виконуе пльмбование и витатане зубѣ безъ боли, вставляе штучні зубѣ ввѣзчу и золотѣ безъ витатаня корінъ або по витатаню при помощи техника англійского школы.

Д-р Ф. Фрушманъ.

К. Червильскій

Помольогіичній огорожникъ Кравів, Тополева 8.

Прощковинни, водбывши кільканацятьлѣтну практикы в краю и за границей, піднимае ся робѣт садівн, рисованя планѣвъ, закладаня и догляду огорожѣвъ овочево-яриновихъ. е: 6 1—1

„ТОВАРИШ“

ілюстрований календар на 1902 рік.

Ціна 1 кор. безъ пересилки почтової; зъ пересилкою 6 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Горука у Львовѣ, площа Добропольска ч. 1. 615 2—?

ЛИНІЯ

в. рестаураціи НАТУРАЛЬНІХЪ ТЕНІФЕРЪ, улица Гримульска ч. 12 домъ власный, можна дѣлать щоденно вѣнъ о годѣвъ 8-ой рамо горакъ сѣдлаи.

ЦѢНИКИ.

Писма некроа въ мануотомъ	15 пр
Писма лѣтны	12
Складъ	12
Писма тѣмны въ грѣнокъ	10
Ковоса въ грѣнокъ	6
Камѣръ	15
Обѣдъ въ абакаментѣ	40

ошній напикъ зъ найлѣшнихъ розѣвъ по намъ умѣрѣшнихъ цѣнахъ; для певности, що походятъ зъ моєй рестаураціи, даю водбѣраючимъ марку. — Найлѣшній вѣнъ по англійскому дѣлакъ початкѣ збдъ 40 пр. штра.

Що чинитъ зъо казанъ, въ вѣсний выбѣръ стражъ и на кѣтѣхъ зъ ошнѣмъ луха.

79 338—9 въ зыскамѣ позамакѣвъ

НАТУРАЛЬНІХЪ ТЕНІФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицка ч. 1. протавъ Банку Гипотечного на плантаціяхъ площа Галицка

аоручае въ возикѣмъ выбѣрѣ и по цѣнахъ найдешевшихъ окуляры, цѣкеры, лѣореты, бинокль, далекониды, барометры, термометры, микроскопы, лупы, компасы, райсидыги, тасмы мѣричій, шпиль, лѣбѣль, манометры и т. п.

Уряджене дзвѣнокѣвъ електричныхъ. Вѣсній направка полагождуютъ ся якъ найскорше и найдешевше. 4185

НА ЗВІЗДУ!

поруцаемо Р. Т. Публіцѣ нашъ вѣрба, а то: цукри, бонбони, чоколяды, помадки, гербатники, медіанники в рѣзніхъ татунахъ. Фігурки цукрові и чоколядові бонбонери на деревцѣ по фабричныхъ цѣнахъ.

Знаея Р. Т. Публіцѣ від 20 лѣтъ фірма наша продае якъ доси такъ и дальше виключно свѣжий и найліпшої якості товаръ. Підсиємо рѣдо, що наша фірма не естъ ідентичною зъ фірмою „Confiserie Union“ и склада нашъ для гуртовѣй и подрѣбної продажѣ находятъ ся виключно при площа Голубовскихъ ч. 5 (рігъ Казиміровскѣй).

БРАНДШТЕДТЕР и СПІЛКА Львів

парова фабрика цукрівъ и медіанниківъ.

Кореспонденція в рускій языкѣ. 652 2—11

В Книгарні Науков. Тов. ім. Шевченка

можна дістати:

Історія України Руси М. Грушевського Томи I. и II. неоправані на звычайній паперѣ по 4 к., на ліпшій паперѣ по 5 к. Том III. неоправаний на звычайній паперѣ по 5 к., на ліпшій 6 к. Оправані томи дорожжі о 1 к. 40 с.
Кобзаръ Тараса Шевченка компілетъ, в 4 томахъ, ціна 10 к.
Твори Руданського в 5 томахъ, неоправані 5 к., оправані 7 к. 50 с.
Гуцульщина Волод. Шухевича, I томъ в двохъ застѣхъ 10 к., оправаній 11 к. 40 с.
Тарас Шевченко-Грушевський, Коньскаго Т. I. 3 к., Т. II. 4 к. оправані разомъ оба томи 8 к. 40 с.

Книгарня Тов. ім. Шевченка має такожъ на складѣ:

— ШКІЛЬНІ КНИЖКИ. —

Молодця добре виховано-Правникъ II. року шукае лекціи або пѣнучекъ пошукуе Товариства тарки заразъ де небудь. Відомієтъ Симеона Вельгана въ Городку. в Адміністраціи „Дѣла“. 651 3—355 2—3

Поруцаю Поважаний Публіцѣ

ПІВО експортовѣ и ПОРТЕРъ краевий або чорний БОК Львовского Товариства акційного броварівъ.

Такожъ австрійскій и угорскій В. И. Н. А. літръ 40 кр. и висше.

— КУХНЯ ЗДОРОВА і СМАЧНА. —

Пѣокаль отворений до год. 1-ой в нѣчи.

М. ПОМЕРАНИЦ

Рестауракторъ, Ринокъ 7.

— 100 —

Ф. БОРНЕЦЬКОГО і СП.
Львів, Пасаж Гавсмана. 615

рафь цловий, Кафтан о потребахъ зельзого промыслу, Выходя о занесено митъ, Мастальки, Странского и ин. о справахъ чешко-нѣмецкихъ локальнои натуръ; иншихъ посолья о духовныхъ конгрегаціяхъ, о загальныхъ обезпеченяхъ на старобѣ, а въкінці внесене п. Романчука о галицкихъ виборахъ и п. Шустершица о словѣнскихъ університетѣ. Все якъ разъ выстатчило, проби заняты дневный порядокъ на два мѣсяця, а якъ бы подѣ загрозою заснована конституція рѣшено въ послѣдній хвили досыти мирно бюджетову провизорію и послѣ розвѣхаче на цѣломѣсячній феріи святоцнй.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Подорожѣ цѣсаря до Італіи. Італійскій дневникъ доносить, що въ Римѣ роблять великій приготування на приняті цѣсаря Франца Іосифа. Посла Італіи король Вікторъ Емануель вибравъ ся водѣдати дворъ европейскій, и розпочне водѣ зложенихъ візити цѣсареві австрійскому, а по поворотѣ король італійского вибере ся австрійскій цѣсарь зъ ревизією до Риму.

Другій дневникъ Трібуна додає навіть, що австро-угорскій амбасадоръ при Ватиканѣ гр. Сечень одержавъ місію упростити папу, щоби згодивъ ся на те, що цѣсарь зложитъ візити перше въ Квіринальскій, король італійскому, а опісля у Ватиканѣ, на чѣхъ римскому.

Звѣстно, що цѣсарь нашъ водѣ часу обѣдненья італіи не бувъ въ Римѣ, та що папа не приймає у себе тихъ католицкихъ неподобствъ, котрі перше переступили пороги Квіринаду, нѣжъ бы мали его водѣдати въ поневѣднѣмъ уведенню, тай подношено уже неразъ трудності тои ситуації. Тожъ всего правѣрнѣйше, що цѣсарь Францъ Іосифъ мусѣвъ бы придумати спосѣбъ, якъ недавно царь Николай, котрий зложивъ візити и Нѣмцямъ и Французамъ, не ставши ногою на нѣмѣцкій землі и не видѣвши Парижа — щоби сповнитъ етикетальний обовязокъ и доказати, що на ровнѣхъ трактує ся обѣ спѣрні мѣжъ собою стороны.

Кабинетова криза въ Болгаріи до теперъ остаточно не рѣшена. Пѣвурядово заповняють нѣзъ Софіи, що потрібна на улашту догловыхъ кунювъ въ сѣбни и людемъ готівка обезпечена. Дальшій переговори о позичку наважють ся доперва по замянованню нового кабинету. Въ Софіи панує велике обурення зъ powodu, що позичку въ той формѣ, якъ ви запропонувано народному Собранию, уважають руїною для фінансовъ державнихъ. Князь Фердинандъ веде безнастанно переговори зъ Каравеловомъ, Данчевомъ, Леоновомъ и президентомъ Собрания Валабановомъ.

ні вже на вінеті: кінъ, пѣс і кіт. А в середній в вже вони всі: і коті и коні, і зайчакі и крѣпички, і пѣи і ослати, і корови і вівці й кози — все в рѣжнихъ хвиляхъ скоплене; в забаві, при їдї, при праці, в запрягу, на пасовиску, і т. д. Ілюстрації пишні, викопані такъ якъ у насъ ще нічо не було викопане! Прямо не хочеть вірити, щоби ся богата, розкішна книжка могла коштувати всего 1 кор. 20 сот. Та на тѣмъ не конецъ! Міжъ ілюстрованими картами в картини задрукованихъ етосами, справдішними перлинами поезій відповідаючої віковї дїтвори.

Та прихотимо до найкрасшого, що у насъ зъ поля виданництва появило ся. „Ах, яке хороше!“ називає ся та велика книжка, і справді... яке хороше! Вже сама вінета — у долѣ ві стоїть невисока цїна 2 корони — вже та артистична вінета заподѣває щось небуденного! Ярво-червоні, золотомъ стилізовані туліяни на чорнімъ тлї вють ся в гору а на правѣ від нихъ на колістїмъ фонї двоє дїтей переглядає книжку зъ образками. Ах, яке хороше! — В середній 12 великихъ сторінъ зъ безлічною образківъ. Що за ніжні краски! Яка артистична точність виконання! Цїлий культурний світъ пересуває ся передъ очима дїтшини. Уряджене гарного мешкання, величава церковъ у великій мѣстї, альпейскі хатї, столичні палати, величєнь-парокїд поре морскїхъ хвиль, зелїзниця їде вїадуктомъ и ховаєть в тунелї, трамвай, циклопѣт, автомобілі, тигаровї вози — все в руху! А далї жіноче господарство, починаючи від гарнихъ чарочокъ и цукорничокъ аж до валки і сповороди. Репрезентований тут і звѣринний світъ: домашні звѣрїати і птїці, наші дикі лїсові звѣрї, екзотична фавна, наша огородова й садова флора, людскї станп и занятя: робітники, теслі, рыбаки, цекарї, коминарі, шевці, вїйско, — птїчний світъ, барвний та крилатий, наш і екзотичний, — вкінці дїточї забавки. Цїла дїточа енциклопедія!

Крімъ тихъ виданъ видало Товариство педагогічне досѣ багато иншихъ цїкавихъ книжокотъ зъ ілюстраціями и етикетками. Все пригоже для дїтей, цїкаве и гарне.

Нехай же наша публіка не забуває на свою дрібноту, але чи то в *Ближній Товариства ім. Шевченка* (ул. Чарнецкого ч. 26) чи в *Славгородській* (Руска 3) купувѣ згадаї виданя для своїхъ дїтей. Часъ вже покинути чужї, ще й менше гарні виданя, коли в свої, не то гарні, але розкішні, а до того дешеві!

Причини до історії сесесії руско-української молодіжї із львівського університету

(зібравъ Василь Калишин.)

III.

Індексъ приймає кс. др. Фіалекъ, але все казавъ, що самъ не запіше нічого, а віддасть ту справу сенатови до порішення. Та того рішення не могли богослови дїждати ся. Коли дня 21. жовтня ректоръ Рідігеръ заявивъ в *Przedswiety*, що вінъ не бере ні найменшої участї в справі руськихъ вписівъ, а що се в виключно справа декана Фіалка, стало богословомъ ясно, що кс. Фіалекъ робить все на власну руку і сенатови не предкладає сеї справи. Тожъ 23. жовтня вислано педля богослова Івана Зелінського запитати в імені Ректорату дух. семінаріи і в імені всіхъ богословівъ: якъ стоїть справа зъ вписами? На дїточнє запитанє кс. Фіалекъ невзначайно змішавъ ся і не знавъ, що відповісти. „Co, co rap mówię? ja nie rozumiem!“ сказавъ; лице его то блїдло, то червонїло. Педель п. Зелінський повторивъ ему ще разъ поволї, що приходить в імені Ректорату і питомцівъ спитати ся, чи богослови вже записані і чи взагалї будуть записані, бо вже спізнена пора — богато зъ богословівъ зъ боязню, щобъ не стратити курсівъ, хочуть вже переписувати ся на свѣтскї факультети, отже просять о рішучу відповідь. Кс. Фіалекъ говоривъ уривано дрозачинимъ устами: „Jak? jak? kōmu chce zapisac się na innu fakultet?“ П. Зелінський відповівъ: „Богато, бо боять ся, щоби не потратили курсівъ“. Wię: proszę pana — змішаний вѣтає кс. Фіалекъ, їде до шафки, нипає щось в актахъ, відвертаєть, дивить ся на п. Зелінського занепокоєнимъ поглядомъ, сїдає на крісло й каже: „Ja na razie nie mogę dać odpowiedzi“ — закурює папіроса, бере за перо, запинає щось писати, рука дрожить, надумуєть, кидає перо і звертаєть до п. Зелінського: „Ty proszę pana, ja muszę poinformować się o sekretarza uniwersytetu; proszę się zatrzymać!“

Кс. Фіалекъ дзвонить. Входить педель університету. „Proszę poprosić pana sekretarza do mnie“ каже кс. Фіалекъ а самъ бігає по цїлій канцелярії, чогось шукає, притїмъ кидає на п. Зелінського гнївнї погляди, відсапуючи зі злости. Вертає педель і каже, що секретаръ занятий і просить декана до себе. Деканъ казавъ п. Зелінському пождати. П. Зелінський вийшовъ на коридоръ. Кс. Фіалекъ замкнувъ канцелярію і забувдочений пішовъ до секретаря. Просидївъ тамъ добру хвилину, відтакъ вийшовъ оба і пішли до канцелярії кс. Фіалка. Тамъ оба замкнули ся і конферували близько пів години, а під конецъ впустили такожъ о. д-ра Сарницкого, що вертає зъ викладачівъ.

Коли вийшовъ секретаръ, увійшовъ п. Зелінський до канцелярії. Кс. Фіалекъ розмовлявъ зъ о. Сарницкимъ по латинськи. По хвилї відвернувъ ся вже кс. Фіалекъ зъ лицемъ спокійнимъ і зъ повагою, нїби то забувъ, що було передъ хвилею, і каже до п. Зелінського: „A co?“ П. Зелінський відповівъ, що прийшовъ по відповідь. „Tak... czy rap przychodzi w imieniu Rektoratu, to proszę oświadczyć, że w najkrótszym czasie Rektorat urzędownie powiadomi. Już?“ каже кс. Фіалекъ. — „Добре“, відповівъ п. Зелінський, „але я питаюсь і в імені питомцівъ, бо пора пізна, а ми хочемо знати, на чїмъ стоїмо!“ — „Такъ видите, що о. деканъ записуєть“, перебивъ п. Зелінському о. Сарницкий. — „Proszę ks. Prowin ufać, ja przygotuję odpowiedź nie dając“ перервавъ злісно кс. Фіалекъ бесїду о. Сарницкому.

По такій відповідї відійшовъ п. Зелінський. Доперва дня 9. падолиста довідали ся питомці від о. ректора митрата Туркевича, що прийшло шесью від кс. Фіалка, в котрімъ заявляє, що вписуєть питомцівъ лиш „в імѣнїю“ на сеї піврік. Питомці бачили зъ сего шовіністичного письма, що їхъ жде на другий курсъ...

Дня 11. падолиста прийшовъ п. Зелінський до канцелярії деканату теологічного по индексї. Перше его слово руско-українське перебивъ кс. Фіалекъ: „Proszę, nie rozumieć!“ кидуючись бішено і показуючи п. Зелінському злісно одинъ индексъ, каже: „Co to za rozgłosek? nie ma pieczęci na stemplu!“ П. Зелінський поясняє, що вінъ сего індексу не бачивъ, бо той товаришъ, до котрого индексъ належить, самъ записувавъ ся. — „To do pana należy! Natychmiast proszę postarać się o pieczęć, zanim dalej do pana będę mówił!“ — крикнувъ розказуючимъ голосомъ. П. Зелінський закупивъ губи і пішовъ. Коли вернувъ, відкинувъ ему кс. Фіалекъ 10 родоводівъ, межъ нїшими і его (Зелінського), що „nie dobrze wypelnione“. П. Зелінський дивить ся і бачить, що всьо добре виповнене, і питаєть: де неточність? Кс. Фіалекъ показує ему рубрику вїйскову й каже: „Linia nie dosięgnięta do brzozy wszystko musi być jak najdokładniej wypelnione, a reszta, nawet druk, przekreślone; bo ja nie wiem, czy służysz przy wojsku, czy nie“. Чиста напасть! подумавъ п. Зелінський — кілька ліній, перечеркуючихъ місця, котрѣ мало бути перечеркнені, не було достатньо до краю — і за се відкинувъ „Instrucje“.

Дальше каже кс. Фіалекъ п. Зелінському уложити родоводи після азбуки. Спершу кс. Фіалекъ самъ складає „русскї“ родоводи, а п. Зелінському казавъ відтискувати. Кілька індексівъ на руськїхъ писанихъ перебиває самъ кс. Фіалекъ зовсімъ добре; отже се наглядний доказ, що вміє по руськи читати. При

тїмъ кс. Фіалекъ глумивъ ся перекручуючи імена. Прим. читає п. Зелінський: „Курпило“, кс. Фіалекъ повторяє: „Skurylo, Skurylo“. П. Зелінський каже ще разъ: „Курпило! Курпило!“ — „Ach przegraszam“ каже кс. Фіалекъ і вже повторяє: „Курпило“, а zarazомъ бере другий родовідъ і допускає ся такихъ негіднихъ и неприличнихъ кпин, кпятиючи: „Сере... й переставъ, і зновъ: „Сере... й зновъ переставъ, а потому кінчить: „ach przegraszam“ „Серединський“. Дальше казавъ п. Зелінському укладати родоводи і той укладавъ їхъ близько години.

(Дальше буде)

Складки на потреби академ. молодіжї.

— На книжочку виланову Товариства взаимн. кредиту „Дністеръ“ ч. 1800 виланово дальше: Дня 20 грудня 1.407 К 27 с., вразѣ ізъ попередніми 21.233 К 08 с.

Позаякъ подрібний виказъ впливаючихъ щоденно значимихъ жертвъ на книжочку ч. 1800. забиравъ бы въ „Дѣлѣ“ стільки мѣсяцїв, що по-просту не стало бы на найконецьній статїї п вѣсти, а ще тїмъ більше, що „Дѣлѣ“ не упорало ся досї зъ поименнимъ виказомъ жертводавцївъ, котрі зразу стали лише на руки нашої Адміністрації, — то Комітетъ заповногового фонду оголошувати буде спільжъ жертводавцївъ на книжочку ч. 1800 въ пѣваркушевськихъ „додаткахъ“ до „Дѣла“. Першій пѣваркушъ позаять ся въ першихъ днїхъ сїдуючого тижня.

Крімъ складани одиоразовихъ жертвъ зголошують ся до комітету фонду заповногового патріоты (духовнїй и свѣтскїй) ізъ зобовязанємъ до сталыхъ мѣсячнихъ датківъ на часѣ, доки буде того треба. Зъ виказу, надѣсланого намъ вчїрѣ пп. д-ромъ Яр. Кулачковскимъ и Вол. Шухевичемъ, бачимо, що по день 20. с. м. надійшло такихъ зобовязанъ на квоту 437 К мѣсячно. Се, розумѣя ся, лише дрібний початокъ.

Черезъ Адміністрацію „Дѣла“.

Кор. сот.

о. Павло Чужакъ зъ Головинцевъ складку (Ольга и Павло Чужакъ 10 К, панство Романчукъ зъ Тлустого 20 К, Ант. Водрокъ 5 К, Пв. Завальевичъ и Пасѣвичъ по 4 К, Романюкъ, Ставничій и Он. Водраръ по 2 К, Мих. Ковтальюкъ 1 К) 50—
Марія Вашкевичъ зъ Тернополя [„Честь славній молодіжї!“] 20—
о. Юрій Жукъ зъ Вербиць 5—
о. Іос. Шуховскій зъ Вратковецъ 10—
о. Богд. Елишевскій зъ Гуменця [„Зъ цїлої душі радуєсь, що такъ славно молодіжъ наша боронить правъ невольного народу.“] 10—
о. Евст. Качмарскій изъ Славска водѣ парохіальнї складку [Славчане кличуть: „Богъ да крїпить, спасеть і помилуєть!“] 12—
о. Стеф. Петрушевичъ зъ Холова водѣ себе 2, водѣ парохіанъ 8 К [„Слава борцямъ за честь народну і права народу!“] 10—
Читальня „Провѣтъ“ зъ Милована Товариство „Помощь“ 20—
о. Ник. Бачинскій 10—
Людвика Смішко зъ Сокаля складку (водѣ себе 1 К, Иванъ Смішко 1 К, Тадей Смішко 60 с., Фаргухъ 40 с., В. Д. и К. В. 5 К, Прокоповичъ 2 К) 10—
Ярославъ и Евгенъ Чижъ зъ Клепарова, будучї слухачѣ руско-українського університету [„Ми розбили нашу лупку а знайшовши в нїй 5 К, посилаємо до борцівъ за руско-укр. університет!“] 5—
Катерина Шумиловъ зъ Любачева Ант. Квінничій зъ Грабівця 10—
Ник. Бережанскій зъ Свидови 3—
Теоданъ Лукашевичъ зъ Кальваріи о. Алекс. Лукашевичъ зъ Бычковоць [„Потерївши колись зъ колегами за подобну справу (13 мая 1864) релігацію зъ всеучилища львівського, посилаю датокъ зъ щирого серця и маю въ Водѣ надїю, що теперѣшня молодіжъ осягне високу цїль, за яку посвятила себе; безъ жертвъ не обійде ся!“] 200—
Родина Сѣдланиковъ зъ Каменки вол. Бвг. Ем. Штронеръ учитъ зъ Колодубки 10—
о. Ів. Головкевичъ зъ Лукавиць в. о. Яв. Сѣгалевиць зъ Романова зъ громадянами романовскими [„Така жалоба покрыва Русь, гѣрку поносимо кривду. Но не бѣйть ся, любї соколята! Васъ прогнанихъ зъ рѣдного руского гавзада мїліони сердець проведуть в чужиню, мїліони грудей по церквахъ руськихъ взносять молитву передъ Маєстатѣмъ Божїмъ о шастѣ для Руси, о побѣду правды и о шасливий поворотъ руськихъ борцівъ. До побаченя! — о. Яковъ и Валерїй Сѣгалевиць; Ів. Прибила и Онуф. Кушиць зъ громаду] 75—
о. Силь. Варанецкій зъ Пяновичъ 10—
о. Мих. Миколаевичъ зъ Скоморохъ 20—
о. Корн. Петровскій зъ Перероспи

[„Нехай Богъ крїпить, молодї братя, вашї сили въ борбѣ за правъ руского народу!“] 10—
Левъ Мадѣвскій зъ Торського (самъ 10 К, Стеф. Галдзюкъ 1 К) 11—
о. Ів. Рудничій зъ Торського (водѣ громадянъ зъ акафисту 4 К, водѣ себе 3 К и водѣ Марїи 3 К) 10—
о. Григ. Ковчъ зъ Лисовецъ 32—
Марїя и Евгенїй Свѣтеньскїй зъ Ладичина [„Слава воцарѣмъ за-взято!“] 20—

Братство ім. св. Тадея въ Чернівцяхъ [„Ми церковні братя, під покровомъ св. Тадея, дуже сожальємо надъ нашими братями во Христї, Поляками, що забули на Бога, правду, і такъ насъ Русинівъ понижали. Однакъ сила правди побідить і прийде часъ, що зарозумїлий будѣ упокорений, бо его власна сїлї-погъ зарозумїлостї понижатъ. Богъ да благословить поборниківъ правди!“] 30—

„Руска Міщанська Читальня“ въ Чернівцяхъ [„Всї мїщани черновецкі одушевленї такими силами Руско-Української“] 20—

Читальня Провѣтъ въ Торкахъ коло Медикъ [„Рускій молодіжъ за витривалю боротьбу о рускі права честь і слава!“] 10—

о. А. Стрѣльчикъ зъ Тясменницъ складку: Стеф. Гришковскій, Ів. Чорнодоло, Пейд. Квачакъ, Стеф. Вѣдакъ и Ник. Гребинякъ по 1 К, Сестриць и Брати мѣскої церкви по 2 К, Хоръ мѣскої церкви 2-56 К, Читальня мѣска 3 К, Читальня при церквѣ „Кокора“ 4 К, зъ соборного акафиста 13-46 К, [„Нашимъ борцямъ нехай Богъ додає сили и витривалости до дальшої борбї!“] 32-02

о. Стеф. Оняшкевичъ зъ Хмелевичъ (самъ 15 К, а Читальня Провѣтъ въ Хмелевичяхъ 5 К) 20—

Урядъ парохіальний въ Рѣвнѣхъ зъ соборного акафиста (бѣльшї датки зложили: Ольга Кушинська 4 К, ескарбона церковна 2 К, а Вас. Новосадъ, Ігнатъ Котикъ, Мих. Федичинякъ, Микита Миськовъ и Пав. Баликъ по 1 К) 28-40

Складка зъ Говилова вел. въ Гусятищинѣ: Ів. Вобякъ и М. Вабій по 2 К, М. Реусъ, Анд. Пѣдвисоцькїй и І. Кіба по 1 К, Ів. Вабій 40 с, Анд. Марїєвъ 20 с, Читальня 2 К, Ю. Богунскій 10 К, и о. Дим. Хомянецъ 2 К, [„Ворцї студенти! Гайдамаки зъ Гусятищини зъ Вами!“] 21-60

Братство церковне и парохіане зъ Любелѣ (найубожнои въ Жовківщинѣ громады) „вдовину лепту для вѣтчини“ 6—

Воднарѣвна учит. зъ Дмитрова 10—

Русини-мѣщане зъ Журова складку, до котрой Іосифъ Огарковъ 1 К, [„Лютото времени, тяжкой борбѣ Вамъ не лякати ся! У Вашї ряды мы всѣ підѣмо, своего ся добѣмо!“] 8-86

Ольга Пѣсєдка зъ Котузова 2—

Левъ Кішакевичъ зъ Велички: самъ 15 К, М. Великопольскій 10 К, К. Дибѣтський и М. Козаневичъ по 5 К, [„Від тугишнихъ заточенїй подяка, признанє і найщирїйші симпатїї любїмъ нашімъ молодіжї!“] 35—

Марїяка Крушельницка зъ Гривова складку въ кружку грибовскихъ Русинѣвъ 10—

Брон. Старецькїй зъ Дрогобича 10-10

Ів. Мелешкевичъ зъ Косова 30—

Ольга Колтунюкъ зъ Тарнавки 10—

(Конецъ буде).

Послы „Руского Клубу“ въ радѣ дерманій зложили на запомогу для руськихъ академикѣвъ зъ Львова 500 коронъ; именно дали пп. Романчукъ 100, Василько 100, Яворскій 100, д-ръ Король 100, д-ръ Косъ 50 и Брайтеръ 50 коронъ. Зъ тои суми призначили 400 кор. на руки комітету д-ра Кулачковского а 100 кор. комітету д-ра Добрянського.

Якъ збирають москвофілы? Одинъ священикъ, обурений способомъ, въ якій москвофілы збирають датки на своихъ — хочъ спѣванихъ — сесесіоністѣвъ надѣславъ намъ оригіналь ось-такого листу:

Ваше Высокопреподобіє! Въ виду извѣстныхъ проишествій на львовскомъ університетѣ и послѣдовавшей затѣмъ сесесіи, рѣшились мы, русско-народни богословы, продолжать свои студіи на вѣденскомъ и краковскомъ університетѣ.

Понеже у насъ нѣтъ матеріальныхъ поддержекъ на наше содержаніе, отъаваемъ къ Вашему искренно русскому чувству и просимъ жертвы для насъ собранныхъ присылать черезъ редакцію „Галичанина“. Чтѣ бы они однакъ не достались въ руки украинофиловъ, умѣльно просимъ опредѣлять: для русско-народныхъ богослововъ.

Желая изъ чистого сердца благодати Всевышняго благодаримъ Васъ искренно уже зараніе.

За комитетъ: Ст. Анд. Яворскій. Вл. Давидякъ. В. Гургула.

Змѣна льокалю! Юліанъ Домбровскій

Истнующий годъ 30 лѣтъ подѣ фирмою

Магазинъ Годникарскій Юліерскій, полученный зъ двома работнями, перенесенный уже зъ Театральна 7 на Гетьманську 4, Львівъ

Виходить у Львові щодня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк і во второк і п'ятницю на переміну разом з „Діло“.

Передплату і літературу приймають: у Львові Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Вулиця газети А. Ольшівського ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Галицького ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — у Відні: М. Дукес, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; у Франкфурт-на-Майні: M. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і належність за інсертуючі платні у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австрії: за рік: 32 к. на рік: 44 к.
на пів року: 16 „ на пів року: 22 „
у Львові:
на рік: 28 к. на рік: 14 „
на пів року: 7 „ на пів року: 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаються на попереднє застереження. — Редакція не печатає вільно від порта.
Подинок число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймаються по 20 с. від одного стрічки інсертуючої або в місяць в 22 рубриці „Надбавка“ по 60 с.
Подяки і інші доносення приватні числять ся по 60 с. від стрічки.

Cui bono?

Польсько-руська справа в Паранті.

[Стаття надіслана Редакції.]

I.

Як із сторони Москалів стрічають ся Русини завжди з зам'ятом „сепаратизму“, за се, що хочать зберегти свою самостійність національну, і той „сепаратизм“ тяжко гноблять на російській Україні, так само і з сторони Поляків дає ся чути все ще дуже часто зам'ят руского „сепаратизму“, за те, що Русини не хочать стати Поляками. — Оба наші суфди а зарозуміли своїми — як з виходу так і заходу — не хочать доси зрозуміти, що прец'я Русини мають також право до самостійного розвою національного і як 30-мільоновий народ, поселений на величезній обширі (більше як 13.000 квадрат. миль) багатий і плодородний землі — від Попради і Сяну по уста Дунаю, Чорне море, Дон і Кубань — мають всякі природні умови стати сильним і культурним самостійним народом. В відповідь на ті московські і польські зам'яти „сепаратизму“ с'ївша наша молодіж знає п'єсно „Не пора Москалеви й Яхави служити“ і ставити прапор самостійної України-Руси.

Москалі сто разів сильніший від Полків, тож і зовсім природно, що легше було-б їм wynародовити Русинів на свою користь і с'ї-би, *posito sed non concesso* — всякі пекольні сили „міра сего“ завзяли ся, щоб такі спинити Русинів в їх самостійному розвою, — однак се очевидно вже не мыслимо — то Русини зб'яли бы поглинений московською народністю і скр'їпили бы московській колось, котрий тогд'ї дійсно сягав бы від Криниці і Щавиці по Амур і Владивосток...

О яких-небудь реальних виглядах на спольщене Русинів прец'я і мови не може бути. Тож при такому фактичному стані о скільки ж то нерозсудним являється змагане із сторони більшої частини польських політиків не допускати Русинів до сильнішого розвою національного! Мимоволі шкодять они самі своїй нації, бо все-ж тільки мати ім'я за безпосереднього суфда вільну, самостійну націю українсько-руську, хоть се і „сепаратисти“, як суфдувати безпосередньо з великанським колосьом московським, котрий силою вже самої величезної колосальності, з заостреним до того добрим апетитом по добрім „ужині“ 30.000.000 Русинів — і скр'їплений такою удачею акції асиміляційної — не потребував бы дуже довго панькати ся з подальшим братом-Славянином.

Ліше маленька частина польської суспільності зрозуміла вагу питання українсько-руського. Весь загаль польській, дивлячись короткозоро передь себе і зацікавлений великою частію нерозсудною шовіністичною прасою — відносить ся неприхильно до змагань Русинів до сильнішого самостійного розвою. Така частина польської суспільності з своїми органами мимоволі ревнює працею до спільки з московськими чиновниками, щоб здушити руско-український рух національний і, спинивши розвій української нації, реалізувати ідею московських панів про „адін руський“ народ. Наші брати „Руські“ працюють надь тым на Україні а *bracia Polacy* в Галичині. *Extrema se tangunt* — каже пословиця. *Dziennik polski* з *Gazetą Narodową* в ту дружним союзником з „Московським Відомостям“ і „Кієвлянином“ в ревіній роботі надь нищенням там „сепаратистів“ а ту *separatystów*. Всі они дружно працюють надь згнобленням, т. є. з московщенням руского народу.

Cui bono ся політика польських шовіністів — відко з повисшого. Паралізує розвій руского народності там, де она тепер єдино може розвиватись і двигатись, кидають ті польські політики багато слабших національним характером людей в таборі москвофільства — відбираючи їм надію на довигнене руского народу.

Дивно лиш, як може народ, котрого стільки вже навчила історія і котрий має прец'я досить умних людей між собою, так короткозоро дивитись на світ і дати ся поводити якимсь нереальним локальним аспіраціям (в Галичині, бо деінде немислимо), замість шукати союзника в вільній, самостійній суфді, на засаді дійсного і повного а не голословного оклику „рівний з рівним“ — „самостійний з самостійним“. Зь рабом, похитачем чи своїм прихвостнем нема союзу, може лиш бути служба — коли є достаточна сила у повелителя, а як тої нема — а є нема! — то служба перестав і перестати мусить, а робі стає рабом иншого, сильнішого... (А що той другий є сильний і має тверду руку, се знають добре і Русини-Українці і Поляки!)

Знаючи се все, ніхто бы не припускав, що Поляки можуть противитись повному самостійному розвою руского народу, а тимчасом в дійсності як тяжко приходиться Русинам праця надь національним розвоюм в одині доми закутку руського, де завдяки правам конституційним можлива є правна така праця!

Не знати, може загаль польської суспільності й зрозуміє коли своє нерозумне дотеперішнє становище. — Тепер — то лиш *gatae aves* між Поляками се розуміють, і то не зовсім ясно, бо все ще звичайно мають свої окуляри заступлені марою „сепаратизму“. Мусимо однак піднести, що все-ж такі є досить багаторозумні і дивні середь Поляків, котрі розумно, культурно і благородно дивлять ся на справу руско-українську. Тих одиниць тым більше, чим далі йти на захід, т. є. в правдивій Польщі — але між Поляками на Русі їх дуже, дуже мало...

Іван Миколюк.

В'їха в справі руского університету.

В'їха в Снятині

Відбуло ся д. 8 с. м. заходом „Руського м'їщанського Читальні“ — при участі около 400 м'їщан, селян і інтелігенції під проводом м'їщанського пароха о. Огоновського. П. Жуковський і п. Вас. Стефанік вголосили реферати, в котрих обговорили події в львівському університеті і вказали потребу руского університету у Львові. В'їха прийняло одностайно і з великим одушевленням такі резолюції:

1) В'їха признає за конечну і невідложну вимогу для задоволення культурних потреб руского народу заложення самостійного руского університету у Львові, до чого руський народ по мысли основних законів австрійської конституції має повне право, а держава і правительство мають безусловний обов'язок те право задовольнити. Поки-ж наступить отворення самостійного руского університету, в'їха домагає ся повної утравізації львівського університету так в адміністрації як і що-до викладов на всіх факультетах.

2) В'їха висказує руській університетській молодіж найвище признане за героїстичний виступ в обороні прав руского народу і за ви зворужену солідарність.

3) В'їха висказує горячу подяку послов Романчуку за щирі оборону прав руского народу і просить его, щоб справу руского університету займав ся так само ревно і далі, поки не сповняться зажаданя руского народу.

4) В'їха визнає всьх руських послов в державній раді, щоб всіма силами старали ся о заложення руского університету у Львові.

5) В'їха визнає руських послов соймових, щоб доти не допустили до нападів

в сойм, поки справа руского університету не буде поладжена.

6) В'їха визнає п. Мойсеу, щоб явив ся передь виборцями і оправдав ся з того, чому в польському колі не голосував за заложення руского університету у Львові.

7) В'їха виражає повне признане і щирі подяки поступовій молодіж польської так львівської як і краківської університету за признане до руської молодіж становиче, яке знало в справі події у львівському університеті.

В'їха закінчило ся при співі п'єсень „Ще не вмерла України“ і „Не пора, не пора“.

В'їха в Старом Самборі

Відбуло ся 10 с. м. в братському домі під проводом м'їщанського пароха о. Дан. Легкого.

В справі руского університету реферували о. Ів. Яворський з Стрийбичів і Мих. Зубрицький з Мшанця. В'їха прийняло одностайно резолюції:

1) В'їха визнає правительством, щоб в найкоротшій часі приступило до заложення руского університету у Львові, креуючи поступовно новий руський катедри в теперішньому університеті.

2) В'їха висказує честь і славу та повне признане нашій патріотичній молодіж за ви повне такту і рішуче, до пожертвування готове поведіння, а нашим постанам за енергичне порушене в раді державній справу львівського університету.

3) В'їха висказує повне признане і симпатію тій часті польської академічної молодіж, що не дала ся звести з справедливої дороги і станула по стороні руських студентів, як тій часті польської печати, що с'їпативно відносила ся до руської справи і до поведіння нашої молодіж.

Другим предметом наради Старосамборського в'їха була справа наших шкіл, а особливо народних. О. Мих. Зубрицький в докладній рефераті пояснив події шкіл, їх цілі і задачі, розказав про покривдення руского народу на полі народної школи, указав на несправедливий утравізм в учительських семінаріях, на складі кравової ради школи, в котрій Русини не мають жадного впливу і значіння, та вкінці подав зборам резолюцію: „Визнає ся правительством, щоб як найскоріше приступило до поділу кравової ради школи на руську і польську“. Резолюцію сю в'їха прийняло одностайно.

В'їха в Буску

Відбуло ся д. 12 с. м. в домі читальні „Прогреси“ при участі м'їщан, селян з судового повіта буського, духовенства і м'їщанської інтелігенції. Ухвалено одностайно отей резолюції:

1) Зборам інтелігенції, м'їщан і селян повіта буського жадаємо заложення самостійного руского університету у Львові, а поки се не наступить, повної утравізації львівського університету;

2) підписуємо внесення наших послов в державній раді що-до заложення самостійного руского університету і жадаємо, щоб послы як найенергичніше вставили ся в компетентних кругах, щоб внесенню наложеному на академічну молодіж карі;

3) виражаємо нашій молодіж повне признане і подяку за оборону прав руської мови;

4) жадаємо від Гро експ. п. міністра просвіти усунення з львівського університету тих професорів, що нехтованєм утравізму зобидили цілий руський народ;

5) виражаємо наше пожаловане шовіністичній печаті польській і молодіж, що болотом обкидали нашу молодіж за ви горячий порыв в обороні прав свого народу; за те тричі віддаємо честь тым польським професорам і студентам, що уміли гідно оцінити духа і порыв нашої молодіж;

6) визнаємо всьх руських громадян буського повіта, щоб вносили петиції до державної ради на руки наших послов в справі заложення самостійного руского університету у Львові.

Ухвалено вкінці вислати від в'їхи петицію до державної ради на руки п. Романчука.

Причини до історії сесії русько-української молодіж в львівському університеті

(зібрав Василь Килин.)

III. Підчас того прийшов богослов Роман Чабан педель з І. року, і дав кс. д-ру Фіалкові каталог, виготовлений по русько-українським латинським буквами. Декан взяв каталог в руки і цілий стрепенув ся. „Co to znaczy? po rusku katalog napisany? A! legi, jeszcze nie bywało, żeby profesorom sprządać katalogi po rusku!“ і іронічним тоном зачав даліше в тім каталозі читати: „Swiaszczenyk“, „Kilnyk“ — со то знаєш? IV. Чабан пояснив, що то по русько-українськи, але латинськими буквами, тож о. декан зможе відчитати. На се кинув ся кс. Фіалек з визиваючим криком: „Proszę pana! my się nie porozumiemy! Niechaj przyjdzie ktoś inny; ja pana nie rozumiem!“ і відвернув ся, трясучись із злости. П. Чабан стоя хвилю, здивований такою крещістю о. декана, і вийшов. — Приходить якийсь Поляк. Кс. Фіалек в одній хвили став чемним і дуже привітно говорив з ним.

IV. За хвилю прийшов до канцелярії деканату кс. проф. д-р Жуковський, професор з І. року, а з ним двоє питомців з І. року. Питомці просили кс. Жуковського, щоб потвердив реверс на вицінені книжки з бібліотеки. Кс. Жуковський, що дійсно не вмів по руськи читати, с'їлабує дрібніще руське писмо і просить богослова Зілинського, щоб ему прочитав і сказав, що то за книжка. — Кс. Фіалек, що доси при столі пасав, параз заглядає в реверс; а коли побачив, що реверс виповнений по руськи, каже хитро: „Książka doktora! to w bibliotece przysługują rewersy, wypelnione po rusku!“ На се відповів досадно кс. Жуковський: „Ja tam nie prowadzę kontroli nad biblioteką; mnie się tylko rozchodzi, czy książka nie zakazana!“ П. Зілинський відповів, що читав „Кієвлянина Гольбайна“, і заявив, що се певнина книжка белетристична, яку написав проф. Гіма. Маслак. — „A tak! to na I. roku użyć się belletrystyki, a nie dogmatyki!“ додав іронічно і злобно кс. Фіалек. На се кс. Жуковський не обізвав ся, лиш підписав реверс.

V. Коли богослов Зілинський відходив з канцелярії деканату, казав ему кс. Фіалек упорядкувати ще родоводи з III. року після азбуки; але що п. Зілинський вже не мав часу, то не прийшов того дня. Коли прийшов на другий день до канцелярії деканату і просив о індекси в повисшій ціні, сказав кс. Фіалек: „Dziś nie urzęduję dla stron!“

Дня 16 падоліста приходив п. Зілинський до канцелярії деканату по індекси і взяв з собою богослова Іосифа Крамчука за свідка, як знов вс. Фіалек накипів на него. Кс. декан с'їчас крикнув до Крамчука: „Co panu się jeszcze należy!“ і в той спосіб випросив его з канцелярії деканату, а на п. Зілинського накинув ся ще більше, як коли-небудь. „Co to za pedel! co za porządki! Indeks „Białuty“ [nazwisko bogosłowa] nie wypelniony dobrze! Ja panu każę onegdaj przysłać tu; dlaczego pan nie przyszedł? Obowiązkem pedla jest na każde zawezwanie stawiać się! Tu fotografii niema. Ten rodowod nie dalsz napisany“ і т. д. винуватув кс. Фіалек всілякі причини до заціпки. Сего вже було п. Зілинському за багато. Він заявив, що не є ані слугою товаришів, ані послугатцем кс. декана, щоб мав яляти ся на кождє візване. Казав даліше, що его вибрав на поділ Ректорат духовного русько-укр. Семінара, тож яко такий лиш ему підлягає; а що робити, чи для кс. декана чи для товаришів, то робити лиш є чемністю, бо він до того не зобов'язаний. Після сего заявив змил кс. Фіалек цілковито і просив, щоб п. Зілинський написав ему конспікацію II. року.

VI. Дня 18 падоліста заніс богослов Зілинський конспікацію кс. Фіалкові і взяв знов з собою товариша з IV. року Олександра Павляка за свідка. Та кс. декан ані випросив з деканальної канцелярії п. Павляка в той спосіб, що сказав до него: „Sprawa z p. Pawlakiem załatwiona!“ і тим морально присилував его вийти з канцелярії. Робив се кс. Фіалек нарочно, щоб при розговорі з богословом Зілинським не було свідків, а то диявол, щоб ему міг говорити, що хоче. — П. Зілинський подав кс. Фіалкові руську конспікацію. Кс. Фіалек дивив ся здивований, збід зі злости і каже відсапуєючи: „Jak to — konsygnacja po rusku? Mówiłem, że ma być po polsku!“ П. Зілинський спитав кс. Фіалка, чи він привів до відомости заяву депутації руських богословів з дня 15 падоліста, котра заявила, що від

Най'уговиніші і найновіші подарунки у великім виборі на

КОЛЯДУ

порушає магазин спеціальних новостей галантерейних
Станіслав Ткач
Львів, Гетьманська 10.

того дня всі богослови в слові і писемі будуть уживати лиш русько-укр. мови. На се кс. декан: „О ідем зрозуміти тьх, со ти кидьш у мніє булі, то мніє сіє здає, же ро-дзали мніє, jakobym stał na jakimś szwini- stępczem stanoisku, jakobym ignorował waszą mowę, w szem się mylą; ale sobie nie przypominam, jakoby oświadczyli, że będą mówić i pisać po rusku“. Дальше казав: „No, jeżeli tak, to ja rannę dziękuję za fatygę, ale konsy- gnacyi przysięg nie mogę. Ja już sam muszę sobie zrobić katalog“. [N. B. з родоводів, що по руськи писані; отже знає, що кс. Фіалек по руськи читав і розумів.]

VII. Одного разу з початком шкільного року 1901/2 приходить богослов Зілинський до канцелярії деканату теологічного і про- сить кс. Фіалка о видане індексу одного то- варища. Були тоді в деканальній канцеля- рії продекан о. Комарницький і о. Сарни- цкий. Кс. Фіалек щось писав і на прошен- нє Зілинського відповів: „Nie tam są ci!“ Тоді попросив п. Зілинський о. продекана Комарницького, щоб ему видав бажаний ін- декс. О. продекан не знав де глядати і спитав ся кс. декана, де індекси з П. року. Ко- ли кс. Фіалек показав на купу індексів в шафі, о. продекан Комарницький позволив п. Зілинському вишукати собі. Але що лиш п. Зілинський почав переглядати індекси, сейчас зривав ся з крісла кс. Фіалек, виривав п. Зілинському індекси з рук і кричить: „Proszę pana mi tu nie przewraczać! Pan mi wszystko pomieszka. Proszę się zabić!“ О. продекан Комарницький й о. Сарницький по- дивили ся на себе значучо, а п. Зілинський відійшов.

Докази до П, III, IV, V, VI і VII: Всі ті факти доказує ся свідком п. Іваном Зілинським з Красної, б. богословом П. ро- ку. А надто доказує ся факти наведені під П і під VII оо. професорами Люсьфом Ко- марницьким і Климом Сарницьким. Надто доказує ся дотичний факт під II наведений о. митратом Львом Туркеничем, ректором дух. семінарії, дотичний факт під III наве- денний п. Романом Чабаном з Жовтанець бо- гословом І. року, факт під IV наведений кс. проф. Жуковським, дотичний факт під V на- ведений п. Люсьфом Кравчуком з Ковотів, богословом П. року, дотичний факт під VI наведений п. Олександром Павляком бо- гословом IV року.

Зайди гонять Русинів з рускої землі!

„Буковина“ (ч. 146 з 22. с. м.) пише: „Рускі академики, що покинули львів- ский університет, перейшли, як знаємо вже, на ріжні університети. Головна часть, бо зливш 300, пішла до Відня, зливш 100 до Кра- кова, а решта до Праги, Градця і Черно- вець. До черновецького університету зго- ло- сил ся їх зо 60. І що-ж стало ся? Ого, ко- ли віденьський, ба, навіть польський уні- верситет в Кракові прийняв таку силу русь- ких академиків без ніяких перепон, то сенат черновецького університету від- мо- вив в прийняття. Се рішенє в після іста- ню- ючих приписів остаточне і відкалку проти него нема.

Надармо шукати правних причин сей ухвали сенату нашого університету, бо ака- деміки предложили всі потрібні папери, ко- леджі професорів філософічного і правничого відділу висказали ся за прийняттям, далі при- нимано досл слухачів і то не тільки таких, як наші, що прийшли підчас семестру з инь- шого університету на наш, але таких, що ні- гдє не були записані; таких то приймали не в грудні перед іматрикуляцією, але на- віть в січні і в лютім, а в літнім семестрі в червні і липні.

Отже правної причини не було до від- мови. Ва що більше, філософічний факуль- тет нашого університету запротестував про- ти першої відмовної ухвали сенату а пред- ставителі сего відділу зажадали, щоб сенат зрештумував першу ухвалу; ну і сенат зі- брав ся паново на раду і ухвалив наново відкинути просьби о прийняття, чим сенат по- ставив ся в небувалу доси суперечність з ко- леджами обох факультетів а по-части і з самим ректором, котрий, найшовши папери в порядку, зробив відпоручникам-студен- там надію на прийняття.

Які-ж були причини такого негуманно- го і небувалого доси поступку черновецького академічного сенату? Правних, як сказано, годі доглянути, отже остаеть тільки полі- тичні, які й після слухів, що ходять тепер, ба навіть стали голосні вже й перед тим, показують, що се була ухвала не мунів на- уки, а політиків.

Говорять іменно, що бувший буковин- ский (!!) посол до ради державної проф. Ротман в ініціатором сей ухвали сенату, а мав єї мотивувати страхом перед можливою утраткою черновецького університету, скоро би прийнято таку силу академиків-Ру- синів. Сей аргумент застрашив, як кажуть, і двох других Німців-професорів, а подобав ся незвичайно теологам-Волохам, Тарнав- скому і Гаїні. Не допомогли проти сего аргу- менту прочіх сенаторів-Німців ані навіть одного Волоха, бо політичні перемогли пер- шого і другого разу професорів одним го- лосом і сенат не прийняв руських академиків на черновецький університет з політичних зглядів.

Не дивуємо ся загорілим-румуніза- торам, котрих хочби не знати яке високе ста- новиско не повздержити від брутального на- силства; але що сказати про тих предста- вителів нації „вищої вартості“, що при кожній нагоді чванять ся, що несуть куль- туру на схід?

На болить нас відмова суперників-Во- лохів, але обурює до крайности, що зайди, які в нашім краю їдять що-найліпший ку- сенсь хліба, посміли вигнати Русинів з рус- кої землі.

Протестуємо в імя буковинських Русинів проти сего нового обов'язу чим-раз то більшою бути зайдів в нашім краю, за- писуючи на вічну пам'ять сей новий факт до історії славного культуртрегерства на Буковині“.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Заява міністра президента в палаті панів. По кількох разів промовах д-ра Кербера в палаті посоль- ства прийшла на него черга выступити з заявою п в палаті панів, яку він і зложив на посольстві засіданню д. 20 с. м. кілька разів і з наміском підійс вбн тамт потребу заховати п розвою конституційного устрою монархії. Хвалив палату панів яко заборону і підпорту конституційних свобод; підійс з наміском надію, що она все окаже ся найспільнішим оборон- цем держави супротив грозичих їй не- безпечі п причини ся до того, щоб кон- ституційний устрій служив і відповідав своїм властивим цілям.

Такий самий дух вів в вго про- мові також из тих уступів, що дотор- кали відносьн з Угорщиною. І тут президент міністрів упевняв, що вго зма- ганьм є — для економічних відносьн Австрії до Угорщини здобути тривкий і безпечний підставу, опертій на дотепершій формі угоди. Отже мова д-ра Кербера була вь том напрямі успокоюючою.

Не хибувало їй також сили вь ска- рактеризованню теперішнього положення. Говорив він виразно о пропасти, надь якою держава опинилася, п о закостенілості, вь яку зачав попадати державний організм. Та мимо того він глядять не песімістично вь будучність, а надієсь і вїрять вь по- ворот нормальних відносьн парламен- тарних.

Отже послідний важкий голос зь ра- ди державної, який доходить до загальної відомості населення монархії по відношенню до державної, звучить більше надїйно п і спокійніше... Та почуємо п побачимо, що буде дальше.

Намїстник Піниньскій а поль- ске коло. Окрім непорозумїня мїж Я- ворським п Козловським, котрі заострили ся до то степені, що Козловскій хоче зложити посольскій мандат, мало також прий- ти до непорозумїня мїж Піниньським п парламентарною репрезентацією польського кола. О той справі доносить Nowa Reforma.

„Виринула (вь колї польськом) також справа намїстника. Тепер не є вже для нї- кого тайною, що мїж колом польським п намїстником панують хвилеві напружені відносьни. Парламентарна комісія кола польського, користаючи з хвилевої присут- ності намїстника у Відні, запросила вго на своє засіданє. Намїстник прибув п прийшло там до досить острого „выговору“. Майже кожний член комісії підійс якийсь закид против львівського намїст- никтва“.

Чого коло польске ще хоче більше від- винїти намїстника, сего справдї годї вже зрозумїти. Оно — як то кажуть — о- зотити повинно такого намїстника, котрий — так сказати-бь жие для него, днем п нїчю о нїчїм піншом не думає, як лиш о том, щоб коло польске було задоволене зь вго особи... Може бути, що непорозумї- не вийшло за-дла тої злочастної справи вжесїнїською. Але-ж рїч певна, що гр. Піниньскій п вь той справі не инакше ду- має, як то коло польске, та годї знов не по- слухати воїт цїсаря, коли виразно прика- зав ужити як найострїйших мїрв про- тив агітації п демонстрацій против русь- ких п припоручив гр. Піниньському ужити вого впливу, щоб справи вжесїнїськоп нїхто не порушив вь галицьком соїм, бо вь такім случаї прийшло бь соїм на- вїть розв'язати...

Подїблє, Волян п Україна отрасають ся мало-помалу від колишньої польскої переваги, а підпадають під вплив російського елементу. „Кієвлянин“ на основі цифр виказує, що польскій елемент не може вже нині становити поважїйшої пе- решкоди до заведення земств вь тих кра- ях, бо у відносьнах елементу російського польского зайшли значні зміни.

Ще вь 1861 році 90% земок посїло- сти було власністю польських дїдчїв, а 83% крєпаків водробляли їм панщину вь трох малоруських губерніях. Вь 1865 р. приватна земська власність так дїлила ся, що 5,947,000 десятин (89%) землї було власністю польських, а 742,000 (11%) росій- ских дїдчїв. Нині приватна влас- ность вь руках польських вносить 47%. Взв'язи же вь рахунок землї, які становлять власність держави п пиншої ка- тегорії, то земельна посїбність вь руках польських зійшла нині тамт на 20%.

Крім того зайшли тамт поважні зміни також п що-до самого населення. Ще вь 1861 році на 5 1/2 мільона населення краю вносило число поляків 485,000 голов, т. є. 9% населення, а по переписи зь 1897 р., котра виказала загальнє населення на 9,605,540 голов було поляків 505,468, т. є. 6%. При- том п характер російско-польських від- носїнь вже не є такий, який був передь

сорок лїтами. Змінились ся він вже значно та й зь порядком рїч мусить п дальше зміняти ся вь некорист польского а вь корист московского елементу. Та намь Ру- синамь Українцямь, мала зь того потїха!

Складки на потреби академ. молодїжи.

На нижочку вкладову Товариства взаимн.

кредиту „Дїбстер“ ч. 1800 вплинуло даль- ше: Дня 21 грудня 1,075 К 27 с. [вь томї 482 К 57 с. перенятых від Адміністрації „Дїла“] а дня 22 грудня 647 К 50 с. — у- сего по день 22 грудня 22,955 К 85 с.

Через Адміністрацію „Дїла“.

о. Ів. Радєцькїй зь Мервїч 3—
о. Сава Ломницькїй зь Гбрянки [Обї- цю що мїсяця по 6 К] 6—
о. Петро Вільнський зь Зарваниць 50—
Д-р Сильв. Дрималік зь Жовкви (від себе 10 К а від „Читальнї“ п „Правди Винаїцкої“ 10 К) 20—
Парохїя Зарваниць 10—
о. Петро Шанковскїй зь Кошичинець 25—
Д-р Т. Гвоздецькїй зь Липиць д. Олена Сїчїньська учит. зь Льова складку мїж знакомими 10—
Д-р Вас. Смолинь зь Рагузи 10—
о. Дан. Лепкїй зь Старого Самбора складку 21-45

Савина Витошиньська зь Станисла- вова складку зібрану вь тамош- нїм „Дївочом институтї това- риства „Руських Жєнщин“ 10—

о. Ниль п Марія Ломницькїй зь Грє- бенного [„Жалїмо над засїплен- нем ворогів рїдної нашої мови, що своїм негактом і п...ю роботою на всіх можливих позиціях розбу- рхали молодїж напу і нас старших до борби. Визвали покажемо в бор- бі напу силу“] 10—

Д-р Невестюк зь Мостів вел. (від себе 20 К, від панни Міці Карльсєдєр зь Моравы 10 К п від панни Ядвіг Пухальскої зь Дворічєв 10 К) 40—

о. Ер. Ходоровскїй зь Малашєвєць 10—
о. Омєлян Крайчик зь Свидниць від Ольги Крайчик 4 К а від себе 6 К [„Солідарність п вытре- валість мусить зломити сили, що радї спинити всякі змаганя до розвою нашої нашої“] 10—

о. Дан. Грицаї зь Михалєвич 10—
о. Антонїй п Стефанїя Рудницькїй зь Богородчань-мїста 8 К п Текля Левинка вдова по священнику 4 К

Уряд парохїальний вь Олексїєвцї (парох о. Пет. Гіль 20 К, о. Вол. Малащук 2 К, а молодїт п дві- чата зь Олексїєвцї п Шершенє- вєць 480 К „з покликєм: Ісхсть Боже!“] 12—

о. І. Дорош зь Ракоболє 10—
З. Завадскїй зь Будзанова 4—

Василєнко учитель народний вь „Вільш зайво“, копїйчип „у мене Біг ма“, проте обов'язуюсь не курити, не пити і не грати (в карти) а що місяця післати бодай 1 К, як довго треба буде, хоч рік а хоч більше, на ту велику цінь“] 1—

о. Ксавєрій Вільнський зь Лєвчїц 20—
10 К п Марія Вільнська 10 К

о. Мих. Струмїньскїй сотр. зь Ко- пичинєць складки на празник вь Гадиньцях (дня 4 грудня) п зь Кошичинець [О. Кл. Соєвїцькїй зь Гадиньєвєць 2 К, Марія Соє- вїцька 2 К, Корнїєв 1 К, о. Віль- нський зь Кошичинець 2 К, о. Ів. Гольнватїй 2 К, о. Ваїцкїй зь Бурдїковєць 1-31 К, о. Ігнє- вїч зь Угрия 2 К, о. М. Стру- мїньскїй 2 К, Ів. Соєнєко ад. суд. 2 К, Н. Н. 4 К, Пет. Полянскїй 1 К, зь преферанса на празник 7-10 К; зь Кошичинець: Зіновїя Струмїньська 4 К, Теод. Яскулєвїч ад. суд. 2 К, Антонїя Яскулєвїч 36-41

о. Ів. Волосїньскїй зь Краковїя (Для славних борцїв за народну справу члєни Італїанї Просївїтї: о. Волосїньскїй п А. А. по 5 К; В. В. 2 К; Б. В., Г. Г., Малець, Ж. Ж. п З. З. по 2 К, Оливїнь- ска, Д. Д., Сїлж, Фїлп А, Сїлзар, Мїцьковська, Вілєзор, І. І. п Мєл- цє по 1 К; Е. Е., Баран, Дєл- мановїч п Мїцьковскїй по 40 с.; Л. Л. 35 с.; К. К. 30 с.; Вїлєстоп- 10 с. — на тепер, а як буде тре- ба, то і послїднім кусником хлї- ба подїлати ся!) 34-40

Д-р Нїк. Мервєць зь Кошич 20—
Володїмира Сїмовичєва зь Сянїна [„Для тих, що борють ся о уні- вер- ситет для єї сна“] 10 К, Леонтїна Лїсєнєца 2 К

Д-р Вол. Кобрїньскїй зь Коломїй (сам 10 К, Францїска Кобрїньська 10 К, дїти Володїмир, Ольга п Богдан Кобрїньскїй 6 К) 26—
Громадєнє зь Станїла 5—

о. В. Яворскїй зь Колодїрїбї [„По- неже одноразова помїч, хотїй би як видатна, не вистарчить на за- помогу для жертв гакатї, тому зобов'язуюсь давати кої місяця, до- ки справа університету не рїшїть ся, а всіх Русинів, котрим справа молодїжї лежить на серцї, прошу до товариства!“] 5—
Петро Гріньовскїй зь Корєсна 4—

о. Андр. Киналь завїд. Усєя відь себе 2 К, відь Читальнї 3 К, „Вогь да крїпить хоробрїх борцїв за народну справу!“] 5—
Паван Ясєнїцкїй зь Молодїтина 20—
о. Теоф. Шухєвїч „ „ „ 10—
Мїх. Ормєзовскїй „ „ „ 5—
о. Вас. Глїбовїцькїй зь Жукова [„Зб- бранї д. 8 с. м. на богослужєню сєлєне зложили і свою лєнту на свєтє дїло. Довершїлєсь Україна крївада стара — намь часть для України жїтї!“] 11—

о. Мїр. Лїтїньскїй зь Мужидовїч (гость на помїнах д. 10 с. м. 20-40 К, громада Мужидовїч 4 К, господарь Вас. Яремїй 60 с.) 25—

Іоань Прєторїєв зь Ярослава [„Чєсть і слава руським дїтямь боронїчим своїє вїрї і мовї!“] о. Лека Кулїнїч учитель зь Черни- ка (сам 2 К, іколарї по сотїков 1 К, громада 10 К, Братєтво церк. 4 К, Ів. Іванчїшин 45 с., Мїх. Кабань, Ів. Кузьмєць п Мїх. Гбрак по 20 с.) 18—
о. Євг. Омєлянскїй зь Пристанї 6—
Кость Гукєвїч зь Покорїтї (Вук.) о. Ів. Герасїмовїч зь Тура 10—
о. П. Саврїй зь Вїлєн (Читальня вь Вїлїй 4 К, Уряд громадскїй 4 К, поодинокї жертводавцї 2 К, зь допискою: „Чєсть Вам студєнтї! за Вами постїтї весь наїрїд русь- кїй!“] 10—

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зь провінції. (Вь справі монстрואль- ної відомості „Комїтєта русько-народныхь бо- гослов“.)

Не хоче ся вїрїти, а такї сє є фак- томь, що тудь „москвофілєтва“ псує харак- терність. Елементарна сила выступу нашихь академиків потягнула за собою п малочис- лєвнихь академиків „москвофілєв“. Вї- домо, якь тяжко приходило сє ємь напн- чамь прилучити до сєсїї, та лиш за- вдяки заходамь кількох праведїйшихь о- дївцїв, а може лиш прозорливїйшихь, постановлено солідарність.

Сусїбність наша народна, вь особе- ності „провінції“, не допитуєчися про пар- тїйність, водїсєла ся зь найбільшою симпа- тїєю до поведєнї нашихь академиків. Що- би дати виразь свого одобрєня, збирала ся на вїча й наради п при тїй нагодї, зь власної понукї, заряджувала складки на потреби молодїжи. По сєсїї нашихь ака- демиків загальнє одуєвленє підїсєлось у нашої сусїбности до небувалої висотї; належить зазначити — одуєвленє, те тре- вєє дальше, радше ще крїпшє.

Любї напїй молодїц-соколи, порїшїв- шї грімїльну сєсїєю, відчували п знали, якї тратаєть вїдгоду, на якї наражають сє- бе недостатки або й нужду — а мимо того самї они не відозвались ані просили о по- мідь. На відмїнь — коли насїгла для нихь маленька народна помідь, они — сла- вїй напїй хлопцї, знаючі, якь шїро кож- дїй посылєє даток, виразно-заявили, що приймуть помідь, лиш якь позичку, котру звернуть свого часу зь подякою. Чєсть на- шимь академикамь за таку характерність!

Але сїмї днями розболано зь Львова по краю, відозви вь формї листу, підписа- нї: „За Комїтєт; Ст. Андр. Яворскїй, Вл. Вас. Давїдїч, В. Гургула“. Сє мала би бу- ти відозва відь „русько-народныхь богосло- вов“, котрі „вь вїду павїстїхь проєсєствїй на львовськомь університєтї... рїши- лїсь продовжати свої студїї на вїськомь п краковськомь університєтї“. Вь монстрואль- нїй сїй відозвї кажє ся: „Понєже у нась нїть матерїальнихь поддержек на наше со- держанїє, отзївємось кь Вашєму искренно руському чувству п просїмь жертви для насє собраниї присїлєть черезь редакцію „Галичанїна“. Чтобы они однак не достались бь руки українофілов, умїльно просїмь опредї- лївати: для русько-народныхь богослов“.

Чи мала сє бути містафікація, чи — пожалє ся Боже — сє дїйствна правда? Свїтла Редакція „Дїла“, котрїй „відозву“ тую залучаю вь оріґїналї, зволїть ласкаво розсудити сє питанє. Мєнї вїдомо, що напї богословї списали ся на подївї ха- рактерно, що они солідарїзували ся, якь сєго вємала чєсть п справа, зь свїтськими товаришами, хотїй позиція їхь була богато трудїйша. Якь-жь отсє богословї, котрі вибгають руку о посєбія — виключно для сєбе? Сумна, вєльми сумна поява... А може я, крємїшїй сєлюхє старїй, відгадаю ї самь сє загадку. Выврєло ся трєх... „і Кіпїр п колорї“ та й нуж! назвали ся „комїтєтомь русько-народныхь богосло- вов“... Може сє й не богословї?... На вся- кїй случаї, такий поступок свїдчить дуже сумно о таборї молодїжї москвофілєскої.

Мїй сусїд, свїєчєник старїй відь мєнє о дєсят лїт, щирїй патріот, ко- трїй выславь вже два рази навїть знач- нїйшу запомогу — 200 коронь — чоловік зовєсь не партїйний, єтимолог, пише ось-що до мєнє: „Якасє поганє москєвска єсть мєжї нашіми тєолоґами. Вь второкь дбєставємь листь оть комїтєта русько-народ- ныхь богословов, абы датки присїлєти тілько до Галичанїна.“ — І сєй листь лю- бого сусїда, на доказь правди, залучаю. Satis!

[Прим. Ред. Вп. авторь сєп дописи одїн зь визначїйшихь свїєчєнїковь па- трїотів п дїятєлїв, пшущї допись, не бачивь ще суботнїшого числа „Дїла“, д.

Надболозне.

Дентист Д-р І. МІНЦ (Mintz)

перед тим Д-р Вайс, Академічна 3
вймає зуби без болю при допомозі наркозу, виконує також відомі зі скла і порцеляни. Шугині зуби вставляє без плити в форми корон і ленток. Цілі щокни в чавчуку і золоті. Запевнені під виглядом знаменитості. 6-8 6-8

КОНТОРА ВИМІСНИ

ц. к. уприв. гал. кц.

БАНКУ ІПОТЕЧНОГО

купує и продає

всакі папери цінні и монети

по найдешевшій курсі денним не чи-
слячи ніякої провизії. 374 [4]

НА СВЯТА!

Торговля вин и реставрація

ФИЛИПА БІЗАНЦА

(дасяніше Брайтмаєр)

в готелю під Трома Коронами у Львові, ул.ця
Трибунальська ч. 10.

Поручає собі багато заасотренний склад вин, именно: ав-
стрійскі, угорскі, французскі, репскі, дальматинскі,
також шампань и коньяки найкращі якості. Кухня зна-
менита, доброе пиво пізакенське. — Ціни дуже умеренні.
6-5

Маємо честь донести Р. Т. Публіці, що наслідком дже
корпсотного закупки величакської скількості найновіших
забавок діточих, артикулів галантерейних и модних, пору-
чаємо ті товари по басно низьких цінах, при чім товар до-
бірний в найліпшій гатунку.

Позваляємо собі звернути увагу Р. Т. Публіки на
Польскі Гри Товариські власного видання по 50 кр.

Забавки значно подешевіли!

Кавчинський et Оберскі

Львів, ул.ця Кароля-Людвика число 7.

Філія: ул. Галицька ч. 6.

680 1-13

Найліпші Вина

Дальматинське [Apollo di Lissa] як також Тирольське и подуд-
нево Італійське, старі оригінальні вина на міру и пляшки пору-
чає лише

ВИНАРІЯ ІТАЛІЙСКА

А. Зулані и Г. Травнера при улиці Домініканській
ч. 7, або Філія Городецька ч. 83.
625 (6-10)

Прощу сглядати

Найдешевша торговля галантерейних товарів

АДОЛЬФА РАША

у Львові, Ринок число 11.

на против тов. „Просвіти“.

Припоручає великий вибір мужеского біля, краватов,
рукавичок, парасолів, паличок, шкряваних виробів, ро-
сейскіх кальшів, дитинних забавок, всіляких альбу-
мів, карт з видами, мид тоалетових и перфумерія.
826 19-18

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ и ВИНА

ЕДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улиці Театральну ч. 3,

друга каменна, водъ площі Маріакон поручає:

найлучші роды

ЧАЙ

масового збору:

цбвз кл. Congo	ар. 1-60
Souchong чорна	2-—
мазвий зббръ	3-—
Kauwow чорна	4-—
Melange de Lon	4-—
Высвѣки чаевѣ	1-30
Высвѣки чайлѣ-	
шихъ чаевѣ	1-60

Опакованє не числѣть ся.

Замовленя зъ провинціи выслає ся водворотною
почтою. 419 33-44

Цво. корол. уприв.

Растерія спиритусу, фабрика рому, лікерів и оцту

Юлія Миколаяша Наслѣдникѣвъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старі горѣлки польскі, розолісы, лікеры,
румы правдиві зъ Ямайи, коньяки, спиритусъ, „Вол-
роут“ на наливки, також правдивий оцетъ спир-
тусовый. 866

Склады для мѣста: улиці Галицька ч. 1. — и улиці
Коперника ч. 9.

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогичного до-
туждення педагогично-науковий, выходѣть
водъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменська
ч. 29. Предплата рѣчна 3 р., пѣрѣчна 1-60 р.,
чвертерѣчна 80 кр.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицька ч. 1.
противъ Банку Гипотечного на плянціахъ площі
Галицькой

поручає въ великомъ
выборѣ и по цѣнахъ
найдешевшихъ
окулярны, цѣкеры,
лорнеты, бинокль,
далековиды, бароме-
тры, термометры,
микрокопы,
люпы, компасы, райсцѣйги, тасмы мѣричѣ,
піюны, лібелъ, манометры и т. и.

Урядженє дзвѣнокъъ электричнѣхъ.
Всѣмъ направки полагоджуютъ ся актъ най-
скорше и найдешевше. 4187

Вне вѣйшов

КАЛЕНДАР „КОМАРА“

на рѣн 1902.

Всѣмъ замовленя просимо надсилати до
Редакціи и Админістраціи „Комара“, Львів ул.
Куркова ч. 27. — Ціна 30 кр. Набути можна
рѣвнож у „Народнихъ Торговляхъ“ и книгарняхъ.

До декораціи Рѣдвя-

ного деревця

поручає великій виборъ виробѣвъ
медовникѣвъ гарно украсеныхъ,
чokoladowого, мѣлadowого и ліке-
рового цѣвава, арабески буквы и
и. и. Для розпродажѣвъ опустѣ въ
цѣнахъ. На жаданє выслаю скри-
пчонка аб 120 шт. по 1 р. зъ до-
даткомъ Ангела за 15 кр. Опако-
ванє не числѣть ся. Дуже гарні
фігуры, скрипчонка по 2 р. — 3 р.
позажанѣмъ Антоніемъ Тесарикъ,
власитель цукорнѣ въ Бернѣ, ул.
Пекарска 74. 661 1-1

На Свѣята!

поручає найдешевше

ОВОЧИ

полудневѣ

ОВОЧАРНЯ

в пассажи Гавсмана.

З поважанемъ

661 1-5 Леон Ципер.

ТУТКИ

цигаретовъ 1000 штукъ
за 1 р., поручає Ант
Мауркевичъ, Львовъ, Скарбѣвска 7.

Поручаю Поважаніи Публіці

ПИВО експортное и ПОРТЕР краевий або чорний БОК

Львѣвского Товариства акційного броварѣвъ.

Також австрійскі и угорскі В И Н А, літр 40 кр. и вѣше.

— КУХНЯ ЗДОРОВА и СМАЧНА. —

Львокаль отвореній до год. 1-ой в ноци.

М. ПОМЕРАНИ

Реставратор, Ринок 7.

НА ЗВІЗДУ!

поручаємо Р. Т. Публіці наші виробѣ. а то: цукри, бон-
бони, чоколады, помади, гербатники, медіанники
в рѣжнѣхъ гатункахъ. Фігурки цукровѣ и чоколадовѣ бон-
бонери на деревцѣхъ по фабричнѣхъ цѣнахъ.
Знаємъ Р. Т. Публіці від 20 лѣтъ фирма наша продає як
досѣ так и далѣе виключно свѣжій и найкращіи якості товар.
Підносимо рѣдо, що наша фирма не єсть ідентичною зъ
фірмою „Confiserie Union“ и склада нашѣ для гуртовѣ и по-
дрѣбноі продажѣхъ находѣть ся виключно при площі Голу-
ховскихъ ч. 5 (пр. Казиміровскі).

БРАНДШТЕДТЕР и СПІЛКА Львів

парова фабрика цукрів и медіанникѣвъ.

Кореспонденція в рускѣмъ языкѣ. 652 3-11

Epilepsi.

Хто терпѣть на падавици, корчѣ
и инші нервовѣ хороби, нехай за-
жадає о томъ брошюры. Достати
можна даромъ и оплатно по посе-
редництвомъ Schwanen-Apotheke,
Frankfurt a/Main. 147 87-50

Знаменитый мѣдъ де-

серовый и кураціиный

5 клг. 6 К. 60 с. франко влас-
на пасѣка. — КОРНЕВИЧЪ

ем. учнт. Иванчаны, почта въ
мѣсци. 60 2-5

Правник

II року шукає
лекціѣ або пи-
саркѣ зарадъ де побудѣ. Відомість
в Админістраціи „Дѣла“.

655 3-8

Молочарня Переворска

отворила нову філію

при площі Бернардин-

ської ч. 11. 611 2-3

!! Мідъ пчѣльній !!

правдивий, за що ручѣть ся,
в 5 клг. бляшанкахъ по 6 ко-
рон оплатно выслає за почто-
вою послѣплатою

І. МЕНЧЕР в Микулинцѣхъ.

664 —10

Іосиф ІВАНЦКІЙ

Торговля машин до шитѣ

Львів, Готель Жоржа.

Рѣчна продажъ 750 машинъ.

Рѣнъ заможна 1872.

Продажъ, замѣна и направа машинъ
до шитѣ, складовѣ части: иглы, о-
лѣва, іглы иглы. Машини справджуютъ
якшъ повнимъ вагонами и найліпшій
образѣвъ загранічнѣхъ и вѣдѣнскихъ.
Не вислаю агентѣвъ для баламученѣ
Р. Т. Вѣдѣнцѣвъ. По домахъ ходѣть
агентѣвъ тѣльжѣ зъ жидѣвскихъ образѣвъ
и дѣстають за продажъ ручної машинѣ
10 р., а нѣжнѣ 20 р., а за те
вѣдѣнцѣвъ мають лѣхнѣ и дорожѣ
запаченій товар. Кожда торговля,
маюча добрый товар и мѣрні цѣны, не
можє вислаѣть агентѣвъ.
200 машинъ до шитѣ зъ все на
складѣ до вибору. Найліпші дога-
ту ратами 77 р., готіюмъ 70 р.

Іосиф ІВАНЦКІЙ

механік и спецїалистъ, — Львів, Го-
тель Жоржа 269 82-86

Прощу замѣдѣти цѣнникѣвъ.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львѣвск. університету

поручає

своє переплетничє и галантерейнє заведење

у Львовѣ ул. Валова ч. 29.

866

Подоиѣмє ся всѣмъ робѣтъ, особливо переплетѣ Служебнѣ-
кѣвъ, Євангеліѣвъ, Мелитоникѣвъ, Бібліотечнѣхъ книгъ Альбу-
мѣвъ, Мѣвъ, Дипломѣвъ и т. и. по умѣреннѣхъ цѣнахъ.

Нафта безпеченствѣ.

Головний складъ и Заступство

КРАСВОИ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОИ

И. ВОНДРАЧЕКЪ

Перемышль, ул. Францішканська ч. 34.

Поручає найлучшу незапальну нафту по най-
приступнѣйшихъ цѣнахъ, выслає въ болѣ-
шихъ скѣлькостяхъ для крамницѣвъ и торго-
вель за водѣвѣднѣмъ опустомъ и ручѣть за
найрѣтельнѣйшу и найточнѣйшу доставку.

Піроліна и лѣхтарнѣ піроліновѣ до ста-
нѣвъ, зарадомъ лампы и всѣ инші артикулы
въ обѣмъ освѣтленя входѣть по якъ найде-
шевшихъ цѣнахъ. 16. 8-3

Олива ріпакова, мінеральна и смаровило до возѣвъ.

пѣдъ АДРЕСОЮ

А. ПИЛИХОВСКІЙ

Кастелевка вѣлля „Яга“ „JAGA“

можна замѣдѣти кромѣ розличнѣхъ церковнѣхъ и свѣтскѣхъ
образѣвъ (власноручнѣхъ олійныхъ) и слѣдуючѣ літографіи:

І. Крещеніє Руси.

ІІ. Зацѣта Кієвлявъ передѣ Татарами въ Десятинной

церкви.

ІІІ. Гавки.

ІV. Св. Антоній и Феодосій Печерскіи благословѣть кн.

Изяслава.

V. Цослы Папы передѣ кн. гал. Даниломъ. Величина

каждого 90+66 см., цѣна каждого 3 кор., всѣ пять разомъ

12 кор.

VI. Князѣ кієвскіи и галицкіи 1 кор. 20 с.

VII. Гетманы козацкіи 1 кор. 20 с.

VIII. Календаръ въ изображеніяхъ всѣхъ свѣтѣхъ (на

одномъ аркушѣ) 1 кор. 20 с.

IX. Цркви мѣста Львова (10 картѣвъ) 1 кор. 20 с.

X. Церкви вел. мал. и бѣл. Руси (40 картѣвъ) 6 кор.

XI. Встрѣча кн. Давида съ королемъ угорскимъ 2 кор.

XII. Метиславъ Романовичъ кн. гал. розбѣваючій Па-
ловѣвъ 2 кор.

Опакованье 40 сот.

689 5-?

Лінія Голяндія-Америка Роттердамъ-Нью-Йоркъ.

Найближайшѣ водѣвады:

9 сѣчня „Роттердамъ“ о год. 1 по пол., 16 сѣчня „Амстердамъ“

о год. 10 м. по пол., 23 сѣчня „Стандендамъ“ о год. 30 мін.

по полудни. „Маасдамъ“ о год. 30 м. по пол.

Пароходы подвоино-шрубѣвъ о 12.500

тоннахъ.

Цѣны першихъ каютъ водѣ 264 кор. и вѣше) водѣ

другѣхъ каютъ 228 к. и вѣше) водѣ

III. класъ 197 к. 40 с. зъ Вѣднѣ.) прѣ-
станѣ

Бюро у Вѣднѣ: Для каютъ: I. Kolowratring 10; для III. класъ:

IV. Weyringergasse 7 A.

Австрійскіи еділѣ въ Бернѣ, Инсбруку и Трієстѣ. 87

ТЯГНЕНЕ неводклично

16 сѣчня 1902.

Головна wygrana

коронѣ 40.000 вартости

Льосы на ТЕПЛІЙ КОМНАТЫ

Льосъ по 1 коронѣ.

М. Йонашъ, Ніцъ и Штофъ, М. Кярьфельдъ, Корманъ и Файгенманъ,

поручають: Самуелі и Ляндавъ, Вікторъ Хасъ и С-на, Шелленбергъ и Сынъ,

Сокаль и Лілієнтъ, Яковъ Штрогъ. 636 8-?

Зелізничі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночі	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночі
в Кракова (281 9 60 міх)	8 10	8 50	1 55*	5 50	8 40*	до Кракова (8 40 рано)	4 15	8 30	2 55*	6 30	10—
в Підволочись (голова двірця) (на Підзамці)	8 55	9—	2 35*	5 35	10 20	до Підволочись в головного двірця в Підзамці	6 30	9 25	1 55*	7 10	12 45
в Тернополя-Брасно-Брода	8 15	7 40	2 20*	5—	10 02	до Тернополя-Копичинця	6 45	9 42	2 03*	7 35	11—
в Віров Вал-Грималія-Копичинця	8 35		2 35	5 35	10 20	до Віров Вал-Грималія		9 25			11 32
в Рахова		11 45			12 15	до Рахова		9 35	1 55*		11 10
в Черновель-Іцкан (12 15 м.)	8 30	11 55	1 45*	5 40	9 20	до Черновель-Іцкан	6 35	9 55	2 40*	6 10	11 10
в Ходорєва-Підволочиского					10 20*	до Ходорєва-Підволочиского	6 25	10 25	2 45*		10 30
в Стрєлє, Лавозного, Будапешту	8 10		1 10		10 50	до Стрєлє, Лавозного, Будапешту	6 35			6 55	11 30
в Стрєлє, Харова, Сухої (†)	8 10†		1 10		10 50	до Стрєлє, Харова, Сухої (†)		9—†	3 05		11 30
в Стрєлє, Станіславє	8 10		1 10		12 15	до Стрєлє, Станіславє		9 10			11 10
в Вєздєцє				5 55		до Вєздєцє		10 20			11 10
в Равє Рускої й Сокалє	6—	8 15	3 14	5 55		до Равє Рускої й Сокалє		10 20			11 10
в Яновє (9 рано)	7 45		12 55	8 25*	9 41*	до Яновє (9 30 вєчєрє)§§	9 15	1 25††	3 15	7 25	9 10†
в Вруковєчє	6 45†	8 15		7 35	8 50	до Вруковєчє (2-51† в неділї й свєтє)§§	5 45†	10 20	2 15†	7 52	8 35†
в Зимної Водї (7 10 рано)	6 10	9—	11 15	5 45	8 45	до Зимної Водї (3 20†)	4 10	8 45	5 25	6 40	10 50
? Поспєшні поїздє (Schnellzüge); * вїд 1/V. до 31/V. вїд 16/IX. до 30/IX. що днє, а вїд 1/V до 16/IX в неділї й свєтє; † вїд 1/V до 16/IX в неділї й свєтє; †† вїд 1/V до 16/IX в неділї й свєтє, §§ вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 16/IX в неділї й свєтє; †††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †††††††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††††††††††††††††††††††††††††††††††††††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; †† вїд 1/V до 31/V вїд 16/IX до 30/IX; ††											

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитішихъ повѣстей“ виходить во второкъ и во второкъ и п'ятницю на перемѣну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Дѣла“ ул. Баторія ч. 24. Вро газетъ А. Ольшевского ул. Казимировского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гансманна ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДПІСІ: М. Дукес, I. Seilerstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКОФУРТѢ и ГАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и належитость за инсераты платитъ у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії: за границею: на цілий рікъ . . . 32 к. на цілий рікъ . . . 44 к. на півъ року . . . 16 „ на півъ року . . . 22 „

у Львові: на цілий рікъ . . . 28 к. на півъ року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація и Експедиція відъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженіє. — Рекламція неопечатаній м'яллий відъ порта.

Поодинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошенія звычайнй приймають ся по 20 с. відъ одної строчки инсератовъ або ен мѣсцє а за рубрицѣ „Надслєдствє“ по 50 с.

Подяки и инші доносєня приватнй чиселъ ен по 50 с. відъ стишка.

Cui bono?

Польско-руська справа въ Паранѣ.

[Статя надіслана Редакціи.]

II.

Подібна історія якъ на старій землі, надъ Сяномъ и Дністромъ, показала ся и на далекомъ заході — геть на далекомъ полудні, у „теплыхъ краяхъ“ за океаномъ, въ водівчыхъ лѣсахъ Параны, надъ Ігуасу и Івай.

Тамъ осіли Поляки — а въ сусѣдстві Русины — отже и тамъ, зовсімъ природно, є справа польско-руська. Здавалось бы однакъ, що тамъ, де тільки волюно землі, де самі безмежні дикі лѣси, тамъ буде пытанє польско-руське лєне, тамъ не буде незгоди. Однй и другй мають прецѣнь тамъ досить землі (безмежнй просторы!), не потребують влазити собі въ дорогу и можуть яко брата-Славяне жити въ добрімъ сусѣдстві, шануючи вѣру и мову однихъ другихъ и боронячи ся спільно передъ вынародовленємъ водъ мѣсцевой пануючої португальско-бразилійской народности. Не потребуючи мѣшати ся, щоби водтакъ сварити ся, хто має мати верхъ въ колоніи и якій має бути ксьондзъ чи яка школа, могли свободно осѣдати національними оселями; Русины побачъ Русинівъ, Поляки побачъ Поляківъ, и творячи двѣ побратимчй сусѣднй територіи національнй, бути собі добрыми сусѣдами и союзниками въ борбі противъ вынародовлення середъ романьского окруженя. (Очевидно, що можна лише въ засаді творити такі колоніи чисто-національнй, одиницъ жь мѣсять не разъ осѣдати въ сумѣш и тй звычайно вынародовляють ся зъ тасомъ на рѣчь загалу даной колоніи. Тй выимки зъ обохъ сторінъ компензувались бы взаимно.) И такъ по більшій часті и осіли въ Паранѣ с л у ч а й н о рускй и польскй поселенцѣ. Н. пр. Русины осіли въ кількохъ величезныхъ оселяхъ: Прудентополис — 10.000 Русинівъ, руске Ріо Кларо 8.000 Русинівъ [въ сусѣдстві польского Ріо Кларо], Агуа Амарелла 4.000 Русинівъ, руска часть Люцены — 3.000 Русинівъ и т. д. Поляки осіли рѣвножъ, ще давнѣйше, въ кількохъ значныхъ групахъ національнхъ. Часть Русинівъ осіла меншими групами въ польскихъ колоніяхъ якъ н. пр. Санта Барбара, Томаскельо, Санъ Жозе. Деякй-жь осіли, якъ Порто Уніонъ, Жангада, є о більше мѣшаномъ населєню руско-польскомъ.

Здавалось бы, що вѣхто не заперечить потреби и права 30 тысячамъ рускихъ поселенцѣвъ мати своихъ священниківъ. Вѣдомо зъ досвѣду, що нашъ мужикъ, коли не мавъ тамъ своєї церкви и своєї рѣдної водправы, не хотѣвъ держатися ґрунту, чувъ бракъ того „сєла“ рѣдного, зъ которого вишшовъ и за котрымъ туживъ. Хотѣвъ кидати тй дикй лѣсъ, чувъ ся якъ бы завѣшений мѣжъ небомъ а землею. Чувъ потребу того елементу — „сєла“, зъ якимъ жывѣв ся. Знавъ є історія колоніи Прудентополис, де въ 1897 роцѣ 8.000 рускихъ селянъ не хотѣло брати ся до працѣ на видѣлєныхъ „лєотахъ“ и йшли въ той способъ въ обнята голодової смертї або жебрацтва, чекаючи на мнмий поворотъ до Галичини. Ажъ прибув руского священника, єго науки, водирава въ рѣднй церквѣ привязали людей до землі и они взяли ся до працѣ та й вырагувались водъ нужды и сотворили велику досить вже гарну колонію руску, працюють на своихъ „шакрахъ“, будують церкви, школы и т. д. Отже не лишъ моральнй зглядъ, але навѣть простый економічний зглядъ wymagaє тамъ конечно рускихъ священниківъ.

Тымчасомъ вѣхто не повѣривъ бы, якй незвычайнй трудности спинали допущєне рускихъ священникѣвъ до колоній параньскихъ и якъ доси є не певне є тамъ положєне руской церкви.

Трудности тй походили и походятъ водъ певної часті польского клира, котрый не хоче допустити руского священства до

Параны. *Cui bono* — не знати; бо та работа латиньского клира виходить лишъ на шкоду самої католицкой церкви (а на користь православї) и навѣть на шкоду самої польской народности. Тутъ повторяє ся історія аналогічна изъ старо-кравово. Не допускаючи руского духовенства до колоній, утрудняє ся Русинамъ удержанє своєї народности, отже улєкшє ся денационалізація Русинівъ. А на чію користь? На рѣчь мѣсцевой пануючої народности португальско-бразилійской, бо-жъ вѣдомо, и се зовсімъ природно, що коли хтось стративъ привязанє до своєї рѣдної мовы и народности и перекидаєсь до иншої, то не пристає до нації такыхъ самыхъ „зайдѣвъ“ — „colonos“, якъ вѣнъ самъ, але до „паньской“, пануючої мѣсцевой нації. Коли вѣнъ покине свою рѣдну мову, то стане говорити пануючою державною мовою. Се зовсімъ природна еволюція денационалізаційна. А чи лѣьше Полякамъ-Славянамъ мати въ своїхъ сусѣдстві 30.000 Русинівъ-Славянъ, чи о тѣлько-жь больше Португальско-Бразиліанъ? Такъ отже вынародовленє Русинівъ улєкшало бы и вынародовленє Поляківъ.

Мимо того подыбуємо успѣльнй змаганя певної часті польского клира до недопущєня руской церкви до Параны.

(Конецъ буде).

Майно в Галичинѣ и его розпайованє.

Фасія, выготовлюванй для вымѣру особово-доходового податку, умовляють теперъ и въ Австріи зъ менше-больше до правды зближеною точністю дати образъ стану майна населєня и образъ розпайованя сєго майна середъ сусѣльности. Возьмемо пѣдъ увагу тѣлько нашъ край — Галичину, не понехуючи порѣвнати єи майнового стану зъ станомъ сусѣльного майна въ иншихъ краяхъ Австріи. Доперва тогдѣ выступитъ сєй образъ въ належномъ свѣтѣ и дасть намъ понятє про безмежну нужду нашого краю.

Вымѣръ особово-доходового податку починає ся доперва водъ 1.200 коронъ рѣчного дохода. Хто выказує низшій доходъ, сєй не посѣдає навѣть належного minimum existētiaє а тымъ самымъ може причислати ся до нуждарѣвъ.

Отже на пѣвѣсьма мільона галицкого населєня, такыхъ, що можуть позванити ся доходомъ высшимъ надъ 1.200 коронъ рѣчного, єсть ажъ... 65.000! Яке се страшно мізерне число, можна змѣркувати, коли возьмє ся на увагу, що въ цѣлой Австріи людей посѣдающихъ выше 1.200 коронъ рѣчного дохода єсть пѣвѣтора мільона на 25½ мільонѣвъ всего населєня. Галичина на 7½ мільона душъ має ихъ, якъ сказано, ажъ... 65.000! Коли замѣнити єи числа на пропорціональнє водношенє, то виходить, що Галичина — маючи трохи выше понадъ третину всего австрійского населєня — що-до числа особѣвъ выказующихъ понадъ 1.200 коронъ рѣчного дохода посѣдає ихъ 23 разѣвъ менше, нѣжъ цѣла Австрія.

Увесь особово-доходовый податокъ заплаченный въ Австріи минулого року выносилъ 48½ мільонѣвъ коронъ, зъ чого на Галичину припало лєдвѣ 3½ міль. коронъ, сєбѣ то одна чотирнацѣта часть, — коли мѣжъ тымъ самй Чехи на шѣсть мільонѣвъ населєня выказують три разѣвъ большій, а Долѣшина Австрія на 3 мільоны населєня ажъ пѣвѣты разѣ большій доходъ зъ особово-доходового податку!

Справдѣ! въ освѣтленіи тыхъ чиселъ Галичина виходить краємъ жебраковъ, якому царь мабуть годѣ найти не то въ Австріи, але и въ цѣломъ свѣтѣ. Та на томъ не конецъ!

Возьмѣмъ на увагу тыхъ „богачѣвъ“, що мають понадъ 1.200 коронъ рѣчного дохода. И що-жъ се за богачѣ? Ого зъ 65.000 тыхъ „богачѣвъ“ ажъ 52-588 мѣститъ ся въ найнижшій доходовой класѣ, що выказує 1.200—3.600 коронъ рѣчного дохода, се зна-

чить 80% зъ усѣхъ, що платять особово-доходовый податокъ, лєдвѣ выдрапає ся понадъ minimum existētiaє культурного — sit venia verbo — чоловіка, лєдвѣ здобує собі таке положєнє, що не зовє ся вже нуждою, лєдвѣ стоить на становищи способного англійского або французского робѣтника. И сѣхъ 80% усѣхъ обложєныхъ особово-доходовымъ податкомъ — то майже вся уряднича, духовна и учительська интелігенція та дробка промыслово-купецкой людности. Ся мізерія — то наша... буржуазія!

Зъ остающихъ около 13.000 богатшихъ зновъ понадъ 9.000 припадає на середньозаможныхъ людей, що мають 3.600—7.400 кор. рѣчного дохода, а лєдвѣ не цѣлѣхъ 4.000 може назвати ся вже богатыми, зъ якихъ 1.400 выказує звышъ 12.000 коронъ рѣчного дохода.

Середъ того не цѣлого пѣвѣтора тысяча людей, посѣдающихъ вже всякй роскошъ, вызначає ся ще горстка магнатовъ, мільонѣрѣвъ, якихъ майно можна числѣти на мільоны, а рѣчний доходъ що-найменше на 40.000 коронъ. Було ихъ въ Галичинѣ минулого року 178 особѣвъ, а зъ того доходъ водъ 40.000—100.000 коронъ выказувало 137 особѣвъ, водъ 101.000—200.000 коронъ 33 особѣвъ, а поверхъ 200.000 коронъ 8 особѣвъ!

Отсе бувъ бы образъ галицкого „богатства“. Та коли супротивъ заможности дешєде середнихъ класъ меншъ разѣвъ безмежнй а незаслужєнй доходъ мільонѣрѣвъ, то у насъ, въ краю клясичной нужды, де „середна кляса“ лєдвѣ взнесла ся понадъ minimum exiētiaє, истнованє сєи малої групки мільонѣрѣвъ, що и нѣ палцемъ не кивнули для приспорєня сѣхъ мільонѣвъ, являє ся прямо грѣхомъ супротивъ мільонѣвъ нуждарѣвъ.

Вѣча въ справѣ руского університету.

Вѣче въ Станиславѣ

водбуло ся 12. с. м. въ театральній сали Товариства им. Молюшка. Вѣче вышло незвычайно величаво; сѣля, лѣжѣ, галєриі були такъ биткомъ набиты народомъ, що годѣ було рухнутисъ. Нарядомъ проводивъ о. Озаркевичъ зъ Сѣльця, а єго заступникомъ бувъ сєлянинъ Городецькй. Про потребу руского університету у Львові реферувавъ о. Баринъ и закончивъ резолюціями:

Зібранй д. 12 грудня 1901 въ Станиславѣ проводили и заступники руского народу Станиславѣвщины:

1) узнають за найконечнѣйшу вымогу для заспокоєня культурныхъ потребъ руского народу отворєнє самостоятельного руского університету у Львові, а поки се не наступить, жадають повнои утравізації теперѣшного університету львовского;

2) выражають найщирѣйшу подяку патріотичной рускѣй молодѣжи за єи пожертвованє для народнои справы;

3) высказують повне признанє и подяку рускимъ посламъ за поспирє справы руского університету и за оборону руской молодѣжи въ парламентѣ;

Рефератъ бувъ порывающій, тожъ всѣ зібранй були нимъ до глубины тронуты; бєсѣду перерывано грѣмкими окликами то признаня то обурєня. Въ дискусіи надъ рефератомъ промовлявъ п. Ю. Олєсницкй, розказуючи про поведєнє академічной молодѣжи иншихъ народностей въ справѣ домаганя нашої молодѣжи, и закончивъ дальшими резолюціями:

4) Вѣче, зібране въ Станиславѣ, выражає повне признанє тѣй часті академічной молодѣжи такъ польской якъ и жидѣвской, що поспирає нашу молодѣжъ въ єи патріотичной борбі;

5) высказує свою погорду тѣй часті польской молодѣжи, котра ворожє выступая противъ нашихъ справедливыхъ домагань.

Олєсєля пос. Гурикъ указавъ на значѣнє університету для цѣлого народу, а тымъ самымъ и для сєлянъ, та додавъ єще отєй резолюціи:

6) Вѣче солидаризує ся повнои зъ акцією, яку подняла наша молодѣжъ, и ухвалює матеріально підперти молодѣжъ въ єи акції.

Дальше промовлявъ сєлянинъ зъ Чернѣва п. Королюкъ про становище польской сусѣльности. Шляхта насъ гнетє; польскй народъ терпитъ водъ неї такъ, якъ и мы. За те поспирає насъ въ нашихъ домаганяхъ поступова часть Поляківъ, — отъ якъ пр. робѣтничій дневникъ Нарзѣдъ поспирає насъ горячо водъ самого початку.

Вѣднці по промовѣ о. Струтиньского — котрый выказувавъ слухнѣсть нашихъ домагань, подѣлавъ проводникъ парадѣ подъ голосованє резолюціи. Кожду резолюцію зъ окрема принняти зборы зъ одушевлєнємъ грѣмкими оплесками. Зъ пѣснями „Щє не вмерла Украина“, „Не пора“ и „Якій то вѣтеръ“ розойшлись вѣчєвѣки зъ нарадѣ.

Вечеромъ водбувъ ся заходомъ „Бояна“ концертъ зъ програмою, на котру зложили єи хоры „Бояна“ подъ управою п. Якубовича, скрипковє сольо п-ны Чорненькой въ суровѣ фортепьяно (п-ны Лопушаньской и декламация п. Олєсницкого. Олєсєля водбувъ єи комєрєвъ, на котрымъ зібрано 157 К на за-помогу для академіковъ-сєсєсїоністѣвъ.

Вѣче въ Калуші

водбуло ся д. 16 с. м. при участі звышнй пѣвъ тысячь людей. Справу університету реферувавъ п. Лєвѣвъ Бачиньскй и подавъ отєй резолюціи:

Русины калуцкого повѣту, зібранй на вѣчу дня 16 грудня 1901:

1) Жадають рѣшучо водъ ц. к. правительства якъ найкѣршого заснованй самостоятельного руского університету у Львові зъ усѣми выдѣлами зъ рускою мовою выкладовою и урядовою, а заки се не наступить, домагають ся повнои утравізації теперѣшного університету у Львові черезъ утворєнє рѣвнорядныхъ катєдръ зъ рускою мовою выкладовою и черезъ заведенє руской мовы урядою въ зносинахъ зъ рускими сторонами;

2) высказують повне признанє и сердєчну симпатію рускѣй університетской молодѣжи за єи акцію и тяжку борбу зъ користи заснованя руского університету;

3) домагають ся водъ правительства, щоби оно умовляло поворотъ рускимъ академікамъ черезъ усунєнє причинъ, якй присилували ихъ до опущєня львовского університету, мѣжъ иншими черезъ усунєнє зневажєнєныхъ профєсорѣвъ Твардовского и Фіалка;

4) звывають всѣхъ Русинѣвъ калуцкого повѣту, такъ интелігенцію якъ и сєлянъ, щоби всѣми силами и способами поддержали рускихъ академіковъ въ ихъ борѣбѣ, особливо, щоби высылали численнй пєтиціи такъ водъ товариствъ якъ и водъ поодинокыхъ особѣвъ зъ жадаємъ основаня руского університету у Львові; вѣднці

5) заявляютъ своє щирє признанє тѣй часті польской и жидѣвской молодѣжи, котра водважно и рѣшучо станула въ оборонѣ рускихъ академіковъ и ихъ постулату та высказала слова правды заскоруванй часті своєї сусѣльности, а нѣмѣть переходить надъ голосами польской прєсы, ворожє до насъ успѣблєной и надъ польскою молодѣжєю въ рѣдѣ членѣвъ „Akad. Czytelni“ бєтъ дискусіи до порядку дневного.

По горячихъ промовахъ мѣщ. Гаджаровского, мѣщанина Боднарчука и о. Крипичского вѣче ухвалило одностєносно повисшй резолюціи, подѣлавъ участники, водѣлєвнши „Щє не вмерла“, розойшли єи въ пѣднесєнѣмъ настроємъ домѣвъ.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЙ.

Антипрусскй демонстраціи въ Празѣ и Москвѣ. Slav. Correspondenz доносить зъ Праги, що тамъ зайшли онєгды демонстраціи передъ домомъ нѣмецкой конзуляты, и подає близшу історію тѣхъ манифєстацій ось-такъ: Пос. Кльофачъ єкпикавъ народнй зборы до Голєшовичъ и на порядку дневнѣмъ стояла, мѣжъ иншими, справа вжєсєнїєська. Поліція заборонила зборы зъ боязнй бєдѣ нарушенємъ спокою публичного. Не було другого способу, якъ урядити зборы за запрошеніями, але и на тѣхъ зборахъ заборонєно порушувати справу вжєсєнїєську. Пос. Кльофачъ мимо того згадавъ въ своѣй промовѣ о прускихъ насилєствахъ а зборы, въ котрыхъ взяло участє около 200 особѣвъ, высказали євоє обурєнє на подѣлѣ у Вжєсєни. Олєсєля значна часть молодѣжи удала ся передъ дѣмъ конзуляты нѣмецкого и тамъ пѣдпозноно ворожѣ Прусакамъ оклики. — Названнй дневникъ старавсь ослабити вражѣнє тои демонстраціи, о котрой и такъ доносить доперва въ кѣлька днѣвъ по фактѣ, и завѣряє изъ своєї стороны, що она не водносилась до особы конзуля, бар. Секєндорфа, а була лише выразомъ обурєня на вырокъ въ Гнєзні.

Изъ Москвы телеграфують, що и тамъ передъ кѣлькома днями прїйшло до демонстраціи передъ конзулатомъ нѣмецкимъ. Именю зібрано орла нѣмецкого зъ брамы конзуляты и зневажєно єго.

Передъ берлинскою карною палатою водбулась єи днѣми карна розправа

против буйного канцелярського возноження міністерства просвіти Фойгта. Обжалувано його в той же день в суд 1894 до 1901 уділяв журналістові д-рови Гамбургеру, котрий по відкриттю факту утік до Лондону, тайний інформант за виганородою. Фойгта ще в дні с. р. арештовано під заставою видати тарифи цловоні тому самому журналістові, а се наробило на своїм часі великого шуму. На розправі обжалований заперечив, мовляв, вийшов видав проєкт тарифи цловоні Гамбургеру, однак признав, що дійсно уділяв йому другіх інформацій, а за те доставив йому більший і менший гонорари, разом на 400 марок. Фойгта засуджено на три місяці арешту і на зворот тых 400 марок.

Сеймові вибори в Далматині. По переведенню вже й тьсятих виборів в Далматині звітний уже цілий результат і склад сейму. Загалом вибрано при теперішніх виборах до сейму: 18 національних Хорватів, 9 членів хорватської партії, 6 Сербів, 6 Італійців з партії автономічної, 2 членів чистої партії права. Супоставлені того результату з попереднім складом сейму вказує, що національні Хорвати втратили 5 мандатів. Сербів 3, а зискала хорватська партія права 6, а т. зв. чиста партія права 2 мандати.

Заяви для нашої університетської молодіж.

З поступового польського табору одержала наша молодіж знов дві симпатичні заяви: одну від польських академіків в Дармштадт, Франкфурта над Меном і Карльсруге, а другу з Женевы.

Перша заява звучить:

Koledzy!
Donosimy Wam, że na obchodzie Listopadowym, urządzonym staraniami Polskiej Cytelni Akademickiej w Darmstadt, Frankfurtu i Karlsruhe, uchwalono wyrazic kolegom naszym swoją sympatię dla podjętej przez nich sprawy narodowego uniwersytetu ruskiego.

Z kochać-kiem pozdrowieniem
Al. Olszewski. Werner.

Друга заява, ухвалена польськими студентами в Женеві, а поміщена в краківському "Narodzie", звучить:

"Polki, kształcące się na uniwersytecie genewskim, na zebraniu dnia 18 grudnia b. r. uchwałyły:
Uważamy, że każdy naród ma prawo do życia i nikomu nie wolno gwałcić jego uczuć religijno-rodowych w imię jakiegokolwiek hasła. W tej myśli wyrażamy największą sympatię ruchowi narodowemu rusko-ukraińskiemu, a potępiamy wrogie zachowanie się względem niego odłamów prasy galicyjskiej i młodzieży z Cytelni Akademickiej we Lwowie."

Завжди та мусить наша суспільність стрівати з тим більшою симпатією в хвили, коли у Львові п. пр. такій Вік XX, зь запомороченим шовіністичною скаженим умом, чинило за числом випуску найдикий фантази на тему рускої справи.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зъ Гусятинщины. (Числина жартівливої залонки в Гусятинщині).

В Самолуківцях селі гр. Адама Голуховського, відбувалося д. 19 вересня с. р. віче. На тім вічу запитий Франко Вілецький викрикував, отже вічовики вишкали его за двері. Коли запитий не перестав панюжити людей, не стерпів Семен Литвин і сказав: "Та дайте біди по кулакові най собі йде!" Вілецький знов сказав Іванови Череватові: "Ти, смаркачу, йди збока стрісати!" — на що Череватий відповів: "Мене ніхто за збока не бив, а тебе (Вілецького) і твого тата били за украдену ковбасу!" А Михайло Наконечний додав: "Не тата, а твого тестя!" За той трійлий поїхав Вілецький, Відило Купицький і Дмитро Стефанішин фірмою двірською т. в. графа Голуховського, до графового директора Свірецького, а з тым до гусятинського ц. к. староства пана Ділиця — і привезли від староства приказ до постерунку жандармерії, щоби сейчас Литвина, Череватого і Наконечного пригнали до староства. Там староста, без переложання, відослав Семена Литвина до суду — і той навіщо в слідній арешті 30 днів поганий місяць в часі найгорячішої роботи, бо взято его бесіду в звяз з білкою, о котрій так страшно писали в газеті "нагородній" в "Віснику польським". Семен Литвин не в обжалований за тую білку, т. в. ані судья сичий ані прокуратор не доглянули підозріння его вини, але 30 днів сидів! Чия в тім вина, не знаю.

Так само без протоколу хотів староста Ділиця післати до суду і Івана Череватого, але коли той поклинав ся на свою бездоганну службу капітальську, п. Ділиця лише списав протокол "за ковбасу" і пустив его і Наконечного до дому — бо вже було по правиборах. При тім сказав староста Ділиця до одного і другого: "Я тебе не знаю з тамтих виборів... я не буду такий, як тамтой староста!" — От за що тягнуть хлопці по канцелярних! (Тут хлопці почали вже жандарми звати "хлопський камрат"). Чи се вказує славу циркулярні міністерського, щоби "по людному" обходити ся з людьми?

Франко Вілецький одержав кореспонденку з русизмом, як Микита Хрунь з вишкани і пожемо оперує свиню з підписом "Франко

Вілецький". Сесю кореспондентку прийіс післанець громадський з почти і листив в канцелярії. Цікаву сю карту читав Михайло Мотуз і ще шістьох селяні, розумієсь, сміяли ся. За се пізав їх Франко Вілецький до суду і вже було кілька термінів. Отже знов тяганина, а одного зі записаних стягнуто аж з Вуковини! Франко Вілецький сказав до Михайла Мотуза: "Мені дурно робить екари п. Рудніцький (клясний сьвідок "зієнілка"), а ти стратив морг поля!" Отже скінчило ся на пічмі, а може ще й ні.

Дивна річ, що в державі упорядкованій законами можуть діяти ся такі річі, як в тій, мафією тортурованій Гусятинщині!

До відомости Віцепрезидента Ради шкільної краєвої у Львові Пана Едіна Пляжжа.

Дня 19. н. ст. падрипста 1901 вислали підписані члени місцевої Ради шкільної в Копичинцях до Ради шкільної краєвої слідуюче писмо:

"Висока ц. к. Радо шкільна краєва! Підписані члени Ради шкільної місцевої на засіданню тої Ради в другій половині вересня 1901 року жадни від председателя рахунків з доходу Ради шкільної місцевої, бо тих рахунків вже від кількох літ ніхто Раді шкільній місцевої не предкладав.

По мисли інструкції з дня 14. липня 1894 в справі заряду, надзору і контролі над місцевими фондами шкільними підписані члени Ради шкільної місцевої зажадали ще в половині вересня 1901 від председателя Ради шкільної місцевої кс. Лібревського, щоби перед ухвалою бюджету здав письменний рахунок членам, а то в тій цілі, щоби могли розділитись в поодиноких позиціях приходів і розходів.

Председатель кс. Лібревський доси ані тих рахунків не предложив, ані Ради шкільної до ухвалення бюджету на рік 1902 не скликав.

Проте відносимо ся до Високої ц. к. Ради шкільної краєвої з просьбою, щоби зволюла ласкаво зарядити:

1) Припоручає ся председателеви Ради шкільної місцевої в Копичинцях до 14 днів замкнене рахунків з фондів шкільних письменно членам Ради місцевої предложити.

2) Поручає ся председателеви Ради шкільної місцевої по мисли §. 43. висше наведеної інструкції виложити в уряді громадським до прилюдного перегляду рахунок з ужиткованя кар шкільних за минувші два літа.

Копичинці в листопаді 1901.

О. Петро Шанковський — містопредседатель Ради шкільної місцевої, Космь Пала, Александер Сафін, Никола Войтків — члени Ради шкільної місцевої.

До сего дня висше наведене писмо осталось без найменшого успіху. Бюджет, як не був, так і не єсть уложеній, тільки — як чука ходити — названі панове самі его уложили без уділу делегатів громади. Рахунків також ніхто не предложив. Тому зашитуємо Вас, Пана Віцепрезидента: Чи хочете вплинути в господарку наших любеньких?

Руських наших послів просимо, щоби з наведених тут фактів схотіли скористати в сеймі.

Справи церковні.

Листъ пастирскій до Русинів в Канаді видав Митрополитъ Шенітцій підъ днемъ 7. вересня с. р. і, випечатавши его в 100 примірниках, пославъ до Канади черезъ о. Вас. Жолдака, котрий зь поручення Митрополита виїхавъ до Америки.

"Вже відъ двохъ лѣтъ — пише тамъ Митрополитъ — достаю відъ Васъ листы, въ котрыхъ представляете Ваше сумне положеніе и просите о священниковъ. Я доси на ті Ваші листы нічого не відповѣвъ. Не зь обоятности до Васъ, ой нѣ! Хто-жъ мѣгъ бы бути обоятнымъ на Вашу долю, на Ваші ользы, на Ваші просьбы. Якъ бы мене не стримувала прада дома и обовязки, якъ на мене вложивъ Богъ, я бы вже давно бувъ самъ до Васъ поїхавъ, щоби Вамъ привести потѣху и по можности помѣч. Я не відписувавъ, бо не хотѣвъ на Ваші листы самими словами відповѣдати. Я хотѣвъ вислати Вамъ священника. То не була рѣчь легка. Треба було передовѣсьмъ знайти чоловіка, щоби принявъ на себе той трудный обовязокъ и всѣ тяжкія працѣ, якѣ зь нимъ важкутѣ ся. Знайшовши чоловіка треба було обдумати дорогу, зложити потрібні гроші, збрати ризи и книги церковні, потрібні до працѣ, вѣднці вистарати ся для місціонаря о всѣ паперы.

"Зъ ласкою Божою та цѣла работа готова, и я посылаю Вамъ священника, котрый ревно буде для Васъ працювати. Тымъ священникомъ єсть о. Василій Жолдакъ. Знаю его добре, бо черезъ два роки бувъ моимъ секретаремъ, разомъ зь мною працювавъ, вѣдывъ зь мною по селамъ, коли я вѣривъхъ свои епархіи відвѣдувавъ. Вѣнъ рѣшивъ ся поїхати до Васъ до Канади, тожъ цѣлымъ сердцемъ тѣшу ся тымъ и зъ благословеніемъ висылаю его въ ту далеку дорогу. Приймѣть же его щирымъ сердцемъ такъ, якъ зь щирымъ сердцемъ вѣнъ до Васъ їде. Слушайте его науку, живѣть такъ, якъ вѣнъ Вамъ скаже, а за помощю Божою знайдете въ нѣмъ правдивого вѣтця, а вѣнъ буде мавъ потѣху, що праця его буде для Васъ хоєнна.

"Вѣдъ разу до всѣхъ заїхати и всѣхъ посѣтити не зможе. Зближає ся зима, дорога буде прикрѣпша и еще много часу мине, закимъ всѣхъ обїде. Якъ на теперъ, не

можу Вамъ болѣше священниковъ послати, а оденъ на такъ велике число вѣривъхъ, розсѣянихъ по Канаді, не выстарчає. Добре, якъ разъ въ рѣкѣ зможе кожду осаду посѣтити."

Болѣшу часть року будуть мусѣли Русини обходити ся безъ священника, а щоби не попали въ сѣтп, якъ на нихъ наставляють зь рѣзнихъ сторѣнь, тому Митрополитъ шле имъ всякія книжочки релігійного змісту и просить, щоби кождий писавъ до него а вѣнъ йому пошле ще болѣше тыхъ книжочекъ, а въ Посланіи выкладає имъ основны католіцкой вѣры и христіанської етики. Вѣднці поручає ихъ опѣць Матери Божой, котра журить ся и дбає о братѣвъ Русинѣвъ, що живѣть въ далекѣмъ чужѣмъ краю безъ священниковъ, безъ слова Божого, — болѣше журить ся нимъ, бо они опущені и бѣднѣ, та визнає ихъ, щоби стерегли ся свари, незгоды и піянства, а взяли ся до совѣстной працѣ, бо честною працею здобудуть лѣпшій бытъ и честь у людей.

Складки на потреби академ. молодѣжи.

На нижнючку виланову Товариства взаимн. кредиту "Дністеръ" ч. 1800 впынуло далше: Дня 23 грудня 462 К 39 с. — усього доси 23.418 К 24 с.

Черезъ Адміністрацію "Дѣла".

Мик. Турня зъ Сянтина складку 21—
Колькохъ Русинѣвъ-Українцѣвъ гуртка сянтинського, котрий геройство академикѣвъ-Українцѣвъ у-знають неоцѣнимымъ 13—
Мих. Ом. Таковский зъ Николаева и Дн. складку 13—
о. Дим. Курдидикъ зъ Борщова посылаетъ яко датокъ зъ тамошньої маленкої касы Товариства запомогти убогимъ школярѣвъ борщовского повѣта 4—
Наталія Дригунъ зъ Лисятичъ (вѣдъ себе 3 К, вѣдъ Леоны Врихъ 2 К.) 5—
о. Іос. Іросевичъ сотр. зъ Лубянокъ нижнихъ 10—
о. А. Сынковичъ зъ Кунина складку на его руки (о. Долошичъ зъ Добрусуна 10 К, о. Гриневецкій зъ Щарця 5 К, зъ вѣста 5 К) 20—
о. Н. Ричаръ зъ Добротвора складку: (о. Н. Ричаръ, о. Гр. Гнатевичъ, Пет. Варанъ и Вол. Подгайний по 2 К, селяне Мат. Гучукъ, Ів. Мудрикъ и Марія Ричаръ по 1 К) 11—
о. Ал. Капустинскій зъ Горошовой 4—
Ів. Миронъ пиянір зъ Станиславова складку Русинѣвъ урядникѣвъ держ. зѣлѣзничъ (Левъ Дидицьскій и Ів. Миронъ по 5 К, Ант. Лукашевичъ 4 К, Теод. Лѣщинскій 3 К, Володисл. Антоновичъ, Едм. Брикъ, Тома Витопицьскій, Володим. Крупка, Зен. Левичкий, Стеф. Мишкевичъ, Ксен. Нагорнянскій, Іос. Трачъ, Андр. Федевичъ и Федоровскій по 2 К, Ант. Гадзіньскій, Алекс. Жуківскій, Івановичъ, К. К. и Пет. Рыбчукъ по по 1 К, вѣднці Титъ ричаръ Ончуль (Румунъ) 2 К) 44—
А. Балтаровичъ зъ Глининъ складку (Ярина Балтаровичъна 10 К, Братство церк. зъ Глининъ-Заставя 6-60 К, Андр. Фостакъ 1-30 К, Ів. Чарковскій, Яцко Сотникъ, П. Вольфъ и Іос. Айсеръ по 1 К, Ів. Тарабановичъ и Федъ Дмишко по 20 с, Асафатъ Сенота 10 с.) 22-40
о. Стеф. Мареничъ зъ Грушова 8—
о. Ник. Вѣлецкій зъ Пацкова 20—
о. Петро Коцюба зъ Высѣчки 10—
Володимиръ и Евгения Кузми зъ Чепельѣвъ 5—
о. А. Кочиревичъ зъ Висока 10—
о. В. Чомкевичъ зъ Стрыковецъ 20—
о. Стеф. Кишичъ зъ Опаки 10—
о. Вол. Балдичъ зъ Испаса (самъ 10 К, М. Григоричъ 1 К, Вас. Вижукъ 40 с, Ник. Войко 30 с, чотири господарѣ по 20 с. а вѣсьмъ по 10 с.) 13-30
Лука Гарматѣй зъ Головъ складку (пана Стефана Моровицъ и Сеничъ по 2 К, Вас. Словаръ, Павлина Гарматѣй, Лука Гарматѣй и Николъ по 1 К, Мих. Голейчукъ 20 с) зъ допискою: "Вильного духа не скуеш в кайдани!" 8-20
о. Іос. Кучинскій зъ Парища (самъ 20 К, Дози Кучинська 2 К) 22—

Надѣслане.

(Письмо д-ра Ярослава Кулаковського сыслано до днешникова "Дѣла", Галичанина и "Руслана".)

Въ послѣднихъ дняхъ стрѣчаю въ днешникахъ: Дѣло, Галичанинъ и Русланъ, въ статяхъ трактующихъ о складкахъ на фондъ академичный, уступы, котріи можуть немилу дѣлнати мужѣвъ засѣдающихъ въ обохъ комитѣтахъ и добродѣвъ, котріи сѣлнать зъ датками до одного або другого комитѣту. Въ ч. 275 Галичанина зъ 22 с. м. сказано въ статѣ п. з. "Жертвы въ пользу русскихъ студентовъ" въ формѣ докору — и то вже по разъ другій — що въ складѣ комитѣту, до которого я маю честь належати, "не приглаголено буквально никого изъ русско-народной партіи" и черезъ те молодѣжъ тоя партіи "едва ли можетъ розсчитывати на под-

держку такого комитета" и що "то обстоятельство, а не что другое заставило нашихъ людей образовати отдѣльный комитѣтъ" — а рѣвночасно появила ся допись незвісного автора въ ч. 275 "Дѣла" зъ 21 с. м. зъ докорами на адресу богословѣвъ "русско-народной партіи", зъ котрой змістомъ и тономъ я не годжу ся. Се зневоляє мене брати голосъ для слѣдуючого фактичного выясненія що-до повстанія двохъ комитѣтѣвъ и ихъ взаимного становища.

Дня 3 грудня с. р. выступили зъ львівського університету въ рускій богословы — бѣатъ рѣжничъ партіи — и академики пропихъ факультѣтѣвъ групуючъ ся въ Товариствѣ Академична Громада. Дня 4 грудня не було у Львовѣ еще жадной акціи зъ стороны старшихъ Русинѣвъ, а дня 5 грудня члени Рускон Вѣсѣды, зѣйшовши ся тамъ-вечеромъ, зложили квоту 840 коронъ на помѣчъ для молодежи и хотѣли ту квоту передати редакціи "Дѣла", а заравномъ вѣзвати загалъ до складанія жертвъ. Присутній редакторъ "Дѣла" заставъ однакъ, що редакція [адміністрація — Ред. "Дѣла"] не може тою справою успішно заняти ся и що радше завязати комитѣтъ, котрому редакція "Дѣла" передаетъ такожъ датки насѣвшихъ до редакціи вѣдъ замѣтевыхъ патріотѣвъ. Въ наслѣдокъ того передано менѣ повысшу квоту 840 коронъ для зложенія ея на книжочку Товариства взаимного кредиту "Дністеръ" — и для публичной контролѣ збранихъ фондѣвъ покликано п. : Шухевича, Д-ра Костя Левничко, о. Ал. Темницького, Д-ра Евг. Озарковича, Д-ра Грабовского, Сидора Британа и Л. Цегельского.

Въ томъ часѣ молодѣжъ групуюча ся въ обществѣ "Другъ" еще была не прилучила ся до сецесіи прочихъ студентѣвъ, проте не запрошувано мужѣвъ другой партіи до спѣльной акціи, — а коли дня 8 грудня постановила молодѣжъ "русско-народной" партіи прилучити ся до сецесіи, заравъ повставъ другій окремый комитѣтъ подъ проводомъ Д-ра Добрянского и Д-ра Лаголы и заловѣвъ въ часописъ "Галичанинъ", що займатися буде несесемъ помѣчи для молодежи академичной групуючой ся коло общества "Другъ", а першій комитѣтъ названо "въ Галичанинѣ" по разъ першій комитѣтъ для молодежи "Академичной Громады". Зауважаю, що вѣдзовы и выказы датковъ удѣлявъ-емъ до всѣхъ часописѣвъ рускихъ безъ рѣжничъ партіи, — що комитѣтъ молодежи въ "Академичной Громадѣ" зъ складокъ удѣлявъ заравъ першу помѣчу для выступившихъ богословѣвъ безъ рѣжничъ партіи, а такъ само першій комитѣтъ удѣлявъ радо другому комитѣтову на перші кошты выписаны студентѣвъ общества "Другъ" квоту 500 коронъ, уважаючи се за помѣчъ цѣлкомъ оправдану и конечну. Тутъ констатую заравомъ, що другій комитѣтъ ухваливъ звернути сю квоту и дня 23 с. м. звернувъ.

Зъ того выходить, що основане двохъ комитѣтѣвъ на мой поглядъ не мало жадной причины политичной ані закраски партійной, але вылиывало зъ хронологичного порядку выступления нашей молодежи зъ львівского університету въ двохъ партіяхъ — дня 3 грудня и 10 грудня — а такожъ оправдане було зъ того взгляду, що руска молодѣжъ академична зорганізована була въ двохъ товариствахъ академичныхъ, особливо, що за помѣчи удѣляють ся потребуютимъ академикамъ черезъ руки и на подѣставѣ ошніи выбранихъ товаришами на кождѣмъ факультѣтѣ делегатѣвъ, отже природно, що організація молодежи мусѣла позбѣтати въ двохъ головныхъ группахъ.

Ані я отже ані мой товарищъ комитѣтові не відносимо ся неприхильно до другого комитѣту, ані не глядимо задрѣбнымъ окомъ, чи оденъ або другій комитѣтъ болѣше датковъ узбирає; прѣтвимо, бажаю, щоби оба комитѣты узбирали якъ найбільше, потреби молодежи суть и будуть великіи.

Интересъ народный wymaga, абы молодѣжъ академична оставивши львівскій університѣтъ не утратила курсѣвъ, але кѣнчила свои студіи зъ успѣхомъ, безъ огляду на те, чи она належить до одной або другой партіи. Такъ якъ въ роднѣхъ лучає ся часто, що отецъ належить до одной партіи а сынъ до другой, або сыны того самого отца до рѣжныхъ партій, а мимо того отецъ не лишитъ своего сына безъ помѣчи ані не вылучитъ одного зъ нихъ зъ подѣ своихъ опѣкъ, такъ и нашъ патріотичный загалъ не може оглядати ся на партійній переконанія, лише сѣлнати зъ помощью для молодежи будто на руки одного чи другого комитѣту. Народови нашому потреба якъ найбільше людей интелігентныхъ на всѣхъ поляхъ, — нехай молодѣжъ руска кѣнчитъ безъ перервы свои студіи и вступає въ службу народу яко священники, профессоры, урядники, адвокаты, нотарѣ, лѣкарѣ и т. п.; — нашихъ людей, якъ найбільше рускихъ людей потреба намъ на всѣхъ становискахъ, и то людей такъ рѣшучихъ, для русконъ справы одушевленныхъ и характерныхъ, якою показала ся теперѣшня молодѣжъ академична. Не пора намъ сварити ся надъ молодежею одного або другого табору, — часъ не стоить — пропавші курсы не вертають ся.

Длятого такожъ прошу, абы нашъ часописъ не мѣстили пристрастныхъ партійныхъ дописѣвъ, що могли бы только остудити одушевленіе, яке дотеперъ панувало для справы самої, прошу Вп. Патріотѣвъ нести дальше радо помѣчу на руки одного або другого комитѣту, якъ дово молодѣжъ не буде могла вернути на львівскій університѣтъ, бо потреба еще богато, дуже богато тоя помѣчи. Вкоротѣвъ буде мѣгъ комитѣтъ подати до прилюдной вѣдомости выказы, колько академикѣвъ зъ кождого факультѣту выступило зъ львівского університету и колько ихъ

вписало ся на инші університети и на ко-
три, якъ такожъ колько зъ нихъ потребува-
ти буде помочи будьто хвилюючи будьто
тревалон.

Львів, дня 23 грудня 1901.

А-р Ярослав Кулачковскій.

Прим. Ред. Не входячи близше въ
змістъ повисшого письма д-ра Кулач-
ковскаго, ми мусимо звернутись до того усту-
пу зъ початку, де д-р К-ий заявляє, що "не
годить ся изъ змістомъ и тономъ дописи
въ 275 ч. "Дѣла" зъ докорами на адресу
богословствъ "русско-народныхъ". — То якъ
же? може було похвалити "русско-народ-
ныхъ богословствъ" за ихъ писма до свя-
щенниковъ, навѣть народовцѣвъ, щоби слали
складки до "Галичанина" — "чтобы не до-
Стались въ руни украинофиловъ"? Та й чи въ
сѣмъ нема "закраски партійнон"?

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальні збори членів львівської "Народ-
ної Ради" відбудуть ся завтра (в середу) о
год. 10 рано в комнатах "Рускої Весіли".

Дня 4 н. ст. січня 1902 відбудуть ся
загальні збори повітового товариства кредито-
вого "Згода", товариства зареєстрованого з
обмеженою порукою в Количинцях въ сали у-
ряду громадского о годни 2 пополудни. —
За Дирекцію А-р Софлян.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ
колянонствъ! Просимо о жертви на купно дру-
карнѣ до Парани.

— І-ий історичний концерт Дим. Ст. Бортнян-
скаго. Товариство "Стрийський Боян", під ар-
тистичним проводом о. Остапа Ніжанковскаго,
загадало урядити дня 1 н. ст. січня 1902
величавий концерт в память 150-ти роковин
уродження Димитрія Ст. Бортнянскаго. Єсть
се перший концерт в своїм роді, а імя Бор-
тнянскаго аж надто знаме світові, щоб ви-
яснити значіне его. Стрийський Боян підняв
перший гадку такого концерту в дни 1 січ-
ня 1902 у великій сали "Народного Дому в
Стрию" і власними силами записав ширшу
дублику з важливішими творами сего класи-
ка-музика. Ось і програма концерту. 1) Від-
чит; 2) "Благообразний Іосиф" хором; 3) XV
концерт "Прийдіте воспоєм людіе"; 4)
XXVIII концерт "Влажен муж"; 5) XXX
концерт "Услыши Боже глас мой"; 6) XXXIII
концерт "Всюкую прискорбна вси"; 7) XXVII

концерт. "Гласом моім ко Господу" — від-
співає хор мішаний. Початок о год. 7 1/2 ве-
чером. Ціна місць: Крісло 1-рядне 2 К, 2-
рядне 1 К. — Надіятись належить, що на
сей артистичній пир поспішить вся музи-
кальна Русь місцева і замісцева, о що ук-
лібно просить Виділ "Стрийського Бояна".
І. Дрималик голова. ІО. Кмита секретар.

— Зъ руско-народного театру. Дальший ре-
пертуаръ въ часъ побуту въ Дрогоби-
чи: въ середу 25-ого грудня на добродій-
ній цѣни "Варонъ циганскій" оперета въ 3
актахъ Страуса; — въ четверъ 26-ого по
разъ першій "Поворотъ батька" опера въ 3
актахъ Ярецького, розпѣче "Які хоря, такі
докторы" шутка въ 1 дѣйствіи Фредра; — въ
суботу 28-ого по разъ першій "Жидівка
выхрестка" народна драма въ 5 дѣйствіи То-
гобочного; — въ недѣлю 29-ого "Ой не хо-
ди Грицю та на вечерницѣ" образъ исто-
ричний въ 5 дѣйствіи д-ра Александрова и
Старицкого; — во второкъ 31-ого "Гумори-
стичный вечеръ" збѣрка пѣсень и моноло-
гівъ; — въ середу 1-ого січня 1902 по
разъ першій: "Невольникъ" образъ исто-
ричний зъ заповорожского житія въ 5 дѣйствіи
Кропивницкого; — въ четверъ 2-ого "Чорно-
морцѣ" народна оперета въ 3 актахъ М.
Лисенка; — въ суботу 4-ого по разъ пер-
шій "Уривіе Акоста" драма въ 5 дѣйствіи К.
Гуцкова; — въ недѣлю 5-ого по разъ пер-
шій "Власть тьмы" драма въ 5 дѣйствіи Л.
Гр. Толстого; — во второкъ 7-ого "Подгѣр-
яне" народна оперета въ 3 дѣйствіи Гушале-
вича и Вербицкого; — въ середу 8-ого "Шель-
менко наймѣтъ" ком. въ 5 акт. Гр. Квѣтки,
розпѣче "Вулиця" дѣло музичне Ф. Ко-
лесен; — въ четверъ 9-ого по разъ першій
"Душогубы" драма збѣспѣвами и танцями
въ 5 дѣйствіи Тогобочного; въ суботу 11-ого
передпослѣдне представлєне "Ямаръ" опе-
рета въ 3 актахъ Целера; — въ недѣлю
12-ого послѣдне представлєне "Украдене
щастє" драма въ 5 дѣйствіи збѣспѣвами и та-
нцями д-ра И. Франка.

— Цсаръ надавъ професорови академіч-
нон гімназій у Львові Анатолію Вахнянинови,
зъ нагоди перенесєня его на власне жаданє
въ постійний станъ супочинку, титулъ рад-
ника шкільного зъ увѣльненємъ водъ таксы.

— Цсаръ именувавъ декана о. Івана Шиха
зъ Сучавы почеснимъ кришанниномъ гр-
ка. капітулы въ Станиславові.

— Авансъ въ середніхъ школахъ. Міністер-
ство просвѣты покінчило сегорічний працѣ
коло авансованія директорівъ и учителѣвъ
середніхъ шкѣлъ. Загаломъ 20 директорівъ
посунено до VI клася ранги, 256 професо-
рівъ до VII, а 129 до VIII клася ранги.
Число вѣсѣхъ професорівъ, що авансували
сего року, выносить 705.

— Испытъ рахуновыи зложили въ намѣст-
ницѣхъ: Ад. Весоловскій зъ Горлицъ, Бвг.

Гриневичъ зъ Борислава, Макс. Брайтъ зъ
Сянока и Жигм. Воневскій изъ Станисла-
вова.

— Дробний вѣсти. Намѣстникъ гр. Пинів-
скій вернувъ зъ Грималова до Львова. —
Рада мѣска въ Грималові надала судовому
радникови Ант. Нивелинскому, перенесено-
му теперъ до Коломиѣ, "на доказъ симпа-
тии" (!) почестне горожанство. — Въ Бо-
риславѣ відкрыто [sic fabula vega] на нафто-
выхъ теренахъ, належачихъ до кс. Марди-
росевича, що відсиджує теперъ кару повто-
рочнон вѣзницѣ, жерело нафты даюче пять
цестернъ денно. — Рѣзникѣвъ зъ Лисца
Кальмана Валя и Хаима Розінера, що про-
давали для войска кѣнське мясо замѣсть во-
лового, засудивъ станиславскій судъ; пер-
шого на два мѣсѣцѣ арешту и 100 К грив-
ни, другого на мѣсѣцѣ арешту. — Вѣра
завязало ся у Львові товариство помѣщи-
кѣвъ канцелярийныхъ, діятарѣвъ и канце-
листѣвъ.

Посмертний ☞ оповѣстки.

Александръ Вайцовичъ, докторъ медици-
ны, лѣкаръ-гомеопатъ, упокоивъ ся дня 8-го
с. м. въ Межибродѣ, сянѣдкого повѣта, въ
67 р. житя. в. п.!

Телеграммы.

Вѣдєн 24 грудня. Цсаръ выздѣтъ
нижъ до Вальзе, де у свого зятя, архикнѣзя
Франца Сальватора переведе свита. Дня 27
поверне монархъ до Вѣднѣ. — Д-ръ Кер-
беръ бувъ вчера у цсѣря на довгій при-
ватной аудієнціи.

Берлинъ 24 грудня. Пост поѣстѣла пи-
спировану статю, въ котрій піднісєтъ, що
принятє російского наслѣдника престола въ
Берлинѣ доказало наново скрѣпленє монар-
хичныхъ принципівъ въ Европѣ и тѣсєну спо-
лку сѣхъ обохъ державъ. Въ послѣднихъ
часахъ Россіи переконала ся зновъ, що при-
трудностяхъ, выкликаючихъ изъ заостреня
квѣстїи польской, може все чєслити на ново
нѣмецкого сусѣда. — Вѣче польскихъ жен-
щинъ, въ котромъ взяло участь звышъ 800
осѣбъ, приняло до довгій дискусіи резолю-
цію, осуждающую справу вѣсенѣнскую и заве-
денє нѣмецкого языка при науцѣ релігій въ
школахъ познанскихъ.

Познанъ 24 грудня. Дивенники нѣмцкѣ
обурюють ся на вѣсти зъ рѣзныхъ сторѣвъ
княжества, що нѣмецка наука релігій като-
лицкой сѣрѣчає на великій перешкоды на-
сѣдкомъ упору польскихъ дѣтей.

Римъ 24 грудня. Папа приймѣвъ вѣра
зборъ кардиналовъ зъ нагоди Рѣздва. Въ
одвѣтъ на промову найстаршого зъ карди-
наловъ папа зазначивъ, що все теперъ обру-

шилось противъ церкви. Ордєны духовній
пересѣдѣє ся, выдалось єя монаховъ, а се-
стоить въ суперечности зъ правами Божи-
ми, супружъ розводи и социалисты загрожую-
ють сусѣльному порядку. Щоби все те
успѣшно поборовати, треба вѣсѣмъ католи-
камъ згѣдно держатись законѣвъ церков-
ныхъ.

Прага 24 грудня. Выдѣтъ краввий на-
раджуванъ єя вчера надъ рескриптомъ міні-
стерства скарбу въ справѣ провѣсту закона
о краввомъ додатку до податку водъ пива.
Рѣшено навязати нові переговоры зъ пра-
вительствомъ. — Narodni Listy негодуютъ на
гр. Шенборна, котрый въ палатѣ панѣвъ
онѣгодъ хваливъ д-ра Кербера и его політи-
ку, бо кн. Любковичъ и другі члєны палатѣ,
належаючі до того самого стѣоронництва,
не подѣляють тои гадки.

Подяка.

Дня 4 (17) грудня 1901 сподобало ся Все-
вышнему покаяти до вѣчности бл. п. Тєклѣ
зъ Кампнскихъ Стрѣльбицку, уловцє
по пароху ит. Саранчунахъ бл. п. Іосифѣ.

Зъ правдивыхъ пожертвованствъ знозли до-
спѣшнѣ въ цѣли усовершеня чина погребєнія Всч.
оо. Димитрій Склєнковичъ, мѣсєвий парохъ, Ем-
іанъ Гаврило, парохъ ит. Іббѣнѣтъ, Николай Іно-
вичъ, парохъ зъ Кального, Юліанъ Габрусевичъ,
парохъ зъ Годова, Антоній Іновичъ, парохъ зъ Сту-
гна, и Всч. оо. лат. ордѣда Ангѣл, парохъ ит. По-
поринъ, и Новара, тамошній сѣрудникъ, Всч. оо.
Іновичъ и Габрусевичъ знозли ит. на вѣче-
рїи похорону потрудитись до Топорова и водравали
парастасї. За сѣбѣ безпѣтересный трудъ при-
мѣтъ Всч. оо. сѣрдєчну подяку!

Покійну удовицю двѣмъ и сѣномъ спомачали
Вл. Паньство Склєнковичъ, Габрусевичъ, Іновичъ и
Вл. о. Сосєнко, сѣвѣнѣтъ и парохъ Пѣаучи. Най-
мѣтъ Всевышній гпѣ дѣла мѣосѣрѣя надгѣрѣтъ!
Госпѣний дѣмъ Вл. Паньства Склєнковичъ ставъ
отворѣтъ для рѣшєня прибувѣны на похоронъ и па-
вѣтъ ихъ дѣже молодѣнка дочъ Любѣя (Любѣнѣ), одѣ-
дичивнѣ теплє сѣрдєчною по рѣднѣчѣхъ, неслѣ свои
послѣпый услѣгн. Цѣна була и помѣтъ Вл. панѣ Ро-
мановичъ, удовицѣ по учителѣ, въ покущѣ орудокъ
похоронныхъ. Щиро Слава-богу, въ сѣй доказѣ люб-
ви близьнѣю.

Цицѣ церковній и хоръ сѣпѣваѣтъ, брацтво
церковнє, чєстїи прихѣжѣнє и прихѣжѣнє (Помѣрнѣтъ
ахъ и лѣде лат. ордѣда знозли єя на сѣ, що цѣ-
пѣтъ похоронъ не выгладѣтъ на похоронъ блѣдно у-
довѣтъ по сѣвѣнѣнику, а радѣне на похоронъ иконѣ
книжкѣ. Помѣрнѣтъ дали доказѣ зъ спѣвичъ сѣнѣ-
нѣнѣнѣи и мѣнѣнѣнѣнѣи безъ выгладѣтъ ит. обраѣтъ, що
єнѣ не закурѣтъ людскє сѣрдє, майже неє, що жѣло
неєто послѣднѣу присѣдѣтъ покійнѣ. Чєстѣ и слава
и сѣрдєчна подяка вѣсѣмъ причинивѣнѣмъ єя до за-
вѣнѣнѣ сѣмѣного чина погребєнія.

Марія Кончєнѣтъ, Іосѣфа Шнѣлманъ, Ольга,
доньки; Спирѣдѣнѣтъ сѣнѣтъ, Ваѣлѣ Кончєнѣтъ, Симѣ-
онѣтъ Шнѣлманъ, зѣгѣ покійнѣнѣ. 668 1-1

дѣтѣльному урядникови дисциплінарнымъ
сѣдѣствомъ, а въ фінансовѣй дирекціи ска-
зано єму, щоби "до політичныхъ
справъ не мѣшѣвъ сѣ". Се выскѣтъ дѣже
цѣннѣй, бо Козьминскій, якъ выказѣли
сѣвѣдѣи и урядові акты, справдѣ сѣновнѣтъ
въ Городєнцѣ політичну мѣсію...

Процєсъ выскѣзѣвъ такожъ, яку вартѣетѣ
мають тѣ сѣдѣства, котрі переводѣтъ галиц-
кѣй власти въ наслѣдокъ жалѣбъ рускихъ по-

ужитя урядовѣи власти. Мы навѣтъ суду
не можемо мати на урядовѣи ствердѣнє

*) Сѣя статя була зладѣжена по процєсѣ
д-ра Окуневскаго противъ инспектора подат-
кового Козьминскаго. Однакъ нагѣла справа
університету такъ заповнювала намъ кожде
число, що мы сѣю статю, якъ и не одну ин-
шу, мусѣли відложити на пѣзнѣйше.

Наші соколяки і пани.

[Окремѣ виконувѣнє хлопцѣв і дѣчат. — Наші
зѣбѣи і родини. — Соколяки із сѣлянського роду.
Наші пани.]

Так нас усеіхъ заняла справа нашої уні-
верситетской молодѣжи, що треба було про-
инѣши важні справи замѣвчѣти до якогось
часу, щоби лиш не перебивати в добрімъ ді-
лѣ. Нічого казати: славно поступила сѣбѣ на-
ша молодѣж, — вѣи ми побачили виразно, що
у сѣхъ молодыхъ людѣй є характер, є карнѣсть
і є готовѣсть жертвувати в потребѣ своєй до-
лю для доброго діла. В таку пору, коли ми
так одушевѣнѣи своєю молодѣжкою, може і не
годилося би пригадувати сѣю справу, що єї
порушивъ бувъ п. Александр Борковскій в
Дѣлѣ*) — але хто знає, може саме теперъ най-
красшій часъ розвѣжити і те, що вінъ сказѣвъ
про нашу молодѣж. Тут ми тѣлько що побачи-
ли власними очима, так би сказати, публич-
ний виступъ молодѣжи — а тут нас зарѣзомъ
мучить питанє порушенє п. Борковскимъ: якъ
отєя наша молодѣжъ удадѣтъ сѣбѣ з часомъ свое
приватнє житє? Се правда, що "наші молоді
люди в публичнімъ житю горячі патриѣти, а-
ле і сѣ сѣвѣята правда, що написѣвъ п. Бор-
ковскій. Вінъ доказѣвъ на численнихъ при-
кладахъ — а такихъ прикладѣвъ кождий
з насъ знає бодай з кількѣ — що наші інте-
лігентні Русини, патриѣти, навѣтъ горячі, за-
вѣзѣти патриѣти, — одні легкодушно не же-
нять сѣя, хоч би могли; другі же бѣльше лег-
кодушно марнуютьъ молодій вік і сили, такъ
що описѣли нічого й женити сѣя; пнѣші скла-
даютьъ своі народні ідеали в черевичокъ якої
тамъ Польки, Німки, Жидівки, або навѣть не-

разъ в розшлѣпані та зашлѣпані капцѣ найпо-
сѣднѣйшой драги". Через те і вони і їхъ дѣти
пропадають для рускої справи, а рускі дѣ-
вачѣ тѣлько марнують сѣя.

Закид сѣй страшенно тяжкий, але, на
жаль, не безпѣдѣстваний. Нема сумнѣву, що
до вѣіхъ приложити его не можна, але знач-
ний частинѣ молодѣжи можна сѣ виткнути. А
що нам і однинѣй шкода, то треба й
подумати надъ тимъ, якъ єї ратувати.
Бо сѣя справа не менше важна, як і
університетска, і справдѣ — як сѣ зазна-
чивъ і п. Борковскій — заслуговує на велику
увагу. Тамъ справа науки, нашого просвѣт-
ного розвою; а тутъ справа рускої родини, сѣй
найважнѣйшой підвалини народу. І сѣважнє і те
важнє але коли про університетъ ми так гарно
вміємо говорити і писати, то дивисъ, про сѣю
другу справу якоєє нерадо відзивѣаємо сѣя: чи
не хочемо сказати правди, чи не знаємо, що
сказати, чи може не віримо в успѣхъ размови
о тѣмъ.

Я гадаю, що треба докончє далѣ гово-
рити о тѣмъ, чѣй договоримо сѣя до чѣгосъ. П.
Борковскій подаѣвъ на сѣ лихо раду таку, що
треба і хлопцѣвъ виховувати в окремихъ інсти-
тутахъ такъ патриѣтично, як виховуютьъ дѣвчатъ
у Перемисли; и може скажу яку пнѣшну
гадку; третій найде чѣ ліпшу пораду, такъ
само і четвєртий і пятій, — тѣлько не мѣв-
чимъ, якъ заклати, — сѣж ми говоримо тутъ та-
кожъ про будучинну нашого народу, про его
розвѣи!

Я почѣвъ говорити дуже поважно, а тутъ
ви певно усмѣхнєтє сѣя, коли довідѣтє сѣя
(я вамъ признаю сѣя), що сѣя пнѣше не який
"властѣтель дѣньокъ", тѣлько соколякъ — не
молодєнѣйшій соколякъ, тѣлько вже пѣстаршій,
34-літній сокіл, не сивий правда, та за те з
початками лєсини. Воно треба послушати му-

дрого слова старого батька родини, але може
не пошкодитъ послушати і соколяка, що вінъ
тамъ кивитѣи-провѣляє, якъ той сокіл на Чор-
ному морю, на білому камені. Може і вінъ
дещѣ вміє порадити, уже якъ не на користѣ
сѣбѣ, то на науку другимъ, щобъ не було та-
кихъ, якъ вінъ.

I.

Я мусѣвъ признати сѣя, хто я, бо сѣдає мѣ-
нѣ бѣльше право сказати свою думку про сѣя,
якъ я і певно не одинъ мій товаришъ зъ клубу
соколяківъ дивимо сѣя на наші відносини до
рускихъ дѣвчат. Ми маємо такожъ деякий до-
сѣвідъ зі свого житя і через те маємо такожъ
свою думку про сѣ відносини.

Іде о то, чѣму нашихъ рускихъ молодѣцѣвъ
не притѣчаютьъ гарні очі нашихъ паннѣвъ, хочъ-
би зъ нихъ — якъ каже п. Борковскій — бли-
скала грань і кардиналѣ ідеалѣ і науки. П.
Борковскій приписѣвъ сѣя — якъ би то коротко
і чѣмѣю сказати? — перѣзумѣи рускихъ со-
коляківъ. Очидивна річ, богато розуму не бу-
ло в тихъ соколяківъ, що такъ глупѣ поженѣли
сѣя або й зовсѣмъ не женили сѣя, сѣбѣ і Рус-
намъ на шкоду. Але може тому були потроха
винні і нашъ сусѣпний ладъ і наші родини і
наші пани. Придивѣмъ сѣя ми близше обста-
винамъ, сѣредъ якихъ вирѣстає кандидатъ на мужа
Польки або на соколяка.

Передѣвѣмъ мусимо сѣбѣ сказати правду
в очі, що окремі мужєскі і окремі
женєскі школи зовсѣмъ не причинѣютьъ сѣя до
того, щоби помѣжъ хлопцями і дѣвчатами ви-
робило сѣя якоєє натуральнє, привѣчнє
поведєнє, якъ помѣжъ братами і сѣстрами в
одѣій родинѣ, або помѣжъ товаришами. З того
боку окремі хлопцѣ і окремі дѣвчѣі школи
принѣсѣтъ тѣлько шкоду. Давнѣйше хочъ у
народнихъ школахъ привѣкавъ хлопець мати за
товаришкѣу дѣвчинну — і не було з того ні-

якої моральної шкоди; теперъ же в розвоєи
шкѣльництва дійшло до того, що де тѣлько
можна мати двѣ школи, тамъ певно одна є
хлопчѣа, друга дѣвчѣа. З самого малку роз-
дѣлюємо вже дѣти на двѣ частѣи і виховуємо
їхъ окремо, такъ якъ би вже дѣти одного і
другого пола могли мати на сѣбѣ злиі мо-
ральний вплив.

А що казати про вѣснѣі школи, о сѣнѣ-
ко, розумѣи сѣя, дѣвчатамъ вѣльно до нихъ хо-
дити? Щѣж би було в тѣмъ злого, якъ би ра-
зомъ зъ хлопцями сидѣли в тѣй самѣй класѣ
гімназѣиальній і дѣвчѣа? Або ми тихъ хлоп-
цѣвъ зѣ виховуємо і боїмо сѣя, що вѣли би
безнастанну війну зъ дѣвчатами, або ми тихъ
хлопцѣвъ потрѣфимо в потребѣ вѣдержати в кар-
бахъ і навчимо, якъ мають поводити сѣя з то-
варишкѣами. Ні! Боже борося! ніхѣто й
не говорѣти о тѣмъ, що такъ могло би бути!
Є в якімъ мѣстѣ учительска мужєска сѣмѣн-
нарія, — дѣвчинѣ до неї вступъ заборѣнѣнѣй;
є де женєска, — тѣ, хлопчѣ, анѣ посѣ не
показуѣтъ, бо наженуть! Закладѣи сѣя де який
інститутъ чи бурса — даѣвъ окремій закладъ
для хлопцѣвъ, а окремій для дѣвчатъ; такъ якъ
би не можна в однімъ і тѣмъ самѣмъ закладѣ за-
вѣсти такий ладъ, щобъ учили сѣя, їли і за-
бѣвѣляли сѣя разомъ хлопцѣ і дѣвчѣа.

Я читѣвъ, що в Америкѣ в рѣзнихъ шко-
лахъ учѣтъ сѣя разомъ хлопцѣ і дѣвчѣа і ніхѣто
не нарікає на сѣя; прѣтѣвно, вѣі какутъ, що
в Америкѣ жєнщина в великій пошѣаєнѣи.
Та на що сѣгати в Америку? Отъ теперъ на
нашихъ університєтахъ залягнєтъ ви в дѣвку
сѣло: сидѣтъ сѣбѣ прѣспокойно паннѣ і мо-
лодѣцѣ разомъ — не хлопцѣ і підлѣтки, але вже
т. зв. дозрѣлі люди, що вже знають, "по чѣму
локоѣтъ боршѣу". Яка кому шкода з того?

Я не є анѣ міністеръ просвѣти анѣ по-
солъ анѣ навѣтъ члєн ради шкѣльної, щобъ мѣг

*) У фейлетонахъ "Дѣла" чч. 245—249.

НА НИКОЛАЯ і КОЛЯДУ!
НЕЧУВАНО ДЕШЕВО!

Рештки на сукні і блюзки.
Хустки волічкові, пледи і шалі. у
Бархани і флянелі і т. п.

Ф. КОРНЕЦКОГО і СП.
Львів, Пасаж Гавемана. 616 7-8

Надболане.

Дентистичне Заведене

Гетманська 12

побіг Віденської каварни виконує пильоване і встановлює зуби без болю, вставляє штучні зуби в кава-
чуку і золоті без витягання коріння або по витягненню
при допомозі техніки англійської школи.

551

Д-р Ф. Фрустман.

Спеціаліст для недуг грудей і горла

Д-р Євгеній Озаркевич

(в лівій кімнаті заведено ліжничого в Шавиці)

ординує воді початку Жовтня до кінця Мая

стало у ЛЬВОВІ

в камениці „Народного Дому“

Ул. Корняктовска ч. 1, II. поверх едді 3—5.

КОПЕРНИКІЙ і СЫН

Оптики и Механики у Львові площа Галичина ч. 1.
проти Банку Гипотечного на плянціях площі
Галицкой

поручає в величезній
виборі і по цінах
найдешевше
окуляри, цилінди,
лінійні, біноклі,
далековиди, баро-
метри, термоме-
три, мікроскопи,
люпи, компаси, райсінги, тасьми м'ягкі,
піюни, лібелі, манометри і т. п.
Уряджене дзвінкав електричних.
Всякі направи погоджують ся з най-
шорше і найдешевше. 4185

Портретъ Тараса Шевченка

Ціна 50 кр.

Добота можна в тов. „Просвіта“, Ричокъ 10.

Уряд парохіальний пошу-
нує дая, безженного, котрий
вміє би провадити добре спів-
хоральний. — Зголошена устні
чи письменно до о. М. Кло-
дзінського, Яричів новий (мі-
сточко), Лосо. 16 1—8

!! Мід пчільний !!

правдивий, за що ручить ся,
в 5 клі. блишанках по 6 ко-
рон оплатно висилає за пошто-
вою посиллятою

І. МЕНЧЕР в Минулинцях.

62 2—10

Перший рускій складъ машинъ

до шитя!

Незрівняном доброти ма-
шини до шитя и гафту
Зінгера

Ножий водъ 27 до 65 зр.

Ручий 25 до 48 зр.

Всч. Священникъ, пп.

Урядникъ продаю на раты
Удобна сплати пристоуній. Гого-
бом о 10% дешевше. Наука шитя
и гафту безплатно. Цинники на жа-
438 дане даромъ. 98—104

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ машини

Львовъ, Галицка 6.

Нечувано

дешева ціна.

Білий порцеляновий

сервісъ н. с. особъ (30 шт.)

лише 5 зр. 30 кр.

на 12 особъ (10 шт.)

лише

10 зр. 30 кр.

Сервісъ зъ декора-
цією в цвѣты на 6

особъ (30 штукъ) 8 90, на 12 особъ 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.
Біла посудка тарѣлка 12 кр., глибока 14 кр., десертна 9 кр. Сер-
вісъ для чаю на 6 особъ лише 2 зр. 30 кр. — Одна пара філі-
віс для чаю на 6 особъ лише 2 зр. 30 кр. — Одна пара філі-
жанокъ 22 кр. — Сервісъ до чорної кази на 6 особъ 7 зр. —
Одна пара філіжанокъ 20 кр. — (Клянка до води 5 кр., зъ ма-
тською посудкою 6 кр. — Скляний сервісъ на 12 особъ (3 шту-
ки) только 7 зр. 20 кр. 679 17—23

Казимиръ Левицкій

Головний для Галичини складъ порцеляны сила и самоваровъ

Львовъ, Трибунальска (власный дімъ).

Иллюстровані цѣники высылку gratis и franco.

Цѣлковити готівки не вимагає ся.

Підъ досвідними умовами

даєть особамъ, що вь можности
платити, ась нийш товари на кре-
дату и поручаєть имъ даваны са-
льонові, до комина, сѣвній цер-
ковній, ходняк, лінодумъ ператы,
фірмек, порты, капы на с олы
и дожка, колдры, коцы, матерій на
мебл и раздичий другі предмети
декораційн.

Меблъ асѣвній и деревяній,
товари львоний и бавовняній, бѣде,
товари футральной конфекцію мужес-
ку и дамску, и всѣ другі артыкулы
и можеть на желане спровадити.

Иллюстровані цѣники даромъ и о-
платено. — Листы до насъ ад-
еслати: 432

Зарядъ вѣдѣньского магазину

Au Louvre, Львовъ, ул. Сикстуска ч. 6 (въ Па-
саму).

Філія въ Перемышлі: ул. Мічкєвича ч. 4.

НА ЗВІЗДУ!

поручаємо Р. Т. Публіці наші виробы, а то: цукри, бон-
бони, чоколяди, помади, гербатники, медівники
и різні татунки. Фігурки цукрові і чоколадові бон-
бонери на деревця по фабричних цінах.

Знає Р. Т. Публіці від 20 літ фірма наша продас як
досп так і далше виключно сьвіжий і найліпшої якості товар.
Підносимо р-до, що наша фірма не єсть ідентичною з
фірмою „Confiserie Union“ і склада наші для гуртові і по-
крібною продажи находитъ ся виключно при площі Голу-
ховских ч. 5 (ріг Казиміровскій).

БРАНДШТЕДТЕР і СПІЛКА Львів

парова фабрика цукрів і медівників.

Кореспонденція в рускій мові. 652 4—11

Вы може глухій??

Кождый рѣдъ глухоты и
тупого слуху улѣчимый напымъ
новымъ вынаходомъ; лаше глу-
хородженъ невылѣчимъ. Шумъ
въ ухахъ сейчасъ уступає. Опа-
шеть, на що терпѣть. Выслѣд-
ка и водновѣдъ безплатно. Кож-
дый може дома лѣчитъ ся. —
Мѣждународный закладъ лѣченя
ушного 596 La Salle Ave., Chi-
cago, Ill. 491 13 52

Л. И. МАЛЕВСКИЙ

Львів, ул. Вірменська 12

поручає вироблюємъ у своїй фабриці

корки до бочок і бутельок

в ліпшій якості від заграничних, як також коркове де-
рево, колеса до мелены шпона, як також підкови і ко-
рочки дамскі. 6 1 5—6

При закупині товарівъ просимо повѣдуватися на нашу часописъ.

Выдавец и одѣтальный редакторъ Иванъ Белей.

Пашъръ зъ фаб. Черлянської.

Зъ друкарнъ Институту Ставропигійского подъ зарядомъ Іосифа Данилюка.

odiamu prasy galicyjskiej i młodzieży z Czytelni
akademickiej we Lwowie.

Заванъ тѣ мусить наша суспільность
стрѣнути зъ тымъ болшою симпатією въ
хвилі, коли у Львові н. пр. такий Wiek XX,
зъ заломороченымъ шовіністичною скажени-
ною умомъ, число за числомъ выписує най-
дикшій фантазіи на тему руской справы.

ПИСЬМА ЗЪ КРАЮ.

Зъ Гусятинщины. (Частина марти-
рологійъ жлопской в Гусятинщині).

В Самогушківцяхъ селі гр. Адама Голу-
ховского, відбувало ся д. 19 вересня с. р.
виче. На тѣмъ вічу запитий Франко Вілецький
викрикував, отже вічовики випхали его за
двері. Коли запитий не переставав панпю-
жити людей, не стерпів Семен Литвин і
сказав: „Та дайте біди по кулакови най со-
бі йде!“ Вілецький зновъ сказавъ Іванови Че-
реватому: „Тп, смаркачу, йди якъка стріса-
ти! — на що Череватий відповів: „Мене
ніхто за якъка не бив, а тебе (Вілецького) і
твого тата били за украдену ковбасу!“ а
Михайло Наконечний додав: „Не тата, а
твого тестя!“ За той трыльотъ поїхавъ Вілець-
кий, Вічко Купніцкий і Дмитро Стефани-
шин фірмою двірською т. в. графа Голухо-
вского, до графового директора Сьвірського, а
зъ тимъ до гусятинського ц. к. старости пана
Дільца — і привезли від старости приказ
до постерунку жандармері, щоби сейчасъ
Литвина, Череватого і Наконечного приста-
вити до староста. Тамъ староста, безъ пере-
судуханя, відославъ Семена Литвина до суду
— і той вийшовъ в слідчій арешті 30 дѣб або
місяць місяць в часі найгорячішій роботи, бо
взято его бесіду в звязъ зъ біжкою, о котрій
такъ страшно писали в Газеті пародовій і в
Dzienniku polskim. Семен Литвин не в об-
жалований за тую біжку, т. в. ані судья слі-
чий ані прокуратор не доглянули підозріння
его вини, але 30 дѣб сидѣ! Чия в тѣмъ вина,
не знаю.

Такъ само безъ протоколу хотівъ староста
Дільц писати до суду і Івана Череватого,
але коли той попливавъ ся на свою бездоган-
ну службу капітальську, ц. Дільц лише спи-
савъ протоколъ „за ковбасу“ і пустивъ его і На-
конечного до дому — бо вже було по пра-
виборамъ. Други тѣмъ сказавъ староста Дільц
до одного і другого: „Я тебе не знаю зъ там-
тихъ виборівъ... я не буду такий, якъ тамтой
староста!“ — Отъ за що тягалося хлопа по
канцеляршакъ. (Тутъ хлопці почали вже жа-
ндармів знати „Хлопский камратъ“). Чи се ви-
конане славно циркуляръ міністерского, що-
би „по людному“ обходити ся зъ людьми?
Франко Вілецький одержавъ кореспонден-
ту зъ рисукомъ, якъ Микита Хрунь зъ вилками
і ножемъ оперує свиню зъ підписомъ „Франко

уложили безъ удѣлу делегатівъ громади. Ра-
хунківъ такожъ ніхто не предложивъ. Тому за-
питуємо Вас, Пане Віцепрезиденте: Чи схо-
чете вглянути в господарку нашихъ лю-
бенькихъ?!

Рускихъ нашихъ послівъ просимо, щоби
зъ наведенихъ тутъ фактівъ схотіли скористати
в соймі.

Справы церковній.

Листъ пастирскій до Русинівъ въ Канадѣ
выдавъ Митрополитъ Шептицькій подъ днемъ
7. вересня с. р. и, выпечатавши его въ 100
примѣрникахъ, пославъ до Канады черезъ
о. Вас. Жолдака, котрый зъ порученя Мит-
рополита виѣхавъ до Америки.

„Вже водъ двохъ лѣтъ — лише тамъ
Митрополитъ — дѣстаю водъ Васъ листы,
въ котрыхъ представляете Ваше сумне по-
ложене и просите о священниковъ. Я досп
на тѣмъ Ваші листы вѣчю не водповѣвъ.
Не зъ обоятности до Васъ, ой нѣ! Хто-жъ
мѣгъ бы бути обоятнымъ на Вашу долю, на
Ваші слѣзы, на Ваші просьбы. Якъ бы
мене не стримувавъ прада дома и обовязки,
якы на мене вложивъ Богъ, я бы вже давно
бувъ самъ до Васъ поѣхавъ, щоби Вамъ
привести потѣху и по можности помѣху. Я
не водписувавъ, бо не хотѣвъ на Ваші листы
самыми словами водповѣдати. Я хотѣвъ
выслати Вамъ священника. То не була рѣчь
легка. Треба було передоверѣмъ знати чоло-
вѣка, щоби принявъ на себе той трудный
обовязокъ и всѣ тяжкій працѣ, якы зъ нимъ
выжуть ся. Знайшовши чоловіка треба було
обдумати дорогу, зложити потрібній грошѣ,
зобрати ризы и книги церковній, потрібній
до працѣ, вѣдючи вытарати ся для місіо-
нари о всѣ паперы.

„Зъ ласкою Божою та цѣла работа го-
това, и я посылаю Вамъ священника, котрый
ревно буде для Васъ працювати. Тымъ свя-
щенникомъ єсть о. Василій Жолдакъ. Знаю
его добре, бо черезъ два роки бувъ моимъ
секретаремъ, разомъ зъ мною працювавъ,
вѣдючи зъ мною по селлахъ, коли я вѣрнихъ
своихъ епархій водѣдувавъ. Вѣнь рѣшивъ ся
поѣхати до Васъ до Канады, тожъ цѣлымъ
серцемъ тѣшу ся тымъ и зъ благодаренемъ
высилаю его въ ту далеку дорогу. Приймѣть
же его щирымъ сердцемъ такъ, якъ зъ
щирымъ сердцемъ вѣнь до Васъ йде. Слу-
хайте его науку, живите такъ, якъ вѣнь Вамъ
скаже, а за помощю Божою знайдете въ
нѣмъ правдивого вѣтця, а вѣнь буде мавъ
потѣху, що праця его буде для Васъ хо-
сенна.

„Водъ разу до всѣхъ заѣхати и всѣхъ
посѣтити не зможе. Зближає ся зима, доро-
га буде прикрѣйша и еще много часу мине,
закимъ всѣхъ объѣде. Якъ на теперъ, не

держ. Замовивши (цѣна 1000 р.)
скій и Ів. Миронъ по 5 К, Ант.
Лукашевичъ 4 К, Теод. Лѣщин-
скій 3 К, Володисл. Антоновичъ,
Едм. Врикъ, Тома Витошинскій,
Володим. Крупка, Зен. Левіцкій,
Стеф. Мишкевичъ, Ксен. Нагорян-
скій, Іос. Траць, Андр. Федевичъ
и Федоровскій по 2 К, Ант. Га-
дзінскій, Алекс. Жуковскій, Ива-
новичъ, К. К. и Пет. Рыбчукъ по
по 1 К, вѣдючи Титъ рицаръ Он-
чулъ (Румунъ) 2 К,
А. Балтаровичъ зъ Глиннѣвскій
(Ярина Балтаровичѣвна 10 К,
Братство церк. зъ Глиннѣв-За-
ставъ 6-60 К, Андр. Фостякъ 1 30 К,
Ів. Чарковскій, Яцко Сотникъ,
Пе. Вольфъ и Іос. Айснеръ по 1
К, Ів. Тарабавовичъ и Федъ Дми-
шко по 20 с, Асафъ Сенюта 10 с.)
о. Стеф. Мареничъ зъ Грушова
о. Ник. Вілецькій зъ Пацкова
о. Петро Коцуба зъ Высѣчки
Володимиръ и Євгенія Кузьмы зъ
Чепельвѣвъ
о. А. Кочиркевичъ зъ Вислока
о. В. Чомкевичъ зъ Стрѣльковецъ
о. Стеф. Кишиць зъ Опаки
о. Вол. Валицкій зъ Испаса (самъ
10 К, М. Григоричѣвъ 1 К, Вас.
Вижукъ 40 с, Ник. Бойко 30 с,
чотирі господарѣ по 20 с. а вод-
сѣмъ по 10 с.)
Лука Гарматій зъ Головъ складку
(панна Стефанія Морозикъ и Се-
никъ по 2 К, Вас. Слюзаръ, Пав-
лина Гарматій, Лука Гарматій и
Николайъ по 1 К, Мих. Голейчукъ
20 с) зъ допискою: „Вільного ду-
ха не скушъ в кайдані!“
о. Іос. Кучинскій зъ Парица (самъ
20 К, Дозя Кучинська 2 К).

Надболане.

(Письмо д-ра Ярослава Кулаковского писане до
днешнякѣ „Дѣла“, „Галичина“ и „Русланъ“.)

Въ послѣднихъ дняхъ страѣваю въ днеш-
никахъ: Дѣло, Галичанинъ и Русланъ, въ
статяхъ транзюкныхъ о складкахъ на фондъ
академічний, устуну, котры можуть немпо-
дѣтнути мужѣвъ засѣдающихъ въ обохъ ко-
митетахъ и добродѣѣвъ, котры сѣпшати зъ
датками до одного або другого комитету. Въ
ч. 275 Галичанина зъ 22 с. м. сказано въ
статѣ п. з. „Жертвы въ пользу русскихъ
студентовъ“ въ формѣ докору — и то вже
по разъ другій — що въ складѣ комитету,
до котрого я маю честь належати, „не при-
глашено буквально никого изъ русско-народ-
ной партіи“ и черезъ те молодѣжь тои пар-
тіи „едва ли можеть розсчитывати на под-

комитетѣвъ на мой поглядъ не мало жаднои
причины политичной ані закраски партій-
ной, але выплывало зъ хронологичного по-
рядку выступлєния нашої молодежи зъ льво-
вского университета въ двохъ партіяхъ — дни
3 грудня и 10 грудня — а такожъ оправда-
не було зъ того взгляду, що руска молодѣжь
академічна зорганізована була въ двохъ то-
вариствахъ академічныхъ, особливо, що за-
помогі удѣляють ся потребующимъ академи-
камъ черезъ руки и на підставѣ оцініи вы-
бранныхъ товаришами на кождѣмъ факуль-
тетѣ делегатѣвъ, отже природно, що организа-
ція молодежи мусѣла позбѣстати въ двохъ
головныхъ группахъ.

Ані я отже ані мои товаришѣ комите-
товѣ не водносимо ся неприхильно до дру-
того комитету, ані не глядимо заздрѣснымъ
окомъ, чи оденъ або другой комитетъ бол-
ше датковъ узбирає; противно, бажаю, щоби
оба комитеты узбирали якъ наибольше, по-
требы молодежи суть и будутъ велики.

Интересъ народный вимагає, абы моло-
дѣжь академічна оставивши львовскій уни-
верситетъ не утратила куребѣвъ, але кѣнчи-
ла свои студіи зъ успѣхомъ, безъ огляду на
те, чи она належить до одного або другого
партіи. Такъ якъ въ родинѣ лучає ся часто,
що отецъ належить до одной партіи а сынъ
до другой, або сыны того самого отца до
рѣжныхъ партій, а мимо того отецъ не ли-
шить свого сына безъ помочи ані не вылу-
чить одного зъ нихъ зъ подѣ своєї опѣки,
такъ и нашъ патріотичный загаль не може
оглядати ся на партійній переконаня, лише
сѣпшити зъ помощю для молодежи будить
на руки одного чи другого комитету. Наро-
дови нашою потреба якъ наибольше людей
интелігентныхъ на всѣхъ поляхъ, — нехай
молодѣжь руска кѣнчить безъ перервы свои
студіи и вступає въ службу народну яко
священники, профессоры, урядники, адвокаты,
нотарѣ, лѣкарѣ и т. п.; — нашихъ людей,
якъ наибольше рускихъ людей потреба намъ
на всѣхъ становискахъ, и то людей такъ рѣ-
шучихъ, для руской справы одушевленныхъ
и характерныхъ, якою показала ся теперѣш-
на молодѣжь академічна. Не пора намъ сва-
рити ся надъ молодежею одного або друго-
го табору, — часть не стоить — пропащий
курсъ не вертають ся.

Длятого такожъ прошу, абы нашъ часо-
писъ не мѣстили пристрастныхъ партійныхъ
дописей, що могли бы только оступити оду-
шевлене, яке дотеперъ панувало для справы
самон, прошу Вп. Патріотѣвъ нести дальше
радо помѣху на руки одного або другого
комитету, якъ довго молодѣжь не буде мо-
гла вернути на львовскій университетъ, бо
потреба еще богато, дуже богато тои помо-
чи. Вкортѣвъ буде мѣгъ комитетъ подати до
прилюдной вѣдомости выказы, колько ака-
демиковъ зъ кождого факультету выступило
зъ львовского университета и колько ихъ

а б'яв і на котрі покликують ся панове міністри, коли заявляють, що зам'яты руских посольств суть що найбільше „твердженнями“, бо „строге“ слідство не показало вини урядника. Що Козьминський допускав як страшний надужити, що всі зам'яты д-ра Окуневського були правдиві, се доказави процес, доказали звідання урядників, товаришів Козьминського. Мимо того двендиплінарне слідство переведене з'рамови дирекція екарбу скінчило ся так: користа для Козьминського, що радник Лупкий порадив йому помістити таке писмо в „Газеті“ (газетній) за котра пос. (Окуневський) мусив потягати Козьминського перед суд.

Вогато дав до думати і той факт, що пов на розправа против Козьминського могла перед галицьким судом водбути ся доперва в наслідок жалоби неважкості внесеної до найвишого трибуналу у Відні. При першій розправі радник Сваричевський унеможливив д-ру Окуневському доказати правду, не хотівши допустити ведення доказу правди на шість точок інтерпеляції, а всіх точок було там шість. Як би не се, що Козьминський своєю напастю в часописи уможливив д-ру Окуневському обжаловане і як би не найвищий трибунал у Відні, були б ми ніколи не прийшли до судово стверджених доказів, що зам'яты, з яких ми наш посли виступають против галицької адміністрації, є правдиві.

Тепер иде лиш о одну річ — а іменно: чи намістник буде мати ще водвагу говорити в сойм'і о „смерк'ях“ і чи бодай сей один урядник, котрому судово доказано стільки надужити власт, буде потягнений до одвічальности, чи може вийде безкарно — а се значило би що він д'ялав не з власної ініціативи і не в своїх імені та що і інші урядники можуть д'ялати безкарно йти за его прим'яром...

Письмо до „Д'їла“ з'ї Аргентини

[переложене з польського.]

Administrado de la colonia nacional Apoles.

Apóstoles-Misiones 10. XI 1901.

Поважаний Пана Редакторе!
Интересуючи ся щиро судбою польских і руских емігрантів на чужині і потчуваючи ся до обовязку запобігти горким заводам і речарованню, які випливають з фальшивих інформацій, розповсюджуваних в д'їлах спекуляційних агентами німецьких і італійських Товариств трансаатлантичного пароходства, упрямую Вас, Пана Редакторе, о ласкаву гостинність для сего моего письма на стовпях „Д'їла“ і о его репродукцію в часописях руских в Галичині.

Неоднократно занимала ся галицка прася станом еміграції польской в Аргентині, але дуже рідко з'ї властивим знаням р'їчи: та сим разом я не намірю простувати т'ї недокладности, а хочу упередити новий еміграційний рух до колоній польских в Мисіі нес (Apóstoles і Azara), поспоминуючи о новом розпорядженню міністерства р'їльництва та о усьоб'ях, на яких аргентинське правительство постановило на будуче колонізувати свои землі.

Водь 1890 р. еміграція европейска прибуваючи до републики не одержувала водь правительства нашої помощи кром'ї той, що правительство продавало землю по 2 пези (4 франки 50 сантимов) за гектар, а заплачу улекшувало дозволом сплати ратами в десятихх л'їтах.

Та вь серпни 1897 губернатор провинции Мисіонес, п. Иванъ П. L. nisse, до котрого звернуло ся 17 родин руских з'ї Галичини, шукаючи захисти по сумній одисей в Бразиліі, усадовив их в Апостолес, вь одном з департаментов Мисіонес, і виднавив для них у правительства запомогу харчем, худобою і знарядями р'їльничими.

Водь того часу правительство аргентинське уд'їляло єдино лиш галицьким і лиш вь департамент Апостолес пост'їну запомогу до хвил'ї, коли поселенц'ї могли вже без неї обійтись, і ад'їа число колоністів вь Апостолес і Азара зросло до 4.000 осіб.

Но стань фінансовь републики аргентинської не дозволяв на будуче поб'їляти коштов, які потягав за собою зростаюча іміграція, і об'їжати бюджет великанскими видатками, отже правительство хоче додержати принятых зобовязань вглядом т'їх, котрі вже в на м'їсци, і постановило на будуче застановити всяк запомоги новоприбувающим, з'ї выимкомь землі на выше поданных усьоб'ях т. в. по 2 пези за гектар платни вь десяти р'їтах.

Вь той д'їлі одержав я дотичне пов'їдомлене з'ї міністерства р'їльництва, а резолюція нового министра д-ра Escalante вь том зглядь значе об'їязувати з'ї 31 грудня с. р.

Одновременно постановлено, що білети переїзду з'ї Европы до Мисіонес, виднави у правительства вь форм'ї позички колоністам, ос'їлым вь Апостолес, для перевозу ихь кр'їваков з'ї Галичини, будуть мати варт'їсть також лиш по день 31 грудня с. р.; тож хто такі білети вь Галичині одержав і має, нехай памятає, що по том реченці прибувши до Генуи не можна буде з'ї такого білету їзди пароходом користати, бо правительство не буде вже за него платити.

Дякуючи вже наперед за ласкаве ого-

лошене сего письма, прошу принять — и. т. д.

Ф. Іосифъ Влостойскій

Директоръ колоніи Апостолесъ и Азара.

Ще давн'їше — вь 78 числ'ї „Д'їла“ з'ї сего року — звертали мы увагу наших людей, що нема н'їякой р'їци в'їхати до Аргентини. Мы остер'їгали наших людей, чтобы не лакомились на тую — пов'ї офіціально — об'їязувану пом'їць колоністам, и т. д., звертаючи увагу, що таку пом'їць давали лиш дуже мал'ї части людей, и то з'їдася на се, чтобы звабити других. Тимчасом як з'їде ся багато народу, пом'їць не дають н'їякой и народь гине з'ї нужды.

Вже кілька разовь остер'їгали мы вь „Д'їла“, що наших людей чекає нужда вь Мисіонес вь Аргентині. Там нема л'їсовь, часті посухи, и народь дуже б'їдує на т'їх степах диких. Нема тамь комунацій, вс'їдз за т'їм велика дорожня, а зновь колоніст'ї не має де збувати своих плод'їв. Пшеница тамь не родить ся; удеєсь лиш кукуруза, фасоль, т'їюгун, трост'ї цукрова. П'їдсоне значно горяч'їше як вь сус'їдній Паран'ї бразилейской, бо край має низше положене надь поверхнем моря. Народь наш б'їдує вь Аргентині ще горше, як вь сус'їдній Паран'ї, де ровномь не має гаразду и — марно вегетує.

Польскій місіонарь Салезианн'їс кс. Станиславъ Циналевскій вь 1897 роц'ї хот'їв заложити вь Мисіонес польську колонію и стягав тудь розсыпаних по Аргентині польских і руских выселенц'їв. Коли-ж оден его лист пом'їщений вь Wiadomościach Salazarianich вь р. 1897 заохотив буть много польских селян з'ї Познаньскими до выїзду вь Аргентину. він налякав ся, що выкличе т'їм громадну еміграцію тудь своих земляков з'ї Прусь и ослабит польскій элемент вь загрозеній прускою колонізацією Великопольши, отже и пом'їстив вь грудни 1899 р. вь Wiadomościach Salazarianich реальній оп'їс в'їдносін вь Мисіонес, з'ї котрых вых'їдять д'їйстно, що не в'їрта тудь в'їхати.

Всяка мнима пом'їць уряду колонізаційного є ілюзорична. Найл'їпшим доказомь повис'їй листь самого директора колоніи, котрий прец'їнь радь бы тамь оснувати польську колонію.

Нехай жень н'їхто з'ї наших селян не рушає ся з'ї р'їдною земл'ї, за дармо не везуть н'їкудь, пом'їць н'їгде не дають, а кушень дикого степу бездеревного не в так дешевій, коли почисити коштовау подорож заморську, кошты удержаня вь початках и загосподарованя вь томь дорожн'їм дикомь ще краю. Нема отже на що лакомитись и в'їхати тудь на б'їдоване а туть понидати р'їдну землю на поталу чужим спеулянтамь.

Однакь годилось бы постарати ся, чтобы тамь ос'їл рускій священник для колькох тысяч Русин'їв вь Апостолес. Нехай бы об'ї томь подумав наш Всесв. Орднариатъ.

Заяви для нашої університетської молодіжи.

Г'їрничі академики польскі з'ї Лубна (Leoben) вь Сиріі, з'їбрані на загальних зборах „Zytele polskie akademikow górniczych w Leoben“ дня 12 с. м., ухвалили с'їдуючу заяву:

„W imię zgromadzenie „Zytele polskie akademikow górniczych w Leoben“ z d. 12 grudnia b. r. powzięło następujące uchwały:

1. Zważywszy, że podstawą rozwoju cywilizacyjnego ludzkości jest rozwój poszczególnych narodów i to oparty na rodzimych pierwiastkach, solidaryzujemy się w zupełności z żądaniem młodzieży rusko-ukraińskiej założenia osobnego uniwersytetu ruskiego w Galicji.

Не згадує ся на утративає польского унивеситету вь Львові, котра була з'ї шкод'ї для наших прав и потреб, solidaryzujemy się jednak z żądaniem dalszego tworzenia na łowiskim uniwersytecie równorzędnych katedr ruski h, jako tymczasowym środkiem dla zapokojenia r lzeb narodu rusko-ukraińskiego.

[Друга резолюція, ухвалена рівночасно на т'їх зборах, дотикає справи в'їсн'їської.]

Що-до сен резолюції вь справ'ї руско-українського унивеситету мусимо зробити величку зам'їтку. Оказано в н'їй, що лебоньскій академики-Польки не годять ся „на утративає польского унивеситету вь Львові, котра була з'ї шкод'ї для наших прав и потреб“. Отже звернемо туть увагу, що така заява єсть вь суті р'їчи безпредметова, бо унивеситет львовскій не може вже бути „зутрактивованим“, бо він вь принцип'ї єсть вже водь 1871 року утративистичним, се значить: такь добре руским, як и польским — а не выключно польским. Йнак р'їч — зведене сего принцип'ї вь практиц'ї ад мінімум, чи навіть ад non existendum, що вытворило теперішній стань фактичний. Т'їм самым и konsekventне переведене принцип'ї утративації не було бы н'їякимь замахом на польскій права и потре-

бы, але з'їд'їстненем вь дробній лиш часті досі переведеного принцип'ї утративизму. И з'ї сего свого права Русини не можуть зрезигнувати доти, доки не буде оснований у Львові повний рускій универ-

ситет и доки бодай часть руской молодіжи силою факту буде змушена вписуватись на теперішній львовскій унивеситет. Сю рацію узнати, з'їдася, и самі члени лебоньской „Судетини“, коли заявляють ся за кр'їванемь рівнорядних руских катедр вь львовскім унивеситеті.

Поминаючи однакь с'ї незгодність, яка заходить пом'їць с'їм пост'їднимь уступом заявы а обговоренням нами ширше уступом — приймаемо заяву з'ї повною симпатією и радо потуємо с'їй новий польскій голосъ.

Акція нашого духовенства вь справ'ї руского унивеситету.

П'їз Снятинчини пишуть намъ:

Дня 21 с. м. водбув'ї ся вь Снятині надзвичайний зборчикь деканальний, скликаний нарочно вь той д'їлі, чтобы Духовенство могло зазначити передь св'їтомь свое становище вь справ'ї руского унивеситету. Проводив'ї о. деканъ Заревич, пром'ївали майже вс'ї присутній священники. По п'їлких та горячих промовахь бес'їдниковь ухвалено середь загального одушевлення:

а) Выслати прошене до Преосв. Митрополита, чтобы зволили своимь впливомь выедвати у правительства удержане секесіоністамь-богословамь для продовженя ихь студій на іншихь унивеситетахъ.

б) Выразити найвише признане академічної молодіжи за в'ї героіскій выступ вь оборон'ї прав и г'їдности народу.

в) Выразити свой жалъ з'ї причини гакатичного поступованя впливовыхь сферъ, що выгнали руску молодіж з'ї родин вь чужину.

г) Скликати вь найближшомь час'ї поитове в'їче и выбрати комитетъ изъ священниковь и вид'їшнихь селян для переведеня сен ухвалы вь д'їло.

д) Выбрати пов'їт'ї комитетъ для збирания м'їсячныхь складок на фондъ запомоговий для академ. молодіжи. Вь складъ сего комитету в'їшли оо. деканъ Заревич з'ї Рожнова, Поцель з'ї Виднова и С'їмович з'ї Снятина.

О скільки в'їдомо, буть се першій зборчикъ вь справ'ї руского унивеситету. А було бы не зле, коли-б вс'ї інші оо. деканы, скликаючи подобній зборчани, дали кшорови спроможность выразити свои симпатии академ. молодіжи та загр'їти ея до вытравлості. Вь той способь можна бы такожь потворити пов'їт'ї комитеты для збирания складок на фондъ запомоговий.

Уповажненій зборами кондеканальний.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихь коліоністів! Просимо о жертвы на купно друкарн'ї до Параны.

— Загальні збори львовскі „Народно Рады“ тревали сегодня водь год. 10 зрана до 11 год. по пол. До нового вид'їлу выбрано: д-ра Костя Левицкого, о. Алекс. Темницького, редактора Ивана Велея, проф. Вас. В'їлецкого, о. Алекс. Стефановича, проф. Юл. Романчука и п. Льонгина Цегельского, а на заступниковъ п. Григ. Семенюка, д-ра Евг. Озаркевича и о. Теодозія Лежогоубского. З'ї пом'їць выбранихь вид'їловыхь головою товариства выбрано посла проф. Романчука. Докладн'їше справозданъ з'ї збор'ївь подамо завтра.

— На н'їжочку выданову Тов. в'їз. „Дн'їстеръ“ ч. 1800 выпущено дня 24 грудня с. р. 541 К, 37 с., до того з'ї переносу з'ї д'їл'ї попереднихь 23.418 К, 24 с. Загально вплинуло по день 24 грудня 23.959 К, 61 с.

— З'ї Америки (з'ї М. Сигне) вь Пенсильвеніі насп'їла до Редакції „Д'їла“ сегодня телеграма: „Слава нашої молодіжи! Грош'ї збираемо. — Американскій Русинъ“.

— До рускихь богослов'їв. На прошене многихь ос'їдлач, що о. деканъ богословского вид'їлу на в'їденскімь унивеситеті згодив ся на мое предств'їлене, чтобы не 10-ого але 13-ого с'їчня 1902 р. явилсь рускій богословь рано и лично у него до запису. Такимь способомь можуть вс'ї, наміряючи удачесь на в'їденскій унивеситетъ спокійно святкувати, а по св'їтахъ заразъ выїжджати. — о. Н. Семеновъ зав'їдатель прихода св. Варвары у Відні.

— Вп. Патріотамъ Туреччини, котрі зап'їтують мене про в'їче вь справ'ї унивеситету, мило мен'ї водпов'їсти, що вь своихь час'ї гадали мы его д'їйстно устроити. Однакь бракъ м'їсця, з'ї дороги и ще дещо перешкодили намъ. Теперь вже по час'ї, тожь ограничимо ся лиш на роз'їслане патріотичномь водозвы з'ї поклонкомь: зобов'їзати ся вс'їмь и поведично до стало м'їсячною жертвою на д'їль удержаня академик'їв. Най пом'їнути жертвы родинні, акафисты и тац'ї церковні и оодначисти личні, а у росте з'ї нихь красенній дарунокъ хоть-бы и водь Турчаньской Русц. — о. І. Морозъ вь Борині.

— Зазив до вс'їх читалень „Просв'їти“ Розвиваючи гадку Вп. Дра Евгения Оленицкого (п. „Д'їло“ а 13. грудня „Доси були слова теперь треба д'їлат“ ухвалила и заложила читальня „Просв'їти“ в Сидорові комитет

Родина позолотничча

заложена в році 1891

Петра КУХ РСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана ч. 7.

Виконує всякі роботи входячі в той обсяг

а іменно

Золочене і відновлюване престолів і іконостасів навіть дуже старих.

Рама до образів, портретів, фотографій, зеркала, консолі. Направи і наслідування (антиків), старих бронзів, порцеляни і т. п.

Замовлена з провінції полагоджую зараз. 611 6—10

„Академічної помочи“ (засідань Виділу з д. 22. XII.) Комітет сей, зложений з трьох членів, задержує свою діяльність разом з Виділом Читальні, отже єсть ста- лым, обов'язковим комітетом „Академічної помочи“ — збирати при кожній випадковій складці підчас вечерків устроюваних читаль- нею, при загальних зборах, в богатих домах при святках родинних і т. ін. Перший раз починає свою діяльність підчас сих свят. Академіки вийшли з краю не будуть мати свят треба їм писати коляду. Війшли обо- в'язаний комітет упрости свого місцевого священика, щоб заповів наперед і віді- слав другого дня свят оден Акафист на ін- тенцію академіків і після по церкві ко- мітетових збирати ленти на фонд „Академі- чної помочи“. Гроші відіслано біля адресу: Д-р. Ярослав Кулачківський, Директор Дні- стра у Львові Ринок ч. 10. У нас єсть 1000 читальня „Просвіти“, а сль бп від кожної післано в сей спосіб зібраних лише по 2 ко- рони, то вже було-б 2000 корон, а се чей гарна коляда! — Заложивши сей комітет у себе, бачимо, що сега за мало, тому запрошуємо і звиваємо сим письмом всі Хв. Виділи чита- лень „Просвіти“ нашого повіту і краю, щоб заложили у себе також комітет „Акаде- мічної помочи“, котрий би стало затриму- вав свою діяльність, щоб зі складок можна заложити бурсу, деби біднійші академіки могли діставати поміч. Читальні „Просвіти“ обов'язані до заложених такого комітету, бо в них концентрує ся живе духове мешканців села, тож лише в них і через них повинна розвинути ся акція спільна в цілі заложена сталої тривалої „Академічної помочи“ через заложене бурси. — Андрій Рак, Іосиф Коло- мий, Олександр Прикарпенко яко комітет „Акаде- мічної помочи“ в Сидорові.

— Субвенція для бурси. З суми 10.000 К. призначеної соймом в бюджет на рік 1901 на заломки для бурси, призначив вид- дль краєвий в порозумінню з краєвою радою шкільною субвенція 31 бурсам. З того: руської бурси в Стрию 250 К., русь- кой бурси в Новім Сані 420 К., русь- кой св. Онуфрія в Ярославі 200 К. (підв' язковим переведення потрібних адаптацій підв' язковим санітарним в будинку бурси), руської бурси ім. св. Івана Хрести- теля в Дрогобичі 200 К., руської бурси в Бережанах 280 К., руської бурси в Терно- полі 550 К., руської бурси св. Михайла в Коломиї 200 К., руської бурси св. Покро- удержуваної Руским Товариством педа- гогічним у Львові 350 К., бурси Руского товариства педагогічного у Львові 200 К., бурси Руского Товариства педагогічного в Станіславові 280 К., руської бурси для на- родних шкіл в Самборі 200 К. — всего на руські бурси 3.660 К., (на польські 6.340 Корон).

— З призначеної соймом в бюджет на рік 1901 суми 40.000 К. на підпомогу на будову домів для інтернатів при учи- тельських семінаріях роздав видль кра- євий комітетам інтернату слідуєть квот- ти: комітетові мужському в Кракові 5.000 К., а дівочого в Кракові 2.000 К., у Льво- ві 2.000 К., в Самборі 15.000 К., в Сокалі 8.000 К., в Тернополі 2.000 К., в Тарнові 200 К. в Зальцбурзі 4.000 К.

— Из Золочівщини. Для осягненні мо- жливої солідарності при виборі членів до комісії оціночної особово-доходового податку на округ Золочів, пропонує: о. Данила Та- нячківського пароха з Закомаря на члена тої комісії, а о. Корніла Дудикевича, пароха з Плугова, і П. Юліана Рожанковського, со- вітника і адвоката в Золочеві на заступни- ків. Прочі руські газети упрощає ся о повто- ренні сеї відозви. — Свяц. Петро Чумак.

З Коломиї пишуть нам: На численні за- пытання подаю інтересованим до відомос- ти, що Маланчин Вечер літературно-дра- матичного общества відбуде ся не 13 лат. сьчня 1902, але з причини місяцевих і позамісяцевих обставин дні 14 лат. сьчня 1902 вечером на самі руські Новий Рік. Запрошена будуть небагато розсылати ся. — При нагоді просить ся по мысли нашом відозви з дня 1 лат. надоліста с. р. о па- скаве надіслане фантов для „Подорожж на околиці свята“ найдайте до 10 лат. сьчня 1902. — Ю. Насалевський.

— Обмежене посидінкост в армії. Як до- носить Агнес-Тіт, міністерство війни ви- дало розпорядженє в справі обмеженя по- сидінкост і гонорових справ поміж о- фіцерами. Повідноч не повинні водбути ся, поки не повідомить ся про се команду полку, а доперва верхова власть має рѣ- шити і може також в разі болішом о- биди потягнути винуватого до судової од- вѣчальности.

— Луше для Лустів Мйшецевих — така мон- струальна напущ на скринці почтової на головній почтѣ у Львові все ще красує ся на вистиді для Дирекції почт, хотий руські газети звертали увагу на сеї скандалі. Бу- ли Русини, що не вѣрили в такий скан- дал, отже громадами ходили до тої скринки, щоб наочно пересвідчити ся. Ії пересвідчили ся! В чотирох коротких словах на 22 букви 10 „буквот“! То да- єть ся унікаль на цілу кулю земску... До- єть ся було, щоб хто відфотографує б- ре бы було, щоб хто відфотографує на па- тую напощ і зложив в архіваш на па- тую, як ц. к. уряди в „Скандаліці“ трактує нині руські язык...

— Рада міста Дрогобича, ухвалила завести у себе газове освітленє. Газовню буде вести

громада у власном зариді і освітляти не- лиш середмістє, но і передмістє. Ін- сталацію займе ся окрема до того радою вибрана комісія.

З Кам'янецьчини. Дня 3 сьчня 1902 рано відбуде ся голосованє на 2 членів і 2 заступників оціночної комісії для особ- истого-доходового податку на повіть Кам- ьнічка струм. В інтересі добре зрозу- мѣнь нашого духовенства упрощаю чи то- лично, чи почтою голосувати тільки на: 1) о. Кароля Вардина з Ланові, 2) о. Івана Лозинського з Горпина, а на заступників 1) п. д-ра Владислава Ступницького, 2) п. д-ра Теодора Яцѣва обох з Кам'янки.

— Нова церква буде в недалекій будуч- ності побудована в Реневі, дочерим сѣ- ль парохіи Залбці старій залозецкого дека- ната львівської архієпархії. Позаяк Ренів єсть громадою числячою около 500 душ і то бідних, тому просить о надісланє жертв на будову тої церкви підв' язковим о. Ан- тутковського в Залбцях почта в мѣсці.

— Нову помічку намірився затягнути мѣсто Львів в сумі 1.200.000 кор. на покінченє мѣсних будов.

— Розбавленим панком, що програв мі- ліони у вѣднємськом Джокей клубі, єсть — після донесеня вѣднємським двеником — гр. Романот Потоцкій з Ланцута.

— На стипендію ім. бл. п. о. Ник. Панко- вича в сумі 120 кор. річно, призначену для своєї фундації, коли-б не було та- кого, то для ученика уродженого в Мило- шовичах, а коли-б і такого не було, то для ученика руської народности, бідного і пощаючого IV. класу народних шкіл або гімназійний чи реальній школи, розпо- сує конкурс управліній совѣт „Народ- ного Дому“ у Львові з реченєм до 18 [31] сьчня 1902. Подана вносити треба через шкільній власті з доуценєм свѣдо- цтва хрещеня, убожества пѣз постѣдного по- року.

— Родинна драма. Жена зедера Морвице- го у Вѣдні в дѣльниці Гернальс, посва- ривши ся з мужєм, викинула з мешка- ня на другім поверсі кроз вікна троє своїх дѣтей а після вискочила сама за н- м. Двоє дѣтей, забито ся на мѣсці, третя дитина і матір тяжко ушкодили ся.

— Австрійська архієпископія — святою. Водь довгих лѣт тигне ся вже процес бѣатифі- кації австрійської архієпископін Магдаліни, основательки шляхетского заведення „Панно- чок канонічос в Галь“. Дня 11 с. м. скінчив ся той процес в першій інстан- ції і всѣ акти процесові відіслано до Ри- му. Архієпископія Магдаліни родила ся в 1532 р. як дочка цѣсаря нѣмецкого Ферди- нанда I і Анни, дочки Володислава IV, ко- роля Чехі і Угорщини, а померла в 1590 р.

— Самоубійство за п'ять літрів вина. Агент торговлі спириту у Вѣдні Іос. Кроль за- бавляв ся недавно в одній гостинниці і заложив ся з одним товаришем, що сповнит самоубійство за п'ять літрів вина. Коли подано ему вино, він випивши вий- шов, а коли довгий час не вертав, това- риш почав его шукати і найшли — по- в'язаного в звѣтвомь локалику.

— Морд в поїздѣ. Двадцятьлїтню пан- чок Гінсбрунер з Швайцарії напав я- кійсь дубагу в поїздѣ між стациями Нідеа а Монте-Карло і заморду- вав в нелюдській способі. Тѣло паночки найдено на шляху залізничом з водтятою головою.

— Газета для слѣпых зачне водь нового року виходити в Петербурзі. Друг с- гази буде такий, чтобы можна було роз- познавати его при помочи дотыку пальців.

— Дрбний вѣсти. Заступником презе- ради повітової в Синоці на мѣсці бл. п. о. Калужняцкого вибраний кс. Брон. Ста- ціцій лат. декан і пробош в Синоці. — Вѣрменський архієпископ кс. Теодорович приїхав до Львова і замешкав у лат. архієпископа Вебера. — Вчєра коло год. 3½ по полудні показала ся над Львовом ду- га і видѣла аж до вечера. — Російській міністер скарбу Вітте заведувать пова- жо на цукрову хору. — В Самборі по- заминаю народній школи по причині шкар- латини. — Радник двору Ів. Гільд іме- нований презесом испытон комісії для теоретичного испыту державного політично- го у Львові. Іосиф Грен, канцелієт по- вѣстов рад в Тереволі, зложив на львівській політехніці з водзначенєм испыт з рахунковости поодинок, по- двойно і купецком.

Оповідненє загальних зборѣв.

Запрошуємо отсѣм Впов. Членѣв то- вариства „Народна Гостиниця“ стоваришеня зареєстр. з обмеж. порукою на надзвичайні загальні збори, котрі відбудуть ся у Льво- ві в п'ятницю дня 10 н. ст. сьчня 1902 р. о год. 6 вечером в дом „Народної Тор- говлі“ (Ринок 36) з слідуєтьм поряд- ком денним: 1) Відкритє зборѣв. 2) Змѣна статута в §§. 3. 17. 37. 50 і проч. з н- ми в звязі будучих. 3) Внесєня і ін- терпеліації членѣв.

Львів дня 20 н. ст. грудня 1901.

За Раду надзираючу:

Василь Нагорний предсѣдатель.

Антон Хойнацкий член Рад.

1—3

Іменования, перенесєня, водзначєня и пр.

Президѣнт міністерѣв ако управлїтєль міністер- ства справ внутрїшнихъ перенѣс старостѣв: Бол. Студинського из Зальцбурга до Золочева, Волдеа, Федоровича з Городка до Ращєва и Тал- бар. Лебля з Львова до Городка, а управу старос- тва в Зальцбурзі поручит старшому комисарєв поштовому Іосифу Велде: — Іменувати комисарєв поштовихъ: с-ра Іосиф. гр. Ласоцког и с-ра Во- лдеа. Люда. Подчаског секретарями министерскими в министерствѣ справ внутрїшнихъ.

Міністеръ торговлі іменувати управлїтєля по- чтового Володеа. Керїга старшимъ управлїтєлемъ почта в Подольскахъ, а управлїтєлемъ почто- выхъ: Іос. Чачку и Люда. Коритового старшимъ управлїтєлемъ почта першого в Бучачі, другого в Самборі. Контролєр почтовий Іосиф. Вранзон, іме- нований старшимъ управлїтєлемъ почтовихъ у Львові.

Телеграмы.

Лондонъ 24 грудня. Кіченєрь доносить, що 800 Бурѣв заатакувало підв' язковимъ Тафелько- помъ полковника Даманта, де прийшло до завзятої борби. Зв' язковимъ коломъ мало лиш 4 люда вийти цѣло.

Лондонъ 24 грудня. Times доносить, що австралієське союзнеправительство постанови- ло вислати дальшу партію своихъ войск до полудневої Африки. — Тутешній по- соль аргентинський одержав депешу водь міністра справъ заграничныхъ з доуценємъ, що правительство здрвало переговори з р- публикою чілійскою.

Вашингтонъ 24 грудня. Надѣють ся змѣн в кабинетѣ, бо мѣжъ президентомъ Русельтомъ а міністеромъ маринарки повста- ли непорозумѣня.

Вѣдєнь 25 грудня. Депутаци Хорватѣв, зложена з президента сойму Гюрґевича и вице-президента Франціо, була на авдїєнціі у цѣсаря.

Вальдерзе 25 грудня. Прибув сюда цѣ- сарь в товариствѣ архієпископи Елсавети и кн. Виндїсгреца.

Лондонъ 25 грудня. Аргентина просила англійське правительство о судѣ мировий в справѣ конфлікту з Чілі. — В Буенос- Айресѣ товча народа з окликомъ: „Прочъ з Чілі!“ напала домъ чілійского посоль- ства, однакъ вщє вщє вщє водперто, за- кимъ могла зробити яку шкоду.

Вашингтонъ 25 грудня. Президент Рус- сельтъ вщє вщє загальнихъ авдїєнцій в салі переновленій достойниками робивъ такъ острій замѣты командантові ген. Міле- сові, що тої середѣ великого обурєня вий- шовъ пѣз салѣ.

Іогансбургъ 25 грудня. Деветъ заата- кував на чолѣ 800 люда генерала Дартне- ля в окрузѣ бетсвемокѣ але по кілько- годинній битвѣ водперто его зб стратою 20 люда. — Ген. Свенс доносить, що 300 Бу- рѣв напала на англійскихъ конныхъ стрѣль- цѣв коло Бріцѣ. Часть англійскихъ войск побита, закимъ Свенсъ прибув на помѣч. Страты Англійцѣв значай.

Пеніъ 25 грудня. Вчєра найшли тутъ англійского купця замордованого передъ власнымъ домомъ. Зайшло се в дѣльниці замешкалої заграничними послами.

Ливерпуль 25 грудня. В тунелю тутеш- ной електричної залізничї вбухъ пожаръ, при чомъ погнѣло 6 осіб.

Познань 25 грудня. Познанський и вѣс- сѣньський комітети оповѣщають, що з кон- цємъ с. м. замѣняють складки для дѣтей и родинъ вѣсѣньськихъ.

З Дирекції ц. к. залѣзниц державныхъ

Вѣдїно-північно-західній австрійський змѣнок залізничий, 3 днем 1. сьчня 1902 уніде в житє нова

!! Мід пчїльний !!

Правильний, за що рунити ся, сарки зраз де небудь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

І. МЕНЧЕР в Микулинях.

64 8—10

На Свѣта

Знамениті Вина

всѣмъ зазначаєть и почтою в боч- ках від 4 літр. і в вѣсѣмъ і в вѣсѣмъ, приймає налад бочка в за- чалій цїні. Столове літр 8 кр. Зе- лєняк від 40—50 кр. Само одне 60 кр. Рігелєвє 70 кр. Токайське од- лодк від 20—150 кр. Токайське згравне 1.00 кр. Даль-тїльське червоне 30, 40, 50 кр. Австрійське від 50, 60, 70 кр. і в вѣсѣмъ: С. Тененбаум, Львів за Жовні- екого рогакою. 667 1—3

ВУГОЛЬ КАМІННИЙ і КОКС

найліпшої якості — продає

Спїлка Імпорту вугля камінного

у Львові, ул. Сикетуска ч. 25

[Дім Ігнатювич] телефон 324. 614 11—74

тарифа часті II, ашпот 6 зі знизєнням цїнами пе- реважнимъ для поодинокихъ артикулів і реліцій.

Отворєне перестанку особого Вѣнєта. — Дня 15 грудня 1901 буде отворєний на залїзницї дѣльничий Країн-Корнїр в подѣ станиць Домбе- Цька і Чинаці при сль. 5-ї перестанок: осовий Вѣнєта для руху особого і пасажирского, Вѣнє- тадо будуть пїслємъ поїздкатори в поїздах, а екс- педїция пасажирів буде відбувати ся на ошатю на- дѣжності в стациі відбору.

Конкурс.

Отсѣмъ розписуємо конкурс на слѣ- дуючі посади:

І. Інспектор складѣвъ другого степеня службового з платою по 2800 кор. річно з правомъ побираня пяти пїтїлїтнихъ додат- ковъ службовихъ: два перші по 300 кор. а три дальші по 400 кор., члєпати водь дни заимєнованя статлымъ інспекторомъ черезъ Совѣтъ управліній.

II. Начальний бухгалтер II. класу тре- того степеня службового з платою 2400 кор. річно і з правомъ до пяти чотирѣхлїтнихъ додатковъ службовихъ: два перші по 200 а три дальші по 300 кор., члєпати водь дни заимєнованя статлымъ начальнимъ бухгал- теромъ черезъ Совѣтъ управліній. До бол- ше якъ тыхъ пяти чотирѣхлїтнихъ додат- ковъ службовихъ бухгалтеръ права не має. По пяти рокахъ вздрєвон службового може Совѣтъ управліній заимєновати почального бухгалтера II класу, почальнимъ бухгал- теромъ I класу III. степеня службового з платою по 2800 кор. річно, що не нарушає дальшого бѣгу пяти чотирѣхлїтнихъ додат- ковъ службовихъ.

Зголошеня з доуценємъ свѣдоцтва хре- щєня, свѣдоцтва лѣкарского, опису жити (curriculum vitae) і грамотъ виказуючихъ его уздобненє належитъ предлѣжити Совѣ- товї управліночому на руки Дирекції То- варїства пайовизїише до 31 н. ст. грудня 1901 р.

Львів дня 14 грудня 1901 .
Водь Совѣта управл. „Народна Торговля“.

Надобленє.

(Спеціалїстъ недугъ шкїрнихъ, по- ловихъ)

Д-р Леонъ Раппъ

ордицє водь год. 9—12 а 2—5 улєца Ягай- ловська 11 А — П поверхъ. 83 63—50

Спеціалїстъ недугъ шкїрнихъ і венеричнихъ

Д-р. ЯР (Jahr)

по довгихъ студіяхъ в клінікахъ проф. Ляссора і М. Позєва в Берліні — осів у Львові і орд. від год. 375 0—12 і від 3—5 Сикетуска ч. 32 і п. 8—25

Десятєст Д-р І. МІНЦ (Mintz)

перед тим Д-р Вайс, Академічна 3
вїймає зуби безъ болу при помочи лавров. а виконує такожъ альбомы зі склї і порцєлани. Штучні зуби вставляє безъ пїлти в формі кор і пїстїв. Цїні щокї в чавчукі і золоті. Запевненє підв' язковимъ знаменитості. 6:3 1—8

КОПЕРНИЦКІЙ і СЫНЪ

Оптики і Механіки у Львові площа Галицна ч. 1. противъ Банку Гіпотєчного на ілїаціяціи площа Галацкої

поручає в великомъ виборѣ і по цїнахъ найдемєшихъ окуляры, цѣкєры, лѣорнєты, біноклѣ далєковиды, барометры, термометры, мікроскопы, люны, компасы, райсѣйгы, тасємы мѣрянчї, пїоны, лібєлѣ, манометры п. т. н.
Урядженє дзвѣнкѣв електричныхъ.

Всѣмъ виправка і наладжувать ся зѣтъ най- шєрше и найдєшевє. 418

До Всєчєстївїшого Ду- ховєнєстїя!

Прочъ зъ жидѣвскою блягою!

!!! Свѣй до свого!!!

Вирѣбъ кожовиний, захвалюванїй шуканїмъ аносамъ вѣдєньськихъ фірмъ, продаєть в 10% дешєв- шє зъ гарантією на мѣсєц.

Бритвы англійскї, власнї, со- дієньскї і швайцєрскї у вели- комъ виборѣ вщє дїнахъ водь 80 кр. до 2 р. 80 кр. Кождѣ бритву по- редѣ вислєкою самѣ випробовую а на случай, язє не наєдє ся до во- досєя, вымѣнено охотно безъ доплати або звертаю грошї. Бритвы безпє- чєньстєлї [скадїченє выключєнєна- вѣть у не умѣючихъ голєти ся] Генєральськѣ охоронєнїемъ, цїна зъ єтїю 2 р. 20 кр.

Іванъ Лаврукъ

позжовникъ

Львов, ул. Галицка ч. 6.

Зарєкомъ поручаю всємъ вро- ды позжовникъ вщє мѣтї робѣтїмъ вымѣнанїмъ.

Витягъ зъ амотѣзъ признанїя:

За прижєзній мѣнѣ підв' язковю 17 (і) 1901 бритви посилаю на- дѣжнѣсть. Бритвы суть дуже добрі, а прѣ сѣмъ дешєви, вщє зъ нїхъ вдоволенїмъ. 483 102—104

О. Копїстєльскїй зъ Гѣйску

Одержалисьмо

ФІГІ

дальматїяські кгр. 40 кр.

БРАТА ДІДОЛЦЬ

Braca Didolic

Львів ул. Чарночного ч. 3.

Вина дальматїяські

з власнихъ винницъ літр

46 кр. і висше.

еказав, що має кілька священиків польських, котрі розуміють по руски і можуть працювати над Русинами без священиків руских — одним словом: ту священиків руских анї нового обряду не треба і диякого священника руского, прийняти не може.

Справа оперлася о конгрегацію de Propaganda fide в Римі, а тая кілька разів обиднула просьбу кардинала Сембратовича о допущення руского духовенства до Бразилії. Пропаганда зсылалась на єпископа курітібського, а єпископ на Пропаганду, і так в in infinitum. Кардинал Сембратович відповів, що до Курітіби то до Риму і все надармо! Обречений до крайності і уражений тими відмовами (дїяло ся се в часі його хороби в останньому році його життя) мав написати вкінці дуже острє письмо до Пропаганди і загрозили, що віднесеться з личною жалобою до Папи. По великих короводах повелось вкінці пок. кардиналові взискати в Пропаганді допущення руского духовенства до Бразилії. Здається, було б вистаратись о якісь патріархат, ніж о тую дробницю...

Руским священикам в Парані допомогла була дуже ось-така обставина: В лютому 1898 р. візитував курітібський єпископ олицю колонію Прудентополь, а его вїрні (Бразилійці) прийняли его просто ворожо (Бразилійці переважно масони, не люблять свого клира). Священники бразилійські дуже неприємні, живуть в фольмальної полігамії. Русини ж прийняли єпископа брамою тріумфальною, „многая лїта“ ш.д., а до того о. Кизима вручив єпископові воді бїдних початкувчих тогдї колоністів руских мшностію візитаційну. Се все, а до того не видана в Бразилії примірність руских священників, що так відбивала воді мїсцевих бразилійських, і по-просту апостольська дїяльність наших мїсіонерів, так уймили єпископа, що він сказав, що не буде вже противитись допущенню руского духовенства, і мав мабуть навіть признатись, що то були пїтриги польского клира в Парані.

Небавом виїхало до Прудентополя ще двоє священників-Василіан (о. Антоні Мартіняк з братом Софронієм Горощуком, а водтак о. Михняк).

По повороті єпископа курітібського в Рим (коли відбував ся зїзд єпископів долуднево-американських) змінив ся стан на некористь руского обряду. Вийшли якісь незнайні намї близько розпорядженні кардинала Ледоховского, некористі для рускої церкви в Парані. Почались погані сцени нападаня деяких польских ксьондзів в Парані на руский обряд і т. д., описувані в листах руских поселенців [гл. америк. „Свобода“ ч. 37, 1900,

„Руслан“ ч. 157, 1900 і „Дїло“ ч. 256, 1901], а недавно оголосила американська „Свобода“ (гл. ч. 242 „Дїла“ с. р.) листь одного Василіаніна, який случайно попав в редакцію. Той священник описує невдодрадне положення рускої церкви в Парані і напасти на руский обряд. Деякі польскі ксьондзи на колоніях мали голосити, що прийшов приказ з Риму, щоби Русини стали латинниками, і т. д.

Зачуваємо, що справа оборони рускої церкви в Парані в вже на добрій дорозі. Дай се Боже!

Ходять вїсти, що вже нема ніяких перешкод в допущенню руских священників до Бразилії, коби лиш були охочі до сего кандидати. Мабуть і нема здається правно перешкод до виїзду жонатих священників (очевидно бездїтних, бо заходила б трудність в вихованні там дїтей). Надїємось отже, що знайдуть ся відповідні кандидати та що Преосв. Митрополит шире подопре змаганя вислани туди кількох руских священників.

Що руска церква в Парані не завдає Полякам в акції удержання польскости у польских поселенців в Парані, а противно, навіть і може бути помічною в водпорності проти вынародовленя на користь мїсцевой португальской народности, се признають навіть деякі Поляки. Так н. пр. львівська Gazeta handlowo-geograficzna, орган польского товариства торговельно-географічного, котре має на цїлі идею агромаженя польской людности выселенної в однім мїсці в цїлі охорони передь вынародовленем і заснована в сей спосіб польской колонією заморською, — тая газета, найкомпетентїйша в тій справі, не виступає ворожо против обряду руского в Парані, числячи ся видно з фактом, що лїпше мати сусїдів греко-католиків Русинів, як португальцївних потомків Русинів.

Идея національної колонізації заморскої в конечна для Поляків, народу сильно розроздуючого ся а стисненого в Европі на малій просторі сильними сусїдами. Мають инші народи европейскі свої величезні національнї колонії заморскі [н. пр. ледача раса іспанська заняла цїлу полудневу Америку], чому не мають брати Славяне Поляки сотворити собі колонію заморську? Нїхто не може тій идее противитись, она в навіть симпатична. І нема тут колізії між інтересами руского і польского народу.

Русини, маючи величезну територію свою в Европі, не мають ніяких ширших заморских аспірацій колонізаційних. Бажають лиш заховати тїх по 30.000 людей оазь руских в Парані і Канаді, а се-ж не загрожує ніякою шкодою польским колоніям, а противно, та-

ка руска оаза в навіть заборолом против португальцїв і Поляків, котрі мають спільну з Бразилійцями латинську церкву. Тож час би, щоби нерозсудні одиниці з польского клира в Парані заперестали ворожу акцію против рускої церкви, а народи руский і польскі в Парані чей знайдуть спосіб згідного житя, шавуючи вїру і язык оден другого. Справою того modus vivendi повинні займатись розсудні одиниці як з рускою так і польскою інтелігенцією в Парані. Згода будув, незгода руйнує! каже пословиця, тож взаємна борба лиш завде оба народи в романське море.

Іван Миролюб.

Отеку миролюбну статью п. Ивана Миролюба поместили мы, бо узнавемо, что мирно и згладливо полагоджене справы було бы користным для обох сторін. Однакже уважамо за водповідне звернути увагу, що не маємо великої надї, щоби справа так легко і мирно дала ся залагодити, як сего бажає п. Миролюб. Знаємо прецїнь, який беззглядний і ворожий настрій супротив руского обряду і рускої народности панує між польским клиром і тут у нас і там за морем. (Ба не лиш між клиром, але і межи „лібералами“ польским). Як дивити ся на Русинів и на руску справу н. пр. „posterowy“ wiek XX — ріднєський брат „Przegląd'y Wszepolskiego“ — о том маємо нагоду пересвідчитись майже з щоденних его вїзюкубаций.

Ще не забули мы сильною вражїня, яке на нас зробили і мусїли зробити недавнї вїсти про страшний, навіть кровавий пересїдування руского обряду в Парані. [Гл. листь котрогого священника-Василіаніна поданий за америк. „Свободою“ в 242 ч. „Дїла“]. Правдивість вїстей про кривдї руску церкву розпорядженя кардинала Ледоховского, поданї в дописях з Парані в наших часописях а водтак і в том листі, подтверждено нам з достовїрного жерела (в 211 ч. „Дїла“ з 3,10 с. р.) Дикї напади деяких параньско-польских ксьондзів (н. пр. кс. Броніковського) на руский обряд ще добре памятаємо. Супротив тїх непокоячих вїстей мы не можемо так спокійно, зь заложеними руками чекати, аж наш противник стануть так миролюбно настроєними, як Іван Миролюб. Мы мусимо сейчас смїло і рїшучо стати в обороні наших заморских братів і прав рускої церкви так брутально понижених розпорядженями кардинала Ледоховского, стремлящими до знищеня руского обряду в Парані.

Мы мусимо сейчас закладати докладного высвітлення справы і постаратись о охорону рускої церкви і рускої народности наших поселенців в Парані. Мусимо також закладати, щоби наш власти заграничїй (конзулят) больше заопїкували ся безпеченством наших поселенців і священників, щоби не смїли безкарно там навіть чинно нападати на наш обряд якийсь фанатики латинскі!

Страшний вїсти, які водї до нас доходить, не дають нам так спокійно гля-

дїти і ждати, аж се все якось само влагодить ся...

Коби противники так беззглядно, негїдно і просто в нелюдскій спосіб виступають против нас, не час потїшатись, що они якось то самі „уразумлять ся“! Нам треба брати ся до дїла! Сли они схаменуть ся і „стануть людськи“, то певно, що тогдї не водмовимо нікому честної згоди. Мы чужого не бажаємо, але і не позволим нападати на наш народ, і всякий заборчі змаганя водпремо з цїлою рїшучістю!

Редация.

Загальні збори „Народної Ради“.

При поважній участі по-над 200 членів почали ся вчора год. 10 зрана в сали „Рускої Бесїди“ загальні збори львівської „Народної Ради“. Голова товариства пос. проф. Юл. Романчук отворив збори промовою, оправдуючи видїл товариства, чому аж чотири роки не скликавав загальних зборів. Поминувши вже оживлений рух в нашом народном житї, котрий веде за собою часті збори, зїзди, вїча, полунї і зь видатками і зь трудами, вже в рїк по останних загальних зборах „Народної Ради“ вирінула гадка зміни і доповненя нашого народного програми зь року 1892, а се послї цїлорічних майже праць довело до скликаня Народного Зїзду д. 26 грудня 1899, котрий зь того часу в значній часті став заступати загальні збори „Народної Ради“.

По том пояснив пос. Романчук згадав ще помєрших членів товариства Мих. Струсевича і Гр. Врецьону та воззав збори до вибору президїи, пропонуючи на провідника народ о. Горощекого, а на его заступника пос. Старуха. Сей вибір прийняли збори аклямацією, а о. Горощекий, заявивши мїсце провідника, поклонив ся секретарю п. Мих. Петрицькому та удїлив голосу секретареві видїлу „Народної Ради“ д-рови Бгв. Озаркевичеві для справозданя зь дїяльности видїлу за чась ostatnich чотирох лїт.

Д-р Озаркевич зачав воді уконституованя видїлу, выбраного на останних загальних зборах, згадав, що видїл в перших двох роках мав 26 засїдань, і перейшов опісля до що найважїйших справ, якими видїл в том часі займав ся. Справа дальшого видавництва народної часописи „Свободи“ і ви субвенціонованя, справа соимового адресу до трону зь нагоди ювілею 50-лїтнього панованя цїсаря і уложеня окремого адресу воді руского народу, обході ювілею 50-лїтнього панованя цїсаря і знесеня панїцини та водродженя галицїи руси, всенародне вїче у Львові і вїча по краю зь тоя-ж нагоди, доповняючі вибори послів зь округів буначкого, тернопольского і сябодкого, справа наміреної будови львівської рускої гімназії на площі Ольських, доповняючі вибори посла зь пятої курії в окрузі Коломи-Снятина-Косова на мїсце уступившого о. Гробельского, справа руских друков в залїзняцях, обході столїтньої річї водродженя рускої літератури (свято Котляревского), Народний Зїзд, порушеня нашим духовенством справа рускої переписки зь урадами, справа реформи науки рускої мови в польских середних школах, справа громадских виборів, вибір посла до сойму зь Равщини, вибори до ради мїста Львова, доповняючі вибори посла пятої курії в окрузі Сянока-Льська-Добромилля, справа повїтських організацій, справа руского університету у Львові (інтерпелация о. Танякевича у державній радї) — отсе що найважїйші справи, котрими видїл „Народної Ради“ займав ся в перших двох роках.

Се справозданє доповнив п. Романчук, указуючи на найголовнїйші справи, якими видїл Народної Ради займав ся в останних двох роках по часті спільно зь Народним Комітетом, по часті самь. На Народном Зїзді дня 26 грудня 1899 р. прийнято змінену в дечом і доповнену народну програму, а також основні народної організації і тактики, та выбрано ширшїй і тїснїйшїй Народний Комітет. Зь того часу видїл Народної Ради спільно зь Народним Комітетом займав ся переведенєм народної організації і перевів єи майже у всїх повїтах, высїлаючи в деякі повїти такі на мїсце своих водпоручників. Так само спільно зь Народним Комітетом займав ся видїл Народної Ради переведенєм ostatnich виборів до державної ради. Самь видїл высїлав пропамятїй письма і депутації до правїтельства. И такь выладив и высїлав пропамятїй письма до міністра просвітї в справі заведеної п. Бобжиньским на нашу шкоду реформи науки руского языка в середних школах і опісля в справі університету та в справі обсады мїсця директору в мужескій семінарії учительской у Львові, а два пропамятїй письма до міністра внутрїшних справ в справі виборів до державної ради, высїлав депутацію до намїстника і до президента міністрів в справі тїх виборів, укладав, друкував і розсылав петиції до сойму і до державної ради, як петиції в справі заведена зборних громад і в справі університету.

з причини бїди — і зовсім не бажали би собі починати також таке житє. Синам з „ліпших“ родин також не пошкодило би, коли-б їм, відзвичавим у школі від родинного житя, можна було в молодечім віку бувати у руских родин. Я чув, що віденьскі Чехи розуміють се дїло і богато чеських родин приймають молодих гостей — так просто з переконаня, що се має прекрасний вплив на них. Тай хто з нас не пересвідчений о тїм, що примїрна родина, нехай і не богата, приймаючи в себе молодого гостя, може его своїм власним прикладом найліпше переконати о вартості родинного житя? Наглядна наука найліпша і для старшого, а не лиш для дїтїни.

Тимчасом у нас як має ся та річ? Вїчте ся в груди, ви всі інтелігентні рускі родини, особливо по мїстах! Ви і поміж собою — родина з родиною — не все в ладі, а не то, щоби памїтали ще на молодих. Ви устроїте раз чи два рази в рік для своїх добрих знайомих бенкет, або радше, як Німець каже: eine allgemeine Abfütterung der Gäste — і будьте здорові аж до другого року! Чув я, що в Перемїшли краще живуть чи жили рускі родини з собою, — не знаю напевно, але чутка мусить мати якусь підставу. А як воно по лїпших мїстах? Не треба мабуть і казати.

І щож тут думати про приймање молодих соколиків у руских родинах. Перевсім на кого мала би сласти та молода жвава громада? На провинції ще пів бїди: академиків не багато, можна їх приймати, але у Львові було їх до недавня зверх 600! Хтож у Львові роден, навіть подїливши на пайки, приймати сей рєгімент гайдамаків? Руских інтелігентних родин у Львові, не

знаю, чи буде з кількадесят — і не можна навіть від них жадати такої жертви. Адже се не магати!

Але й так, коли-б можна було бувати у руских родин, то треба соколиків числити ся з иншими преславними повятими. От смєркає, сидить соколик сам у хаті. Втомив ся роботою, рад би розїрвати ся, а не знає, що почати. Варто би зайти до сеї або тої родини: се добрі люди, мають доньки такі любі, музикальні, душа рветь ся до них. Але як туди йти? І чого? Що ти є? Адже вони вже на відданю! Там не такі крутять ся тай відходять з обпїанем... Але-ж я не хочу женихати ся, сам знаю, що я ніщо, а так здаєть ся мені, що там у них було би мені дуже приємно, далеко приємнїше, ніж н. пр. вчора у каварні. Якого бїса сидїти там до півночі?

Ще молодим академиком питав ся я раз одної панї, доброї як рідна мама (я у неї вчїв єпїпа):

— Панї, скажіть мені щирю правду, чи випадає молодому чоловікови, котрому ще до женїтби далеко, бувати в родині, де є панї?

— Чого? — спитала ся вона.

— Оттак лиш, щоб нагріти душу в родинній атмосфері, бо дїчно вже.

— Я думаю, що не повинен бувати, бо завдає можливим женихам.

Пізнійше я нераз чув те саме: панни мені се потвердили. Ну, а соколик, хоч соколик, таки має совість, не хоче перешкаджати „можливим женихам“. Так то має ся з родинами, де є доньки; а у котрих їх нема, то там звичайно і зовсім не хотять бачити молодих людей, бо „нема по що“. До того виробила ся в гостинях Русинів

думка, що коли гїсть приходять в дїм, то не можна его приймати тим, що родина сама їла би того дня, тїлько треба для него чогось красшого. А що на красшу гостину нема грошей, бо звідки їх і набрати, то радше нехай гїсть не приходить. А тут нераз молодий чоловік не хотїв би аві ложки води, не то що, — хотїв би тїлько посидїти собі з годину між добримі людьми та розїрити свою душу, замерзлу від сїрого щоденного житя. Не можна, вступ заборонений! Правда, таких таблиць на дверях нема, але їх не треба; се знає кожний соколик.

Щож має соколик робити? Працював через день, хотїв би як-небудь розвести душу — у него житєвої енергії ще багато! — куди-ж єму подати ся? В хаті сидїти? Та бо самотний чоловік зненавидить нераз свою комнату, хоч би і яку привїгну! В каварня, в Цєнгут, „Велену“, в її мильні розливки — і тут іде молоде здоровлє марно ні за нїх табакі. В гімназії не було кому пригорнути хлопця до себе, в університеті також нема, — гуляй душе, ходи самопас, поки з нудьги не зїйдеш на собачі стежки та не втрапиш або чести або здоровля. І в вже готові нові кандидати на соколиків або на Обломових.

Чи є на се яка рада? Перегляньте ще раз сей уступ і подумайте самі. Головно подумайте над питанєм, о скілько ми даємо соколикам нагоду пізнати дїчата і застмакувати в родинній житю. Все складає ся у соколика так, що він привикає до бурлячого житя.

(Дальше буде)

Найгустовнійші і найновїйші подарунки у великій виборі на

КОЛЯДУ

порукає магазин спеціальних новостей галантерейних
Станіслав Ткач
Львів, Гетьманська 10.

НОВИНИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших колюністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Парани.

— На книжочку владного Товариства взаимн. кредиту „Дністер“ ч. 1800 вплинуло дельше: Для 25 грудня 1.402 К 64 с.; до того з перепосу з днів попередніх 23.959 К 61 с. По день 25 грудня включно вплинуло загалом 25.362 К 25 с.

— **Виділь „Рудецкого Русин Рады“** повфдомляє симъ, що зъ причипъ водъ него независимыхъ не водбуде ся 28-ого с. м. збрана членовъ въ Ромнѣ, якъ ся було оголошено.

— **Прошу сих товаришів, котрі суть записані в Празі, с. в. пл. Лупкого Вол., Качалу Гр., Гошовского Вит., Ганкевича Льва, Лаврова Мих., Коваля Ів., Коморовского Ден., Тимошука Гр., Сатурского Ів., Воввідку Яр., Войнуна Олекса, Петришака Осипа, Познаньского Осипа, Давова Вас., Цегельского Ром., Бучиньского Богд., Строцкого Изид., Годованця Петра, Геника Мих., Чоравенького Олекса, Онуферка Гр.,** щоби сейчасъ прислали свої адреси, а Ярослав Багиньского, щоби приславъ своє свідство натуральне і свідство військо на адресу: Лев Ганкевич, Львів, ул. Каспра Бочковского ч. 3 І. пов.

— **Княи нують, а „земба“ ногу наставляє.** Зъ Судовой-Вишні одержуємо таку допис: Ксьондзъ Фіалець розвивъ університетъ львівський черезъ свій стійкий шовінізмъ а за его прикладомъ поійшовъ ксьондзъ С. Земба, лат. парохъ въ Судовой-Вишні — і оголосивъ дня 23 грудня с. р. въ костелі, щоби аїхто не дававъ жертвъ на фондъ рускихъ студентів, котрі покинули „польський“ університетъ. Нове явище въ історіі національній! — запахъ фіалки подражняє птахівъ зъ червонымъ кольоромъ!... Коли въ Судовой-Вишні водбувавъ ся концертъ на дохідъ для дітей зъ Вжесні, посіпшили і Русини зъ жертвами; самъ кс. Земба обложивъ ся коронами за рускі шлюби, похороны та хрестини; лат. кс. Реформаты їздять водъ хаты до хаты, а кождий руский селянинъ, мѣщанинъ, навітъ рускі священники дають жертви, а тутъ кс. Земба забороняє складати жертви для рускихъ дітей, що витерті зъ рідного краю йдуть въ чужину... Ей, ксьонже Зембо! хто сѣ втеръ, збирає бурю! Сего доживъ кс. Фіалець, уважай тежъ на себе! — *Русинъ лати. обряд.*

— **3 Рудеччини.** В Рудкахъ відбуде ся д. 3 січня 1902 вибір двохъ членів комісії оціночної особово-доходового податку з ІІІ виборчого кола. Всі рускі священники рудецкого повіта дістали з ц. к. староства легітимациі і карти до голосованя. Голосувати можна або лично або переславши на день перед тим до ц. к. староства в Рудкахъ легітимацию і виповнену та підписану карту голосованя. „Прийте! Русини! Jozef Trojan i Piotr Zbrozek розіслали до всіх нашихъ священників польську Odezwy щоби ми віддали голоси на такихъ самихъ нашихъ „приятелів“, а попіхачів и Трояна Z. Ajdukiewicz'a i G. Dudzińskiego. Вже і так комісія оціночна для особово-доходового податку в Рудкахъ накладає на рускихъ священників більшъ тигарі, як на дідичів (пр. дідичі п.Я. і п.Н. платять по 16 К річно, а священники 15—40 К і всемо), а нема нас кому там боронити. Проте прошу всіх Собрательні віддати свої голоси на *оо. М. Спектева, пароха в Чайковичахъ і Сим. Кульчицького, пароха в Волиці.*

— **Дрбний вѣсти.** Львівське товариство охорони звѣрять ухвалило черезъ доповняючі недѣльні школи впливати на людъ, щоби молодихъ лошаковъ не brano за скоро до упряжи. — Праска „Bohemia“ починає зъ 1. січня 1902 р. 75-ий рікъ свого виданя. По при Wiener Ztg. і другихъ провинціальнихъ нѣмецкихъ урядовихъ дневникахъ, котрихъ початки сягають XVIII вѣку, є она найстаршимъ дневникомъ, заступаючимъ нѣмецкі справи въ Празі і въ Чехахъ. — Въ Медлінгу померъ мексиканський майоръ Монтоеръ въ 68 р. життя. Бувъ вѣн австрійськимъ ротмістромъ, товаришивъ цѣсареві Максиміліанові до Мексика, та по трагічній смерті цѣсара повернувъ яко майоръ до вѣтчини і живъ въ домовѣмъ затышю.

Посмертний ф оповѣстки.

О. Антоній Слоневскій, парохъ въ Кривѣмъ, дек. бережанського, упокоивъ ся дня 19 н. ст. грудня въ 63 роцѣ життя а въ 39-омъ священослуженя. В. а. п.!

Телеграмы.

Вѣденъ 26. грудня. Правительство заминає поважно притовореніемъ матеріалу въ справѣ водкрытѣ новыхъ університетівъ. На першѣмъ планѣ мая стоять чеській університетъ въ Бернѣ. — Въ свѣдчухъ кругахъ увѣняють, що 1902 р. якъ не привесе засисюваня то радикальну змѣну конституції.

Букарештъ 26. грудня. Жидамъ не маючимъ румуньского права горожанства заказано держати корчмы і крамницѣ по селахъ.

Базілеъ 26. грудня. Вчѣра начали ся тутъ парады всееврейского зѣзду, котрі потревають черезъ три днѣ.

Вашингтонъ 26. грудня. На прѣсидента Рузвельта накинута ся вчѣра на уряді лѣкій-то божественный молодецъ и ударивъ его въ груди. Президентъ поваливъ наистника на землю и воддавъ въ руки поліції.

Пекінъ 26. грудня. Російскій посолъ лаждавъ водъ хінскихъ повновѣстниковъ, щоби замѣти противъ манчжурского договору прѣдставили ему на писемѣ въ цѣли выслати ихъ до Петербурга. Зъ того заключаютъ, що Россія склонилася поробити деякі уступки лѣзъ своихъ первѣстныхъ жаданъ. Цѣсарскій дворъ въ поворотѣ до Пекину прибувъ вже до Чунанъ, істолженого въ провинції Чілі.

Лондонъ 16. грудня. Поки обѣ спѣрші стороны, Чілі і Аргентина, не попросять о мировой судъ, не може англійское правительство нѣчого въ тѣй справѣ зробити.

Буенос Айресъ 26. грудня. Правительство заборонило вывозъ коней і муловъ.

Сліго (Ірляндія) 26. грудня. Членовъ парламенту, Тулі і Одонелі, котрі вели агітацію въ тѣмъ напрямѣ, щоби арендарѣ не платили лѣрдамъ посесійного чиншу, засуджено на 1 і 2 мѣсяцѣ вѣзничѣ.

Берно (мор.) 26. грудня. Зъ поводу наступленя молодеческихъ изъ постѣйной комісії уговоривъ і приостановленя чесько-нѣмецкихъ переговоровъ нафѣють ся близкіе розвязаня сойму та переведеня новыхъ выборовъ, щоби тоті переговоры можна зновъ навязати.

Токіо 26. грудня. Японскій бюджетъ выказує въ звичайныхъ доходахъ 225 мил., а въ звичайныхъ расходахъ 117,4 мил. франковъ. Така надвышка въ доходахъ походить зъ того, що въ сѣгочасній бюджетѣ встановлено цѣль водъ Хінгъ належне водшкодованя. Надвышка мая бы головно ужити ся на уплату державного довгу і поблѣженя флѣоты.

Софія 26. грудня. На ново внесену правительствомъ справу политичную водкинуто Собраніе 79 противъ 76 голосівъ.

Русини! Помните на руску Бурсу ремъ-сничо-промислову у Львовѣ!

Оповѣщене загальныхъ зборівъ.

Запрошуємо отепмъ Вжесъ. Членовъ товариства „Народна Гостинница“ етоваришени зареєстр. зъ обмеж. порукую на надзвичайній загальній зборѣ, котрі водбудуть ся у Львовѣ въ пятницю дня 10 н. ст. січня 1902 р. о год. 6 вечеромъ въ домѣ „Народной Торговлѣ“ (Ринокъ 36) зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) Водкрытѣ зборівъ. 2) Змѣна статута въ §§. 3. 17. 37. 50 и проч. зъ ними въ звязи будучихъ, 3) Внесені і интерпеліції членовъ.

Львовъ дня 20 н. ст. грудня 1901.

За Раду надзпрачучу:

Василь Надзпрный прѣдѣдатель.
Антонъ Хоймацкій членъ Рады. 1—3

Цѣна збѣжа и другихъ продуктівъ.

24 н. ст. Грудня 1901.

[Цѣна подана въ коронахъ за 50 кілограммѣмъ.]
Авѣдъ: Ішениця стара 7'60 до 7'75
шениця нова — до —, жито старе 6'40 до 6'60, жито нове — до —, овесъ старый 6'40 до 6'70, овесъ новы — до —, ячмѣнь пашиветай 5'30 до 5'50, ячмѣнь броварный 6'25 до 6'50, горохъ пашиветай 6'75 до 7'90, до вареня 8'30 до 10'75, вика 6'25 до 7'50, насѣнь льявие — до —, насѣнь коноине — до —, бобѣ — до —, бобѣ 5'80 до 6'—, гречка 6'25 до 6'50, конюшина червова 42'— до 56'—, конюшина бѣла 45'— до 75'— конюшина шведска 40'— до 65'— кукуруза стара — до —, кукуруза нова 5'75 до 5'90, рѣнакъ — до —, хмѣль стары — до —, хмѣль новы за 36 кіло — до —, овкорта готова за 50 літровъ 31'50 до 35'—, на термѣнъ — до —.

Надѣслане.

Календар „Комара“ на р. 1902 є справдѣ однокимъ гумористичнимъ календаромъ на цілу Русь, відзначаючимъ ся такъ знерхнимъ форматомъ (сесесіа) якъ і знаменитимъ дотепами, гуморесками і т. п. Не менше находить ся въ нѣмъ богато оригінальных ілюстрацій, переважно нашихъ артистѣ-маларівъ. Зъ кождого взгляду заслугує сей календар на попертѣ нашої публіки, бо такого гумористичного календаря нѣде у насъ небуло. До сего дешева ціна лѣше 60 сот. (зъ перес. п.ч.т. 66 сот.) є въ порівнаню до самої вартості календарівъ — великимъ нѣпѣка. Календар сей новинен находить ся у кождого Русина а то тимъ бѣльше, що само издавництво „Комар“, яко однокое на цілу Русь-Україну, зъ розпродажи сего календаря покриває цілорічні свої видатки. 1—6
Набути можна: Львів, ул. Куркова ч. 27.

„Газету Господарску“

повиненъ мати кождий поступовий господар. Въ нѣй находить ся дуже важкі і поукаючі розвідки зъ рільництва, богато порадъ, вказівокъ і новинъ економічнихъ, якъ такожъ основні відповѣди на питання в рѣйнихъ справахъ господарскихъ і иньше. Рѣчникъ зъ року 1901 (въ 12 тпѣлахъ) можъ набути по зниженій цѣнѣ 2 корони 10 сотиківъ въ Адміністрації „Газети Господарской“ у Львовѣ ул. Вічна-Крижова ч. 1. Радимо ошпѣтити ся, бо запає малій.

Въ дискусіі надъ тымъ справозданемъ забравъ голосъ о. Поповичъ; вѣнъ высказавъ выдѣлові признаня за его дѣяльність і труды, але радъ бы знати, які мали тѣ труды успѣхъ, особливо въ справахъ культурныхъ.

Водповѣдаючи на се пытаня, ствердивъ п. Романчукъ, що успѣховъ на жалъ не було. На пропамятіе шесмо въ справѣ кривдичной насъ реформы руской мовы въ середнихъ школахъ правительство не дало навѣтъ жадной водповіді. Справа намѣреной будовы руской гімназіі у Львовѣ повернула ся бодай о стѣлько користо, що гадку про площу Сольскихъ правительство вже закинуло. Теперъ важить ся выбѣръ помѣжъ мѣсцемъ коло техніка і другимъ близше церквѣ с. Юра. Русини є за тымъ другимъ мѣсцемъ; але сильны впливы поришати выбѣръ той мабуть на нашу некористъ. Справа обсады мѣсца директора въ мужеской учительской семинаріі у Львовѣ станула тежъ о стѣлько для насъ користо, що министерство звернуло кравѣй радѣ школьвой пропозицію, въ котрій поданій бувъ лише оденъ єдиний кандидатъ, що руской мовы зовсѣмъ не знає, и зажадало новой пропозиції.

О. Велигорскій такъ само радъ бы знати, які успѣхъ мали заходы выдѣлу въ справахъ національныхъ і политическихъ; а проф. Вѣлецкій запитує, чому справоздане секретаря д-ра Озаркевича такъ дуже поверховне и недостаточне, та бажає на будуче справоздане докладѣйшихъ, такихъ, які бували давнѣйше.

П. Романчукъ водповѣдає о. Велигорскому, що и на полі политичномъ та національномъ успѣхи заходівъ выдѣлу Народной Рады у правительства були майже нѣ які. Въ справѣ выборовъ уськано лише тую дробку, що въ кількохъ повѣтахъ старосты оголошували на чорній таблиці за кратками выказъ реєндрѣвъ правыборовъ; та се стало ся лише въ кількохъ повѣтахъ, а п зъ того не богато було пожитку. Найдѣльшомъ водповѣдено на пытаня о. Велигорского є результатъ выборовъ. Народѣ, видячи, що всѣ его стараня нѣ на що не здали ся єсшотавъ системою, полавъ въ апатію, въ знеохоченя, якъ зъ одной стороны цѣлкомъ оправдане, такъ зъ другой дуже для насъ некористне. Не знеохочуватись намъ треба, а вытравити и всѣхъ силъ докласти въ оборонѣ нашихъ правъ, а правда мусить взяти верхъ. — Проф. Вѣлецкому водповѣдає п. Романчукъ, що скликанє загальныхъ зборівъ Народной Рады, можна сказати, заскочило выдѣлу досить несподѣвано, такъ що до выготовленя докладного справозданя не було достаточного часу, особливо при обовязковихъ занятяхъ, які маютьъ такъ секретарі якъ и инші члены выдѣлу.

Селянинъ п. Яворскій жадає водъ п. Романчука справозданя посольского. На те поясняє проводникъ зборівъ, що се теперъ не належить до рѣчи, бо веде ся дискусія надъ справозданемъ зъ дѣяльности уступающего выдѣлу „Народной Рады“.

М. Мих. Петрицкій жадає, щоби зъ уваги на поясненя п. Романчука про успѣхи заходівъ „Нар. Рады“ зборы высказали правительству, такъ кравѣму якъ центральному, своє недовѣра. — Правительствоиный комисаръ протививъ ся сему внесеню, але п. Петрицкій зазначивъ, що критика поведеня правительства в законахъ дозволеня.

Селянинъ п. Прибила посправъ внесене п. Петрицкого, кажучи, що рускій народъ не заснуживъ собѣ на те, щоби зъ нимъ въ его власномъ краю поступовано собѣ такъ, якъ зъ якими зайдами. — Коли проводникъ зборівъ указавъ зновъ на те, що теперъ веде ся дискусія надъ справозданемъ зъ дѣяльности уступающего выдѣлу, п. Прибила замѣтає, що весь рускій народъ повиненъ всякій кривды, які де дѣють ся чи то громадамъ чи одиницямъ, подавати заразъ до вѣдомости „Народной Рады“, бо инакше она нѣколи нѣчого не буде могла вдѣяти.

Сел. п. Крушинскій додає, що нашому лихови виний хрунѣ, бракъ солидарности і патриотизму, та бажає, щоби „Народна Рада“ на тѣ жерела нашої недовѣри звернула особливу увагу свою.

От. Поповичъ замѣтає, що зъ дискусіі могло бы выдѣлати ся, мовъ бы зборы були недовольны зъ дѣяльности выдѣлу „Нар. Рады“, коли тымчасомъ недовольна нѣякого нема. Выдѣлъ робивъ усе, що могъ и повиненъ бувъ, а бракъ бажаныхъ успѣховъ не его вина. Впрочѣмъ про его дѣяльність знаємо досить зъ часописѣ и шкода часу на дальшу дискусію; дѣляго радить приступити до справозданя касового.

Внесенє на замкненє дискусіі прийнято, почѣмъ наступило справозданє касовє.

(Конецъ буде).

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Россійско-перска унія цлова. Политика Россіи може повеличатись великаньского побѣдою. Осягнула она єи безъ войнъ въ Персіі, котра приступила до російского цлового союза. Тымъ договоромъ зыскала Россія новы для сѣбя етапы въ своемъ давно вытыченѣмъ и консеквентномъ походѣ до Индійского океана. Новы договоръ мѣстять ся головно въ тѣмъ, що обѣ державы зобовязали ся свои продукты до-статчувати собѣ взаѣмно безъ цловои оплаты; натемисть для выробѣвъ другихъ краѣвъ мая Персія завести у себе російську тарифу цлову. Такимъ договоромъ робить Россія невычайно корыстный интересъ, бо-жъ розу мѣло, що вѣльній водѣ для товары мо-

жуть и будутъ робити болѣе конкуренцію всемъ другимъ.

Така концесія перемѣняє економічно велику азіатскую державу немовъ на російську провинцію, такъ що не безъ підставы побоюють ся переходу Персіі въ политичну російську зависимость. Россійска дипломатія може повеличатись єще однимъ новымъ доказомъ своей зручности, зъ якою оперує въ Азіі. Она тымъ доказала, якъ зручно умѣла вызыскати тамъ теперѣшну ситуацію Англіі, занятой майже трѣлѣтною войною зъ Бурами и наслѣдкомъ того мілітарно ослабленою.

И дѣйстно Англія є тою державою, котра на тѣй російско-перскай унії цловои найбільше утерпитъ. Вѣс єи довголѣтній заходы, щоби выпередити въ Персіі російскій впливъ, цѣлковито аїхветеній цловою конвенцією. Россійскій велитъ найшовъ для своихъ стопи твердый грунтъ на берегахъ индійского океана, а панованє Англіі въ Индіяхъ, де концентрують ся єи найжизне нѣйшій интересъ, теперъ дѣйстно сильно zagrożене.

Аргентиньско-чліійскій конфліктъ. Мѣжъ республиками полудневои Америки не може прийти до згоды. Ще не скѣнчила ся война Колумбінъ зъ Венецуелою, якъ тутъ Аргентина грозить войною республицѣ чліійской. А розходять ся о спростованє границѣ, хотъ тою границею мѣжъ обома республиками суть спокоявѣній, небожачій Анды, котрихъ не можна спростувати, хотъ-бы Богъ вѣсть кѣлько войнъ і революцій зъ того повстати мало.

Та сей аргентиньско-чліійскій конфліктъ о стѣлько обходить Европу, що въ Аргентинѣ заангажованій европейскій капиталъ. Чліі, покориши передъ лѣтями Перу, зневоленє самою природою до оцадности и за-пожѣливости, стоить сегодѣня досить сильно економічно; противно-жъ въ підприємствахъ аргентиньскихъ зложеній чужій капиталъ — отже Аргентинѣ въ разѣ програмон не бо-ять ся стратъ, а въ разѣ побѣды вайшли бы богаты добычу въ Чліі. Не байдушна ся справа и для Сполученыхъ Державъ повнѣчнои Америки.

Аргентиньско-чліійска справа и консеквенції, які бы зъ того конфлікту хотѣли вытягнути Сполученій Державы, найбільше непокоять Нѣмеччину, котрой капиталы найбільше заангажованій въ аргентиньскихъ підприємствахъ. Тожъ Нѣмцямъ не може бути рѣвнодушномъ, коли край, що не має средствъ на оплату купонѣвъ водъ своихъ довговыхъ зобовязанъ, выкидає міліоны на инвентіції военній. Тому-то нѣмецкіі дневники вже и говорять о евентуальномъ посередничствѣ Нѣмеччины на случай, коли-бъ аргентиньско-чліійскій спѣръ ставъ грознымъ для нѣмецкихъ капиталѣвъ. А на тѣ нѣмецкіі проекты впливає ще і те, що і Сполученій Державы поблѣжачуть свою воину флѣоту, щоби и собѣ забрати слово на слу-чай, якъ бы Европа мая выѣхати ся въ справы полудневыхъ и середно-американьскихъ републикъ, тымъ бѣльше, що на державномъ прапорѣ Сполученыхъ Державъ є ще доволъ мѣсца на умѣщенє гербѣвъ аргентиньского и чліійского...

Причинокъ до исторіі польского правдолюбія.

В 50 н-рі варшавского „Tygodnika ilustrowanego“ на сторони 989 находить ся у відділі „Хроніка“ статья п. заг. „Z uniwersytetu lwowskiego“. Ну, статья — якъ кожда польська брехня — шита на копѣтѣ памѣтниківской Газетѣ „Gazety narodowej, Dziennika polskiego“ та другихъ намъ „сприятельхъ“ часописѣй... Є тамъ і про „ryki... wumachiwanie palkami i walenie askami po głowachъ bezbronnymъ służącymъ“ і т. п. Та найцікавійше оєє слѣдуючі фразы: „Rusini galicyjscy, którzy mają szkołę ludowąchъ zъ językiemъ wykładowymъ русинскимъ вѣсеей (!) нѣ Polacy, а также кілька **zeńskichъ** gminazyowъ (wъ Kołomyi, Lwowie, Tarnopolu, Przemyślu), даждъ обесне до przeprowadzenia зѣдѣл-ней utrakwizacyi uniwersytetu lwowskiego, а następnie albo **zamienienia go na uniwersytetъ catkietъ русинскій lub utworzenia osobnego uniwersytetu русинского**“ і т. д.

Ну і дивитъ ся, якъ далеко зайшли вже Русини галицкіі, коли у нихъ ажъ чотири жіночі державні гімназіі!

Та лямонъ ц. Гартель нѣчого про се не знає, що у насъ і шкілъ народнихъ „бѣльше“ чимъ польскихъ, бо коли министерскимъ розпорядженемъ зъ дня 14 падолиста 1901. ч. 34.254 даровано галицкимъ школамъ народнимъ днѣ 23 і 29 грудня, хочъ вѣ ті днѣ повияна ще по школахъ народнихъ в селахъ і містечкахъ наука відбудувати ся, — то по рускихъ сѣвятахъ ані в голові єму дарувати суботу (11 січня), котра ажъ просить ся від науки!

Передъ рокомъ чи двома була разъ в „Дѣлѣ“ задка, що по школахъ народнихъ східной Галичини вѣльними від науки повинні бути: задушна субота передъ Зеленимъ сѣвятамъ і навечеріє Богоявленія. Тимчасомъ в тій мірі ніякого розпорядженя зъ нѣ відки школамъ не прислапо — і наука відбуває ся в ті днѣ — хочъ на польскій Попелецъ, Задушки і Кшижове днѣ всѣ діти по школахъ вѣльні і всѣ тягають по косяцѣлахъ і процесіяхъ. Вина очевидно тутъ немала місцевого руского духовельства, котре — страха ради чи чого тамъ — позваляє і рускі діти тягати по польскихъ набоженствахъ! Та, на жалъ, в многихъ місцевостяхъ такъ є!

Русини! Помните на агітаційный фондъ „Народной Рады“ у Львовѣ!

Надболозне.

Зъ початкомъ сѣчня выйде зъ друку поглядова, пбдручна для старшихъ и молодѣжи: матористовъ, павночотъ и пр.: „История руской литературы, цѣла до найновѣйшихъ часѣв. Прошу Р. Т. Земляковъ о ласкавій замовленн такъ кожену у насъ книжку у автора: Юсефа За- стирца Бережана. Цѣна зъ пересылкою 85 кр. 678 1-2

Повананій Р. Т. Публіці поручає ся ново заложену

Реставрацію і Пиварню
сполучену зъ комнатами до свѣданъ
Каварню і Молочарню
під екиводом „Реліа“

Кароля Нетуттіля
у Львові при улиці Жовнівскій ч. 65,
заразъ за великою рампою. — Трамвайні перестан-
ки. Услуга вірцева. — Ціна дуже приступній.
605 12-24

ПЕРЕКАЗЫ

на Варшаву, Берлинъ, Парижъ, Лондонъ
выдає

СОКАЛЬ и ДЛЕНЬ

банковий Дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.
Порученія зъ провинціи виконують ся
обдворотною поштою. 7 (L)

Особа зъ доброго дому
глядає посади до заряду дому
до священника-вдѣла сейчасъ.
Відомість: С. З. у Цана Фра-
ца Пельца, Чагара збаражскі
при стаціі залѣзничій в Мавс-
мівцѣ, пошта Максимівка.
670 1-2

Дѣмъ банковий и Кон-
тора вымѣны
Викторъ Хаєсъ и Слѣпка
у Львовѣ ул. Сикстуска ч. 8.
купують и продає ескеты, лѣсовъ и мо-
неты. Лѣсовъ на рату зъ правомъ
до выграванъ по зложенн першою
раты. — Календаръ банковий вы-
сидяє ся безплатно. 86-50

Найліпші Вина

Дальматинське [Apollo di Lissa] якъ такожъ Тарольське і полуд-
нево Італійське, старі оригінальні вина на міру і еляшми пору-
чає лише

ВИНАРНЯ ІТАЛІЙСКА

А. Зулані і Г. Травнера при улиці Домініканьскій
ч. 7, або Філія Городецька ч. 83.
625 (7-10)

Ф. ФРІДРІХ і П. НАГОРНИ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля коріньнихъ товарівъ, делікатесівъ и вин. Складъ кави,
чаю, полудневихъ овочівъ та й всѣлякихъ артикулівъ споживачівъ
входившихъ в обсягъ домового господарства, свѣчки, мило, крох-
маль, соду. — Маринари, аудженени, сира, горілки, лікери,
Вина, шампані. Конякъ кураційний. Ціна шльзевське, Пор-
теръ англійскій. — Комнати до свѣданъ. 490 15-40

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ и ВИНА

ВДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на улицю Театральну ч. 3,

друга камениця, вѣдъ площі Маріаньскою поручає:

ЧАЙ

масового збору:

цѣна кд. Congo ар. 1-60
Souchong чорна „ 2-
матовий збіръ „ 3-
Kauzow чорна „ 4-
Melange de Lon „ 4-
Высвѣки чаевъ „ 1-30
Высвѣки чайн-
шыхъ чаевъ „ 1-60

КАВЫ

в часті арматичномъ звукоу,
котрий розскає оплатно до
кождою поштовою стаціі 4/4
кдгр. зъ мѣшочку:
Port. rico „ 1-1/2 кдгр. — 30
Cuba grub. ар. 3-30 „ — 30
Ceylonae ена 10- „ 1-
Ceylonae переді 40 „ 1-1/2
Ceylonae пр-а 10-75 „ 1-04
Ceylonae переді 10-75 „ 1-08
Mocca араб. 10-75 „ 1-08
Java араб. 10-75 „ 1-08

Опакованє не числѣть ся.

Замовленія зъ провинціи высидяє ся обдворотною
поштою. 419 84-44

Цѣн. кор. х. упрк.

Реставрація спиритусу, Фабрика рому, лікерівъ і оку
Юлія Миколайша Наслѣдниківъ

Якова Шпрехера и С-ки

у Львовѣ

поручає старій горѣлки польскій, розскає, лікери,
румы правдиві зъ Ямайки, коняки, спиритусъ, „Вол-
гонтъ“ на наливни, т- жъ правдивий оцѣтъ спїри-
тусовий. 8-6

Складъ для мѣста улиці Галицка ч. 1 — а у улиці
Богородича ч. 9.

Яко добру и певну льокацію

поручаємо:

4 1/2 % Листы гіпотечні,
4 % Листы гіпотечні коронової,
5 % Листы гіпотечні преміовані,
4 % Листы Тов. кред. земского,
4 1/2 % Листы Банку краєвого,
5 % Облігація Банку краєвого,
4 % Позичку краєву,
4 % Облігація пропівациій и вській рек-
ты державній.

Цанеры та продаємо и купуємо по най-
точнѣйшомъ курсѣ денномъ. 374 [3]

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. анц. Банку галиц. гіпотечного.

КОПЕРНИЦКИЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицка ч. 1.
протѣвъ Банку Гіпотечного на плантаціяхъ площі
Галицкоі

поручає зъ великомъ
выборѣмъ по цѣнахъ
найдешевѣйшихъ
окуляры, двѣкеры,
льорнеты, бінокль,
далековиды, баро-
метры, термоме-
тры, микроскопы,
лупы, компасы, райскайги, тасмы мѣрищій,
ципы, лібелъ, манометры и т. п.
Урядженє давнѣйшѣхъ електричныхъ.
Всѣмъ направи полагоджують ся зъ най-
скорше и найдешевше. 418-

Фабрика Троцькьского

Пасаж Гавсмана, Львів.

Фунт помадокъ 80 кр. чоколадокъ
120 кр., кармеліківъ 50 кр., гер-
батниківъ 80 кр., цукорківъ и я-
лину 1 ар. 631 5-5

Правникъ Ц. року шукає
лекцій або пи-
сарки зарадъ небудѣ. Відомість
в Адміністраціі „Дѣла“.
655 3-8

Ч. 2190

1901.

КОНКУРС.

При Виділі Ради повітової в Богородчанахъ єсть до обса-
дження посада секретаря зъ річною платою 2400 коронъ додат-
комъ активалымъ 400 кор. і зъ правомъ побирания діятъ за чин-
ности комісійні.

О посаду секретаря убігати єсть могутъ лишъ унічені
правники зъ іспитомъ практичнимъ в адміністраціі, судівництвѣ,
адвокатурі, нотаріату або принаймъ зъ 3-ма іспитами держав-
ными, котрі выкажутъ ся докладною знакомостію языка поль-
ского, руського и німѣцкаго такъ в бесѣді якъ і писемъ.

Крімъ того пованні кандидати выказати непереступленийъ
40 вий різъ житія, докладный перебігъ житія, зложена кавція
найменше 1200 кор., мати належату скорість в закладжуван-
ю справѣ, в рахунковості, і буга характеру бездоганного.

Подана власноручно писані і належито удокументовані
такъ що до віку, стану, уніченыхъ студій, зложенихъ іспитівъ і
дотеперішого занятія, належитъ вносити до Виділу повітово-
го на руки підписаного презеса найдалше до 20 ого сѣчня
1902 р.

Богородчани дня 18 грудня 1901.

672 1-2

Презесъ Шелітскій.

ПОДЪ АДРЕСОЮ

А. ПИЛИХОВСКИЙ

Кастелевка вѣлля „Яга“ „JAGA“

можна замовляти кромѣ розличныхъ церковныхъ и свѣтскихъ
образѣвъ (власноручныхъ олѣвнихъ) и слѣдуючій літографіи:

- I. Крещеніє Руси.
- II. Задача Кієвлявъ передѣ Татарами въ Десятинной
церкви.
- III. Гавки.
- IV. Св. Антоній и Феодосій Печерскіи благословляють кн.
Изяслава.
- V. Послы Папы передѣ кн. гал. Даниломъ. Величина
кождою 90+66 см., цѣна каждою 3 кор., всѣ пять разомъ
12 кор.
- VI. Князья кієвскіи и галицкіи 1 кор. 20 с.
- VII. Гетманы козацкіи 1 кор. 20 с.
- VIII. Календаръ въ вобразженіяхъ всѣхъ свѣтыхъ (на
одномъ аркушѣ) 1 кор. 20 с.
- IX. Церкви мѣста Львова (10 картокъ) 1 кор. 20 с.
- X. Церкви вел. мал. и бѣл. Руси (40 картокъ) 6 кор.
- XI. Вѣтѣчка кн. Данила єъ королемъ угорскимъ 2 кор.
- XII. Метиславъ Романовичъ кн. гал. розбивающій Па-
ловцовъ 2 кор.

Опакованье 40 сот.

659 6-?

Зеленичі поїзди після середно-европейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова прихдять:				Зі Львова відходять:			
рано	перед	по	вечеръ	рано	перед	по	вечеръ
до Кракова (840 раніо)	4:15	8:30	2:55*	6:30	9:25	1:55*	6:30
до Підволочиска (840 раніо)	4:30	8:45	2:15*	6:45	9:40	1:10*	6:45
до Тернополя-Кієвлявъ	4:45	9:00	1:30*	7:00	10:00	12:15*	7:00
до Біроч Вел.-Грималова	4:55	9:10	1:40*	7:10	10:10	12:25*	7:10
до Рахова	5:05	9:20	1:50*	7:20	10:20	12:35*	7:20
до Червоног-Ідкан (1215 м.)	5:15	9:30	2:00*	7:30	10:30	12:45*	7:30
до Ходорова-Підвисокого	5:25	9:40	2:10*	7:40	10:40	12:55*	7:40
до Стрия Лавозного, Будапешту	5:35	9:50	2:20*	7:50	10:50	1:05*	7:50
до Стрия Хирова, Сухой (т.)	5:45	10:00	2:30*	8:00	11:00	1:15*	8:00
до Стрия, Станиславова	5:55	10:10	2:40*	8:10	11:10	1:25*	8:10
до Бѣлца	6:05	10:20	2:50*	8:20	11:20	1:35*	8:20
до Рави Руской і Сокаля	6:15	10:30	3:00*	8:30	11:30	1:45*	8:30
до Янова (8 раніо)	6:25	10:40	3:10*	8:40	11:40	1:55*	8:40
до Брухович	6:35	10:50	3:20*	8:50	11:50	2:05*	8:50
до Зинької Води (710 раніо)	6:45	11:00	3:30*	9:00	12:00	2:15*	9:00

* Поезди поїзди (Se nellzüge); * від 1/4 до 31/4, і від 15/15 до 30/15, що дня, а від 1/4 до 15/15 в неділі і свѣта; * від 1/4 до 15/15 в неділі і свѣта; * від 1/4 до 15/15 в будні дні; * від 1/4 до 15/15 в неділі і свѣта, ** від 1/4 до 31/4 і від 15/15 до 30/15 ? 7/4

Близькозичний поїзд відходить зі Львова о 840 год. раніо; прихдять до Львова о 840 год. вечеромъ.
В мѣсті видють білетъ аменцій дѣвизіи І. Ст. Сомоховскій в пасажі Гавсмана, ч. 9 від 7 год. раніо до 8 год. вечеромъ, а выказъ
и і всякого чиншого рода білетъ, ілюстровані провідники, розклада ідл і т. п., іформаріє бюро ц. к. державнихъ залѣзничъ, ул. Краєвцъ
ч. 5, в поділі, сходи II ч. дѣрній 34, в урядовихъ годинахъ (8-8, в свѣта 9-12). Середно-европейскій часъ вчаснѣйшій від львівского о 88 мін.

При закупнн товарівъ просимо поклакуватись на нашу часоспис.

Видаєть и одѣблательный редакторъ Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черлянскоі.

Зъ друкариі Інституту Ставропигійского підъ зарядомъ Юсефа Данилюка.

Женщина сирота, інтели-
гентна глядає
місця до заряду дому або до
ведєна кухні. Обовязки будє
сповнювати совѣстно і щиро.
Адрес: Комарніцка п. п.
Фельштиня.

Першій рускій складъ машинъ
до шитя!

Незрівнянои доброти ма-
шини до шитя и гафту
Зінгера

Нѣжній вѣдъ 27 до 65 ар.
Ручний „ 25 до 48 ар.

Всѣ. Священникамъ, пи.
Урядникамъ продаю на рату
Услова есплати приступній. Рого-
жомъ о 10% дешевше. Наука шитя
такожъ б-зплатно. Цѣнникъ на за-
данє даромъ. 93-104

ИВАНЪ ЛЯВРУКЪ механікъ
Львовѣ, Галицка 6.

ЗНАМЕНИТИЙ

КОНЯК

Фляшка 2 зр.

поручає ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА

наслѣдники

Львів. 631 7-0

„Балабанівку“

стару чисту, житну горівку безъ цукру і анижу.

„Балабанівку“

помаранчеву солоджену, природну, безъ олійку,

поручає ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

634 b

7-10

ТЕОФІЛЬ КОНИСТИНСКИЙ

артистъ-маларъ

мешкає 20 лѣтъ у Львовѣ, принакає загально, що входить
въ украшу церковни и просить укладно Выс. Пр. Духовен-
ство о занотованє адресы до дальшихъ услугъ въ искусствѣ
Львовѣ, улиця Краковска число 20. 205

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кильо по-
чавши по цѣнѣ фабричной а именню:

I-а по 156 кор. за 100 кильо

II-а по 136 кор. за 100 кильо

кромѣ транспорту вынозowego около 6 коронъ за 100 К.

замовляти просимо черезъ

Народну Торговлю у Львовѣ

Скринки и опакована даромъ. 123 61-?

Фабрика шарова

Райха и Сполки въ Знесенью

почта Львовѣ

поручає свои выробы:

шварцъ и вазеліну до чобѣтъ зъ такожъ кро-
хмалъ до натирания бѣля.

На жаданє цѣнники даромъ. 113 82-50

На осінній і зимовий сезон

свій щедро засемотреній

Магазині Робітню Футер

САМУЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

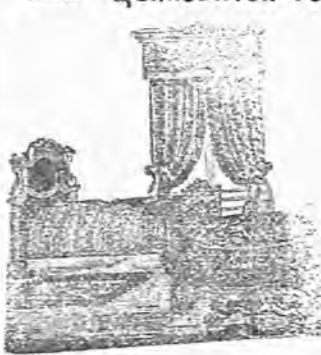
поручає всякі роби ФУТЕР у всякихъ родахъ і татункахъ
по найприступнѣйшихъ цѣнахъ такъ готові якъ і поодинокі
шкіри.

Замовленія зъ провинціи, за надісланемъ точной міри, ви-
конують єшшо, точно і совѣстно.

Даю на виплату в місячнихъ ратахъ.

Приймаю до перерѣбки старі футра всякого
рода по найдешевшихъ цѣнахъ, якъ такожъ до пе-
рехованія черезъ літо. 564 8-12

Цѣлковитой готѣвки не wymagaє ся.

ПОДЪ ДОГОДНЫМИ УСЛОВІЯМИ

даємъ особамъ, що въ можности
платити, асѣ нашій товаръ на кре-
дѣтѣ и поручаемъ имъ диваны са-
льонові, до комматъ, стѣнній пер-
ковий, хѣдники, ліколеумъ порати,
ѣранки, портѣ, каны на оловъ
и бѣлка, кофари, кофѣ, матерій на
небѣ и розличній другіи предмети
декораційні.

Меблѣ зѣлѣній и деревянній,
товари льняніи и бавовняніи, бѣде,
товари футралій, конфекціи мужес-
ку и дамску, и асѣ другіи артикулы
мы можемъ на жаданє спроводити.

На провинцію высидяємъ, алыстрованій цѣнники даромъ и о
платѣ. — Листы до насъ адъ есидѣтъ: 452

Зарядъ вѣдѣньского магазину

Аи Louvre, Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6 (въ Па-
саму).

Філія въ Перемышлѣ: ул. Міцкевича ч. 4.

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоської церкви.

ства доконче треба зобов'язати, щоби свої вкладки платили правильно і чим шкороше врівноважили заборги; а впрочім радить бесідники без дальшої дискусії прийняти справоздане до відомості, уділити уступачою виділу абсолютотію і перейти до вибору нового виділу. — П. Петрицький попірає се внесення, додаючи, щоби організаціям дати припоручення збирати від членів вкладки.

Внесення ті привагою і перервано наради, щоби зібрання могли порозуміти ся щодо вибору нового виділу. По перерві вибрано виділу через аклямацію; складає его подали ми вже онотди.

З-поміж вибраних членів нового виділу мали тепер збори вибрати голову товариства. При томь стала се дуже довга дискусія, в котрій забили голоси: п. Романчук, проф. Волод. Шухевич, о. Ончикевич, селянин п. Залатковський, д-р Стахура, п. Мих. Петрицький, о. Каринський, о. Велигорський, д-р Могильницький, д-р Лагодницький і о. Варшів. П. Романчук указував на те, що вбач, будучи послом, дуже мало може перебувати у Львові і записати ся справами товариства: для того просить, щоби его не вибрано головою. Против сего інші бесідники виказували, що не ходити туди а працю п. Романчука, котрий від него при такім стані рвчи ніхто не може вимагати, а о те, щоби провід товариства, провід народного стороництва, котре уже зросло ся з пименем п. Романчука, і провід нашої політики оставав в одних руках: се для добра народної справи є доконче. По репліці п. Романчука ще з більшою рвучістю домагали ся бесідники, щоби збори его вибрати головою з тим, що рвучію не приймуть его ементуальної резигнації. Остаточно вибрано головою товариства п. Романчука з великим одушевленням при неумовляючих гримках оплесків, а супротив того ніхто було ему не прийняти вибору. — На внесення п. Романчука припоручили збори серед загальних оплесків новому виділу, щоби на заступника голову вибрав д-ра Костя Левицького.

Опіделя під проводом уже п. Романчука прийшли на чергу внесення членів. О. Варшів замѣчає, що у зв'язній борбі руского духовенства о права рускої мови в переписці з урядами на жалі громадскій уряди по руских селах не пошли досі спільного духовенства: для того виділу "Народної Ради" повинні звернути ся відозвою до громадських рад, щоби вплинути на них в сьм напрямі.

П. Романчук заявляє, що виділу займе ся сего справою, але замѣчає заразом, що головна рвч є, щоби громади позбули ся неприхильних нашої справ писарів, котрі або не уміють або не хотять писати по руски, та щоби подбали всюди про вибор честного і патріотичного вбача.

Д-р Могильницький пояснює, що "Нар. Рада" нічого не вбач, поки народ не навикне виконувати єї припоручення; для того ждає, щоби виділу обдумав способи, як би завести в народ карність у виконанні припоручень виділу "Нар. Ради".

О. Городецький відповідає на замѣтку п. Романчука що-до вибору вбача, що при тепершній системі годі перевести вибор честного вбача, а позбути ся ледачого; для того радить: 1) відкликнути ся до інших зборів, особливо до зібраних тут селян, щоби кождий в своєм кружві впливав в сьм напрямі на громади; кружам треба раз виповісти войну на

цѣлій лінії; 2) виділу повинні видати зазвм до громад, щоби подавали до відомості виділу, коли де урядують неправн вбача-хрунч, а заразом нехай обдумав способи, як би сему лихо раз поклясти конеч.

П. Мих. Петрицький повторяє своє внесення, щоби збори виказали своє невбач до правительства, так кравого як центрального. — О. Велигорський замѣчає до того: „і глибокій жалі та обурені“.

П. Романчук змодифікував се внесення о стільки, щоби збори запротестували против пануючої Русини неприяноної системи.

Всї повисші внесення збори прийняли однодушно і на томь закінчили наради о год. 1³/₄.

Одна з „usterek“ виборчих.

Виборчі львівського округу виборчого до союму кравого внесли протест против вибору Теофіла Меруновича, бо цѣлий акт виборчий, почавши від розписання прав виборів аж до укінчення голосованя на поста був одним рядом надужит прихильників кандидатури Меруновича і властей покликаних до переведення виборів. Протест наводять сьм головних родів надужит, з котрих кождий повинен бути достаточною причиною до уневажненя вибору Меруновича. Ось ті надужити:

1) Ц. к. староста львівський Франц покликнував до себе в кінцем липня і з потатком серпня 1901 року почалися громади та наказував їм, щоби при прав виборів не допускали до вибору священиків на виборчі, бо они не мають права бути виборцями, при чомь староста грозив вбачам, що в противнім случаю буде на них метати ся за непослух. Те саме сказав ц. к. комісар староства Тебінка о. Ганасови з Сорок, заявляючи прилюдно, що вибору о. Ганаса на виборці ц. к. староства не прийме.

2) Прав виборів не оголошено на таблиці в будинку ц. к. староства і так само не оголошено прав виборів в багатьох громадах, так що прав виборів мусіли аж підступом довідувати ся про час і місце прав виборів, при чомь прихильники Гривовича вбачи оповістив прав виборів та рівночасно заявив, що до прав виборів треба лиш кількох людей, бо „так казав староста“; в Сквилові оголошено прав виборів, але на годину лиш перед тим; так само було і в Бродках.

3) Ц. к. староства зовсім безпідставно і самовільно зменшило число виборців припадаюче на поодинокі громади в тих селах, де могли вийти і справді вийшли виборцями кандидати не правительственной лінії. В Гряді знизено число виборців з 2 на 1, в Гаях з 3 на 2, в Гуменці з 2 на 1, при чомь з сего титулу рішенем ц. к. староства у Львові з 5 вересня 1901 ч. 27.600 засуджено гр.-кат. парох і начальника громади в Гуменці на кошты нового переведення виборів на той підставі, мовби они спричинили вибор двох виборців, коли Гуменець мав вибрати лиш одного виборця.

4) Комісію вибору при виборі посла зложено зовсім противзаконно, бо окрім визначених старостою трьох членів — староста хотів замінювати самовільно і дальших чотирох членів, яких мають вибрати самі виборці. Коли на поставлених з противного боку оо. Пачовського і

Ганицького, Федя Кречковського і д-ра Тисоцького упало 50 голосів против 16 голосів упавших на кандидатів старости, староста допустив до комісії безправно лише оо. Пачовського і Ганицького, лишаючи двох своїх кандидатів Шеремету і Королька побіж них в комісії.

5) Голова виборчої комісії Бавман не дав виборцям поясненя, щоби припису §. 37 ординації виборчої.

6) Член виборчої комісії о. Ганицький не підписав протоколу вибору і вбач протест до протоколу, мотивуючи его тим, що комісію вибрано безправно, що голоси віддавано без докладного означеня особи кандидата та що сам вибор відбувався під недозволеною пресією присутних при виборі правительственных комісарів.

7) Половину голосів, які почислено Т. Меруновичеві, віддано без точного означеня особи кандидата, бо дотичний виборць подавали або само назвико „Мерунович“ або перекручене „Марунович“, також „Маранович“, або „секретарь повітової“ без поданя имени і назвико, так що на Теофіла Меруновича, секретаря ради повітової у Львові, не упало більшості голосів і проголошене его вибору на поса було противзаконне.

При томь виборі були присутні безпідставно два правительственні комісари, ц. к. староста Франц і комісар Гловицький, котрі на переміну вели акт вибору або агітували в сали і тероризували виборців.

По всьх тих точках, на котрі протест наводять наочних свідків, сказано в протесті:

„З наведених точок виходить, що велика част прав виборів задля наведених несправностей не могла виконати свого права виборчого, — що число виборців в деяких громадах тенденційно а противзаконно уменшено, — що акт вибору доконано беззаконно, — що випускано фальшиві голоси на проголошеного послом кандидата та що тим способом результати виборів, проголошений дня 5 вересня 1901 р., не відповідає волі великої більшості управнених до вибору горожан.“

З тих причин підписані виборці політичного повіту львівського урешають: Високий Соїм кравий зволить уневажнити виборі посла на Соїм кравий з сьм сьмських громад повіту політичного львівського, дня 5 вересня 1901 р. переведений, яко противзаконний і незгідний в долею більшості управнених в том повіті до вибору горожан.“

3 товариства „Руслан у Львові.

Дня 4 жовтня 1901 відбули ся загальні збори Руслана, що опікує ся убогими учениками львівської рускої гімназії. По отворені зборів головою товариства д-р Харкевичем запрошено на председателя обряд о. Ганицького а на секретаря і Вітошинського. Позаяк члени мали в руках печатаний звіт з діяльності виділу, то звільнено секретаря і касієра від відчитаня сего звіта.

В минулім періоді адміністративнім, т. є. в часі від 1 липня 1900 до 30 червня 1901, мало товариство 24 членів покровителів, що зложили на цілі товариства щонайменше 50 К; членів звичайних з річної вкладкою 2 К, було 158, але з тих лиш 117 почував ся до своїх обов'язків. — Збори кон-

— Чому не жените ся? — сям питаєм переслідують соколики з усіх боків, так якби він заважав кому на білім світі.

Чому? На се, як бачимо, складає ся багато причин. Як ніхто не вміє без причини, так ніхто й не женить ся без причини. У кожного соколика була певно якась своя трагедія, що спонукала его зрезигнувати на родинне житє. Сю трагедію не конче він сам собі устроїв, — устроїли єї не одному і добрі люди своїми звичаями і поглядами. Селянські сини переживають цілу скалю розчарованя, вступаючи поміж панів. Є поміж ними такі, що понюхавши панства, так по глуму починають наслідувати панів, що „не дай Боже з Івана пана“; але є ще більше таких, що у своїй душі остають ся селянами до самої смерті. З сальоновими паннами не запізнали ся так, щоб їх безпардонно любити, а від селянських Ганусів і Марусів відбили ся, — вони ні пані ні селяни. Одно тільки певне: їм таки наймиліше поїхати від часу до часу у своє село чи містечко і там поготорити зі своїми рідними, з сусідами, з давними Ганусами та Гривцями. Ті приймають его як свого, і він говорить з ними як зі своїми. Він вертає до своєї роботи, пересвідчений, що в зичливості і любов на світі, тільки не там, де він думав єї найти.

Ось вам тема, панове повістари, до повісті, а вам, любі Русинки, до розмови. Чи чиста у вас совість, мої голубочки? Ну, а вам не сповідник! Бог з вами! Але таки у свідуючим фейлетоні обмовлю вас страшно.

(Конець буде)

статують, що зі сторони публіки є мале заінтересоване товариством. Потреба отже, чіткіше уміщувати в часописях відозви і звістїї діяльності виділу, умістити пушки тої а діяльності в Народній Торговлі, в Рускій Вєвариста в Книгарні Стваропітійській, віднести сїді та в Книгарні Стваропітійській, віднести до товариства урядуючих забави, щоби призначували частини доходу на цілі товариства і запросити заможніших родичів до приступленя в члени.

Доходи товариства виносили за сїй час 3.430 К, 64 с, а розходи 2.364 К, 18 с. — Грошевими запомогами наділено 95 учеників, з того 4-ох постійними місячними квотами. — Основний фонд виносив з днем 30.6.1901 готівкою 4.920 К, 32 с. — Бібліотека товариства числила звиш 1.300 шкільних книжок, якими заосмотрено 290 учеників.

Значійші квоти жертвували в хосєн Руслана Вл. Доброді: д-р Ст. Федак 107 К, а на его руки Н. Н. 50 К, Товариство „Дністер“ 100 К, п. Алекс. Мишуга оперний артист 100 К, Клюб Русинок з вечерниць 60 К, п. дос. Ончикевич нотар 60 К, п. Вен. Мійський емер. надіжнікер 50 К, абітурієнти з 1881 р. зібрані 20/6 с. р. 40 К. — Із Соїму кравого не одержало товариство в сїм році підмоги.

На внесення виділу порішили збори долучити до основного фонду квоту 600 К.

Проф. Шухевич радив приступити до будови своєї хати на бурсе учеників та в міру будови затягнути позичку, але до рішеня в тій справі ще не прийшло.

По уділенні абсолютотії уступаючому виділу вибрано на внесення проф. д-ра Копача через аклямацію дотепершній виділу, а сїй уладив ся в той спосіб, що головою став дальше д-р Харкевич, заступником головн о. Дорожинський, скарбником проф. Громницький, бібліотекарем проф. Цеглиньський а секретарем о. Лукицький.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

В Прляндії заносить ся наповажну заверуху підготовлювану від довшого часу, хоть не голосно, но поступенно і систематично. Ирляндії від початку війни в полудневій Африці симпатизували з Бурами; народ висказував се голосно в Дубліні, а ирляндські посли в лондонськом парламенті. З ирляндської сторони падали неприязні слова на адресу Англії, віддавали ся і погрози на різних зборах, та здавало ся, що то лиш слова, котрих і значінє гинуло, скоро лиш они прогомоніли. Однак стало ся інакше. Народ слухав, що говорили его провідники, і вбач, що они се говорять не без підстави, а коли грозять Англії, то мусять мати за собою якусь силу, бо-ж голос по слів, вибраним в народ, не може бути пустимь гомонимь.

Пос. O'Kelly обїхав Америку, еднаючи прихильників справ ирляндської, а по повероті из Сполучених Держав висказав ся на публичних зборах, що з Англією лиш силою оружя приїде ся змїряти. Отже треба Ирляндцям зробити повстанє, повторити практиковану кільканадцять перед тим методу бойкотування Англії і заперестати уплату посесійних чинів влаетелів земель. Хлѣбороби взяли науку до голови і прихилили ся до тих вказівок. З тої причини і прийшло вже в кількох мѣсцевостях до конфлікту з поліцією і військовими залогами, а ирляндські посли радикальної партії під проводом O'Kelly'ого зачали відкрито пропагувати повстанє. Та правительство завчасу уявило O'Kelly'ого а суд засудив его на два місяці в'язниці. Зацались репресалії, розвязано деякі товариства і ради, правительство подвоило свою чуйність, а парламент, що збере ся в сѣнці, приступити повільно з новими проєктами против Ирляндії. Та всьоды средства насилья можуть служити лиш до часу гнобителімь слабших.

Справа цла на книжки польскі, привожений до Росії из заграниць, що викликає була сразу таку бурю в польскій журналістич, остаточно выясняє ся.

Оголошено урядовий приказ начальніка почт в Росії ген. Петрова, що дзєвники і періодичні видавництва польскі, печатані за границею, є вольні від цла ввозового; натомість цла, наложений на книжки, і дальше obowiązують. Петербургскій Кгај довідуюсь, що поданя австрійських торговельних палат, піддержані австрійськимь міністерством справ заграничних і амбасадом австрійською в Петербурзі о знесенє того цла, стрѣтили ся з водмовною відповідію. В мотивах відмови сказано, що те цло ухвалено в цѣлі піддержаня промислу кравого, а що просили самі видавці польскіх книжок в Росії, та що сє ся ухвала затверджена вже законами.

Невдоволені такимь мѣрами указують, що велику кривду зробили польскій літературі ті „drukarskie z Królestwa“, котрі добиваючись наложєня цла за-дла усунєня заграничноо конкуренції, не передвидѣли всьх наслідків, які потягне за собою установа цла. Піддержуючи власний інтерєс матеріальний, спустили они з ока інтерєс загальний польского суспільности. По гадц опозиціоністів — навіть зб становища чисто економічного такий крок не мѣг бути в інтерєс анї друкарів, анї книгарів, анї видавців, бо цло утрудняє оборот книгарскій мѣж головними центрами польского руху умового, а в деяких случаях робить его навіть неможливимь.

чим-раз зближав ся до становища — покн-що — жениха. Коли не розчарував ся досі, то кажда радо оком на паню, звісно, на паню з добрих руских родня. Але там помічає впрязно одио: „почекай, синку, ти ще не мав хлѣба, щоб мѣ і жінку вижвити“. Рускі батьки і мамі, о скільки я помітив, зовсім не признають рації биту безкреетоним людям. Як ти там, бідолашний, учи ся і мучи ся, як то гірко доробляв ся хлѣба, се нам байдуже; приходи тоді до нас, як уже будеш готовим ад'юнктом, професором, повітовим лікарем (аби декрет був!), або в крайній біді окінченним богословом; тоді може й віддамо за тебе доньку.

І цілком не дивую ся, що батьки і мамі так думають — хто би не рад був своїй дитині? — але на оборону соколиків я скажу, що і вони дуже часто думають так само, і коли не женять ся, то не доконче з самолюбовства, з охоти погуляти на волі, а просто з сумнівности: і вони то розуміють, що шкода чужої дитини; на що брати єї на свою душу і з любови казати бідувати? А тут так тяжко доробити ся хоть мізерної сотчини в місяці! Кажуть здавати ріжні іспити; заким з ними упорав ся, уже тобі й 25 літ минуло, а буває дуже часто, що й 30 літ віку недалеко.

Чоловік перешумує. Сей і той уже хорай; коли не що инше, то реставраційний харч зруйнував его. Бурлацке житє стало звичаєм; не шїти по обіді до каварні — не можна, мусиш пїйти! Там знов грає дамска оркестра — який не пїйти? А до Вєсїди на тарока треба також пїйти, там ждуть на него. Засиди ся до півночі — цуєте, адже се не перший раз! Завтра й так треба цілий день за собачі гроші працювати в кан-

целярії, в школі і т. д. Годі жити без розривки!

Прийшов час, а вже такі доходи, що вистали би й на жінку, — так щож? соколик уже носом крутить. Тепер, хоч би мѣ, то не пїшов би до родини, де дівчата. По що? Адже там ще так недавно маловажили его! Красне так! Чи-ж то его тепер так дуже тягне до дівчат? Се не то, що за академічних часів. Тоді був би він з кождою заручив ся, був би, на приклад, панну Зосю взяв без гроша посагу, був би цілком певно дотримав слова — бо се брехня, що молоді так легко ломлять давє дівчині слово; годі всїх винувати за кількох бурлаків, — так щож? тоді він був „нічим“. А тепер він за гордий, щоби кланяти ся „леда Гусці“, він знає цїняти свій хлѣб, бо знає, скільки за него заплатив. В его хаті мала би господарити, на приклад, панна Анна, або Марія, або Олімпія, що вчили ся всячини, але не вміють варити; а тимчасом ему доконче треба жінки, котра розуміла би куварство, бо він, хоч би не рад, мусить дуже обережно обходити ся зі своїми „жолудковими ідеями“. Ніяким чином не може їх маловажити, бо інакше цїла его машина до нічого.

Він би тепер уже й сам умів надекати колу панни і певно зискав би собі небадучи, але як підвисть ся на „Вєсїді“ на тих безвусих жовтодзєбів, як вони звивають ся коло панночок, его бере досада і він їде до буфету. Тут радо розмовляє з замужньою Русинкою, що завідує буфетом, це ко-пняк і зїдає десять пампуків на дохід Шкільної Помочи. Нехай там молоді бавлять ся, — яке ему діло до них? Тут з панєю можна поговорити розумно і розійти ся розумно.

Справа нині на столі стала ясною, що не російське правління із власного почину, а такі на жадане тамшніх інтересованих в той справі поляків усталило ціло ввозове на книжки польські печатані за границею.

Складки на потреби академ. молодіжи.

Через Адміністрацію „Діла“.

	Кор. сог.
о. Ів. Рудович зб Львова	30—
о. Вол. Юзичинський зб Острова	50—
Марія Юзичинська	50—
Дим. Війчківський емер. ц. к. учитель зб Львова („Жертва жертв жертвам жертву“)	2—
Гайдамаки зб Климковець повіта збарашського	8—
Дм. Остапчук зб Тарасівки	15—
Ол. Пастушенко зб Лубянок в.	5—
Юл. Стельмахов зб Львова	5—
Ів. Ленчовський	1—
о. М. Головадий зб „Солотвини складку“ зб Касинь воді інтелігенції без розніччя народности	31—
Мала школярка ізб Стриганець	—20
Гринь Шпакович південь церк. складку воді руских хлопців зб Черча	19—
Муса Яцикевич зб Пасічної („на коляду академікам, що собі зложили на деревц“)	4—
Ад. Подляшечний зб Вядна	20—
М. Подляшечка зб Микулівця	10—
о. Вол. Подольський зб Деревя	10—
Ів. Кохановський зб Турки воді одомшленників зб Турчанського першу ленту (о. Ів. рідчар де Штернберг зб Стояновський зб Явор 10 К, Остас Яворський префект зб Явор, о. Макс. Калінич зб Жукотина і Ем. Волощакевич емер. судья зб Турки по 2 К, Іван і Анастасія Кохановський 4 К, Тома Косцьович 1 К)	21—
о. Амвр. Рыбак зб Утківчів воді утківчівських парохіаль	8—
о. Чичилович зб Кобильниць р.	20—
о. Брон. Моравський зб Кривого	3—
о. Вол. Чайковський зб Загочев складку (Софія Чайковська, Софія Ясеница, Д. Яшинський, Ів. Лучка і Юрко Дарський)	10—

Марнотратство поштове.

Зб Надвірнянського пишуть нам:

Нема щасливішої країни на світі, як наше Надвірнянське піддобрі. Тут всяка вигода. Горський воздух, купелі, дороги знамениті, хоч збіднілі люде вже лиш одноконною їздять а ц. к. урядові, як маку. Воно правда, хліба мало, але як єсть почта густо, то годять черейде.

Щоб-ж не виглядало на байку, то скажу: По перше, що дідич в Тисменичанках має свою почту, ограничену лиш на то одиницьке село. По друге: четверть милі воді почты в Тисменичанках, просто на веході, виробляє і собі ц. к. почту славнозвестний русинфоб Григорій Глуховський, дідич в Кам'яному а заступник нашого улюбленого о. Мандичевського. І сея почта ограничене лиш на одноконне село Кам'яне. По третє: пів милі воді почты в Кам'яному, але на полудневий заході: збстає ще й досі старша ц. к. почта в Цуцилові до неї належать села Волосів і Гаврилівка. По четверте: Около пів милі воді цуциловської почты на полудне дбстає свою ц. к. почту в Тарнавиці львівської преславний джентельмен дідич князь Свйдрігалло-Свйдерський: до тої почты належить: Переробів і Фітків. Париче і Майдани. А що в Гаврилівці єсть дідичем медик д-р Ђак, а на Майдані горьшчемою юрист д-р Кірхмайер, то будете видіти панове „bracia godacie“, що леда день і они дбстають по почт. Во якже може бути на селі дідич, а не мати почты коло двора?

Тепер обрахуємо ся, то побачимо, що на просторі не цілою квадратною милі єсть аж чотири уряди почтові? А замість тих всьх міль би безпечно вистарчити одиної уряд де в центрі тої квадратної милі — і з трохи пустих урядів заощадило би ся немало гроша... Перед кількома роками просили інтересовані громады, уряди парохіальні і інші поважні чинники о заведені почты на зельзничній станції Тисменичанч а о скасовані почты в Цуцилові і в селі Тисменичанках; та на пусто просили, бо то плебей просили. На пусто просили, бо тепер така мода чи шпорт панув в Галицї, що при будові станцій зельзничних або при заводженю нових почт не уважали ся компактності маси населення, лиш дідичів, махорів, а з чернею хто би рахував ся? — Ба що більше: яке то марнотратство, щоб для кожного села, крок за кроком, утримувати почту! Чи не казав я вже, що подібне наше найщасливіше на світі? І за те щасте наше повинні дорогі посли рускі в соймї поговорити, горі піднести.

— Річний з'їзд національно-демократичного сторониства — за поименним запрошеннями — відбував ся дня 25-ого воді полудни (по зборах Народної Ради 26-ого с. м. через цілий день. Явило ся поверх 300 делегатів, зб того більша половина селян. Так численним не був ще ні оден з того рода з'їзд на Галицькій Русі. Порядком денним заняли сльдуєчий справы: справозданє Народного Комітету, справа організації і праси, справа тактики взагалі а соймової і парламентарної спеціально, виборь нового заряду а вкінці внесення участників. До Народного Комітету вибрано: проф. Володимира Шухевича, д-ра Миколу Шухевича, Вячеслава Будзиновського, о. Осипа Фоліса, д-ра Евгена Левидкого і д-ра Ярослава Олесницького. (Крім того входять до Народного Комітету всь члени нововибраного виділу Народної Ради, а именно: посол Романчук, д-р Костя Левицький, о. Олек. Темницький, ред. Іван Велет, проф. Василь Велетський, о. Олександр Стефанович і Леоніг Цегельський.) — До ширшого Комітету вибрано: о. Тита Войнаровського, о. Галуцького, д-ра Дорундича, о. Зельского, о. Ів. Яворського (зб Стрільбиць), о. Дан. Таличківча, д-ра Т. Окулевського, д-ра Вол. Охримовича, д-ра Евг. Петрушевича, д-ра Вад. Щурата, господаря Івана Прибилю зб Романова, Тимотей Старуха, д-ра Ант. Горбачевского, господаря Тита Якимова зб Витвиць, Михайла Петрицького, Ярослава Коритовського, д-ра Кульничкого (зб Коломи), о. Ясеницького (зб Валягород), д-ра Лаводницького (зб Делятина), о. Танчаковского, ради Сосновського, бурмістра Валтаровича, о. Киприня, о. Городенського, господаря Тима Кордока зб Вербьжа, д-ра Стахуру, о. Баріша, і о. Ник. Бачинського зб Милова. Крім того входять до ширшого комітету всь посли сторониства.

— На нинішню владнову Тов. вз. кредиту „Дністер“ на фонд запомоговий для академічної молодіжи вилучили дня 26 грудня с. р. дальші датки в сумі 202 К 30 с.; до того перендє зб дня попереднього 25.363 К 25 с., отже загально вилучуно по день 26 грудня включно 25.564 К 55 с.

— Русий соймові посли мають вже сьогодні бути у Львові. Вже в народній з'їзді взяли участь посли о. Богачевський, Гурик, Могильницький, д-р Олесницький, Старух.

— Мобілізують ся. Ввечеря завітрінного отвореня тридцяти соймової заповіді на нині сві збори: клуб демократичний, опромений пп. Валягінтером і Романовичем; посли краківські, належачі до консервативного кола (мають уконституватися і обговорити справу Морского Ока); клуб соймової лівнич під проводом п. А. Райского (кромі уконститування має застановити ся над тым, в якій би формі порушити в соймї справу вжесцьнську, хоч сему противити ся намістник гр. Пінівський).

— Русий театр в Дрогобичі. Зб водтам пишуть нам: Вод 15-ого с. м. гостить в нашом мѣстѣ руский народный театр під дирекцією п. Губача. На чотирі перші представлєня водглаго „Запорожца за Дунаєм“, „Заблуденный рай“, „Донь Цезара“ і „Пісень в лісах“. За артистичне виконанє сих шукч належить ся так п. Губача, як і артистам повне признание. Грають зб фінезією, співвають пречудно. Такими силами, як п. Губача і п. А. Бучмановна може наш театр пыпати ся. Не менше і п. Рубача (баритон-бас) і п. Петрович (тенор) тьмаш ся вадзвичайным поводженєм. Хоры вишкочені, виходять складно і викончєно, затюки не могут их нахвалити ся. Та найбильшим доказом признаня є факт, що театр наповнений все інтелігенцією без розніччя народности. Дирекція докладє всьх старань, щоб театр станув на висоті сучасных вимог. Тож і нашим патріотам сміло можемо пригадати слова польского поэта: „Cudze chwalecie, swego nie znacie, sami nie wiecie, co posiadacie!“ Гра наших артистів не уступає гр артистів львівского польского театру. Коли-б ще найшли ся всь прочі сприяючі обставини, наш театр цѣлком дорівняв би польскому у Львові. Однак перша річ — щоб наш театр, одержав водповідну субвенцію. Соймова субвенція, яку до тепер дбстає, вь пропорції до того, кільки одержує польский театр, є прямо зникаюча. Прислуги, які наш театр дає краєви, справді безмежні! Сей вандрівний театр несе душницю артизму, краси і птуки по цѣлomu краю, і коли зб польского театру у Львові тяжко користати „провінції“, то руский театр сповняє там справді високу культурну місію. Тільки високо субвенція! — В Дрогобичі забавити театр до 20-ого сльдуєчого мѣсяця. Репертуар на сей час є дуже різномордний і добрий, майже самі новини. Тож наша дооколична інтелігенція не повинна дати ся застыдати мѣсцевій інтелігенції інших народностей. — *Володимир Ст.*

— Новий віцепрезидент красной рады школьній приймаючи овогды депутатів польского Товариства педагогичного під проводом д-ра Малаховського, вь розмові з членами депутатів натякував і о критичі его погулюваня зб сторони публіцистики і єсупольности, і мавь выразити ся, що критики такої не лякає, але навѣть уважав єп потрібною.

— Нові „здобутки“ для краю. Після донесеня польских дивизій маршалок краєвий гр. Потоцький, віцепрезидент львівского намістництва Лідль і посол кн. Андрей Любомирський, одержали достоїнство тайных радників. (Кн. Любомирський отже

видно за заслуги, які положив як президент центрального польского комітету при выборах до сойму.)

— Шулером, котрий у вѣдєньскім Джокей-клубі програв 3.200.000 К, має бути цілою одною поголоски гр. Романъ Потоцький, а після другої гр. Іосифъ Потоцький братъ Романа, котрий прийняв російське громадянство, мѣшав вь Россіи и выѣзджав на ловы до Африки. Цѣкава річ, чи вѣдєньска прокуратура выточить графови и его товаришамъ воді картъ карне доходжене о галардову гру?... — *Коліма.*

— Всє священникамъ львівского повіта припорує ся, щоб до комісії для особово-доходного податку голосували на оо: Митрона Гулевича пароха зб Жиравки, Григорія Гіриця пароха зб Виниць і Іосифа Іваниця пароха зб Ременова — *Коліма.*

— „Кружок українських дѣчат“ завязує ся — на взорєць львівского — також вь Чернівцях.

— Коломыя чи Коломна? — Розвязкою топ загадки потрудилось немало почтових функціонерів, поки вкінці не попали на сльдѣ. Письмо, зб найдокладѣйшою адресою надане у Львові 14-ого с. м., одержав адресат вь Коломи доперва 23-ого с. м., бо оно вандрувало перше по російській имперіи, зайшло аж вь Коломну московской губерніи, та тамъ умилосердив ся надъ поневоленнымъ туристомъ який чиновникъ и выказавь ему дорогу вь Коломну вь Галичинѣ. Якъ бы такъ лучило ся житвою чотулькові а не безмовному письму, умѣв бы багато дечого розказати изъ своєї вандрівки.

— Зб Цуцилова ад Надвірня пишуть нам: До нашой тихой і помирливой Надвірної припшов вь адміністрацію латинской парафії кс. Мавєвський, а припшов зб Коломи. Здавалось би, що коли кс. Мавєвський був довгі лѣта межі цивілізованими людьми, коли тамъ закладав и своєю опѣкою выхувавь деликатный „kolka ról i gwiazdki“, то самъ выцивілізувавь ся и выделикатнѣв на гуманіора. Тымчасомъ, судячи деревину по овокахъ, видимо непохитно, що той кс. Мавєвський ажъ крихты не вывѣз деликатнѣ зб Коломи, ані гуманности, але цѣлый мѣхъ повнізму народowego. Доказомъ сего най послужить братіи такий фактъ яркій, такий концептъ свѣжо учений, за який добродушному Русинowi не силосе. Ото умеръ недавно вь Цуцилові якийсѣ гадз латинского обряду. Его сынт просить мѣсєвого священника руского о похованє батька. Ледво удало ся священникови переконати гадз, що безъ дозволу польского кєсєндза зб Надвірної ховати не може. Пойшовъ бѣдлаха гадз до Надвірної, заплативъ тамъ якусѣ такеу и припѣв воді кс. Мавєвского картку, на котрій таке було написане: „Do zarządu cmentarza w Cuciłowiu! Ponieważ przepisom metrykalnym uczyniono zażość, wolno N. N. pochować. Ks. Majewski administrator w Nadwórnie“. Священникъ цуциловський, прочитавши таку нечувану чудасію, каже до гадз: „Та бо те писмо не до мене, але до грабаря, най вамъ грабарь поховає“. — „Падоньку мой непацєний! — скричавъ гадз — та за цюж я заплативъ такеу, коли кєсєндз до гротосця не написали!“ Сирота не догадав ся навѣть, що таке писмо кс. Мавєвского була „crassa ignorantia sacerdotis rutheni!“ Ось маєте, люде добрі, образъ цивілізації и деликатнѣ польского духовенства! Та сумна исторія закончила ся вкінці такъ: Коли бѣдний чоловікъ не хотѣв ити по иншу чемнѣйшу картку до Надвірної и розплакавь ся, тогдѣ священникъ (зб Цуцилова) казавь ему принести тѣло до церкви, водправивъ похоронъ за прости-Вогъ и поховавъ по християнськи. — *Никола Радий членъ „Провѣсти“.*

— Славянський клуб вь Кракові. Озас подає ширше справозданє зб овогдѣшого засѣданя Славянського клубу, вь котромъ п. Богданъ Ленкй мавь рефератъ про руско-українську літературу вь 1901 р. — Референтъ на вступі подавъ короткій образъ розвитку нашой літературы та зазначивъ, що-задія неприємныхъ Русинамъ условій вь Россіи весь тигарь спочивав на галицькихъ Русинахъ. „Але в ту — сказавъ референтъ — успѣва не були дуже приязні головно за-дія неприхильного матеріального стану руской єсупольности вь Галичинѣ, отже нѣчо дивного, що літературне житво через цѣлый рядъ лѣтъ передовѣть що-до єсупольности було невзначе. Доперва воді 1895 р. настала зміна. Товариство ім. Шевченка заснувавъ літературный органъ „Вістникъ“ и давъ починіть до заложеня Выдавничой Слѣбкы. Єсупольность освѣдомлює ся, ряди письменниківъ ростуть зб кождымъ рокомъ“. Дальше референтъ подавъ перегадъ и характеристику найновѣйшихъ творівъ. Розачавъ воді новелі и оповѣданя Фрака, Крушельницкого, Слободянова, Ороковського, Маковая, Авдикевича, Стефанька и Черемшны и на двоухъ ostatnichъ звернувъ большу увагу, яко передовѣть хлопскихъ новелістѣв. Такъ само перейшовъ збдобуки на поли поезіи и драмату. Дальше згадавъ про перегады такъ зб руско-українськой мовы на нинішій мовы якъ и на водворотъ. — По водчигъ завязала ся жва дискусія, вь якій брали участь проф. М. Соколовський, Іос. Третяк, Моравський, Эдзеховський, д-р Вопрѣ, М. Шухевич та інші.

— Носивъ лисъ, понесли и лиса. Зб Перегнєска була вь лѣтѣ сего року у насъ допись про пакѣтника лиса, що то паробивъ у громадѣ шкоды на 200 злр. На очахъ людей, середъ дня забравъ вѣнь зб подвѣра дробѣ, а коли селянка водбпрала воді него курку зб зубѣв, вѣнь шмає на нѣй подеръ. Отже того лиса убито вькінці коромєсомъ

вь снѣгахъ, бо вже такъ бувъ роззухавивъ ся, що не боявъ ся изъ снѣгъ куръ выноспити чи то за-дані, чи вечеромъ, поки ще двѣрѣ не були заперті.

— Миліонові жертвы на просвѣту. Звѣстний американський архимісіонарь Андру Карнеджи, бажуючи, якъ самъ выразивъ ся — „выгнѣс на томъ свѣтѣ такимъ бѣднымъ, и кимъ припшовъ на сей свѣтъ“, и роздаючи щедрою рукою свое величєне майно на різні просвѣтні и добродѣйні цѣли, рѣшивъ — якъ пише New-York Herald — пожертвувати 10.000.000 долларѣв на заснованє вь Сполученыхъ Державыхъ повнѣчной Америки большого національного университету по идеамъ Джорджа Вашингтона о центральному университетѣ, вь котромъ кождый Американаецъ мѣгъ бы набити высше образование. Президентъ Сполученыхъ державъ уже обговорювавъ той проектъ пѣ самымъ Андру Карнеджимъ.

— Дробні вѣсти. Трєтє кандидатѣт згопосило ся до теперъ на посаду катя лондонского, опорожнену по смерти катя Біллінгтона, помершого недавно вь Менчестрѣ. — Львівска поліція и етациа ратушкова ажъ побѣдѣли зб навалу праці вь часѣ лѣт. Рѣздианыхъ свѣтѣ; етациу ратушкову взывано вь 2 випадкахъ самоубійства а вь 30 припѣлось вѣй „репарувати“ носы, руки, ноги, очи, головы и всьхъ іншихъ єсладовъ части обезображєныхъ людєскихъ подобѣ. — Краковскй купецъ Мерцъ и Квятєскй, засѣдаючи яко фаховій асєсоры вь судѣ краєвомъ, одержали титулѣ цѣсарєвскихъ радників. — Маршалокъ краєвий гр. Потоцький вернувъ вчєра до Львова. — Вь Вукачѣвцяхъ обкравдєно дня 14 с. м. тамошний урядъ почтовый на 3000 кор. годѣвою и двацѣть рекомєнованныхъ писѣвѣ. — Нова часописъ зачне выходити воді 1-ого єчня 1902 вь Кракові п. заг. (Gazeta Szkolna; редакцію обявѣ Стан. Росоль, б. управитель школы вь Живци. — Рѣка Арно выступила вь Італіи зб берегѣв и вь околнцяхъ Флоренції и Піаы позавила села и мѣстечка и паробила великі шкоды. — Вь мѣстѣ Тифлісѣ вь самѣмъ єсередѣтѣ найдєно удушенного у власномъ мѣшканю богатого купця французского Гервіого.

Посмертні оповѣстки.

Евгенія зб Кузикѣв Левинца, жєна сотрудника о. Михайла Левичкого зб Раптовець, упокоила ся вь 25 роцѣ житя, пошлєвши маленьку єспрѣтку. В. ѣ. п.

Телеграмы.

Вѣдєнь 27 грудня. Маршалкомъ краєвымъ Горциці именовувъ цѣсаръ пос. Павла, а его заступникомъ пос. Грагорчича. — Збѣздъ австрійскихъ католикѣв водбудє ся вь вѣднѣи.

Берлинъ 27 грудня. Дневники пишуть, що вь лѣтомъ водбудє ся тутъ збѣздъ цѣсарѣв нѣмецкого, австрійского и короля англійского. — Вь комісії для справъ новон тарифѣ цловѣ поставлено внесенє о выєлімінованє т. зв. цѣл минимального, а пошлєно райхстагові означуванє высокости цѣл збѣжового при заключуваню новыхъ торговельныхъ договорѣв.

Гамбургъ 27 грудня. Трєхъ купцѣв нѣмецкихъ зб Камєруна, котрыхъ за зучуванє надъ муринами засуджено на кѣльмѣлѣтну взынцію, привезєно сюда и умѣщено вь арѣштѣ.

Софія 27 грудня. Вѣдкнєнє справы позичковѣи собраніємъ було неспѣвѣанкою для правительства, котрє чѣпило на бѣдѣность своихъ сторонниковъ. Собранє водрочєно. Кабинєтъ не подавъ ся до дѣлѣи. Ситуация до теперъ ще не выєлєна. Ванковій репрезєнтанты водѣхали.

Бѣлградъ 27 грудня. Скупштина ухвалила правительству догану за те, що засудженіи на кару взынцій двоємъ офицерамъ не водобрано разомъ и офицрекомъ шаржѣ. Настѣдкомъ того подавъ ся міністеръ войны Мильковичъ до димісії а король єп припѣв.

Лисбона 27 грудня. Кабинєтъ подавъ ся до димісії. Утворєнємъ нового кабинєту займа ся имѣвно губернаторъ португальского банку Вілєва.

Атєны 27 грудня. Студєнты урядили демонстраційні збори. По рѣзкихъ промовѣхъ и спалєно перекладу звангєлія на новогрєцкій языкъ выражєно догану правительству.

Парижъ 27 грудня. Вь справѣ аргєнтиньско-чїлійского конфліктѣ доносѣть изъ Ст. Яго, що переговоры мѣжє спорящими републиками поднато паново.

Буєносъ Айрєсъ 27 грудня. Тутєшний дѣяники переконани, що нові переговоры усунуть безпосередню небезпечность войнѣ, но не дають запоруки на будучиєсть. Арміи обоухъ сторѣн оружатъ ся дальше. На тайномъ засѣданю чїлійского єнату правительство о 15 миліонѣв долларѣв на цѣли оборѣны. По ожалєній дискусії ухвалєно позичку вь тѣй высокости.

Варшава 27 грудня. Тутєшний промѣсловѣць старавъ ся о навязанє зноснѣй торговельныхъ зб Австрією, а вь першій лѣцї розхѣдѣть ся о довѣзъ коксу изъ австрійского Шлєска при одѣвѣтнѣхъ нѣлєгчѣхъ цловѣхъ.

НОВИНКИ.

Русини! Намъ не пора забувати про нашихъ колоністѣв! Просимо о жертвы на купно другарѣ до Параны.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить во второк і во второк п'ятницю на переміну разом із „Діломи“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Вжоро газети А. Ольшанського ул. Килицького 2; С. Соколовський Пасаж Гавсманн ч. 9; К. Рухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДПІСІ: М. Дукес, I. Seilerskätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ПРАНКФУРТУ І ГАМБУРГІ: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „Діло“ і нахилість за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік... 32 к. на пів року... 16 к.
на цілий рік... 32 к. на пів року... 16 к.
у Львові:
на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 к.
на чверть року... 7 к. на місяць... 2 к. 40 с.
Реклація, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи авертають ся лише на попереднє застереження. — Реклація неоплачує відносно вартості.
Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день, однокі стрічки інсертові або в місяць в 25 рубриць „Надбавка“ по 50 с.
Подарки і книги донесення приватної члості за 30 с. в день стишка.

В день отворена сойму.

Сойм скликано на три дні в той цілі, щоб послы вислухали промови маршала кравового і намѣстника і без дискусії перемогли бюджетову провізорию. Але і три дні выдало ся намѣстникови за багато; опозиційні послы готові знайти хвилю часу для якої справи, о котрій нѣ намѣстник нѣ маршалок краввий не хотѣли б нічого чути. Пороблено отже заходи, щоб і ту тридневну „сесію“ скоротити і — окрім інавгураційних промов обох кравових достойників, відчитання провізорию бюджетової і голосовання над нею — на порядок денний не впустили ніякої іншої справи. Нині і в понеділок відбудуть ся подвійні засідання а предметом нарад буде виключно бюджетова провізорию. В неділю відбуде ся засідання бюджетової комісії. Управитель краю і соймова більшість мають такий страх перед великою дискусією і критикою, що може навіт не прийде до вибору видѣлу кравового. Ся справа, разом з всіма іншими, має бути відложена на пізніше.

До справ, які намѣстник мав би у сунути з порядку денного, належить така справа Вжесні і дискусія над справою іменованя маршалком кравовим чоловіка, котрого виборъ заперестованый. Обѣ справи мають порушити польскі людвці. Внесена в справѣ Вжесні людвці вже заповніли а іншій клуби, які клуби соймової лѣвиці „сконцентровані“, клуб „рольничий“ а навіт клуб „автономістів“ обговорювали єи на своїх засіданнях. Коли-б внесена людвцѣв стануло на порядку денного, то мусѣла би вывизатися над ним довша дискусія. З огляду на се, що вже демонстрація против пруского консуляту сильно захитала становище намѣстника, не хотѣв би він допустити до нової демонстрації в той справѣ...

Рускій клуб відбуде вчора засідання, на котрому порішено справу тактики руских послѣв в тепершній сесії. Рускі послы не можуть вступити до нового сойму без застережень і зробити свою участь в працях кравового законодавчого тѣла вѣдѣ

повних умов, які мусѣть выказати в декларації зараз на нинішній засідання.

Становище рускої репрезентації в кравовій соймі є нині ще тяжше, як в попередній каденції. Ситуація змінилася в нашу некористь під двома впливами. З одного боку пануюча в краю більшість і єи офіційний покровитель рѣшили выступити против домагань руского народу ще агресивніше, а набуті ним права ще більше обмежити, з другого знов боку чисельна (не квалітативна) сила нашої репрезентації тепер така мала, що єи самі не будуть могли поставити жадного внесена, жадної інтерпеляції. Нашіх послѣв є 11. В справѣ, яка так само допѣває польскому хлопви, як і рускому, можна буде дѣстати ще підписи вѣд трьох польских людвцѣв, — але в національних справах тижко надѣяти ся, щоб Русини мали до розпорядимости підписи людвцѣв. Відмова підписѣв на внесенє руских послѣв з ради державної о утворенє університету і на деякі внесенє руских послѣв в попередній каденції кравового сойму доказують, що польскі людвці не меншій поліонізатори, як їх противники і гнобителі — шляхотська партія. В національних справах рускі послы можуть чинити виключно на вірний голос руских єпископѣв. Але і сего за мало, бо в такому случаю на рускомъ внесеню чи на інтерпеляції все-таки хибне один підпис.

Пінівскій добре числив, коли переводив вибори! Присутність руских послѣв у соймі, о скільки розходить ся о ухвалу сего сойму, має лиш чисто академічне значенє. Під тымъ взглядом соймова репрезентація Русинѣв не має практичного значеня. Однак рускі послы, коли рѣшили ся вступити до сойму, можуть сповнити одну велику місію. Єи можуть, єи повинні взяти на себе задачу політичного освѣдомлення мас, повинні вказувати народови дорогу і способи борби, якими можна без сего законодатного тѣла, а навіт против волѣ кліки, захопленої властє, боронити своїх інтересѣв, здобути свої права. Коли послы в тѣм напрямѣ використають добре євѣи мандат посольскій, то их поворот до „польского сойму“ не буде без користи.

Регіментарж до регіментаржа.

Звѣстий справѣ польских дѣтей у Вжесні внесло польске коло д. 11 с. м. вѣдмѣдѣмъ парламенту інтерпеляцію — вироцѣмъ дуже делікатну — до канцлера нѣмецкого цѣсарства, а після віднової канцлера розвинула ся дискусія, середь котрої промовляв мѣж іншими також національний лібераль пос. Затлѣрт. Вѣсѣда, о котру ми подали вчора зѣ головнѣмъ того, незвичайно розлютила також галицьку Польщу, а галицькій регіментарж п. Аполінарій Яворскій уважав за потрібне дѣлатованє слави польских ржондѣв в Галичинѣ, такъ безпощадно п. Затлѣртом шарпаном передъ свѣтомъ, написати лист до регіментаржа польской дѣльниці в Прусах, до кн. Радзівіла, та написати смалєных дубѣв про щасливє нѣбѣ-то положенє Русинѣв в Галичинѣ, а іменно на полі школьництва. Листъ той обѣвѣ все днєвникі — на те-жѣ вѣд властиво і бувъ призначений, — дѣляго і ми повтаряємо тѣ перфідній теревѣв галицького регіментаржа, хоч ми их вѣд давна вже чуємо що дини і знаємо на памѣть.

Отже ексц. Яворскій править:

1) Число публичныхъ школъ народныхъ зѣ рускою мовою викладовою вѣ больше нѣжѣ польскихъ. Вѣ сѣмъ роцѣ школьницѣ в рускихъ школахъ 2144, а польскихъ 2084.

П. регіментарж забув лишє додати, що зѣ польскихъ школъ в лишє 51 нечинѣв, а зѣ такъ званихъ рускихъ 218, — а ще важнѣйша рѣчь, що властиво нема ані одной руской школы, бо, всюды, як ми се выказували вже безлѣхъ разѣв, учать також польскою мовою і то такъ интензивно, що через те кожда руска школа прибрѣає характеръ польской. Забув п. регіментарж, що через той, основнимъ закономъ конституції противний утравізмъ, наука в руской народній школѣ сходить цѣлкомъ нѣ на що, бо всю вагу кладе ся не на те, щоб школьна дѣтворѣ, виховувана через набуване позитивныхъ вѣдомостей, а не те, щоб способомъ попугаѣв навчала до рогравного выгнанія сія ро роі-ку. П. регіментарж забув вкѣнци додати, кѣлько рускихъ

школѣ в лишє на папери в справозданнѣхъ кравової рады школьницѣ, а по правдѣ неправно замѣняемыхъ на польскі.

2) Учительскій семінарій у вѣсѣдѣв Галичинѣ в утравістичній, такъ-жѣ декотрі предмети выкладає ся вѣ нихъ по польски, а іншій по руски для вѣсѣхъ учениковъ.

П. регіментарж зновъ забув додати, що такъ стоить лишє на папери, а по правдѣ утравізмъ той виглядѣ далѣко ще некористийше для Русинѣв, нѣжѣ утравізмъ и т. зв. рускихъ школахъ народнихъ, якъ се у насъ такожъ порѣв выказувало документно, особливо вѣ остатнѣхъ часѣхъ.

3) Русини мають 4 нові рускѣ гімназіи, а то у Львовѣ, Перемѣшан, Коломиї і Тернополі, а вѣ найближшій будучности надѣяти ся можна ще і вѣтѣхъ вѣ Станиславѣ.

Тутъ п. регіментарж зновъ промахнув ся, бо тернопольска гімназія не в поппѣ. До того-жѣ забув додати, що польскихъ гімназіи вѣ Галичинѣ 28, а реальнихъ школѣ 6, і то самыхъ польскихъ, такъ-жѣ Русини не мають ані одной.

4) У львовѣмъ університетѣ найвысшою постановою зѣ р. 1871 дозволені выклады зѣ руской якъ і польскі. Наслѣдкомъ того на богословѣмъ вѣдѣлѣ насторѣльна, катехетика і педагогика выкладає ся для рускихъ богословѣв по руски, на призначѣмъ вѣдѣлѣ вѣдѣ давна єи снетемізовані три катедры рускѣ, зѣ котрыхъ теперъ обсаджѣн вѣ двѣ, на філософичѣмъ вѣдѣлѣ вѣ три рускѣ катедры; нема лишє жадной лѣкарѣмъ вѣдѣлѣ, бо вѣдѣ що-їно вѣдѣ р. 1897 отвореній і досѣ ще не цѣлкомъ зорганізований, та і слухачѣв Русинѣв було торѣкъ всего 10.

„Що на правничѣмъ і філософичѣмъ вѣдѣлѣ нема досѣ больше рускихъ катедрѣ, то не зѣ якоїс неохоты чи гнѣту Польковѣ, а єдино лишє через те, що Русини мало зголошуютъ ся, щобъ узыскати veniam legendi; тѣмъ, що зголошували єи, профессорскій колѣгій не робили жадной трудности.“

Ну, і вѣ сѣй справѣ п. регіментарж забув додати, що вѣсѣхъ катедрѣ у львовѣмъ університетѣ вѣ надѣ сто, а з сего рускихъ вѣ всего сѣмъ. Забув такожъ про найновѣйшій, дуже добре єи знаій подѣлѣ,

Наші соколики і пани.

[Окреме виховуванє хлопцѣ і дѣчат. — Наші забави і родини. — Соколики із сѣлянського роду. Наші пани.]
(Докѣченє)
IV.

П. директор А. Борковскій, що так обстав за нашими паннами, чоловік не пинѣшний; він уже на пани дивить ся як батько; вѣсѣмъ єму шкода, бо вѣ добрі, гарні, розумні, патріотичні — і чого, чого він про них не сказав! От чи значить вік: серце старшого чоловіка огортає однаковою любовію уже вѣсѣхъ і вѣмъ радѣ би помочи.

Але хоч я ученик п. Борковского — не пустий, тѣлько вѣдчній ученик єго, що до самої смерті не забуду єго горьких промов до учеників, — то і в тѣмъ випадку не піду єго слѣдом, не хочу *imago in verba magistri*. Таї навѣт коли-б я, соколик, хотѣв усі дѣвчата однаково любити, то менѣ того не взяла би за християнську чесноту, тѣлько порадили би: ти вѣсѣхъ не люби, люби одну і жєи ся! Відні соколики навѣт не сѣмѣють бути добримъ християнами...

Отже соколики повинні любити одну, очевидно Русинку. За що повинен він єи любити? Лише за єї розум? Здаєть ся нѣ, бо коли соколик бажає собі тѣлько розумної розмови, то до неї знайде собі і мужчину. За єї доброту і патріотизм? Також нѣ, бо хоч єи прикмети дѣвчинѣ не шкодять і навѣт дуже потрібні їй, але соколик найде доброту і патріотизм і поміжъ мужчинами.

Лише за ті прикмети годї дѣвчину любити так, щоб вѣзати свою долю на віки з нею. Я знаю Русинѣв, котрих жінки зовсѣм не дорівнують їм ані розумом ані патріотизмом, ані навѣт добротою, а проте вони їх люблять. Єи щось пинѣе такє в жіночій вѣдѣ, що притягає соколика до жіночого роду. І коли воно справдѣ так, як каже п. Борковскій, що наших соколиків не притягають гарні очі Русинки, хоч би з них блискала грая і народних ідеалѣв і науки, то видко, що мало єи ідеалѣв і науки, то видко, що мало єи ідеалѣв і мало науки, — треба соколикови ще чогось у причинку.

Злобні батьки і мами зараз подумаютъ собі ту: певно грошій. Ой, люди добрі, чи багато то наших соколиків заратувало ся рускими посагами? Противно, так хлопчєска ідеально пожегнѣи ся, так їх нераз любі батьки ідеально піддурили, аби лишє позбуди ся доньок з хати, що тѣх ідеалѣтѣв можна найти в насъ десятѣ разѣв больше, нѣжъ аргонавтѣв. Навѣт на закупно хоч яких-такіх меблѣв не дістали часом ані сотика. І нічо: оженив ся соколик таї бѣдує, доки сам не доробить ся. Не в грошах діло, а от у чѣм:

Я вже попереду причиниш нашим паннам кілька латок, а тепер ще одну причину. Я не кажу, що вони злі; вони добрі, господарні, вони вже і учать ся, вони вже патріотки, але вони мимо того — пудні! От що! І ви, мої любі, хоч окаменуйте мене, а єи свого слова не цѣфну. Навѣт докажу вам, що правда по моїм боцѣ.

Ми, соколики, все молоді, поки не оженимо ся. І до того часу ми хочемо, щобі

дѣвчата не мовожили нас. От коли вже не за що пинѣе, то за патріотизм годить ся хлопцѣв поважати. На приклад, теперъ розбѣри ся академики по чужині і Бог знає, з чого вони там будуть жити. Не жалують своїх лѣт і свого здоров'я, — все одно тим дорогим „гайдамакамъ“. Тимчасом коли зійде ся такий гайдамака з Русинкою, то він сам не знає, що має думати про себе і про неї. Єму здає ся, що тѣй гордѣй Русинцѣ зовсѣм на нѣм не залежить. Вона нічим не зрадить ся, що він їй подобав ся.

Оповідь вам пригуду зі свого власного життя. Я мав і маю досѣ то щастє, що вѣсѣм матерям і батькам і тѣткам і бабкам я відразу подобаю ся і вони мене приймають звичайно дуже ласкаво. Очевидно мають на гадцѣ: може би щось тов... от єи дома панна... Так було і тому з десяти лѣт. Подобала ся менѣ панна, Русинка, і я вже навѣт бував у єї родині. Що я тоді віршѣв понапѣсѣвав, то і не стислити; зі вѣсѣм, що було найкрасшѣм на єїм божім свѣтѣ, порівняв я свою милу. Але се вийшло так, як у польскій приказцѣ: *przetawiał dziad do obrazu, a obraz do dziada ani na u*. Моя мила — то був також красний образ, але не чудотворний. Вона була чєнна, така чєнна, що менѣ було аж за багато єї чємности, я не знав, на чѣм стою. Я мѣг собі гадати і єи і так, що вона мене терпить, але не любить. Ну, соколик має також свою амбіцію; тут він підійжком стелить ся під ноги милѣ, а вона, велика горда пані, приймає се так, як би то їй доконче належало ся, навѣт не подякує якимъ любимъ усѣмхом.

Склало ся так, що я вийхав з єї околицѣ. Здалека я розпорпав свою думку, як курка пѣсок, — так залив єи „самокопирєванѣмъ“ (то не я придумав єе страшнє слово), що дійшов небавом до висновку: вона мене не любить. Так ми і розійшли ся, здавало ся, спокійно, як чємні люди. Вона досѣ зѣ рік вийшла за-муж, а я кілька лѣт пізнійше мав нагоду говорити з єї сестрою. Чого я не довідав єи! Моя дѣвчина плакала гірко за мною і вийшла за-муж не з прихильности до нового жениха, а так на заїсть не знати кому. А звідки-ж я мѣг єе знати, що вона мене любила? Що мене єї тато любив, а особливо стара бабка, єе я знав на-певно; мама вже троха маневрувала (бо я ще тоді не мав декрету, значить: тѣ, доню, уважай, може трафитъ ся лѣпший, з готовим декретом); а доня ніколи не завивала менѣ своєї прихильности так, щоб я був певний.

Наші Русинки не в кокетки — і єе в їх нещаєтє. Я не кажу, щоб мордували соколиків так, як мордуютъ курята до кухні, але більше кокетеріи, як є в них тепер (тепер властиво зовсѣм нема) не пошкодило би їм, а навѣт доконче їм потрібно. Вони так, як тепер, є зовсѣм пудні і пѣцкѣми для нас. Все крутить ся в вузких границяхъ старої традиції патріархальнихъ звичаїв і їх „їмостіи“: єе не випадѣв і те не випадѣв, того не роби, туди не динѣсь, не віддавай єи, не зрадь ся — і т. п. Соколик приступом здобуває таку фортецу, а фортеца позамікана на вѣсѣ брамѣ, мости позвождені, мурѣ високі, — не здобудєи! А чѣ менѣ доконче потрібно такої фортеци?

Змѣна льокалю! Юліанъ Домбровскій
Истнующій вѣдѣ 30 лѣтъ подѣ фирмою

Магазинъ Годинакарскій Ювілерскій, полученный зѣ двома работнями, перенесенный ужєзѣ Театральномъ 7 на Гетьманьску 4, Львовѣ.

що вже найліпше свідчать про прихильність професорів Поляків і професорських колегій до Русинів.

Лист свій кончить галицький реґіментарж заявою готовости „служити датами з інших кругів життя публичного і адміністрації Галичини“ та просту висказ п. Затлера, мов би при остатніх выборах в Галичині до сойму чи до державної ради убито 10 Русинів, а кількадесять ранено. П. реґіментарж слушно називає ту висть брехнею, але забуває додати, що се так стало ся при выборах т. зв. баденцівських.

Чи такими листами можна направити славу польських ржондів, се инша рчч. У всяком разі скорійше і певнійше удалось бы оно, коли бы п. реґіментарж, католик, пам'ятав на християнську науку: не роби того другому, чого не хочеш, щоб тобї роблено. Тодї не треба бы помагати собі зовсім не католицькими ложами.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Из вїроисповіднои статистики Росїи. Російскій центральний комітет статистичний оповістив сим дням вистави односторонній перепис населеня в цїлій російскій імперїи, яку переведено д. 28 сїчня 1897 р. Цїсла тих вистав вносило загальне число населеня 125,668.000 душ і роздїлялось після вїроисповіданя на слїдуючі групи:

Православні	87,384.000 (69.54%)
магомедає	13,888.000 (11.06%)
католики	11,420.000 (9.09%)
жиди	5,189.000 (4.12%)
протестанти	3,743.000 (2.98%)
старовірці і раскольники	2,173.000 (1.73%)
інші християне	1,220.000 (0.97%)
інші нехристияне	644.000 (0.51%)

В 50 губерніях европейской Росїи, не вчисляючи сюды Кавказу, Финляндїи и Царства польского, число православных выноситъ 81.81%. Старовірцевъ найбільше в губерніях пермской и витебской (в першій 7.17%, в другій 5.57% всего населеня). Католиковъ найбільше в губерніях ковенской и вильненской, де ихъ в 76.62% и 58.81%. Число протестантовъ в губерніях прибалтичскихъ сягає від 70 до 89%. Магомедає в уфимской губерніи становлять 50.03%, а жиди в гродненской 17.28%.

Що до населеня в Царствѣ польскомъ — тамъ представляють ся вїроисповідні відношеня в цифрахъ ось-як:

католиків	74.3%
жидів	14.0
православнихъ	7.2
протестантів	4.5

а порівнюючи з давнїйшими вистадами статистичними показує ся приростъ православнихъ изъ 4.5 на 7.2% зъ ущербомъ жидів и протестантів.

Конгрессъ сіоністівъ. В часѣ лат. Родданыхъ святъ відбув ся в Вазилев пятый зъ черги конгрессъ сіоністівъ, в

котрїмъ взяли участь делегати зъ Азїи, півночної Африки и другихъ дальшихъ частей свѣта.

Окрема делегация зъ Палестины представила справу колонизації того краю жидами. Колонизация представляє великі трудности за-для самого характера краю, де нема копаєль, не мож розвинути промыслу и торговлї, рблництво утруднене зъ причини сухого підсоєня тай що великі обшари землї становлять т. зв. „вакуфы“ и суть по-сѣлостями музудманьского фонду. Вложено вже багато гроша в розведенє виноградну, та все-таки палестинське вино не находить покую.

Кромѣ сєи економічно-финансової сторони важнїй и также питання, поставленї на дневнїмъ порядку конгрессу що-до шкблї, сіоністичного банку, плеєаня староврейского языка и инші. Однако брады конгрессу были доверочными, а лишь опбєля оповістити президїи ихъ результатовъ, о скблїю вонъ буде надаватися до публичной вѣдомости.

Загального значєня не лишє для жидів, але и для арийцїв в точка програми, вь котрїй обговорюють ся доступи жидів вь напрямѣ ихъ національного вѣдрожєня. Ё они [якъ пише еврейскій дневникъ „Гармеліцъ“] вдоволяють, бо вь послѣднїмъ пятилїтїю повстала вже богата література вь староврейскомъ азыцѣ, выдають ся инші вже дневники вь Петербурѣ, Варшавѣ, Лондонѣ, Парижѣ, Нью-Йорку, Александрїи, заложєно много читалєнь еврейскихъ, а навѣть театры и т. п. Народъ еврейскій, котрїй завсѣгды мавъ свои власнї потреби, теперъ выступавъ зъ своими жажданями.

На послѣдокъ выпадає додати, що окремою точкою програмы обнято справозданє о положєню жидів вь Галичинѣ, Румунїи, Угорщинѣ и Росїи.

Дива штайрамтовї.

З Підгаєць пишуть нам: Дня 14 с. м. відбула ся в підгаєцкїм судї повітовїм дуже цікава розправа карна против двадцятї і кількох сєлян зъ різнихъ сторін підгаєцкого повіта. А гєнеза того процесу ось-яка:

На кілька тижнівъ перед тим почали ходити між сєлянствомъ бєсїди, що підгаєцкїй урядъ податковий а вглядно касєр п. Ротъ при плаченю податківъ бере від хлопцїв більше, ніжъ належить ся. Отже прокураторїя обжалувала двадцятї і кількох сєлян за розсїяєє неправдливихъ вїстєй.

Прийшло до розправи — і підчас неї виказало ся, що бєсїди між сєлянами не були безосновні. Обжалованї перевели дозвє мравдї и суд увільнив їх від вини й кары. Зїзана сєлян були дуже цікаві. Навєдем о. пр. ось-таку: Одна сєлянка прийшла заплатити кільканадцятъ коронъ податку. Розвизавъ она гусикъ в хустинї, де мала гроші на податок, и зачинає числити. На се п. Ротъ каже: „Давай, бабо, гроші сюда, бо я не маю часу!“ Відбравши від неї гроші и перечисливши, каже: „Давай ще одну корону!“ Баба відповідає, що цїла, кілько належало ся. Але п. Ротъ ніякихъ єї запевнєнь не приймає и стягає від неї ще корону. А при розправї в судї показало ся, що бабї повинно ся було звернути ще з тихъ грошей, які мала у хустинї.

Отже обжалованихъ сєлян — якъ сказано — суд увільнив. Але я питаю: хто їмъ звер-

що в хот такі і в кому припилювати дівчата, — але думаю, що для нашого щоденного немонастирського життя треба більше сьмїлости, жвавости, проворности, більше охоти до життя. А тут замїсць того всего мавш мовчавість и соромливість навѣть там, де їх зовсім не треба.

Причина, чому поміж Польками а Русинками є така різниця, лежить у тїм, що Польки — се доньки сьвітськихъ людей, а нашї Русинки — се в найбільшїй частї сьвященників; їх батьки и дома по званню своему заховують деякі чесноти, з котрими сегоднїя нї сюди нї туди, и дівчата виховують у значній частї по чернецому. Виробив ся свій власний *avoir vivre* зі всіми сїдами сьвященничихъ понять и життя. Тимчасом тут би може таки доконче треба було щось змінити, щось направити. Се я так поперед однимъ популярнимъ словомъ „кокетерїя“ зазначивъ свою думку; але я поправдї сам був би злий, як би хто мене зрозумів так, що ось дівчина повинна зараз сама кидати ся хлопцєви на шию. Ні, не того бажують соколки, вихованї на волї; вони лише хотїли би, щоб могли з дівчатами поводити ся в свобідно як з товаришами — а се тепер не можливе з причини завадно відмінного виховуваня дівчат.

V.

Пора менї закінчити свою бєсїду. Може вона кому не до смаку, а тут чоловік так розбалакав ся. Але, хоч би я в чїм и помилив, то образити певно не хотїв нікого. Пишучи се, я собі думав так; сказав своє слово батьку родини, скажу и я, соколки,

не надплачені гроші? хто їм винагородить труд и втрату часу и коштів для обороня, якого мусїли взяти, бо не знали навѣть, за що їх прокураторїя обжалувала!

Дирекция скаргу відай не знає: що дїє ся в підгаєцкїм урядї податковїм послїдними часами...

Між иншимъ говорять публично, що жертвою енергїи п. Ротъ падує щоденно корони — нїби фальшивї — а одному сєлянєви п. Ротъ передїравив цїлу купу корон. Але стала ся така пригода: п. Ротъ дав одному урядникови корону; на другий день той урядникъ плативъ п. Ротови якусь належитість тою самою короною, а п. Ротъ передїравивъ єї яко фальшиву. Але уряд монетарїи зъ Відня приславъ за передїравлену — нову корону, з допискою, що она була зовсімъ добра. Якъ собі се толкувати? (Що-до хлопцїв корон — не знаю, бо хлопамъ подїравлєнихъ корон не звертано.)

Наконецъ ще одна рчч: ось недавно відбула ся в Підгаєцяхъ ліцїтация реальности одного міщанина, вартости около 14.000 К, на річ скаргу державного за заплаченїй податокъ около 140 К, — и реальність продана за 4.000 К. Питаю ся: чи уряд не мав иншого способу стягнути тую належитість, лише мусїв міщанина вигнати з хати? Навѣть совісний жид не зробив би сего! Населєнє Підгаєць дуже обурєне тимъ фактомъ...

Виник.

СОЙМЪ КРАЄВЫЙ.

[Засѣданє 1 сєсїи, VIII перїоду]

зъ дня 28 грудня 1901.

Рано о год. 9 збїрали ся нашї послы вь храмѣ св. Юра на богослужєнє, котрє вѣдїравивъ о. митратъ Вїлєцкїй; межї рускихъ послѣвъ замїшались ся послы Охримовичъ, Меруновичъ и гр. Ваворовскїй (о. Мандичевского не було). Зб сторони правительства явивъ ся комисаръ поліційнїй, шість поліцаївъ и два агєнты поліційнїй. По богослужєню удали ся рускї послы до Митрополїта и тамъ устали д-ра Олєсницкого привїтали єго яко руского владїку и ново именованого заступника маршалка заявляючи, що загалъ рускїй приймає зъ радостїю єго именованє, маючи до него довѣрє. „Звертаємо ся до Васъ, Прєосвященнїй, — сказавъ пос. Олєсницкїй — зъ повнимъ довѣрємъ, бо Ваша дотєперїшня робота давъ намъ до того повне право. Приходимо до сойму зъ тою гадкою, що чєйже удасть ся намъ достойно и честно заступати нашъ народъ и для єго користї працювати. У Васъ, Прєосвященнїй, надѣємось найти тую помбч, яку Вы яко владїка и вїцємаршалокъ можете дати“. — Митрополитъ приймає послѣвъ дуже радо; зазначивъ, що доля руского народу лежить єму на серци, и надѣє ся, що найдуть ся схбдїні точки до працѣ, котра веде до одної мети, се єсть до піднесєня добробыту руского народу.

Рєвночасно відбуло ся богослужєнє вь лат. катедрѣ при участї польскихъ послѣвъ.

О 11 год. почала соймова сєля заповняти ся послами. Мала часть явилась вь польскихъ строяхъ; прочї у фракахъ а сєляне у звичайнїй святбчнїй одєжї. Львбж и галєрїи переповненї публїкою такъ, що канцєлярїя перестала выдавати білєты. Гр. Каз.

своє. А потїмъ відїзвуть ся и инші люди и заведє ся широка розмова про те, якъ мї виховуємо свої діти; чи все гаразд, чи в дєчїмъ у насъ нема ладу, нема провідної думки.

Тут, на приклад, на оборону соколиків можна би ще порушити їх матерїальне положєнє (річъ страшенно важна при женїтєвахъ); нїхто з насъ не вірїть у те, що бїдувати у двїйку лєкше; можна би поговорити и про нещасний лад, що на-сплудъ здержує молодого чоловіка від женїтєбї (войско); можна би описати докладнїйше плюганє житє по великихъ мїстахъ, що деморалїзує молодїж; можна би дати докази на те, якъ усе складає ся в молодїжї так, що „найкраснїй“ вікъ єї, від 20-ого до 30-ого року житя — се найпоганїйшїй часъ в житїю, се пора безнастаннихъ розчаровань и спаданя з гімназїального Олімпу у земське болото, — але се вже я лишамъ иншимъ соколкамъ. Адже и вони письменнї! нехай боронять ся! Доспїть, що вся справа не така проста, якъ здає ся, а доволї замотана.

Переглядаю ще разъ усе, що я написав, и думаю собі, чи підписати ся менї під тим, чи нї. Ні, не підпису ся! Бо, бачите, менї вже крайня пора женити ся, а я ще не маю вибраної. Нехай же я підпишу ся тут и відїду куди, шукати жїнки, то готова бїда. Скаже панна на мене: „язикатїй чоловік; я читала, що віа написав; се не соколик, а простий пугачь!“ Отже прошу свѣтлу редакцію, не зрадити мене, якъ я називаю ся; а цікавимъ кажитє просто, що се написав якийсь

Соколик.

Вадєні засѣвъ коло митрополїта Шептицького и щось зъ нимъ голосно розмавляє; по сєлї крутять ся оба екє-маршалки Сан-гуско и Стан. Вадєні; дивїть ся такожъ старїй реґіментарж Яворскїй и майже вѣсь екєцєлянтїи.

О год 11½ появивъ ся на сєлї намїстникъ, оголосивъ именованє гр. Андрєя Потоцького маршалкомъ краєвїмъ и вѣзавъ єго до зложєня посольского припрєченя. Маршалокъ а потбмъ вїцємаршалокъ митроп. Шептицькїй зложили прирєченє.

Опбєля на крѣслѣ маршалковскбмъ яєсьєвъ гр. Потоцкїй и, ствердивши комїтетъ, покликавъ на провїзоричнїхъ сєкретарївъ пп. Урбаньского и гр. Мїцєльского, кн. Каз. Любомїрського и о. Вогачевского. Потбмъ промовивъ.

Покликаний до обнятя такого важного постєрунку, признає, що тяжкїй приняє на себе обовязокъ, тїмъ ббльше, що обняє єго по такбмъ мужу, якъ гр. Стан. Вадєні. Коли може вь чбмъ дорбвнати єму, то хїба вь зєлїзнїй волї и енергїи вь працї для добра краю. [Голосъ зъ галєрїи: льосы!] Вь змаганьхъ для добра краю не буде розрбзанїя аїбъ стороннїцтвъ аїбъ народностєй, и надѣє ся, що вь тбмъ підопрутъ єго вѣсь послы. Тяжка задача чекає єго, бо роботы прибуває чимъ разъ ббльше и зббльшають ся вьдатки, а доходи не підносять ся. Вь прєлїмїнарїи на 1902 р. удержано ще рбвновагу, но вже вь 1904 р. край мусїть причїпати ся квотою 2,200.000 К рбчно на будову каналбвъ и рїчъ, котра зъ часомъ причїпєє великїй хосєвєт для краю. Такожъ змагає ся акція на полї піднесєня краєвого промыслу фабричного, на котру вѣсь послы годять ся. Вьдѣльє кр. прєдїкладає пять ббльшихъ проєктбвъ мєморїяційнїхъ, а вьдатки на просвѣту зббльшають ся, бо ложїть ся багато на новї вьдѣловї школи.

[По рускї:] Не лишє економїчнїй, але и культурнїй зачатъ має соймъ, и вѣсь послы безъ рознїцї народностї повиннї до того стрємїтї. Соймъ буде щїльно и справедливо розважувати вѣсь жєланя рускихъ послѣвъ и маршалокъ надѣє ся, що рускї послы причїнять ся до сбблїю працѣ для загального добра краю, и се буде товчкомъ до згоди межї обома народностями.

Дальше говоривъ маршалокъ по польски и вказувавъ на працѣ, які мають ся теперъ полагодити, а закінчивъ окликкомъ вь чєстъ цєсаря. [Послы повторїли.]

По маршалку забравъ слово намїстникъ.

Сказавъ, що теперїшня сєсія потреває коротко, а не знає, коли буде соймъ зновъ скликаний. Покликуєчися на гармонїю, яка панувала досє межї нїмъ а вьдѣломъ краєвїмъ, прирѣкає и дальше підпрїмати ухвалы сойму. Згадавъ о зббльшеню фондбвъ пропїнаційнїхъ, а збїшовши на школи прєдставивъ нового вїцєпрєзїдєнта д-ра Плажека, котрїй буде єго заступати вь соймѣ вь справахъ шкблїнїцтвъ. Вькбнцї згадавъ о „ubіlewania dionym“ руху рускои молодежи. Причиня непорозумїя лежить — по словамъ намїстника — вь тбмъ, що приписи унїверситетскїхъ неона стїлізовавї. Молодїжъ звинїла, бо не послухала прїказбвъ унїверситетской властї, за котрою мусїть обєстатї правительство. Намїстникъ має надѣю, що тая „бола а“ справа якось улагодить ся, студєнты вернутъ ся и вь будучности запанує вѣчна згода. Звертаючися до рускихъ послѣвъ вїтавъ ихъ „z cїađ serdecznoścїa“ и прєспївъ, щббы оцїновали обєктивно єго дїяльнбсть и спббно працювали для добра краю.

По бєсїдѣ намїстника повѣдомивъ маршалокъ о удѣленю урлбпоу посламъ Дунавєскому, Пїлатови и Янчевскому, потбмъ забравъ слово д-ръ Олєсницкїй и именовъ рускихъ послѣвъ вьголосивъ заяву.

Заява д-ра Олєсницкого зложєна именовъ рускихъ послѣвъ.

„Рускї послы вєступають в ся палату по прєдєдєнахъ способнихъ вь найвїсшїмъ стєпенї захїтити їх віру в успїшнїсть трудів и участї їх в тїмъ Соймї краєвїмъ для найжїзненїйшихъ справ и інтерєсівъ руского народа в Галичинї.

Минувша сєсія соймова записалась сумнїмъ споминомъ на картъхъ історїи галицького Сойму, записалась небувалимъ ще досє фактомъ, що прєдставитєлї цїлого народа приневолєні були оставити Соймъ не знайшовши в нїмъ не то вже справедливости для своїхъ найсправедливїйшихъ домагань, не лишъ узнаня своїхъ неоспоримихъ прав, але дїзнавши такъ иї сторони ббльшости соймової, якъ и рєпрєзєнтанта правительства такого трактованя, котрє з огляду на чєстє рєпрєзєнтованого нїми руского народа не позволило їмъ довше оставити в тїй сєлї яко на аренї лєгкихъ побїд нумєричної силї надъ закономъ етики и правдї.

Послїдувавшї вибори соймовї, перевєдєні вїдповідно до даного в тїй палатї заповнєня, такъ само лєгально и корєктно якъ и попереднї, лишє а ббльше усовершененою технікою виборчою, були дальшимъ актомъ тої систематичної борбї, яка під основою формъ австрїйской конституції веде ся противъ народа руского, в цїлї повного усунєня єго з політичного житя, а способъ їхъ перевєдєня з цїлою бєзпїчно надужити, насильств и бєзпрїмїрного подоптаня закона и права квєстїонувє в високїмъ стєпенї лєгальнбсть значної частї нововибраного Сойму.

Ставовище заняте такъ прєдставитєлями ббльшости, якъ и правительства супротивъ

Одержалисьмо

ФІГІ

дальматинські кгр. 40 кр.

БРАТА ДІДОЛІЦЬ

Braca Didolic

Львів ул. Чарнецького ч. 3.

Вина дальматинські

з власних винниць літр

46 кр. і вище.

Ульстры, Пальтоты, Убраня
маринаркові, жакетові, англівові, смокінгові, фраківі

Шляфроки. Куртки. англійські камізоляки
порукають

найновішого крою з найбільшій виборі

Гейльманъ Конъ и Сыны
ц.б. и кор. Надворний Доставці.

Львів, Площа Маріяцка число 5.
Ціни постійні. 649 8-5

Полотна, б'їле столове
рушники, хусточки, дре-
ліхи и т. п. власній виробы

порукає по цінахъ уміренихъ

КРАСВЕ ТОВАРИСТВО ТНАЦНЕ
„ПРЯХА“ зъ Кресеа

Замовленя зъ провинції просимо
надсилати до Кресеа.

Почта, телеграфъ и станція
зв'язку въ м'їсці. — Пробки
и цінники присилаємо на жа-
дане даромъ и оплатно.

Заразомъ остерігаємо, щорез-
презентантомъ нашої фірми, подо-
жуючимъ по Галичині и Буко-
вині, а п. А. ДЮХЕРЬ, а иншихъ
агентівъ анб лохатниківъ не висо-
лаємо. 528 12-2

ПАСАЖЪ ГАВСМАНА
I. ЛЬВОВСЬКЕ
Photo-Plasticon
(46 разівъ преміюване.)

Водъ 29,12 до 1/1 до побаченя:
Красна
вздовжъ зв'язки Архипи,
Рудольфа — Любляна, Готше
и т. п.
Вступъ 10 кр. 5

А. И. МАЛЕВСКИЙ
Львів, ул. Вірменська 12
порукає вироблювані у своїй фабриці

КОРКИ ДО БОЧОК І БУТЕЛЬОК
в ліпшій якості відъ заграничнихъ, якъ такожъ коркове де-
рево, колеса до меленя пшона, якъ такожъ підонви і ко-
рочки дамські. 610 3-6

„Балабанівку“
стару чисту, житну горівку безъ цукру і анижу
„Балабанівку“
помаранчеву солоджену, природну, безъ оліїнку,
порукає **ТОРГОВЛЯ**
КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.
634 b 8-10

ВУГОЛЬ КАМІННИЙ І КОКС
найліпшої якості — продає

Спілка Імпорту вугля камінного
у Львові, ул. Сикстуска ч. 25
[дім Ізатовича] телефон 324. 614 12-74

Цѣлковити готовки не вымагає ся.

Підъ догодними умовами
даємъ особамъ, що въ можности
платити, всѣ наши товары на кре-
дѣтѣ и поручаемъ имъ давати са-
монові, до комнаты, стѣпной дер-
жавной, ходниж, ліколеумъ, чераты,
франки, порты, ш, вапы на с олы
и доже, лодры, коцы, матеріи на
модѣ и роздѣлны другі предмети
декорацій.

Мебля, вѣстны и деревяны,
товары льняны и бавовняны, бѣде,
товары футралы, конфекціи мужско-
му и дамскому, и всѣ другі артыкулы
можемо на жеде спроводити.
Ілюстровані цінники даромъ и о-
платно. — Листы до насъ адъ есватъ: 482

Зарядъ вѣдѣньского магазину
Au Louvre, Львів, ул. Сикстуска ч. 6 (въ Па-
сану).
Філія въ Перемышлі: ул. Міцкевича ч. 4.

Найкращі відзначеня відъ Дирекції дібръ Его ц. и к. Вел. Цесаря Франца Йосефа I, відъ к. Тов.
господ. и Вис. Міністерства рільн. у Відні и відъ Академії винаходівъ в Парижі

Оригинальні машини рильні F. Wichterlego
Modell. Polonia TH і TNA зъ 3 і 4 но-
мератъ і т. п. Машини
8 К., внаряди коваль-
щини до шитя зъ першихъ фабрикъ, припоручають найдешевше

I. NEUBERGER і S-ka Lwów
Склади у власнімъ домі при ул. Grodeckiej 1. 53, куди всякі
замовленя просимо висилати. 330 5-23

ПРОЛІНУ
ЛІХТАРНІ піролінові, нафтові і олівни
ТОВЩ згущений до льокомобіля
РЕМІНЦІ до шитя пасівъ
ОЛИВИ і ПАСИ до машинъ
КНОТИ до ліхтарень
ОЛИВУ до паленя

порукає
найдешевше

І. ФІДІХЪ & А. БІКОК — Львів, ул. Гетьманська 4.

ТРОКАРИ
А М О Н Я Н
СІЛЬ ГЛІВБЕРСКУ
ЕНЕМИ для худоби
ПЕРЕТІНАЧІ навчунові
РУРН
противъ здутя, конечні при
кормі волівъ. 605 12-2

Цінники на жадане безплатно і оплатно.

Основою въ 1848 році.
Давидъ Шварцвальдъ и Сынъ
Львів, площа Капітульна число 3.

Порукають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ свої въ бо-
гатій добіръ заосмотреній складъ готовон мужескоу
одѣжа якъ: 154 21-5

**Зимові бурнусы, плащѣ, накидки, комплетна гар-
дероба для Всѣхъ, духовенства, униформы для пп.
студентівъ, убранства и плащики для дѣтей.
Великій вибѣръ футеръ до ходу и до подорожи.
Доборовий вибѣръ краєвцкихъ матерій на метры.**

Нафта безпеченства.

Головний складъ и Заступство
КРАСВОИ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОИ
И. ВОНДРАЧЕКЪ
Перемышль, ул. Францішканська ч. 34.

Порукає найлучшу незапальну нафту по най-
приступнійшихъ цѣнахъ, высыла въ бѣль-
шихъ скѣльностяхъ для крамницъ и торго-
вель за вѣдповѣднимъ опустомъ и ручить за
найретьельнѣйшу и найточнѣйшу доставку.

Піроліна и ліхтарні піролінові до ста-
нѣ, заразомъ лампы и всѣ инші артыкулы
въ обемъ освѣтленя входячі по якъ найде-
шевшихъ цѣнахъ. 56: 8-3

Олива ріпкова, мінеральна и смавило до воздѣв.

НОВИЙ МАГАЗИНЪ ФУТЕР
підъ фірмою
М. ТАШМАНЪ у Львові
отворено при ул. Сикстускій ч. 2.

Порукаючи ся зглядомъ Р. Т. клієнтъ еді прошу о ласкаві за-
мовленя, ручая, що такъ підъ зглядомъ родівъ якъ і цінъ потрафлю
удоволити всякі вимоги, бо не щадяи трудівъ заосмотривъ а свій
магазинъ дуже щедро свѣжими товарамъ, такъ краєвими якъ і за-
граничними та й американськими. Замовленя на готові футра
пріймає. Замісцеві припорученя виконує якъ найсовѣтнѣйше і то-
чно. — О часденні замовленя просить поважаний Р. Т. відбратъ
і остає зъ поважаніемъ **М. Ташманъ**
у Львові, улица Сикстуска, число 2.
614 12-12

ДО КАНАДИ

Якъ такожъ до иншихъ заморскихъ краївъ перевозитъ
— найдешевше —
загально звѣтна фірма
V. KARLSBERG
Hamburg, Branstwiete 36.
Заки хто купишь корабельну карту, най порівнає
мої цінъ зъ цѣнами агентівъ корабельнихъ. 655 3-11

„CONFISERIE UNION“
у Львові,
парова фабрика цукрівъ і чоколяди

порукає свої після найновішихъ способівъ і при приміненю
поступовихъ средствъ виконаніи знамениті краєві фабри-
кати, спеціальні якъ:

Англіські, французькі і швейцарські бомбони і цукеря всь-
кого рода — атласові бомбони — олодські продукти — ово-
чеві кармеліки — сальомові бомбони. Знамениті десертівъ цу-
корки в ріжнихъ добрихъ розахъ (Dragées, Pralines). — Десе-
ртівъ печива, бішкоти, гербатники, медяники. — Ориєнтальні
цукрові спеціаль. — Преріжні святкові артыкулы на Різдо і
Великдень — відъ простихъ до найдобришихъ.

Цукор ледоватий, олові кандизовані, глазурові — пома-
ранчові шкряпъ кандизовані. Опатентовані овочеві цукор оу
смаженя овочів, мармолад, соки і т. п., яко найдешевши
ще додатокъ замість звичайного буракового цукру. Сакъ до
стра, яко найліпше і найдешевше средство замість масла й ме-
ду. Наконецъ ріжні овочеві соки, мармолад і т. п.

Пригадуємо, що всі сирі артыкулы і матеріали, потрібні
до нашихъ продуктівъ, котрі беремо в першоряднихъ жерелъ
розсладжує і контролює стало будую запрасяжений хеміи.

З'єдинені фабрики сиропу і цукрівъ у Львові.
Фабрика ул. Замарстинівська 21, Зарядъ Лунасинського 4. 416
Складъ головний: пл. Голуховского 9. — Філія: Ринскъ 12.

Нечувано
дешева цѣна.
Бѣлий порцеляновий
сервісъ н. с. особъ (30 ш.)
лише 5 зр. 30 кр.
на 12 особъ (38 шт.)
лише 10 зр. 30 кр.
Сервісъ зъ декора-
цією зъ цвѣтмъ на 6

особъ (30 штукъ) 8-90, на 12 особъ 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.
Бѣла плоска тарілка 12 кр., глибока 14 кр., десертна 9 кр. Сер-
вісъ для чаю на 6 особъ лише 2 зр. 30 кр. — Одна пара філі-
жанокъ 24 кр. — Сервісъ до чорнон казы на 6 особъ 7 зр. —
Одна пара філіжанокъ 20 кр. — Складка до води 5 кр., зъ ма-
тровою полоскою 3 кр. — Складний сервісъ на 12 особъ (3 шту-
ки) толькы 7 зр. 30 кр. 679 18-23

КАЗИМІРЪ ЛЕВИЦКИЙ
Головний для Галичини складъ порцеляны скла и самоварівъ
Львів, Трибунальска (власний дѣмъ).
— Ілюстровані цінники высылаю дарівъ и франко. —

Лінія Голяндія-Америка Роттердамъ-Нью-Йоркъ.

Найкращій водѣвѣды:
9 сѣчня „Роттердамъ“ о год. 1 по пол., 16 сѣчня „Амстердамъ“
о 5 год. 30 м. по пол., 28 сѣчня „Гатендамъ“ о 12 год. 30 мін
по пол., 30 сѣчня „Маасдамъ“ о 5 год. 30 м. по пол.

Пароходы подвійно-шрубові о 12.500
тоннахъ.

Цѣны першихъ каютъ водѣ 264 кор. и выше) водѣ
другихъ каютъ 228 к. и выше) при-
III. класъ 197 к. 40 с. зъ Відня. (станк.)
Бюро у Відні: Для каютъ: I. Kolowratring 10; для III. класъ:
IV. Weingartnerstrasse 7 A.

Австрійскі еділ въ Берлі, Інсбруку и Триєсті. 87

УЧИТЕЛЬ
органъ руского товариства педагогичного дво-
тижневниъ педагогично-науковий, виходить
водѣ 1 червня 1883 у Львові ул. Вірменська
ч. 29. Предплата річна 3 зр., піврічна 60 зр.,
чвертьрічна 80 зр.

При закупнѣ товарівъ просимо поглядуватисъ на нашу часопись

Выдавецъ и одѣвчальный редакторъ Иванъ Белей.

Патѣръ зъ фабр. Черлянської.

Зъ друкарнѣ Иституту Ставропигійского подѣ зарядомъ Іосифа Давидюка.

Выказъ даткѣвъ на фондъ для молодежи академичной, вplyнувшихъ на книжочку Товариства въ кредитъ „Днѣстеръ“ ч. 1800.

(Объясненіе: Квоты поданіи въ коронахъ и въ сотикахъ; „20“ — означае 20 коронъ; „-20“ означае 20 сотикѣвъ.)

Вѣдъ 6. до 12. грудня 1901. вplyнуло 8.597 к. 40 с.; назвиска Добродѣвъ, котрѣ въ тыхъ дняхъ зложили безпосередно на руки комитету, були поданіи въ ч. 265., 268, и 269. „Дѣла“; а назвиска Добродѣвъ, котрѣ при-
слагали до Адм. „Дѣла“, оголосила Редакція частями въ ч. 270.—280. „Дѣла“ и подавати буде дальше въ часописи.

Дня 13. грудня 1901.

Марія Окуневска, Городевка 50.—; Міся Подляска, Монастирска 2.—; о. Зах. Подляска, Монастирска 4.—; М. Порховска, Монастирска 4.—; о. М. Жарскій, Стронянцѣ 10.—; о. В. Петрушевичъ, Калущъ, складка 44.—, вѣдъ о. И. Каратвицко, 2.—, М. Каратвицко, 2.—, Е. Каратвицко 2.—, П. Лисеня 2.—, Пере-
гінця 1.—, Читальня „Ранна Зоря“ въ Калушѣ 20.—; Р. Крижановскій 15.—; о. К. Пана-
вскій, Кульпаркѣвъ 20.—; К. Фадеевичъ, Стрѣльска новѣ 20.—; Е. Богачевска, Тысьме-
ница 2.—; Вікторъ и Е. Шараневичъ, Пеняки 5.—; о. Г. Гладилонъ, Хирѣвъ вѣдъ себе 10.—; вѣдъ о. сотрудника 5.—; вѣдъ Мозолі, агента „Днѣстра“ 3.—, разомъ 18.—; Н. Н. зъ Перемышля 5.—; Мелешкевичъ, Вікно 13.—; А. Алишевскій, Сучава 5.—; М. Гнат-
шинъ, Дембица вѣдъ: И. Гордыньского 1.—; М. Чернецкого 1.—; І. Мышковского 1.—; Н. Н. —32; разомъ 332; М. Кульчикъ зъ Под-
чаръ вѣдъ: М. Кульчикова 5.—, О. Гуркевича 5.—, О. Кульчикова 1.—, М. Кульчикова 1.—, Олексъ Кульчикова —50, разомъ 1250; о. Н. Поджарко, Гавъ 5.—; о. О. Скоморовскій, Івачѣвъ гор. вѣдъ себе 1.—, и Читальня Просвѣты Івачѣвъ 2.—, разомъ 3.—; о. М. Чачковскій, Товсте вѣдъ себе 20.—; вѣдъ Селянъ зъ Товстого 5225; разомъ 7225; В. Йорданъ Валаяскій, Йорданѣвъ 2.—; И. Йорданъ Валаяскій 1.—; Юліанъ Валаяскій 1.—; О. Яромаръ 1.—; разомъ 5.—; Народный Домъ въ Калушѣ че-
резъ Д. Куровія 100.—; М. Стецякъ, Ярославъ 20.—; І. Дубравскій, Львѣвъ 10.—; І. Яновичева, Снятинъ вѣдъ себе 10.—, вѣдъ Н. Н. зъ Сня-
тина 6.—, разомъ 16.—; О. Т. Бережаны че-
резъ В. Бачиньского 4.—; И. Киселюкъ, Тов-
мачъ 25.—; о. А. Менцвнскій, Новосѣлка Іве-
шовъ вѣдъ себе 2.—, вѣдъ о. И. Гамерского Пелня 13.—, разомъ 15.—; о. Банитъ агентъ Днѣ-
стра, Лопѣвъ вѣдъ: М. Хамулы 4.—, С. Ванита 1.—, И. Семѣй 1.—, о. Н. Иванушевъ 2.—, разомъ 8.—; о. С. Смула Угриновъ вѣдъ себе 10.—, Селане зъ Угринова к. Сокала 40.—, разомъ 50.—; Д-ръ Волод. и Наталія Лавровскій, Белъ 30.—; Дарія Шухевичъ и Сте-
фанія Левicka, Львѣвъ, вѣдъ Кружка Украинск. дѣлчакъ, зъ вечерницъ Андрея 20205, вѣдъ Кокорудовоу 5.—, Овншкевича 9.—, о. Юрка 3.—, С. Выневскаго 20.—, Потелицкоу 2.—, М. Н. 2.—, Н. Н. 3.—, разомъ 24605; о. Грабовен-
скій, Тысовъ 5.—, разомъ того дня 83212.

Дня 14 грудня 1901.

Оксана Стернюкъ, Путоматы 20.—; о. Пе-
тро Лобода, Глубоцьокъ 14686; о. В. Кисѣл-
евскій, Гринѣвъ 20.—; о. П. Кисѣлѣвъ, Гринѣвъ 5.—; Збрана Д-ромъ К. Левичкиемъ складка на зборахъ Селяньского Ряду у Львовѣ 14.—; о. Гр. Тимьякъ, Березѣвъ выж. 10.—; о. Со-
болта Липовица 10.—; Олена Хомичка, Гу-
сакѣвъ 10.—; С. Малицько, Вікно 10.—; о. Г. Морозъ, Борня вѣдъ себе 10.—, вѣдъ Брацтва церковн. Борня 10.—, разомъ 20.—; В. Ма-
слякъ складка въ Коломый: складка на пробѣ Бояна 32.—, складка учительского збору ру-
сѣвъ въ Коломый, титуломъ добровольного мѣ-
сячного податку 90.—, вѣдъ В. Г. 6.—, Ч. 6.—, К. 40.—, Д-ра Тривольского 2.—, Туряньского 3.—, Товариства Родина 20.—, Гладя 3.—, Гіллеверавта —20, Хомѣкъ —80, Прокоповича 5.—, разомъ 208.—; о. Д. Лойванюкъ, Вына-
тинцѣ 10.—; І. Грабовенскій, Долина вѣдъ: Л. 240, Д-ръ Хмелевского 220, Е. Мѣхалов-
ского 1.—, Ю. Яворского 1.—, помещикъ жер-
твы 140, разомъ 770; о. Ю. Гарасимовичъ Рыбно 5.—; о. Яковъ Косоноцкій, Подбѣльч 10.—; о. М. Косоноцкій, Радимно 5.—; Ал. Строцкій, Отыня для молодежи обохъ ТОВА-
РИСТВ 200.—; Осипъ Шухевичъ зъ пращаль-
ного концер. Бояна зъ 13/12 1901: Прихѣдъ зъ концерту 300.—; Надатки: Вп. Огонов-
скій 3.—, Левѣвъ 3.—, О. Дѣдичій 7.—, О. Чапелескій 2.—, Мохнацкій 5.—, Разомъ 320.—; Чекама черезъ Днѣстеръ вplyнуло: Комитетъ зъ Тернопольска складка 25153; о. Анаст. Свѣ-
вичъ, Кулянь 50.—; о. Ант. Яновичъ, Стру-
тинъ 4.—; о. Ем. Боберскій, Суходѣль 2.—; о. Ив. Божейко, Рокитно 4.—; о. Юл. Яримо-
вичъ, Ольховець 40.—; о. Конст. Яримовичъ, Львѣвъ 5.—; о. И. и В. Муликъ, Сѣвка 40.—; о. Мих. Бачинскій, Ричицѣ 20.—; о. Ром. Мосівичъ, Шнитковъ 4.—; о. Дав. Нестайко, Чернелица 12.—; о. Ю. Чубатый, Будилѣвъ 10.—; о. Т. Леонтовичъ, Зашкѣвъ 5.—; о. Н. Коропасъ, Рябе 5.—; о. П. Сиветунъ, Козова вѣдъ себе 20.—, А. Луцкевича 20.—, А. Ш. 4.—, Ковальского 5.—, Брацтва церк. Козова 6.—, П. Димидаса 2.—, Гуменюка 2.—, Соика 1.—, разомъ 60.—; Впр. о. С. Ткачунъ, Станиславѣвъ 20.—; Вол. Ковальскій, Себечѣвъ 10.—; Склад-
ка селянъ зъ Водникъ на руки П. Кляйна и П. Похлорского 1518, вѣдъ Я. Я. 3.—, разомъ 1818; Ольга Гаранюкъ, Остаповичъ 10.—; М. Гвятишинъ, Дембица 2.—; о. Е. и Анна Тим-
кевичъ, Бѣльковѣ 6.—; о. Л. Тараскій, Кор-
манчѣвъ 20.—; І. Барусевичъ, Дегова 10.—; о. І. Пастернакъ, Вацовицѣ 4.—, о. В. Озарке-
вичъ, Сѣльце 10.—, о. И. Мудракъ Губицѣ для молодежи обохъ Товариствъ 20.—; о. Мих. Кокуревичъ, Бѣгалъ складку зъ похорону бл.

п. Х. Паньковскаго: о. М. Мрозовскій 1.—, пнѣ: Мрозовска 1.—, К. Мрозовска 1.—, о. Ил. Пань-
ковскій 1.—, пнѣ Яр. Паньковска 1.—, о. Ник. Паньковскій 1.—, Олекса Паньковскій 1.—, о. Бр. Гоцкій 1.—, пнѣ П. Гоцка 1.—, пнѣ Ольга Гоцка 1.—, о. Гр. Калимонъ 1.—, пнѣ М. Ка-
лимонъ 1.—, о. Ф. Згорлякевичъ 1.—, о. С. Чи-
чловичъ 1.—, М. Качура 1.—, Ю. Шумскій 1.—, Левицкій 1.—, пнѣ Вербицець 1.—, о. М. Кокуревичъ 3.—, Родина помершоу мѣсто вѣнца 28.—, разомъ 49.—; о. Мих. Олексинъ, Су-
ховоля 25.—, Брацтво церковн. Сидорѣвъ 25.—, Д-ръ К. Билиньскій, Чернѣвъ 10.—, разомъ того дня 178327;

Дня 15. грудня 1901.

Михайло Диметъ и Урбанъ, кунѣ у Львовѣ 20.—; Северинъ Жуковский, натаръ въ Буковеску 20.—; Ю. Минько въ Тернополи складку: 1) за себе 2.—, 2) Е. Гиллеръ 1.—, 3) Иванъ Парахонякъ 1.—, 4) Е. Охримовичъ 1.—, 5) Е. Здерковский 1.—, 6) М. Крушельницкій 1.—, разомъ 7.—; о. Йосифъ Балько, Турлихъ 4.—; Ярина Лукьяновичъ, Городниця („Честъ Бор-
цямъ!“) 3.—; о. Іоанъ Шуровскій, Струтинъ выж. складку въ долиньскій Радѣ повѣстовѣй вѣдъ 1) Немѣла зъ Болехова 10.—, 2) о. Івана Барчака зъ Подбережа 2.—, 3) А. Гр. зъ До-
лины 1.—, 4) Адама Валіурского, шаршалка 3.—, 5) Бавмана зъ Рожнятова 1.—, разомъ 17.—; Ученики руской гимназіи въ Коломый складка 10.—; Порфирій Яремичъ, натаръ въ Подгайцахъ, вѣдъ тамошнихъ жидовскихъ интелігенцій 2980; Алекс. Фоліусевичъ, вижнѣръ въ Дрогобычѣ 10.—; о. Остапъ Скоморовскій въ Івачѣвъ гор. 1) вѣдъ мѣсячного церковного хо-
ру 140, 2) Гр. Ковалика, господаря 1.—, разомъ 240; о. Левъ Левицкій, Мостиска 5.—; Н. Н. въ Зарудцяхъ 4.—; о. Прокопій Гукъ, Пор-
хова 10.—; о. Антоній Андруховичъ, Горохо-
лина 10.—; о. Кирилъ Селецкій, Жукевъ 5.—; о. Яковъ Яхно, Ванѣвъ, складку 1) вѣдъ себе 2.—, 2) Евстахія Яхно 2.—, 3) о. Климъ Целеховича 2.—, 4) Маріи Целеховичъ 2.—, 5) Леонтия Строньского 2.—, 6) И. Г. 4.—, 7) вѣдъ громадянъ Глухова, и Иванова 1028, зъ допи-
скою: „Честъ молодежи! Народъ, що має такъ идейну молодѣжь, добѣть ся своихъ правъ!“ разомъ 2428; о. Аполонъ Сивовичъ, Снятинъ 10.—; о. Кирилъ Гаморакъ, Стецева 11.—; о. Лука Шустъ, Самолуки 10.—; о. М. Ки-
нашъ, Дѣдѣльчъ 5.—; о. Теофанъ Бородайке-
вичъ, Тростянець м. 5.—; о. Евг. Гарасимовичъ, Прибѣвъ 10.—; о. Андрей Івничъ, Иванѣвка 12.—; Алексій Ів. Руденскій Нивочина 10.—; о. Антоній Гойданъ, Збора 6.—; о. Николай Теодоровичъ, Густатинъ 8.—; Андрей Сороков-
скій, Немирѣвъ 2.—; о. Іоанъ Голейчукъ, Роз-
гѣрче 10.—; Григорій Харукъ, Куликѣвъ 10.—; о. Ілія Крайчикъ, Будиницъ 2.—; Ант. В. Гу-
менюкъ, Снятинъ 3.—; Бронимъ Давидовичъ, Снятинъ 2.—; И. Кульчикъ, Ярославъ 3.—; Спир. Ганкевичъ, Цѣльбѣвъ 5.—; Ант. Чубатый, Коломыя 4.—; оо. Василіанъ въ Добромилѣ 2.—; Др. Волод. Билиньскій, Збаражъ складку 1) о. Х. 3.—, 2) Ів. Телевачъ, господаръ зъ Кра-
совселѣцъ 10.—, 3) В. 2.—, 4) вѣдъ комитету вечерка Шевченковскаго чистый доходъ 56.—, разомъ 718; Катар. Максимовичева, Перемы-
шляны 5.—; Томко Хома, господаръ, Гнилицѣ вел. вѣдъ хлопѣвъ Гайдамакѣвъ 10.—; Дмитро Чечота въ Шалахъ вѣдъ хлопѣвъ Гайдамакѣвъ, зъ допискою: „Ганба тымъ, що нехтують на-
шій народный права тай насъ провокують, а честъ нашимъ Лѣгнѣмъ! Борѣте ся Вы, кровь зъ крови давныхъ славныхъ мучениковъ Руси-
Украины, за Вами правда и мы зъ Вами и за Васѣ!“ 1530; о. Іоанъ Бриттанъ, Торчиновичѣ 10.—; Мих. Лука, господаръ въ Стару 2.—; о. Теофилъ Даниловичъ, Петровъ зъ доп. „На-
шимъ славнымъ борцѣмъ за народну справу“ 7.—; о. Іоанъ Чмола, Улашкѣвъ 20.—; Жѣ-
ночій Кружокъ въ Калушѣ, складку: 1) И. Свѣ-
чинска 2.—, 2) С. Подляска 1.—, 3) Петрушевичъ 10.—, 4) Перегінця 1.—, 5) В. Максимовичъ 1.—, 6) Др. Куровецъ 440, 7) В. Корытовска 2.—, 8) Струтинска 2.—, 9) Петрушевичъ 11.—, 10) Ал. Козакова 2.—, 11) Іванна Рубчакѣвна 1.—, 12) Ол. Корытовска 2.—, 13) Мел. Корытовска 2.—, 14) Л. Яновичева 2.—, Л. Шпикто 1.—, А. Петрушеви-
чѣвна 1.—, Даниловичѣвна 1.—, Т. Гарасимови-
чѣвна 2.—, Лев. Бачинскій 2.—, Н. Н. 5.—, Ф. Ку-
ровича 4.—, разомъ 5940; Зоялія Петрушеви-
чѣвна 1.—, складку въ вѣ домѣ 5.—; Зюзанна въ Галѣ Строцкій, Рудиницъ 25.—; Біржинскій, Лястичѣ 10.—; о. Ник. Сварчешскій, Зальсѣ 5.—; о. З. Пасецкій, сотр. въ Люблинѣ нов. 5.—; о. Теофилъ Добрянскій, Соколовка 20.—; о. П. Плешкевичъ, Бавина 15.—; Теофилъ Ги-
лельвичъ, въ Березѣвъ 5.—; Йосифъ Габеръ въ Подгайцахъ 5.—; о. И. Алексевичъ въ Нириѣ 20.—; вѣдъ Хв. Администраціи „Дѣла“ на-
добный жертвы 11 до 15 с. м (Вп. Добродѣвъ подаетъ Ред. „Дѣла“ вѣдъ себе) 254698, — ра-
зомъ того дня 317324.

Дня 16. грудня 1901.

Теофилъ Грушкевичъ, проф. гімн. Львѣвъ 20.—; О. Ясенацка, ученица консерваторіи у Вѣдн „Дѣла неустрашимыхъ борѣвъ-позакѣвъ за Русь-Украину!“ 10.—; Др. Стахура Данило, Самбѣръ, а складку на вечерницѣхъ Андреѣ-
скихъ 18.—, б) доходъ зъ буету 1231, раз-
сомъ 3031; Др. Антонъ Горбачевскій, Чорт-
ковъ, складка: Анд. Лук. 10.—, Корнило Ман-
дѣй, 4.—, Юстинъ Деревничъ 4.—, Иванъ Сосенко 4.—, Денисъ Добромыльскій 2.—, Бу-
лицъ 1.—, разомъ 25.—; Сильвестеръ Голу-
бовскій, Перегінсько 6.—; о. Левъ Левицкій,

Бакѣвъ, складка на комерѣ въ Бѣбѣрѣ 1230; Хв. Читальня „Просвѣты“ въ Долинь коло Ягольничѣ 1420, и громадяне 1540, разомъ 2960; Хв. Читальня „Просвѣты“ въ Шульга-
нѣвъ 10.— и громадяне въ Шульганѣвъ 1602, разомъ 2602; Ів. Волошинъ, укрѣн. богословъ Шульганѣвка; вѣдъ себе 2.—, Са-
винна Хоминъ 2.—, Ольга Хоминъ 2.—, Сте-
ка Хоминъ 2.—, Іванна Ленартъ 1.—, раз-
сомъ 9.—; о. М. Зарицкій, Доброкутъ 4.—; Романъ Столярчукъ, господаръ, Томашѣвъ, вѣдъ селянъ: М. Табачукъ 1.—, Т. Сутайло 1.—, Кухаръ Столярчукъ Романъ 1.—, Т. Каминскій —40, Яць Хемій —40, М. Ко-
валь —40, Теодоръ Яцьвъ —80, п. Ізи-
доровичева 1.—, и 1.— безименно („Борѣте ся, Сыны, голосомъ могучымъ, кличемо до Васѣ хоробрій козаки! Порѣте кайданы, скните ланцюги, за нашу волю, за славу наро-
ду, нашъ Соколъ-академикъ!“) разомъ 7.—; Емиліанъ Куляцкій, Львѣвъ 10.—; Др. Евгеній Олесницкій, жертва зъ Стрия: Каса задаткова въ Стрию, часть зыскѣвъ 600.—, Др. Евг. Олесницкій 100.—, Н. Н. 200.—, Іванъ Вахнянинъ профессоръ 10.—, пнѣ Луція Вахнянинъ 10.—, Андрей Мосовидъ 5.—, о. Юліанъ и Павліна Федусевичъ 10.—, Проф. Стефанъ Дубравскій 10.—, Тома Красинскій 660, совѣтникъ Романъ Сосновскій 10.—, проф. Игнатій Гомовскій 10.—, о. Касіанъ и Зофія Петрушевичъ 10.—, Иванъ Сислевичъ 10.—, Н. Н. 10.—, совѣтникъ И. Товарищій 5.—, Ник. Левандовскій 6.—, пнѣ Марія Левъ 5.—, пнѣ Марія Корѣвѣць 5.—, разомъ 102260; Виктория Сайкова, Белъ 10.—; о. Іванъ Ку-
лицкій, Маркопѣль 10.—; Др. Малишевскій, лѣкаръ, Кульпаркѣвъ 20.—; о. Климентій Ва-
зильвичъ, Гологоры 5.—; о. Т. Доманицъ, Оль-
шаниця 10.—; о. Григорій Гайнаковичъ, Ябло-
новъ 10.—; о. Збодовскій, Зубрець 8.—; о. Юстинъ Маастерскій, Голѣ 6.—; о. Йосифъ Краснопера, Скорикъ зъ складки: Громада Ско-
ричъ 10.—, Демко Пощукъ 1.—, Йосифъ По-
шукъ 1.—, Дмитро Трачъ 1.—, Ник. Слободянъ —50, Матѣй Мельниковскій —40; о. Іоанъ Стрѣльбицкій, Подгородѣ 20.—; о. Іоанъ Доро-
жницкій, Межирѣчѣ 7.—; о. Теофилъ Скобеле-
скій, Жуковъ 20.—; о. Михайлъ Пискира, Воляка мазов. 3.—; о. Зенонъ Кравчикъ, Не-
грибка 20.—; о. Ст. Стисловскій, Ляцке вел. 5.—; о. Мих. Ширба, Жерница выж. 10.—; о. Павло Стукачъ, Тѣсна 40.—; о. Константинъ Гукевичъ, Добромилъ 10.—; о. Ів. Негребек-
кій, Зальсѣ зъ допискою: „Що здѣласте мен-
шимъ — мнѣ здѣласте“ 10.—; о. Іоанъ Ба-
ковичъ, Лисичнѣвъ 4.—; о. Іполитъ Козловскій, Стрѣльчѣ 20.—; Теофанъ Лукашевичъ, Каль-
варія ad Бучачъ 10.—; Теодозія Казановска Озеряны, вѣдъ о. В. Целевича 1.—; Ем. Це-
левичева 2.—; вѣдъ себе 4.—, разомъ 7.—; А. Калужницкій, Космиринъ 10.—; Др. Кар-
оль Давидовичъ, Перемышляны 10.—; Влади-
миръ Коростенскій, Кропивницъ 10.—; Др. Орестъ Литвинювичъ, Товмачъ 20.—; Игнатій въ Евгени Дзеровичъ, Любачѣвъ 20.—; Вас. Гаврилѣвъ, Старасѣль 5.—; Емиліанъ Чир-
нянскій, Томашѣвъ 10.—; Іоанъ Чирво-
скій, Корѣвъ 4.—; Мечиславъ Авдиков-
скій, Княжолукъ 4.—; Павло Скородин-
скій, Долина 5.—; Волод. Шаповскій, Дрого-
бычъ 10.—; Теодозій Бачинскій, Городен-
ка 5.—; Украинско-русска молодѣжь въ Бу-
чачѣ 4178; о. В. Голынятый, Шельпаки, склад-
ка парохіанъ 15.—; о. Ярославъ Бачинскій, Кошиловѣвъ 20.—, Разомъ того дня 1680 К. 51 сот.

Дня 17. грудня 1901.

О. Іванъ Матвіякъ, Яструбичѣвъ, зъ до-
пискою: „Слава Апостоламъ правды и науки!“ 5.—; Др. Михайлъ Кочиркевичъ, Ярославъ 25.—; Александра въ Христина Мацьевскій, зъ Сухо-
долу 2.—, Міся Ульванскій —40, Антонина Ульванска 1.—, разомъ 340; Рускій Кружокъ жѣночій въ Коломый, зъ забавы на св. Андрия 34.—; о. Левъ Левицкій, Фитковѣвъ, вѣдъ себе 10.—, Ярославъ Гичицкій 5.—, („Щастъ Боже, Борѣмъ за правду!“) разомъ 15.—; Г. Бра-
фотель, властитель каварія у Львовѣ 5.—; Елена Шатиньска зъ Городицѣ въ Марта По-
повичъ тамже по 5.—, „И вѣстхнѣте ся Батько нашъ Тарасъ батьковскимъ сердцемъ поблаго-
словитъ своихъ Сынѣвъ — мучениковъ за ве-
лику святу справу. Честъ и слава Вамъ Борѣ!“ 10.—; Антонъ Окпичъ, вѣдъ Выдѣль Тов. „Зоря“, Дрогобычъ 20.—; Ученицѣ школъ на-
укового закладу Стшалковскоу у Львовѣ 20.—; Н. Н. вѣдъ Н. Н. 200.—; о. Данило Таякевичъ, Закомарѣ 3.—; Юліанъ Редька, Львѣвъ 10.—; о. Александръ Кадайскій, Грушка 50.—; Павліна Отго, Львѣвъ 4.—; Дорундакова, жена адвок. Боршѣвъ 10.—; Калиновича, Потѣкъ дол. 2.—; Д-ръ Лагола за Ром. Тышованьского, Довголука 20.—; Dr. Salomon Heineberg, advocat in Drohobycz, зъ допискою: „Als Ausdruck meiner Sympathie für die um eine Idee kämpfende ruthenisch-nationale Studentenschaft, übermache ich diesen bescheidenen Beitrag für die erwählte Studentenschaft!“ 50.—; о. Йосифъ Балько, Турлихъ 1) вѣдъ жѣноского брацтва въ Турлиху 20.—, вѣдъ мужского брацтва въ Турлиху 20.—, вѣдъ жѣноского брацтва въ Верѣвъчѣ 20.—, вѣдъ мужского брацтва въ Верѣвъчѣ 20.—, разомъ 80.—; о. Теодоръ Турула въ Увнѣль вѣдъ себе 10.—, вѣдъ Ч-
талнѣвъ 10.—, разомъ 20.—; о. Діонизій Сви-
стунъ, Оплуцко 10.—; Хв. Урядъ парохіаль-
ный въ Боркахъ вел., складку зъ доп. „Боже помогай!“, вѣдъ Адель Перепелинскоу 2.—, Теофилъ Демчишинъ 2.—, Теодозій Демчишинъ 2.—, В. Фуртака 1.—, П. Вабука 1.—, А. Б.

2.—, Ю. Б. 2.—, Читальня „Просвѣты“ мѣсто телеграммы —60, и вѣдъ парохіанъ 649, раз-
сомъ 1909; Василь Иванскій, Долиняны вѣдъ себе 4.—, вѣдъ П. Дубского 2.—, разомъ 6.—; Институтки Монастыря С. С. Васильянокъ въ Я-
ворѣвъ, жертвуютъ свой малъ вкладка для за-
помоги академикѣвъ 30.—; Евгения Цеглинска, Перемышль 5.—; Олекса Пристай, Журѣвъ, складку вѣдъ селянъ: Дмитро Вульчинъ 1.—, Петро Андрухѣвъ 1.—, Федорѣвъ 1.—, Ми-
хайло Савчукъ 2.—, дробнѣй складка (вѣдъ 4 до 40 сот.) 710, разомъ 1210, зъ допискою: „Разомъ руки си подаймо! Разомъ въ лютий бѣдѣ вѣдѣмъ! Въ злуцѣ гайдамакѣвъ волю Вы-
боремъ собѣ якъ стѣмъ!“; Тарасо и Богданко Витвицкій, въ Гаврилѣвъ, „И мы вышываемо народный обовязокъ та складаемо хочъ дробнѣй датокъ на жертвенникъ для славныхъ нашихъ академикѣвъ 1.—; Йосифъ Зальцъ въ Пере-
гінськоу, складку: о. В. Неблѣвѣць 20.—, Йо-
сифъ Іцковичъ 10.—, Мавреръ 5.—, Йосифъ Зальцъ 5.—, Емилъ Фішъ 5.—, С. Літаверъ 5.—, о. Йосифъ Дикій 2.—, Стефанъ Процякъ 2.—, М. Фішеръ 4.—, А. Б. 2.—, Йосифъ Па-
вловскій 2.—, В. Ячвиньскій —50, пнѣ Неблѣ-
вѣць 3.—, пнѣ Дика 2.—, пнѣ Голубовска 2.—, пнѣ Зальцова 2.—, пнѣ Ольга Сембрато-
вичъ 2.—, пнѣ Ольга Неблѣвѣць 1.—, Воло-
димиръ Неблѣвѣць 1.—, Йосифъ Мохъ 2.—, разомъ 7750; о. Емиліанъ Боберскій, Суходѣль, складку: Іванна Боберска 4.—, о. Тео-
филъ Задорекій 2.—, Анна Задорекка 2.—, Зофія Задорекка 1.—, разомъ 9.—, разомъ того дня 75609.

Дня 18. грудня 1901.

О. Северинъ Борачокъ, Яковѣвъ, зъ ака-
дисту вѣдъ парохіанъ 11.—; Андрій Кор-
нелія 10.—; Иванъ Бачинскій, богословъ 4 року вѣдъ: о. Зенова Сѣминювичъ, Го-
стовъ 20.—, о. Іоана Гордѣвского, Шма-
ковѣвъ 10.—, о. З. Дудиньского, Чортковъ, жер-
твы вѣдъ знакомыхъ 50.—, Волод. Залужного, укрѣн. богосл. Бураковъ, вѣдъ громадянъ Слободки 1456, вѣдъ мѣсячного пароха 544, вѣдъ о. Льва Дѣвтерьянского, Озеряны 20.—, раз-
сомъ 120.—; Евг. Сложарскій, Закопане 10.—; Ор. Авдиковичъ за Д. К. 20.—; Іоанъ Чучманъ зъ Буска 3.—, вѣдъ І. Девиньского 1.—, разомъ 4.—; о. Теод. Василікъ, Стрѣльва, вѣдъ се-
лянъ: Ник. Бучакъ 2.—, Ів. Бучакъ 2.—, Вас. Бучакъ 2.—, Ілько Круць 2.—, Ник. Чупрунъ 1.—, Мик. Круць 1.—, Фема Орачунъ 1.—, Ів. Круць 1.—, Круць 1.—, Т. 1.—, Кутъ 1.—, Бучакъ 1.—, Х. Х. 1.—, Юрій Полякъ —20, Ф. Береза —40, Анд. Ничай —40, С. Береза —20, Зарубинскій 1.—, парохіанъ Стрѣльки 5.—, парохіане Охримовѣвъ 276, раз-
сомъ 2676; Ол. Файцаръ, нач. гром. Розно-
шницѣ вѣдъ громады и громадянъ 1840; о. Анд. Тимусъ, Гумниска 2.—, вѣдъ Стефана, Олесѣ и Влодѣвъ Тимусѣвъ по 2.—, Василь Па-
сека 2.—, Ант. Матла 2.—, зъ нагоды вмѣнявъ 4.—, разомъ 16.—; о. Петро Патрילו, Кобыло-
волоки, складка на зборахъ Читальнѣ, поло-
вину богословамъ, половину свѣтцѣмъ, разомъ 2713; Александра Огоновска, Судова Вишня 10.—; Іос. Савчинскій, Брмаковъ 20.—, вѣдъ Читальнѣ 20.—, вѣдъ брацтва 6.—, разомъ 46.—; о. Т. Ковальскій, Явче, вѣдъ себе и бра-
цтва 13.—; о. Йосифъ Домбчевскій, Викторѣвъ, вѣдъ громадянъ 515; о. Григ. Вацкиъ, Под-
гайчакъ 10.—; о. Левъ Гриневичъ, Шумляны 5.—; о. Титъ Ковальскій, Спасѣвъ 10.—; о. Алекс. Билиньскій, Вовчѣвъчѣ 5.—; о. Миха-
иль Горчинскій, Фалши 5.—; о. Дан. Пирѣвъ, Титаны 16.—; о. Левъ Пасецкій, Зверѣвъчѣ 10.—; о. І. Красницкій, Березѣвъ 2.—; о. Влад. Ка-
лужницкій, Издѣбка 5.—; о. Артемій Авдиковичъ, Новица 4.—; о. Алексій Ивасювка, Дубно 2.—; о. Романъ Кувчевичъ, Новица 10.—; о. Густавъ Дроздовскій, Кійданцѣ 2.—; о. І. Ле-
вицкій, Гушанки 10.—; о. Келестянъ Кульчи-
цкій, Подгайчакъ 8.—; о. Мих. Левицкій, Шу-
ровичѣвъ 5.—; о. Мих. Стецевъ, Чайковичѣ 10.—; о. Алекс. Здерковский, Крушельниця 5.—; о. Діонизій Домбровскій, Королева рус. 5.—; о. Мих. Ладжвинскій, Береска 10.—; о. І. Под-
ляска, Кобыльниця вол. 10.—, Н. Н. 2.—, Н. Н. 1.—, П. Б. 2.—, В. Т. 1.—, разомъ 16.—; о. Кароль Должницкій, Зѣболки 4.—; о. Григ. Словницкій, Козѣвъчѣ 20.—; о. Вас. Лиско, Бускъ, зъ вѣча: о. В. Бѣзскій 10.—, о. Вас. Лиско 10.—, Анд. Чучманъ 2.—, Гіларій Ваньо 2.—, П. Л. и А. Й. 3.—, о. Г. Гукковскій 150, Мих. Романшинъ 2.—, З. Чучманъ 1.—, Н. Бойко 1.—, І. Туркевичъ 1.—, П. Кл. Бѣзска 250, В. Чучманъ 2.—, С. Чучманъ 3.—, Григ. Жол-
танецкій 1.—, Анд. Левицкій 2.—, Гус. Турке-
вичъ 1.—, П. Подольскъ —40, М. Івашкѣвъ —40, Ник. Бутковскій —40, П. Гнатшинъ —20, І. Чучманъ —40, разомъ 4680; о. И. Гавацкій, Перемилѣвъ 2.—; о. Л. Романовскій, Рипанка 4.—; о. И. Смеречинскій, Ворона 5.—, Каролина Роткевичева 5.—, разомъ 10.—; о. Ем. Гавришъ, Бѣбчанъ 20.—; о. Юл. Левинскій, Ровгадѣвъ 5.—, П. М. Ле-
винска 4.—, П. Ол. Чемеринска 5.—, о. Гр. Селянскій, Рожнѣвъчѣ 2.—; о. И. Герасимовичъ, Кривѣ 4.—; Ілія Котовъ, Хотимиръ 10.—; о. В. Волосѣвъ, Прилѣбчѣ 2.—; о. И. Стрыскій, Перемышль 30.—; о. Ом. Чай-
ковскій, Глубоцьокъ вел. 20.—; о. Вол. Мартин-
ковъ, Сколѣ, вѣдъ себе и прочихъ интелігенцій въ Сколѣвъчѣ 34.—; Амб. Крушельницкій, Бѣла 20.—; о. І. Павлусевичъ, Долга 5.—; о. Ф. Ор-
тинскій, Топольниця 3.—; о. Іос. П. Чу-
батый, Кіданѣвъчѣ 10.—; о. Теод. Левицкій, Топольниця 3.—; о. Л. Авдиковичъ, Ива-
чѣвъчѣ гор. 10.—; о. Назаръ Чабанъ, Пере-
мышль 10.—; П. П. Косовичъ Навропка 2.—,

вѣдъ А. Навроцкій 1—, разомъ 3—; о. Мих. Мосора, Поручикъ 5—; о. Тома Мелешевскій, Вѣдъ ад. Грималовъ 5—; о. Левъ Манушскій, Яхвѣвъ нѣм. 5—; Володимиръ Лицаръ Федоровичъ, вѣдъ 50—; о. Ник. Лужницкій, Сорочко 20—; о. Ом. Долыньскій, Подосновъ 10—; Іосифъ Капко, нотаръ, Любачевъ 20—; о. В. Медвѣдскій, Любичъ 5—; о. І. Рєзакевичъ, Хмилѣвка 4—; о. Евг. Чубатый, Деревляны 5—; о. І. Залуцкій, Тереблѣва 20—; Меланія Жарка, жена пароха, Гудило 5—; Мих. Концунякъ, Обертнъ 3—; І. Левинскій, Львовъ 30—; П. Лопачинскій, Подосновъ 2—; о. Вол. Була, Володимиръ 6—; о. І. Кузьмичъ, Бруховичъ 20—; Богданъ Буликъ, Львовъ 5—; о. І. Парилочка, Злоце 10—; о. Ант. Яцѣвъ, Шутковъ 4—; о. Северинъ и Марія Левинскій, Фирлевъ 10—; Ярославъ Лучаковскій, Коростовичъ 6—; о. Д. Зарицкій, Августѣвка 10—; І. Шеховичъ, Коловничъ 5—; І. Яриновичъ, Шоломъ 10—; о. І. Охримовичъ, Грабовецъ 10—; М. Миколайчукъ, Кулячківъ 20—; о. Т. Ефимовичъ, Поповъ 20—; о. Т. Савула, Дмитровичъ, складку по поминаннямъ богослуженію въ Николівцяхъ 12 1/2, 1901 о. дек. Львовъ, о. Т. Савуло, о. К. Пасѣвичинскій, о. Мадаревичъ, о. Шведанскій зъ Подзая, о. С. Куляччинъ зъ Вошацевъ, о. І. Кушнѣрмъ зъ Волячинецъ, о. Бовенко, и о. І. Матковскій разомъ 52:20; о. Левъ Панцъ, Тулголови 10—; о. С. Савула, Тереблѣва 5—; о. П. Дуркотъ, Яблоня поля, 5—; Мичакевичъ Лавриковъ для старон партій 10—; о. Левъ В. Саламонъ, Каменка львна 5—; о. Сильв. Стецякъ, Каменка старе село 12—; Тома Дукевичъ, Цышки 20—; о. Іоанъ Грабовенскій, Добровляны 10—; Марія Гумалевичъ, жена радц. суд. Коломыя 20—; о. І. Миконовичъ, Канарѣвъ 5—; о. Колодницкій, Яновича 4—; о. Т. Ковальскій, Явче 3—; о. Т. Березовскій, Дубравка 6—; о. В. Залескій, Журавинъ 4—; о. Ник. Малый 10—; Савинъ Теодоровичъ, Ракѣвъ 5—; о. І. Шуховскій, Бродковъ 10—; о. Дан. Бастановскій 25—; Мих. Кобиланскій 10—; о. Сев. Стрѣльбицкій, Савидковъ 10—; Н. Гечнякъ 1—, вѣдъ парохіанъ 4:10, разомъ 15:10; о. Алекс. Капустинскій вѣдъ брацтва церк. въ Прошовѣ 10—; Стеф. Стефановичъ, Мельничъ 4—; о. Збудовскій, Зубрець 10—; о. І. Кучинскій въ Бушу 1/2 акад. 1/2 богословствъ: П. В. 4—, п. В. 1—, П. Г. 1—, п. Н. 1—, п. Бор. 1—, громадяне въ Бушу 30—, разомъ 38—; Манастерскій, Затѣра, 5—; Г. І. Ю. 3—, Г. Хм. 2—, разомъ 10—; Боднаръ въ Олеську 10—; С. Левичкій, власт. реалън. Станиславъ, 10—; І. Келебай 2—, разомъ 12—; о. Несторъ Рудницкій, Яблѣнка, складку на соборницю въ Порогахъ: о. Мих. Галиковскій 20—, о. В. Паукъ 10—, о. К. Чачовскій 10—, о. Т. Билинскій 10—, о. В. Горднскій 6—, о. Н. Левичкій зъ Сливковъ 3—, о. П. Левичкій 2—, о. Велигорскій 4—, о. Д. Садлѣйскій 1—, Г. Калитко 3—, К. Греглеръ 1—, Н. Н. 10—, Товариство мисливыхъ вѣдъ Кливовъ 8—, разомъ 78:10; разомъ того дня 1.522.64.

Дня 19. грудня 1901.

О. пралать Нандоръ Долыньскій, Львовъ 5—; Наталія Чапельска, Львовъ, замѣсть Миколаѣвскихъ дарункѣвъ 20—; Олена Рошквичева, Львовъ, за Микол. дарунка 10—; Евка Кроншталь, служниця Львовъ 1—; о. І. Токаръ, Вишнѣвичъ, вѣдъ Ант. Могильницю, вдовы по сов. суд., мѣсячну вкладку за грудень и сѣчень 20—; о. Пюлпѣт Окуновскій, Яворѣвъ к. Косова рату за сѣчень 10—; Д. Лопатинскій, Гусятинъ, датки вѣдъ Русинѣвъ, прихильныхъ Поляковъ, Читальнѣ „Провѣсть“ и двухъ хлѣбоборѣвъ 31:40; Рука Читальнѣ въ Скалатъ 20—; Волод. Стефановичъ складку: о. Стефановичъ, Куты 10—, дръ Куликъ 10—, Ломей 4—, Волошинъ 2—, Григоровичъ 10—, Пукановъ 10, Сорочковскій 10, Козыкевичъ 8—, Шл. Косѣвъ 2—, о. А. Гелитовичъ 5—, Леонтина Гелитовичъ 10—, Антонина Гелитовичъ 10—, Марія Гелитовичъ 4—, о. Марк. Шанковскій, Москаловъ 10—, Марія Стефановичъ 3—, Т. Витковска 6—, Е. Позванскій 2—, Рачинскій 1—, Ганяковскій 1—, Галицкій 1—, Раставецкій 4—, разомъ 123—; о. Сильв. Дрогомерецкій, Ілнѣвъ 12—; о. Теод. Муровичъ, Лолнъ 3—; о. Мих. Сапрувъ 14—; о. Ів. Боднаръ, Дмитровъ, вѣдъ себе и родины 20—, вѣдъ рускихъ парохіанъ 10—, разомъ 30—; о. Алекс. Решетилочка, Зелена 10—; В. Е. Ганкевичъ, Деревляна 5—; о. Лук. Овчаревскій, Млана, Чит. „Провѣ.“ 30—; Іванъ Дурдѣла, господаръ, Вишнѣвичъ 2—, Микола Дурдѣла 2—, Вас. Белзекій 1—, Семко Захарковъ 1—, Левъ Гриневичъ 2—, С. Юрєвичъ 1—, А. Гриневичъ 2—, разомъ 11—; о. Шуровскій, Нинѣвъ, вѣдъ селянъ Внеса дол. и гор. 10—, вѣдъ свои родины 3—, Параска Гапухъ, дѣвична селянска 1—, разомъ 14—; К. Рогозинскій, Бучачъ, вѣдъ Ник. Дичковскаго 10—; о. Ом. Глѣбовицкій, Циганы 7—; Симоновъ Барановскій, нотаръ въ Кимполонту 10—; о. І. Терешкевичъ Воробѣвка, зъ акафисту въ Курбѣвахъ 7:14; о. Романъ Чайковскій, Тарнава гор. для обохъ Комитетѣвъ 10—; о. Іванъ Кушѣвъ, Дыдѣва 4—; о. Теодоръ Сапрувъ, Колодубы 5—; о. Іванъ Степановъ, Вишнѣвичъ 5—; о. Іоанъ Токаръ, Вишнѣвичъ 10—; о. Нандоръ Темницкій, Беремѣвъ 10—; о. Іосифъ Сохоръ, Кошилѣвъ 4—; о. Евгений Дудкевичъ, Утечко 4—; о. Константинъ Целевичъ, Кальне 5—; Хв. Брацтво въ Зеленой 20—; Н. Н. (не желающій подати имени) 1.000—; разомъ того дня 1480:54.

Дня 20. грудня 1901.

Б. Тиховскій въ Тарновъ вѣдъ Вп. Лушескаго, въ Тарновъ 5—; о. Мих. Попель, Лиле, вѣдъ себе и парохіанъ („Честъ Вамъ молоді борці! Постойте крѣпко за правду святу, а побѣда певна!“) 10—; Галъ Кордуба,

Бережаны 15—, о. М. Соневицкій 5—, Витовтъ Яворскій 1—, разомъ 21:21; Р. Залозецкій, Львовъ 50—; о. Ник. Анастасѣвскій, вѣдъ себе и громадянъ Сапогова 7—; Д-ръ Миронъ Яхѣвъ, Сокаль, зъ партій тарока 6:20; о. Левъ Лаврецкій, Залуква вѣдъ себе и зб. складокъ (Павлина, Вѣра, Теодора и Марія Трусевичъ зложили 5—) 42:70; Киприанъ Малъ, Гадичковъ, складку: о. Сеневицкій 4—, Горбалъ 5—, Ром. Хомишинъ 2—, Іо. Боднарчукъ 2—, Читальня 10—, пѣв. Сѣмѣновича 1—, Іо. П. 1—, Малавъ 1—, Полотнянка 1—, Угляръ 1—, Гр. Баннъ 1—, Миколайъ 1—, Ч. П. 1—, К. М. 1—, Ф. Рєсевичъ 1—, П. Фирманюкъ 1—, Грѣвъ 1—, Т. Бабнъ 1—, І. Боднарчукъ 1—, Т. Навроцкій 1—, Т. Боремскій 1—, Боднаръ 1—, М. Бабнъ 1—, П. Фирманюкъ 1—, Ст. Украинецъ 1—, Т. Хомишинъ 1—, Коетъ Хомишинъ 1—, М. Хомишъ 1—, І. Скобелскій 1—, П. Дячокъ 1—, І. Навроцкій 1—, М. Бодварукъ —45, С. Фирманюкъ —20, Н. Навроцкій —20, І. Зєльнскій —20, М. Бабнъ —5, („Буде селодша тюрма, якъ кожде село поплє для особи колька коровъ.“) 50:10; П. Хомицкій, Гусакѣвъ складку мѣсяцъ 32—; о. І. Фомієвъ, Скнилѣвъ („Мѣсто выдатковъ свѣточныхъ и приему въ день именинъ складку на потребы академічной молодежи 80—, кожда руска родина нехай памятає про нашихъ „тайдамаковъ“ о. Генрикъ Ільницькій, Унячійъ 4—; о. Мих. Кордуба, Сушо 10—; о. І. Дрималикъ, Волоща 10—; о. Андрей Телєвъ, Ожмолъ 15—; о. Іо. Филиповичъ, Дубъ 4—; о. Анат. Лотоцкій, Тростянець 6—; о. І. Одрогоръ, Живачѣвъ 5—; о. Вас. Кункевичъ, Тарнава 10—; о. Ант. Бєсидъ 4—, 14—; о. Вол. Паалъ, Воробѣвичъ 5—; о. Ев. Стульничкій, Вербоцевъ 6—; о. Мих. Петровскій, Ільничъ 10—; о. І. Кобриничъ, Жупанъ 20—; о. Ант. Захаревичъ, Вышатѣвъ 6—, Читальня 5—, Церква 5—, Спѣлка оцади. и пож. 5—, вѣдъ парохіанъ 3—; о. деканъ Кривачъ 6—, разомъ 30—; о. Іосифъ Шанковскій, Чанижъ 10—; о. Яхѣвъ Краснопера, Подгайчакъ 4—, Громада Подгайчакъ зъ Дворисками 8—, Гром. Погорьцѣвъ 2:76. Н. Мохъ 1—, Н. Скотинный 1—, К. Кметъ 2—, М. Цимбалъ —90, П. Миколѣвъ —40, П. Миколѣвъ —50, І. Музика —40, Н. Давидѣвъ —40, Меланія и Зоня К. 2—, о. Яхѣвъ Краснопера 4—, разомъ 23:36; о. Викторъ Мазикевичъ 25—; о. Стеф. Крижановскій, Лѣбохора 8—; о. Софронъ Левацкій, Стригачѣвъ, складку въ Читальнѣ: о. С. Левичкій 2—, Н. Лапшинскій 1—, І. Кабанъ 1—, Н. Цирановскій 1:80, Л. Заржецкій 1—, Ф. Кузенько —40, А. Пташникъ —40, М. Продавъ —40, разомъ 8—; о. Евг. Мальчанскій, Ч. св. В. В. Лавровъ 10—; о. Ант. Бачинскій, Клівко 10—, Читальня 10—, Тимко Ковтувъ 11—, Мих. Ковтувъ 2—, Г. Голубякъ —80, Іванъ Тершаковецъ —50, М. Тершаковецъ —20, Н. Тершаковецъ 1—, Гр. Огасюкъ —30, І. Колдубецъ —50, П. Тершаковецъ —20, І. Холєвнскій —40, Ф. Ковтувъ —20, М. Хвнякъ —40, М. Федикъ —20, Г. Тершаковецъ —8, Ф. Федакъ —20, А. Сорока —8, Гр. Рубаха —20, С. Бокала —8, І. Гоевъ —40, М. Радевичъ —50, Одарка Бачинска —76, 40—; о. Іоанъ Привелонскій, Фльоринка —10; о. Авдіѣ Билинскій, Глушківъ 10—, вѣдъ селянъ Глушкова 12:20, 22:20; о. А. Зарихта, Шляхтинъ 10—; о. Петро Тустановичъ, Улючъ 5—; о. Онуфрій Кривинскій, Голнъ 10—; о. Іосифъ Нижанковскій, Дѣдушнѣ вел. 20—; о. К. Паапъ, Цвѣржа 4—; Андрей Лукашескій 4—; о. Мих. Махалевичъ, Чернилѣвъ рус. 20—; о. Гр. и Марія Калыновъ, Ришкова воля 10—; Kazimierz Siatecki в товаришъ Жураки 4—; Д-ръ Вол. Дроздовскій, Нове село 5—; Рука Бєсѣда въ Тернополѣ, збѣрку на комѣрѣ 12:1—, мѣсцевій Добродѣѣ тигулома мѣсячныхъ ратъ 49—, разомъ 170—; о. Іосифъ Ярославичъ, Лубяки ниж., вѣдъ: о. Декана Пз. Рейтаровскаго 10—; Іванъ Дудкевичъ, Рудно 20—; Іосифъ Куницкій, помядистеръ, Лѣско 4—; п-на Богдана Рогозинска, Бучачъ 1:50; о. П. Чумакъ, Озерянка вѣдъ громады Цецова 4—; І. Ярема, Дрогобычъ 1—; Хв. Народна Торговля у Львовѣ 375—; Д-ръ Шасный Сельскій, Львовъ 100; п-на Клядія Лисневца, слух. сем. уч. въ Червѣвцяхъ 4—, Леонтія Лисневца 4—, Ірина Лисневца 2—, о. Емануиль Лисневскій, Космачъ 20—, („Для ектельцѣвъ честныхъ, що въ нерѣвній борѣ за права Руси за раны Игоревъ пострадали“) разомъ 30—, Разомъ того дня 1407:27;

Дня 21. грудня 1901.

І. Біликоскій, Львовъ 6—; о. І. Чапельскій, Львовъ 30—; Складка вѣдъ администраціи „Дѣла“ 482:57; о. І. Парайко, Станиславъ вѣдъ С. Стеблєцкаго 5—, о. Кархутъ 2—, Гілевичъ 2—, разомъ 9—; о. І. Лѣтнискій, Чуква 10—; Д-ръ І. Струтинскій, Лѣско вѣдъ прихильного Поляка 10—; Марія Выханска, Золочѣвъ 20—; о. П. Ганкевичъ, Утепекъ, 1) вѣдъ себе 4—, 2) Гницкій 3—, 3) Іванѣвъ 2—, 4) Парохіане зъ Утепекъ 6—, разомъ 15—; Анна Подляска, Гладѣшѣвъ 3—; о. І. Кордасевичъ, Цетула 6—; о. П. Тымычоракъ, Дашава, вѣдъ себе 20—, вѣдъ громады Дашава 10—, Крамница Читальнѣ 10—, разомъ 40—; о. Василькевичъ, Лужокъ гор. 5—; о. А. Говда, Угнѣвъ 4—; о. Корбрийскій, Раковецъ 13—; о. Н. Гомза, Молодичъ 10—; Гр. кат. Урядъ парохіальный въ Радочинъ 6—; І. Тымынскій, Грѣбѣвъ 6—; Боднарскій и А. Турко, Горлицъ 14—; о. А. Руденскій, Ягольниця, вѣдъ себе 5—, А. Б. 1—, Р. О. 1—, Н. С. 1—, разомъ 8—; о. Н. Грегоровичъ, Яловецъ 10—; Іо. Калужинскій, Дубедко 10—; Дм. Денъко, Бурштинъ; В. Лѣтнискій 5—, І. Тєльховскій 2—, С. Крѣйковскій 1—, Д. Денъко 4—, Д-ръ Рурбѣръ, адвокатъ 4—, Д-ръ Дойлевскій, деп. адв. 2—, С. Луковскій 1—, Голѣурскій 2—, разомъ 21—; о. В. Гарухъ, Грабѣва 4—; Ольга Абра-

гамовска, Куропатники 5—; о. В. Подсеонскій, Белзѣвъ, вѣдъ себе 10—, Софія Подсеонска, Белзѣвъ 2—, Парохіане зъ Белзѣвъ 3—, разомъ 15—; Іо. Проскуринскій, Устє и. Прут вѣдъ о. Боднарчука и К. Омишука 20—; Н. Крайчикъ, Липовець, 1) вѣдъ себе 4—, 2) Брацтво церковне въ Липовцѣ 4—, 3) Н. Н. 4—, разомъ 12—; о. А. Баличскій, Черемхѣвъ 10—; І. и М. Заулякъ, Рожиска 10—; о. А. Танзакоскій, складка селянъ зъ Дашава и Подочанъ 16:46; Д. Полъшукъ, господаръ Іванчѣвъ долъ, 2—; о. Е. Ярославичъ, Хашоване 4—; Текля Сембратовичъ, Пацковъ 20—; о. С. Борысь, Хлѣпѣвъ 4—; о. І. Отто, Лшнъ 10—; В. Вивалска, Станимиръ 2—; о. В. Каргуть, Подгайчакъ 2—; О. и В. Котысѣвъ, Телешница 10—; о. М. Струтинскій, Скаврява 5—; о. М. Омишечъ, Коростовичъ, 1) вѣдъ себе 20—, 2) О. Драгуль 1—, 3) А. Кришляка 1—, 4) Гр. Гавришинъ 1—, 4) А. Андрухѣвъ, Коростовичъ —80, 5) Парохіане Коростовичъ и Стасекъ вѣдъ 16:20, разомъ 40—; о. С. Дибетрянскій Рєчнѣвъ 10—; Д-ръ Лук Лѣтнискій, Черемхѣвъ 50—; М. Мойсєвичъ, нотаръ Залѣцѣвъ 30—; А. Пастушєвъ, Рашѣвъ зъ складокъ 12:90; Текля Завѣдовска, Станиславѣвъ, складку Русинѣвъ, учители семинара 11:20; Марія Карановичъ, складку на Николаѣвскихъ вечерницяхъ, Станиславѣвъ 32:14, разомъ того дня 1075:27.

Дня 22. грудня 1901.

о. П. Калыновичъ, Шашковѣвъ 5—, О. Пудякъ 1—, разомъ 6—; В. Навроцкій, Тереблѣва 4—; о. О. Вергунъ, Дебєславѣвъ, складку на празнику 10—; І. Тисовецкій, нач. Народ. Торг. Коломыя: о. С. Павлюкъ Іляди 1—, о. Вергунъ Дебєславѣвъ 2—, о. І. Бурачинскій Кияждѣвъ 4—, о. Дворянинъ 4—, Іо. Гнатюкъ, Коломыя 5—, о. Авдр. Завацкій, Микитинъ 3—, Гофбауеръ, майоръ Коломыя 1—, разомъ 20—; Балтаровичъ, Глѣпаны: на именинахъ у о. Макуха въ Валучинъ 7—, І. Дмитришинъ —50, Мавръ Грегель 1—, І. Юрайда 2—, М. Продзевичъ 1—, Гр. Галай —60, М. Чарковский —20, С. Павлюкъ —20, М. Скибинскій —41, Вертипорхъ —24, С. Кришталь —10, разомъ 13:25; Касіанъ Куницкій, Станиславѣвъ 50—; Іоанъ Стефановичъ, Рєшѣвъ, вѣдъ тамошнихъ Русинѣвъ 18—; Петро Бугѣвъ ц. к. нотаръ, Краковецъ складку на ювилею 30 лѣтъ службы нотаръ. Савина Будзиньскаго въ Перемишлѣ 77—; Григорій Цєлянскій, Перемишль: о. Риванѣвъ 2—, о. Калужинскій 2—, Лискевичъ 1—, о. Кручковскій 10—, Рука Бєсѣда въ водчуту 18—, о. Пирѣжѣвъ 2—, Д-ръ Шайнбахъ 5—, о. Виницкій 5—, о. Сєлєзѣнка 5—, Н. Н. 1—, разомъ 51—; о. Іоанъ Билинскій, Грядъ 4—; о. Мих. Шведанскій, Подзая: Читальня 4—, Церковь 10—, зъ акафисту 23:33 складка селянъ 14:50, разомъ 51:83; о. І. Мудрый, Бонарѣва 3—; о. Волод. Куницкій, Камяники, вѣдъ Миколи Х. мѣсто гуцнахъ именинъ 10—; Мих. Шумило, Цяковъ 4—; о. Юрій Коняковскій, Тумиръ 4—; о. І. Латоровскій, Долна 20—; о. Грицакъ Ч. С. В. В. Погоня, 6—; о. Дорогей Федоринчукъ 3—, разомъ 9—; о. Альбинъ Добрянскій, Волосанка вел. 10—; о. Богданъ Еліашевскій, Гуменецъ 10—; о. С. Кортовскій, Телешница 3—; Кружокъ Тернопільскихъ Пань жертвує чистый дохѣдъ зъ комѣрку, що вѣдѣвъ с. 15/12. с. р. мѣсто концерту въ Тернополѣ 100—; Рука Бєсѣда въ Тернополѣ 30—; о. Мих. Попель, Гомѣвъ 4—; о. Вас. Левичскій, Дичківъ 12—; о. Алекс. Мійскій, Кєшѣвна, збѣрку въ церквѣ 4—; о. Климъ Калинскій, завѣд. Надѣвъ 2—; о. Левъ Курмановичъ, Запѣтовъ 10—; о. Вол. Дорошъ, Выбранѣва 4—, зъ акафисту до св. о. Николая 9:60, 13:60; о. Мих. и Софія Татомиръ, Лужокъ долъ 6—; о. Евстахій Цурковскій, Настасѣвъ, 10—, вѣдъ парохіанъ черезъ о. Колыанскаго въ частъ поблагословєна церкви на св. Николая 20—, разомъ 30—; Юстинъ Котовичъ, Мостиска 4—; о. Корн. Вовѣдка, Серики серед, Алекс. Вовѣдка 4—, Т. Вовѣдка 1—, Костъ Голѣвъ 1—, Іванъ Лапчакъ 1—, о. Корн. Вовѣдка и парохіане 30:72, разомъ 37:72; Марія Мосєвичъ, Дѣбрѣвъ 10—; о. Епифаній Роздольскій, Соколовъ, вѣдъ себе и парохіанъ „Даръ св. Николая“ 6:10, разомъ 22, 12 647:50.

Дня 23. грудня 1901.

О. Евгений Ляховичъ, Литовиско 40—; Іоанъ Пальчинскій, Дрогобычъ 2—; Кароль Волошинскій, Перемишль 10—; о. І. Татомиръ, Черхава 10—; о. Петро Чумакъ, Озерянка 5—; Ольга Чумакъ 4—, Наталка Чумакъ 1—, Громада Озерянка 10—, Брацтво церковне 10—, Брацтво церковне Цецова 6—, разомъ 36—; о. Онуфрій Чубатый, Панабѣвъ 10—; о. Іванъ Киприанъ, Немирѣвъ 2—, Парохіане Немирѣва 14—, Брацтво церковне 4—, Читальня Провѣсть 2—, разомъ 22—; Ольга Кордубѣвна, Бережаны, складка збѣрана паннами Кордубѣвными на вечерку св. Николая въ Бережанахъ 102—; о. Александеръ Хтєй, Бєньова, вѣдъ себе и крамницѣ въ Бєньовѣ 10—, Луцъ Гриней, зарѣбникъ-самоукъ зъ Бєньовѣ 10—, разомъ 20—; о. Гнатъ Вахнянинъ, Сѣнява 10—, о. Романъ Пасѣвичинскій 10—, Галъ Терлецка 5—, Оля Вахнянинъ 2—, М. Ластовецка 2—, Ант. Булатовичъ 2—, Евгєнія Сохацка 10—, Осипъ Терлецкій 1—, Киріло Робакъ 1—, Іванъ Чеховичъ 5—, В. Мартининовичъ 3—, М. Мартининовичъ —40, Ф. Дрималъ 2—, С. Коношецка 2—, Козловскій 2—, С. Туриянскій 2—, І. Ходанъ 2—, О. Крупко 2—, Лєвичкій 1—, Марія Сидѣръ, селянка 1—, разомъ 65:40; Діонзъ Грицаца, Волчківѣвъ 2—; о. Василь Яремкевичъ, Волчє гор. 10—; Слюсарчукъ, Рушуръ 3—; Д-ръ Могильницкій, Рогатинъ, складка Русинѣвъ въ реставр. Штадмилера 11—, складка въ домѣ о. Сабата въ Помонатахъ на св. Николая 29:20,

разомъ 40:20; Ярославъ Бѣланскій зъ св. Миколаѣвскихъ вечерницъ 10:62; Молодѣвъ ц. к. семинаріи учительской въ Самборѣ 12:30; о. Алексєй Волянскій, Криворѣвѣ 25—, Марія Волянска 5—, Громадяне 8:60, разомъ 38:60; Іванъ Солодухъ, агентъ „Дибетра“, Любича Князѣвка 4—; С. К. зб. Львова 10—; о. Кароль Брѣній, Фрибургъ (Швайцарія), „В мѣсто гратуляцій всімъ моимъ своимъ і знакомимъ „Вєселыхъ свѣтъ“ і в мѣсто рѣздового даруночка для Теклі, посылаю єю малу лєтту на фонд запомоговий для смѣлыхъ борцѣвъ за укр.-русскій унїверситетъ у Львовѣ“ 14:27, разомъ того дня 462:39.

Дня 24. грудня 1901.

Директоръ Борковскій вѣдъ Н. Н. 11:60; Украинка зъ Украины 100 рублѣвъ поєла курсу зъ 24/12 1901 253—; Д-ръ Р. въ Пѣль 20—; Д-ръ А. Чайковскій Бережаны 20—; о. Д. Калынскій Олшанца, 10—; В. Петровскій Розношинъ 5—; о. П. Дудинскій Огнєвичѣвъ: вѣдъ Брацтва мужеского и жѣночого здаєсь Огнєвичѣвъ 20—, вѣдъ Брацтва мужеского и жѣночого здаєсь Городицѣ 12:31; о. І. Брѣковичъ Кривенькѣ: вѣдъ себе и панъ Глєны Брѣковичъ 7—, Парохіане зъ Кривенького и Васильковецъ, зъ соборного акафисту 10:73, п. п. Навроцкій 3—, разомъ 20:73; о. П. Євєрскій Глєшава 10—; о. А. Вергановскій, Шенячани для питомцѣвъ вѣдъ панъ Гл. Вергановскій 2—, вѣдъ о. Ал. Вергановскаго 2—, зъ акафисту св. Николая 2:40, разомъ 6:40; Я. Малиновска, Жовква 10—; о. І. Любончъ, Оєтрѣвъ зъ соборного акафисту на св. Николая 9:46; вѣдъ о. М. Гайдукевича 1—, вѣдъ Анны Догоня 1—, о. І. Любончъ 1:54, разомъ 13—; Д-ръ М. Долинскій, Перемишль 20—; о. М. Шведанскій, Подзая вѣдъ себе 20—, пѣв. Стефанія Шведанска, Подзая 10—, п. а. Маріяка Шведанска 4—, Читальня Провѣсть въ Наклѣ 4:33, разомъ 38:33; А. Скобелскій, Золочѣвъ 20—; о. Е. Пасєцкій, деканъ, Вишенка вел. складку, вѣдъ себе 5—, о. М. Яцшинъ 10—, о. П. Жолєвичъ 5—, о. А. Пасєцкій 2—, о. П. Радикевичъ 5—, о. М. Держѣ 4—, о. Н. Стрѣльбицкій 3—, о. Л. Харламповичъ 2—, о. С. Буповскій 4—, о. В. Марматъ 2—, о. І. Лагола 3—, о. Г. Прихитко 4—, о. Н. Стрѣльбицкій 2—, разомъ 51—, Разомъ того дня 541:37.

Дня 25. грудня 1901.

О. А. Рыбакъ, Угѣховичъ, вѣдъ скарбѣны церк. в Тучинѣ 10—; д-ръ Лагоднскій, Дєлатинъ, складка: вѣдъ себе 50—, складка зъ вѣча въ Дєлатинѣ зъ 23 1/2 56—, Матковскій, учитель зъ Зарѣва 10—, д-ръ Андерманъ зъ Дєлатина 5—, Н. Н. 5—, Виринцкій 3—, Рошко 2—, д-ръ Гарасовскій 1—, Скулєскій 1—, Антоновичъ 1—, Слизинскій 1—, Цинъ 1—, разомъ 136—; о. Григорій Рыбакъ зъ Домажирѣ вѣдъ себе и парохіанъ 21—; М. Рихвичъ зъ Корєлицъ 3—; Софія Кіршинъ зъ Черемышлѣ 10—; о. К. Козловскій, зъ Утечка, складку: вѣдъ себе 6—, М. Лїновичева 4—, С. Грицакъ 2—, громадяне зъ Утечка 24—, разомъ 36; І. Вахнянинъ, зъ Стрыя, складку: вѣдъ Н. и Валєрїи Матковскон 10—, В. Варивода 5—, Н. Трєшкєвичъ 10—, Т. Ільницькій 10—, Я. Кєслєвскій 5—, О. Корнєвъ 2—, В. Корнєвъ 4—, І. А. 10—, о. О. Нижанковскій 2—, Янина Витковска 10—, о. Шєпаровичъ, Добряны 4—, В. Скѣвѣривска 4—, разомъ 76—; о. Д. Розлуцкій зъ Жолчѣва, складку вѣдъ себе 4—, Е. Бронарска 2—, Д. Гринякъ 1—, М. Олѣйникъ 1—, І. Ромашъ 1—, І. Подучакъ 1—, М. Чичунъ 1:50, дрѣбнй складки парохіанъ зъ Данильча, Жолчєва и Уєзда 24:50, разомъ 36—; Д. Гузаръ зъ Станиславова, складка на комѣрѣ въ Рускій Бєсѣдъ въ Станиславѣвъ: Варшєва 2—, Чорнєнєковѣна 2—, Косєвичева 2—, о. Шєпаровичъ 10—, Гурикъ 10—, Шуровскій 1—, Скождопѣль 6—, М. Королякъ 2—, Головка 2—, Лучка 2—, Обущакъ 1—, Чорнєнєко 1—, Турковскій 3—, Мазурыкъ 1—, д-ръ Партицкій 1—, о. Исѣвъ 1—, Макогоньскій —60, Палѣвъ —50, Волошинскій 1—, Глинєка 2—, Сѣвѣнска 1:40, Струтинскій 1—, Лопушанска 2—, Идишєвска 4—, Рыбчужѣва 2—, Рыбчужъ 2—, д-ръ Н. Сабатъ 10—, Гаврылюкъ 2—, Яценѣ 4—, Стеблєцкій 4—, Якубовичъ 2—, Мазурыкъ 2—, Якимовскій 1—, Гузаръ 2—, Мандѣвскій 3—, М. Чорнєнєковѣна 2—, Скождопѣль 6—, Цурковскій 1—, І. Выхованецъ 20—, Н. Н. 2:90; разомъ 125:40; о. Іосифъ Макогоньскій, деканъ, Липица гор. вѣдъ себе, о. Сапрука и парохіанъ Липицъ гор. 48—; о. Михайль Цєгельскій, Камѣнка стр., складка: вѣдъ Анніи Цєгельской 5—, Е. Кратохвильска 1—, Іо. Моравєнка 1—, Ольга Хомянова 2—, Анна Хомякова 2—, Варвара Панькова —60, д-ръ Яцѣвъ 4—, о. Даниловичъ 2—, Т. Лєвичкій 6—, Е. Ламєцкій 3—, о. О. Хомишъ 2—, Яновска 2—, Т. Зубатый 2—, Сполитакєвичъ 2—, Залуга 1—, І. Максимовичъ 1—, І. Лєвичкій 2—, д-ръ Маркштайнъ 1—, Адамъ Скоплякъ 1—, о. М. Цєгельскій 5—, Парохіане камѣнєцкїѣ зложили въ церквѣ на таду 58:40, разомъ 104—; о. Цєгельскій приславъ гѣтѣвку тую зъ допискою: „Вѣдєлаючи тую малу жертву, що зложилисьмо на жєртѣвницю народною нашою справу, заявляю именємъ жєртѣвующихъ, що справа нашоа академічной молодѣжи є нашою справою, — вѣримо крѣпко, що наши борцѣ академіки не стануть особняками, бо за ними душѣ-гѣло положимо и покажемо, що мы сыны Руси-Украины“. До переносу зъ 25. грудня 650 К. 40 с. (Рєшта зъ того дня слѣдѣ).

Загальна сума повысшихъ датѣвъ 24.610 кор.

01 сот.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом із „Ділом“.

Передплата і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет: А. Ольшеского ул. Килипського 2; С. Соколовський Пасаж Гансманна ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteins & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКУРТА: ГАНБУРГА: М. Haasensteins & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і напечатання за інсерат платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
до Австрії: за границю: на цілий рік . . . 82 к. на цілий рік . . . 44 к. на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „
у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.
Реданція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вставляють ся лише на попереднє застереження. — Реплімація неопечатаній вийшов від преса.
Подинок число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. від одного стрічка інсератного або сім місяць а 22 рубриці „Надбавка“ по 30 с.
Подяки і інші донесення приватні чекать ся по 30 с. від стрічки.

Інаугураційні соймові промови.

I.

Промова маршалка.

Новий маршалок застав свою промову компліментами на адресу свого попередника в уряді, усуненого з становища маршалка лише внаслідок підпольної роботи сторонництва нового маршалка, і запевнив, що буде стояти на предметові і безсторонній становищі, пильнуючи повної свободи слова в границях означених регуляціями. Бесіду звернувши увагу на те, що задача маршалка в виділу краєвого що-раз тяжша, бо з кожним роком збільшує ся обсяг діяльності майже в тій самій пропорції, в якій ростуть потреби краю. Тимчасом доходи не підносять ся ані в приближенню в рівній мірі. Хоч на рік 1902 повело ся удержати в прелімінари бюджету рівновагу, але не можемо перед собою укривати, що по тому значе ся період лютя для бюджету краєвого тяжших, ніж в дотепершній.

Помінувши нормальний зрост речових бюджетів, край буде мусіти в рік 1904 року дати більше як по 2 мільйони К рбн на будову каналів і регуляцію річок. Підносять ся також гомоси о акції в цілі скорішого піднесення краєвого промислу. Я гадаю — мовив маршалок — що діяльність краю мусить обмежити ся на підпире здорови приватної ініціативи. Коли хочемо скористати з підвищеного державного фонду меліораційного, будемо мусіти і на цю цілі піднести краєву дотацію. Виділяючи кр. пропозиції п'ять проєктів меліораційних робіт в край. Тими проєктами закінчать ся меліораційні роботи в цілі охорони водів повеней звыш 350.000 моргів простору між Краковом і Захостом і в цілі відводнення наддністрянських багниць, котре віддасть під культуру 18.000 моргів торфових нежитків. На проєкту преміювано на 1902 рік о 600.000 К більше. Більша частка сего квоти буде ужита на творення нових виділових шкіл. Мимо всіх тих ростищих потреб мусимо стояти на сторожі бюджетової рівноваги. Далше підвищення додатків уважаю за неможливе, мусимо отже старатися о новій жерелі доходів, в чом будуть нам помагати наші послы у Відні.

Маршалок був ласкав сказати також кілька слів по руски. Руска частина бесіди звучить дословно: „Не лише до матеріального але і до культурного піднесення краю треба лам енергічно стреміти і в переконаний, що вис. сойм всі багання як одної так і другої нації сего краю розсвідити як найстаранніше і що в

мфру потреби і можності уважити їх. Я також переконаний, що на річевості і предметовості тих розправ не вплинуть ані сумні події з послідних тижнів, ані вирішальні, на жаль, тут і там голоси, розпалюючі національні спори. При вступі до сільної праці вітаю руских послів, а маю надію, що поднесення культури і просвіти, як також поліпшеня добробуту, о що всі стараємо ся, може лише спричинити ся до зближення обох націй.“

По тих кількох, висказаних по руски словах, оголошених здає ся в тій цілі, щоб означити, що викликуване національних спорів в Галичині є спеціально ділом Русинів, маршалок перейшов до річевих висновків, очевидно знов по польски:

Вод довших лют підносять в сойм справу громадської і адміністративної реформи. Вей майже сторонництва уважують нинішній стан за невідповідний і бажають поправки, вей згідно добають нинішній хиб, котрых змістом є головне се, що слабші організми громадські не в силі виконувати як слід обов'язків, які на них тяжать, а в наслідок того добрі нераз закони не входять в життя в цілій повні, на безпосереду шкоду для рчти, на дальшу шкоду для поваги власті. Однак коли в згода що-до хиб і слабших сто рівня нинішнього устрою — то за те багато в різниці що-до напруги, в якій реформа має бути переведена. На мою гадку і нині ще ся справа, хоч давно порушена, не в дозрелю. Перед приступенням до порішення справи, в наслідках так далекосяганої і важної, треба зібрати всі матеріали, потрібні до основного ви розсвідження, треба числити ся з можливістю і розважити всі наслідки, щоб мати певність, що введений устрій буде дійсно добрий. Бо-ж часті зміни є неможливі, они за сильно потрясають цілим організмом — і введена реформа знов мусла бы через довгий час лишити ся незміненою, хоч-би показала ся некористною. Дискусія над громадською реформою може самій справі лише допомогти через виясненя сумнівів і упереджень, а то тим більше, що при дискусії можуть виринути проєкти часткових уліпшень, котрі здобули бы собі загальну згоду. Як довго реформа не наступить, тим більш обов'язок тяжить на виділах повітових, вглядно і на виділах краєвих, аби через строгий контроль старали ся удержати порядку господарку і все готові були своєю радою підпирати низшій автономній організації.

Для добра краю дуже важним чинником є гармонія між правительственими і автономними властями. Бесіду числити на се, що намістник потрапить удержати сию гармонію.

Водтак маршалок представив програму праці сойму, заповів, що виділу краєвий буде старати ся, щоб сойм зобрав ся у відповідній порі на довгий час, і закінчив окликом в честь цесаря: „Nisch żyje! многая літа!“

II.

Промова намістника.

Зараз на вступі своєї промови заповів намістник, що соймова сесія буде коротка і годі на раз знати, коли знов буде скликана. Далше упевнив нового маршалка, що уважає за свій обов'язок пошрати так вго як і діяльність краєвого виділу і сойму, а соймову палату просить, щоб офіційно діяльність краєвого правительства предметно, без упередження і неохоти, бо трудне нераз становити намістника передовсім улегчу гармонію з репрезентацією краю та ширі і отверті відносини на кождім кроці між репрезентантом краєвого правительства і репрезентацією краю. Та гармонія повинна відносити ся не лише до центральної власті в край, але обіймати цілий край, так щоб і в повтах староства і повітові ради у всіх справах шли рука в руку.

Переходячи до справи нових жерел доходу для поправки краєвих фінансів, укавав намістник на ухвалений державною радою закон про підвищення податку вод горівки; з того підвищеного податку припаде і краєві така пайка, котра рівнає ся майже 20% підвищення податку до безпосередних податків. Однак і видатки значно ростуть, так що мимо того значного нового жерела доходу таки не можна було оминати в бюджеті ані недобору ані — незначного впроцьм — підвищення додатків до податків. Для того треба над фінансовим положенням краю застановити ся дуже поважно, тим більше що кожде т. зв. нове жерело доходу в зарозом завезде новим діймаючим тигарем для оподаткованих. Не треба забувати, що краєві видатки дуже значно збільшуть ся через постановлений вже регуляції річок і проєктів водів будівлі, а сї інвестиції аж по довгий час будуть могли привести краєві доходи; для того треба великої осторожності у всіх нинішніх видатках і великої ощадності на кождім кроці.

З уваги на оптимістичний голос, який можна чути що-до доходів, котрі колись мають плисти для краю з фондів пропінційних, поясняє намістник докладнійше сию справу. Хоч пропінційний чинник ароси значно, то збільшили ся також видатки з правнопублічного титулу, так що відкладає ся тепер не більше як 2 1/2 мільона корон; але-ж вод року 1910 до 1916 треба буде також дуже значної суми для амортизації пропінційних облігів, так

що при закінченні пропінційної акції надвишка не вийде більше як 10 міль. кор. а в найвишньому разі не більше як 12 міль. кор.

Одсея перейшов намістник до найбільш важних справ. Передовсім указав на наміну зміну в краєвій раді злишній: місце п. Божинського зайняв д-р Едмунд Плажеж; буде воді брати участь в пародах сойму, заступаючи правительственого комісаря в справах школиництва. Одсея обговорював по черзі школи, Народне школиство, учительський семінаріум і інтернати розвивають ся успішно. В середніх школах зростає фреквенція надвичайно, так що можна побоювати ся, чи такі великі число молодіжки, віддаючи ся наукам, гімназіальним і намірною провирю поєвтити ся заводам, не безпосередно продуктивним, пайде поміщене в наші суспільності. За те в заводах практичних, в ремеслах і промислах, в політиці, в брах відновлено образованих людей. У нас за багато людей, що за идеалі життя уважують сід в воді раз до вечера в канцелярії і бра на першого пенсії, хоч бы дуже сирому. Багато бы треба, щоб більше молодіжки віддавало ся практичним заводам, щоб в рабляв ся у нас дух підприємчості. Злучено з ощадністю.

Далше перейшов намістник до звітних подій у львівському університеті і говорив дословно так:

„Говорячи о справах публічного виховання, не можу поминути важних, а пожалування достойних подій, які сказы ся сего року у львівському університеті. Они в знанні і відомо також, до якого допели кінця. Значна частина руских студентів покинула львівський університет, а мітрополіт Шеніцій замкнув духовну семінарію. Вей згоджуємо ся на те, що сї факти пожалування достойні. Коли-ж сказыти причини сих подій, то безперечно, признаю сї охотно з серця — бажало ся, щоб припав що-до відносин обох народностей, особливо причини що-до тих відносин в університеті, були докладно означені і не давали причин до непевних інтерпретацій. Але причиною тих сумнівних фактів було передовсім поєня мого переконання те, що молодіж в значній часті внаслідком злих рад не порозуміла, ніж слід, відповісти, які заходять і мусити заходити між університетскою молодіжкою а університетскою властю.“

„Обов'язком кожного правительства є, повагу університетських властей поширати поєля сил і можності. Сї проєкти сї в заяв п. міністра просвіти; на сїм становищі мусити також станути намістник в край. Не забуваймо о том, що відставою встановили взагалі таких заведень, як університети, котрым культура цілого сїла завдячує найвеличавішій храми, в велич

Перше повне видане творів Федковича.

V.

Історія сильніша від людських намірів. Події, що глибоко зворушили всю нашу галицьку Русь і залунали голосною дуною й поза її межами, перервали й мою розмову про зміст першого тому Федковичевих творів. Тепер, коли видане посунуло ся значно наперед і швидко читачі мати-муть у руках готовий перший том (замість сподіваних 42 він буде обіймати мабуть 50 аркушів друку), пора мені довести до кінця своїх розмов і подати огляд змісту сего тому.

Рік 1867 зазначив ся в Федковичевій діяльності важним, хоч для поета не дуже корисним фактом. Від давна носив ся він з думкою видати окремою книжкою збірку своїх нових, досі надрукованих поезій. Маємо звістки, що вже в маю 1866 р. якась збірка його поезій була готова. Федкович післав її студентській громаді до Відня, та там її не надруковано, а рукопис переслано до Львова, де тоді готовило ся видане нової часописі „Правда“. Федкович дуже розсердив ся на Віденьців, домагав ся, щоб його рукопис передано Партицькому, та ми не знаємо, що стало ся з ним. В початку 1867 р. Федкович переписав мабуть у-друге свою збірку і готовив ся видати її в Чернівцях, де на покриті коштів друку почав був зби-

рати складки його своїх, богослов Ганіцький. Але і з сего плану не вийшло нічого. Літом 1867 р. до него удали ся ученики станіславської гімназії просити, щоб дав їм які свої вірші, а вони зложать гроші на їх видане. Ми не знаємо докладно, як було уложене діло; можна лише сказати стілько, що станіславські ученики справді дали наклад на часті видання, якого редакцію і коректуру провадив мабуть Ом. Партицький, що тоді вчителював у Тернополі. Так вийшло в світ коломийське видане Федковичевих поезій, якого два випуски появились 1867 р., а третій (сей уже накладом самого Партицького) 1868 р. Коли Федкович поклав великі надії на се видане, то мусів гірко розчарувати ся. І формою і змістом воно вийшло непоказне, неfortunне. Манера наслідування Шевченка, переписування з него цілих рядків, цілих фраз, іноді з дуже нещасливими відмінками, та манера, за яку вже перед тим роблено йому легкий докір у „Руси“, тут проявила ся ще сильніше і неприємніше. Я певний, що не один, узявши в руки першу книжочку і перечитавши в ній зараз перші два рядки:

Кохайте ся, чорнобриві,

Та не з умерлими —

з несмаком відкинув книжочку — жалкуючи на удачок такого сивого таланту. Книжочки відразу по своїм виданню так і канули в криницю забути; про них не говорила сучасна критика, ні одна вірша з них не мала щастя до перекладачів, як його ма-

ли поезії з видання Дідицького. І пізніша критика (Івана Верхратського, Омеляна Огоновського) зупиняла ся на тім закиді і не пробувала поза наслідуваннями формальностями додати в тім циклі деяких перлин Федковичевої поезії, повної оригінальних що-до замислу і виконання. До таких перлин треба зачислити поперед усього поемку „На могилі званого мого брата Михайла Дучака у Заставі“, один із найкращих ліричних творів Федковича. Редактори сего тому пощастило віднайти автограф сєї поемки, значно відмінний і подекуди краший та повніший від тексту надрукованого в Коломні. Сей автограф і його відміни від перводруку насуває догадку, що Федкович пару разів переробляв сию поемку. Та що в автографі закінчене коротше і слабше, ніж в друкованім тексті, то можна догадувати ся, що той друкований текст — пізніший і що в таким разі всі ті пропуски проти перводруку супроти автографа і всі поправки на гірше, що несуть друкований текст, були ділом редактора, Ом. Партицького. Завважу, що в тій поемці перший раз являється вплетена оригінальна концепція Федковичева про силу Шевченкової поезії:

*) В нотці до сєї поемки на стор. 235 я висловив догаду, що автограф такий пізніший від перводруку, та роздумавши справу докладнійше я прийшов до погляду, що навпаки.

У Києві під Лаврою
Там лірник сидів,
Та аж всім же він пісень,
На ліру завів.
А як всім же він пісень,
На ліру загра,
З найстаршої маювці
Камінь ся зірвав.
Упав ему перед ноги,
Упав тай пресив,
Щоб не співав всім пісень, —
Звалит монастирь.

Отсея концепція лірника, що своїм співом валить камінь із віковитих мури і грозили ся завалити цілу будову або її часту (Gedichte 1865, повторено з відмінками Am Tschermasch 1882), а потім повторяє ся що по руски в „Діних думах“ і належить до тих улюблених Федковичевих тем, які він раз-у-раз переробляв та переспівував на різні лади.

Другою перлиною сєї збірки і короною всеї поетичної творчості Федковича, його найкращою поемою був „Десерт“, що заповняє третій найбільший шмук коломийського видання. І тут редактори нового видання пощастило знайти в архіві тов. „Просвіти“ бодай половину автографа Федковичевої поемки (за її відшукав належить ся подяка бібліотекареві „Просвіти“ п. К. Паньківському). Порівняв сего автографа з перводруком показало знов, як по варшавськи поводив ся редактор з Федковичевим

НА СВЯТА

поручає

свій екклад

товарів кольоніальних, вин і горівок

ЕМІЛЬ ФОРІШ

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоської церкви.

моральна повага тих, котрі учать в заведе-
нню і котрим в надана автономічна вла-
сть в заведенню. Без сего університет не мо-
же існувати, коли молодіж не піддає ся
тій моральній повазі влади, котра в о-
собливої краси, що не розпоряджує сред-
ствами фізичного примусу. Без пошано-
ваних тої влади існування університету в не-
можливе.

Подібні, які зайшли, були безперечно
сумні і покаяння достойні. Насамперед
ведуть они за собою сильний, ще сильні-
ший розстрій межі одного і другого народ-
ності. На жаль сего роздривна маємо і
так за багато і треба бажати, щоби за-
панувала більша гармонія. Подібні ті ведуть
за собою також сумні наслідки для самої
руської молодіж, між котрою багато тер-
пять буде в цих університетах недо-
статок і боротьба буде з найбільшими
трудностями. Однак я не трачу надії, що
са рана в будучині загладить ся; не тра-
чу надії, що ученики, котрі покинули уні-
верситет, або їх значна частина поверне
сюди назад, і я переконаний, що практика
що-до невірних і соціальних постанов в
справі національних відносин в універ-
ситеті певно не буде для рускої молодіж
несправедливою і кривдливою.

При сій нагоді позволю собі звер-
нути ся до руских послів і попитати
їх з усею сердечністю в сій палаті.
Радь би я дуже, щоби без упередження,
без неохоти оцінювали діяльність прави-
тельства і мою; радь би я, щоби були пе-
реконані, що вийти мені не в так чуже,
як якась неохота до рускої народності;
протавно з усею об'єктивністю і справед-
ливістю маю намір поступати і буду
жадати, щоби так само поступали і під-
вистні мені органи та щоби ми в
успішною простували до тої цілі, котра для
нас в так важка, до уведена чим раз
більшою гармонією і згоди межі обома на-
родностями, заселюючими сей край.

Застерігаючи ся далше, що буде го-
ворити лише загально, не маючи на увазі
тутешніх національних спорів, зам-
ітний намісник, що так, як кожда доба
історії має свої особливості, так те-
пер національний антагонізм стають ся
хорошою суспільністю і виходять на шкоду
загальної культури. Треба бажати, щоби
малою патріотизму національного було те,
що робить ся доброго і пожиточного для
своїх народностей на полі культурного і
матеріального, а не степен неохоти і не-
нависті до інших народностей.

Накопів зазначив намісник, що
хочь сего року не постигли край так по-
вели, як торік і позаторік, все-ж таки
торікшій нещасти дали ся відчутти і сего
року, так що випало прийти з помічю
неодному повітові. Однак лишає ся ще
якесь незначна резерва запомогового фонду
і на слідує рік.

Свою промову закінчив намісник,
бажаючи союмови як найуспішнійшою для
краю праці.

Внесення руских послів.

Внесення д-ра Олесницького в справі руского
університету.

На 5-ім засіданні 6-ї сесії VII-ого пе-
ріоду галицького союму на дні 21 червня
1901 поставили рускі послів внесення в спра-
ві руского університету. Внесення то містило
в собі резолюції до ц. к. правительства, що-
би приступило до утворення у Львові універ-

ситету з руским язиком викладовим і
взглядом до кривавих при існуючій львів-
ській університеті на всіх видах кафедр а
язиком викладовим руским. Жадана тоя бу-
ло поставлено як дальший постулат мало-
чий сповнитись поступенно. Яко найближчий
постулат піднесло тоя внесення в формі резо-
люції до ц. к. правительства жадана як най-
скоршого кривавих на виділі правничим
львівського університету кафедр австрійсько-
го права процесового цивільного, права тор-
говельного і вексельного а на філософічній
виділі тогочасного університету кафедр класич-
ної філософії, математики, фізики і наук
природних з язиком викладовим руским.

Внесення тоя по першій читанні відісла-
но рішенням союму з 24 червня 1901 до ко-
місії шкільної, а комісія та не уважала
відповідним над сям внесенням аж до кінця
минулої сесії союмовою застановитись.
Тимчасом справа тим внесенням обнята
не перестала бути для культурного розвитку
Русинів в Галичині певною і перворядною
потребою, а протавно, зайшли факти і об-
ставини, котрі скорі і успішно поладжене
ві по мислі згаданого внесення здійляти ко-
нечним і необхідним.

Збільшене числа руских слухачів в
львівській університеті з початком року
шкільного 1901/1902 до числа вище шести
соток і скріплене через тоя природою річ
так у них як і в цілій суспільності бажаня о-
сущення опертого на конституційний закон
права на руский університет — оправдані
домогання тих слухачів під виглядом уни-
вання руского язика і письма в зносінах їх
з властями університетськими, неприхильні і
відпорне становище тихже властей супротив
тих домогань — неясність і недокладність
а в часті і повний брак позитивних поста-
нов законних для утворення сего квестії —
вкінці вийшовши з сего конфлікту між вла-
стями університетськими а рускими слухач-
телями, котрих результатом був небувалий
ще нідє досі факт, що вся молодіж руска
в числі вище 600 слухачів привезена
була опустити львівський університет — всі
факти виворили такий стан річ, в кот-
рім сповнення постулатів, в згаданім на
вступі внесенню виражених, а не менше як
найкорше законно управліняне відносно
язикових у внутрішнім урядованню львівско-
го університету стало перворядною потребою
дня і усім університеті конечним для запо-
бігнення наслідкам в найвишнім степені
шкідливим так з огляду на науку, як і на
загальне добро краю.

З тої причини вносять підписані:
Вис. Союм зволить ухвалити:
Взиваєсь ц. к. правительство, щоби:
а) приступило до заснованя у Львові
руского університету взглядом до кривавих
при існуючій львівській університеті на
всіх видах кафедр з руским язиком викла-
довим;
б) як найкорше кривавих на виділі
правничим львівського університету кафедр
австрійського права процесового цивільного,
права торговельного і вексельного — а на
філософічній виділі кафедр класичної філо-
логії, математики, фізики і наук природних
з руским язиком викладовим;
в) управліняло як найкорше в дорозі
закону відносно язикові у внутрішнім ури-
дованню львівського університету гарантуючи
рускому язикові повну на тім полі рівно-
правність.

Олесницький внескодаєць. Шептицький,
Фадієвич, Барвінський, Могильницький, Ко-
роль, Гурник, Старух, Мазикевич, Барабаш,
Глидчук, Остапчук, Охримович, Богачевський,
Стояловський, Шаєр.

Годить ся піднести, що людювці і сто-
ронництво християнсько-людове відмовили
своїх підписів, заявляючи, що жадних
внесення національних не будуть Русинам
підписувати.]

Внесення п. Барвінського в справі основаня рускої
гімназії в Станиславові.

Зваживши, що в Галичині число серед-
них шкіл в порівнянню з іншими австрій-
ськими країнами в за мале і не відповідає чис-
лу населення і числу шкільної молодіж;
— зваживши, що на 32 гімназії в Галичині ма-
ємо лише 4 гімназії з руским язиком викла-
довим, котре то число не відповідає ані чис-
лу руского населення в краю, ані потребам
рускої шкільної молодіж; — зваживши, що
Станиславів своїм положенням в осередку
руских повітів і яко столиці руского епи-
скопства надає ся для заснованя рускої гім-
назії; — зваживши, що число учащою до
гімназії в Станиславові рускої молодіж в
так значне, що може заповнити окремий за-
клад; — зваживши, що по гімназіях з поль-
ським язиком викладовим в більше як 30 учи-
телів Русинів, з котрих найменше 18 можна
би приділяти до навчання в гімназіях з
руским язиком викладовим; — зваживши,
що фреквенція рускої гімназії була би зо-
восім обезпечена, як се вказує значне число
руских учеників в І. кл. від кількох літ;
— зваживши, що заснованя рускої гімназії до-
магають ся там від кількох літ Русини Стан-
иславова і околишніх повітів петиціями,
внесеними щорічно до В. Союму — вносять
підписані:

В. Союм зволить ухвалити: „Взиваєсь
ц. к. Правительство, щоби з роком шкільним
1901/2 заснувало в Станиславові гімназію
державну вищу з руским язиком викладо-
вим, починаючи поступенно першою класою“.

Під виглядом формальним вносять підписані,

щоби се внесення відіслано до шкільної ко-
місії.

У Львові, дні 28 грудня 1901. Барвін-
ський внескодаєць. Шептицький, Константин
Чехович, др. Могильницький, Старух, Гурник,
Богачевський, др. Олесницький, Остапчук,
Мандицький, Охримович, Король, Бара-
баш, Глидчук, Мазикевич.

СОЮМЪ КРАСВЫЙ.

Руский Клубъ соймовый.

Въ складъ клубу входить послы: Ба-
рабаш, Барвінський, о. Богачевський, Гли-
дчук, Гурник, д-р Король, о. Мазикевич,
д-р Могильницький, д-р Олесницький, Остап-
чук і Старух. Клубъ уконституував ся
выбравши головою клубу д-ра Олесницького,
его заступникомъ д-ра Короля, секретаремъ
о. Богачевського. Кромъ того выбравъ клубъ
комісію парламентарну для порѣшуваня
справъ выриваючихъ нагло подчасъ засѣ-
данъ союму і вимагаючихъ безпротоколного
порѣшеня. Въ складъ комісії сѣ входить
послы: Олесницький, Король, Могильницький
і Барвінський.

Клубъ вѣдѣвъ въ часѣ союму два за-
сѣданя, а именно днѣ 27 и 29 с. м. На пер-
шомъ зъ тѣхъ засѣданъ порѣшено планъ
дѣяльности рускихъ послѣвъ въ часѣ дво-
днєвой сесіи — принято і одобрено пред-
ложенный д-ромъ Олесницькимъ проектъ за-
явы, вложеной нимъ обѣла на засѣданію 28.
с. м., и делеговано до промовъ именовъ
клубу при провизоріи бюджетовой по-
слѣвъ Могильницького и Короля. На дру-
гомъ засѣданію застановлявъ ся клубъ надъ
справою выбору членѣвъ выдѣлу краєвого
и порѣшивъ поставити вѣдъ себе кандида-
томъ до выдѣлу сов. Михайла Глидчука і
закоммуникувати се другимъ сторонникамъ
соймовымъ зъ тѣмъ, що на пишу личности
руский послы абсолютно не згодять ся. Рѣ-
шено, порѣшивъ клубъ старатись о тоя,
щоби вѣдѣвно до засѣды, на якій стояли
вѣдъ давня руский послы, руский членъ
выдѣлу краєвого выбранный бувъ зъ курій
громадъ сельскихъ а не зъ повного союму.

Вечерне засѣдане союму зъ 28 с. м.

Засѣдане розпочалось о год. 8^{1/2}, вече-
ромъ при участі дуже малого числа по-
слѣвъ. Руский послы явили ся въ комитетѣ.
Явивъ ся и старый регіментаржъ Яворскій
и щось дуже сердечно промовлявъ до д-ра
Олесницького.

Зъ порядку дневного передано бudge-
товой комісії справозданя выдѣлу краєвого
на рокъ 1902, о замѣненію рохунокъ кра-
євого фонду за рокъ 1900 и о бюджетовой
провизоріи за першій чотирі мѣсѣцъ 1902 р.
Обѣла ухвалено въ третѣмъ читанні законъ
о призволенію трѣмъ радамъ повѣтовымъ
побирати оплати мѣстныхъ (мѣжъ тѣмъ радѣ
повѣтовой въ Сокалі на повѣтовой дорозі
Сокаль-Угринѣвъ) и законъ признающей
громадѣ мѣста Куликова право побирати
оплати вѣдъ напоѣвъ спиритусовыхъ, пива
и меду. — Надъ справозданемъ выдѣлу кр.
о призволенію громадѣ мѣста Переворска
побирати грамадеку оплати вѣдъ пѣвъ
пришло до малю передѣлки межі рефе-
рентомъ Вайгінгеромъ а кс. Стояловскимъ,
котрый домогаєть ся, щоби вѣдъ оплати у-
вѣлѣвати ті пѣы, котрі стережуть госпо-
дарства, а наложити оплати вѣдъ паньскихъ
пѣвъ, зъ котрыхъ нема пожитку. Референтъ
доказувавъ, що вѣсь пѣы соѣвъ равны, і боль-
шѣсть союму заявлявъ за внесеніемъ рефе-
рента. — Вкінці ухвалено въ третѣмъ чи-
танні законъ признающей громадамъ мѣста
Льска (мимо протесту пос. Стаіньского),
Копичинецъ и Тисменицѣ побирати гро-
мадскіе оплати вѣдъ напоѣвъ спиритусовыхъ,
пива и меду.

Потомъ приступлено до выбору 4 се-
кретарѣвъ, 12 ревідентѣвъ и 19 членѣвъ бudge-
товой комісії. Секретарямъ выбраннымъ пп.:
о. Богачевскій, кн. Каз. Любомірскій, гр.
Мидальскій и Урбанскій; — квесторами:
Коритовскій, Михальскій, Охримовичъ и
Трачевскій, а ревідентами: Ваворовскій,
Буйновскій, Яль, кс. Крементовскій, Литин-
скій, Мазикевичъ, Меруновичъ, Могильниц-
кий, Ром. Пузина, Рудрофъ, Томашевскій и
Выбрановскій. — До комісії бюджетовой
выбранъ: Абрагамовичъ, Каз. Вадені, Стан.
Вадені, Барвінський, Домбекій, Дунаевскій,
Яблонскій, Стан. Глидзьевичъ, Козловскій,
Лясковскій, Лео, Лавенштайнъ, Анд. Лю-
бомірскій, Малаховскій, Мілевскій, Незабі-
товскій, Олесницький, Пашковскій, Поточекъ,
Романовичъ, Ротеръ, Скалковскій и Меч.
Урбанскій.

При кінці прийшло до широкой ди-
скусіи надъ наглыми внесеніями пос. Ко-
зловского, Леопа. Яворского, и Ротера въ
справѣ граничного спору о Морекѣ Око
Першій забравъ слово п. Козловскій і роз-
ложивши передъ собою чѣлу конію актѣвъ
и малъ, котры дуже чѣкаво обзиравъ пос.
Шаєръ], доказувавъ, що право вѣсь по сто-
ронѣ Галичині. Паны слухали, кивали го-
ловами, а коли пос. Козловскій по повтора
годинной промовѣ скончивъ, выпивши три
склянки воды, нагородилъ его громкими
оплесками. — Зъ янмой бочки зачавъ пос.
Леопа. Яворскій. Вѣвъ падыкавъ, що тутъ
роходить ся о втрату кусника польской
землі, тожъ не можна до того допустити.
— Пос. Ротеръ докорявъ намісникови, що

вѣвъ выдавъ до жандармеріи распоряджене,
щоби уважала собирный кусень яко угорску
власность. — Намѣстникъ, забравши слово,
заявивъ, що вѣвъ такого распорядженя не
выдавъ (за сали смѣхъ). — По тѣхъ про-
мовахъ ухвалено наглыбѣ вѣвъ трохъ вне-
сенъ зъ дотычными резолюціями.

На остатокъ вѣдчитано чѣлный рядъ на-
глычихъ внесенъ, межі ними и д-ра Олес-
ницького о удѣлене запомоги для погорѣль-
чѣвъ въ Дѣдушичахъ великихъ и пос. Гу-
рика о удѣлене запомоги для погорѣльчѣвъ
въ Крехѣвцахъ. Пос. Гурникъ, мотивуочи
свое внесенне, представивъ нужду мешкан-
чѣвъ того села, навіщеныхъ третій разъ
сего року пожежою, и горячо домогавъ ся
признаня имъ большою подмоги. Оба тія
внесення передано комісії бюджетовой. По
вѣдчитанню ще кількохъ внесенъ и интерпеля-
цій, межі ними двоухъ д-ра Олесницького,
котрый подамо окремо, замкнувъ маршалокъ
засѣдане о год. 11^{1/2} въ ночи.

Интерпеляция д-ра Олесницького до ц. к.
правительства в справі наглої потреби робіт
охоронних на ріці Стрипу.

В послѣднихъ днѣхъ підїе ся стан води
на ріці Стрип на простороні між Стриган-
цями а Верчанами, пов. стрийського, до того
степеня, що грозить залпомъ сѣмъ над рікою
лежащихъ. В особенности в громаді Ходовичі
ріка Стрип виступила з берегівъ так, що часть
села а такожъ нововбудована церковь залаті
водою. На території громади Верчани струя
води звернулася на грунтъ бережній так,
що грозить небезпеченство зміни корита
ріки, а на кождій спосібъ села бережній сто-
ять передъ горископомъ страшної катастрофи
повеня.

Позаякъ села ті дуже часто навіщувані
суть повеню а послѣднѣ повнѣ з року 1900
зничили тамъ ціле майно мешканців; — по-
заякъ робота охоронній натїй части ріки Стрип
із сторони ц. к. правительства або зовсімъ не
ведуть ся або ведуть ся такъ недостаточно
і хибно, що спавні місцями тамъ не лишъ не
запобігають, але вї приспѣвають; — позаякъ
значні фонди і підпомоги з причини ката-
строфи повені до повіту стрийського в році
1900 признані а під зарядомъ ц. к. властей
правительственныхъ остаючі оправдують до-
маганя интензивнішихъ і успішнішихъ робіт
охороннихъ, — длитого підписані: Взивають
ц. к. правительство, щоби для запобігненя но-
вій величезній а вже в високій степені гро-
зячій катастрофі зарядило якъ найкорше ин-
тензивні роботи охоронні на ріці Стрип на
простороні між Стриганцями а Верчанами
в повіті стрийскім.

Интерпеляция д-ра Олесницького в справі
неправного позбавленя права голосованя робіт-
ників в варстатахъ зѣлїзничїхъ в Стрию.

В варстатахъ ц. к. зѣлїзничїхъ державной
в Стрию занятыхъ естъ кількохъ ремісниківъ
побираючихъ сталі побори службовї з ц. к.
Скарбу зѣлїзничого. З тїхъ 94 ремісниківъ а
іменно [слїдують імена] оплачують податки
особисто-доходовї в висоті управняючїхъ їхъ
до виконуваня активного права голосованя
при виборі посла на соймъ краєвий з міста
Стрия, а крімъ того 6 з нихъ [Іосифъ Матка,
Іосифъ Зборовскій, Вільгельмъ Ельденбергеръ,
Волеславъ Оуховольскій, Павло Дембіцкій і
Рудольфъ Войнар] суть такожъ власителями
реальности в Стрию, отже і з того титулу
мають повнѣше активне право вибору.

Тимчасомъ при виборі посла з міста
Стрия в дні 11 вересня 1901 всіхъ тїхъ ре-
місниківъ виключено від вибору і в лісті ви-
борчїй не уміщено, а то під тїмъ позоромъ,
що мають податки приписані у Львові — а
своею дорогою не уміщено їхъ на лісті ви-
борчїй у Львові на тїй підставі, що они за-
мешкали і мають службову осїість а
Стрию.

Позаякъ такимъ неправимъ і незаконнимъ
способомъ віднято 94 горожанамъ їхъ найваж-
ніше право конституційне; позаякъ фактъ
сей грозить втвореніемъ прецеденсу, для
певности і ненарушимости правъ публичнихъ
громадъ дуже безпечного, — длитого запи-
тують підписані: 1) Чи відомий естъ фактъ
сей ц. к. правительству? — 2) Які думає
ц. к. правительство предприняти міри, щоби
самовільне позбавлене правъ горожанъ на-
ложити осудити і наплатувати і щоби подіб-
нимъ надужитємъ на будуче запобігти?

Въ часѣ дводѣвки соймовой увѣйшли
протесты выборчїе зъ повѣтовъ: густиньско-
го, дрогичинского, золотѣвского и коломий-
ского. Послѣдній становить великій оправ-
лений томъ, що містїть обильный мате-
ріаль для злїсторованя „дегальности і кор-
рѣктности“ выбору кн. Пузины.

2-ге засѣдане зъ днѣ 30 грудня.

Засѣдане розпочалось пнѣмъ о год. 10^{1/2}.
По вѣдчитанню петицій і відісланню ихъ до
дотычныхъ комісій маршалокъ повѣдомивъ,
що бюджетова комісія уконституувала ся
выбравши председателемъ Дунаевского,
его заступниками гр. Стан. Ваденього и
Дав. Абрагамовича а секретарями Леа и
Пашковского.

Зъ черги вѣдчитано чѣлный рядъ вне-
сенъ и интерпеляцій, мѣжъ тѣми внесенне
д-ра Олесницького въ справѣ львівско-
го університету [подамо окремо] и внесенне
пос. Барвінського на основані гімназії
въ Станиславовѣ [подамо окремо], двѣ ин-
терпеляції д-ра Олесницького, а то:
1) въ справѣ нерозписуваня выборѣвъ до

Найгустовнійші і найновіші подарунки
у великій виборі на

КОЛЯДУ

поручає магазин спеціальнихъ новостей галантерейнихъ
Станислав Ткач
Львів, Гетьманська 10.

ради громадської в Городищі і 2) в справі безмежного протягування поладження протестів виборчих і безконечного урядованих старих рад в громадах: Любичів, Хромогорб і Дідунів великий пов. стрийського; Живачів, Серафимів пов. городищенського; Підвисока пов. снітинського; Милин пов. пеценжівського; Худиків пов. борщівського. Мійже нинішні була інтерпелляція людвца Стаїніського до намісника в справі заряджень против демонстрацій за Вжесню.

Перед приступленням до порядку денного зложив кн. Чарторийський именем польських послов декларацию в справі вжеснянської, якої вислухали послы стояни. Чарторийський, обговоривши події у Вжесні, напитував поступоване пруских властей против Поляков и заявив, що одинокою манифестацією против такого поступованя повинно бути скріплене польських сил до солідарної борби. [Оплески].

З порядку денного мотивував пос. Шаєр своє внесення о обмеженні закона о испитованих акушерках, доказуючи що испитовані акушерки лупать шкіру за свои визити, а хто не має чим заплатити, не може з них користатися, и домагався ся щоб в нагальних случаях чинности акушерки вольно було сповняти селянкам, котрі мають в томь практику. — Внесення водблено до виділу краєвого яко комісії.

Опобля ухвалено в третомь читанні законъ призволяючий радъ повѣтовій в Дрогобичи побирати мито на повѣтовій дорозѣ Дрогобич-Ворклав, радъ пов. в Березовѣ на дорозѣ Березов-Вавра и радъ пов. в Тарновѣ на одній дорозѣ. — Противъ накладаня митъ вважалъ выступивъ остро пос. Гурикъ, доказуючи, що в пѣній державѣ не здирати такъ народъ митами, якъ у насъ; дальше доказував, що водъ мита у вольняють урядників, шляхту, підприємства, а цѣлий тигарь спадає на плечѣ бѣдного хлопа, котрий и такъ вже обтяжений рбаными драмами, що дихати не може. Майже цѣлий дохідъ зъ митъ лишає ся въ кишені підприємця а на удержане дорозъ вь добромъ станѣ мало що выдає ся. Отже п. Гурикъ домагав ся, щобъ надъ предложеніями виділу краєвого вь справѣ митъ перейти до порядку денного. — Внесеня Гурика підперъ кс. Стояловскій, а вь оборонѣ внесеня виділу краєвого ставъ пос. Вуйновскій, кажучи, що вонъ яко селянскій посолъ знає вь своїхъ повѣтѣ 12 селянъ [членовъ рады повѣтвон], котрі стоять за рогачками. Та добру водправу доставъ той панокъ водъ нашого Гурика, котрий сказавъ, що коли дѣйство якійсь селянинъ заявивъ ся за рогачками, то певно за цѣну якоїсь концесіи, а тыхъ 12, на якихъ поклинавъ ся п. Вуйновскій, выбраю видю до рады повѣтвон на те, щобъ лишь притакували всякимъ паньскимъ внесеніямъ. — Вь голосованні прийнято внесеня виділу краєвого.

Зъ черги приступлено до выбору членовъ виділу краєвого и ихъ заступниковъ. Кс. Стояловскій заявивъ, що его сторонницѣ не возьмѣ участі вь голосованні, бо бѣльшость сойма на вѣль не уважала за потрібне передъ выборами порозумѣти ся зъ его сторонництвомъ.

Члены виділу краєвого выбрані: зъ куріи бѣльшихъ посѣлостей: Мет. Ошншевичъ; зъ куріи мѣст и палатъ торговельныхъ Тад. Романовичъ, зъ куріи меншихъ посѣлостей: Мих. Глиджукъ, зъ цѣлого сойму: Верещинскій, Пилать и Ясковскій; заступниками членовъ виділу краєвого выбрані: зъ куріи бѣльшихъ посѣлостей: Янъ Тшецескій, зъ куріи мѣст и палатъ торговельныхъ Володос. Яль, зъ куріи меншихъ посѣлостей Октавъ Сала, а зъ цѣлого сойму выбрані: Стан. Биджейовичъ и Сенковскій а выборъ третьего заступника члена виділу краєвого зъ цѣлого сойму водблено до вѣтѣрного засѣданя, бо вь першомъ голосованні взяло участь лише 73 пословъ, отже не було потрібного числа пословъ.

По выборѣ членовъ виділу краєвого приступлено о 2-ой годинѣ до провизоріи бюджетовою.

По выборахъ референта гр. Станислава Баденього першій забравъ слово д-р А. Могильницкій говоривъ майже двѣ години. Вѣсѣды еи, выголошено знаменито, выслухавъ цѣлый соймъ зъ великою увагою.

Вѣсѣду д-ра Могильницкого постаравсь подати завтра.

Справы церковній.

Подаю до відомости Вп. Р. Т. членів Комітету дяківської лютерії:

В цілі остаточного замкнення рахунків, осконстання замкнення фінансового вистіду і обертання осягненого зиску на признатену цілі з дяківської лютерії відбуде ся засідання Комітету безпосередно по переведенні решти продажі невинганих предметів, с. в. великого олійного образу Воскресення Лазаря, котрий становить головну витраву, і літографічних історичних репродукцій, котра тепер власне з цілою енергією довершає ся. Маю в Вої надію, що се наступить в найближшій часі, на кожний случай в протягу січня коло Богоявленських свят. День, година і місце, засідання означать ся в поодиноких запрошеннях.

О. Д. Танякевич,

председатель Комітету дяківської лютерії.

Рухъ вь рускихъ товариствахъ.

Звичайне засідане Головного Виділу Товариства „Просвѣта“ у Львові відбуде ся вівторок дня 1 н. ст. січня о годині 7 вечером.

НОВИНКИ.

— На нинішню виладкову Тов. в.з. кредиту „Дістерь“ на фондъ заимогловий для академічнихъ молодіжкы випустили дня 27 грудня с. р. дальші датки вь сумѣ 64 К 70 с., дня 28 грудня 855 К 60 с., дня 29 грудня 145 К 64 с., разомъ вь тыхъ трехъ дняхъ 1065 К 94 с. Перенбѣ зъ 26 грудня 25.564 К 55 с., отже загальомъ по день 29 грудня включно випустило 26.630 К 49 с.

— Феріи святоточні в „Соколі“ зачинають ся дня 4 січня і тривати будуть до 14 січня включно.

— Зъ Кракова Подаю до загальною вѣдомости, що виклади на ц. к. университетѣ Ягйлонськомъ вь Краковѣ зачинають ся 7-ого січня 1902. Тому прошу товариштвъ-богословь и иншихъ факультетовъ явити ся по святахъ Рѣздвяныхъ (вь пятницю 10-го січня 1902) на викладахъ вь Краковѣ. Иматрикуляція відбуде ся пѣзнійше.

— Зъ Підгаєччини спешу намі: Вь цѣлй вѣдданя посмертного списку о. Пларіонові Стеткевичу, б. деканови підгаєчкому и парохови Вожикова, вь день роковинъ его смерти — заявлявъ ся комітетъ, що має устроити вь Вожиковѣ вечерокъ зъ водповідною програмою. Той комітетъ має такожъ обдумати якусь довгочасну пам'ятку по покійномъ. До комітету належать: парохъ Вожикова о. Яв. Дурбакъ яко председатель, яко его заступники пп. Анд. Кметикъ учитель зъ Вожикова и о. Пав. Крайковскій, а яко члени: о. Лотоцкій зъ Тростяниці, о. Евст. Вартковъ, учитель Ив. Костиниць, Ал. Гайдукевичъ и Вас. Вѣтеръ и господарѣ Дан. Осадца войтъ зъ Вожикова, Мих. Кушиць, Ник. Гайдукевичъ и Ив. Байгеръ. Председатель комітету запросить членовъ на парадъ вь часѣ Рѣздвяныхъ святъ (6—11 січня 1902).

— Англійске бюро вь Угерцяхъ подъ Стрымъ функціонує вже водъ червня с. р. Тамъ вынанога стайнѣ и доставлять коней для Англійцѣвъ спроваджують тудя щоденно сотками конѣ, закуплені переважно вь Россіи, сортують ихъ и высылать до полудневою Африки. До теперъ мало тудя перейти о-коло 12.000 штукъ. Доставлять мають робити на томъ на злий інтересъ, бо нашй конѣ екуповують по 120—140 К, вь Россіи платять по 60—80 рубльмъ, а водъ Англійцѣвъ беруть по 1.200 К за штуку. Транспортъ йдуть черезъ Загребъ, де Англійцѣвъ такожъ мають наняті стайнѣ.

— Вымордованя коршмарѣвъ. Вь Завишнѣ подъ Сокалемъ вымордовано сими днями вь коршмѣ, що стоить середъ села, цѣлу родню коршмара Мойсея Дайчера, т. е. его, жінку и 9-лѣтню дочку. Тѣла помордованыхъ страшно змасакрованы. Здає ся, що мордъ сповнено за-для рабунку. До теперъ узянено трехъ підозрѣныхъ вь той справѣ селянъ.

— Фундація Снарбковска. Адміністраційна рада той фундації прелімінує на 1902 рокѣ доходи на 606.789 К, а розходи на 605.914 К, такъ що оставеь мала надвышка 875 К. Выдатки на само удержане сирѣтъ и старцѣвъ вь Дроговижѣ обчислено на 194.226 К, рѣчно.

— Плате жителѣ Золотѣвщины! Вь радѣ повѣтвоній водбувъ ся онгоды працѣльный бенкетъ вь честь Родера, сумнозвѣстного старости, що такъ догдо тымъ повѣтомъ опікувавъ ся, а теперъ по-неволи покидає Золотѣвъ. Именемъ повѣта поблагословивъ Родера на дорогу маршалокъ Гнопнскій. Зъ Богомъ, Парасю!

— Выборъ членовъ львовской торговельно-промисловой палаты на основѣ нового закона водбудуть ся вь першій половинѣ марта 1902 р. На основѣ того закона иштуванія рада 26 с. м. розвязана, а установлене нею бюро выборче заняте теперъ укладомъ листъ выборчихъ.

— Вь справѣ выборовъ до комісії для податку особово-доходого одержуемо такй дальшй оповѣстки: Зъ Богородчаньского: До выбору зъ III. кола дня 2. січня предлагаю: о. Володос. Паука мдек. и пароха зъ Саджавы на члена а о. Ал. Руденського на заступника той комісії. [Прому вѣсь рускй дневникъ о ласкаве оголошені.] *Биралъ Пичовскій* дек. и пар. вь Стар. Богородчаняхъ. — Изъ Збараского: Зъ стороны духовенства припорукає ся: о. Оп. Заячківського пар. изъ Збаражя на члена, а о. Володим. Голѣнатого пар. зъ Шельпакъ на заступника. — Изъ Залѣщицкого: Предлагає ся: на I-ого члена о. Петра Илевича зъ Кулаковецъ, на II-ого о. Ив. Велигорского зъ Иваня а на заступника п. Мирона Кимаковича судью зъ Залѣщицк. Коли вѣсь солідарно выступимо, будемо мати своихъ членовъ, а теперъ трудно вытримати. о. І. Копиць. — Зъ Бучацкого: Предлагає ся: на членовъ о. Захарію Підлісничего пар. зъ Манастириськ и о. Іосифа Виликевичя пар. зъ Рукомиша, а заступника о. Волды Богачевского пароха зъ Григорова. Отѣ, котрі не могли бы дня 3. січня явитись лично вь Вучачі, зовуть выповнені карты голосованя зъ легітимациєю найдальше 2-ого січня надати за рецѣпсомъ на почту на адресу староства. — Зъ Наменеччины: Упращаю чи то лично чи

письменно голосувати тѣлько на: о. Кар. Вардина зъ Ланѣвъ и о. Ив. Лозинського зъ Горпина, а на ихъ заступниковъ: на д-ра Вадм. Ступинского и д-ра Теодора Яцева обохъ зъ Камѣнки. о. Мих. Цегельскій. — Зъ Львовского: Вѣсь рускй священникъ зовлять голосувати солідарно на: о. Ант. Стефановича зъ Щирца и о. Вадм. Ганицкого зъ Рудна, а на заступниковъ: на д-ра Евг. Тресновского лѣкаря зъ Щирца, о. Теодос. Кинасевича зъ Волкова и о. Іосифа Иванца зъ Ременова. *Священникъ.*

— Крадѣжъ звѣздъ. Кѣлькихъ астрономовъ росейскихъ выѣхало недавно до Томока, чтобы тамъ заложити астрономічну обсерваторію. Коли рознесла ся вѣстка, вь якій цѣлй они сюда прибули, заняли дооколичнй жителѣ противъ нихъ грѣзну поставу и не допустили до поставленя обсерваторіи. Якъ пѣзнійше показало ся, причиною того опору було тверде пересѣдчене селянъ, що тѣ ученй лишь того тудя прибули, чтобы забрати имъ вѣсь звѣзды зъ неба и вывезти ихъ краю. А що по ихъ гадѣ водъ звѣздъ походить дощъ, отже залежна водъ нихъ плодородність землѣ, тому на жаденъ способъ не могли допустити, чтобы ихъ позбавлено того добродѣйства крадѣжю звѣздъ.

— Академія конзулярна. Цѣсаръ выславъ до президента кабинета д-ра Кербера и до министра заграничныхъ справъ гр. Голуховского власноручне письмо, вь котромъ повѣдомляє о своихъ найвышшомъ рѣшеніи назначити дохѣдъ зъ нѣмецкого выдана твору „Die oesterreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild“ (запѣцованого) пок. архикняземъ Рудольфомъ на поставлене будынку для академіи конзулярной.

— Жиды вь Румуніи. Нове право о сѣльскій полиціи забороняє чужимъ жидамъ а такожъ ненатурализованымъ мѣсцевымъ держати шинки и всякй локаль торговельной по сѣлахъ, зъ вынмкою кантинъ вь підприємствахъ.

— Дробній вѣсти. Квартальнй засѣданя трибунала державного будуть водбувати ся: 13 січня, 14 цѣвтія, 8 липня и 13 жовтня. — Вь сѣльскій фабрицѣ вагонѣвъ замовила дирекція залѣзницѣ державныхъ 150 вагонѣвъ. — Вь Кривичяхъ подъ Львовомъ забито Яна Еліша; обдукція выказала зломана 13 реберъ; що его убили таки свои люди и двоухъ заподѣрѣныхъ вь убійствѣ вже арештовано.

Посмертій ѣ оповѣстки.

Иванъ Шанновскій, емер. ц. к. совѣтникъ высшего суда краєвого, померъ у Львовѣ дня 30 н. ст. грудня вь 63 роцѣ жита. Похоронъ відбуде ся вь середѣ. В. в. п.

Юлія зъ Новшевичѣ Налитовска, вдова по бл. п. о. Павлі, священнику вь Вутинахъ, упокойла ся дня 28 с. м. о 11 годині рано вь домі свого зятя о. Андрия Тимкевича, пароха вь Желдци. Похоронъ відбуде ся вь поне-ділок. Покійна, жєнщина рѣдкихъ чеснотъ, була горячою патріоткою и виховала для Русі двѣ доньки и чотирохъ синѣ (мѣжъ ними д-ра Омелана, директора руской гімназіи вь Тернополи, и д-ра Броніа, звѣстного діяча вь Борщівщинѣ) В. і. п.

Наука, штука и література.

— Для молодежи на нояду видало Руске Товариство педагогичне — крімъ описанихъ вже вь нашій феліетоні образовихъ виданѣ для дѣтей — ще й кілька гарныхъ книжокъ, а то: „Дивні пригоди Комаха Сангвіна“ (цѣна 48 сот.), „Серед цвѣтѣвъ“, фантастична комедія а танцями и співанимъ (цѣна 16 сот.), „Друга китична для малихъ дѣвчат“ (цѣна 20 сот.) и „Шекспір вь повѣсткахъ“ (цѣна 30 сот.) — Книжочки дуже гарні.

Телеграммы.

Берлинъ 28 грудня. Зъ поводу демонстрацій вь тутешномъ университетѣ противъ проф. Шімана, засудивъ сенатъ академічний 2 студентѣвъ (Поликѣтъ) на выдѣленя зъ университету, 2 покаравъ кѣлькагодиннымъ арештомъ, а 1 заграничного выдаливъ зъ краю.

Бруселя 28 грудня. Сенатъ принявъ законъ, котрымъ показувавъ дома gry вь Бельгій, отже такожъ вь Остендѣ и Спа.

Копенгага 28 грудня. Звышъ 850 особъ рѣзныхъ политичныхъ сторонинивъ выслали до короліи и парламенту адресъ зъ просьбою, чтобы захѣдно-индійскй островъ не продавано Сполученымъ Державамъ не попытывши перше о тѣ самыхъ жителѣвъ тыхъ островѣвъ.

Вѣдєнь 30 грудня. Парламентъ буде скликаный на 20-го січня. На порядку денномъ поставитъ ся справа кон-

тингенту рекрутѣвъ. Коли бы мали зновъ поивити ся якй нагль внесеніи, що стали бы на завадѣ правильному ходови справъ парламентарныхъ, то загрозило бы се истовнанію самого парламенту. — Комісія бюджетова палаты пословъ скликає на 8-ого січня. — Вь субботу водбуда ся кѣлькагодинна нарада міністрѣвъ подъ проводомъ д-ра Кербера, котрого опобля приймаєть цѣсаръ на аудієнціи. — Д-рови Офенгаймѣвъ, за-судженому на 2 мѣсѣцѣ взынцѣ въ справѣ повѣдинковъ, дарувавъ цѣсаръ кару.

Градецъ 30 грудня. Середъ звичайныхъ формальностей отворено соймъ стрійскій.

Прага 30 грудня. На конференціи чеськихъ пословъ до сойму и рады державной высказали вѣсь бѣсѣдники згѣдній погляды на теперѣшню ситуацію.

Берно (мор.) 30 грудня. Подъ проводомъ гр. Герберштайна водбуда вѣчера засѣдане комісії угодова сойму моравского. До чеського клубу належачи члєны комісії не прийшли на засѣдане. Рѣшено злати справу соймовою о дотеперѣшній дѣяльности угодовою комісії и выбрано референтомъ бар. Хлюмекского. — Вь соймѣ подчасъ промовы пос. Странского прийшло до такого галасу на галеріи, що маршалокъ приказавъ еи опорожнити. Того першій домагавъ ся президентъ палаты пословъ гр. Фетеръ, котрому пос. Шіленъ сказавъ: „Почекай, мы тобѣ се пригадаємо у Вѣдні!“

Парижъ 30 грудня. Конгрегація Августиніинокъ вь Парижѣ розвязана. Рѣвночасно заряджено ліквідацію еи майна. Ё то перше розвязане конгрегації на основѣ нового закона.

Харківъ 30 грудня. Тутъ выбухли значній розрухи. Товпа, зложена зъ кѣлькасѣтъ робѣтниківъ и студентѣвъ, узброєныхъ вь револьверы, побилась зъ полицією и войскомъ. Кѣлькихъ полиціантовъ зранено. Арештовано о-коло 300 особъ.

Надбѣлане.

Зъ початкомъ січня выде зъ друку порѣдка, підрѣча для старшихъ и молодѣжкы, матористѣвъ, панночѣвъ и пр.: „Історія руской літератури, цѣла до найновѣйшихъ часѣвъ. П. ошу Г. Т. Земляковъ о л. сканъ замовлена такъ коз чюп у насъ вийде у автора: Іосифа За-ствирца Бережаны. Цѣна зъ пересылкою 85 кр. 678 1-2

Дентист Д-р I. МІНЦ (Mintz)

перед тим Д-р Вайс, Академічна 3

вѣймає зуби онъ бѣло при помочи нарѣднй выконує такожъ альбомъ зі склѣ и порцелани. Штучні зуби вставляє безъ боли вь формѣ коръ и і. аметіа. Цѣи щокъ вь чашѣку и золоті. Запечена підъ взглядомъ знаменитости. 6 8 7-8

в. в. старшина НАТУЛА ТИНОРА, улицы Грюн-мислѣва, 14 домі власнй, можна достати щоденно зъ 6 годинъ 8-ой рано гарнѣ акорды.

Цѣны книгъ.

Коточка вѣсправа зъ напѣвотомъ	10 кр.
Коточка лѣва	10 кр.
Флачикъ	10 кр.
Коточка лѣва зъ трѣнома	10 кр.
Коточка зъ трѣнома	10 кр.
Коточка	10 кр.
Обѣдъ зъ комоменты	10 кр.

— Книжечки вь напѣвотѣхъ рѣдкихъ по насъ утѣшительныхъ цѣнахъ: для починити, що походить зъ оной обсерваторіи, даю водбѣрающає жарѣ. — Найдѣльшій вина по ладѣннѣмъ цѣнахъ починати 80 кр. 10 кр. 10 кр.

Вь театръ досъ вѣдѣ, зъ водѣмъ водѣмъ зъ вѣдѣ на вѣдѣ зъ водѣмъ водѣмъ.

9 336 - 4

НАТУЛА ТИНОРА.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ

Оптики и Механики у Львовѣ площа Галицка ч. 1. противъ Банку Галицкого на плантаціяхъ площѣ, Галицкой

поручає зъ великомъ выборомъ и по цѣнахъ найдешевѣшкы: окуляры, двѣкеры, лѣорисеты, бѣноклѣ далекоскопы, барометры, термометры, микроскопы, люпы, компасы, райсѣйги, тасѣмы мѣринчѣ, шоны, лѣбѣлѣ, манометры и т. п.

Уряджене дѣвѣноклѣ електричныхъ. Всякй цѣпъ лавка показуєть еи какъ най-корше и найдешевѣше. 118.

Уклінний відклик

до тихъ Вп. добродѣвъ, що одержали зъ Чернівцѣвъ від мене книжки: Сѣльска учителька (50 сот.) Семчишини (80 с.) Серце (1 кор.) і хтои вона була (1 кор.), аби зволили надѣслати за нихъ належитість на мою адресу: А. Кришеляницкій, Прослав, Гетьманска 34. Звертаю увагу, що довжна сума доходить до 400 кор. Вь Ярославі 29/12 1901.

А. Кришеляницкій.

Молочарня Переворска

отворила нову філію

при площѣ Бернардинь-скій ч. 11. 6 1 8-3

Знаменитый мѣдъ де-сервовый и кураційный

5 кл. 6 К. 60 с. франко влас-на пасѣка. — КОРЪНЕВИЧЪ

ем. учнт. Иванчаны, почта вь мѣсци. 60 4-5

XXXXXX

На Свѣята Знамениті Вина

вѣсѣдѣ зѣдѣннѣю и почтоу вь боч-кахъ від 4 літр. и вѣсѣдѣ вь фляж-кахъ, прѣймає назавъ бочкы вь за-сѣдѣй цѣнѣ. Столовѣ літръ 8 кр. 30-денякъ від 40—50 кр. Само-одне 60 кр. Регляйскѣ 70 кр. Токайскѣ о-лоде від 120—150 кр. Токайскѣ витравнѣ 1-ю кр. Дальшѣ тѣмъ же-рвонѣ 2, 40, 50 кр. Австрійскѣ від 40, 60, 70 кр. 3 похваляєть: С. Тененбаумъ, Львівъ а Жовків-скою рогачкою. 667 8-3

На Свѣята! порукає найдешевѣше

ОВОЧИ

подудневѣ

ОВОЧІВНЯ

вь пасажѣ Гавемана.

Зъ поваженіемъ

661 2-5 Леон Цішпер.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 6-й годі по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найважливіших повістей“ виходить в другоріччю і в другоріччю на переміну разом з „Діло“.

Передплата і писарські приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети А. Ольшеского ул. Килийського 2; С. Соловський Пасаж Гавмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дікс, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКУРТА І ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і нахилити за писарські плати у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австрії: за границею: на цілий рік . . . 32 к. на цілий рік . . . 44 к. на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „ у Львові: на цілий рік . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 п. 40 с. Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи вносять ся лише на попереднє застереження. — Рекламні неопечатані вільні від податку. Поодинокі числа коштують 12 с., на пров. 14 с. Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. в день одної стрічки писарської або в місяць в 25 рубриці „Надбавка“ по 50 с. Подяки і інші донесення приватні коштують по 30 с. в день стрічки.

Заява руского народу.

Заяву, котру посоль Олесницький зложив іменем руских посоль на першому засіданні галицького сейму, мусимо ми і мусить кождий уважати заявою всего руского народу. Посоль д-р Олесницький промовляв іменем своїх товаришів, посоль-Русинів, серед яких маємо репрезентантів всіх напрямів руского опінію, а тим самим і голос послів Олесницького був голосом всего руского народу в Галичині. Устами его промовляв цілий народ без різниць поглядів і партій, без різниць стану і напруги. І тому — ще раз се зазначуємо — заява посла Олесницького і товаришів є заявою руского народу.

Минувши сесія сеймова закончила ся сесією всіх руских посоль із сейму, до чого привело їх крайню нехоту і безоглядне становище сеймової, шляхотсько-польської, більшості та поведене царського намісника. Ще перед сеймовими виборами відзивали ся голоси, щоб руский народ — випрактикувавши „свободу“ виборчу при виборі до ради державної — відтягнув ся від цих виборів, щоб не марнував дармо своїх сил на безплідну виборчу боротьбу, а тим способом зложив великий, до неба о мести зовучий протест против екстермінаційної системи зверненої против руского народу. Нині ся думка обняла широкі круги нашої суспільності і з цілого краю лунає чимраз то сильніше, чимраз то частіше поклик: а б е т л и н е н ц і я.

Та руски посоль ще вступили до сейму, вступили, свідомі того, як великим добром для поневоленого народу єсть посольська трибуна, але свідомі й того, що вступаючи там мусять бути приготовані піддати ся остаточно чимраз то грімнішому голосові народної опінію, коли їх надійде що-до використання сеймової трибуни заведуть. І тому вступаючи в сейм, зложили наші посоль заяву, яка єсть заявою руского народу.

Участю нашою в працях сейм палати хочемо показати ширшу нашу волю спільного труду на користь краю — так звучить за-

ява в місяці, яке можна вважати найбільш есенціальним. І уступ сей кончить ся далі так: „маємо однак рішучо тайм від більшості сейм палати як і від правительства, вступлення на дорогу іншої політики супротив нас і наших постулатів“.

Отже „вбів і перевбів“ польським верховодом з боку доведеного до краю руского народу. Руский народ, поповнивши галицького населення, не стерпить далі, щоб кравці справи рїшались „без нас і против нас“. Руский народ, не знесе того, щоб голос хоч нечисленних але однією управлених его репрезентантів нехотувано і щоб їх постулатів не трактовано „достойно і серйозно, як постулатів народа“. Руский народ в останнє жадає, щоб „положено неонець систем уважання нас народом другорядним“.

Постулати руского народу обмежали ся досі до здобути або бодай заховання того, що застерігає кождому народові австрійська конституція. І на той дорож стрїчав ся наш народ з чимраз зростаючою насилью і з доптанем всякої етики і закону. Та і руска довготерпелівість має свій кінець! І можемо до слїпих верховодів звернути ся з грбазим „temento“, що руска терпелівість вже вичерпала ся! Хотите полагоди — ми готові! Але хочете бою — ми теж готові — на життя і смерть! Тільки чи добре ви вийдете з тим другим случаем, можемо сумнівати ся.

Руский посоль заповів есентуальну сесію. І наш народ на се готов! Історія учить, що застїплені верховоди і тирани саме тоді вважали себе у верху сил, коли перед їх стопами відчиняла ся закрыта пропасть упадку і загибелі. Чи не повторить ся тота наука історії ще раз і на шляхотських верховодах?!

Тож бачність, руский народе! Будь готов до нового бою на життя і смерть...

Гумористика польських дневників.

Вже-ж то загально знаний є у нас гумор, з яким Dziennik polski зник писати о Русинах і руских справах! Отже поді сю неділю приймє той наш любий

приятель знов вступив статью для нашої розривки і забави. Вже сам заголовок є незвичайно забавний: „Zrutenizowanie sądownictwa we wschodniej Galicyi“!

В останніх 10 літах — лише той піднедільний весельчак Dziennik'a — так зручилось судівництво в цілому краю від Сяну аж до північної і східної границі, що стало тепер „zmore, istną plagą, postrachem całego polskiego obywatelstwa“.

Довгу свою сміховинку кончить той весельчак резолюцією: „Передо всім яким треба на нашу гадку вже в сїй сесії сеймовій вбавити центральне правительство і львівську апеляцію, щоб при обсаді судейських посад у східній Галичині пильновано рівноваги сил польських і руских, так щоб безусловно не допускало до тої шкодливої аномалії, щоб весь персонал судейський в багатьох місцевостях був від голови до ступи виключно руский. Нехай иде „переплїтаного“, а тоді стань рїчи так поправити ся“.

Ну, не послухав сейм той резолюції! Та поки-що нехай Dziennik polski успокоить ся бодай тим, що виходить таки з его власної сміховинки. Зразу пише, що судівництво зручилось ся „на цілому обширі краю від Сяну по північну і східну границю“, а в резолюції вже спустив троха, бо згадав лише о „багатьох місцевостях“, де весь персонал судейський є руский. Се-ж уже чейже не таке страшне! А коли би роздвинути ся в шематизм, то мабуть і се показалося би пересоленим. Але в гумористичній статі оно може уйти.

Ще забавніша, не так змістом, як тоном і добром слів, є статья Now. Reformy п. заг. „Kto ma brudne ręce?“, она й тим же замїтна, що N. Reforma, о скільки тямимо, не звикала управляти гумористик. Сим разом вправила ви в той незвичайний у нас гумор наша статья з ч. 280 п. заг. „Галицька справа польсько-руска в нїмецькому райхотаті“. Всіх дотепів Reforma ми не годї повторити, хоч би вже з тої причини, що наш словарь — мусимо признати — за убогий на те. Але на дві рїчи мусимо звернути увагу. Наше твердження, що в Галичині нема ані одної рускої школи народної, називає N. Reforma крутарством, а коли ми те твердження попра-

вимо тямуть, що т. зв. руский школи народної в Галичині є утварквистичні, а не руский, то се зов ложію, бо — каже — „весь вилад відбуває ся в них по руски, а язык польскій є лише одним з предметів науки так, як руский язык в польських школах східної Галичині“.

Отже нехай N. Reforma не докоряє нам так нерозважно ложію, а вперед нехай познакопить ся з плями науки, а до того нехай придивить ся виконувати тих плянів. Плянів плянів мають в т. зв. руских школах народних, а властиво утварквистичних, крім науки польського языка викладати ся також і інші предмети; а учитель, щоб вдоволити п. инспектора і похвалити ся, що „działwa poprawnie wugaża się po polsku“, як сего пани инспекторы домагають ся, — позвняють собі звичайно ще по-надь вимоги приписаних плянів розширяти польскій вилад, що руска школа сходить вкінці на утварквистичну з перевагою польщини або й на цілому польску. Отже наше твердження, що ми не маємо ані одної рускої школи народної, хоч не згоджує ся з урядовою статистикою, то за те згоджує ся з фактичним станом рїчи.

Друга рїч отся: N. Reforma у своїй сміховинці славить благородність польського народу, котрий умів заховати рівновагу в осуджувану руских справ і віддати рускому народові справедливість.

Отже хоч і як ми цїнимо сю благородність польського народу; хоч і як цїнимо прихильні до нашої справи голоси, які не раз відзивають ся то в N. Reforma то в інших польських часописях; хоч і як цїнимо навіть ті при всяких бенкетах співані тосты на братню згоду і любов, ті „kochajmy się!“: все-ж такі ті всі плятичній благородності нас не заспокоюють, не роблять нас сьмітими; і ми, коли би нам дано до вибору, волїли би зречи ся всіх тих благородностей і словносправедливостей та признавати нам слушних прав в замїну за фактичне посїдане того, що нам правно належить ся і що нам на словах признає де котрийсь Польак або і — нехай буде, хоч так не в — весь польскій народ. Нам треба фактів, а не слів — хоч би і благородних.

Перше повне видане творів Федковича.

VI.

Появу нової літературно-наукової часописи „Правди“ у Львові 1867 р. стрів Федкович дуже неприхильно. Він сердив ся на віденьську і на львівську громаду, не високо ставив літературний талант Куліша, що був духовим керманцем „Правди“, і зарікав ся не писати нічого до сего органу. І справді в першій році не мала „Правда“ від него ані одної поезії, хоч були тут дві його повістки, які він мабуть цїнив на так високо, як поезії. Таким робом рік 1867 являє ся як перша провалина в Федковичевій поетичній діяльності. Із віршованих творів він не опублікував у тім році нічого крім „Дезертира“, який, розумієт ся, був готовий уже значно давніше. Аж 1868 р. появляють ся в „Правді“ нові поезії Федковича і вони починає ся нова група, разом нова фаза в розвитку його творчости. Манера наслідування Шевченка щезає поступенно. Федкович хилить ся з одного боку до тону народної пісні, з другого боку до німецьких поетів Шіллера, Гете та Гайне. Не даром між першими ластівками сїєї нової доби находит ся прегарні переспіви німецьких балад: Крізь Ірль (Erlkönig Гете), Співак (Theilung der Erde Шіллера), Прощі (Die Wallfahrt nach Erevlaar Гайне). Видно у поета якесь заглублене в самого себе, в абстрактні, філософські питання. Одна з перших

поезій сїєї доби натискає на кончність віри в життя:

Що чоловік з утїхов, горем,
Всім своїм серцем — що він є?
Один керманец серед моря,
Що гадка-бура ним го бє!

Чоловік щасливий лиш ілюзіям, по-езією та надїєю. Та се все слабі помічники!

О, лиш одна зоря
Переведе ти щасливо
Крізь скали і бруни
Сього світа-океану.
І ту твою душу
Заполюшену, убиту
Миром приглагоїть!
Она звет ся, брате, віра!

Поет попадає в якийсь песімізм, не вірить у свої сили, жалує ся на те, що їх багато розтратив у війську.

Лїта свої в Італії
На швару посїяв,
Волю свою з торністрою
Здав до магазину,
А сам вернув в Буковину
Тесать домовину.

В його піснях починає звеніти якась містична нота, прим. у вірші „Флояра“. Гудульська сім'я сумно сидить у хаті вечером. Усі згадують старшого сина, що служив в Італії в війську; молодший син сумно грає на братовій флоярі. Нараз флояра замовкла. Молодий брат торкнений прочутєм заклика, поклав флояру за шпалер. А в тій хвилі — оповідає поет далі — старший брат тяжко ранений копає в Італії і

йому в передсмертній хвилі причуває ся голос його любї флояри.

Та про те власне тепер поетови удають ся чудові ліричні або описові поезії; його дух набирає інколи дивної гармонії, ясности і прозорости, як вода Черемоша в осени.

Золоті зорі
В облакоморі,
Як білі віви
В голубих горах...

Гудульщина се, чи Італія? В душі поета мішаєт ся дійсність з образами пережитого.

Обертаєсь, а ті літа,
Ті молоді мої
Машерують за тамбором
Цісарських дорог.

Мов орібні нитки вмішують ся в його поетичну тканину орієнтальні риси.

Чи в Тегерані
В рожевім гаю,
Де одаліска
Перли збирає?..

Відня се у него? Зворот до фантастичного, орієнтального виразнішого проявляє ся в „дивогляді Довбуш“, але й у віршах уважний читач знайде його відгомони, зразу легкі, поетичні. Ось прим. у наскрізь реальній, побутовій поемі „Свекруха“ вспалена віра в містичне значінє слів:

Сон не мара, мої скзі
Хто се знати може!
Сон, се янгїл з того світа,
Серафського лику,
І ходять він як ніч божя

З дзеркалом великим
Показувать людям долю,
Лиху й добру долю.
І стоїть вона змалювана
Дивними символами
У дзеркалі тім великим —
Хто може читати!

Певна річ, від цих високо-поетичних слів до „Ворожки“ та астрології ще далеко. Треба було нових, гірких розчарувань, довголітньої духової самоти та розстрою організму, щоб довести поета до того кінця. Тепер, при кінці 60-их і в початку 70-их років у него являєт ся момент дивного спокою і ясности та артистичного згартування. Пристрасти, що кипіють у „Дезертирі“, уляглись, лишаючи тільки тиху меланхолію. Творчість ослабла, се так, не поривав ся на більшій пляні; поет покінчував навіть кінчити свою велику „дивоглядію“ про Довбуша. За те в хвилині вітхнення він силє перли — дрібні „окрушки“, пісеньки в роді „Гуляли“, „Улем“, „Куда?“ або отся чудова „Рожа“, з артистичного погляду може найкращий його твір:

В неділеньку в ранці
Ідуть новобранці,
А мій милий чорнобривий
У білій катанці.

„Чекай, милий хлопче,
Най припну ти року!“
„Не чекаю, серце моє,
Чекай не моє.“

„Во ті твої роки
Сльозою зрошені!“

НА СВЯТА

поручає свій експозит товарів колоніальних, вин і горівок

ЕМІЛЬ ФОРШ

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоської церкви.

— та дешевих любощів! Намъ мало дивити ся на сучасні заставлені стіл і чуті заперення, що се все папе: намъ хоче ся разъ засідати до того стола і — попохвѣти!

СОЙМЪ КРАЄВЫЙ.

Вечірнє засіданє зъ 30 грудня.

Точно о 8 год. отворивъ маршалокъ засіданє і уділивъ голосу правительственному комісареві. Той відповідає на кількі інтерпеляцій (розуміє ся не на рускій).

Опівся забравъ слово пос. д-р Тад. Пілять і підняв ся невдично рѣчи — полемізувати зъ выводами пос. д-ра Могильничко-го що-до львівського університету. Покликавъ ся на всякі можливі розпорядження, доказувавъ, що въ львівському університеті урядовимъ языкомъ є польскій, та що нема найменшої потреби змѣняти той станъ правний на некористь поляки. Молодѣць руску трактує ся рівно зъ польскою, всѣ професори і сенатъ дуже люблять Русинівъ. Припертий до стѣни посломъ Могильничкимъ, чому промовчувъ звѣстну відозву сенату, заявивъ, що сенатъ редагувавъ ту відозву „w chwili rozdrażnienia“, тожъ не треба дивувати ся, коли тогъ відозву бувъ за острій. (Д-р Могильничкий: Прощу о голосъ!)

Пос. Стапільскій ударивъ остро на шляху, котра держить въ своїхъ рукахъ власть і гнобить селянство, ухвалюючи некористні для него закони. Наводить приклади, що правительству запомогъ роздавано тымъ громадамъ, що йдуть при виборахъ по волі старостівъ, і апелювавъ до соймової більшості, щоби змѣнила своє постанованє.

Зъ черги забравъ слово д-р Король і заявивъ, що рускій посолъ на вступі до сойму зложеною заявою доказали, що хотять щиро працювати а бодай спробувати, чи можна зъ теперішньою більшістю порозуміти ся. Згадавши про вибори до сойму сказавъ, що хотий рускихъ заступниківъ вийшло мало, то за ними стоить твердо міліоний рускій народъ, надъ котримъ тяжко перейти до порядку денного. Побѣдою вашою — мовивъ д-р Король — не маєте що тѣшити ся, бо знаєте, якимъ способомъ ви побѣдили і кому маєте завдячити свій виборъ. — Далше полемізувавъ изъ высказомъ п. Абрагамовича у вѣдєньському парламенті, що селяне добровільно віддають свої мандати польськимъ магнатамъ та що межі ними а селянами панують дуже дружні відносини. [Смѣхъ на лавахъ рускихъ послівъ і людощівъ.] Сему і самъ Абрагамовичъ не вѣрить! Галицькі вибори стали ся славними на цѣлій свѣтъ; виборчі комісарі, уважають собі за урядовий обовязокъ агітувати за кандидатомъ центрального комітету. Намѣстникъ хваливъ ся, що видає строгі накази, щоби старости поступали при виборахъ легально; въ такому случаю его приказы старости не слухали. Для прикладу наводивъ, що стрийскій староста віддавъ по селяхъ зъ шляхотскимъ кандидатомъ і зазначивъ его виборчимъ, а въ Жовквѣ комісаръ старосту взымавъ виборчѣ урядовими звѣзками до старостівъ і тамъ перекладавъ, на кого намѣняють голосувати. Той самъ комісаръ признавъ ся до того і ка-

же, що правительствъ має право довѣдатися якъ хто буде голосувати. Здавало ся, що за теперішнього намѣстника, будуть справедливі поступати при виборахъ; але показує ся, що кожній намѣстникъ мусить повинувати ся волі пануючої шляхотскої класи. — Далше д-р Король наводивъ надужитя старостівъ Родера, Невядомского, Коростеньского, Річчого та іншихъ і дививъ ся, що намѣстникъ не потягнувъ ихъ до одвѣчалности бодай въ дисциплинарній дорожѣ, хотий по справедливості належало поставити ихъ передъ судомъ, бо учинки ихъ кваліфікують ся до криміналу! Старостівъ не покарано, бо — они мали зъ гори приказъ, котрий мусили виконати! Д-р Олесницький вѣдѣв минувшю сесію обширну інтерпеляцію, въ котрій навѣсть множество фактівъ неучуванихъ надужитъ при виборахъ до радъ державнихъ, але на ту інтерпеляцію нема й досі відповіди. Рускій посолъ при верифікації запротестованихъ виборівъ будуть поступати безпощадно і всю поганя наверхъ виволѣкати. Ми — каже бесѣдникъ — чуємо ся комбригами на нашій землі; нашъ языкъ, наша віра не мають належно пошани, а верховодяча польська класа хоче конче зробити зъ Галичини Польщу! Ми вамъ не вороги, у насъ найде ся мѣсце і для брата-Польки, но нехай вонъ падъ нами не старшувъ. Въ урядяхъ панувъ лише польщина, урядники не знають руского языка а урядниківъ Русинівъ переносить ся на Мазурчину. Впрочімъ не дивуватися старостамъ, коли самъ намѣстникъ не пошанувавъ руского языка і рускимъ посламъ відславъ посольскій сертифікати въ польськомъ языкѣ. Шовінізмъ польскій досягъ ажъ муровъ університету. Професори, сенатъ і самъ ректоръ дали ся порвати шовінізмови, коли посмѣли зредитувати таку шовіністичну відозву до молодѣж! Задачею більшості повинно бути — направити зло, усунути кость вездоги, промстити дорогу до дружнихъ відносинъ міжъ обома народностями. Рускій обрядъ не має такої пошани якъ латинскій, Польки мають чотири дієцезі і сѣмьохъ епископівъ. Латинскій дієцезію обсядає ся безпородочно, а Русини мусять роками ждати на епископа, якъ прим. въ Станиславовѣ. Відбачи бесѣдникъ заявивъ, що рускій посолъ будуть голосувати противъ провізоріи бюджетової, щоби зазначити своє невдоволенє зъ теперішнього стану рѣчи. [Оплески].

По промовѣ д-ра Король забравъ слово намѣстникъ і відповідавъ мляво на декотрі докори пп. Могильничко-го, Король і Стапільского. Відбачивъ звичайну пѣсеньку, що „usterki“ лучають ся всюди, а вонъ свято береже приписи. Факти подані въ інтерпеляції о надужитяхъ при виборахъ, справджувавъ, чотири радники намѣстництва подорожували по Галичині (д-р Король: Хіба подорожували!) і розсѣднували подані факти. Бажає дуже згоди міжъ обома народностями і радить уступство зъ обохъ сторінъ.

Кс. Столяковскій розбавивъ трохи дрімаючихъ послівъ своїми театральними позами. Відказувавъ на короткост сесіи соймової; невдоволення его декларація вжеснѣнська; докоривъ шляхтѣ, що мало робить для селянства і просивъ, щоби шляхта тѣ грошѣ, що видає на агітацію і підкупства при виборахъ, дала ему, а вонъ ужне ихъ на лѣвшу цѣль.

Пос. Тад. Ценьскій, генеральний бесѣдникъ „за“, заявивъ, що нѣхто не посудить

Польковъ о бракъ любови до Русинівъ. Польки все помагали Русинамъ: будували для нихъ церкви, опѣкували ся школами (голоси: Дакуємо за таку опѣку!). Бесѣдникъ самъ, яко селянскій посолъ, має довѣре у рускихъ селянъ, бо якъ бы немавъ, то встыдавъ бы ся засідати въ соймѣ.

До фактичного спростованя забравъ слово д-р Могильничкий і сказавъ: Коли проф. Пілять признавъ самъ, що сенатъ видавъ звѣстну відозву „w chwili rozdrażnienia“, то не можна дивувати ся, що і молодѣжъ була роздрознена. Крокъ рускої молодѣжѣ одобривъ молодѣжъ многихъ університетівъ заграничнихъ, а навѣть професори.

Ректоръ Ридігеръ, забравши слово, звиняє ся, що сенатъ поступає послива приписи і безъ шовінізму, а при слѣдствѣ дуже людяно. Розказує зъ жалемъ, якъ то на приказъ сената: „мѣсце для магнатиці!“ не лишъ нѣхто не уступивъ ся, але почато свистати та палицями вымахувати. Сенатъ відставъ зъ міністерства приказъ „streng bestrafen“ демонстрантівъ, а прецінь сенатъ примѣняє для нихъ „найлекшій кары“...

Референтъ бюджету гр. Стан. Вадені заявивъ, що тѣшити его умѣрений (!) тогъ опозицій; звертає увагу на лихе положенє фінансове краю, отже треба шукати за новими жерелами доходу. Відповідаючи рускимъ посламъ радивъ дальше умѣрену дорогу, а зъ того вийде „mła zgoda“ і пожитокъ для краю.

Въ голосованнѣ прийнято провізорію бюджетову въ третій читаню.

Погорѣльцямъ въ Потурци. Любени, Дѣдушичамъ вел. і Креховичамъ призначено 2.400 К запомоги, котру має розділити видѣль краєвий.

Відбачи відбули ся вибори до апеліційної комісії податку особово-доходового (до неї вибрано зъ куріи меншої посѣлости крп. о. Івана Чапельского) і до краєвої комісії загального податку заробкового.

Зъ черги мотивувавъ пос. Малаховскій своє нагячє внесенє о реорганізацію поліції у Львовѣ, Краковѣ і Перемислѣ, а пос. Лео о зачисленє мѣста Кракова до мѣст опалуючихъ низшій податки домово-чиншовъ, і въ справѣ знесеня акцизъ въ Краковѣ.

Опівся намѣстникъ, покликуючися на цѣсарське розпорядженє, оголосивъ о год. 2½ по півночі відпочине сесія, а маршалокъ замкнувъ засіданє, дякуючи посламъ за щиро працю въ нарадахъ і высказуючи бажанє, щоби соймъ бувъ скликаний якъ найскорше.

Выборъ одного заступника члена видѣлу краєвого зъ цѣлого сойму не мѣгъ уже відбутися за-для браку компету.

ВЕРГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Майже всѣ соймы Долигавщини скликано на 2 до 3 днєвній засіданя, щоби порѣшити бюджетову провізорію хотъ бы на першій кварталъ слѣдуючого року. Декотрі зъ нихъ, якъ соймъ въ Горниці, зобравшє въ першій разъ по новихъ виборахъ такожъ уконтитуовавъ ся, другі зновъ, якъ соймы въ Горышній Австрії, Сальцбургі, Моравахъ і Штеску відбули свої послѣдній засіданя въ теперішнімъ складѣ, бо въ слѣдуючѣмъ роцѣ припадуть тамъ нові вибори.

Соймъ горниціскій відкривъ намѣстникъ гр. Гоєшъ промовою въ италійськомъ і словѣнськомъ языкѣ і відобразивъ обѣтъ вѣдъ новоименованого маршалка и его заступника, д-ровъ Павра і Грегорича. При провѣрцѣ мандатівъ уневажаєно вибори двохъ словѣнскихъ послівъ. Въ часѣ дискусій прийшло до дуже оживлєнихъ сценъ міжъ словѣнскими либералами а клерикалами. Италійцѣ голосували за уневажненємъ. Соймъ принявъ 3 мѣсячну бюджетову провізорію.

Въ плєскѣмъ соймѣ не обійшло ся безъ демонстрацій. По промовѣ маршалка гр. Лиріша, коли забравъ голосъ президентъ краю гр. Іосифъ Туаъ опустили салю демонстраційно чеськы і польскы послы і повернули доперва по его промовѣ. Не були они у него такожъ на прийнятю. При бюджетовій дебатѣ заявивъ пос. д-р Міхейда и менемъ послівъ славянскихъ, що будуть голосувати за бюджетову провізорію, жадають однакъ, щоби автономный і правительственный власти піддержували політичн, культурн і економічн интересы і потреби славянського населєня. Порѣшено еще деякы справы льокального значанія і соймъ замкнуєно.

Въ моравахъ соймъ по поладнаню вступивши формальностей і прийнято промовѣ маршалка гр. Фетера і намѣстника гр. Зіротина hoch і slava окликами поставивъ п. Найнтайфель нагячє внесенє въ справѣ введеня безпосереднихъ виборівъ въ селскій куріи. Нагябѣт внесенє відклєноєно. Преліминарн бюджетову провізорію выказує К 18.525.714 въ розходахъ, К 5.152.969 въ доходахъ, а К 13.372.745 недобору, котрий має найти своє покритє въ 57% додатку до податківъ ґрунтового, домового і домово-мисового. Бѣльшость обєтавала за пѣвротну, а меншость вносила лише четвертну провізорію. Пос. Перекъ выказувавъ, що молодечехи тому выступили изъ угодовної комісії, бо ихъ нѣмецкы товарищѣ, члены тої комісії, принимали живу участь на зборахъ, уряджуванихъ противъ заснованя чеського університету на Моравахъ. Міністерство просвѣты подає до вѣдомости соймѣ, що не може на свѣй бюджетѣ переня-

ти моравахскихъ краєвыхъ шкѣлъ середнихъ, а що лишъ въ 1902 р. приступити до заснованя чеської реальної школы въ Бергѣ.

Відкрыта чеського сойму відбуло ся въ суботу. Маршалокъ краю кн. Любоковичъ высказавъ въ своій промовѣ надѣю, що весною буде мѣгъ соймѣ зібратися на довшу сесію. Намѣстникъ гр. Куденгове повишавъ послѣвъ въ чеській і нѣмецкій промовѣ (Се диво, що одні одицьскы високо учені галицькі намѣстники лишъ однимъ языкомъ володѣють! Ред.) упевнивъ, що правительствъ буде все заимати безсторонне і справедливе становищє супротивъ обохъ край замешкуючихъ народѣвъ і старати ся о миръ і переведєнє угоды. Пос. Герольдъ і тов. поставили внесенє о выборѣ комісії адресової. Пос. Бакса і тов. предложили и менемъ послівъ радикальныхъ праводержавнє застереженє, що не узнають законности того сойму въ его теперішнімъ складѣ. Пос. Здарскій і тов. предлагають праводержавнє застереженє именовъ аграріівъ. Пос. Про і тов. вносять заяву, въ котрій домагають ся окремого становища для округа хебского т. зв. Egerland'у.

Чеськы аграріи нараджувались въ своѣмъ клюбѣ въ справѣ чесько-нѣмецкої конференції угодової. По довгихъ розиравахъ постановлено взяти участь въ конференціяхъ лишъ підъ условємъ, якъ всѣ нѣмецкы партіи згодять ся на выборѣ своихъ делегатівъ до тої конференції.

При окликахъ slava і hoch відкрыто соймъ краєвскій. Пос. Тавчаръ вѣдѣв нагячє внесенє въ справѣ дальшихъ поборовъ оплатъ краєвыхъ. Пос. Шустершичъ сожальє, що соймъ скликає ся лишъ для ухваленя бюджету. Партія бесѣдника не має довѣри до соймової більшості, котра уживає краєвыхъ фондѣвъ на цѣли партійн. Дальше критикує поведєнє краєвого видѣла, правительствѣ і національно-либеральной партіи. Въ соймѣ і на галеріи великій неспокѣй. Маршалокъ признає до порядку, президентъ краю відповідає. Пос. Тавчаръ і Грбаръ збивають выводы Шустершича, а имъ перерывають прихильники партіи клерикальной. По залагодженю кількохъ нагячихъ внесенъ і ухваленю бюджетової провізоріи соймъ відпочине.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Справозданє зъ діяльности Головного Видѣлу Товариства „Просвѣта“ за мѣсяць падоліст 1901.

Велику страту заподѣля Головному Видѣлову смерть Іргорія Врецьони, довголітнього члена Видѣлу, директора канцелярїи, великого патріота і неуготимого робітника на ниві народній. Члєни Видѣлу вислухали згадку про бл. п. Іргорія стоячи і ухвалили мѣсто вѣнца на домовину покойного зложити 40 К. на цѣли Товариства „Шкільна Поміч“, котрою покойній такъ ревно займавъ ся. — Дирекцію канцелярїи по покойнімъ Врецьоні обнявъ о. Ал. Темницький.

Видѣл відбувъ в падолісті 1901 три засіданя і полагодив отсѣ справи.

1) Принявъ до вѣдомости, що книжочки товариства: „Громадскій судъ“, „Під моремъ филіями“ і „Старохристиянскы легенды“ вийшли зъ друку і розсилають ся члєнамъ.

2) Принявъ до вѣдомости справозданя із загальнихъ зборівъ філій Товариства в Самборі, і в Вибірці, де о. Тяничкевичъ мавъ викладъ про вагу науки і організації.

3) Ухваливъ вислати на загальні збори філій в Тернополі і Сокалі яко делегата п. Короля і уділивъ кождій філії по 50 К. на закупно предметівъ господарскихъ в цѣли роздѣленя ихъ межі члєнів.

Рішено предложити Видѣлову Краєвому справозданє за рік 1900 і 1901 з просбою до сойму о піднесенє субвенції на видавничства з 6.000 на 12.000 К. якъ такожъ удѣленє субвенції на двохъ вандрівнихъ учителівъ господарствѣ в квоті 8.000 К. річно.

5) Ухвалєно вислати петицію від „Просвѣты“ о заснованє руского університету на руки послівъ в радѣ державній.

6) Ухвалєно виразити подяку вдвоі по бл. п. Іргорію Врецьоні за дарованє бібліотеки покойного на рік Товариства.

7) Принято 26 новихъ члєнів; від початку року 778.

Зъ Перемишля. Загальні збори „Рускої Бесѣди“ відбудуть ся дня 3. січня 1902 о 7 год. веч. На порядку деннімъ побічъ звичайнихъ точокъ — змѣна статута.

Кляшторна жебранина.

[Письмо зъ Бережанщини.]

Послѣднимъ роками — скоро тілько настане осінь, заразъ роззаять ся зі свѣтлѣ люди по ріжнихъ квєстахъ. Та коли то на своій рускій церкви, то не було би жалю дати який тамъ крейцаръ; але бо то ріжні квєсти на „кошцїлнѣ“, на „кляшторнѣ“ та Бог вѣсть, на що це дававъ!

Ось симъ часами волочило ся двохъ квєстарівъ по бережанськимъ повітѣ за складками на кляштор кс. Бернардинівъ в Бережанахъ. Одинъ зъ нихъ „брацішкѣ“, а другий, якийсь его помічникъ, „цивиль“. Они збирають датки на реставрацію костєла бережанського. Я не розумію, якъ бережанскы кс. Бернардини мають відвагу біднимъ нашимъ хлопамъ дерти очі, коли ми знаємо, що за одєн відпуст на св. Антонія (13 червня) кс. Бернардини зберуть такі маєтки, що було би за що костєл відреставрувати. Тамъ нашъ хлопъ сот-

Видѣдавъ ми тарабанчикъ,
Що ми розлучені.

„Але якъ убють мня,
Коби посадили
Ту червону твою рожу
На моїй могилі.“

„Та рожа приймєть ся,
Мая розцїтить ся, —
Під зеленѣ муравою
Серце стрепенєть ся.“

Сей твір, хоч який маленький, вартъ стояти ридомъ зъ найкращими народними піснями і зъ найкращими піснями Шевченка, і показує намъ справді перворядний ліричний талантъ Федьковича.

Певче, се не бувъ талантъ такий могутній, самостійний, наскрізь мужеський, якъ Шевченків. Було щось мягкою, жіночого в талантѣ (не в особистій вдачі!) Федьковича, якийсь вроджений нахилъ їти за чиймсь слѣдами, підлашуватися під чужий тон, кидати свої узорн на чужу основу. Одна зъ найцікавішихъ пробъ того рода — се його „Баркароля“, писана в груднѣ 1874 і досі недрукована — проба віддати гармонію, милозвучність, меланхолію та трохи театральний сентименталізмъ венецькихъ вєстарьскихъ співанокъ. Наводжу тутъ сю поезійку вповні:

Сонце заходить, Лїдо лєлє
У сріблї люни лагуна мріє,
А гондоліре крадій Аполліа
Пуєтъ си барковъ долєя на море.

О, дежъ ти правивъ? о, де гадавъ?
Дождівъ чергоги чого минаєшъ?
Що мені Дожді? що їхъ коруна?
Поузъ Рїялти, тамъ мой дума!

„О сенїора, чи ти не чуєшъ?
Чи вбогимъ Маркомъ уже гордуєшъ?
Ахъ, сля гордуєшъ, то хотъ спогляни,
Якъ вірний Марко в море потанє.“

Ажъ тутъ втворяєсь стиха віконце,
А в нїмъ являєсь красна якъ сонце,
„О, саго міо! Дежъ такъ баривъ ся?
Чи не на зорю де задививъ ся?“

„О, нє, мадонна! Зорі сіяли,
Доки у твої не заглядали,
У твої очі крадій від зорі,
Крадій жемчуга, глїбші дна моря“.

Місяць заходить, море лєлє,
Порожновъ барковъ по фалєхъ вєлє...
Де-жъ молодъ Марко, що нехавъ барку?
Чи в сенїори, чи на дні моря?...

Ся ґрупа поезій у новімъ виданю обіймає все, що лишило ся зъ Федьковичевихъ поезій опублікованихъ міжъ роками 1868 а 1877, се-б-то повою дикихъ думъ. Ся межа — оптична ілюзія. „Дикі думи“ зъ кінцемъ 1876 р. вже були готові, а тимчасомъ годі задумати собі більшу ріжницю в тоні і світогляді понадъ ту, яку бачимо в „Дикихъ думкахъ“ і поезіяхъ друкованихъ 1876 р. в „Рускій хаті“ або присланихъ для сеї збірки та відпожєхъ на бікъ її редакторами і надрукованихъ у-перве ажъ у осьмому виданю. Ми ностарємось далі, говорючи про „Дикі думи“, висняти троха сю ріжницю, а тутъ зазначимо тілько те вражєнє, яке певно віднесе й кождий неупереджений читачъ, що міжъ поезіями зъ „Руської хати“ а „Дикими думками“ відчувать ся якась проґалина, якась духовна катастрофа, може змальована симбѣлично в „Дикихъ думкахъ“, але не вияснена біоґрафами, не зазначена ні в якихъ доси намъ звѣснихъ споминахъ ані листахъ, щось таке, що повинні вияснити дальші праці та пошукування або що може й на засідни лишити ся невьясненямъ.

Д-р Ів. Франко.

ками звозять баранів та телят „на боже“, а ксе. Бернардини відпродують той товар за раз жидам і беруть грубі гроші. А крім того яка сума гроша прийде ще з ринкових датків „на боже“! Я гадаю, що тих грошей не повинні би ксе. Бернардини собі ховати, бо їм як монахам і не треба й не вільно маєтків переходувати — ті гроші повинні би обертатись на удержане чи на реставрацію кляштору або костела, а не дерги очі бідному хлопцю.

А на яку штучку пустили ся ксе. Бернардини, щоб їм квеста ліпше пошла? — Ого видали в 10.000 примірників вималюваний образ св. Антонія з руским підписом: „Святой Антоний Падеский в монастыре Братовъ меншихъ Бернардинъ въ Березаняхъ — епископъ и наглядъ кляштора въ Березаняхъ“ і розвозять его по селах та кожному его в руки пхають. Прийшовши до села, ходять хата від хати і в кожній селі продають тих образів по кількадесяти примірників. Люди купують образ, хоть який він дорогий, бо по 2 К, але купують тому, бо раз, що се образ святий, тай тому що се образ „руский“, а ксе. Бернардини же й обіцяють за тих 2 К відправити в монастирі за кожного службу Б., ба ще і вмовляють в темних селах, що кожний, хто дасть 2 К, буде приналежний до братства кляшторного.

Коли квестарі бернардинські збирали такі величезні датки на свій кляштор, вислали була рівночасно і руска бурса березанська (за дозволом д. к. староства) свого квестаря, щоб збирав датки на бурсу, бо она сею року троха в труднім положенні через те, що прийшла 40 питомців по половині ціни, тому й побояюсь, чи потрафить їх виплатити. Квестар бурсацький обійшов щось десять сіл підільських і знає, тільки зібрав? Щось около 30 корон! Вернув до Березан і вже більше не показує ся! От як оно у нас веде ся і кого русні хлопці запмагають своїм грошем!

Але бо й правда, що Поляки добірають зручних способів, щоб легше дібратись до кишені (чи й до шкіри) нашого хлопця. От хоч би і сей образ св. Антонія Падеского. Красно намалюваний, ще і з руским підписом: „А у нас Русинів? Поміняю вже товариство „Просвіту“, поміняю о. Джулинського, що врятує на полі церковним, поміняю і три Ординариї, що також повинні би тою справою зайнятись — але в Товариство рускої штуки мalarської, а вже зі сотка руских мalarів, і то церковних — а хата мужика не може нігде найти свого питомого руского образа! Коли то стіни руского селянина прикрасять ся образами своїх святих, як: Володимира, Бориса і Гліба, Ольги, Евфрозини-Предислави, Антонія і Теодозія Чернечих, Кирила і Методія, Константина і Єлени, Покрови, Матері Б. Самбірської і інших? А знаєте, яких святих я надбуду по стінах в наших хатах? Читайте: Матері Б. Шкаплірної, Матері В. Рожанської Матері Б. Ченстоховської, Ісуса Миланського, Казимира Королевича, Стефана Короля угорського, Людвига французького, Андрея Богородського і Маманта Московського... А ще ніколи не побачив я свого руского святого. Або ті підписи! в яких польським, німецьким, французьким, мадярським а навіть румунським, дуже рідко в руським. Як увійдеш до хатної хати і поглянеш по образах, то забудеш ся, що ти в руській хаті... О, у нас в кому говорити, а нема кому робити!

НОВИНКИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших кольоністів! Просимо о жертви на купно друкарні до Парань.

— На книжку виланову Тов. вз. кредиту „Дістєр“ на фондъ заимогів для академічної молодіжні випустили дня 30 грудня с. р. дальній датки в сумі 156 К, до того жь переносу 26.630 К 49 с., отже загальною по день 30 грудня включно випустило 26.786 К 49 с.

— 31 Стрия. На дохід академічної молодіжні устроює кружок драматичний „Міщанської Вєсїди в Стрию“ дня 5 січня 1902 в сали „Народного дому“ аматорське представлення. Відіграють ся: „Каміна душа“, драма Івана Франка в одній дії зі співами її танцями, і „Наталка Полтавка“ комедіо-опера в трьох відслонках Івана Котляревського. Розіграє: Гетьмани Гетьманів, солю барітонове. Початок точно о 8 год. — 3 огляду на патрістичну цілість аматорського представлення сподів ся комітет кружка, що ніхто з Вп. Земляків не відкаже ся від участі. — За комітет Антія Ядкєвич, Теодозій Костів.

— В справі виборів до комісії для податку особово-доходового одержуємо тайкий оновістки: Зв Жидачівського: Підписані, порозумівши ся в повіль, просять при виборі дня 3 січня (віль год 9 до 12) голосувати: на о. Никол. Лукавського пар. зв Жидачева як на члена, а на о. Корн. Сеніка пар. зв Бережницького пар. як на заступника. За комітет Атан. Юркович, Тома Березовський. І. Савюк. — Зв Самбірського. До вибору д. 3 січня предкладаю для згодного голосування: оо. Дим. Гордицького пар. зв Кульчицького і Петра Погорельського пар. зв Вилли (щоб оба судовий повіль були загуглені). І. Литвицький зв Чукви. — Зв Бобринського. Для солідарності при виборі д. 3 січня упрощає ся голосувати як лично чи то письменно: на о. дек. Іпол. Штогрида зв Стрільок як на члена а на о.

Свг. Дзєровиця зв Вобря як на заступника.

— „Переписний листок“ з колядою на рік 1901 появил ся накладою комітету, що займає ся збиранням датків на заимогів фонд рускої академічної молодіжні. Один листок коштує 10 сотиків, а містять в собі крім цікавої прикладної коляди ще і желаня Свгг і Нового Року та й до волі місця на дописки і підписи. Чистий дохід з розпродажу призначений на згаданий фонд. Хто би хотів зайняти ся розпродажем згаданого листка, звольте звернутись до Тов. вз. кредиту „Дістєр“ у Львові, при чім зазначуєсь, що низше 50 карток не вислав ся в комісову розпродаж.

— Повини до виборів і правоборців Золочівщини. Вп. виборців чи то правоборців тих громад Золочівщини, котрі не прислали мей своїх підписів до протесту против вибору пана Аполінарія Яворского на посла до союму з селянських громад округи виборчого золочівського, прошу зробити се без проволочки, — час внесена рекурсу після ординації соймової в 12 днів від дня отворення сойму. Стилізація коротка: Високий Сойме! Підписані виборці і правоборці (або виборці самі або правоборці самі) громади... прилучають ся до протесту виборців і правоборців з громад: Закомаря, Струтина, Ожидова, Утішкова, Плугова, Рикова, Красносельця, внесеного 28-ого грудня 1901 до Високого Сойму против вибору пана Аполінарія Яворского на посла до Сойму з селянських громад округи виборчого Золочівського... дня... (підпис). Рубрум напущу сам. Ще раз прошу се зробити без проволочки і мені надіслати. — Тапачкович.

— Будова церкви в мѣстѣ Богородчаняхъ. Якъ звѣстно, вѣ мѣстѣ Богородчаняхъ, находит ся стародавня, бо 1740 року збудована церковь а вѣ нѣй мѣстѣ ся славный, старинный, маючий археологіяну и артистичну цѣннѣсть иконостасъ зъ Скита Манявского, маюванный чернець Іовомъ Кондалевичемъ Ч. св. В. В. вѣ рр. 1699 и 1705, — котрый то иконостасъ богородчанське мѣщанство руске вѣ 1782 р. по знесеню монастиря вѣ Скитѣ Манявскомъ купило за 60 золотыхъ польскихъ до церкви вѣ Богородчаняхъ. Бѣть то стариннѣсть, що має дуже високу вартѣсть, а доказомъ того єсть, що занимають ся нимъ консерваторы старинностей, якъ и свѣтъ артистичный. Пригадаємо лише, що комітетъ церковный черезъ гр. В. Дѣдушицкого одержавъ найперше вѣдъ сойму кр. 500 зр. на відреставровање, а пізнійше 700 зр. на відкопаванє того иконостаса. И за тую квоту артист-маларь Ю. Макаревичъ зъ Львова відрисувавъ всѣ образы того цѣнного иконостаса (намекомъ сказавши, тою артистичною працею вѣ 1901 р. покориставъ ся Ю. Макаревичъ при малюваню иконостаса вѣ архикатедральной церкви вѣ Станиславѣ. Щобъ отже вѣ якъ найкоршѣмъ часѣ можна предприняти будову нової церкви мурованої для забезпечення такъ славной старинности, комітетъ парохіальный пѣдъ проводомъ своего нового пароха о. Антонія Рудинського ухваливъ (ще вѣ маю 1901 р.) приступити до будовы мурованої церкви и на тую цѣль ухваливъ квоту 45—50.000 зр. Будова має бути виконана вѣ чисто візантійскомъ стилѣ зъ пятама купулами. Комітетъ старає ся о плянъ о кошторисѣ для сєй величавої церкви.

— Дирекція Краєвого Союзу кредитового у Львовѣ (Ринокъ ч. 10) повѣдомляє всѣ Товариства кредитові повѣстові, що видала (щобъ заощадити цѣль коштівъ друку) для нихъ друковані формулярѣ пѣдъ заг. „Справозданє и замкнєне рахункѣвъ зъ концємъ року адміністраційною“ и продає ихъ по 10 сот. за примѣрникъ.

— Товариство львівськой рубачѣвъ „Праця“ просить насъ оповѣстити, що вѣ днємъ 1 н. ст. січня 1902 переносить ся зъ улицѣ Влахарекъ ч. 7 на улицю Сербуку ч. 5 (бѣчна зв Ринку). Вѣ томъ товариствѣ можна замовляти рубачѣвъ, за котрыхъ ручить товариство, що виконують роботу совѣстно и мають сталі цѣны; при ихъ работѣ не згине ані трѣсочка. Замовляти рубачѣвъ зъ товариства можна устно або письменно подаючи: число дому, улицю, кѣлько сибѣвъ и на кѣлько частей.

— До нової почты Камѣйна (вѣ Станиславѣ) придѣлено село Волосѣвъ, вилучивши его зъ дочернійшої почты вѣ Чуковѣ.

— Дробній вѣсти. Населєне Москвы мѣла найновѣйшою переписи выносѣть 1,126-750 душъ. — Пѣшки и бѣвъ годичника заложили ся два студєнты зъ Румуніи переїти до трѣхъ лѣтъ цѣлу Европу; одинъ зъ нихъ адується на а побавѣ а другій на полудне. — Деканъ вѣдѣту хеміи вѣ політехніцѣ вѣдѣльскої д-ръ Гуго Пергѣрь, померъ оногодѣ нагло.

Вѣсти зъ Апархії Львівської.

Президія намѣстництва годить ся на канон. институтію о. Іоана Яблоньского на Германѣвъ и консисторія вѣзвала его до институтіи на мартѣ 1902 р. — О. Евстахій Никанковскій, завѣдатель Голобутова, доставъ презенту на Голобутовѣ. — Вѣ пропозицію на Голдовичъ прийняті оо.: 1) Іосифъ Вандири, 2) Богданъ Домбчевскій и 3) Мпх. Сивеньскій. — Архієрейску грамоту похваляну зъ правомъ уживанія експозиторіи крпшанськихъ дѣставъ о. Дим. Ходоровскій зв Иванчанъ. — О. Вол. Винирискій завѣд. Пванѣвки доставъ канон. институтію на тую парохію. — Вѣ прєсвитерскій дѣмъ вѣ цѣли рукоположенія вѣ прєсвитеръ прийняті укѣнчивши богословіє: Вол. Тисовскій, Ив. Па-

човскій, Ант. Онуферко, Діон. Майковскій, Вол. Барановскій и Нпк. Гомшовскій.

Вѣсти зъ Еп. Перемиської.

Вѣ пропозицію прийняті оо.: на Хлѣпѣль дек. комарнянського: Сим. Борпєъ, Пв. Цѣцкєвичъ и Нпк. Полинскій; на Пулавы дек. яслиського: Стеф. Тарновичъ и Ром. Копистянскій; на Долину дек. бѣцкого Алек. Дуркотъ; на Ступинцю дек. мокрапського: Пв. Лебєдовичъ, Теод. Крушинскій, Сим. Чижовичъ, Пв. Цѣцкєвичъ и Левъ Саламонъ; на Ролѣвъ дек. дрогобичского: Іос. Винирискій, Алек. Колюба, Анат. Хилѣвъ, Сава Ломиницкій и Левъ Стецѣвъ; на Любєль дек. жовківського: Тим. Дорошъ, Ив. Радєккій, Левъ Пасєккій, Вол. Гойдишъ, Юл. Гумєккій, Март. Миколайчукъ, Пв. Цѣцкєвичъ и Левъ Набакъ; на Наконєчє дек. яворѣвского: Ром. Кмицикєвичъ, Макс. Зитиць, Пет. Гумовскій, Пв. Сорєковичъ, Юр. Вербицкій, Юл. Нєгребєдккій, Іос. Винирискій, Вол. Венгриновичъ, Левъ Пасєккій, Юл. Яремєвичъ, Пет. Лучечко, Вол. Коритовскій и Евг. Монѣббовичъ; на Глумчу дек. бирчанського: Мпх. Скорєккій, Вол. Коритовскій, Ор. Копистянскій и Мпх. Демѣвъ; на Махнѣвъ дек. угѣвского: Викт. Машикевичъ, Тим. Дорошъ, Ром. Кмицикєвичъ, Вол. Насєльскій, Адриєнъ Леонтовичъ, Нпк. Семѣловскій, Арт. Мельникъ, Ант. Сливскій, Вол. Калужницкій, Вас. Волошинскій, Вол. Венгриновичъ, Левъ Пасєккій, Вол. Гойдишъ, Лєг. Тустановскій и Конєт. Миколаєвичъ. — Презєнты дѣстали оо.: Конєт. Вандѣль, Іосифъ на Лѣмну дек. жуковинського, Пв. Завѣль на Хмѣль дек. затварницкого, Мпх. Попєль на Липѣ дек. жуковинського, Марієвъ Антонєвичъ на Шумѣхъ дек. высочанського. — До канон. институтіи на Королеву руску вѣзванный о. Емпл. Венгриновичъ. — Відзнаки крпшаньскѣй одержали оо.: Генр. Полинскій парохъ вѣ Палортѣ, Сим. Колодѣй парохъ вѣ Воли миховѣй, Ант. Бєскидъ парохъ вѣ Тарновѣ, Пларій Туна парохъ вѣ Ляшкахъ мурѣвъ, Пв. Шємерѣкъ парохъ вѣ Гуменцѣ. — О. Пв. Жарєккій парохъ вѣ Глумѣхъ именованій ордин. водпоручникѣмъ до п. к. рады нѣколоньской округной вѣ Берєзѣвъ. — Завѣдательство дѣстали оо.: Вол. Обухєвичъ вѣ Балчѣхъ, Ор. Копистянскій вѣ Лубнѣй. — Правительство продовжило дотатію зъ реліг. фонда на дальній одєнь рокъ для сотрудниківъ вѣ Стебнику и Дахновѣ а призвѣлло на таку саму дотатію для маючого ся надати сотрудника парохѣвъ вѣ Верхратѣ.

Наука, штука и література.

— Вєчерницѣ львівськой „Зорѣ“, що відбули ся 29 с. м., сягнули доволі велике число участників — членѣвъ Товариства и гостей. На програму зложились: віддєклємаванє „Хустина“ Шевченка, спів хорѣ Товариства, солю панни Іваницини та відіграє двє-актової комєдіи зъ ремієницкого житя п. з. „Майєтер и чєлѣдникъ“.

Отєя комєдія, переложєна зъ польского, яко твір літературний доволі примітивна та слаба, але якъ-разъ їзза своей примітивности надаєсь до гри там, де мусить бути примітивною и театральна техніка. Коли оцінювати гру поодинокихъ осіб, то перше мѣєсь треба признати п. Гецовѣ в ролѣ шєвского майєтра Шаруцкогѣ. Такі видно було, що праця и талантъ старали ся в парѣ сотворити тѣм, а не грати лиш „по аматорскѣ“. До гри п. Геца доєстроїла ся вповнѣ паннѣ Шевчукова в ролѣ жєнки Шаруцкогѣ. Мєньше вѣдѣтно випала „зѣлюблєна пара“: панна Левѣцка в ролѣ дочкѣ Шаруцкогѣ и п. Стефанѣвскій в ролѣ шєвского чєлѣдника Володимира. Може бути, що вони чи не привикли до такихъ ситуацій чи що, досѣть, що за богато було трємъ та деклємаціѣ, за мало природного чутя, а й ролѣю, особливу п. Володимировѣ, годилось би лучше вміти. Очевидно, що тут годѣ такъ критикувати гру, якъ у театрѣ, тожъ коли я виказѣв кѣлька хибъ „зѣлюблєної пари“, то се ще не значить, що вона зѣ грала. Противно, трѣхи бѣльше вирази та певности себе, и наша „пара“ єсть дуже хосєсною для театральнихъ продукцій „Зорѣ“. Поменній ролѣ жидѣ (п. Геца-лико), Линальського (п. Мартинівъ) та Незнакомѣ (п. Ферєнєвичъ) випали зовсѣмъ бездоганно.

Згадаю ще кѣлькама словами про прочі точки програми. „Хустина“ („Ху неділю не гуляла, на шѣвъ зарѣбляла“) в інтерпрєтаціи п. Буняка випала доволі слабо, хочъ були в нѣй и дєлкі свѣтлі моменти. Хор „Зорѣ“ підуправѣю п. Купчиньского відєспѣвавъ бездоганно кѣлька народнихъ пѣсєвъ. А вже найбѣльше оплєскѣвъ збирала панна Іваницини за свой соловий спів. Своімъ дѣвнѣмъ и чєстѣм, дѣтѣмъ же трѣхи голосомъ чарувала вона присутнихъ так, що мусѣла ажъ трѣ пієні співати. А за кождѣю бурѣ оплєскѣвъ що-разъ бѣльша... Шкода, що ніхто цѣвѣтъ не мавъ підрукою для молодѣнькой співачки...

По продукціяхъ наступили товариєскѣ забави. Однимъ словомъ — вєчерницѣ отѣ в найлучшимъ доказомъ, що „Зорєнє“ працюєть, а спѣхъ кѣлька слѣвъ нехай будє їмъ заохотою до дальшої працѣ. — (мж.)

— Бібліотєка для руской молодєжні пѣдъ редакцією Юлієна Насєльського випуєть XXXII мѣстѣтъ два оповѣданя: „Тирольскій героѣтъ“ та „Три князєвичѣ и чарѣвна пѣтъца“ — обѣ зъ нѣмєцкого. (Цѣна 70 сот.).

Голос руского „Сокола“.

Вѣкє оємпий рікъ зачав ся, якъ гуртѣмъ людий доброй волѣ и поєступной ідєї заснувавъ у Львовѣ руске Товариство гімнастично „Соколъ“. Черезъ вѣємъ літъ Товариство наше стрѣчало и вєсєлі и сумні днѣ а перѣа бувало і так, що мало не пришлоєъ заснѣтити надъ його домовиною. Злѣднѣ и бурѣ проміянули, заснѣтєний чорнимъ хмарами небозвѣдъ соколѣвскій проєявивъ ся, а рускій „Соколъ“, змѣцєвий в крилахъ, перєлѣтає безъ перєвои порѣгъ XX-ого столѣтя.

Рускій „Соколъ“ отѣже родивавъ ся а вслѣдъ за тимъ гнѣздо його в столицѣ галицкой України єсть єя йому за мѣла, за тієне. Вінъ бѣжавъ розпростєрєть свои крила далеко, далеко надъ цѣлою нашою прєкрасною Вітчизною, надъ всѣми тѣми краєми де звєнѣть руске слово, де плєкає ся руска думка словомъ — зѣднѣти до своего гнѣзда цѣлу Русь-Україну.

В цѣли сповнєня хотѣй в частѣ єєй провідной думки, бѣжавъ „Соколъ“ збудити до діла цѣлий край нашъ відъ Сина по Збручъ, відъ Карпатъ по Бугъ и Вислѣк.

Щобъ свои бѣжанє лишє на бѣжанє не покінчити, відѣзавъ ся до Васъ львівскій „Соколъ“, до Васъ Русинѣвъ зъ провинці: Зѣкладаєтьє скрізь по Галичинѣ файѣ львівского „Сокола“. Щобъ Вамъ уєдєжити перші кроки в тому ділѣ, рѣшила Старшина прийняти Русинѣвъ зъ провинці в члєни львівского „Сокола“ за знизєнимъ вкладкомъ зъ мѣсячной корѣни на 50 сот. квартально. Висєвоє позѣставъ 2 кор.

Коли отѣже зголосѣть ся а провинці кѣльканайцѣ члєни, тогдѣ приступити Старшина до безпроводного завѣзана файѣ в даній мѣєвѣности а зложєні вкладки за послѣдній рікъ зєвѣтає ся файѣ. Отѣже до діла!

Альфредъ Вудзиновскій голова
Данѣо Кучика справникъ.

Телеграмы.

Софія 30 грудня. Засѣданє собрѣній продовжєно на тѣждєнь. Крѣпа кабинетѣвъ не поладнана. Димѣйєнъ Карѣлова шє не прийѣго. Надѣють ся, що вѣнѣтъ повдєстане дальше на своємъ становищѣ.

Познань 30 грудня. Поліція пруска видала зъ Берліна Августинѣвича, літерата зъ Корольєства польского, закидуючи єму дѣяльнѣсть загрожуючу публичному порядку.

Вѣдєнь 31 грудня. Вѣчера отворєно соймѣ. Пос. Ієвєгєрь и тов. поставили внесенє, щобъ кравѣмъ закономъ упѣвѣжєно мѣсто Вѣдєнь до зѣятѣня позички 258 мѣл. корѣнѣ. Намѣстництво розвѣзало аєєкураційне товариство „Unio catholica“ установивши кураторѣмъ посла д-ра Патѣя. Агєндѣ розвѣзаного товариства перєявили на себе 8 другѣхъ аєєкурацій. Акціонєры стрѣтили своѣ удѣлы, вѣртѣтель понєсєтъ значній стрѣты, члєни вѣйдуть безъ шкоди. — Вієнєрєзидєнтъ суду д-ръ Гольцѣнгєрь зѣстрѣтивъ ся вѣ своємъ бѣрѣ.

Градєць 31 грудня. Соймѣ стирѣйскій по ухвалєню 4-мѣсячногѣ бюджетѣвъ провѣзѣи замкнєно.

Зѣльцбургъ 31 грудня. По прѣпятѣ 6-мѣсячногѣ бюджетѣвъ провѣзѣи засѣданє сойму відрѣєно.

Прага 31 грудня. Вѣ соймѣ поставлєвъ пос. Шаманєкъ внесенє вѣ справѣ заведєнє обовѣзковѣвъ науки російского языка у вѣсѣхъ сєредньихъ школахъ зъ чєскимъ языкомъ выкладѣмъ. Пос. Влягоєвъ інтерпрєтовѣвъ вѣ справѣ пѣдѣлу дѣєзєпѣ послѣ народнѣностей. Прѣвѣрено зѣзѣну чѣтѣ виборѣвъ. Стѣдуючє засѣданє назначєно на 3-ого сѣчня и поставлєно на днєвнѣмъ порядкѣ бюджетѣвъ провѣзѣи.

Будапєштѣ 31 грудня. Вѣ округѣ Абрѣдѣбѣ поставлєно Кольѣмана Тєу кандидѣтомъ до угорского сойму.

Брукєля 31 грудня. Мѣжпародіє соцієлістичнє бюро ухвалило прѣтєстъ прѣтивъ германізації Поляковъ и прѣтивъ полуднєво-африканьской войны.

Гельзінгфорсь 31 грудня. Царєкимъ указѣмъ відієнєно прѣтєстъ, внесеній прѣтивъ нового закона о службѣ войсковѣй. Дѣякѣхъ высѣшихъ урядникѣвъ за підписанє того прѣтєсту пенєсієновано.

Ню-Йоркѣ 31 грудня. Полуднєво-америкѣнскій рєспублїкѣ мають зарѣєєнти прѣзидєнта Руєвєлѣта и данєского короля Христѣна, щобъ обѣили ролѣ ширѣхъ судѣитѣвъ ихъ конфлїктѣ.

Римѣ 31 грудня. Пана принавѣ на торѣжєєтєвнѣйшѣ авѣєнціи нового авѣєстро-угорского посла Сєчєна.

Іоганєсбургѣ 31 грудня. Вѣзѣтахъ вѣ бѣтѣвъ пѣдѣ Кефѣнтѣвъ до нєволѣ Англѣйцѣвъ, випустѣли Бурѣ всѣхъ на волю.

Пєкінѣ 31 грудня. Войєка хінєскѣй члєдомъ 2000 вѣступили до Пєкінѣ, де пѣдѣ двѣтора року єтопѣл войєна європейскѣй.

Зъ Дирекціи ц. к. зєлѣзницѣвъ державныхъ

Відъ 1 січня 1902 переходить будѣть поїздѣ особѣній ч. 1717 и 1718, котрі дєєє переходѣти гѣлко поїєзъ Львовѣмъ а Сколємъ, такѣмъ поїєзъ Сколємъ а Лѣночѣмъ вѣєєа розкладѣ Ізѣи а мѣнуєтѣвъ Ізѣитѣвъ сезѣну 1901 відъ 1 тєрѣня до 13 тєрѣєвъ вѣдѣєтѣвъ. Часъ вѣїзѣду и прѣїзѣду лѣвѣєтѣвъ поїздѣвъ єєєє поєєєнѣ в розкладѣхъ Ізѣи а дѣя 1 жѣна 1901 тѣб. V.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руських свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить в другий і в четвертий п'ятницю на перем'яну разом з „Діпломом“.

Передплата у Львові приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІПЛОМ“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „А. Олександровича“ ул. Килинського 2; С. Соколовський Пасаж Гавмана ч. 9; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІД ФРАНКУРТА І ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІПЛОМ“ і на неоплату за інсерати платні у Львові.

ДІПЛОМ

Передплата на „ДІПЛОМ“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на півний рік... 32 к. на півний рік... 42 к.
на південь року... 18 „ на південь року... 22 „
у Львові:
на півний рік... 28 к. на південь року... 14 к.
на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Реданція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
переднє застереження. — Рекламція неоплатна
вільно від порта.
Поодинокі число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.
вдвіх стріч інсертових або як місце в якій
рубриці „Надбавка“ по 50 с.
Подяки і інші донесення приватні числять ся по
60 с. вдвіх стріч.

Бесіда п. Андр. Могилянського при бюджетовій провизорії.

Високий сойме!
При інавгурації сей сесії соймовою передвечерашнього дня упали з уст двох найвищих верховодів краю, іменом з уст намісника і маршала крайового, на адресу руських послів прямо і до руського народу слова, котрі впевняють нас о певній прихильності тих двох найвищих верховодів. Однак мимого ми, заступники руського народу, котрі після відчитаної тут декларації бачимо на те, щоб з цільною енергією працювати для добра краю і народу руського, ми, котрі не думаємо і не хочемо навіть хвилини до-рогого часу тратити й марнувати, але віддати ся горячо неупоминимій праці, ми бачили ся привітаний на ті заяви прихильності зложити з нашої сторони заяву з дуже поважними і глибоко умотивованими застереженнями.

Се звичайне, мій панове, неприродне, бо за прелесть повинно бы ся відповісти прелесть. За слова прихильності не повинно бы ся, на перший погляд, кидати застереження, а ми тимчасом подносимо їх — а до того ще з притиском і по довгій та зривлій розвазі. Бо так, мій панове: Ми, присутні тут заступники, руського народу як і наші попередники чули при кожній інавгурації більше-менше подібні заяви прихильності. Мимо того ситуація в краю і міжнародній відносині між двома головними народами в сьм краю не лиш не поліпшили ся, але, мій панове, з жалем се зазначити мусу — погіршили ся і що-раз більше погіршають ся.

Я, панове, вийду з того становища, що як вибраний руським народом, тоді лиш по змозі чесно і достойно зумію його заступити, коли неустрашимо і безупинно буду стояти на сторожі его прав і на кождім кроці буду его інтереси та користи берегти і домагати ся. Однак з огляду на те, що наші міжнародні відносини так тісно з собою сплетені, що говорять о руськом народі, зачіпає ся також польський народ і на відворот, думаю, що зроблю правдиву прислугу польській народності, коли відкрито всім жаданим і потребам мого народу, хоч-би вони навіть були убрані в форму жалоби. Я виходжу іменом з становища, що *clara раста claros faciunt amicos*; на підставі тої засади мо-

жна бы дійти до якогось взаємного порозуміння, а тим самим край і его потреби увійдуть на лшшу дорогу і запанує лад, так дуже конечний і потрібний до правди відносин сего краю, упадком політичної і економічної моральності так сильно захитаного. Коли-б отже з моїх промов — а зазначую, що буду опиратись лиш на саміх вірних фактах — упали які слова, котрі для кого-небудь будуть немилі і вразити кого, то прошу тих, котрі ними вразили бы ся, моїх слів не пояснювати собі ненавистю випливаючою з народного антагонізму, але тим, що я хотів бы вибрати дорогу, на котрій могли-б ми скорішим темпом а спокійно працювати на будуче. [Оплески].

Передовсім звертаю ся до того уступу промови намісника, де він, згадуючи о національних антагонізмах, ужив слів „*storiej niechęci i nienawisici*“. Коли намісник мав тут випадково на гаді нас, то я рішучо против того застерігаю ся; було бы за що, але се чувство не лежить в нашом народном характері! [Намісник: *Zastrzegam się!*]

Переходячи до суті речі подношу неоспориму правду, що найбільшим і найсвітлішим здобутком конституційного життя є можливість народу полагатися на свої справи в своїм власном круж, се значить рішати самому собі. Однак що-до того досить буде показати на тую малу жмівку заступників зверх триміліонового народу супротив польських 140 послів, выступаючих в імени майже так само численному народу польському.

А які тому причини? Може скаже хто, що ми лівно та півно забрали ся до сей роботи. На се відповім, що винятковий, може нїде не буваль відносини в нашом краю суть жерелом того ненормального явища. Хоч сама ординація виборча грубо уособлює нас, і коли-б ми навіть вибрали всіх, після ординації виборчої належних нам послів, — були бы ми в порівнянню з вами несповна третина, то окрім того входять тут в гру систематично, з пляном з гори начеркненим ведена вами при кождих виборах акція, котрою цілю є обезсилити нас, відбрати сему зверх триміліоновому народові его природних заступників, щоб опісля о его справах рішати без него і против его волі.

Немилу справу порушив я, мій панове, справу, котра, о скільки знаю исторію того сойму, исторію нашого життя парламентарного, як грех первородний переслі-

дує ціле наше публичне життя, відзиває ся навіть геть по-за границями нашого краю.

Іменно за кождим разом маєте панове в раді державній т. зв. *galizischen Tag*, або, як сего року, навіть *galizische Woche*. Розкривають ся яркі, безпримірні надужиття виборчі, гідке доптанє закону, наруга всяким поняттям честі, а на доказ наводять ся свідки, оригінали урядових кореспонденцій і інші позитивні, неоспоримі факти. Вже вкінці остогидло всім тім брутальностям мфродатних чинників по-дрбно наводити. Мусимо однак против сего протестувати і будемо протестувати так довго, як довго хоч-би оден з нас буде тут засідати.

Впротім що-до подрбностей покликує ся свідки ще в памяти інтерпеляції руських послів в державній раді. Коли іменом сего року наші товариші в державній раді піднесли наші жалі на гнєт нашого народу властими і правлячою краєм партією при торбних і сегоднішніх виборах, репрезентація польська виділювала трьох бесідників, котрі нам сказали, що ся справа не надає ся до парламенту, а має бути трактована в сьм сойм після слів, що брудні свої прати належить дома. І станули против нас екец. Абрагамович, екец. Дьдушицький і гофрат Цвєклинський. І що-ж ми Русини довідали ся від тих екецеланцій і того гофрата на закиди, поперті такими аргументами, як їх подав п. Романчук, аргументами, як кореспонденція жандармерії в старостом? Отже п. Абрагамович зволів з великим патосом розводити перед народами Австрії, що не може бути, щоб від часу конституції всі намісники, які милостиво панували в Галичині, аранжували обманства і самі інсценували ввійти насильства виборчі. Немила се, мій панове, справа, розкривати погані незаконні вчинки тих людей, що як раз стоять чіт повинні стояти на самім верху на сторожі закону; але *amicus Plato, sed magis amica veritas*.

Мій панове! Жіють свідки, котрі недавно ще дістали від п. к. старости гроші на руку, щоб голосувати на правительственного кандидата; але не в тім ще реч, що староста власоручно дав гроші на таку благородну ціль, а в тім, відки він їх взяв, бо-ж п. староста власних грошей не видав. Центральний комітет, хоч певно розпоряджає якоюсь квотою, такою не дав тих грошей, бо там не ходило о виборі Поляка, а о пнкамерованого Русина. Отже незвичайно цікаве питання: відки взяли ся гроші? Сам я був

свідком, як того самого дня п. староста м'явив в податковом уряді тиличку. Податковий поборець при сьданковом келишку виляпав ся пеймовірно подібно; були при тім і урядники староста та за-цяткали недискретного побора, але за свою недискретію підмовили від нездорового в ду-раки. Хто має возраст, може собі легко досвідати, відки походила та тиличка. На протест з'їхала, що правда комісія; назви-ска того звітного комісари не хотіли виляти-ти. Коли-ж виборці, що дістали десятку, запитані о се, відповіли: „Та нема що казати; п. староста, коби здоровий, дає мені десятку“ — то строгі комісари гукнуть на бідного хлопця: „*Liesz szelmo! Ciebie tak nauczyl, tak naowil!*“

Отже, хоч-би лиш сеї оден випадок, що він доказує, що і в тім що вчє театральній патос, де в живій докази; а таких випадків велика сила.

Я дуже рад бы, щоб репрезентація руського народу не потребувала і не мала причини виволікати такі справи. Але нема мабуть надії, щоб інтелектуальний инно-мисли таких нечестивих ередств уразили ся, бо ходять тут, як бачу, о безогляд-не захоплені стану посідати.

Дальше на виводи п. Романчука в державній раді гр. Дьдушицький спликували ся зіронізувати доказаний факти та заявив руському народові горячу свою любов, кажучи, що всіх Славян дуже любить, а особливо нас та бажав нашого щастя. Хоч се справа дуже немила, все-ж таки мусу звернути увагу того пана на те, що зовсім недавно оден з его земляків в кулон-рах парламенту жадав від него, щоб очистив ся з якогось греху. А що досі не наступила експіція того, що діяло ся в р. 1897, коли він був презесом державного комітету, то ми на его заяву любови можемо тільки сказати: Господи, хорони нас від приятелів; а зворотами дамо собі самі раду! [Оплески від руських послів.] Не хочу ухилити єго екецеланції, признаю его професорську свідомість і політичний змысл; але поки не наступить те, чого я жадаю і о чом він знає, а чого я з чемності не хочу так драстично указу-вати: поти такі і тим подібні заяви остануть лицемірством, обчисленим на баламученє чужих народів.

Були також голоси, що ми з нашої сторони допускали ся чисто гайдамацьких вчинків. Отже на жалі мусу зазначити, що просто якась первона слабість зайшла сего року на високо умних професорів університетських. Они оперли ся на саміх

Михайло Яків.

3 поезій в прозі.

Присвячую Ви. Гаї П—ій.

I. Пегаз.

Був лицар, що не мав нікого, лиш коня вороного. На нім боронив він вітчизну і за-грівав товаришів до борби за правду і волю.

В останній війні дістали оба смертельну рану й упали разом головами.

Карий хлилав коло лиця лицаря — пращав ся з ним.

— Дивне диво — думав лицар — як мій товариш висказує багато без слів, як багато він пережив, не менше від мене.

Лежав очима до землі, чув як слюзи коня падуть на його шку, лице, і дивувався ще більше.

Так засипляли оба вічним сном.

Товариші шукають лицаря і несуть йому вінець слави...

II. Невинність.

Місячна ніч і тяжкий сон укрили осе-лю, тільки за царинами під чорним лісом сиділо кілька пнях чортів. Шепотіли і ре-готали ся, а нараз притихли.

— Цятьте, щось іде...

— Хто би то міг бути?

— Ти, витріщи но свої котичі сліпаки, може розпізнаєш, що се?

— Щось гей би дівчак...

— Адить, адить, як блукає. Відай пня.

— О, перейшло міст та йде на беріг...

Шукає за чимсь. О, вертає ся знов.

— Відай пхенькає —

— Ні, причуло ся тобі.

— Але кажу вам, що плаче.

— От іде д' нам.

— Заступім і не пустім.

Станули півколом.

— Хто се?

Ніякого слова.

Дівчатко зі збанком, личко підняте до місяця, ішло і наткнуло ся на одного, сей відіхнувся, воно пішло в бік на пняго.

— Хтож се?!

Мовчанка.

— Цур тобі! Якесь німе і дурне!

Обстунали, аби грати ся як пси жабою, але один понав у таку лють, що хотів уко-пити дівчатку і кинути у верховину, та в ту мить замів, що воно має замкнені очі. Глигнув у збанок і кинув ся на втікача, а за ним і інші.

Відбігли за ниву і дивили ся, як дів-чатко пішло поволі у чорний ліс.

— Чи слюзи були у тім збанку, чи кров — не знаю. Я учув лиш в нім живу, невинну душу.

III. Смерека.

Росте собі в гурті струнких, пишних ровесниць, росте хора, покривлена вже три-цять літ. Як би ухля, були-б її зрубали, а так призначили їй ще мучити ся. Старий дубовий пен станув її на тяжкій заваді, але вона підняла своє коріне по-над него, спляла ся на тім коріні як на ногах і росла помалу в гору. Найменша пилинка паде на землю, усе іде до землі, а деревина знімає ся до сонця, до неба, до волі. Та власний тягар зігнув її так, що в половині росту почала тратити вагу і хилити ся на ровесниці —

але збрала останки сили, подала ся кульба-кою назад і звідси могла вже рости право в гору. Така собі бідна смерека. І деревина неодна має свої пригоди, хобори, утхи і не-щастя, має свою судьбу, але терпить мовч-ки, не винув інших, не спорікає і не глу-мить ся. Росте собі ціле життя на однім місці і має довкола безліч цікавих хвиль, бо що хвиля, то інша відтін, інша зміна в природі. Так от смерека. Мимо злиднів зрівнала ся вона зі своїми товаришами так, що коли кани плавала над лісом, то ніяк не могла пізнати по її верху, які там болі кри-ють ся долом.

— Дивіть, яка цікава смерека! І так *якоб* може вона устояти перед бурями на тім високім крісатім коріні!

Тут чоловік ударить палицею, або цюпке сокирою, аж верх заметушить ся. Усі про-бують силу тої смереки.

І має вона на собі багато нових і ста-рих ран, смола скипіла на них, має чорні сліди від огню, що чиясь злобна рука під-ложила під її коріне.

Коби тебе Бог лишне навістив яким ли-хом, коби тобі дав хист і снагу пняшу, ніж у других, не бій ся — від галапасів не об-женеш ся. Таку школу дадуть, що світ тобі почорніє.

Нераз вона так хитає ся, що здає ся, ось-ось упаде. Але поки-що вона жє. Ку-пає в промінях свої гаузки і шепоче свої молитви. Завтра, позавтра виперне її може гураган, або скорше людська злоба, але нині вона ще жє і хилить зелений верх перед сонцем і небом.

IV. Птах.

В саме полудне в червні лежав я в ті-ни і дивив ся в лінії висоти трав. Мене зняв оден птах, що видав ся мені тепер дуже незвичайним. Він мало коли залітав у ту тиху, лісну околицю. Я дивив ся верхню трав, на якій філювали промінні як розтоплене ерібло, птах ходив поважно на довгих ногах і опаував цілу нечу самотну, меланхолійну рівнину. В ради-годи він приставав та ловив зручно довгим дзьобом ящірку або гадину.

Зложенний дострій в творах матерії і її життя. У норах плодять ся лайки, ви-повзують в траву гріти ся, дрімати на сон-ці, а тоді природа, що виступила в нинім виді борби за бутє — збирає енергію і про-ворність спільнішого, більшого ворога. Тоді ходить він, ніпав, вертає ся опит і шукає, шукає... Бо така його судьба, природна судба одної і тої самої відвічної матерії розбитої на всілякі сили і форми, а її житє-борба — се *perpetuum mobile* голодного жо-лудка.

V. * * *

Хлопа купав ся в ріці за селом, бігав по воді, плюскав бурулками до сонця, вони заграли веселою і щезли. Сю з'їхав увидів він перший раз, настрашав ся і вискочив з ріки. Стояв на зеленім морузі недалеко загород та верб, що сьміяли ся ерібним лі-стєм у сонці. Успокоїв ся і побіг знов у воду. Намагав ся пускати „качки“ наміни-ми та повити рибу. Втім дав ся чути гамір птахів над ним, він підняв очі в гору — безконечна голуба пропасть над ним, опу-стив очі на воду — та сама безконечна, го-

НА СЪВЯТА

поручає свій екклад товарів кольоніальних, вин і горівок

ЕМІЛЬ ФОРИШ

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоської церкви.

тільки даних, винятих з ворожого намського, а не ситнулі глибоше до автентичного жерела. Се ж годить ся з повагою університетського професора і гофрата; а кожний, хто має який-такій ступінь інтелекту і троха етики, мусить се осудити. І хто-ж то мав допускати ся того гайдамацтва? Чи той руский селянин, надь котрим знає ся, хто хоче і не хоче? Чи може руский священник, котрий як раз піддержує моральність народу, надь котрим підкопана тільки ворожих нам елементів в сьмь краю працює?

Мои панове! Ви чваните ся передь світом вашою ліберальністю, а коли в бесіда про який утиг за границю, то кажете: „U nas inaczej!“ Своєю дорогою мы вартість того „u nas inaczej“ добре розуміємо і відчуваємо. Однак є способ, щоб раз на нас перестали інкримінації противь вась і щоб ваша честь, нами атакована, вамь вернула; а способом тым є: заведена загального, безпосередного, явного права голосування. В Чехах стоять противь себе два більші софь чужих елементи, котрих не можна звати братними народами; а таки тамь заведено таке право голосування, а відсины чесько-німецький якось ладнають ся.

Каже ся і пише ся, що наш народь вибирає вась дияного, бо побачив, хто ємь є приятелем і хто може ємь помочи. Отже згодьт ся на загальне безпосередне тайне голосування, а коли і тогдь вийдете, то правда стане ваша і нїхто вамь нїякого закиду не зробить; але будьте дійсно свободолюбні, станьте на становище справедливости і дайте указане право виборче. Мы того права домагали ся і будемо домагати ся, поки єго не достанемо, бо уважаємо, що тогдь настане якийсь право, якийсь справедливость. [Голось: Славно!]

Єго експ. намїстникь порушив також справи шкільні. Подрбно ємо справою теперь займатися не пора; на се прийде час, коли прийде на чергу бюджет шкільний. Однак, навіваючи до уваги намїстника про розвїд нашого шкільництва, зазначую передовсім, що стань шкіль з огляду на руский народь зовсім не показує ся в такь рожевомь світлї, як єго малюють. Теперь стало ся просто модою, указувати на нась мовь на упривілейованих на полі шкільництва; нехай лише згадаю про письмо реїментаржа кола польского п. Яворского до кн. Радзівіла, вь котромь сказано, що більшість польска такь печаливо дбає о руский народь, що вїнь має о 103 шкіль більше нїж польскій. Таке письмо пішло зь Вїднї до Берліна зь нагоды, коли вь берлінськомь парламентї п. Затерв закидав Полякамь, що гноблять вь Галичинї своїхь побратимів.

Маю подь рукою статистичні дати краевой ради шкільної, зь котрихь виходить, що як-раз Русини мають о 106 шкіль менше. Але се не було бы ще нїчого такь страшного; туть головню ходить о те, який категорїи школи мы маємо. Отже зь рускимь языкомь викладовым є лише школи однокласовї; значна меншість є зь рускимь викладовым языкомь шкіль двокласових, а коли перейдемо руский і польскій языкь після клась, то покаже ся, що зь польскимь языкомь є 5.000 а зь рус-

скимь 3.000 клась, отже відношенє якь 5:3. Оно чейже не такь користне для нась, якь то особливо вь послїднихь часахь представляє ся відношенє шкільний.

Надтожь же й то туть треба звачити, по якому трактув ся наука руского языка. Вь томь дїлї головнимь чинникомь єсть очевидно загальний напрямь уносїджування всего, що руске. На треба ажь спеціальнихь інструкцій, бо учитель ad nihil atovibilis, прочуває, якь єму належить поступити, щобь вдоволивь инспектора, котрий зновь розумїє, якь має поводити ся, щобь вь своїхь висшихь сферахь бувь добре записаний. „Za maty poster w języku polskim“ — се правило, після котрого наука вь школї зь рускимь языкомь майже звичайно відбуває ся, а конець такий, що руска дитина не навчить ся свого, бо єго мало учать, а не навчить ся по польски, бо і часу шкільного на се за мало, і таки годь руской селянської дитинї присвоити софь языкь польскій.

(Конець буде).

Родимць!

Вь рр. 1894—1897 переселили ся кількадесят тысячь рускихь селян до Бразилї. Що було причиною сего переселення, вьсь мы добре знаємо. Не якась жажда збогачення, не брак охоты до працї, а страшна нужда вигнала ихь зь рідного краю і велїла имь шукати способу до житя ажь вь далекихь заморськихь краяхь. Мы мали нагоду бачити тихь переселенцїв, що вїздили подь опїкою Товариства св. Рафаїла. Мы випытували ихь про причини сего безнадїйного кроку та розказували имь, що тамь жде ихь страшна, надлюдска праця, а може і смерть. На вьсь нашї толки одна у нихь була відповідь: „Якь буде, такь буде, а горше не буде; лїпша смерть вьдї тяжкою працї, або вьдї укушеня їдовитомь змїт, якь повільне конанє середь страшнихь болїв голодового тифа. Все одно, чи ту намь умрати, чи де инде... тільки щобь бувь зь нами хоть одинь священникь, щобь хоть вь недїлю можна поїти до св. церкви та почувти нашу прекрасну відправу, почувти нашу рідну бесїду“. Оть кобы хоть кілька молитвенникїв, кілька буварїв та книжокь, щобь нашї дїти не позабули, що они Русинами“. І що можно було зобрати, то давало ся имь, потїшаючи, що якь тільки осадуть на мїсци, приїде до нихь і священникь і учитель.

І поїхали бїдні нашї брати. Що слабше, то погнало вь дорожї або на плянтацїяхь кавь, о якихь 35—40.000 осібь громадно вь полудневї бразилїйскїй провинци Паранї, а прорубавши вьдвїчнї лїсы, по надлюдскїй працї здобули тільки, що вже имь теперь не грозить голодова смерть. Та борба ихь не скінчила ся. Побороли дикую природу, вьдперли дикихь Вотокудїв, що неразь нападали на ихь оселї, а теперь мусять бороти ся противь культурнихь народїв, якї за всяку цїну постановили винародовити ихь. Вь тамтихь борбахь остали ся самї, — вь сїй, безь нашої помочи, мусять згинути. Початокь зроблений. Трохь священникїв Чина св. Василя і одинь свїт-

скїй, якї теперь суть вь Паранї, стали для нихь не лишень правдивими вїдцями духовними, але і цїрими проводниками вь тїй борбї о народнє житє. (Середь дикихь лїсїв випыкували они людей, лупили ихь вь брацтва, і такь зберегли ихь для св. церкви і нашої народности. Та годь имь бути усюда, годь хотьбы разь вь рїкь вїдвїдати вьсь колонїю, тымь більше, що і имь самимь приходило ся неразь боронити свого житя — не противь дикихь племень тубольцїв, а противь культурнихь захожихь народїв).

І знова відзвучає ся до нихь той самь голось: „Брати, не дайте намь пропасти, подайте намь помічну руку вь борбї-оборонї нашої вїри і народности! Не за чужє посягаємь, а лишь боронимь свого! Постарайте ся о людей, що скотїли бы стати нашими товаришами-проводниками. Богато дати мы имь не можемо, але зь серця подїлимо ся і послїднимь зь ними“. — Вь тїй то цїлї завязавь ся комітеть, що поставивь софь задачею призбирати потрібнї фонди на вислєня хоть двохь священникїв і тількиохь учительїв зь малою друкарнею, потрібною до выдаваня часописи тамь на мїсци, безь якої організації параньскихь Русинїв, та просвітна робота неможлива.

Родимць! Коли за кілька днїв засадете до св. вечерї і помисли ся просфорю будете софь взаємно складати желаня, погадайте і на сїхь бїднихь переселенцїв, що розкиненї по недоступнихь лїсахь не почувють голосу давона, зываючого ихь до церкви на велике свїто. Пригадайте софь, що по-при вьсї злидї, якї перейшли, грозили имь єще одно лихо, що дїткнє і нась, а єсть имь се, що они, полишенї нашої опїки, мусять пропасти для нашої церкви і для нашого народу. А коли се стане ся, то вина спаде на нась, і грядуче поколїнє — дїти нашї — осудять нась і скажуть, що мы жалували кілька сотникїв, щобь ратувати братїв. Нї! сего не буде! Хто жертвує нїякь на рїзні патріотичнї цїли десятї коронь, сїй не пожалує і дробного датку для zagrożенихь загибелю переселенцїв, братїв нашихь.

Тихь кілька слівь — не захохоть, бо такої вїдїай не потреба, а пригадки рїшнїхь оголосити комітеть вь повнїй надїї, що кожний свїдомий Русинь порозумїє важність справи. Датки можна пересылати або до Хв. Редакції рускихь часописей, або до Товариства взаємного кредиту „Дифтерв“ на книжочку вкладочку ч. 1799.

Тимь Ревакович, Роман Цеглинський, в. а. Теодозій Лежосубський, Мислав Меданський, Григорій Грозикь.

СОЙМЪ КРАЕВЫЙ.

Зь внесенє вьд польскихь слівь найбільшу увагу звернуло на себе нагле внесенє п. Стапінського зверненє противь прусского правительства. Оне звучить: „Супротивь практикованого вь деякихь дїльничихь Польцї варварского перестїдування нашого народу при помочи винимковьхь правь, черезь усуванє польского языка зь урядовь, шкіль а навчїть зь церкви;

гнобленємь і катованємь польскихь дїтей, щобь говорили і молились чужимь языкомь, і рбаными пшцим, звїтотнимь свїтові брутальними насильствами — Соймь высказує найглубше співчутє і заслужену честь родимцямь, що хоробро і вьтравало боронять не переданнїй права польского народу противь насильства гнобителїв.

2. Соймь, вь переконано, що обовязкомь цїлого народу є підпирати родимцїв, що ведуть борбу на кожнїмь становищі і вьсїми силами боронять лядь польскої землї передь чужимь залывомь, зыває цїлий народь до солідарного співдїланя і до оборони передь атентатами на права народу вь розважнїй а рїшучїй способь.

3. Соймь ухваляє і дає зь фонду краєвого на рїкь 1902 квоту 100.000 коронь на запомоги для тихь родимцїв, котрі стїкають ся жертвою перестїдуваня за національну справу. Сю суму Соймь передає до розпорядимости вїдїлу краєвого.

4. При роздаваню стипендїй остаючихь подь зарядомь вїдїлу краєвого, о скілько не унеможливають ся фундаційнї условї, треба першєнство давати польскїй молодїжї, котрїй зь політичнихь причинь замкнено можність образовати ся вь школахь німецької або російской держави.

Се внесенє поставило соймову більшість, маршалка краєвого і намїстника вь дуже тяжке положєнє. Вьсї они були бы голосували за сїмь внесенємь дуже радо, а спеціально за третимь єго уступомь. Они були бы ухвалили для Познаньчикїв несто тысячь, але й мїліонь коронь, хочь-бы лише вь тїй цїлї, що галицїй соймь є — якь они явно называють — соймомь „польскимь“, репрезентуєчимь вьсї „дзельніцї“, але не позволяли имь зробити се вышїй дипломатичнїй вїзглядь. За таку демонстрацію противь нїмецького правительства мусьв бы уступити намїстникь... Щобь до сего не допустити, выбрано посередню дорогу. Вь порозумїнї зь авторомь згаданого внесеня комісія „соймового кола“ зрадагувала і предложила соймови другого дня ось-такую резолюцію:

„Соймь збїшовь ся сїмь разомь при незвичайнихь обставинахь. Подїв у Вжєснї, примрв безправства і гнєту доходячого до жостокости, вьдбили ся голоснымь відгомномь вьсюди, де гасло „сила передь правомь“ не здавало загально-людськихь чувствь. Тымь більше болочо і загальнїше мусьв вьдчувти тї перестїдуваня цїлий польскїй народь, котрий, хочь політично роздїлений, не перестає бути духовною і національною одиницею.

„Наша репрезентація вь радї державнїй дала виразь ураженємь людскимь і національнымь чувствамь, а мы зобранї нинї польскїй соймовї послы маємо право ствердити, що годимо ся зб становичимь занятимь нею вь промовї п. Дїдушицкого і бачимо вь томь виразь нашихь пересвїдченїє і чувствь. Рїчь осудити исторїю, осудити Богь и вымрїти справедливость. „Глубоко враженє наше національне чувство має на безправство і кривду одну лише відповідь патріотичну і цїлкомь гбдну народу свїдомого своєї жизненности, своихь правь і обовязковь. Тонь відповідь нехай буде: подвоєний запаль і вьтравленє вь працї надь національнымь вьд-родженємь, надь скрїпленємь нашихь моральныхь, умовьхь і економічнихь сїлє, утравленємь і розширенємь нашої національної свїдомости.“

Сю заву зложивь „вь имени і зь припорученя польскихь послівь зобраныхь вь томь соймь“ кн. Юрій Чарторыйскїй. Вь часї вьдчитуваня сєй завуї стоявь цїлий соймь, слїдївь лишь одинь — намїстникь, перебираючи вь паперахь і удаючи, нїбць вїнь не знає, що дїє ся вь палатї.

Зь иннихь внесенєхь наводимо ще тї, о якихь у нась не було згадки: — Нагле внесенє Стапінського зываюче вїдїлї краєвий, щобь замовлена на достави для краєвыхь інституцій роблено лише вь краю і щобь відповідне порученє выдано вїдїламь повїтовымь вь цїлї подвєсеня промислу краєвого. (Наглїсть внесеня вьдкїнено.) — Внесенє Пашковско о улепшенє воднихь меліораций. — Нагле внесенє Малаховского о реорганізацію поліцїю у Львовї, Краковї і Перемышлї домагає ся: щобь до поліційної службї покликувано інтелегентнихь людей, щобь утворено школу для поліцаїв; щобь поправлено ихь матеріальнїй быт; вькїднї щобь вынато ихь зь-підь вїйскової власти а вьддано підь власть директора поліцїи, котрий за нихь вьдповїдає. Юрій Баворовскїй зголосивь внесенє зь вїзванємь правительства, щобь радї державнїй предложило проекть закона о поборї і примусовїмь стяганю податковь зь обовязкомь повїдомлюваня контрибуентїв передь речєнємь платности о квотї, яка має ся заплатити.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЬ.

Прускїй голось о вжєснїхь скїй заявї вь галицїйскїмь соймь. Ще не звїтний нинї вьсї відзвучь загранично, а именню німецькомь прасї, о польскїй декларації вь галицїйскїмь соймь, тожь наведемь на-теперь що головнїйшї.

лїубя пропасть під ним. Пирснув з води як опарений, припав до землі і скрив лице. Хопив ся обїруч травнї, щоб не злетїти нї в одну, нї другу глибоб. Згодї піднімав боляко, несмїливо очї від землі, в голові йому шумїло, він глядїв з-прївола на небо і все держав ся землі. Свїт обертав ся, хлопчина не видїв на нїм нїкого і нїчого — чув лиш себе.

VI. Похорон злочинця.

Раз в Росїї видїв я такий похорон. На возї везли мертвого ворохобника у відкритїй труні. Був він з бородою, блїдий з великими ямами очїй і широко отвореним ротом і мїг мати якихь сорок лїт. В ротї ані слїду злїка, в очних ямах ані слїду очїй, патє злочинець не мав їх а роду. На виморенїм обличчї застїв невольний усмїх, а ями очїй і рота ругали під небо такими глумливими насмїхамь, що побороють богів. Тї насмїхи відчув найгїлїше бїдний народ, що товпив ся коло воза і реготав ся навїсено. В головах мерця стояв мужик при судїнї житного колоса і молотив його палицею. Се мало означати символ хлопської робучости і смирности. Перед возом посував ся божий чоловік, з уявленими ногами, а далї ішов жрець у чорнїм клобуку. Божий чоловік підбивав ся від землі лївою рукою і сунув ся в зад, а у правїй мав паличку і бив нею по двох сїлянних бляшаних рихвїх (рурок), що звисали з ярма по-при голови волї. Воли ступали повагом, божий муж підгїпцкував наперед них і бив паличкою рівно по сїлянках: по два рази з лїва на право в няз і вибирав давнїні тони від вишого до найнижшого, а потїм лише одним махом з правого боку в лївий уневажнїв усї тони, з ними й усї людські прїстрасти. При

тїм відвертав ся він в-одно до людей і реготав ся так жалїбно, що многї вили з плачу. В хвили як се згадує, чую мороз за спиною, бо нікого так голосно не було чути як того мертвого, спокїйного нїгїліста.

VII. Портрет.

Був співак а божїй ласки, не співак, а Херувим. У тихї вечерї, ясні ночї співав він, молив ся, а душа його була невичерпана як гесперийське жерело і простора як синє небо.

Він співав у своїй хатинї, його голос плив, стелив ся тугою по левадї і летїв до вікон палати, а там білїла стать царівни, як чудова грецька статуя.

І довго-довго так було, бо туга безко-нечна, а любов як свїтло, що перелїтає мі-рїяди миль крізь темряву.

Вкінці послїлає царівна свого містра до співака і просить його, аби дав їй свїй образ.

Співак хилить ся з райської вїтхї, не в силї промовити слова, а мистець розказує йому про любов царівни та упевняє, що вона умре без него.

Далї оповїдає він, що чудовїй царівні на імя Зачарована Рожа, бо вона ніколи не співає, нї говорить, бо боги не дали їй слуху, нї мови.

Співак склонив ся на руку і скрив обличчє, лиш буйнїй волос розстелив ся по столї.

Мистець не збудив вже його.

Змалював склоногого на столї при коб-зі без струнїв і понїс той образ царівни.

VIII. Мавєвий сон.

На краю лїса, на смерчїдї сидить русалка, розсунула філї волося, ловить в них

срібно-лилейнї промінї і снує чарівний серпанок мрій.

Маленький співак на галузцї коло любки не спить. Відганяє комарів від неї, комар оден за одним утїкає, а він кличе на здогін за ним козодоя та ляцить:

Рівом — рівом та ляцить:

Рівом — рівом, побіг, побіг, побіг!

Цїпом! цїпом! цїпом!

По ногах, по ногах, по ногах!

На тоцї снить молода пара, а коло них дитина. Сяєво силє ся на них срібним пилком маєвого тепла. Оден промінї цїлує дитину уперто, вона встає та їде бавити ся у пролїсок. Рве чїчки, приспівує тихенько, цїкавий вуж наставив ся до неї, вона його прутником по головцї, він шмигнув у корч. Дитина сїдає, розкладає чїчки на подїлку і дзвобонить до кождої. Висуває ся вовк, гарчить, бере дитину за рукавець, а вона його ручкою по нюху!

— Най, не дри льоло — мама бпги буде...

Вовк чихнув і відходить неспїшний.

Знов легенький шелест.

Розхїляють ся вїти лїщини і показує ся ясне личко русалки. Вона дивить ся як дитина бавить ся. За нею приходять иншї русалки, беруть дитину за ручки, стають колесом і приспівують:

В танчик доню возьмем,

до себе пригорнем,

в танчик, доню, в танчик,

в танчик круглий, веселий!

Дитина щебече-тїпшить ся, аж соловейко умовт та слухає...

Півні заспівали, русалки утїкають, а дитина їде і лягає коло мами.

Одержалисьмо

ФІГІ

дальматинські кгр. 40 кр.

БРАТА ДІДОЛІЦЬ

Braca Didolic
Львів ул. Чарнецького ч. 3.

Вина дальматинські

з власних винниць літр

46 кр. і вище.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руских свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших поетів“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Ділою“.

Передплата і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшанського, ул. Калінінського 2; С. Солов'яка Пасаж Гавсмане ч. 9; К. Вухтаб ул. Кароля Людвиге ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дюкес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungenstraße 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallischgasse 10; ВІД ФРАНКОФУРТА і ГАМБУРГА: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і надіслання на інсерати платять у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Австрії: на дві роки . . . 32 к. на півроку . . . 16 к.
на півроку . . . 16 к. на півроку . . . 16 к.

у Львові: на півроку . . . 28 к. на півроку . . . 14 к.
на півроку . . . 7 к. на півроку . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи зберігаються лише наперед застереження. — Републікація неспечатаніх віршів відкидається.

Подинокне число коштує 12 с., на прес. 14 с.

Оголошення випадки приймаються за по 20 с. від одного стрічка інсертових або за 10 с. за рубрику „Надбавки“ по 50 с.

Подяки і листи до редакції приватної чести за по 50 с. відкидаються.

Народний з'їзд з 25 і 26 грудня 1901.

I.

Третій Народний з'їзд відбувався так само як два попередні, довічно за поименними запрошеннями. Учасників явилось 223, а то 58 зо світської інтелігенції, 67 священиків і 97 міщан та селян. Наради велися першого дня від 4-ої години по-полудні до 10-ої год. вечером під проводом посла о. Богачевского (з заступств д-ра Могильницького), а другого дня від 9-ої год. рано до 1½ по-полудні і від 3¼ год. по-полудні до 9-ої в вечер під проводом д-ра Олесницького і о. Богачевского; другим заступником председателя був пос. Турник.

Порядок денний був такий: 1) Справоздане з діяльності Народного Комітету, референт др. Євген Левницький; 2) доповнене Народної організації, реф. др. Кость Левницький; 3) акція в репрезентативних тілах і в краю, реф. Вач. Будзиновський; 4) справоздане парламентарне, реф. Юл. Романчук; 5) вибір нового Народного комітету; 6) внесення учасників.

Першу точку зразу відложено, а потім вона спала цілком з давного порядку через недостаток часу.

Що до другої точки то зміст реферату був такий:

Цілею нашої народної організації є: на основі народної програми і задля її здійснення приєднати як найбільше число прихильників та злучити в одноцільне і живе товариство народне, то значить порушити і приєднати собі цілу масу народу, що має порозуміти нашу спільну мету і приложити своїх рук до її осущення. Задля того мусимо стремити, аби наша народна організація була справді народна або масова. Дворічний досвід виказав, що вона, так як перше, лишалась в руках однієї та від жертвоування однієї залежав успіх всякої нашої акції політичної. Тому треба нам нашу організацію розширити, щоби під проводом повітових організацій розширили свою діяльність організації місцеві, т. є. громадські. — З-осібна треба постанови народної організації так доповнити:

1. До §-у 8, де сказано, що на кожний політичний повіт установляється один організатор а йому до помочи додають ся організатори-помічники що найменше по одному на кожний судовий повіт — треба додати: „На кождо громаду адміністраційну має бути установлений організатор громадський і його помічник або заступник“.

2. До 9-ого §-у додати: „Організаторів громадських вибирають збори громадські, а затверджують повітова організація, т. є. повітові організатори в порозумінню з організатором-помічником. — Де ще нема громадської організації, там повітова організація іменує провізорично організатора громадського і його заступника (помічника). Організатори громадські, зглядом їх заступників, беруть участь в повітових з'їздах, коли громадські збори не виберуть інших делегатів на ті з'їзди“.

3. Наслідком тих доповнень треба додати на кінці §-у 3-ого: „як також на організаторах громадських“, а §. 5. 6) буде гласити: „всі повітові організатори і організатори помічники“.

Кожний організатор громадський є обов'язаний передплачувати часопис сторонництва, за повідомленням приналежного повітового організатора-помічника що-року скликують громадські збори, докладаючи всяких можливих заходів в цілі осущення народної програми (розширюване часописей і книжок, розвій народних інституцій в громаді, поучуване на довірочних сходинах і вічах), та кождого часу повідомляти приналежного організатора повітового про важніші події в громаді.

Доповнити треба також Народну організацію постановами о Народнім комітеті, а

іменно до §-у 6-ого треба додати: „Тісний комітет має право вибирати з-поміж себе відпоручників секційних і тим передавати переведене приділений справ“. — Задля прискорення народної організації повинен Народний комітет постаратися о видавані кінцевих матеріалів до рефератів програмових та зорганізувати у Львові комітет агітаційних організаторів в цілі підмагання акції в слабших повітах.

По довшій дискусії, в котрій порушвано також деякі інші справи, всі внесені референти прийнято.

В третій точці розходило ся о дві річі: чи ново вибрані послы мають вступити до сойму чи ні, і яка має вести ся акція в краю. Що до першої справи обговорили ся дві гадки. Одна, за котрою стояла більшість Народного Комітету, була за абстиненцією зглядом сецесією руских послів з сойму, а мотивовано се проложено перед-воім тим, що після сецесії попередних послів приказує конвенція сецесіювати далі, доки не будуть усунені ті причини, котрі тамтих послів до сецесії спонукали; дальшими аргументами були: результат виборів до сойму, де рускі послы, з причини свого малого числа, не зможуть самі навіть ставити інтерпелляції і внесення, противзаконний спосіб переведення сегорічних виборів соймових і даремні змагання Русинів при всяких виборах, апатія наслідком того обхваляюча щораз більше нарід, потреба найострішшої форми опозиції супротив неусталої ворожості системи а навіть зростаючої агресивності противників, паралельне поведіння молодіжної сецесіюванної з львівського університету, і т. д. і т. д. Дятого належить, щоби рускі послы зложили в соймі зараз на вступі відповідну заяву і потім виступили. Руский нарід повинен після того, доки теперішня система триватиме, усунути ся від виборів, на котрі тепер марнує ся багато часу, працю, видатків та за котрі стягають на себе тисячі людей всякі переслідування. За те повинен нарід провадити острю борбу на тих полях, де противникам можна найбільше докучити, межи иншим також стрейками і бойкотом. Друга гадка на Народнім з'їзді зазначилась против сецесії послів з сойму, причім подавано багато аргументів і принципіальної і опортуністичної натури. Вкінці по переведенню дискусії, вибрано комісію з президії Народного Комітету, присутних послів і членів дібраних Народним з'їздом, щоби та комісія ту справу розбирає і на другий день результат своїх нарад повному з'їздові проложила.

Комісія зібралась дня 26 грудня рано і по 2¼-годинній нараді рішила значною більшістю голосів: Народний з'їзд висказує ся за тим, щоби послы соймові вступили до сойму але зложили там зараз заяву, що они сецесію своїх попередників признають за оправдану, що теперішній сойм з причини противзаконного переведення виборів не признають за легальну репрезентативну краю, що застерігають ся против нехтованія репрезентативі руского народу і що в случаю беззглядного майоризованія їх на шкоду руского народу они з сойму виступлять.

Нарада комісії і з'їзду була дуже оживлена. Комісія радила в присутності членів з'їзду, котрі дуже уважно прислухували ся. Промовляла переважно інтелігенція. Вкінці з'їзд ухвалив проложено комісією.

Відтак провадила ся довша дискусія в справі другої часті реферату: яка має вести ся акція в краю. Вказувано на конечну потребу як найбільшої солідарності, на підпирание в промислі і торговлі своїх людей а на бойкотоване тих, що ворожо против нас виступають. Дальше говорено о інших бойкотах національних і о стрейках різнитих. При-тім промовляли і многі селяне. Вкінці ухвалено таку резолюцію: Народний з'їзд висказує конечність ведення найострішшої борби на всіх полях супротив щораз зма-

гаючої ся агресивності противників руского народу, задля оборони его прав і задоволення его потреб, при ужитті всіх можливих законних способів, не виключаючи і стрейків та бойкотів; Нар. з'їзд припорукає Народному Комітету, щоби старав ся нарід тим скорше так зорганізувати і приспособити, аби ту борбу можна успішно вести.

Бесіда п. Андр. Могильницького

при бюджетовій провізорії.

(Докончєне)

Коли вже стою при школах, мущу бодай коротко начеркнути події послідних днів у львівському університеті. Стала ся нечувана і небувала на інших університетах річ, іменно сецесія руской молодіжкі і ви переходить на чужий університет. П. намістник в своїй публіційній промові зазначив, що причиною сьох сумних фактів було після его переконаня передовсім се, що молодіжкі в значній часті в насвідок злих рад не зрозуміла як слід відносити потуги мійж університетською властю а молодіжкою. — Се значить, а радше тут кидася якесь підозріння, що хтось молодіжкі бунтував. Послухайте, а почуєте хто, а радше що було тым бунтовником.

Наша молодіжкі учить ся не лиш того, що в в'єскрипах і книжках, она оглядає ся також навколо себе, чи все відбуває ся з честю народности і ви власною; се значить: она глядить на природні права чоловіка а в нашій державі основними законами заборонені, що кождому вольно плекати свого духа, свою пісню, свою исторію, і тым всім надь все дорожити. Она бачить, що хоч остаточно ми з великим трудом спромогли ся на деякі рускі катедри, то в послідних часах повняв ся сьм університетів так неприхильний в'єтер, що по-просту мусимо прийти до катастрофи. Нькому, прим'ром, з дотеперішних деканів теологічного факультету не снило ся робити питомцям рускою семинарію духовної докорів за се, що они вписують ся по руски. Аж ось сего року перший раз кс. Фіалек не прийняв тих руских вписов. Коли питомці загрозили, що не впишуть ся, сказав кс. Фіалек, що приймає рускі вписи, але тільки на сей семестр, то значить: лиш на сей раз. Опісля мала би інскрипція допустити ся лиш в'є урядовім польськом язичі. Се однак було тільки посереднім товчком до того, що зайшло, бо безпосередню причиною полишення університету в краю було се, що молодіжкі відчула, як права ви языка нехтує ся а тым самим ви народну честь тут на університеті утислює ся. До того ще вийшла поза мурів університету подія мійж проф. Твардовським а проф. Грушевським. Проф. Грушевський, котрий прибув сюди з України, не знаючи добре польского языка промовляв вь колігін професорів по руски. Проф. Твардовський зазначив, що того языка не розуміє, і навіть хотів ужити проф. Студинського на се, аби слова проф. Грушевського переклав на польске.

Коли уважно обставили, що після всіх найвищих постанов законних, які існують для нашого університету, вольно уживати руского языка яко одного з двох краєвих, зь винятком може ригорозів, а проф. Грушевський передь Твардовським лекції не складав, — коли уважно дальше обставили, що ми Русини тут чейже на нашій рідній землі, що руску мову чейже на стільки чути в університеті, щоби світла науки могли — як вже не присвоити ви собі, то бодай зрозуміти, то признає, що при тых обставинах і кс. Фіалек і проф. Твардовський могли і повинні научити ся по руски на стільки, щоби що-найменше зрозуміти се, що говорить его товариш професор або студент. Тимчасом кс. Фіалек навіть зрадив ся, що по руски уміє читати й говорити, бо конферуючи зь педагогом руских питомців Зяльцбурзь, висказав погляд, що церков не знає і не робить рішучих мійж народностями анґ язиками. Мені здає ся, що се повинно обов'язувати кс. Фіалка, Тимчасом кс. Фіалек поступав

цілком противно. Вона мав навіть цілком виразно сказати, що на підмовах шовинишних по руски „свого подієву не покладе“. Що-до безтактності сего о. педагога не можу помянути того, що коли зь аґаданним недезем Зяльцбурзьким вли ся перемовини о винесі в'єтмця Серединського, кс. Фіалек так відчитував его пия, що і обидив би васі мои панове, коли-би се тут повторив.

Що д'є ся дальше? Такі нехтовані а так покритижені молодіжкі домагає ся дозволу на нараду надь нечужими для несправами і визначені на ту ціль сьлі в університеті. Ректорат дає дозволі однак зь застереженням, що нарада має відбутися вь бібліотеці як молодіжкі хотіла і зь пропущенням деяких точох програми. Молодіжкі не услухала а навсак розпорядженню ректорату зійшла ся дня 19. надоліста вь саль університету. За се прозвано ви здицьлюю, а декотрі назвали ви hotd parobkow.

Ні, панове! Ми мусимо уважати, що се не люди, котрі перейшли школу жити, а молодіжкі, вь котрій жилах грає ще горяча кров; а она вь своїм фантазім оправданім розуміє бачила категорично і систематично нехтоване своїх прав, і се цілком ви оправдує. Опісля зь одної сторони трубит ся на аґарт, що наші студенти кинули ся на власть, на авторитет; зь другої-ж сторони сотки студентів перекладає сему і пояснюють, що коли справді кого поштуркувало, то хіба о стільки, о скільки при великом натові студентів, виходило се фізичною konieczністю. Вь дальших наслідках ректорат львівського університету видає дозволі в'єтмю до послі молодіжкі університетскої, а в'єтмю заперечує до польскої молодіжкі, котру називає ви, щоби зазначила готовність виступити вь обороні прав і привілеїв польского університету.

Сей непростий грих і величезна педагогічна похибка ректорату только це більше огорчила руску молодіжкі, тым більше що у відозві не бракло аґітативних тактих, як здиценіє і т. п. І стало ся, що коли на ново мали розпочати ся вьклада, деякі побратимці-товариші поприходили передь університет зь революційними і показували их своїм товаришам-Русинам, кажучи: „[Star się, bo nam nabytą gewolter!“ [Голос: Сумно! А чим же оправдати апострфу до руской молодіжкі про здиценіє, зьгрудніє? Чи тым, що она заґеть о 7-мій зобраза ся о 12-тій годині? Бо більше она вь чом не провинила ся, а сотки свідків можуть потвердити, що не було жадної біжні анґ поштуркувані.

Веде ся опісля дисциплінарне стідство; релегуєт на більше або менше семестрів кількох студентів, і тым має справа бути в'єтмю полагоджена. І що-ж на се наша молодіжкі, так тижко сировоюна відозвою ректорату? Не брутальності аки имав ся она, а зь псаломом нашого іґшу на ви серці, котрий сьіває: „Вьдреш ми очи і душу ми вьдреш, а не возмемши милости і в'єри не возмемши, бо серце ми руске і в'єра руска“ — покидає руска молодіжкі, хоч зь тугою, свою землицю і свою родину та удає ся на чужину гнати світла науки. Вже се одно свідчить, що нема у нашой молодіжкі здиценіє, зьгрудніє, о котрім править відозва ректорату і опісля декотрі ворожі нам денники свідчать се противно о арблій розвій нашой молодіжкі, пришеюкою до такого майже деспотичного кроку неопанованем, і нехтованем руской народности і мови. [Опиек.]

Коли ваш дїти у Вржесні дали ся Ньмцви катувати, а такі не хотіли молити ся вь чужій мові, то ви чините ви тым та умилосте розголосити справу по цілком світі. Припадо, що зь таких дїтей можуть вирости для нас покітотні люди. Але-ж дїти ті не зь розумних річ, а просто ведені природним чувством, відмовили Ньмцви послуху. Наша-ж молодіжкі університетська зь повним розумінням причини і наслідків виступає зь сего університету, де она має право домагати ся признаня і пошанованія своих прав, а де ви вь змаганні розбивають ся о неоправданій опір властей. Отже коли ви і цілий світ стоїть по стороні наших дїтей зь Вржесні, то питаю ся, за що осуджуєт нашу зр'єлу молодіжкі, котрі инакше поступити не могли, як поступили.

Що-ж зробило правительство, щоби не допустити до таких наслідків? Відомо нам, що ґо Ексц. п. намістник був на нараді академічного сенату [намістник

НА СВЯТА

порукає свій екклад ТОВАРІВ КОЛЬОНІАЛЬНИХ, ВИН І ГОРІВОК

ЕМІЛЬ ФОРИШ

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоської церкви.

робити заперечуючий рух] — так бодай доносили дивиськи, що Есоц. намісники був вночі з 2 до 3 грудня до 3-го години на засіданні сенату. Чи той репрезентант крайової влади державної не міг сказати, щоб в сій справі ужито способів більше педагогічних, на справедливості оферти? Протиняв поспішати ся несприйнятливим до Відня, до міністра просвіти, про поведене нашої молодіжки.

Ми несли жертову не будемо; але домагатимось і будемо безпастанно домагатися того, що наші по закону падають ся. Отже домагатимось ен повної рівноправності язикон і поступового ен переведення; а коли бы вачч не подобало ся, щоб руска і польська молодіжка учила ся разом, коли бы намъ мав бути не влад утравізм, то нехай буде паралелізм. А поки-що, здає ся мені, що в енциклам обов'язкомъ всіхъ верховодівъ краю сказати своє слово в себ і прожити, щоб пошвиджену і прогнану з краю молодіжку, котра в по-надъ 600 студентів, назидать своєю завернути, і щоб обиджений в своїхъ народнихъ чувствахъ народъ дістав нову сатисфакцію. [Оплек-екп.] Чув, що і мійсь вами проявляє ся напруга, щоб ся сяврану мирно полагоди-ти. Тільки-ж треба ви полагодили так, щоб внови було утаповане наше досто-їнство; бо наша молодіжка екорішче знесе найтяжчий тягар, ніж унокорене своє в свого народу.

Але до сего, як і до полагодики нехай вбранихъ нашихъ справъ треба, мов нашою, доброю, щирою воля, — також, з якою вказують інші слівця. Знайте, що рускій народъ не дасть себе вести ідеї чужої; а тільки мав, коли хто так думав. Треба намъ раз прийти до того пересвідчення, що рускій народъ живе, жив і буде жити своїмъ власнимъ життямъ. У нього нема жадної заплети і неспівності, тільки рішучість, з якою добивав ся того, що ему свято належить ся. Панове! Говорити ся радо при кожній нагоді: „дівний-дівний, рівний з рівними“; що-ж то за цюти поки-що слова! А наберуть, он аж годі значення, коли за ними стануть діла. Сміло можна сказати, що з-підъ владного пановання вийшли ми обертати майже до свиняч; ніж і підъ свиніу добирає ся вже нужда. Остатній вже часъ покласти фундамент підъ дівний відносини в краю.

І уважаю національний антагонізмъ за перше і головне жерло нещого злого. В товаристві життя при якій-небудь нагоді ми годі ще вийти собі якийсь ехоній точ-ки; але коли тільки розходять ся о наші національній права, о розвій нашъ культур-ний, ага! то о наші інтереси публічний, то на паразити по есею: неже на Sophie! Отже треба вачч кучино зміняти напрямъ енної політики есиротитъ паст. Мусите експонити ен до той справедливості, щоб в повному народови владати права ему загарили. Побачте годі, що вийде з того лиси, корчесь для краю. Керми ви і так не утратите з рукъ, а переведітьте ся, що той елементъ, котрий уважаєте за такъ небезпечний для васъ, не буде дивити на ва-шу шкоду.

Коли тамтосі сесія прийшла до сесіи рускихъ пословъ, накинуло ся на нихъ і тут і поза соймомъ мокримъ ридомъ, і по більше, теверішній маршалокъ краю, годі референтъ бюджету, сказавъ, що при-чною сесіи вестъ зъ велика близькість есудіи держави. І аваю, сінг оружкѣмъ нашій протиники хотятъ насъ побивати, в гомъ дуці представляють насъ п дециде, токи муну противъ сего рішучо запроте-стувати. Такий висказъ мого бы і назвати ілюстратію, однак хоту уважати его за Ірсуз Іліана. Бо наша програма чиста якъ слеза, ідеалізм. Ми не озираємо ся на на ікй бо-ни, а есиротитъ того такъ зложий слова муну рішучо осудити. А відновідаю теперъ дивиськи, бо виступивши поєси очевидно не могли сего зробити. Взагалі для добра краю і народу потрібно тільки доброї і то багато доброї волі, треба етаранно вимпнати все, що втрало бы страсти, роздувало жалі. Дя-того примхромъ треба естрого осудити гр. Карла Дидунішкого, котрий на параді кола польського поєснв кинути вижку кле-вету на есудію-Русинів, буди бы оні відносини ен есторинично до польскихъ пар-тій. Си клевети, обчислена чиста на викли-кане підозри на противъ началу есудію-Русинів.

Ми мали бы причини до жалю. Коли приймають передъ коблемъ роками мѣшане одного мѣшача, зъ нагоди правиборовъ тяжко епровоковані поведеннямъ одного зо-сѣмъ невеликого панка, побили его, то коблемачівъ людей дістало за се більше якъ 100 лѣтъ криміналу. Побите головы се-го панка не мусѣло бути такъ дуже страш-но, коли вінъ одиас вразъ изъ того головною есудію тучъ згнать вачч. В сѣдъ засѣдали два такі панове, котрий при кожній нагоді ваччави чинили, ен, якъ то оні були ен лѣт тучу в вачч восту. Знайшло бы ся бо-гато такихъ примхривъ, а пречній було бы есиротитъ робити дѣтери загаломъ есудію-Польскихъ і кидати на нихъ пивективна, що ваччави есиротитъ насъ есторинично посту-пати. Мені здавало ся, що — зъ огляду на жерто і мѣше тои клевети на рускихъ есудію — знайде ся хтосъ покликаний до того, п. ар. експоненці Тхуринскій і ста-не ен обертати тучъ, зъ котрими засѣдає при одиомъ есудію есудію; коли не зро-

бавъ сего, поясню собѣ тымъ, що муситъ докладно знати особу і вартѣть названого члена кола польского.

Я порушивъ лишъ дѣякі справи зъ на-шого публічного життя, бо на представлене повного образу всего того, що насъ болить п що потребує наглаго поправки, треба бы не одного засѣданя. А вно дісе опні — і естрѣмъ вѣсми силами до поправки від-носинъ, бо лишъ тогдѣ будемо могли пра-цювати зъ успѣхомъ для широкихъ масъ на-родныхъ, котрий відъ насъ того домагають ся. Не маю мандату ставити гороскопѣв на будучність і такого мандату при истиню-чихъ відносинахъ я не приймавъ бы, а від-вергъ бы его якъ негѣдного мови особи. Ни-пѣ стоять рѣчи такъ, що намъ вода зъ Днѣ-стра такъ мала, якъ вамъ вода зъ Висли. Якъ бы обѣ тѣ струї хотѣвъ злучити, то вийшла бы неспатна мікстура алічана... На вѣсній случай маю право тутъ пригадати, що згода будѣв. Пѣсія того прошу толкувати мов слова. Я есиротитъ.

Колядуйте на молодіж!

Христосъ раждаєть ся!

На першу ність о виступленю нашої академічної молодіжки заворушило ся в ці-лімъ краю. Рішучий крокъ молодіжки найшов відоміи у цілої есупільності, ми з підвоимъ глинули на солідарність молодихъ борців і піврвані їх запаломъ почули в собі силу руського льва.

Вей есвідомі веретви народу етанули односирдно і одностинно за ідеали молодіжки. Відбули ся віча, наспили привітні пи-сьма і поспішали ся есиротити датики для матері-яльної, батьківської підмоги студентамъ, аби ратувати его молодіж, що, кинувши на жер-твеннікъ вічності свої особисті інтереси і ви-годи, посвятивши огнище свого товариско-го і духового життя, йде добровільно на ви-гнане зъ своєї — „не своєї“ землі в чужину. Вей почуваємо, що така молодіж, надія на-роду і его будучності, не сѣмѣ загинути. На перші потреби, злучені з переносомъ мо-лодежк на другі університети, поспішали да-ти зъ усіхъ сторінъ краю, від усіхъ веретовъ на-шої есупільності.

Однік на тімъ не конецъ. Вирпнають потреби нові, потреби злучені з побутомъ мо-лодїжк на чужині. Не оди десяток, не одна сотка молодихъ людей опинили ся не разъ безъ споєбу заспокоїти свої жителі потреби. Тому кличемо до Вас, родимці! Спі-шіть даліше витривало з видатною помічю для академічної молодіжк, не пропустіть жадної догідної хвилі, аби зібрати на ту ціль датики, — нехай поспішають далішій складки і від інтелігенції і від селян, цілий нарід нехай стане з готовістю до жертв за свою молодіж.

Наближаєть торжество Різдства Хри-стового, коли цілий нарід з любовію і ра-достю празнувати буде свѣту памѣть різд-ства Того, котрий своїмъ життямъ і смертю доказав, що для свѣтлжихъ ідеалівъ і побіді правди муситъ бути принесена жертва. Не-хай цілий нарідъ почує ся до жертовнобнос-ти для ідеалівъ народнихъ! Памѣтаймо на славу нашу академічну молодіж і коляду-ючи старимъ звичаємъ пісню о різдстві Хри-стовімъ, колядуємо за ню і для неї; нехай той гарний руский звичай також причинитъ ся для дорогої всімъ цілі, і весь дохід з ко-ждої партії колядників нехай влине до фон-ду академічного (на книжочку к. 1800 ТОВА-риства взаїмного кредиту „Дістер“).

„Небо і земля ніч торжествують“ — нехай же той празникъ Христиний стане і празникомъ народнимъ, нехай цілий нарідъ дасть доказ, що в кожній хвилі і при кож-дій нагоді памѣтає про своїхъ сннівъ.

Колядуємо на академіків!

Д-р Ян. Куличковскій, Вол. Шульц.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНІЙ.

Противпольська агітація в Польскахъ. Горача агітація, піднята всюди Полікама якъ бы на дану команду, мусѣла викликати реакцію. Такъ оногдѣ ухвалили Нѣмцѣ на зборахъ в Берліні зъ нагоди зборючого ся дня 8 еснв сойму пруського — вѣзвати пословъ нѣмцѣкого есториничства, щобъ в соймѣ поставили інтерпелляцію: „Якимъ спосѣбомъ намѣрѣє міністеръ про-свѣты зломити опѣръ дѣтей польскихъ про-тивъ учителівъ, що такъ підкопує вояку карність шкѣльну і шкодить повазъ дер-жавного правителства?“ — Deutsche Ztg. со-жатиє, що гр. Біловъ есиротитъ Поляковъ ковавъ сильну руку, і додає, що жереломъ всего зла є політичне етановище центра [ка-толикѣвъ]. Звѣстно, що партія центра в нѣ-мцѣмъ райхстагу часто піддержує Поля-ковъ, якъ католикѣвъ і колишнихъ союзни-ківъ зъ часѣвъ „Kulturkampf“. — На кожній спѣсѣбъ почата ки. Радівіломъ польська де-бата доверва теперъ готова ширше розви-нутись.

Становище Австрії на Балка-нѣ. Фінансова чи політична криза в Бол-гарії, котра відъ довгого часу тягнєть п до теперъ есиротитно по рішеню, муситъ викінчи покінчатись побѣдою міністерства або есиротитъ. Варадѣ есиротитъ уже разъ

більшістю 2 голосѣвъ відмовило міністер-ству затягнєне позички, о котру тутъ головню ходитъ, і мало розійтись, та князь не при-нявъ димісії міністерства, а есиротитъ про-довжило це на якийсь часъ свои засѣданя.

Сєся справа, великої ваги для Болга-рії, не позбавлена значѣня і для Австро-Угорщини. Вей признаки промовляють за-тымъ, що Каравелии за згодою чи безъ згоди есиротитъ удасть ся перенести его дер-жавну конечність, о якій перазъ чуємо п у вѣдѣнськомъ парламенті, обанакмленій зъ § 14, а що ся позичка має затягнутись у французскихъ капіталістѣвъ, то вичре-тимъ спосѣбомъ зъ Болгарії вѣдѣнськихъ і вѣмцѣмъ фінансѣстѣвъ, якъ уже передше выперто відтамъ політичний впливъ Ав-стро-Угорщини.

Тѣ, що боять ся такої есиротитъ есиротитъ, не безъ радѣи вказують, що того самого за-значила вже Австро-Угорщина вь Сербії відъ-часу, якъ король Александръ усунувъ не-бѣдику відъ краю і самъ обиявъ пра-вѣтвѣ. Безтактнѣ кампанія вѣдѣнської і будапештенської преси противъ королеви Драги не обудила вь Сербії симпатії для Австрії. А до того ще підъ зглядомъ еко-номічними і політичними нефортуна гос-подарка Катля вь есудіяхъ Босні і Гер-цеговині! Не помагати нічого замовленій реклами дивиськарскі; правда якъ олпа виходить на верхъ. Величезні лѣви рѣд-нѣють, сѣльська людність хлѣборобна убо-жѣ, необчислимий природний богатства краю віддають ся вь руки безсѣтнихъ спеку-лянтѣвъ, а гнѣтъ мѣсцевого сербско-право-славного населєня довершає все те огѣрчене до нового правителства і правителствѣ. Сп-стема, яку примѣняють Мадяри у себе до-ма, лихварскі операції вѣдѣнськихъ банківъ вь Відградѣ і Софіі — все те зробило Ав-стро-Угорщину несприятливою на Балкані, а руководячі політикоу мужѣ можуть до-бачити, що ахъ впливъ тамъ геть звѣвъ ся.

Письмо зъ Украины вь справѣ сесіи нашої молодіжк зъ львів-ського університету.

Подаємо отсе заяву, прислану намъ однимъ изъ старшихъ українскихъ патріотѣвъ, звѣстнимъ въ Россіи ученимъ-стат-комъ, Михайломъ Руссовомъ зъ Полтавы.

Ся заява звучить:

Полтава 12. XII. 1901.

Шановний Пане Редактор! Почувши і дізнавшись зъ російскихъ часописей (Русскія Вѣдомости, Харьковскія Вѣдомости) про справу українського уні-верситету і про те якъ 600 руськихъ студен-тівъ не захотіло більше лишатись у львів-ському університеті, дякуючи шовіністично-му напрямку польської молодіжк, не можу здержати ся, щобъ не висловити свого есиротитъ товаришамъ-Русинамъ, побажати най-кращихъ здѣйснѣнь їхъ бажанъ есиротити пра-ва кожного культурного народу. Ті звѣстки, які я прочитавъ у російскихъ часописяхъ, довели мені, що такі бажаня є проявомъ культурного і політичного поступу Русинів, а те, що молодіжъ усіхъ славянскихъ наро-дівъ спочуває сему пасивному протестові, є доказъ сього, що права дрібнихъ „народівъ“ починають робити ся conditio sine qua non справедливості та рівності усіхъ членівъ великої сім'ї.

Не знаю, чи одбирали Ви зъ України та зъ Россії ще більше письменнихъ доказівъ того спочуту, яке примушує мене висловити ся, але поспішаю заявити, що я прилучаю ся усімъ серцемъ до пасивного і цілкомъ куль-турного протесту товаришівъ-Русинів і зая-вляю, що я цілкомъ не розумію тихъ веретовъ польської нації, що одією рукою збирають гроші на користь побитихъ німцѣмъ куль-туртрегерами Вжесієнскихъ дітей, а другою женуть українськихъ студентівъ і в запалі сво-його шовінізму не хочуть признати їхъ цілкомъ справедливихъ домаганъ.

Лічу своїмъ обов'язкомъ просити Вас, По-важайний Пане Редактор, надрукувати сей мій лист в Вашімъ органі, аби голосъ мій при-лучивъ ся до великого числа другихъ, які те-перъ протестують проти шовіністичнихъ та реакційнихъ елементівъ польської нації.

Не зроблю помилки, коли додаю, що уся краща частина українського студентства і есупільності прилучаєть ся до протесту львівськихъ товаришівъ.

Михайло Руссовъ.

Письмо до „Дѣла“ зъ Ціріха.

Ціріхъ д. 27 грудня 1901.

Хочу Вамъ описати, якъ тутъ, у вільній Швайцарії, відбиває ся справа руско-у-країнського університету.

Першимъ товариствомъ, що скликало збір зъ причини руско-українського університету, було ціріхське польське Огніво (щось в роді Czytelni). Збір відбув ся дня 14 грудня, але мимѣ шестигодинної дискусії не ухвалено ніякої резолюції, бо тою справою має заня-ти ся збір польської молодіжк в Антверпії. В дискусії голоси були поділені, так що до есиротитъ есиротитъ руско-українського у-ніверситету, якъ це більше що-до утравіза-ції львівського університету. Що-до есиротитъ окремого університету вказувано багато бе-сідниківъ есиротитъ, щобъ той університетъ не пе-рейшовъ вь руки москвофільскі і не став рос-сійскимъ. На се вчачно відповівъ одинъ бесід-

ник (імені ізъ знанихъ причинъ не наводжу), що такъ само вінъ мігъ би висказати страхъ, що при-сутні на зборі перейдуть на православіє... Треба зазначити, що товариство Огніво сто-їть підъ впливомъ львівського дивиського Wiek XX. [Се органъ національної демократії, що за-щѣплює на взорцѣ прускій гакату на га-лицко-польськомъ ґрунті — Ред.]

Перша заява, яка вийшла зъ Ціріха в справі університету відъ більшого чи-сла осіб, була діломъ одного Поляка (І.). що належить до німцѣкого товариства абсѣ-нентівъ. Сєсю відзову підписало понад сто академіківъ і понад десятокъ професорівъ уні-верситету. [Тая відзова була напечатана вь „Дѣлѣ“ — Ред.] Але треба зазначити, що дотичний збір відбув ся безъ відомості мно-гихъ прихильників рускої справи; інакше бу-ло би певно знайшло ся на заяві кілька сот підписівъ.

Друга заява вийшла відъ III-ого з'їзду Союзу [Związku] польської поступової молоді-жк зъ дня 25 грудня 1901 р., в якомъ взяли у-часть 26 делегатівъ: 14-охъ товаришівъ, а крімъ того 50 делегатівъ, що поприїздили зъ цілої Європи. По довгій дискусії з'їзд згодив ся вкінці на таку резолюцію:

„Młodzież polska zebrana na wiecu d. 25. XII. w Zurichu wyraża swą głęboką sympatię Rusinom, dążącym do utworzenia odrębnej ruskiej Wszelchnicy we Lwowie. Wyraża oburzenie z powodu postępowania senatu akademickiego lwowskiego, oraz piętnuje szowinistyczne stano- wisko pewnego odłamu prasy polskiej, która insynuacyjnie podburza społeczeństwo polskie prze- ciw Rusinom.“

Була проєктована ще друга резолюція в справі збираня складок на рускій універ-ситет у Львові, але замість ухвалювати ре-золюцію зложили учасники з'їзду 25 фран-ків а на другий день докинувъ ще бібліоте-кар рашевськой музею 1 франка з до-даткомъ „na odrębną rusiński uniwersytet“.

Також в Берні (швайцарскім) відбув ся в справі руско-українського університету збір в Товаристві українсько-польсько-литов-ськім. На тімъ зборі підступно переведено у-хвалу неприхильну основаню університету. В наслідокъ того виступили з Товариства всі Русини і дѣякі Поляки. Одна студентка з Верна говорила мені: „Соромъ мені лица па-литъ за таке поступованє; вірте мені, коле-го, що руські (руські) кривдѣ мене такъ само болять, якъ васъ.“ — Муну додати, що се була Поляка, не з Галичини.

Взагалі можна завважати, що поступо-ва польська молодіж з-за кордону цілкомъ інакше відносить ся до Русинів, якъ галицка. Закордонні Поляки відчувають на своїй шкірі гнѣтъ московскій і прускій, отже і нас розуміють...

Павло Волошенка студ. політехн.

Подобно, якъ у Вжеснѣ.

Ізъ Станислава пишуть намъ: До II-ої класи польської школи вправъ при тутешній семінарії учительської вписа-ло ся було минушого року шкѣльного 2 у-чениківъ-Русинів. Що до неї ходять шко-лярѣ-Русини, хочъ є тутъ руска школа вправъ, се треба завважати шовіністичному настроєви до руської школи теперішнього директора семінарії п. Войцеховського, ко-трий агітує противъ неї, де п якъ тільки може, і відводитъ не одного батька або ма-теръ відъ впису дитини до руської школи вправъ.

Учитель той класу п. Влодзіга — „айн-шуб“ ізъ західної Галичини, бо директоръ Войцеховскій прибувши до насъ зъ Крако-ва привѣвъ зъ собою для помочи въ спос-иенню своєї культуртрегерської місії двохъ „штотмазурѣвъ“ — посунувъ ся вь шовіні-стичномъ своїмъ розгнѣ такъ далеко, що не мігъ стерѣти вь своїй класѣ навіть руської молитви, і есиротитъ рускій дѣ-тї молити ся по польськи. Коли-жъ хтосъ зъ учителівъ-Русинівъ звернувъ ува-гу п. Влодзіга на то, що після истинючого звичаю вь Галичині і навіть виразнихъ приписѣвъ властиві шкѣльнихъ не можна нѣ-кого зъ учениківъ силувати до руської анѣ до польської молитви, але належить полиш-ти имъ свободу молити ся вь школі, якъ молять ся вь домѣ родинськомъ, почувъ відъ него, що „нехай собѣ будуть такі при-писи відъ кого тамъ небуде, однакѣжъ вони не буде зносити вь своїй класѣ „галіма-тіюбѣвъ“...“

Справа оперлася о дирекцію заведеня. А якъ твердо муситъ она стояти на сторо-жи права, видно зъ того, що п. Влодзіга поспѣвъ прихилити обохъ батьківъ тихъ учениківъ до директорської канцелярії і тутъ вь присутності самого директора на-стававъ на нихъ, щобъ велѣли своїмъ дѣ-тямъ молити ся по польськи при огляду на школярѣвъ лат. обряду. При тѣй нагодѣ мавъ п. Влодзіга виявити не аби-який вѣдо-мості изъ славянської філології, бо дока-зувавъ батькамъ, що руска молитва не є — якъ оні гадають руською, лише славянською молитвою. Однакѣжъ і сї аргументи вели-кого слависта не трафили до серця здво-ванихъ батьківъ, бо оні заявили, що вь ра-зѣ дальшої заборони дѣтямъ руської мол-итви, оні готові забрати ихъ зъ польської школи.

Позаякъ п. віцепрезидентъ крайової ради шкѣльної д-р. Палажєкъ займає ся — якъ кажуть — щиро справами нашого народно-го шкѣльництва і утравізомъ семінарії, то подаємо ему до вѣдомості п сєсю цѣтку.

Змѣна льокалю! Юліанъ Домбровскій

Істнуєний відъ 30 лѣтъ підъ фірмою

Магазинъ Годинакарскій Ювілерскій, полу-ченый зъ двома робѣтнями, перенесеный уже зъ Театральної 7 на Гетьманьску 4, Львовъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Загальні збори товариства Бурса ім. св. о. Николая в Перемишлі відбудуться в суботу 4-ого січня 1902 р. о год. 6, а есентуально в браку комплекту того самого дня о год. 7 вечером в комнатах Бесіди з слідуємим порядком денним: 1) Справоздане уступаючого Виділу за рік 1900/001. 2) Вибір нового Виділу і голови. 3) Внесення і інтерпелляцій. — На ті збори запрошає всіх членів — Виділ. Гр. Делішський предсідатель. Др Т. Горюнов секретар.

— Засідане секції природописно-лікарської Тов. ім. Шевченка відбудеся дня 3-ого січня с. р. о год. 6-йй вечером в сали, де звичайно.

Руским дітям на коляду.

Перед кількома днями мали ми нагоду обговорити кілька нових а прегарних ілюстрованих видан Товариства педагогічного на коляду для наших діточок. А отсе знов лежить перед нами кілька видань сего товариства — вже нейлюстрованих книжочок.

Нарікає ся у нас нераз, що, мовляв, нема що дітям дати на коляду, хіба одного Робінзона. Тимчасом дивлю ся, а тут книжочка одна, друга, третя — дешеві і змістом гарні — а нумерація їх хитає ся між числами 90 і 100. Ова! на сто книжок нема що вибрати для дитини. Ей, рускі батьки і матери! Признайте, що ви або не знали навіть цілком о існуючому видавництві Тов-а педагогічного, або, як знали, то з гори їх легковажили, бо то вже „як своє, то щось гіршого“...

Та йдім за порядком, переглядаючи чотири найновіші книжочки.

„Дивні пригоди комах Сангвіна“ — отсе титул першої книжочки, написаної Гнатом Хоткевичем. В форму оповідання пригоди, яких муравель Сангвін починаючи від свого уродження зазнав у муравинній купі і поза нею, у брав п. Хоткевич дуже зручно описав і устрою муравинних суспільностей. Се одна дуже пожиточна сторона оповідання. Та важніше ще те, що п. Хоткевич змінив оповідання з життя комах надати людсько-суспільний підклад, так що книжочка його набуває великої суспільно-виховуючої вартості, звертаючи увагу молодих читачів на різні суспільні і етичні аномалії. При тім само оповідання, ведене гарною українською мовою (довело ся нам стрінути всего кілька російських) та дуже жваво та займучого, і старшого читача зацікавлює а для молодшої громади книжка п. Хоткевича стане напевне улюбленою лектурою. — Ціна її мала — 48 копійки.

Друга свіжа книжочка — се фантастична комедія для дітей в 2 діях, з танцями і співом під заг.: „Серед цвітів“ (перевід з російського п. Клавдія Лукашевича) — ціна 16 копійки. Цвітник — се дітя у-костюмовані за роже, лілею, братки, астрії і т. п. Їх доглядає і кохає садівник-старець і його мала вучечка Маргарита (тому не Галюся, Олеса, Маруся...). Метелик звеселе цвітоточки і граєть ся з ними. Рожа, цариця цвітів, заправляє іграми. Зелений комахки приходить до цвітника в ростину. Цвітник, метелик, комахки танцюють. Отсе перша дія. В другій дії маленька Маргарита пустило цвітників, роблячи з цвітів гірлянди-кружок. Рожа-цариця, метелик і комахки сумують в пустім садку. Вікни цвітів вертають і цвітник відживає. Хор цвітоточок комахок співає пісню про чарівну весну: „В блискучій короні — із ярких лучів — і з видом, що чудний — Сміх на нім лелі — Весна проїжджала — В лоді з цвітоточок — До неї запрошена — Сила комахок“ — і т. д. Мовою, веселим настроєм й живою ігровою атмосферою книжочка робить дуже гарне враження. Бракує тільки нот для пісень. При новім виданні належало би се доповнити.

П. Євгенія Ярошинська дала нам нову „Нитичку для малих дівчаток“. Се збірка дрібних оповідань, поучаючих та високовиховуючих чуте і розум. Тільки ся наука подана не змимо, але у теплих сердешних образах; паче ненароком випливає вона з коротеньких розказів, що вчать дитину не тільки бути „кречкою“, але западають глибоко в душу, ворущають почування людяності, чоловічості, милосердя і співчуття всякому горю та тим впливають і на уформоване характеру людини в найкращім напрямі. Ціна книжочки 20 коп.

Послідня книжочка — се „Шекспір в повістках“ (переклад з російського А. Веретельника) — ціна 30 коп. В коротких повістках розказано приступно зміст всенлюдських драм Шекспіра: „Короля Ліра“, „Венецького купця“ і „Макбета“. Злишнє мабуть доказувати, як високе педагогічне значіння мають такі повістки з геніальних драм для дитини, особливо для підлітків. Не закриваючи темних пропасниць і лених верхів людської природи, автор зміг при тім оминати в оповіданні все, що було б невідповідне діточому вікові. Тож і сю книжочку, як і всі видання Тов-а педагогічного можемо наші публіки як найгорячіше поручити.

Альманах русько-українських богословів.

За кілька днів вийде з друку „Альманах русько-українських богословів“. Се збірка літературних праць наших богословів, що

групували ся около „Літературно-наукового Товариства“ русько-українських богословів та питомців львівської духовної семінарії.

Руська Громадо! Польська нетерпимість прогнала Твоїх синів в чужину... І розбрелась Твої герої по всім усядам лишивши рідну землю...

Вигнала!

Та волюного духа горою не привалиш!... Незломний та пишний взнесеть ся він впоко-високо, скупаєть ся в світляних промінях сонця правди і волі та набере сил до дальшої невсипучої праці за Твоє добро і славу.

Непобідний!

Ось і тепер прийми Руська Громадо, прийми щиро та тепло отсю маленьку збірку від Твоїх синів... Від часів безсмертного Маркіяна — се перший літературний подвиг русько-українських богословів... Прийми сю збірку праць Твоїх синів, яку вони лишують Тобі на незабув — лишують і дучи на вигнанні. Вона свідчить-ме, що Твоїх синів не зломить лютий ворог, не згасить святаго вогню високих ідеалів...

Ще не вмерла!

Чистий дохід на запомоговий фонд богословів. [Передилату приймає з чести Др. Карла Вол. Шийковського, ул. Коперника, ч. 5, а се тому, що комітет редакційний пробує тепер на провінції. Передилата вносить 2 кор., ціна книгарська 3 кор.]

НОВИНИ.

— На книжку виладкову Тов. в.з. кредиту „Дітстер“ на фонд запомоговий для академічного молодіжництва випустили дня 1 січня с. р. дальшій датки в сумі 440 К 69 с., з перепошу 27.047 К 9 с., отже загальною по день 1 січня вилучно випустило 27.488 К 68 с.

— До Товаришів богословів. Тому, що дні 13 січня 1902 р. мусить кожний з богословів явитись у декана богословського відділу у Відні, *змішаний відділ з Львова буде в суботу 11-ого січня 1902 о 9 год. рані.* Її з Товаришів, котрі потребують матеріальної допомоги, повинні зголосити ся до Комітету богословського вже дня 10 січня. Кожний з Товаришів повинен по можливості постаратись о гроші на дорогу до Відня та приготувати на кожній випадок гроші на заплачене „челного“. — Добре би було, наколи-б Товариші перебуваючи на провінції використовували кождо нагоду та збирали складки на запомоговий фонд для академічної молодіж. Як-раз тепер надаєть до сего нагода. Ото зближаєть Родзство Христове. Уряджуйте „коляди“, а докниште через се одну цеголку олішче під наш власний русько-український університет. За Комітет богословський Іван Ващівський в Сорочку, богослов 14 року.

— „Общество имени Т. Г. Шевченка“ в Петербурзі скінчило дні 12 н. ст. грудня 1901 р. третій рік існування. Ціль сего товариства — спомогати молодіж з України, яка вчить ся в петербурзьких вищих школах, а вель єи тепер до двох тисяч. Членів має товариство близько 300, а в 1901 році роздало звыш 20 запомог. Товариство рѣшило тепер осушувати в Петербурзі інтернат („общество“) для жінок-учениць вищих шкіл родом з України. Окрема комісія з членів товариства глядає за відповідним на сю ціль поміщенням.

— П. Михайло Глидзюк, член виділу краєвого, одержав водь маршала краєвого водюстку на 14 днів для полегдження своїх приватних справ. Інші члени виділу краєвого обяли вже своє урядовані.

— Знимки образів з іконостаса Скита Маявського. При кінці місяця серія 1901 коло консерваторів старинної штуки у Львові вислало Вп. п. Любомира Келера артиста-малюва в члн зняти репродукції фотографічних образів з іконостаса „Скита Маявського“ в Богородчанах. В той члн Коло консерваторів старинної штуки, звернуло ся до Пресов. Митрополита Шенцикого з проханням о виданні тому артистови-малювачу Келерови писемна поручаючого до Вєч. Духовенства, щоби дозволило всь такий старинності відфотографувати в єму в сповнено порученого дѣла всяку можливу помідь приносити. Майже цілий місяць вересень працював п. Келер коло іконостасу в Богородчанах, доки всь образи не відфотографували. Та праця має бути уміщена в артистичном альбумі „Коло консерваторів“ у Львові. Коли знимки того іконостаса будуть виконані, комітет церковний намѣряє покористуватись ними і найперше зняти ся видавництвом карт кореспонденційних з видами образів того славного іконостаса, а позйіше в більшій форматі видати „Альбум“ образів Скита, з чого дохід має обернути ся на будову церкви.

— Зь Турчанського пишуть нам: Голосний справл учитель А. Бабака в Борині, о котрій була бесѣда в 150, 159 і 164 чч. „Дѣла“ зь сего року припішуть остаточно заслужений, хоч сумний кінець. По публічній піднесенню мною закиду соблазнаючого неморального життя, мусѣв згаданий учитель, на вѣзванє к. к. краєвою рады шк. або бути усунувань, або перевести процесъ працовий. І вѣн вибравъ чомусь се друге. Переслухано в той справл богато свѣдѣвъ судово і переслано акти до Львова, а тамъ роздѣлявши ся в справл, застановлено дохідже-

не карна протів мене писемомъ зь днѣ 27 грудня 1901 ч. 153/37. Тепер — зь ласки свого протектора п. старости Бѣлинського, котрий мѣмо мого личного представлення а дальше в численних жалобъ писемнихъ, тримавъ дальше свого вѣнмѣнника на посадѣ, вѣддаючи єму то конскрипцію, то управу другою школою, то достоїнство члена збѣроп мѣсцевой рады шк., а все менѣ на здѣтъ — знайшовъ ся Бабака в безвыходномъ положеніи. Вправдѣ на-разѣ сидѣти собі на урльопѣ, бере пенсію, долгов — але се, гадаю, довго вже не потрєває по такѣм сумномъ законченю єго справы. — Свѣд. Г. Млорозъ парохъ в Борині.

— Благодать уржендового языка и стилию. Оденъ изъ судѣвъ повѣтовыхъ, переводячи свѣдѣвоє постановление по мужику, вѣдѣсь ся писемомъ — розумѣсь вѣ уржендовомъ языкѣ и стилию — до уряду громадского, де живъ спадковецъ, о протоколярне переслухавъ єго, чи приймає спадчану самъ бенефіцію inventory, чи sine бенефіцію inventory. На се одержавъ слѣдуючу вѣдповѣдь: „Урядъ громадскій просить о поспеніи, що значить сам бенефіцію и т. д., бо вѣ громадѣ нѣхто сего не розумѣє, а поки надѣйде вѣдповѣдь, урядъ громадскій, для всякой неспѣности, а-рештує вѣдданого вѣ томъ писемѣ мужика и замкнувъ єго до арешту аж до дальшого порѣшєня суду“.

— Бомба вѣ Кѣєвѣ. Пѣдъ балкономъ одного изъ салѣновъ реценційныхъ вѣ часѣ перебування тамъ великого князя Константина Константиновича вѣбухла бомба и ушкѣдила трохи будинокъ, але нѣхто не потерѣвъ ушкоды, лише скѣнчилося на переполоху. Поліція арештувала богато студентѣвъ, котрыхъ пѣдѣржувала о участь вѣ замаху, але обѣля мусѣла пустити пѣх на волю.

— Польскій біскупъ протівъ нс. Стояловского. За краковскимъ біскупомъ выдавъ вѣ тарнѣвскій біскупъ таку оповѣстку: „Зь нагоды ухвалы на конгрегаціи бохеньского деканата и запитування зь иншихъ сторѣнь дїєцєзі, заявляємо, що нс. Стояловскій не має вѣ нашій дїєцєзі „celebret“, отже и до вѣлтари не може бути допущєнимъ. — Вѣ Тарнѣвѣ, днѣ 21 грудня 1901. Леонъ, біскупъ“.

— Поправили. Скандальну написъ на поштоій скрині вѣ будинку поштовоу в Львові, про котру мы згадували недавно два разы, поправлено вже на: „Ліше для листѣв мѣсцевихъ. Наука не їде вѣ лѣсь“.

— Графъ Потонскій обманецъ. Минулою субѣты мала вѣдбути ся передъ краєвымъ карнымъ судомъ вѣ Вудалештѣ розправа протівъ гр. Генрика Потонского о обманѣ, але зь причини недуги обжалованого вѣдложено єи. Гр. Генрикъ Потонскій має колѣс мѣіонове майно, та програвъ у карты, а колѣс хибло средствъ до веселого життя, взявъ єи до обманѣства. На спѣлку изъ звѣстимъ изъ станиславѣвской аферы Коритовскимъ закупили вѣ Вудалештѣ вѣлю за 24.000 К., розумѣє єи на кредитъ, а зарѣзъ слѣдуючого дня позичили на гіпоотеку тої вѣль 10.000 К. На жалѣбу вѣлстєлє вѣль арештувано обохъ пѣнѣвъ. Коритовскій вѣ часѣ переслухання скѣчивъ крѣзь вѣіко зь другого поперха на улицю и залѣвъ єи на мѣсци а гр. Потонскій пересидѣвъ вѣ слѣдѣій визначи шѣсть мѣсяцѣвъ и ажъ передъ розправою выпущено єго на волю за кѣпцєю, котру зложила родина.

— Дрѣбні вѣсти. Вѣ Меранѣ померъ б. посьолъ до рады державной Ангєрєрѣ. — Цѣсаръ наказавъ здержати слѣдство протівъ купця Левенфельда за повединокъ. Левенфельдъ застрѣльивъ у повединокъ офіцера Союку, котрий мѣвъ любовнѣй зносины зь єго жєноу. — На богословскомъ вѣдѣлѣ черновѣцкого університету именованѣй приватнымъ доцентомъ д-рѣ Вас. Георгѣвъ.

Именованія, перенесєнія, вѣдзначєнія и пр.

Міністеръ просвѣты пѣнєнувавъ адѣюкта вѣдѣлу напѣвъ державныхъ зѣлѣнцѣв Едѣ. Герцбергъ, учителемъ вѣ IX кл. ранги вѣ державной школі промисловѣй у Львові.

Намѣстникъ именованъ новѣтовыми комисаріи концєнієвъ наместничства: д-ра Губ. Шварца, Мих. Вершковского, Петра Бушнѣвского и А. Грабовского, а концєнієтами наместничства прагенікантѣвъ: Волдѣ. гр. Скарѣка, Волдѣ. Гендріха, Стан. Дулашевского, Ром. Балка, Юд. Фридриха и д-ра Георг. Шугєнвола.

Наука, штука и література.

— Вѣ Коломыні почала вѣ друкарні и на-кладомъ М. Бѣлоуса виходити „Бібліотєка яляскіхъ римскихъ и грецкихъ Зошитъ I: К. Юлій Цєзаръ. Вспомини о вѣйнѣ з Галліяцими (книга I. роздѣл 1—30). Перевѣ І. Франчукъ“. Стѣр. 32 XVI-ки. Цѣна 10 кр. за примѣрникъ.

Телеграммы.

Вѣдєнь 2 н. ст. єчня. Цѣсаръ припѣмѣвъ вѣчера жєлєния перебуваючихъ тутъ члєновъ цѣсарєвской родины, дальше найвысшихъ достѣйишнѣвъ двѣрєнихъ. Вѣчеромъ вѣдбувъ єи обѣдъ двѣрєній, вѣ котромъ взяли участь, мѣжъ иншими, архикнязь Францъ Фердинандъ зь жєноу, архикняжна Єлисаветѣ Марія и Марія Крєстїна зѣ своимъ обрученымъ кн. Отономъ Вѣндштрєцомъ и кн. Сальмъ-Сальмовъ.

Бѣдѣпештѣ 2 єчня. Зь нагоды Ново-рѣчныхъ припѣтъ выголосили прєзидєнты

міністрѣвъ и посѣльської палаты замѣтнѣй промовы, котрѣ постарѣвъ єи подѣти на пишѣмъ мѣсци. — Кольомаль Тѣєа припѣтъ предложенѣй єму мандатъ до сойму.

Бєрлїнѣ 2 єчня. Зь нагоды Нового року и запѣвѣдѣнѣвъ на той дєнь торжєствъ знято вѣ корѣвѣвскомъ замку фаміліїну жалѣбу. По богослужєню посвячено прапоры для новихъ вѣдѣлѣвъ вѣйсковыхъ, а вѣ полуднє складали цѣсарєвскій парѣ жєлєна члєны родины и рѣзній высѣкѣ достѣйишнѣ.

Пєтєрбургѣ 2 єчня. У міністра сирѣвъ заграничныхъ Лѣмбєдорфа вѣдбуло єи вѣчера вѣлѣкѣ припѣтъ члєновъ дипломатичного збѣру.

Римѣ 2 єчня. Амбєсѣдоръ французскій припѣмѣючи зь нагоды Нового року депутѣцію французской колѣонїи положивъ вѣ своѣй промовѣ натискъ на те, що вѣдносини мєжѣ Францією а Італією єтали вѣ послѣднѣмъ часѣ значѣно припѣтѣишѣ.

Парижѣ 2 єчня. Прєзидєнтъ Любє припѣмѣвъ вѣчера збѣрѣ дипломатичный. Папскій нунцій яко деканъ, выголосивъ промову, вѣ котрой хвалѣвъ мѣжнародну політику Франції, выстѣпуючи вѣ роли примирѣтєлѣ. Прєзидєнтъ одѣвѣючи высказѣвъ жєлєна, щѣбы миръ и згода розвивались дальше и вѣ ємѣ роцѣ.

Пєтєрбургѣ 2 єчня. Царъ Нїколай вы-ставѣ до прєзидєнта Любєта єє-таку телеграму: „Зь нагоды змѣны року царя и я радѣй зложити найсєрдєчнѣйшѣ жєлєния Франції а Тѣбѣ, панє прєзидєнтє. Зь припѣмѣныхъ вєспоминѣвъ мѣнулою року, найпримѣтнѣйшимъ всє для насъ зєстане згадка тѣхъ днѣвъ, якѣ мы провели вѣ гарїбѣмъ, зь нами запрїязненѣмъ и союзничѣмъ краємъ“. Прєзидєнтъ Любє одѣвѣтъ єе-такъ, що до глѣбшѣй сєрдѣя зворушенѣй жєлєниями царя и царяцѣ, перестѣпѣми запрїязненѣй и союзничѣй Франції, котра захѣвала царєву вѣзѣту у вѣднѣйшѣй памѣти и будє рада, коли бы поновѣно вѣзѣнто царєвѣ то єи ушѣсєливанѣ. — Такожъ міністры вѣіиныхъ обѣхъ держѣвъ обмѣнялись телеграмѣми.

Познанѣ 2 єчня. Д-рѣ Генрика Евєрєцъ, прєдпрїємци бєрлїнѣвского „Ueberbrett“ю, що має продукуватись своимъ штуками вѣ Галичинѣ, та напѣтѣвъ на вѣлѣкѣй перешкѣ, оповѣстивъ вѣ Alldutsche Blätter цѣлу тѣу истѣрію, вѣ котрой не шѣдѣти докорѣвъ пануючимъ вѣ Галичинѣ порядкамъ и польськой ненавѣстѣ супрѣтивъ Нѣмцѣвъ.

Вашингтонѣ 2 єчня. Рада кабинетѣова парѣдѣжувалась вѣчера надѣ вєнєцѣльско-нѣмєцкою єсправѣю єбѣрною. Рѣшєно по конференціи прєзидєнта Руєвѣлѣта и секретари Гая зь нѣмєцкимъ амбєсѣдоромъ прѣдѣставити єсправу Нѣмєцкимъ вѣ формѣ мемѣриалу.

Лондонѣ 2 єчня. Цѣл полуднєвою Африки доноєть, що вѣ битѣвѣ зь Бурѣми 28 грудня Бѣту вѣдѣрєто, а слѣдуючого дня не мѣгъ вѣінь пробитѣсь чєрезъ лїнію бѣльѣкѣвъ зь помощью Девєтѣны, та що вѣбѣнци єколо 200 Бурѣвъ заатакувало вѣ краю Сва-зѣвъ осѣду, вѣ котрой перебуває корѣлева, при чѣмъ богато туземцѣвъ погѣбло.

— Дирєкція Краєвого Союзу кредитѣвого у Львовѣ (Рѣнокъ ч. 10) повѣдомѣла всѣ Товариства кредитѣвій повѣтѣвъ, що выдала (щѣбъ заощѣдити имъ кошѣтѣвъ друку) для нихъ друкованѣй формулярѣ пѣдъ заг. „Справозданє и замкнєнє рахункѣвъ зь кѣнцємъ року адмїністраціиноу“ и продає ихъ по 10 сот. за примѣрникъ.

Надболоане.

ПРОМЕСЫ

на 3%, Лѣосы австр. кредит. ємєск. заведєна
Головна выграна 50.000 зр.
тягнєна 5 маѣ
прѣдають по 1 зр. и єтємпєлѣ 50 кр. разомъ
1 зр. 50 кр.

СОКАЛЬ И ЛІЕНТЬ

банковѣй дѣмъ и контора вымѣны у Львовѣ.
Поручєня зь провінціи полагѣють єи вѣдворотною почѣтоу.

Ц. к. уприв. галицкѣй акціонѣй

Банкъ гіпотечный

Вѣдѣль депозитѣвъ

примѣмѣвъ вѣклады и выплѣчєє зѣдатки на бѣ-
жѣуѣй рахунокѣ, примѣмѣвъ дѣєє перехѣванѣ
цѣвѣй папєры и удѣляє на нихъ зѣдатки.
Окрѣмъ того заведєно на вѣбѣръ загра-
ничныхъ вѣстѣтудѣй такъ єванѣ

Депозита єховѣковѣ

(Safe Deposits)

Зѣ євѣлѣтоу 25 до 35 зр. а. в. рѣієнѣ, дѣ-
пѣзѣтѣрѣ єдєржєвъ вѣ єталєвѣй гѣнцѣриѣй кѣєвъ
єховѣвъ до вымѣзѣуючѣ ужитку и пѣдѣ влас-
нымъ ключѣмъ, дѣєє бѣспєчѣно а дискрєтно мѣ-
жѣа перехѣувѣти євоє майно або важнѣй докѣ-
мєнты.

Вѣ томъ напрямѣ гіпотєчнѣй Банкъ по-
робѣвъ зѣвъ найдѣльшєє їдѣуѣй зарѣдѣжєня.

Примѣмѣвъ зѣдѣєсѣчѣє єи до того роцѣ дѣ-
пѣзѣтѣвъ мѣжѣна єдєржѣти бѣспѣлатѣно вѣ дѣпѣ-
зѣтѣвѣмъ вѣдѣдѣль.

Найгустовнійші і найновііші подарунки

у великій виборі на

КОЛЯДУ

порукає магазин спеціальних новостей галантерейних

Станіслав Ткач

Львів, Гетьманська 10.

Поважаний Р. Т. Публіці поручає ся ново-заложеному
Реставрацію і Шварну
ополучену в комнатах до снідань
Каварню і Молочарню
під егідою „Reinla“
Кароля Нетушіля
у Львові при вулиці Жовківській ч. 65,
зараз за землемірною рамкою. — Трамвай перестав
нож. Услуга вірцева. — Ціна дуже пристойна.
605 14-21

Ф. ФРІДРІХ і П. ПАГОРНІ

Львів, Академічна ч. 28.

Торговля корінних товарів, делікатесів і вин. Склад кава, чаю, полудневих овочів та й всіляких артикулів споживчих входячих в обсяг домогосподарства, свічки, мило, крохмаль, соду. — Маринати, вудженни, сари, горівки, лікери. Вина, шампань. Коньяк кураційний. Пиво пільзенське, Портав англійський. — Комнати до снідань. 490 16-40

Найліпші Вина

Дальматинське [Apollo di Lissa] як також Тирольське і полуднево Італійське, старі оригінальні вина на міру і фляшки поручає лише

ВИНАРНЯ ІТАЛІЙСЬКА

А. Зулліані і Г. Травієра при вулиці Домініканській ч. 7, або філія Городецька ч. 83.
625 (9-10)

FENIKS-PICCOLO

інструмент о ставенні голосів і металевих нотах, досить голосний і до танцю, лише у мене по 6 зр., ноти по 20 кр.

ЦИТРИ до гри без всякої науки продаю вже від 6 зр. Скрипки, флети, кларнети, трубки, флейди, горни, гітари і цитри, як також всякі інші, які лиш існують інструменти, продаю дешевше як за границю вірши.

Ю. КАПРАЛІК

побіч „НАРОДНОГО ДОМУ“

Цінники даром.

620 1-6

ЦУКОРНЯ

Л. ЗАЛЕВСЬКОГО "С-ки"

вулиця Гетьманська число 12

поручає

69 2-3

НА СВЯТА
Струцль, Торты, Пере-
кладанць, Цукры и т. д.

На осінній і зимовий сезон
свій щедро заасортований

Магазин і Робітню Футер
САМУІЛА ВАЛЬДМАНА

у Львові, Ринок ч. 16

поручає всякі роди ФУТЕР у всяких родах і гатунках по найприступніших цінах так готові як і поодинокі шкери.

Замовлення з провінцій, за надісланням точної міри, виконують швидко, точно і совісно.

Даю на виплату в місячних ратах.

Приймаю до переробки старі футра всякого рода по найдешевших цінах, як також до переробки через літо.

564 9-12

Цяє корол. уприв.

Рафінерія спиртів, Фабрика рому, лікерів і оцту
Юлія Миколая Наслєдників

Якова Шпрехера и С-ки
у ЛЬВОВІ

поручає старі горівки польські, розалисы, лікери, румы правдиві з Ямайки, коньяки, спиртів, „Вол-
гоут“ на ялівнику, та ж правдивий оцет спир-
тосовий.

Склад для м'яса: вулиця Галицька ч. 1. — у вулиці
Коперницькій ч. 9.

КОПЕРНИЦЬКИЙ і СЫНЬ

Оптики и Механики у Львові площа Галицька ч. 1.
протязь Банку Гіпотечного на плантаціях площі,
Галицької

поручає з великомъ
выборъ и по цѣнахъ
найдешевшихъ
окуляры, пинкеры,
альбометы, бинокль,
далековиды, бароме-
тры, термоме-
тры, микроскопы,
люны, компасы, райсейгъ, тасмы мѣрничъ,
люны, лібелъ, манометры и т. и.

Уряджене дзвонить електричнихъ.

Всякі напавки полагоджують ся якъ най-
скорше и найдешевше.

Рідка нагода!

300 штук за 1'80 зр.

Чудовий позолочений годинник з елігантним ланцюжком, добре йдучий, з 8-літньою гарантією; 1 чудовий зі срібним перед, наймодніша дамська оздоба на рами, шпю або волоса (пат. замк); 1 елігантний шкряля мошонка; 1 елігантний кишеньовий прилад до писання; 1 елігантська брошка (новість); 1 пар еліг. квіток з імітованими брилантами (дуже зводчі); 1 елігантний шпилька до краватки (зводча); 1 еліг. гарнітур до манжетів і нагрудника; 1 еліг. кишеньове туалетне зеркало (бельгійське шкло) з етєю; 1 штука пахучого туалетного мила; 1 еліг. притримувач до краватки; 35 англійських предметів до кореспонденції; 250 штук різних річок, все для домашньої потреби. Всі 300 штук разом з еліг. годинником, що сам своїм ті гроші, можна дістати за посплатою тільки за 1'80 зр. ще лиш короткий час.

М. В. Braunmann,
КРАКІВ.

Коли що не подобався, то гроші
звертають ся. 72 1-7

3 живого і мертвого
новелі Евг. Мандичевського

мож дістати в руських книгар-
нях і у автора: Перемиськ, До-
бромисльська ч. 30. Ціна брошу-
рованої книжечки 1 кор. в о-
праві „сецессіон“ 1 в. 30 сот.

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто з фабрики въ скринкахъ вѣдъ 30 кильо по-
чавши по цѣнѣ фабричній а именню:

I-а по 156 кор. за 100 кильо

II-а по 136 кор. за 100 кильо

кромѣ транспорту выносающего около 6 коронъ за 100 К.

замаляти просимо черезъ

Пародну Торговлю у Львовѣ

Скринки и упаковане даромъ. 123 62-7

Фабрика шарова

Райха и Спѣлки въ Знесенью

почта Львовъ

поручає свои вырѣбы:

шварцъ и вазеліну до чобѣтъ а такожъ кро-
хмалъ до натирания бѣля.

На жадає цѣнники даромъ. 113 83-50

„Балабанівку“

стару чисту, житну горівку без цукру і анижу

„Балабанівку“

помаранчеву соледжену, природну, без олійку,

поручає ТОРГОВЛЯ

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

634 6 9-10

Зелізничні поїзди після середно-європейского часу від 1 мая 1901 р.

До Львова приходить:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночі	Зі Львова відходять:	рано	перед пол.	по пол.	вечер.	вночі
з Кракова (281 9'50 мін)	6:10	8:50	1:35*	5:50	8:40*	до Кракова (8:40 рано)	4:15	8:30	2:55*	6:20	10:—
з Підволочиска (голови двірця) (на Підзамче)	8:55	8:—	2:35*	5:35	10:20	до Підволочиска з голови двірця	6:30	9:25	1:55*	7:10	12:45
з Тернопілля-Кременя-Брода	8:—	7:40	2:20*	5:—	10:02	з Підзамча	6:43	9:42	2:08*	7:35	11:—
з Біроч Вел-Грималів-Кочичинця	8:35	—	2:35	5:35	10:20	до Тернопілля-Кочичинця	—	9:25	—	—	11:32
з Рахова	—	11:45	—	—	12:15	до Біроч Вел-Грималова	—	9:35	1:55*	—	11:10
з Червоного-Іцкан (12 15 м)	6:20	11:55	1:45*	5:40	9:20	до Рахова	—	9:35	1:55*	—	11:10
з Ходорова-Підзамського	—	—	—	—	10:20	до Червоного-Іцкан	6:35	9:55	2:40*	6:10	11:10
з Стрия, Лавозного, Будапешту	8:10	—	1:10	—	10:50	до Ходорова-Підзамського	6:25	10:25	2:45*	—	10:39
з Стрия, Хирова, Сухой (†)	8:10†	—	1:10	—	10:50	до Стрия, Лавозного, Будапешту	6:35	—	—	—	10:39
з Стрия, Станиславова	8:10	—	1:10	—	12:15	до Стрия, Хирова, Сухой (†)	—	9:—	3:05	—	7:—
з Бельці	—	—	—	5:55	—	до Стрия, Станиславова	—	9:10	—	—	7:—
з Рави Рускої й Сокаля	6:—	8:15	3:14	5:55	—	до Бельці	—	10:20	—	—	—
з Янова (9 рано)	7:45	—	12:55	8:25*	9:41*	до Рави Рускої й Сокаля	—	10:20	—	—	—
з Бруховиц	6:46†	8:15	—	7:35	8:50	до Янова (9 рано) 88	9:15	1:25†	3:15	7:25	8:10†
з Замкої Води (7:10 рано)	6:10	9:—	11:15	6:45	8:49	до Бруховиц (2:51† в неділі і свята)	5:45†	10:20	2:15†	7:32	8:26
?	—	—	—	—	—	з Замкої Води (8:20†)	4:10	8:45	5:25	6:40	10:50

Близькозвичайні поїзди відходять зі Львова о 8:40 год. рано; приходить до Львова о 8:40 год. вечером.
В місті видають білети агенція дневників І. Ст. Соколовський в пасажі Галицькій, ч. 9 від 7 год. рано до 8 год. вечером, а заміж-
ні і всякого мильного рода білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п., інформарійне бюро д. к. державних залізниць, ул. Крайчиків,
ч. 6, в підвізю, сходи II ч. дверей 52, в урядових годинах (8—3, в свята 9—12). Середно-європейський час згаданий від львівського о 36 мін

підъ адресою

А. ПИЛИХОВСКИЙ

Кастелевка вилля „Яга“ „JAGA“

можна замавляти кромѣ розличныхъ церковныхъ и свѣтскихъ
образѣвъ (власноручныхъ олійныхъ) и слѣдуючій літографіи:

I. Крещеніе Руси.

II. Защита Кіевлянъ передъ Татарами въ Десятинной

церкви.

III. Гавки.

IV. Св. Антоній и Феодозій Печерскій благословятъ кн.

Изяслава.

V. Послы Папы передъ кн. гал. Даниломъ. Величана

каждого 90+66 цм., цѣна каждого 3 кор., всѣ пять разомъ

12 кор.

VI. Князья кіевскіи в галицкіи 1 кор. 20 с.

VII. Гетманы козацкіи 1 кор. 20 с.

VIII. Календаръ въ наображеніяхъ всѣхъ святыхъ (на

однѣмъ аркушѣ) 1 кор. 20 с.

IX. Церквы мѣста Львова (10 картокъ) 1 кор. 20 с.

X. Церквы вел. мал. и бѣл. Руси (40 картокъ) 6 кор.

XI. Встрѣча кн. Данила съ королемъ угорскимъ 2 кор.

XII. Мстиславъ Романовичъ кн. гал. розбивающій Па-
ловѣвъ 2 кор.

Опакованье 40 сот.

639 8-7

ТОРГОВЛЯ ЧАЮ, КАВЫ и ВИНА

ЕДМУНДА РІДЛЯ

перенесена

на вулицю Театральну ч. 3,

друга камениця, вѣдъ площі Маріакон поручає:

найлучшія роды

ЧАЙ

масового збору:

пѣвъ кнг. Congo ар. 1'60

Souchong чорна „ 2'—

маевый збѣръ „ 3'—

Kaysow чорна „ 4'—

Melange de Lon „ 4'—

Высѣвки чаевъ „ 1'30

Высѣвки найлуч-
шихъ чаевъ „ 1'60

КАВЫ

о часто ароматичнѣмъ вкусу,
котрі розсилає оплатно до
каждою почтовою стаціи 4 1/2

кнгр. въ мѣшочку:

Porto-rico 9-1/2 кнгр. —90

Cuba груб. зер. 9-60 „ —90

Ceylon а. ена 10'— „ 1'—

Ceylon, передъ 10-40 „ 1'04

Ceylon, гр.-а. 10-75 „ 1'04

Ceylon, передъ 10-75 „ 1'08

Mosca араб. а. 10-75 „ 1'08

Java золота 10-75 „ 1'08

Опаковане не числится ся.

Замовлення зъ провінцій выслає ся вѣдворотною
почтою. 419 86-44

На Свѣта дешевше якъ всюди

в торговлі З. Задуrowsка Академічна 6.

Міхалів дуже гарнихъ пів к. 45 кр. Уривів італійск. панелівок 1 і 18

рубихъ найгарн. 38 „ Американськихъ 40 „

Родяніевъ суцѣльныхъ 30 „ Сливовъ турецкихъ 12, 14 і 15 „

„ найгарнѣшихъ 38 „ Цвѣтаты обраніи 65 „

„ Ележо 38 „ Аранци 52 „

„ чорныхъ 25 „ Пониделъ протиранихъ 14 „

Дактилівъ александрійскихъ 35 „ Меду прісною 80 „

„ Каліеотъ 30 „ Мармоладъ медові і рек-
„ Мароконьскихъ 80 „ гатовоі 60 „

Фігъ инковихъ 14 „ Мармоладъ з помідор. спокі 161:30 „

„ суцѣльныхъ 20 і 35 „ Маку сывого 20 „

Уривівъ турецкихъ округлихъ 181:26 „ Смаляцю угорского 32 „

„ товченыхъ 32 „ Солонини угорской 32 „

Всі інші товари свѣтоточні якъ найдешевше.

1/2 кн. кавы Цейлонъ грубо зернистоі замѣстъ 1 ар. 08 кр. — 1 ар.

„ „ середна 1 „ — 30 кр.

„ „ фаміліяна дуже добра 1 „ — 64 „ — 60 „

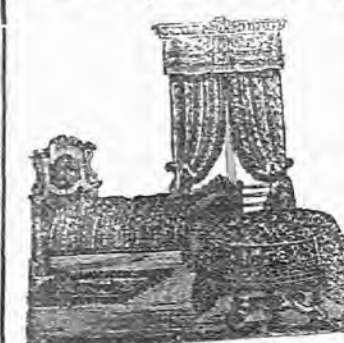
Чаю фаміліянаго ароматичного 2 „ — 140 „

Випродажа вин: літр вина столового доброго 35 кр. на

міру. Зеленики дуже добрі 40 кр., 55, і 65 кр. Велика фляш-
ка угорского коньяку 90 кр. — Всякі роди вин австрійскихъ,
угорскихъ, французскихъ і испаньскихъ о 20% дешевше якъ досі.

670 8-8

Цѣлковитонъ гѣтовки не wymagaє ся.

Підъ догѣдовими умовами

даємъ особамъ, що зъ можности
платити, кѣ наші товари на кре-
дитъ и поручаємъ имъ диваны са-
лонной, до комнаты, стѣнній цер-
ковній, хѣднѣмъ, лінолеумъ, перагы,
франка, шорты, кн. кавы на олові
и лѣжка, колдры, коцы, матеріи на
меблѣ и розличній другіи предмети
декораційні.

Меблѣ велізанъ и деревяній,
товари льняній и бавовняній, бѣде,
товари футрані, консервціи муже-
ску и дамску, и всѣ другіи артикулы
можемъ на жедає спроводити.
Якщо строчай дивини даромъ и о-
плачено. — Листы до насъ ад-
ресовати: 432

Зарядъ вѣдѣньского магазину

Au Louvre, Львовѣ, ул. Сикстуска ч. 6 (въ па-
сажу).

Філія въ Перемишлѣ: ул. Міцкевича ч. 4.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рушних свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повістей“ виходить вівторком і вівторок і п'ятницю на переміну разом з „Дѣломъ“.

Передплату і инсерати приймають: У ЛЬВОВІ Адміністрація „ДѢЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшавського ул. Килинського 2; С. Соколовскій Пасажъ Гавсманъ ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвигъ ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollstraße 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ і ГАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ і напечатаність на инсерати платити у Львові.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

вд Австрії: за границею: на цілий рікъ . . . 32 к. на цілий рікъ . . . 44 к. на пів року . . . 16 „ на пів року . . . 22 „

у Львові: на цілий рікъ . . . 28 к. на пів року . . . 14 к. на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 к. 40 с.

Редакція, Адміністрація і Експедиція вѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи инертуютъ ся лише на попереднє застереження. — Репринти неопечатані вѣдъ вѣдъ порта.

Повинне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошеня значайні приймають ся по 20 о. вѣдъ одної стрічки инсератомъ або еп. місяць а въ рубриці „Надбавка“ по 50 с.

Подяки і инші донесеня приватні чиселъ ся по 50 с. вѣдъ стрічки.

Народний з'їзд з 25 і 26 грудня.

II.

Наступила дальша точка порядку денного, справозданє парламентарне посла Романчука. Голова Руского клубу порівнював теперішню ситуацію в віденському парламенті з ситуацією перед 40 роками: тогди положене було також недобре, але були так великі клуби, визначні політики, лад в нарадах; тепер є більше число послів, розбиті на багато дрібних клубів, визначник поваг нема нігде, у всім є великий розлад. Антагонізм партійний, особливо національний, які були й давніше, тепер скріпили ся, а борба стала безоглядніша. Польске коло тогди третє що до числа, тепер стало першим, отже з ним мусять всі сторони рахувати ся, хотя оно не має симпатій. Рускі послы ще все поділені в двох клубах, хотя ті, що були перше угодовцями а знаходять ся в клубі клерикальних Словінців, тепер ідуть звичайно разом з „русским клубом“. Супротив розбитого та безсилного парламенту стоїть правительство непарламентарне і безпартійне, взагалі з доброю волею але без такої сили через опору в горі, яку мав пр. Таффе. По 4-літній парламентарній анархії приверненє нормального конституційного стану, котре єсть єго цілю, іде дуже тяжко; на весняній сесії удало ся виправити се зробити, але тільки надзвичайними коштами і на короткий час: в осені мусів др. Кербер уживати дуже енергічних представлень, пересторог і грізб. Але й се може мати лише хвилиний успіх, дальша будучність зависить перед-всім від полагодження, хоть би лише часово, німецько-чеського спору, котре єсть дуже невпевне. Коли б, що єсть правдоподібніше, парламент не функціонував нормально, мусять, з огляду на конечність полагодження угоди з Угорщиною, митової тарифи і торговельних договорів в найближнім часі, наступити або розв'язанє парламенту і нові вибори, імовірно на основі нової ординації виборчої, або часове засистованє конституції. Нові вибори можуть бути для нас користні тогди, коли переведенє їх буде відмінне від дотеперішнього.

Уніатське єпископство в Хорватії.

Дві години їзди залізницею з Загреба в напрям до Будапешту лежить на угорськ невеличке містечко Крижевці (по мадярски Kővár, по німецки Kreutz), що числило в р. 1892 ледви 4092 мешканців.

Містечко се цїкаве для нас тим, що в ньм є столиця уніатського єпископства, а єпископом є тепер Русин з роду и пересвідченя, Преосв. Юлій Дрогобецький.

Катедральна церковь св. Тройці в Крижевцях славить ся не ино м'язь своїми, але й м'язь чужими, православними, своєю красою и чистотою всхідного обряду а особливо своїм дорожочним іконостаєм.

Сего літа судилося мені сесю столицю хорватско-русского єпископа звідати и познайти лично достойного князя церкви.

Зауважав я ту таку річ, котре годить ся піднести и подати до відомости ширшого загалу, тим більше, що оні досі або зовсім незнакомі у нас, або дуже мало. Але передше всего не зашкодить подати кілька дат з історії того єпископства, щоб можна конити основу єго теперішнього розвитку.

Се не одинок уніатське єпископство в краях корони св. Стефана, одинок ино в Хорватії и Славонії¹⁾. Поветало оно з

¹⁾ На Угорщині є уніатське єпископство в: Еперієс (Пряшев), Nagy-Váradi (Grosswardein), Lugos, Munkacs (столиця в Уягварі — ту є и духовний семинар), Szamos-Ujvár, кромь того архієпископство в Fogaras (столиця в Balázsfalva-Blasendorf, ту є и семи-

го та коли нова ординація виборча буде справедливша; часовий абсолютизм (на довшу пору він неможливий) міг би, супротив теперішних псевдоконституційних насильств, бути для Русинів навіть користний, коли б в Відні було правительство справедливе, сильне та енергічне, котре справді залізною рукою вкоротило би падаючу у нас самоволю — на зміну системи за абсолютизму нема однак при знанім настрою двірських кругів супротив верховодячого в Галичині стороництва, великих надій, а власть політичної адміністрації і єї органів, в столиці і по повітах, була би ще більша як тепер. Вкінці бесідник говорив о руских послых, о ставлених ним внесених і інтерпеляціях і загадав, що нагле внесенє на заложенє руского університету супротив теперішньої ситуації в парламенті і після упадку подібного внесення полудневих Славян, рускі послы уважали за вказанє відложити, однак же ту справу оні будуть підносити при нарадах над бюджетом як в комісії так в повній палаті.

Над тим справозданєм розвела ся ширша дискусія, в котреї декотрі бесідники виступали з острими докорами против правительств і ждали від руских послів в парламенті острійшої опозиції. О. Тяняквич сказав, що по такій невдоволюючій відповіді міністра просвіти на інтерпеляцію в справі університетській рускі послы не повинні були з нічим вертати домів; належало удати ся і до мін. Кербера та сказати рішуче слово. Дальше загадав о загальній сесії і вказав руский нарід, щоб зложив мільон на руский університет; 50 тисяч сьуть на ту ціль вже запевнені. — Проф. Шухевич висказує ся скептично о складах на університет та поясняє, що ті 50 тисяч сьуть запевнені тільки яко доповненє решти до мільона. — Посол Романчук виказує, що в справі університетській рускі послы робили все можливе, хотя з-разу не діставали докладних інформацій зі Львова, а тенденційні урядові інформації львівських властей шкодили справі. На зібранє мільона ринських Русини не годні здобути ся, а коли-б навіть здобули ся, то така

сума вистала би хіба на удержуванє одної гімназії, а не університету. Австрійський єпископат збирає від давня гроші на заложенє католицкого університету в Зальцбургу, а ще далеко до кінця, хотя австрійських католиків є 22 мільони і межі ними багато дуже заможних. Чехи мусіли також довгий час чекати на свій університет, хотя їх є і більше і оні далеко сильніші від нас та й краще були пристосовані. Ми можемо за яких 20 літ або й екорше мати свій окремі університет, если випродукуємо достаточне число доцентів, а се не буде надто трудною річю, скоро міністерство зобов'язало ся стипендіями і субвенціями помагати спосібним кандидатам до доповнення своїх студій на заграничних університетах а при-тім усувати труднощі, ставлені Русинам львівським факультетами при габілітації. Для того нехай не буде і гадки о яких складах на руский університет, котрей те-ж і без всяких складок дістанемо; складайте лише на наших студентів! А коли-б ми справді могли зложити мільон, то краще би ті гроші обернули на викупованє панської землі для наших хліборобів.

Принято внесенє: 1) проф. Шухевича, визнаючи руских послів парламентарних, належачих до клубу Словінців, щоб вступили до Руского клубу; 2) п. Петрицького, визнаючи всіх послів руских в парламенті і в соїм, щоб проводили як найостріїшу опозицію.

Слїдувала 4-а точка порядку денного: вибір тіснийшого і ширшого комітету народного. (Результат тих виборів вже був поданий в „Дѣлѣ“).

Остатня точка порядку денного внесена учасників, визнавала так само, як попередні, живу а місцями і горячу дискусію. Вкінці прийнято отєї внесенє:

1) Тим. Старуха: Поручає ся Народному Комітету, щоб постарав ся, аби часопис „Свобода“ виходила частіше та в більшій форматі, щоб трактувала як найбільше справи хлопські економічні і політичні, а також поміщувала статі для образованя руского жіноцтва, та щоб „Свобода“ і „Дѣло“ редагували ся в острійшій тоні;

2) д-ра Ал. Кулиничкого: Поручає ся Нар. Комітету, щоб постарав ся, щоб „Дѣло“ і „Свобода“ поміщували як найбільше статей для організації і політичного вишколення нашого народу;

3) Мнх. Петрицького: Поручає ся Нар. Комітету, щоб поклав на серце організаторам повітовим: а) аби на віках поспішували ся також наші наконечні цілі і ідеали; б) аби Русини руского обряду притягали до себе Русинів латинського обряду; в) аби організатори повітові оспівували по громадах комітети „культурні“, котре би страли ся о випродукованє як найчисленнішої інтелігенції з-помеж руского селянства і міщанства;

4) о. Ст. Онискевича: Нар. Комітет має поручити народним організаціям, аби там, де ще нема повітової організації, перевели її організатори єусідних повітів, а де вже є організація, щоб поступала згідно і в порозумінні з єусідними повітами;

5) д-ра Вас. Щурата: Народний Комітет поручити організаторам повітовим, щоб займали ся також справою людських університетів і в тій цілі спроваджували відповідних прелегентів; поручення Нар. Комітету повинні подавати ся більше в імперативнім тоні;

6) Скоревича: Поручає ся Нар. Комітету, аби закликав всіх Русинів в столиці і по повітах до наложєня на себе добровільного податку на основанє народного фонду.

ПЕРЕГЛЯД ПОЛІТИЧНИЙ.

Політично-економічний справу Угорщини. З нагоди зміни року зложили члени ліберального стороництва, що має в соїм більшості, і установити партію правительственну, насамперед жєляючи своєму презесови бар. Подманицькому, а опісля президентові міністрів Селеви. В своїй промові до міністра президента загадав гр. Юлій Андрасі про побєду ліберальної партії при постїдних соїмових виборах і упевнив єго о довір'ю партії, котрей іменем промовляв.

Мін. Сель подякував за висказанє єму

вікаріату в королівстві Хорватії и Славонії під офіційною назвою „Episcopatus graecus rithus catholicorum“. Столицю мав вікарії в Свидинцях, а вїрних в значній часті з православних поселенців з Сербіи, Босви и Герцеговини, т. зв. „ускоків“ в Жумберку (Sichelburg) та з поселених ся сюди Русинів з північної Угорщини.

До крєованя єпископства в Крижевцях мав свідницький єпископ навіть після римо-католицких жерель ино чотири парохії²⁾. Изъ того свідницького вікаріята оснєвала царця Марія Тересія в 1777 нове єпископство в Крижевцях, независиме від латинського, але підчинене гранському латинському митрополитові („episcopatum a latino independentem, verum unice Metropolitae Strigoniensi subiectum“ Nilles I. c. p. 763³⁾). Крижевці выбрано імовірно тому столицею, що ту був від давня монастир Васильяньський під назвою св. Пульхерії (тепер нема).

Але крєованє нового самостійного єпископства стрїчало знатний перепони у римо-католицких єусідних єпископів. Се видно з того, що ще в р. 1769 предложений був на независимого греко-кат. єпископа румунський). Після послїднього численя було в р. 1899 уніатів в Хорватії-Славонії 12.374, в цїлій Угорщині разом 1,670,682 (Ung. stat. Jahrbuch, N. F. VII [1901 Budapest] стор. 14).

²⁾ Nilles, Symbolae ad illustrandam historiam ecclesiae orientalis in terris coronae S. Stephani (1885) vol. II. p. 764.

³⁾ Папска була VI „Caritas illa“ данована з 16 червня 1777 (Nilles I. c. p. 762, ув. 1.).

на свідницький єп. Василь Божишковиць, уроджений в Клоптери недалеко Крижевців. Тому іменованю спротивив ся однак загребський єпископ Galjuf, бо після него в єго дієцезії не було тогдї ні одного уніатської родини⁴⁾. Але перепони ті усунєно в протягу слїдуючих 8 літ и той самъ Божишковиць був першим з крижевацьким єпископом⁵⁾. Після крєованя нового єпископства мѡгъ першій єпископ до давних чотирох парохій в р. 1781 додєслити ще нових шість. Але відносини уніатської церкви в новій єпархії були все ще дуже невѡдрадї: не було жадної церкви, єпископ навіть не мав катедральної церкви, не було дяків спосібних, мабуть ні священників⁶⁾.

Впрѡчѡм не в єпархії крижевацька и сегодїня чисельно велика. Загано вже, що після численя з 1899 р. виносить число

⁴⁾ Nilles, I. c. p. 761.

⁵⁾ По ньм жили єпископи в слїдуючѡм порядку:

2) Іосафат Бастанич (1787—1793), б. ректор семинари св. Варвары у Відні.

3) Сильвестер Бубанович (1793—1815).

4) Константин Станич (1815—1830).

и адміністраторъ Іванъ Копчай до 1833 р.

5) Гавриїл Смицькиєс (1834—1856).

6) Юрій Смицькиєс (1857—1881).

7) Ілія Хранілович (1883—1891).

8) Юлій Дрогобецький з роком 1891.

Якъ видно, всѣ кромѣ єп. Дрогобецького зъ хорватських родинъ. Nilles, I. c. стор. 768).

⁶⁾ Nilles, I. c. p. 766. Се характеристичне на сегодїшній час, де крєованю якого публичного інститута робить ся незмѣрній труднощі зѡ сторони державної власті.

душ гр.-католиків в Хорватії и Славонії 12.374. До того треба додати 5—6.000 душ чотирох парохій з двома дочерніми церквами в полудневій Угорщині (Батка), котрей принадлежать до єпархії крижевацької. Кромѣ сєго сконєтатовано в послѣднѡм часѣ після моїх інформацій до 300 душ галицьких Русинів поселенців в околиці Слав. Брода (в Хорватії) и до 1000 душ (точних дат не маю під рукою) руских поселенців в Босні в околиці містечка Прияворь⁷⁾.

Єпископ Дрогобецький уважав іменно и тих всѣх за своїх вїрних и вислав перед роком до Приявора навіть свого священника о. Сєгедія, угорського Русина, котрего босаньське правительство удержує и котрей стоїть, якъ чую, безпосредно відъ юрисдикцією латинського архієпископа з Сараєва. Кромѣ того принадлежє сюди незначне число уніатів в Далматії (мабуть двѣ парохії) и двѣ парохії в Побережє, котрей в послѣднѡм часѣ за-дл борби зъ римо-кат. духовенствомъ перейшли на гр.-кат. обрядъ. Впрѡчѡм кращє є тутъ на полудні дуже мало случайнихъ переходу зъ обряду латинського на всхідний, и то навіть в самѡй столиці єпископа, де є всего ино — не хотѣлось би вїрвати — 25 душ уніатів. Ино в послѣднѡм часѣ розвиває ся — и то зѡ сторони самого латинського духовенства — агітація за всхіднимъ обрядомъ. Такъ перейшли недавно двѣ громади в околиці Трієста, Вогліано и Ројано, зъ римо-кат. вїри на унію. Перехѡдъ той

⁷⁾ Після офіційного виказу з 1895 р. було в Босні-Герцеговині 163 душ гр.-кат. обряду, очевидно самі Русини-урядники.

НА СВЯТА

порукає свій еклад товарів кольоніальних, вин і горівок

ЕМІЛЬ ФОРІШ

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоської церкви.

довіря, котре становить для правительства сильну підпорку й запоруку його непохитності, й перейшов на справу економічного положення. Положене те, що його гаді, в підході кожним з аспектів незвичайно трудне. Не папа, мовить, в тім вина, що економічний відносини між Австрією у Угорщиною, хоті все це правдою існують, властиво давно мови-би у воздуху зависли. А тут жита економічно не може на довгий час в такій неопределеності зоставати, справу мусить ся як найскорше рішити. Будемо старатися о порішення того питання з кодексами в руках.

Розходить ся тут — мовить Селі — в першій раді о установленні загальної тарифної цінової. Справа сполучена з многими трудностями, бо-ж треба тут по можливості погодити інтереси найбідніших галузей продукції й праці, а до того ще погодити рішучі економічні інтереси двох економічних територій. А се питання комплікує ся ще більше настільки цінової політики, яка уживає ся в різних державах європейських, в першій раді в Німеччині. Що до нас, то ми раді би ужити в львівській закладині на основі спільної цінової території так угод, яка би відповідала вище вказаним умовам, опираючи на основі взаємної справедливості та єдності й думала гармонійно інтереси обох частей монархії та давала запоруку, що заробно економічні інтереси цілої монархії, як в Угорщині самоп найдуть належну безпеку. — Перетите сего гордієвого уза було би ще може найлегшою операцією, та велике питання, чи було би слушним в відповіді. Трудність порішення сего питання зближає ся ще настільки політичної ситуації в Австрії, де все ще густа мрака заслонює політичний оман. (Сторонництво, більше національній цій політичній, втигнути існуючий у нас економічний справу на терені борби політичної. Та се питання мусить ся як найскорше порішити, бо до того пре рішеннє міжнародних договорів торговельних. Тяжка одвічалість улава би на тих, котрі не взяли би в означенні часі під обрання угод, зредатовану в той спосіб, щоб удоволяти бажанням обох сторін й однаково узгодити їх інтереси. А тога угода має становити початок до остаточного вирішення положення в упорядкованні наших відносин до держав заграничних. Тут входить в гру інтереси великої ваги. Інтереси економічного життя обох половин держави, інтереси могутності цілої держави, інтереси принципів, конституційних були би пареміями на великій шкоді, як би не положено вчасно кінця такій невластивій ситуації. Мусимо сполучити не сили для поборола тих трудностей та довершити докінчуючи нас задаті.

Обрані послы приїхали сю промову емпатичними описками й воден разом з членами кабінету удались до президента польської палати. До него промовляв пос. Еммеріх Годосі. На привіт відповів гр. Апошій подякою й зазначив, що економічна криза, яка ширить ся по цілому світі, відчуває ся також в Угорщині, й тут же в подвійній мірі настільки неопределеності економічних відносин до Австрії й до держав заграничних. Далше президент указав на додатні сторони угорського парламенту, в котрому нема, як в других

держав, принципіальних різниць. А що до правно-політичних поглядів — мовить Апошій — всі ми годимо ся в тім, що Угорщина піддає всім правним атрибутам незалежної держави. Рівно-ж в підході зглядом економічної політики всім згідно переконали, що Угорщина також економічно становить самостійний організм.

Як бачимо, політичні промови угорських президентів положили натиск на конкретність угоди й замаркували окремий інтерес Угорщини. Цікаво було би учути, як на се відкликне ся Долітавщина.

В справі університетській.

Вча в Равині.

В нашій повіті відбули ся в грудні 1901 три народні віча в справі основи університету у Львові, а то: в Угрові 20-ого, в Немірові 22-ого й в Раві-руській 23-ого. На кожнім з тих віч було народу 200, а університетську справу реферувал о. Кипрія з Немірова. З найбільшим одушевленнєм прийнято всюдї резолюції, котрих було шість: В першій мова о потребі університету, а поки-що систематизовані руські катедри й управління урядової мови університету в такій спосіб, щоб права й потреби Русинів були узгоджені в повній мірі. — Другою резолюцією віча одностайно зсоціалізували ся з внесеннєм руських послів в раді держ. з 19. листопада 1901 в справі руського університету. В третій віча висказали признання й повну емпатію руським університетським студентам. — Четверта резолюція вказала всі руські громади равського повіту, щоб як найкорше (спіс сего ще не здійснили) внесли петицію до ради держ. о основи руського університету у Львові. — Пята вказала всі Русини у повіті до складу для академіків. — В шостій висказано погорду ворогам наших справедливих поступів. — *Тарас Трисяло.*

Стаття д-ра Івана Франка.

З нагоди університетських справ помістив д-р Франко дві статті, одну в львівському тиждєвнику Die Zeit а другу в 362 числі монахійського часопису Allgemeine Zeitung.

Стаття в Die Zeit затитулована „Das Polenthum nach zwei Fronten“ ділиться на дві часті, з яких перша обговорює польсько-руський відносини в Познаньщині, головні-ж з великим співчуттєм для Поляків говорить про вжесніський поділ, а друга часті зображує польсько-руські відносини в Галичині, в першій раді неробіть університетської справи. Таке представлення, при дуже спокійному та об'єктивному тоні статті, робить дуже добре а для нас покаяне вражіння. Нїмці інтересують ся тепер вжесніською справою, як і загалом польсько-руськими відносинами; ціла нїмецька нація розпала ся на два табори: правительственно-пруський, (антипольський), й протиправительственный, прихильний Полякам. Отже треба піднести се, що д-р Франко, идучи з університетською справою перед нїмецьке форум, звернувшись саме до другого табору, осу-

джує пруську брутальність в Познаньщині, бо таке становище заняла Dei Zeit.

Тим більше виколола ся стаття львівського університетського влади й ректорів Рідігерів поспівив на ратунок zagrożеної ситуації та хопивши ся кількох дрібних неточностей другорядної ваги з статті д-ра Франка — простув їх в спідуючому числі Die Zeit. „Спростована“ се не ослаблює й не змінює в нїчому основи річи.

Друга стаття, поміщена в монахійській Allgemeine Zeitung під заг. „Polen-Ruthenen aus Galizien“ обговорює не тільки справу університету але й загалом справу нашого шкільництва в Галичині — наважуючи до звільнену листу регіментаржа Яворського до регіментаржа Радзівіла.

Д-р Франко зазначає з горю, що порівнюючи положення галицьких Русинів з положеннєм познаньських Поляків мусить ся брати на увагу цілком відмінне правно-державне становище Поляків в Пруссії а Русинів в Австрії. „Познанський Поляки живуть в державі пруській, отже нїмецькій, але нїяк не можна сказати, що Русини живуть в польській державі. Проти! Австрія прилучила 1772-ого року Галичину як руську ревіндиковану територію та й обов'язуючий тепер в Австрії основний закон забезпечує всім національностям, отже Русинам як і Полякам, повну рівноправність. Як-же де часто виглядає та рівноправність? — питає д-р Франко й розказує далі коротку історію наших шкільних відносин. — Перед основаннєм кравової ради шкільної (1867 р.) мали Русини 1293 руських шкіль, а Поляки тільки 1055. По основанню ради шкільної впадо число руських шкіль за один рік на 572 (!); прочі замкнено або спольонізовано. Тепер Русини не мають нї одного чисто-руського шкіль, бо всі quasi-руські шкіль в вільності русько-польській і то з перевагою польщини, хоч мазурські діти не вчать ся русини, та й закон виразно каже, що нїхто не обов'язаний учити ся нішою мовою, як тільки матерною.

Що до університету подає д-р Франко кілька цікавих для нїмців дати з історії русини та львівського університету. Повторимо їх тут в скороченні: Ще цар Іосиф II. заложив у Львові руський університет і воні пстнували до 1808-ого року; коли привернено на ново університет у Львові, то провізорично заведено нїмецькі виклади, але в принципі уважав ся в нїм руським, як се й зазначив ректор університету 1848 року в своїй промові до намістника. 1849-ого креовано катедру руської літератури й мови. Рівнож на богословських виділї креовано декіль катедри. 1862-ого основано дві руські правничі катедри а 1871 віднімчено університет і мбце нїмецької мови заняв язиковий утравізм. Від тепер починає ся нагаль полонізація, а 1881-ого р. виїшла від польського правничого факультету пропозиція знести руські катедри — однак се не стало ся.

Як бачимо, д-р Франко досить докладно інформує нїмецький світ про наш шкільний справу.

Від давних років, ще від часів, як в 1870-их роках пок. Драгоманов інформував Європу про Русинів, не писало ся в заграничній прасі про нас

стільки, що сего року. Річчю нашою в подержати се зантересовані чужі опіні й можемо д-ру Франку, рівно як і п. Романови Сембратовичеві з Відня, бути тільки вдячними, що они до того причиняють ся.

Бесіда п. Михайла Короля

при бюджетовій провізорії.

П. Король указує на вступі своєї бесіди на заяву руських послів, в котрій они побачились приневолені заперечувати против дотепершнього поведіння так кравового правительства й его органів, як і пануючого у нас всемогучо шляхотського польського сторонництва. Руські послы вступили до сойму, щоб зробіти постільну пробу поладання в ширшій дорозі справе дивних домагань руського народу; коли ся проба не поведе ся і сям разом, то руський народ найде ще в собі на стільки сили, щоб законною дорогою з поминаннєм сойму станути до рішучої оборони своїх подопитних прав.

Хоч число руських послів виїшло при останніх виборах так мало, то тільки они, а нїхто більше, мають право промавляти іменем всего руського народу, а з їх голосом мусить числитися не тільки всемогуче в краю сторонництво, але й краве правительство. Боже вїдома всім річ, яким способом на заступників руського народу повиходили польські паны, а так мало виїшло справді руських послів. Чейже і самі п. Абрагамович, котрий в державній раді упевняв, що руське селянство свідомо з довіри вибирає на послів польську шляху, не вїрять в те, що говорив. Воні самі переконали о тім, що нї оден з тих паянів; котрі тут сидять в характері заступників руських хлопів, не достав б був мандат, коли би правительство захотіло ся не утримати, коли би виборчі комісії були лише комісіями, а не агітаційними апаратами польського шляхотського центрального комітету. Що руський народ, хоч і почав уже політично дозрівати та рад би скинути з себе ярмо панської опіки, не в силі ще освободити ся з-під тої опіки, то причиною сего є виборчі надужити, котрих і п. Абрагамович не міг занерити, хоч з жалем і неохотою, мусів їх таки публично признати.

Ті надужити є головною причиною, що руська репрезентація в соймі є так безсилна числом. Виборчі надужити і виборча корупція стали ся в Галичині уже правилом. Дійшло до того, що виборчі комісарі уважали за свій урядовий обов'язок фальшувати волю виборців, ідентифікуючи себе з шляхотським польським центральним комітетом, та явно й отверто агітувати за кандидатам того комітету, уважаючи его за кандидата правительственного.

Виборчі надужити водять ся у нас, як то признав і п. Абрагамович в державній раді, від 30 літ; а з поведіння намістництва і центрального правительства при останніх виборах можна припускати, що ті надужити за той довгий час набрали вже сили закона і що хіба знов доволітньою практикою можуть бути ухилені.

етопи в звязі з агітацією за старослов'янським богослуженнєм, котрому декотрі полуднево-славянські єпископи і Рим опирають ся.

Єпископство крижевацке виказує в Хорватії далше ідею дати з 1899 року: 4 канонікати, 5 деканатів, 24 парохій, 8 філіалок (крім того 4 парохій і 2 філіалки на Угорщині), 23 парохії, 8 капеланів, 6 інших духовних.¹⁾

Рівнобачно з тим представляє ся дуже незнатна дотація духовенства в той дієцезії. Кількох парохій мусить епископ з власних доходів удержувати (крім підмогати та на свою руку в дальшій стороні місіонаря висылати (н. пр. сего літа до Русинів в Слав. Броді).

З огляду на той стан треба справді подивити красний успіх невтомимого діяльності в западливості тепершнього владика. В р. 1896 зреставрував воні і цілком відновив катедральну церкву і єпископську палату. Церква в середині робить величаве вражіння: всюдї чистота воєнного обряду з великою скрупульністю задержані і переведена на основі вказовок, як давав домашнім артистам сам єпископ. Зв'яз впадає в око особливою мозаїчною образ св. Тройці над входом в церкву. Церква сама будована в готичному стилі.

В крижевацькій єпархії робить ся помітними з'явленими такою багато для культурного піднесення уніатів. В Загребі в

при церкві св. Кирила і Методія також є семінарія духовний, разом і бурса для учеників шкіль середніх. Всіх вразом 60 студентів, переважно ученики середніх шкіль; між ними добра половина Русинів, друга половина признає ся до Хорватів. Також тепершній префект в Русинів.

В самих Крижевацях побудував єп. Дрогобецький перед роком недалеко своєї палати своєм коштом гарний будинок і удержує тут єпископську бурсу. Ту було посліднього літа 14 хлопів (самі уніати), з того 8 Русинів. Один ходить до народних, другий до ремісничих і господарських шкіль (в Крижевацях є кравва рільничо-господарська школа), крім того побірають відповідну науку дома під проводом духовного префекта — Русина. — Всі кошты того аліюмнату поносить сам єпископ; держава не дає навіть на удержаннє префекта. Хлопці — се самі бідні а пильні діти уніатських родитів крижевацької єпархії. Достают не ино здоровий харч та здорове вигідне мешканє, але навіть убане даром від свого добродія. Правдиво по материнськи піклує ся ними і честна мати владика, вдова по священнику, котра, живучи у свого сына, уважає найкрасніш своїм ділом нести поміч голодним і холодним. Мене дуже тронуло, коли оглядаючи сей аліюмнат, застав-емь добру „мамку“ в кухні при нагляданні й роздільованні обідь малым бурсакам. „Се моя найбільша радість“ сказала про своє занятє достойна старушка (говорить ні по руски і по маляроки). Дочерка коли тоді „маленька“ пасичені, приходив черга на

старших під проводом і в товариств єпископа. Мені, навикшому до чужини, серце з радости піднімалося, коли-м побачив, що в середі самого руського того достойного товариства, гей-би се діялось в якомь священстві дом у нас в Галичині: по-при членів родини владика суть ту сталими гостями також его секретар і префект, оба Русини угорські. І лунає ту руська мова (в угорськом наріччі) і пїєня, як мене впевнювано, кожного дня. Я радів, що міг-ем змінити дотепершній свій погляд про народність крижевацького єпископа, що і виразно зазначив-емь, вивіняючи, що земляки мого радо приймуть сею вїстку про Русина-єпископа на далеком полудні.

В єпархії крижевацькій лишне зб сторони єпископа духовникам до волі, чи хочуть бороду голоти на спосіб латиників, чи носити бороду на спосіб орієнталів. Тому і видить ся впадаючи в око виїшню рівнорідність між духовними, навіть серед найближшого окруження єпископа.²⁾

На жалі нема, о скільки мені вїдомо, між галицькими а угорськими уніатськими владиками нїякої близької звязи і організації. А звяз така виїшла би на добро не ино церкві, але і руського народа, бо знатна більшість уніатів на Угорщині й Хорватії — се Русини. Організація така могла би з часом довести навіть до особ-

ного руського патріархату та до національних синодів.¹⁰⁾ Початок в, як-раз в нашій монархії, зроблений тим, що супротив строгих приписів католицької церкви¹¹⁾ допущено у нас в одній і тій самій церковній провінції єпископів і митрополитів східного обряду по-при єпископа латинського. Розпочате діло треба би ино продовжати і далше образувати. Передовсім пожадана була злука всіх уніатських єпископів під проводом одного митрополита східного обряду.¹²⁾ Досі підлягають на жал уніатські єпископи на Угорщині і в Хорватії не уніатському митрополитові, а латинському дотично церковній провінції (н. пр. крижевацькій латинському митрополитові в Загребі).

Між подинних країв, не можуть стояти на перепоні, бо церкві не держать ся границь державних, а і сьогодні маємо в Австрії приміри, що церкві розширяє свою власть по-за межі державної провінції або й самої держави.¹³⁾

Справа сего гідна того, щоб не заняли ся поклоні до того і інтересований круги.

А-рє Мих. Зобидів.

¹⁰⁾ Пор. Vering, Lehrbuch d. Kircheng (III Aufl.) §. 159 1, §. 162.

¹¹⁾ Vering l. c. §. 159 IV и увага 2.

¹²⁾ Евентуально можна би виняти (ex tunc) уніатських єпископів з-під звязи митрополитальної, як се в н. пр. у латинських єпископів в Швайцарії і других. (Пор. Vering l. c. §. 84 VI.)

* Ungar statist. Jahrbuch N. F. VII, стор. 368. В прохних шістьох угорських дієцезіях в 2101 парохій а 2993 філіалок.

Одержалисьмо

ФІГІ

далматинські кгр. 40 кр.

БРАТА ДІДОЛІ

Braca Didolic

Львів ул. Чарнецького ч. 3.

Вина далматинські

з власних винниць літр

46 кр. і вище.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рушних свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Бібліотека найзнаменитіших повстей“ виходить вв второкъ и вв второкъ и п'ятницю на переміну разомъ зъ „Дѣломъ“.

Передплату и инсераты принимаютъ: У ЛЬВОВЪ Администрація „Дѣло“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газетъ А. Ольшеского ул. Килиньского 2; С. Соколовскій Пасажъ Гасмана ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВѢДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКФУРТѢ и ГАМБУРГѢ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Дѣло“ и инсераты за иностранцы платитъ у Львові.

Бесѣда п. Михайла Короля

при бюджетовій провізоріи.

(Далше.)

Рускій народъ переживає теперъ дуже тяжку пробу. Ми тутъ, на нашій рідній землі, орошеній кровю нашихъ предківъ, чуємо ся чужими, якъ бы коморниками. Нашъ азыкъ, наша вѣра упослѣджені; намъ не вольно користати зъ тихъ правъ, які намъ забезпечують основні закони и конституція. Зъ рускою части краю хочуть за всяку цѣну зробити польскій край. Насъ зъ усебъ силъ полонізують и ще якъ-бы на глумъ органи верховодячи въ краю шляхетско-польскою партію дружно підносять крикъ, що Русини хочуть вынародовити Поляківъ и выперти їхъ за Сянъ — тї Русини, що именно тутъ не мають ніякихъ правъ, що на кождомъ кроцѣ такъ тяжко упослѣджені, що хочъ числять звышъ 3 мільйони населення, мимо своєї численности и силы розпоряджати въ соймѣ репрезентацію зложеною ажъ зъ 11 послівъ!

Ми хочемо згоди зъ братними польськимъ народомъ. На нашій Рускій землі знайде ся мѣсце и для брата Поляка; ми й не думаємо выперти его за Сянъ. Ми хочемо лишь повныхъ правъ зъ Поляками, щобъ сей Полякъ не виганявъ насъ зъ рідної хати, щобъ не старшувавъ надъ нами, щобъ признавъ, що й намъ тутъ прислугують якісь права, що и ми тутъ дома, що ми господарі на своїй землі.

Придивіть же ся sine ira et studio той рускій часті Галичини, де після послѣдньої конскрипції живъ 7,800,000 людей, зъ котрихъ, вже хочъ-бы після обчислення проф. Іломбинського, переведеного певно не въ нашу користь, припадає 3,176,000 на рускій народъ. Чи замѣтний тутъ сей рускій характеръ краю и чи може хто зъ насъ зъ легкимъ серцемъ сказати, що тутъ не дѣє ся Русинамъ кривда.

Рускій характеръ нашого краю бачимо тільки въ тѣмъ, що всюду, по всѣхъ селахъ, зъ дуже малими выимками, говорять тільки по руски, говорять по руски и тї, котрихъ проф. Іломбинскій зачисливъ до Поляківъ. Тї „Поляки“ — то Русини латинського обряду. Они частокровні Русини, зъ дѣда-прадѣда говорять по руски, слова не розуміють а радше не вміють сказати по польски, и хочъ они латинською вѣру, чи якъ у насъ говорять „польською вѣрою“, хочъ, може бути, ихъ предки були колись Поляками и тільки зъ часомъ зручили ся. И тїхъ то людей ви хочете спастись передъ зрученнямъ, хочете заперечувати рускостъ тїхъ, котрі почувують ся Русинами!

Питаю васъ, панове, якимъ правомъ може хто-небудь заперечувати рускостъ тїхъ людей, хочъ и латинського обряду, для того, що ихъ предки були колись Поляками и поселившись на Русі ассимілювали ся зъ Русію и стали въ дѣйствості душею й тѣломъ Русинами? Чи ми, Русини, поступаємо такъ само зъ вашими первородними політиками, котрихъ предки були колись Русинами и проливали кровъ за св. руску вѣру и за св. Русь? Чи беремо имъ за зло, що они, потомки давнихъ славныхъ рускихъ родівъ, нинѣ польскі патріоти, душею и тѣломъ почувують ся Поляками?

Розгляньте ся въ вашій делегації у Вѣдні, розгляньте ся мѣжъ собою ви, що маєте въ Галичинѣ всю власть и рѣшаєте о судбѣ цѣлого краю: чи не знайде ся тамъ дуже багато польскихъ патріотівъ, котрихъ ми мали бы такъ само, якъ не більше право рекламувати для себе, коли-бъ мы хотѣли ити тою дорогою, якою ви йдете, називаючи Поляками тїхъ Русинівъ, котрі належать до латинського обряду? — Поліпшитъ же тїхъ Русинівъ въ спокою, якъ и ми зъ чистою совѣстію и зъ повнимъ спокоємъ лишаємо не тільки тїхъ, котрі змінили народнѣсть и вѣру, потомківъ колишнихъ славныхъ рускихъ родівъ, нинѣ Поляківъ латинського обряду, але такожъ и тїхъ потомківъ рускихъ родівъ, котрі задержавши руску вѣру, а суть Поляками. Коли-жъ водчислѣ тїхъ неправдо до Поляківъ зачислені Русинівъ латинського обряду, то за мѣстами и дворами мало знайдете Поляківъ въ східній Галичинѣ, а при такімъ станѣ ви повинні признати тїмъ рускій характеръ и повинні признати що часть краю рускою!

Думаю, що нѣхто не буде мати смѣлости перечити, що тутъ, на сходѣ — Русь свята и що бодай тутъ ми, Русини, повинні мати якісь права, вже що найменше рѣшати зъ незначною меншостію Поляківъ.

Але подивіть ся тільки на сю рівноправність, загляньте въ який-небудь урядъ — вже не въ автономній, але въ урядѣ цѣсарскій, котрий чей-же обов'язаний шанувати основні закони, — якъ тамъ шанувъ ся заборученій рускому азыковій права и чи бо-гато тамъ урядниківъ, що умѣли бы або бодай розумѣли по руски? Загляньте въ судові, політичні, фінансові и навѣть въ почтові акти, тутъ у насъ, на Русі — чи слѣдно тамъ, що се край заселений головню Русинами? чи той рускій азыкъ, якого уживають наші урядники, не є промією и наємъ-хому надъ рускимъ азыкомъ?

Всѣ акти уложені по польски и тільки зъ родоводівъ дотичнихъ сторінъ можна довідати ся, що протоколи списані зъ Русинами. Те саме водчислѣ ся до розправъ и всякихъ иншихъ чинностей. А у насъ, на паперѣ, обов'язують основні закони, у насъ стобльо цѣсарскихъ и міністерскихъ розпоряджень, заборучаючихъ права руского азыка, заборучаючихъ рівноправність того азыка, уживаного трема четвертинами населення, заповнюючихъ руске населення, що цѣсарскій урядникъ обов'язаний знати азыкъ сторони, зъ якою урядувъ, що обов'язаний Русинамъ видавати всѣ воззання и резолюції по руски, що обов'язаний всѣ протоколи и розправи списувати по руски, и то зъ уряду, не лише на жадане сторони.

Такъ оно у насъ дѣє ся! По писанымъ законамъ Русь має рівноправність, рускій азыкъ має рѣшати права зъ азыкомъ польськимъ, але въ практицѣ справа представляє ся инакше, въ практицѣ рускій азыкъ не має ніякихъ правъ и тільки де-яко-коли до руского посла або священника, котрого уважають за „борбифакса“, напишуть изъ суду чи староства по руски, и то такимъ азыкомъ, котрий лише дразнить рускій чувства. Зъ правила все веде ся по польски, а рускій селянинъ ще вѣicoli не одержавъ руского воззання або рускою резолюції, выданой офіціально, и ще вѣicoli не списано зъ нимъ руского протоколу! А чому? Въ значній часті тому, що наші урядники, призначені до урядованя мѣжъ Русинами, въ рускій часті краю, не умѣють по руски и навѣть не старають ся присвоити собі рускій азыкъ, бо знають, що вышній власті, покликаний до надзору надъ низшими, самі нарушають права руского азыка и водѣ урядника зовсімъ не вимагають знаня его.

Впрочомъ чи можна водѣ низшихъ урядниківъ домагати ся, щобъ они шанували права руского азыка, коли тїхъ правъ не шанувъ самъ намѣстникъ, и до рускихъ пословъ, о котрихъ рускості вѣicoli нѣ на хвилю не мѣгъ сумнівати ся, та й знаючи, що они обов'язані стояти на сторожі законівъ — выдає офіціальні акти по польски? Отъ и теперъ, ми, рускій сойму, одержали виборчі сертифікати въ польськомъ азыцѣ, хочъ після стилизації и духа основнихъ законівъ тї сертифікати повинні бути выготовлені по руски, бо они призначені для пословъ и не є актами внутрішнього урядованя. И чому, питаю, ц. к. намѣстникъ краю не уважавъ се за потрібне бодай тутъ, передъ конституційними заступниками руского народу, зберегти форму законности и рускимъ посламъ не дати почувти того, що права руского азыка вольно безкарно нарушати?

У насъ вже виробило ся переконанє, що рускій азыкъ цѣлкомъ непотрѣбний, що безъ руского азыка въ рускій часті краю можна обійти ся, бо якъ кравая власті, такъ и — на жалъ — центральні власті при именованю урядниківъ для рускою часті краю не жадають водѣ кандидатівъ доказівъ, що они знають рускій азыкъ и нѣкого не болять голова о те, якъ сей урядникъ безъ знаня руского азыка буде урядувати мѣжъ Русинами!

Правда, мѣжъ Русинами ще мало інтелігенції, щобъ всѣ уряди въ східній часті краю могли заповнитись Русинами, однакъ зъ того числа інтелігенції, яке Русь выдала, значна часть пробує на заходѣ, а пробує тамъ примусово, бо ихъ туды власті заслала. Колько по політичнихъ и фінансовихъ урядниківъ живъ на заточено на Мазурицѣ, а въ колько то староставъ, фінансовихъ дирекцій и податковихъ урядівъ въ східній Галичинѣ Русина и зъ свѣчкою не знайдешъ! Чи богато у насъ Русинівъ на начальнихъ становищахъ — именно не такихъ Русинівъ, котрихъ рускостъ починаєть и кончить ся рускимъ обрядомъ — чи можуть Русини добити ся становища прокуратора, вже не говорю президента суду, старосты, або начальника фінансової дирекції? Въ чомъ тутъ причина? — Въ системѣ придуманій въ той цѣ-

ли, щобъ доконче показати, що Галичина — край польскій та що ся східна часть краю — польська.

И хочъ тї, котрі нинѣ правлять судбою Галичини, свято переконані, що всѣ ихъ заходи спольщити руску часть краю не доведуть до цѣли, що рускій елементъ за сильний, щобъ его вынародовити, все таки ми не можемо дождати ся хвилі, щобъ разъ вже змінено сю неприязну Русинамъ систему, щобъ Русинамъ признано се, що имъ законно належить ся, щобъ они не мусѣли майже силою добивати ся хочъ-бы й незначнихъ правъ.

А хто-жъ виненъ, що мало хто зъ польскої інтелігенції, зъ котрої головню рекрутують ся урядники для східної Галичини, знає рускій азыкъ? Хто виненъ, що у насъ такъ мало є людей, що кваліфікують ся на урядниківъ для рускою часті краю? Чи се наша вина? Певно не Русинівъ, бо они зъ ласки посольскої шляхты ще водѣ польськимъ панованємъ страпили всю свою інтелігенцію, а теперъ, коли рускій народъ проснує ся зъ вѣкової неволі, коли зачавъ добивати ся своїхъ політичнихъ правъ, коли кинувъ ся до школь образовати ся, вытворити потрібну інтелігенцію, сему народови ставлять різно-родній трудність, а руского азыка не допускають до польскихъ школь, польскої молодіжкы не кажуть учити ся по руски, не кажуть навчити ся по руски тїмъ, котрі въ будучности мають бути тутъ на Русі урядниками, бо рускій азыкъ — воюды легковажати.

(Конєць буде).

Відповідь руско-українській молодіжкы.

„Ждутъ!.. Сили Твої, Народе, Твого слова-грома ждуть!“ — ось послѣднє слово, яке унало у відмилку молодіжкы до батьків, до народу, памятного дня — третього грудня. И не ждали довго. Дзвін вѣщівъ загонівъ по цїлій Русі галицкій, а поважний его голосъ доси не втихавъ и не скоро втихне. Се збирає ся народъ, щобъ відповісти своїмъ дітямъ...

Чи чули Ви ту відповідь? Всѣ веретви, якъ оден муж, якъ би одною грудєю кличуть: „Слава нашій молодіжкы, честь вироствіючимъ борцямъ!“ — Ось маєте и відповідь! Ва, то ще не вся... А тї десятки тисячъ, що миттю Вамъ писали и шлють, чи Ви сею не розумієте? Ось се найвірніша и найголосніша відповідь.

У бідної Русі кождий сотикъ голосний. А ту кричать за жертводавцівъ корони, п'ятки, десятки и сотки, кожда голосніша: „Ми зъ Вами и за Вами до послѣднього до загину, бо Ви встали за права народні, за честь Русі-України, за се одно, що намъ ще пишало ся, чого намъ ще не загарбали, за рідну и найдорожшу намъ бєсѣду!“

А що, чи не по душі Вамъ ся відповідь? — Се вже не дешево пустословні зявля; се відповідь, що має свій специфічний и то дуже важкий тигар.

Але що найважніше, то се, що тутъ заговорили не лиш сама інтелігенція, але заговоривъ такожъ и нашъ недолєе прибитий простолудня, тутъ заговорили, и то твердо заговорили наші руско-українскі хлопці! — До недавна думало, що нашъ мужикъ не спосібний до жертв на цїлі національні; до недавна говорено, що нашъ хлоп, коли має який змысел до жертв, то хіба єдино до жертв на цїлі церковні. Він розуміє дорогий фелон справити, красну чашу або хоруговъ купити, великий дзвін вилити, але жертв на оборону правъ народу, для выбудованя давню загарбаной ворогами власної хати, жертв для відродженя Русі-України мужикъ нашъ не дасть, бо він до того не має змыслу, він того не розуміє. Що більше, недавно от Dziwnik polski писавъ, що нашъ хлоп розуміє лиш оден клич: ліси и пасовиска; все друге его не інтерєсує и не обходить, жаднихъ ідей поза ліси и пасовиска він не має, за рускою бєсѣдою або за рускими школами ему цїлкомъ байдуже, однимъ словомъ — представлено такъ, якъ би нашъ хлоп цїлкомъ похожий бувъ на товаришу, котру цїлий свѣтъ нічо не обходить, тільки добра папа и теплий хлїв. И ось на відозву, тую славу відозву незабутого дня третього грудня, руско-українскі хлопці показали однимъ розмахомъ, що все те ложъ, що думає, що они не дорожать своїми високими ідеалами, — що все те ложъ, хто думавъ, що они не розуміють цїни своєї рідної бєсѣди, — що все те ложъ, хто думавъ, що рускі хлопці не спосібні до жертвъ для всего,

Передплата на „Дѣло“ зъ літер. додаткомъ

до Австрії: за границею:
въ цѣлий рокъ... 32 к. на цѣлий рокъ... 44 к.
на півъ року... 16 „ на півъ року... 22 „
у Львові:
въ цѣлий рокъ... 28 к. на півъ року... 14 к.
на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Редакція, Администрація и Експедиція подъ ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
переднє застереженє. — Редакція неопечатаій
вѣстий водѣ порта.
Подинокє число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня вгаичайн приймають ся по 20 с.
водѣ одної стрічки инсератовъ або въ мѣсцє а въ
рублїѣ „Надбєслє“ по 60 с.
Подяки и інші донесеня приватній часлєтъ се по
80 с. водѣ стрічки.

що рідне, своє, що тїлкомъ руско-українськимъ авє ся.

Одно лиш правда, що не все і не кождий умівъ у нашого хлопца знайти той чуткий нерв національний. Ви его знайшли, рускі соколи, і ось маєте відповідь такъ в словахъ якъ і жертвахъ, а я Вамъ ще докажу, що мені приходило си чути: „Душу дымо за наші діти!“ — говорили хлопці — „коли-бъ имъ ішло тільки о себе, то і зъ польскихъ шкїл хлїба дохрєпали би ся, але видко, що имъ іде о нашу кривду, о наше понижєнє, щобъ не було все, що руске, гірше. Ні, намъ найдорожше наше, руске, а на нашій землі ми своє повинні і мусимо мати, а такимъ дітямъ, що упоминають ся за своїмъ, не дамо пропасти, аби прийшло кожухи та сїрени заставляти!“ Ось Вамъ відповідь, та пождіть, що не вся.

На Рїздво, на Новий рік, в Щєдрівку они рєшту докажуть. Хто зъ Васъ цїкавий, най піде а колядниками, чи старшими чи молодшими; побачите, яке горяче серце до Васъ в тихъ курнихъ хатахъ, побачите, якъ пої домівники на-випереди посїпати а жор-твами, коли довідать ся, що те для нашихъ академиків. А се найвишній цїлий доказъ, що нарід розуміє і належно оцінює тї іде-али, за якими Ви рїшили ся постояти, і він нимъ одушевляєсь такъ само горячо, якъ і Ви, славна наша молодіжко!

Се одна відповідь. Другу горячу від-повідь дало Вамъ наше жіноцтво, яку чей же відчули Ви хочби зъ фейлетоніа Віри Лебе-дєвой а відтакъ тими щєдрими жертвами, а якими оно посїпало. И лише то додає від себе, що Лебєдова ані одною стрічкою не закрєсила того одушевленя і тихъ почувань, які ворушать нашимъ жіноцтвомъ. Єї самої не бачивъ я, але бачивъ багато-багато другихъ, якъ они переняті, якъ одушевлені, які сумні і втїшні зарозомъ, що простого не пізнаю нашихъ на польскій ладъ вихованихъ пань. Таке то все зворушенє, таке завзяте, таке — якъ пра-са польська каже — гайдамацє, що хочби заразъ в огонь. А всѣ якъ одна твердять: „В нашій хаті, на нашій забаві, для зрадниківъ мїсця нема! Якъ бороти ся, то до загину!“ Бури зъ Англією на острє, на неву ємєртї пїйшли, а зъ кимъ ми?... Не дамо пропасти нашимъ дітямъ!“ — Ось що приходиться ся мені всюди чути. А чи се не відповідь? Ва, що більше! чувъ я від нашихъ пань, і то поваж-нихъ: „Ми всѣ злучимось в одну родину, всѣ піддержимо ихъ; я сама, якъ ми видите, пійду а сестрицями колядувати, а сама буду гово-рити, що колядуємо на тихъ дітей, котрі встали за нашу долю, за нашу волю, за на-родъ и честь всєї Русі-України. Будемо ко-лядувати, будемо сїяти, будемо щєдрувати, бо се для нашихъ камінівъ, що робивають ска-лу, яка тяжкою зморю тїсєнє живє руского народу!“ І я вірю, що пійде, і то много пій-де міжъ нарідъ голосити, що вже зоріє, що вже на день благословить ся, а се ознака того, що народъ починає в своїхъ дітяхъ відроджу-вати ся. Старій панципанній рабъ не може встати, але за те в дітяхъ молодіє — про-стує ся.

Сі два моменти — відповідь руско-українського хлопца и руско-українського жі-ноцтва, яку дали і яка ще в дорозі, ясно свѣдчать о вартості сего, що молодіжкы зро-била. Се, що такъ ажъ до найнищихъ верствъ рушило суспільність, що такъ запалило наше жіноцтво, що старихъ зворушило, — щось велике... И ось єсть — блискавою! — скорий а вразъ могучий протєстъ противъ той вїкової лядкої неволі. Зворушуючою була та еко-рієтъ, зъ якою молодіжкы відповіла на обиду від польскої олігархії. А вікни выкиє се річъ, що рускій справі прибувъ, хочъ якъ болючий, та всежъ дуже успішний ферментъ, котрий му-сить ся а природі річи в кождій порі наро-дові пригадувати. Ажъ тї, що на чужині пе-ремучать ся, вернуть до краю вільні від тої руської згидливости у відношеню до кривди... „Радше красно умерти, нїжъ по-гано у ганьбі жити“. Що такъ розумієте жи-те, на се дали Ви завдатокъ памятного для третього грудня.

Маємъ завдатокъ, чекаєм на рєшту! — Се зновъ послѣднє слово від старшихъ братівъ.
Миколай Пиріжикъ.

Перегляд часошєє.

Єха польскої декларації въ га-лицькомъ соймѣ все даліше розгортаєть ся и ще такъ скоро не утихне. Wiener Mittags Ztg. доносить зъ Берліна, що австро-угорскій амбасадоръ при дворѣ берлинськомъ Сєдєні відвѣдавши зъ нагоди Нового року

Змѣна локалю! Юліанъ Домбровскій
Истнующій водѣ 30 лѣтъ подѣ фирмою

Магазинъ Годинникарскій Ювілерскій, полу-ченый зъ двома робѣтнями, перенесеный уже зъ Театральноу 7 на Гетьманську 4, Львовъ,

канцлера Віллова мав йому заявити, що австрійське правління осуджує виводи кн. Чарторийського і тоне, як і якось відомо в соймі промовляти. Говорити далі мав би пруске правління жалувалося у Ватикану, що політике духовенства підтримує великопольський рух серед польської людності в Пруссії. Правління німецьке мало тут покласти на становище Ватикану супротив Росії і циркуляр, виданий в свої часі кард. Рамполіма, в котрому сказано, щоб іст. духовенство в Росії не робило ніяких труднощів правительству.

Ще обширніше обговорює сю справу Гойн Сегг. в своїй берлінській дописі. Там неприємності, з якою віднеслася частина опінії публічної до німецької культури і німецького правового почуття з приводу випадків у Вжесі, визвала здивоване і навіть обиджене враження. Не може було з початку поняти, чому винок видалий судом, визнавши таке обурення против Німців. Та показалося, що націоналізм крутає по-за границями Німеччини удалося процесу німецькій замалювати яко систематичне перестудування і малтретоване дітей шкільних. А всі ті опції є лише продуктом національної загорілости, що не вагається цілу справу перевернути і збільшити.

Правду сказавши, 14 дітей з приводу обидженого неспокійного і незалежного дисципліни шкільної, мусіло ся віддати трохи покарати тростинною, що в німці цівлізованої право на свіді не може уважатися малтретованню дітей шкільних. Важним моментом є і та обставина, що ані одні з учнівських дітей, не було дівчиною, ані змушених в процесі, отже їх поведінка не дасть ся оправдати малтретованню вчених дітей.

Інтересована права національна, як і другі дивини, котрі радо користають з кожної нагоди, щоб обиджати болотом власні пруски, дуже зручно винесли властивий темат і представили справу тенденційно, мов би діти бито за те, що не хотіли при паучі релігії по німцям відношуватися. Треба лише сказати, що такі перекручені факти найліпші такі послухи, що часті опінії публічної введено в бруд і она дала порвати до заяв і маніфестацій, котрі з обуренням відписав в Німеччині.

Всі ті виводи по словам галицько-польських дивинців суть од росадки до койса kłamliwe i wprost bezcelne.

Голос до Земляків.

Справа університету й нашої академічної молодіжні не сходять у нас з дняного порядку, бо-ж і станула она переломом в доперішнім нашом поступованні, що обмелало ся на емпіри просьби. Не дивно, що молодіжні не хотіла довше ходити в ярма в котрому батьки цього не виходили, а виступила отверто до борби і падала справі нервовидну вагу. Ці порозуміння се всі руські загаль, а найліпшим сего доказом ті датки, що так обильно пливуть для піддержання нашої молодіжні п. дасть Бог, даліше пливти будуть.

Але справа ця має і з іншою ще стороною велику вагу: она дала товчок до того, що вирипула гадка, щоб заложити постійний фонд заповомовий для нашої академічної молодіжні. Звернувшись на се увагу наші просять д-р Олександрів, завзяваючи до утворення такого фонду. Хто знає, кільки нашої молодіжні університетської, той так важкою силою народною, марнує ся всілякими способами через брак утримання в часі університетських наук — а кождий у нас знає се добре, — той розуміє вагу пропанованого д-ром Олександрів фонду. Тільки-ж на мою гадку добре було би не обмежити ся на саму жертволюбивість нашої суспільности, тим більше що до жертволюбности нашої багато ще наших вищихш народних справ має претензію, а придумати такий спосіб заложення згадав фонду, щоб кождий, хто складає би до него свої гроші, бачив в тому велику жертву для народної справи, але й своїй власній чи то своїх дітей інтерес. Даліше би се на мою гадку зробити так, щоб утворити інституцію, котра була би асекурацією взаємної наукової помочи в міжпоколіннях до кождого.

Батько, що має сына, може ще й в кождий, обезпечує для него якусь суму на чийсь его університетські науки і платити в той діли упорядковані місячні премії. Гроші ті очевидно не лежать даром. Інший батько, що має сына вже в університеті і не в сінні йому дати удержання та мусить на те зазначити ся нераз на лихву або сына зашати на волю судиб, позичає в той асекурації на свій відсоток і на легку сплату в дрібних ратах. Або і студент сам в відпочинку порукою ратує ся в той інституції з тим умовом, що буде доніти сплатувати, коли прийде до хліба.

Зачитати може хто, що така поміч для студента була би проблематична, бо зараз в початках его життя на власном хлібі обтяжало би его доходами сплатою доми. Се і правда, та лише на одній бокі, бо і ший добра половина молодих людей добуває ся хліба обдужена, і то звы-

чайно з далеко прикрітими зобов'язаннями, ніж би були б ті, які виходили би в разі, коли би прийнято мою раду. А такі заповомові позички не були би також і без морального впливу, бо пропанована мною інституція уділяла би позичок не на розтрату, а на справдшний потреби, і мала би право і обов'язок в разі невідповідного поведіння студента, котрому уділяла помочи, стягнути зараз позичку суму ввід рачителів.

До такої асекурації оплатилося би належати зарвно убогому як і заможному батькові; одне забезпечило би сынови утримане на час університетських наук, другий облегчило би собі видатки на подзійність. Загальна користь вийшла би ще і тим, що причинилося би намі ще одна фінансова інституція, до котрої вкладали би Русини свої гроші, замість платити премії чужим асекураціям.

Коли-ж би з яких-небудь причин заложення такої асекурації було на разі неможливе або завадло трудно, то можна би заложити товариство на уділах. Удільні платні в місячних ратах, нехай би були безворотні, але надавали би членам права, користуватися ввід звороту уділів. Кождий член мав би право, щоб його сын або той, кого він укаже, міг в часі своїх університетських наук поборати з фонду товариства заповому в формі позички з тим, що дойшовши до хліба, позичку зверне і сам приотпунти з уділом до товариства. Таким способом що рік рости буде число членів і уділів, а тим самим і фонд товариства. Нехай на початок збрало ся тисяч членів з уділами по 40 К, то вже зложилось би 40.000 К заповомового позичкового фонду; а коли би що рік прибувало лише по сто нових членів, то за десять літ фонд подвоює би ся навіть без жадних відсотків. Частина низких відсотків (3 до 4%) шили би на адміністрацію, а решта на безворотній заповому. Важалося би, щоб і самі студенти вступили в члени такого товариства, платили бодай по короні місячно на уділь, і щоб мали свою репрезентацію в заріді товариства, котра була би немов агентурою так для інформовання заряду о потребах своїх товаришів, як і для контролю о скілько уділований заповому і позички обертають ся на призначену цілу. Зворот уділованих позичок уладилось би так само, як в разі асекурації, про котру я говорив выше. За кождий раз літ така інституція могла би так розрости ся, що університетський студентам дала би більше безворотних заповому і могла би ще допомагати також молодіжні гімназіальну.

Користи з такої інституції — чи один чи другий — завадо очевидно, щоб над ними треба розводитися. В кождий раз було би се діло необчисленої ваги не лише на тепер але і для дальших, найдальших поколінь, а заразом доказали, що важкий хвіст в життю народу викликають в піль непродуктивну енергію і силу, котра покликує до нового життя і творить нові діла.

Сі гадки мої подаю подь розвагу так загалу нашому, як особливо наших патріотів, що зрілью і світлою своєю радою були би в силі довести діло до кінця.

С. Р.

Рух в руских товариствах.

Отворене Читальні „Просьвіти“ в Галичі відбуло ся д. 9 н. ст. січня (на св. Стефана) о 3 год. попол. в домі Івана Ліщинського (ч. дому 616). На се торжество маємо честь всіх місцян і інтелігенцію запросити. Рівнож околних патріотів просимо поспішити з ласкавими радами. — За членів-основателів: Теофіл Герасимович, Ант. Маевський, Іларій Дрозд, Володим. Сливинський, Іван Дрозд, Іван Ліщинський.

3 Коломиї. Заходом руско-українських товариств „Родина“, „Жіночий кружок“ і „Воян“ відбуде ся д. 13 січня 1902 в сали „Народного Дому“ в Коломиї „Маланчів вечір“. В програмі входять: спів, аматорське представлення, монолог, декламація і танці. Особних запрошень розсилати ся не буде. Вступ від особи і К. Стрій для панів і панів візитовий.

Изъ Станиславова. Тов-ство Руских Женщин устроє в второк 14-ого січня (в день Нового Року) вечерніц Маланки в коннатах Рускої Бесіди, на котрі Р. Т. Родимців сердечно запрошаємо. На програму складають ся: відчит на тему пращана старого і витане нового року, хоры Вояна, дуєт і декламація а вкінці фантова лютерія. Вп. паночки зовуть і сям разом оказати своїй патріотизм, причиняючись до звеличчя фантової лютерії хоти-би найменшим фантомом, бо дохід призначений на будову дівочого інститута, отже ціл вельми гарна. Фанти просимо надіслати до інститута на руки п. настоятельки Вітошинської (ул. Казиміровська ч. 46) до 12-ого січня. Особних запрошень не высылає ся. Вступ від особи і кор. Початок о 8 год. вечером.

НОВИНКИ.

Русини! Нам не пора забувати про наших колоністів! Просимо о жертви на нулно друкарні до Парани.

— На книжку владнову Тов. в.з. кредиту „Дістерь“ на фонд заповомовий для академічної молодіжні випустили д. 3 січня с. р. дальші датки в сумі 436 К 40 с., з перепошу 28.187 К 97 с., отже загально по день 3 січня виключно випулило 28.624 К 41 с.

— До відомости молодіжні. Т. Ярослав Бачинський нехай прише сечас на мой руки свідомство матуральне і війскове, а т. Роман Сельський свідомство матуральне — бо інакше готові вони потратити курс. Сих товаришів і т. Романа Винниціного і Гриця Качалу прошу подати свої адреси. — Лев Ганкевич, Львів, ул. Каспра Бочковского ч. 3.

— Парцелю межі селян маєтність Побереже (повіта станиславського, 2 кілком. від містечка Бауцолі, 3 кілком. від стації зет. Бауцолі) в обшарі 1.300 моргів, з того 400 м. ліса, решта ріллі, сіножати і пасовища. Земля безперечно найлучша з цілого станиславського повіта: грунт глибоко пропусковий, часта долина надає найлучше на управу кукурузи, буряків, картоплі і конопляни, горішна під пшеницу. Пасовища найлучші в цілій Галичині. Переціно випадає морг по 140 злр. Парцелія дуже корисна. Хто би хотів з сторонних людей взяти участь в сій парцеліяції, най зголосит ся у місцевого комітету в понеділок по Йорданських святах т. в. 20 січня, бо вже в второк (21 січня) буду в Побережжя для списання умови. — Там Войнаровський, парох в Балинцях, п. Гвоздець.

— Єсть до парцеліяції маєтність Живачів, пов. городнянського, при гостинці з Товмача до Городенки, 15 км. від Товмача. Обшар 600 моргів орного, 20 м. сіножати. Земля пшенична — глибокий чорнозем. Морг землі переціно 195 злр. Хто би з людей сторонних хотів взяти участь в тій парцеліяції, нехай письменно зголосит ся до підписаного а дістане ближій інформації. — Там Войнаровський, парох в Балинцях, почта Гвоздець.

— 3 Комарна. Дня 9 січня (в четвер на третій день Різдва) відіграє „Кружок драматичний в Комарні“ при співучасті читальні „Просьвіти“ вихованці комедію Янчука в 3 діях зі співами і танцями. Чистий дохід призначений на фонд заповомовий для академіків. Добровільні жертви приймає о. В. Петрик, голова читальні „Просьвіти“ в Комарні.

— Д-р Іван Горбачевський, звичайний професор чеського університету в Празі, одержав ввід цесаря титул радника двору.

— З львівського університету. Подь тим заголовком подали мы вчера за краківського Nowo'ю Reform'ю ввідку, що вибраний членом виділу краківського проф. д-р Пільт покидає свою катедру (статистики) і складає уряд зверхника бюро статистичного в краківському виділі, що о опороженню катедру убогають ся д-р Гаргаєв з Кракова і д-р Бузек з Відня та що уряд шефа статистичного бюро має звинити ся а управу бюро обійме радник виділу краківського. — Отже последние число краківського Cas'у містити оригінальну телеграму з Львова, де заперечує донесене Reform'ю і каже, що д-р Пільт буде викладати в університеті до кінця року а статистичне бюро остане й даліше подь его управою, бо се бюро злучено з відділом рольництва, який обняв в краківському виділі д-р Пільт.

— Товариство асекураційне Unio catholica, котре й у нас наробило не мало шуму і стало ся причиною, що заступники сего товариства виточено процес, уже розв'язано. Долішно-австрійське намістництво розпорядженем з д. 26 грудня розв'язало се товариство. Куратором установлено посла і адвоката д-ра Натта. Члени товариства цього не стратили, бо инші товариства обезпечені підняли ся платити відшкодовання аж до 15 лютого 1902 р. а по том часі обов'язали ся прийняти обезпечення давних членів розв'язаного товариства. Діло товариства Unio catholica підняло ся ввести востім товариств асекураційних: „Asicurazi ni Generali“, „Unione Adriatica di Scurta“, „Фенікс“ „Угорсько-французьке товариство асекураційне“, „Віденське товариство асекураційне“, „Фонсієр“, Перше угорське тов. асекураційне „Тов. асекураційне „Дунай“. — Загальна сума обезпечень в товариств „Unio Catholica“ предметів выносить 150 мільонів К. Товариство выдало 6000 карт уділових по 100 злр. Властитель тих уділів не достають ані сотника. Так само і вфрителі не мають надії на покриті своїх претенсій. З кінцем 1900 р. число се товариство 39.473 членів а річний дохід з оплачуваних премій выносил 389.988. У галицьком відділі того товариства були агентами по-найбільше жиди, котрі асекували жидів в — католицьком товаристві.

— Про пон. Киприана Ціпановського, інженера гірничого і директора копанень, помершого в Перемишлі в 86 році життя, одержуємо ось таке письмо:

Покійний, по укінченню техніки і наук

гірничих в Лвобен та по відбуттю подорожі наукових був заіменований директором гуті залізної (гамарні) в Мизуни (повіту долиньського) і провадив сю фабрику довші літа умітно з великим кісном для камери. Та як неоди Русин, що не цурає ся ні свого обряду ні народности, упав він жертвою підлих доносів і інтриг і серед найтяжчої зими з дрібними діточками велено ему перенести ся („зі вглядів службових“) до Вохні. Піднести треба, що лип покійний потрапив при своїх великих здібностях факхових провадити з кісном для скарбу державного гамарню в Мизуни, бо описи виказувала она все недобори а остаточно знесено в і ні сліду нині з тої фабрики. — Для покійного і его родини спровадило се перенесення на далеку Мазуричину самі сумні наслідки. В наслідок далекої дороги серед зими (тогда до Львова їхало ся ще фірмами) потерпіла на здоров'ю і жінка й діти его. До того в чужині огортали сю родину такий жал в туга за рідною землею, що покійний змушений був пенсонувати ся. Відтак за-для дітей спровадив ся до Перемишля, де прожив на пенсії 27 літ. Хто в Перемишлі не знав сего милого, симпатичного старика, що своїм срібним волосом збуджав і повагу і симпатію. Не було ні одного публічного збору, щоб не явив ся на нім покійний Киприан. Він до послідної хвилі заховав свідомість для народних і для публічних справ. При всім тім була у сего чоловіка, мимо глибокої старости, не аби-жа а прямо весела вдача. Ті, що бували в послідних вже літах на руских вечірках в Перемишлі, мали нагоду нераз бачити, як то сей мило усміхнений старик пірвавши одну з паночок розпочинав з нею першу коломийку а за ним і вокруг сеї незвичайної пари пускала ся в жвавий танець заохочена сим прикладом молодіж. — Покійний єсть автором і винахідником огнервальных мат. На сей темат можна би много розказати, в який спосіб бажав покійний віддати великі услуги цілій суспільности. Здає ся, що винахід сей, запобігаючий пожаром, над чим покійний продумував звиш 50 літ, не зійде до могили разом з покійником, що для добра суспільности бажав свій ідеал зреалізувати, — може знайдуть ся люди, що піднімуть се діло і може колись суспільність лучше спомане сего чоловіка не злим тихим словом!

— Страшна доля народного учителя. Ввід одного з наших дописувателів одержуємо таку сензаційну ввідку: „Тажка недуга присилувала мене шукати рятунку в головному шпиталі у Львова. Очунавши трохи, познав я там мій пніми товаришами, недолі також одного народного учителя, Полака, Стан. Зайончковського, бувшого управителя школи в Саджавці, надворнянського повіта. Минулою суботи оповідав він мені незвичайно сумній пригоди свого нещасливого життя, котрі, як тільки выдуваю, подробище опишу. [Го хворого заусуспендовано з платнею 100 злр. річно, а має жінку і пятеро дітей.] По двох годинах оповідання він умучив ся говорити а я слухати, бо мы оба були тажко недужі, але обцяв на другий день продовжати оповідання. Вечером він высповідав ся а в неділю рано заприцахав ся. Коли-ж в полудне я просив его скончити оповідання, він сказав, що тепер не здукає, а коли я ему передав последние число szkolnictwa до перчитання, він лише оглянув его, положив на бок і заснув. Так спав він лихорадочним сном цілу добу і дийого, коли я в сей понеділок опускав шпиталь, щоб ще передь выїздом з Львова у свояків набрати трохи сил до дороги, то не міг з ним попрощати ся. Вчора поїхав я до шпиталю, щоб бідного товариша відвідати, та аж злякав ся, побачивши цілковиту руїну колишного робітника на просвітній ниві. Він спершу навіть не познав мене а познавши вхопив мене дрожащими руками за руки і голосом повним розпачу зачав жалувати ся, що доктор казав ему за кілька днів з шпиталю забирати ся. „А я не годен піднести ся“ — говорив з плачем — „я не маю крейцаря при душі!“ — Успокоивши нещасного, я побіг до м'єста, зібрав мій товаришами-Русинами маленьку складку і з товаришем Ч. зараз ему доручив. Відтак мы оба переконали ся ввід Сестри-надзирательки, що дійсно кажуть сему недобитковому опустити за чотири дні шпиталь, в котрому лежить доперва дві неділі. Страшно подумати! Таке ввід негоден рушити ся, отже хіба его выкинуть на улицу. Чи-ж се можливе? Чи-ж в львівському шпиталі не люди? Та позвольте нещасному спокійно сконати!“ — Люб. Сел.

— З робіт ручных Читальні в Хиріві, як: обрусів, стихарів, шальв процес, дитонів і т. д., вышиваних на руских взорах і гафванях, замовляють мною до чотирох церков моєй парохії і вповні вдовольний і могу робити тую двачать-читальничку хирівських, остачу подь проводом Вп. Павлини Гладилевичьной, місцевої учительки, советно кождому поручити. — Симон Кульчинський парох в Воцанцях.

— Резиґнація радных. Рада м'єска у Львові прийняла зголошену давніше резиґнацію Кает. Яновського і Тадея Романовича з мандату радных.

Одержались

ФІГІ

дальматинські кгр. 40 кр.

БРАТА ЛІОЦЬ

Васа Didole

Львів ул. Чарного ч. 3.

Вина дальматинські

з власних винниць літр

46 кр. і висше.

— Палата адвокатів у Львові відбула недавно загальні збори. Изъ справоздання показує ся, що у Львові урядуеть тепер 175 адвокатів а на провінції въ окрузі львівської палати 195. На рік 1902 вибрано до ради дисциплінарної адвокатів: Яна Кучевича, Волод. Маевского, Брон. Михалевського, Стеф. Федака, Жигм. Сковронського, а заступниками: Стеф. Френкля, Жигм. Маруновського и Ем. Парнеса. Екзамінаторами для адвокатських іспитів вибрані д-ри: Мавр. Амбесь, Товія Ашкенази, Брон. Чарник, Ал. Долинський, Стеф. Федак, Волод. Голдівський, Як. Горовиць, Ферд. Квятковський, Едв. Лілієн, Кар. Микунський, Сев. Панет, Іос. Врублевський а екзамінаторами для судейських іспитів д-ри: Ст. Вільніський, Іос. Чешер, Ів. Добрянський, Волод. Горецький, Генр. Готліб, Ів. Кучевич, Іос. Пайоник, Ізид. Файлест, Волод. Соловй, Ник. Шухевич, Як. Рабе и Ернест Тиль.

— Въ Динувъ замордовано дня 39 грудня богатого пихваря Пінкаса Фісера въ его домѣ. Хтось крѣзь вѣрно стрѣлявъ до Фісера, хула влучила его въ скрань и вѣнъ погнѣвъ на мѣсці. Убийника досі не выслѣджено.

— Живий смолошипъ. Въ Яворовѣ дучила ся на закончене старого року страшна пригода. Около півночі жена дозорця мѣскої рѣзницѣ Марія Ружицка, наливаючи нафту до лампы, оббила себе и 19-лѣтнього сына Тому. Нафта займила ся и обоє попекли ся такъ тяжко, що нема надѣѣ вдержати ихъ при житю.

— Нандыдатуры зъ м. Львова. О мандатъ посольскій до рады державной, опорожненій черезъ выборъ Тадея Романовича членомъ видѣлу краєвого, мають убѣгати ся б. посоль Дулемба и проф. д-ръ Гломбинський. Правительственнымъ кандидатомъ буде имовѣрно д-ръ Рутовскій.

— Клопоты „старосіца“. Въ анонсахъ Słowa polskiego поміщено було недавно ось-такое оповѣщене: Заявляю, що за мого сына Леонтія Выбрановского довгѣвъ не буду платити. Въ Чортковѣ дня 25 грудня 1901. Антоній Выбрановскій. — До сего оповѣщеня додає Nargzód таку примѣтку: „Въ часѣ выборовъ оба панове, батько [ц. к. староста] и сынъ, агітували зъ цѣлою силою за станичківскимъ кандидатомъ, окруженій штабомъ наганачивъ у Татарчука. По выборахъ выславъ п. Выбрановскій гербу Порай сына на едукацію до Львова. Якъ едукація выпала — кончить прощаніе Nargzód — доказує анонсъ въ Słowa polskiego“.

— Потрѣбный законъ. Соимъ въ Норвегій ухваливъ законъ, ще кожда дѣвчина, котра хоче выйти замужъ, мусить передъ вѣнчаніемъ предложити свѣдоцтво, що умѣе варити, шити та розумѣе на господарствѣ. Безъ сего свѣдоцтва не пустятъ ея до аналос.

— Злодѣй въ цѣсарскѣмъ бургѣ. У Відні арештовано двѣрского камердинера Післера, котрого підозрѣвають, що укравъ у генерального адъютанта цѣсаря, гр. Паара, два російскій ордеры и золоту табакірку подаровану гр. Паарови царемъ вартости 12.000 К.

— Вовкъ сытый и коза цѣла. Маршалокъ краєвий гр. Потоцкій мавъ не абы-якій клопотъ, кого выбрати своимъ заступникомъ въ краєвомъ видѣлѣ зъ помощи двохъ кандидатівъ д-ра Піянта и Ласковскаго. Щобъ обохъ задоволити, відступивъ маршалокъ вѣдъ практикованого досі способу именованія заступника маршалка на шѣствѣ лѣтъ, а постановивъ поручувати заступство себе по черзѣ — одного року Піятові а слѣдуючого року Ласковскому. На сей рѣкъ поручивъ маршалокъ заступство д-рови Піятові.

— Асистенты ветеринарійныхъ академій будуть вѣдъ теперъ такъ само платити якъ асистенты на университетѣхъ, т. е. асистенты ветеринаріи буде побирати рѣчно 1700 К, по трѣхъ лѣтахъ службѣ 2.000 К а по девяти лѣтахъ 2.800 К рѣчно.

— Дрѣбні вѣсти. Професоръ львівскаго университета д-ръ Тад. Войцеховскій и проф. краєвскаго университета д-ръ Вінк. Запшевскій одержали титулъ радниківъ двору. — Въ Львовѣ Санчій утѣкъ изъ судового арешту Вильгельмъ Ольшевичъ засуджений за злодѣйства на пать лѣтъ вѣзницѣ. — Маршалокъ краєвий именовувавъ членами адмистраційной рады Скарибковскій фундаціи членівъ видѣлу краєвого Каз. Ласковскаго и Меч. Овншкевича а заступникомъ Стан. Биджейовскій а Салю. — Командантъ перемьского корпуса ген. Гальгоци мавъ бути покликаній до Відня на инспектора арміи а его посаду обійме командантъ краєвскаго корпусу ген. Альборі. — Архикнязь Францъ Фердинандъ выѣзжає сего мѣсяця зъ женою до Брусалина а обісля відбуде подорожъ по цѣломъ Єгиптѣ.

— 40.000 Коронъ выносятся головна выгра на лотеріи на теплій комнаты. Звертаємо увагу нашихъ поваж. читателей, що тагнене невіддично 16-ого сѣчня 1902. (Глади писеръ въ нинѣшнѣмъ числѣ „Дѣла“.)

Наука, штука и література.

— Алекс. Борковский. О, шаслива Русин! (3 денными змінами передрукъ фейлетонів „Дѣла“ ч. 285—289 з 1901 р.) Весь дохідъ

призначений на фондъ рускої академічної молодіжи. У Львові, 1901. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. — Стор. 32 вѣсмики. Цѣна 50 сот., зъ пересилкою 55 сот. Достати можна въ редакціи „Дѣла“ и въ обохъ рускихъ книгарняхъ.

— При кінці 1901 р. вийшла книжка п. заг. Збірникъ математично-природописно-лікарської секції Наукового Товариства ім. Шевченка. Том VII, випуск II. Часть математично-природописна пѣ редакцію Івана Верхратского і д-ра Володимира Левицкого Львів 1901. Накладомъ Наукъ Тов-а ім. Шевченка. Зміст: 1) Д-р Володимиръ Левицкий: Теорія перестановки Сатурна. Сторін 46. — 2) Стефан Руданський: Про плями сонячні, часть друга (докінчене). Стор. 90. — 3) Федір Примак: Причинки до історіи розвитку і інволюціи железіи thymus у риб кісткоскелетнихъ (Teleostei). Стор. 26 з 9 ілюстраціями на окремихъ таблиці. — 4) Д-р Волод. Левицкий: Найновішій праці а теоріи функцій аналітичнихъ. Стор. 12. — 5) Д-р Волод. Левицкий: Додатокъ до теоріи дробівъ тяглич и групи модулової (друга нота). Стор. 8. — 6) Віблїографія та хроніка математично-фізична. Сторін 41. — Ціна сего випуска 3 К.

Именованія, перенесенія, відзначенія и пр.

Радниками въ прокураторіи скаргу именованій секретарі: д-ръ Стан. Гофмюль д-ръ Іос. Горшковскій и д-ръ Волод. Івасенко; секретарями именованій адъюнкты: д-ръ Макс. Левицкий и д-ръ Ерн. Ментшель, а адъюнктами конспікты: д-ръ Стеф. Желеховскій и д-ръ Фр. Ягайръ.

Президій высшего суда краєвого перенесла секретаря суда Івана Чернявского зъ Ходорова до Львова а адъюнкта судового Фр. Ворта зъ Кракова до Ходорова.

Телеграммы.

Римъ 3 сѣчня. Папа оповѣстивъ листъ папирскій до вѣрныхъ въ Чехахъ и Моравѣ, въ котромъ зазначає, що побѣдъ рѣзнихъ внутрѣшнихъ вороговъ церкви а середѣ католиківъ ще и споръ языковій. Папа не хоче рѣшати того питання, однакъ гадає, що треба признати всьохъ охорону матерному языку, але при томъ треба мати на оці и добро держави. Папа зываетъ вѣрныхъ, щобъ въ такихъ справахъ оминали спорівъ и ненависти, а духовенство нехай послужитъ примѣромъ.

Петербургъ 3. сѣчня. Правительство постановило до 1905 р. побудувати коштомъ 118 мил. рублѣвъ залѣзницю зъ Петербурга до Ташкента, що служила бы безпосереднымъ сполученіемъ мѣжъ тими обома мѣстами. — Пѣдъ почетнымъ проводомъ кн. Ольденбургскаго отворено тутъ вчера XI. зѣзѣдъ російскихъ природознавцѣвъ и лѣкарѣвъ.

Софія 3 сѣчня. Криза триває далѣше. Цѣльній кабинетъ держитъ ся солідарно. Каравеловъ жадає розвязанія собрания, але князь Фердинандъ не хоче на те згодитися.

Нью-Йоркъ 3. сѣчня. Президентомъ кубаньской республики выбраній націоналіст Пальма.

Вѣднѣ 4 н. ст. сѣчня. Цѣсаръ принявъ на окремихъ аудієнціяхъ міністрівъ гр. Голуховскаго, Кербера и Вельсбергскаго. — Соимъ ухваливъ резолюцію противъ підвищення податку вѣдъ пива, хотъ бы навѣтъ часть доходу припала на фондъ краєвий. — Міністерство справъ заграничныхъ вѣзвало австро-угорскіхъ представителѣвъ въ Нѣмеччину, Італію, Россію, Сербію, Болгарію и Швайцарію, щобъ предложили свое мѣнене зглядомъ недалекого відновленія цюныхъ и торговельныхъ договорівъ.

Прага 4 сѣчня. На вчерашнѣмъ засѣданіи сойму поставивъ пос. Епінгеръ внесенє въ справѣ змѣны курій выборчихъ, відмѣненя чеськихъ и нѣмечкихъ округівъ выборчихъ, а пос. Бака въ справѣ заведенія безпосередного загального голосованія. При дальшій бюджетовій дискусіи чеській радникъ Калина закидавъ Нѣмцямъ, що кривдять чеській меншости и заявляє, що его партія буде вести беззглядно зъ кождимъ борбу для узаконенія приналежности чеському народу правъ. Кн. Фирстенбергъ зазначає, що вѣрноконституційна больша власнѣсть рада бы всѣ справы трактувати безсторонно. Епінгеръ, членъ нѣмечкої конституційной партіи, не годить ся зъ тимъ, що Чехи дорожого адресу хотять піддержати свои правнодержавній аспіраціи. Здарскій зазначає, именемъ чеськихъ аграріівъ, що они лишь соимъ уважають легальнымъ парламентомъ, управленнымъ стоить на сторожі интересовъ и потребъ цѣлої людности. Пос. Шікеръ не годить ся на нѣякі торги въ справѣ чесько-нѣмечкої угоды и рѣшенє того питання кавалками, лишь бажає, щобъ розвязано цѣльній комітєвъ справѣ угодовихъ, и узавно нѣмечкій языкъ языкомъ державнымъ, бо безъ того нема угоды.

Лізбона 4 сѣчня. Король отворивъ вчера соймъ мовою троновую, въ котрій зазначивъ добрі відносини до заграницѣ, що курса португальскыхъ паперівъ значно піднеслись и які бы реформы були потрібні у внутрѣшній адмистраціи краю.

Мадридъ 4 сѣчня. Мѣжъ правительствомъ а Ватиканомъ прийшло до згоди. Конкордатъ зъ 1851 р. буде и далѣше правосиль-

нымъ, а бюджетъ на вѣроисповѣдній потреби обнижено изъ 48 на 12 мил. песетѣвъ.

Нью-Йоркъ 4 сѣчня. Въ справѣ конфлікту зъ Венеціею телеграфуютъ изъ Караакъ: „Фернандесъ побитый, Ретрі взятый до неволѣ, президентъ Кастро революцію покониавъ“.

Лондонъ 4 сѣчня. Изъ Іоганесбургъ доносятъ, що ген. Бота выславъ до всѣхъ бурскихъ начальниківъ обѣщаніє зъ вѣзваніемъ, щобъ далѣше вели войну; англійскій парламентъ жадає далѣшихъ средствъ на тую цѣль, ему ихъ відмовлять, а тогда войска англійскій мусять самі уступити ся изъ полудневої Африки.

Русины! Помните на руску Бурсу ремісничо-промислову у Львові!

Зъ Дирекціи ц. к. залѣзницъ державныхъ

Піанічно-нѣмечко-полуднево-західно-російскій рухъ граничний. — З днем 1 сѣчня 1902 входить в житє додатокъ I. до тарифи часть II, зшитокъ I.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На фондъ для закупки друкарнѣ для нашихъ колоністовъ въ Паранѣ и на кошту выслания священниковъ и учительствъ до Бразиліи аложили: Райтвскій Русинъ (зъ допискою: „Пересылаю свои дробны ленту збрану при товарищескихъ сходкахъ. Извѣстка она, але бо и насѣ не богато“); 10 К, крѣ. д-ръ Пв. Гробельскій, крилошанинъ въ Станиславѣ 5 К. (зъ допискою: „Въ справѣ друкарнѣ для Параны думаю, що найліпше и то чинъ скорше звернути ся де вѣсно-рускої публіки черезъ нашъ часописъ а ширѣ, хотѣвъ дробній ленту [Такъ и стало ся]. Буде се гарний, „даръ любви“ для братівъ „Нової Руси“ вѣдъ „Старої Руси“); о. Мх. Олександровъ въ Суховолі 12 К, а 8 К, зъ складки въ церквѣ; и. С. Британтъ секретарь „Дибетра“ 5 К, и. Ив. Бачинскій касієръ „Дибетра“ 3 К, п. К. Роздунскій 1 К, о. Семихъ 1 К, д-ръ А. М. 1 К, п. Луцкѣ 40 с, и. Сивулякъ 20 с, зъ пушки въ „Дибетрѣ“ 670 К, разомъ 44 К, 67 с. Кѣшту тогу якъ и 50 К, вѣдъ „Дибетра“ ушито въ „Дибетрѣ“ на книжочку вкладову ч. 1799. — Комітетъ.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктівъ.

3 н. ст. Сѣчня 1902.

[Цѣна подана въ коронѣхъ за 50 кілограммѣвъ.]

Львовѣ: Пшеница стара 790 до 705 пшеница нова — до —, жито старе 655 до 670, жито нове — до —, овесъ старый 640 до 670, овесъ новы — до —, ячмінь пашенный 565 до 580, ячмінь броварный 640 до 690, горохъ пашенный 740 до 790, до вареня 865 до 1090, вика 625 до 665, насѣныя льняныя — до —, насѣныя коношныя — до —, бѣбѣ — до —, бѣбѣ 565 до 590, гречка 625 до 650, конюшина червова 4350 до 650, конюшина бѣла 4750 до 650, конюшина шведска 40 — до 650, кукурудза стара — до —, кукурудза нова 575 до 590, рѣпакъ — до —, хмѣль старый — до —, хмѣль новыи за 56 кіло — до —, оковита готова за 10.000 літрѣвъ 8435 до 8480, на термінъ — до —.

КУПУЙТЕ лише „Переписный“ листокъ зъ Колѣдою на р. 1901! Він містить в собі принагідну колѣду зъ желаніями Свѣтъ и Нового Року! Коштує всего 10 сотиків! Чистий дохідъ призначений на заповоговий фондъ рускої академічної молодіжи. — „Переписный“ листокъ зъ колѣдою на р. 19014 можъ набути у всѣхъ складахъ „Народной Торговлі“.

Приготовляє до іспитівъ, ригорозѣвъ правничихъ въ языцѣ нѣмечкѣмъ або польскѣмъ, Відомѣсть: Д-ръ Розенбаумъ, Браєрѣвска 6. 678 з-8

Женщина зъ высшимъ образованіемъ пошукує ц. к. урядника на станцію. Ласкавыя оферты подѣ „Звѣч“ 28 poste rest Львовѣ. 8-3

!! Мідъ пчѣльній !!

правдивий, за що ручить ся, в 5 клг. блишанкахъ по 6 корон оплатно выслася за почтовою посылкатою

І. МЕНЧЕР в Минулинцяхъ.

ЗНАМЕНИТЫЙ
КОНЯКЪ
фляшка 2 зр.
порукає ТОРГОВЛЯ
КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА
наслѣдники
ЛВВВ. 63110-0

Русины! Помните на Дѣмъ Товариства „Зора“ у Львові!

Надоболане.

Вн. III. І. Найбергер і С-ка. Склад машинъ різникихъ у Львові ул. Городецька ч. 53.
З на, желанихъ мені выма: сѣкарні, ручної молотилки і млинка а цѣлѣмъ водо олений. — Палазі д. 2 / 2 1901. 3 позначкає ко. І. Стоякъ зл. р. гробѣщ.

Вн. III. І. Найбергер і С-ка. Склад машинъ різникихъ у Львові ул. Городецька ч. 53.
На жадає стѣдую, що выслана у кісе перд 12 роками три-нѣжева сѣкарня „New Model“ досі єсть знаменита и не потребувала найменшій изправл, хочъ буда щоденно уживана і єсудѣмъ вѣдопачувана. Перші ножи тривала місьцѣ літ, между прого Ваш товар кождому яко найліпшій пошучати. Такожъ молотильна куплена у Васъ перд трема роками відволає мене цѣлѣкомъ, молотить чисто і легко а щідро. Дякую вамъ сердечно за такъ наменитый товар і прошу прислати мені мляко до чиченя абъ жа. — Наволъ дня 10 грудня 1901, Семенъ Мулякъ грудъ гоєн. 420 1-3

Поважаний Р. Т. Публіцѣ порукає ся ново-заложеноу
Реставрацію і Иварію
сполучену зъ команатами до свѣдѣвъ
Каварію і Молочарню
під сѣмволомъ Peinia
Кароля Нетушіля
у Львові при улиці Жовнівскій ч. 65,
аразъ за залѣзничою рыноу. — Трамвайскій перестанокъ. Услуга вѣрѣвна. — Ціна дуже пристоупн.

Уважають на сей **КОРОКЪ!**
31 4-05

реставраціи **НАТУЛЫ ТЕПФЕРЪ**, улица Трибуна 12. 12 дозъ власныхъ, можна достати щоденно зъ о годнѣ 8-ой рано горячѣ анѣдама.

ЦѢНИКЪ.

Почина въпросъ зъ наукою	10-кр.
Сѣмѣй аґенъ	12
Флячки	12
Лѣж-а тогата въ хрѣмѣ	10
Новомо въ хрѣмѣ	9
Рѣжѣвъ	10
Обѣдъ зъ абажамѣхъ	40

Особій напистки въ найліпшихъ родахъ по най умѣрѣйшій цѣнахъ; для повѣстои, що походять зъ новѣ реставраціи, даю відображѣнныя марка. — Найліпшій вина по найдешевшій цѣнахъ починає вѣдъ 40 вр. літра.

По театръ вѣо сѣмѣжъ, въ видѣний зѣмѣръ сѣмѣжъ и на нѣмѣвъ зѣмѣмѣрѣвъ вѣмѣжъ.

9 338-7 Зъ вымѣномъ поважамѣтъ

НАТУЛА ТЕПФЕРЪ.

КОПЕРНИЦКІЙ и СЫНЪ
Оптики и Механики у Львові площа Галицка ч. 1. противъ Банку Гипотечного на плагиціяхъ площа, Галицка

порукає въ великомъ выборѣ и по цѣнахъ найдешевшій окуляры, цѣкеры, альбометы, бинокль, далекониды, барометры, термометры, микроскопы, лупы, комансы, райсѣдѣгѣ, тасѣмъ мѣричѣ, пѣны, лібѣлѣ, манометры и т. п.
Урядженє давѣнѣвъ электричѣныхъ.
Всѣмъ изпавѣка полагоджуютъ ся якъ дай-скорше и найдешевше. 4183

Фронтовѣ мешкане
на II. поверѣ, складающе ся зъ 3 комнатъ, кухні и приналежностей в домѣ ч. 7 при Підвалю від 15 сѣчня 1902 до вѣнѣмѣу. Вода в кухні. Влизну вѣсть дає Канцеларія „Прѣсвѣтъ“, Ринокъ ч. 10 на I. поверѣ.

Для канарків гарцѣнскихъ, рѣпакъ лізілѣвъ, канар, свѣс-лушечный, клг. 40 вр. порукає склад насѣны **Антонія Климо-вича** і Сина у Львові площа Галицка ч. 14. 42 1-64

FENIX-PICCOLO
інструментъ о сталевихъ голосѣхъ и металевихъ нотахъ, досить голосный і до танцю, лише у мене по 8 зр., нота по 30 кр.
ЦИТРИ до грана безъ всякой науки продаю вже від 6 зр. Сѣрпикъ, флетъ, кларнетъ, трубка, фелѣгаторъ, гітара і цитра, якъ тасѣмъ всякі наші, які лиш існують інструменты, продаю дешевше якъ заграничні фірмы.
Ю. КАПРАЛКЪ
побіч „НАРОДНОГО ДОМУ“
Цинникъ даромъ. 620 8-6

НА СВЯТА!

Порукає свій великій выборъ музичныхъ инструментѣвъ якъ и граючихъ забавокъ для дѣтей по бавно низькихъ цѣнахъ.
И. БОДЕНШТАЙНЪ, ул. Кароля Людвика ч. 31.

ВАРСТАТИ:

Водопроводи,
Кальорифери, Освітлене.
Каналізація.
Вентиляція.
ЛАЗЕНКИ.
[Шарні і сушарні.
Апарати десінфекційні
і т. д. і т. д.

Ф. РИХНОВСКИЙ

І СПІЛКА

БЮРО ТЕХНІЧНЕ

Улаження Заведень
купельних і фабричних.

Виключне заступство
Моторів „Отто“
Лянґена і Вольфа
сталих і переносних до
газу, бензину і спир-
тусу.

ПАСАЖЬ ГАВСМАНА
І. ЛЬВІВСЬКЕ
Photo-Plasticon
(46 разів преміоване.)
Від 5 до 11 до побачення:
Вигідна вандрівка через цю
каву м'єста
Туринь і Медіолань.
Вступ 10 кр. 53

Нечувано
дешева ціна.
Більш порцеляновий
сервіс на 6 осіб (30 шт.)
лише 5 зр. 30 кр.
на 12 осіб (60 шт.)
лише 10 зр. 30 кр.
Сервіс з декора-
цією з цвєты на 6

осіб (30 штук) 8-90. на 12 осіб 15 зр. 70 кр. і 17 зр. 50 кр.
Віда плоска тарілка 12 кр., глибока 14 кр., десертна 9 кр. Сер-
віс для чаш на 6 осіб лише 2 зр. 30 кр. — Одна пара філі-
жанок 22 кр. — Сервіс до чорної кави на 6 осіб 7 зр. —
Одна пара філіжанок 20 кр. — Склянка до води 5 кр., з ма-
тровою полоскою 6 кр. — Скляний сервіс на 12 осіб (3 шту-
ки) тільки 7 зр. 20 кр. 579 21—23

КАЗИМІРЬ ЛЕВИЦЬКИЙ

Головний для Галичини склад порцеляни скла і самоварів
Львів, Трибунальна (власний дім).
— Наюстровані цінники высылаю gratis в franco. —

Нафта безпеченства.

Головний склад і Заступство КРАСВОЙ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОЙ И. ВОНДРАЧЕКЪ

Перемышль, ул. Францішканська ч. 34.

Поручає найлучшу незапальну нафту по най-
приступнїйших цїнах, высылає в бль-
ших склїностях для крамниць і торго-
вель за вїдповїдним опустом і ручить за
найретьельнїшу і найточнїйшу доставку.

Піроліна і лїхтарнї піроліновї до ста-
нї, варазом лямпы и вїс инші артикулы
вї обемї освїтленя входячї по якї найде-
шевїших цїнах. 561 8—3

Олива ріпакова, мінеральна і смавило до возів.

Д. И. МАЛЕВСКИЙ

Львів, ул. Вірменська 12

поручає виробляванї у своїй фабрицї

КОРКИ ДО БОЧОК І БУТЕЛЬОК

в лїпшїй якостї від заграничних, як також коркове де-
рево, колеса до меленя шпона, як також підшви і ко-
рочки дамскї. 630 6—6

Дивна новість!

325 штук за 1 зр. 95 кр.

Прегарний годняник з х-
рошим ланцюгом иде точно з
3 рїчї, порукою, величина Laterna
Magica з 10 гарними образами, і
дуже гарна шпилька до краватки
з мїтов, брильянтом, і цїгарна
копїя з орієнт. перїл, неода
женська окраса з лат. замком,
і хоршїй скрїняний нуларес, і
сїет, цїгарниця з бурштаном, і
гарнїтур шпїнок до сорочкї и
машинетов, і сцїзоряк, і прет,
тоалетное зеркала з бїлы склї
з ету, 10 предметів до ужїтку
лїстового, и 200 штук розных
дома потребных предметів. Тї
прецїзїи 320 шт. з годняником,
що самї тї грошї варї, можна
одержати за надбавленїм готівкї
або почтовым побранем 1 зр. 95
кр. в магацинї.

С. КОГАНЕ, Краковъ, Рї852.
За недогодї грошї зверта-
ють ся. 6,5 2—2

Полотна, бїлє столове
рушники, хусточки, дре-
лїх и т. п. власнї виробы
поручає по цїнах умїреных
КРАСВЕ ТОВАРИСТВО ТНАЦНЕ
„ПРЯХА“ зъ Кросна

Замовленї зъ провинцїї просїмо
надїслати до Кросна.

Почта, телеграф и стацїя зе-
лїзницї в мїсцї. — Пробки
и цїнники присїлаемо на жа-
данє даром и оплатно.

Заразом остерїгаемо, щорє-
презентантом нашой єрмы, подо-
рожуючим по Галичинї и Буко-
винї, є П. А. ЛЬОХЕРЪ, а инших
агентів анї похатників не высы-
лаемо. 528 13—2

„Балабанівку“

стару чисту, житну горівку без цукру і анижу
„Балабанівку“

помаранчеву солоджену, природну, без оїїку,

поручає **ТОРГОВЛЯ**

КАРОЛЯ БАЛЛАБАНА, Львів.

634 бї

10—10

Цїлковитом готівки не wymagaє ся.

Підь догїдними услївами

даємь особам, що зь можности
платити, вїс нашї товары на кре-
дит і поручаємь имь давани са-
лоновї, до комнать, стїннї, цер-
ковнї, хїдники, лінолеумь, цєраты,
фїранкы, портєры, кашы на с. олы
и лїжкы, кодры, коцы, матерїи на
меблї и розличнї другї предмети
декораційнї.

Меблї зєлїбнї и деревянї,
товары льнянї и бавовнянї, бїлє,
товары футрїи, конфекцїю мужес-
ку и дамску, и вїс другї артикулы
можемь на желанє спровадити.

На провінцїю высылаемь
платено. — Лїсты до насъ ад-
сылають ся.

Зарядъ вїдєньского магацину

Au Louvre, Львів, ул. Сикстуска ч. 6 (в Па-
баму).

Фїлія въ Перемышлї: ул. Міцкевича ч. 4.

Охорона марка: КОТВИЦА. LINIMENT. CAPSICI COMP.

зъ РІХТЕРА аптеки въ Празї,

узнано загально знаменитым и бль гоучимь нати-
ранємь, по цїнї 80 с., К. 1-40 и К. 2. на складї во вїсїх
аптекахъ.

При купї сего загально улюбленого
средства треба жадати только оригинальныхъ
этикетокъ въ пуделочкахъ зъ нашою охоронною
маркою „Котвица“ зъ Рїхтера аптеки щоби
дїйство одержати оригинальнїй продуктъ.

Рїхтера аптека „Підь Золотымъ Львомъ“

Прага, І. ул. Блїсавєты 5. 615 3—5

Передпослїднїй

Тыждень!

ЛЬОСЫ НА ТЕПЛІ КОМНАТЫ Льосъ по 1 коронї.

поручають: М. Йонаш, Кїць и Штоф, М. Кларфелдъ, Корманъ и Файгенманъ,
Самуєл и Ляндавъ, Вікторъ Хасъ и С-ка, Шелленбергъ и Сынъ,
Сокаль и Лілєнъ, Яковъ Штрогъ. 636 18—2

Головна выграна
коронъ **40.000** вартости

Катраїнерове

и као потреба имь еваку
породицу поже се сна-
кїи даномь вїбнї употреба

Ни једнї брїжљива домаћїца нека
далє не мислїт, да унїе оно
укусно и здраво камено шїе.
Нема мислїтїе додѣтїа као нї
бєлѣ зачєна за каву од шїра, где
је она од лекара забрањена.
Катраїнерова Кнаїфова кавка од слади
само је прѣла у оригиналним пакє-
тїма са аналїтичнїм жїгомъ „Парохъ
Кнаїфъ“ (Pflafer Kneip). Отворено
мєсто или дружицє увїждє кавка
од слади, лїкада нїје
Катраїнер.

При закуплїнї товарівъ просїмо повлїкуватї ся на нашу часопїсь

Выказъ датковъ на фондъ для молодежи академичной, вplyнувшихъ на книжочку Товариства въ кредитъ „Днѣстеръ“ ч. 1800.

(Объясненіе: Квоты поданій въ коронахъ и сотникахъ; „20—“ означае 20 коронъ; „-20“ означае 20 сотиківъ.)

Зъ переносу: 24 610 кор. 01 с. (гляди додатокъ „Дѣла“ ч. 281).

Дня 25. грудня 1901 (дальше).

Ксея Лисинецка уч. Ш. р. лицея. Чернівці 3—, о. Остап Скоморовскій, Ива- чѣвъ гор., жидовъ зъ тарока въ Ивачевъ гор. 4—, о. Темницкій вѣдъ Мар. Реваковичъ, Со- колѣвъ 1—, о. Іосифъ Пелеховичъ, Ванѣвъ, дві- денду зъ удѣлу Союза за рѣкъ 1900, 250, Тадей Галайчукъ, Микуличинъ, складку 57-80 (вѣдъ себе 20—, Магдалины Тіоны 1—, П. Ч. 2—, Зъ акафисту въ Ямнѣ 1-70, Брацтво цер- ковне въ Ямнѣ 4—, Складка въ Микули- чинѣ 6-30, Брацтво церк. въ Микуличинѣ 20—, Іоанна Гаваньска 2—, Церковь въ Ямнѣ, вмѣсто порта —80; Иванъ Татомиръ, Опака, агентъ „Днѣстра“ зъ провізій 3-18; Михаилъ Кравецъ зъ Чернева 2—; о. Бронимъ Алексе- вичъ, Заруде 10—; о. Вол. Утриско, Скварява нова 5—; Дрѣ Донинъ Озаркевичъ, Городекъ, складку 57— (Тов. взаим. кредиту „Помѣчь“ въ Городку 20—, Читальня мѣщанська въ Городку 10—, о. Михаилъ Кузьмичъ въ Городку 2—, А. Лепкій 2—, М. Матковскій 1—, о. С. Вельганъ 5—, Л. Мартовичъ 1—, Гр. Мур- нець 3—, М. Бадаричъ 1—, П. Малець 1—, Иванъ Озаркевичъ 2—, И. Галайкевичъ 2—, Бѣликовска 1—, Монѣбобичева 1—, П. Ру- синъ 2—, вѣдъ въ Городка, о. М. Стрѣльбицкій зъ Каменоброду 1—, Иванъ Филиповичъ зъ Арпшова 2—; о. Іосифъ Машакъ въ Бахирі 10—; Іоанъ Ярославичъ, Райске 10—; о. Северинъ Наконечный, Збаражъ стар. 25—; Денисъ Гарасимовичъ, Львѣвъ 40—; о. Михаилъ Сосенко, Каплинѣвъ 20—; о. Левъ Санюцкій, Мякишъ новий 6—; о. Павло Ка- минскій, сотр. Посѣчы 5—; о. Николай Ясе- ницкій, Попель 10—; о. А. О. Федоровичъ, Бахѣвъ 4—; о. Іоанъ Кочержукъ, Горожанка, складка 25— (вѣдъ о. Омеляна и Антонини Билинкевичѣвъ зъ Дрищева 14—, Ольги Билин- кевичѣвною, Волчківѣвъ 6—, о. Іоана Кочер- жука, Горожанка 5—); о. К. Малишевскій, Грима- ловъ, складку 26— (вѣдъ себе 10—, Антона Нивиньского 6—, Василя Марцинюка 5—, Каро- ля Хоминьского 5—); о. Іоанъ Рыбачевскій, По- демщина 10—; о. Іоанъ Карановичъ за громаду Миколаѣвъ коло Бродѣвъ 10—; Брацтво цер- ковне, Шегинѣвъ 6—; о. Іоанъ Косоноцкій, За- лѣска воля 6—; дрѣ Левъ Косаць, Львѣвъ 100—; о. Василь Чернецкій, Дикѣвъ старый 10—; о. Никола Гарасимовичъ, Бѣлявѣвъ 10—; о. Иванъ Карпевичъ, Куликѣвъ, складку въ домѣ п. Д. 6—; Константинъ Грушкевичъ, Ку- ликѣвъ 20—; Амвросій Кадайскій, Делява, складку 6— (вѣдъ Антонія Габлинського, секр. гром. Водичѣвъ 2—, Іоана Злочовского зъ Де- лявы 2—, о. Амвросія Кадайского, Делява 2—); Яковъ Борковскій, Высоцко ниж. 5—; Мартинъ Вербицкій, Мосты вел. 50—; о. Сте- фанъ Валявскій, Лисецъ старый 10—; Воло- димиръ Левчикъ, Иванѣвка 10—; о. Іоанъ Глодзинскій, Руда, складку 22-40 (Брацтво въ Рудѣ 4—, Громада въ Рудѣ 6-35, Брацтво въ Ясениці рус. 8-05); о. Іоанъ Навроцкій, Голочѣ, складка на довѣрочныхъ Зборахъ въ Подгай- цяхъ въ справѣ университета 20-26; о. Андрей Стрѣльчикъ, Тысьменця, зъ соборного акафи- сту збраний въ церквѣ „Кокорою“ 9-22; Гануся Гарасимовичѣвна, Терпилѣвка, збѣрка вѣдъ го- стей на празнику въ Терпилѣвѣвъ 16-33; дрѣ Василь Павлюкъ, Радеховъ, складку на праз- нику у о. Давидовича въ Радеховѣ 11-33; о. Антонъ Туркевичъ, Оришківѣвъ, складку 55-96 (вѣдъ себе 10—, Елены Туркевичъ, Оришківѣвъ, 10—, А. В. 10—, дра Івана Петшицкого, зъ Америки 10—, Ольги Кульчицкой —70, зъ за- бавы 3-60, слѣпецъ-жебракъ —50, громадяне въ Оришківѣвахъ 11-14); дрѣ Конкольникъ, Станиславѣвъ 20—; о. Теофілъ Дейницкій, Бортевъ, вѣдъ себе 5—, М. Д. 2—, разомъ 7—; Для акад. молод. безъ розличія партій на вкл. книж. ч. 1800 о. Теодоръ Сахно, Лаго- довъ, складку 12-26 (вѣдъ себе 4—, зъ собор- ного акафисту вѣдъ парохіянъ 8-26); о. Николай Руденскій, Бая Березѣвъ, складка для про- гнанныхъ богословѣвъ 13—; о. А. Грибъ Бер- линъ, вѣдъ себе и парохіянъ 8—; о. Антоній Дмитрашъ, завѣд. прих. Мышинъ, вѣдъ себе 2—, Емилія Дмитрашева 2—, Громадяне Мышина 11-46, М и Ю. К. —54, разомъ 16—; рѣшта того дня 796-44.

Дня 26. грудня 1901.

Дрѣ Олекса Кульчицкій, Коломыя 20—; Вѣдъ о. Смольницкого зъ Глубокого и о. Бѣ-

линкевича зъ Раковця 8—; В. Бережанскій, Перемишляны, складку Читальнѣ Просвѣты въ Перемишлянахъ, на руки Н. Трофимака 32-30; Дрѣ А. Віссенбертъ, ц. к. нотаръ, Янівъ, зъ допискою: „Слава народови, который має таку молодѣжь“ 10—; о. Ю. Левицкій, сотруд. Лисичѣвъ, складку 10— (вѣдъ себе 5—, вѣдъ членѣвъ Читальнѣ 5—, зъ допискою „сѣбло, выгревало, терпѣливо а побѣда певна“); Т. Дуткевичъ, Цѣшки вѣдъ парохіянъ 10—; о. Ал. Лебедовичъ, Монастирь 5—; о. Г. Содомора, Новосѣлки Кутъ, складку 12— (вѣдъ себе 6—, складка парохіянъ 6—); К. Караѣвска, Львѣвъ 40—; Дрѣ Жуковскій, Станиславѣвъ 10—; о. И. Матковскій, Свидова, вѣдъ себе 13—, вѣдъ парохіянъ 27—, ра- зомъ 40—; В. Яворска, Колодрѣвка 5—, разомъ того дня 202-30.

Дня 27. грудня 1901.

Дрѣ Озаркевичъ складку у Брайтмаера 4-70; Данило Шевчукъ, Грядя 5—; А. Сквар- чинскій, Ицканы, случайна збѣрка 3—; Укра- инецъ етаниславскою гімназіи 20—; Стеф. Левицка, Княжѣвске, для богословѣвъ збѣрку на св. Николая у о. Левичкого въ Сливкахъ 22—; о. Іоанъ и Теодора Березинскій, Пере- волочна 10—; разомъ того дня 64-70.

Дня 28 грудня 1901.

Дрѣ Левъ Воввѣдка, Кіцмань 40—; о. Иванъ Каратинцкій, Довге 3—; о. Волод. Кар- хуть, Марківѣвъ, складку 11-10, (вѣдъ себе 2—; п-вы Кл. Долinsky 1—, Ив. Буртка Федо- рового 1—, И. Костюка 1—, Мих. Михайлю- ка 1—, Вас. Куриляка 1—, С. Васильюка —40, Гр. Торбяка 1—, дробными датками 2-70); ученицъ руского Института для дѣвчатъ въ Перемишлѣ 250—. Попередно зложили учени- цѣ тогожъ Института 150—, котрий надбѣлавъ господаръ Института Ив. Матковскій 12 грудня с. р. Въ той способъ зложили перемишльскій Ин- ститутки дотеперъ суму 400—. При послѣдній посылцѣ в така дописка: „На св. Николая отримали мы вѣдъ нашего Доброго Батька-По- кровителя, Пресвященнаго Епископа Чеховича на даруночки. Маліи нашіи товаришки тѣшили ся цукорками и пр. Старшій радѣли, що могли, припадаючи на насъ лепту, вразъ зъ добровѣль- ною складкою кинути до Народной Скарбони. Приймѣте се вѣдъ насъ, вѣрній Сыны Церкви и Невѣнки-Украины“. о. А. Корытко, Богатківѣвъ, складку 71-20, (датки селянъ: Иванъ Чикета 2—, Дмитро Шведъ 2—, Иванъ Провишникъ 2—, Ив. Мударъ 2—, Текля Антонѣвъ 2—, Ксенька Довганьска 1—, Е. Мударъ 1—, К. Барківѣвъ 1—, Василь Курчакъ 1—, Текля Чикета 1—, Вас. Якамець 1—, Павло Гулька 1—, Демко Стахурскій 1—, Вас. Войко 1—, Тимко Гуме- нюкъ 1—, Прокіпъ Чикета 1—, Ив. Крись- ковъ 1—, Гр. Антоновѣвъ 1—, Федъ Содомора 2—, Дмитро Фараонъ 1—, Бартко Шулякъ 1—, Демко Москаль 1—, Захарко Хмуровичъ 1—, дробными датками 32-20, о. Алекс. Ко- рытко 4—, п-нѣ Валерія Корытко 4—, п-на Галия Корытко 2—); Юліанъ Зубрицкій, Яхторѣвъ 10—; о. Емилъ Тарнавскій, Ба- рылѣвъ 20—; о. Емануїль Свѣчинскій, Па- цыківѣвъ 5—, Ольга Свѣчиньска 3—, Омелько Свѣчинскій 1—, Маруся Свѣчиньска 1—, ра- зомъ 10—; о. Левъ Тиховскій, Молошківѣвъ 10—; о. Іоанъ Товарицкій, Цостолѣвъ 3—; о. Василь и Ізабѣля Смицнискій, Розбѣръ окр. 5—; Урядъ парох. въ Серафинѣвахъ вѣдъ гро- мады и священниковъ въ Серафинѣвахъ 30—; о. Василь Глѣбовицкій, Жуковъ, збѣрку на празнику на св. Николая: „Славній Громадѣ академичній на трудъ великій, на путь дале- ку“, 30—; о. Е. В. Кузьма, Чепель, датки збѣ- раний въ дни св. Николая на празнику въ домѣ о. Кузьмы паннами Ириною Пелехатою и К. Витошиньскою 7—; о. Порфірій Важанскій, Сороки к. Львѣва 10—; о. В. Твардѣвичъ, Дмитровичъ 20—; Товариство рускихъ жен- щинъ въ Станиславѣвъ 10—; о. Мих. Янке- вичъ в его парохіане въ Короснѣ 14—; о. Ва- силь и Юлія Кузьмичъ, Пѣсочна 10—, зъ доп. „Щастъ Боже молодымъ героямъ, за ихъ по- чинкомъ встане уся руско-украинська земля, якъ ще ніколи не вставала!“ о. Іоанъ Мель- никъ, Береги 6—, вѣдъ парохіянъ при акафи- стѣ въ церквѣ 6-84; П. Миянко, Гребенѣвъ, вѣдъ себе и парохіянъ 13-16; о. Летнякъ Ма- терѣвъ 1—; Коморовскій Волод. Тернопѣль, складку 6— (Jan Pieniążkiewicz 1—, Scharl- spitz 1—, Бачинскій 1—, Schraunstätter 1—, Т. Крохмальницкій 1—, Sternschuss 1—); о. А. Заячківскій, Збаражъ, складку 32—, (вѣдъ

себе 10—, Ковдрата Кальбы 10—, Т. Заяч- ковского 1—, Луки Гуры 4—, Андруха Шин- тельского, Залуже 1—, Костя Редчука 2—, Илья Крука селян. зб. Стрыбківъ 1—, Ив. Ко- былянского 1—, Стефана Зарубиньского —20, Яремка —40, С. Уричуна —20, Мих. Чупруна —40, Павла Лособѣя —40, Д. Бучака —10, Адамовича —10, Н. Н. —20), о. М. Залѣтачъ въ Жовтанцяхъ, складку 80-30, (вѣдъ себе 10—, старшого брацтва въ Жовт. 24—, молод- шого брацтва въ Жовт. 20—, зъ загальною складки въ церквѣ 26—, дробными датками —30), Урядъ парохіальний въ Залѣсѣ, склад- ку 31— (вѣдъ парохіянъ 27—, родины о. Івана Негребецкого 4—), п-нѣ Константина Малицка, Галичъ, складку 100— (Ол. Малицка 2—, К. Млодзяновска 2—, М. Павляшинъ 2—, Иванъ Крижановскій 2—, И. Гвоздьовскій 2—, Т. Гарасимовичъ 2—, Н. Сеїнъ 2—, Сп. Пуниц- кій 2—, дрѣ Партицкій, Станиславѣвъ 2—, И. Оберлендеръ 2—, Ланцкій 2—, дрѣ В. Сло- невскій 5—, Л. Гоцкій 5—, Ав. Мусаковскій 5—, дрѣ Литинскій 5—, Марк. Попель 4—, о. И. Романюкъ 4—, дрѣ Понасъ зб. Стани- славова 4—, Т. Нѣжиньска —40, Ив. Бать —40, А. Яновичева —60, Н. Н. —60, Ю. Ур- сулова —50, Ив. Левицкій —50, Вол. Юрке- вичъ —20, Р. Юркевичева —20, Ан. Кузлякъ —20, М. Пасюкъ —20, Т. Ляшкевичъ —20, о. Н. Виницкій 6—, К. Малицка 6—, Т. Скрентовичева 1—, А. Стебновскій 1—, А. Маслякъ 1—, Ив. Скрентовичъ 1—, Р. Ткач- кевичъ 1—, Ел. Ткачквичева 1—, В. Рома- нюкъ 1—, П. Сеїнъ 1—, В. Васильковскій 1—, Г. Пашинскій 1—, Ев. Иванкевичъ 1—, М. Сеїнъ 1—, Ю. Попель 1—, И. Урсулъ 1—, А. Легитъ 1—, Ив. Юркевичъ 1—, Ю. Яновичъ 1—, В. Яновичъ 1—, Н. Яновичъ 1—, М. Заседволя 1—, Ан. Надорожний 1—, Теоф. Попель 1—, Ив. Тарнавскій 1—, Т. Конопя- цкій 1—, Ив. Стоповскій 1—, П. Ольшанецкій 1—, и 3— безъ поданія имени), о. Стефанъ Козбуръ, Береги гѣрні 5—, о. Бронимъ Мо- равскій, Криве, 10—, Разомъ того дня 835-60 К.

Дня 29. грудня 1901.

О. Темницкій вѣдъ Як. Цапа, зъ Ябло- нова 4—; о. Данило Таначкевичъ, Закомаръ 3—; Теодора и Микола Дерлиця, Витвиця 10—; Изидор Рудницкій, Войнилѣвъ 2—; Галя Мылдовска, Росохачъ 10—; о. Іоанъ Онуцкій, Попельники 10—; о. деканъ Мих. Заревичъ, Роживѣвъ 10—; о. Иванъ Дидыкъ въ Нараѣвъ, складку 10—, (вѣдъ себе 4-50, вѣдъ Читальнѣ „Просвѣты“ въ Нараѣвъ 5-50); о. Мих. Кручковскій, складку вѣдъ парохіянъ Нагачева 12—; о. Мих. Виницкій, Новосѣл- ка-Ленчъ, зъ скарбони церковной Теосарѣвки и акаф. собор. 16-64; о. Евгений Горницкій, Рава руска, складку 30—, (вѣдъ себе 20—, вѣдъ о. Вас. Плешкевича зъ Верхраты 10—); о. Мих. Реваковичъ, Волосянка 20—; В. Мар- тинківѣвъ, Сколе, складку 4—, (вѣдъ о. Мих. Реваковича 1—, о. И. Хованки 2—, о. А. Ду- чаковского 1—); о. Евгений Левчикъ, въ Хом- чинѣ 4—, Разомъ того дня 145-64 К.

Дня 30 грудня 1901.

Симеонъ Поповичъ, Миклашѣвъ, вѣдъ Чи- тальнѣ „Просвѣты“ въ Миклашѣвъ: „Жертвъ польскою гакатъ“ 40—; о. Николай Мацо- ракъ, Тростянець, складку 7—, (вѣдъ себе 2—, о. Жолевича зъ Курникъ 2—, о. На- сальского зъ Яворова 1—, Н. Корончевского зъ Курникъ 1—, В. Волошиньского зъ Вер- бивѣ 1—); о. В. Деманчукъ въ Хлопѣвъ 4—; о. Романъ Осьмакъ, Тудорковичъ, вѣдъ себе и парохіянъ 20—; о. Іосифъ Кур- мановичъ, Новосѣлки 5—; о. Василь По- пель въ Видновѣ, складку 12-32, (вѣдъ себе 5—, Вѣры Шпитковнон 2—, Надѣ Шпитков- нои 2—, дробну збѣрку п. Турина, дир. Тор- говлѣ въ Снятинѣ 4-32); о. Францъ Скуль- скій, Садки 20—; о. Иванъ Рогужинскій, Шешоры, складку 8-68, (вѣдъ селянина Василя Федорчука 1—, вѣдъ парохіянъ въ Шешо- рахъ 7-68); о. Орестъ Кисѣлевскій, Незвиска, складку 18—, (на поминкахъ въ Незвискахъ вѣдъ о. К. Ткачквича зъ Жабокрукъ 6—, на тыхъ самыхъ дробну складку 8—, вѣдъ себе податокъ народный за сѣчень 4—); о. Петро Гарухъ сотр. въ Сушинѣ и Мануся Гарухъ 5—; о. Мвронъ Лѣщинскій, Лятачъ 2—; Гр. кат. прихѣдъ въ Залѣсѣхъ старыхъ, склад- ку 14—, (Гр. кат. прихѣдъ 10—, Изидоръ Че- ховичъ 1—, Василь Пиговичъ 1—, Антонъ Алдыкевичъ 1—, Павло Беркета 1—). Разомъ того дня 156— К.

Дня 31. грудня 1901.

О. Др. Микола Конрадъ, катехизъ въ Золочеві, дальшу складку молоденького руского покоління 740; Адольфа Гравовеньска, Долна 20— (датокъ за грудень 10— и за сѣчень 10—); о. Амвросій Рыбакъ, Утѣховичъ зб скарбони церковной въ Жидовичахъ 4—; о. Кирилъ Фацевичъ, Стрѣлиса новій, складка 13— (вѣдь дра Гриневича 5—, вѣдь Н. Н. 2—, вѣдь купця Кадайского 2—, вѣдь Н. Н. 1—, вѣдь Н. Н. 2—, вѣдь Н. М. 1—); В. Проскурницькій за сѣчень 4—; члены Читальнѣ въ Якимчивахъ 920; Філаретъ Соневицкій, Тернопіль 2—; Андрей Шеліа, Шашковецъ 2—; о. В. Кондракцій, Судова Вишня, складка 20— (вѣдь себе 10—, вѣдь Анелъ Мазиневича 4—, вѣдь дѣтей Дениса, Гентъ и Любки Кондраквичъ мѣсто деревця рѣздвяного 6—); о. Т. Кеквишъ, Дусановъ вѣдь себе и парохіанъ 20—; о. Емиліанъ Лопушанскій, Медуха, складка 3739 (вѣдь себе 230, вѣдь А. Маркевича 208, вѣдь членовъ Читальнѣ: Гаврила Вѣтовского 1—, Микити Вѣтовского 104, вѣдь Дмитра Вѣтовского Іосифового —50, вѣдь Петра, Антона, Павлика, Осипа Вѣтовскихъ, Ивана, Костя, Іосифа Ярицкихъ, Касьяна Фацевича, Г. Зѣника, С. Соколовского Г. Сабадаха, П. Ленка, по —40, вѣдь Якимъ, Андрея, Данила, Матвія, Михайла, Олексъ Вѣтовскихъ, А. Ярицков, В. Цѣвкв, М. Цѣвкв, Ф. Багрія, Д. Ромашки, Г. Ткачука, М. Дейнеги, В. и А. Цѣвковъ, по —20, вѣдь А. Рудого —30, вѣдь Ю. Ярицков —10, вѣдь П. Ярицков —4, вѣдь Николи Вѣтовского 104, вѣдь парохіанъ 2119 зб допискою „Нашимъ славнымъ Братямъ-Борцямъ за смѣлу борбу о потоптаніи и на кождѣмъ кроцѣ ігнорованіи права Руса Украйны!“); Брильнѣскій, Львѣвъ, Синетуска 38, 100—; Михайло Лаврукъ, Іспасъ 4—; Людомирко Пѣдлашецкій, Гладшівъ 4—; Лідія Оноферівна, Голешівъ 10—; Іосифъ Данилюкъ, Львѣвъ 1—; Ілія Цюманъ, Львѣвъ —50; о. Д. Розлуцкій вѣдь Ивана Бурки селянина зб Жолчева 2—; Остапъ Гаврилинъ, Угрюнівъ середній 1—, разомъ того дня 26149.

Дня 1. сѣчня 1902.

О. Левъ Волянскій, Воля яс. 10—; о. Григорій Чвартацкій, Печенія 1—; о. Іоанъ Головкевичъ, Спасъ 10—; Др. Зиновій Левіцкій, Коломыя 10—; о. Іосифъ Заремба, Теплицъ 5—; Волод. Яновичъ въ Луцѣ 10—; Руска Бесѣда въ Тернополі 304; Др. Дроздовскій, Нове село, за сѣчень 5—; Парафіанъ зб Шнирова 410; Гр. Пытляръ, Броды, І. рята 5—; о. Володимиръ Петрушевичъ, Калущъ, въ мѣсто желанія веселыхъ святъ и нового року, вѣдь себе и парохіанъ 40—; о. Збудовскій, Зубрець, рату за сѣчень 10—; о. Омелянъ Чайковскій, Глубочокъ великій 18—; о. Е. Гарасимовичъ, Прибѣвъ, вѣдь парохіанъ для героївъ-академіковъ 1237; о. В. Небиловець, Перегиньско, рату за сѣчень 6—; о. Юліанъ Охримовичъ, Сенечѣвъ, складку 20— (вѣдь себе 10—, Дра В. Охримовича 10—); И. Слезакъ, Станиславъ 10—; Читальня „Просвѣтъ“ въ Комарнѣ, въ мѣсто вѣнца на могилу бл. п. Михайла Прухницького, свого основателя и догголтного головы 10—; о. Михайлъ Парбожко, Ульвѣвъ на коляду для молодыхъ борцівъ 10— (вѣдь себе 5—, вѣдь брацтва церк. 5—); о. Мих. Царъ, Мавковичъ 10 прим. „Агарный процесъ у Добростанахъ“ Адрияна по 1 кор. розпродано 10—; Володимиръ Дидицьскій, Львѣвъ 20—; Др. Стефанъ Юрикъ, Львѣвъ 10—; Вп. Горукъ вѣдь Редакціи „Руслана“ зббраній жертвы 126—82 (була въ „Русланѣ“ оголошеній); зб пушки въ „Дивстрѣ“ 616; Л. К., Львѣвъ 10—; А. М., Львѣвъ 10—; Персональ „Дивстра“: Сидоръ Бриттанъ 21—, Климъ Волянскій 4—, Осипъ Кузьмичъ 2—, Иванъ Алексевичъ 2—, Павло Шеремета 2—, Александръ Серончиковскій 2—, Іосифъ Максимовичъ 2—, Ярославъ Нивжанковскій 2—, Ілько Пакъ 1—, Ілія Дачокъ 1—, Брониславъ Гулевичъ 1—, Лазаръ Паньковъ 2—, Иванъ Бачинскій 2—, Зиновій Сушко 2—, Денисъ Кучика 1—, Стефанъ Лотоцкій 120. Разомъ того дня 44069 К.

Дня 2. сѣчня 1902.

О. Василь Новицкій, Новоселца 2—; И. Билнєвичъ, Звенигородъ 20—; о. Сидоръ Зельскій, Милатинъ стар. 3— за сѣчень; о. А. Целевичъ, Лозина, складку 7— (вѣдь себе 3—; о. Вол. Мармаша 2—, Блены Целевичъ 2—); о. Иванъ Попель, Довгополе, за сѣчень 20—; Лесько Олехѣвъ, Калыникѣвъ, агентъ „Дивстра“ 2—, зб желаніемъ, щоби кождий агентъ давъ такъ само; о. Северинъ Наконечный, Збаражъ ст. за сѣчень 2—; о. Мих. Бачинскій, Григорѣвъ, складку 18— (вѣдь парохіанъ Григорова зб соборн. акаф. 11—, вѣдь парохіанъ Черемхова зб соб. акаф. 7—); о. Иванъ Заяць въ Хмѣлі 6—; о. Андрей Чарнецкій, Нисницъ, складку 17940 (вѣдь себе 10—, п-нѣ Камилъ Чарнецков 10—, вѣдь селянъ: Северина Величка 6—, Данила Бучка 2—, Пилипа Пирога, Марія Колтунюкъ 2—, Ілька Сушакъ 3—, Петра Вадрица 1—, Стефана Ващука 2—, Ва-

спля Грива 3—, Якимъ Федины 2—, Леська Грива 8—, Ивана Куречки 3—, Іосифа Павленюка 2—, Янка Короля 4—, Сильвестра Федейка 2—, Луця Рогуль 4—, Маханька Грива 4—, Костя Новосада 2—, Филемона Медведя 3—, Ядка Грива 2—, Варвары Гривай 3—, Дачка Пирога 5—, Василя Куречки 6—, Ядка Новосада 320, Ксєвья Тимчукъ 120, Теклѣ Кичуть 2—, Николая Грива 3—, Петра Тивонюка 2—, Ядка Колтунака 6—, Павла Андрѣевича 1—, Агафін Гнатюкъ 3—, Николы Труша 2—, Михайла Хомы 2—, Власа Зѣвчука 4—, Павла Куречки 3—, Василя Грива 2—, Николая Грива 2—, Ивана Юрчука 3—, Ивана Труша 1—, Марія Пирогъ 1—, Тимка Сушакъ 1—, Дачка Дачюка 5—, Василя Дачюка 3—, Ивана Михайчука 3—, Павла Пирога 4—, Кароля Каминьского 2—, Семена Поповича 4—, Емиліана Назаря 3—, Теодора Михайчука 2—; Матвій Бриковичъ, мѣщанинъ Тернопіль 10—; о. Александръ Левіцкій, Олесько 10—; о. Калимонъ, Калыникѣвъ, складку 5— (вѣдь Манушъ Новаковъ 2—, Евгеніи Калимонѣвон 3—); Емилія Долыницка, Оломунецъ 10—, Иванъ Долыницкій, Оломунецъ 20—; Др. Ярославъ Кулачковскій за сѣчень 10—; Атаназъ Заячѣвскій за сѣчень 10—; зб Квєза Украйны на потреби студенства, що покинуло львѣвскій университетъ (100 руб.) 253—; о. Теодозій Лєжогубскій, Львѣвъ за сѣчень 10—; о. Проскурницькій, Бабинцѣ 2—; Родина п. Шанковскихъ, мѣсто вѣнца на домовину бл. п. Іоана Шанковского ц. к. сов. апеляційного, зложили на рѣчь сєцєсіоністовъ академіковъ 60—; п-нѣ Ярослава Зельска, Милатинъ ст. 3—; п-нѣ Юлія Зельска 1—; п-на Зофія Зельска учениця гімназ. 1—; п-на Костя Зельска учен. гімна. 1—, разомъ того дня 69930.

Дня 3. сѣчня 1902.

Інна Кордубівна, Бережаны, складку 100— (зб льотеріи фавтовъ на ту цѣль въ Бережанахъ устроено 81—, вѣдь рускоп Бережаньскон Бєсѣды 10—, вѣдь Олексъ Танячкєвича 7—, вѣдь Сембратовича 2—), о. Михайлъ Фенякъ, Торчиновичъ 3—, о. Михайлъ Бобовникъ, Оброшинъ 5—, о. Якимовичъ, Бринь 4—, Зубрицкій Перемишль 20—, о. Николай Демчицьскій, Сновичъ 4—, о. Кароль Федоровичъ, Войславичъ 10—, о. Василь Коццюхъ, Лавочне 318, Іосифъ и Софія Ольшанскій, Дрогобычъ 5—, Остапъ Весоловскій, Богородчаны складку 14— (вѣдь М. Кульчицкого 5—, вѣдь М. Весоловскон 5—, вѣдь А. Кромпа 2—, вѣдь Л. Гальки 1—, вѣдь Волод. Косоноцкого 1—), о. Стефанъ Петрушевичъ, Холѣвъ 2—, М. Пюрко, Винники 10—, Волод. Долыницкій, Золочѣвъ 10—, Михайло Балтаровичъ, Золочѣвъ 20—, Кароль Шпайло, Медвѣвичъ 10—, Мих. Словесскій, Рава 5—, о. Іоанъ Бриттанъ, Торчиновичъ за сѣчень 4—, о. І. Дудицьскій, Отякевичъ, вѣдь членовъ Брацтва церковного въ Отякевичахъ 1726 (вѣдь Д. Кравця, вѣдь И. Пука, вѣдь И. Коцовского, І. Корвацкого, С. Пухалы и С. Климовича по 1—, дрбними датками 1126), о. Ю. Гбриякъ, Гвоздь 1—, о. Л. Фицаловичъ, Ляховичъ 5—, Анна Москва, Вишняця складку 24— (вѣдь Василя Клыша, Вашковѣвъ 5—, вѣдь Т. Гнатюка, Черногузы 2—, вѣдь И. Храпка, Іспасъ 2—, вѣдь Катерини Галатѣвон, Вишняця 5—, вѣдь М. Москвы 5—, вѣдь себе 5—); Кочоровскій зб Миколаева вѣдь п-нѣ Ольги Кирчѣвъ зб Миколаева 2—; Кивелюкъ, Товмачъ 43— (вѣдь Кивелюка 20—, вѣдь дра Леца 5—, вѣдь дра Розенфельда 10—, вѣдь Свидѣвского 5—, вѣдь О. Латышевского 3—), Кость Павловскій, Сухополя 10—, Богданъ Антоновичъ Львѣвъ, ул. Пелчиньска 5, 10— Ерастъ Бурачинскій, Львѣвъ черезъ дра Гравовского 10—, Н. Н. черезъ дра Гравовского 2—, о. Темицкій зложивъ 26— (вѣдь себе 2—, вѣдь Тита Реваковича, Львѣвъ 20—, вѣдь Т. Микитина, Козельники 4—), Софія Сосновска, Львѣвъ 3—, Северина Оушкевичева 5—, А. Яворскій, Миклашѣвъ 6—, о. Адальбертъ Глинскій, Миклашѣвъ 4—, Семенъ Поповичъ селянинъ, Миклашѣвъ 2—, Никола Морозъ, Львѣвъ 4—, Н. Н. черезъ Гр. Грозька 6—, Левъ Посацкій, Львѣвъ 2—, Іосифъ Застирецъ ем. ур. Львѣвъ 10—, Володимиръ Шухевичъ 10—, Дарія Гаморакова, Стрѣльче 5—, Разомъ того дня 43644.

Загальна сума повысшихъ датковъ по день 3/1. 1902 28,624 кор. 41 сот.

До постійныхъ мѣсячныхъ датковъ на фондъ академічний обовязали ся на часъ, якъ довго заходить потреба слѣдуючій Вп. Добродѣй по день 2. сѣчня 1902 р.: о. Николай Анастазіевскій, Сапогѣвъ 2—; о. Климентій Базилевичъ, Воля голог. 3—; о. Николай Бачинскій, Милована, вѣдь 10— до 20—; п. Теодозій Бачинскій, Милована 5—; о. Тома Береговскій, Дубравка 1—; о. Иванъ Бржвинскій, Лисачивъ 2—; о. Симеонъ Борнєвъ, Хлинцѣ 2—; о. Авдій Биланевичъ, Глушківъ 10—; о. Иванъ Бриттанъ, Торчиновичъ 4—; Василь Бѣлецкій 6—; о. Левъ Волянскій, Воля ясн. 2—; о. Адольфъ Василевскій, Львѣвъ 20—; п. Василечко 1—; о. Володимиръ Глинскій, Коломыя по 6— до 8—; о. Василь Глѣбовацкій, Жукѣвъ 12—; о. Николай Грегоровичъ, Язловецъ 2—; о. Емиліанъ Гаврашъ, Бѣбца-

ны 10—; о. Кирило Гаморакъ, Стецева 5—; о. Иванъ Галейчукъ, Розгѣрче 2—; др. Тадей Гриневичъ, Стрѣлиса новій 2—; п. Діонизій Гривина, Волчківцѣ 2—; о. Константинъ Грушкевичъ, Куликѣвъ 10—; о. Михайлъ Гарчинскій, Фалашъ 5—; п. Теофілъ Гелетовичъ, Березѣвъ по 2— до 3—; др. Кароль Давидовичъ, Перемишляны 10—; др. Маріанъ Долыньскій, Перемишль по 4— до 6—; о. Омелянъ Долыницкій, Баворѣвъ 2—; др. Володимиръ Дроздовскій, Нове село 5—; о. Іуставъ Дроздовскій, Кійданцѣ 3—; о. Евгенъ Дуткевичъ, Устечко 4—; о. Михайло Залѣтѣвъ, Жовтанцѣ 5—; п. Атаназъ Заячѣвскій, Львѣвъ 10—; о. Вячеславъ Збудовскій, Зубрець 10—; п. Ярослава Зельска 3—; п. Юлія, Зофія и Костя Зельска по 1—, доки буде треба; о. Михайло Жарскій, Стронатинъ 10—; др. Жуковскій, Станиславѣвъ 10—; п. Северинъ Жуковскій, ц. к. нотаръ, Букѣвско 20—; о. Петро Гварскій, Глєцава 4—; п. Володимиръ Кадайскій, Стрѣлиса новій 1—; о. Иванъ Калиновичъ, Шашковецъ 2—; п. Юліанъ Калужняцкій, Дубецко 2—; о. Григорій Калимонъ, Рижкова Воля 4—; панъ Каролина Карасиньска, Львѣвъ 10—; о. Иванъ Карпенчикъ, Куликѣвъ 5—; о. Теодоръ Козакъ, Колодно 10—; о. Теодоръ Ковальскій, Явче 2—; о. Дмитрій Колодицкій, Ягольница 2—; др. Михайло Кочеркевичъ, Ярославъ 20—; о. Іустинъ Котовичъ, Мостиска 2—; о. Амвросій Крушельницкій, Бѣла 20—; о. Никола Крайчикъ, Липовець 2—; о. Михайло Кручковскій, Нагайчѣвъ 4—; о. Стефанъ Крижановскій, Либихора 2—; п. Емиліанъ Куницкій, Львѣвъ 2—; п. Іосифъ Куницкій, Лѣско 2—; о. Келестинъ Кульчицкій, Пѣдгайчики, до кѣнци року шкѣльного 6—; др. Ярославъ Кулачковскій по 10—; о. Иванъ Кузѣвъ, Дидѣва 4—; др. Никола Лагоднѣскій, Делатинъ 10—; п. Иванъ Левіцкій, Лѣваръ, Коломыя, по 10—, якъ довго буде потреба; о. Левъ Левіцкій, Мостиска 2—; о. Сава Ломницькій, Гбриянка 5—; о. Іларіонъ Лукасевичъ, Скотоморохи 4—; о. Иванъ Любовичъ, Острѣвъ к. Тернополя 4—; др. Єронимъ Малишевскій, Кульпарківъ 10—; о. Левъ Мацускій, Яжѣвъ новий 2—; о. Северинъ Мацюракъ, Дорогошѣвъ вел. 10—; п. М. Мойсєвичъ, нотаръ, Залєсцѣ 10—; о. Михайло Мосора, Поручинъ 5—; панъ Антонина Мосильницка, Вишнѣвичѣвъ 10—; о. Мартинъ Миколайчукъ, Куликѣвъ 4—; о. Теодоръ Муровичъ, Лодинъ 3—; о. В. Небиловець, Перегиньско по 6—; о. Денисъ Нєстайко, Чернєлиця 5—; п. Н. К. Ф. 5—; о. Иванъ Нєгребєцкій, Залѣсє 10—; о. Северинъ Наконечный, Збаражъ старій 2—; Н. Н. на руки К. Фацевича, 1—; другій Н. Н. на руки К. Фацевича 1—; о. Инол. Окуневскій, Яворѣвъ к. Косова, до кѣнца лѣтного курсу по 10—; о. Романъ Осмакъ, Тудорковичъ, по 2—; о. Іоанъ Зл. Отто, Лышня 2—; о. Левъ Паапъ, Туляголови на другій пѣврѣкъ 10—; о. Василь Попель, Виднѣвъ, по 10—; о. Иванъ Попель, Довгополе для академіковъ народовѣцѣвъ за сѣчень 20—; о. о. Климентій Панаєвичъ, Кульпарківъ, черезъ одєнь рѣкъ по 10—; о. Иванъ Пастернакъ, Вацовичъ, еще одвор. 10—; о. Іосифъ Целеховичъ, Кремпа 2—; о. Стефанъ Пигликъ, Сѣлєць бєнѣк. 4—; о. Володимиръ Проскурницькій, Зарудцѣ 4—; о. Іоанъ Радецкій, Мервинъ 3—; о. Іоанъ Радавецкій, Куликѣвъ 20—; п. М. Реваковичъ, Соколѣвъ 1—; о. Иванъ Рогужинскій, Шешоры по 2—; о. Теодоръ Савойко, Сєлєска 4—; о. Никола Сєлєзѣнка, Ячяинъ 10—; о. Яковъ Сѣнгалєвичъ, Романѣвъ 2—; о. Іллянтъ Сѣчинскій, Гвоздь 3—; п. Юліанъ Сѣчинскій, Львѣвъ 10—; о. Павло Скороднищскій, Долна 5—; п. Філаретъ Соневицкій, Тернопіль 2—; др. Соневицкій, Борщѣвъ 5—; о. Андрей Сороковскій, Немирѣвъ 2—; о. Іосифъ Смеречинскій, Ворона еще 5—; п. Атаназъ Скобельскій, Золочѣвъ 20—; о. Володимиръ Стернюкъ, Пустомыты 4—; о. Сильвестеръ Стецякъ, Камѣнка старє село 6—; о. Юліанъ Стефановичъ, Рашѣвъ, якусь квоту що мѣсяця; о. Павло Стукачъ, Тѣсна 20—; о. Савинъ Теодоровичъ, Рабѣвъ 4—; о. Андрей Тимкевичъ, Жєлдець 3—; о. Іоанъ Токаръ, Вишнѣвичѣвъ 10—; о. Кирило Фацевичъ, Стрѣлиса новій 4—; о. Романъ Чайковскій, Тарнава гѣрна, зб увагладненємъ студ. зб „Друга“ 4—; о. М. Шведѣцкій, Пєздячъ 10—; о. Іосифъ Шуховскій, Братѣвцѣ 10—; о. Дєвидерій Щуровскій, Нияѣвъ дол. 4—; о. Алексєй Хтєй, Бєньова 5—; о. В. Яворскій, Колодрѣбка 5—; о. Іосифъ Яросевичъ, сотрудникъ, Лубянки вижій, 10% своєи платѣвъ о. Антонъ Яцѣвъ, Щутківъ по 1—. Разомъ 759— К.

Дякуємо всѣмъ повысшимъ Вп. Добродѣямъ и просимо о дальшій датки и деклараци.

Львѣвъ 4. сѣчня 1902.

Др. Я. Кулачковскій. В. Шухевичъ.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і рухливих свят) о 5-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить во второк і во второк і п'ятницю на переміну разом із „Ділом“.

Передплату і інсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „ДІЛА“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газет А. Ольшанського ул. Килинського 2; С. Соколовський Палак Гавсман ч. 9; К. Бухштаб ул. Карла Людвіка ч. 23. — У ВІДНІ: М. Дукес, I. Seilerstraße; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВІСНІ: ФРАНКОУРТ і ГАМБУРГ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і наклеїток за інсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком

в Астері: за границю: на цілий рік... 32 к. на цілий рік... 44 к. на пів року... 18 „ на пів року... 22 „
у Львові: на цілий рік... 28 к. на пів року... 14 „ на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереження. — Рекламція неопечаталий вільній від варту.
Поводиною число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошення звичайні приймають ся по 20 с. від одного стрічки інсератовою або ел. місце в 25 рубриці „Надбелене“ по 50 с.
Подяки і інші донесення приватні числять ся по 50 с. від стрічки.

Христосъ раждаєть ся!

Христосъ свято завітало на нашу вбогую землицю: въ села і мѣста — підъ богату кришу і підъ стрѣху бѣдака. Великій празникъ, низходу святои Правды изъ небесъ святкує нинѣ рускій людъ.

Христосъ раждаєть ся! Славѣте!

Лунають пѣснѣ рѣзвѣний, несуть у небо. Торжественный несе ся гомѣнъ дзвонѣвъ, Палають свѣтѣ у церквахъ, горѣ підносять ся кадила дымъ а серця радостію горять.

Христосъ раждаєть ся! Славѣте!

Святкує нинѣ рускій людъ, святкує щиро і сердечно велике свято Правды і Любови, прадѣний празникъ Рождества, спѣваючи величье:

Христосъ раждаєть ся! Славѣте!

Несуть ся молибѣ въ небеса по тысячамъ церковъ, убогихъ изъ мільонѣвъ людскихъ душъ. Благое лице къ небесамъ; передъ Всевышняго престола складають жалъ своѣ мільони.

Велика жалоба тамъ движе ся, безмежна жалоба зневоленого народу. Горячі сабозы довготерпеливыхъ сіяють хрустельнымъ промѣномъ.

Благое долѣ бѣдний людъ і вѣритъ въ тую красшу долю. Благое щастя вся земля, вся Мати наша Русь-Украина. Се молитъ ся увесѣ нашъ людъ за щастє рѣднои землѣ.

На сѣй, зрошеной кровю і слезами, на сѣй, засѣяній кѣстками вѣгчинѣ старої, батьківщинѣ руского народу — у щертѣ сповнилась чаша горя і зближаєть ся уже конецъ той пробѣ. Изъ тяжкихъ хмаръ і мракъ душнихъ сіяє вже зорниця волѣ, якъ тая зоря, що передъ девятнадцати вѣками вѣстала свѣту прихѣдъ Спасителя.

Падуть вже перші лучѣ сходячого сонця волѣ. Знимаєть ся людъ въ гору і въ гору

— розгинає рабську спину і, грѣзно брязкаючи готовитъ ся розкуватись.

І якъ зойде сонцѣ свободи, якъ зъ твоихъ рукъ і ногъ, Украина, опадуть пута і кайдани, тогдѣ Ты водсвяткуєшь пышно величезный празникъ рѣзвѣ Твоєи волѣ.

На дорогу!

За кілька днѣвъ жде насъ хвиля незвичайна, хвиля небувала, небувала доси нѣ у насъ нѣ деінде.

То не славе Козацтво виправляє ся на Трапезунтъ, Синопу; не „марцугелѣ“ нашій вѣдходять до Італіи, до Шлесвіку; не арештантскі роты йдуть етапомъ на Сибір: се наша академічна молодѣжь опускає львівскій університетъ, сѣй храмъ науки, де йї зъ природи рѣчи властиво належить ся мѣсце; опускає рѣдний край, щоби на чужинѣ глядати свѣтла науки, котре йї заслужено дома; опускає свою близку і дальшу родину, середъ котроп зовсѣмъ не злишній є дѣяльність. А кидаетъ те все не по доброй волѣ, якъ то иногдѣ бывало й доси, але приневолена, прогнана, — прогнана „не Половцями, Печенѣгами, не Обрами, Татарями, а вченимъ варварствомъ двадцатого столѣтя“, — прогнана національнымъ шовінізмомъ тыхъ, котрымъ всякій шовінізмъ повиненъ бути болѣе чужий, нѣжъ кому-небудь иншому. Опускають те все не повднѣ, якъ то неразъ бывало й доси, а поважною громадою по-надъ шѣстьсотъ душъ. Ідуть на чужину величаний, що правда, своими дома, але знеславленій передъ тою чужиною, передъ широкимъ свѣтомъ, тымъ, що якъ-разъ въ ихъ доброй славі повинній бы бачити і глядати славы своєи.

Въ такую незвичайну, важку хвилю розлуки водчуємо невѣдперту внутрішню потребу сказати той нашій молодѣжкѣ кілька слѣвъ прощанья на дорогу, — на дорогу у всякомъ разѣ прихрѣ і не легку.

Прощати васъ будуть, нашій любій соколи, ваші батьки-матерѣ. Вже задалегѣдъ

повтарятъ вамъ будуть въ батьківщинѣ любовѣ і журбѣ о ваше добро богато дѣтого, що вы чували вѣдъ нихъ доси по єто. по тысячѣ разѣвъ; а ще й провожаючи васъ въ дорогу, выскажуть неоднѣ упѣмненє, неоднѣ пересторогу, неоднѣ раду. хочѣ еи самі уважають за злишну. Така вже разъ вѣда людского серця, любячого серця.

Оттакъ і мы именемъ рускои сусѣльности, що не меншій вѣдъ вашихъ батьківъ покладає на васъ надѣй, що такъ живо заинтересувала ся вашою долею, водчуємо потребу попрощати васъ зазвѣмомъ. хочѣ по дотеперѣшнѣмъ вашѣмъ поведѣню уважаємо єго за злишний.

Васъ оставлено і въ звѣстныхъ часописяхъ і у вѣдѣзвѣ львівского університетского сенату і зъ парламентарной трибуны і навѣтъ зъ міністеріальной лавы якоєсь небувалою нѣгде і нѣколи дичію: поважнимъ і статочнымъ поведѣнемъ своимъ такъ въ мурахъ університетскихъ супротивъ властей і новыхъ товаришѣвъ, якъ і по-за ними въ домашнѣмъ і товаришѣмъ житѣ показѣть, що не ваше „гайдамацтво“, а „варварство вченихъ“ приневолило васъ по даремной оборонѣ вашихъ і вашего народу правъ покинути університетъ, де васъ, а разомъ і вашъ народъ кривджено і зневажано; показѣть, що не вы були тутъ напастниками, а ваші власти напастоваными, якъ се сказавъ п. міністеръ просвѣты у вѣдѣзвѣдѣ на интерпеляцію нашихъ послѣвъ, толькѣ рѣчь мала ся просто противно.

Зъ міністеріальной лавы высказано здогадъ, чи не схотѣте записувати ся лише про око, щоби не стратити куроу: вы пильностію своєю въ наукахъ і правильнымъ слушанемъ выкладѣвъ выкажѣть безпѣдставность такого здогаду.

Покажѣть чужинцямъ, котрі про насъ і про васъ або мало що знаютъ або знаютъ ширѣй нашими любиміи приятелями і не-прошеними опѣкунами брехнѣ, — показѣть имъ, що вы сыны культурного але гнобленого народу та що хочете і умѣете дбати про долю свого бѣдного народу. Некай не-

спаса, ширѣя про васъ і насъ, зверне ся на тыхъ, що еи ширѣя.

Повинно се прийти вамъ тымъ легше, що мнѣ неспавно, яка насъ зъ ласки нашихъ добродѣѣвъ випередила по свѣтѣ, не бракто такоє і на чужинѣ правдивого прозвѣня нашої справы і обвинѣвъ щирои симпатіи для васъ. Попринимано васъ въ Краковѣ, у Вѣднѣ, въ Празѣ не толькѣ изъ усякою готовостію безъ заповѣданныхъ зъ міністеріальной лавы перешкоды, але навѣтъ зъ сердечностію; а братня ширѣсть і гостинность, зъ якою оберѣнула ся до насъ чеська молодѣжь Праги, є „просто зворушачюча. Окажѣть же ся гѣднымъ тои готовостію і сердечностію!

По вашѣмъ дотеперѣшнѣмъ поведѣню, по вашихъ дотеперѣшнихъ вѣдѣнкахъ маємо право надѣятися єго всего по васъ зъ усякою певностію. Помните, зъ якими надѣями виправляє васъ на чужину руска сусѣльность! Помните, що звернений на васъ очі всѣхъ, і своихъ і чужихъ и... нашихъ приятѣль!

Пдѣтъ, добуйте науки і славы, — собѣ і рускому народови!

Дай Боже дождати ся вашого повороту въ гарнѣйшу вѣдъ нинѣшней хвилі!

Руска мова въ судахъ.

Зъ заведенемъ новои процедуры цивильнои запанувала засада устности у всѣхъ родахъ поступованя судового. Въ поступованію оперѣтъ на засадѣ устности водграває живое слово вельми важну ролю, тому і справа мовы судовои ставѣ ся квестією перворядною.

Черезъ мову судову розумѣємо мову, въ котрой стороны въ устныхъ і письменныхъ выводахъ до єуду а єудъ до сторѣвъ промовляти повинній, въ протиставленію до мовы урядоовой, котрою має ся послуговувати єудъ въ службѣ внутрішней і въ зносинахъ зъ нимши властями.

Нові закони процесові, якъ карній такъ і цивильный, сѣи квестіи не унормували. Взагалѣ правительство зъ єри конституційнои нерадо займає ся полагодженемъ справъ языковыхъ въ дорожѣ законодатной, бо при дотеперѣшнихъ констеляціяхъ парлі-

РІЗДВО.

(Картка з альбому соколика).

Північ. Минуло Різдво, а я в сѣй хвилі повернув до свого кавалерского мешканя і почувую, що опанувало мене якесь чувство холоду.

О, як сумний сѣй темночервоний сальоник зъ своім оксамитним обитом! Які неприємні мені сѣ нагі мальовила на стѣнах і сѣ статуетка Венери, що встає з пѣни моря, і сѣ чисті єї жіночі черти: хоч який се архитвір штуки, видаєть ся мені зовсѣмъ негарним. За нага, кудити мене, треба єї прикрити...

Півтінъ від свѣтла лампи, зарожевленого шовковою умброю, надтягає в сам кут моєи софи — і спомини зростають, а солодисть минулої днини засуплює мене, коли тимчасом теплота затопленої грубки бурить мою кров і наганяє до мозку.

Он порожне стплевє моє ліжко. Серце краєсь! А таки на тій мережаній подушці не хотѣв би я бачити очей блондинки чи брунетки блискаючих страшною пристрастєю, — ні! на сѣм білесенькім льні бажав би я бачити солодку головку дѣвчати, що нині сиділо при мені, нині щебетало до мене. Ще раз любуватись тими яненими і невинними оченятами, хоч раз бачити їх заплющеними з тревоги, ту в моєй хаті, гладити єї мягке як шовк волосє, цідувати єї чисті і сьвіжі усточки — вісімнадцятилѣтної дитини. При-тиснути до грудей той токий стан, обвитий білим і граціозним вельником, так простим і богатим рівночасно.

Але я сам, моя хата порожина, сердце моє зіпсованє а чувства розбиті пристрастє-

ми. Маю вже тридцять п'ять лѣтъ — все я любив гарне жите, та тепер уже пізно на мріі... чуюсь старим, зломаним, завалим... Сі стрічки, які нині пишу, Бог знає де підуть, хто їх колись буде читати, а все-таки хочу їх докінчити, лекше мені стане, як висповідуюсь ту, на папері, з дорогої мріі, з уяви душі моєи.

Нині Різдво; де єго святкувати? Чи, як усе, з приятелями, чи може в гостинниці? Не хотѣлось; тому-то і прийняв я запрошенє давної приятельки нашої родини. І там в єї хаті святкував я моє Різдво, там серед стѣн дшущих спокоєм, солодким чаром найсвѣтлѣйшихъ чувствъ. Я був усе мов дома у сѣй родини, но нині будучи там, не міг я здержатись від радости, правдивої радости.

При столі сиділо нас четверо: я, одинокий чужий, мої приятелі, щасливі батько і мати, і їх дочка, ще не введена в свѣт. Она — фігурка моторного... дѣвчати, з солодкими ясеними очима, з голосочком доброї дитини а з душею ангела. Не памятаю єї дитиною, но певно ніколи не забуду єї дѣвчиною.

Нині она була для мене як найсердечнѣйшою: дала мені ласочѣвъ і цвѣтѣвъ, потішила усміхом і співом, щиро жалувала мене, що не маю родини:

Се мусить бути справді дуже страшно — так самому проводити Різдво! — сказала і стиснула мені руку.

Дивлячись на єї, потакнув головою, а она усміхнулась на се повним чаром буйної молодості. А далі спершись о моє рамя повела мене до свого сальоника, показала

свій вертеп*) зроблений власними єї руками; хотѣла щоб я висказав о нѣм свою гадку, казала мені вибрати собі яку цѣпку з божого деревця, що освѣтленє кидало смугами свѣтла на єї білу сукню і гралось фалдами єї снѣжного і чистого одягу, ясно-го як єї чоло. І настала тогдѣ хвиля, в котрій я забув, що я вже старий і зіпсований, а зачав говорити і довго говорив до сего дѣвчати о собі, о моім порожнім житті, і виявив своє бажанє, щоб і я міг мати жінку кречну і гарну, як она, молоду і невинну, добру і свѣту. Забув ся, а в тѣм забуто чув я терпку розкш, хотѣв, щоб єї хвилі вічно тревали, щоб мене тогди смерть спіймала, так побіг єї, побіг сѣй доброї і невинної дитини.

І она се зрозумѣла, стиснула мою руку і говорила мені о собі, звиріла ся мені з своєи мрією.

— Хотѣла-б я бути вашою подругою — сказала і звисла голову, увичаву пахучим волосем, ждучи мого устєку, шукаючи песточѣвъ моєи руки. — Друже, друже мій, — додала, — вы дуже добрі!

— Я старий, — відповѣв я — а вы так гарні...

А она капризно відповіла:

— Ну, то і я стара! — піднесла мою руку до своєи груди, а я почув, як єї сердце сильно а сильно билось.

Бідне дѣвча! воно з милосерди готово посвятитись, но я не можу, не хочу єї нещастя, могла-б жалувати колись, люба дитина, що злучила свою долю з моєю. Я ста-

*) В Італії не то діти, а і старші роблять для себе вертеп, і часто-густо дуже артистично.

рній, зужитий, невилікний пристрастєй... Ні! моє жите скінчить ся на самоті, а она нехай жие з молодим хлопцем, гарним, любячим, палким ентузіастом... Так хочу, так має бути!

Вже друга по півночі. — Різдво минуло і так само минулає моє золота мрія. Золота уява моєи втомленої душі.

Самотне ліжко текає на мене, а завтра прийде збудити мене чернляка Мімі, буде сміятись, буде курити мої папіроски, пити мій шампан, поперевертає цілу мою хату, а біле дѣвча побіжить в моєи уяві і скоро зникне з мого життя. Мана одного дня... одної години... а я, а я сьміюсь... сьміюсь... речочусь... Во о скільки мені даєть ся, був на хвилю поетом і мріє о домашнім житті і щастю. Чудна річ! мабуть не впно батька гарного дѣвчати завернуло мені голову...

Геть ви цвѣти мені нею даровані! геть, геть! ви за остро пахнете. Тобі, богине любови, жертвую їх я честь, маши, ними прикриваю твою наготу. І ти цинцю, відірвана з єї божого деревця, іди між тисячі дрібнечок моєи шудлячки, згубиєсь між засохлими цвѣтами, між пахучими рукавичками, між льюками волосє, між рожевими білєгачками! Іди в єей грѣб, о цинцю неопѣнена, губиєсь, пропадай, бо я сьміюсь... сьміюсь... речочусь...

Ся картка змочена? Чим? А мої ясні вуса також мокрі?...

Чи я може плачу? О найвища іроніа! Плакали... мріи... заснули... змерли!...

Рим 31 грудня 1901.

А. І. С-я.

НА СВЯТА

поручає свій екклад товарів кольоніальних, вин і горівок

ЕМІЛЬ ФОРИШ

Львів, ул. Руска ч. 18
напроти
Волоскої церкви.

монетарних годів би було сю квестію поре-
вешти згідно з основними законами, запо-
ручаючими всім, народностям рівноправ-
ність, бо хотіли тримати ся засади „рівної
права для всіх“, треба би було нашім
стані поведінки народностей, творилих біль-
шість парламентарну і поведінку біль-
шої права злочинів з поведінкою прав
народностей слабіше в парламенті заступле-
них.

Щоб см трудів оминуть, не доту-
кала в нова процедура цивільна квестія мо-
ви судової, становлячи загальною в арт. I.
з. впр. пр. к., що дотично квестії новою
процедурою не унормованих зостають в
правосильності давніший принцип права.
Тому належить звернути ся до давнішого
принципу, передовсім §. 14 зак. зах. галиц-
кого, після якого сторони мають в зна-
сненні в судомі послугуватися мовою в
суді уживаною.

Переходити до відношення спеціально
галицьких, маємо на оці передовсім роз-
поряджене міністерства судобництва з 9
липеня 1860 р. ч. 10340. Після сего розпоря-
дження мовою урядовою у всіх судах га-
лицьких була мова німецька. В тій мові
вело ся розправи, сні обжаловані й не
розумів заціпо мови краєвої або до роз-
прави не явив ся, в тій мові водбували
ся завіжди параді. Крім того уживано
сеї мови в службі внутрішній і в зо-
сненні з неїми властями. Однак в розпо-
рядженні признавало характер мови мови
дошов в Галичині сходній також су-
рускій і польській, а в Галичині західній
лише польській. Сторонам вольно вносили
до судів в справах карних до судів
подати в Галичині сходній по руски,
польски і німецьки, в Галичині західній
лише по польски і німецьки. Протоколи пе-
реслухання сторін, свідків, знатоків сні-
сувати належить по руски, польски або ні-
мецьки відповідно до того, в котрій поло-
вині краю розправа веде ся і котра мова
єсть матірною для обжалованого. Суду ма-
ють відповідати на внесені до них писма
в тій мові судової, в якій писмо було
написане або до протоколу подиктоване. В
кождім випадку слухати мають уживати
суду сеї мови, котра єсть мовою матірною
для сторони маючої віддати писмо. Роз-
права судової повинна водбути ся в мові
судової, котра єсть матірною для обжалова-
ного. В сій мові мають промовляти обо-
ронці і має ся оголошувати вирок. В спра-
вах снірних і неспірних вольно уживати
сторонам мови судової, котра єсть для
них матірною. В тій мові вольно їм
укладати позви або диктувати їх до про-
токолу і в тій мові має бути переведена
розправа і видати ся вирок або рішене
судове. Рівнож і вище гіпотечні мають
бути виконані в тій мові судової, в я-
кій дотичні подати гіпотечні внесені.

Розпоряджене міністерства з 4-ого
червня 1869 ч. 2354 В. з. к. водобрато мови
німецької упринциповане становиче і зве-
ло ви до звичайної мови судової в цілій
Галичині. Принцип мови німецької пере-
несло сего розпоряджене на мову польську,
лише параді мають вод сего часу водбувати
ся в тій мові судової, в якій розправу
переведено. (Г. постановлене цесарске з
23 лютого 1868 ч. 1124.) Мову німецьку за-
держано на дальше яко мову урядову в
властивих військових і заправних.

Ера конституційна не принесла нам
досягати здобутків злочинних на по-
ли судобництва. Ще й нині не може ужи-
вати народ рускій рідної мови в судах
західно-галицьких з великою кривдою сво-
їх законних інтересів. Квестія мови
судової — єсть в першій лінії не квестія
політична, але ірмітивна потреба народу.
В судах ведуть ся справи дотично май-
на, свободи, честі і життя людського, тому
єсть річ величезної ваги, щоб справи ті
вести ся в мові зрозумілій для живо інте-
ресованих низи сторін. Чини не сором
є, щоб в галицькому суді потреба було
перекладника для рускої мови, мови кра-
євої? Або в нашій власній часті краю —
всє, що маємо під аґитомі злочинних на
поли судобництва, є. є. мову судову руску,
маємо в ласки міне, розпоряджене з
року 1860-ого. Розпоряджене міністерства з
4-ого червня 1869 р. і постановлене цесар-
ске з 23 лютого 1868 р., котрі принесли
Полікам мову урядову у всіх судах га-
лицьких, а нам дали хіба ту дрібницю,
що параді по розправі в рускій мові пе-
реведеної, мають водбувати ся по руски.

Тож і не дивити, що Поліки хотять
здержати дотеперішній стан поведінки, а
ми мурмо стреміти до зміни яко упрості-
дишній. Коли ми вимагаємо рускої мови
судової в Галичині західній а рускої мо-
ви урядової у сходній то домагаємо ся
лиш рівноправності в нашим польським
народом.

Се постути найбільшою будучности,
а тепер беремо як она в голові нашої
мови судової, стараємо ся неїми силами
на найбільше ви розповсюджене, в чім вла-
сти судової, тільки не будуть робити нам
перешкоди, бо в уряди судів, після
спеціальних кваліфікаційних табелі, водбудуть
добре рускою мовою, а сні-би тут і там
показали ся які браки, то мурдатні чини-
ники снігати заохотити менше вправних
до основного вичучення мови народу, поміж
котрими і з того являть.

З радості належить повітати новий
наклад друкованих Товариства „Про-
світа“. Масового розповсюджені їх, ужива-
ні лише рускою мови домагає ся честь на-
родна. Шануймо свої права, то і нас бу-
дуть шанувати, а всякого рода весельчакі
перестануть з нас насміхатися в ста-
тях на темат „Rutenizacy sądownictwa w
Galicyi“.

In hoc signo vinces! Vigilantibus jura!

Бесіда п. Михайла Короля при бюджетовій провізорії.

(Докінчене)

Польскій шовінізм росте чим-раз
більше, національний антагонізм приймає
чим-раз ширший розмір, а вод того шові-
нізму не вольний навіть найвищий храм
науки, університет у Львові. Під тим
аґитом мушу підперти посла Могильниц-
кого і потвердити, що мбж професорами
львівського університету, котрі обов'язані
свідчити наукою, виключаючи національний
шовінізм, знайшли ся особи, котрі своєю
неспособністю до руского слова довели до
того, що нині львівський університет ли-
ши ся без студентів руского народности,
— довели до того, що вся руска молодіж,
котра в більшості учить ся о холоді і
голоді, мусіла уступити з університету.

На жаль, мушу замітити, що сему
шовінізму дав ся порвати і академічний
сенат, дав ся порвати і сам ректор ма-
ґістрат, котрого обов'язком було здержати
за гарний темперамент шовіністів. Замість
того він видав відозву в формі обид-
жаючої все руске населення, і тим довів
до небувалого в історії університетів по-
д'їв, що всє рускі студенти, як один
муж, виступили з того університету, в
котрому не було місця для руского слова
і руского письма.

Сей факт є нещастем для обох на-
цій нашого краю, бо він кинув мекру не-
згоди, котра снічала вже пожежу. Се
пожежа обхопила вже ціле руске населення
краю і коли академічний сенат не напрати-
влять як найкорше свого хибного кроку,
коли з львівського університету не усуне ся
пануючого там шовінізму, коли обидженим
чужинам не лиш університетської молодіж
але і цілого руского населення краю не дасть
ся скороти сатисфакція, — то оно буде мусіло
платити дорогою добувати ся належних ему
прав, а національний антагонізм пере-
небувалі досі розміри. Се певно вийде на
шкоду обох народів краю, вийде на шко-
ду цілого краю, а се, думаю, і я о том
свято переконаний, не лежить і не може бу-
ти в нашом інтересі і в інтересі поль-
ського народу. В наших руках лежить
відвернути прозяку небезпечності. Ви маєте
в своїх руках всю владу. Згайте ту
мекру незгоди, поки час, поки ще можна,
бо за всь лих наслідків упаде вся вод-
чальність не на нас, угнетених і пони-
жених, але на тих, що мають владу в
руках, а історія, найсправедливіший су-
дья, осудить сей факт і ваше поведінне по
заслугі!

А тепер ще кілька слів о тій рівно-
правності нашого св. обряду, котрий вод
дуже давних літ уважав ся за обряд
низший вод латинського обряду, за обряд
меншого значіння, меншої вартости, хоч
руска віра та сама що і латинська, хоч ті
вбронісовані різниці ся тільки обрядом.

Число ісповідників руского обряду
не о много менше вод вбронісованим
лат. обрядом, а однак яка різниця між
тими обома обрядами що-до духовних ера-
хін, що-до заходів о заспокоєнні духовних
потреб! Коли ісповідники лат. обряду роз-
дільні на котрі окремі єпархії, а для у-
правы сніх єпархій є аж снім єпископів,
то ісповідники руского обряду роздільні
тільки на три єпархії з трема єпископами.
Що більше — коли опорожнить ся латин-
ська єпископська столиця, то ви обезджує-
те в короткості часу, а тимчасом обсади
русского єпископства водкладає ся на цілий
місяць а навіть на літа. Пригадаю вам,
що рівночасно опорожнили ся: руска ми-
трополія і латинська столиця у Львові і
єпископська столиця в Перемишлі і Тар-
нові. Они вже давно обсажені, а тимча-
сом єпископства єпископська столиця, о-
порожнена в наслідок покликания єписко-
па на митрополітський престол у Львові, на
дармо жде на єпископа, іменованого вго від-
кладає ся ad calendas graecas. — Чому для
латинських єпископів є суффраганів знай-
дуть ся снічась фонди, а для руских єпи-
скопів тагнуть ся так довго торги за
фонди? Прецінь правительство і держава
мають однак обов'язок супротив обох
обрядів, а не ставити один обряд над
другий, коли они оба рівні?

Рускій народ глибоко водчує по-
нижене свої вїри, бо він бачить, як пред-
ставителі власті водносять ся до его об-
ряду. Навіть з таких дрібних фактів,
як участь офіціальних представителів
правительства при всякого рода офіціаль-
них богослуженнях — оть хоч-би при
богослуженні в архикафедральній церкві
св. Юра за нагоди отворення сойму, де прав-
ительство було заступлене тільки концеп-
стом поліції і двома поліцаями, — народ

бачить, що ему і тут роблять кривду, що
не лише рускій народ уважають за народ
меншої вартости, але і рускій обряд ува-
жають власті за нижший вод латинського.
І в том вигляді ми будемо мусіти жа-
дати рівномірного трактування обох об-
рядів.

Не дивіть ся на те, що ми нині ще
слаб і безсилний, не числіть на те, що
ми з вашою ласки роздільні на партії.
Галицька Русь не пропаде, она чим-раз
сильніша, она злучить всь свої сили в
обороні народної честі і виборі собі ті
права, які їй належать ся.

Ви платите над недолею своїх бра-
тов, нарквате, і зовсім справділиво на
рускій гнет, який мусить терпіти ваш
рідний брат. Будете переконані, що і ми
єсть боєм серця дивимось на се, що робить
Полікам в Познанщині а коли сей гнет
видуше слези гора з вапик очей, коли
вам серце крає ся з болю за рідним
братом, що терпить вод чужого, то так
само і нас болить серце, коли ми стогнемо
під гнетом братнього народу, а сей гнет
болить о много більше, як вод чужого!

І уважав за konieczне сказати тих
кілька слів і кінчу свою промову заявою,
що рускі послы, для зазначення невдоволення
з нинішнього положення нашого краю, бу-
дуть голосувати против провізоричного
бюджету.

В справі нашом університетской молодіж.

(Справозданє Комітету.)

Зараз по святах Родження Христо-
вого водітати наші соколи-академіки: до
Відня (10 с. м.), до Кракова (11 с. м.) і до
золотого Праги (10 с. м.), щоб доконтати
имматрикуляції і кінчити курси на чуж-
жих університетах. Комісія вибраві са-
мою молодіжю предложили Комітетові свої
справозданє що-до потреб поодиноких
студентів.

З справозданя Комісії товаришів
богословів предложенного через п. Івана
Бачинського, Мирослава Черкавського і Ан-
дрея Декальського виходить, що з львів-
ського університету виписало ся 248 бого-
словів (78 з I р., 84 з II р., 51 з III р.
і 35 з IV р.); з тих записало ся в уні-
верситет вїдєвськом 139 (з I р. 49, з
II р. 44, з III р. 25, з IV р. 21) а в уні-
верситет краківськом 75 з I року 16,
з II року 26, з III р. 25, з IV р.
8) — разом 214 о прочих Комісія то-
варишів-богословів не має відомости. З
тих виказала Комісія поменше 102 бого-
словів (79 в Відні і 23 в Кракові), що
потребують помочи на кошти подорожні і
на удержанне буд чужковити, буд частко-
во. На підставі того справозданя і згід-
но з внеском Комісії ухвалив Комітет
дня 3 с. м. покрити ті потреби з фонду
призбираного і виасигнував відповідну
квоту на першій місяць (до 15 лютого)
до рук Комісії. Комісія сама займе ся роз-
дїленням сніх квот, пригатовленем мен-
шани на місяці і взагалі заопікує ся по-
требуваними товаришами.

Із справозданя делегатів факульте-
ту правничого, філософського і лікарського
(предложенного через п. Осипа Шухевича)
виходить, що на прочі факультети записало
ся: у Відні 250, в Кракові 97, в
Празі 22 — разом 319 наших академі-
ків (подробні дані подають ся окремо по
світах). На підставі провізоричних зго-
лошень запотребували делегати молодіж для
81 студентів факультету філософського і
правничого (для 40 у Відні, 30 в Крако-
ві і 11 в Празі) средств на кошти по-
дорожні і на удержанне буд чужковити, буд
частково; — дальші зголошення ще впи-
сують або провізують ся. Комітет ухва-
лив дня 5 с. м. згідно з внесками Ко-
місії виасигнувати з призбираного фонду
запотребовану квоту на першій місяць, а
роздїленням ви займуть ся самі делегати
молодіж і они мають заопікувати ся по-
требуваними товаришами. На оплату ченого
на університет в Кракові виасигнував
Комітет на руки делегатів молодіж по-
трібну квоту ще дня 16 грудня 1901. Що-
до ченого на університет вїдєвськом має
наспіти до Комітету повідомлене по свя-
тах. Крім того признав Комітет сті-
пендію для одного слухача філософії до
кінця року шкільного 1901/2 і для одного
слухача прав до кінця року шк. 1902/3.
Підробні цифри повисших і дальших
выдатків уважаємо водповідним ого-
лошити окремо познійше, по скінченню нашої
задачі, — тимчасом подавати будемо по
успів кожного місяця загальне справоз-
данє на підставі виказів молодіж, кіль-
ко студентів користати буде з узятого
фонду.

Просимо присылати дальші дані що
місяця, бо потребуєть ся много, а кінця
справи передвидіти не можемо, бо поворот
нашої молодіж залежить не вод нас.
Не даваймо молодіж нашій в тяжкій пе-
ривній борбі упасти, — тепер вже ходить
не о саму честь молодіж, але о честь
народу.

У Львові, дня 5 сїчня 1902.

Д-р Ярослав Кулаковскій, Володимир
Шухевич.

— Христос раждаєт ся! Всім Р. Т. Чи-
тателям нашим і всім Русинам шлемо
на святий празник Родження Христового
найсердечнійшій желані: Веселых і щасли-
вых свят!

— Нударь переселенці в Парант желаю-
ть Землякам „Веселых Свят“ і просят не
забувати про них. Коляду для них про-
симо пересылати на руки Комітету або до
„Дністра“ на книжочку вкладкову ч. 1799.

— На книжку вкладкову Тов. в. кредиту
„Дністер“ на фонд запомоговий для ака-
демічної молодіж випустили дня 4 сїчня
с. р. дальші дані в сумі 1.377 К 58 с.,
а дня 5 сїчня 301 К 22 с., отже загально
по день 5 сїчня включно випустило
30.303 К 21 с.

— До відомости молодіж. Вїзд до Відня
усіх з Львова в суботу 11 с. м. з гол. двір-
ця о год. 6:20 вечером; до Кракова в неді-
лю 12 с. м. о тій самій порі. Увільнене на
зеліщину мимо усяких старань дістали ми
лиш, тому кождий з товаришів коли хо-
че, або може най сам для себе постарав ся.
Увільнене дістати можна тільки до Кракова.
Просимо усіх товаришів, щоб о назначенні
порах явили ся на двірці, щоб потім не бу-
ло яких непорозумінь і замішанин. Ко-
ждий з товаришів мусить взяти з собою вго
з дома пену квоту, а не приїздити з нічим,
бо фонд єще надто малий і не зможе по-
крити усіх выдатків, а тим більше тих уся-
ких дрібних выдатків, які зичайно станов-
лять найбільшу рубрику. Тимчасове поміще-
не будемо старатися товаришам знайти, але
на тимчасовий прожиток а особливо для тих,
що лише на кілька день їдуть, годі буде з
фонду дати, тому прошу постаратися о
средствах. Ті средства не потребують бути
знова так дуже великими, бо будемо хар-
чувати ся в академічних кухнях де як звіс-
но обід коштує 40—50 сотиків. Коли зважи-
мо, що товариш приїздяючи до Львова по
фреквентаций мають за що прожити, бо при-
їзять вже з дому з грошми, то так само
їдучи до Відня чи Кракова повинні мати на
сеї кількадесятих прожиток. — 2) Товариші
занадто легковажать собі вношене подані о
запомогу. Одні, що справді потребують, ще
досі не внесли, а другі що мають ціле у-
держанне подають ся до фонду, щоб зроби-
ти лише інтерес. Без поданя не дасть ся
нікому ані сотика. Рішення вношене подані
продовжаєт до четверга 10 с. м. включно. Піз-
нійшні не буде ся уважувати, бо рахун-
ки замкне ся. На подані треба виразно о-
значити стан родичів і з чого до тепер у-
держував ся. — 3) Удїлені запомоги будуть
виплачувати ся тільки у Львові. Нікому гро-
ший на руки висплати ся не буде. Тому
визнаєт усіх товаришів, що подали ся до
фонду, щоб зголовили ся в суботу рано
евентуально в неділю найдальше до 12 год.
в полудні, в давній льокалі Громади, де ім
за реверсам виплатити ся позички. На сталі
місячні прожиток удїлювалось на разі
40 кор. більше не можна було на разі дати, бо
фонд єще малий, тому коли для товаришів
се буде грохи за мало, нехай о решту з до-
му постараят ся, а се певно випадє ім
легше, тим щоб витерпати відразу увесь
фонд. Прошу мати на увазі, що саме чєсно
у Відні буде коштувати 12.000 К. Тим то-
варишам що подалися о запомогу, а не о-
платити ся їм до Львова (особливо тим з
західної часті Галичини) мусять самі приї-
хати до Кракова на власний кошт і то тим
самим потягом, яким ми їдемо зі Львова,
а там ім виплатити ся удїлену позичку. — 4)
Тов. богослови не потребують вносити
поданя, бо усі їх справи залагодив Комітет
богословів; як також подаю до відомости
тих тов. богословів, що внесли поданя на
мої руки, я передав їх комітетові. — 5) Тов.
що їдуть до Праги пай відносять ся до тов.
Ганкевича. — 6) Хто з товаришів не буде
придержуватися згаданих інформацій і за-
вчасу не поагодить своїх справ, сам собі
пошкодить і тому щоб не мав ніяких пре-
тенсій до Комітету або до мене особно.
Поданя прошу вносити самі без жадних лі-
стів, бо я їх з засади не читаю тепер бо не
маю часу. Вкінці додаю еще се, що фонд
запомоговий на убрание не дає. Заразом му-
шу напитувати поступоване деяких товари-
шів, що подають ся о запомогу так до на-
шого Комітету, як і до Комітету „Галича-
нина“. З горі ім заповідаю, що ся штука
ім не удала ся. — Здоровим Вас усіх То-
вариш з Різдвом Христовим, святуйте здо-
рові; о фонд академічний добре дбайте, та гро-
ші до „Дністра“ присилайте! — Осип Шухевич
студ. прав, Львів Собіщина ч. 7.

— До Товаришів богословів. Се є вже по-
слідня відозва Комітету богословського до
Товаришів. Сні котрий з Товаришів не при-
мине ся до слідуючих постанов Комітету,
припише сам собі наслідки. — I. Вїзд до
Кракова: 10 сїчня 1902 о год. 6:20 вечером
тому, що в дні 11 сїчня послідній час до
відїбрани „nomina“. II. Вїзд до Відня: 11
сїчня 1902 о год. 6:20 вечером, а не (як пе-
ред тим було подане) о 8:40 рано, бо се не-
догідна пора. Кождий з Товаришів, а осо-
бливо ті, що потребують матеріальної помо-
чи, повинні явитися у Львові вже рано в дні
відїзду. Всяких інформацій можна буде
тоді засягнути у богословського Комітету в

НА СВЯТА!

Поручає свої великий виборь музичных інструментов як і граючих забавок для дїтей по басно низьких цїнах.

И. БОДЕНШТАЙНЪ, ул. Кароля Людвика ч. 31.

семинари. Пакунок Комітет оплачувати не буде, ані також не буде висилати поштою запити, лише Комітет ними заощаджує. Товаришні комітети на провінції звольте о тім всім повідомити своїх Товаришів кондеканальних. (Пам'ятайте о коштах, бо грошей потрібно!) — Від Комітету богословського: І. Вачинський богослов IV. р. М. Ю. Черкавський студ. теол.

З рамени Комітету богословського видають приготувати богословам мешкання у Відні, але лиш тим, яких матеріально спомогає Комітет, і тим, що досі до Комітету зголосилися з такою просьбою. Прочі звольте у власнім інтересі зголоситися прихильно до мене і присилати гроші на мешкання. — Павло Олександр. V. gein „Sitz“, Wien XVII. Veronikagasse 36, Hochparterre.

— Шедрий дар. На руки редактора „Дѣла“ зложив сьогодні на заповомовий фонд нашом молодіжній університетській Вп. артист п. А. Ф. М. 500 К. Сей шедрий дар, вразі з іншими, передасть Адміністрація „Дѣла“ д-ру Я. Кулачовському. (Дальший список жертв, які вилучили на руки Адміністрація „Дѣла“, подамо зараз по святках; постійного тижня не ставало намъ в „Дѣла“ місяця за-для навали всякого матеріалу).

— Пригадуємо, що в п'ятницю 10 н. ст. сѣчня відбудуться надзвичайні загальні збори товариства „Народна Гостиниця“ в цілї зміни статута. Збори розпочнуть ся о 6 год. веч. в домі „Народних Торговців“ у Львові.

— В Острійній відбуде ся заходомъ кружка співачок дня 9 с. м. о 6 год. вокально-декламацийний вечорекъ в честь Т. Шевченка. Вв програму входять: вступне слово, відчиток о значенні Шевченка для народу; чотири декламації, хоры мѣшані, терцети, дитра. Особнихъ запрошень не розсилає ся. За Комітет Стефан Качала.

— Кошти подорожжя вчителів до Парани винесуть 130—200 зр. Іменно: білетъ на зельзницю з Львова до Гамбурга (III класу) около 20 зр. (2—3 дні); карта корабельна з Гамбурга до Паранагу (порту в Парані) коштує около 82 зр. (III кл. т. зв. „Zwischendeck“). До такої їзди мѣж покладомъ треба однак сильною здоровля і привичка до невідомого. (Видно подорожжя в каюті — коштує 200—300 зр., після рода каюті). Подорожжя морська триває три тижня. — З Паранагу до Курітиби (столиці Парани) їде ся зельзницею 5 годинъ (14 миль); білетъ коштує щось около 10 мильрейсів т. в. около 6 зр. після теперішнього курсу мильрейса. — В Курітибі мають рускі робітники чистальню. З Курітиби до мѣстечка Понта Гросса їде ся зельзницею 9 годинъ — а коштує білетъ около 12 зр. — Віден в до рускомъ коловні Прудентополь ще 18 миль дороги возомъ. Їде ся три дні кепською дорогою і сил не слухати ся їзди „оказією“ за якихъ 10 зр., то треба нераз дуже дорого заплатити за фѣру. — Сама їзда моремъ і зельзницями виносить отже около 120 зр. Надто побити і удержати в дорозі з вишомъ удержаня на морі, бо се вже мѣстять ся в цілї карти корабельної виносить до найменше до 50 зр., такъ що взагалъ треба мати 200 зр. — Дорога до коловні Ріо Кларо де о. Никонъ Роздольскій (зельзницею з Курітиби до Порто Амазоніа на річці Ігуасу і відомъ долъ тою річкою малимъ (і звичайно дуже лихимъ) річковимъ парохомъ до ріо клароко пристави Баррафа, коштує менше більше такъ само якъ до Прудентополь але з причини невірального руху паровиків на неразъ черезъ низкий станъ води тота плавба забере і цілий тиждень, а пасажирі цюгають збирати в прибережнихъ пралісахъ суки аравкарий, котрі тамъ заступають уголь камінний до машини. Оселъ Агуа Амарелла і Люцена, котрі мають вже давно перви а не можуть допринести си і дочекати ся священниківъ лежать о 8 миль відъ зельзниці. — Станція першою в м. Ляпа, а постійною Ріо Негро. — Перший приїздъ знайшовъ бы прибувши священникъ чи учитель в дуже гостинімъ і вже досить добре загосподорованімъ монастирі оо. Василіанъ в Прудентополь (де в трехъ священниківъ). — А дальша вже судьба лежала бы в его рукахъ... Мусивъ бы умовитися на коловніяхъ зъ людьми о своє удержаня. На добро велике надѣятися однак не можна. Треба зъ посвяченя їзати... Хто бы чинивъ на зиски, добру платню і т. д. горко завѣвъ бы ся. — Тамъ треба умѣти часомъ і „фіжонъ“ (чорну фасолу) їсти і „гервою“ (герба бразильска) поживати — тай бѣди не знати... Хоть зновъ деякі люди водити кажуть, що тамъ мавъ бы працюючий щиро інтелігентъ що дня курку на обѣдъ (in patria).

— Засудженого на кару смерти воика 58 п. д. Чабана представлено цѣсареві до помилування.

— Запомаги для бѣднихъ учеників. Вв буджѣтѣ на рѣк 1901 признавши соймъ 1200 К до розпорядности видѣлу кравого вв порозумѣнню зъ кравою радою шкѣльною на запомаги для рускихъ і польскихъ товариствъ, маючихъ на цілї спомогане бѣднихъ учеників. Зъ тої суми роздавъ видѣлъ кр. одноразові запомаги: Товариству науковомъ поміч (польському) у Львові 200 К, Шкѣльній поміч вв Коломи 200 К, Шкѣльній поміч вв Станиславѣ 150 К, Шкѣльній поміч у Львові 150 К, Шкѣльній поміч вв Самборі 150 К, Товариству

св. Кирила вв Перемишлі 200 К і товариству „Русланъ“ у Львові 150 К.

— З Золочева. Дочерва 3-ого с. м. (в п'ятницю) виїхав п. Родер з нашого міста. Відрана крутилися знані „начальниця“, як Кіжик з Вілого каменя, Почакевич з Сасова, Вайзер Юзю, шляхта, як Вікарський, Пшемъ, Гюльський та й кс. канонік Шимон, прибувши на працане а властиво на відпроваджене на дворець. Із згляду, що працане чи „учти“ відбудували ся перед тимъ майже цілий місяць, тож як не твердити, що повіт стратив „perit-y“? — Spectator.

— Непошановане рускихъ святъ. Із судами у всхѣдній Галичині, мѣркуючи лише по тихъ фактахъ, які доводять до публічного вѣдомості, могло бы становити побійну рубрику дивникарську, і нема тому ні конця, ні початку. Такъ і теперъ пишуть намъ зъ Болеховщини, що водъ коли вв Болехові ставъ судовимъ секретаремъ п. Юліанъ Гарлицкий, водъ тогды непошановане рускихъ святъ вв тѣмъ судѣ мовъ-бы систематично практикує ся. На доказъ наводять ся ось-такі, мѣжъ иншими, факти. Вв 1901 року вѣзвано на термінъ п'ятихъ рускихъ селянъ зъ Витвиці на день 6 сѣчня т. в. на само Воговляне, а мн. тижня зновъ 4 рускі селяне зъ Витвиці одержали вѣзване подъ загрозою 10 кр. явитися на термінъ 1 (14) с. м. якъ-разъ вв свѣтѣ Обрѣзанія Г., на самъ Новий рѣк. Гей, пане Гарлицкий, чи ви вже такъ високо авансували, що васъ дотичний приписъ не обов'язує?

— Зъ львівського університету. Проф. д-р Цвиклинський має бути вв сѣхъ дняхъ іменованій міністерскимъ радникомъ. — Дотеперішній доцентъ філологій д-р Вітковський має одержати титулъ надзвичайного професора.

— Нодарі, засуджений за обманства при вишляню нашихъ мужиків до Америки, такъ утік зъ Львова і досі поліція не вишлядила куды. Їго спільникъ Вас. Сѣделникъ вишѣ жалобу неважності противъ вироку львівського суду.

— Польська аристократія розносить сумну славу своєї деморалізації по-за границі Галичини. Вв своїмъ часі покінчивъ самоубійствомъ одинъ польскій графъ вв будапештському судѣ, а его товаришъ гр. Генрикъ Потоцкий, що затіявъ разомъ зъ нимъ позити на чужій реальності, вимовивъ ся зъ афери лишъ тѣмъ, що фамілія зобов'язалася пошкодованихъ заспокоити. — Теперъ зновъ у вѣднській криміналістичній вийшли на яв ажъ три имена польскіхъ пѣз свѣта аристократичного, що оперували кожде окремо на свою руку. Панъ гр. Марія Пініньска буде виправдуватися передъ судомъ вв справѣ фальшиванихъ векселівъ на дробницю, бо лишъ вв міліонъ коронъ. Вже сими днями другій процесъ буде мати гр. Сарвєдний. Та найцікавішою є справа і особа п. Мар. Богдановича, котрий перепродававъ куплений нимъ а не заплачений юбеліни. Сей Богдановичъ — шамбелій і членъ ордену нѣмєцкихъ рицарівъ — відгрававъ у Вѣдні визначну ролю. У него на прийнятіхъ все бували польскі ексцеленції і гофрати, хотъ і могли догадуватися, що вѣнъ не посѣдає такого майна, що бы жати якъ міліонеръ. Та ті визити високихъ польскихъ достойниківъ служили ему параваномъ, що зъ одної сторони легше здобувати средства на вишванє житя, а зъ другої довше не звернути на себе уваги сторожівъ права. Та іменно сєса обставина, що Богдановичъ обертавъ ся вв такихъ кругахъ, робить его процесъ ще бѣльше цікавимъ.

— Подяка. Почуваємъ ся до обов'язку зложити Вп. п. послови Д-рови Олєсницкому прилюдно подяку за те, що коли дня 18 грудня м. р. зникъ намъ огонь до тла наші загороди зъ всімъ запасамъ на зиму, не лишъ перший поспішивъ зъ жертвою 50 К на наші найперші потреби, але і щиро заявивъ тимъ, щоби намъ якъ запомаги виробити. І такъ заразъ 3-ого дня по огни виробивъ намъ запомагу вв Раді повітовій вв Стрию вв квоті 300 К, а вв Соймі постаравъ ся уділити датку громадскою вв квоті 600 К. — Посорімі зъ їдущимъ великимъ.

— Арештованя вв Києві. До Пѣдволочиск доносять зъ Києва, що тамъ арештовано кількадесятъ студентівъ і робітниківъ. Причина арештованя на-разъ незвістна.

— Заплати за оно домагася ся селянинъ Ілько Максимецъ водъ ротмістра уланѣв Артура Вравбека зъ Монастирська. Ротмістръ вибивъ ему око вв часѣ війсковихъ вправъ а Максимецъ вишѣ противъ него позовъ до станиславського суду о відшкодованє.

— Дробні вѣсти. Вв Самборі на передмѣстї Поводова згорѣло дня 2. с. м. кількадесятъ будиноків. — Вв Чернівцяхъ прийшло недавно до острого перевалка межі буршомъ а поручникомъ: буршъ дѣставъ небезпечну рану вв голову. — Міністерство війни заводить до служби при фургоняхъ автомобілі бензинові і нафтові. — Будову зельзниці Самборъ-Ужокъ, здержано невідійно вв суботу, наслідкомъ чого багато робітниківъ осталося безъ зарѣбкы. — Нова іменованій делегатъ намістництва вв Кракові Федоровичъ обявля урядованє дня 4 с. м. — Конкурєс на посаду мѣського лікаря вв Калуші зъ платнею 400 К рѣчно

розписавъ тамонний урядъ громадскій зъ реченємъ до кінца сѣчня с. р.

— 40.000 Коронъ виносить головна wygrana лотеріи на теплі комнати. Звертаємо увагу нашихъ поваж. читателівъ, що тижневъ невідличко 16-ого сѣчня 1902. (Гляди писератъ вв нинѣшнімъ числѣ „Дѣла“).

Посмертний оповѣстки.

о. Іванъ Леннавскій, священникъ-ювілатъ, парохъ вв Пѣдлужу к. Станиславова, упокоивъ ся д. 2 с. м. вв 90 роцѣ житя а вв 64 священствѣ. В. а. п.

Титъ Турновскій, тапієръ і декораторъ, померъ у Львові вв 42 роцѣ житя. В. а. п.

Русини! Пам'ятайте на руску Бурсу ремісничо-промислову у Львові!

Вѣсти зъ Еп. Перемиської.

Вв пропозицію на Стеніятивъ дек. сокальського приїхавъ оо: Стеф. Саврунь, Ник. Колтунюк, Волод. Насальскій, Ів. Радецкий, Алекс. Лебедовичъ, Ілія Киричинскій, Волод. Калужинскій, Алекс. Гумецкий, Атан. Бованко, Левъ Писецкий, Март. Миколайчукъ. — Презенти одержали оо: Еміль. Минковичъ на Мхаву дек. балгородського, Вас. Охничъ на Туринського дек. лепського. — Завѣдателями деканата бѣдкого (на мѣсце уступившого добровѣльно дотеперішнього декана о. Діон. Добрянського) іменованій о. Клим. Копистянскій парохъ вв Ретовѣ. — Дѣйствнимъ катихитомъ при вѣдльовій муж. шкѣлѣ вв Самборі іменованій о. Іпол. Хиліакъ. — Мѣстодеканомъ бѣрчанськимъ іменованій е. Ів. Жарекій парохъ вв Глузѣ.

Зъ Пѣдгаєччини. (Залєа.)

а) Безименному дописувателю („Дѣло“ ч. 282 зъ 30. грудня 1901) вв одѣлѣ заявляю, що вв рѣчницю смерті бл. п. о. Іларіона Стеткевича, 20-ого лютого 1902, відслужу за упокойну службу вв церкві парохіальній, а

б) зазначаний дописувателемъ вечорекъ не відбуде ся, головно диякого, що зимова пора не надає ся на такі обходи а голосована програма не одушевить учасниківъ і замѣреною ціллю не досягне: іменно поставлена „пам'ятника“. Хибя-жъ церковь хороша, давнишня і всякі інституції, трудами покойного о. Іларіона двигнені, не суть довголітніми пам'ятниками? Що за нерозумна печальність ваша, честний дописувателю! Ну, що хотѣвъ все, то дѣставъ; теперъ сѣдай та й думай і грошки присилай на стипендію имени „Стеткевича“ для одного студента, — якъ тогды будешъ у мене патріотъ! Для мене вистарчить портретъ о. Іларіона, щобъ украсивъ тєтраподъ, якъ буду за упокой его душі парастасъ відправляти, і о той прошу Достойну Родину. — Вожикѣвъ 4. сѣчня 1902. о. Іванъ Дурбанъ парохъ.

ПОДЯКА.

Спѣшимъ сповнити мийнй обов'язокъ і подякувати зъ цілого серця всімъ тимъ Р. Т. Добродіямъ, що уможливили намъ урядженє вечера св. Николая для ученицъ рускої шкѣли видѣлової имени Шевченка і курсу руского азики при сій шкѣлѣ. Дякуємо передовсімъ Високопреосв. Владіцѣ нашому Кир. Андрею Шеніцкому за шедрий дар 100 К а ще більше за те, що взоромъ Спасителя, який позволявъ діточкамъ приходити до себе, зволавъ появили ся лично на вечері: „щоби зврѣв“ маленькій людъ свій весь і утішивъ ся. Дякуємо дальше Хв. Товариству „Дѣстеръ“ за 25 К, Хв. Товариству „Провсвѣта“ за 25 К, Тов. „Клюбъ Русинѣвъ“ за 20 К, Тов. „Народна Торговля“ за 12 К. Дякуємо Вамъ Добродію, що справили радість нашимъ дітямъ і причинили ся до піднесеня традиційного у насъ на Русі культу Великого Святителя, дякуємо Вамъ і вв імени тихъ бѣднихъ дітій, що зъ надвѣжи, яка лишила ся (сума жертвъ виносилла 182 К а урядженє вечера 142 К 32 сот.) одержали теплу одіж на зиму. Дякуємо Вамъ усімъ. Прийміть наше щиро-руске „Спасибѣ!“ — За Збір учительскій М. Білецька.

Выказъ складанихъ жертвъ.

Вв хосен товариства „Русланъ“ що описує ся бідицями ученицями рускої гімназіи у Львові, жертвували вв другій половині с. р. отѣ вв. Добродіи: Впреос. Митрополитъ А. Шеніцкій 200 К, родичі ученицъ при випахъ 110 К 61 с.; Видѣлъ повітовий вв Львові 50 К; замість пошленихъ книжъ ин. молоді і дружи на посѣло вв Чернѣв домі ин. о. І. Гарасинскій 40 К; ин. Вен. Мійскій, еп. італієръ старший 40 К; о. Ландеръ вв Залѣцяхъ 28 К; п. Нос. Левинскій радникъ двора 20 К; Н. П. 18 К 20 с.; склада на вѣсто вв Львові вв домі п. Білинскій 12 К; п. Ейзеншп, начальникъ огневої еторолі у Львові 12 К; о. Д. Дорошнський і проф. Ів. Верберскій по 10 К; п. Атанас Скобелевскій, єпископъ

суду вв Золочеві 8 К; п. Ів. Левинскій радникъ ин. о. 6 К; ин. о. 5 К далі: оо. Колет. Архиповичъ зъ Львова і Гіп. Поговорєцкій зъ Бродокъ по 1 К; оо. Леонідъ Лудинскій, Алекс. Коритко, Ал. Гриневскій і ин. Осиа Макарушка, Ем. Гамецкий; о. В. Сиротинскій 3 К; по 2 К далі: оо. Сохоцький, Свѣр. Кархут, Бвг. Гузар, Атан. Юркевичъ, д-р Бартошевскій, крис. Ем. Білинскій, Алекс. Стефановичъ, Е. Омельнський, ин. паві; Ем. Харкевичева, Марія Грушевська, Варв. Літвинська; ин. ин. Ілар. Огоньскій д-р Дам. Сантас, Вас. Нагірний, Паладій Турчяновичъ, д-р Мих. Пачовскій, Вас. Білецький, Ром. Цеглинскій, Петро Огоньскій, Овсѣ Роздольскій, д-р Тал. Мандибуръ, Мих. Салудинскій, д-р Ом. Савицький, Іл. Корюда, Стеф. Рудинскій, Ів. Вєрхрєстскій, д-р Бвг. Бараньскій, д-р Стан. Дієтрянскій, Атан. Залѣцький, Ів. Матієв, Юл. Медвєцкій, Яросл. Вітовинскій; по 1 корні ин. Ів. Зарипскій і Ваєлиця зъ Львова. — Добродіямъ і Добродіямъ складає Видѣлъ сердечну подяку.

Телеграми.

Вѣдєнь 6 н. ст. сѣчня. Архипназъ Францъ Фердинандъ удає ся ще вв сѣмъ мѣсцѣ вразі зъ своєю супругою кн. Гогенбергъ до Бѣрусалия, а водѣтамъ до Бєспту. Тутешній дивнижъ догадуєт ся, що тѣмъ способомъ вымине ся колізію, яка мусѣла бы вийти при сегорѣчнихъ двѣрскихъ приїхатяхъ, вв котрихъ кн. Гогенбергъ не могла бы брати участі. — Ще вв тѣмъ мѣсцѣ настути іменованє 20 членівъ прибочной рады для будовы дорогъ водныхъ. Іменованє технічнихъ управителівъ стрѣває трудності для браку досвѣдченыхъ фаховцівъ. — Тутешній Чехи внесли петицію до рады шкѣльної о заснованє 20 шкѣлъ чеськихъ. Петицію, що обіймає 281 аркушѣвъ, підписало 2972 петентѣвъ, выказано 5044 дітей чеськихъ вв шкѣльній вѣцѣ і на оштемплєванє выдано 400 коронъ.

Горіція 6 грудня. По вычерпанню дневного порядку, відчитано кількохъ само-стійнихъ внесенъ і інтерпелляцій засѣданя сойму відложено.

Букарешт 6 сѣчня. Засѣданє палатъ відложено до 10(23) с. м.

Будапешт 6 сѣчня. Вв міністерствѣ торговлѣ почали ся на ново перервані зъ поводъ святъ переговори вв справѣ другого читаня автономічного тарифу. Вв конференціяхъ тѣхъ подѣ проводомъ державного секретаря Фр. Нодя взяли участъ австрійскі референти фахові. Наряды будуть відбудувати ся щоденно і скінчатъ ся імовѣрно зъ концємъ сего мѣсця.

Барцельона 6 сѣчня. Предприїнято много ревизій домовихъ і арештовано кілька особъ. Правительство має заспекувати видавничтво трохъ дивнижѣвъ анархистичныхъ. Робітники ухвалили зъ днемъ завтрѣшнімъ розпочати страйкъ.

Мадридъ 6 сѣчня. Жандармерія выкрила кілька анархистичныхъ заговорѣвъ. Конфісковано паперы, зъ котрихъ показуєт ся, що заговорники хотѣли кілька мѣстъ підпалити.

Петербургъ 6 сѣчня. Контрадміралъ Корсаковъ іменованій губернаторомъ Архангельска.

Прага сѣчня. Politik довідувєт ся, що вв частѣ обрадъ комісії бюджетової вже 8 сѣчня розпочнуть ся вступні переговори вв справѣ чесько-нѣмєцкої угоды, і коли бы они выпали успішно, збере ся й сама конференція.

Берлінъ 6 сѣчня. Мова князя Чарторыйского вв галицкѣмъ соймѣ викликала велике невдоволенє. Говорять, що зъ сторони нѣмєцкой дипломатіи роблять ся заходи о узакненє якоєсъ сатисфакції. Таке жаданє мавъ поставити гр. Вильовъ вв розмовѣ зъ австро-угорскимъ амбасадоромъ Седаніємъ. Цѣла інспірована преса нинѣ о тѣмъ розписує ся, а Münch. Allg. Zig. навѣтъ вв тої прямо беззастѣдлимо.

Софія 6 сѣчня. Собраніє 69 противъ 67 голосѣвъ відкинуло жадану правительствомъ 2 мѣсячну провизорію бюджетову, наслідкомъ того его розвязано. — Князь прийнявъ такожъ димісію Каравелова і поручивъ дотеперішньому міністрові справъ заграничнихъ Давєнови утворити новий кабінетъ. Кабінетъ буде складатися выключно зъ прихильниківъ Цанкова.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ І АДМІНІСТРАЦІИ.

Цѣсарь надає отарєстъ вв Галицяхъ Вики. Тусановскому титулъ і характеръ радника намістництва.

Міністеръ рѣшництва іменувавъ комісаря горничного Аг. Ошпекевича старшимъ комсаремъ горничнимъ.

Вне вийшов

КАЛЕНДАР „КОМАРА“ на рік 1902.

Всякій замовлені просьмо надсилати до Редакції і Адміністрації „Комара“, Львів ул. Куркова ч. 27. — Ціна 30 зр. Набути можна рівнож у „Народних Торговляхъ“ і книгарняхъ.

Найгутовійші і найновійші подарунки у великій виборі на

КОЛЯДУ

поручає магазин спеціальнихъ новостей галицєрійнихъ
Станислав Ткач
Львів, Гетьманська 10.

Виходить у Львові що дня (крім неділі і руських свят) о 6-й годині по полудні. Літературний додаток „Вісник найзнаменитіших повістей“ виходить вівторок і вівторок і п'ятницю на перемінну разом з „Ділом“.

Передплату і писемні приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „ДІЛО“ ул. Баторія ч. 24. Бюро газети „Ольшанського“ ул. Килийського 2; О. Соколовський Пасаж Гавомана ч. 8; К. Бухштаб ул. Кароля Людвіка ч. 23. — У ВІДНИ: М. Дукес, I. Selterstätt; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasensteine & Vogler I. Wallfischgasse 10; В. Б. ФРАНКОФУРТ: М. Haasensteine & Vogler.

Передплата на „ДІЛО“ і п'ятикратна за писемні платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „ДІЛО“ з літер. додатком
в Австрії: за границею:
на цілий рік... 82 к. на цілий рік... 44 к.
на пів рік... 18 „ на пів рік... 22 „
у Львові:
на цілий рік... 28 к. на пів рік... 14 к.
на чверть року... 7 „ на місяць... 2 к. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція під ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на по-
передне застереження. — Рекламні неопечатані
вільні від п'ята.

Повинне число коштує 12 с., на пров. 14 с.

Оголошення звичайні приймають ся по 20 с.

Водяні стрічки писемною або як місце в 25
рублів „Надбавка“ по 20 с.

Підписи і інші донесення приватної чести ся по
20 с. від стиска.

За хвилину попрацьмо молодіж наша рід-
ну країну і розселим ся по чужині. Молодці,
надія бідного народу, що і в дома не зазна-
ли гаразду, терпіли не раз крайню нужду,
йдуть наражені на ще більший недостаток...
Але йдуть не завагаючи ся! Молодці їх ду-
ші не могли й не змінили стертіти наружи з
найсвятіших чувств — не могли холодно-
кровно перенести провокацій від польської
гакати! Се, на що рішила ся наша молодіж
по тих провокаціях, єсть так природне, а
однак для нас так незвичайне! Цілий нарід
як би зі сну збудив ся — дивує ся героїзми-
ви і посвяченню молодіж...

Сей могутий, спокійний протест ворух-
нить наші серця, заглядає на дно нашої со-
висти. „Ми би так не зробили“ — говоримо
завждижені. Що дня провокують нас, ятра-
ти наші не загоні рани. Система колонізації,
ненависти до всего, що пахне руским духом,
мов великанська машина тисячами зубців і
шпурів рве і шарпає наше тіло народне. „Що
день божий доведе ребра, серце розбиває!“
Школи, уряди, суди, автономія, вибори,
функціонери всіх урядів і властей від най-
вищих до найнижчих — се колісцата, зубці
сеї машини, а нема мабуть ні одної одиниці
в наших народі, котрі би оні боліло не
зачепили в її народнім почуттям... А ми? —
Вемо ся з болі, затискаємо зуби — і мовчи-
мо. Мало хто відкине неруске писмо, мало
хто упінеє о рускі названія, розприви, про-
токоли... Далеко нам ще до того, аби рускі
діти не хотіли відзивати ся по школах по
польски, як польські діти у Вжесні не хотіли
розуміти по німечки. О тім у нас нікому й
не сниться! Ми ще не пізнали конечности
загального, безпардонного протесту все і
всюди против нехтованія прав народних. За-
надто оглядаємо ся, за много числимо, а
вкінці виходять наші протести, сль як і в,
безбарвними. Занадто ще привикли ми до
ярма!...

Коли-би в Європі в часах абсолютизму

кождий оглядав ся був на то, що стане ся з
ним, як запротестує проти надужити, то та
Європа не мала би конституції і до нині!
Прийде запротестувати, то питаємо себе: чи
варто за-для дрібних, щоденних здобутків і
уступств посвящати ся і складати жертви?
На то відповідь одна: ціле життя наше скла-
дає ся остаточно з дрібних справ і як-би
кождий при всякій нагоді мав цивільну від-
вагу і не отягав ся з протестом, хотів-би
сей протест вийшов в потребі взагалю при
незвичайнім обуренню і поза межі „урядової
легальности“ — суспільність наша вже давно
вийшла би побідоносно в боротьбі з гнобте-
лями. А так, занебучи протест, привика-
ємо що-раз більше до істнуєчого ладу і
стаємо ся нечуткими на всякі безправства.

Кождий умовити протест — се
шматко для правительств, що не має сили
чи не хоче спинити надужити. Ще більшого
значіння набирає протест, коли стоїть за ним
велика чисельна сила, або коли походить на-
віть звідти, звідки його найменше можна споді-
вати ся — навіть від осіб сумирних, лю-
дяньких.

В тім освітленню протест нашої моло-
діж, а ще більше однодушні заяви цілого
народу руского повинні спонукати бодай на
хвилину задуматись тих, що держать керму
держави. Нарід наш спокійний і терпеливий
переносив сотками літ різні ярма, але від
часу до часу зривав ся і закладав могутий
протест, від котрого дрожали гнобители, па-
дали держави! Польща упала, бо ніколи не
зрозуміла сего народу. І тепер во не розу-
міють... Їм привиджують ся „wicherzenia“ там,
де говорять нарід цілий, там, де літає на-
кипіння биль вириває ся з грудей цілого на-
роду!

Чи наше правительтво порозуміє го-
лос народу цілого?

Не порозуміють его такі політики, що
втягнули ся в системи правительственні, як
кінь, що вмів ходити тільки по одній сто-
роні дишля...

Політика тоді буде умітністю а не
сліпим експериментуванням з дня на день,

коли буде знати натуру і потреби життя на-
родів, як лікар знає натуру і потреби життя
чоловіка. Задачою правління єсть: поставити
наряди в добрих, зносних умовах життя —
цілою штуркою єсть: пізнати і уміти заспо-
коїти потреби суспільности.

У нас на-разі на таке не заносить ся!

З уст керманитів падають слова осто-
роги а навіть погрози, а взагалю наступає
туха мовчанка там, де треба ділання, скорого
і енергічного ділання, щоби відвернути ще
гірше лихо. Через той брак провідної гадки
наражають оні цілу суспільність нашу на
великі жертви, заважають нам удари і биль, не
уміючи, чи нехотючи по справедливості по-
ладити справу нашої молодіж, не уміючи
заспокоїти наших національних потреб і до-
магань.

Justitia fundamentum regnorum! — най-
добре затамлять се, що повинні знати бодай
з написи на брамі віденського бургу. Кож-
дий удар вимірний через неохоту чи сла-
бість правительств в тих або тих членів
суспільности, збільшає невдоволене, за-
острює неохоту суспільности.

Ми за будучність нашу не потребуємо
боятися, коли тільки приймемо борбу, яку
нам накладають, і коли будемо переводити
її способами, які насуває ситуація. Нам
байдуже, хто стоїть на чолі правительств —
чи масний Кербер чи брутальний Казько, —
сли тільки не відтягнемо ся, не убоїмо ся
протесту все і всюди та й потрафимо зроби-
ти его таким, як був протест нашої молодіж,
а за нею цілого народу. Всі мусимо
почути ся до того обов'язку, але кождий на
своїй стоянці, кождий в своїм крузі ділання.
Против цілого свідомого і солідарного на-
роду цілого не вдіють слабкі погрози!

Взиває нас молодіж — надходить хви-
ля сумного пращання.

Кілько наружи, кпин перетерпіла ти,
молодіж, за свою народність, за правду!
Так все буває! Де більша правда, там біль-
ший унівт — байдуже про всі кодекси і
права; чим більше серце, тим більше му-
сить оно терпіти; чим більше посвячене, тим

голосніший кпини, а на білу одягу кидає ся
многолюдна товпа, аби її облювати і облю-
гавити.

Але нарід твій з гордостю дивить ся
на тебе, наша молодіж. благословить тебе
на дорогу. Підлий би був той нарід, коли-б
не підтримав морально і матеріально таку
молодіж. Не запропастиш он, не змієш за-
пропастиш ся!

Ти показала силу характеру — як ніколи
у нас не бувало! Але сила характеру ро-
сте з потребою і небезпечкою. При великих
подвигах і великих небезпечках дух наш
вступає в повний збур'ї, — при малих, щоден-
них справах він занебуче ся і ті его
звичайно побороють. Лекше здобути ся на
героїзм а навіть умерти для вітчизни, як
ціле життя жити і працювати тільки для неї.
А такої праці домагає ся вітчизна твоя, по-
требує її на кождім кроці!

Там на чужині запряжи ся до праці,
науки, праці, коти не раз голод і холод
загляне до твоєї хатини, праці без унну!
Виробляй в собі гарт душі і непоборному
силу характеру, — внеси як найбільше
знань з тих заведень, де не шовінізм але
мпра панує наука, щоб опісля, повернувши
до дому, ти через працю цілого свого життя,
через працю щирю, витревалу, розумну по-
служила своему бідному, закріпощеному на-
родови і підносила его до народної і люд-
ської свідомости все вище і вище!

Того сподіваємось по тобі, того дома-
гає ся від тебе народ цілий!

Н. Н. член „Ради хлопської“.

Зъ рады державной.

Въ среду розпочала свои нарады бу-
джетова комісія палаты пословъ.

Бюджет на рік 1901 порішено пола-
годити формально такъ само, якъ неполагод-
женій бюджетъ зъ попередніхъ лѣтъ. По-
зицій меншон ваги полагоджувано безъ
дискусій.

При позицій льотерій референтъ виїсє,
аби въ цілї підготовки знесеня льотерій,

наукових зріс дуже сильно, але, він ще не
стоїть на тім становищі, якъ того вимагає
наша національна потреба. Достить сказати,
що „Видавничя Спілька“ досі ще не має ані
одної книжки цілком розпроданої; книжки
від трох років, залягають магазин товар-
ства. Вина тому виключно по стороні пу-
блики.

Коли приглянутись еписові, дотенері-
нїх публікацій „Видавничої Спільки“, то
можна доглянути, що діло веде ся з добре
обдуманим планом. Маємо там переклади
із всевітної літератури й оригінальні тво-
ри, книжки про найважливіші наукові пита-
ня, які слід знати кождому інтелігентному чо-
ловікови, аж до практичних підручників.

З перекладаної літератури на першім
місці згадай треба книжечки переклад
усіх найважливіших драм Шекспіра, зладже-
ний п. Кулішем, який єсть великим набут-
ком нашої літератури. Кожда із драм вида-
на окремою книжкою і заосмотрена науко-
вим вступом і поясненнями нашого знамени-
того письменника д-ра Ів. Фравка. З п'я-
тих перекладів зазначимо хочби славіний
роман гр. Л. Толстого „Відродження“, драму
Г. Гавитмана „Візник Геншель“, фінську
народну епопею „Калевала“, драму Гудко-
ва „Уривль Акоста“, оповідання Монасана,
Короленка, Чехова і ин.

Окрім того бачимо цілу пшкку оригі-
нальних творів, з яких багато має перпо-
рядне літературне значіння. Твори Франца,
Ковальова, Кобилянської, Кобринської, Лесі
Українки, Богдана Ленкова, Коцюбинського,
Мироного, Яцкова, Мартовича, Стефанька,
Зоревича, Катренка, Воробкевича, Сроков-
ського, Кримського, Квітки, Куліша і ин. Сї
твори появляють ся переважно в перве і да-
ють гарне свідощтво нашому новому лі-
тературному рухови.

У другій серії видань „Видавничої
Спільки“ бачимо незвичайно цінні наукові
розвідки і матеріали, перекладані й оригі-
нальні. Розвідка К. Кавцкова „Народидєч-
і її початки“ належить до найцінніших
прояв з поля соціології кінця XIX ст. „Ав-

Що нас оборонить?

(Голос до широкого гурту.)

Неоднї із Русинів, якому лежить на
серці національно-політична доля нашого
народу, заважає собі питане: Чом ми серед
таким тяжким зусиль, серед героїських часто
змагань одиниць і має так помалу поступа-
ємо наперед в нашім національно-політичнім
відродженню? Ми скидаємо найчастіше вину
той прояви на наших національних против-
ників, головню Поляків і Москалів, — гово-
римо, що лиш їх гнет причина нашого ли-
холіття. Однак дехто закидає инакше. Так
єсть більше народів в аналогічнім положе-
нню, а чому їх стан далеко відрадніший від
нашого? Возьмім Чехів в Австрії, Поляків
у Росії і ин. Чи їх противники такі вже
слабосильні? Певно, що ні. Виходить отже,
що у нас мусять бути ще спеціальні причи-
ни, що ставлять нас у ряд найнещасливі-
ших народів в Європі. Що се таке — не
тяжко відгадати чоловікові, що глибше за-
становлює ся над національно-політичнім
життям народів. Уже від найдавніших часів
в історії людкості бачимо, що в боротьбі
двох народів грали роль не лише фізичні
чинники, але й духові. Не лише той нарід
остоявав ся при незалежності, що мав більш-
шу фізичну силу або більші фізичні користи,
але й той, що мав духову перевагу, більший
запас інтелектуальних сил. З того вийшло,
що народи почали забезпечувати перед во-
рогами не лише сильними державними ін-
ституціями, не лише організували великі
армії військ, але й хоронили себе від про-
тивників плодами свого національного духа,
себ-то власною культурою. Ся охорона
часто показувалась успішнішою від силь-
них границь, мурів і воєнів. Ся культура
доказувала в різних часах такого дива, що
побідники ставали невільниками побіджених.
Духова сторона народнього життя грає в по-
вільних часах ще більшу роль, аніж у дав-
ніших. Нині політична боротьба переходить

у формальне змагане двох культур і не все
побіда по стороні того, у кого сильніше
політичне становище. Навпаки бачимо, що
політичне становище переміняєть ся відпо-
відно зростови власної культури якогось на-
роду. Висока культурність Чехів і росій-
ських Поляків дає їм спротиву успішної бо-
ротьби за їх національно-політичні права. Їх
сильне змагане коло розвитку власної духо-
вої продукції, коло двигнення власної націо-
нальної культури дає їм сильну відпору
проти політичного противника.

З вище сказаного виходить, що ідеалом
кождого народу, а передусім такого, що му-
сить відбиватись від ворожих нападів, пови-
нен бути розвій власної національної культури
до того степеня, щоб усі его духові потреби,
від найнижчих верств до найвищих, могли бути
заспокоєні плодами власної продукції, власної
творчости у власній формі. Тоді нарід за-
безпечений від ворожих впливів, тоді не по-
требує боятись винародовлення, коли не буде
дбати ні про одну книжку, ні про одну за-
сопєсь національного ворога. Коли духовий
корм від азбуки аж до академічних праць
наукових буде у власній національній формі,
на власній рідній мові, тоді національно-
політична боротьба коло збудованя власної
незалежности вийде на певний шлях красної
будущини.

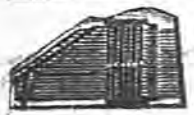
І коли ми застановляємо ся над недо-
стачами нашого національно-політичного жи-
ття, то бачимо, що наша боротьба лиш тому
така тяжка, успіхи її тому такі повільні, бо
ми ще не маємо повним власним культур-
ним життям. У нас виробляєть ся власна
національна культура на всіх полях знаня і
творчости, однак вона ще за слаба, щоб ми
могли сказати, що обійдемо ся без чужої.
Скаже хтось: добре, але як можемо витво-
рити повну власну культуру без політичної
сили? Замітка справедлива, але лиш тоді,
особливо у нас Галичан¹⁾, коли говоримо

¹⁾ Українці в Росії цілком в иньшій
положенню.

про культуру в найширшій розумінню. І при
нинішнім політичнім становищі ми спро-
можні витворювати багато галузей власної
національної культури. При добрій волі і
дрібці пожертвования ми можемо чим раз
більше витіснити з поміж нас польську книж-
ку і газету, обходитись без польських інсти-
туцій. У першій мірі се належить до кра-
сної літератури, а дальше до наукової. Осо-
бливо ся остання грає серед новітніх об-
ставин першорядну роль.

Та що ж! Коли у нас так багато бай-
дужности! Літературно-наукова продукція
у нас так сильно розбиваєть ся на апатій
загалу, що лиш з трудом може двигатись
наперед. Се особливо видно у старшій на-
шій генерації. Молодіж, наша молодіж по-
чинає відчувати конечну елементарну по-
требу свого власного духового корму. Але
обов'язком старших єсть показати його сій
молодіж, улегчити їй пошукування, помогти
ї матеріально. У нас того так мало ще
видко... Три роки тому, серед великого о-
душевлення, викликаного съязом столітнього
ювілею нашої нової літератури, красна ча-
стина нашої інтелігенції зрозуміла сю вагу
своєрідної культури, тому то вийшла щасли-
ва гадка основаня такого товариства, що
побіч Наукового товариства ім. Шевченка
мало-б займатись літературно-науковою про-
дукцією на всіх полях і служити підоймою
літератури, науки й освіти на власній рід-
ній мові, і тим чиним мало-б зарадити ко-
нечним потребам нашого народу. Говорю
тут про „Українсько-руську Видавничу Спільку“.

Гадка її основаня була дуже щаслива.
За три роки тихої але інтензивної діяль-
ности се товариство пустило у світ 70 лі-
тературно-наукових публікацій. 70 книжок
— се вже бібліотечка! Кілько то польських
книжок виперла вона з руських хат! Але
се лиш одна сторона нашої національної
діяльности і її сповнила „Видавничя Спіль-
ка“. Друга сторона в руках публіки, але
про неї годі сказати, щоби вповні зрозуміла
вагу сеї справи. Що правда, за сї останні
три роки покупи нових видань літературно-

НА СВЯТА!

Поручає свій великий вибір музичних інструментів як і граючих забавок для
дїтей по басно низьких цінах.

П. БОДЕНШТАЙНЪ, ул. Кароля Людвика ч. 37.

Перемыска Зоря повідомляв, що вистави релігійної ораторії І. Я. Луцика „Ісхр. Виплодська“ (музика о. Кошка) відбудуться в нь дніах нового стилю: 12-ого [шведія], 14-ого [Новий Рок] і 18-ого [Вогнянне].

Виходить у Львові що дня (крім неділі і русяких свят) о 5-й годі по полудні. Літературний додатокъ „Бібліотека найзнаменитішихъ повстей“ виходить во второкъ і во второкъ і п'ятницю на переміну разомъ зъ „Ділою“.

Передплату і инсерати приймають: У ЛЬВОВІ: Адміністрація „Діла“ ул. Баторія ч. 24. Євро газети: А. Ольшевського ул. Килийського 2; С. Сополонський Пасаж Галванія ч. 9; К. Бухштабъ ул. Кароля Людвика ч. 23. — У ВІДНИ: М. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I. Wallfischgasse 10; ВЪ ФРАНКУРТІ: М. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „Діло“ і намісництво за инсерати платити у Львові.

ДІЛО

Передплата на „Діло“ зъ літер. додаткомъ
до Австрії: за границею:
на цілий рікъ . . . 32 к. на цілий рікъ . . . 44 к.
на пів рікъ . . . 18 „ на пів рікъ . . . 22 „
у Львові:
на цілий рікъ . . . 28 к. на пів рікъ . . . 14 к.
на чверть року . . . 7 „ на місяць . . . 2 п. 40 с.
Редакція, Адміністрація і Експедиція підъ ч. 24
ул. Баторія. — Рукописи вносять ся лише на по-
передне застереженнє. — Рекламія неопечатана
вільній вѣдъ порта.
Поодинокое число коштує 12 с., на пров. 14 с.
Оголошеня звычайні приймають ся по 20 с.
вѣдъ одной стрѣчки инсератової або вѣдъ місце а въ
рубриці „Надбелане“ по 30 с.
Подписки и инші доведенія приватні числять ся по
30 с. вѣдъ стрѣчки.

„Русини і руска справа“.

Під такимъ заголовкомъ появилася в польському краківському місячнику „Krętyka“ стаття, в публіцистичній польській першій, котра супротив Русинів і рускої справи стоїть на чисто об'єктивній становищі і безпощадно критикує об'єднану на знищення Русів політику польських верховодів в Галичині. Сей голос польської преси так відмінний від дотеперішніх, навіть найсимпатичніших нам голосів польської преси, що уважаємо за відповідне передати її майже в цілості. Автор пише:

Є історичні події, до котрих пам'ять народу привязана чувством так виключним і догматичним, що не допускає ніякої критики, ніякої гадки про зміну. Такою подією в історії Польщі є Люблінська унія.

Чим більше народ їсть туга за незалежністю, тим більшим авреолом окутає ся сей право-державний акт, ся підвалина нашої державної минулості, тим більше затирає ся пам'ять о його історії і значінні, а перед очима стоять тільки три сполучені герби — „Тройца єдина“, символ верховності і непереможної сили. Забуває ся отже, що рускі краї до корони влучено, що Литва ніколи не стратила цілісного характеру унітарної держави, а з Польщею сполучена она тільки федеративно зв'язана. Вся туга, всі аспірації, політичні об'єднання народу опирають ся на тій підвалині, на унії.

Однак сумно було би з польським націям, коли-б они мали бути збудовані на тій історичній малі. Історичне право — що се таке історичне право? Ані етична, ані політична, ані фактична санкція. Кілько літ треба, щоб одержати право засидження — історичний привілей? Прецінь Австрія загорнула Галичину в ім'я „історичних прав“, бо Русь була колись складовою частиною Угорщини; Пруси також покинули ся на „історичні“ права! Історичне право — то історичний факт, який в кожній хвили може бути сфальшованим або підтертим життєвим фактом. Таким фактом в новочасних право-державних аспіраціях може бути одинокі і виключно воля живого народу, его засади і національне стремління. Не числено ся з ними в часі, коли дочка угорського короля, яка польська королева, анексувала Червону Русь, або коли маїати литовські були панями життя і смерті населення цілого краю. Однак нині — на чім опирає ся расія Польщі, коли не на неоспоримім, ніякою силою, ніякою логікою, ніяким ударом і ніяким переслідуванем невідомим тим фактом, що около 19 мільйонів людей чує ся Поляками і хочуть ними лишити ся і звідти мають абсолютне право до таких умов істновання, котрі уможливили би їм сю волю до життя? Всі инші аргументи дадуть ся відперти; непереможне є лише право і воля живого народу.

А воля живого народу руского — в часті також литовського — з історичним пергаміном: унією, нині цілком не йде в парі. Руский народ, по часті і литовський, в хвили закінчення унії в пеленках, в кліщах, нині сего акту не признає.

XIX-те столітє, котре бачило відродженнє, часами уродило стільки націй, покликало також до життя Литовців і Русинів. Впрочім жаден з тих народів почути своєї окремішності ніколи не втратив. Литовці бергли его задріжкою, найбільший польський гетей підписував ся Litwin, але потягнені непереможним чаром польської культури і свободолюбних польських інституцій, засимілювали ся цивілізаційно і політично, відорвані від низинних верств свого народу. Нині і ті послідні будять ся до самостійного життя; на прускій Литві, на еміґрації, а спеціально в Америці видають окремі списки в литовській азійці, мають окремі товариства, рух досить поважний. Однак і литовський народ так малочисельний (около 1 мільйон) а Литва так густо засіяна польською інтелігенцією, високою цивілізацією і високими аспіраціями она так тісно сполучена з Польщею, що з сей сторони Литви не грозить ніякої небезпеки. Литовська культура і політична рівноправність не були участю Русів. Се невідомо, чи були такі в час історії Польщі, чи в час історії Русії, чи в час історії Литви, чи в час історії Польщі і Русії все киїли бурі обопільної нена-

висти. Ся борба вичерпувала сили обох сторін до омління — а від літ більше як п'ятидесяти знов шаліє она в Галичині, сеє сили обох народів, обом загрожує будучність. Як давніше так і тепер стороною спільною, правлячою є Поляки, як давніше так і тепер ведуть они супротив Русинів найпогубнішу, убійчу політику. Унія, котра могла би в'язати вільних з вільними, рівних з рівними, в той спосіб нівечить ся — польськими руками.

Здавалось би, що народ жаждущий справедливості, як середовичний грішник помилування божого, що народ вичеркнений з карти держав, пригадуючий себе пам'яті народів лише актами мучеництва, що сей народ повинен зробити справедливість підставою бити, цілю і ідеалом... А однак...

Несправедливість супротив Русинів є одним з найсильніших наслідств, які нам лишила шляхотська Польща. Засимілювавши жмівку боярів і рускої шляхти, з погордою відкинула від спільного лона руске духовенство і народ. Надармо народ сей морем крові свідчив о своїй волі до життя, надармо з сей отвореної рани виплинули найліпші сили Польщі, надармо справа „диссидентів“ завдала речі-посполитій рішачий удар. Шляхотська Польща, не спроможна ані стратити ані висвободити Русинів — безмір забаванок, не підвергши ні правом ані силою до зреалізованя полишила нинішній Галичині. І ось по тій страшній минулості, по літах спокійної національної праці Русинів, котра видала ряд творчих умів, нехай і мало важких для загальної культури, однак важних своїм літературним піонерством для Русинів, по ділах цілої плеяди письменників, почавши від Котляревського а скінчивши на Шевченку і Федьковичу — Ян Лям виводив в життя формулку, що Русинів сотворив... гр. Стадін.

Як польська справа є для Москалів лише „інтригою“ а для Німців „реакцією варварства против цивілізації“ — так само представляє ся до нині численній польській масі руске питання. Стрічаємо ся з подібними голосами у Львові, чули ми їх в Кракові. Супротив змагань народу до утворення власного університету відзивають ся они із скріпленою силою. Ще перед кільканадцятьма днями виїхав брошура, котрої еха находимо в невідомім дивенку, в невідомій розмові. Автор брошури „Wasza-ś Polacy!“ пише в спосіб цілком типовий для... гакатистів.

„З того, що всі ми рівні супротив Бога і права — каже він — це не виходить національна рівноправність. Коли можемо говорити о рівності французької нації з англійською, німецькою або італійською, то не можемо говорити ані навіть погадати о рівності англійської нації з нацією прим. кафрською, котрі, як знаємо, спільно живуть в полудневій Африці, бо лише той самий більше-менше культурний і цивілізаційний рівень дає народам рівні права. Національна окремішність має бути природою, вроджена і виявляти у всіх областях висшій цивілізації розвій, а не бути штучно творена і уґрунтована на штучнім азіці і відмінній правописі — сего абсолютно за мало — оно може бути добре або агітаційне средство до національної рівноправності і витягання звідси консеквенцій...“

Отже Русини є — як се назвав Вольф? — eine minderwerthe Nation...

Ergo треба підставу сей нації нищити. „На що — кличе сей анонім — сподувати ся на творення нового руского язика... Бо-ж прецінь тяжко припускати, що їх робота буде могла сотворити якусь руску державу“ — і т. д.

Аналогія між польською а рускою справою автор подібних поглядів ані на гадку не приходить.

І що дивного, що супротив подібних слів, які родять відповідну політику, щирий націонал, яким є д-р Окуневський, кликав у розпучі в соїмі: „Гляньте на сю господарку, а зрозумієте, що навіть найліпші між нами починають сумнівати ся о можливості мпрого розвою руского народу в Австрії і до людє, котрі на правду не є москвофілами, дають ся ширати аж до оклику: „Коли дійсно маємо потопати — то ліпше нам потопити в російським морю, як в польським багні (sic!)“

Автор застерігає ся, що він Русинів не ідеалізує, але леодну свою „несимпатичну прикмету“ они завдають неволі. Найбульшим проклятем гнету і зависности є се, що они псують так само переслідуваного як і переслідуваного. Коли приміром Іван

Франко закляв і кинув ся на Міцкевича, то се було тільки местию за ті кривди, які він витерпів від Поляків. Се, що в народі руским є москвофільске сторонництво, винні Поляки. Однак хто бачив і чув Гуріка, Новаковського, Остапчука, котрі цілком не гірші від Рувіцкіа ані навіть від Войка, той мусить подивити і шанувати інтелігенцію і спосібність сего народу до розвою. Література і наука руска нині в найкращім розвітті. А що Русини посядають політичні, літературні і наукові таланти в великим стилі найліпший доказ в тім великим числі вождів, політиків, літератів, котрих они дали... Польщі. В инших успіхах були би розвинули ся на славу руского народу, а сама можливість їх істновання усуває „смачне“ порівнанє з Кафрами, фразу о minderwerthe Nation.

(Конець буде).

Господарка польських гетемонів в Галичині на полі шкільництва в світлі статистичних чисел.

1.

(За мало шкіл взагалі. Школи нечисті. Як виступає будова шкіл? Упадок науки в народних школах. Фабричне некаліфікованіє учнівських сил.)

4. Тепер, коли вся польська шляхта, вся маскована демократія і пр. з вимогою нечисленних здороводумуючих Поляків з ціною на устах накидає на нашу культурні поступити, а іменно в останніх часах з повним зав'язом виступила против нашого оправданого і природного жаданя руского університету, не від річи буде для поясненя ситуації подати кілька цікавих статистичних дат з народного шкільництва в Галичині, щоб Вл. Читачі переконались, як то наш верховоді систематично зупиняють всяку просвіту, як любують ся в темноті, і як викінцили на що звали шкільництво в тім нещасливім, поневоленім краю, щоб хоч в часті мож порозуміти їх теперішнє ставовиско, не оправдане ані національними ані соціальними, а вже найменше етичними зв'язками. Щоб довго не тратити часу на загальне обговорюванє справи, дам слово Кафрам, з них нехай Вл. Читач сам витягне відповідні консеквенції.

Не повинно се нікого дивувати, що в Галичині (після звіту Рада шкільної краєвої з р. 1896) єще 1113 громад ані не мають шкіл, ані не належать до жадного шкільного зв'язку. Крім того 479 громад, в котрих є організована школа, чи то з причини недостатку учителів, чи з причини нестачі і шкільних будинок і учителів, не користає з науки, — отже разом 1592 громад, або одна четвертина всіх громад (6257) Галичин.

Галичина має свою спеціальність, котрої годі шукати в інших краях: школи чинні і нечисті. І коли чинних шкіл побільшавсь о десятки, то число шкіл нечистих також побільшавсь, але о сотки.

І так: в р. 1889/1890 було нечистих шкіл 183, а в 10 літ пізніше, 1900 р., оклав ся значний „поступ“, бо число їх виросло вже 341.

Коли додамо, що із загального числа існуючих шкіл 646, отже майже $\frac{1}{3}$, узвано за недостатком, будемо мати доповнений образ, серед яких обставин має дітвора по-братися науку.

Зважте тепер, як „енерґічно“ беруть ся власти до санації сего нужденного стану річи. В р. шк. 1899/1900 збудовано аж 18 шкіл, підчас коли від р. шк. 1898/1899 до 1899/1900 зросло число обов'язаних до школи дітей о 30.083. Значить ся при нормальних відносинах такий зріст шкіл був би невикористаний, а що-ж доперва при таких аномаліях!

Переїдм тепер до самої науки в тих школах. Передовсім ударим, що Галичина — се край однокласівок, на котрі припадає більше чим 70% загального числа шкіл, коли число чотирикласових шкіл не доходить навіть до 6%.

Південна наука увійшла в Галичині в правило. З поміж 80 шкільних округів в Галичині не було після останнього звіту Ради шк. кр. в році шк. 1899/1900 в 45 округах ані одної однісенької школи з цілодепною наукою. Зі згадану на південну науку даєть ся представити поступ в слідуючий спосіб:

Школи в науков:			
літисноно	в часті від	в часті від	в часті від
літисноно	в часті від	в часті від	в часті від
1890*)	1380	527	1872
1895(1896**)	2903	527	236
1899(1900**)	3233	470	227

І се має авати ся поступом?

Не досить на тім. Статистика показує, що 25 шкіл в містечках мають вчителів, а з 107 школах ті вчителі зовсім недостаточні. Дальше: з 2926 шкіл виключено зовсім науку гімнастичну, а з 899 міських школах не удаєть ся науки робіт технічних.

Тепер пригляньмо ся учителям. За останніх 10 літ зросло число кваліфікованих учителів о 519, а в тім часі зросло число некаліфікованих учителів і учительок о 1179 (перших о 140, а других о 1039). Поважне число! З поміж учителів було в 1899/1900 р. 27-8%, а з поміж учительок 65-4% провізоричних.

Обсудь не кваліфікованими силами провізор, і... в дуже на руку галицким верховодам: 1) Такі сили не можуть, успішно уділяти науку, отже помнож шкільна наріда остає ся в темноті. 2) Они не заважають підвищенню платні і задоволюють ся якими небудь охланими. 3) Не стануть ніколи против теперішнього утємняючого систему, не стануть враз з цінними громадянами до борби зі стацькивською клікою, щоб вдерти в верховодство; противно статути в її обороні. 4) Удтржанє таких сил заощаджує верховодам річно 1,444.700 К. котрі ідуть на декоративну політику агітації против народних елементів.

(Конець буде).

Зь шляхотського табору.

Шляхотський табір представляє ся швиді, очам загалу, як збиті перервані фаланги. Солідарне ані до абсурду коло польське і центральний комітет виборчий вт краю є найбільшим виразом тої шлюхоцкої єдності. Однак вѣдъ часу до часу ухилиє ся заселона, що закриває внутрішнє життя серед верховодичь вт краю кругів і тоді показує ся, що і там где безперервна, всякий стадій удачі й невдачі перебуваюча борба між поодинокими котеріями і відомими шляхотського табору. Польськими часами відомими сен борби стали чим раз частіше продирати ся поза круги втаємничення, а се свідчить, що борба змогла ся а навіть вт дечомь набрала її принципіального характеру.

До трьох найповніших а важких симптомів сен борби треба зачислити: по-перше справозданє п. Козловського перед виборчим зь більшою послаєстю округу Чешанів-Яворів-Мостиска, промову графа Стан. Баденього при бюджетовій дискусії в галицькому соїмі і поголосу про уступленє намістника, графа Пініньского.

Посоль д-р Козловський репрезентує вт колі клерикальну та при тѣм славниво-фільську групу ярких консервативів, дан яких вся політика теперішніх керівників шляхотського пави надто анемічна і неконсеквентна. Група д-ра Козловського становить вт польськомь колі фронт, певно більше неоспорно вѣдъ Романовича і его компанії. Тимчасом ся зростаєть ся дня на день фронт мусьба чистити ся зь старим „реґіментаржом“ Явореким, що веде політику на власну руку — пераць против виразно ухвалы козової більшості. Польський познанський подѣл дали притоку до кількох нових епіцій між Явореким а групою Козловського, так, що вѣдъ органів сен групи, клерикальній Przegląd появили ся острії статії против президи польського кола. Прибачний орган Яворського Przegląd уймив ся знов рішучо за своїм реґіментаржом, не щадячи притику в „недосвідчимь політикамь і загрозливимь головамь“, що досить виразно адресовано до Козловського. Тоді Козловський виступив зь парламентарною комією кола польського та задумав навіть зложити посольський мандат. Вт тѣм цілі спливав вѣдъ останньої недѣлі шляхотичь „sejmik“ до Мостиска.

Хочь вт Przegląd'і повила ся довга статія зь остерогами для д-ра Козловського,

*) Oesterr. Statistik Band XXXV. Heft 1.

**) Sprawozdanie Rady szkolnej krajowej 1895(1896, 1899/1900.

СВЯТА!

Поручає своїй великій виборъ музичныхъ инструментѣвъ якъ и граючихъ забавѣвъ для дѣтей по бавчо низькихъ цѣнахъ.

И. БОДЕНШТАЙНЪ, ул. Кароля Людвика ч. 37.

щоб війна падо не загрожувала, а навіть пільгуючи порядком, щоб цілком покинути політичне життя, то д-р Козловський не дає собі зблизити з пантелику, але станавши перед своїми виборцями вилляв — правда, дуже остероно, але все-таки вилляв свої жалби на „diszka alnosferę“ польського кола „Шляхотні“ виборці, в числі 30 мука, ними д-р Козловський вже перед тим в довірчому кружку мусів ясніше та без обиняків розтлумачити свою жалобу, не тільки висказавши йому довіру, але і відважились колом, щоб оно прихилило до думок Козловського. По такій здобутку мого д-р Козловський заявити, що відійшов на якийсь час свою резигнацію. Маючи тепер опору в своїх „виборцях“ буде несли спільніше виступати в колі.

З промови Козловського в Мостисках спеціально замінити для нас Русинів те, що він заявився проти окремого університету руского, а за утриманням нинішнього університету.

Другим важливим фактом на овиді шляхотки політики в, як сказано, промова в сеймі графа Станіслава Ваденого як референта провізоричного бюджету. Przedsit, що з усеї консервативної праси найбільше щирій і законній, зве сю промову прямо констатованню з „радикальною“ опозицією і каже, що Вадені, здружений з маршалівством спільною ярких консервативних під фільмою „Андрей Потоцький, Лев Пінський і компанія“, котрим яго політика була завжди умірною, готовий ся тепер здобути власть на ново. Зручний і прозорливий політик — формує війну собі „опозиційну“ армію, де людовці і Русини мають відіграти роль першої авангарду, умірної консерватисти утворять головний полк а міській демократи резерву. Ось так — каже Przedsit — треба толкувати собі мій для опозиції тонь промови Станіслава Ваденого і рівночасну критику кравого бюджету.

Певно не без зв'язу з сею цілюю боротьбою яркого і уміреного (а виставило проворного) консерватизму, яка проявляла ся і в колі і в сеймі і в прасі — єсть і поголоска про скорі уступлення намістника графа Пінського [Его місце мали би обійти або віцепрезидент кравого дирекції скарбу Коритовський, або кн. Павло Саліба, або Стан. Вадені]. Постійною причиною до сего мають бути польські маніфестації так уличні і вчлвчі, як і соймові задля політичних лідерів. Віденські рйначий кружки дуже невдоволені тим, що граф Пінський не вміє перешкодити тим маніфестаціям, що дали приток до виманих дипломатичних поті мек Вїднем і Берліном та до немилон для Австрії дебаты в північній райстагу. Розуміє ся, що інтересований круги з двох шляхотних котрий намагають тепер своїм впливом у Вїдні — один в напрямі повалення Пінського, другі знов удержання его. Поки-що голосить ся, що поголоска о захисті становнича намістника є безосновна.

Ось-такі клубити ся в шляхотнім „kolku“...

Зь ради державної.

Бюджетова комісія полагодила вчера бюджет міністерства рільництва. При роздїлі: годівля коней ухвалено резолюцію, зважаючи правительством до сильнішого підпирання годівлі коней.

Бюджетні водняні будовел при бюджеті міністерства внутрішніх справ реферував п. Неміш. П. Пальфі домагав ся узагальнення рільничих кругів спеціально в Чехії. Домагав ся також відвождно-го заступництва в „водній радї“, яка тепер має утворити ся, і прискорення регуляції рїк. П. Козловський показував неможливість рівночасного уривання гирських потоків разом з регуляцією рїк і виїс вв томь дусь резолюцію. Весїдник домагав ся дальше, щоб кравим властим дати в тій справі вільнішу руку як досі. Д-р Кербер заявив, що вже розпочали ся вступні роботи для введення в життя закону о будові водних доріг, вв цілі осигнення ясного погляду в справі будови каналів в звязі з регуляцією рїк, разом з тим поступав організація технічної служби для водних робіт. Рільники одержать відвождне заступництво в радї для водних справ. Резолюцію Козловського прийнято.

При дискусії надь центральним заридом міністерства внутрішніх справ п. Крамарж виступов з численними зажаленнями в справі адміністративної служби супротив нації. На томь дискусію перервано.

Пригоди „твердого“ аргонавта.

Нашим читачам звітна вже особа неісної фігури з віденського бруку — д-ра Вергуна, тепер редактора „Славянського Вісника“, а колишнього члена Вергуна, ємня руского селянина зь Городка. Потягуючий примір львівських москвофілів редакторів і т. п. не могов остати без впливу на чутливу кишеню — rardon — душу д-ра Вергуна і війн рїшив...

посвятити ся „публицистич“. Однак львівська компанія мабути вважала его непожаданим пнтрюзом, бо д-р Вергун мусів добивати ся „становища“ цілком самостійно не вів „Лемберг“ але вів „Вісн“. І добив ся: єсть війн тепер кореспондентом кількох найобкурчїйших російських дивізіонів, редактор „Славянського Вісника“ і ввд часу до часу виправляє ся в Росію по золоте руно.

Однак послїдній виправі ему цілком не пошла ся. За мїсця своїх операцій обрав д-р Вергун два осередки російського славянофільства: Київ і Москву. Та в обох точках стрїнула его немилна несподїванка. В „Дїлї“ була вже свого часу коротка о томь згадка, та тепер можемо о томь сказати ширше на основі докладніших звісток зь Росії.

В Київ заповів д-р Вергун відіти на загалний збори „Славянського благодотворительного общества“ що відбули ся дня 17 ст. ст. падолиста. Сала заповнила ся численною публікою а звїтний „славянофіль“ і псевдоучений, ренегат Флоринський, що є „душею“ київського казенного „славянофільства“, зазначив се навіть зь радістю у вступній промові, добачуючи в численній участі публіки зробств числа прихильників „общерусской“ ідеї. Однак небажом показало ся, що війн помилув ся.

Д-р Вергун говорив про „Зарубежну Русь“, се-б-то про Галичину, Буковину і Закарпатчину. Та ледви дійшов до висока, що „варварську“ назву „Русин“ вивмала „польська інтрига“, як на сали роздав ся оглушуючий свист, тупїт і крик. „Геть!“, „зрадник!“, „регеат!“, „вон!“ лунало з чверть години. Се протестувала поступова київська молодїж, головнов українська, що абитою павою заповнила залу половину салї. Передній крїсла під проводом Флоринського бли знов „брав“. Счинило ся пекло. Та у д-ра Вергуна не даром груба шкура. Війн втривав на становищі, доки не настала згладна тишина. Тодї зачав знов свою лекцію. Однак не на довго. Коли війн позволив собі на нову брехню і клевету, що всь Галичане хочуть стати Москалями, підняв ся ще більший шум. Сторонники Флоринського зачали вживати чинних аргументів. Протестанти відповіли тим самим. Надь головою Вергуна перелїтїв столець, далї другий. Відважний прелїгент спас ся бїгством. Ще на сходках супроводжено его свистом і не дуже підхлїбним євїтетами в родї таких, як „падиєць“, „сволоч“ і т. д.

По тій невдалій прелїкції оголосив д-р Вергун вв органї Флоринського „Кієвлянин“ писемю, де каже, що війн зник... до „культурних“ способів борби. Дивне тільки, чому війн при такій похвальній звичці так некультурно оббрїхував свій рідний народ і его змагає.

Не тільки поїшло нашому аргонавтові і в матушчї-Москві. Там серед „кореней“ Росії сподїває ся війн (на якій основі, Святий его знає!) львівського прїєму, нїж в „испорченном“ Київї. Та вв томь горко помилув ся.

Водити Вергуна в Москві заповїло „Славянское общество“ на 21-ого ст. ст. падолиста. Сала відітвора була незаповнена. Знайшли ся на нїй дві „партії“ — члени „общества“ сирїч поклонники Вергуна і „протестанти“. Виводи Вергуна стрїнули ся знов пїз свистом і криком так, що війн кілька разів мусів цілком замовкнути. Що д-р Вергун таки докінчив свою промову, то завдячує хіба тому, що провчений в Київї, висказував вже свої ренегатські „убїждєня“ о много обережїйше та зь меншою дозою цинїзму.

При виходї зь залї судорожно супроводжуваний зь такими-ж „заявами симпатії“, як вв Київї, мав же Вергун тую — мало сказати — бездїчність, покликувати ся на Драгоманова. Ну! недивно „Русское Слово“, виводячи свої брехї на „українцев“ та звучи нас „яничарами“, покликувало ся на... Шевченка! Чому-ж д-ру Вергуну не покликали ся на Драгоманова? Вистане до сего доза цинїзму і бездїчності.

Ми ще будемо мати нагоду вернути до особи д-ра Вергуна і его „зделок“.

ПИСЬМА ЗЬ КРАЮ.

Зь Тернопільщини (Парана вв Галичині.)

Дивуємо ся подїям вв Паранї, що то там втворюють латинські священники польскі супротив Русинів кольонїстів, але що сказати на такий подїї, як відбувають ся на очах наших вв старім краю, на землі, де ми є автохтонами і де правлячі круги голосать свїтло, що управа их єсть збрїца? Наведу ось такий факт, який зайшов недавно вв нашій Тернопільщинї.

Вв мїсця падолисть умерла вв Купчинїх жєна селянина Підгородецкого, котра була лат. обряду і яко така належала до лат. парохії вв Насгасовї. Туда зголови ся Підгородецкий і на похорон вїїхав лат. вїкарїй кс. Міхаль Струс. Підгородецкий, просячи о процесїю зь церкви, попросив заразом руского пароха о. Вол. Микитку до участі. Кожі приїхав кс. вїкарїй, Підгородецкий вислав зараз фїру по о. Микитку, але закїм о. Микитка вїтїтї

приїхати, кс. вїкарїй уже випроваджує тїло. О. Микитка одїгнувшись вв ризи на дорозї став звичаєм тамашним читати євангелї. Но тут — замїсть слухати євангелї — слухи і очі всьх звернулись на що нїшого. Кс. вїкарїю не по нутру було читанє євангелї і на той час заїнтонував до неможливо скатї „Jezi w ogroju“ і казав людям зь процесїєю чїм скорше поступати. Коли-ж мимо того о. Микитка, почавши євангелї, хотїв докінчити, кс. вїкарїй приступив до него і долоню заткв єму уста! Тодї Микитка перестав читати і вже дальше, хоч був о то прощений, євангелї не читав. Та на томь не скїнчилась улична авантюра. Ось вам акт другий: Спродажено мерця вже до брами цвинтарної, ввдїк по-при церкву провадити ся на цвинтар. Тут кс. вїкарїй забороняє внести мерця до церкви. Але муж покійний і на рїдї просить о. Микитку, щоб таки внести нещїку до церкви і відправити похорон. О. Микитка остаточно годїт ся на се і відправляє похорон, а з тїм час кс. вїкарїй не перестує порогів церкви, стояв вв рїзах під церквою. Потім відправив домовину до гробу вже сам, бо о. Микитка, відправивши похорон, дальше вже не йшов, перепросивши людей кажучи, що не хоче наражати ся на можливу дальшу компротїацію.

Се факт, який став ся вв падолисть 1901, вв роцї ювілей на початок XX. столїтя.

Вдїк коментарїв здержую ся. Додаю лише, що о. Микитка за таку уличну бурду відїсав ся до ц. к. староства і до ц. к. суду. Чи знайде ся вв поступованю кс. вїкарїя Струса яка „terka“, чи може все те було „w r gładku“, поживем — побатїм.

Зь Коломїї одержуємо зь просьбою о помїщенє ось-такє писемю:

„Литературно-драматичне общество вв Коломїї“, як се вже здавна проф. Юл. Насальский пооголошував в часописях, устроює д. 14 н. ст. 1902. „Маланчин вечер“, призначуючи чистий дохід зь представлєня (будуть і танці) на бурсу св. Міхала і Шкільну Поміч в Коломїї. Се прїчм нїчого такого дивного, щоби о тїм же й другий раз писати по газетах. І тільки хоч звернути увагу на спосіб рїзяткованя того вечєра.

Лежить передо мною запрошенє, яке підписали за Віділ того „общества“: Юл. Насальский предсїдатель, Гл. Кисельская мѣстопредсїдателька и Ст. Чубатая (!) секретарка. Читаю его раз та другий і не годен дочитати ся нї одної точки української. Ось та програма: 1) Перше поумиралї, потім ся побрїли, комедія вв 2 дїїствїях Максима. Перевдїт п. Карпенка. 2) Божєвільна (La raga) музика Donizetti-ого. 3) Дорогий поцїлуй, комедія вв 1 дїїствїю Р. З. Чинарова. 4) Ангел, дамскїй квартет, слова Лермонтова, музика П. Воротникова. — Самі переводї російскі, італїйскі, ба навіть оригінали російскі, тільки нїчого українсько-руского!

Гей, пане предсїдатель, професора українсько-рускої гімназї! чи се не сором? Чи Ви гадаєте, що ми дамо ся зловити симпатичною цілю, якою „общество“ підправило такий свїй „Маланчин вечер“? Ми-ж пам'ятаємо, як „общество“ на 25-літній ювілей свого істнованя порозсилає було запрошеня вв російскім язїці (розумїєсь грубо „исковерканом“) та спровадило вв „литературно-танцевальний вечїр“ младєнцов, що пили на погїблї України... І ми маємо звеличувати „Маланчин вечер“ тим, де після звичаю пїскають навіть при сїві „Ще не умерла“, і за свої гроші додавати блеску „новорічному переглядові сил... ренегатів“? — О.

Рух вв руских товариствах.

Звичайне засїданє Головного Відїлу Товариства „Просьвіта“ відбує ся вв понедїлок 13 н. ст. сїчня о 7 годинї вечєром.

Надзвичайний загалний збори „Народної Гостиницї“ у Львовї відбулись вчєра о 6 год. попоудни в сали Народної Торговлї під проводом заступника голови о. Темницького і при участі небогато члєнів. Розходило ся о змїну статута вв томь напрямі, щоби товариство могло приймати до користного обороту ввд члєнів капітали за відвождним опрочентованєм, потрібнїм до ведєня інтересів товариства. Се і ухвалено. Змїна статута вв томь напрямі показала ся конечною, бо товариство, не маючи готівки, не може хосенно розвивати ся а зь удїлів не багато досі призбирано. По ухваленю дотичних змїн статута замкнув предсїдатель збори о год. 7 1/4.

НОВИНКИ.

— На нижню вїднову Тов. вв. кредиту „Дїстєр“ на фондї запомоговий для академічної молодїжи вплинуло дня 6 сїчня с. р. дальшї датки вв сумї 681 К 52 с., дня 8 сїчня 591 К 62 с., дня 9 сїчня 85 К, дня 10 сїчня 606 К 23 с., отже загалом по день 10 сїчня включно вплинуло 32.267 К 58 с.

— Руский народний театр, заохочений надсподїваним поведженєм в Дрогобичі, лишити ся там ще до лютого с. р., а репертуар на сей час ось-такїй: вв второк 14 сїчня „Наталка Полтавка“ оперета народна в 3 актах Котляревського, розїчне „Завїщанє“, хор Вербицького, і „Прївіт“, хор Копка; — вв четєр 16-ого переплюбїний бенефіс п. Стадника і панни З. Стечинської: „Цїганка Аза“ драма з житя цїганів в 5 актах зї співами і танцями; — вв суботу 18-ого „Вїдє дїва“ оперетка в 5 відслєхах Куна; — вв недїлю 19-ого „Перехитрилї“ народна комедія зї співами в 3 актах Кропивницького; — вв второк 21-ого другий раз „Дон Цезар“ оперетка в 3 актах; — вв четєр 23-ого „Нещасне коханїє“ народний образ зї співами і танцями в 5 актах Манька; — вв суботу 25-ого „Пташник з Тїроля“ оперетка в 3 актах Целлера; — вв недїлю 26-ого „Душегуб“ народний образ зї співами і танцями в 5 актах Тогобочного; — вв второк 28-ого „Шалавило“ знаменита шутка в 5 актах Гїльського, переклав п. Стадник; — вв четєр 30-ого послїднє представлєнє „Пїснї вв лїях“ опера в 3 актах Кропивницького і Порошина. — Відтак театр переїде на два представлєня до Стрия.

— Товариство руских ремїсників „Зоря“ у Львовї уряджує вв понедїлок дня 13. н. ст. сїчня „Маланчин вечер“ зь танцями. Початок о год. 9 вечєром. О численну участь просить Комїтет.

— Пдїла лонь „Галичанина“. Органь москвофїлів, що вв цілій університетській справі займає таке негїдне становище, що обурює навіть „своих“ зь провинції, веде далї свою роботу так, що на напїятованє его послїднього поступку годї добрати намь назви вв нашій мові. Іменно пишучи за польськими газетами, що на львівськїм університеті мало лишити ся „57 Русинів“, брєще „Галичанин“ зь пдїлою свїдомостїю, що більша половина тїх 57 карїєровичів — ся члєни бувшої „Академічної Громади“. Ми можемо напу публіку впевнити, що се бездонна лонь, бо на університеті не остав є нї одєн члєн „Академічної Громади“.

— „Свободу“, котру реферував досі д-р Вєгєв Левицький, переймає зь новимь рокомь пдїю свою редакцію члєн Народного Комїтету п. Вячеслав Будзиновский. Д-р Вєгєв Левицький зложив редакцію „Свободи“ — як заявляє вв своїмь писемї у „Свободу“ — задля браку часу і задля особистих справ і інтересів, що не позволили би ему зайняти ся редакцією так, як війн сего бажав би. Новий редактор поїстїє вв послїднїмь числї зь 1901 року заяву, де викадає коротко свою редакційну програму, яка даєт ся звести до формули: „полїтичне вихованє народних мас“ задля борби за итнованє. — П. Будзиновский, спеціалїст ввд селянських, аграрних відносин, що даєт ся пізнати і звїтний вже серед нашого селянства яко редактор народних видавництв, дає запоруку, що „Свобода“ буде найцїкавїйшою селянською часописєю серед того рода видавництв на Руси. „Свобода“ буде виходити, як і досі, раз вв тїждєнь. Передплата річна вносить 4 корони. Хто зложити цілу передплату зь гори, дїстане кількакрупєву книжку зь основнимь а популярнимь вїкладом нашой програми. Обовязкомь кожного свїдомого Русина є передплатувати і ширити „Свободу“. Розширена вв масах популярна праса є першимь услївємь успішної політичної дїяльности. Тож треба направити до сегочасне занедбанє і ширити „Свободу“ як найгорячїйше.

— До чого се доходить! Читаємо вв польських дїєвниках про виступленє Русинів зь урядничого касина вв Бродках. Wiek XX такь описує сю подїю: „На склїканых передь кількома днями загалних зборах брїдєского Касина урядничого проф. о. Туркевич промовляв по руски, жалуючись, що на 16 члєнів-Русинів анї одного не ввбрано до вїдїлу. На те повстав проф. гімназїальний п. Цїга і спротивив ся тому, щоби на зборах члєнів Касина говорено по руски. Провдник зборів пдїдав вносєне п. Цїга пдї голосованє и оно упало. Коли опїєся знов промавляно по руски, п. Цїга повторив своє вносєне, щоби не говорено по руски, а при другімь голосованю вносєне те прийнято. Наслїдкомь того провдник зборів відобрав голос котромусь зь Русинів, а о. Туркевич зь другимь Русином відозвали ся: „Пдїлым зрадникомь народної справи буде той Русин, котрого нога переступить сей поріг!“ Потім Русини опустили салю. Коментарїв тут не треба!

— Наслїдкомь польского ганаїзму. Зь ноподї пишучи до Kucjga lwowskiego: недїлю 5-ого с. м. відбув ся вв сєкоїа дуже удачний концерт на дозодовий письменництва. Та, на жаль, овий вистїдокь концерту не бїмїрний зь артистичнимь ефекблики було дуже мало. Наше ске уопсїджує у високомь ламь, який запанував межакою интелїгенцією. Стїдний факт зняти потрєт Sokola розширено до гоїмного бойкоту. Sokol а Русини Поляков, пдї публічних наших вїдєнєх вв Sokol'a зняти? не цїкає?

НА СВЯТА

поручає свій склад товарів кольонїальних, вин і горівок

ЕМІЛЬ ФОРШ

Львів

Во

Для канарків
гарцонських, рідкісних, канар, овець, лущених, жл. 40 кр.
порукає склад насіння
Антонія Климовича і Сина у Львові, площа Галицька ч. 14. 42 2—52

Полотна, б'їле столове, рушники, хусточки, дредіхи и т. п. власний вироб, поручає по цінах умірених
КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО ТКАЦНЕ „ПРЯХА“ зь Крива

Замовляти зь провінції просимо надіслати до Крива.

Почта, телеграф і станція залізнична в місяці. — Пробки и цінники присилаємо на жадане даром и оплатно.

Заразом остерігаймо, щорез-презентантами нашої фірми, подорожуючими по Галичині и Буковині, в п. А. ДЮХЕРЬ, а інших агентів анб похатників не визнаємо.

ТУТКИ цигаретові 0.00 штук за 1 зр., поручає Ант. Мазуркевич, Львів, Скарбовська 7.

СРЕДСТВА ПОЖИВЫ

MAGGI

найбільший вь своємь родѣ.

Ч. 103 Телефону.

ВАРСТАТИ:

Водопроводи,
Кальорифери, Освітлене.
Каналізація.
Вентиляція.
ЛАЗЕНКИ.
Парні і сушарні.
Апарати дезинфекційні
і т. д. і т. д.

наибольшой вартости для каждой родины.

Maggi
до за-
крышки
надав росоламъ, бульо-
намъ, соусамъ, аринамъ
и ин. надзвычай силь-
ный присмакъ.
Выстатитъ колька ка-
пель. — Фляшочка почавши водѣ
50 сот.

Зупы вь табличкахъ
Табличка на 2 порціи 15 сот.
Мажого супу вь та-
бличкахъ уможливила
ють скоро, лише за
додавань воды, зваре-
на сильныхъ якъ и лег-
ко стравныхъ, смачныхъ супъ.
19 рѣжнихъ сорт.

Капсулки Consommé & Bouillon
1 Consommé капсулки
на 2 порціи найбільшой
сильной супу 20 сот.
1 Bouillon капсулки на
2 порціи сильной мя-
соп супу 15 сот.
Дав ся сейчасъ зрѣбати залив-
ка самымъ внятковымъ безъ даль-
шихъ годѣтвѣвъ.
79 8—?

Проба переконае лѣвише. нѣжъ всяка рекляма.
Купити можна у всѣхъ торговляхъ колоніальныхъ товаровъ, деликатесовъ и дрогеріяхъ.

Львів, Хорунщина Ч. 15—17

Рік XXVII.

ФР. РИХНОВСКИЙ

І СПІЛКА

БЮРО ТЕХНІЧНЕ

Уладженя Заведень
купелевихъ і фабричнихъ.

Виключне заступство

Моторів „Отто“

Лянґена і Вольфа

сталихъ і переноснихъ до
газу, бензину і спирі-
тусу.

Лишь тогда правдивый,
если триггерная эллинг
есть замкнута и не по-
даюно омакою (черво-
ный и черный другъ на
жовтомъ паперѣ).

В. Маагера

правдивый очищенный

ТРАМЪ ЗЪ ПЕЧЬКИ

(вѣ законно обезпеченій омакою)

жовтого фляшка К. 2.—

бѣлого „ „ 3.—

з фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вѣднѣ

Розсѣдженій першорядными повагами
медичными и за-для своимъ легкомъ стра-
ности поручений такожъ дѣтямъ, и ви-
шеуваній у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ ко-
трыхъ лѣкаръ хоче досягнути скрѣпленія
цѣлого организма, имено грудей и лег-
кихъ, збольшенія выги тѣла, подѣшенія
сокѣвъ, а такожъ взагалѣ прочищення
крови.

Дѣстати можна вь найбіль-
шой части Антикъ и Дрогерій
австро-угорской Монархій.

W. MAAGER, WIEN

III/3, Neumarkt 3. 535 9—18

Противъ наслѣдствъ заряджує ся судовое сѣдство.

FENIKS-RICCOLO

інструментъ о ставеихъ голосахъ і ме-
талевихъ нотахъ, досить голосний і до
танцю, лише у мене по 6 зр., по-
ти по 20 кр.

ЦИТРИ до грана безъ всякой нау-
ки продаю вже від 6 зр. Скрипки,
флѣти, кларнети, трубки, флейтель-
горки, гітари і цитри, якъ такожъ
великі и инші, які лиш існують ін-
струменти, продаю дешево якъ за-
граничні фірми.

Ю. КАПРАЛІК

п'обіа „НАРОДНОГО ДОМУ“

Цінники даром. 620 6—6

ДО КАНАДИ

якъ такожъ до іншихъ заморскихъ краївъ перевозить

— **НАЙДЕШЕВШЕ** —

затально звѣсна фірма

В. KARLSBERG

Hamburg, Ferdinandstrasse 15.

Яки хто купити корабельну карту, най порівнає
мої цѣни з цѣнами агентівъ корабельнихъ.

55 5—10

ВУГОЛЬ КАМІННИЙ і КОКС

найвищої якості — продає

Спілка Імпорту вугля камінного

у Львові, ул. Сикетуска ч. 25

[д.м. Ігнатювич] телефон 324. 614 16—24

Д-ра СТАНИСЛАВА ОЛЬШЕВСКОГО

Бюро технічне нафтове у Львові, ул. 3-ого Мая ч. 10

порукає:

Пальники нафтові жарові з Аверіевскимъ свѣтломъ —
дає ся праміняти до кожної лампи — копѣт на вні
включеній.

Печи нафтові гігієнічні о газовій поломени — пере-
висають вѣ дотеперішні печки нафтові. — Ціна
22—30 корон.

Нафту Цісарску Жарову — власна марка — що-до
незалежности і сади свѣтла якъ нафта американ-
ска. En gros и en detail. 6,9 4—7

Основає вь 1848 роцѣ.

Давидъ Шварцвальдъ і Сынъ

Львівъ, площа Капітульна число 3.

Порукають по якъ найдешевшихъ цѣнахъ своїмъ вь бо-
гатий добіръ заосмотреній складъ готовон мужескон
одѣжи якъ: 554 25—52

**Зимові бурнусы, плащѣ, нанідки, комплетна гар-
дероба для Всѣхъ, духовенства, униформы для пп.
студентѣвъ, убранства и плащики для дѣтей.**
Великій вибѣръ футеръ до ходу и до подорожи.
Доборовий вибѣръ краєвцкихъ матерій на метры.

Нафта безпеченства.

Головний складъ и Заступство

КРАЄВОИ НАФТЫ НЕЗАПАЛЬНОИ

И. ВОНДРАЧЕКЪ

Перемышль, ул. Францішканська ч. 34.

Порукає найлучшу незапальну нафту по най-
приступнѣйшихъ цѣнахъ, высылка вь боль-
шихъ скѣлькостяхъ для крамницъ и торго-
вель за вѣдповѣднымъ опустомъ и ручитъ за
найретьельнѣйшу и найточнѣйшу доставку.

Піроліна и лѣхтарнѣ піроліновѣ до ста-
єнъ, варазомъ лампы и всѣ ишій артикулы
вь обѣмъ освѣтленія входячі по якъ найде-
шевшихъ цѣнахъ. 561 8—3

Олива ріпакова, мінеральна и смаровило до возѣвъ.

Нечувано

дешева цѣна.

Бѣлый порцеляновыи

сервісъ на 6 осібъ (30 шт.)

лише 5 зр. 30 кр.

на 12 осібъ (60 шт.)

лише

10 зр. 30 кр.

Сервісъ зь декора-
цією вь цѣнѣ на 6

осѣвъ (30 штукъ) 8-90. на 12 осѣвъ 15 зр. 70 кр. и 17 зр. 50 кр.
Бѣла плоска тарѣлка 12 кр., глубока 14 кр., десертная 9 кр. Сер-
вісъ для чаю на 6 осѣвъ лишь 2 зр. 30 кр. — Одна пара сѣд-
жанокъ 22 кр. — Сервісъ до черной казы на 6 осѣвъ 7 зр. —
Одна пара сѣджанокъ 20 кр. — Складка до воды 5 кр. зь ма-
твоею подоскою 6 кр. — Складный сервісъ на 12 осѣвъ (3 шту-
ка) только 7 зр. 20 кр. 579 22—23

Казиміръ Левицкій

Головний для Галичины складъ порцеляны скла и самоварѣвъ

Львівъ, Трибунальска (власный дѣмъ).

— Иллюстрованій цѣнники высылать gratis и franco. —

**Найкрасѣй китицѣ имя-
ниний, заручинѣвъ и ве-
сѣльный**

порукає

565 10—20

Заведене огородниче

получене зь

складомъ насѣвня и цвѣтовъ

Антонія Климовича и Сына

у Львовѣ

площа Галицька число 14

Тягнене вже

въ четверть!

Головна вы

коронъ **40.00**

ЛЪОСЫ НА ТЕПЛІЙ КОМНАТЫ Львѣсь

порукають:

М. Йонашь, Кіцъ и Штофъ, М. Кларовѣдъ,

Самуелі и Ляндавъ, Вікторъ Хаєсъ и С-на,

Сокаль и Міленъ, Яновъ

При закупкѣ товаровъ просимо поклаивуватись на нашу часописъ

Выдавецъ и одвѣчалный редакторъ Иванъ Белей.

Пашѣръ зь фабр. Черданьской.

Зь друкарнѣ Института Становниціскаго подѣ зарадомъ Іосъ

РИШАРД КЕССЛЕР
Львів, Городецька 23.

„Краківинь“. Перших супроводжували невеликий гурт знайомих. Натомість вечірні працівники переміщалися знову в демонстрацію.

Зобрали ся на дворі коло сьмь соток Русинів, з чого багато молодіжці. Відбуваючи працю патристичними співками а потім походом вернено до мѣста. Підчас походу співали. На площі „Соларий“ відіграв оденъ зъ академиківъ розійти ся домівъ и такъ стало ся. Групи молодіжці йшли спокійно черезъ Саутекій городи и Ісайонською ажъ до Ринку, де цѣлкомъ розійшли ся. Мимо того войско и поліція патрулювали до ночи а комісаръ поліція вѣдѣвъ въ поліціанъ розгнали малыхъ ученихъ дѣтвѣковъ, що пристигли цѣлкомъ абѣгати ся до Ринку та! послѣдуючи грали ся въ комѣдїю въ „Ланку“.

Повѣда, що вѣдѣвъ нашихъ академиківъ, вѣдѣвъ наша публіка по провинціи оваційно, та бланки вѣдѣвъ про се подамо въ слѣдуючій числѣ.

Якъ довести аъ Вѣдѣвъ, прибувши тамъ академиківъ майпачи зъ дворянъ постукаючи походомъ головними улицами мѣста. Супроводили ихъ поліція. Вѣдѣвъ товпами громадишнѣ обсервуючи сей небувалый похідъ...

„Русини і руска справа“.

(Докінчено)

Сьму народови — читаємо далше в Kt. IV 7 — котрий в Галичині числїть три мїліони, з о корузь має двацять мїліонів братів, дїя ся тїтка кривда. В повѣтах, де Русини живи 90, внутрішнімъ язикомъ урядовимъ в тїльк польскій язик, власти кореспондують з ними лише по польскі, нема найчастіше ані одної середньої школи рускої, староство, начальникомъ суду, маршалкомъ ради повітової, що більше, навіть „президентомъ народу“ в сьмі і радї державній в не-Русини. Чи такі факти свідчать о рівноправності? Проф. Гломбінський констатує, що в послѣднихъ десятилѣтахъ черезъ імміграцію польскіхъ хлопівъ польскій елементъ зріє в рускихъ повітахъ о 22%. О скільки тут розходиться ся не о робітників, спровадженихъ до промисловихъ занять, до котрихъ рускій хлѣбъ мало показує охоти, лише о ведену а гори і з цїлю колонізацію — чи-ж се не польонізація?

Автор збивавъ твердження польскіхъ політиківъ, що рускихъ шкілъ народнихъ в більше, якъ польскіхъ. Статистичний матеріалъ оголошений радою шкільною автор освітивъ згідно з нашимъ освітлєнемъ і доходить до результату, що в 1900 році було чиннихъ шкілъ: польскіхъ 2000, рускихъ (фактично, мішанихъ) 1894; з тихъ польскіхъ мали 5671 класъ рускі 2368. Тому ві одно місто, крімъ Львова, не має ні одної народної школи рускої? Бракъ народнихъ рускихъ шкілъ по мѣстахъ в дуже поважною перепоною для рускихъ середнихъ шкілъ, а мимо того рускихъ гімназїстівъ в Галичині в до 3000. Польскіхъ гімназїстівъ в 28, реальнихъ шкілъ в 6, рускихъ гімназїстівъ 4, реальнихъ шкілъ — 0. Се не в рівноправності.

Рівноправністю не в такожъ 7 номінальнихъ катедръ при львівскімъ університеті, які Русини одержали передъ 30 роками відъ центрального правительства. Автономічній ері, „польскій управі“ не завдячують абсолютно нічого. А що мають жити і розвивати і силу народа, отже мають і право. Для руского університету нема студентівъ? Львів має до 650 рускихъ студентівъ, по-за Галичиною буде їхъ такожъ кількостъ. Бракъ учительскихъ силъ і підручниківъ? Такъ само аргументували, коли ходило о переміну краківського і львівського університету на польскій. Суть рускі учені у Відні, в Празі, Градці, впродовжъ не би з під землі з Росїї. Вціплюють тут ідею російської пропаганди? Стараймо ся, аби увійшли тут в атмосферу того рода, аби не потребували тужити за московськими порядками. Але з порядку дняного надъ культурнимъ жаганнямъ цїлого народу перейти не вільно. Чимъ виправдаємо нашъ гнівъ і біль супротивъ донани нашихъ правъ і культурнихъ аспирацій?

Найгіршимъ наслідкомъ стану кривди і несправедливости в се, що деморалїзує душу такъ кривдичого якъ і кривдженого. Теперішній спосібъ трактування рускої справи викликавъ міжъ Русинами засібъ зависти і недовѣри, а в польскій суспільности викликавъ тїльк сумнішъ, пош, що неспокій огортає на гадку о майданшости публічної освіти.

Де не можна воювати правдою — воює ся неправдою. Розсїває ся о польско-рускихъ відносинахъ найнеможливішї вїсї, і формує ся публічну свідомість в спосібъ цѣлкомъ хибний, кидая ся мертві статистичні цифри безъ відповідного коментаря. Приміромъ суть цифри о шкільництві, приміромъ інтерпретація причинъ сецесї рускихъ посївівъ, при котрихъ не подають, що гімназїї в Станиславові не хотїли дати, що рада повітова не хотїла надъ сею справою радити, що гр. Дідунчикъ не хотївъ свідѣвати шкільній комісії! По що — кажуть — рускі студенти зробили авантюру з віномъ в полудне, коли ректоръ дозволивъ їмъ відбутъ віче вечеромъ? Однакъ промовчавъ ся, що з порядку дняного есеркишено найважнїйшій уступъ, і що віче безъ участі теологівъ було би для его учасниківъ безъ найменшого значення. Тї факти суть нічимъ в зіставленю з тими умовинами образами, котрі тепер викликають заострене борби. Надживають ся найважнїшї гасла, понятя і слова трігати своє істотне значення, творять

ся дика тїма виображень, котра може здискредитувати все, в що доси вірїло ся.

Типовий в виступъ Przegląd-u Wszepolsk-ого. Сей журналъ о сполнєннѣ Русинівъ очевидно не думає: хоче лишъ знайти m dus vivendi з ними — і знаходить его. Який? „Не лишъ не маємо морального обовязку ані політичного інтересу підпирати явно ворожїмъ змаганію Русинівъ, бо ми-жъ ділали би на шкоду (?) нашого народу, але навіть мусимо в певнихъ случаяхъ ті змаганя поборювати або що найменше рівнодушно супротивъ нихъ захоувати ся. В нашій політиці ми нині цїлкомъ не повинні уязгляти національнихъ змаганъ Русинівъ. Мають такі самі права і таку саму свободу ділани якъ ми — нехай з нихъ користають, ми такожъ будемо користати для окріплення нашого становища і нашихъ впливівъ (польонізація?)...

Такъ розумувати, такъ ділати може лише чоловікъ безъ найменшого почуття відвѣчальности і гадки о завтра. Нині ми, на жалъ, не під управою Локетківъ і Казимїрівъ Великихъ, а ситуація в троха більше екомілікована, якъ се слїпий „Przegląd Wszepolski“ представляє... Руска справа в національному справі, але такожъ економічно суспільною. M. dus vivendi в формі борби лєвно викличе всі ті духи, котрі схїдну Галичину перемінати в Ірландію.

А від чисто політичнимъ взглядомъ, чи ми вже дійсно такъ сильні, що в борбі „можемо ждати“? Має, на жалъ, свій сенсъ політика консервативна віденського кола польского, котрі опирають ся о престолъ і підпиратъ майже кожде правительство. Они знають добре, що урядовий польскій характеръ Галичини опертий на досить крихкихъ основахъ: а найважнїшій своєї часті на розпорядженяхъ, котрі мож віділювати. Предвиджуємо часъ борбъ, коли який міністеръ-Німець, або навіть братъ славянинъ текий — схоже бити Поляківъ Русинами. Тоді певно зайдуть ся старости, котрі такъ поведуть виборцівъ, що польска більшість в сьмі і у Відні вийде добре надломана. Прецінь ставнїчки призвичають старостівъ і народъ тенденційної „техніки виборчої“. Що буде тоді?

Тоді розгорить борба, а в тій борбі, якъ і в великихъ історичнихъ борбахъ, якихъ скорше чи пізнїше народъ польскій діжде ся, буде мати противъ себе шалїчу скажени-юдармію Хмельницького... Якъ то Przegląd-ови Wszepolsk-ому бути непримиримимъ!

Шляхотска Польща не умїла полагодити рускої справи, забавуючи ві заострює правліне нивїшньої шляхти, правліне К. Ваделього і Божинського, котрий найбільше по собі лишає огірчене. Розвизане руского питання привнесъ людова, демократична Польща. О любовъ при тїмъ не розходиться ся, лише о справедливості. Тї польскі сторонництвѣ, котрі сю справедливість вже практикують супротивъ Русинівъ, не можуть жалувати, що стрїтили ся з несприятливими, кровожадними „борителями, гайдамаками“.

Полїтична рівноправність не з ласки, по літахъ торгівъ, за пізно приходять і тїмъ більше огірчене викликають „уступки“; рівноправність на одинокій засаді, впливаючій з національної ідеї, яко абсолютного права живого народу: де суть Поляки — там в Польща, де Русини — там Русь...

Ми не траїмо ані не вільно намъ трїтити півтора мїліона Поляківъ розсїянихъ по східній Галичині ані польского університету у Львові. Але і Русини не повинні трїтити ані одного члена своєї нації в користь другої, повинні мати всі ті средства, інституції, культурні і політичні урядженя, котрі суть впливомъ щиро, не фарисейски понятої рівноправности. Отже відповідні школи, університет, внутрішній язикъ урядовий — при пошлєно кождому Полякови абсолютної свободи послугувати ся все і всюди, дома і передъ кождою властею своімъ язикомъ, своїми звичаями, средствами до своїхъ цїлей.

Розлучимъ ся разъ на все з гадкою, що в ХХ столїтї, три мїліоновий народъ, сконцентрований на відвїдній території, з такъ індивідуалїзованою душею і свідомістю національною, в безпосереднімъ сусїдстві двадцяти мїліонівъ братівъ, дасть ся спольонїзувати або зішхнути на степенъ негідний народу. Кождий крокъ в тїмъ напрямі в грїхомъ, політичнимъ блудомъ і глупотою. Для того треба всіма силами противити ся проєктамъ і змаганямъ колонїзовання Руси Мазурами — в якій небудь би се проявляло ся формі. Колонїзаційна політика була кулею у нїгъ, нещастємъ давньої Польщі.

XIX столїтє пошлїшило намъ неполаджені всі ті боїотї питання, котрі лишило XVIII столїтє, а котрі були причиною упадку Польщі. Самъ народъ затав недавно силою вибравъ ся, полагоджувати свою справу, нині ждуть. Жде такожъ руска справа.

Господарка польскіхъ геґемонівъ в Галичині на полі шкільництва в свѣтї статистичнихъ чиселъ.

II.

(Фарисейське обходженє правди що-до числа рускихъ шкілъ. Число рускихъ шкілъ мѣняє. Польскі а рускі школи зі взгляду на число класъ. Обходженє рускихъ шкілъ некалїфікованими силами. Нерівні вѣдѣвки. Русскі школи дієсно нема.)

Перейшовши такъ справу, котрі долягають обома заселяючимъ край народамъ, вспїмну о кривдахъ, закордїянихъ понадто Русинами. Безчисленна сила кривд окриваєсь тайною з причини недостатї статистичнихъ чиселъ. Галичка краєва рада шк. умисно укладає статистичну в той спосібъ, що з неї ніякъ не можна розібрати, кілько властиво з обома народами до науки рускихъ дїтїй ходить дій-

сно до школи, кілько в більшєкласовихъ рускихъ шкілъ і т. п. але і ті дані, які можемо еще доглянути в різнихъ звѣтахъ, наглядно посьвідчать о „безсторонности“ польскіхъ геґемонівъ.

Статистика виказує рускихъ шкілъ 2136, а польскіхъ 2099. Якъ обидними в сї числа пізнають Вл. Читачі ізъ слѣдуючого зіставленя датъ: В р. 1899 1900 було нечиннихъ шкілъ взагалі 341, з чого 242 рускихъ, а лишъ 99 польскіхъ. Виходить отже, що польскіхъ шкілъ в дїєно 2000, се в о 25 більше чимъ попереднього року, а рускихъ лишъ 1894, се в о 2 менше чимъ попереднього року, котрі з несе не на користь польскіхъ шкілъ.

Усїхъ науки не залежить відъ числа шкілъ (нечиннихъ, обєднуванихъ некалїфікованими силами, або виключно однокласовихъ), тїльк відъ числа силъ учительскихъ (класъ). Сей рубрику вже відъ ряду лїтъ бракує. Але загално звїсна річъ, що галичскі рускі школи — се виключно однокласівки; рідко де найде ся руска двокласова а три- або чотирокласовихъ лєдно кількѣ. Знаємо, що всіхъ двокласовихъ шкілъ в Галичині 737. В найліпшій разі припадає на рускі школи 350 двокласівокъ, а три і чотирокласівокъ 25. З того виходить що рускихъ однокласівокъ в 1519, двокласівокъ 350, трикласівокъ 20, а чотирокласівокъ 5. (Рускихъ пяти- і шестикласовихъ та виділовихъ шкілъ зовсімъ нема, хїба приватні інститути якъ у Львові, Перемислї і т. п.) Тимчасомъ на польскі школи припадає 387 двокласівокъ, 40 трикласівокъ, 191 чотирокласівокъ, 104 пятикласівокъ, 53 шестикласівокъ, а 44 виділовихъ шкілъ). Коли те все зрєасумуємо, вийде всіхъ класъ в Галичині 7979, з чого на польскі припадає 5680, а на рускі 2299 класъ, се в 2 1/2 рази менше. Ось вамъ справедливість, ось вамъ більшість рускихъ шкілъ, про яку такъ певно, такъ рішучо при нагодї нагодї говорять польскі верховоди!

Теперъ придивимъ ся, якими то силами обєджуєсь систематично польскі, а якими рускі школи.

Якъ видно з повисшого, за послѣднихъ 10 лїтъ зросло число учительскихъ силъ, не поєдїаючихъ найменшої квалїфікації, навіть свѣдоцтва зрілости, о 1179, з чого на рускі школи припадає 778, а на польскі лишъ 226. Коментарівъ не треба. Вспїмну еще, що на безплатні польскі книжки видає ся річно 61,559 K 44 сот., а на рускі 21,922 K 40 сот.* Частий комунїзмъ: що твоє то мое, а до того тоби жай.

Правда, що читаючи повисше зіставленє чиселъ, не хоче ся вірити, щобі люди, стоячі на такъ визначнімъ суспільнімъ становищі, такъ нетолерантно поводились супротивъ братнього словянського народу, щобі з ромисломъ спиновали его въ культурнімъ ході. А се на жалъ дієсно сумна правда.

Але о скільки більше подразнить „я“ чувство справедливости кождого безсторонного чоловіка, коли вінъ довідає ся, що більше якъ триміліоновий нарідъ рускій в Галичині не має дійсно ані одної рускої школи, а ті, що на папері фігурують якъ рускі, суть в дійсности утраквітичні з перевагою польского язика, і рєшта чисто польскі, в котрихъ ані слїдъ нема другої краєвої мови, коли довідає ся, що в повѣтахъ східної Галичини о чисті рускімъ населєнню свѣтають ся латинські свѣта, хоч в західній Галичині в мїсцевостяхъ є мішаний народности рускихъ свѣт зовсімъ не обходять, що урядованє внутрішнє і знішнє ведєсь лишъ по польскі і т.!

Не згадує вже ту о „гонєніяхъ“ рускихъ учительскіхъ, котрі еще не виреклись свого роду і народу, такъ шовїністичними властями, якъ і поодинокими буйними шляхтичами; подають лишъ малий зразокъ, бо хто хотївъ би завдати собі труда писати о всіхъ рускихъ кривдахъ, о всіхъ надужитяхъ, то мавъ би матеріялу до заповнення десятка томівъ і еще не було би кінця.

З повисшого можемо наглядно пізнати, що польскі геґемони завоєдї відносились ворожо до всякої просвіти, а особливо тамували ві Русинамъ, бо они знають, що їхъ верховодство на тїмъ спочиває. З хвилею освѣдомленя народнихъ масъ скінчить ся панованє шляхти, а з нимъ і гнетъ і неволя.

Тому не маємо чого дивуватись, що они такъ по варварски поступили з нашою академічною молодіжкою, що з такою заплотістю поборюють те, що намъ відъ віківъ належалося і належить ся.

В. в груднї 1901.

I. Г.

Польске безголове.

Мабуть нема Русина, котрий би хотївъ хвилїчку сумнївавъ ся о польскімъ безголовю в Галичині. Однакъ фактівъ, які свѣдчать о нїмъ, не мож промовчувати, бо хотїй они злишні для доказу річи всімъ знаної, то все-таки потрібно ресетрувати їхъ для загалного рахунку передъ свѣтомъ, они потрібні для історїї. А факт, який подамъ, з біса цїкавий.

Передо мною лежить повідомленє Митр. Конєнєсторїї з 29/4 1898 ч. 3848, котримъ она подає греко-кат. урядови парохїяльному в Колоколині до відомости рішенє ц. к. над-прокураторїї державної з 19/4 1898 ч. 1071. Оно звучить:

„У відповідь на жалобу Прєсв. гр. к. *)

*) Рєшта припадає на польскі однокласівки. *) О загалнихъ видаткахъ не говорю, а цїкавихъ відстаю до промови посла др. Окуневського в сьмі, котра такожъ вийшла відбиткою.

Мит. Конєнєсторїї, котра д. 28/2 1898 до Прєвїдї ц. к. вєшого Суду краєвого у Львові вистєсована менї відступлена зістала, маю честь завітати Прєсв. гр. к. Мит. Конєнєсторїю, що рівночаснимъ рескриптомъ з 19/4 1898 ч. 1701 препоручаю ц. к. Прокураторїї держ. в Бережанахъ, щобі в урядовій кореспондєнцї з гр. к. урядами парохїяльними руского язика уживали“.

Річ була така: Прокураторїя з Бережан потребувала метрики відъ парох. уряду в Колоколині, але той мїмо пятикратного вїзваня не видав метрики просто тому, що кожде вїзванє виготовленє в польскімъ язикі кидав до коша. Прокураторїя, безсилна супротивъ уряду парохїяльного, зїзала ся на спосібъ і удала ся до ц. к. староства, а що і староство польскимъ письмомъ не добуло потрібної метрики, отже прийшло до того, що витягъ зробивъ комісаръ, прибувши з жандармами і отворивши витрехомъ шафу з метри-кальними книжками, бо парохъ не чувъ ся обовязанимъ давати книгъ метрикальнихъ до відпису. І сей іменно фактъ викликавъ вєспе наведєне рішенє.

Здавалосьъ би, що ц. к. прокураторїя бережанська вже навчить ся ресєктувати законъ, коли ц. к. надпрокураторїя наказує. Але дежъ там! Ц. к. прокураторїя бережанська зновъ польскимъ письмомъ з дня 14/11 1901 ч. 1599 просить гр. к. урядъ парохїяльний о видачу метрики; а догадуючи ся, що то ві письмо пішло до коша, зновъ віднесла ся до ц. к. староства, щобъ оно добувало потрібну метрику. А що і ц. к. староство польскимъ письмомъ не могло метрики добути, тожъ дня 11 с. м. мешканці Колоколина мали цїкавий сєкєтавлъ. Урядникъ ц. к. староства в товаристві містодекана і жандарма зїхавъ метрику добувати! Староство зїзало до поміщи містодекана, бо знало, що урядъ парохїяльний інакше нікому не дасть робити відписъ з книгъ метрикальнихъ, хїба... хїба при насильстві.

Але оно не лише в прокураторїї такъ. Те саме і деінде. Ось передо мною повідомленє Митр. Конєнєсторїї, які подають до відомости рішенє президента вєшого суду краєвого Тєхоржїцького на жалоби уряду парох. в Колоколині. Они звучать:

Перше — з дня 28/7 1898 ч. 11499; „Дотично цїної відозви з 24/6 1898 ч. 5597 маю честь повідомити Впр. гр. к. М. Конєнєсторїю, при зворотї зажаданя о. Петра Петрицького під „, що витинувемъ судови повіт. в Бурштїні неправильнє, з приписами розпорядженя мін. справедл. 9/7 1860 ч. 10.340 і 5/6 1869 ч. 2.354 незгіднє, виготовленє перєсєланого вїзваня в язикі польскімъ, і поручивъ тому судови, щобі точно придержувавъ ся вєспе докликанихъ прапїсїєвъ“.

Друге — з дня 26/10 1898 ч. 18782: „Відносно до цїної відозви з 22/10 1898 ч. 8441 маю честь повідомити Високу М. Конєнєсторїю, що вїзванємъ Прєзидїю ц. к. суду окружного в Бережанахъ, щобі референтови дотичної справи витинувъ противнє розпорядженю мінїст. з 9/7 1860 ч. 10.340; 5/6 1869 ч. 2.354 і неправильнє виготовленє вїзваня о. П. Петрицького в мові польскій і всіхъ панівъ референтівъ вїзвано, щобі на будучє точно придержували ся повисше покликанихъ прапїсїєвъ. З прєзидїї ц. к. вєшого суду краєвого Тєхоржїцький“.

І щож з тихъ рішень? Передо мною лежать три письма і два вїзваня вже з 1901 р. такъ до уряду парох. якъ і до особи парохѣ виготовлені по польскі!

То се в Колоколині, а що в цїлій Галичині?! То се до того, котрий викликавъ ті рішеня, а щож до тихъ, котрі чекають, ажъ справедливість сама прийде?! То се до інєлігента, що вмїє бороти ся, а щож до того темного народу, що тїльк мѣнує з бою, але сказати сего не вмїє?! Чи законнї, озпорядженя і рішеня мають мати для Русинівъ стїльки вартости, скільки котрий собі збави видре їхъ виконанє?! Тажъ то чистє безголове!

Нї, се щось більше, — каже мужикъ Кална, — се книжнї з ділої рускої політики і продинъхъ провідниківъ. Роблять їхъ метрикаль-ники, а они нічо — а ще хотять, щобі хлєпскі діти бойкотували. Нї, напередъ апосѣли най ідуть, а вже за ними й ученики порєфлять. Ядѣ Сиротюкъ каже: Я з небіщїкъ Буякомъ ходили-сьмо за руске письмо пі, багнетомъ жандармскимъ і весело намъ було, бо дивили ся на свого отця духовного, бо видїли-сьмо, якъ вінъ своїмъ тіломъ за-славѣ метрику передъ багнетами жандарм-скими. Най всюди нарідъ се видить, то буде иначе...!

Такъ говорить Кална, такъ само думають Зєрники, Дубини, Бобяки, Ілїї, Вальчїшкі, Шмїндюки, Шматї і всі-вої свѣдмї нпї хлєпцѣ-борцї, котрихъ вже й на во-вій жїрі не списавимъ. Я знаю добре, они, ізнавши мене, не мають тайни пємноя Камутѣ: Нарідъ постойть за всѣ напєд най видить, що їхъ провідникъ до стѣть...

Нїмъ разомъ я покажу хлѣ-чимъ іпровідникамъ постояти; в ку сєктєтєря Народного Зїздѣ домос: Всєчєстному Духовнє того Зїзду на вєнесєнє о. Г.

„Кївавъ ся цїлє Духо-полаговуєво жаднихъ рускихъ, аїєсьма ц. к. стѣ-до уря метрикальнє, ц. к. стѣтвєтвє з доп-в „Дїлї ч. 177/900 по-може по виставлен-ду — крїий урядувъ в неєрозлїлї для сєго ся укїнѣ“ о долучєнє перєнєладъ) або о поновнє мові.“

